7
-a
29

7
7 E
42

C. 69. e.

C. 37. C.

7-11-a-29

Digitized by Google

Digitized by Google

7
i-a
29

7
7 E
42

C 69 e.

C. 37. C.

7-11-29

Digitized by Google

Digitized by Google

R. P. M. F.
MICHAELIS
M V Ñ O Z
CORDVBENSIS
CARMELITANI
PROPVGNACVLVM
E L I AE.
ET PROPAGINIS
C A.R M E L I T I C AE.

A N. M D C X X X V I.

CARMELITANI SCALZI
BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE
DI S. MARIA DELLA SCALA

Digitized by Google

PROPVGNACVLVM ELIAE, ET PROPAGINIS CARMELITICAE.

Cuius occaſione Argumenti Natura, Origo, et Prothoparentes vindicantur Monaſtices.

Atq; ad Concionatorum vota *Scripturæ monumentis, ac lucubrationibus Patrum illuſtrantur ſelectis.*

EMINENT.^mo AC REV.^mo PRINCIPI BALTHASARI MOSCOSO ET SANDOVAL TIT. S. CRVCIS IN HIER. S.R.E. PRESB. CARD. EPISC. GIENNENSI, CONS. REG.

Opere

R.P.F. MICHAELIS MVÑOZ *Bætici, Cordubenſis, Carmelitæ Theologiæ Magiſtri et Profeſſ.*

Superior. ROMAE *Typis Ludouici Grignani* M.DC.XXXVI. *licentia*

Eminentiſſ. ac Reuerendiſſ. Principi

D. BALTASARI MOSCOSO, ET SANDOVAL.

S. R. E.

Presbytero Cardinali, Epiſcopo Giennenſi, Conſiliario Regio.

M. F. Michael Muñoz Cordubenſis Carmelitanus. F. E.

QVEM ad te enixè iamdiù (Eminentiſſime Purpurate Princeps, tot Heroum Illuſtrium generoſa Propago) exoptabam, acceſſus vacua egentis manus retardauit inceſſum. Nec enim fas ad eum vacuus videbatur ingreſſus, à quo mihi plena cuncta, & felici omine pollicebar egreſſum. Nactus nunc opportunitatem optatam, quam indigens imbecillitas ſubripiebat: munuſculo, pro tanta accedo tenuitate ditatus, Candidatus oblaturus eum Principi Purpurato. Cùm nec propterea mihi inurendum piaculum, aut carpendam iſtam reputarim audaciam; quam ſingularis tua gignit comitas, parit irradiata tanta charitate Purpura, ac vberrimè inſignis exundans benignitas alit. Militantis Eccleſiæ Caſtrorum ordinatæ acies, religioſi Ordines, ſæuientium vndiquè Hæreticorum ictibus toties impetiti, tot efflagitant vindices, quot innumeros filios enutriunt, in Palladis quidem campo irreuerberato certamine milites decertantes. Pro virili cum illis in arenam dimicaturus deſcendo, & argumentorum hoſtiles retundendo fallacias aduerſas, in iſto Propugnaculo vtcumquè refello: cauſam dico Matris: & pro Religione, pro Patria, pro Parentibus decerto. Deſideraret Patronum arena, expeteret Liber vultum tutelarem, ſi in delectu diutinè hæſitarem: ſed vnus veſtigiò, Princeps Eminentiſſime, pro conceptis votis occurriſti: cuius aſpectu Liber illuſtratus, incunctanter omnium feliciter diſcriminis ſubiret conſpectum. Sydera enim illa, quorum lumine

† *clarius*

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

clarius gentilitium tuum ſplendeſcit Stemma, nullas librum allicit, quas propellit, pertimeſcere tenebras: e quibus ab obſcuro Authoris ingenio innatis, illuſtrior erumpet. Roſtrum illud Lupi, maleficiorum hoſtium fore veneficia eminùs arcenda, felicíſsimè pollicetur. Duo Lupi cautè fugientes torpore afficiendos emiſſarios equos, quos Hæreticos voco cum Hieremia cap. 5. verſ. 8. dilucidè ominantur. Torpeſcere namquè equos, ſi veſtigijs inhæreant Luporum: & veneficijs roſtrum reſiſtere Lupi, ob idq. Villarum portis affigi, Plinius teſtatur lib. 2. cap. 10. Quo conſilio actus, propugnandum Propugnaculum Propugnatori propono Eccleſiæ Purpurato, & Giennenſi Præſuli, petitis à tuis Aſtris auſpicijs, Librum inſcribo: vt tali ille Protectore claro protectus, emerſus e proprijs tenebris, communi hominum luce donatus clareſcat. Excipe igitur tua ſolita humanitate votum diù debitum: munus, ſi largitorem ſpectes, paruum, ignobili quidèm exolutum tabella: ſi argumentum, & offerentis animum penſites, ſanè magnum. Quorum alterum donare, meæ tenuitatis, alterum præſtare, tuæ Stellatæ claritatis eſt. Vt tali beneficio cumulatus orem, & obſecrem ipſum mundi effectorem Deum, cuius nutu Solia terrarum gubernantur, vt hoc in me beneficium collatum, tibi perſoluendum præſtet.

Romæ. Idibus Iunij. Anno 1636.

Appro.

Facultas R.^mi P. Generalis Carmelitarum.

NOs Fr. Theodorus Stratius Magiſter, & humilis Prior Generalis totius Ordinis Dei Genitricis de Monte Carmelo Regularis Obſeruantiæ facultatem concedimus vt hic liber, cuius titulus eſt, *Propugnaculum Eliæ*, compoſitus à Reuerendo Patre Magiſtro Michaele Muñoz Hiſpano, Prouinciæ Bethicæ alumno, & iudicio RR. PP. Magiſtrorum, qui à nobis deputati ſunt, pro examinandis fratrum noſtrorum libris imprimendis, approbatus, typis mandetur, obtenta priùs licentia Reuerendiſsimi Patris Magiſtri Sacri Palatij. In quorum fidem has litteras noſtra manu firmatas, & noſtri Officij ſigillo munitas dedimus. Romæ die 23. Septembris 1635.

Fr. Theodorus Stratius Generalis Magiſter totius Ordinis Dei Genitricis de Monte Carmeli Regularis Obſeruantiæ.

Locus ✠ Sigilli.

Fr. Franciſcus Montius Secretarius Ordinis.

Imprimatur, ſi videbitur Reuerendiſs. P. Mag. Sac. Pal. Apoſt.
A Torniellus Viceſg.

E*X Commiſsione Reuerendiſsimi Patris Fratris Nicolai Riccardi Sac. Pal. Apoſt. Magiſtri, perlegi opus cui titulus eſt:* Propugnaculum Eliæ, *à Reu. P. M. Fr. Michaele Muñoz Prouinciæ Bethicæ noſtri Ordinis Carmelitarum Profeſſo compoſitum, in quo nihil offendi quod Orthodoxæ fidei, & ſanctis moribus contradicat: quinimò tam magna eruditione plenum, tantiſq; ſacræ Scripturæ, Sanctorumq; Patrum teſtimonijs fulcitum, vt verè ædificatum ſit cum propugnaculis, nam mille clypei pendent ex eo, omnis armatura fortium ad ſuſtinendos, & expugnandos Monaſtici Status hoſtes: Quarè pro huius Status defenſione, & ad vltionem inimicorum noſtrorum digniſsimum cenſeo vt in lucem prodeat, typiſq; mandetur: In quorum fidem mea manu ſubſcripſi. Dat. in Conuentu noſtro Tranſpontinæ Kal. Octobris* 1635.

Ego Fr. Dominicus Campanella Mag. & Procurator Gen. Ord. Carmel.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Delibato etiam per me ipſum inſigni Commentario, comperi authorem neceſſaria ſtrenuè defendiſſe, reliqua verò acutè & ſolerter coniectaſse abſque vlla, quam deprehenderim fidei, ac morũ iactura. Hac igitur lege, vt ſingulis ſua fides conſtet, & ex Romana impreſſione illa tantùm aſſeratur non dogmaticis, quam exigunt probationes, *concedo vt Imprimatur*

Fr. Nicolaus Riccardus Sacri Palatij Apoſtolici Magiſter.

Digitized by Google

SERIES
LIBRORVM, TITVLORVM, CAPITVM, ET ARTICVLORVM.

Liber 1. de Natura, & Præſtantia monaſtici ſtatus. pag. 7.
Titulus 1. de Nominibus profitentium religioſum ſtatum. 7.
Caput 1. Nomen Monachus vindicatur. 7.
Articulus 1. Vndè nomen Monachus originem traxerit? 8.
Art. 2. Quibus nomen Monachus poſſit aptari? 10.
Cap. 2. Reliqua nomina recenſentur Monachorum. 13.
Art. 1. Nomine Propheta inſigniti ſunt profeſſores monaſtices veteres. 14.
Art. 2. In nouo teſtamento Prophetæ ſunt nuncupati. 16.
Art. 3. Cur Religioſi dicantur? 18.
Art. 4. Vndè Regulares, & Fratres, alijsq. nominibus ſint appellati? 20.
Tit. 2. de ſtatus monaſtici quidditate. pag. 21.
Cap. 1. Vera religioſi ſtatus natura declaratur. 21.
Art. 1. definitio exprimitur monachatus. 21.
Art. 2. Qua ratione monachiſmus ſit perfectionis ſtatus? 25.
Art. 3. In præceptis, & Conſilijs Euangelicis ſtatus ſubſiſtit monachalis. pag. 30.
Art. 4. In Euangelica conſilia iacta retunduntur tela. 38.
Art. 5. Contra ſingula conſilia diriuuntur obiecta. 45.
Cap. 2. de Immutabilitate ſtatus religioſi. 51.
Art. 1. Quo titulo ſtatus conſiliorum poſſit eſſe immutabilis? 51.
Art. 2. Contra religioſa vota argumenta reijciuntur. 55.
Art. 3. Qua ratione Religioſus permaneat ſub poteſtate Superioris? 59.
Cap. 3. de Religioſis votis. 64.
Art. 1. Differentia voti ſimplicis, & ſolemnis. 64.
Art. 2. Subſiſtere nè valeat ſtatus monaſticus ſinè votis ſolemnibus. 67.
Art. 3. Hæretica inuecta in hanc ſolemnitatem cohibetur audacia. 71.
Cap. 4. de Approbatione religioſi ſtatus. pag. 74.
Art. 1. Potueritnè iure natura prædictus ſtatus approbari? 74.
Art. 2. An fuerit diuino iure religioſus ſtatus approbatus. 76.
Art. 3. de Poſitiuo iure religionem approbante. 81.
Cap. 5. Quanta ſit dignitas monaſtici ſtatus. 85.
Art. 1. Patrum referuntur dicta in commendationem monaſtices. 85.
Art. 2. dilucidatur dignitas Monachatus. 90.
Tit. 3. de Monachorum multiplici viuendi ratione. 97.
Cap. 1. de diuiſione Monachorum. 97.
Art. 1. Quotuplex ſit Monachorum diuiſio? 98.
Art. 2. de illorum membrorum Religionis varia viuendi ratione. 100.
Art. 3. Qualis ſit Monachorum diuiſio pag. 102.
Art. 4. Signa religioſa defenduntur per Apoſtrophe ad Vuitelepb. 110.

† 3 Cap. 2.

Cap.2. de multiplici forma Religionum. 113.

Art.1. Sitnè expedis forma multiplex Religionis. 113.

Art.2. Conueniat nè Religionum varietas vnitati Eccleſiæ. 118.

Art.3. Apoſtrophe ad Hæreticos pro vindicanda diuerſitate religioſorum munerum. 122.

L*iber 2. De Origine, ac ſerie Religioſa antiqua.* 127.

Tit.1. de Religioſo ſtatu antè Euangelium. 127.

Cap.1. Infantia referuntur cunabula Monaſtices. 127.

Art.1. de Statu Religioſo in lege naturæ orto, & propagato. 128.

Art.2. de legis ſcripta tempore incremento monaſtico. 132.

Cap.2. Vt ſub lege adoleuerit Inſtitutum monaſticum? 134.

Art.1. Elias inſpiratione diuina monaſticam inchoat penè collapſam, & perficit diſciplinam. 134.

Art.2. Scriptura authoritate fulcitur aſſumptum de Origine monaſtica ab Elia deducta. 139.

Art.3. Authoritatibus Doctorum probatur Eliam inchoaſſe Inſtitutum monaſticum. 142.

Art.4. Rationibus ſtabilitur aſſertum. pag. 145.

Art.5. Vota religioſa prædictorum vindicantur Monachorum. 147.

Art.6. Argumenta diruuntur, & aduerſa reijciuntur obiecta. 158.

Art.7. Ex contemplatione, & actione vitam ſibi, & poſteris mixtam, rigidam inchoauit Elias. 160.

Art.8. Ad Religionem inſtaurandam Elias à Deo obtinuit poteſtatem. pag. 165.

Art.9. Contra ſtatum monaſticum veterem dubijs ſatisfacimus. 171.

Art.10. Locus incolatus religioſi inſtituti deſignatur Eliatani. 176.

Cap.3. Qua ratione in legè veteri Inſtitutum monaſtici perſtiterit Eliadum? 182.

Art.1. habuerit nè Elias diſcipulos plurimos antè raptum? 182.

Art.2. An poſt raptum Eliæ, eius ſubſtiterit inſtitutio monaſtica? 187.

Art.3. Religioſorum perſiſtentia à libertate populi vſquè ad Baptiſtam probatur. 191.

Art.4. Scriptura authoritatibus, quibus impugnatur potiùs comprobatur aſſertio. 196.

Tit.2. de Religioſis, qui tempore Euangelij floruere. 199.

Cap.1. de Statu religioſo Baptiſtæ 199.

Art.1. Primordia religioſi ſtatus referuntur Ioannis. 199.

Art.2. Religioſa viuendi norma perſtitit in diſcipulis Ioannis 160.

Cap.2. Quæ fuerint primordia inſtitutionis monaſticæ in prioribus Euangelij natalibus. 210.

Art.1. Religioſam viuēdi normā Chriſtus ſuo exemplo, & doctrina probauit. 210.

Art.2. Monaſticam Apoſtoli, & Diſcipuli Domini coluerunt diſciplinam. 214.

Art.3. Prophetica veterum ſeges perſtitit cum Apoſtolis ſub Chriſti diſciplina. 217.

Art.4. Eadem eſt Apoſtolorum, ac Prophetarum Religio Eliatana. 229.

Art.5. Vt Propheticum religioſum inſtitutum prioribus ſæculis ſubſtiterit in Chriſtianis probatur ex libro, qui vindicatur Hieroſolymitani Ioannis. 232.

Art.6. Eccleſiæ cunabulis per Orbem diffunditur inſtitutio Carmeli monaſtica. 238.

Art.7. Cultores Carmeli Eſſeni cum Apoſtolis diuini Spiritus chariſmatibus afflati in vniuerſo Orbe religioſa

gioſæ diſciplinæ fœminæ fidelia mentibus indiderunt. 240
Cap. 3. In prædictis ſæculis fœminarū religioſitas monaſtica vindicatur. pag. 246.
Art. 1. Antè Euangelium ſacrarum religioſarum extitit Cœtus Eliatanus. 246.
Art. 2. Deipara Virgo religioſam coluit dictam vitam monaſticam pag. 251.
Art. 3. Priorum ſæclorum Euangelij ſacratæ virgines monaſticam vitam duxerunt. 256.
Cap. 4. Vt creuerit à quarto ſæculo Eliatanum Inſtitutum Monaſticum. 260.
Art. 1. Multiplex refertur in Oriente monaſticum incrementum. 260.
Art. 2. Præcipuorum incrementi huius nomina recenſentur Authorum. pag. 263.
Art. 3. Accrementi monaſtici Occidentis monumentum. 267.
Art 4. Qualis bis ſæclis Eliatanus incolatus fuerit Carmelitarum. 275.
Art. 5. Apoſtrophe ad Vuitclephum per Epiloguṁ poſteritatis monaſticæ. pag. 293.
Tit. 3. Vt Inſtitutum Eliatanum in Ordine ſubſiſtat Carmelitano. 299.
Cap. 1. Quis Ordo ſit, qui inter Latinos Carmelitanus eſt. 299.
Art. 1. Cur Carmelitici Ordinis origo quibuſdam ſub lite ſit? 299.
Art. 2. Proles Eliatana in ſobole intexta probatur Carmelitica. 303.
Art. 3. Varijs oraculis Carmelitanus Ordo probatur Eliatanus. 327.
Art. 4 Pontificum teſtimonio conſtat Carmelitarum Religionem prolem eſſe Eliæ. 329.
Art. 5. Carmelitas ſcaturiginem eſſe Eliæ, Doctorum teſtimonia confirmant. 332
Art. 6. Rationes vrgent, Carmelitas noſtros Originem trahere ab Elia. pag. 335.
Cap. 2. Eliæ Religio Carmelitana Beatæ Mariæ Virginis titulo eſt compellata. 338.
Art. 1. Sanctiſſimæ Deiparæ Carmelitarum nomenclatio vindicatur. pag. 338.
Art. 2. Mariani tituli rationes deſignantur Carmelitarum. 340.
Art. 3. Feſtiua gaudia nomenclationis Deiparæ Prædicantur. 342.

LIber 3. In quò Henoch, & Eliæ Protoparētum Monaſtices illuſtrantur mira. 351.
Tit. 1. Antè Tranſlationem Protoparentum elucidatio geſtorum. 352.
Cap. 1. Elucubratio de Henoch. 352.
Art. 1. Sanctitas commendatur Henoch. 352.
Art. 2. De Tranſlatione Henoch 358.
Art. 3. Quæ quantaque fuerit dignitas Henoch. 362.
Cap. 2. In quo geſta complectuntur Eliæ. 364.
Art. 1. Facinora deſcribuntur, & cunabula dilucidantur Eliæ. 364.
Art. 2. Eliæ nominis illuſtratio, & Sacerdotalis dignitatis commendatio. 371.
Art. 3. Geſta dilucidantur Eliæ. 377.
Art. 4. Quæ qualiſq. Elia fuerit Tranſlatio. 383.
Tit. 2. De ſtatu Tranſlationis Eliæ, & Henoch. 385.
Cap. 1. Quibus perfectionibus gaudeāt Beatorum? 385.
Art. 1. Vt cum non ſint beati, ſinè fomite ſint impeccabiles? 386.
Art. 2. Quis finis Tranſlationis eorum? 390.
Cap. 2. De ratione meriti ipſorum pag. 395.
Art. 1. Verè ſunt in ſtatu viæ, & meriti. 395.

Art.2. Quibus in actibus meritorijs vitam fæliciſsimam ducant? 407.
Art.3. In ſtatu Translationis ſunt colendi. 409.
Tit.3. De ſtatu quem poſt reditum obtinebunt. 414.
Cap.1. *De dignitatibus, titulisq. bonorarijs eorum.* 414.
Art.1. Qualis ſit eorum Dignitas Apoſtolica, ac Pontificia. 414.
Art.2. De dignitate Præcurſoris. 422.
Cap. 2. *De geſtis, & paſſionibus ipſorum.* 415.
Art.1. Caput undecimum Apocalypſis de Henoch exponitur, & Elia. 415.
Art.2. De morte, & cruciatibus ipſorum. 429.
Art.3. De reſurrectione, & gloria ipſorum. 431.

PROOE-

PROOEMIVM PROPVGNACVLI CONTINENS SINTAGMA.

QVANTO magis Monaſticha Eccleſiæ proles, ſancta Religioſa propago ad ardua contendit, ad ſumma feſtinat; tantò ipſi vberiùs ſuccedunt aduerſa: & cùm petat iter ad Patriam, vndiq; æmuli charitatis, Religionis tyranni, incentores proteruiæ, carnifices innocentiæ, ſuaſores culpæ, gratiæ repreſſores, Sanctitatis tortores, laniſtæ profeſſorum, fautores Apoſtatarum, & omnis clauſtralis pietatis oppreſſores vltronei, alij potentia, imperio, armis, religioſæ vitæ cultores opprimere conati ſunt. Alij, qui hoc non poterant, impuriſſimi homines, mendaci ſpiritu inſtructiſſimi, errorum portenta Orbi inuehere auſi, fallacijs produnt, infamijs vrgent, cachinnis, & ſibilis inſultant, improperijs agitant, & modo, quo poſſunt, contemplationis veræ pennas viſco argumentoſæ intricationis includunt. Et penè eò fit apud Religioſos hodiernos, vt ſanctum deſiderium æternorum, blaſphemijs ſuadelis pertinacium Sectariorum, aut perire cogatur, aut ſi cōſtans eſt animus, deferuere, mortalis huius Orbis imperij ſedibus proculdubiò non paucis, vt Vualdenſis noſter adnotat, Doctri- Thom.
nalis fidei in Prologo libri 3. Habentium in ore dictum illud fraudulenti Vualden.
Triphonis, & eius ſatellitum, poſtquàm dolo concluſit, & occidit Principem Iudæorum: Non habent adiuuantem, nunc ergò expugnemus eos, & tollamus de hominibus memoriam eorum. 1. Mach. 12. 1. Mach.

Nec nouum hoc inſidiandi malum, quod Monachis ſæui intulerunt tortores. In quibus illa meritò Pſalmographi Vatum, & Regij Cytharædi carmina decantari poſſunt: Sæpè expugnauerunt me à iuuentute mea.
Pſ. 128. *Myſticè namquè Pſalmus iſte Religioni congruit, ex varijs Diaboli* Pſalm.
ſatellitibus Hæreticis, quos per Anthonomaſiam Pſaltes peccatores appellat, incurſionibus liberatæ: cùm ab incunabulis, & primis annis multotiès impetita; (quòd eò magis multiplicari, proſperari, ſuperiorem euadere cernant) indiès vexatur; vt Tertullianus notat, hæc fatus: A primordio iuſtitia vim Tertul.
patitur: ſtatim vt coli Deus cœpit, inuidiam Religio ſortita eſt: *& Hilarius:* Non otioſa (*ait*) ætas Religioſi viri eſt. *Vix enim nata Religio, perſecutionem eſt paſſa, ſæpiſſimèque deinceps multa ſimilia pertulit. Et ità Hieronymus, & Hilarius legunt:* Sæpè impugnauerunt me: *alij:* oppugna- Hierony.
uerunt: infeſtauerunt: coarctauerunt: anguſtiauerunt: aduerſati ſunt. A iu- Hilar.

Caiet. uentute mea. *Caietanus reddit :* A pueritijs meis. *Sed cur tàm dira tyrannis ?* Etenim non potuerunt inferre malum mihi. *Chaldaicè ;* Verùm non potuerunt me perdere, non delere. *Ideò repetita expugnatio, quia ſemel & ſæpius perdere non ſuffecerat. Sic Hilarius.* Iterari neceſſe eſt, quod
Auguſt. diu geritur, & nunquàm obtinetur. *Cui concinit Auguſtinus :* Quia non potuerunt fabricare. *Sed ad irritum omnis eorum ſpes cecidit, qui Diabolicæ inſtigationis operarij oneribus opprimere, obruere, proſternere, dolis, fraudibus, aſtutijs (vt Hilarius, & Græci vertunt) delere Monachos à ſuis crepundijs auidiſſimè ſunt conati.*

Nàm ſi initia repetamus, temporibus Eliſæi, quemdam de filijs Prophetarum ad Iehu miſſum, vt vngeret eũ in Regem, Principes conſedẽtes, vno ore
4. Reg. 9. *compellabant* inſanum: *habentes in conſuetudinem (ſecundùm Lyranum)*
v. 11. *ſic eos nuncupare; quia propter Religionis cultum, contemptibiles eoſdem reſpuebant.* Quid venit inſanus iſte? *tanta, namquè contumelia ab impijs afficiebantur Prophetæ, vt Oſeas hanc etiàm dolens in Populo Iſraelitico*
Oſeas. *mentis cæcitatem, propterèa exclamarit, c. 9. v. 7.* Scitote Iſrael ſtultum Prophetam, inſanum virũ ſpiritualem, propter multitudinẽ iniquitatis tuæ, & multitudinem amentiæ. *Sic etiàm Eliſæo aſcendenti Bethel, ad viſitandum Cuneum Prophetarum, pueri quidam exeuntes de Ciuitate, vt à parentibus*
Thom. *docebantur (vt author eſt Vualdenſis citatus) improperabant ei dicentes :*
Vualden. Aſcende calue, aſcende calue.
4. Reg. 2. *Quòd ſi ad recentiora tempora Euangelicæ Perfectionis accurrimus: non-*
v. 13. *nè, rogo, ad inſtar Pharaonis, Religioſos proterui damnant, eos deſides, pigros nuncupantes : & non tantùm eſſe deuotionis, quantùm otij ſectatores ?*
Origen. *proùt conqueritur ſanè Origenes, taliter lamentatus in Exodum.* Dum cum Pharaone eſt Populus, & lutum, & laterem operatur, & in plateis occupatur, non ſe putat peruerſè, ſed rectè incedere : ſi verò dicat Populus : volo ire viam trium dierum, & ſeruire Domino; ſtatim peruerti dicit Populum per Moyſen, & Aaron. Hodie quoquè ſi Moyſes, & Aaron, ideſt Propheticus, & Sacerdotalis ſermo animum ſolicitet ad ſeruitium Dei exire de ſæculo, renunciare omnibus, quæ poſſidet, attendere legi, & verbo Dei : ſtatim audies vnanimes, & amicos Pharaonis dicentes : Ecce quomodò ſeducuntur homines, peruertuntur adoleſcentes, nè laborent, aut militent, nè aliquid agant, quod proſit. Quid eſt ſeruire Domino? laborare nolunt : otij occaſiones quærunt. Hæc erant tunc Pharaonis verba, hæc & nùnc loquuntur amici eius. *Hactenùs Origenes.*

Acerbiſſimus hoſtis Iulianus quidquid citrà ſanguinem, inſatiatus ſanguine, ad viros Religioſos vexandos, inſectandos, atquè omninò delendos excogitare potuit, in id omnes diri ingenij ſui vires ſemper contulit : qui in ipſos mortuos ferro grauiùs ſæuiebat ; namquè ceſſante gladio, carnifex improbiſſimus exanime graſſabatur in corpus; laniabat, diſſipabat, ſpargebat, adurebat Sanctorum adinuenta cadauera, nè quid funeris inuentum, quieti miſericors ſepultura commẽdaret. Valentis furor, generali edicto Monachos omnes, armis ſumptis, nomina militiæ dare iuſſit, & militari, sùb grauiſſimis propoſitis pœnis, ſi in medias hoſtium phalanges non irruerent, nè ſeſe Dei

ſerui-

ſeruitio dicarent, ſpiritualiuè frui otio valerent. Conſtantinus Copronymus vir ferox, ac barbarus ſueuiſhaſcè familias, quas partim ignominijs, ac probrijs omnibus quàm deſpectiſſimas reddere, partim cruciatibus inſectari non deſtitit; eunctas cæde, carcere, tormentis euertere tentabat. Indè excitata eſt à Dæmone Leonis Armeni rabies, qui omnes monaſticæ vitæ ſtudioſos, exilio, vinculis, inedia, ac malis omnibus quàm ſæuiſſimè afflixit. Atquè hi quidem omnes, & alij multi gladijs, & potentia ad inermem, imbellemquè gentem opprimendam armati in arenam deſcenderunt. Sed meritas iurè dedere pœnas; haſta namquè de Cælo vibrata in pugna periere fœdè, vt in gehenna perenni igne conflagrarent.

Argumentis obiectis alij, agitatis diſputationibus, libris excuſis, ſcriptis codicibus multis hinc antè ſæculis periculoſiùs bellum Monachis intulerunt. Hos Hieronymi ætate impugnauit Romæ Iouinianus Princeps, nuptos præferens virginibus. Eoſdem Vigilantius in Gallijs, diuites eleemoſynarios ſpontè pauperibus anteponens. Eoſdem Vuitclephus in Anglia, cuius iam fabulæ vulgares noſtros ad contemptum Religionis inclinant. Cui eius aſſentientes aſſeclæ adhùc nomen Monachi, *cùm Donatiſtis, & Manichæis delere, naturam Religionis euertere, proprietates minuere, præſtantiam fœdare, vetuſtatem innouare, originem inficere, inconciſſam ſeriem ab eius ad nos exordio infringere, familiam à primo Conditore ad noſtrates deductam contundere, aream Eccleſiæ vernantibus vndiquè floribus multiplicibus variegatam decaluare, exſiccare, eradicare, Authores incuſare, damnare tentantes, malum nequiuerunt inferre: quia, vt in Eccleſiaſtico docemur,* Religioſitas cuſtodiet, & iuſtificabit cor. *Hæc ſemper prauorum expugnationes oppreſſit, Sapientia potentèr ſocia Religionis, iudice Lactantio in Inſtitutionibus libro* 4. *cap.* 4. Lactan: *Quoties etenim impijſſimi homines hæreſum ſpicula aduersùs Eccleſiam Dei torquere conati ſunt; totiès eorum tela ab inuictiſſimis Scriptoribus, acerrimè ſunt infracta: & illorum depulſæ inſcitiæ denſiſſimæ tenebræ. Ac quotiès carnalis prudentiæ aſſertores, perfectionis arcem ſunt oppugnare aggreſſi; totiès vice verſa, fuere expugnati. Et quotiès cupiditate viri poſſeſſi, paupertatem, firmiſſimum Religioſarum virtutum fundamentum, ſubuertere moliti ſunt: ac ſe ipſos amantes viri, pœnitentiæ opera eliminare conati: eorum vires confractæ, atque irrita conciderunt.*

Dæmon item Religionibus Guillelmum quendam Matiſconenſem Canonicum oppoſuit, eiquè amentia, ac ſcelere parem Giraldum Pariſienſem Doctorem, qui tùm voce in circulis, & cathedris, tùm etiàm iniuſtis voluminibus cõſcriptis omnẽ conatũ ad eos perdẽdos contulerũt: cùm videlicèt nec mẽdicare, nec literis vacare, nec ad Populum Sermones habere, vel Confeſſiones pœnitentium excipere licitum Monachis eſſe pugnaciter propugnarent: nec modò in plebe indocta, & cœtu vulgari, ſed in maioribus pleriſque congreſſibus, & præſtantium conuentibus, quos calliditate quadam diſputandi doctrinæ falſæ authoritate deceperant: quòad Deus optimus, ipſorum impietatem grauiter confutauit, & venena redarguit, Diui Thomæ, & Bonauenturæ, magni nominis Theologorum Principum: quorum nomina, & ſcripta toto Orbe illuſtria, per omnes ætates coruſcare non deſinent; in eorum

opuſculis authoritate. Qui oppugnatores acres, & rigidi errorum cenſores; duros linguarum, & calamorum eorum aculeos perfregerunt.

Nec ſolùm Hæreticos Diabolus prouocauit in Monachos; ſed, quod deteriùs eſt, ipſos fidei domeſticos, deprauatis infectos moribus, incitat aduerſarios; quorum maledicis ſermonibus, illorum vitam in diſcrimen, & inuidiam vocare conatur; & ſi non aliud obtineat, certè authoritatem apùd alios eleuare auet. Quorum incurſionibus Religio exagitata voce lacrymabili, ità clamitat: Filij matris meæ pugnauerunt contrà me. Talem, eiuſmodiquè pugnam in me concitauerunt contrà me Filij matris meæ, *in caput pri-* Philo Car. *mum Canticorum Philo dicebat Carpacius: Quos vno gremio fouebat nutrix in aluo, hos vno congreſſu hoſtis liuor perdit in antro. Quæ quoniàm frequentia ſunt, & quotidiana paſſim obuia; nec exemplis egent, neque noſtra* Pet. Dam. *indigent probatione, cùm ſufficiat illa Petri Damiani, Epiſtola ad Clericos, & Canonicos ſedula admodùm ſueclamatio.* Multum (*inquit*) Fratres chariſſimi miramur quomodò, vel ob quam cauſam conamini nos à conſortio, & vnitate vniuerſalis Eccleſiæ ſeparare: cùm conſtet, à Monachis, non à Canonicis vniuerſalem Eccleſiam fundatam, & gubernatam, & à diuerſo errore cribratam. Monachis poteſtatem ligandi, atquè ſoluendi conceſſam à Domino proculdubiò reperietis. *Hæc purpuratus Doctor Damianus.*

Vt ergò appareat qualiter Religio falſarios veritatis in vera Sapientia exagitet, non abs re modò expugnationes hoſtiles reuoluam: vt hinc indè aduerſariorum inſidias, & Religionis munimenta clara luce in iudicium extrabam probabilioribus, quò potero rationibus, iiſquè præſertim grauiſſimis ex hiſtorijs deſumptis. Antiquata proptereà Religionis abdita pando, expilata reſtituo, contentioſa compono, illuſtro obſcura, detego abſcondita, & perplexa confirmo. Antagoniſtæ fidelem perſonam gero: & pro Deo, pro Patria, pro Parentibus, pro Religione in arenam deſcendo: proſilio in campum, & cùm expeditis vernaculis manum conſerere tento: vt ſubreptam ſuppellectilem, de offuſa tenebrarum caligine, in pulchram perennitatis lucem de manibus hoſtilibus eripiam; & ſeneſcentia, deformata canitie, in auras vindicata iuueneſcant. Res ardua, vetuſtis nouitatem dare, abſoletis nitorem, obſcuris lucem, faſtiditis gratiam, & dubijs fidem. *C. Plin. 2. Præf. ad Veſp. Imp. ſententia aurea.*

Quod nequit ſtyli cõmendare elegantia, aut ſermo comptus exornare: neceſſariorum verborum ſola prodeſt apta prouiſio; Si *Monaſtices* veritatem ſcire volumus, verborum floſculos non quæramus: qui maturitatis fructum quærit, deſpicit amœna camporum: violæ, roſæ, lilia, narciſſus grati flores, ſed gratior panis. Quod eſt odor naribus, hoc eſt auribus ſermonis ornatus: quod dat panis vitæ, hoc ſcientia dat ſaluti. Seponenda eſt ergò eloquentiæ voluptas, quandò ſcientiæ depoſcitur fortitudo: *Senten-* Pet. Chryſolog. *tia Chryſologi, Sermone 18. de Socru Petri. Non ideireò verba, ſed ipſa res eſt perpendenda: fructus legendus, non folia, flos carpendus, non volaticus in hoc opere deſiderandus pappus.* Non enim verba, ſed in verbis verum amare, bonorum ingeniorum eſt indolis, *vt docet Auguſtinus in Doctrina* Auguſt. *Chriſtiana, libro 4. cap. 2.* Quid enim prodeſt clauis aurea, ſi aperire, quod

volu-

Digitized by Google

volumus non poteſt? aut quid obeſt lignea, ſi hoc poteſt? quandò nihil quærimus, niſi patere, quod clauſum eſt. *Nec ſunt mihi fatali indagine veſtiganda conſpicua, cùm quandoquè pro pelta ſufficiant, petita ex locis topicis probabilia. Nec æquè mihi cuncta, ſed magna grauiter, parua ſubtiliter, & media ſunt dicenda temperatè: miſcendo ex Scriptura, & Patribus orationis varietate, in gratiam ſacrorum Oratorum, floſculos, & lepòres.*

Et vt totum ſub exiguo, ſententia Cordubenſis Senecæ comprehendam edoctus, Laconicè tres libros componam Titulis, Capitulis, Articulis diuiſos, qui ſufficiant incurſibus ſingulis aduerſis occurrere Arrianorum, Donatiſtarum, Manichæorum, Vuitclephiſtarum, & Sectariorum; qui nec ab illis calamum abſtinentes, omnem vitæ rationem Religioſorum, ſumma deteſtatione, & odio proſequuntur, & innumerabilibus conuitijs, atquè maledictis lacerant: vt intelligi poteſt ex Vuitclepho, Luthero, Caluino, Melancthone, Magdeburgenſibus, & alijs, quibus hæc verſantur in ore ſpurciſſima verba. Ordines omnes ad vnùm, à Diabolo in Eccleſiam ſunt introducti: Monaſtichum inſtitutum Ethnicum, terrenum, ſæculare eſt veluti lutum: Monaſteria Lupanaria ſunt: vota retia Sathanæ: Monachi Sophiſtæ cuculati: obſeruationes fatuæ, hypocriticæ ſimulationes; traditiones Phariſaicæ, & Machometicæ: qui cælibem vitam in Monaſterijs ducunt, Idolo Moloch corpora ſua cremant: hominum ſunt Monachi monſtra, inimici humanæ ſocietatis, & contrà totam ſecundam tabulam delinquentes.

Nè taceas, neque compeſcaris Deus; quoniam ecce inimici tui ſonuerunt; & qui oderunt te extulerunt caput. Super Populum tuum malignauerunt conſilium, & cogitauerunt aduerſus Sanctos tuos. Nè taceas, vt tuis ſermonibus erubeſcant omnes inimici noſtri, & conturbentur, & pereant. Et nè longiùs toxica veneni dogmata ſerpant, reſpondere fac me ſtulto iuxtà ſtultitiam ſuam, nè ſapiens ſibi eſſe videatur; & patenter oſtendere, eum in hæreticorum ſectam miſerabiliter corruiſſe. Si quis autem videtur contentioſus eſſe: nos talem conſuetudinem non habemus, neque Eccleſia Dei. 1.Cor.11. v.16. *Et ſi acri, & neruoſo ſtylo interdùm ſint confutandi Hæretici, qui aduerſus monaſticem ſtomachum petulanter eructant; nam ſicut tygres muſica, ità illi ſermonis dulcedine efferantur.*

Quandò verò cùm Catholicis ſancta, & amica pugna conferenda veniat, in ſpiritu lenitatis ſuſcipienda eſt controuerſia: pungens enim aculeis mordax, & ad perſtringendas fidelium opiniones accommodatus ſtylus; inuectiuæ orationes longiſſimè à Catholicorum ſcriptis abeſſe debent, antiqui fori cancellis concludendæ. Sed ſi forsàn interdum me contingat aliquid duriùs loqui, & à ſolita exorbitare clementia, indulgete rogo, mei præceptores, fragilitati dicentis, & audacitati fideli. Non enim poſſum Catholicum virum, & proteruum hæreticum alloqui pari corde: nec tamen propter hoc debet eloquentia talis, contumelia reputari, ſed fiducia nominanda eſt, quæ de ſuperbo animo non proceſſit, vt tomo 2. Epiſtola 147. ad Proculeanum Auguſtinus dicebat. Si Frater Euodius aliquantum pro ſuæ communionis de- Auguſt.

ſenſione turbatior aliquid elatiùs animõ commotiore dixiſſet, ętati hominis, & neceſſitati cauſæ oporteret te ignoſcere. Si quid in diſputando pro fide ſua, & charitate Eccleſiæ, dixerit fortè feruentiùs, quàm tua grauitas nollet audire, non illa contumacia, ſed fiducia nominanda eſt, quæ de ſuperbo animo non proceſſit: *vt mea ex animo Eccleſiæ Romanæ ſubdito correctioni proferentur dicenda; cùm Chriſtianæ fidei elementis imbutus, nèc in barbara enutritus colluuie, acrior in falſa dogmata, vel ſigillatim, vel capitulatim agitando quæſtiones, ſedula meditatione lemma profundam. Dictorum rationes videte, & examinate, non enim tanti ſum, nèc ſic arrogans, vt meam proponam authoritatem; ſed eatenùs dico hic, & vbiquè, quatenùs reddita ratio teſtatur. Propterea vbi defecero, correctori, vt adiutori gratias agam. Verba autem erroris, falſitatis, deceptionis, inſcitiæ, & quæcumque huiuſmodi mihi intèr ſcribendum exciderint, non contrà perſonam, ſed aduersùs doctrinam velim accipi pronunciata: quoniam perſonæ nullo pacto, doctrinis non niſi, vt diſſonant, aduerſari intendo.*

Qvi tibi bella mouet, genitrix ſanctiſſima, non te
Lædit, ac ipſe ſuum traijcit enſe caput.
Calce ferit ſtimulum, nam ſe miſer ipſe cruentat:
Quæque putaſti mulo ſe dare damna, capit.
Atque eadem patimur, quæ rupi alliſa procella:
Alluitur rupes: frangitur vnda minax.

Iacob. Bill. Anthol. Sacr.

LIBER

LIBER PRIMVS DE NATVRA, ET PRAESTANTIA MONASTICI STATVS.

Quod mare ineuntibus timorem facere conſueuit; nè nauis in altum prouecta, excitata procella, ſæuiente mare, fluctibus commotis, ventorum furore hùc, illùcq; agitata in ſcopulos difficiles, & infenſos præteruehatur, ſi ignoratione portus in inſulas, ſeù longinquas regiones iactati, incerti, & ancipites nequeant ad exoptatos nauigationis exitus promoueri. Idem mihi reformidandũ eſt, qui Religionis infinita ornamenta dilucidare aggredior: cùm tàm immenſo pelago me committere videar; iàm mare iſtud laboris, & negotij refertiſſimum conſcendens, vndè ſoluendum, quò perueniendum ſit, penitus extimeſcens. Nè igitur futuræ nauigationis ignarus oram ſoluã, mihi viſum operepreciùm eſt, quàm traijcere meditor, Religionis præſtantiam, & naturam exquirere; & ex multiplici eruditione, ac hiſtoria veteri, & recentiori, ſacra, & prophana, generali, & particulari, extranea, & domeſtica petere: eius primitùs nomina perquirendo, eſſentiam indè, ac poſtmodùm accidentia, proprias nimirùm eius qualitates ſcrutando. Vt rectam inſiſtens viam, nauigationis curſum fœliciter tenendo perficiam.

TITVLVS I.

De nominibus profitentium Religioſum Statum.

Directricis mentis facultatis leuiter inſtructus rudimentis, de ſubiecto ſcientiarum nouit præcognoſcendum quid nominis, vt quid rei *notitia indè habeatur.*

CAPVT I.

Nomen *Monachus* vindicatur.

Cum tot ſint compellationibus inſigniti Deo conſecrati viri, pluribus cogor ipſarum etymon, & ſignificationes figere ſigillatim. Sed quia nomen Monachus *vniuerſaliſſimum eſt, ab illo mihi exordiendum, boni facio.*

ARTICVLVS I.

Vndè nomen *Monachus* originem traxerit.

1 *Vnius inſtituti Religioſi in cõmuni viuentes Monachi in Scriptura ſacra cõpellantur.*
2 *Dionyſij Areopagitæ tempeſtate Religioſi viri Monachi nuncupabantur.*
3 *Ea vocum nouitas eſt vitanda, quæ aduerſa ſignificantur Scripturis ſacris.*
4 *Secundùm Lirinenſem non noua, ſed nouè dicenda ſunt.*
5 *Nèc de vocibus contendere licet, cùm eſt conformitas in ſermone.*

1 MONACHORVM nomen cùm Donatiſtis, & Manichęis Vuitclephus ſubridet, quòd illud in Scriptura ſacra expreſsè nõ referatur; aſpis à vipera venenum mutuatur, & ſuperioris æui ab omnibus Hæreticis aſpis Vuitclephus venenum hauſit. De calamo Manichæi, & Donati argumentum Vuitclephus arripuit; & nos de Auguſtini calamo reſponſum accipimus, & anthidotum cõtrà eoſdẽ Manich. & Don. Quibus ſciſcitantibus, vbi in Scriptura nomẽ Monachi ſit repertum, Auguſtinus reſpõdet. *Qui nobis dicunt*, oſtendite vbi ſcriptum ſit *nomen Monachorum, dicant: quarè non appellemus Monachos, cùm dicat Pſalmus: Ecce quàm bonum, & quàm iucundum habitare fratres in vnum? monos enim vnus dicitur, & non vnus quomodocumque: nàm & in turba vnus eſt, ſed vnus cùm multis, vnus poteſt dici, monos non poteſt, niſi vnus ſolus: monos enim vnus ſolus eſt. Qui ergò ſic viuunt in vnùm, vt vnum hominem faciant, vt ſit illis verè quod ſcriptum eſt: vna anima, & vnum cor, multa corpora, ſed non multæ animæ, multa corpora, ſed non multa corda, rectè dicitur monos, ideſt vnus ſolus.* Hæc Auguſtinus in Pſalm. 132. *Auguſt.* Illi igitur, qui ſic in communitate viuunt, vt idem profiteantur inſtitutum, & vitæ rationem æmulentur eandem, Monachi ex Scriptura meritò nuncupantur.

De his Pſalmus 67. v. 7. *Deus, qui inhabitare facit vnius moris in domo.* Vbi Septuaginta. *Pſalm.* *Homines vnius modi, & ritus.* Alij ſecũdùm Alardum in Caſſian. collatione 16. cap. 3. *Caſsian.* *Solitarios legerunt.* In Hebræo iuxtà Hieronymum habetur: *Dominus inhabitare facit Monachos in domo.* Ad quę attẽdere idẽ videtur Hieronymus, cum *Hierony.* Epiſt. 13. ad Paulinũ ſcribit. *Filij Prophetarũ, quos Monachos in veteri teſtamento legimus.*

2 Dionyſius Areopagita *Dionyſius* itẽ de Eccleſiaſtica Hierarchia *Areop.* cap. 6. ait: *Indè ſancti Præceptores noſtri diuinis eos appellationibus ſunt proſecuti, partim Therapeutas, ideſt cultores, à ſincero Dei famulatu, atq; cultu: partim Monachos, ab indiuidua, & ſingulari vita appellantes: vt, quæ illos per ſanctas in-*

diui-

Digitized by Google

diuiſibilium affectuũ in vnum complicationes, & collectiones, in Deiformem Monadem, ſingularemq; perfectionem promoueat. Concil. Illiberr. Concil. Cæſaraug. Concilium Illiberritanum ſub Marcello I. anno 300. & Cæſarauguſtanum anno 380. Monachorũ Hiſpaniæ meminere.

3 Videãt Nouatores ſi nouellum eſt Monachi nomẽ, quod vt nouitium, & recẽs vellicant ſugillantes vocis nouitatem, Apoſtoli doctrina prima ad Timoth. 6. v. 20. *vitandam*, iactando. Quaſi Apoſtolus verborum nouitates, & non *verborum nouitates prophanas vitandas*, August. moneat vt aduertit Auguſtinus homilia 47. in Ioannem. *Non autem* (inquit) *verborum nouitates, ſed addidit prophanas: ſunt enim doctrinæ Religionis congruentes verborum nouitates. ſicut ipſum nomen Chriſtianorum quandò dici cœperat, ſicut ſcriptum eſt: in Antiochia primùm poſt Aſcenſionem Domini appellati ſunt Diſcipuli Chriſtiani: ſicut legitur in Actibus Apoſtolorum cap. 6 v. 26. Xenodochia, & Monaſteria poſteà ſunt appellata nouis nominibus, res tamen ipſæ, & ante nomina ſua, & Religionis veritate firmantur; quæ etiam contrà Improbos defendũtur.* Hæc Auguſtinus. Etſi igitur Monachi nomen in Scriptura non fuiſſet expreſſum, nec legis ætate Patribus vſurpatum, & naſcentis Eccleſiæ Chriſti ſæclis euulgatum, ſed recentius, & nouellum adinuentum, non eſt ex mente Apoſtoli nominis vitanda nouitas; cùm non ſit vox prophana, quæ non ſignificat, in Scriptura ſuam appellationem præcedentem.

Hæreticus vrget pugnax. Prophanæ ſunt voces, quæ in Scriptura ſacra non ſunt; ſed vitandæ voces prophanæ: ergò Monachi vox, quæ in Scriptura non eſt, vt prophana vitanda eſt. Reſpondetur ex contextu: nomina ſunt prophana, quibus ſignificatur cõtrarium ijs, quæ ſunt in Scriptura edocta. Cum enim diceret Apoſtolus: *Depoſitum cuſtodi, deuitans prophanas vocum nouitates*, Subiungit: *& oppoſitiones falſi nominis ſcientiæ, quam quidam promittentes circà fidem exciderunt.* Illæ ergò voces ſunt prophanæ, quibus oppoſitum fidei doctrinæ, & Scripturæ veritatibus traditur. Ità Lirinenſis cap. 27. Lirinenſis. *Quid eſt depoſitum? quod tibi creditum eſt, non quod à te inuentum eſt;* 4. *quod accepiſti, non quod excogitaſti: rem non ingenij, ſed doctrinæ, non vſurpationis priuatæ, ſed publicæ traditionis: rem ad te perductam, non à te prolatam: in qua non author debes eſſe, ſed cuſtos; non inſtitutor, ſed ſectator; non dicens, ſed ſequens. Aurum accepiſti, aurum redde. Nolo mihi pro alijs alia ſubijcias: nolo pro auro, aut impudẽter plumbum, aut fraudulẽter æramenta ſupponas. Nolo auri ſpeciem, ſed naturam. Intelligatur, te exponente, illuſtriùs quod anteà obſcuriùs tradebatur; eadem tamen, quæ didiciſti, ità doce, vt cum dicas nouè, non dicas noua.* Hæc ille.

Ecce

Ecce ex mente prædicti Doctoris, accepta in Scriptura,& traditionibus, quod eſt depoſitum, docet Timothæum Paulus, verbi Dei Præconem, clarioribus debere verbis enunciare, non ex proprio cerebro efformatum figmentum. Alitèr Theologis non liceret, ad explicanda fidei noſtræ myſteria proprijs vocibus vti, eo quòd in ſacra Pagina exaratæ nō ſint: cùm tamen vtantur nomine *Homuſcion* ad ſignificandam conſubſtantialitatem Patris, & Filij,contrà Arrianos:& nomine *tranſubſtantiationis* ad exprimendam conuerſionem panis, & vini in Corpus,& Sanguinem Chriſti Domini &c. Vt docet

Auguſt. Auguſtinus lib.7. de Trin. c.4. *Propterea liquit* (ait) *loquendi, & diſputandi neceſſitate tres Perſonas dicere, non quia Scriptura dicit, ſed quia Scriptura non contradicit.* Sic Auguſtinus docet licere vti vocibus, in Scriptura non inuentis, quibus exprimatur,quod ſacro Codici non aduerſatur.

5 Nèc eſt contendendum de vocibus, dummodò in re conueniamus, vt Timothæum prima Epiſtola cap 6. ſic docebat

Apoſt.Paul. Apoſtolus. *Si quis alitèr docet, & non acquieſcit ſanis Sermonibus Domini noſtri Ieſu Chriſti, & ei,quæ ſecundùm pietatem eſt Doctrinæ, ſuperbus eſt, nihil ſciens, ſed languens circà quæſtiones, & pugnas verborum, ex quibus oriuntur inuidiæ,contentiones,blaſphemiæ, qui veritate priuati ſunt.* Hactenùs Apoſtolus:nè cùm Catholicis Hæretici contendatis de nomine Monachi,quæ vox religioſa,nō prophana eſt, qua ſignificatur ſanus Domini noſtri Ieſu Chriſti Sermo, Euangelicis verbis cōprobatus, Conſiliorum Status.

ARTICVLVS II.

Quibus nomen *Monachus* poſſit aptari?

1 *Monachus, Solitarius interpretatur.*
2 *Idem eſt Monachus, atque vnus: quia à rebus diuiſibilibus ſeiunctus,vni indiuiſibili Deo copulatur.*
3 *Eremitæ,& Anachoretæ priorum ſæclorum verè Monachi erant.*
4 *Ità veri ſunt Monachi Mendicantes, ſicut Monachales.*
5 *Titulo ſpeciali Monachalibus familijs aſcribitur nomen tale.*

QVOD negent Hæretici poſſe Religioſis noſtris nomē aptari Monachi;opus eſt eius etymologiam deducere,& originem per etymon trahere. Etenim quamuis Monachi nomen apùd Patres Græcos,& Latinos frequentiſſimum, & vſitatum ſit;quæ tamen fuerit ipſius nominis origo, & etymologia variè ab ipſis traditur. Plerique à *ſolitudine*, nomen deductum putant;quia *monos* Græcè, Latinè, *Solitarius* ſonat. Quibus 1.

Hierony. fauere videtur Diuus Hieronymus, cum ad Heliodorum ait: *Interpretare vocabulum Monachi,hoc eſt tuum: quid facis in-*

tur-

turba, qui ſolus es. Et ad Paulinum: *Si cupis eſſe, quod diceris, Monachus, ideſt ſolus, quid facis in Vrbibus, quæ vtiq; non ſunt ſolorum habitacula, ſed multorum?* Ad Ruſticum. *Quid deſideramus Vrbium frequentiam, qui de ſingularitate cenſemur?*

Ioann. Hieroſolymit. Et Ioannes Hieroſolymitanus noſter in ſuo libro de Inſtitutione Monachorum exponens illa verba. *Abijt Elias, & ſedit in Torrente Charith*, ait: *Sedit ſolitarius, quatenus ex ſua vitæ conuerſatione innoteſceret, quàm rectè à propoſito primus hominũ officium Monachi ipſe tunc inchoaret. Monachus enim verè deinceps fuit: quia ſingularis, ſiuè ſolus, & triſtis ſedit. In* Concil. Nic. *Concilio Niceno cap. 16. par. 1.* hæc habentur. *Placuit omnibus reſidentibus in Sancta Nicena Synodo, vt Monachorum conuerſatio, & vita, ſecundùm etymologiam nominis, ab omnibus diſcrepet: Monachus enim Græcè, Latinè ſingularis dicitur*. Quaſi idem ſit Monachus, atq; ſolus habitans, & vnicè viuens in ſolitudine, & eremo à ſtrepitu, omnique concretione mortali liber, & hominum turbis ſeiunctus; idemque ſit, ac Solitarius.

2 Alij ab *vnitate*, ſiuè *vnione*, à *monos* dictum arbitrantur. Quæ tamen hæc ſit *vnitas*, ſiuè *onio*, adhùc multipliciter explicatur. Primò per vnitatem conuerſationis, & inſtituti vitæ: vt Monachus dicatur homo in tali vnitate, & communitate cùm alijs eiuſdem inſtituti viuens, vt cùm illis omnibus vnum cor habens, vnum ſolùm hominem faciat. Ità Auguſtinus in Pſalmo 138. Auguſt. *Qui ergò ſic viuunt in vnùm, vt vnum hominem faciant, & ſit illis verè, quod ſcriptum eſt: vna anima, & vnum cor, multa corpora, ſed non multa animæ, multa corpora, ſed non multa corda, rectè dicitur monos, ideſt vnus ſolus*.

Secundò, *vnitas* à qua Monachus, ſiuè *vnus* dicitur, per Dei vnitatem declaratur, vt Monachus appelletur, quòd pluribus ſæculi relictis rebus, Monadi, ideſt Deo vni copulatur. Quia, *qui adhæret Deo vnus ſpiritus fit cùm eo*. Apoſt. Ioan. Et ità Monachus dicitur ab indiuidua vita, & ſingulari, in qua Deo placere contendit. Sic Dionyſius de Eccleſiaſtica Hierarchia cap. 6. Diony. Areop. *Monachos ab indiuidua, ac ſingulari vita appellantes: vt quæ illis per ſanctas indiuiſibilium affectuum in vnùm complicationes, & collectiones in Dei formem monadem, ſingularemque Dei perfectionem promoueat*. Sic ille; exiſtimans Monachum appellari, quòd rebus diuiſibilibus relictis, ideſt quæ ad mundum pertinent, iuxtà Ioachimum Perionium Scholiaſtem, Ioachim. Perionius. Monadi, ideſt vni Diuinitati ſoli vniri contendit. Cui acquieſcens Abbas Paimon collatione 17. in Caſſiano, Abb. Paim. exiſtimat Monachum dictum, quòd à coniugijs abſtineat, à parentum ſe conſortio, mundique iſtius conuerſatione ſecernat. *Ab eò quòd à coniugio abſtinerent, & à parentum ſe conſortio, mundi-*

que

que iſtius cõuerſatione ſecernerent Monachi, ſiuè Monazontes ſingularis, ac ſolitariæ vitæ diſtione nominati ſunt. Hæc ille.

3 Anachoretis, & ſolitarijs Eremitis tantummodò nomen Monachi in prima acceptione, à ſolitudine exiſtimat Bellarminus tomo 1. lib. 2. de Monachis cap. 1. in ſecunda ſolis cœnobitis: in tertia Monachalibus familijs conuenire præcisè. Sed immeritò ſanè. Quia Eremitæ, qui in eremis degebant, ab Vrbibus ſemoti, proculdubiò ſolitarij dicebantur, & proindè Monachi in prima acceptione. Nec oppoſitum colligi poteſt ex authoritatibus allegatis: cũ Hieronymus ſolitarios repræhendat, quòd in Vrbibus, & non in eremis cùm ſuis degant: & Ioannes noſter ſolitarium, & Monachum nuncupet Eliam, à recluſione in Carith, & ſi deincèps cùm Diſcipulis in eremis inceſſerit: Concilium autem decernit, Monachorum cõuerſationem à ſæculari futuram fore diſcretam. Bellarm.

At ſi Bellarminus velit, in ſecunda acceptione, nomen Monachi, tantùm in Cœnobijs actu degentibus conuenire, neque illis ſolitarijs, qui poſt vitam Cœnobiticam, obtenta facultate à ſuis Superioribus diuinæ contemplationi in eremis vacabant: fallitur planè. Quia illis Anachoretis vnũ cor erat, & vna anima cùm ſuis Cœnobitis, vna vitæ inſtituta ratio, vna profeſſio. Nec enim Monachus ego definerem nuncupari, quòd de licentia mei Superioris arctiorem in ſolitudine vitam traducerem contemplationis: Vnitas enim Monachorum, nõ tàm loco, quàm ſpiritu nititur, vt notat Plati in Prœmio libri ſecundi de ſtatu Religioſi. Ac proindè nec loci quidem diuiſione ſcinditur; quoniàm, vt eſt apùd Caſſianum collatione 16. capite tertio. *Morum cohabitatio, non locorum, fratres cõiungit in oculis Dei: quia vt nihil prodeſſet, ſi qui moribus à propoſito diſſidentes, vna domo coniungerentur; ità qui eiſdem ſtudijs, & voluntatibus coniuncti ſunt, nihil his obeſt locorum interuallo diſiungi.* Plati. Caſsian.

4 Nec ipſi Cardinali acquieſco putanti, in tertia acceptione, proprè ſolos eſſe Monachos, qui vitæ tãtùm dant operã contemplatiuæ, veluti Monachales. Illos verò, qui non ſolùm contemplationi inſiſtunt, ſed in actione etiàm verſantur ergà proximos, in Concionibus habendis, doctrinis tradendis, & confeſſionibus excipiendis, non Monachos, ſed Regulares, aut Religioſos compellandos: cur enim non Monachi, qui à ſæcularibus remoti, Diuinæ Monadi vacant? Vndè vendicant ſibi nomen omnes illi, qui à creaturis ſeiuncti, Diuinæ copulãtur vnitati: à qua per charitatis opera in proximos exhibita minimè ſegregantur; quia cùm Mendicantium Religioſorum præcipuum munus, & præſtantior particularis finis exercitium ſit contemplationis à præcipuo numere, & fine præſtantiori nomen mere-

ren-

rentur contemplantium, quod eſt Monachi, in hac tertia acceptione.

Quarè exiſtimo ad mentem Hieronymi, & noſtri Ioannis, cunctos in eremis, & ſolitudinibus Religiosè degentes, Monachos, ideſt Solitarios in hiſtorijs antiquioribus reputandos. Ad mentem Dionyſij, & Paimonis, omnes quotquot à terrenis rebus, & coniugijs ſegregatos legimus, Deo vacaſſe, Monachos habendos. Ad mentem Auguſtini, habitantes in vnum, inſtituti vnius, vnius moris in domo, Monachos dicendos: quia vbicumquè ſint, eandem habent domum, eundéq; conſtituunt hominem, & ſi plures, & ſeparati ſint: ſic omnes quotquot Carmelitici ſunt inſtituti, eundem conſtituunt hominem Carmelitam: propter quam vnitatem Monachi nuncupantur.

5 Nec nego propterea Bellarmino, nomen Monachi in genere cunctis prædictis conueniens, in ſpecie ſolere attribui, poſt multiplicationem Religionum, Monachalibus Sacerdotibus, ad quorum ſpecificam veluti ad ſignificandam differentiam, non Choro Religioſos deputatos illarum familiarum, & familias alias mendicantes, ac mixtas, *Fratres* proprio nomine nuncupamus: eos verò, qui ex proprio munere inſtitutionis, per ſe requirunt Clericatum, Clericos regulares dicimus, ad differentiam Monachorum, qui ratione ſui ſtatus, per ſe non requirebant Clericatum. Vt notat Suarez tomo 4. de Religione lib. 1. cap. 8. *Ex vſu Eccleſiæ Monachi nomen dupliciter accipitur: pro genere ſcilicèt, & pro ſpecie, ſeù membro contento ſub latiori ſignificato. Priori modo comprehendit omnes Religioſos Fratres; ſtrictè verò dicuntur Monachi, quos vulgò Mõges appellamus: qua ratione diſtinguuntur Monachi ſimpliciter dicti à Mendicantibus.* Hæc ille, cùm cap. 7. diſtinxiſſet Clericorum Religiones, & Monachorum ratione ſuprà dicta. *Franc. Suarez.*

CAPVT II.

Reliqua nomina recenſentur Monachorum.

Supereminentium rerum Character eſt, pluribus nominibus inſigniri. quòd nullum adæquet eas, quantumuis ipſarum indicet dignitatem. Cuius ad manus adeſt nominum Dei optimi, & maximi conglomerata congeſſio. Quia ratio, quam ſignificat nomen, eſt definitio: & res à nobis nominantur, vt cognoſcuntur. Inter quas, cùm non infimum teneat locum præſtantiſſimus Religioſus ſtatus: non niſi pluribus, & his illuſtribus, nominibus in omnium ore, vbiquè gentium verſatur.

ARTI-

ARTICVLVS I.

Nomine Prophetæ inſigniti ſunt Profeſſores Monaſtices veteres.

1 *Elias facit Prophetas; quia Religioſos inſtituit.*
2 *Prophetæ ſunt Cantores in ſacris literis compellati.*
3 *Religioſorum munus, diuinas primò fuit laudes occinere.*
4 *Monachi ſunt Filij Prophetarum vocati.*

QVOD in Scriptura, aut in vetuſtioribus Hiſtoriographis proprium Religioſorum nomen, ſuo videri inuidi Hæretici pugnaces non reperiant aſſertores, ſugillant noſtrorum Monachorum acerrimos propugnatores. At in lege veteri, Religioſos Prophetas nuncupatos, verba Siracidis in Eliæ Sancti Vatis commendationē, Eccleſiaſtici c.48. v.8. prolata oſtendunt planè. Cuius cùm laudes ſolerter vellet perſtringere, hanc non vulgarem, quòd in monachali alumnos Vates inſtruxerit diſciplina referebat. *Prophetas facis ſucceſſores poſt te.* Sed qua fieri potuit, vt homo Prophetas faceret, cùm diuinum id ſit opus, lumenquè ſupernaturale, diuinitus condonatum? Iuxtà illud ſecundæ Epiſtolæ Petri cap.1. v.21. *Non voluntate humana allata eſt aliquandò Prophetia, ſed Spiritu ſancto inſpirati loquuti ſunt ſancti Dei homines:* & illud Pauli 1. ad Corinthios cap.12. v.10. *Alij datur Prophetia, &c. Hæc autem omnia operatur vnus, atquè idē Spiritus, diuidens ſingulis prout vult.*

Eccleſiaſ. 1. *Petr. Apoſt.* *Apoſt. Paul.*

2 Non igitur Prophetas, qui futura prædicerent Elias efficiebat, quòd Prophetiæ ſpiritum ipſis immitteret, cùm hoc eſſet opus diuinum, ſed Prophetas, qui Dei laudes cantu, & inſtrumentis muſicis modularentur ex munere, inſtituebat. Vſurpatur enim in Scriptura nomen Prophetæ pro Cātore, 1. Paralipomenon 25. v.1. *Dauid, & Magiſtratus exercitus ſegregauerunt in miniſterium filios Aſaph, & Hemam, & Idutum, qui prophetarent in Cytharis, & Pſalterijs, & Cymbalis, ſecundùm numerū ſuum, dedicato ſibi officio ſeruientes.* Ità Hieroſolymitanus, Ioannes de Inſtitutione Monachorum, cap.10. *Scimus in Diuinis Scripturis non ſolùm appellari Prophetas illos, qui futura præuident, & prænunciant, ſed etiam illos, qui ad hoc officium ſunt inſtituti, vt ſcilicèt cum inſtrumentis muſicis Deum laudent, & ei pſallant. Quid enim aliud eſt, quod in 2. Paralipomenon cap.31. legitur: Porrò Cantores filij Aſaph ſtabant in ordine ſuo iuxtà præceptum Dauid, & Saph, & Hemam, & Idutum Prophetarum Regis, dicti Prophetæ Dauid, quia per eum erāt inſtituti Cantores ad pſallendum Deo cùm inſtrumētis muſicis. Quarè facere poſt ſe Prophetas dicebatur Elias, quatenùs congregatos in ſolitudine* Re-

Paralip. *Ioann. Hieroſolymit.*

Religioſos, deuotè canendi Deo artem in Choro cum inſtrumentis muſicis inſtruebat.

3 Quod eſſe munus illorum Religioſorum cõſtat 1. Regum cap. 10. v. 5. *Obuiũ habebis gregem Prophetarum deſcendentiũ de excelſo, & antè eos Pſalterium, & Tympanum, & Tibiam, & Cytharã, ipſoſquè prophetantes. Et inſiliet in te Spiritus Domini, & prophetabis cum eis.* Et docet Chryſoſtomus in Epiſt. ad Timothæum. *Surgentes confeſtim ſtant Hymnos canentes propheticos, cùm multa ſymphonia, cùm benè pactis melodijs. Nequè Cythara, nequè Syringes, ideſt Phiſtulæ, neq; aliud Organum, ideſt muſicum inſtrumentum talem emittũt vocem, qualem eſt audire in ſilentio profundo, & eremo Sanctorum illorum canentium* &c. Petrus Damianus tomo 1. Epiſtola 19. *Certè noſtri Ordinis noſtri Authores fuerũt greges Prophetarum, cùm quibus reprobus Saul ſæpè cantauit.* Boulduc libro 1. de Eccleſia antè legem Prophetas dictos putat, qui ex officio, coram Deo pſallebant, cantabant, atquè etiam adhibitis muſicis inſtrumentis cum quadam proſtratione corporis, certis diei horis in decenti habitu modulabantur. Ex quibus Euangelizatrices in Pſalmo 67. v. 12. & Lamentatrices, ac ſapientes, nempè in arte canendi, pſallendi, lamentandi, & benedicendi: atquè Propheriſſæ celebrantur. Lege Philonem de vita Contemplantium, vbi multa de canticis, & Hymnis Eſſenorum retulit.

Chryſoſt.

Petr. Dam.

Iac. Bould.

Appellat igitur Religioſos Siracides Prophetas, vt moris erat, in iſto Eliæ Elogio, vt citatus Ioãnes ſic aſſeuerat. *Quapropter dùm ſapiens Sãcto Eliæ dicit: Prophetas facis ſucceſſores poſt te, non ideò hoc dixit, vt Spiritum præuidendi, vel prænuntiandi futura conferret: ſed ideò potiùs, quia Elias Monachos ſucceſſores poſt ſe inſtituit; non tantùm ad vitam Monaſticham obſeruandam ſecundùm formam à Deo ſibi traditam; ſed etiam ad hoc ſeruitium, vt prophetarent, hoc eſt, vt in Pſalmis, & Canticis deuotè Deo pſallerent. Et propterea appellati ſunt Prophetæ, ideſt Pſallentes, & eorum vita dicta eſt Prophetica, ideſt ad Pſalmos, cùm inſtrumentis muſicis Domino canendos dedicata.*

Ioann. Hieroſolomyt.

4 Sed & *Filios Prophetarum* tunc eſſe Monachos nuncupatos, ſicut modò *Fratres* compellantur, Epiſtola 13. Hieronymus teſtatur ad Paulinum. *Filios Prophetarũ, quos Monachos in veteri teſtamẽto legimus.* Et Ioannes Hieroſolymitanus. *Quòd vti Religioſiores viri certis temporibus, tùm decantandis Pſalmis, orando, & laudando Deum; tùm excutiendo, meditando, & docendo legem Domini, præ alijs ſeſe ſtudioſè occupabant.* Sic ille. Qui ſingulari interdùm Spiritus afflatu arripiebantur, vt ille filius Prophetarum, qui Iehu in Regem declarauit. Lege Cornelium à Lapide in cap. 14. Epiſtolæ Pauli ad Corinthios primæ.

Hieron.

Ioann. Hieroſolymit.

Cornel. à Lapide.

A R-

ARTICVLVS II.

In nouo Teſtamento Prophetæ ſunt nuncupati.

1 *Antiqui Religioſi in nouo teſtamento ſunt Prophetæ nuncupati.*

2 *Monachis ſeruandam in Choro canendi normam præſcribit Apoſtol.*

3 *Primis ſæclis naſcenti Chriſti Eccleſiæ, fuere Monachi Filij Prophetarum vocati.*

1 SED in exordio Prædicationis Euangelicæ, Religioſos, Prophetas nuncupatos, pluribus in locis noui Teſtamenti leges. *Act. Apoſt.* Actuum Apoſtolorum cap. 11. v. 27. *In his autem diebus ſuperuenerunt ab Hieroſolymis Prophetæ Antiochiam: exurgens ex eis nomine Agabus*, &c. quem fuiſſe Monachum docet noſter Ioannes, *Ioannes.* *Mantuan.* & Mãtuanus in Parthenicis libro 3. cum alijs, & capite 15. v. 22. & 32. eiuſdẽ libri Actuũ. *Placuit Apoſtolis, & Senioribus cùm omni Eccleſia eligere viros ex eis, & mittere Antiochiam cùm Paulo, & Barnaba Iudã, qui cognominabatur Barſabas, & Sylam, viros primos in fratribus. Iudas, & Sylas cùm eſſent Prophetæ, verbo plurimo conſolati ſunt fratres.* Prophetarum Filios, Eliæ, & Eliſæi ſequaces, coadiutores fuiſſe Apoſtolorum refert Ioſephus Antiochenus *Ioſeph. Ant.* lib. de perfecta Militia primitiuæ Eccleſiæ, cap. 12. *Perfectorum militum Chriſti Apoſtolorum coadiutores ſurrexerunt ſtrenuiſſimi viri Solitarij contemplationi dediti Eliæ, & Eliſæi ſequaces, qui de Monte Carmelo deſcendentes per Galilæam, Samariã, & Palæſtinam fidẽ Chriſti cõſtantiſſimè ſparſerunt.* Et cap. 13. v. 1. Actuum. *Erant autem in Eccleſia, quæ erat Antiochiæ Prophetæ, & Doctores.* Et hos fuiſſe Religioſos refert Euſebius Cæſarienſis libro 2. cap. 3. *Euſeb. Caſ.* Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ. *Apud Antiochiam florentiſſima congregatur Eccleſia, in qua erãt Prophetici Ordinis viri plurimi, in quibus Barnabas, & Paulus*, &c.

Et prima ad Corinthios capit. 14. Paulus Monachos appellat Prophetas, cum propheticum dicit eorum eſſe munus *Apoſt. Paul.*
2.
in Eccleſiæ Conuentu, & Choro canere. Tradẽs namquè eius normam, qua ritè vtantur Prophetia, & præſcribens ordinem, qui ſeruari debeat in ſacro Eccleſiæ Conuentu, & Choro (quia eorum Prophetia erat, Preces, Hymnos, Pſalmos, & Orationes, cantu, & inſtrumentis muſicis ad Deum fundere modulantes) Hortatur eos, vt dignè, & cum affectu, & propter Deũ, rectaquè intẽtione munus perſoluant. Sic ait: *Sectamini Charitatem, æmulamini ſpiritualia.* Vt Prophetetis non ſolùm lingua, & vocibus, ſed cordis etiã affectu digno in Deum. *Qui enim loquitur lingua, non hominibus loquitur, ſed Deo. Quamuis, qui prophetat, hominibus loquatur ad ædificationem, & exhortationem, & conſolationem, velim enim vos omnes loqui*

qui

qui linguis. Nēpè propter vtilitatem proximorū, *Magis autē prophetare*. Ideſt pſallere, vt debetis. *Quid enim vobis proderit alios ædificare:* Solùm ſcilicèt loquendo, ſi in vtilitatem, & veſtrum proprium commodum non cedat?

Nam ſi orem lingua, ſpiritus meus orat. Hoc eſt vox mea ſpiritu vitali, & vocali prolata, orat. *Mens autem mea ſinè fructu eſt*. Ità Eraſmus, qui pro *ſpiritu*, *halitum* vertit. Vndè Primaſius: *Spiritus* (inquit) *hic ſermo intelligitur, qui nonnunquàm, mente alia cogitante, precatur*. Et ſubdit Apoſtolus: *Quid ergò mihi, vobiſque faciēdum eſt?* vt ſcilicèt non ſit ſinè fructu mens. *Orabo ſpiritu, orabo & mente*. Debita nempè intentione, & attentione. Et præſcribit ordinem in Choro pſallendi, nè ſimul omnes omnia pſallant. *Quid ergò eſt fratres?* ſcilicèt faciendum. *Cum conuenitis, vnuſquiſque veſtrum Pſalmum habet, doctrinam habet, Apocalypſim habet*, &c. *Siuè lingua quis loquitur, ſecundùm duos, aut multum tres, & per partes. Propheta autem duo, aut tres dicant*, &c. *Poteſtis omnes per ſingulos prophetare*. *Mulieres in Eccleſia taceant*. Maritatis fœminis prohibetur in Choro canere, non velatis, ſeù Propheteſſis, vt notat Cornelius à Lapide in fine expoſitionis huius verſiculi.

Sic Ruffinus lib. 1. Hiſtoriæ cap. 5. inter Patres Concilij Niceni, *Spiridionem Cyprum Monachum recenſet, vnum ex ordine Prophetarum*. Et Hieronymus in cap. 1. Matthæi, *Propheticham appellat vitā monaſticham*. & Chryſoſtomus de cōpūctione cordis. Illefonſus Toletanus in carmine ſepulchrali Iſidori Hiſpalēſis, *ordinem Vatum*, inſtitutum monaſtichum nuncupauit. Ità Gomez Pampilonenſis apud Conſtantinum Caetanum in libro trium Epiſcoporum cap. 19. Theodoretus in Hiſtoria Patrum, Iacobi Anachoretæ domum, *Propheticam nuncupat ædem*. Et Ioachimus Abbas in concordia noui, & veteris teſtamenti, *Monaſticham vitam propheticam* vocat. Nicephorus agens de Monachis primitiuæ Eccleſiæ lib. 1. cap. 15. eos vitam propheticam flagranti, atquè feruenti fide, ſcribit æmulari.

3 Filios item Prophetarum Monachos dictos Euangelij tēpeſtate, Auguſtinus oſtendit in Pſalmum 132. *Vndè Apoſtoli Filij Prophetarum, Filij excuſſorum? Vndè illi quingenti, quos commemorat Apoſtolus Paulus? Vndè illi cētum viginti, qui ſimùl erant in vno loco, qui habitauerunt in vnum, & erat illis cor vnum, & anima vna, & votum Deo vouerunt, & appellati ſunt Monachi?* Hæc ille. Videte mali operarij, videte raptores, videte fures ſacræ Monaſticæ Religionis dignitatis, quā diù in ſacra Pagina, & vetuſtioribus Patribus, Prophetarum, & Filiorum Prophetarum nominibus inſigniti fuerint Monachi celebrati: nè nullius nominis gentem cōpelletis abie-

Eraſmus. Primaſ. Cornel. à Lapide. Ruffinus. Hieron. Chryſoſt. S. Illefonſ. Theodoret. Ioachimus Abbas. Niceph. Auguſt.

ctam, & velut nullo loco, & numero natam, & notam expugnetis. Conſulite pleraque Hiſtoricorum monimenta, & Patrum veterum legite, & per legite huius argumenti diſertiſſima verba.

ARTICVLVS III.

Cur Religioſi dicantur?

1 *Monachi, abſolutè Religioſi exiſtimantur.*
2 *Quia religati Monachi, Religioſi vocantur.*
3 *Religio eſt iuſtitiæ pars, quæ debitam Deo exhibet ſeruitutem.*
4 *Multi inter ſe, & cùm Deo copulati, Religioſi compellantur.*

II, qui Monachi, ac Prophetæ nomine inſigniti, fuere hactenùs celebrati, *Religioſi* meritò itidem fuere nuncupati. Siuè à verbo *Relego*, vt qui omnia, quæ ad Dei cultum pertinent, diligenter pertractent, & tanquam relegant.
Maſſuria Sabino. Siuè à verbo *Relinquo*, ex Maſſuria Sabino; à quo verbo *Religio*, virtus eſt, qua, quis ſecernitur à creaturis, cuncta mundana relinquens, & Deo ſpecialiter mancipatur, vt debitum
1. ipſi cultum exhibeat. Ideò per Antonomaſiam, *Religioſi* illi dicuntur, qui ſoli Deo ſeruientes, ipſi cultum reddunt debitum ob eius excellentiam, &
D.Thom. beneficia, vt dicit Diuus Thomas 2. 2. quæſt. 186. art. 1. cor.
Lactan. Siuè à verbo Religo, iuxtà Lactantium, de vera Sapientia lib. 4. cap. 28. Quòd non tantùm naturali vinculo, quo Deo obligamur ex propria naturæ conditione, & diuina lege ſumus ligati, ſed Euangelicis conſilijs religati. Sic Diuus Thomas opuſculo contrà impugnantes Religionem. *Ligare* 2.
rem dicimur, quam ità alteri rei adſtringimus, vt ei facultas adimatur aliò diuertendi: Religare autem, cum iterùm eidem rei deuincimus, cum qua priùs coniuncta fuerat, & à qua defluens diſtare cœperat. Omnis autem res creata antè in Deo extitit, quàm in ſeipſa; cum verò à Deo per creationem proceſſit, quaſi quibuſdam paſſibus progreſſa, ſeſe ab eo remouiſſe videtur. Quia equidem, quæ poſſunt, & quæ eius capaces ſunt, rurſum in Deum reuocandæ, & cum eo colligandæ ſunt. Primum autem vinculum, quo homo coniungitur, & alligatur Deo, eſt fides: cuius fidei officia, & ſigna externis actibus exhibentur. Ex quo fit, vt Religio prima, ac præcipua ſignificatione omnem cultum, ac cœrimoniam notet, qua Deum ritè venerantes fidem noſtram, quæ in animo latet, conteſtamur. Sed tamen, quia Deus non ſola fide, nec ſolis fidei ſignis colitur, verùm alijs quoque virtutibus Spe, & Charitate, ideò harum quoque virtutum opera interdum Religionis opera appellantur, viſitare pupillos, & viduas in tribulatione: Iacobi cap. 1. Et prior quidem illa Religionis ſignificatio in omnes Chriſtianos cõuenit: om-

nes

nes. enim ipſa Baptiſmi profeſſione ſeſe ligant cum Deo, ac deuouent, ad cultum ei debitum præſtandum. Poſterior autem, qua quibuſdam Charitatis operibus alligamur, propria, ac peculiaris eſt certorum hominum, qui certis etiàm actionibus deſtinantur: ſiuè hæ ad vitam contemplatiuam, ſiuè actiuam pertineant: quot enim ſunt hæc operum genera, tot Religiones ad ea exequenda inſtitui poſſunt. Hæc D. Thomas.

3 Religionis ergò vocabulum virtutem quamdam ſignificat, quæ eſt iuſtitiæ pars: & per ſtatum in hac virtute fundatum, illa virtus Deo cultum reddit ſuæ debitum Maieſtati: tùm ob eius excellentiam, tùm ob beneficia ab ipſo accepta: ſiuè cultus interior ſit in animo, ſiuè etiam exterior rituū, ſacrificiorum, &c. Verumquè enim ad eiuſmodi virtutem pertinet; nam ex Nonio Marcello, *Non. Mar.* *Cultus veri Dei Religio eſt*, iuxtà illud Tullij de natura Deorum. *Religio eſt per quam reuerenti famulatu cœrimoniæ diuini cultus exercentur.* Quarè, qui in his muneribus verſantur, huic rei omninò impenſi, Religioſi appellantur. Et cum ità ſeſe certis operibus diuini obſequij applicant, vt à reliquis omnibus, quæ impedire poſſunt, ſint remoti, ſtatum habere dicuntur Religionis: quales ſunt, qui ad perfectionis charitatē per tria tendunt Religioſa vota: qui iam ſoli Religioſi dicuntur. Ità citatus Diuus Thom. *Quod communiter multis conuenit, Antonomaticè attribuitur ei, cui per excellentiam conuenit. Religio eſt virtus per quam ad Dei ſeruitium, & cultum aliquid exhibemus. Ideò Antonomaticè Religioſi dicuntur illi, qui ſe totaliter mancipant diuino ſeruitio, quaſi holocauſtum Deo offerentes.* Sic ille.

4 Vel quia multi homines ſpeciali vinculo religantur; iuxtà illud Hieronymi in cap. 9. Amos. *Hieron.* *Gregem iuſtorum, ſiuè electorum faſciculum appellari, quia vna domini Religione conſtrictus eſt.* Et illud Bernardi, *Bernardin.* de natura, & dignitate diuini amoris cap. 15. *Corporalibus religamur Sacramētis, nè à Deo recedamus, vndè à religando Religio dicitur.* Sic Canticorum 1. v. 5. capilli Sponſæ, qui ſecūdùm Gregorium Nyſſenum Homil. 1. in Cantic. Religioſi ſunt, *Sicut purpura Regis vincta canalibus* commendantur. Quia vt Regia purpura vittis religatur, ità Religioſi votis, & inter ſeſe coniunguntur cum Deo, ad mētem Genebrardi, & Chiſlerij, *Genebrar. Chisl.* qui per canales, vittas ex Hebræo reddiderunt. Et vbi Vulgatus legit, *Filij excuſſorū*, Pſalmo 126. Auguſtinus reddit. *August.* *Prophetarum*. Chryſoſtomus in Pſalmum 132. *Alligatorum, ſeù vinctorum*. Quaſi excuſi à ſæculo, Prophetæ, & Religioſi alligati, & vincti dicantur à verbo Religo.

ARTICVLVS IV.

Vndè Regulares, & Fratres, alijsq. nominibus ſint appellati.

1 *Religioſorum Pater Deus, mater Religio eſt. Vndè ſpe- ritualiter ipſi Fratres.*

2 *Prælati, vti Patres, ſunt in ſubditos futuri ſuaues.*

3 *Honoris, & dignitatis ergò, ſubditorum Præpoſiti, Patres compellantur, non cauſa generationis.*

4 *Religioſi, ſunt Philoſophi ſæpè nominati.*

5 *Inſtituta Religioſorum vitæ ratio, Ordo vocatur: quia illi vnā ſeruant ordinis vnitatē.*

1 REGVLARES in Iure, & Concilijs dicuntur, quòd certæ viuendi Regulæ ſint addicti. Fratres, quia ipſis vnus eſt Pater Deus, vnaquè communis mater Religio, eodē Spiritus ſancti ſemine in ea
Plati. generati. Sic Plati, de ſtatu Religioſo lib. 2. in Procemio. Fratres item, quia filij vnius patris, ideſt Superioris, qui ab Eccleſiæ cunabulis Abbas, & Pater compellatur, Syrè, aut He-
Apoſt. Paul. braicè, teſte Apoſtolo ad Romanos 8. & ad Galatas 4.
Hierony. Hieronymo Epiſtola 22. ad Euſto-
Panorm. chium. Panorm. in cap. cum
Bernard. Monaſt. Hinc Bernardus in Cāntic. ad Prælatos. *Diſcite ſubditorum Patres vos eſſe debere, non Dominos. Studete magis amari, quàm metui. Et ſi interdum ſeueritate opus eſt, paterna ſit, non tyrannica. Suſpendite verbera, producite vbera: pectora lacte pingueſcant, non typo turgeāt.* Hieronymus lib. 1 1. *Hieron.*
in Epiſt. ad Galat. exponens illa verba, *Abba Pater*, dicit. *Cum autem Abba Pater Hebræo, Syroquè ſermone dicatur, & Dominus noſter in Euangelio præcipiat, nullum Patrem vocandum, niſi Deum: neſcio qua licentia in Monaſterijs, vel vocemus hoc nomine alios, vel vocari nos acquieſcamus?* Reſpondet lib. 4. in Matth. *Aliud eſt naturæ eſſe Patrem, aliud indulgentia: nos ſi hominem Patrem vocamus, honorem ætati deferimus, non authorem noſtræ oſtēdimus vitæ. Quomodò vnus per naturam Deus, & vnus Filius non præiudicat cæteris, nè per adoptionem Dij vocentur, & filij. Ità, & vnus Pater, non præiudicat alijs, vt abuſiuè appellētur Patres.*

Apud Græcos Religioſi nuncupantur *Cultores*, ſecundùm Dionyſium de Eccleſiaſtica
Hier. cap. 6. quòd animas ſuas *Dionyſius Areop.*
colant, & curent à morbis vitiorum: idem enim nomē Græcum, *cultorem*, ac *medicum* adſignificat; ex linguæ peritioribus. *Supplices* dicūtur à præcipuo munere, quod eſt orare ſuppliciter, & Deo laudes ſubmiſſo capite decantare. *Pugiles*, & *exſcitatores* vocantur, quòd ſint in paleſtra virtutum. Sæpiſſimè ſunt *Philoſophi* Monachi nuncupati, & monaſticha vita *Philoſophia* appellata. Quia apud Chriſtianos illi ſunt Monachi, qui apud æthnicos Philoſophi nuncupantur: homines

nem-

nempè ſeueriores, contemptores rerum temporalium,& toti ſapientiæ ſtudio, ac ſolitudini traditi. Chryſoſtomus lib. contrà vitup. vitæ Monaſticæ, paſſim Monachos *Philoſophos* appellauit: S. Nilus Abb. lib. Monaſtices,de *Chriſtiana Philoſophia* prætitulauit: Et Iuſtinianus in *Authentica*, collat.1. tit.5.c.4. de Monachis. Monachos antiquos *Philoſophiæ Monaſticæ certatores* nuncupauit. Et Ioſephus Antiq. lib. 18. c.2. *Eandem ferè viuendi rationem ſequuntur*, dicit *quam hi, qui apud Dacos Pliſti nominantur*. Quorum Monachorum Inſtitutum, Ordinem cōpellauit Dionyſ. de Ecclef. Hierar. c.3.p.3. quia inter ſeſe multi vnam Ordinis ſeruant vnitatem. *Monaſterium*, locum ſignificare Monachorum dicit AbbasGermanus apudCaſsian.collat.18.c.9. Cœnobium profeſſionis qualitatem,ac diſciplinā deſignare: Clauſtra à claudendo dicta, nullus inficiatur.

Chryſoſt. *Nilus.* *Iuſtinian.* *Ioſeph.Ant.* *Dionyſius Areop.*

TITVLVS II.

De Status Monaſtici Quidditate.

*Quis ſane mentis hæſit in quæſtionibus nominum agitandis: nec ab illis procedens, ad rerum naturas, quibus mens paſcitur, veſtigandis properauit? Vox aures ſolummodò titillat; pictura paſcit oculos; ſed mentem nutrit rei naturæ deſcriptio viuida. Nam ex Lactan.*1. *de falſa Relig. cap.*1. Nullus ſuauior cibus eſt, quàm veritatis cognitio: *Eſt enim veritas, mentis adulium; qua cæleſti dape feliciſſimè ſaturantur ſpiritus. Quapropter breui Charactere notata nomina deſerere geſtio, vt fuſiori mentis indagine, per religioſa ſtemmata, florida noſtra ſpatietur oratio.*

CAPVT I.

Vera Religioſi ſtatus natura declaratur.

Regina ſtatuū Eccleſiæ Monaſtica norma, à dextris Dei aſſiſtens virtutum varietate circundata; propter veritatem, manſuetudinem,& iuſtitiam deducetur mirabiliter dextera illius.

ARTICVLVS I.

Definitio exprimitur Monachatus.

1 *Status, perſonæ firmus viuēdi modus eſt conſummatus.*

2 *Chriſti Eccleſia congregatio fidelium eſt: corpus myſticum, cuius caput Chriſtus, & in terris eius Vicarius Romanus Pontifex eſt.*

B 3 3 *Suum*

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

3 *Suum ſtatum habet Eccleſia in via.*

4 *Cum ſtatum Eccleſia habeat in via, non opponitur, quòd agat illam.*

5 *Generalis eſt, & communis in Eccleſia ſtatus, & perfectionis ſpecialis alius.*

6 *Status in cõmuni Eccleſiæ, Cohibitoria eſt Regula charitatis.*

7 *Vulgaris Religio, Regula laxa eſt; ſpecialis ſtricta charitatis.*

8 *Sub voto tenetur Epiſcopus, ſi ſit opus, vitã pro grege ſuo profundere: Monachus renũciare Diabolo in omni proprietate dominij, carnalis cõtagij, & propriæ voluntatis, debet.*

9 *Differt à miniſterijs Eccleſiæ ſtatus, qui poſtulat firmitatẽ.*

10 *Perfectionis ſpecialis ſtatus, qui ſeruitus nobiliſſima eſt, firmitatem exigit ex obligatione voti.*

11 *In obligatione, & externis actibus, Eccleſiæ viſibilis fũdatur ſtatus.*

12 *Nequit propter ſolos internos actus, abſq. externis aliquibus, Religioſus ſtatus viſibilis Eccleſiæ inſtitui.*

EO dementiæ adductus eſt miſer Vuicleph. vt affirmare ſit auſus, Religionẽ Monaſtichã, *blaſphemiam eſſe, hæreſim, & phantaſma, figmentum, non veram rei naturam; contrà legem Dei efformatum deliramentum*. Cuius vt ignorantia pateat, & hæreticorum potius prodeant deliria, quidditas, & natura Religioſi ſtatus explanatur. In communi loquendi vſu latinorũ, quando de modo viuendi perſonæ agitur, modum ſtandi firmum viuendi conſummatũ in ſuo ordine, ſeù perfectum, prout opponitur inchoationi, illi vocãt ſtatum, per Analogiam ad proprietatem verbi *ſtandi* in homine, qui dicitur *ſtare*, quando quieſcit erectus: quia in tali poſitione ſingulæ partes corporis, quaſi naturalem ſibi ſitum aſciſcunt: pedes infimum, caput ſupremum, & cætera intermedia ſibi obtinent conuenientem. Cumq. *quieſcit*. Nam ſi erectus incedat, ambulans, nõ dicetur ſtare; quieſcens, iacens, aut ſedens; quia in ſuo ordine partiũ deeſt illi perfectio permanens ſituationis: Sic moralis ſtatus perſonæ, *eſt perfectus viuẽdi modus in ſuo ordine ſtabilis, ac de ſe immutabilis*: v. g. Status Matrimonij, ſiuè ſeruitutis. Vndè, quæ de facili variãtur, non conſtituunt ſtatum; puta, quòd aliquis ſit diues, vel pauper, &c. vt habet D.Thom. 2.2.q 183. art. 1. corpore. **D. Thom.**

Vndè, vt Eccleſia Chriſti cõgregatio ẽſt hominum per fidẽ 2.
tendentium viuam ad beatitudinem Patriæ: ſiuè vt eſt ſpiritualis reſpublica, & vnum myſticum corpus, per fidem, & eius confeſſionem, ac Sacramẽta vnitum, ſub vno capite Chriſto, & eius Vicario Romano Põtifice, ad æternam felicitatem per media cõgruentia tendens, chriſtianæ vitæ dicitur ſtatum habere.

habere. Qui eſt *Religionis qui-*
dam viuendi modus, per media
cõuenientia ad vitam æternam
conſequendam. Et quia in illo
vera rectitudo, & tota perfe-
ctio ad ſalutem animæ neceſſa-
ria, & ſtabilitas reperitur, ideò
ſtatus eſt firmus quidem in pe-
tra firma veræ fidei, in Baptiſ-
mo factæ profeſſionis, firmatus.

4. Nec contradictio eſt, quòd in
via, Eccleſia ſtatum habere di-
catur: nam quamuis in via mu-
tationem poſtulet tendens, &
ſtatus quietem efflagitet: iux-
Chryſolog. tà illud Chryſologi, Serm. 44.
in Pſalm. 1. *In via ſtare dixit:*
forſitan videatur abſurdum: cũ
in via abire magis hominum ſit
in vſu. Tamen ambulare per
viam non dicitur ſtatus viæ, ſed
modus viuendi perſonæ aptus
ad tendendum in beatitudinem
acquirendã, ſtatus nuncupatur.
Ideò ſubdit doctor ipſe Sãctus:
tamen hic Propheta non de cor-
pore loquitur, ſed de mentis in-
ceſſu: neque prohibet pedum la-
pſus, ſed ruinas arcet animarũ.
Hæc ille adnotans: quòd, qui
ſic ſtat, vt non labatur, iſte
tenet ſtatum, in quo, mentis
inceſſu poterit ambulare.

5. Hic ſtatus vitæ chriſtianæ in
ordine ad bonum ſpirituale ſin-
gulorũ diuiditur in ſtatum vitæ
communis chriſtianæ, & ſtatum
perfectionis. Ille quædam *vita*
ratio omnibus eſt cõmunis fideli-
bus, generalis, vtpotè ad ſalu-
tem omninò neceſſaria: iſte eſt
ſpecialior vitæ ratio, quæ præ-
ter neceſſaria ad ſalutem, alia
media complectitur vtiliſſima.
Et ità differunt inter ſeſe; quòd
ille communis eſt omnibus ho-
minibus, & neceſſarius; iſte
ſpecialis per ſe ſpectatus ad ſa-
lutem eſt vtiliſſimus, ſeù ad me-
lius eſſe: magisq. ad ipſius vi-
tæ Chriſtianæ obſeruationem
adiuuans, vti tendens ad per-
fectionem.

Status igitur Religionis in
communi, qui eſt indifferens ad
ſtatum communem, ſeù vulga-
rem, & particularem perfectio-
nis, *eſt cohibitoria regula chari-* 6.
tatis, cum voti emiſſione profeſ-
ſa, vel æquiualenter. Dicitur
Regula charitatis, quia illa eſt
tota vitæ chriſtianæ ſubſtantia:
ſecundum Apoſtolum, prima
Corinthiorum 13. Dicitur *co-*
hibitoria, quia impedimenta,
vt ſic prohibet charitatis. Dici-
tur *profeſſa emiſſione voti*; quia
hoc conſtituit ſtatum. Dicitur
vel æquiualenter voto, qualis
eſt diuinus inſtinctus immobili-
tans affectũ tendentem in Deũ,
qui æquiualet voto: quia tota
ratio voti eſt in non mobilitan-
te affectum ex ſe pronum muta-
ri. Religio autem vulgaris, 7.
eſt cõmunis, & generalis, ac la-
xa Regula charitatis, voti emiſ-
ſione profeſſa æquiualẽter: quod
fit in baptiſmo, profitendo cre-
dere in Deum Trinũ, & Vnum,
abrenunciando diabolo, & põ-
pis eius. Religio ſtrictior, &
perfectior, *eſt ſtricta Regula*
charitatis voti emiſſione profeſ-
ſa, vel æquiualenter: & hæc eſt
contrahibilis per differentias
ſingularum Religionum perfe-
ctarum: qualis vna eſt Epiſco-
palis, quæ *eſt ſtricta Regula* 8.
charitatis, offerenda vita pro

grege, voti emiſſione profeſſa, vel æquiualenter: ſi ſit opus, & Monachalis, quæ eſt regula charitatis ſub ſtricta abrenunciatione Diaboli, in omni proprietate temporalis dominij, vel carnalis contagij; ac propriæ voluntatis, quæ dicitur *abrenunciatio omnium diuiſibilium, ad tendendum in perfectionem.*

9. Et ſtatus, qui in eiuſmodi perfectionem tendit, *eſt quædam vitæ perfectio, ſeù viuendi quidam modus firmus, & ſtabilis ad propriam perfectionem vitæ chriſtianæ obtinendam inſtitutus*, vt habet D. Thomas 2.2.q.186.art.1.ad 4.art.2.& 3. corpore. *Modus viuendi*, ſeù *profeſſio vitæ chriſtianæ*, eſt ratio communis ipſi, & alijs modis viuendi: qui multi ſunt in chriſtiana Eccleſiaſtica Hierarchia, in ordine etiam ad vitam charitatis.

D. Thom.

Et quia ſtatus iſte per ſe primò ordinatur ad ſpirituale bonum profitentis illũ (licet conſequenter poſſit ad aliorum iuuamen inſtitui, quatenus iuuare alios, actus perfectionis eſt, per quem ipſa perfectio, vel acquiritur, vel exercetur, & creſcit) differt per ipsã rationem ab his, quæ in Eccleſia propriè miniſteria ſunt; per ſe.n. primò in aliorum vtilitatem inſtituta ſunt, ad eamq. obligant per ſe primò. Quia vt aſſerit D. Thomas 2.2. q.183. art.3. corpore: *Triplex diſtinctio diuerſitatis fidelium eſt. Vna per reſpectum ad perfectionem: & ſecundùm hoc accipitur differentia ſtatuum; prout quidam ſunt alijs perfectiores. Alia diſtinctio accipitur per reſpectum ad actionem: & hæc diſtinctio dicitur officiorum: dicuntur enim in diuerſis officijs eſſe, qui ſunt ad diuerſas actiones deputati. Alia per reſpectum ad ordinem pulchritudinis Eccleſiaſticæ: & ſecundùm hoc accipitur differẽtia graduum; prout in eodẽ ſtatu, vel ordine vnus eſt alio ſuperior.* Hæc D.Thomas. Reliqua sũt differẽtia definitionis.

D. Thom.

Hic autem, qui ſpecialis ſtatus eſt, ab alijs diuiſus, ad ſpecialia opera vitæ chriſtianæ eſt deſtinatus perfectionis. Cum vt notat D. Thom. 2.2. q.186. art.2. corpore: *ſit quædam diſciplina, vel exercitium ad perfectionem perueniendi: ad quã aliqui peruenire nitũtur exercitijs diuerſis.*

D. Thom.

Et quia eſt ſtatus, debet etiã habere aliquam ſibi coniunctã obligationem permanendi in tali genere vitæ, ſicut in quocunque ſtatu firmitas poſtulatur; quæ ſola eſt obligatio in ſtatu permanẽdi, ſicut in ſtatu ſeruitutis: cũ perfectionis ſtatus, ſeruitutis nobiliſſimæ quidam ſtatus ſit. Sic D. Thomas 2.2.q.183. art.1. corpore. *Solùm id videtur ad ſtatum hominis pertinere, quod reſpicit obligationẽ hominis, prout ſcilicet aliquis eſt ſui iuris, vel alieni.* Sed cum iſte viuendi modus ſit ſtatus chriſtianæ vitæ, debet eſſe viſibilis, & per externam actionem aſſumptus. Quia non tantùm attenditur in ordine ad Deum, ſed etiam ad Eccleſiam, quæ viſibilis eſt: proin-

D. Thom.

dèq.

Digitized by Google

dèq. debet, per actiones conſtitui, quæ Eccleſiæ innoteſcere poſſint: ſicut reliqui ſtatus, & miniſteria, quæ in Eccleſiæ militantis cedunt pulchritudinem.

11. Et ità obligatio ad permanendum in illo, debet eſſe externa, proindèq. à cauſa externa: cum ità hominis obligatio nequeat ſubſiſtere, ſinè aliqua ſolẽnitate, qua talis obligatio per aliquem actum externum, & viſibilem contrahatur: vt notat D. Thom. 2. 2. quæſt. 184. art. 4. corpore. Eadem ratione propriæ huius ſtatus actiones debent eſſe externæ, vt ſint illi proportionatæ: quia nõ minùs pertinet ad Eccleſiaſticũ ſtatum, vt de actionibus eius poſsit Eccleſiæ conſtare, quàm de ipſo, cuius ſunt. Licèt enim perfectio hominis interior, prçcipuè in donis, & actibus internis poſita ſit, nihilominus, abſquè actibus externis, vel ablatione externorum impedimentorum, non poteſt humano modo illa comparari perfectio.

D. Thom.

12. Quare licèt propter ſolos actus merè internos, non inſtituantur in Eccleſia ſpeciales modi viuendi: cum de actibus merè internis Eccleſiæ cõſtare nequeat: tamen, non eſt opus, vt omnes actus talis ſtatus externi ſint, vel in externis actibus moraliter includantur, ſeù quòd per eos tanquàm per effectus humano modo innoteſcant: ſed ſatis eſt, vt per externas actiones, & priuationes poſſit homo diſponi ad actus internos, vel ab externis actionibus, ac rebus, quæ illos impediunt, abſtrahi, vt ſtatus perfectionis ad internos ſanctitatis actus ordinatus, inſtituatur propter prçdictas eiuſmodi externas actiones, quç illis internis actibus valeant ſubſeruire.

ARTICVLVS II.

Qua ratione Monachiſmus ſit perfectionis ſtatus.

1 *Monachiſmus eſt perfectionis ſtatus.*

2 *Schola perfectionis eſt Religioſus ſtatus.*

3 *Epiſcopus ratione ſtatus tenetur actus perfectionis excolere; non ſic Monachus, ſed ſolùm tendere ad perfectionem.*

4 *Epiſcopi nomen eſt oneris, non honoris.*

5 *Religioſorum ſtatus, perfectionis eſt paſſiuè; Epiſcoporum actiuè. Quia illi perficiẽdi, iſti ſunt perfectores.*

6 *Differẽtia perfectionis Cœnobitarum, & Anachoretarum eſt penès magis, & minus, intrà rationem perfectibilis.*

7 *Finis proximus, & remotus qualis ſit proprius Religioſi ſtatus.*

8 *Qua ratione momentaneum ſit, quod tota vita tribulationis perdurat: & leue, quod æternum gloriæ pondus operatur in cælis.*

1 ET quidem Monaſtichũ ſtatũ eſſe perfectionis, tradit

Dionyſ. Areop. tradit Dion. de Eccl. Hier. c. 5.
Hieronym. D. Hier. ad Edibiã. *Vis eſſe per-
fecta, & in promo dignitatis fa-
ſtigio: vade vende omnia, quæ
habes, & ſequere Saluatorem.*
Nam niſi hoc faciens eſſet per-
fectus Iuuenis, qui omnia verè
adimplebat legis mandata,
(quamuis fugato quolibet im-
pedimento charitatis, non ſta-
tim culmen eius attingeret,)
non diceret Chriſtus, *Si vis
perfectus eſſe vade, & vende
omnia, quæ habes, & tunc ve-
niens ſequere me.* Oſtendens,
ſtatum illum paupertatis, &
ſequelæ eſſe perfectionis. Di-
D. Thom. uus Th. 2. 2. q. 184. ar. 5. *Quia
vnumquodq. dicitur eſſe perfe-
ctum in quantum attingit pro-
prium finem, qui eſt vltima rei
perfectio: Beatitudo autem no-
ſter eſt vltimus finis, & chari-
tas, quæ nos vnit cum Deo, iuxtà
illud Ioannis Epiſt. 1. c. 4. v. 16.
qui manet, in charitate in Deo
manet, & Deus in eo, ſic illa eſt
noſtra perfectio: & per conſe-
quens, ſtatus in quo cum Deo
coniungimur, perfectionis eſt.*

Sed nõ eſt ſic perfectus iſte
ſtatus, quòd eo ipſo, ratione
illius, eius profeſſores ſint per-
fecti, ſed quia ad perfectionem
Vualdenſis tẽdere profitẽtur. Et ità Vual-
denſis de Sacramẽtalibus tit. 9.
2. cap. 148. nu. 4. ait: quòd ideò
dicitur Schola perfectionis Re-
ligio, quia perfectæ virtutis
culmen, & perfectio ibi quæ-
ratur. Sicut enim album fa-
ctum, perfectum inter omnes
habet colorem, quamuis al-
bedine ipſa, non perfectus exi-
ſtat: & omne aurum verum eſt
intèr metalla perfectius, quam-
uis in auri ſpecie, non ſit pu-
rum; ità ſtatus Religioſus per-
fectus eſt inter reliquos, etſi,
perfectionem Epiſcopalis ade-
ptus non ſit, tendens ad perfe-
ctionem beatitudinis, & cha-
ritatis. Ad differentiam ſtatus
Epiſcopalis, qui ità eſt perfe-
ctionis, vt eam cõſequutus ſit,
quam Religioſus intendit: vt
conſtat, nam ratione ſtatus, Re-
ligioſus tenetur ſeruare Euan-
gelica conſilia, quæ via eſt ex-
pedita ad perfectionem acqui-
rendam: Epiſcopus autem te- 3.
netur ratione ſtatus, charita-
tis actus perfectionis excolere.

Ea propter, quandò Chriſtus
Petro gregem rationalem re-
gendum tradidit, ab ipſo expo-
ſcit ſuprà reliquos charitatem,
diligis me plus his: Hanc nõ ex-
poſtulauit ab adoleſcente Ser-
uator, cui conſulit Religionis
ſtatum: nec vt cuncta vendita
ſua pauperibus largiatur, ab
illo perquirit ſi perfectus eſt:
ſed, *ſi vis perfectus eſſe, vade, &
vende,* &c. qui ſtatus Religio-
ſũ perficiendum conſtituit per-
fectum; id eſt tendentem ad per-
fectionem: quia in ipſo exclu-
ditur ab affectu omne id, quod
impedit, nè ille, modo poſſi-
bili, per charitatis actus tota-
liter in Deũ dirigatur; ad quod,
non exigitur, ſic eſſe Religioſũ
perfectum, vt feratur ex vi ſui
ſtatus per tales charitatis actus
in Deum; ſicut Epiſcopus, qui
obligatur ad opera perfectio-
nis, & officia in populum con-
ferenda, quæ prædictam per-
fectam exigunt charitatem. Sic

citatus

D. Thom. citatus D. Thom. *Ad ſtatum*
perfectionis requiritur obliga-
tio perpetua ad ea, quæ ſunt per-
fectionis, cum aliqua ſolemni-
tate. Vtrumq. autem horum cõ-
petit Religioſis, & Epiſcopis.
Religioſi enim ſe voto aſtrin-
gunt ad hoc, quòd à rebus ſæcu-
laribus ſe abſtineant, quibus li-
citè vti poterant: ad hoc, quòd
liberiùs Deo vacent: in quo con-
ſiſtit perfectio præſentis vitæ.
Non quaſi profitentes ſeipſos
perfectos, ſed profitentes ſe ad
perfectionẽ tendere. Vndè Apo-
ſtol. dicit. Non quòd iam com-
prehenderim, vt iàm perfectus
ſim: ſequor autem ſi quomodò
comprehendam. Et poſteà: qui-
cunquè ergò perfecti ſumus, hoc
ſentimus, ad Philip. 3. Simili-
ter etiam Epiſcopi obligant ſe
ad ea, quæ ſunt perfectionis,
Paſtorale aſſumentes officium:
ad quod pertinet, quòd animam
ſuam ponat Paſtor pro ouibus
ſuis. Sic ille.
Et quia obligatur Epiſcopus
eſſe vir ſtrenuus, vt ea opera
charitatis exequatur, quæ ad
ducem pertinent & magiſtrum,
vt eſt monere, docere, alios
cum authoritate corrigere, &
in omni opere virtutum alijs
prælucere, & pro ouibus, ſi opus
eſt, animam ſuam ponere; quæ
Chriſti atteſtatione, charitas
maior eſſe nequit: ideò ipſius
ſtatus dicitur perfectionis ac-
quiſitæ, cum ad maiorem per-
fectionem progredi nõ valeat,
qui proximorum bonum pro-
priæ præfert vitæ ob Dei amo-
S. Iſidorus. rem. Vt enim dicit Iſid. lib. 2.
de Off. Eccleſ. c. 5. *Epiſcopatus*
autem, vt quidam prudentium
ait, nomen eſt oneris, non ho-
noris; Græcum eſt enim, atque 4.
indè deductum vocabulũ, quòd
ille, qui ſuper efficitur, ſuper-
intendit; curam ſcilicet ſubdi-
torum gerens, ſcopus quidem
intentio eſt. Ergò Epiſcopos ſu-
perintendentes poſſumus dice-
re: vt intelligat, non ſe eſſe Epi-
ſcopum, qui non prodeſſe, ſed
præeſſe dilexerit. Hæc ille.
Greg. Mag. Et Mag. Greg. 2. Paſt. c. 2. *Tan-*
tò debet actionem populi actio
tranſcendere Præſulis, quantũ
diſtare ſolet à grege vita paſto-
ris: oportet nanq. vt metiri ſe
ſolicitè ſtudeat, quanta tenen-
dæ rectitudinis neceſſitate con-
ſtringitur: ſub cuius æſtimatio-
ne, populus grex vocatur. Sit
ergo neceſſe eſt, cogitatione mũ-
dus, actione præcipuus, diſcre-
tus in ſilentio, vtilis in verbo,
ſingulis compaſſione proximus,
præ cunctis contemplatione ſu-
ſpenſus, benè agentibus per hu-
militatem ſocius, contrà delin-
quẽtium vitia per zelum iuſti-
tiæ erectus; internorum curam
per externorum occupationem
non minuens; exteriorum pru-
dentiam in interiorum ſolicitu-
D. Thom. *dine non relinquens.* D. Thom.
2. 2. q. 184. art. 7. ad 3. *Ad Epi-*
ſcopos pertinet, non ſolum pro-
pter ſeipſos, ſed propter inſtru-
ctionem aliorum, contemplari.
Et q. 182. art. 1. ad 1. *Ad Præ-*
latos, non ſolum pertinet vita
actiua, ſed etiã debẽt eſſe excel-
lentes in vita contemplatiua. Et
Opuſc. 18. c. 28. *Oportet ipſum,*
& in actione præcellere, in quã-
tum miniſter hominum conſti-
tuitur;

Digitized by Google

tuitur; & in contemplatione præcipuum eſſe, vt ex Deo hauriat, quod hominibus tradat. Quapropter 2. 2. q. 184. art. 7. corp. *Epiſcopos*, dicit, *eſſe perfectores, Religioſos autẽ eſſe perfectos: & quia perfectius eſt agere, quã pati, ideò ſtatus Epiſcoporũ eſt abſolutè perfectior ſtatu Religioſi.*

5. Eſt ergò ſtatus Religioſorũ perfectus paſſiuè, quia eſt ſtatus perfectionis acquirendæ, ſeù tendentiæ ad perfectionẽ: & quòd renunciatio rerum tẽporalium, ad quam Religioſus obligatur, via ad perfectionem acquirendam eſt expedita. Neque cõtrà hoc eſt, quòd ex mẽte D. Th. 2. 2. q. 188. ar. 8. Eremitæ perfecti dicantur, non ità Cœnobitæ: quia ſolitudo conuenit iam perfectis. Nam ipſe S. Doct. eatenùs Eremitas dicit eſſe perfectos reſpectu Cœnobitarum, quatenùs *Solitudo cõpetit contemplanti, qui iam ad perfectum peruenit. Sicut ergò id quod iam perfectum eſt præeminet ei, quod ad perfectionem exercetur: ità vita ſolitarioriũ, ſi debitè aſſumatur, præeminet vitæ ſociali.* Hæc ille. Quia licèt Eremitæ ad perfectionem tendant, ſicut Cœnobitæ, Eremitæ in hac tendentia reſpectu Cœnobitarum ſunt perfecti: nam vt Epiſt. ad Ruſtic. S. Hier. ait: *De nydo Monaſteriorũ huiuſcemodi volumus egredi milites, quos Eremi dura rudimenta non terreant, quòd ſpecimen conuerſationis ſuæ multo tempore didicerunt.* Cuius ratio eſt; quia Eremitæ, non obligãtur ad aliam perfectionẽ; ſicut Epiſcopi, qui de Monaſterio exeuntes obligantur ad perfectionem charitatis; cum anteà ſolùm obligarentur ad viã perfectionis, in Religioſo ſtatu. Differunt ergò Cœnobita, & Eremita, ſicut aurum magis, & minùs purũ: Epiſcopus autem ſicut aurum purum.

D. Thom.

6.

Hieron.

7 Perfectio ad quam Religioſus ſtatus ordinatur, remota, eſt beatitudo Patriæ perfecta, à Chriſto Iuueni promiſſa: *& habebis theſaurum*, &c. proxima, eſt charitas, quæ ſecundũ Apoſtolum ad Coloſſ. c. 3. v. 14. *eſt vinculum perfectionis.* Eſt charitatis duplex perfectio; vna eſſentialis, quę conſiſtit in hoc, quòd Deum ex toto corde appreciatiuè, & proximos, ſicut noſmetipſos propter Deũ diligamus: alia eſt, quæ ad quẽdam gradum charitatis pertinet; & eſt talis ſtatus illius, vt promptè, & ſinè difficultate ex parte ſubiecti actus ſuos tã elicitos, quàm imperatos exercere valeat, vt notat D. Thom. 2. 2. q. 184. a. 3. ad 3. Prima perfectio eſt communis Chriſtianæ vitæ vniuerſim ſumptæ: ſecunda ſcopus eſt Religioſi ſtatus. Quia in illo non intenditur aliquis actus adæquatus Deo, vel cõtinuum exercitium charitatis, quod non eſt viæ, ſed proprius Patriæ: contendit ergò iſte ſtatus virtutes acquirere; frenare affectus; omnia tollere ad diuinum amorem impedimenta: ità vt homo ad eã diſpoſitionem perueniat, in qua veluti cõnaturaliter; chari-

Apoſt. ad Col.

D. Thom.

ri-

ritatis iuuamine, Deũ diligẽs, & virtutum opera exercens, quantum vitæ patitur humanæ fragilitas minima peccata euitet. Sic Hieroſol. Ioannes in ſuo lib. de Inſtit. Monach. *Finis eſt Religioſæ vitæ cor purũ ab omni actuali ſorde peccatorum Deo offerre: & adhuc in hac mortali vita aliqualiter guſtare in corde, & experiri in mente virtutẽ diuinæ præſentiæ, & dulcedinẽ ſupernæ gloriæ: quod eſt de torrente voluptatis Dei bibere in terra deſerta, inuia, & inaquoſa.* Et Abb. Moyſes apud Caſsian. collat. 1. c. 5. *Itá noſtri propoſiti finis quidem, ſecundùm Apoſtolum vita æterna eſt: ità eodem pronunciante, habẽtes quidem fructum veſtrum in ſanctificatione, finem verò vitam æternam. Scopus verò eſt puritas cordis, quam ſanctificationem non immeritò nuncupauit, ſinè qua prædictus finis non poterit apprehendi. Ac ſi dixiſſet alijs verbis: habentes quidem ſcopum veſtrum in cordis puritate, finem verò vitam æternã.* Nauar. in Tract. de Regul. cõmẽto 1. Præter æternæ beatitudinis remotum ſcopum, ſpecialem Religioſi deſignat charitatem. *In ea perfectione, quã quis fertur in Deum ſemper, niſi quantum neceſſitas præſentis vitæ requirit: quæ non eſt communis omnibus habentibus charitatem: ſicut eſt communis illa, quã habitualiter totum ſuum cor quis ponit in Deo; ità ſcilicet, quòd nihil cogitet, & velit, quod diuinæ dilectioni ſit contrarium: quæ charitatis perfectio ideò eſt communis omnibus charitatem habentibus; quia excludit omne peccatum, & ab eo excluditur, vt docet D. Thom. 2. 2. q. 29. art. 12. & habetur c. Cum renunciatur 32. q. 1. & c. Charitas 2. de Pœnitentia, diſt. 2. Et ſpecialis ſcopus Religioſi ſtatus illa perfectio charitatis eſt.*

Ioann. Hieroſolymit.

Abb. Moy.

Nauar.

His humana agitur, vt veluti leuiſsimis pennis mens ad ſublimia feratur; cum ingens protinùs adeò præmiũ mereatur, & Regnũ; in quo adeò exiguo labore coronatur in æuũ. Labores muneris ſunt noſtri pauci, quibus ingens lucramur inæſtimabile præmium. *Momentaneũ & leue tribulationis noſtræ, ſuprà modum in ſublimitate, æternum gloriæ pondus operatur in cælis:* penſitat, 2. Corinth. c. 4. mirificè Apoſtol. Paul. Sed cur momentaneum, quod adeò continuum per totam noſtram vitã protrahitur in hoc ſtatu? Immò quia nũc cõtinuũ, ideò iſtud remanet momentaneum. Quid continui tẽporis præſens, niſi momentum eſt? Præteritum abijt; nondùm futurum adeſt; ſic in continuò tempore ſolùm momentum ad præſens manet. Labor igitur vitæ noſtræ continuus momẽtaneus adeſt: qui breuis præteruolat, nec cõſiſtens manet. *Momentaneum, & leue, æternũ gloriæ pondus operatur in cælis.* Aeternum, nec futurum vendicat, nec præteritum; quia totũ ſimul poſſidetur perfectum: cũ æternitas tota ſimul ſit, & perfecta poſſeſſio. Nec leue volat

Apoſt. Paul.

præ-

Digitized by Google

præmium, quod vt pondus, promittitur ſempiternum.

ARTICVLVS III.

In præceptis, & conſilijs Euangelicis ſtatus ſubſiſtit Monachalis.

1 *Præceptorum Dei obſeruãtia eſt ſimpliciter neceſſaria ad perfectionem obtinendam charitatis: conſilia valdè conducunt.*

2 *Conſilia Chriſti diuerſa quidem ſunt à præceptis.*

3 *Si Euãgelica conſilia forent præcepta, nequiret licitè orbis propagari.*

4 *De eſſentia Religioſi ſtatus ſunt Euangelica conſilia dicta ſimpliciter.*

5 *Obtinere poteſt perfectionẽ charitatis homo, non obſeruãs Chriſti conſilia; ſed abſq; illis nequit in ſtatu perfectionis conſtitui.*

6 *Conſilijs Euangelicis cuncta mundi huius impedimẽta relegamus ad perfectionem obtinendam charitatis.*

7 *Diuitiarum maxima detrimenta.*

8 *Commoda caſtitatis ſtatus.*

9 *Obedientiæ vtiliſſima documenta.*

10 *In ſimpliciter dictis Euangelicis conſilijs, reliqua continentur conſilia, in præparatione animi requiſita ad Religioſum ſtatum.*

11 *Difficiliùs reijciuntur poſſeſſa, quàm contemnuntur non obtenta.*

12 *Diuitijs homines excæcãtur.*

AD perfectionem charitatis obtinendam, eſſentialiter requiri diuinorum obſeruantiã præceptorum; & ſecundùm quid, aut ad melius eſſe Euangelica, & Chriſti conſilia, docet D. Thom. 2.2.q.186.art.3. corpore. Quæ cõſilia à præceptis diuerſa tradit diuina Fides. Opera enim bona dantur non præcepta, ſecundùm Fidẽ: nam præcepta omnia affirmatiua ſimul, & pro eodem tempore, non poſſunt obligare: cum adimpletio ſit impoſſibilis: qua ratione præceptum quodlibet affirmatiuum ſemper, & pro ſemper obligare nõ valet. Sic illa bona opera, quãdò ſunt non præcepta, & meliora quàm impoſſibilia cũ ipſis, poſſunt eſſe ſub conſilijs. Qua ratione Diſcipulis Chriſtus caſtitatem conſuluit, obijcientibus, Matth. c.19. v. 10. *ſi ità eſt cauſa hominis cum vxore, non expedit nubere?* Reſpondit: *Non omnes capiunt hoc verbum; qui poteſt capere, capiat.* Et ſubdit: *Sunt Eunuchi, qui ſe caſtrauerunt propter Regnũ cælorum.* Sic Paulus 1. Corint. cap.7. v.25. diuinum prædicat iſtud eſſe conſilium. *De virginibus præceptum Domini non habeo, conſilium autem do: tanquam miſericordiam conſequutus à Domino, vt ſim fidelis. Puto autem, quòd & ego ſpiritum Dei habeam. Et ſubdit: Qui matrimonio iũgit Virginẽ ſuam, benèfacit; & qui non iungit, meliùs facit. Mulier ſi dormierit vir eius liberata eſt à lege, cui vult nubat; beatior autem*

Margin notes: 1. — D. Thom. — 2. — Matth. — Paul.

autem erit, ſi ſic permanſerit, ſecundùm meum conſilium. Et probant ad Iuuenem Matth. c. 19. v. 21. manifeſtè Chriſti prolata verba. *Si vis perfectus eſſe, vade, & vende omnia, quæ habes, & da pauperibus; & tunc veniens, ſequere me.* In quæ verba Auguſt. Epiſt. 89. *Magiſter* (inquit) *bonus mandata legis ab iſta excellentiori perfectione diſtinxit: ibi enim dixit, ſi vis ad vitam ingredi, ſerua mandata: hic autem, ſi vis perfectus eſſe, vende omnia, &c.*

In quam doctrinam Eccleſiæ
Auguſt. Patres vnanimiter cõſpirarũt. Auguſt. de Virg. c. 30. *Qui poteſtis, ait, capere, capite. Tollite hoſtias quiſque ſuas, & introite in atria Domini: non ex neceſsitate, ſed poteſtatem habẽtes veſtræ voluntatis. Neque enim ſicut non mœchaberis, non occides, ità dici poteſt, nõ nubes: illa exiguuntur, iſta offerũtur: ſi fiant iſta, laudantur, niſi fiant illa damnantur. In illis Dominus debitum imperat vobis; in his autem, ſi quid amplius ſuper erogaueritis, in redeundo red-*
Hieron. *det vobis.* Et Hieronym. lib. 1. contrà Iouin. & Epiſt. 8. ad Demetr. *Non cogo, non impero, ſed propono palmã; oſtendo præmia; tuum eſt eligere, ſi volueris in agone, atquè in certamine*
Ambroſ. *coronari.* Ambroſ. lib. de Vid. *Virginitas, non imponitur, ſed proponitur. En tibi diſtantia præcepti, atquè conſilij, ſi illum recorderis, cui in Euangelio antè præſcribitur, nè homicidium faciat, nè adulterium admittat, nè falſum teſtimonium dicat. Præceptum enim eſt, vbi eſt pœna peccati. At verò cùm ſe præcepta legis memoraſſet impleſſe: conſilium eidem datur, vt vendat omnia, & ſequatur Dominum: hæc enim non præcepto imperantur, ſed conſilio deferũtur. Sequitur ergò liber hic à præcepto, cui defertur arbitriũ. Itàq. qui præceptum impleuerint poſſunt dicere: ſerui inutiles ſumus, quod debuimus facere fecimus: Hoc verò non dicet ille, qui bona ſua vendidit; ſed quaſi repoſita expectat præmia. Sicut S. Apoſt. qui ait: ecce nos relinquimus omnia, & ſequuti ſumus te, quid ergò erit nobis? Nõ enim quaſi inutilis ſeruus, quod debuit facere, id feciſſe ſe dixit; ſed quaſi vtilis Domino, qui commiſſa ſibi talenta, quæſitis multiplicauit vſuris, mercedem fidei, atquè virtutis benè ſibi conſcius meritorum, ſecurus expectat: & ideò benè dicitur ei cum cæteris: vos qui ſequuti eſtis me in regeneratione cum ſederit filius hominis in ſede maieſtatis ſuæ, ſedebitis & vos ſuper ſedes iudicantes duodecim tribus Iſrael. At verò illi, qui talenta ſeruauerat, & ſi præmia minora, tamen pollicetur dicens: quoniam ſuper pauca fuiſti fidelis, ſuper multa te conſtituam. Fides igitur ex debito, miſericordia in præmio.* Iſidorus lib. 3. Senten. c. 18. *Sæculares præceptis generalibus aſtringuntur: Religioſi præcepta generalia perfectius viuendo traſcendunt.*

3 Et ratio hæc probat ſanè à præcepits diſtincta Euangelica

lica

lica eſſe conſilia. Quia renunciare omnibus terrenis; cunĉta vendita pauperibus erogare; patrem, matrem, vxores, filios, aut agros relinquere propter ſequelam Chriſti, aut eſt conſilium, aut præceptum? Si primum? habemus intentum. Si ſecũdum? Ergò non poteſt Orbis licitè propagari: cùm ſequẽtes Chriſtum nequeant eſſe vxorati, Virginem imitantes corrupti, in candore puritatis. Nec licet diuitias poſſidere, qui Chriſtũ tenentur ſequi valdè pauperem. Quia omnes tenentur cũcta Chriſti præcepta ſeruare: ergò omnes tenentur ex præcepto, Chriſtum in paupertate imitari, qui non habuit vbi caput reclinaret: in obedientia, qui non venit, vt faceret voluntatem ſuam; nec miniſtrari, ſed miniſtrare: in caſtitate, ſequẽtes Virgines Agnũ immaculatũ, cũ mulieribus, nõ coinquinati: quia in his ſequi Chriſtum, eſt præceptum. Et ità omnes diuites, & vxorati Sectarij, frangentes hæc diuina præcepta, in ſtatu ſunt damnationis æternæ: non Monachi, qui caſti, obedientes, & pauperes illa ſeruant, vt Chriſtum ſequantur.

Cui argumento non video quid ab hæreticis poſsit reſpõderi, niſi vel quòd prædicta, nõ ſunt Chriſti verba: vel quòd Chriſtus fuit vxoratus, & diues: vel quòd ſæculares diuites, & vxorati ſequuntur Chriſtum dicentem: *Vende omnia, quæ habes, & tunc veniens, ſequere me. Qui non renunciat omnibus, quæ poſsidet, non poteſt meus eſſe diſcipulus.* Quæ omnia contrà veritatem Fidei & contrà Euangelica dogmata dicta à blaphemijs ſunt. Et verum, omnia prædicta, à præceptis diuerſa, vera eſſe conſilia, Pronunciatum eſt.

Et hæc tria ſimpliciter dicta Euangelica conſilia obediẽtiæ, caſtitatis, & paupertatis, propria eſſe ſtatus profeſsionis Religioſorum, indè conuincitur; quòd non dantur ſolùm propter ipſorum honeſtatem, ſed etiam propter vtilitatem ad alias virtutes comparandas & maximè perfectionem charitatis: cùm plurimum iuuent ad omnia genera virtutũ exercenda, & ad liberandum animum à curis, & ſolicitudinibus ſæculi, quæ & pericula peccandi afferunt, & Deo placere impediunt: ideòq. dicimus talia conſilia ad hũc ſtatum requiri. Quia perfectio Chriſtiana exigit mandatorũ obſeruantiam, ſinè qua nemo poteſt ad vitam ingredi, vt conſtat ex Chriſti verbis ad Iuuenẽ. Matth. c. 19. v. 17. *Si vis ad vitam ingredi ſerua mandata*: & præterea hic ſtatus, qui eſt via perfectionis, exigit ablationem impedimentorum comparandi perfectionem; quæ medijs tribus prædictis conſilijs fit, vt Chriſtus itidem adoleſcentem edocuit. *Si vis perfectus eſſe, vade, & vende omnia, quæ habes, & da pauperibus, & tunc veniens ſequere me.* *Matth.*

In quibus conſultò noto: quòd ſicut in priori documẽto Chri-

Chriſtus admonuit, cuncta indefinitè obſeruare mandata: oſtendendo omnium mandatorum requiri obſeruantiam ad vitam cõſequendum æternam: quia in vno delinquens, factus eſt omniũ reus: ita in poſteriori conſilio neceſſitatem triũ conſiliorum prædictorum ad ſtatũ perfectionis cõparandum oſtẽdit. Paupertatem in omnimoda abrenunciatione temporalium bonorum. *Vende omnia, quæ habes, & da pauperibus.* Caſtitatem in aduẽtu ad ſuum conſortium. *Et tunc veniens.* In cuius comitatu, quamuis matres admitti referãtur, nullibi tamen legitur, ſub hoc titulo admiſſas vxores; quia Chriſtum ſequi nupti vtẽtes vxoribus, non valebant. Obedientiam in eius ſequela. *Et ſequere me.* Ex mente Hieron. in eadem verba. Nam quamuis ad perfectionem acquirendam neceſſaria non ſint hæc tria cõſilia, cum poſſit vxoratus diues benè vtendo diuitijs, corpore, & propria voluntate, virtutes excolendo, perfectionem attingere: ſunt tamen dicta conſilia adeò ad ſtatũ perfectionis neceſſaria, vt ſinè illis nequeat perfectè ſubſiſtere. Nam cum iſte ſtatus religioſus via ſit expedita ad perfectionem, ſubſiſtere nequit ſinè ablatione impedimentorum, quæ per tria Euangelica conſilia principaliter ablegantur. Sicut indicat D. Th. 2.2. q. 184. art. 4. corp. & q. 186. art. 2. ad 3. *Quædam conſilia ſunt, quæ ſi prætermitterentur, tota vita hominis implicaretur negotijs ſæcularibus: puta ſi quis haberet proprium, vel matrimonio vteretur, &c. quod pertinet ad eſſentialia vitæ Religionis.* Hactenus D. Thom.

Hieronym. 5.

D. Thom.

Et quòd Euangelica tria cõſilia viam ſternãt perfectionis, 6. eius impedimenta funditus ablegando, conſtabit per ſingula diſcurrendo: quia voluntaria paupertas tollit concupiſcentiam diuitiarum, & ſolicitudines illas acquirendi; quæ non ſolùm ſuffocant ſementem, & ſpiritualem maximè impediunt profectum, ſed etiam innumera peccandi pericula ſecum afferunt. 7. *Radix enim omnium malorum eſt cupiditas, quam quidam appetentes errauerunt à fide, & inſeruerunt ſe doloribus multis,* 1. ad Timoth. c. 6. v. 10. Ex diuitijs crimina exoriuntur, vndè homines perueniunt ad tartara. Propterquod Apoſtolus hæc fugere adhortatur Timotheum, vt ſectari queat expeditus iuſtitiam, & ad cæleſtè liberiùs perduci patriam. *Tu verò homo Dei hæc fuge, ſectare verò iuſtitiam.* Quod in religioſo ſtatu maximè comparatur. Etenim *Homo Dei* in ſacra Pagina, Religioſus Elias, & Eliſæus nuncupantur; quòd terrenis ſpretis, Domino extiterant mãcipati. Cuius apud Minutium Felicẽ obuiat in Octauio ſatis egregia ratio. *Quòd pleriq. pauperes dicimur, non eſt infamia noſtra, ſed gloria: animus noſter vt luxu ſoluitur, ità frugalitate firmatur.* Hæc ille.

Apoſt. Paul.

Minut. Fel 9.

Quærerem quibus de cauſis

diues ille apud Luc. c.16. æter-
nis flammis ſuerit addictus; &
pauper cæleſti beatitudini de-
Luc. putatus? Diuitias, & pauper-
tatem obijcit Abrahamus. *Re-
cordare, quia recepiſti bona in
vita tua, Lazarus ſimiliter ma-
la.* Quia ex diuitijs vitia illius;
iſtius pauperis ex paupertate
prodiere virtutes. Nam animus
vt luxu ſoluitur, ità frugalitate
firmatur. Et ſicut ex diuitijs
Epulonis ignis, ſic ex egeſtate
Petr. Lazari iucunditas comproba-
Chryſolog. tur. Nam vt teſtatur Chryſolo-
gus Serm. 1. *Facultates vnita-
tem ſcindunt, fraternitatem
ſeparāt, cognationem ſpargunt,
parentem perdunt, & violant
charitatē.* Sic ille. Vndè Fratrū,
ex paupertate fraternitas; vni-
tas, vndè Monachi cōpelati: &
ſub vno Patre plurimi, per na-
turam ſparſi, in vnum ſodalitiū
congregantur, charitatis ſimi-
lium conatu. Et eſt aurea ſen-
tentia. *Monahus nudus, totius
mundi dominus.*

8. Caſtitas ſæculi ſolicitudi-
nes ablegat, & mundi delicia-
rum cupidinē amputat; cor in-
tegrum reddit, & mundum, vt
in Deum funditùs ferri valeat,
Apoſt. ex mente Paul. 1. Corint. c.7.
v.32. *Qui ſinè vxore eſt, ſolici-
tus eſt, quæ Domini ſunt, quo-
modò placeat Deo. Qui autem
cum vxore eſt ſolicitus eſt, quæ
ſunt mundi, quomodò placeat
vxori, & diuiſus eſt. Mulier
innupta, & virgo cogitat, quæ
Domini ſunt, vt ſit ſancta
corpore, & ſpiritu: quæ autem
nupta eſt cogitat, quæ ſunt mū-
di, quomodò placeat viro.* Cum
qua cordis diuiſione, ac mundi
ſolicitudine, & curis diuitias
acquirendi, ad familiam alen-
dam, & matrimonij onera ſub-
leuanda; cum conatu theſau-
rizandi filijs, valdè eſt animus
irretitus, nè facilè queat in
Deū penitus reuocari, & cha-
ritatis perfectionem compara-
re, vt adnotat D. Thom. 2. 2. D. Thom.
q.86. art. 3. & 4.

Obedientia Deo principali- 9.
ter exhibita, & propter ipſum
homini proximè, eius vicès ge-
renti, vt hominē propriæ obe-
diētiæ commiſſū, in viā ſalutis
dirigat, & gubernet, tollit pro-
priæ voluntatis periculum, &
fallaciæ diſcrimen affectionis,
& erroris, vt illis immunis ſe-
curiùs mens rapiatur ad Deū.
Nam vt Baſilius in Conſtitut. S. Baſil.
c.23. ſedula meditatione teſta-
tur. *Illud firmiſſimè tenendum,
rem eſſe difficillimam, ſe ipſum
cognoſcere, & curare; propte-
reà quòd, naturaliter ſeipſum
quiſq. amat: quilibet, quia na-
turaliter in ſeipſum propenſus
eſt, in veritatis iudicio fallitur.
At verò, ab alio cognoſci, cura-
riq. facile eſt: cum ei, qui alios
regit ad veritatem diſcernen-
dā, nequaquàm obſtet ſui ipſius
amor. Nihil eſt aliud Antiſtes,
qui modò diligenter munus exe-
quitur, cui præpoſitus ſit, quàm
is, qui Perſonam Chriſti ſuſti-
net, & ſequeſter eſt inter Deū,
& hominē.* Hęc Baſil. Etenim ho
mini ſic parere, planè Domino
eſt obedire, vt Cæſarius Arel. Cæſar.
Homil. 4. de Paſſione medita- Arelat.
tur. *Dux erat Iſraelitis Moy-
ſes, ſed eos in columna nubis, &*

lucis

lucis Filius,& Spiritus ſanctus praecedebat. Hoc loco agnoſcamus in primis,quòd plebs, quæ Præpoſitos ſuos ſtudet audire, Deum ſequitur,& per Deū Hominem peruenit ad ſalutem. Sic Cæſarius. Securè ad vitam nos pertrahit diuina voluntas;cùm in interitum noſtrum propria ducat. Vt Chryſol. in Fil. Zebed. ſubtiliter meditatur. *Neſcitis quid petatis. Ego vos vocaui ad partem dexteram de ſiniſtra, vos veſtro conſilio curritis ad ſiniſtram.* Sic ille. Quia cum ſalutis dextera, ignorãtes itidem exigebant damnationis ſiniſtram.

Cæſar. Arelat.

Chryſol.

Iam ergò prædicta conſilia Euangelica ad perfectionis ſtatum conſtituendum exiguūtur, vt ſit via expedita, facilis, & libera ab impedimentis, quæ notabiliter difficilē reddūt perfectionis acquiſitionē. Omnia namquè illa vel ſunt interna bona ad corpus,ſeū ad animam pertinentia, vel ſunt bona externa: ſed iſta per paupertatē, illa per caſtitatem,& obedientiā penitùs ablegamus; & abſq. offēdiculo extat via perfectionis ſtrata. Ea propter ſuadens Paulus 1.Corint.c.7.v.35.hunc continentium perfectionis ſtatum, addidit. *Porrò hoc ad vtilitatem veſtram dico; non vt laqueum vobis iniĳciam, ſed ad id, quod honeſtum eſt, & quod facultatem præbeat ſinè impedimento Dominum obſecrandi.* Græcè *ad id, quod decens eſt, adhæreſcere faciens Deo indiuulsè.*

Apoſt.Paul.

Quibus conuincitur, tria prædicta Euangelica conſilia per ſe ſufficere ad religioſum ſtatum conſtituendum: quia illa ſufficiunt ad remouendum omnia, quæ feruorem charitatis impediunt; paupertas enim externorum bonorum concupiſcentiam; caſtitas ſenſibiliū delectationum auiditatem; in ordinationem voluntatis obedientia propellit. Sufficiūt itē ad excludendam animi inquietudinem,& nimiam ſolicitudinem ſæcularem: paupertas ad ſolicitudinem de acquiſitione, & adminiſtratione externorū mundi bonorū;caſtitas ad curā familiæ, coniugis, & filiorum anxietatem;obedientia ad curā de electione, & diſpoſitione propriarū actionū abigendam. Sufficiunt tandem,vt homo ſe, & omnia ſua totaliter offerat Deo: bona externa per paupertatem: corpus per caſtitatem: & per obedientiam animam: in quibus cuncta hominis propria bona conſiſtere, notum eſt. Quæ omnia 2. 2. quæſt.186.art.3.4. 5.& 7.corp. ſic dilucidat D. Th. *Religionis ſtatus poteſt conſiderari tripliciter. Primò,vt eſt exercitium tendendi in perfectionem;ſecūdò, vt quietat animum ab exterioribus ſolicitudinibus; tertiò, vt eſt holocauſtum, per quod quis totaliter ſe, & ſua offert Deo. Et ſecundùm omnia hæc perficitur per tria Euangelica conſilia, vt conſtat.*

D. Thom.

Quare, etſi conſiliū caſtitatis non ſit de alijs corporis afflictionibus, nihilominus, eò ipſo, quòd hominem conſtituit

Digitized by Google

in ſtatu continẽtiæ, conſtituit ipſum in ſtatu poſtulãte omniũ corporearum delectationum mortificationem; & conſequẽter corporis afflictionem: quia externa vitæ auſteritas ad perfectionem multum iuuat comparandam caſtitatis: iuxtà illud Auguſt. ſermone de Ieiun. *Ieiunium concupiſcentiæ nebulas diſpergit, libidinum ardores reſtinguit: caſtitatis verò lumen accendit*. Et Caſſiod. in Matth. *Sex ſunt, quæ incorruptam cõſeruant caſtitatẽ; ſcilicèt ſobrietas, operatio, aſperitas cultus, inhibitio ſenſuum, raritas ſermonis, cum honeſtate, euitatio opportunitatis, & perſonæ, & loci, & temporis*. Chryſol. ſerm. 74 de Reſurrect. Chriſti. *Vitijs ſemper ſeruiunt blandimenta, lenocinantur dulcia delictis; virtutibus verò auſtera, & fortia ſunt amica*. Et ſic quòad hanc partem, ad ſtatus religioſi perfectionem puritatis profeſsio ſufficit caſtitatis: quia hęc omnem aliã expoſtulat corporis temperãtiam. Ideòq. ſola illa ſunt de eſſentia Religionis ſtatus.

Auguſt.

Caſsiod.

Chryſol.

Quod philoſophandum de obedientia, & paupertate monſtratur. Cùm enim hæc conſtituat Religioſum in ſtatu abiectionis, & humilitatis; ſolicitudinem abigit honoris, famæ, ac dignitatis. Et cum ratione obediẽtię, Religioſus profiteatur voluntatem propriam non habere: conſequenter promittit, nec ſolicitudinẽ, & curam propriarum actionum, ac munerum ſibi abrogare, nequè dignitates ambire, nequè humanos honores procurare. Sic D.Th.2.2.queſt.186.art.7.ad.2. *Omnes aliæ Religionis obſeruãtiæ ordinantur ad prædicta tria principalia vota: vt quæ ſunt inſtituta ad procurandum victum, ad paupertatem: quæ ad macerationem corporis, ad continentiã: quæ ad humanos actus, ad obedientiam*. Qua ratione dicimus, prædicta tria conſilia ſufficere ad ſubſtantiam religioſi ſtatus conſtituendam; quia reliqua requiſita continẽtur in iſtis. Sicut in rebus phiſicis, non quidquid ad operandum, ſeù ad finem conſequendũ requiritur, ad rei eſſentiam dicitur pertinere; ſed id, in quo illud, vt in radice virtute cõtinetur, à qua manat: ſicut in tribus Euãgelicis conſilijs virtualiter continẽtur omnia, quę vel ad remouenda impedimenta, vel ad perfectam oblationẽ ſui, & rerũ ſuarum requiruntur in Religioſo, ratione ſui ſtatus.

D. Thom.

Sic quamuis religioſus ſtatus, non omnia conſilia ſimpliciter, & coniũctim complectatur exequẽda; nihilominùs, ſaltèm diuiſim, & in animi præparatione omnia, quæ ad finem talis ſtatus neceſſaria, vel opportuna iudicentur, includit. Et ità ſub paupertate includuntur omnia conſilia, quæ vel ad qualitatem cibi, vel veſtitus vilis, vel ad vſum neceſſarium aliarum rerum, vel ad modum quęrendi hæc omnia mendicando, aut laborando, ſeù ad alterius arbitrium illa recipiendo, pertinent. Ad caſtitatem corporis

Digitized by Google

ris ſpectant afflictiones, abſtinentiæ, & ſimilia conſilia; oratoines, & vigiliæ per Apoſtolum virginitati adſcriptæ. Ad obedientiam omnia reducuntur pietatis, Religionis, & charitatis officia; & quidquid ad perfectionis finem in tali ſtatu conſequendum conferre poteſt. Cùm enim hoc in ipſo vſu, & exequutione definitum non extet, ſed prudenti iudicio regulariter ſit præſcribendum; ideò iuxtà perfectionis regulã Superioris arbitrio relinquitur: & ità conſilium obedientiæ complectitur omnia conſilia huic ſtatui opportuna, in animi præparatione. Sic D.Th. 2.2.quæſt.186. art.2. ad 3. *Ad omnia eſſentialia conſilia Religioſus tenetur. Sunt & quedã conſilia de quibuſdam melioribus particularibus actibus, quæ prætermitti poſſunt, abſquè hoc quòd vita hominis ſæcularibus actibus implicetur, vndè non opportet, quòd ad omnia talia Religioſus teneatur.* Sic D.Th.

APOSTROPHE
Ad Hæreticos.

HÆc eſt perfectio, quam in modo viuendi ſtatus ſibi aſciſcit religioſus Monachorum; fundatus in verbis cõſiliorũ Chriſt. Quid ergò Monaſtichos vituperatis mores, tantoq. furore in Monachos debachamini? Numquid exoſum eſt Deo homines conſecrari, diuinique amoris impedimenta relegare? Si impudenter affirmetis. Quomodò igitur Apoſtolus charitatem vinculũ eſſe prædicat perfectionis; ſi perfectio charitatis imperfectio execrabilis eſt? Si perfectio? Amplexanda, non impugnanda eſt. Æquum eſt igitur, pium, ac religioſum, peculiari vitæ genere, ſtudium talis operis profiteri: non enim eſt aſſignabilis ratio, cur bonum profiteri, iuſtum, & æquum non ſit. Quid ergò in tàm apertum, tàmq. implacabile bellum vos cõtrà Monachos impulit, quòd per caſtitatis, obedientiæ, & paupertatis conſilia, totos ſe diuinis obſequijs nuncuparũt, & iuxtà conſilia eius, ipſi animũ corpus, resq. exteras tradiderunt: cunctaq. diuini amoris impedimenta ablegando, radicem omnium malorum, bonorum temporalium cupidinem euulſerunt?

Numquid bona eſt radix malorum, quam homo Dei fugere debet? Benè negabitis. Bonus eſt ergò Monachiſmus, qui malorum omnium eradicat genimina; terrena reſpuens, *quæ diliguntur arctiùs adepta, quam concupita*, vt dicit Auguſtinus in Epiſtola ad Paulinum, & Theraſiam. 9. *Auguſt.* *Nam vndè, amabo Iuuenis ille triſtis diſceſſit, niſi quia magnas diuitias poſſidebat? Aliud eſt enim incorporare, quæ deſunt; aliud iã incorporata diuellere. Illa enim velut extranea repudiantur, iſta verò velut membra præſcinduntur.* Adnotatio eſt mẽtis Angelicæ D. Thomæ citati art. 3. *D. Thom.*

Non miror ſi cæci, & cæcis du-

11. ducatum præbeant, quia duca-
torum ſplendor veſtris oculo-
rum obtutibus tenebras offu-
dit, & caliginem attulit. Quid
ità oculorum contundit aciẽ,
ſicut terra? Et quid aurum, ac
diuitiæ ſunt obſecro, niſi ter-
ra? Id ſanè perſtringit oculos,
& mentis luminibus inſanabilẽ
Matth. incutit cæcitatem. Cum per
Matth. noſter Seruator diuitia-
rum prædicaret contemptum.
*Nolite theſaurizare vobis the-
ſauros in terra*. Subiungit. *Si
oculos tuus fuerit nequam, to-
tum corpus tuum tenebroſum
erit*. Quæ ergò connexio in hac
Chriſti reperitur ſententia?
Quid oculorum obcæcatio ad
renunciationẽ theſauri? Si the-
ſaurus in terra, quomodò non
faciet oculos cæcutire? In in-
ferorum baratro detruſus mi-
ſer auarus, *vidit Abraham à
longe, & Lazarum in ſinu eius*.
Quem ad ianuam ægenum quo-
tidiè non viderat diues; à lon-
gè nunc perſpicit ipſe oculatus
miſer. Sed quid mirum, ſi aua-
rus in ſæculo cæcutiret, & iam
ægenus in inferis ſic perſpice-
ret? *Quia non deſcendit cum
ipſo gloria eius. Dormierunt
ſomnum ſuum, & nihil inuene-
runt omnes viri diuitiarum in
Chryſol. manibus ſuis*. Lege Chryſolo-
gum iſta meditantem. *Diui-
tem extulit ad cæcitatem ſplen-
dor*. Cum auri fulgor viſum
adimat nõ prodigo, ſed auaro,
vt in foueã cadat, & in inferorũ
tartara cruciandus vadat. Quò
iam vos miſeri properatis, in
hac auri luce oculis caligatis.

ARTICVLVS IV.

In Euangelica conſilia iacta retunduntur tela.

1 *In fine non eſt menſura, ſed in his, quæ ſunt ad finem.*

2 *Præceptum dilectionis Dei nec omni tempore obligat; nec ex ſe bonorum omnium operum obligationẽ inducit.*

3 *Adimplere præceptum dilectionis Dei poteſt homo; etſi Euangelica non obſeruet conſilia.*

4 *Ex præcepto charitatis tenemur Deum diligere appretiatiuè, præferendo illum omnibus rebus, abſquè determinata in actu, vel in obiecto menſura.*

5 *Diues poteſt, atquè pauper ſaluari: vt Euangelicis verbis comprobatur.*

6 *Nõ omnis Dei voluntas obligationem inducit præcepti.*

7 *Non peccat, qui voluntati Dei conſulenti nõ acquieſcit.*

8 *Conſilia Euangelica pertinent ad legem Euangelicam, ſed non vt præcepta.*

9 *Inutilis eſt ſeruus ad excellens præmium promerendũ, qui ſolùm præceptorũ obſeruatione eſt contentus; ſed nõ ad præmiũ proportionatum merito.*

10 *Non ſinit Chriſtus, quòd diſcipulus vadat ad ſepeliendum parentem; quia primũ eligit funeris ſepulturam.*

11 *Dei præcepta, & conſilia vires non ſuperant hominis cum auxilio gratiæ.*

12 *Dia-*

21 *Diabolus, & miniſtri eius obligant hominem ad impoſſibilia.*

22 *Quòd quidã nequeant, aut nolint aliqua bona opera efficere, abſolutè non ſunt eorum præceptiones damnandæ: aut obſeruatores vituperandi.*

INſurgunt Hæretici in conſilia Euangelica. Præceptum charitatis virtute cõplectitur omnia bona opera: iuxtà illud, *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota mente tua, & ex totis viribus tuis.* Deuter. c.6. verſ. 5. Luc. c.10. v.27. ergo nullum bonum opus eſt ſub conſilio, ſed omnia ſub præcepto. Conſequentia probatur. Quæ ad dilectionem Dei neceſſaria ſunt, continentur ſub hoc præcepto: ſed ad diligendum Deum ex toto corde, tota mente, & totis viribus, neceſſarium eſt, hominẽ benè operari propter eum, quãtum poteſt, optima quæ poteſt, & meliori modo, quo poteſt: quia hæc continentur ſub toto corde, tota mente, & totis viribus: ergò nullum bonũ opus eſt ſub conſilio, ſed omnia ſub præcepto iſto continentur charitatis. Vnde D. Th. 2.2.q.184. art.3. corp. ait: *Dilectio Dei, & proximi cadit ſub præcepto, non ſecundùm aliquam menſuram: quia finis præcepti eſt charitas: & in fine non adhibetur aliqua menſura, ſed in his, quæ ſunt ad finem. Vt patet in ſanitate, cui non ponitur menſura; ſed medicina.*

Deuter. Luc. D. Thom. 1.

Arguo ad hominẽ contrà Hæreticos, reſpondendo. Si omnia bona opera ſunt ſub præcepto charitatis: quomodò Hæretici illud adimplent, non ſequentes Chriſtum dicentem: *ſequere me*; nec cuncta temporalia pauperibus erogãdo, vxorem, filios, & reliqua mundana relinquendo? Quod ſi hæc non præſtando, præceptum ipſi non infrangunt; ergo illa conſilia, non præcepta ſunt; ſinè quibus Deus poteſt diligi ex toto corde, tota, mente, & totis viribus? Nõ ergò præceptum iſtud cuncta bona opera abſolutè complectitur: cum ergo formaliter ſit affirmatiuum, de particulari materia, obligat ad eliciendum actum dilectionis Dei ſuper omnia, id eſt tanquàm vltimum finem, præferẽdo illũ omnibus rebus; nec talem actum elicere ſemper obligat, ſed aliquando; & nũquàm oppoſitum: quia eſt præceptũ affirmatiuum, quod obligationem non inducit ſemper, & pro ſemper, ſicut obligat negatiuũ.

Quarè virtutum aliarũ actus non præcipiũtur in illo formaliter, ſed virtualiter; quandò ad eiuſmodi amorem eliciendum, vel conſeruandum neceſſarij ſunt: & conſequenter, virtualiter prohibentur omnia, quæ hunc amorem excludunt; qualia ſunt peccata mortalia. Cum autem omnia opera bona non ſint neceſſaria, nec ſemper requiſita ad eiuſmodi amorẽ; ſequitur neq. omnia, neq. ſemper eſſe ſub præcepto dilectionis contenta: quia ſolùm illa

3. virtualiter ſub hoc præcepto comprehenduntur,quę ad ipsũ explẽdum neceſſariò exiguuntur. Et ſic illa,quæ neceſſaria nõ ſunt ad huius præcepti adimpletionem, conſilia, & non
D. Thom. præcepta ſunt. Ità D. Thom. 2.2.q.186. art.2. *Præcepta alia à præcepto charitatis, ordinantur ad remouendũ ea, quæ ſunt charitati contraria; cum quibus charitas eſſe non poteſt: conſilia ad remouendum impedimenta actus charitatis, quæ charitati non contrariantur: ſicut eſt matrimonium, &c.* Sic poteſt ſinè conſilijs haberi charitas: quia tranſgreſſionem præcepti euadit, qui quocumque modo perfectionem diuinæ dilectionis attingit: etiam cum impedimẽtis actuũ charitatis. Vt in adimpletione huius præcepti, in adoleſcente diuite demonſtratur: qui cum reliquis pręceptis illud adimplebat, an-
4 tequàm Chriſti conſilio, terrenis facultatibus renunciaret.

Vndè quòd dilectio Dei cadat ſub hoc præcepto, non ſecundùm aliquam menſuram; non eſt quòd ad omnia bona opera homo teneatur ex hoc præcepto. Quia ſi opera bona ſunt media ad charitatem, vt ad finem; & in his, quæ ſunt ad finem eſt menſura: in his bonis operibus menſura eſt ad charitatis præceptum explendum.
D. Thom. Vt citatus aſſerit D. Th. *Eſt modus hoc præceptum implẽdi, quo peccatum vitatur; ſcilicet homo faciat, quod poteſt, ſecundùm quod requirit conditio ſui ſtatus: dummodò contẽptus non adſit agendi meliora.* Cadit igitur dilectio Dei ſub hoc præcepto, non ſecundùm aliquam mẽſuram; quatenùs ex illo tenemur diligere Deũ appreciatiuè, tanquàm vltimum finem, præferẽdo illum omnibus alijs rebus, excepta nulla; abſquè determinata in actu, vel in obiecto præfixa alia menſura.

Inſtant contrà Euangelica conſilia Hæretici pugnaces. Conſilia ſunt opera ſupererògatinis, nempè non debita; ſed quidquid homo fecerit debet Deo, cui debitum ſoluere, non valemus: ergò nullum eſt opus conſilij. Reſpondetur, negari non poſſe opera ſupererogationis. Nam ſi Chriſtus dixit Iuueni, debere ſeruare omnia mandata, non potiùs vnum determinando, quàm aliud, ſed vniuerſaliter omnia, ad vitam conſequendam æternam: & poſteà adiecit, alia facere oportere opera, vt perfectus eſſet: ergo hæc ſuperaddita, non poſſunt eſſe præcepta: quia cadunt ſupra omnia præcepta: ſunt ergò conſilia. Inſuper, ſi voluntaria paupertas caderet ſub præcepto, nullus diues poſſet ſaluari, niſi ſolus pauper: quia qui nõ ſeruat omnia præcepta Dei, ſaluari, non poteſt: cum in vno delinquens, factus
ſit omnium reus: Sed ille Iu- 5.
uenis Euãgelij poterat ſaluari, etſi facultates non erogaret: nàm abrenũciatio diuitiarum, non petitur à Chriſto, vt Iuuenis vitam adipiſcatur æternam; ſed vt ſit perfectus. Vndè eandẽ pauper Lazarus, & diues Abra-

Abrahamus quietis requiem tenent. *Pactum eſt autem, vt moreretur mendicus, & portaretur ab Angelis in ſinū Abrahæ.* Luc. c. 16. In quæ verba Aug. ſerm. 110. de temp. *Non vides quia Pauperem diues accepit?* Ad eãdem refrigerij, & feliciſſimæ quietis ſedem, & Abrahami diuitiæ rectè ab ipſo expenſæ, & Lazari paupertas, atquè mẽdicitas pertinẽt. Non ergò Euãgelica paupertas præceptum, ſed conſilium, & opus ſupererogationis eſt. Nam licèt Deo omnia noſtra opera debeamus titulo gratitudinis; non debemus omnia titulo obediẽtiæ, quæ rigoroſum ſupponit præceptum, quale non eſt diuinum ad omnia hominum bona opera.

Luc. Auguſt.

6. Arguunt item. Præceptum non eſt aliud, quàm voluntas Dei, homini manifeſtata: ſed quæ dicuntur conſilia Euangelica ſunt Dei voluntas manifeſtata hominibus, per Chriſtum illa prædicantẽ: ergò ſunt præcepta. Reſpondetur negando maiorem: quia non quæcũque Dei manifeſtata voluntas eſt præceptum: niſi illa, quæ inducit obligationem ſub pœna delicti. Contrà: nam quæcumque Dei voluntas manifeſtata homini inducit obligationem parendi: quia diuinę voluntati reſiſtere, culpa eſt; ergò quælibet diuina voluntas manifeſtata homini, præceptum eſt: quia ex Caluino, omni voculæ à Chriſto emiſſæ, neceſſariò parendum eſt.

7. Reſpondetur negando antecedens: nam voluntas conſulens, non vult inducere obligationem, in hoc enim diſtinguitur à voluntate præcipiente: & ità nulla irrogatur Deo iniuria; aut Deo irreuerentia fit per hoc, quòd quis nollit ſequi diuinum conſiliũ; cùm per hoc nec probetur, nec refutetur, aut parui illud pendatur: ſed non eligitur, quod licitè poteſt voluntas non obligata, admittere. Quare mentitur Caluinus aſſeuerans omni Chriſti voculæ, neceſſariò parendum eſſe, vt probatum eſt. Et tradit Origenes in c. 15. Epiſt. ad Roman. Chryſoſt. homil. 8. de Pœnit. Baſil. lib. de Virgin. Nazianzenus Orat. 1. in Iulian. Euſeb. lib. 2. Demonſtr. Euang. cap. 8.

Origen. Chryſoſt. Baſil. Nazian. Euſeb.

Vrgent inſuper. Illa quæ dicuntur Euangelica conſilia cõprehendũtur ſub lege Euangelica, ad quam pertinent: ſed lex non complectitur, vt partes, niſi varias leges, & diuerſa præcepta; ergò illa, quæ dicuntur conſilia, nõ diſtinguũtur à præceptis. Reſpondetur: conſilia Euangelica pertinere ad legem Euangelicam, vt ad eius obſeruationem vtiliſsima, ex plena legiſlatoris prouidentia illi adiũctã, applicata, confirmata, & promulgata: non vt præcepta, aut partẽ legis. De quo Suarez lib. 1. de legib. cap. 14. num. 9. & 10.

Suarez.

Obijciunt nobis contrà conſilia Chriſti adhuc infidi verba Chriſti Lucæ capit. 7. verſ. 16. *Quis autem veſtrum habẽs ſeruum arantem, aut paſcentem, qui regreſſo de agro dicat illi:*

Luc.

ſta-

ſtatim tranſi, recumbe: & non
dicat ei; para quod cœnem, &
præcinge te, & miniſtra mihi,
donec manducem, & bibam: &
poſt hæc, tu manducabis, & bi-
bes? Nùm quid gratiam habe-
bit ſeruo illi, quia fecit, quæ ei
imperauerat? Non puto. Sic &
vos cùm feceritis omnia, quæ
præcepta ſunt vobis, dicite: ſer-
ui inutiles ſumus: quod debui-
mus facere fecimus. Quibus ver-
bis indicat Chriſtus, omnia ab
ipſo nobis dicta eſſe præcepta;
quæ vt ſerui adimplere tene-
mur: quin gratiam referre de-
beat nobis Chriſtus aliquam;
cum quæcumque noſtra opera
ſint debita ex obligatione præ-
cepti. Sicut ſeruus ex obliga-
tione tenetur, Domini ſui ob-
temperare mandatis. Reſpon-
9. detur: ex verbis his conſtat ho-
mines nō eſſe velut mancipia,
ſed velut mercenarios, & cōdu-
ctos ſeruos, qui ex pacto mer-
cedis in Domini operantur ob-
ſequium. Quia dicens Chri-
ſtus; nullam ſeruo ſe habiturū
gratiam; quia nihil feciſſet vl-
trà, quàm debeat: oſtendit de
eo ſeruo loqui, qui aliquid plus
quàm debebat, agere potuiſſet;
quod ſi feciſſet, gratiā illi Do-
minus fuiſſet habiturus. Vndè
conuincitur; poſſe nos plus fa-
cere, quàm præceptū eſt: quod
ſi fecerimus, ſerui vtiles eri-
mus, faciendo quod ad volun-
tatem Domini eſt: ſed non ex
eius præcepto, ad gratiam ha-
bendam, id eſt ad aliquid aliud
recipiendum ſuprà mercedem
debitam, ſuppoſito pacto, pro-
pter opus præceptum. Sicut
vulgò dicimus: ſi hoc, vel il-
lud feceris, referam gratiam.
Quo ſenſu dixerat Chriſtus: *Si*
diligitis eos, qui vos diligunt,
quæ vobis eſt gratia? Et Apo-
ſtolus: *nam & ſi Euangeliza-*
uero, non eſt mihi gloria, neceſ-
ſitas enim mihi incumbit. Quæ
eſt ergò merces mea; vt Euange-
lium prædicans, ſinè ſumptu
ponam Euangelium? Quia ope-
ribus non debitis ſpeciale præ-
mium, ſuprà debitum ex iuſti-
tia operibus præceptis, corre-
ſpōdet. Quia vt teſtatur Apoſt.
1. Corint. c. 3. v. 8. *Vnuſquiſque* Corinth.
propriam mercedem accipiet ſe- Apoſt. 1.
cundùm ſuum laborem. Ad rem
Chryſol. Serm. 24. de ſer. vig. in Chryſol.
illa verba: *Amen dico vobis,*
quia præcinget ſe, & faciet il-
los diſcumbere, & tranſiens mi-
niſtrabit eis. Præcinget ſe Deus
& faciet ſeruos diſcumbere, &
miniſtrabit eis. En mutatio inau-
dita rerum; en terribilis cor-
reptio dominationis: en pauen-
da conuerſio ſeruitutis: quia pa-
rumpèr ſeruus aſtitit in Domi-
ni ſui expectatione ſuccinctus,
& ſuſtinendi ſide breui fatiga-
tione portauit: cui vt talionem
redderet, diſcumbenti homini
Deus aſtat in cæleſtibus; epu-
lanti ſeruo ſeruit Dominus, &
ſeruit accinctus pueris ſuis: mi-
niſtris ſuis miniſterium facit
Chriſtus, & facit in Patris iam
gloria conſtitutus. Homo ca-
lumniaris, & eſt adhuc, quod
detuleris Patri, qui tibi in ter-
ra lauando pedes extremum re-
præſentauit obſequium; & re-
promittit in cæleſtibus nouiſſi-
mam ſeruitutem? Crede Hære-
tice,

tiæ, & tu illi ſtude reddere talionem. Ille tibi in cæleſtibus parat conuiuium ſe miniſtro; & tu illi in terra non deſinis continuas ingerere, & generare blaſphemias. Faciet, & ille tranſitus ſuos, quia tranſiens miniſtrabit illis: de dominatione ad fidelium ſuorum pia tranſiet, & migrabit obſequia: ad te de miſericordi Patre ſeueriſſimũ tranſibit in iudicem. Et tranſiẽs miniſtrabit illis. Confitentibus expectantibus miniſtrabit epulas; miniſtrabit, & tibi, ſed dignam de tua negatione ſententiam.

Ambroſ.

Hæc Chryſol. Et Ambroſ. lib. de Vid. *Qui præceptum impleuerint, poſſunt dicere; ſerui inutiles ſumus, quod debuimus facere fecimus. Hoc verò non dicet ille, qui bona ſua vendidit; ſed quaſi repoſita expectat præmia. Sicut S. Apoſtolus, qui ait: Ecce nos reliquimus omnia & ſequuti ſumus te, quid ergò erit nobis? Non enim quaſi inutilis ſeruus, quod debuit facere, id feciſſe ſe dicit; ſed quaſi vtilis Domino, qui commiſſa ſibi talẽta quæſitis multiplicauit vſuris, mercedem fidei, atque virtutis benè ſibi cõſcius meritorũ, ſecurus expectat: & ideo benè dicitur, ei cum cæteris: vos qui ſequuti eſtis me in regeneratione cùm ſederit filius hominis in ſede maieſtatis ſuæ ſedebitis, & vos ſuper ſedes iudicantes duodecim tribus Iſrael. At verò illi, qui talenta ſeruauerat, & ſi præmia minora, tamen pollicetur, dicens: quoniam ſuper pauca fuiſti fidelis, ſuper multa te conſtituam.* Sic Ambroſius oſtendens, pręmium eſſe conſtitutum ex pacto operibus præceptis; & ſuperius conſilijs ad quod promerendum inutilis eſt ſeruus, qui ſola præcepta adimplet, cui minus præfigitur: & ſic ſubdit. *Fides igitur ex debito; miſericordia in præmio*: hæc Ambroſius; quia ex miſericordia Deus expectat quòd homo adimpleat conſilia, vt maius ei præmium conferat, quàm propter opera præcepta debeat.

Inuehitur adhuc in Monaſticem Vuitclephus, de Clericor. Ordin. 3. par. ſerm. 22. Religioſi quidam obligant ſe contradictoriè ad plus merendum, & ſanctiùs viuendum, quàm exigit ſimplex Religio Chriſtiana. Quia cùm ſæculares ex obligatione Chriſti obligẽtur ad ipsũ diligẽdum ex omnibus viribus ſuis; patet quòd iſti per obligationes ſuas nouellas non excidunt ab obligatione iſta, quę eos obligat quantùm poſſunt: & tamen quia præter hoc, obligant ſe ad ſuas traditiones ſingulares, videntur, quòd ad plus ſe obligant, quàm poſſunt. Quarè Religioſi non viuunt ſicut Regula iubet; quòd nõ poſſint. Reſpondetur: diligere Deum ex totis viribus, non eſt ad omnia bona opera obligari ex pręcepto charitatis, vt ſolutione ad 1. ſuprà probatum eſt; ſed diligere appreciatiuè tanquàm vltimum finem, præferẽdo illum omnibus creaturis: vt ſerm. 19. Chriſol. prænotauit in illa verba: *Dimitte mortuos ſepelire mortuos ſuos. Numqid* Chryſol. 19.

ſic

Digitized by Google

ſic Chriſtus negat vltimum pietatis obſequium; vetat extremũ munus parẽtibus, quod debetur? Non pietatis obſequium negat; ſed diuinam præponit humanis affectibus ſeruitutem. Audite quid diſcipulus dixerit: permitte mihi primum ire, & ſepelire patrem meum. Hoc ei non primum eſſe debuit, ſed ſecundum: terrenus pater cæleſti præponẽdus nõ eſt Patri. Hoc exigit præceptum dilectionis Dei ex totis viribus: Cũ quo ſtat, multa bona opera poſſe nos cõſultà ex voluntate eligere; qualia Chriſtus propoſuit Iuueni cunctis libero.

11 Nec impoſſibilia obtulit ſuprà præcepta conſilia, qui ſuprà ſuaue iugũ, addidit leue onus. *Mandatũ enim*, ait Deu-
Deuter. ter.c.30. *quod ego præcipio tibi hodie, non ſupra te eſt, nequè procul poſitum, nec in cælo ſitum, vt poſſis dicere: quis noſtrum valet ad cælum aſcendere, vt deferat illud ad nos, atquè opere compleamus? ſed iuxtà te eſt ſermo valdè in ore tuo, & in corde tuo, vt facias illum.* Quod
12. & de cõſilijs Chriſti poſſe nos aſſerere, quis negabit? Qui abſquè anxioſo præceptorum iugo, & ſeruitute illa euulgauit. Diaboli, & miniſtrorum eius Proteſtantium graue, & importabile onus: qui proprijs viribus ab hominibus, ſolo verbo, in panes lapidum conuerſiones expoſcunt; & terrigenas filios hominum exigunt eſſe Deos, ſcientes bonum, & malum ſinè diuino auxilio. Regiã aſſumens Rubus arborum præfecturam, præcipit; vt cunctæ ad ipſum properent, & ſub vmbra requieſcant ſua. *Dixerunt omnia ligna ad rhamnũ: veni, & impera ſuper nos. Quæ reſpondit eis: ſi verè me Regem vobis cõſtituiſtis, venite, & ſub vmbra mea requieſcite: ſi autem non vultis, egrediatur ignis de rhamno, & deuoret cedros Libani.* Iudic. cap. 9. v. 15. O cru- Iudic.
delis immanitas! Sinè pedibus arbores ambulabunt; & conſitæ properabunt? Sub vmbra exigua ſtabit alta cupreſus, abietes, proceræ procedent in æterna palmæ? O dira Sectariorum tyrannis: qui diuinam impoſſibilem expoſitis dilectionem, vt expoſitis præcepti præſcriptionem! In caliginoſa humili, luce diuinæ Fidei priuata veſtra cadauerosa vmbra, plantatas ſecus decurſus ſalutariũ aquarum Euangelicæ gratiæ præexcelſas proceras cupitis arbores ſubiugare; nè radicatæ humiles, fructus in ſuo ferant tẽpore cum diuina gratia.

13 Scio paucos in Religione, ſic vt regula iubet, vigilare non poſſe, ieiunare, à carnibus abſtinere, &c. Sed cur cõmunis omniũ norma ex paucis infirmis eſt paſſura diſpendium? Quidã ità complexionati ſunt, vt hunc, vel illum cibum guſtare non poſſint: quidam non bibere vinum: nec dormire quidam de nocte. Eſt ergò mala, & impoſſibilis regula, quã generaliter natura cũctis animãtibus tradidit cibo veſci, vino potari, ac de nocte pauſare? Cur nõ ità de ſtatu Monaſticho

eſt

eſt philoſophandum? *Ex perſonis probamus fidem, an ex fide perſonas?* Tertullianus occurrit lib. de Præſcript. aduerſus Hæret. cap. 3. Alios ſcio poſſe, ſed ex malitia nolle Religionis obſeruare mandata. Sed eſt nè propter indiſciplinatè degẽtes, totus ſtatus extirpandus Monaſtichus? Quid ex hoc, quòd Giezi ſarcina facultatum damnatus, Elianorum dimiſerit cælibatũ, contrà Eliſæum Magiſtrũ, & eius alumnos obijces Elianos? Quòd perditus Iudas medius crepuit auarus; quid contrà Apoſtolos inferes congregatos? Propter quinque Virgines imprudentes, paſſuræ nè ſunt repulſam aliç quinq. prudentes? Quæſitum eſt Auguſtini, cuius verba ſunt, *Inuenis ſanctimoniales indiſciplinatas: numquid ſanctimonium reprehendendum eſt? Nunquid propter Virgines malas, damnaturi ſumus & ſanctas?* Quòd ex Monaſterijs ad hæreſim, à Chriſto ad Dæmonẽ Lutherus, Bucerus, Pelicanus, Munſterus, Menius, Muſculus, Micomius, Oecolampadius, Martyr, Ochinus, & eiuſdem furfuris, non farinæ, deprauati defecerint alij: quid in ſacros Monaſtichos ordines debaccaris? Quid ex priuata quorundã perditorum vita, Religionẽ totã labefactari putas? *Tu qui vituperas*, inquit Auguſt. in Pſalm. 99. *Vide & ibi bonos. In illa vita communi fratrum, quæ eſt in Monaſterio, magni Viri ſancti, quotidiè in hymnis, & orationibus, & in laudibus Dei. Non auarè aliquid petunt. Nequè ſibi vſurpãt aliquid, quod alter non habeat, &c.* hactenùs Auguſtinus. Nè iactet Vuitcleph. impoſſibiles traditiones eſſe Monaſtichas, quas à pluribus, & melioribus vidimus obſeruatas.

Tertul.

Auguſt.

Auguſt.

ARTICVLVS V.

Contrà ſingula conſilia diriguntur obiecta.

1 *Hominum cõmunitas obligatur ad nuptias pro cõſeruanda generatione; ſed non ſinguli homines determinatè in ſpeciali: quia ab alijs poteſt generatio conſeruari.*

2 *Ex naturæ ductu quidam ſeruarunt caſtitatem inter Gentes.*

3 *Magna exigitur ſolicitudo ad comparandas diuitias; ſinè qua Dei ſeruus comparare poterit victum neceſſarium.*

4 *Cura Dei in ſuis ſeruis alẽdis; qui omnibus propter ipſum renunciãt poſſeſſionibus.*

5 *Non neceſſarijs ſeruus Dei, ſed curis ea ſeruandi caret.*

6 *In indigentium ſubſidium, loculos Iudæ permittit Chriſtus, vt condeſcenderet infirmioribus.*

7 *Parentibus, & ſuperioribus obedire tenemur, etſi diſcolis, & ignorantibus, propter Deum, in his, quæ contrà Deum ipſum, non fuerint.*

Adhùc ſic Euãgelica labefactare nituntur Secta-

rij conſilia: caſtitatem primò; quòd prolem gignere, inſitum ſit documentum naturæ; ſinè quo præcepto, in nihilum hominum generationes abirent. Caſtitatis ergò votū cōtrà naturę ius, eſt indecens: diuino teſtante Oraculo. *Non eſt bonū hominem eſſe ſolū.* Propter quod primis Parentibus in Paradiſo, & Noe poſt diluuium, intimatū eſt præceptum de liberis generandis. *Creſcite, & multiplicamini, & replete terram.* Reſpondetur: hominum communitatē, naturæ præſcripto obſtringi, ad ſui conſeruationem per matrimonium, & prolis generationem: & cum primi Parentes in Paradiſo, & poſt diluuium Noe eſſent tota hominum cōmunitas; ideò hoc præcepto, proli dare operam tenebantur. At multiplicata hominum ſerie, cum multi ſunt in communitate, non ſingulos determinatè obligat id præceptū: quia illi non ſunt communitas: obligat autem homines indeterminatè, & confusè hunc, vel illum, vel illum, &c. quia in aliquo vagè ſumpto relinquēda eſt hominum communitas; quæ tenetur ad prolem. Et cum cuilibet in particulari, & determinatè nō ſit impoſitū præceptum de prole gignēda; poteſt quilibet in particulari, & determinatè ſe à coniugio abſtinere: ſicquè determinatè, *eſt bonum hominem eſſe ſolum:* iuxtà illud Apoſt. 1. Corint. c. 7. v. 1. *Bonū eſt homini mulierem non tangere. Ad utilitatem veſtram dico, & ad id quod honeſtū eſt,*

1.

Apoſt. Paul.

& quod facultatem præbeat ſinè impedimento Dominum obſerādi. Niſi homo determinatè, & in particulari ſit tota communitas: quia tunc ideò non eſt bonum eſſe hominē ſolum; quòd ex naturali pręcepto obligetur ad prolem propter propriæ ſpeciei cōſeruationem. Sic Hieron. Epiſt. 22. Ad Euſtoch. *Cum vacuus erat orbis, benedictio erat liberorū prolet: Paulatim verò increſcente ſegete, meſſor miſſus eſt Virgo Elias, Eliſæ. Virgo. Virgines multi filij Prophetarum. Hieremiæ dicitur: & tu ne accipias vxorem.* Ideò S. Thom. in 4. diſt. 33. q. 3. ar. 2. ad 2. dicit; *non peccaturum, qui in lege Moyſis, vel in ſtatu naturæ ſeruaret virginitatem, poſtquàm iam multiplicatum fuit genus humanum.* Quod cognoſcētes, naturæ ductu gētiles nonnulli caſtitatem colebant. Vt de ſacerdotibus Idolorū docet Plinius lib. 11. c. 47. & lib. 35. cap. 12. De Amoueo Cytharedo, Diogene Tragico, Clitimano Pancraciaſte, & Archita tradit Elianus lib. 3. de varia hiſtoria, perpetuā caſtitatem ſeruaſſe. De Eſpulino idē ſcribit Valerius Maximus l. 4. de Hypona, & Lucretia lib. 6. teſtificatur. De Veſtalibus concors eſt hiſtoricorū ſententia; de quibus Hieronymus contrà Iouinianum, & S. Auguſtin. de ciuitate Dei lib. 10. 11. 15. & 22.

Hieron. S. Thom. 2. Plinius Elianus. Valer. Max Hierony. Auguſt.

Euangelica ſic impugnatur paupertas. Chriſtus Lucæ c. 12. v. 22. ſolicitudinem prohibet victum quærendi. *Nolite ſoliciti eſſe animæ veſtræ quid mā-* Luc.

du-

ducetis, &c. Sed maior eſt ſo-
licitudo quærendi victum his,
qui poſſeſſionibus carẽt, quàm
diuitibus, victus ſufficientiam
habentibus: ergò egere facul-
tatibus, poſſeſſionibusq. care-
re, ſaltèm in communi, Euan-
gelicam minuit perfectionem.
3. Reſpondetur: maioris ſolicitu-
dinis eſſe; poſſeſſionibus pro-
curãdis, & retinẽdis, ac cõſer-
uandis curã impẽdere; ad quod
toti illis dediti non ſufficiunt
ſæculares; quàm ſimplicem ac-
quirere exiguum victum, ex fi-
delium pietate donatum, & di-
uina diſpoſitione prouiſum,
omnia relinquentibus propter
Auguſt. ipſum. Vndè Auguſtinus, de
Serm. Dom. in Monte. *Quærẽ-
tibus Regnum Dei, & iuſtitiam
eius non debet eſſe ſolicitudo, nè
4. neceſſaria deſint.* Quia relin-
quentes temporalia ſolicitudo
relinquit, non deſerit paterna
Chryſol. prouiſio. Et luculenter Chry-
ſologus ſerm. 63. de terren. cu-
ra deſpicienda. *Et nos quidèm
magnis exẽplis tibi ſuperna co-
gitanti, carnalia non defutura
probare contendimus. Conſide-
rate coruos, inquit Chriſtus,
quia non ſeminant, neque me-
tunt; quibus non eſt cellarium,
neque horreum, & Deus paſcit
illos: quantò magis vos pluris
eſtis illis? Dubium meritò infi-
delem ad auem mittit amicam
belli, furoris ſociam, inſatiatam
ſanguine, & in ipſos mortuos
ferro grauiùs ſæuientem.
Namque ceſſante gladio, car-
nifex improbiſsimus exanime
graſſatur in corpus, laniat, diſ-
ſipat, ſpargit, nè quid funeris
inuentum quieti miſericors ſe-
pultura commẽdet. Itaquè Do-
minus exemplo tali exagerat
dubitantis inſaniam, qui putat
Deum hoc pijs filijs denegaturũ,
quod impijs auibus ſubminiſtrat
& exiſtimat relinquẽtibus pro-
pter ſe patriam, domum, paren-
tes, filios, coniuges, victus ſub-
ſidiũ non daturum, qui naſcenti
indulſit creſcere, terminauit cor
poris incrementum: O miſerum!
O tota infelicitate digniſsimum!
cuicùm detur Regnum, ſuſpi-
rat panem; cùm perpetuitate
donetur, deflet potum: cum im-
mortalitatis gloria induatur,
plangit corporis veſtimentum.
Genuinæ infelicitatis cõſcius fie-
ri non credit ſe felicem: & ter-
reno enutritus in puluere, cæli
incolam dubitat ſe futurum.
Conuenienter ergò Dominus,
quæ ſequuntur adiecit. Quid ſo-
liciti eſtis, &c.*

Si te Hæretice, Deus alit cor-
uum crudelem, rabidum, infi-
delem; cur non fidelem ſeruum
mitem ſuſtentabit, ipſum inuo-
cantem, annona? Quis domi-
nus fidelibus ſeruis iuſta ciba-
ria nõ miniſtrat? Quibus Deus
Regnũ contulit, quid negabit?
*Vos qui reliquiſtis omnia, & ſe-
quuti eſtis me, centuplum ac-
cipietis, & vitam æternam poſ-
ſidebitis.* Nec ſolum Regnum,
ſed & centuplicata relicta, quæ
humanæ vitæ probaueris ne-
ceſſaria. *Nolite ergò ſoliciti eſſe
quid manducetis, &c.* Solicitũ
agricolam vexat meſſis; auari
pungit tinea, quæ grana demo-
litur in horreis, & cor minuit.
Peruigiles noctes, dies anxios,

ſo-

ſolicitã tempora, nè tibi ipſi facias commoneris. Auri cuſtos, ſeruator argenti, ſecuritatem non habet: neſcit quietē: & cui deeſt ſecuritas, quies perit: pœna diues eſt ille, non cenſu. Solicitudines ergò exortas, nè pungnāt, in ſemine truncat ſentes, ſeminator grana non colligit, qui profundit. Non erit in reddēdo durus, qui profuſus eſt in largiendo. Quis de victu, quis de veſtitu, quis de plebeio cenſu, & vernaculis cæſpitis vilitate ſuſpirat, de Regno certus, de dominatione ſecurus? Beati filij, quorum tota eſt in Patris charitate ſubſtantia. Beati, quibus manet tota in obſequio Patris, in Patris cultura poſſeſsio.

Inſtabis, cur ergò Chriſtus loculos habuit Iudæ commiſſos, in quibus ei recondebantur oblata? Reſpondetur ex S. Bonauentura Opuſc. de paupert. & S. Thoma 2.2. q. 186. art. 3. Non ideò Dominum habuiſſe loculos, quaſi aliunde ei non potuiſſet prouideri: ſed vt infirmorum gereret perſonam: vt ſibi licitum eſſe crederent infirmiores, quòd ab ipſo obſeruatū audirent. Præuidit enim multos infirmiores talia quæſituros, quorum compatiens infirmitatibus, concedit ſacculos in vſus pauperum, ſicut ipſe habebat Iudæ traditos in egenorum ſubſidium. Quæ meditatus Chryſolog. in illa verba: *facite vobis ſacculos, qui non veteraſcunt, &c.* Serm. 25. de terren. cura deſpicienda. ità fatur *Ecce docet auaritiam, qui cœpit docere contemptum. Et qui theſaurizantes temporaliter arguebat, ad totum cupiditatis fomitem iubet ſacculos ſinè fine perquiri. Chriſte quō te pertrabit amor tuorum. Vt auarum lucrifacias, facis eum, quod deſiderat, non quod oportet audire: verè Pater es, qui cum tuis quibuſcumquè paruulis ſic agis. Namquè, & nos interdùm noſtris paruulis petentibus noxia, ingerimus ſalutaria ſub ſpecie noxiorum: fallentes inſipientiam, non decipientes affectum. Domine, tu vidiſti, quia in theſauris tota fides, tota ſpes in ſacculis ſit auaris: & ideò imputribiles in cælo ſacculos vis parari, vt qui te non ſequitur ad cælū, ſequatur ſaltèm ſacculos ſuos. Auare fac tibi ſacculos, & fac iubente Deo: quia votis tuis annuit diuina Maieſtas.* Hæc Chryſ. Quibus ſatisfactū quæſito ſatis ſuperq. eſt. *Vbi ſunt, qui paupertatem nobis exprobrant, opeſq. ſuas inſolenter iactant? qui Eccleſiam multitudine definiunt, ac paruum gregem aſpernantur?* Quæſitum eſt Nazianz. Orat. 25.

D. Bonau. D. Thom. Chryſol.

Vuiclephus furia fremit nō ferenda tract. de præuaric. mādat. cap. 7. contrà Religioſorū obedientiam, quòd dicant: religioſum, & voluntatis Chriſti eſſe, quòd religioſus ſubijciat ſe ſuo Præpoſito, faciendo quidquid mandauerit, licèt fuerit ſtolidiſsimus, & idiota; quia obedientia eſt maximè meritoria, & Luciferinæ ſuperbiæ maximè depreſſiua: dicit enim hoc idem eſſe, ac *obligare ſe Diabolo,*

bolo, vt paratè faciat quidquid mandat: cùm multi tales Abbates, ac Priores ſint Diaboli manifeſti. Hæc ille. Reſpondetur ex Auguſt. in Pſal. 71. Patri obediendum eſſe in his, quæ non ſunt cõtrà Deum: qui a Deus ipſe patribus obedire præcepit: & per conſequens Prælatis, qui ſpirituales Patres idcircò compellantur. Ea propter filijs Ionadab Deus propter obedientiã bene dixit: & eos obiecit inobedienti populo ſuo exprobrans; quia cũ filij Ionadab obedientes patri ſuo eſſent, illi ſuo non obedirent Deo; cui propter ſe obedire tenebantur; ſicut filij patri itidem propter Deum, non Diabolo. Hic enim contrà Deum præciperet, ſed non pater, maximè ſpiritualis, qualis fuit Ionadab, in cuius obedientia, nõ caro præcipit, ſed ſpiritus mandat, non quæ obſunt, ſed quæ ipſi proficiunt, quantùm Religioſus profitendo promiſit; quæ obediẽtiæ ſolũ ſunt ſubdita Prælatorum. *Auguſt.*

Bernard. Vt Bernardus aduertit lib. 1. de Diſpenſ. & Præcept. *Videtis* (ait) *obedientiæ limites, quos requiritis, ſi modus eſt obeditionis, tenor profeſsionis: nec ſe valet extendere poteſtas imperantis, niſi quatenùs attigerit votum profitentis. Profectò citrà, & vltrà, nec non & contrà, quid aliud, quàm obedientiæ limites quoſdam cenſuerim, & his ſuis terminis virtutem eandem circumcludi. Quamobrẽ quiſq. profeſſus in quouis genere ſalutiferæ vitæ, nec vltrà obedientiæ legem cogendus, nec citrà eſt inhibendus, quàm ſua ipſius videtur complecti profeſsio; quãtò minus contrà. Is ergò, qui medius eſt vitæ modus præfixus voto, profeſsione firmatus, tanquàm lignum, quod erat in medio Paradiſi, ſolus ſinè dubio legi erat ſubiectus, obnoxius iuſſioni. Ergò Prælati iuſſio, vel prohibitio non prætereat terminos profeſſionis, neque vltrà extendi poteſt, neque contrahi citra. Nihil me Prælatus prohibeat horum, quæ promiſi, nec plus exigat, quàm promiſi: vota mea nec augeat ſinè mea voluntate, nec minuat ſinè certa neceſsitate*. Hæc Bernard.

Cum in licitis igitur, & honeſtis, ſecundùm profeſſionẽ, ſubditus Superiori obedire teneatur; non eximitur ab eius obediẽtia, quòd diſcolus, ignauus ſit, aut ignarus: cum malitia miniſtri nõ officiat bonitati Dei imperãtis, cuius Perſonam Prepoſitus gerit. Iuxtà illud Chriſti, *Qui vos audit, me audit, & qui vos ſpernit me ſpernit*. Ideò Paulus, qua generalitate præcepit filijs obedire parentibus naturalibus per omnia, ad Coloſſenſ. cap. 3. ità Spiritualibus parentibus, ſubditis intimat eſſe parẽdum, ſinè exceptione præſcientiæ, aut diſcretione morum, & ſcientiæ. *Paulus Apoſt.* Ad Hebræos cap. 12. *Patres carnis noſtræ habuimus eruditores, & reuerebamur eos: non multò magis obtemperabimus Patri ſpirituum, & viuemus?* Qua generalitate conſtituit, nos teneri parẽtibus obedire, carnalibus per omnia, ſinè exceptione conditionis perſonæ; ſicut mulieres viris, & ſerui dominis, quin excludantur diſcoli: multò magis Spiritualibus parẽtibus in Religione tenemur obtemperare hac generalitate; vbi

timore Dei cuncta gubernantur, reguntur cuncta, & generaliter præcipiuntur. Ea propter Deuteron. c. 17. v. 9. Omnibus eſt præceptum, ſinè prædicta diſtinctione obtemperare Prælatis. *Venies ad Sacerdotes Leuitici generis, & ad Iudicem, qui fuerit illo tempore, quæreſquè ab eis, qui indicabunt tibi iudicij veritatem; & facies quodcumquè dixerint, qui præſunt loco, quem eligit Dominus, & docuerint te iuxtà legem eius, ſequeris ſententiam eorum, nec declinabis ad dexteram, vel ſiniſtram. Qui autem ſuperbierit, nolens obedire Sacerdotis imperio, qui eo tempore miniſtrat Domino Deo tuo, & decreto Iudicis, morietur homo ille.* Nota generalitatem verborum. Non Sacerdotes tantùm dixit: Sed facies quodcumque dixerint, qui præſunt loco: non hoc, vel illud; ſed quodcumquè dixerint, *qui præsũt loco: & docuerint te iuxtà legem eius:* non dixit legem: ſed iuxta legem: quia præter legem diuinam, Prælati poſſunt ſtabilire mandata; non contrà leges condere; ſed iuxtà diuinam legem ſancire præcepta, & ſubditis imperare.

Deuter.

Homini ergò vices Dei gerenti exhibenda eſt obediẽtia: cuius inobedientia eandem pœnam meretur, quam, quæ inobedientia fuerit facta Deo: quia ad vtramque vna eſt ſententia: *morietur homo ille. Qui enim vos ſpernit, me ſpernit*, ſententia Saluatoris. Præſunt enim loco electo à Deo, vt iuxtà ſuam legem doceant, quantumuis ſint idiotæ, indiſciplinati, aut moribus fuerint deprauati. Quales fuere Sacerdotes, per Ezechielẽ à Deo exprobrati, *qui contempſerunt legem, & polluerunt ſanctuaria: inter ſanctum, & prophanum non habuerunt diſtantiam: & inter pollutum, & mundum non intellexerunt; & auerterũt à Sabbatis eius oculos ſuos.* Sequitur comminatio. *Effudi ſuper eos indignationem meam, & in igne iræ meæ conſũpſi eos.* Et his ſtolidis, idiotis, inter pollutum, & mundum non intelligẽtibus: immò & præſcitis Diabolis; quos Dominus ipſe in igne ſuæ iræ conſumpſit; obedire præcipit, cum dicit: *Quodcumq. dixerint, qui præſunt loco, &c.* Et nè dicas, legaliter hoc dictum fuiſſe: hoc ipſum de Sacerdotibus, quos Chriſtus Matth. c. 23. redarguit, imperatum inuenies: *Super Cathedram Moyſi ſederũt Scribæ, & Phariſæi, omnia quæcumq. dixerint vobis ſeruate, & facite; ſecundùm verò opera eorũ nolite facere; dicunt enim, & non faciunt.* Quid generalius? *Omnia quæcumquè dixerint ſeruate;* ſicut in Deuteronomio præſcribitur; *facies quæcumque dixerint, qui præsũt loco.* Quid ſi præcipiant, quod ipſi faciunt? *Nolite facere.* Ergò non quæcumquè dixerint ſunt facienda; ſi ſint cõtrà, & non iuxtà legem Dei.

Ezech.

Matth.

In his enim, quæ iuxtà legẽ Dei imperarint, Præpoſitis ſolùm ſubditi obtemperare tenentur.

CAPVT II.

De immutabilitate Status Religioſi.

Eſtote perfecti, ſicut Pater veſter cæleſtis perfectus eſt, Seruator noſter cõſulit degẽtibus in mortali Imperio: vbi quæ fœcunditatis eadem ſcaturigo eſt mortalitatis. Cum principio quidem florenti ſemper æuo viuere diuinitatis Character ſit, ſimplici, eidẽque incorruptibili naturæ, ſic impreſſus, vt Numinis illius à ſeipſo beati prærogatiuæ, nec minui poſſint vnquam, nec augeri. Diuino planè conſilio molitus; vt ille, qui ſicut reliqua, quæ extra Deum adoleſcere, perfici; mox deindè labi, corrumpi, interire viſuntur, ob naturæ mutabilitatem extrà Deum; propter electionem liberam, ex immutabilitate ſtatus, homo quodam modò fieret intrà Deum: per ſtatus perfectionis immutabilis præſtantiam, ſimilis ipſi factus.

ARTICVLVS I.

Quo titulo ſtatus conſiliorum poſsit eſſe immutabilis.

1 *Firmum propoſitum ſeruandi conſilia Euãgelica non eſt ſufficiens ad inducendam obligationem Religionis.*

2 *Sinè obligatione parendi, obedientiæ actus non ſubſiſtunt.*

3 *Religioſorum obligatio cadit per ſe primò ſuprà tria Euangelica conſilia.*

4 *Per Superiorem ſuum poteſt Religioſus, liber ab obligatione perſiſtendi in ſtatu, manumitti.*

5 *Vinculum obligationis perpetuæ perſiſtendi in religioſo ſtatu, voluntarius eſt Religioſi conſenſus per votum, vel quid æquiualens.*

6 *Cùm promiſſione facta homini, ſinè voto, nullus poteſt verus conſtitui Religioſus.*

7 *Religioſa profeſſio eſt holocauſtum in Dei honorem, immediatè litatum: quâ moriens homo mundo, dicitur Deo viuere.*

8 *Cultus Latriæ, ſoli Deo debitus, Religioſorũ profeſſio eſt.*

9 *Non eſt ſufficiens ſolum votum obedientiæ, ſinè alijs duobus, ſaltem implicitis, ad conſtituendum verum religioſum ſtatum.*

EXplicata perfectione religioſi ſtatus, reſtat eius immutabilitatem declarare; quam ideò Hæretici inſultant, quòd titulum ignorẽt, vndè poſſit oriri; Cũ enim obligatio in præceptis, non in cõſilijs noſcatur, non apparet titulus, vndè Religioſus in modo viuẽdi conſiliorum, moralem requiſitam habeat immutabilitatem, qua obligetur perſiſtere in eo ſtatu: ſinè qua nequit vllus ſtatus verè ſubſiſtere: non enim ſeruus quiuis, quòd ſeruiat: efficitur, aut quòd ſeruire deſinat, ſtatũ conſequitur libertatis:

cùm liberi aliquandò ſeruiant: & mancipia profuga, in ſtatu ſeruitutis aſtricta perſiſtere, ſeruire D.Thom. definát, vt notat D.Th.2.2.q.184. art.4. corp. Nec firmum propte-
1. reà propoſitum permanendi in modo viuendi ſufficiens eſt vinculum ad conſtituendum ſtatum, abſquè addita obligatione; quam propoſitum non inducit, quod liberè mutari poteſt. Vt ex ſtatus propriè dicti metaphora Di-
D.Thom. uus Thom. ſic declarauit. *Quia id ad ſtatum hominis ſolùm pertinet, quod reſpicit obligationē perſonæ hominis, prout ſcilicet aliquis eſt ſui iuris, vel alieni: & hoc non ex aliqua cauſa leui, vel de facili mobili, ſed ex aliquo permanente: & hoc eſt, quod pertinet ad rationem libertatis, vel ſeruitutis.*

Vndè ſtatus pertinet propriè ad libertatem, vel ſeruitutem, ſiuè in ciuilibus, ſiuè in ſpirituali-
Decret. bus; vt patet in Decret. 2. q. 5. c. *Si quandò*: Cùm ergò propoſitum mutari de facili poſſit, obligationem nequit inducere conſtitutiuam ſtatus. Et ſpecialiter in ſtatu religioſo, ideò propoſitum, ſinè obligatione, ad eum conſtituendum, non ſufficit: quia licèt caſtitas, & paupertas per ſolum propoſitum per ſe valeant obſeruari; non ſic in materia
2. voluntaria, abſquè obligatione, quibit obedientia ſubſiſtere. Nā obedientia ſupponit poteſtatem præcipiendi directiuam, vel etiam coactiuam; quæ eſſe nequit circà materiam aliàs liberā ab obligatione, niſi præcedat ſubiectio inducens obligationem voluntariam; cùm ſit ſtatus voluntatiæ obedientiæ: ſinè quo ſubiectionis vinculo, propoſitum non erit parendi præcepto, ſed ſequendi conſilium alterius.

Hæc obligatio primò, & per ſe cadit ſuper tria Euāgelica cōſilia, quæ diximus modo religioſo huic viuendi neceſſaria eſſe. Cuius eſt ratio: quia ſinè ſibi neceſſarijs, ſtatus nequit ſubſiſtere: conſilia autem, cum ex ſe ſint libera, & voluntaria, nequeunt intelligi firma abſquè ſuperaddita ſibi obligatione: & proindè 3.
hunc nequeunt conſtituere ſtatū eſſentialiter, quin eiuſmodi ſibi additam habeant obligationem; quam ſtatus ipſe ex ſe poſtulat moraliter eſſe perpetuā; pro toto nempè vitæ tempore, in eo permanendi modo viuendi; quin ſit ſtatum iſtum aſſumenti liberum, obligationem dimittere. Vt ex ſententia D.Th.2.2.q.184. D.Thom.
art.4. corp. perfectio talis ſtatus ſibi poſtulat. Qui cum ſit adeò perfectus, perfectam poſtulat firmitatem: tùm ratione ſui intrinſeci finis proximi; quæ perfectio eſt charitatis declarata, obtinenda in hac vita; tum ratione etiā finis remoti, quæ Beatitudo eſt Patriæ; cuius conſequutio permanentiam exigit in ſtatu: cum Beatitudo correſpondeat perſeuerantiæ, vt definiunt Concilia, & comprobāt ſanctiPatres. Sic obligatio de ſe perpetua ad permanendum in tali genere vitæ eſt de ratione talis ſtatus. Vt Chriſti verba comprobant Lucæ c.9. v.62. *Nemo ma-* Luc.
num ſuam mittens ad aratrum, & reſpiciens retrò, aptus eſt Regno Dei. Ex cuius ſententia Hie-

Digitized by Google

Hieron. Hieron. Epiſt. 22. ad Euſtochium. *Non expedit* (inquit) *apprehenſo aratro, reſpicere poſt tergum; nec de agro reuerti domum; nec poſt Chriſti tunicã, ad tollẽdum aliud veſtimentũ tecto deſcendere*. Et Chryſol. Chryſol. Ser. 19. perpẽdens Chriſti verba ad diſcipulum, *dimitte mortuos ſepelire mortuos ſuos*, ait; *Fidei filius ad domum perfidiæ cur rediret? Salutis proles perditum eum perditis cur defleret? Reſurrectionis pignus ad ſepulchra genitoris quid curaret?*

4. Etſi non obſtet, quòd ab extrinſeco valeat per Superiorem obligatio perſiſtentiæ relaxari. Vt patet in ſtatu humanæ ſeruitutis ciuilis, cui non officit, poſſe ſeruum à Domino manumitti: & in ſtatu matrimonij, poſſe illud ex cõſenſu mutuo vtriuſque coniugis diſſolui. Sic perfectionis ſtatui nõ obſtat, quo minùs in Superiore ſit poteſtas relaxandi obligationem, & liberũ Religioſum dimittendi: ſicut poteſt Summus Pontifex, & de eius facultate quiuis Monachorum Præpoſitus: qualem obtinet Generalis Societatis Ieſu, relaxandi religioſa vota, & obligationẽ Scholarium, & Coadiutorum eiuſdem Sodalitatis.

5 Vinculum ergò iſtud inducens in hoc ſtatu perpetuã obligationẽ permanendi in eo, volũtarius eſt cõſenſus eius, qui eiuſmodi ſtatum aſſumit; cum ſit in materia non præcepta, ſed conſulta. Nec quiuis alius ſufficit conſenſus, niſi votum, & ſic de eſſentia talis ſtatus eſt, vt per vota Deo facta confirmetur, & debitam ſibi obtineat firmitatem, vel per aliquid æquiualens voto implicito, vel explicito: dummodò eandem voti inducat obligationis firmitatem, poſtulatam in hoc ſtatu. Ità D.Th. 2.2. q. 186. art. 2. 3. & 6. Et 3. contra gentes. cap. 130. & Opuſc. 19. Caiet. 2.2. q. 186. art. 6. Sotus lib. 3. de iuſtitia, & iure: q. 5. art. 1. Palud. in 4. diſt. 38. q. 1. Et habetur In iure, Titulo *de Regul.* cap. *Viduam*, cap. *Signific.* cap. *Porrect.* Cum enim perfectionis ſtatus ſacer ſit voluntarius; teſtificationem ſpontaneam promiſſionis Deo factæ poſtulat, qua promittens manet ſic obligatus ad reddendum ratione datæ Deo fidei, vt ſi irritam fecerit, damnationem habeat. In qua teſtificatione voti eſſentia cõſiſtit, vt habet Magiſter Sententiar. in 4. diſtin. 38. D.Tho. Caiet. Sotus. Palud. Ius Can.

6 Quòd ſi quæras: cur non per promiſſionem factã homini parendi illi in obſeruantia perpetua conſiliorum iſte poſſit cõſiſtere ſtatus, ſinè promiſſione facta Deo, aut voto. Reſpondetur: ſicut ille dicitur ſtatus perfectionis ex ſuo fine proximo, qui eſt gradus perfectionis charitatis: ità dicitur religioſus ſtaſus ex habitudine ad finem vltimũ, qui eſt Deus; in cuius cultum homines ſpecialiter conſecrantur: & eius profeſſores per Antonomaſiam Religioſi vocantur. Quarè cum promiſſione homini facta, non eſſet religioſus ſtatus: cum id ſolùm religioſum dicatur, quod in Dei cultum conſecratur. Sic D. Thom. 2.2. q. 186. art. 1. corp. *Antonomaticè Religioſi dicuntur illi, qui ſe totaliter* D.Tho.

mancipant diuino ſeruitio, quaſi Dionyſ. *holocauſtum Deo offerentes*. Dionyſ. de Eccleſiaſt. Hierarch. Terapeutas dictos putat Religioſos, ſeù cultores, à ſincero Dei famulatu, & cultu, in quem Religioſus totus inſtituitur. Chryſ. Chryſoſt. de Comparat. Regis, & Monachi. Religioſum eum dicit, *qui totam vitam ſuam Dei cultui mancipauit; & ſeſe totum Deo dedit; & pro pietate, & Dei cultu cum Dæmonibus bellum gerit.*

7. Et cùm in hoc ſtatu intẽdatur perfecta charitatis vnio cum Deo, non poteſt non ordinari ille ad maius Dei obſequium: & conſequenter ſe homo illi principaliter ſubijcere ſpontaneè, promittens ei parere: aliter non ordinaretur ſtatus ad prædictam perfectionem charitatis, & vnionis cũ Deo; nec Religioſus eſſet. Et tandèm, quia religioſa Profeſsio, cùm holocauſtũ ſit, ſolùm poteſt in Dei honorẽ immediatè præſtari; quia eſt adoratio latriæ propria Dei. Ideò Religioſus mũdo dicitur mortuus, Deo viuere. Nam vouere eſt promittere aliquid Deo, vt in illius honorem, & gloriam cedat, qui virtutis Religionis ſcopus eſt, vt aſſerit D. D. Thom. Thom. 2. 2. quæſt. 186. art. 1. ad 2. *Ad Religionẽ pertinent non ſolùm oblationes ſacrificiorũ, quæ ſunt Religionis propria; ſed etiã actus omnium virtutum, ſecundùm quòd referuntur ad Dei ſeruitiũ, & honorem efficiũtur actus Religionis*. Hæc ille. Ideò religioſa Profeſsio cum voto Deo, & non cum promiſsione facta homini illi parendi, vt ſacrificium, poteſt ſubſiſtere.

Quam vt à nobis expoſitam quæſtionem mens illuſtrat iubaris Auguſt. de Ciuit. Dei lib. 10. Auguſt. cap. 1. quærens: *Vtrùm ſcilicèt Angelis, an tantùm Deo ſuo, qui etiam noſter eſt, placeat eis, vt ſacra faciamus, vel ſacrificemus vel aliqua, ſeù nos ipſos Religionis ritibus conſecremus. Hic eſt enim Diuinitati, vel ſi expreſsiùs dicẽdum eſt, Deitati debitus cultus*. Reſpondet capit. 6. *Verum ſacrificium eſt omne opus, quod agitur. vt ſancta ſocietate inhæreamus Deo, relatum ſcilicèt ad illum finem boni, quo veraciter beati eſſe poſſumus. Vndè ipſa miſericordia, qua homini ſubuenitur, ſi non propter Deum fit, ſacrificium non eſt, ſed cum propter Deum offertur, tunc ſacrificium res diuina eſt. Vndè ipſe homo Dei nomini conſecratus, & Deo deuotus, in quantùm mundo moritur, vt Deo viuat, ſacrificium eſt. Nam & hoc ad miſericordiam pertinet, quam quiſque in ſeipſum facit: Propterea ſcriptum eſt: miſerere animæ tuæ placens Deo. Corpus etiam noſtrum temperantia caſtigamus, ſi hoc quemadmodùm debemus, propter Deum facimus, vt non exhibeamus membra noſtra arma iniquitatis peccato, ſed arma iuſtitiæ Deo; ſacrificium eſt, Ad quod exhortans Apoſtolus ait Obſecro vos fratres per miſericordiam Dei, vt exhibeatis corpora veſtra hoſtiam viuentem, ſanctam, Deo placentem, rationabile obſequium veſtrum. Si ergò corpus, quo inferiore tamquàm famulo, vel inſtrumento vtitur anima, cum ſe refert ad Deum, vt igne amoris eius accenſa, formam*

con-

concupiſcentia ſæcularis amittat, ei tanquàm incõmunicabili formæ ſubdita, reformetur: hinc ei placens, quod de eius pulchritudine acceperit, fit ſacrificium. *Quod idem Apoſtolus conſequenter adiungens. Nolite* (inquit) *conformari huic ſæculo,ſed reformamini in nouitate mẽtis veſtræ, vt probetis, quæ ſit voluntas Dei, quod bonum, & beneplacens, &*
8. *perfectum*. Ecce quomodò cum Religionis ritibus nos conſecramus, Diuinitati debitum cultum facimus per latriam: & ſacrificiũ eſt ipſe conſecratus, & Deo deuotus, inquantùm mundo mortuus, vt Deo viuat. Cultus autem latriæ ſoli Deo exhiberi poteſt: & ſi alteri tribuatur, fiet idololatria: qua ratione religioſa Profeſsio ſoli Deo exhiberi poteſt: & per conſequẽs per votum Deo immediatè præſtitum incultum eius, & obſequium.

Si rurſus quæras, cur non ſufficiat votum obedientiæ, vt caſtitas, & paupertas, ſicut oratio, mortificatio, & omnis actio, vel omiſsio, ex obedientia conſecrẽtur Deo? Reſpondetur: quia conſilia caſtitatis, & paupertatis sũt de eſſentia ſtatus iſtius religioſi; ideò per propria vota immediatè, & per ſe habere debent ſtabilitatem, & immutabilitatem independentem ab obedientia Superioris: ſi ſolùm Religioſus faceret votum obediẽtiæ, ex qua poſſet obligari ad paupertatem, & caſtitatem, dum non obligaretur per obedientiam non eſſet obligatus. Aliæ autem actiones, & exercitia, quæ ſinè ſpeciali obligatione voti, ſed ex ſola obediẽtia à Religioſis fiunt, particularia, & mutabilia ſunt: quorum interdùm quædam non expediunt, & raro ſub rigoroſa imponuntur obligatione: ideòq. debet eſſe eorum mutabilis obligatio; & proindè non per ſpeciale votum immediatum, quia per ſe non requiruntur ad ſtatum; quemadmodùm tria Euangelica conſilia, quæ ſicut per ſe ſunt de eſſentia ſtatus iſtius religioſi, ità per ſe futura ſunt immutabilia per ſpecialia vota immediata. Vndè D. Th. 2.2. quæſt. 86. art. 7. ad 3. *Quia paſsiones* (ait) *pertinent ad appetitũ ſenſitiuum: ideò ad cohibendum paſsiones carnalium delectationum, & exteriorũ appetibilium, impedientes perfectionem vitæ, neceſſarium fuit votum continentiæ, & paupertatis; ſicut ad diſponendũ actiones proprias, votum obedientiæ*. Hæc ille. Quia cùm ſit iſte ſtatus perfectionis adipiſcendæ, poſtulat neceſſariò per ſe ſtabilitatem in ablatione impedimentorũ; quæ ſunt paſsiones prædictæ.

ARTICVLVS II.

Contra religioſa vota argumenta reijciuntur.

1 *Ritus vouendi, non fuit carimonia veteris legis, ſub obligatione exhibenda.*
2 *In nouo Teſtamento ſunt vota religioſa admodùm commendata.*
3 *Non quiuis Dei cultus liberè citrà præceptum electus, per Apoſtolum damnatur, ſed ſuperſtitioſus condemnatur.*

 4 *Peri-*

4 *Pericula peccādi ex accidenti imminentia, non tenemur ſemper vitare.*

5 *Voti obligatio quodammodò minuit periculum peccandi; firmando voluntatem ad perſiſtendum in bono.*

6 *Libertas legis gratiæ, non opponitur obedientia, quæ Prælatis debetur haberi.*

7 *Liberi ſumus per legem perfecta libertatis, à ſeruitute veteris legis, & à ſeruitute dæmonis.*

8 *Qua ratione homo, qui ſub dominio eſt Dei, ſub poteſtate potuerit eſſe Diaboli?*

9 *Quæ ſit poteſtas Dæmonis in homines, à qua fuimus liberati per Chriſtum.*

10 *Vt Chriſtus nos liberauit à ſeruitute peccati?*

11 *Sacra quidem eſt habenda vouendi Religio.*

1 CONtrà Religioſa vota eſt primum obiectum. Vota ſunt cærimoniæ, ſicut Circumciſio veteris legis: ergò non expedit vouere tempore Euangelij in quo de votis nec verbum
1. fit. Reſpondetur: cærimoniæ veteris legis erant præceptæ; non vota, ſed libera, ſicut modò.
Deuter. Deuteronom. cap. 23. verſ. 22. *Si nolueris polliceri, abſquè peccato eris:* ſic vota eſſe non poterāt cærimoniæ illius legis. Et ità illa Religio vouendi maximè nunc expedit obſeruari, cõmendata à
Matth. Chriſto in ſuo Euangelio, Matth. c. 19. verſ. 12. illis verbis. *Sunt Eunuchi, qui ſe caſtrauerunt pro-*
2. *pter Regnum cælorum.* Qui ſcilicèt legem ſibi continentiæ per votum indicunt, & eatenùs ſibi omnem facultatem ad vſum amputant carnis delectationem, & Veneris. Et de tempore Euangelij, Euangelicus Propheta vaticinatur Iſaias cap. 19. verſ. 21. Iſaias.
Vota vouebunt Domino, & ſoluent. Vota Ananiæ, & Saphiræ paupertatis, Actuum Apoſt. c. 5. Acta Apoſt.
verſ. 4. cognouerūt, Hieron. Epiſt. Hierony.
ad Demetr. Auguſt. ſerm. 27. de Auguſt.
verbis Apoſt. Greg. lib. 1. Regiſtri. Greg. Mag.
Epiſt. 33. Fulgentius, & in Acta Fulgent.
Rabanus, Arator, Æcumenius, & Raban.
alij. Paulus 1. ad Timoth. c. 5. Arator.
verſ. 11. & 12. Eum adhortatur Aecum.
adoleſcentiores viduas deuitare: Apoſt. Paul.
Cùm enim luxuriatæ fuerint in Chriſto, nubere volunt, habentes damnationem: quia primam fidē irritam fecerunt. Per *fidem* in hoc loco eſt intelligenda fides data Deo de continentia per votum: non fides de obſeruandis diuinis mandatis, data in Baptiſmo, vt fingunt Sectarij: nam hæc non violatur per matrimonium, quod nulla lege prohibetur.

2 Secundum eſt. Vota non ſunt præcepta: ergò ſunt ſuperſtitioſa: ſicut omnis Dei cultus voluntarius, non præceptus, ex verbis Apoſtoli ad Coloſſ. cap. 2. v. 22. *Secundùm præcepta, & doctrinas hominum, quæ ſunt rationem quidem habentia ſapientiæ in ſuperſtitione.* Reſpondetur: non 3.
quemuis voluntarium Dei cultū damnari per Apoſtolum, præcisè, quòd nō ſit præceptus: ſed eū, qui ſinè certa ratione pro libito ſuſcipitur vt religioſus, cùm ſit per ſe inanis, & vanus, ac ſimulatus: qualis erat Religionis ergò abſtinentia à quibuſdam cibis, tanquā natura ſua immundis: contra

quo-

Auguſt. quorum ſuperſtitionem Apoſt. diſputabat, vt patet ex cõtextu, iuxtà mentem Auguſt. Epiſt. 59.
Hieron. ad Paulin. & Hieron. Epiſt. ad Algaſiam c. 10. Nam qui per nomen Dei iurant, vt olim Prophetę, nõ ſunt ſuperſtitioſi idololatri; tametſi cultus ille Dei, qui inuocatione diuini teſtimonij continetur, nuſquàm fuerit pręceptus. Sic votum, quo ſe homines obligant ad exequendũ virtutis actũ in Dei gloriam, & firmant volũtates in bono, nullam induit ſuperſtitionis rationem, quòd non fuerit talis cultus præceptus; cũ maximè ſit à Chriſto commẽdatus in verbis ſuprà relatis: & ex cultus à ſanctis Patribus.

Tertium. Temerarium eſt exponere ſe periculo peccandi per obligationem voti: ergò non li-
4. cet vouere. Reſpondetur: ſi pericula, quæ ex accidenti imminent vitare ſemper oporteret, nihil ferè licitè geri poſſet in rebus hu-
Eccleſiaſt. manis: iuxtà illud Eccleſ. c. 11. verſ. 4. *Qui obſeruat ventum, non ſeminat: & qui conſiderat nubes, numquã metet.* Nec Deus præcepta hominibus daret, quæ pro libertate violare poſſunt. Nõ ergò debet deterrere ſapientem à vouendo, periculum, quod ex accidẽti ob conditionem humanæ libertatis imminet peccandi circà materiam voti, cum eadẽ
5. libertate adiuta Dei auxilio gratiæ voluntas poſſit illud ſuperare: & per ſe potiùs voti obligatio minuat periculum peccãdi; quatenùs magis firmat voluntatem ad perſiſtendum in bono.

Quartum. Obligatio voti pugnat cum libertate Chriſtiana; cùm ſit ille ſtatus ſeruitutis; Chriſtianorum autem ſtatus ſit perfectæ libertatis: ergò non licet ſtatũ religioſũ in lege Euãgelica per vota ſubſiſtere. Re-
ſpondetur: libertas legis gratiæ 6.
non opponitur obedientiæ Prælatorum; cùm potiùs ipſa Chriſti lex eis obedire præcipiat; Lucæ Luc.
cap. 10. & ad Hebræos capit. 13. Apoſt. Paul.
Vndè in Concilio Trident. ſeſſ. 6. Triden.
Canon. 20. definitur: *Hominem, quantumuis iuſtum, & perfectũ, teneri ad obedientiam mandatorum Eccleſiæ:* & ſeſſ. 7. Can. 8. damnatur, qui dixerit: *baptizatos liberos eſſe ab omnibus legibus Eccleſiæ, ità ut parere non teneantur, niſi ſua ſponte ſe velint ſubiacere.* Sed libertas Chriſtiana excludit varias ſeruitutes, à qui-
bus Chriſtus nos redemit; ſcili- 7.
cèt à ſeruitute veteris legis. Ad Romanos cap. 7. *Nunc autem ſoluti ſumus à lege Moyſis, in qua detinebamur, ità ut ſeruiamus in nouitate ſpiritus, & non in vetu-
ſtate literæ.* A ſeruitute Dæmo- Paul.
nis. Ad Epheſ. cap. 1. *Qui eripuit nos à poteſtate tenebrarum.* Apoſt.
Erat enim genus humanum verè captiuum ſub iugo, & poteſtate
Diaboli, vt definitur in Concilio Concil.
Arauſicano Can. 1. & ſeſſ. 6. c. 1. Arauſ.
& 3. Iuxtà illud ad Roman. c. 6. *Quoniam, cui exhibuiſtis vos ſeruos ad obediendum, ſerui eſtis, cui obeditis.* Nam, *qui facit peccatũ ſeruus eſt peccati.* Ioann. cap. 8. Ioann.
lege. Dried. lib. de Captiu. & Redempt. generis humani, Tract. 2. Driedo.
cap. 1. Vega lib. 2. in Conc. Trid. Vega.
cap. 3.

Nam quamuis peccator manſerit ſub poteſtate Dei, & ſub eius iu-

iuriſdictione, ac dominio; ſicut vnaquæque creatura; cùm talis ſubiectio naturalis ſit,& neceſſaria, orta ex titulo creationis: verùm quia peccans mortaliter, deſinit eſſe Dei, quantũ ad vnionem charitatis, & protectionem Paternam Dei, vt authoris gratiæ: iuxtà illud ad Roman. cap. 8. *Si quis ſpiritum Chriſti non habet, hic non eſt eius*. Ideò homo per peccatum receſsit à poteſtate Dei, quæ erat per vnionem charitatis,& Paternæ protectionis; ſub qua erat anteà: quia deſijt eſſe filius Dei adoptiuus, & venit in poteſtatẽ Diaboli. Quæ

9\. poteſtas conſiſtit in libera facultate inſidiandi,& immittendi deprauatas cogitationes; quibus homo ità fortiter ad peccatum incitetur, vt facilè peccet: ſicut ſeruitus cõſiſtit in facilitate operandi ad Dæmonis ſugeſtionem, ſeù in infirmitate, ſeù debilitate contracta ex peccato, ad reſiſtẽdum tentationibus Diaboli. Quã Chriſtus ex toto abſtulit, reſtituendo nobis auxilia,& conferẽdo gratiam per ſacramenta, quibus facilè poſſumus de Diaboli tentationibus triumphare. Ex quo poteſtas Dæmonis ad tentãdum nos, amiſsit rationem imperij,& dominij: quia cœpit fieri facilè impedibilis. Et fragilitas noſtra tot ac tantis auxilijs roborata, exuit rationem ſeruitutis; vt habet D.Th. 3.part.q.49. art.2. & noſter Cornejo Tom. 2. circà quæſtionem 1.D.Th. art.2. diſp.1.dub.1.& 2.

10\. Et tandem liberauit nos Chriſtus à ſeruitute peccati; ad Rom. cap.6. *Liberati autem à peccato; ſerui facti eſtis iuſtitiæ*. Quæ libertas conſiſtit in quadam facultate, quam diuina nobis ſuppeditat gratia ad ſeruiendum Deo; vitando peccata. Qua facultate, liberamur à ſeruitute peccati: ab ea ſcilicèt diſpoſitione, qua qui in peccato eſt, obnoxius peccatis eſt: expoſitus ſeruire peccato; niſi diuina gratia ſubueniat; qua efficimur ſerui iuſtitiæ: non enim huic ſeruituti libertas opponitur Euangelica, quam inducit. *Nunc verò liberati à peccato, ſerui facti Deo, habetis fructum veſtrum in ſanctificationẽ, finem verò vitam æternam*. In quæ verba Chryſoſt. *Paulus Dei oſtendit dona duo: alterum quòd nos ille à peccato liberauit; alterũ quòd iuſtitiæ mancipauit: id quod omni etiam libertate antiquiùs, & præſtantiùs eſt*. Fulgentius Epiſt. 3. ad Probam. cap. 1. *Quos enim compreſſos inuenit iugo ſeruilis, ac peſsimæ libertatis, ſubleuauit dono liberalis, atquè optimæ ſeruitutis*. Chryſol. ſerm. 6. in Pſal. 99. *Erat homo peccati ſeruus, erat captiuus mortis, erat mancipium dæmonum. Nos à talibus liberati, & reuocatì ad obſequium Creatoris, ad Patris gratiam, ad vnius boni domini liberam ſeruitutem*. Et ſerm. 114. *Peccatum te antè mentiebatur liberum, quem tenebat miſerandè captiuum: nunc gratia te vocat ſeruum, quem vt verè faceret eſſe liberum, Dei ipſius adoptauit in filium. Beata eſt hæc ſeruitus, quæ donationem generat ſempiternam. Hanc ſeruilem optat filius libertatem, qui vnum de mercenarijs poſtulat eſſe patris. Fac me*

Chryſoſt.

Fulgent.

Chryſol.

ſicut

ſicut vnum de mercenarijs tuis. Et hoc petit (pendit Chryſologus Serm. ſecundo) quia penès extraneum ſeruam ſenſerat libertatē, penès Patrem credit ſibi futuram liberam ſeruitutem. Non igitur religioſa votorum ſeruitus, qua ad ſeruiendū iuſtitiæ Religioſus firmatur in bono, libertati contradicit Chriſtianæ, quæ vera libertas eſt ſeruitutis iuſtitiæ.

11 Eſt igitur rectum, iuſtum pium, & religioſum, ſe homines per dicta tria vota Deo nuncupare: illa enim Euangelica conſilia per ſe bona ſunt: & proindè illa Deo vouere optimum eſt; cū ipſa quoque vouēdi Religio ſancta ſit, & Scripturæ probata. Eccleſiaſtici c.5. v.10. *Vota iuſtorum placabilia*. Prouerb. c.20. v.25. *Ruina eſt homini vota retractare*. Pſal.75. v.12. *Vouete, & reddite Domino Deo veſtro. Audi filij mi, & accipe conſilium intellectus; & non abijcias conſilium meum: inijce pedem tuum in compedes illius; & in torques illius collum tuum: ſubijce humerum tuum, & porta illam; & nè acedieris vinculis eius.* Eccleſ. cap.6. v.24. &c. Captiuis criminum, innocentiæ inimicis odioſa ſemper ſit hæc chriſtiana ſeruitutis libertas: virtus contraria vitioſis, ſacrilegis exoſa ſanctitas, inimica caſtitas impudicis, corruptis integritas pœna, luxurioſis aduerſa frugalitas, pietas impijs, iniuſtis iuſtitia non ferenda.

Eccl. ſ. Prouerb. Pſalm. Eccleſ.

ARTICVLVS III.

Qua ratione Religioſus permaneat ſub poteſtate Superioris.

1 *Religioſus ſpecialiter transfert ſuidominium in Deum per vota.*

2 *Traditio Religioſi valorem nō habet ſinè acceptatione per ſona acceptantis illā loco Dei.*

3 *Per ſeipſum immediatè Deus acceptare poteſt vota; traditionem autem Religioſorum, immediatè per perſonam ſui loco ſubſtitutam acceptat.*

4 *Secundùm potentiam ordinariam Deus non ſuſcipit peculiarem curā externam gubernandi perſonam priuatam immediatè per ſeipſum, ſed per creaturas.*

5 *Status obedientiæ nequit ſubſiſtere ſinè obedientis obligatione parendi homini, in quo, ex tali obligatione reſultat gubernatiua poteſtas.*

6 *Præter obligationem ſubiectionis ortam ex votis in obediente, & poteſtatem in imperante, in Religione eſt ius quaſi paternum, & dominatiuum in Religioſum; ortum ex humana obligatione Religioſi ſe tradētis in membrum corporis communitatis.*

7 *Prædicta poteſtas non eſt propriè poteſtas clauium, ex natura rei, ſed ſpecialis iuriſdictio, & poteſtas, vota ſubditorum irritandi.*

8 *Quæ ſit poteſtas clauium propriè; & quæ dominatiua reſidēs in Superioribus communitatis*

tatis Religioſorum.

9 *Diuerſa ſubiectio, diuerſam inducit correlatiuam poteſtatem dominatiuam.*

10 *Ad directè irritanda vota Religioſorum ex parte voluntatis vouentis, non ſufficit poteſtas iuriſdictionis, ſed poteſtas alia exigitur dominatiua, & quaſi paterna, iam expoſita.*

11 *Prædicta quaſi dominatiua poteſtas, paterna, ſeù œconomica reſidens in Prælato, abſquè poteſtate alia iuriſdictionis ſufficit ex natura rei ad religioſum ſtatum in communitate gubernandum.*

12 *In Summo Pontifice ſpiritualis poteſtas plenaria iuriſdictionis eſt ad cunctos Eccleſiæ gradus, & ſtatus regendos.*

PER vota Religioſa ità Deo homo traditur, vt ſpeciali modo dominium ſuum in eum transferatur: iuxtà illud Chryſoſtomi Epiſt. ad Theodor. Monachum. *Si militia vincula non tenerent, quis tibi deſertionis crimen obijceret? Nunc autem nihil in te penitùs tui iuris eſt; quippè qui tanto Imperatori militari cœpiſti.* Cuius ratio eſt: quia ſtatus religioſi eſt ſtatus ſeruitutis Dei: ſed ſeruitus non fit per ſolam promiſſionem; requirit enim traditionem, & dominij translationem; ſinè qua ſeruitus non ſubſiſtit. Vt igitur iſte ſtatus ſit ſeruitutis Dei, non ſolam promiſſionẽ, ſed etiam poſtulat traditionem perſonæ ſeruientis.

Chryſoſt.

2 Sed quia traditio valorem non habet, neque efficaciam ad trãsferendum dominium in aliũ, niſi ab eo acceptetur, cui fit traditio: ſiquidèm contractus, ſinè conſenſu donantis, & donatarij non perficitur lege, *Nec ambigi*, Codic. *de donation.* cum ſimilibus, quæ latè refert Sanch. lib. 1. de matrim. diſp. 6. à principio. Idcircò non fit eiuſmodi religioſa traditio, niſi interueniente acceptatione Dei, cui illa fit. Quia tamen Deus non acceptat immediatè per ſe donationem ſibi factam; ſed per hominem, eius vices gerentem, ſuum cõſenſum manifeſtat; vt proportionata ſit acceptatio ſenſibilis traditioni ſenſibili: ideò hæc traditio religioſa, per perſonam debet acceptari gerentem vices Dei, qui eius nomine eam recipiat.

3. Dices: Deus per ſeipſum poteſt immediatè votum acceptare: ſed promiſſio religioſa eſt votum: ergò abſquè interueniẽte homine, Deus poteſt per ſeipſum eam acceptare traditionem. Reſpondetur: per ſeipſũ poteſt Deus immediatè votum acceptare: quia votum per ſe nõ petit promiſſionem ſenſibilem, ſed mente poteſt Deo immediatè fieri: & propterea ab illo immediatè acceptari, eo quòd illi placeat: quod ſatis eſt vt habeat ſuum effectum, qui tantùm eſt obligare promittentem ad faciendum, quod promiſit. Traditio autem religioſa, quæ per ſe eſt ſenſibilis, quia eſt ſtatus ſenſibilis; poſtulat acceptationem ſenſibilem humanam, ſibi proportionatã. Sic licèt poſſit immediatè fieri intuitu Dei; non tamen acceptatur ab ipſo; niſi fiat homini potenti acceptare, vel repudiare: qui ius acqui-

rat

ſat in rem traditam ad vtendum illa; illi imperando, & eius curam gerendo; quia Deus, ſecundùm potentiam ordinariam, non ſuſcipit peculiarem curã externam gubernandi perſonam priuatam immediatè per ſeipſum, ſed per creaturas. De quo Suarez tom. 3. de Relig. l. 2. c. 4. §. 7. Suarez.

5. Et quia iſte eſt ſtatus obedientiæ, ſubſiſtere nequit ſinè habitudine ad aliquem hominem, cui vouens ſe obliget, & poteſtatem illi in ſeipſum tribuat. Quia ſinè obedientia voluntaria ad hominẽ loco Dei volũtariè aſſumptum ad proprium regimen, non poteſt obedientiæ ſtatus intelligi. Ergò nõ poteſt homo obligari ad obedientiam, niſi ex vi talis obligationis teneatur alicui homini obedire. Ergò neceſſarium eſt, vt ex vi talis obligationis, redundet in altero poteſtas præcipiẽdi & obligandi ipſum Religioſum: quia Superioris poteſtas, & inferioris ſubiectio correlatiua ſunt; & ità vna ſinè altera nequit ſubſiſtere. Quarè neceſſe eſt, vt ipſe vouẽs tribuat alteri talem poteſtatem obligando ſe illi: quia in obedientia voluntaria, non datur alia origo talis poteſtatis, niſi voluntas hominis eiuſmodi aſſumentis ſtatum.

Quæ obligatio orta ex voto ſufficit (loquendo ex natura rei) abſquè alia poteſtate Eccleſiaſtica reſidente in Superiore, vt ipſe poteſtatem habeat præcipiendi, & obligandi Religioſum vouentem. Nequè ſpecialis alia promiſſio, vel obligatio proximè, vel remotè facta directè homini reciproca, neceſſaria eſt ad religioſum ſtatum conſtituendum, preter tria vota Deo facta in manu hominis acceptantis ea loco Dei. Quia cum his, & ſinè illa ſpeciali promiſſione, datur quidquid requiritur ad rationem religioſi ſtatus, quãtùm eſt ex ſe. Et liberum eſt Religioſo, cum voto obedientiæ Deo facto coniungere promiſſionem ſpecialem homini, cum propria obligatione parendi illi, conferendo ius ei, vt ex iuſtitia poſſit obligare ad ſuorum obedientiam præceptorum.

Quandò autem in cõgregatione, ſeù in Eccleſiaſtica communitate, ſub vno capite Religioſus viuere profitetur; tũc ad proprium vinculum religioſi ſtatus, præter tria prędicta vota Deo facta, in manu hominis acceptantis illa loco Dei, peculiaris additur obligatio humana, per modum pacti reciproci, quo, & ipſi Religioni Religioſus ſe donat, & obligatur Religioni; & Religio, eius traditionem acceptat; eiquè obligatur ad illum tanquàm membrum ſuum alendũ & iuxtà ſuum inſtitutum gubernandum. Quia tunc Religioſus fit membrum vnius corporis miſtici cõmunitatis; quod fieri non poteſt, niſi per mutuam vnitionem inter totum & partem: quæ vnitio cũ moralis ſit, & actualis, per mutuam obligationem fit; ideòquè per traditionem actualem, & acceptationem illi proportionatam fieri debet. Quia in illo ſtatu ità ſe homo tradit Deo, vt nõ niſi obligatione reciproca, & ſibi proportionata ex parte alterius extremi obligari velit. 6.

Et

Et ratione huius donationis, & ſui traditionis, plenè Religioſus tranſit in ius alterius; ſicut ſeruus tranſit in poteſtatem Domini media emptione, aut manucaptione; & filius in poteſtatem patris media generatione:
7. & naſcitur in Religione ius quaſi paternum, & dominatiuum in Religioſum; & propria iuriſdictio diſtincta à poteſtate puniendi, quæ eſt ſæcularis, & à poteſtate excommunicandi, & ſtricta poteſtate clauiũ, quæ non reſidet in Prælatis non Clericis, in Abbatibus, aut Prioribus: ſed eſt ſpecialis iuriſdictio diſtincta à prædictis, quæ explicatur per poteſtatem irritãdi vota ſubditorum. Pontifex enim Summus poteſt irritare vota directè Religioſorũ, & non ſæculariũ, propter prædictam iuriſdictionem, quã habet in Religioſos. Et hæc iuriſdictio, ex natura rei, non petit eſſe ſpiritualis; quamuis modò talis ſit. Hanc reciprocam obligationem inter Religionem, & Religioſum
Nauar. expreſsè declarat Nauarrus in
Sanchez. conſil. 26. de Regul. in principio, Thom. Sancius de matrimon. li-
Suarez. bro 7. diſp. 25. num. 12. Suarez, tom. 3. de Relig. lib. 2. cap. 4. §. 9. Canoniſtæ in cap. ad Apoſt. de Regularibus.

8. Nè tamen ſit quæſtio de modo loquendi; quia ad ſtatum religioſum ſecundùm ſe, & ex natura rei, quidam iudicant requiri ſpecialem poteſtatem, quæ ſit peculiaris iuriſdictionis Prælati in ſubditos, gubernatiuam, quam alij negant: ſuppono cum Suarez citato c. 18. n. 5. nomine iuriſdictionis in præſenti ſignificari poteſtatem ſpiritualem, ad claues Eccleſiæ pertinentem, datam à Chriſto Domino, vel deriuatam medio Vicario ſuo. Per poteſtatem autem dominatiuam intelligimus ius acquiſitum Religioni, & Prælato ad imperandum Religioſis, & vtendum operibus eorũ, prout conueniens iudicetur: quæ radicaliter eſt orta à voluntate profitentium Religionem, & ſe ei donantium cum promiſſione, & obligatione ſecundùm Regulam obediendi: quę iuriſdictio eſt diſtincta à poteſtate clauium, & à iuriſdictione propriè dicta; ſolùmque impropriè, & abuſiuè poteſt dici poteſtas iuriſdictionis, extendendo hanc vocem ad omnem poteſtatem imperãdi, & cogendi, quam habet pater in filios, & dominus in ſeruos.

9 In ſtatu religioſo neceſſariam eſſe in Prælato poteſtatem gubernatiuam Monaſterij, & ſuo modo dominatiuam ſingulorum Religioſorum diſtinctam à poteſtate iuriſdictionis, & ab ea ſeparabilem, indè conſtat; quia ſtatus religioſus eſt quidam ſtatus ſeruitutis, diſtinctus à ſtatu ſubiectionis, quem ex vi Eccleſiaſticæ iuriſdictionis omnes fideles habent ſuo Præpoſito: ergò tali ſeruituti correſpondet poteſtas peculiaris dominatiua, à propria iuriſdictione alia diſtincta, & ab illa ſeparabilis. Antecedens probatur: quia nemo conſtituitur Religioſus, niſi ſe donet Religioni; per quam traditionẽ aliquod ius transfertur in Religionem: ergò ſtatus religioſus eſt quidã ſtatus ſeruitutis diſtinctus

à ſta-

à ſtatu ſubiectionis, quem ex vi Eccleſiaſticæ iuriſdictionis omnes fideles habent. Sed diſtinctæ ſeruituti, & ſubiectioni correſpōdet diſtincta correlatiua poteſtas dominatiua in Superiori: ergò tali ſeruituti religioſæ ſpeciali correſpōdet poteſtas peculiaris dominatiua diſtincta à iuriſdictione, quam Chriſtus dedit, & eius Vicarius conferre poteſt: cuius vſus eſt gubernatio perſonæ Religioſi, & applicatio illius ad hæc, vel illa opera, cum efficacia moraliter requiſita ád bonū Religionis, & Religioſi.

10 Et per conſequens ius illud eſt quædam poteſtas gubernatiua diſtincta à iuriſdictione propriè dicta, & ab ea, quæ poteſtas eſt publica, & politica, quæ à Principe, vel Republica manauit. Quod ſic declaratur. poteſtas Prælati eſt etiam ad irritanda vota Religioſorum directè ex parte voluntatis vouentis: ſed illa irritatio non fit ex iuriſdictione: nām ſi eſſet actus iuriſdictionis requireret cauſam, & non diſtingueretur à diſpenſatione. Vndè non ſufficit ſpecialis iuriſdictio Pontificis in aliquem, vt poſſit directè illius vota irritare ex parte volūtatis; niſi indirectè, quādò ſcilicet vota ex parte materiæ, ex libera Pontificis voluntate pendent, vt notat Suarez tom. 2. de Relig. lib. 6. de voto à c. 1. ad 7. Ergò irritatio fit ex poteſtate dominatiua Prælati: quia nullum aliud genus eſt poteſtatis, à quo votorum irritatio prouenire queat.

Suarez.

Et hanc poteſtatem quaſi dominatiuam, domeſticam, ſeù œconomicam, ſinè alia propria ſpirituali iuriſdictione reſidente in Prælato, ſufficere ad verum religioſum ſtatum ex ſe conſtituendum ex natura rei, probat Suarez tomo 3. de Relig. lib. 2. c. 18. §. 8. ex Monaſterijs Monialium, & antiquis Cœnobijs Monachorum, quorū Præpoſiti regulariter non erant Clerici: & proindè nec erat poteſtas iuriſdictionis ſpiritualis propria in illis; & multò minùs ciuilis, temporalis, publica, aut politica ab aliquo Principe, vel Republica conceſſa. Eſt ergò quaſi dominatiua poteſtas, qualis eſt domini in ſeruos, paterna patris in filios, domeſtica ſeù, œconomica regiminis domus: & ſuo modo poteſtas directiua, & coactiua, & punitiua; vt eſt in Domino, & patre, ac domus moderatore; quæ per ſe ſpectata, non eſt propriè poteſtas iuriſdictionis, ſed paterna, & dominatiua; quæ etiam in ordine ſpiritualiū poteſtatum reperitur; & per ſe ſufficit in religioſa familia ex natura rei ad directionem, & coactionem paternam, vt conueniēter gubernari valeat. Nam ſi maior foret neceſſaria coactio, vel punitio, poſſet per aliam maiorem poteſtatem prouideri: vt modò fit per Summum Pontificē; in quo eſt ſpiritualis poteſtas plenaria iuriſdictionis ad vniuerſam regendam Eccleſiam, ſtatus omnes, & gradus eius.

Suarez.

††
†

CA-

CAPVT III.

De Religioſis votis.

Bonum quidem votum, ſi tamen ibi nihil admiſceatur aduerſum. Nam licèt vbiquè deceat iuſtitiam cuſtodiri, in illis tamen rebus maximè neceſſaria eſt, quæ diuinis obtutibus offeruntur: nè putemus ignorare Deum, vndè accipiat, ſi fraudis oblationibus acquieſcat. Aurea Caſſiodori lib.3. ſunt votorum noſtrorum ad veſtibulum, iacta verba.

ARTICVLVS I:

Differentiæ voti ſimplicis, & ſolemnis.

1 *Diuiſio voti in ſimplicem, & ſolemnem, eſt ſubiecti in accidentia.*

2 *Transgreſſiones voti ſimplicis, & ſolemnis, eſſentialiter in genere malitiæ cõueniunt.*

3 *Solemnitas illa, quæ publicum conſtituit votum, non opponitur voto ſimplici.*

4 *Stricta voti ſolemnitas, nequit in ſimplici voto reperiri.*

5 *Solemnitas voti ſtricta traditionem, & acceptationem præexigit perſonæ vouẽtis, ac vim inſuper inuoluit, eam inhabilitandi ad proprios effectus.*

6 *Caſtitatis voti ſolẽnitas inhabilem reddit ad matrimonia vouentem.*

7 *Votum paupertatis ſolemne reddit inhabilem ad proprietatem bonorum temporalium perſonam vouentem.*

8 *Iure gentium eſt mancipiorũ ſeruitus introducta.*

9 *Solemne votum obedientiæ, perſonam inhabilitat ad contractus irreuocabiles.*

10 *Votorum ſolemnitas, non diuino, aut humano iure, ſed poſitiuo Eccleſiaſtico lata eſt.*

VOtum aliud eſt ſimplex, ſolemne aliud: illud ſuprà rationem voti, negationem ſolùm addit ſolemnitatis; ſicut pauper per negationem diuitiarum à diuite diſtinguitur. Quarè hæc eſt voti accidentalis diuiſio; ſicut inter diuitem, & pauperem. Nam ſicut diuitiæ ſunt homini accidẽtales; itá voto ſolemnitas, quæ ſuperadditur voto, in ſua eſſentia, & ſpecie conſtituto. Cuius eſt ratio: nàm votum ſimplex v.g. Caſtitatis eſt, quędam ſpecies infima voti: poteſt enim in re ſubſiſtere cum negatione ſolẽnitatis, & ſinè maiori determinatione. Vndè tale votum non eſt vltra contrahibile eſſentialiter. Sed in ſolemni voto caſtitatis inuenitur totum poſitiuum, & eſſentiale, quod eſt in voto ſimplici caſtitatis: ergò id quod addit votum ſolemne caſtitatis ſuprà votum ſimplex caſtitatis, non eſt differẽtia eſſentialis contrahens votum, vel nouam voti ſpeciem conſtituens, ſed quid accidentale ſuperadditum voto, quo conſtituitur in ratione ſolemnis: ſicut diuitię ſuperueniunt homini,

vt quid accidentarium illi conſti-
tuens eum diuitem.

Cuius ſignum eſt, quòd omne
votum ſiue ſimplex, ſiuè ſolemne
2. induit obligationem Religionis,
ex vi promiſſionis Deo factæ: &
tranſgreſſio vtriuſque voti, in
genere malitiæ, eſſentialiter cō-
ueniunt: ergò & vota eſſentiali-
ter conueniunt: non vniuerſali-
ter, vel genericè: quia votum
ſimplex eſt in ſpecie infima voti,
cùm detur in rerum natura ſinè
ſolemnitate: ergò in ſpecie infi-
ma conueniunt. Immò & numero
poſſunt conuenire; ſicut homo
diues, & pauper, qui heri fuit di-
ues, & hodiè pauper: ità quod he-
ri fuit votum ſimplex, hodiè po-
teſt eſſe ſolemne; & è contrà, ſi
Eccleſia addat, vel adimat voti
ſolemnitatem ab ipſo.

Solemne votū aliud largè, aliud
ſtrictè ſolemne eſt. Largè dictum
votum ſolemne eſt idem, quod
publicum, & quod externum ri-
tum requirit. Et huius ſolem-
nitas adhùc eſt duplex: altera
conſiſtit in cærimonijs, quæ de-
ſeruiunt ſolùm ad ornatum, &
cultum actus; quales obſeruan-
tur in Miſſis ſolemnibus; & qua-
rum defectus non deſtruit actio-
nis ſubſtantiam, vt in exemplo de
Sacro: altera ſolemnitas eſt cæri-
monia exterior ad firmandum
contractus humanos, ſinè qua
ſunt nullius valoris: vt poſt Con-
cilium Trident. in matrimonio
præſentia eſt Parochi, & teſtium;
& in Profeſſione Monaſtica an-
nus tyrocinij, & informationes.
3. Sed votum ſic ſolemne, non op-
ponitur ſimplici, vt patet in vo-
tis ſimplicibus religioſis coadiu-
torum, & ſcholarium Societatis
Ieſu: quæ exigunt ritus, & cæri-
monias externas ſpectantes ad
cultum, & alias ad validitatem
contractus. Votum ſtrictè ſolē-
ne eſt, quod habet certam vim,
& efficacitatem peculiarem ad
prioprios effectus morales, ad cul
tum Dei pertinentes. Et hoc op- 4.
ponitur voto ſimplici, quod eiuſ-
modi ſolemnitatis negationem
importat per quam opponitur
voto ſolemni, ſicut homo pauper
per diuitiarum carentiam oppo-
nitur diuiti, ac locupleti.

Voti Religioſi ſtricta ſolemni-
tas in duobus conſiſtit; vnum eſt;
vt traditioni, & donationi per-
ſonæ religioſæ, omninò abſo-
lutè, ex parte Religioſi, & Reli- 5.
gionis immutabili, coniunctum
ſit: alterum eſt, vt habeat vim
inhabilitandi perſonam ad effe-
ctus morales proprios ſingulis
votis.

Quæ duo ità neceſſaria ſunt,
vt vnum ſinè altero non ſufficiat
ad eiuſmodi ſolemnitatem: nam
ad inuicem ità ſe habent tradi-
tio perſonæ, & votum: vt tradi-
tio facta Religioni, ſpecialiùs
conſecretur Deo per obedientiæ
votum. Cùm immediatè fiat ho-
mini propter Deum, & ad obſe-
quium Dei; quaſi eleuatur per
votum, vt ſit veluti ſpirituale
holocauſtum ipſi Deo oblatum:
firmaturq; traditio per votum:
addit enim illi ſpecialem obliga-
tionem fidelitatis Deo debitæ,
quam per ſe traditio non indu-
cit. Et ità votum nō habet ſuam
efficaciam ad effectus morales,
niſi traditionem religioſam ſup-
ponat, & ſuper illam cadat. Nec

traditioni per ſe ſpectatæ tanta efficacitas conceſſa eſt, ſed toti cõiunctо ex prædicta traditione immutabili,ex voto. In quo coniuncto, traditio eſt veluti materiale Profeſsionis ſolemnis; & votum eſt veluti formale quid illius:quòd non ſolùm firmat obligationem, ſed etiam quaſi illam complet, & Deo maximè conſecrat. Ideòq. voto principaliter obligatio, & ſolemnitas Profeſſionis attribuitur.

6. Caſtitatis voti propria ſolemnitas eſt moralis virtus,quę quaſi effectiuè inducit inhabilitatem in profeſſo ad matrimonium,dirimendo præcedens ratum, non conſummatũ;&ſemper annulando poſteà contractum: in quo à ſimplici voto caſtitatis diſtinguitur. Vt patet in voto ſcholarium, & coauditorum Societatis Ieſu; quod ideò eſt ſimplex, quia perſonam ſolùm inhabilitat pro tempore,quo perſiſtit in Religione:eiectus enim,validè contrahit: quod non euenit in profeſſo ſolemniter. Sed quia hæc ſolemnitas de iure eſt ſolùm Eccleſiaſtico; Eccleſia poſſet inſtituere Religionis verum ſtatum, in quo perſonæ illũ aſſumentes, ad matrimonium inhabiles non manerent, vt veri Religioſi quidam Militares, validè contrahunt matrimonium poſt Profeſſionem;nec iſta dirimit anteriùs, iam præcedens. Quia veri ſunt Religioſi cum caſtitate coniugali. Suarez tom. 4. de Rel. lib. 1. capit. 4. num. 9. & 26. cum iuris Peritis.

Suarez

7. Paupertatis voti ſolẽnitas vis eſt, & efficacia ad perpetuam inhabilitatem proprietatis bonorum temporalium inducendam in perſona vouentis;rerum familiarium præcedẽs excludens dominium, [illegible]rritans ſubſequens; omneſq. dandi,& accipiendi cõtractus;qui nulli ſunt, niſi de bonis proprijs, quorum proprietatem nullam habet Profeſſus ſolemniter. Quam vim paupertatis votum non habet ex iure naturæ. Quia quatenùs votum eſt, ſola eſt promiſsio: hæc autem ex iure naturæ ſolùm obligat in futurum: ſed non cum inhabilitate ad oppoſitum: alioqui votum ſimplex illos etiam haberet effectus. Nequè item illam habet vim ex traditione vouentis, & acceptatione Religionis: quia traditio religioſa per ſe, & ratione ſtatus, ſolùm fit ad famulatum Dei, & Religionis obſequium: ad quod nõ pertinet paupertas, nequè tranſlatio bonorum, aut iurium perſonæ profitentis in Religione: ſed præter traditionem, ad complendum ſtatum religioſũ adiũgitur paupertas: quæ varijs modis in diuerſis obſeruatur Religionibus: in omnibus tamẽ æqualiter quoad dominium.

Ad cuius incapacitatem non ſufficit votũ; ſed requiritur particularis inſtitutio,vt conſtat ex Decret. c. *Qui ingredient.* 19. q. 3. Et declarari poteſt exemplo mãcipij, cuius incapacitas ad propria bona, non eſt naturalis, & ex natura rei, ſed iure gentium, ſicut ſeruitus introducta: & ità 8.
potuiſſet introduci ſic,vt aliquis eſſet ſeruus in perpetuum,quoad omnes ſuas operas, ſeù lucra laborum

borum;&nihilominùs poſſet alijs modis aliquid ſibi acquirere; vel heres inſtitui; aut heredem inſtituere ex bonis caſtrẽſibus, ſeù quaſi caſtrẽſibus. Sic pari modo cum voluntaria ſeruitute religioſa, & traditione ſacta Religioni perſonæ vouentis, poſſet ſtare capacitas, & habilitas perſonæ ad hereditatem, ſi lex Eccleſiaſtica, non inhiberet: hanc vim tribuens voto ſolemni inhabilitandi perſonam vouentem ad dominium rerum omnium temporalium.

9\. Solemnitas voti obedientiæ eſt vis aut virtus moralis ad inhabilitandam perſonam vouentem perpetuò, vt contractus irreuocabiles faciat. Ità enim votum ſolemne vouentis ſubijcit voluntatem Prelato, vt ſinè ipſius conſenſu inefficax ſit ad omnem ciuilem obligationem per contractum firmum contrahendum irreuocabiliter. Poteſt enim quamcumq. reuocare Prælatus: immò irritare obligationẽ Religioſi Deo, aut homini factam: quia talis obligatio aliquando poteſt eſſe occaſio peccandi, vel perfectionis impeditiua;&ità irritari per ipsũ poteſt. Votũ autẽ obedientiæ, vt ſimplex eſt, non inducit ex natura ſua tantam ſubiectionem, & dependentiam in vouente, nec tantam Superiori tribuit poteſtatem: ſed ſolam poteſtatem tribuit præcipiendi, Prælato; & obligationem in ſubditum inducit parendi in his, quæ fuerint præcepta intrà latitudinẽ materiæ talis voti: nec concedit poteſtatem irritãdi ſubditi omnẽ obligationem perpetuò.

Quæ vis non oritur ex traditione Religioſi facta Religioni: hæc enim non habet ex ſolo iure naturæ vim ſubijciendi ſic voluntatem Religioſi, vt reddat illam inhabilem ad firmos cõtractus: nam obligationes naturales non irritantur ipſo facto, iure naturæ; ſed donec irritentur, validæ ſunt promiſsiones: ac proindè nec ſunt directè reuocabiles ex ſua natura. Quia non ſic ſe tradit Religioſus Prælato, vt ſe priuet dominio voluntatis ad ſe obligãdum firmiter ad ea, quæ iuſtè, & honeſtè facere poteſt, transferendo illud in Prælatum. Et per cõſequens, vis irritandi contractus, 10.
non ex prædicta oritur traditione ex natura rei; nec ex iure diuino, illi noſcitur tradita, aut voto obedientiæ; ſed huic ex lege Eccleſiaſtica traditione recepta conuenit potiùs, quàm traditioni: quia traditio ſe habet veluti materiale, & votum, vt formale firmans obligationem parendi Religioni, & Deo maximè ſacrans. Vim autem, & virtutem operandi in formis reſidere conſpicuum eſt.

ARTICVLVS II.

Subſiſtere nè valeat ſtatus Monaſticus ſinè votis ſolemnibus.

1 *Etſi modò in profeſsione Religioſorum includatur votoris ſolemnitas, non ſic antea, Apoſtolorum tempore contingebat.*
2 *Contractus naturales poſſunt, defectu alicuius ſolemnitatis, aut requiſiti ab Eccleſia irritari.*

3 *Si lex Eccleſiaſtica lata non foret, poſſet ſtatus religioſus ſubſiſtere ſinè ſolemnitate votorum.*

4 *Vinculum Religioſorum, non eſt ex natura rei indiſſolubile ex parte vtriuſque Religioſi nempè, & Religionis.*

5 *Cæremonia exculta in profeſſione Religioſorum valdè vtiles, atquè apta in Eccleſia ſunt.*

6 *Mos maiorum in Eccleſia Dei obſeruatus, non dimittendus eſt.*

1. ABſquè Profeſsione in Religione approbata ſubſiſtere nunc non poſſe verum Religioſum, conſtat iure Pontificio. cap. *Ex parte*, & c. *Porrectum de Regular.* c. *Relig.* §. *Quamuis de ſententia Excom.* in 6. cap. *Beneficium, de Regul. iuris.* in 6. Et Clement. 1. *de Religioſis domibus.* Et in eiuſmodi Religionis Profeſſione tria includi vota ſtrictè ſolênia, declarauit Bonifacius in c. vnic. de voto in 6. Sic Canoniſtæ in Rubr. *de Regularibus:* & Theologi cum S. Th. 2. 2. quæſt. 184. art. 4. & q. 189. art. 2. Sed tempore Apoſtolorum hanc votorum ſolemnitatem in Religioſa Profeſsione non fuiſſe, docet D. Th. 2. 2. quæſt. 187. art. 3 ad 2. vbi ait: *Tempore Apoſtolorum non erant Religiones inſtitutæ*; cùm hac ſcilicèt ſolemnitate votorum, vt explicuit Caietanus. Quo ſenſu Concilium Colonienſe p. 10. c. 1. ait: *vitam Monaſticam cæpiſſe poſt Apoſtolorum tempora*: quia tunc ſolemnia ſtricta in Profeſſione religioſa non emittebantur vota. Cùm non conſtet ex iure, de inualiditate matrimonij Religioſorum vſquè ad Innocentium, qui in Concil. Rom. c. *Vt lex* 27. quæſt. 1. decreuit, *Religioſorum matrimonia eſſe contra Eccleſiaſticam Regulam*. Licèt anteà in multis decretis damnarentur eiuſmodi matrimonia, vt iniqua; & per cenſuras, & diuortia punirentur: nunquam irrita habebantur: immò interdùm, poſt alicuius temporis ſeparationem & pœnitentiam eorum cohabitatio, & vſus permittebatur. Et ſi à quibuſdam Epiſcopis in ſuis Diœceſibus irrita haberêtur antiquitùs, vt cõſtat ex Baſil. epiſt. ad Amphiloch. Can. 6. & 18. Chryſoſt. ad Theodorum Monach. & Ambroſ. ad Virginem lapſam.

D. Thom. Caiet. Conc. Col. Innocent. Pontif. Baſil. Chryſoſt. Ambroſ.

2 Quarè etſi hæc votorùm ſolemnitas iam ex tunc de eſſentia ſit religioſi ſtatus ex Eccleſiaſtico iure, vt dicit Bonifacius cap. vnico, de voto in 6. & Gregorius in lit. Regul. Societat. Ieſu; non tamen ſic anteà decretum erat. Non enim negant Pontifices; ſtatum religioſum verum, ſinè tali ſolemnitate potuiſſe ſubſiſtere; ſed tantùm aſſerunt: poſt Eccleſiaſticam legem, non poſſe ſubſiſtere religioſum ſtatum abſquè ſtatuta ſolemnitate. Cuius ratio eſt: quia eùm Religioſa Profeſsio ſit quidam contractus, qui poteſt ab Eccleſia inualidus conſtitui, ratione alicuius requiſiti; ſinè hoc, non manet contractus; & conſequêter nequè manet votum; nequè religioſus ſtatus, qui eſſe nequit abſquè votis. Quod ſic exemplo matrimonij declaratur. Cùm enim hoc Sacramêtum con-

conſiſtat in contractu maris, & fœminæ; & iſte, defectu alicuius requiſiti, poſsit ab Eccleſia inualidus haberi; ſequitur quòd ſinè tali requiſito, matrimonium non detur; quia non poteſt dari abſquè valido contractu; qui nullus eſt ſinè ſolemnitate requiſita ab Eccleſia; qualis iam non eſt in matrimonio clandeſtino, quod iam propterea nullum eſt. Ità cùm Profeſsio religioſa contractus quidam ſit, inualidari poteſt ab Eccleſia, defectu alicuius ab ipſa præfixi requiſiti: & tunc non erit ſtatus religioſus, qui abſquè Profeſsione valida religioſa, non ſubſiſtit.

3 Et quòd, ablata lege Eccleſiaſtica, ſtatus poſsit ſubſiſtere religioſus propriè, abſquè prædicta votorum ſolemnitate, indè conſtat: quòd Profeſsio cum votis ſimplicibus conſtituere poteſt ſtatum firmum viæ tendentis ad perfectionem, in quo eſſentia religioſi ſtatus conſiſtit: nam cùm ablata ſolemnitate, vota maneant eadem, quoad eſſentiã; conſtituere poſſunt ſtatum eundem, quoad eſſentiam, ac vota ſolemnia: ſi enim modò ſinè ſolemnitate vota in Profeſsione ſtatum non conſtituunt religioſum, ideò eſt, quia non manent vota; ergò ſi maneant vota, poterunt ſtatũ conſtituere religioſum, ſinè ſolemnitate prædicta; vt probant vota ſcholarium, & coadiutorum Societatis Ieſu.

4 Quia ex natura rei non eſt eſſentiale vinculum indiſſolubile ex vtraque parte; ſe offerentis ſcilicèt, & recipientis: Sicut enim per conſenſum vtriuſquè partis factus eſt contractus traditionis, & acceptationis; ità poteſt ex natura rei per contrarium conſenſum diſſolui. Sed vt vinculum illud eſt fundamentum ſtatus religioſi de ſe perpetui; ſufficit perpetuitas obligationis ex parte Religioſi ſe tradentis, ad veritatem, & perpetuitatem donationis: non autem ex parte requiritur acceptantis. Quia ex parte donatarij, non eſt contrà ius naturæ, acceptare donationem ſub ea conditione, vt ſi velit, poſsit eam relinquere. Vt in ſtatu ciuilis ſeruitutis eſt vera ſeruitus ex parte mancipij, etiam ſi liberum ſit domino, ſeruũ manumittere. Quia ſtatus perſonæ magis requirit perpetuitatẽ ex ſua parte, quàm ex parte alterius. Non eſt igitur abſolutè indiſſolubilis religioſus cõtractus ex natura rei, ablata lege Eccleſiaſtica. Nec ſinè iſta, inhabilitat traditio religioſa perſonam ad contractus, qui ſunt morales effectus ſolemnitatis; ſed ſolùm impedit licitũ vſum eorum: quia traditio prædicta ex natura rei facit, vt matrimonium cum peccato contrahatur, & bona temporalia poſſideantur, contractusquè ciuiles iniantur: ſed naturales contractus validi ſunt ex rei natura; nec inhabilis manet perſona ad bonorum poſſeſsiones.

Poſſet igitur ex natura rei ſubſiſtere religioſus ſtatus abſquè prædicta ſolemnitate, ablata lege Eccleſiaſtica. Ideſt ſubſiſtere modus viuendi tendens ad perfectionem, per vota trium conſiliorum Euangelij, cum morali neceſsitate in illo permanendi, &

vera traditione perſonæ vouentis, abſquè indiſſolubili contractu ex parte dantis, & accipientis; & inhabilitate perſonæ religioſæ: in quo ſolemnitas hæc declarata conſiſtit. Neque obſtat quòd effectus votorũ ſolemnium iuuent ad maiorem impedimentorum perfectionis ablationem, quatenùs inhabilitant perſonam ad illa impedimenta: Quia hæc maior ablatio impedimentorum, non pertinet ad eſſentiam ſtatus iſtius ex natura rei. Nam inter Religiones, vna pleniùs aufert impedimenta, quàm alia: & quia magis, & minùs non variant ſpeciem, ſunt eiuſdem eſſentiæ; modus nempè viuendi firmus viæ tendentis ad perfectionem, per ablationem impedimentorum. Sic poſſet Eccleſia, quæ tulit legem, illam derogare, vt Religiones eſſent ſinè ſolemnitate votorum prædicta: & diſpenſare cum aliqua indicta ſolemnitate, quæ iuris eſt Eccleſiaſtici, non diuini: cùm de eo non cõſtet in Scriptura, Patribus, aut traditione; ſed primitùs Religiones ſinè tali perſtiterint ſolemnitate, vt probat Baſilius Poncius prima parte Quodlib. quæſt. 3. & de impedim. matrim.

Baſil. Põc.

5 Quamuis item ad valorẽ ſtatus religioſi, ex natura rei per ſe ſufficiat Profeſsio Deo facta cum votis conſiliorum Euangelij, in manu hominis acceptantis illam loco Dei, ſinè alijs cærimonijs, aut præſcriptis ritibus; cæterùm, vt actus publicus, & notorius in ſatisfactionem fiat Eccleſiæ; & cum certa, & decenti forma, & ſacro ritu tàm inſignis vitæ mutatio, & tàm perfecti ſtatus aſſumptio in Eccleſiæ ædificationem euulgetur; cum certa aliqua ſolemnitate extrinſeca, & cærimonijs, quibuſdam executioni mandari debet. Quod probat Eliſæi profeſsio in manu Eliæ, tanta cęrimoniarum ſolemnitate emiſſa, iniectione pallij, conbuſtione boum, & aratri, &c. Probat item antiquiſsimus iſte in emittenda ſolemniter profeſsione, Euangelij cunabulis obſeruatus ritus. Cuius meminit Philo lib. de Probi hominis libertate; & Dionyſius de Eccleſ. Hierarch. cap. 6. *Sacerdos antè ſacrum altare monaſticham impetrationem pſallens. Interrogat primùm: an renūciet diuiſilibus omnibus, &c. Vbi verò ille ità omnia promiſerit; conſignans eum Crucis ſigno, Sacerdos tondet, exutumque veſte omni aliam induit.* Sic D. Th. hanc profeſsionis ſolemnitatem Apoſtolorum tempore viguiſſe docet 2. 2. quæſt. 188. art. 7. proindèq. requiri ad religioſam contractus obligationem; ſicut reliqui contractus, qui inter homines obtinent firmitatem, ſuam poſtulant ſolemnitatem. Nec maior eſt poſtulãda probatio, quàm Eccleſiæ conſuetudine mos probatus, vt Auguſtinus præſcribit in Epiſt. ad Caſulan. *In his rebus, in quibus nihil certi conſtituit diuina Scriptura, mos populi Dei, & inſtituta maiorum, pro lege tenenda ſunt: & ſicut præuaricatores legum diuinarum, ità contemptores conſuetudinum Eccleſiaſticarum coercendi ſunt.*

Hæc ille.

Philo.

Dionyſ. Areop.

D. Thom.

Auguſt. 6.

AR-

ARTICVLVS III.

Hæretica inuecta in hanc Solemnitatem cohibetur audacia.

1 *Laudandæ cærimoniæ, quæ conducunt ad exhortationem vitæ melioris.*

2 *Quid contineatur in cærimonijs profeſſionis Religioſorum.*

3 *Chriſtus Dominus, non abnegat, ſed religioſas approbat cærimonias.*

4 *Inanes, & abſquè cauſa, ac pro libitò particulares quaſdã reprobat Auguſtinus cærimonias, non vniuerſales, ac Patribus approbatas.*

5 *Onus Chriſti leue propter gratiæ vires, quibus fulcitur homo, Euangelij tempeſtate.*

6 *Conſilia Euangelica faciliorẽ reddunt diuinorum præceptorum obſeruantiam.*

7 *Obſeruando Chriſti conſilia, adimplentur facilius diuina præcepta.*

8 *Amor charitatis facilem efficit obſeruationẽ mandatorũ, & conſiliorum.*

9 *Apoſtoli explanantur verba ad Coloſſenſ.* 2. Ne tetigeritis, &c.

VViclephus de clericorum ordinat. cap. 14. dicit: *ſigna eſſe luciferinæ ſuperbiæ cærimonias religioſæ profeſſionis. Singulariſſimè falſi Religioſi conferũt in ſua Profeſſione ſigna luciferinæ ſuperbiæ in ſeipſis, &c.* Sed
Aug. 1. Aug. to. 2. ad Inquiſitionem Ianuarij: de his cęrimonijs fidelem præbet doctrinam. *Quæ non ſunt contrà fidem, nequè contrà bonos mores; & habent aliquid ad exhortationem vitæ melioris, vbicumq. inſtitui vidĕmus, vel inſtituta cognoſcimus; non ſolùm non improbremus, ſed etiam laudando, & commendando ſectemur: ſi aliquorum infirmitas non ità impedit, vt amplius detrimentum ſit. Si enim ea non impedit, vt maiora ſtudioſorum lucra ſperãda ſint, quàm calumniatorum detrimenta metuenda, ſinè dubitatione faciendum eſt. Maximè id, quod etiam de Scripturis defẽdi poteſt: ſicut de Hymnis, & Pſalmis canendis, & ipſius Domini Apoſtolorum habemus exẽplum. Et citrà præcepta, de hac re tàm vtilia ad monendum piè animum, & accendendum diuinæ dilectionis affectum, varia conſuetudo eſt.* Hæc Auguſtin.

2. Videatur quid contrà hoc eſt in cærimonijs religioſæ profeſſionis. Orationes, & exhortationes ſunt. Ad eligendũ Apoſtolos Chriſtus *erat pernoctans in oratione Dei:* ad inſtituendum loco Iudæ Mathiam, orauerũt Apoſtoli: quorum frequentiſſimas exhortationes, quis ignorat? Viluerunt illi ſigna, nouæ inſtitutæ vitæ profeſſæ, qui dixit: *ſigna autem eos, qui crediderint, &c?* Viluerunt illi ſigna, qui ſigna hæc ſuis dedit Apoſtolis: *non virgam in manu, tunicam, ſed in corpore ſimplicem, cingulum in lumbis, & ſinè pecunijs zonã, ac ſandalia in pedibus, ſinè calceamentis: ſalutationes pacis in domibus, & puluerem iactandum indignis? Media hæc ſunt* (ait Gre-

Digitized by Google

Greg. Mag. Gregorius in Apologetico) *ſicut & paupertas, atquè diuitiæ, & claritas, & cætera his ſimilia; quæ media ideircò dicuntur, quia propoſito vtentiũ, vel ad bonum, vel ad malũ trahi poſſunt.* Sic ille. Nam paupertas, aut in geſtibus humilitas, nuditas, &c. id genus: ſi bono vſui fuerint, ſunt ſigna virtutum, quæ inſunt, vel adeſunt: ſin malo, ſigna virtutum ſunt, quæ deberent ineſſe, non ſuperbiæ, Superbe. Quid ergò, quòd hæc ſigna ſint humana, in honorem tamen diuinum?

Obijcit de ſpeculo Militantis Eccleſiæ cap. 14. *Hæc ſigna ſunt mendacia contrà primariam veritatem: & ideò Chriſtus dicit in Euangelio: quòd generatio adultera talia ſigna quærit.* Hæc ille: & Auguſt. (ad inquiſitionem ait Ianuarij) *Quamuis neque hoc inueniri poſſit, quomodò contrà fidẽ ſit; ipſam tamen religionem, quam pauciſſimis, & manifeſtiſſimis celebrationum Sacramentis miſericordia Dei eſſe liberam voluit; itã ſeruilibus oneribus prãmunt, vt tolerabilior ſit conditio Iudæorum*: Hactenùs Auguſtin.

3. Reſpondetur; Hæreticum cõfundiſſe miracula petita à Phariſæis pro ſignis diuinitatis Chriſti, cũ cærimonijs, atquè obſeruantijs religioſis: illa negat Chriſtus. *Signum non dabitur eis:* non iſta; quæ, vt vidimus, ſuis concedit fidelibus; non primæ contraria, ſed apta veritati quidem eſt. Nec Auguſtin. damnat Eccleſiæ cærimonias multiplices; ſed ab ipſa reijcit, non probatas: eius verba ſunt. *Omnia talia, quæ nec ſanctarum Scripturarum authoritatibus continentur, neque conſilijs Epiſcoporum ſtatuta inueniũtur, neque conſuetudine vniuerſalis Eccleſiæ roborata ſunt; ſed diuerſorum locorum diuerſis motibus innumerabiliter variata, ità vt vix, aut omninò nunquàm inueniri poſſint cauſæ, quas in his conſtituẽdis homines inſecuti ſint; vbi facultas tribuitur, ſinè vlla dubitatione reſecanda exiſtimo.* Hæc Auguſtin. Noſtræ ergo cærimoniæ, tot titulis, tandiù ab Eccleſia probatæ, minimè reijciuntur.

4. Inſtat adhùc Hæreticus: *Monachi difficultant obſeruare præcepta tot ritibus, & obſeruationibus:* non ſunt igitur addendæ.

5. Reſpondetur: Onus Chriſti eſſe leue ſuprà iugum ſuaue: nãm leuitas, non eſt in paucitate cærimoniarum, ſed in facili adimpletione earum; addito nanquè onere, iugum toleratur ſuauiùs. Sic Chryſologus ſerm. 3. de Prodig. *Venite ad me* (inquit) *omnes, qui laboratis, & onerati eſtis, & ego reficiam vos: tollite onus meum ſuper vos, quia leue eſt. Vt onus tollat, oneratur; & ſic onus ſubleuatur. Videtis quia filius iuuatur iſtius patris onere, non grauatur: cum cecidit ſuper collum eius, & obedientia vinculis ſubiugauit?* Hactenùs Chryſologus. Cuius reddens rationẽ leuitatis Bernard. lib. de Amore, circà finem primæ chartæ, ait. *Cùm iumẽto imponitur onus graue, & refugit quaſi importabile, adducitur quadriga volubilis, id eſt Euangeliũ diſcurrens per totum mundum; & onus, quod quaſi graue refugiebat primum, poſtea ſinè*

Chryſol.

Bernard.

Auguſt.

ſinè labore trabit duplicatum: ſic auicula, quæ implumis, & ſinè alis ſeipſam non poteſt portare; pondere plumarum, & alarum addito, auolat ſinè labore: ſic & panis durus, qui per ſe non poteſt tranſire, adiectione lactis, vel alterius liquoris, collabilis ſit in gutture. Hæc ille.

6 Indubiè graue eſt, & non leue continentiam à mæchando ſeruare cum mæchis; otioſum verbum continere cum loquacibus; patientiam cum iracundis: non nè ſi adderetur ſolitudo, eſſet iugum eius leuius? Graue onus mortis ſenſit puerulus Sunamitis, quem leue pondus baculi ſuſcitare non potuit: ſed graue onus ſenioris corporis, cum oratione appreſſum cadaueri, volubiles oculos fecit, & leuem ſubſtantiam corporis motabilē duxit ad vitam lib. 4. Regum c. 4. Moleſtiæ carnis, quæ ad ſpirituale onus clauſtri ſemiuiuum hominem dimittunt, immò mortuū inter viuos liberum; dùm exempla Patrum in laboribus, in vigilijs, in precibus, pectore cogitat, onera eorum laſſæ, & quærulæ mentis moli coaptans, vitam reſumit; & oculis videt ſe eorum exemplis laborioſis faciliùs viuere, quàm ſuis leuibus potuiſſet deliquijs, Vndè Chryſoſt. in impetfecto homil. 48. *Non ideò ſolùm gratia leuis, quia leuia ponit mandata; ſed quia, quàm fieri præcipit, ipſam nobis faciendi operatur virtutem.* Chryſoſt.

Grauius eſt gratiæ mandatum, quàm legis; & tamen faciliùs eſt nobis per gratiam hæc difficilia facere, quàm Iudæis illa pauca ſinè iſta gratia; dicente Apoſtolo: *omnia poſſū in eo, qui me confortat.* Et Petrus de lege. *Quam nec nos, nec patres noſtri portare potuimus.* Auguſtin. de inperfectione iuſtitiæ cap. 25. *Perfecta charitas foras mittit timorem, & facit præcepti ſarcinam leuem, nō ſolùm non prementem onere ponderum, verùm etiam ſubleuantem vice pennarum.* Hæc Auguſt. Auguſt.

Nec Dominus Iuueni viam difficultauit ad Patriam, quandò ſuper obſeruantiam mandatorum, adiecit: *vade, & vende omnia, quæ habes, & tunc veniens ſequere me.* Non dixit: *mitte, ſed vade*: non alienes ait; *ſed vende*: non pauperē manere conſulit; *ſed venire*: non cuicumquè pecuniam, *ſed pauperibus admonet erogare*: vt perfectus eſſet; perfectiùs ſimul adimplendo tot cęrimonijs, ſinè quibus difficiliùs adimplebat mandata. Quia additio cōſiliorum facilitat adimpletionem præceptorum. Sic faciliùs adimplet de non concupiſcendo præceptum, quì non admittit aſpectum; qui non iraſcitur, faciliter non necabit: & qui ſilet, facillimè detrahit nemini; Et facilè continet, qui ieiunat: Et qui orationibus inuigilat, eò faciliùs accidiam fugat. Et qui in ſchola perfectionis, charitatis flagrat amore, ſibi leue adimplet 8. præceptum: quia vt ait Auguſt. Auguſt. lib. de vera innocentia. *Omne præceptum Dei leue eſt amanti: quod qui timendo facit, ſeruiliter facit.* Hæc ille. Non ergò vt Vuitclephus putauit, cærimoniæ apud Monachos præponderantur præceptis, quæ, vt facilius hæc

adim-

adimpleantur, illæ obſeruantur. Parui illi pili in capillatura Sanſonis Nazaræi, ſed ex eis exciſſis ad communem hominum fortitudinem veniens, captiuatur ab hoſtibus. Non dubium, omne robur Religioſi Nazaræi in detonſione paruorum capillorum, nititur tradere Philiſtæis meretrix iſta hæreſis. *Si raſum fuerit caput meum, ero ſicut cæteri homines.*

Apoſt. ad Coloſſen. Marloratus, & Beza obijciunt verba Apoſt. ad Coloſſen. capit. 2. *Nè tetigeritis, neque guſtaueritis, neque contrectaueritis: quæ ſunt omnia in interitum ipſo vſu ſecundùm præcepta, & doctrinas hominum; quæ ſunt rationem quidem habentia ſapientiæ in ſuperſtitione, & humilitate, & non ad parcendum corpori, non in honore aliquo ad ſaturitatem carnis.* Reſpondetur: ſermonem Apoſtoli ibi eſſe de fictis, & ſimulatis auſteritatibus, & quibuſdam corporis afflictionibus Iudæorum, quibus illi ad fallendam plebem vtebantur, vt patet ex textu: nec loquitur de cærimonijs, quæ diuinæ placitæ voluntati, Eccleſiæ calculo comprobatæ, ſuperſtitioſæ non ſunt.

CAPVT IV.

De approbatione Religioſi ſtatus.

Quæ in eximij Religioſi ſtatus laudes cadunt, virorum eas præſtãtium facta illuſtrant; ipſas poetarum voces nimis cantant modulatè, oratorum ſcripta luculenter orant, hiſtoricorum monimenta paſſim repetunt, & omne mortalium genus quantùm poteſt in ſermonibus ſuis prædicat, & ſcriptis commendat æternitati conſecrando.

ARTICVLVS I.

Potuerit nè Iure Naturæ prædictus ſtatus approbari?

1 *Ad intellectum, & voluntatem Religionis pertinet approbatio.*

2 *Ablata lege poſitiua, ex natura rei, poſſet iure naturæ approbari Religio.*

3 *Deus intelligitur acceptare, quod ſecundùm prudentum æſtimationem honeſtum, ac ipſi gratum; oblatum, ab aliquo eius nomine recipit alius.*

DVo religioſi ſtatus approbatio videtur includere: 1.
quorum vnum ad intellectum pertinet, ſeù ex illius procedit iudicio; aliud voluntatis eſt opus *Suarez.* magis proprium, vt notat Suarez tom. 3. de Relig. lib. 2. c. 15. n. 11. Religionem primo modo approbare, nihil aliud eſt, quàm iudicare interiùs, & exteriùs authenticè declarare, hunc viuendi modum eſſe ſanctum, ſinè vllo errore, vel ſuperſtitione; & eam in fine, quàm in medijs, perfectionis viam obtinere: ideoquè eſſe aptum, vt in religioſum ſtatum

eum erigatur, & Deo conſecretur. Per quam approbationem nihil tali ſtatui confertur, ſed quod ille in ſe habet innoteſcit. Poſteriori autem modo approbare, eſt quaſi efficaciter creare, ſeù erigere communitatem perſonarum in ſtatum verè religioſum: quod immediatè fit per voluntatem efficacem approbantis; quæ moraliter confert tali congregationi quidquid ad verum ſtatum religioſum, ex parte approbantis conferri poteſt; vt eſt poteſtas admittendi ad talē ſtatum, quos Deus vocauerit; poteſtas condendi ſtatuta; eligendi Prælatos; & ſimila. *Nam cui iuriſdictio data eſt, ea quoquè conceſſa eſſe videntur, ſinè quibus iuriſdictio explicari non poteſt.* Argumento leg. 2. ff. de iuriſdict. omn. iudic. ibi.

2. Loquendo ex natura rei, & ablata extrinſeca lege poſitiua: ſufficit ius naturæ ex parte intellectus ad approbandum religioſum ſtatum, ſecundùm eſſentiam, & ſubſtantiam ſuam, & ſecundùm aliqua ipſius accidentia Regulæ, cærimoniarum, veſtitus, &c. Eſt dicere: ex ſe iudicari poſſe optimum eſſe; tria emittere vota caſtitatis, obedietiæ & paupertatis in manu hominis boni, & prudentis, cui vouens ſe ſubijciat, vt ab eo gubernetur, promittendo obedire illi homini in his, quæ ad bonum animæ, & obſequium Dei pertinent, & talem legem ac prę̨ſcriptiones conformes eſſe rationi: æquumq. à multis ſimul viuentibus obſeruari. Quia hoc iudicium in omnibus, eſſe poterit naturale: & eo poſito, quis ea authoritate id declarando intimare, qua magiſter ſapiēs proponit, & diſcipulis comprobat, ſic iudicās probitatē ſtatus: poterit cū authoritate declarare, proponere, & quod iudicauit optimum eſſe, probare.

Et propria voluntate, abſquè ſpeciali alia poteſtate, poſſe hoc, quod bonum iudicatur, exequutioni mandari, eſt planum; quia quiſque eſt dominus ſuæ libertatis: & ſubijcere eam alteri propter Deum, noſcit honeſtum eſſe; poteſt ergò illam ſic ſubijcere: & cùm ſimiliter alter, cui ſubijcitur, fit etiam capax ſuæ poteſtatis, ſeù dominij, poteſt acceptare ſubiectionem: cùm in rebus licitis, & honeſtis ſe poſſint mutuò homines obligare iure naturæ. Ergò iure naturæ potuit ſtatus religioſus approbari, iudicādo eius rectitudinem, & eam exequutioni mandando, abſquè ſuperaddita alia extrinſeca poteſtate.

Dices ad acceptandum votum loco Dei, neceſſaria eſt ſpecialis poteſtas à Deo commiſſa, ſinè qua nullus poteſt gerere vices Dei: ſed ſinè iſta poteſtate non poteſt dari religioſus cōtractus: ergò iure naturæ, non potuit religioſus ſtatus approbari, quantùm ad voluntatem, ſinè commiſſione Dei ad acceptanda vota. Reſpondetur: ſufficit, vt ſecundùm rectam, & prudentem æſtimationem iudicetur id eſſe honeſtum, & Deo gratum, vt intelligatur, Deum acceptare, quod ad ſuum obſequium aliquis electus tamquàm miniſter ipſius acceptat. Et tunc eſſet perfecta 3.

abre.

abrenunciatio rerum temporalium, ablatio impedimentorum perfectionis, cum ſufficienti firmitate, & ſtabilitate morali; & per conſequens ſtatus religioſus iure naturæ, abſquè vlla alia extrinſeca approbatione, vt iudicat vbi ſupra Suarez numer. 10. ſinè poteſtate ſpirituali, cum dominatiua,& quaſi paterna in Superiori,de qua Suarez tom. 3. de Relig.lib.2.cap.18.num.8.& Baſilius Poncius lib.7. de matrim. de impedim.vot. cap.11. num.5. & nos ſuprà.

Suarez. Baſil. Poncius.

ARTICVLVS II.

An fuerit Diuino iure religioſus ſtatus approbatus?

1 *Status religioſus, qui viguit antè Euangelium, fuit Diuino iure approbatus.*

2 *Quæ de Elia Propheta in Scriptura referuntur, ex diuina ordinatione præſcribuntur,*

3 *Qua ratione, ex diuina inſtitutione dicatur Propheta Elia religioſus ſtatus approbatus.*

4 *In nouo teſtamento Chriſtus Dominus verbo, & exemplo probauit religioſum ſtatum.*

5 *Religioſam congregationem Chriſtus Dominus ſibi ſpecialiter ſubditam conſtituit.*

6 *Chriſtus Dominus vitam religioſam ſpecialiter duxit, ac mixtam ex contemplatione, & actione.*

7 *In vilitate habitus, Chriſtus Dominus humilem perſonam gerebat.*

8 *Apoſtoli in Chriſti manibus obedientiam vouerunt,*

9 *In Collegio Eſſenorum Chriſtus deguit quadraginta diebus ieiunij.*

10 *Poteſtatem ſuæ Eccleſiæ Chriſtus tribuit, recipiendi alumnos ad ſtatum religioſum.*

Religioſum ſtatum antè Euangelij tempora diuino iure fuiſſe approbatum, nullus mediocriter in ſacris Literis verſatus ibit inficias: quia vt notat, Franciſcus de Mendoça in comment. 1.Reg. cap. 1.num. 11. Annot.10. ſect.1. *Alij hominum Ordines diuino cultui deputati, humano iure ſunt inſtituti: Nazaræi tamen diuino: à Deo enim leges acceperunt, quas ſeruabant.* Hæc ille. Et de religioſo inſtituto ſub Elia, & Eliſæo vigente loquens Robertus Arboricenſis Præſul,pro tuendo ſacro cœlibatu,tom.2.ait: *Eſt antiquiſsimus, cælituſq. dimiſſus.* Quia vt conſtat 3.Reg. c.17. ex diuina ordinatione, religioſam vitæ rationem duxit Elias, cum dictum eſt illi: *Recede hinc, & vade contrà orientem, & abſcondere in torrente Carith, & ibi de torrente bibes, corbiſq. præcepi, vt paſcant te ibi.* Quæ fuit præſcriptio vitæ religioſæ, vt explicuit Ioannes Hieroſolymitanus: viuere in ſolitudine ſemotus ab omni ſæculari conſortio, abſtinentia à vino,& delicato cibo. Sic Ambroſ. in Epiſt. ad Vercel. *Elias miſſus eſt à Domino, vt ſe ad torrentem abſconderet Carith, vbi eum corbi alebant. Duratus igitur ad patientiam, & ſolitudinis incolatus, & tanquàm paſtus ad virtutis adipalem aggreſſi alimento procederet fortior.* Ni-

Mendoça. Robert. Ioannes Hieroſol. Ambroſ.

2. Nihil enim ferè de Elia in Scriptura refertur factum, quod ex diuino mandato non affirmetur operatum. *Abijt in Sareptam: ex iuſſu Dei*: *Petijt à vidua panem*, cuius multiplicauit farinam: *iuxtà verbum Domini, quod loquutus fuerat in manu Eliæ*. *Surrexit de ſomno, comedit, & ambulauit in fortitudine cibi illius, vſquè ad montẽ Dei Horeb*, quia ſic per Angelum fuit imperatum. Reuertitur ad Achab, Deo iubente: *Vade, & oſtende te Achab*. Obtulit ſacrificium in Carmelo: *iuxtà præceptum tuum feci omnia verba hæc, &c.* Viſitat collegia Prophetarum: *Dominus miſit mè, &c.* Eliſæum prò ſe inſtituit Prophetam, ex mandato Dei: id eſt vocauit eum ad Religionem, quam ipſe Elias profitebatur: quia adimplens Dei mandatum: *miſit pallium ſuum ſuper illum; & dixit: quod meũ erat feci*; ergo præceptum Dei de vnctione Eliſæi fuit, de recipien-
3. do illum ad ſuum vitę inſtitutum, induendo ſuum habitum, & docendo modum viuẽdi, quem ipſe ſequebatur.

3. Ideò vt indutus fuit Eliſæus, omnia reliquit; facultatem petijt ab eo, quem in vitæ inſtituta ratione tenebatur ſequi, ex quo religioſum habitum ſuſcepit, vt
Abulens. Sanchez. notat Abulenſis 3. Reg. 19. q. 24. Quia vt ait Sanchez 3. Reg. 19. num. 66. *Fecit Eliſæum pallium contubernalem, ac Monachum*: ergò ex diuino iure ſtatus iſte religioſus fuit: id eſt iudicio approbante, & voluntate conſulente Dei. Qua approbatione commendatur vitæ genus Eliæ, & alumnorum eius in Eccleſiaſtico c. 48. v. 8. & 11. *Tu vngis Reges ad pœnitentiam; & Prophetas facis ſucceſſores poſt te: beati ſunt, qui in amicitia tua decorati ſunt*. Tãdem probatur ex hoc, quòd Dominus miſerit Eliam in collegia Prophetarum Bethel, Ierico, Iordanis, &c. 4. Reg. cap. 2. ad viſi-
tandum ea, ait Abulenſis in citatum locum Regum q. 9. 12. & 13. Abulenſis.
Valebat enim mandare ipſis aliqua, quæ facerent. Sicut etiam poſt raptum ſui Magiſtri idem præſtitit Eliſæus ad inſtruendos Religioſos in vita Monaſtica, vt idem ſcribit Abulenſis, qu. 13. *Et ſic fuit tota vita ſua diſcurrẽdo per diuerſa loca viſitando viros Religioſos, quorum ipſe Pater, & Princeps erat*. Hactenus Madrigal. Sed hanc Monaſteriorum informationem Elias exequutus eſt miſſus à Deo, vt ipſe teſtatur. *Dominus miſit me in Ierico, &c.* ergò hæc inſtitutio Elianorum ex iudicio, & voluntate diuina eſt approbante: & per conſequens ex diuino iure, non præcipiente, ſed conſulente.

Quia iuxtà illud Pſal. 110. v. 8. Pſalm.
Fidelia omnia ſunt Dei mandata, confirmata, facta in veritate, & æquitate. Si enim mandata præcipiendo, vel conſulendo, iudicium approbans manifeſtat, vt ſequendum tanquàm verum, & æquum; quæ ſunt conditiones rigoroſæ approbationis, cum facultate exequẽdi mandata. Qualem dediſſe Deum Eliæ, negari nequit. Qui enim aliquid fieri mandat, facultatem concedit ad exequutionem, lege 2. ff. *de iuriſdict. omn. iudic.* ibi. *Cui iuriſ-*

dictio

dictio data eſt, ea quoque conceſſa eſſe videntur, ſinè quibus iuriſdictio explicari non potuit. Quod etiam habetur cap. *Præteredà*, de offic. leg.

Si ergò Deus Eliæ mandauit vitam religioſam ducere; & ad eam ſocios ſibi aſſumere: poteſtatem illi conceſſit: qui impoſſibilia non mandat; ſed media concedit, vt imperata exequi iuſtè valeant. Quarè *de iure diuino*, religioſam vitam fuiſſe Pro-

Ioan. Hier. pheticam Eliæ, docet Ioannes Hieroſolymitanus lib. de Inſtit. Monach. cap. 2. *Sancto dictante, & mandante Spiritu, &c.* Ioan.

Io. Baccon. Bacconus lib. 3. Quodlib. quæſt. 7.

Io. Leyd. art. 2. Ioann. Leyden in Speculo Hiſtoriali lib. 3. cap. 7. Philippus

Ph. Riboti. Riboti, de geſt. Carm. lib. 10. c. 5. Salianus anno mundi 3117. to. 4.

Salian. à num. 23. & anno 3138. num. 22. dicens. *Eliam diuino decreto, & iuſſu elegiſſe Eliſæum in Prophetam, & ſucceſſorem, Patrem, & Præpoſitum diſciplinæ religioſæ; cui ſecundùm Deum obedirent.*

4 In nouo Teſtamento Chriſtum Dominum verbo, & exemplo ſuo religioſum inſtitutum approbaſſe, & inter reliqua ſalutis documenta, hanc quoque viuendi formulam comendaſſe legitur. Cum tria conſilia, quibus Religio cõtinetur, edocuit: caſtitatem in illis verbis: *Sunt Eunuchi, qui ſe caſtrauerunt propter Regnum*

Matth. *Cælorum*: Matth. 19. v. 12. ſignificans, non eos, qui voluntatis propoſito a cõiugijs ſe abſtinent, ſed eos, qui perpetuo voto facultatem ad nuptias penitus abſciderunt, non phyſicè, ſed moraliter. Eunuchus namq. facultate priuatus, ad generationis exercitia, propriè denominatur. Paupertatem extulit, cum ait: *Niſi quis renunciauerit omnibus, quæ poſſidet, non poteſt meus eſſe diſcipulus. Nolite poſſidere aurum, neque argẽtum, neque ſacculum, neque peram.* Matth. 19. v. 9. & obedientiã approbat dicens. *Qui vult venire poſt me, abneget ſemetipſum, & ſequatur me.* Lucæ *Luc.*
cap. 10. verſ. 4. vt cum Patribus Concilium Senonenſe Decret. 9. *Cõc. Senõ.*
intellexit.

Quæ Iuueni cõmendata, æternæ vitæ adipiſcendę rationem inquirenti, nouit Aug. Epiſt. 89. *Auguſt.*
q. 4. affirmans, *illuſtre admodum religioſæ vocationis Chriſtum exemplar poſteritati reliquiſſe. Quid enim eſt aliud* (inquit) *Ieſus autem intuitus eũ dilexit eũ; niſi quòd hoc beneficium peculiariter dilectis defertur? Iuxtà illud: non omnes capiunt verbum iſtud, ſed quibus datum eſt.* Et ſequitur formula perfectionis. *Vade, & vende omnia, quæ habes, & da pauperibus; & tunc veniens ſequere me. Nam cum omnia dicit: nihil ſibi reſeruare vult, ſed cunctis omninò expoliari, ac etiã uxore priuari*, vt contrà Iouinianum intellexit Hieron. *Cum vendere* (ait) *eam abdicationem ſignificat, quæ perpetua ſit, & irreuocabilis: & in verbis, ſequere me: obedientiæ votum includit.* Quid enim eſt aliud ſequi alterum; quàm illius præſcripto viuere, ad eius nutum, & voluntatem? Et quomodò non vxorem relinquendam præſcribit, qui terrenis omnibus vltimum vale dicere inſtituit?

Et

5 Et Chriſtum Dominum inſtituiſſe quamdam Religionem in particulari: quoſdam homines ad eam congregando; id probat, quòd Chriſtus in ſuam ſequelam Apoſtolos vocauit ad ſpecialem modum viuendi religioſum, non ad ſæcularem aſſumendum ſtatũ, aut vulgarem, quem eos adhortatur deſerere: ſed id nō poterat exequi niſi in vſu ipſo, & exercitio ſtatum hunc, cum ſuis diſcipulis in aliqua particulari vitæ religioſa ratione, cum ſpecialibus inſtitutis coluerit: ergò id nō ſolùm verbo, ſed etiam approbauit exemplo, vt Chryſoſt. habet hom. 17. ad Popul. Bernar. Epiſt. ad Fratres in Apolog. ad Guilel. & tract. de amore Dei, & D. Thom. 2.2.q.180.art.7. Regulam ergò conſtituit Chriſtus, ſub qua Diſcipulos ſuos edocuit ſeruare cōſilia Euangelica, ſub modo diuerſo viuendi à ſæculari, ſacratiori, ac religioſiori; quo & in habitu ac actionibus à vulgo voluit eſſe diſcretos: *nolite portare ſaeculum, neque peram, neque calceamenta in pedibus, neque duas tunicas habeatis; ſint lũbi veſtri pracincti: in quancũque domum intraueritis primum dicite; pax huic domui, &c.*

Chryſoſt. Bernard. D. Thom.

Quam inſtitutam vitæ rationem in ſuorum exemplum obſeruaſſe Chriſtum, docet D. Bonauent. in Apolog. pauper. reſp. 1. *Refulgent à Chriſto tanquàm à totius noſtræ ſalutis exemplari, & originali principio actus multiformes: nam quidam actus in ipſo reſpiciunt ſublimitatem potētiæ, quidam ſapientiæ lucem, quidam ſeueritatem iudicij, quidam condeſcenſionem miſeriæ, quidam informationem vitæ perfectæ; vt paupertatem ſeruare, virginitatē cuſtodire, Deo, & hominibus ſeipſum ſubijcere, noctes in oratione peruigiles ducere, &c.* Et eius vitam fuiſſe mixtam ex actione, & contemplatione, docet D. Th. 3. par. q. 40. art. 1. ad 2.

Bonauent. 6.

Sed vt notat Vualdenſis noſter, doctrinalis fidei lib. 3. c. 17. Chriſtus nunquàm vouit, ſicut neque habuit fidē, neque ſpem, propter imperfectionem incluſā in eis; habuit autē aliquid æquiualens, ſcilicet diuinum inſtinctum immobilitantem affectum tendentem in Deum, ex ſpeciali illapſu deitatis vnitę, loco voti, cuius tota ratio eſt in non mobilitante affectum; ſicut, & claram viſionem loco fidei; & immediatam intuitionem loco ſpei. *Quarè* (inquit cap. 16.) *Religio Chriſti hypoſtatica, quam ſeruauit in Perſona, nulli alteri eſt communicabilis puræ creaturæ. Reliqui autem Religioſi ſunt de Religione Chriſti poſſeſſiuè; id eſt de religione, quam Chriſtus authorizauit, & inſtituit, ſed non de Religione Perſonali, quam ipſe ſibimet appropriauit, in qua nullũ habet participem: benè tamen in religioſo ſtatu, quem per ſermones ipſe dixit, & per opera oſtendit, & per diſcipulos edocuit*, vt docet Chryſoſt. tom. 4. hom. 19. in Epiſt. ad Hebr. Sic vt ipſe docuit hom. 84. *Quemadmodùm in alijs omnibus ità in habitu vilem ſpeciē præſeferebat*. Et D. Th. contrà impugnantes Religionē. *Nō eſt credibile, quòd pretioſis veſtibus indueretur, qui Ioannem* com-

Vualden. Chryſoſt. 7. D. Thom.

commendabilem oſtendit, quòd non erat mollibus indutus.

Tunicam inconſutilem, fuiſſe vilem, qua Galilæorum pauperes vtebantur; ſcribit Iſidorus Peluſiota. Peluſiota lib. 1. Epiſt. 74. ad Croton. Monach. Non vſum fuiſſe Chriſtum mutatorijs veſtibus, Mag. Hiſt. tradit Magiſter Hiſtor. in Euangel. Vualdenſ. & Vualdenſ. lib. 3. doctrin. fid. cap. 27. Nec in vſu multiplicitatem veſtium habuiſſe, ſcribit Euthym. Euthym. in cap. 13. & 19. Ioann. & in cap. 27. Matth. tres ſolas fuiſſe, tunicam interiorem, & ſuper eam exteriorem tunicam, & pallium, quibus decenter homo veſtitur integro veſtimento. Perſonaliter Chriſtum mendicaſſe, probat Vualdenſis doctrinalis fidei lib. 5. cap. 4.

Communem habitationē ſub vno Præpoſito Chriſtū probaſſe, Ioan. colligitur ex illo Ioan. c. 1. Cum à ſuis diſcipulis interrogatus vbi maneret? reſpondit: *Venite & videte*. Non loquendo, ſed præeundo, non voce, ſed opere ignotam ſuæ manſionis illis viam patefecit. Nam ſtatim *venerunt, & viderunt vbi maneret, & apud illum manſerunt*. Nec ſolùm domum oſtendit eis, ſed in illam eos introduxit, vt aduertit Cyrill. Cyrill. Alex. l. 2. in Io. c. 9. vt quaſi ſub vno tecto, & veluti in vno cœnobio cū ſuo Præpoſito degerent. Nam ſi
8. in illis verbis; *ſequere me*, votum obedientiæ continetur, vt Patres intelligunt, cui alteri, vt Superiori illa obedientia exhibenda erat, niſi ipſi dicenti: *ſequere me*?

Quarè ſubiungens continuò Petrus: *Ecce nos reliquimus omnia, & ſequuti ſumus te*, non ſolū caſtitatis, & paupertatis, ſed etiā obedientiæ ipſi Chriſto votum conſequenter indicauit emiſſum; vt probant Baſilius, Poncius in Quodlibet. quæſt. 3. ſcholaſtica Baſ. Ponc. cap. 2. & Suarez tom. 3. de Relig. Suarez. lib. 3. In Collegio Eſſenorum vixiſſe Chriſtum quadraginta diebus, quibus ieiunauit in deſerto, 9. exiſtimauit Zeiglerus in deſcriptione Palæſtinæ in monte Addumin, fol. 39. & Vualphangus in Zeigler. deſcriptione Terræ ſanctæ. Vt Vualphāg. hanc viuendi religioſam formulam communem, exemplo ſuo approbaſſet.

Perfectis igitur vitæ auſteræ, atque rigidæ Chriſtus præbuit exemplum in veſtitu, in cibo, in ieiunio, in contemplatione, in ſolitudine, in vita communi, in caſtitate, & paupertate, ac ſimilibus: etſi prædicationis tempore condeſcenderit imperfectis; ſeruando in his, & alijs mediocritatem decentem, & ſuæ Perſonæ conuenientem. Vt citatus adnotat Bonauentura, & Abulenſis D. Bonau. Abulenſ. in cap. 4. Matth. q. 13. & in c. 11. quæſt. 43. *Quia plures hominum futuri erant mediocris, quàm excellentis vitæ, & propoſiti; ideò Chriſtus pauco tempore ſequutus eſt vitam arduam, & ab omnibus ſeparatam: reliquo autem tempore mediocritatem tenuit.* Hæc ille. Et poteſtatē à Chriſto traditam ſuæ Eccleſiæ, recipiendi alios ad hoc vitæ genus proſequendum in vita communi, Acta Apoſtolorum cap. 2. verſ. 1. & c. 4. v. 32. Act. Apoſt. oſtendunt. *Erant omnes pariter* 10.
in eodem loco. Erat illis cor vnum & anima vna. Erant illis omnia communia. Propter quæ, Concilium

Conc. Mel. lium Meldenſe cap. 9. *Sacrum Monaſticũ Ordinem à Deo* (dicit) *inſpiratum, & ab Apoſtolis fundatum; ac ſanctiſsimis, & nominatiſsimis Patribus eſſe exeultum.* Et proindè Iure diuino approbãte, iudicio, & volũtate inſtituente diuina.

ARTICVLVS III.

De poſitiuo Iure Religionem approbante.

1 *Pauperes de Lugduno damnantur à Lucio III.*

2 *Abſquè iure poſitiuo poſſet religioſus ſtatus aſſumi, lege non probibente, ſi de eius probitate manifeſtè conſtaret.*

3 *Ad periculũ erroris vitandũ, in Eccleſia exigit Pontificis approbationẽ religioſus ſtatus.*

4 *Quæ permiſsiua primitùs ſufficiebat Eccleſiæ approbatio Religionum?*

5 *Antè Innocentium III. Religiones aliquæ expreſsè ſunt approbatæ.*

6 *Abſquè ſolemni, ac publica, & expreſſa Pontificis approbatione, poſt Innocentium III. nulla Religio ſubſiſtit.*

7 *Quomodò primitùs Religiones fuere approbatæ.*

8 *Ad Epiſcopos erectio Religionum conducebat.*

9 *Nullus antè Innocentium Pontifex ſibi ſoli ſic reſeruauit Religionum approbationem, vt ab Epiſcopo validè nequiret, approbari.*

10 *Epiſcopus approbabat Religionem prò ſua Diœceſi.*

11 *Cur aliquæ Religiones multas habeant Pontificum approbationes.*

ETſi quod diuino Iure eſt introductum, alterius probatione nõ indigeat; vt Sacramenta, & Euangelica conſilia, quæ à ſuperſtitione, & errore ſunt libera, diuino ea probante Numine: ad religioſum tamen ſtatum erigendũ, Ius requiritur poſitiuum, illum approbans viuẽdi modum, cum particularibus obſeruãtijs, & regulis: quia cùm hæc ſint per humanam inuentionem additæ, queunt erroneæ eſſe, aut ſuperſtitioſæ, vt contigit circà annum Domini 1170. Cum quidam dicti pauperes de Lugduno Ordinem 1. quemdam inſtituerunt hæreſibus, & ſuperſtitionibus admixtis: quocirca à Lucio III. ipſi, & ſecta fuit reprobata eorũ. Vt ergò imminens periculum errandi vitetur, prædicta Iuris approbatio requiritur ex natura religioſi ſtatus, & præciſa quacunque lege poſitiua inhibente: niſi talis particularis modus viuendi, ità eſſet euidens ſecundùm rectam rationem naturalẽ, & fidei conſonam, vt periculum non eſſet erroris 2. tunc enim ſecundùm ſe, & ex natura rei, ſinè tali periculo abſquè Iure alio poſitiuo, poſſet eiuſmodi aſſumi particularis ſtatus; niſi lex alia poſitiua inhiberet.

3 Cæterùm Euangelij tempore ad eiuſmodi erroris periculum vitandum, requiritur Eccleſiæ approbatio, & iudiciũ. Nam probitas talis modi viuendi toti intereſt Eccleſiæ: & ſic ad Summum Pontificem ſpectat talis approbatio, cuius eſt vniuerſalis Ec-

cleſiæ propria cura à Deo commiſſa in illis verbis: *Paſce oues meas. Ego rogabo pro te, vt non deficiat fides tua, & tu aliquandò conuerſus confirma fratres tuos.* Vt ſinè periculo errandi viam veritatis fideles carpant, ab ipſo confirmati; & ipſe in Fide ad id muneris diuinitus confirmatus. Et cùm, vt Chriſti Vicarius poteſtatem Pontifex ſupremam habeat, & iuriſdictionem paſcendi, & gubernandi Eccleſiam; poteſtatem habet à Chriſto commiſſam, Relgionem approbandi, quæ pars quædam eſt poteſtatis gubernatiuæ in ordine ad bonum animæ.

Quarè vt Religio aliqua vniuerſaliter eſſet Eccleſiaſtica; talis nempè congregatio, cuius perſonæ, & Eccleſiaſticæ, & religioſę haberētur; & ex vi ſtatus gauderent Priuilegio Canonis, & fori vbiquè gentiū; præter iudicium de probitate eius, fuit neceſſaria Eccleſiæ facultas, vt Religio inſtitueretur, & propagaretur. Quia poteſtas diſpenſandi ea, quæ ad Deum pertinent in Eccleſia Militanti, præcipuè reſidet in Pontifice, tanquàm in ſupremo Chriſti Vicario; & conſequenter, acceptandi vota nomine Dei in publico Eccleſiæ foro ei ineſt facultas. Cùmq. propterea ſit ſupremus Prælatus Religionū; ſinè eius authoritate, nemo poteſt Religioni incorporari. Nam cùm eiuſmodi poteſtas à ſupremo Paſtore deriuetur, ſinè eiuſdē approbatione, nullus eam poteſt habere poteſtatem, vota religioſa Dei nomine acceptandi, nec propterea Religionem aliquam inſtituendi cum tali Priuilegio Canonis, & fori.

1 Hæc tamen antiquitùs Religionum approbatio, non erat expreſſa, nec ſolemnis, ſed implicita ferè ſemper erat, abſquè literis Pontificum expeditis: æquiualēs tamen approbationi expreſſæ: vt in canonizatione Sanctorum primitùs accidebat. Sed quia duplex eſſe poteſt approbatio permiſsiua, vna quaſi negatiua, per quam non improbetur viuendi modus, eo quòd de illius malitia non conſtet; nequè probetur per iudicium firmum, & certum de illius perfectione, ſeù congruitate ad perfectionē aſſequendam: alia eſt æquiualens expreſſæ; quæ licèt conſuetudine introducatur, & ideò tacita vocatur; ad eum tamen gradum peruenit, vt recepta, & firma opinione totius Eccleſiæ, & iudicio Summorum Pontificum, Priuilegijs, & fauoribus conceſſis, ſufficienter declarato, recta, & perfecta via cenſeatur ad perfectionem comparandam; congregatioq. Eccleſiaſtica reputetur. Hæc eſt approbatio implicita Religionum antiquarū, qua primitùs ſubſiſtere valebant, non illa alia negatiua.

Et hoc eſt, quod dicit Gerſon contrà impugnan. Cartuſ. §. fin. *Sufficit ad confirmationem Religionis, ſpiritualis vitæ ſanctitas:* talis nempè in ſeruitio Dei virtuoſa perſeuerantia, quæ ſecundùm rectam rationem manifeſtè appareat talis, & Fidei conſona, & rationi apta: nam ſi talis non eſſet, Summus Pontifex modum talem viuendi damnaſſet; vt iprauos aliquos reprobauit. Tali permiſſi- *Gerſon.*

miſſiua canonizatione Sancti plurimi primitùs fuere canonizati, æquiualente ſolemni, qua nunc Sanctorum numero aſcribuntur Sancti. Ità enim certum eſt, S. Andream Corſinum noſtrum, ſolemniter canonizatum per Vrbanum VIII. Anno Domini 1629. eſſe Sanctum, ſicut S. Gregorius Nazianzenus, & alij, qui ſinè tali vt nunc ſolemni, & expreſſa, cum implicita prædicta canonizatione ſunt in Dei Eccleſia Sancti celebrati. Nam cùm integrum ſit Pontifici declarare, nè hæc, vel illa tanquàm vera Religio habeatur; & exigere conditiones in Religione ad ſtatum conſtituendum; & vota loco Dei acceptandum: ſi hoc in aliquo viuendi religioſo modo, non prohibet; approbare cenſetur, vt æquum; & rati habitum, ſi non exigat, reputatur.

5 Nec antè Innocentium III. inhibitio reperitur in Iure, fundandi Religionem abſquè Pontificia facultate: etſi antè hunc Pontificem, aliquæ reperiantur confirmatæ, non ſolùm tacitè per longum vſum, ſed etiam explicitè per approbationẽ ſpecialem; vt ab Alexandro III. Carmelitarum Religio, & Carthuſienſis, ac Militaris S. Iacobi dicuntur approbatæ. Tamẽ Innocẽtius III. in Concilio Lateranenſi, Anno Domini 1215. vt conſtat *de Religioſis domibus* in 6. c. *nè nimia*, Prohibuit, nè nouum quiſque Ordinem poſſet erigere abſquè ſpeciali expreſſa, ac Solemni Eccleſiæ approbatione. *Nè nimia Religionũ diuerſitas grauem in Eccleſia confuſionem inducat*

Conc. Lat. 5.

Nec nouam condere legem religioſam; ſed vnam de approbati Regulis debere aſſumere eum, qui ad Religionem voluerit conuerti. Qua poſita lege, adeò neceſſaria eſt prædicta expreſſa Eccleſiæ approbatio, & Religionis confirmatio, vt ſinè illa, nulla queat vera ſubſiſtere Religio; nec vota ſint cenſenda religioſa, conſtitutiua Religioſi, emiſſa in Religione non approbata. Quia integrum eſt Pontifici, impedire nè hęc, vel illa Religio habeatur; & exigere conditiones ad religioſum pactum conſtituendum, quibus deficientibus non poteſt vera Religio cenſeri: ſicut deficiente præſentia Parochi, & teſtium in contractu matrimoniali inter fideles, Sacramentum matrimonij non eſt, defectu requiſiti ſtatuti ab Eccleſia in contractu.

7 Quia autem antiquiores Religiones non fuerunt pro vniuerſali Eccleſia inſtitutæ, nec ſub vno Generali Præpoſito, per modum vnius corporis introductæ: ſed Religio incipiebat in vno Monaſterio, & ſæpiùs intrà illud cõtinebatur, quin ampliùs propagaretur, & interdùm multiplicabantur Monaſteria per imitationem, & exemplum aliorum Monachorum: qui interdùm item ab alijs populis, vel Principibus ad propria loca deducebantur; & viuentes ſub eadem Regula, non ſub eodem Præpoſito; ſuis ſpecialibus Abbatibus in ſingulis regebantur Monaſterijs ſinè diſtinctione Ordinum, aut Religionum; ideò in illis temporibus nõ requirebatur ad vniuſcuiuſq.

Monaſterij erectionem approbatio immediata à Summo Pontifice, etiam nec implicita, ſed ab Epiſcopo in cuius Diœceſi Monaſterium, cum ſpecialibus ritibus, & inſtitutis incipiebat: & cùm in alia Diœceſi ſimile aliud erigebatur, ad illius Epiſcopum ſpectabat cōfirmatio: & ità ſæpè propagabatur familia; donec tàm generalis fieret inſtituti approbatio, vt conſenſu vniuerſalis Eccleſiæ approbatum cenſeretur.

8 Quòd autem ad Epiſcopos talis approbatio pertineret, patet ex ipſorũ munere; cùm enim ſint aliorum Perfectores, ad eos ſpectat perfectionis viã ſuis ſubditis demonſtrare, ac iudicium de honeſtate, ac probitate modi viuendi approbare: facultatemq. concedere, ſecundùm talem modum viuendi, ac Regulam in ſuis Diœceſibus ſubditos poſſe degere. Quia ſunt Ordinarij Paſtores, ad quorum curam ſpectat, de ſtatu ſuorum ſubditorum dijudicare, viam ſalutis, ac perfectionis demonſtrare, & impedimenta remouere. Cùm in his rebus, quæ ad ordinariam gubernationem ſpectant, vnuſquiſque Epiſcopus poſſit in ſua Diœceſi, quod Summus poteſt Pontifex in vniuerſa Eccleſia: ſi tamen Pontifex ſibi aliquid, vel id totum non reſeruet, vt poteſt, ex peculiari excellentia, ſeù titulo ſibi conceſſo, ratione cuius, vniuerſalis Eccleſiæ, & cuiuſcunque in particulari cura, & gubernatio ſibi demandata eſt.

9 Non autem ſibi reſeruaſſe Pontificem primitùs Religionũ approbationem, conſtat ex Concilio Calcedonenſi in Decreto, *Conc. Cal.* *qui verè, & purè*, 16. quæſt. 1. & 18. quæſt. 2. in quo, per annum 453. ſancitum eſt, vt Monachi ſuis ſint Epiſcopis ſubditi, nec ſinè ipſorum facultate quidquam inſtituere audeant. Qua Epiſcopali approbatione, antiquæ Baſilij, & Benedicti Regulæ proceſſere, vt notat Tritemius de Lau- *Trit.* dibus Carmelitarum, cap. 5. *Dic* (ait) *detractor, legiſti nè Bullas, veteres Ordines approbantes? Quis Papa confirmauit veteres Ordines Pachomij, Baſilij, &c.* 10. Etſi Epiſcopi approbatio in propria Diœceſi, non ſufficeret pro vniuerſali Eccleſia, ſed in ſola illa Diœceſi. Non enim erat tale iudicium infallibile omninò, ſed per humanam coniecturam prudentiſsimum: quod tamen poterat Summus Pontifex corrigere, & emendare, ſicut, & poteſtatem conceſſam reuocare: quia ſicut eſt vniuerſalis Eccleſiæ, ità ſpecialium Eccleſiarum præcipuus eſt Moderator, & Rector Pontifex Romanus.

Dices; Sancti antiquitùs implicitè canonizati, non indigent ſolemni explicita recentiori canonizatione, vt ab Eccleſia adorentur: ſed antiquæ Religiones ſunt nouiter confirmatæ, vt Carmelitana, & Auguſtiniana: ergò quia ab antiquo non erant ſufficienter approbatæ. Reſpondetur: ſemel Sanctum canonizatum, ſemper eſſe dignum cultu; quia nihil de nouo poteſt contingere, quod eius in dubiũ reuocet ſanctitatem. 11. Religiones autem antiquæ, currentibus temporibus, mu-

Digitized by Google

mutationes ſunt paſſæ eorum, quæ ad religioſum ſtatũ ſpectant, quæ modum illum religioſum viuendi indubium poſſent reuocare:& ideò indigebãt approbatione ſub talibus mutationibus;& vt eſſẽt exẽptę,ac ſub ſpeciali Sedis Apoſtolicæ tutarẽtur protectione: & vt ex Oriente a Græcis, in Occidẽte a Latinis approbarẽtur receptæ. Vndè ex eiuſmodi approbationibus, & recentioribus confirmationibus Religionum antiquarum,non eſt ipſarum antiquitas penſitanda, ſed ex inſtitutione: cũ per recentiores confirmationes, ſub talibus, & talibus accidentibus, non inſtituantur, ſed religiones vetuſtiores firmentur.

CAPVT V.

Quanta ſit dignitas Monaſtici ſtatus?

Omnia mel corporis membra in linguas conuerti, & humana voce artus reſonare, ac ad capillorum numerum calamos vellem aptari, vt dignum aliquid auguſtiſſima Religionis effarer. Cuius perfectionem ardentiſſimis omnium votis exoptandam, ij omnes intelligent, qui conſilium illud regale, ipſius Chriſti ore promulgatum, theſauros aperire opulentiſſimos cæleſtium aduertant gazarum: cum ipſius Chriſti imitatione nos in diuina adoptionis vocet communionem. Quo nihil præſtabilius poteſt excogitari. An non illarum omnium pulcherrimarum, perfectiſſimarumq. colligationem in ſeipſa complectitur? An non admirabili quadam communicatione diuitias ſuas, aquè, ac delicias in hominum mentes diffundit? Quid amplius? Verbo dicam: ea nihil ſacratiùs, præclarius nihil, cuius laudum præfixo iam compendio delectaberis.

ARTICVLVS I.

Patrum referuntur dicta in commendationem Monaſtices.

1 *Religio obtinet in ſtatu Monaſticho præcipuum gradum.*
2 *Religioſi iam ſoli illi dicitur, qui tribus Euangelij conſiliorũ votis Domino nuncupãtur.*
3 *Inter morales virtutes præcipua, Religio eſt; quæ ad Deum dirigit humanas actiones.*
4 *Præter Epiſcoporum ſtatum, præſtantiſſimus Religioſorum eſt ſtatus.*
5 *Religionis chriſtianæ culmen, populi decus, mũdi fundamentum religioſus ſtatus eſt, pars ſelectior, & ſapientior.*
6 *Religioſorum lachrymæ peccati diluuium ſunt, & mundi expiamentum: ac eorum extãſio manuum ſlãmas extinguit.*
7 *Dei rerumq. diuinarum purum omnino ſpeculum Religioſus verus eſt.*
8 *Longè præſtantior Religioſi paupertas, ac debilitas, diui-*

tijs, & Regum potentia.
9 *Preſtātiſſimus lapis inter Eccleſiaſtica ornamenta religioſa vita eſt.*
10 *Beata ſunt inſtituta Monaſticha: Paradiſus refertus: fons pulcher: ciuitas muris munita: diadema pretioſum: nauis plena regalibus diuitijs.*
11 *Monachus nudus, totius mūdi dominus.*
12 *Dum altiora Religioſi interiùs appetunt, exteriùs cuncta derelinquunt.*
13 *Status religioſorū bellum eſt ſpiritualis Martyrij.*
14 *Ager eſt Dei Religio, vndè annuos redditus accipit ingentes cœleſtis agricola.*
15 *Dentibus Eccleſiæ Religioſi comparantur.*
16 *Angelis ſimiles religioſa profeſſio homines facit, in quibus Dei reformat Imaginem.*
17 *Miracula multa inueniuntur in religione.*
18 *Via eſt Religio recta, certa, expedita, offendiculis ſupplantatoria impactionis aliena.*
19 *Scala cæli, & mons Thabor, in quo Chriſtus trāsfiguratur, Religio eſt.*
20 *Cur Eccleſia oſſa Religioſi habeantur.*

1 Religioſæ vitæ eximia dignitas, & Monaſtici inſtituti ſingularis præſtantia, indè conſpicitur, quòd tantæ virtutis fulget, quantæ micat elegantiæ Religio: primum in ea ac præcipuum apicis gradum tenens. Cū adhùc in hoc ſtatu eius virtus emineat, vt aliorum ſtatuū Religio, nec Religio quidē appareat; non quia Religio vera non ſit; ſed quia tanto inferior videatur, vt iſtius ſplendore obnubilata, non appareat coruſcare. Idcircò nomen, quod in communi omnium vſu, à generali illa virtute fermè iam receſſit, in hoc viuendi genere religioſo perſtitit: vt nulli iam Religioſi nominentur, quàm qui ſæculo exempti, perpetuis obſtrictam votis Deo exhibent ſeruitutem. Vndè meritò Patres præſtantiſſimum hunc ſtatum, inter reliquos Eccleſiæ ſublimarunt. 2. Si enim Religio, forma, & veluti religioſi ſtatus eſt anima, quæ moralium virtutum locum principem obtinet, quòd 3. etſi materia, quæ ei proximè ineſt Deus ipſe non ſit, ſicut virtutibus eſt Theologalibus, ſed humanæ actiones, ſiuè animæ, ſiuè corporis, quas ad Dei obſequiū dirigit, informat, & inſtituit; quodammodò tamen illam diuini Numinis Maieſtatem attingit.

Iurè igitur optimo ſtatibus alijs Eccleſiæ membrorum præferendus eſt. Vt omittam Epiſcoporum ſtatum, qui corporis miſtici Caput eſt. Ideò Dionyſius *Dionyſ.* Areopagita, de Eccleſiaſtica Hierarchia cap. 5. multa præclara de 4 religioſo ſtatu commemorans, *Perfectorum* illum appellat, & Epiſcoporum, *Perfectiuum*; eoquòd ad alios perficiendos dirigatur: vt ſtatus Capitis, qui idcircò Monaſticho præhabetur, membrorū inferiorum perfectiſſimo ſtatui. *Etenim Monachatus* (ait) *non medij eorum, qui iniciantur ordinis, ſed ſummi omnium, quippè qui cum ſacra Monade coniungi debeant,*

Gre-

Nazian. Gregorius Nazianzenus in
5 Apologia de fuga ſua: *Talis eſt (inquit) pars, talis paſſionum Chriſti fructus, quem ipſe de terra ad Patrem defert. Religionis inquàm Chriſtianæ culmen, populi decus, mundi fundamentum, cum cæleſtibus pulchritudinibus elegantia prope modùm certans.* Et Oratione in laudem Baſilij. *Pars eſt ſelectior, & ſapientior. Siquidem hi ſapientiores habendi ſunt, quàm reliquum mortalium vulgus, qui ſeipſos à mundi conſortio ſegregarunt, & vitam ſuam Deo conſecrarunt. Nazaræos noſtrates dico.* Et oratione in Iulianum, præclara luculenter exprimens de Religioſis ait: *Qui in ſolitudine huius ſæculi, alterius ſæculi frequentia, ac celebritate fruitur: qui voluptates abij-*
6. *ciunt, & tamen perpetuam, atquè inexplicabilem animorum oblectationem habent. Quorum lacrymæ peccati diluuium ſunt, & mundi expiamentum: quorum extenſio manuum flammas extinguit.*

In citata Apologia de ſua fuga item. *Nihil mihi feliciùs videbatur eo homine, qui clauſis, compreſſiſq. corporis ſenſibus; atquè extrà carnem, & mundum poſitus, inſequè collectus; nec niſi ſumma neceſſitate impellente, quidquam humanarum rerum attingens; atquè & ſecum ipſe, & cum Deo colloquens vitam agit, rebus omnibus viſibilibus ſuperiorem: diuinaſquè ſpecies, & imagines puras ſemper, nequè vllis terrenis, & errabundis formis permixtas, in ſeipſo circumfert: & Dei, re-*
7. *rumquè diuinarum purum omninò ſpeculum eſt: indieſquè efficitur, & cum Angelis verſatur: ac licet interris agens, terram deſerit, atquè ſpiritu in cælo collocatur.*

Baſilius Baſilius Magnus, Serm. de Monach. Inſtit. 1. Monaſticum ſtatum, *vltrà humanæ naturæ fines praeceſſiſſe*, refert. Et Serm. 2. Monaſticum inſtitutum *ſublime, & excellens vitæ genus* appellat. Et in conſtitut. Monaſt. cap. 18. *Huic vitæ inſtituto, quid eſt, quod iurè æquiparari poſſit, quid beatius dici, quid altiùs excogitari, quid elegantiùs fingi?* Cuius vberrima oratio, ac diſſertiſſima ſola iſtud argumentum illuſtrat.

Chryſoſt. Chryſoſtomus multus eſt de laudibus Monachiſmi, ſuorum operum varijs in locis, maximè in tribus libris aduerſus vituperatores vitæ Monaſticæ, in quibus
maiores, verioreſq. religioſi opes 8.
eſſe probat, & puriores delicias, ſolidioreſq; voluptates, & potentiam, tum ad ſe tuendum, tum ad hoſtes debellandos firmiorē; & in mundo etiam gloriam celebriorem; eorumquè inopiam, ac paupertatem illuſtriorem demonſtrat Regum opibus, & Imperio. Et hom. 8. in Matth. de Monachis ait Ægypti, *Angelorum eſſe choros in corporibus fulgentes mortalibus: exercitum Chriſti: & admirabilem regium gregem; virtutumq. cæleſtium cōuerſationem in terris imitātem.*

Hieron. Hieron. Epiſt. ad Hedib. *Vis eſſe perfectus, & in primo ſtare faſtigio dignitatis? Fac quod fecerunt Apoſtoli. Vende quæ habes, & da pauperibus, & ſequere Saluatorem.* Et ad Heliod. *Ver-*

nantes flores Monachos vocat. Et ad Marcel. *Præſtantiſſimum lapidem inter Eccleſiaſtica orna-*
9. *menta*, hanc vitam Religioſam compellat. Et alibi ſæpè multa vberiùs & luculentiùs effert. Et
Auguſt. ſimili eloquētia Auguſt. Epiſt. 8. ad Demetriad. *Hos mores, hunc ordinem, hoc inſtitutum ſi laudare velim, nec dignè valeo; & vereor nè iudicare videar per ſeipſum tantummodò expoſitum, placere non poſſe*. Et de moribus Eccleſiæ lib. 1. cap. 31. *Hoc tam excellens faſtigium ſanctitatis, cui non ſua ſponte mirandum, & honorandum videtur, oratione*
Ephrem. *noſtra videri, qui poteſt?* Ephrem orat. de virtut. & vitijs. *Cum Angelicam* (inquit) *hanc vita rationem conſidero, ſingula ipſius ſalutaris inſtituta beata exiſtimo. Quocircà operam demus, vt breui ſpatio cum Dei timore in hoc Angelico, & Monaſtico, & religioſo vitæ inſtituto verſemur.* Et Pareneſi 50. *Paradiſum refer-*
10. *tam, fontem pulchrum, ciuitatem muris munitam, diadema pretioſum, nauem plenam regalibus diuitijs* Monachiſmum commen-
11. dat. Aureaq. eſt ſententia, *Monachus nudus totius mundi dominus*.

Origen. Origines Homil. 11. in Leuiticum, Monachos vocat, *phialam ſanctam turibula ſolis templi vſibus, & eius miniſterio vacantes: ſanctos, & ſegregatos intrà Templum Dei, tanquàm ſancta*
Gre.Mag. *indumenta Pontificis*. Gregor. Mag. 8. Moral. in cap. 15. Iob. *Sunt nonnulli iuſtorum, qui ſic cæleſtia appetunt, vt tamen æternorum ſpe minimè frangantur: largita diuinitùs patrimonia ad neceſſitatis ſubſidia poſſident; honores ſibi tēporaliter impenſos retinent; aliena non ambiunt: ſuis licitè vtuntur. Qui ad comprehen-* 12.
dendum culmen perfectionis accincti, dum altiora interiùs appetunt, exteriùs cuncta derelinquunt. Ioannes Clim. Grad. 4. Io. Clim.
Bellum ſpiritualis Martyrij, religioſum iactat ſtatū. Quid enim 13.
Martyrium niſi ſeparatio animæ, ſiuè corporis occiſio, aut propter Deū capitis eſt detrūcatio? Quid ergò Religio, ni palma triumphalis eſt, & nobile genus Martyrij, quæ iugulat propriæ voluntatis caput? Vt Bonauent. Bonauen.
Doctor Seraphicus meditatur. Iuxtà illud Gregorij Magni ho- Gre. Mag.
mil. 3. in Euang. *Quamuis occaſio Martyrij deſit, habet tamen pax noſtra Martyrium ſuum: quia etſi carnis colla ferro non ſubijcimus, ſpirituali tamen gladio carnalia deſideria in mente trucidamus*.

Bernardus Serm. 4. Dedicat. Bernard.
Eccleſ. Religionem dicit eſſe, 14.
arcem Dei munitiſſimā; Dei agrū, ex quo perpetuos redditus accipiat ingentes. Et Serm. 36, ex- 15.
Paru. eos, *dentes* dicit Sponſæ, ſummis laudibus commendatos. Religioſæ diſciplinæ tribuit ſingularem excellentiam vitæ ſpiritualis, qua præeminens vniuerſis vitæ humanæ generibus, profeſſores, & amatores ſuos, *Angelis ſimiles, diſſimiles hominibus facit: immò diuinam in homine reformat imaginem, configurans nos Chriſto*. Et item. *Vbi ergò* 16.
Angelica in hoc corpore conuerſatio, in corde Prophetica expectatio,

17. *tio, in vtroq. Apoſtolica perfectio inuenitur. Quantus iſte cumulus gratiarū! Forte ſi in hoc quoq. voluero gloriari, non ero inſipiēs; veritatem enim dicam; eſſe hic aliquos, qui plus quàm nauem, & retia reliquere. Quid verò illud, quòd ipſi quidē Apoſtoli reliquerant omnia, ſed vt præſentem in carne Dominum ſequerentur? Non eſt noſtrum dicere. Securiùs ipſum Dominum audiamus. Quia vidiſti me Thoma, credidiſti: Beati, qui non viderunt, & crediderunt.*

Et Serm. 1. Dedic. Eccleſ. ad vſquè miraculū ſic extollit. *Quod maius miraculum, quandò tot iuuenes, tot adoleſcentes, tot nobiles, vniuerſi denique, quos hic video; velut in carcere aperto tenentur ſinè vinculis, ſolo Dei timore confixi? in tanta perſeuerant afflictione pœnitentiæ, vltrà virtutem humanam, ſuprà naturam, contrà conſuetudinem, ipſi credo videtis. Quanta iam poſſemus inuenire miracula, ſi perſcrutari ſigillatim liceret ſingulorum exitum de Aegypto, & deſerti viam, ideſt abrenunciationem ſæculi, introitum Monaſterij, in Monaſterio conuerſationem?* Hactenùs Bernardus. Et in Serm. ad Fratres, inter eius opera, *Altiſſima eſt Profeſſio veſtra. Quos quo nomine digniùs appellem, neſcio, homines cæleſtes, an Angelos terreſtres degentes in terris, ſed conuerſatione habentes in cælis?*

Petr. Dam. 18. Petrus Damiani tom. 3. Opuſculo 15. ad Stephanum Monachum. *Sed cur* (inquit) *in deſcribendis huius ſanctæ vitæ meritis diutiùs immoror? Planè vt compēdioſiùs eloquar: multæ ſunt viæ, quibus itur ad Deum: diuerſi ſunt ordines in vniuerſitate fidelium: ſed in omnibus his nulla profectò via eſt, tam recta, tam certa, tā expedita, atq. cūctis ſupplātatoriæ impactionis offēdiculis aliena. Quia, & omnes ferè occaſiones, quibus peccari poſſit eliminat, & plurima virtutum, quibus Deo placeat incrementa conuertat: ità vt quodam modò facultates adimat delinquendi; & bonis operibus inſiſtendi vim neceſſitatis imponat.*

Sanctus Antoninus 3. p. titul, 26. cap. 10. §. 11. Statum reli- Antonin. 19.
gioſum comparat *ſcalæ Iacob, cuius gradus exercitia ſunt, quibus Religio conſtat: cuiquè Deus innititur, qui aſcendentibus eſt firmamentum, & peruenientibus in fine præmiū.* Hic non eſt aliud niſi domus Dei, & porta cæli. *Montem Thabor*, in quo transfiguratus eſt Chriſtus, eidem applicat ſtatui. Quia Religio, ob altitudinem ſtatus, mons eſt: *mons coagulatus, mons pinguis, mons in quo beneplacitū eſt Deo habitare; & in quo habitabit in finem.* Mons in quo eſt Petrus, cuius nomen ſignificat obedientiam: Iacobus ſupplatans mundum per paupertatem, & Ioannes Virgo per caſtitatem. Quæ tantopere Deo accepta ſunt, vt in hac ipſa vita æternæ illius gloriæ, ac felicitatis ſpeciē ē fruendum concedat. Vt qui id guſtarit, verbis, & operibus clamet: *bonum eſt nos hic eſſe.*

Hugo Cardin. in Pſal. 20. *Munitum locum*, vult eſſe Religio- Hug. Car. 20.
nem, *votis, vt muris circumſeptū.* Et

Et in Pſalm. 34. *Oſſa* Religioſos intelligit propter firmitatem, ac fortitudinem, qui citiùs frangi, quàm a recto inflecti queant. Et quia vt oſſa carnem ſuſtentant, ita illi infirmitatem ſuſtinent imbecillium. Et quia vtpotè mortui, ſenſu carent. Candidi intus vitæ puritate, & foris bonæ vitæ exemplo: pleni medulla, nempè pinguedine charitatis.

Hactenùs de Patrum aliquorū auctoritate pro præconijs religioſi ſtatus libaſſe ſufficiat; nē multus indicendo, eorum dicta referendo dicar. Extant inſignes vitę Monaſticæ laudes apud Euſebium Demonſtr. Euan. c. 8. Rufinum lib. 11. cap. 8. Damaſcenum in hiſtoria Ioſaphat. Cyprianum de habitu Virg. lib. 4. Athanaſiū in vita Antonij, Ambroſium Serm. 94. Laurentium Iuſtinianum, Opuſculo de Monaſt. Conu. c. 2. Thom. de Kēpis. lib. 3. de Imitat. Chriſti, cap. 13.

ARTICVLVS II.

Dilucidatur dignitas Monachatus.

1 *Magna ex verbis Chriſti ad Iuuenem, perfectio truitur Religioſi ſtatus.*

2 *Quia Religio ſtatus eſt conſilij Chriſti, de re meliori, illud eſt, ob multa.*

3 *Magna Religioſis gratia exquiritur auxilium, vt munera ſua adimpleant, ſed illis adeſt.*

4 *Moritur Religioſus mundo, vt Chriſti viuat vitam Reſurrectionis.*

5 *Quòd Religioſus ſtatus per charitatem, quæ vinculum eſt perfectionis, nos Deo coniungat, affert hominibus incredibilem dignitatem cum viliſſima etiam, ex Dei contactu, ac coniunctione in magnificam ereſcant excellentiam.*

6 *In ſimilitudine cum Deo, hominis perfectio conſiſtit.*

7 *Diuinæ naturæ Character eſt, abſq. vlla perturbatione ſemper liberrima frui tranquillitate: quod in ſtatu religioſo, quodammodò homo cōparabit.*

8 *Execrabilis luciferi fuit blaſphemia, velle animo perturbato ſuperbia, Deo pacatiſſimo aſſimilari: & ſumma hominis eſt Religio, cupere in ſtatu Religioſo diuinam perfectionem imitari.*

9 *Status religioſus gratior eſt Deo, quàm ſæcularium vita laxior.*

10 *Votorum Religioſorum vincula, non adimunt, ſed decorant hominis libertatem; vt veluti freno equus emiſſarius regatur.*

11 *Præſtantior eſt obſeruantia conſiliorum Euangelij, quàm ſola mandatorum: huic enim minus, illi maximum correſpondet in cælo præmium.*

12 *Sicut in alijs diſciplinis, in religioſa, ſequi debemus documenta magiſtri.*

13 *In corporis Eccleſiæ Capite Summo Pontifice, numquàm chimeri cū efformatur figmentum; ſed de agendis in corpore ſemper reſidet iudicium rectum.*

Quid

1 QVid in commendationem vitæ Monaſticæ, hominum quærimus teſtimonia, cum ipſius Chriſti Domini veritatis oraculum reperiamus? Matth. c. 19. verſic. 21. *Si vis perfectus eſſe, vade, vende omnia, quæ habes, & da pauperibus; & tunc veniens ſequere me.* In quibus verbis aduertere libet; cui, & quæ hæc ſint dicta. Non etenim improbo, aut impuro homini, ſed probo, & frugi, qui nimirùm omnia diuina obſeruabat præcepta ad amuſſim, & vnguem. *Quem intuitus Dominus ſummo amore dilexit.* Quis igitur nō hunc perfectum eſſe putaret, qui in diuina adimplenda lege adeò ſolers, & exactus erat, vt dignus ſummo Dei haberetur amore? Verū huic dicitur: *ſi vis perfectus eſſe.* Quid totam adimplenti legem, deficit perfectionis, ſūmo Chriſti amore vehementer dilecto? *Vade; vende omnia, quæ habes, & da pauperibus: & tunc veniens ſequere me.* Status adhuc ipſi deficit perfectionis.

Sed quæ tanta huius eſt ſtatus perfectio? Nullo verborū Chriſti pondere tanta eius magnitudo penſatur. *Si vis perfectus eſſe.* Non dicit, ſi ità vis eſſe perfectus: ſed abſolutè, *perfectus*. Adeò etenim ſtatus huius eſt ſublimis perfectio, vt cui in rerum natura coæquetur, reperiri poſſe, non videatur. Cum perfectio adimplentis omnia mandata, & diuini amoris digni hominis vehementer, adeò reſpectu iſtius videatur exigua, vt illa inſignitus perfectione, perfectus Iuuenis non dicatur, comparatus ad iſtā. *Si vis perfectus eſſe.* Quaſi non eſſet perfectus, qui adimplens omnia mandata, poſſeſſiones non reliquerat ad Chriſti ſequelam. Quæ ſinè comparatione, eximia perfectio iudicatur.

2 Cum enim præſtantiſſimū ſit hoc Chriſti conſilium, ſuprà cuncta præcepta; & conſilium prudens ſit de re meliori, atquè adeò ob multa præſtantius; tum quia volūtarium, ſinè obligatione ſelectum; tum quia huius materia difficilior, vtpotè ipſas ſuperans vires naturæ, iuxtà illud, *non omnes capiū t verbum iſtud, ſed quibus datū eſt*; vt nempè ex viribus exequatur gratiæ, quòd non poterit per naturam: tùm quia ad eam perfectionem tendit charitatis, quæ ſecundùm Apoſtolum maior omnium eſt perfectionum Theologalium virtutū. *Nunc autem manent Fides, Spes, Charitas, tria hæc, maior autem horum eſt Charitas:* quæ alibi meritò, *vinculum* dicitur, *perfectionis*, ab eodem Apoſtolo: tum quia ad excellētiſſimum promerendū ordinatur præmium; iuxtà illud Chriſti: *Centuplum accipietis: ſedebitis ſuper ſedes, &c.* Sequitur; ſtatum hunc religioſum eſſe nobis præcipuum; & ſinè cōparatione, ex verbis Chriſti Domini, eximium in ſua perfectione iudicandum.

3 Et cum, quæ ab hoc ſtatu prodeunt opera, & actiones, non modò naturæ vires ſuperent, ſed ità excedant, vt abſquè vberrimæ gratiæ, nequeant auxilio comparari: ſequitur item, præſtantia cum eximiæ huius gratiæ decorari. Etenim frænare ſenſus,

car-

carnem caſtitati ſubigere, pro-
priam penitùs voluntatem ma-
ctare, ſe exuere libertate, ac ſe
perpetuę cuiuſdam iugo ſeruitu-
tis ſubmittere; colere pauper-
tatem, nihil poſſidere, miniſte-
ria infimà obire, ad omnia alte-
rius ſemper eſſe præſto hominis
iuſſa, totiuſque vitæ propriæ ra-
tiones ex alterius arbitrio ſu-
ſpenſas habere. Hæc, & reliqua
id genus multa, quæ vitæ religio-
ſæ ità propriæ ſunt, vt ſinè eis,
nulla vera Monaſticha reperia-
tur Religio: non minùs corruptæ
maximè naturæ repugnant, in
ſui amorem curuatæ, quàm hu-
mano corpori, vt ità dicam, vo-
lare per aera. Vt enim volatui
corporis opponitur grauitas; ſic
illis omnibus animæ reluctatur
grauedo: vt tanto oneri ſuccum-
bentes, *Gigantes gemant ſub*
Paul. Ap. *aquis*. Dicente Apoſt. ad Rom. 7.
verſ. 13. *Sentio aliam legem in*
membris meis repugnantem legi
mẽtis meæ. Infelix homo, quis me
liberabit de corpore mortis huius?

Nec inſurgat in nos propte-
reà Hæreticus. Nam reſponſum
eſt Paulo: *ſufficit tibi gratia mea:*
nam virtus in infirmitate perfi-
citur. Vbi enim ad eorum exe-
cutionem vis deficit naturalis,
diuina ſubuenit gratia; quam ex-
poſtulat adeò ſublimis iſte ſtatus
Monaſtichus, debiles perficien-
tem naturæ vires ad ſui adimple-
tionem: quaquè itidem ſubli-
matur.

Inſignia præterea huius inſti-
tuti ornamenta, rerum com-
mendat terrenarum abnegatio,
qua externo *ſeminato homine*
animali, homo ſurgit ſpiritualis:
ſeminatur in corruptione, ſurgit
in incorruptionem: ſeminatur in
ignobilitate, ſurgit in gloria,
1. Corinth. 15. v. 42. Accommo- Apoſt. Pa.
data hæc ità legito verba. Ex ad Cor.
peccatore, impeccabilis quodã-
modò conſtitutus in gratia per 4.
gratiam in hoc ſtatu Religioſus
efficitur; quantùm eſt ex ſe, per
vota confirmatus ratione ſtatus
in bono præſtantiori. Moritur
Religioſus mundo, moritur ope-
ribus eius, ſibi ipſi, & propriæ
moritur volũtati, crucifixus mũ-
do: & ſic moritur, vt eis ampliùs
vti nequeat, quaſi ſepultus. De-
ſinit quidẽ Religioſus eſſe, quod
anteà fuerat; vt contingit in mor
te: & reſurgit nouus, ſtudijs no-
uis, vita noua, delectationibus
nouis. *Et ſi enim mortui eſtis, vita*
veſtra eſt abſcondita cum Chriſto
in Deo. Ad Coloſ. cap. 3. verſ. 3. Apoſt. ad Coloſ.
Mundo crucifixus Paulus viuit,
iam non Paulus, ſed viuit in Pau-
lo Chriſtus. *Sed reſurgẽs ex mor-*
tuis Chriſtus iam non moritur,
mors illi vltrà non dominabitur.
Quòd enim mortuus eſt peccato,
mortuus eſt ſemel: quòd autem
viuit, viuit Deo. Ad Roman. c. 6. Apoſt. ad
Quaſi in Cruce Religionis mor- Roman.
tuus Paulus: *Mihi mundus cru-*
cifixus eſt, & ego mundo: reſu-
ſcitatus ad gloriam, vità viuat
æternæ Reſurrectionis Chriſti;
qua viuit Chriſtus; in eius tranſ-
formatus funditus voluntatem.

Quantam ò Deus, & Cælites, 5.
noſtra vita gloriã ex coniunctio-
ne cum Deo, medio perfectionis
vinculo capeſcat, quis narrabit?
Quò religioſi hominis poteſt al-
tiùs dignitas ſic extolli; vt verè
in ipſo Chriſtus viuere iam di-
catur?

catur? Ea eſt diuini Verbi ſumma dignitas,& maieſtas,vt quod amplectatur, ſibique copularit, etſi alioquin humile,hominum æſtimatione vile, & abiectum, euehat ad certam honoris deificam dignitatem, ac in ſummæ amplitudinis faſtigium extollat. Quid vilius quàm caro, lutum, & ſordes ipſæ? Lutum eſt terræ quid aqua dilutum, quo vilius nihil, nihil ignobilius rerum natura habet. Iſtud, ſi ità loqui fas eſt, naturæ excrementum, hæc terræ, mariſquè bulla,nè multa, hoc propè nihil,quod animalium pedibus conculcabatur; diuinæ imaginis pulchritudine efflorescens,ſuprà Cæli ipſius amplitudinem eſt elatum, ex diuino cõtactu,ſimul ac ea,Verbi Hipoſtaſi ſunt coniuncta, argiloſæ ſordes illæ, ac lutum humanæ carnis, non ſolùm venerationem,ſed etiã adorationem, vtpotè quid diuinum Verbi Perſonæ coniunctum, mœreri cœperunt. Ipſa Crux infame lignum anteà, & *maledictũ* ipſum, vt dicebat Apoſtolus ad

Apoſt. ad Galat.

Galatas cap. 3. verſ. 13. Quod olim apud omnes gentes tantò erat abiectius, quantò abiectioribus criminibus parabatur: & quod anteà velut funeſtũ ſtipitẽ, probroſum, & infrà omne dedecus abiectiſſimum, mens contempſerat, vt clauis ei Chriſtus exiſtitit confixus,ità diuino Numine exaltata,ac in Chriſto Crux honorata eſt, vt Imperatorum frontibus ſit corona,longè margaritis precioſior, vt iactabat Andreas item Apoſtolus, apud

Abdi. Bab.

Babiloniẽ Abdiam in eius vita. *Salue Crux, quæ in Chriſti corpore dedicata es, & ex membris eius tanquàm margaritis ornata.* Certè religioſa vita quodã modò deificatur; & quodam diuinitatis aſperſa illuſtratur radio: quæ ſæculi calcibus peſſundatur. Vt non iam hominis,ſed glorioſi Chriſti vita credatur in Monacho. Quo poteſt Religioſi hominis altiùs dignitas iã extolli?

Maxima eſt intellectualis creaturæ 6.
inDei ſimilitudine conſtituta perfectio. *Eſtote perfecti, ſicut & Pater veſter Cæleſtis perfectus eſt;* Chriſtus admonebat fideles. Cur ſe ad Patrem potiùs, quàm ad Deum, vel Iudicem, Conditorem, Prouiſorem vè Chriſtus referebat, vt iſtam homines perfectionem ambirent? Quia cum filius per ſimilitudinem patris conſtituatur naturæ per generationem, quæ productio eſt viuentis in ſimilitudinem naturæ à viuente; quilibet tunc remanebit perfectus, cum vt filius patris, Dei homo ſimilitudinem ducat. Quam proculdubio homo in ſtatu comparat religioſo, in quo pet ſimilis ſuo modò diuinæ naturæ conſtituitur, ac proindè valdè perfectus ad amplitudinẽ creaturæ. Quid diuinæ naturæ proprius, quàm vt ſemper ipſa liberrima trãquillitate fruatur, quam nullus vnquàm perturbet affectus? In quo Deo ſimilis homo, remanebit valdè
perfectus. Continentiæ,& caſti- 7.
tatis ſtudium fœdas corporis voluptates abſtergens, motus inordinatos coercet, & cohibet effrenatos;viuendi rationem componit; & mores ſedat: quo ſimilis homo Deo remanet, & per-

indè

indè perfectus, vt Gregor. lib. 5. Moralium cap. 31. ſic teſtatur. *Sciendum quidem nobis magnoperè eſt, quia quoties turbulentos motus animi ſub manſuetudinis virtute reſtringimus, ad ſimilitudinem redire Cōditoris conamur.*

8. Quam nullus hominum obtinebit animo perturbato. Eam ſuperbiæ Princeps ambire Lucifer eſt conatus, Iſaiæ cap. 14. v. 14. *Similis ero Altiſſimo*. Sed *ad infernum* propterea, *detrahitur inprofundum laci*. Cur pœnas, rogo tam acerbas luit, quòd in Cælo ſimilis Altiſſimo conetur exiſtere pulcherrimus Aliger? Cum ſecundùm Ioannē, in ſimilitudine Dei noſtra vltima ſit cōſtituta felicitas? *Cū apparuerit, ſimiles ei erimus, &c.* Non ergò licet hominibus cęlorum faſtigia petere, ad vltimam felicitatem comparandam, quæ in ſimilitudine diuina conſiſtit? vt ad Dei imaginem homo conditus, illam maximam dignitatem miserè deformatam, priſtino nitori reſtituens, ſimilitudine ſublimiori reformetur? Sed ad diuinam ſimilitudinem conſequēdam, præſtantiſſimum nobis eſt, cælum conſcendere: non ſuperbo, animi elatione aſcendenti conturbato, ſed menti pacatę. Qua enim fieri poteſt, vt animus turbulentis motibus vacillans, illius capeſcat ſimilitudinem, qui ſemper liberrima mentis tranquillitate conquieſcit? *Iſaia.*

Quarè ea eſt luciferi execrabilis blaſphemia, quòd aſcendens animi perturbatione ſuperbiæ, ſimilis optarit fieri menti pacatiſſimæ. Et ſumma eſt Religioſi hominis Religio, quòd ſe Deo quàm ſimilem efficiat, ex animo remotis vitijs, & motibus ablegatis, qui Dei ſimilitudinem impediunt, & deludunt imaginem. Quid enim aliud auidiùs Religio auet, quàm vt animorum iſtas cōponat perturbationes, & effrænes motus domando regat: vt tranquillitate potitus, animus conquieſcat; ac ſic Deo ſimilis efficiatur, ſumma hac perfectione decorus? Iuxtà illud Sermonis ad Fratres de Monte Dei, inter opera Bernardi. *Vnitas ſpiritus cum Deo, homini ſurſum cor habenti, proficientis in Deum voluntatis eſt perfectio, cū iam non modò vult, quod Deus vult, ſed ſic eſt non tantùm affectus ſed in affectu perfectus, vt nō poſſit velle, niſi quod Deus vult: velle enim quod Deus vult, hoc eſt iam ſimilem Deo eſſe. Non poſſe autem velle niſi, quod Deus vult, hoc eſt iam eſſe, quod Deus eſt: cui velle, & eſſe, id ipſum eſt.* *Serm. ad Fratres.*

Sacra illa votorum religioſa vincula immutabilitatis diuinæ firmitatē affectant imitari; quæ vel volentes conſtringūt, & confirmant, vt velint. Iuxtà illud Pſalmi 104. *Quærite Dominum, & confirmamini*. In quæ vera Auguſt. Tom. 8. *Vouete, & reddite Domino Deo veſtro. Vouens enim confirmatur, vt faciem Domini quærat ſemper*. Cui perſimilis adeò, quodammodò ſic remanet immutabilis. Vt eſt in citato ſermone ad Fratres. *Eſt alia magis Deo propinqua ſimilitudo, in quantùm voluntaria, quæ in virtutibus cōſiſtit, in qua anima* *Pſalm.* *Auguſt.*

vir-

virtutis magnitudine ſummi boni, quaſi imitari geſtit magnitudinem, & perſeuerantiæ in bono conſtantiam, æternitatis eius incommutabilitatem.

Bernard. Quibus, vt dicit Bernardus Serm. 21. in Cant. *Eris inter aduerſa, & proſpera mutabilium temporum, tenens quandam æternitatis imaginem, vtiquè hanc inuiolabilem, & incõcuſſam, conſtantis animi æqualitatem: benedicens Dominum in omni tempore: proindèq. vendicans tibi, etiã in huius nutabundi ſæculi dubijs euentibus, certiſq. defectibus peremnis quodammodò incommutabilitatis ſtatum, dum te cœperis renouare, & reformare illud antiquum ſimilitudinis æterni Dei, apud quem non eſt tranſmutatio, nec viciſſitudinis obũbratio: quippè ſicut ipſe eſt, ità & tu eris in hoc mundo; nec in aduerſis timidus, nec in proſperis diſſolutus.* Quid feliciùs, quid præclariùs, homo tibi forte poteſt euenire?

Contrà præſtantiam religioſi ſtatus, in Barbar. Euang. Dom. 11. poſt Trinit. obijcit Vuitclephus. *Communis Chriſti ſecta eſt optima, quam homo poteſt habere: ergò iſti noui Ordines ſunt peiores ſecta Chriſti, qua liberum eſt homini per Orbem vagari; habitum mutare; cærimonias, & ritus quãdoquè libuerit variare.* 7. Reſpondetur: Domino Deo minùs laxa placet, quàm ligata libertas: gratior eſt ſibi ipſi auis libera: domino ſuo munimine incamerata: & equus effrænis, non facit aptũ inceſſum. Emiſſarij enim sũt equi tales in Scriptura, & magis deſerto apti, quàm hominibus. Tales ſunt homines liberi, de quibus loquitur Propheta. *Equi emiſſarij facti ſunt amatores in fœminas.* Hierem. cap. 5. Et ideò equorum Hierem. 10. fræna nos in ore mittimus ad cõſentiendum nobis, & omne corpus illorum circumferimus. Frænum equum non tàm ligat, quàm decorat caballum: & verè ſecundùm B. Auguſt. de lib. Arb. *Libertas noſtra equus eſt Dei gratia.* Auguſt. Sic ergò religioſi animi votum factum, eſt frænum eius, quo nõ ſolùm Deo ligatur, ſed decoratur ex eo; & fit ex eo gratum Deo iumentum. *Erit enim, quòd ſuper frænum equi eſt, Sanctum Domino*; Zacharlæ cap. vlt. Zach. Ligamento confirmationis Angelicæ in Hierarchia cæleſti correſpondet Sacramentum voti in Hierarchia terreſtri: & ſicut Cæleſtes Spiritus habent ex munere confirmationis Beatitudinis neceſsitatem, & magnum ſuę libertatis honorem: ità modo ſuo, habent homines ex voti emiſsione, & merendi neceſsitatem quamdam, & confirmationẽ quamdam in bono; & cum hoc, augmentum decoris in libero arbitriò. Vt probat Vualdẽſis noſter Doctrinal. fid. lib. 3. art. 1. cap. 21. Vuald. 11

Non igitur eſt, cur religioſa ſtrictior improbetur libertas, quòd ex lege Chriſti laxiori, ſic ſoluta vagetur. Bona lex Chriſti, ſed ei ſuperadditum, optimum eſt conſilium; quòd de re, prudens, debet eſſe meliori: & quòd ad maius iſtud valeat, quàm illa præmium; vt eſt mens Hieron. contrà Iouin. lib. 1. cap. 7. Hieron. 1. *Vbi bonum maius, & melius eſt: ibi boni, & melioris, non vnum eſt præmium.*

Et

Et vbi non vnum præmium, ibi vtiquè dona diuerſa. Tantùm eſt igitur inter nuptias, & virginitatem, quantùm inter non peccare, & benè facere: immò vt veriùs dicam, quantum inter bonum, & meliùs. Melior eſt virgo, & melior pauper, quàm ſimpliciter ſinè iſtis obſeruãs ſola mãdata. Chriſti Religio eſt: *ſerua mandata*: Chriſti item Religio eſt: *Vende omnia, quæ habes, & da pauperibus; & tunc veniens, ſequere me*. Sed hæc illam continet, & maiorem illi addit perfectionem: illa neceſſaria ad vitam, hæc libera ad maius præmium. Sic oratione 1. in Iulianum vberrimè Nazianzenus. *Aliqua bona opera Deus in libera hominum electione poſuit, vt qui ea fecerint honore, & præmijs exornentur: qui autem minus ea expleuerint, nihil indè periculi pertimeſcant.* Et ſi enim adoleſcenti ſeruanti mandata, vitæ præmium promittat æternæ, poſſeſſa vendẽti Chriſtus ipſi pollicetur theſaurum in cælis: cæleſtium nempè gazarum cumulũ ingens præmij: Vt verba iſta præmens Chryſoſtomus meditatur Hom. 64. in Matth. *Vt alliciatur, ingentem ei futuram mercedem oſtendit*.

Nazian.

Chryſoſt.

APOSTROPHE Ad Vuitclephum.

HOmo, *qui ſuper omnes docentes te intellexiſti*, vtor contrà te verbis, quibus contrà Abaillardum argumentatur Bernard *nõ erubeſcis dicere in ſpeculo Militãtis Eccleſiæ c. 13. turpbas eſſe Religiones?* Quòd omnes aduerſum te ſentiunt, cùm ad inuicem non diſſentiant. Vidiſti ſi reprehẽdenda ſint Religioſis cõprehenſa; qui tenentes Regulam charitatis tanta cautela conſeruant? Qui omnibus curant vijs, nè charitatem amittant, arguentur, & improbabuntur potiùs, quàm, qui ad omnem auram linguam venalem exponunt? Improbabitur tibi, quòd cunctis iam eſt fidelibus comprobatum? Si in eloquentiæ præceptis Ciceronem, aut Demoſtenem; ſi in Philoſophia Platonem, Ariſtotelem; ſi in Mathematicis Euclidem, tanquàm duces nobis proponimus ſectandos; & quod illi vel apertè ſcripſerunt, vel etiam occultè inſinuarunt, ratum habendum iudicamus: cur in noſtra Chriſtiana religioſa ſchola præcipuos quoſque non imitabimur ſectatores? Quorum teſtimonia eò pluris eſſe debent, quòd ità ſummam doctrinam cum vitæ ſanctitate coniunxerunt: vt à Deo illuminatos, ſinè cunctatione credamus. 12.

Si ijs, quæ à nobis ipſis inuenta, aut cognita ſunt, ideò aſſentimur, quia ingenio noſtro confidimus; cur potius illorum ingenijs niti non debemus, quos iudicio, ac ſapientia præſtitiſſe nouimus, & nobis ipſis longè ſuperiores eſſe confitemur? Si ſciẽtiæ, quæ ad veritatem, rationis tantummodò momentis ſolent niti, authoritatem non reſpuũt, ſed ſingulę ſuos habẽt Magiſtros, Principes, & Doctores, quorum ſententiam funditùs amplexantur, & mordicùs doctrinam tutantur, cur authoritatem tot virorum

rorum præſtantium noſtra non complectetur, & ad ſanguinis effuſionem propugnabit diſciplinam?

13. Audi, quòd in Pontificia fide, tanquàm in tutiſsimo ſcrinio, totus latet theſaurus dogmatis Fidei; ſub vmbra cuius authoritatis quieſcit Fides de Prophetis & omnis iuſta æſtimatio veritatis ſcriptæ,& nõ ſcriptæ reſidet. A Pontifice Summo Capite probatum, ſolus amens, vt phantaſticum capitis improbabit figmentum: cum phantaſia potiùs in cerebro cerebroſi hominis, quàm in capite ſecundùm Phyſicos efformetur. Recole Sanctorum ſcripta, lege, perlege, manibus Antiquorum monimenta contrectando peruolue, veterum illuſtrium Chriſtianorum viuendi normam conſule, vt Monaſtices probes probitatem, & tuam tu metipſe ſupercilij improbes impiam improbitatem. *State fratres,& tenete traditiones,quas didiciſtis ſiuè per ſermonem, ſiuè per epiſtolam veſtram.* Verba ſunt Apoſt.ad Theſſal.c.2.v.14. Apoſtol.

TITVLVS III.

De Monachorum multiplici viuendi ratione.

Vt inſigne molitionis Orbis opificium ſupremus Artifex elegantiùs expoliret, hortum ad Orientem conſeuit, ità numeris omnibus abſolutum,vt nihil ad aſpectum iucundiùs,ad voluptatem amæniùs, ad vtilitatem commodiùs nihil, vel conceptis votis, ex multiplici varietate poſſet exoptari. Quem ſi Chriſti Eccleſiæ appellauero exemplar,nemo prudens rerum æſtimator me temeritatis condemnabit piaculo. Cùm ad Sponſi mentem,& grauiſsimorum Patrum ſententiam me loquutum fuerit arbitratus. Quo amœno in loco,qui apricamur, ſingula quæque eius ornamenta luſtrare attentiùs, & diſſectas adamuſsim partitiones,areolas,ſeù omnigenis figurarum floribus variegatas, ociosiùs lubet contemplari.

CAPVT I.

De diuiſione Monachorum.

In Religioſa diſciplina Chryſoſtomus inſtructiſs. Homil. 8. in 1. ad Corinth. diuerſa indicat Religioſorum genera: quòd in ea Epiſtola Apoſt. quoſdam ſuprà petram Chriſtum, argentum, aurum, vel pretioſas margaritas alios ſuperædificare teſtatur: ex illis vocatis ſeruis,quibus opulentiſsimus Herus diuerſa talentorũ genera largitus,vnicuique ſecundùm propriam virtutem, impertitus eſt. In quibus Cœnobitas, Eremitas, & Anachoretas (ſuprà laxiorem Chriſti mam vitam exædificantes argentũ,aurum,& margaritas, viuendi ſtrictioris formula, ad talentorum menſuram, & ſingulorum genia) exprimi, mihi certum eſt.

G AR-

ARTICVLVS I.

Quotuplex ſit Monachorum diuiſio.

1 *Cœnobitæ vitam communem degunt ſimul in vrbibus. Eremitæ in eremis in ſeparatis antris Anachoretæ ſolitariè incerta ſede.*

2 *Poſt vitã Cœnobiticam ad vitam quandoq. traducebantur Anachoreticam.*

3 *Nomen* Eremita *commune etiam Anachoretis, ſpecialiter conuenit cellas in colentibus in eremis.*

Hieron. SAnctus Hieronym. Epiſt. 22. ad Euſt. de quibuſdam agens, qui Religioſorũ nomine gloriabantur, dicit, hos in ciuitatibus, & oppidis Ægypti ex proprio labore ſibi victum comparare, nũcupatos *Remoboth*. Quod Monachorum genus deterrimum dicitur in Collationibus Patrum apud D. Th. 2.2. q. 186. art. 5. ad 5. Caſſian. Collat. 18. c. 4. *Sarabaitarum* meminit, qui impuri erant homines improbiſſimi. Benedictus in principio ſuæ Regulę *Girobaitas* eos appellat, qui deſerebant Monaſteria, vt liberiùs viuerent in eremis: quorum viuendi licentia, cum corruptio potiùs Religionis ſit, quàm informatio, non Religioſos, aut Monachos conſtituebat veros, inter proprios Monachos, de quibus eſt ſermo, numerandos. (D.Thom.; D. Bened.)

1 Propriorum, & verorum Monachorum ab antiquo veteres agnóuerunt Scriptores trimembrem diuiſionẽ: Monachos in Cœnobitas, Eremitas diuidentes, & Anachoretas: de quibus Iuſtinus Martyr in lib. Quæſt. & Reſp. q. 21. & 110. Quorum diuerſitatem S. Iſidor. Hiſpalen. lib. 2. de Officijs, cap. 5. his verbis teſtatã literis poſteritati reliquit. *Tria ſunt optima Monachorum genera. Primũ genus eſt Coenobitarum, ideſt in communi viuẽtium, ad inſtar ſanctorum illorũ, qui temporibus Apoſtolorum, in Hieroſolymis, venditis, ac diſtributis omnibus, indigentibus, habitabant in ſancta communione vitæ; non dicentes aliquid proprium, ſed erant illis omnia communia in Domino. Secundum genus eſt Eremitarum, qui procul ab hominibus recedentes, deſerta loca, & vaſtas ſolitudines ſequi, atque habitare perhibentur. Hi incredibili contemptu, ſola ſolitudine delectabãtur, herbis agreſtibus victitantes, pane ſolo, & aqua contenti; qui eis per certa interualla temporum deferebatur: ſicq. ſecretiſſimi penitùs, & ab omni hominum conſpectu remoti, Domini tantùm colloquio perfruuntur, cui puris mentibus inhæſerunt; & propter cuius amorem, non ſolùm mundum, ſed hominum conſortium reliquerunt. Tertium genus eſt Anachoretarum, qui iam Cœnobiali conuerſatione perfecti, includunt ſemetipſos in cellulis procul ab hominũ conſpectu remoti, nulli ad ſe præbentes acceſſum; ſed in ſola contemplatione Dei viuentes.* (Iuſt. Mart.; Iſidorus.)

Dices: Eremitæ idem ſunt, qui & Anachoretæ, ex eodem Iſidoro lib. 7. Etymolog. c. 13. *Cœnobitæ ſunt, quos nos in communi* (Iſidorus.)

muni viuentes poſſumus appellare: Cœnobium enim plurimorum eſt. Anachoretæ ſunt, qui poſt cœnobialē vitam deſerta petunt, & ſoli habitant per deſerta: & ab eo quòd ab hominibus procul receſſerunt, tali nomine nuncupantur. Eremitæ hi ſunt, qui & Anachoretæ ab hominum conſpectu remoti, eremi, & deſertas ſolitudines appetentes: Ergò diuiſio ſolùm bimembris eſt; qua Monachi diuiduntur in Cœnobitas, tāquàm in vnum membrum, & in Eremitas, ſeu Anachoretas, tanquàm in aliud. Ità Bellarm. lib. 2. de Monach. c. 3 Reſpondetur: Anachoretas, & Eremitas eſſe diuerſos; etſi in nominis Etymologia conueniant, tales enim dicuntur à ſolitudine, & eremo; illi enim omnes à ciuitatibus recedentes, eremos, & ſolitudines petebant, ſed diſtinguebantur in hoc; quod Eremitæ in antris, & ſpecubus, ac ſpeluncis commanebāt, quaſi in communitate ſub vno Rectore, & nō ſub vno tecto, ſicut Cœnobitæ in vrbibus. Anachoretæ verò non certo ſolo, nec in aliorum conſortio vitam Monaſticham traducebant. Vt patet in vita Antonij Mag. & Pauli primi Eremitæ: iſte enim dicitur Eremita, quia in eremo traduxit vitā; ſed diuerſā omninò in modo ſeparationis ab Antonij vita, qui viuebat in certo loco cū alijs in ſpeluncis, & in cauernis terræ. Bellar.

Quā diſtinctionem planè adducit S. Iſidiorus in duobus locis citatis. *Eremitæ ſolitudine delectabantur, pane ſolo, & aqua contenti, quod eis per certa interualla temporis deferebatur.* Ecce quomodò Eremitæ certa, & determinata ſolitudinis loca inhabitabant. *Anachoretæ includunt ſemetipſos in cellulis procul ab hominum conſpectu remoti, nulli ad ſe præbentes acceſſum.* Hi poſt cœnobialem vitam, vel Vrbium, aut ſolitudinis, deſerta petebāt, & per ea ſoli habitabant, non cum alijs in loco determinato, ſicut Eremitæ. Ità idem ſanctus Doctor cum ait: *Ad ſolitariam vitam probatòs Monachos per viginti, aut triginta annos tranſire.* Sic Hieron. Epiſt. 22. ad Euſtoch. & Epiſt. 4. ad Ruſtic. Aug. lib. 1. de Morib. Eccleſ. c. 3. Caſſian. Collat. 10. c. 3. Benedict. c. 1. ſuæ Regulæ S. Th. 2. 2. q. 186. art. 5. & q. 188. art. 5. Anachoretas veteres nuncupans Monachos, quia priuſquàm in eremū ſecederent, Monaſticham vitam in Monaſterijs traducebant, vt fecit Paphuntius: & notauit Baronius Tom. 3. Annalium ad annum 3328. *Cœnobitæ (ait) pariunt Anachoretas, qui ſic volūtate Patris omnium Præſidis, agere ſolitarij permittuntur, vt tamen vinculo quoque obedientiæ adſtringantur.* 2. Hieron. Auguſtin. Caſſian. Benedict. D. Thom. Baron.

Quam diſtinctionem Eremitarum, & Anachoretarum exprimit Petr. Damian. Tom. 3. Opuſcul. 15. ad Stephan. Monac. *Eremitarum ordo bipartitus eſt, quorum videlicet alij cellulas incolunt; alij paſſim per Eremi deſerta gradientes, certas ſedes habere contemnunt. Sed qui per eremum ſpatiando diſcurrunt, Anachoretæ, qui verò cellulis contenti ſunt, vſitato vocabulo Eremitæ dicunrur: quibus nimirùm nomen commune, factum eſt ſpeciale.* Petr. Dam. 3.

Digitized by Google

ARTICVLVS II.

De illorum membrorum Religionis varia viuendi ratione.

1 Cur Cœnobitæ dicantur.
2 Vitæ Cœnobiticæ cõmendatio.
3 Vita collegialis, nunc religioſorũ viget in Chriſti Eccleſia; Prophetarum in antiqua.
4 Anachoretæ nullo certo loco deputato ſolitariè vitam traducebant.
5 Non opponitur ex natura rei, Religioſo ſtatui vita Anachoretica.
6 Fæminæ olim in proprijs domibus, quandòq. Monaſticham vitam agebant.
7 Eremitæ non in Vrbibus, ſed in eremis in ſpeluncis viuebãt.
8 Eremitarum Præpoſiti nuncupabantur primitùs Patres, & Abbates.

QVi ſub vno Moderatore, & tecto, vnica viuendi ratione communiter in frequentia viuebant; Cœnobitæ dicebantur; cuius nominis rationem reddidit Beda lib. Retract. in Acta. *Beda.* *Erant illis* (ait) *omnia communia. Communia latinè, græcè Cœna. A quo nomine conſtat perfectos Dei famulos Cœnobitas græcè, & communiter viuentes latinè dici. Cœnobia eorum habebant vocata. Bion namquè lingua Græcorum vitam conſtat appellari, non eam vitam, qua morti contraria eſt, ſed illam, dum quærimus, quam quiſque conuerſationis vitam ducat in militia, an in agricultura, aut in alia qualibet honeſta, aut turpi: Monachus ſit, aut Clericus, an Laicus. Cæterum vita, qua à mortuis diſcernimur, Zoe nũcupatur à Græcis.* Qui ergò ità viuunt, vt ſint omnia eis communia in Domino, rectè cõpoſito ex duobus vno nomine vocantur Cœnobitæ. Quam viuendi rationem 2.
Auguſt. in Pſalm. 132. ità commendabat. *Auguſtin.* *Qui ſic viuunt in vnum, vt vnum hominem faciant, vt ſit illis verum, quod ſcriptum eſt, cor vnum, & anima vna, multa corpora, ſed non multa corda, &c. rectè dicitur monos, ideſt vnus ſolus.*

De quibus Baſilius in Conſtit. *Baſilius* Monaſt. cap. 19. *Hi verò imitatores ſunt Saluatoris noſtri, eiuſquè vitæ, quam inter nos duxit, quemadmodùm enim ille coacto Apoſtolorum choro, communia cũcta, ſeq. ipſum Apoſtolis præbuit, ità hi quoquè Antiſtiti ſuo obtemperantes, genus viuẽdi Apoſtolorum imitantur, ac Domini.* Vbi de hoc Religionis inſtituto in vita communi multa præclara ſcribit, dicens: Maximam partem eorum, qui ſe colendæ pietati dederant, in ſocietate cum alijs degiſſe. Et à c. 20. vſque ad 23. iſtius ſtatus firmitatem, & rectum obedientiæ ordinem deſcribit, atque commendat.
De quo genere Religioſorũ Iura 3.
loquuntur: & Theologi cum D. Thom. 2.2. q. 186. quia ſolus *D. Thom.* iſte proprius Monaſtichus religioſus ſtatus iam in Eccleſia viget. Cuius viuendi rationem collegialiter nouimus in veteri Teſtamento, in Collegijs Prophetarum, quæ præcepto Dei viſitauit

Elias

Eſdræ 4. Regum. in Ierich. Bethel. &c. Et apud Ethnicos collegia fuiſſe Augurum, quorum Feſulis erat celeberrimum, tradit Alexander ab Alexandro lib. 5. Gen. Dier. cap. 19. *Alex. ab Alexan.*

4 Anachoretæ in eremis nullo certo, fixo vè ſolo, ſolitariam vitam traducebant; poſt multis annis vitam exculeam Cœnobiticam; cuius Inſtituta obſeruabant in ſolitudine, de licentia Præpoſitij & ideò primitùs in illa viuendi ratione ſe penitùs excolebant in communi, vt ſolitariè poſſent poſtmodùm eandem vitam agere, quam experti fuerant. Ità citatus Hieron. ad Euſt. *Hieron.* *Anachoretæ, qui ſoli habitant per deſerta, & ab eo quòd procul ab hominibus receſſerunt, nuncupãtur. Hi exeunt de Cœnobijs.* De his Ioannes Eremita, Collation. 18. cap. 6. in Caſſian. *Vaſtos eremi receſſus penetrare, non timent. Idcircò Anachoretæ, id eſt ſeceſſores talis dicitur, quòd ſemper ab hominum conſpectu ſeipſum conetur ſecernere.* *Io. Erem.* De his Petrus Damian. Tom. 2. Serm. 1. Dedic. Eccleſ. fol. 204. *Petr. Dam.* *Qui per cauernas montium, & vallium concaus latitantes, Angelicis ſociati Spiritibus, in diuitias gloriæ contẽplatiuis oculis rapiuntur; & in carne carnis obliti, naturam ſuã indefeſſa meditatione fatigãt.*

5 Quem viuendi modum in priuata, ac ſolitaria vita, Monaſticho, non opponi; probat Suarez Tomo 3. de Relig. lib. 2. §. 2. 3. & 4. *Suarez* Quia nequè ex ratione ſtatus vt ſic, aut ex ratione talis ſtatus, vel ex propria ſpecifica ratione, ſtatus Monaſtichus exigit vitam communem eſſentialiter, & ex natura rei. Nam ex ratione ſtatus ſolùm dicit immobilitatem in conditione libertatis, ſeù ſeruitutis; in ratione talis ſtatus dicit immobilitatem in ſpirituali ſeruitute voluntaria; ratione ſuæ ſpecificæ differentiæ eſt ſchola, & via adquirendæ perfectionis. Sed conditio ſeruitutis poteſt eſſe propria alicuius perſonæ priuatam vitam agẽtis; & quis poteſt alicui ſe ſubijcere ſpiritualiter, liberè in ſua vita priuata abſquè conſortio aliorũ; & iſte talis priuatam vitam ducens, perfectionis acquirẽdæ via poteſt inſiſtere per obſeruantiam trium conſiliorum Euangelij, ad perfectionem tendens, ſubditus alteri ex traditione, & votis, ex cuius facultate ſic ſolitarius perſiſtat: ergò talis modus viuẽdi ſinè vita communi, non opponitur religioſo modo viuendi Monaſticho ex natura rei: iuxtà nomen Monachi, quod *ſolus* interpretatur. Quos Baſilius in ſuis Monaſticis Inſtitutionibus, à principio vſquè ad c. 18. inſtituit. *Baſilius.* Vndè in cap. 19. *Ac de his* (ait) *quidem, qui ſingulariter, ac ſeorſim à cæteris ad pietatem ſe exercent: dequè ſolitariam vitã complexis, ſuperiùs dilucidè, quantum potuimus, diſputauimus.* 6.

Sed & olim Virgines ſacras in proprijs domibus priuatam vitã egiſſe, ſub poteſtate Epiſcopi à quo ſacrum velum, tanquàm ſignum Religionis recipiebant, *Conc. Illi.* conſtat ex Concilio Illiberritano, c. 27. & Carthag. 3. cap. 38. *Con. Carth.* Nec dubitandum eſt, poſſe nunc Pontificem, alicuius vota Reli-

gionis admittere, quibus is in vi-
ta priuata verusReligioſus exiſte-
ret: vt Sanctimonialium vota
primitùs recipiebant Epiſcopi:
& Cœnobiorũ Abbates Anacho-
retarum vota ſuſcipiebant, quæ
de eorum licentia, in vita poſt-
modùm priuata ſolitarij adim-
plebant.

7 Proprio nomine Eremitæ
nũcupati certis eremis, & ſolitu-
dinibus religioſam vitã ducebãt,
habitantes in ſpeluncis, & antris,
multi communiter degentes ſub
præfectura vnius Abbatis; ſed nõ
in frequẽtia ſub vno tecto in do-
mibus muratis, ſicut Cœnobitæ
in cõmuni, ſed rigidiùs viuebant.
Quorum nonnulli exCœnobijs ad
cellas ſe recipiebant, vt aſperri-
mã vitã ducerent ſub Præpoſitis:
8. Hos *Abba*, lingua Syriaca, Latinè
Pater appellabant antiqui. Vt re-
Hieron. fert Hieronym. lib. 4. in Matth.
*Quomodò vulgato ſermone maxi-
mè in Palaſtina, & Aegypti Mo-
naſterijs ſe inuicẽ Patres vocant.*
& Epiſt. 22. ad Euſtoch. *Machar.
Pambo, Iſid. quos Patres vocant.*
Cyrillus Alexand. Cyrillus Alexandrinus Epiſtolã
ad Presbyteros, & Diaconos
inſcripſit. *Patribus Monachis*.
Petrus Damian. De his Petrus Damian. citatus.
*A forenſium cauſarum tumulti-
tibus elongati, ludificatorias in-
cantationes Dæmonũ pariter elu-
dunt. In Scripturis aſſidui, in
obedientia præcipui, feruidi cha-
ritate: beata Vrbis gaudia è ve-
ſtibulo contemplantes.* Tales fue-
re Monachi Orientales, de qui-
Philo. bus Philo, & Hieronymus: tales
Hieron. Africani quondam Auguſtiniani;
tales & Occidentales priores,
quos retulit Caſſian. lib. de Inſtit.
Caſsian.

renunciantium. Quorum præpo-
ſiti ſunt Abbates compellati.

ARTICVLVS III.

Qualis ſit Monachorum diuiſio.

1 *Non differũt eſſentialiter Cœnobita, Eremita, & Anachoreta.*
2 *Chriſtus Dominus, & eius Apoſtoli coluerunt vitam mixtam.*
3 *Non opponitur vita eremi profeſsioni cœnobiali.*
4 *Vtilis proximis Eremitarum vita.*
5 *Antiqui Religioſi non diſcernebantur à recẽtioribus eſſentialiter.*
6 *Antiquiores Religioſi profeſſionem emittebant.*
7 *Vita communis Religioſorum adhuc vigebat à tempore Apoſtolorum.*
8 *Non traducebant religioſam vitam monaſticam omnes credentes Apoſtolorum tempore.*
9 *Ab exordio naſcentis Eccleſiæ Religioſorum legimus ſpecialia indumenta.*
10 *Sæculi negocijs implicati, etiã inter Ethnicos, dignoſcebantur ex indumentis, diſcreti ab his, qui ſæculo renunciabant.*
11 *Antiquorum religioſa veſtimenta.*
12 *In Religioſo ſtatu ab exordio capillorum tonſura.*
13 *D. Petrus geſtabat coronam ex capillorum tonſione.*
14 *Matutinæ preces media nocte, antiquis Monachis vſitatæ.*

15 *Re.*

15 *Religioſorum mos antiquus, dicendi:* Deo gratias.
16 *Chorus veteris Religioſorum.*
17 *Ad fugiendam otioſitatem, manibus, ab Apoſtolorum tempore, Religioſi laborabant.*
18 *Deus non patitur creaturas, otiari: cùm nec ipſe Deus ſit otioſus in æternitate.*
19 *A Chriſto Domino, & ab Apoſtolis inſtructi Monachi iurè mendicant.*
20 *Quandoquè licet Monachis aliundè, quàm ex mendicitate victum comparare.*
21 *Non omnes virtutes poſſunt omni tempore in exercitio eſſe, in quibus moderamen exigitur diſcretionis.*
22 *Facultate Pontificia, iuſtè obtinent pro neceſſitate temporis, in communi Religioſi diuitias.*

1. PRædictam Monachorum diſtinctionem in Cœnobitas, Eremitas, & Anachoretas, non eſſe eſſentialem, probant verba D.Th. 2.2. quæſt. 188. art. 1. *Hoc eſt commune in omni Religione, quòd aliquis totaliter ſe debet præbere ad ſeruiendum Deo. Vndè ex hac parte non eſt diuerſitas inter Religiones.* Cùm igitur quiſque ità ſe præbeat per obſeruantiæ trium conſiliorum Euangelij vota; in quo diximus eſſentiam Monaſtici veri ſtatus religioſi conſiſtere; ſequitur ex D.Thoma, hanc Monachorum diuiſionem, non eſſe eſſentialem, cùm omnes in hac adæquata eſſentia conueniant, vt probatum ſupra eſt. Quia Cœnobitæ fiebant Anachoretæ ſub obedientia eiuſdem Abbatis, & obligatione Regulæ, abſquè eſſentiali mutatione ſtatus: ergò hæc diuiſio, non eſt eſſentialis, ſed accidentalis; ſubiecti nempè in accidentia. Nam accidentale eſt ſtatui religioſo Monachorum, quòd ſit Religioſus in Clauſtro, in cellulis ſolitudinis, vel per eremum diſcurrat. Cùm plures Religiones eiuſdem Inſtituti, in Vrbibus Monaſteria habeant, & in eremis.

D.Thom.

2 Dices; vita Eremitica eſt ſtatus contemplantium; ſed cœnobitica poteſt ſolùm in actione conſiſtere: quæ itè ſæpè in actione ſiſtit, & contemplatione; qualis fuit Apoſtolica. Actorum cap. 6. verſ. 4. *Nos verò, orationi, & miniſterij verbo inſtantes erimus:* & 1. Corinth. c. 9. verſ. 16. *Si euangelizauero, non eſt mihi gloria; neceſſitas enim mihi incubit. Nam cùm liber eſſem ex omnibus, omnium me ſeruum feci, vt plures lucrifacerem:* ergò diuerſum inſtitutum eſt eſſentialiter cœnobiticum, & eremiticum: quia ſolitudo actioni congrua non eſt. Reſpondetur: ſolitudo nõ congruit Religionibus, quæ ſunt ordinatæ ad opera vitæ actiuæ, ſemper; benè tamen ad tempus; exemplo Chriſti, qui vt dicit Lucas, cap. 6. verſ. 12. *Exijt in montem orare, & erat pernoctans in oratione Dei:* etſi vt dicit D. Thomas 3. part. quæſt. 40. art. 1. ad 2. *Vitam mixtam, vti præſtantiorem elegerit.*

Act. *Apoſt.* *Luc.* *D. Tho.*

3 Nam quamuis in actuali exercitio vitam ducant Eremitæ contemplatiuam, tamen ex inſtituto, & in præparatione animi, vitam poſſunt profiteri actiuam: quia vt notat D. Th. 2.2. qu. 188. *D. Tho.*

art. 8. ad 3. *Habent obedientiam in præparatione animi; vt ſi iubeant Superiores, aut ſi vrgeat proximorum neceſſitas, exiliant è latebris in ipſorum ſubſidium, ex obligatione proprij inſtituti.* Cui nec opponuntur ſiſtentes adhuc in contéplatione: vt enim dicit D. Th. ad 4. *De facto ineunt ſaluti animarum, quòd multùm ſint vtiles generi humano.* Vnde Auguſtinus de Mor. Eccl. *Videntur autem nonnullis, rei humanas plus, quàm oportet deſeruiſſe, nò intelligentibus quantùm nobis eorum animus in orationibus proſit; & vita ad exemplum, quorum corpora videre non ſinimur.* Et quia Eremitæ, & Anachoretæ ex maiori dilectione Dei, & conſequenter proximi, hanc vitam eligant, tantò ardentiori amore proximos diligunt, & feruentiori, quantò eminentiori Cœnobitarum dilectione. Lege Apologiam Nicolai à Ieſu Maria Carmelitæ Diſcalceati contra propoſ. 20.

D. Thom.

Auguſt. 4.

Nic. à I. M.

5 Nec prędictos Monachos antiquiores Cœnobitas, Eremitas & Anachoretas à Monachis eſſentialiter, vel ſubſtantialiter diſtingui ſæclorum poſteriorum, probat Iacobus Tirinus tom. 3. in ſacram Scripturã in Controuerſ. Controuerſ. 9. num. 3. *Quia Inſtitutum religioſi ſtatus (ait) quod nùc viget in Eccleſia, quoad omnia eſſentialia, prorſus idem eſt cum eo, quod primis Eccleſiæ initijs floruit vſque ad tempus Baſilij, & Auguſtini: nam, & eundem finem primariũ ſpectat, ſcilicèt perfectionem vitæ Chriſtianæ; & medijs ad id prorſus ijſdem vtitur: puta tribus conſilijs Euangelicis, votis firmatis.* Nam vt ex S. Ambroſio in Exhortatione ad virgines, probat noſter Vualdenſis Doctrinal. fidei lib. 4. art. 1. capit. 5. ex illis verbis. *Ecce nos reliquimus omnia*, Monaſticham Profeſsionem Apoſt. exorſi ſunt in Euangelio. *Ioannes (inquit) vt Profeſsionis illius: ecce nos reliquimus omnia, nihil ſibi reſeruauit de mundo, non aurum, nec argẽtum, non agrum, nec domum; ſed omnibus his contemptis, &c.*

Iacob. Tirin.

Ambroſ.

Vualden.

6 Quorum tria religioſa vota probat D. Th. 2. 2. quæſt. 88. & Aluarus Pelag. de planctu Eccleſ. lib. 2. cap. 56. Quam profeſsionem Monaſtichã, ſub tribus votis conſiliorum Euangelij, in manu Præpoſiti communitatis emiſſam legimus in Patribus, & Hiſtoriographis relatam ſub nomine *conſecrationis, benedictionis, iuramenti*, aut *Profeſsionis* tacitæ, vel expreſſæ. In iuramento Eſſenorum *de ſeruan. tradit. Maiorum*, tria implicitè continebantur religioſa vota, quæ in illis traditionibus erant comprehenſa: ſicut in primitiua Monachorum Profeſsione *de ſeruãda vita indiuiſa*: & in Benedictina, *de obediendo iuxtà Regulam*: & in Carthuſiana, *de vita emẽdãda*, eadem tria complectuntur vota. De quibus religioſis votis Iuſtinus Martyr, quæſt. 89. Cyprianus, de Habit. Virg. Clem. Alexand. lib. 2. Strom. *Qui profeſſus eſt, ſeu vouit ſe non ducturum vxorem, &c.* Epiphan. lib. 2. Tom. 1. Hæreſi 61. contrà Apoſtolicos. *Matrimonium poſt votum*

D. Thom.

Iuſtin. M.

Cyprian.

Clẽ. Alex.

Epiphan.

tum contractum, peccatum eſt. Concil. Anciran. *Quotquot virginitatem pollicitam præuaricati ſunt, &c.* Legatur Hil. in Pſ.64. Dionyſ. de Eccleſiaſt. Hierarch. part.2. cap.6. Profeſsionis Monaſticæ ſic ritum deſcribit. *Stat Sacerdos antè ſacrum altare, Monaſticam impetrationem pſallens. Interrogat primùm an renunciet diuiſibilibus omnibus, nō ſolùm veris, verùm etiam imaginibus quoquè, ac phantaſijs. Deindè exponit illi perfectiſsimam vitam; illum apertè conteſtans, oportere eum mediam longè antecedere. Vbi verò ille iſta omnia intentè promiſit, exutum veſte omni, aliam induit.*

Con. Anci. · Dionyſ.

In Regula Pachomij cap. 95. habetur: Monachos profiteri, ſeruare Regulas Monaſterij. Baſilius Magnus, Regula 14. *Qui factam à ſe Profeſsionem reciderit, in Deū peccat, quem Profeſsionis ſuæ teſtem adhibuit, cuique ſe ſolemni voto obligauit.* Hier. Epiſt. 1. ad Heliodor. *Tu autem perfectū te fore pollicitus es: nam cum derelicta militia, te caſtraſti propter Regnū cælorum, quid aliud, quàm perfectam ſequutus es vitam?* Caſſian. de inſtitut. Renunt. lib.4. cap.35. & 36. *Secūdùm hoc, quod profeſsi ſunt &c. In hac nuditate, quam coram Deo, & Angelis eius profeſſus es, ad finem vſquè perducas.* Auguſt. lib.17. de Ciuit. cap.4. Apoſtolos votum magnū emiſiſse teſtatur. Et ſer.2. de communi vita Cleric. *Qui ſocietatem communis vitæ iam ſuſceptam, quæ laudatur in Actis Apoſt. deſerit, à voto, & Profeſſione ſua cadit.* Et ſerm.6. ad fratres. *Sic & tu Monache, antequā promitteres, in tua erat poteſtate facere, quod volebas; vox tua ligauit te mihi.* Optatus Mileuitanus lib.6. de Schiſmate dicit, velum fuiſſe inſigne quoddam, quo ſacræ virgines, à non ſacris diſcernebantur. Nam vt tradit Tertul. de veland. Virgin. Chryſoſt. tom.5. ſerm. quòd Regular. fœminæ viris cohabitabant, & Ambroſ. lib.3. de Virg. *Veli impoſitio Profeſsio, quædam Religioſa fuit.*

Pachom. · Baſil. · Hieron. · Caſsian. · Auguſt. · Optat. Mileuit. · Tertull. · Chryſoſt. · Ambroſ.

7 De vita communi tempore Apoſtolorum, eorū, qui religioſam vitā colebant, conſtat Actuū Apoſt. c.1. v.12. *Viri Galilæi reuerſi ſunt Ieroſolymam à monte, qui vocatur Oliueti, qui eſt iuxta Ieruſalem Sabbati habens iter. Et cùm introiſſent in cœnaculū, aſcenderunt vbi manebat Petrus & Ioannes, & Iacobus, & Andreas, Philippus, & Thomas, Bartholomæus, & Matthæus, Iacobus Alphæi, & Simon Zelotes, & Iudas Iacobi. Hi omnes erant perſeuerantes vnanimiter in orationibus cum mulieribus, & Maria Matre Ieſu & fratribus eius.* Et cap.2. verſ.1. *Et cum complerentur dies Pentecoſtes, erant omnes pariter in eodem loco.* C.4. *Multitudinis autem credentium erat cor vnum, & anima vna: nec quiſquam eorum, quæ poſsidebat aliquid ſuum eſſe dicebat, ſed erant illis omnia communia. Quotquot enim poſſeſſores agrorum, aut domorum erant, vendentes afferebant pretia eorum, quæ vendebant, & ponebant antè pedes Apoſtolorum, &c.* Accidit autem caſus de morte Ananiæ, & Saphiræ in pœnā proprietatis.

Act. Apoſt.

Et

Et ſubdit Lucas. *Erant vnanimiter omnes in porticu Salomonis. Cæterorum autem nemo audebat ſe coniungere illis: ſed magnificabat eos populus. Magis autem augebatur credetium in Domino multitudo virorum, ac mulierum.*

8 Quibus verbis oſtenditur, Religioſorum vita communis, non omnium fidelium. Nam viri illi Galilæi, qui à monte Oliueti reuerſi remãſerunt cum Apoſtolis, & Religioſis mulieribus in cœnaculo, Religioſi erant: & qui vendebant poſſeſsiones, vt vnanimiter viuerẽt cũ Apoſtolis: alij autẽ erant credẽtes, populus nẽpè, qui magnificabat eos, quorum nemò audebat ſe coniungere illis, vt vnanimiter viuerent: & tamen magis augebatur credentiũ in Domino multitudo virorum, ac mulierum: ergo qui ſe illis coniungebant, vendentes poſſeſsiones, vt in paupertate viuerẽt, Religioſi erant, diuerſi ab illa multitudine credentium virorũ, ac mulierum, quæ magis in Domino augebatur: cũ non augeretur multitudo eorum, qui in cõmuni vita Apoſtolis iungebãtur. Vt conſtat ex textu. Cuius viuẽdi modi in Palæſtina, & Alexan-
Philo. dria Philo meminit lib. de probi hominis libertate, & de vita con-
Caſsian. templantium, & Caſsian. lib. 4. de Inſtit. Renunt.

9 De Religioſo ſolito indumento Religioſorum, in vetere, & nouo Teſtamẽto ſermo eſt: etiãq. ab Apoſtolorum ſæclis vſitato, probationẽ reperimus in hiſtoria Euangelica, in qua ſic noſter generis humani Vindex ſuos Diſcipulos religioſè induit. *Nolite portare ſacculum, neque peram, neque pecuniam in zonis, neque calceamenta in pedibus, neque duas tunicas habeatis; ſint lumbi veſtri præcincti, &c.* Quẽ fuiſſe Religioſum habitum oſtendit Ioſeph. lib. 2. de bello cap. 7. *Ioſeph.*
Eſſenorum, *tunicas vocans Perizomata*, ideſt tunicas conſtrictas zonis. Et Philo de vita con- *Philo.*
templ. *In veſte apparet ſimplicitas. Ad arcendos calores, & frigora: pro pelliceis, craſſa tunica in hyeme, æſtate verò exomis, aut interula linea. In vniuerſum enim exercent modeſtiã, vt exomis oſtendit, quæ tunica eſt ſinè manicis.* Exutum veſte ſæculari, religioſa Monachum indui, citatus ſcribit Dion. de Eccleſ. Hierar. c. 6. De qua mutatione
veſtis legendus eſt, Tertul. lib. *Tertull.*
de Velandis Virg. Baſil. Epiſt. 1. *Baſil.*
ad Gregor. Athanaſ. lib. de Virg. *Athanaſ.*
Hieron. ad Paulin. *Tunicam mu- Hieron.*
tas cũ animo: & ad Marcel. Epiſt. 23. *Nos quia ſerica veſte non vtimur, Monachi iudicamur.* Chry- *Chryſoſt.*
ſoſt. Hom. 69 in cap. 12. Matth. *Alijs Caprarum, alijs Camelorum pilis confecta veſtes ſunt: multis coria ſunt: & ea vetuſtate confecta, ſatisfaciunt.*

Germanus Conſt. Tom. 6. Bi- *Ger. Conſt.*
bliot. Patr. in Contempl. rerum Eccleſiaſt. *Monachalis habitus eſt ad imitationem cultoris, & quaſi eius deſerti Baptiſtæ Ioannis.*
Caſsian. lib. 1. Inſtit. Greg. Mag. *Caſsian.*
lib. 2. Diolog. cap. 1. Et vt notat *Gre. Mag.*
Leo in ſuo Typo Rat. 1. Sect. 1. *Leo à S. Io.*
Antiquis ea ſemper fuit conſuetudo, Ethnicis perindè, atque Or-
thodoxis, vt ſæculi negotijs im- 10.

plici

plicitos diuerſa veſtimenti, ſiuè
materia, & forma, ſiuè qualitas
& color ab ijs diſcriminaret, qui-
bus incũbebat ex officio Numi-
num altaribus, & ſacris vacare.
Etenim quemadmodùm religio-
ſus Ordo, ſtatus eſt Deo ſacer,
ſpecialis ad ei placendum in vi-
tæ auſteritate deputatus, omni
prorsùs æuo, eam vitam profiten
tibus in Clauſtro, aut eremo, in-
dumentum aptum comperitur
vſitatum: vti apud Gentes, Re-
ges, Senatores, Sacerdotesq. no-
tabili veſtitus genere diſcerne-
11. bantur à vulgo. Etſi pro regio-
num, & temporum diuerſitate,
materia multiplex Monachis fue-
rit veſtium, & varia forma. Ci-
licina veſtis, ſagum, & animan-
tium diuerſæ pelles celebriorem
vſum obtinuere: ſicut in forma
colobium, velut penula; birrus,
ſeù teres; & pallium Græcis, toga
Latinis: quo ad Fidem conuerſos
vti ſolitos, multa teſtantur. Sem-
per tamen materia vilis, honeſta
Baſil. forma. Sic Baſil. Epiſt. 1. *Habitus*
neglectus, veſtis ſordida, adeòq.
lugentes conſultò, meditatòque
Hieron. *faciunt*. Hieronymus ad Ruſtic.
Sordida veſtes candidæ mẽtis in-
Athanaſ. *dicia ſunt*. Athanaſ. lib. de Virg.
antè medium docet, Sanctimo-
niales *fuſcas veſtes, ac viles gere-*
Auguſt. *re*. Auguſt. Epiſt. 199. ad Ediciã
indicat, *fuſcam veſtem fuiſſe*
inſigne continentiã profitentium.
Et lib. 6. contra Fauſtum capit. 9.
dicit: *peccatum eſſe, ſi vel San-*
ctimoniales gerant ornamenta
nuptarum: vel nuptæ ſpeciem
Caſsian. *virginum veſtibus referant*. Caſ-
ſianus totum primum librum,
de inſtitut. Cœnob. conſumit in
explicando habitu Monach. do-
cens; eos præſcriptum habitum
profeſſionis congruentem à Ma-
ioribus accepiſſe; nõ ſuperſtitio-
ne aliqua, vel vt vanitatis, ſeù
elationis ſe mina fouerent, ſed vt
neceſsitatis, & Religionis gratia
corpus contegerent, nuditatis
verecundiam operirent, carnem
conſtringerent, & expeditiores
ad religioſa obeunda munera
exiſterent. Conc. Carth. 4. Can. Con. C
164. diſtinguit laicalem habitum
à religioſo.

12 Cum mutatione veſtium,
tonderi Religioſum marem,
aut fœminam, ab omni æuo, ere-
mi, & Cœnobiorum cultorem,
vitæ addictum Monaſticæ, ſi re-
plicentur Eccleſiaſtici, & ſacri
Annales, conſtabit planè. Sic
Apoſt. 1. ad Cor. c. 11. v. 5. *Mu-* Apoſt.
lier ſi non velatur, tondeatur: ad Corin
orandum ſcilicet, & prophetan-
dum; ſi conſecrata non ſit velo;
tondeatur; vt ſcilicet conſecre-
tur: & ſic velato capite oret, &
prophetet in Eccleſia. Sic cita-
tus Dion. de Eccleſ. Hierar. c. 6.
Sacerdos tondet, exutumque veſte
omni, aliam induit. Hieronym.
Epiſt. 48. ad Sabinian. ***Moris eſt***
in Aegypti, & Syriæ monaſterijs,
vt tàm virgo, quàm vidua, quæ
ſe Deo vouerint, & ſæculo renun-
ciantes, & omnes diuitias ſæculi
conculcarint, crinem Monaſterio-
rũ Matribus offerant deſecandũ.
Et hanc Religioſorum tonſionem
fuiſſe coronam, probat Vualden.
de Sacramental. titul. 9. c. 80. ex
Caſſiodoro qui ait: ***B. Petrum***
in memoriam Dominicæ coronæ,
ſimilis tonſura in capite coronam
geſtaſſe. Quam omnis ordo Mo-
naſti-

Digitized by Google

naſtichus, non ſolùm inter Græcos, ſed inter Aſſyrios, & occidentales Monachos primæuos geſtauit. Vndè Hieronymus ad Augu-
Hieron. ſtinum. *Dominum meum Alipium, & Euodium, vt meo nomine ſalutes, precor coronam tuam.*
Auguſtin. Et Auguſt. Epiſt. ad Proculianum. *Honorant nos veſtri: honorant vos noſtri: per coronam noſtram nos adiurant veſtri: per coronam veſtram vos adiurant noſtri.*

Omnes tandem vſus, & exercitia recentiorum Monachorum,
Chryſoſt. 14. in vetuſtioribus Chryſoſt. reperit ſuper Epiſt. ad Timoth. maximè matutinas preces media nocte fundendas Dauidis exemplo, *Qui media nocte ſurgebat, ad confitendum Domino.* Pſal. 118. v. 62. Et Chriſti Domini, qui *erat pernoctans in oratione Dei*.
Auguſtin. Auguſt. de Morib. Eccleſ. c. 31. *In communem* (inquit) *vitam caſtiſſimam, ſanctiſſimamq. congregati, ſimul ætatem agunt, viuentes in orationibus, & diſputationibus; operantur manibus, quibus, & corpus paſci poſſit, & à Deo mens*
15. *impediri, nō poſſit.* Et in Pſal. 132. *Hi inſultare nobis audent, quia Fratres cum vident homines, dicunt: Deogratias. Qui dicit, Deo gratias, gratias agit Deo. Vide ſi non debet Frater gratias Deo agere, quandò videt Fratrem ſuum. Non enim non eſt locus gratulationi, quandò ſe inuicem vident, qui habitant in vnum?*
16. Chryſol. Chryſologus Ser. 132. *Vbi ſunt* (inquit) *qui præſumunt Eccleſiæ conuentum poſſe contemni, & ſolitarias preces venerandæ congregationi autumant anteferri? Si duobus, vel tribus ſimul poſitis medium ſe futurum, & omnia ſe promittit per Matthæum Chriſtus præſtaturum? Qui nihil negat tam paucis, quid in concilijs, & congregatione ſanctorum poſcentibus denegabit? Sic credens Propheta hoc adeptum ſe, gloriatur, cum dicit. Confitebor tibi Domine in toto corde meo, in conſilio iuſtorum, & congregatione. Toto corde confitetur, qui totum ſibi in conſilio ſanctorum, quod popoſcerit audet eſſe præſtandum. Sed nonnulli ſub ſpecie fidei, contēptus ſui excuſare nituntur ignauiam, vt neglecto venerandi cœtus, & congregationis ardore, illud ſe tempus orationi deputare confingunt, quod domeſticis dederint, & impenderint curis: & dum proprijs deſiderijs mancipantur, diuina contemnunt, & deſpiciunt inſtituta.* Hactenùs Chryſologus, quæ in commendationem Chori Clauſtralium, & Cœnobitarum Monachorum dicta ſufficiant.

Ad fugiendum ocium, vſitatiſſimus Monachorum operandi 17.
mos, & laborandi, ab Apoſt. Paul. 2. ad Theſſalon. cap. 3. apud eos ſæclis omnibus obduxit callos. Paul. Apo. ad Theſ.
Cum enim Apoſtolus noſceret inter illos fideles, vagantes ociari multos; exemplo ſuo exhortatur eos, & verbo docet, ità labori incumbere, vt fugiant ocium admonens. *Ipſi ſcitis quemadmodùm oporteat imitari nos: quoniam non inquieti fuimus inter vos: neque gratis panem manducauimus ab aliquo, ſed in labore, & in fatigatione nocte, & die operantes, ne quem veſtrum grauaremus.*

Digitized by Google

remus. Non quaſi, non haberemus poteſtatē, ſed vt nos metipſos formā daremus vobis ad imitandum nos. Nam & cum eſſemus apud vos, hoc denunciabamus vobis, quoniā ſi quis non vult operari, non māducet. Audiuimus enim inter vos, quoſdam ambulare inquietè, nihil operantes, ſed curiosè agentes. Iis autem, qui eiuſmodi ſunt denunciamus, & obſecramus in Domino Ieſu Chriſto, vt cum ſilentio operantes ſuum panem manducēt. Nō ſuadet Paulus opera, vt præcipuè ex labore victum comparent Fratres, qui de communi viuebant; in quorū ſubſidiū, vbique gentium per omnes Eccleſias ille faciebat collectas: ſed nè ocioſi vagarentur inquietè, laboribus occupati. Sic Hieronymus. *Ad inquietè ambulantes, non ad quietè ſedentes, ſed curiosè agentes, quid in qua prouincia, vel ciuitate agatur, vel domo.* Ad hos igitur ſermo dirigitur Apoſtoli, vt ocioſitatem fugiant: non ad contemplatiuos, & ſacrarum Literarum ſtudijs, atquè concionibus deditiſsimos viros. Quod ſic intelligentes Religioſi, Apoſtolicam obſeruarunt traditionem.

Hierony.

Quod Hieron. ſcribit ad Ruſtic. *Aegyptiorum Monaſteria hunc habent morem, vt nullum abſq. labore, & opere ſuſcipiant: non tàm propter victus neceſſitatem, quàm propter animæ ſalutē, nè vagentur pernicioſis cogitationibus.* Et Caſſian. lib. 10. qui eſt de Accidia, c. 22. *Per Aegyptum Patres inſtituti, nullo modo ocioſos eſſe Monachos, ac præcipuè Iuuenes patiuntur: actum cordis, & perfectum patientiæ, & humilitatis ſedulitate operis metiētes.* Et c. 23. *Vndè hæc eſt apud Aegyptum ab antiquis Patribus ſancta ſententia: operantem Monachum vno Dæmone pulſari; ocioſum verò innumeris ſpiritibus deuaſtari.* 18. Pernicioſa namquè adeò eſt ocioſitas, vt & in feliciſsimo innocentiæ ſtatu, homini Deus iniunxerit, abſquè ſudore, Paradiſum operari: immò & Cælicolis Spiritibus Adminiſtratorijs inſtituerit, miniſtrare: ipſomet illorum Domino ſeruis ibidem miniſtrante. *Transiens miniſtrabit illis, &c.* Sed quid mirum, cum nec in æternitate Deus Dominus ipſe ocietur, Filium ſibi coæqualem gignendo, almumq. ſimilem Spiritum producendo.

Caſsian.

19. Ex mendicitate, opportunis temporibus, Monachos viuere, Chriſtus mendicans docuit. Vt in illud Pſ. 85. *Perſecutus eſt hominem inopem, & mendicum,* Clemens tradidit. *Populus Chriſtum inopem, qui non habuit, vbi caput ſuum reclinaret: & mendicum, qui mendicabat, aquam de Samaritana petens; mulier, da mihi bibere, perſecutus eſt.* Quibus verbis addit Michael Meldenſis, Senonenſis Epiſcopus. *Qui etiam adhùc mēdicat in membris.* Nam vt notat Theophilus in id Lucæ cap. 9. *Nolite portare ſacculum, &c. Ipſos mendicos mittit, quòd nequè panem ipſos portare vult, nequè aliquid, quibus indigent multi: nihil tuleritis in via, nequè virgam, nequè peram, nequè panem, nequè pecuniam.* Addens idem Theophylus in illud Lucæ c. 10. *In eadem domo manete*

Clemens.

Michael. Meldenſ.

Theophyl.

nete edentes, & bibentes, quæ apud illos ſunt. Videte ergò qualiter diſcipulos mẽdicare inſtituit; & precio eos enutrimentum habere noluit. Qua inſtructi diſciplina Monachi; cum licebat, ſolùm ex mendicitate viuebant. Sic Hieron. Tom. 2. contra Vigilantium. *Hæc eſt in Iudæa vſquè hodiè perſeuerans cõſuetudo, vt qui in lege Domini meditatur die, ac nocte, & partem non habet in terra, niſi ſolùm Deum, vt totius Orbis foueatur miniſterijs.*

Hieron.

Vuald. 20. Chryſoſtomus apud Vualdenſem Doctrinalis fidei lib. 4. art. 1. cap. 6. *Iſti detractores conformiter obloquuntur ſãctis Monachis mendicantibus victum ſuum. Sed quia non ſemper eſt opportunitas victum ex ſtipe quærendi, licuit quandoq. Monachis vſum pecuniarũ ex labore proprio, aut aliũdè ad victum, & veſtitum conſeruare, ex Præpoſiti facultate:* Cuius Chriſtus nobis præbuit exemplum, cum Lucæ c. 22. interrogauit Diſcipulos, *quando miſi vos ſinè ſacculo, & pera, numquid vobis defuit? dixerunt: nihil. Dixit ergò eis: ſed nunc, qui habet ſacculum, tollat ſimiliter & peram.* In quæ verba Zacharias Chriſtopolitanus ait. *Sunt virtutes ſemper tenendæ, vt miſericordia, humilitas, caſtitas, Fides, Spes, Charitas. Sunt & aliquandò pro tempore, locoquè omittendæ, vt fames, ſitis, vigiliæ, orationes, labor operandi, & docendi: Quiſquis ſemper exequendas putauerit, non modò ſe eorum fructu priuabit, ſed & notam incurret ſtultitiæ. Magiſter itàq. virtutum, vt inſinuaret diſcretionem, præcepit Diſcipulis ad prædicandum miſſis, nè quid in via tollerent, ſed de Euãgelio viuerent. Tempore verò perſecutionis, decreuit pecuniam victui neceſſariam tollere, donec tempus Euãgelizandi rediret, ſopita perſecutione.* Hoc moderamine diſcretionis vtuntur Religioſi in abdicatione temporalium, ſinè voti emiſsi fractione; vt primùm diſcretione præmiſſa vtebantur Apoſtoli, ſinè nota falſitatis, vel præuaricationis mandati, cum votum Profeſsionis noſtræ non poſſit eſſe maius, quam fuit eorum, qui verè dixerunt; *Ecce nos reliquimus omnia.* Secreta enim neceſsitas mutat exercitium, nõ ſoluit promiſſum: maximè cum fiat ex diſpẽſatione Prælati. Ideò in communi, pro temporis neceſſitate, Pontificia ſuprema facultate, poſſeſsiones Mendicantes iuſtè retinent, iam communes.

Zacharias Chriſtopolitan. 21.

22.

ARTICVLVS IV.

Signa religioſa defenduntur per Apoſtrophe ad Vuitclephum.

1 *Non ſunt ſigna vera virtutis deſerenda, quòd illis vtantur hypocritæ ſimulatè.*

2 *Fallit vitium ſpecie virtutis, & vmbra, in populorum perniciem.*

3 *Detegitur operibus vitium quod ementito perfectionis colore genuina virtutis lineamẽta celabant.*

4 *Diſtinctio in ſignis, & indumentis conuenit in diuerſis ſtatibus.*

5 Ob-

5 Obſeruantia vetuſtas, ſæpè rerum indicat probitatem: & omnium opinione, receptoque celebri adagione, vina commendat antiquitas.

HAc tanta noſtrorum Religioſorum cum antiquis in ratione viuendi vniformitate, audacia tua arguitur Vuitclephe, qui vt tuis vitijs molliùs ablandiaris, errores, idolomanias, & immanes tuas hominibus commendes fallacias, iactas commata, calumnias, mendacia: Hancq. veſtimentorum in Monachis diuerſitatem à vulgari indumento, capillicij, & externorum formam recens natam, & diuerſis hominũ imaginationibus temerè confictam, audes proclamare, vel coaxans de tuo cœno garrire. *Quid* (inquis lib. de Eccl. & mẽbris eius cap. 15.) *rogo facit habitus corporalis, Clauſtrũ ſenſibile, vel quæcunque alia traditio à fratribus adinuenta? Re verà nihil facit ad ſanctitatem eorum, ſed hypocriſis eorum eſt manifeſtum indicium. Cùm enim tàm virtuosè, & tàm ædificatoriè poſſint viuere ſinè tali ſigno ſenſibili, ipſum facit nihil.* Quæ obijcis, vt ſub hoc fuco in nos odium ſimpliciorum incites: ſicut Hoſpinianus nouiſsimè impudentiſsimus, in opere de Orig. & Progreſſ. Monach. & Ord. Monaſt. eſt machinatus. Do id tibi modò. Et rogo ſi ſinè illis poſſunt Religioſi æquè proficere in virtute: nonnè cum eiſdem? Si virtuti habendæ non proficit habitus, quid eidem oſſicit? Dicis, quòd Chriſtus dedit nobis in talibus libertatem. Placeat ità eſſe. Liber ſum, habitum talem, & coronam dimittere: numquid retinendi conſtanter, perdidi libertatem? Dicis, quòd diuerſitas in veſtibus generat diuerſitatem in affectibus. Sed quæro à te, quomodò diuerſitas veſtium in mare & fœmina non minuit affectus? Dices illa Religioſorum eſſe ſigna virtutis, & ſic in reprobis indicium eſſe manifeſtum hypocriſis. 1.
Rogo, iuſsit nè Chriſtus ouem proijcere pellem ſuam, quamuis in ea Lupus ad fallendum adueniat? Quid quòd non habeant omnes vitã his habitibus aptam, vt Religionis cultores ſigna Religionis ſpernant?

Audi Auguſtini ad illa verba, *Cum ieiunatis, nolite fieri ſicut hypocritæ triſtes*, lib. 2 de Serm. Domini in monte, ſententiam. *In hoc autem capitulo maximè animaduertendum eſt, non in ſolo rerum corporearum nitore, atquè pompa, ſed etiam in ipſis ſordibus luctuoſis, poſſe eſſe iactãtiam, eò periculoſiorem, quòd ſub nomine ſeruitutis Dei decipit. Qui ergò immoderato cultu corporis, atquè veſtitus, vel cæterarũ rerum nitore præfulget, facilè conuincitur rebus ipſis, pomparum rerũ eſſe ſectatorem, nec quẽquam fallit doloſa imagine ſanctitatis. Qui autem in Profeſſione Chriſtianitatis inuſitato ſqualore, ac ſordibus intẽtos in ſe hominum oculos fecerit, cum id voluntariè faciat, non neceſſitate patiatur: cæteris eius operibus poteſt conijci, vtrum hoc contẽptu ſuperflui cultus, an ambitione aliqua fa-*

Aug. (margin) 2. 3.

faciat. Quia ſub ouina pelle cauendos Lupos Dominus præcepit: ſed ex fructibus eorum, inquit, cognoſcetis eos. Cum enim cœperint aliquibus tentationibus ca ipſa illis abſtrahi, vel negari, quæ iſto velamine, vel cõſequuti ſunt, vel conſequi cupiunt, tunc neceſſe eſt appareat, vtrum Lupus in ouina pelle ſit, an ouis in ſua. Nõ enim proptereà ornatu ſuperfluo debet hominũ aſpectus mulcere Chriſtianus: quia illum habitum, ac neceſſarium ſimulatores ſæpè vſurpant, vt incautos decipiant: quia & illæ oues, non debent deponere pelles ſuas, ſi aliquandò eis Lupi ſe contegunt.

4 Semper enim congruens fuit honeſtati Chriſtianæ, vt in veſtibus, & ſignis extrinſecis, diuerſæ profeſsionis & ſtatus fieret diſtinctio. Sic itidem contrà Fauſtum lib. 19. definit Auguſtinus. *In nullum nomen Religionis, ſeù verum, ſeù falſum coagulari poſſunt homines, niſi aliquo ſignaculorum, vel ſacramentorum viſibilium conſortio colligẽtur.* Quarè vt Eliſæũ Elias ſibi comitem aſſociaret, induit pallio. *Miſit pallium ſuum ſuper illum.* Et Baptiſta, qui Eliæ ſpiritum profitetur, eius induitur indumento pelliceo. Sic ipſa veteranæ Eccleſiæ forma differentem cultum approbat in omni profeſsione diuerſa. Sic Apoſtolus, mulierem inſtituit velatam orare, hominem, non velatum. Et Chriſtus edocet, hominem molibus veſtitum, in domibus eſſe Regum; nõ in deſerto quærendum, ſed pellibus quidem tectum. Nam vt ad Paulinum ſcribit Hieron. *Tunica mutatur cum animo.* Sic Niceni Concilij decretum præſcribit. *Religioſi, tùm Monachi, tùm Moniales, habeant alia indumenta, & alios mores, quàm habent Laici.* Sic Carthag. 4. Can. 104. ſtatuit. *Religioſi diſtingui habitum à Laicali.* Quia vt dicit Baſil. in Regul. fuſ. diſputat. cap. 22. *Monachi peculiaris veſtis, eius ſtatum deſignat peculiariter: vt peculiaris quidam eſt ornatus militis in veſtitu, alius ſenatoris, itemq. aliorum alius, vndè plurimum de dignitate illorum cuiuſq. capitur coniectura.* Quarè in Iur. *decernitur, vt corporis cultus, ordinis dignitati, & officio conueniat.* Tit. *de aduocat.* §. 2. d. cap. *in audientia.*

Auguſt. Hieron. Conc. Nic. Cõc. Carth. Baſil.

Iam igitur quemadmodùm ex veteri adagione, *Vina, & vnguenta antiquitas commendat:* haud ſecùs vetuſtiſſimam ſignorum ac veſtiũ in noſtro Monaſtico ſtatu antiquitatem, quibus Monachi à Laicis diſcernuntur diſcreti, magnum habere robur exiſtimaui, ad ipſorum vſum aſtruendum, non deſtruendum. Nam ſententia Philoſophi lib. 3. de Anima. Omnium opinionem fides ſequitur, fidem perſuaſio, perſuaſionem ratio. Hęc eſt, æqui iudicis, maturiq. iudicij ſententia. Vſquè adeò, vt ſicut vino veteri, ſic antiquo idiomati, cultui, moribus, omnium hominũ conſenſus plus laudis tribuat, & æſtimationis.

CA-

CAPVT II.

De multiplici forma Religionum.

Vnicuique autem datur manifeſtatio Spiritus ad vtilitatem: alij quidem per Spiritum datur ſermo ſapientiæ, alij autem ſermo ſcientiæ ſecundùm eundem Spiritum, alteri fides in eodem Spiritu, alij gratia ſanitatum in vno Spiritu, alij operatio virtutum, alij genera linguarum, alij interpretatio ſermonum. Hæc autem omnia operatur vnus, atquè idem Spiritus, diuidens ſingulis prout vult. 1.Corint.12. *In magna autem domo non ſolùm ſunt vaſa argentea, ſed lignea, & fictilia,* 2.Timoth.2.

ARTICVLVS I.

Sit nè expediens forma multiplex Religionis.

1 *Diuerſis hominum naturis Religionum diuerſitas aptatur.*
2 *Multiplicitas Religionum, Eccleſiæ numerum adauget ad diuerſa munera miniſtrorum.*
3 *Ex particularibus finibus diuerſitas ſumitur Religionum.*
4 *Sicut in corpore naturali diuerſæ operationes diuerſis exercentur potentijs; ità in corpore miſtico varia munera exigunt diuerſos miniſtros.*
5 *Ad deificæ Aulæ ornatum cõducit Religionum diuerſitas.*
6 *Eò Religio eſt ſimpliciter perfectior, quò eius ſpecialis finis præſtantior fuerit.*
7 *Religiones vitæ ordinatæ ad docendum, & prædicandum ſunt ex genere ſuo alijs præſtãtiores.*
8 *Religiones, quæ conueniunt in genere, ex præſtantioribus operibus inter ſe ſuperantur.*

1. QVia religioſus ſtatus tanquàm via hominibus proponitur expedita ad perfectionẽ, & cunctis nequit vnicus viuendi modus accommodari mortalibus propter ipſorum multiplices naturas, complexiones varias, diſpares affectus, conditiones inæquales, vires impares, & ingenia diuerſa, effectum cælitus eſt, diuino dictante Numine, vt quidam in ſolitudine, alij in frequentia, quidam orando, alij legendo, quidam meditando, alij pſallendo, quidam nudi, alij veſtiti normam viuendi ad Deo famulandum inuenirent. Sic Greg. lib. 6. Moral. cap. 17. *Nonnulli hominum ità ocioſæ mentis ſunt, vt ſi eos labor occupationis accipiat, in ipſa operis occupatione ſuccumbant: & nonnulli ità inquieti ſunt, vt ſi vacationem laboris habuerint, grauiùs laborẽt: quia tantum exteriores tumultus tollerant, quantò eis licentiùs ad cogitationem vacat. Vndè neceſſe eſt, vt nec quieta mens, ad exercitationem ſe immoderati operis dilatet, nec inquieta ad ſtudium con-* Greg. Ma.

templationis anguſtet. Hanc ideò in hominum gubernatione ſolertiſſima diuina Prouidentia Religionum varietatem varijs hominum ingenijs adaptauit,& genijs; vt ſuum quaſi pabulum, quod appeterent eis præberet, & ſaluti congruum, & ſingulorum conſtitutioni conueniens. Cum infirmiores traducere nequeat vitam rigidiorem : nec qui ſolitudine delectantur, quieſcant in frequentia.

Et quia nec ſolùm nobis, ſed proximorũ ex charitate incũbere debeamus ſaluti, & commodis ipſorum conſulere; multaq. ſunt miniſteria, in quibus Eccleſiæ poſſumus inſeruire; ſunt propterea multiplices pro temporũ neceſsitate ſub introducti religioſi Ordines: vt ex ipſorũ multiplicitate multitudo conſurgeret miniſtrorum; qui in omni actionum genere, ex ſibi iniuncto munere proximis ſubuenirent. Vt dicit D. Th.2.2. q. 183. art.3. corpore. *Vt diuerſæ actiones expeditiùs, & ſinè confuſione in Eccleſia peragantur;* vt in corpore accidit naturali; & ex mente Apoſt. ad Roman. cap. 12. in Eccleſia Chriſti: in qua *quoſdam dedit Apoſtolos, quoſdam Prophetas, alios Euangeliſtas, alios Paſtores, & Doctores ad conſummationem ſanctorum in opus miniſterij.* Vt in quadam Conſtitutione Gregorius adnotauit xiij. *Cum diuina Prouidentia pro tẽporum neceſſitate, varia, & ſalutaria Ordinum inſtituta in Eccleſia ſua produxerit, nouiſq. in ea ſub indè naſcentibus morbis, noua remedia, nouiſq. emergentibus hoſtium impugnationibus, noua Regularium Ordinũ auxilia excitarit, & cuiquè illorum iuxtà cuiuslibet gratiæ vocationem, &c.* Ad meſſem multam multos meſſis Dominus miſit meſſores in meſſem ſuam. Eccleſiæ, diuini verbi opus erat miniſtris fundendi ſemen, & grana colligendi: viris contemplatiuis egebat; & auſterioris vitæ pœnitentes homines illa expoſcebat: ad quæ omnia diuina Prouidentia certos quaſi ſuos deſtinauit Opifices, qui ex iniuncto munere ſubſeruirent. Ea propter Ordines ſunt contemplatiui adinuenti, actiui alij, & ex actione, & contemplatione mixti in Eccleſia, non introducti pauci. Vt quemadmodùm in magna domo, aurea vaſa, argentea, lignea, reperiantur in eius pulchritudinem & fictilia, ad vſus multiplices, vt dicebat Apoſt.2.ad Timoth.2.

D.Thom. — Greg.XIII. — Apo.Paul.

3 Tot à Theologis propterea religioſi Ordines diſtinguuntur, quot proximi ſunt fines eorum. Sic vnum eſt Ordinum quaſi genus eorum, qui vitam ſolùm profitentur actiuam, alterum contemplatiuam, & tertium eorum, qui mixtæ ex actione, & contemplatione inſiſtunt vitæ. Tribus namquè modis iſtis Deum poſſumus perfectè ex charitate diligere: ipſum in ſe per contemplationem diligendo; & in membris eius per actionem amando; ac in ſe & in membris eius per contẽplationem,& actionem. Etſi etenim particulares ſingulorum Ordinum fines, ſi ad generalem omnium comparentur, media potiùs, quàm fines, ſunt dicenda; quia

quia tamen ſunt bona per ſe honeſta, quæ proximè propter ſe ipſa expetuntur, & reliqua omnia aſſumuntur exercitia propter talia bona, ideò fines proprij ſunt particularium Religionum.

Et quia ſunt quaſi formales charitatis actiones, quæ vt in ſe tales ſunt, intendũtur, vt fines, licet vt per eas comparatur perfectio charitatis, abſolutè, & ſecundùm ſe ſpectatæ, media ſint; ideò vna Religio dicitur inſtituta propter vnum finem, ſcilicet propter vnum officium charitatis, & alia propter alium. Et ſic cõtẽplatiuæ Religiones diſtinguũtur ab actiuis. Cæterùm quia ad finem proximum conſequendum vtitur vnaquæque Religio proprijs medijs, vt orationibus, ieiunijs, choro, &c. quæ ſunt propria media, eo quòd ordinẽtur ad finem ſpecialem: ideò Religiones, quæ in fine proximo conueniunt, dici poſſunt diſtingui in medijs: quamuis meliùs dicantur diſtingui in finibus formalibus: quatenùs idem realis finis diuerſus eſt formaliter à ſeipſo, vt per diuerſa media conſequibilis. Sic D. Th. 2.2. q. 188. art. 1. *Quia ſunt diuerſa charitatis opera, quibus homo vacare poteſt, ſunt etiam diuerſi modi exercitiorum. Et ideò Religiones diſtingui poſſunt ſecundùm diuerſitatem eorum ad quæ ordinantur, & ſecundùm diuerſitatem exercitiorum*. Et ità omnes Religiones interſe diſtinguuntur ex finibus realibus, vel formalibus.

Ex finibus realibus diſtinguũtur tria quaſi genera, vnum earum Religionum, quæ ad contẽplationem principaliter ordinantur, vt ſi quid habeant actionis, ad propriam contẽplationis perfectionem referatur: aliud earũ, quæ ad actiones miſericordiæ ergà proximos deſtinantur exercẽdas: tertium earum, quæ contemplationi æquè incumbunt, & actioni; vt in vnicum finem tendentes adæquatum, in contẽplationem, & actionem. Non quia vtrunque munus intẽdatur tantùm per modum finis: nam actus vitæ contẽplatiuę ad actionem etiam ordinantur, vt oratio ad ſubueniendum proximis, & ad docẽdum eos meditatio; & actio ad contemplationem refertur; tanquam diſpoſitio præparans ſubiectum, vel per modum meriti, & impetrationis: ſed per ſe vterque finis intenditur, quia nõ vt medium alter eligatur, ſed tàm propter ſe contemplatio, quàm actio in proximos intendatur. Ideò aſſerimus Religiones mixtas, per ſe contemplatiuas eſſe, atque actiuas, quia per ſe vtrumque tanquàm vnicum finem adæquatum intendunt.

Et ex finibus formalibus differunt, quæ cũ conueniant in prædictis finibus; regulis, & legibus aſtringuntur diuerſis: quia idem finis, vt per diuerſa media cõſequibilis, eſt formaliter diſtinctus à ſeipſo, vt per media alia comparabilis. Ideò plures eſſe dicimus Monachales Religiones, quamuis vnicus earum finis ſit contemplatio; plures item actiuas, ac mixtas propter rationem eandem. Quarum identitas in finium, & mediorum identitate conſiſtit, quamuis indu-

menta, & capita ſint diuerſa; vt in Carmelitica, & Franciſcana Religione conſpicitur: etſi Moderatoris, & veſtium identitas identitatem arguat Profeſsionis; ſed non è contra: cum ſub diuerſis Capitibus, diuerſiſq. indumentis, idem queat eſſe finis, eadem vitæ ratio, eademq. per indè Religio.

4 Quia ergò vnaquæque Religio aliquid ſibi proprium habet, ac præcipuum, quod ſequatur, multò id melius ſingulæ exequentur, in vno tantùm opere ex inſtituto verſantes, quàm in omnibus ſimul diſtractæ. Multa enim ſunt opera, quæ ad inuicem ſe impediunt, & alia, quæ ſeparata, perficiuntur facilius. Quod exemplo corporis naturalis, in miſtico ſic perficitur: cum ea de cauſa animalis corpus, ità à natura fabricatum ſit, vt ſingulis ſenſibus membra ſingula, tanquam inſtrumenta deſtinaret, nè ſibi mutuò forent impedimento, ſi eodem tempore multa opera exequenda cōtingerent; vt 1. Politic. 1. c. Ariſt. phyloſophatur. Et ea multiplicitas Religionum, auguſtiſsimæ Reginę cumulatiùs auget maieſtatem, quæ ſupremo Numini adeſt collateralis, forma ſpectatiſsima, vbiquè circūfuſa diuinitatis luce, ſplendeſcēti veſte, ac multiplici colorum varietate intertexta, velut opere Phrygio ad miraculum vſquè aureſcenti. Quam ſuis depictam coloribus, pulchritudine viſenda Vates Regius, velut in tabella pictoria arte elaborata, ad vniuerſorum contemplationem exponit. Pſalm. 44. *Aſtitit Regina à dextris tuis in veſtitu deaurato, circundata varietate.*

Ariſt.

Pſalm.

5 Hac tanta Religionum varietate Deus Opt. ſuā Regiā exornauit, vt in Aulæ ſuæ amplitudinem, ac maieſtatem, tot eam ſeruorum ordines circumdarent, qui & munere, & ornamento diuerſi, pulchritudinem variarent. Quemadmodùm in Solimitano triumphantis Aulæ Palatio, tot Cælitū Mentes ſuperæ, & natura ſimiles, & gradibus, ordinibus, & officijs diſsimiles, Superno Regi aſsiſtentes ancillantur. Si ad ornatum, & commodum ſpectat ciuitatis, varios eam, ac multiplices, multorumque generum, & eiuſdem per plures in magnam rerum copiam, habere opifices; quorum alij lanam, ferrum alij, alij lignum, aurum, & argentum tractent alij, vt ciuibus ad victum nihil deſit, vel veſtitum: cur ad Eccleſiæ Chriſti ciuitatis non ſpectabit ornatum, tot Religionum multiplicata varietas in commodum animarum? Ea eſt ſolertis medici dexteritatis ars, vt ægroti appetitum, cibum, varietate excitet, faſtidientem, vt ei de multis ſaltem arrideat vnus. Cæleſtes dapes reſpuunt, veterno morbo homines laborantes, quibus vitæ proponit obſonium, Cæleſtis Medicus, à multis multipliciter conditum, & paratū ad guſtum; vt ſi vnum condimentum diſpliceat, placeat aliud, in tot, ac tantis Religionibus optimè concinnatum.

Quarum condimenti excellentia, nō ex appetitus intemperati ægrotantis prauitate odoratur, ſed

ſed ex conditione, ſeù condimento penſatur. Vndè ex D.Thoma 2.2.quæſt.188.art.6.corp. Excellentia vnius Religionis reſpectu alterius, ſumitur ex finibus principaliter, ex medijs, minùs principaliter. Hæc comparatio earũ in finibus eſt abſoluta, quia finis propter ſe quæritur; comparatio ſecundùm media, eſt reſpectiua; quia nõpropter ſe, ſed propter finẽ quærũtur. Cuius eſt ratio: quia nulla res poteſt dici alia melior, niſi ſecundùm id in quo illa differt: ſed differentia vnius Religionis ab alia, principaliter attenditur penès fidem; & ſecundariò, ac minùs principaliter, penès media: ergò excellentia vnius Religionis, principaliter attenditur penès finẽ ſpecialem; ac penès media ſecundariò.

D.Thom.

6 Ideò illa Religio alteri præfertur ſimpliciter, quæ ad ſpecialem finem ordinatur præſtantiorem, quod maius ſit bonum. Quòd ſi idem ſit finis, Religionis præeminentia ſecundariò attenditur, penès maiorem proportionem ad finem, & non penès rigorem, & quantitatem exercitij vitæ. Sicut dicit D.Th.ad.3. *Non eſt potior Religio ex hoc, quòd habet maiores obſeruantias, ſed quòd ex maiori diſcretione ſunt eius obſeruantiæ ordinatæ ad finem Religionis: ſicut maceratio carnis per abſtinentiam cibi, efficaciùs ordinatur ad cõtinentiam, quàm per ſubtractionem veſtium, & nuditatem, aut corporalem laborem, & opus manuum*. Quarè Abbas Antonius in Collat.Patr. diſcretionem, qua quis cuncta moderatur, ieiunijs, & vigilijs, atquè alijs prætulit obſeruantijs. Quam præeminentiam cùm poſuiſſet Io. Andreas in cap. *Sanè*, *de Regul.* in nouella ſubdit. *Nos Canoniſtæ, nõ ponderatis his ſubtilitatibus, ſolùm ſolemus aduertere vbi ſit arctior, ſtrictior, durior, vel fortior modus viuendi. Vndè in capit.licet, de Regul. & tranſ. ad Relig. dicitur. De arctiori vita, & ſanctiori, ad quam licet tranſire ex laxiori, licentia petita. Vndè ſi in vna Religione ſit contemplatio, cum arctiſſimo modo viuendi poſſibili, nõ admittimus tranſitum ad Religionem in qua eſſet contẽplatio, & actio, etiam prædicationis officium, cum laxo, vel minùs arcto modo viuẽdi: quod tamen Theologi admittunt cum S.Thoma 2.2.quæſt.vltima, art.8.corpore*.

D.Thom. Abbas Antonius. Io. Andr. D.Thom.

7 Sic ergò ſummum gradum in Religionibus tenent, quæ ordinantur ad docendum, & prædicandum; quæ, & propinquiſſimę ſunt perfectioni Epiſcoporum, iuxtà illud Dionyſij de Diuinis nominibus c.7. *Fines primorum coniunguntur principijs ſecundorum*. Cuius eſt ratio: quia licèt hæc opera ſint vitæ actiuæ, deriuantur tamen ex plenitudine contemplationis; quæ proptereà ſimplici præferuntur contemplationi: & conſequenter Religiones, quarum illa opera ſunt finis, præferuntur omnibus alijs ex genere ſuo. Secundũ gradum tenent ex genere ſuo, quæ ad ſolam contemplationem ordinantur; quia contemplatio ex ſuo genere, cæteris paribus, exteriori præfertur occupationi: iuxtà illud Chriſti ad ſolicitã Martham,

Dionyſ.

Luc. Lucæ capit. 2. *Solicita es, & turbaris ergà plurima: Maria optimam partem elegit*. Tertium obtinet locum, quæ in exterioribus occupantur exercitijs; vt recipere hoſpites, infirmos curare, &c.

8 In ſingulis autem gradibus perfectionis, in quibus Religiones excellunt, debet attẽdi præeminentia in actibus excellentioribus eiuſdem generis: v.g. in operibus vitæ contemplatiuæ potior eſt oratio, quàm lectio: & in operibus vitæ actiuæ, redimere captiuos antefertur hoſpitum receptioni. Vt illa Religio in vno genere ſit pręſtantior, quæ ad opera excellẽtiora illius generis, vel ad plura intrà ipſum genus, eſt deputata. Quòd ſi in finibus coæquentur, præferantur ex conuenientioribus ſtatutis, ac medijs ad proprios fines conſequendos.

ARTICVLVS II.

Conueniat nè Religionum varietas vnitati Eccleſiæ?

1 *Praſtantiſsima Eccleſia vnitas multitudinem exigit Ordinum.*

2 *Multa Eccleſia vnicam conſtituunt.*

3 *Vna Regula eſt fidei credendorum, & vna charitatis directiua morum.*

4 *Cùm multa ſint via ad Patriam, arcta via veritatis eſt, quæ ducit ad vitam.*

INſtitutæ vitæ rationis varietatem, & religioſi indumenti colorum diuerſitatem, recẽs natam, & diuerſis hominum imaginationibus temerè conſictam, vt contrà Eccleſiæ vnitatem, Hæretici rident inani ſarcaſmo, in luce caligati Reginæ, in veſtitu deaurato circundatæ varietate. Talis eſt Vuitcleph. ille, qui lib. de Chriſto, & Antichr. cap. 2. inuidẽs Eccleſiæ elegantiã, eam ſic intẽdit exuere variegata clamide. *Eccleſia Chriſti eſt indiuidua, & vna numero. Sed omnis diuerſitas numeralis recedit ab vnitate tali: ergò Fratres, qui ritibus, & alijs obſeruantijs multi-* 1. *pliciter ſunt diuiſi, talis diuiſio inſtinctu Diaboli in Militantem Eccleſiam ſubintrauit: & ſic confundit vnitatem Eccleſiæ Domini noſtri Ieſu Chriſti*. Reſpondetur ex D.Th. 2.2. quęſt. 113. art. 2. ad 1. D.Thom. *Diuerſitas ſtatuum, & officiorum, non impedit Eccleſiæ vnitatem, quæ perficitur per vnitatem fidei, & charitatis, & mutuæ ſubminiſtrationis, ſecundùm illud Apoſt. ad Epheſ. c. 4. verſ. 16. Ex quo totum corpus eſt compactum, ſcilicèt per fidem; & connexum, ſcilicèt per charitatem: per omnem iuncturam ſubminiſtrationis: dum ſcilicèt vnus alijs ſeruit*. Corpus namquè vnum eſt, & membra habet multa; omnia autem membra corporis, cùm ſint multa, vnum corpus ſunt: omnia membra eiuſdem naturæ ſunt ſingularis in corpore ſingulari; diſtinguuntur tamen officijs ſuis, & actibus ſui ſuppoſiti: eiuſdem naturę eſt oculus cum pede: videndi tamen, vel actus, vel officium ſpecificè ab ambulãdi differt officio; & tactus à guſtu; & diſcurſus à viſu. Sunt ergò ſingula

gula illa paria in natura, quãuis ſecundùm ſpeciem diſtincta gignant officia, vt notat Hieron. in 1. Corinth. cap. 12. Qui ad hanc corporis Chriſti horrent varietatem, membrorum pulchritudinem mutilare contendunt. Vt ſcribit Chryſologus ſerm. 132. *Iſti ſunt, qui corpus Chriſti diſſipant, membra diſpergunt, nec ad decorem ſuum patiuntur formã Dominici habitus peruenire. Quam Propheta cùm vidiſſet in ſpiritu, ſic canebat. Speciosus forma præ filijs hominum. Habent quidem ſingula membra propriũ ſui munus officij, quod tamen tunc implere poterunt, ſi connexa ſibi, & compaginata perfecti corporis peruenian ad decorem.*

Hieron. *Chryſol.*

Vndè identitas Eccleſiæ Chriſti, magis confert ad diſtinctionem Ordinum, & varietatem in eadem Religionum; ex quarum varietate, Chriſti corporis miſtici ſpecioſitas coaleſcit in Militanti, ſicut in Eccleſia Triumphanti reſidet; tot Cæleſtium Spirituum Ordinibus, & Hierarchiarum muneribus variata. Non eſt indiuiduatior Militans Eccleſia Chriſti, quàm ſit Triumphans; quæ cùm vna ſit Patris ſui Domus, Chriſtus aſſeuerat, multas in illa extitiſſe manſiones. Idem Dominus Eccleſiam ſuam Militantem in multa, & diſtincta variauit officia, ſecundùm varias viuentium profeſsiones, & merita. *Vt ſicut in vno corpore multa membra habenti, omnia autem membra non eundẽ actum habent, ità omnes vnum corpus ſimus in Chriſto, Apoſtoli, Euangeliſtæ, Prophetæ, Paſtores, & Doctores ad conſummationem Sanctorum in opus miniſterij, in ædificationem corporis Chriſti. Ex quo totum corpus compactum, & connexum per omnem iuncturam ſubminiſtrationis, ſecũdùm menſuram vniuſcuiſque mẽbri, augmentum corporis faciens in ædificationem ſui in charitate.* Verba ſunt Apoſtoli citati ad Epheſ. capit. 4. verſ. 11. & ad Romanos cap. 12. verſ. 4. Bernardus Epiſt. ad Cluniacenſem Abbatem. *Sicut multæ manſiones in vna domo, ità hic Ordines multi ſunt in vna Eccleſia. Et quomodò hic diuiſiones gratiarum ſunt, idem autem ſpiritus; ità ibi diſtinctiones gloriarum, ſed vna domus. Porrò vnitas tàm hic, quàm ibi, in vna conſiſtit charitate: diuerſitas quidem in Ordinũ, vel operationum multifaria diuiſione: ibi verò in quadam meritorum notiſsima, ſed ordinata diſtinctione, intelligitur.*

Apoſtol. ad Epheſ. & Roman. *Bern.*

2 Vna fluminis aqua eſt, & partium fluminis eadem aqua, ſed partialis eſt: quia vna fluminis aqua, partium fluminis vnica aqua eſt. Fidelium congregatio ſub ſuo capite Chriſto, vna quidem Eccleſia eſt; ſingulæ congregationes fidelium ſub eodem Chriſto capite, eadem Eccleſia, ſed partialis eſt: quia congregationis fidelium Eccleſia vna, partialium congregationum vnica Eccleſia eſt. Ille, qui Dei Eccleſiam ſe perſequutum aſſeuerat, Galatiæ ſcribit Eccleſijs, ad Galatas cap. 1. verſ. 2. & 15. Quia ex pluribus Eccleſijs vna coagmentata conſurgit Eccleſia. Ioannes Eccleſiæ nuncupat Apocalypſim, & ſeptem ſcribit Ec-

cleſijs, quæ ſunt in Aſia. Vni quidèm Eccleſiæ ſcriberet, ſi in ipſa multas eſſe non ſciret. Propterea Hieronymus inquit. *In toto Orbe ſeptem Eccleſias, omnes eſſe, & ſeptem nominatas vnam eſſe Catholicam Paulus docuit: primum quidem, vt ſeruaret & ipſe, ſeptem Eccleſiarum non exceſſit numerum, ſed ſcripſit ad Romanos, ad Corinthios ad Epheſ. ad Theſſalonicen. ad Galat. ad Philipenſ. ad Coloſſen. poſteà ſingularibus perſonis, nè excederet numerum ſeptem Eccleſiarum. Et in breui contrahens prædicationem ſuam, ad Timoth. ait: vt ſcias qualiter debeas conuerſari in Eccleſia Domini.* Et Auguſtin. in Pſalm. 142. *Propter vnitatem Eccleſia, vna eſt Eccleſia, vna eſt Columba mea, vna eſt Matri ſuæ: propter congregationes fratrum per loca, multæ ſunt Eccleſiæ. Eccleſias ſic dixit, & vnam Eccleſiam ſic dixit: ſinè offenſione eſtote Iudæis, & Græcis, & Eccleſiæ Dei.*

Hieron.

Auguſt.

Cant.

Quod in Cantic. c. 5. v. 17. Salomō figuraliter ſic cecinit. *Quò abijt dilectus tuus ò pulcherrima mulierum?* Multæ Reginæ, & concubinæ multæ, numerus adoleſcentularum non eſt: ſed amica vna, vna electa. Si aliæ Reginæ, concubinæ aliæ, non ſunt electæ, non ſunt amicæ? Sunt æquidem. Sed omnes Reginæ, Sponſa, electa vna coaleſcens ex omnibus. In quæ verba Beda. *Pulcherrima autem mulierum nuncupatur Eccleſia, cum multa ſit pulchritudo Eccleſiarum Chriſti per orbem, quaſi mulierum ſpirituali flore fœcundarum, quanto amplior eſt pulchritudo totius eiuſdem Eccleſiæ Catholicæ, quæ ex omnibus illis, velut membris ſuis vna completur Eccleſia. Mulieres ſunt plures Eccleſiæ Epheſi, Smyrnæ, Pergami, Tyatiræ, Sardis, Philadelphiæ, Laodiciæ, & in numero huiuſmodi omnes Deo conſecratæ per Orbem: quarum pulcherrima iurè dicitur vna ipſa, quæ ex omnibus conſtat; & ad ſui Sponſi accurrit ſpeciem gloriæ.* Si enim Eccleſia Chriſti fidelium eſt congregatio, ſub ipſo capite Chriſto coacta. *Et vbi ſunt duo, vel tres in eius nomine congregati, in ipſorum reſidet Chriſtus medio;* cur Fratrum congregatio vnaquæque Chriſti Eccleſia non dicetur? Sicut partis fluminis aqua dicitur, & totius fluminis aqua nominatur: tota fidelium congregatio ſub ſuo Chriſto Capite, Eccleſia dicitur, & quæcūq. eius partialis congregatio, Eccleſia nuncupatur. In hac etenim parte, reuera Chriſti Eccleſiam homogeneam exiſtimem, vt congregationem quamlibet Religioſorum virorum, aut etiam Chriſtianorum Laicorum in nomine Chriſti concurrentium, Eccleſiā appellem: & ſic totidem dicam eſſe Eccleſias, cum vna ſit Chriſti noſtri Seruatoris Eccleſia.

Beda.

Inſtat Vuitclephus, de Speculo militantis Eccleſiæ, cap. 14. & in Barbarizatione Euang. Dom. 3. Aduent. *Chriſtus ordinauit vnū Ordinem, & vnam eius ſectam, & ſicut nihil voluit ſubtrahi legi ſuæ, ita nihil addi: ergo multitudo Ordinum, Legum, & Regularum varietas Monachorum opponitur vnitati Eccleſiæ, & le-* 3.

legis Chriſti. Reſpondetur: Chri-
ſtum inſtituiſſe vnum Ordinem,
& vnam omnium fidelium Reli-
gionem: ſed non vnicâ ſolùm; in
qua, vt diximus, plures continen-
tur. Vna credẽdorum eſt Regula,
Chriſti fides: vna morum Regu-
la directoria, quæ eſt charitas,
ſed ſingulis variata ardore chari-
tatis. Vna & plures; vna in ne-
ceſsitate ſalutis, plurificata ob-
tẽtu retributionis. Sic Paulus ad
Galat. Galat. vltimo. ver. 16. *Quicumq.*
hanc Regulam ſequuti fuerint,
pax ſuper illos. Et ad Philiph. c. 3.
verſ. 15. *Si quid aliter ſapitis, &*
hoc vobis Deus reuelauit. Vnum
tamen ad quod peruenimus, vt
idem ſapiamus, & in eadem per-
Corinth. *maneamus Regula.* Et 1. Corinth.
cap. 14. *Ad ædificationem Eccle-*
ſiæ quærite, vt abundetis. Itaq;
fratres mei, æmulamini propheta-
re, & loqui linguis, & nolite
prohibere. Omnia autem honeſtè,
& ſecundùm ordinem fiant in
vobis: Mulieres in Eccleſia ta-
ceant, &c. Ecce vnam fidei Re-
gulam, ſinè differentia creden-
dorum, cum diuerſitate in con-
uerſatione vitæ gerendæ.

Alia eſt viri Regula, contra-
ria fœminæ: alia ſerui, domini
oppoſita: viduæ vna, & coniu-
gatæ alia. In eadem ciuitate,
alia æditruorum, alia opificum,
alia eſt politia ſacrorum. Vnus
eſt Princeps Regni, & vna legis
præceptio: ſub quo diuerſæ ciui-
tates diuerſos Præpoſitos, & le-
ges poſſident varias. Sic nos om-
nes ſerui Chriſti ſub ſua Regula,
in varias diſtributi familias, Præ-
poſitos habemus, & Regulas pro
diuerſitate conuerſationis vitæ
gerendæ, quæ omnes ſunt vna
Chriſtiana: ita vna eſt Regula,
quæ ex multis Scripturę monitis
cautelas virtutum enumerat, quę
nullum præceptum cõtinet vitæ,
niſi quæ in Scripturis ſuis Chri-
ſtus conſulit, aut iniungit, etiam
ad vnum membrum vtiles, atque
aptas; ſed vnicuiq. hominum in-
ſtituti generi ſpecialiter aptata.
Sic Auguſt. in Epiſt. ad Galat. in Auguſt.
illa verba. *Non eſt diſtinctio Iu-*
dæi, & Græci: Apoſtoli præcipiũt,
qui etiam Regulas ſaluberrimas
tradunt, quemadmodùm ſecum
viuant pro differentia Iudæi, &
Græci, & pro differentia ſexus, vi-
ri, & vxoris: vel ſi qua talia
occurrunt, & ipſe prior Domi-
nus, qui ait: reddite, quæ ſunt
Cæſaris Cæſari, & quæ ſunt Dei
Deo. Alia ſunt enim, quæ ſerua-
mus in vnitate Fidei, ſinè vlla
diſtantia, & alia in ordine vitæ
huius, tanquàm in via. Hæc vna
& multiplex eſt.

Vias meas annunciaui, canta-
bat Pſaltes, Pſalm. 118. Quas ſi- Pſalm.
gillatim recenſet, *viam iuſtifica-*
tionum, & viam mandatorum.
Et viam veritatis ſe elegiſſe teſti- 4.
ficatur. Viam veritatis elegi: Quæ
ergò falſitatis via? iuſtificationũ,
an via mandatorum? Neutra her-
clè. *Nam viam veritatis eligens,*
iudicia tua non ſum oblitus. Quo-
modò ergò vna eſt veritatis via,
& hæc arcta, quæ ducit ad vi-
tam, ſi plures ſunt viæ, vna man-
datorum, alia iuſtificationum?
Quia vera vna coaleſcit via ad
cæleſtẽ Patriam, ex mandatis, ac
præceptis, & ex conſilijs Chriſti.
Vna neceſſaria omnibus ad ſalu-
tem: alia volentibus perfectionẽ

Digitized by Google

Hieron. apta. Sic Hieron. lib. 1. contrà Iouinian. *Nunquid omnibus præceptum eſt, nè duas tunicas habeant, nè cibos in pera, nè as in zona, nè virgam in manu, nè calceamenta in pedibus, &c. Sed his vtiquè, qui volunt eſſe perfecti?* Falſum eſt ergò vnam ſolam viã eſſe mandatorum legis Chriſti, cui aliud ipſe prohibuerit addẽdum. Ità Auguſtin. in Hypognoſticon, c. 44. in illa verba ad ſtabularium. *Curam illius habe. Ideſt, quæ ad fidem meam pertinent, quomodò oporteat eum ad plenã ſanctitatem peruenire doce illũ; & quodcũq. ſupererogaueris, ego cum rediero, reddã tibi. Si quid ſuper Euangeliũ meum, tanquàm miſericordiã meam conſequutus, vt eſſes fidelis, ad eius vtilitatẽ ſapueris, dùm rediero iudicaturus mundum; & vnicuiq. redditurus ſecundùm opera ſua, reddam tibi. Quid autem ſuprà legem, & Euangelium plùs Paulus erogauit? illud puto, quod ipſe ait: ad Corinth. 1. cap. 7. De virginibus præceptum Domini non habeo, conſilium autem do, tanquàm miſericordiam conſequutus à Domino, vt ſim fidelis. Vel illud etiam, vbi de coniugibus ait: Nam cæteris ego dico, nõ Dominus, &c.*

ARTICVLVS III.

Apoſtrophe ad Hæreticos, pro vindicandã diuerſitate Religioſorum munerum.

1. *In diuerſis Ordinibus ẽtores tabernaculo deſtruebant.*
2. *Fœcundior eſt Chriſti Eccleſia, quàm Synagoga.*
3. *Exponitur Transfigurationis Chriſti actus in Thabor.*
4. *Non ſunt priùs inſtituti Apoſtoli, quàm in Chriſti Schola Religioſi exculti.*

VIde iàm vndè inferas, diuerſos Religioſorum Ordines vni Chriſti Eccleſiæ non conuenire: vniq. eius Regulæ diuerſas eorundem Ordinum Regulas, non vniri? Cur rogo, ad propriã vniuſcuiuſque naturam, homines accommoda licet ſeligere officia, & non modum deputare viuendi complexionibus aptum, & genijs, vt aptius queãt perfectionem comparantes, ad finem vltimũ peruenire ſalutis? Vt ad ſenſualitatem procliuis, veneream fugiens cupiditatem, & fœminarum conſpectum declinans, tendat in ſolitudinem: debilis ſubtilioribus indumẽtis, & imbecillis calceatus in vrbibus, & villis ad proximorum commodũ præſtet Deo Optimo famulatum. Nudi pedesq. valentiores, indumento rigidiori altricem ſuperbiæ carnem in ſeruitutem redigant debiliorem?

Quæ ergò in hoc excogitatur confuſio; quòd quidam ſint homines diuinis laudibus decantandis deputati: quidam contemplationi Supernorum maximè deſtinati: & alij proximorum commodis ordinati? Cur in noſtra Eccleſia varij pariunt Ordines confuſionem, quam in vnico fœderis Tabernaculo, tot multiplices non gignebant? *Dauid, & Magiſtratus exercitus ſegregauerunt in miniſterium filios Aſaph, ſecundùm numerũ ſuum,* dedi-

dedicato ſibi officio ſeruientes: Cantores ſtabant in Ordine ſuo, &c. 1.Paralip.c.23. & 2.Paralip. cap.35. Hæc Tabernaculi ex Spiritus ſancti afflatu, varietas munerum creditur introducta,& noſtrorum Religioſorum diuerſitas ex inſtinctu Diaboli aſſeritur eſſe ficta? Paruula illa ſoror, quæ vbera nō habebat,in tenello Eccleſia adhuc perſiſtens ſtatu; Iudææ finibus, & Iſraelis limitibus concluſa, tot ſuo complexu varios fœtus alebat;& noſtra grandæua Sponſa, iam Chriſti effecta Eccleſia, cuius duo vbera, ſicut duo Hinnuli capræ gemelli, & venter, ſicut aceruus tritici vallatus lilijs,diffuſa per orbem,ſterilis,varios tali Sponſo fœtus nō pariet? In illa Cantores ſtabant in Ordine ſuo: filij Aſaph. in miniſterium ſegregati, ſecundùm numerum ſuum,dedicato ſibi officio ſeruiebant. Cur non ſegregati à vulgo, ſecundùm numerū ſuum, ſtabunt in Ordine ſuo, dedicato ſibi officio in Choro Cantores ſeruientes in Eccleſia Chriſti?

1\. Paralip.

2\.

3 Regulæ variæ diuerſorum munerum Tabernaculi, non ſunt aduerſatæ legi diuinæ Scriptæ;& Regularium multiplices Regulæ opponuntur legi Chriſtiferæ? Veſte, qua ſplendeſcit, atquè coloris exquiſito candore, luce circumfuſa ad miraculū vſquè Chriſtus aureſcit; forma ſpectatiſsima, verùm vbiquè circumfuſus beatitante luce, prodijt mortalibus oculis viſendus in montis iugo: nunquàm in ſæculi tenebris, denſaq. caligine inſpiciendam pulchritudinem, adeò Cæleſti conſpicuam decore præbens, vt eorum mentes, quorum oculos ſua dignabatur pulchritudine, ad cæleſtia blandiſſimè inuitaret Regna; cùm admirabilis tanta pulchritudo ſpectantium oculos, in hac nimia luce caligantes, ſpecioſo colore perſtringeret. Cui collaterales duo aſtant Moyſes, & Elias, & ſpectatores tres adſunt Apoſtoli ad viſionem miram. Cur nō inter Lymbi Patres Abrahamum, credentium Parentem, & Iſaac, cuius nomen *riſus*, gaudium indicaret gloriæ; Iacob, nomen cuius, *videns Deum* interpretatur; aut duos inter Paradiſi colonos oſtentatur: ſed Paradiſi vno, Lymbi altero, tribusq. diſcipulis ſe præbuit ſpectandum? Gloria etenim parabatur Eccleſiæ, quæ ex cunctis terræ coagmētatur cultoribus. In Lymbo terræ aderant conditores; in terreſtri Paradiſo habitabāt cultores; ſicut in terra noſtra ſuperſunt incolæ habitatores. Adſint ergò ex omnibus terræ partibus, qui referant eas; ex quibus omnibus copulatur Eccleſia. Sed cur duo ex vna, tres ex altera omnes referunt partes Eccleſiæ? Quia Eccleſia ex Eccleſijs pluribus, vt ex partibus coaleſcit: congregationibus pluribus, nempè duobus, vel tribus in Chriſti nomine congregatis, quia ibi eſt in medio eorum, tanquam Caput in membris: ſuā in qualibet ex iſtis congregationibus componens Eccleſiam; ex quibus omnibus vnica conſurgens integra fidelium congregatio, Regina, & quidem eſt auguſtiſsima multiplici colorum varietate, veſte intertexta

Nu-

Numini ſuperno adeſt collateralis, micans.

At cur rogo Elias, & Moyſes, non Henoch antiquior de Paradiſo, ac de Lymbo Abrahamus ad ſpectaculũ vocatur antiquior? Quia Moyſes legiſlator, Dux populi fuit fidelis: qui mandatorum via per deſertum adPatriam pergebat Hieroſolymam, quæ viſio interpretatur pacis: & Elias Prophetarum Anteſignanus, quos faciebat ſucceſſores poſt ſe, ac per conſilia ad Dei montem deducebat Oreb; in quo, quia vidit Deũ modo in terra poſſibili, Cæleſtis Patria importatur. Ideò iſti duo potiùs, quàm alij adducuntur ad actum; vt ſi in illis omnibus indicatur Eccleſia, noſcat congregatio fidelium, quę extat in terra (cuius eſt Petrus Caput, loco Chriſti exiſtentis in gloria ſuperna) per mandata perueniendum ad Patriam; & per conſilia properandum ad ipſam: nec legi diuinæ vnius Eccleſiæ opponi conſilia cõgregationis religioſæ Eccleſiæ ipſius. Quia ſi vna eſt, & hæc arcta via, quæ ducit ad vitã, via eſt mandatorum; & via iuſtificationum, viæ multæ, & via veritatis eligitur, cùm nulla ſit falſa: quia verè vtramque Patriæ complectitur viam: Perfectorum vnam Religioſorum, alteram ſæcularium. Illam in Apoſtolis, hanc in diuite leges Iuuene ab exordio introductam: non enim priùs Apoſtolos, quàm Religioſos perfectos pauperes, caſtos, & obedientes ſuos Chriſtus inſtituit Sodales, admonendo, *Sequere me*; ſub quo Ordine, conſtituit Ordinem plebeiorum, quorum diues Iuuenis erat vnus.

Qui duo Ordines, in Sanctos Hieroſolymitanos, & fideles Gẽtium poſtmodùm magno numero ſunt diffuſi: vt notat Beda, de Salomonis templo cap. 15. *Multitudo erat* (inquit) *credentium, qui Hieroſolymis relictis poſſeſſionibus, vno corde, & animo Deo ſeruiebant. Porrò erant alij, qui eo tempore credebant ex Gentibus in Syria, in Antiochia, cæteriſq. prouincijs, & ciuitatibus. Quibus Apoſtoli, & ſeniores, qui erãt Hieroſolymis: nihil ampliùs imponebant, quàm vt abſtinerent ſe ab Idolis immolato, & ſanguine ſuffocato, & fornicatione: quorum tamen oblationibus volebant pauperes Sanctorum, qui erant Hieroſolymis ſuſtẽtari; quatenùs carnalia ſua eis miniſtrantes, ſpiritualium eorum poſſent eſſe participes. Nam carnales ſufficere ſibi credunt, ſi fidem, ſpem, & charitatem, operumq; munditiam habeant. Perfecti autem, & hæc habent, & inſuper in verbo prædicando laborant, pauperibus opera ſua tribuunt, vigilijs, ieiunijs, hymnis, & canticis ſpiritualibus, ſacris quoquè lectionibus ſe dant: perſecutiones, pericula, propter iuſtitiam tolerant, &c.* Beda.

Nè dicas cum vnitate ſectæ Chriſti, vel melius, cũ Religionis vnitate Chriſti, diſtinctionem nõ ſtare viuentium imperfectorum de populo, qui fide, ſpe, & dilectione, cum operatione pura contenti, tanto longiùs à perfectis ſunt diſcreti, quantò hi alijs excellentiùs ſunt profeſſi. Quod ignorare ſtupor eſt, negare impietas: quidquid ſciolorum tuorum

rum vulgus obganiat.

Breui hæc charactere notata, fuſiori mẽtis indagine perſcrutare: & crebrius vibrans acuminatas ſententias acrimonia vehementi, velut infeſtiſſima in Dei Eccleſiam retorta ſpicula, iam deſines iaculari. Qui Apoſtolicæ vitæ viros irriſiſti ſectatores, dũ Chriſti, & Apoſtolorum perfectionem dignoſcendam ex ratione viuendi communi, in victu, & veſtitu, ſiuè ex manducatione, & potu perperàm edocuiſti: dum Religionem cum poſſeſſionibus in communi, & in ſpeciali, & citrà externam auſteritatem ſimillimã vitæ Chriſti, & Apoſtolorũ, ſtolidè pronunciaſti: Dum blandam, nec rigidam eorundem eſſe vitam blasfemaſti: ac ipſorum paupertatem verbo, & exemplo Dominico firmatam, non perfectioni, aut voluntati, ſed tribuiſti neceſſitati: Dum pulchra tabernacula Iacob, & tenoria Iſrael; quæ ſunt, vt valles nemoroſæ, vt cedri propè aquas, vt horti iuxtà fluuios irrigui, & tabernacula, quæ fixit Dominus in paupere, & afflicta charitate, veluti armata manu expugnare, & irrita facere contendiſti. Dum peculiares Religioſorum Ordines auſteritate, & pſalmodia, paupertate in communi, & pœnitentiæ cultu celebres, verbis illiberalibus, & doctrinæ tuæ impoſturis irriſiſti: Dum tanquàm fumus teter, & horridus erumpens abyſſi puteo, ipſiuſq. ſolis iuſtitiæ ſpectantibus radijs, te veluti obijciens, Chriſtianorum mentium hemiſpherium obſcurare contẽdiſti: perfectionis arcem oppugnare aggreſſus: & choros caſtrorum præliãtium bella Domini torquendo es conatus euertere & Eccleſiæ Chriſti, variegatæ pulchritudinis vnitatem infringere. Audi Hieronymum ad Euãdrum. *Non altera Romanæ Vrbis Eccleſia, altera totius Orbis æſtimanda eſt. Gallia, & Bithynia, & Perſis, & Oriens, & India, & omnes barbaræ nationes, vnum Chriſtum adorant: vnam obſeruant Regulam veritatis:* & Bernar. Ser. 61. in Cantic. *Eccleſia nomine non tantùm vna, ſed multarum vnitas deſignatur.* *Hieron.* *Bernard.*

Aegrè manum tollo de haſce tabula, ſed quoniam iam longius excurrit, concludo, vt vltimam ei manũ doctus imponat, ex his, quæ ſubtiliſſimi delinearunt de Monachis, & vita Monaſt. Aug. lib. de Morib. Eccleſ. c. 31. Ioan. Chryſoſt. lib. tribus contrà Vituper. vitæ Monaſt. Ioan. Caſſ. lib. de inſt. Cœnob. Alber. Mag. in defenſorio Mendicantiũ, S. Th. Opuſc. 19. contrà impug. Relig. Bonau. in Apolog. pauperum, & lib. de paupert. Chriſti, Th. Vual. lib. 3. & 4. doctrin. fidei, & de Sacramental. titul. 9. Albert. Pighius Contr. 14. Alphon. Viruefius Philipica 29. Conradus Kallim in euerſione Epithalamij Lutheran. Ioan. Adauentria in refutatione confeſſ. Auguſtanæ. Ioan. Eccius in Enchiridio, Robertus Bellarminus libro 2. Contro-uer. 2. tom. 2. Suarez tom. 3. & 4. de Religione, cum alijs ſexcẽtis.

FINIS LIBRI PRIMI.

LI-

LIBER SECVNDVS
DE ORIGINE,
AC SERIE RELIGIOSA
ANTIQVA.

Quòd nihil humano iudicio in mortali Imperio ſit, quod maiorem familijs, congregationibus, cœtibus Vrbibus, ac Regnis ſplendorem ſoleat afferre, & conciliare claritatem, quàm fumoſa ſtemmatis vetuſtæ gloria antiquitatis: vt eloquentia patris Ciceronis verba demonſtrant. Videtur enim rationi conſentaneum, vt illi illuſtriores maximè habeantur, qui plurimis annis, ſe ità geſſerunt, vt decoris, atquè dignitatis poſſeſſionem virtute perpetua tuerentur. Indè fit, vt generis nouitatem contemni videamus: non enim habet illam ætatis canitiem, cui præcipuus honos tribuendus eſt. *Hæc ille pro defenſione Athenienſium, qui vltrà hominum memoriam ſuam iactabant ſtirpem, & ſobolis commendabant proſapiam. Idcircò cunctos induſtriæ neruos in id Nouatores intendunt, ſtrenui in Eccleſia honoribus arrodendis, vt iſtam inter homines antiquitatis Monachorum gloriam, vti canes corrodant, caninaq. ac mordaci, velut dentibus proſcindant latratus facundia: aut ſpecimen obſcurent ſplendoris vetuſti, originis ipſorum annoſæ. Quæ fit in Orbe adeò eſt nobilitata Monaſtica diſciplina, vt non modò vetuſtiſſimarum ſæculi familiarum par nobilitati habeatur, ſed ijs etiam longè ſuperior, quæ priores, ac præcipuæ reputantur in Orbe.* Cicer.

TITVLVS I.

De Religioſo ſtatu antè Euangelium.

Religioſorum Origo vna eſt Deus Opt. Max. vnus Religioſæ Prolis Parens, vnus fons vniuerſorū, qui viciſſim modò turbidus in fide implicita, modo nitidus in explicita ad vnamquamque Religioſarum familiarum peruenit iuxtà diuerſitatem ſtatuum. Ità non de fonte dubitatio eſt, ſed quibus alueolis hæc ſacrata ſobolis ad nos vnda profluxerit.

CAPVT I.

Monaſtices infantiæ referuntur cunabula.

Adulteri, & fures, & omnis turpium cohors tenebras quærunt: quibus vnum vitãda infamia conſilium eſt, neſciri. Sola lucem non refugit vera virtus, quæ habens claritatem Dei, originis ſplendore clareſcit.

AR-

ARTICVLVS I.

De ſtatu Religioſo in lege naturæ orto, & propagato.

1 *Cur Seth dicatur cœpiſſe inuocare nomen Domini.*
2 *Specialis vitæ ratio à ſæculari eſt inſtituta à Seth.*
3 *Filij Seth ſunt nuncupati Angeli, & Filij Dei.*
4 *Enos quædam adinuenit verba ad deprecandum Deū, vniuerſitatemque inſtituit ad ea edocenda.*
5 *Henoch inſignis inter filios Dei, ipſorum fuit viſitator generalis.*
6 *Filij Dei dicti, fuerūt vxorati.*
7 *Cynæi, & Rechabitæ obſeruarunt doctrinam Rechab.*
8 *Socer Moyſis compellatus eſt Ietro, Cynæus, & Rechab, verus Dei cultor.*
9 *Rechabitarum obedientia laudata à Deo.*
10 *Religioſi fuere Rechabitæ, diuerſi à vulgaribus.*
11 *Non fuerunt Rechabitæ primò ex inſtituto caſti.*

QVi ex Hæreticis vetuſtiorē Monaſticho inſtituto antiquitatis attribuunt ſplendorem, poſt trecenteſimum, à Chriſto in lucem ſuſcepto, annum, quarto ſæculo, Antonij Magni inuentione, & hominum ocioſorum figmento, partim caſu, vt tyrannicam perſecutionem declinarent, & errore partim, pullulare ferunt, incœpiſſe. Sed nec ità antiquum Religioſum iſtud nobilitaretur genus, illis prioribus Monachis noſtrates abſimiles deprimebant, iactantes: priores Religiones, liberos fuiſſe hominum cœtus, votis immunes, ad ſolas adinuētas, humanas literas perdiſcendas. Hæc illi, vetuſtam valdè Religioſorum ſobolem denigrare tentantes, & carioſam Monaſtichā ſtirpem eradicare inhiantes. Quòd venenum infernalis euomuit denuò nunc ſerpens, Rodulphus Hoſpinianus, de Orig. & progreſſ. Monachorū. Obijciens prędictam nouitatem, vt ſub hoc fuco ſuas ſuperſtitiones, errores, & immunditias hominibus commendet: ſicut hauſit aſpis à vipera venenum ſuperioris æui.

Incliti non pauci, nec contemnendi in Chriſti Eccleſia eruditi Doctores orthodoxæq. veritatis primates diſceptatores referūt, Religionem priſtinam, Monaſticham diſciplinam, ex S. Seth Patriarcha, tertio Protoplaſti nato, exorſam erupiſſe. Quòd in Geneſi cap. 4. verſ. 26. ſcriptum ſit. *Geneſ.*
Iſte cœpit inuocare nomen Domini. 1
Gloſſa *colere Domini nomen, & deprecari Deum.* Non ſimplici cultu, ac vulgari: ſed ſpeciali, qui nec priùs vſitatus, nec primis Patribus moris erat: cùm initio capitis, Deum coluiſſe, deprecatumq. fuiſſe referatur Abel, cultu planè latiori, non iſto ſpeciali, qui haud pullularat ad Sethum. Sic Auguſtinus *Auguſt.*
lib. 15. de Ciuit. Dei c. 18. *Nunquid* (inquit) *Abel non ſperauit inuocare nomen Domini, cuius ſacrificium tàm acceptum eſſe Deo commemoratur? Nunquid ipſe Seth ſolus inuocauit nomen Domini Dei; de quo dictum eſt: ſuſcita-*

ſcitauit enim mihi Deus ſemen pro Abel? Cur ergò huic propè tribuitur, quod piorum hominum intelligitur eſſe commune? niſi quia oportebat in eo, qui de parte generationum in meliorem partem, hoc eſt ſuperna Ciuitatis ſeparatarũ, primus commemoratur exortus, præfigurari hominem, ideſt hominum ſocietatem, quæ non ſecũdùm hominem, in re terrena felicitatis, ſed ſecundùm Deum viuit in ſpe felicitatis æternæ. Hæc ille.

2 Primus etenim iſte Seth, cum filijs ſuis comparati ad homines illius temporis, tàm erant Religioſi ſuprà illos communiter tunc viuentes, quàm iam ſunt Religioſi noſtri ſuprà ſæculares noſtrates. Sic Lyra. Lyra. *Filij Seth quia erant continentes, & Religioſi, ideò tardè cœperunt generare: illi affectu continentes, ſi per tempus liceret, &c.* Et eâ propter dicti Filij 3. Dei ſecundùm Gloſſam ſunt, quia Religioſi, nec cum vulgaribus, etiam rectè viuentibus, domos habebant, ciuitateſvè colebant; nam ſingulariter, & ſeorſim in ſyluis, agris, quodamvè in monte propè Paradiſum, ex ſententia Magiſtri Hiſtoriarum, viuebant, Mag. Hiſt. diſtincti tam ſocietate ritus, quàm manſionis, & victus à ſæcularibus vulgi; ſolitariè decantantes Deo. Beda. Vt ſcribit Beda tom. 1. in Geneſ. in illa verba. *Aedificauit Cain ciuitatem. Nequè enim* (ait) *Abel, ſiuè Seth, qui pro eo natus eſt, ciuitatem, ſiuè domos ædificaſſe legitur, qui nimirum eos deſignabant, immò eorum erant primitiæ, qui ſuo gaudent cantare creatori, quòd incola ego ſum apud te, & peregrinus ſicut omnes patres mei. Quibus apertè conuenit hoc, quod præmiſimus Domini promiſſum. Deus ergò, & non homo*, **in medio tui ſanctus**. *Quia quò à mundana conſortio ciuitatis ſe reddunt extraneos, eò in habitatione ſui Conditoris exiſtũt digniores.* Angeli item dicti, ex mente Auguſt. lib. 15. de Auguſt. Ciuit. Dei cap. 23. non natura, ſed conuerſatione, quam in terris degebant. Sicut ob inſignem pietatem, Dei cognomen apud homines Seth obtinuit; vndè filij eius, Filij Dei & Angeli appellati fuere.

4 Inter filij illius Enos virtutes, vt quid excellens refertur, quædam deuota adinueniſſe verba ad Deum deprecandum, vt ſcribunt Andreas, & Lyranus in c. 4. Lyran. Geneſ. Andr. *Enos inſtructus à Patre ſuo, tunc ſingulariter iuſto, tantum profecit in diuino cultu, quòd adinuenit quædam verba, ad deprecandum Deum*. Quam doctrinam illum poſteris tradidiſſe, verba indicant Seueri Sulpicij Epiſcopi Seuer. Sul. Viturcenſis, in Apologia Gilberti Abbatis. *Enos vniuerſitatem inſtituit, ad veram Dei ſcientiam docendam*. Inter huius inſtituti profeſſores, Henoch admodũ emicuiſſe, non obſcurè indicat Irenęus Iren. lib. 4. contra Hæreſ. cap. 30. 5. *Henoch legatione functus fuit ad Angelos*. Sic ille. *Quia ad reformandos Religioſos, tanquàm viſitator generalis miſſus eſt*, inquit Boulduc Boulduc. lib. 1. de Eccleſ. antè leg. c. 12. & 14. In qua viſitatione, feruentiſſimis ſuis prædicationibus, & exemplis cohibuit effrænatos, & nimium ſibi perfidentes in girum rationis duxit elatos: cum innumeros inſtituti ſui profeſſores efficeret, vt ad poſteros illud protraheret. Vt enim ſcribit Tertul. Tertull.

lib. 1. de habitu mulieb. cap. 3.
Henoch filio ſuo Mathuſala nihil
aliud mandauit quàm, vt notitiam
eorum poſteris ſuis traderet. Sed
ex inſtituto eos non fuiſſe caſtos,
docet textus. *Videntes filij Dei*
filias hominum, quòd eſſent pulchræ
nimis, acceperunt ſibi vxores. In
quo Seth, & Henoch filij comme-
morantur. Quamuis citatus di-
cat Boulduch cap. 5. *Illos dun-*
taxat filios Dei olim nuncupatos
fuiſſe, qui ſæcularium vanitatum,
& mundanorum hominum inimi-
ci, alienam prorſus ab eis vitam
ducentes, ſingularem & omnibus
admirabilem vitæ ſanctimoniam
profitebantur. Quorum inſtitu-
tum, quo à mundo ſemoti, cum
Deo familiariter conuerſantes, toti
ſe eius mancipabant miniſterio,
tunc vocabatur, ambulare cũ Deo.

Hæc tradita à Seth filijs ad po-
ſteros in lege naturæ percrebuit
diſciplina, vſquè ad cognationes
ſcribarum habitantium in Iabes,
1. Paral. 7. qui 1. Paralipomenon cap. 2. *Ca-*
nentes, atquè reſonantes, ſcribun-
tur, *& in tabernaculis commoran-*
tes. Ex proprio namquè munere
diuinis erant laudibus, in ſolitu-
dinibus addicti. *Scribæ* dicti, quia
diuinarum rerum periti, aſsiduè
in legis Dei locutione verſaban-
tur. Quorum Religioſorum habi-
tationis deſertus locus, Iabes di-
cebatur, ab ipſorum Doctore, &
Magiſtro, tali nuncupato nomine;
cui vt Superiori aſsiſtebant indi-
uiduè, in diuinis legibus, & Pſalmis
canendis occupati: erat namquè
Iabes legiſperitiſsimus, vt tra-
dunt Hebræi; ſed extrà affinita-
tem tamen linearum Cynæorum:
quia ipſe fuit abnepos Ietro per
Cus; Cynæi verò filij Ietro per

Arael, ſeu Hobab ſecundùm Ra- Rab.
banum, in cap. 35. Hieremiæ. Cy-
næi namq. à patre Cynæo ſunt di-
cti, quem fuiſſe Ietro ſocerũ Moy-
ſis, oſtendunt Septuaginta, qui
primum Iudicum legerunt. *Filij*
Ietro Cynæi ſoceri Moyſi. Plura
etenim nomina ſocer iſte Moyſis
obtinuit, vt notauit Lyranus, & Lyran.
Arias Montanus: dicitur enim ci- Ar. Mont.
tato loco Iudicum. *Filij Cynai co-*
gnati Moyſis, &c. Nam Ietro, Cy-
næus, nuncupatus eſt, & Rechab.
Vndè Rechabitæ, Cynæi item cõ-
pellati ſunt: *Venerunt enim de*
calore domus Rechab. A quo reli-
gioſo viro, non pagano, ſacram
diuini cultus diſciplinam accepe-
runt; ideò de illius domus calore
veniſſe dicuntur: ideſt ex feruido
deuotionis ſpiritu inſtituti Paren-
tis Rechab, vt exponit Ioan. Hie- Io. Hieroſ.
roſolym. lib. de Inſtit. Monach.
cap. 25. Nam vt ſcribit Origines. Origen.
Ietro cùm Iſraelita non fuiſſet, in-
ter viros vnum Deum colentes, re-
ligioſeq. ſapientes habendus eſt,
ſicut & Iob. Sic etenim Exodi Exod.
c. 18. v. 12. dicitur, *holocauſta, &*
hoſtias obtuliſſe Deo, non Dijs, cũ
verus cultor Dei extitiſſet Ietro.

Propter quod ipſe, & Cynæi in-
ter Iſraelitas admiſſi ſunt: inter
quos, & iſtos legimus habitaſſe,
Numerorum cap. 10. verſ. 31. vbi Numer.
Hobab Raguelis, ſoceri Moyſis
filius, adhæſiſſe dicitur Iſrael.
Ac in terra promiſsionis commo-
ratos eos fuiſſe, oſtendit mors Si-
ſaræ, Iudicum cap. 4. verſ. 11. à Ia-
hel illata; vxore Haber Cynæi:
qui receſsiſſe ſcribitur à reliquis
Cynæis fratribus ſuis, & cum Ia-
bin Chananæo habuiſſe pacem, at-
que tetendiſſe tabernacula vſquè
ad vallem Sennim.

Ex

Ex loco amœniſsimo, ac feraciſsimo ad vitam ſanctiſsimam traducendum eos in deſertum aſperrimum ſe recepiſſe, docet ex peritioribus doctoribus, Serar. in cap. 1. Iudicum; vbi ſcribitur. *filij autem Cynæi cognati Moyſi aſcenderunt de ciuitate Palmarū, cum filijs Iuda in deſertum ſortis eius, quod eſt ad meridiem Arad, & habitauerunt cum eo.* Serarius.

Quibus conſtat, Rechabitas ſub lege naturæ coaluiſſe, etſi poſt modum, pro lege ſcripta, ſub Ionabab Rechabita inſtaurati ſuccreuerint. Quorum Religio, Hieremiæ capit. 35. fuit diuino ore collaudata, ac diuinitus approbata: cum in præmium obſeruantiæ illius ſit promiſſum. *Pro eo quòd obediſtis præcepto Ionadab Patris veſtri, & cuſtodiſtis omnia mādata eius; & feciſtis vniuerſa, quæ præcepit vobis, nō deficiet vir de ſtirpe Ionadab filij Rechab, ſtans in cōſpectu meo cunctis diebus.* Iam enim ſub lege erant, qui antè eam in egreſſu Iſraelis de Ægypto viguerant. Vt probat Vualdenſis noſter, Doctrinalis fidei lib. 3. art. 1. cap. 5. cui ſententiæ acquieſcens Boulduc, de Eccleſia ante legem lib. 3. cap. 12. ait. *Hobab filius Ietronis venit in terrā Chanaam, vbi fertilem agrū iuxtà Hiericho pro habitatione cum elegiſſet: propter magnam Cynæorum multitudinem, quorum in illis partibus Caput erat, poſt aliquod tempus, nonnullos ex ſuis miſit in deſertum Iuda, qui eſt in Auſtrali Iudeæ termino, verſus Arad. Et poſt ducentos circiter annos, ſpectabilis eiuſdem congregationis vir, nomine Haber, nouam indè Cynæorum familiā duxit in Tribum Nephtalim. Quorum Archimandrita poſterioribus ſæculis fuit Elias; cui ſucceſſit Eliſæus, cui item in officio ſucceſſit vir ſapientia, & ſanctitate celeberrimus Ionadab, filius Rechab diſcipulus Eliæ, & Eliſæi:* cum multipliciter probaſſet lib. 1. cap. 13. Cynæos gentem, aut populum ſæcularem non fuiſſe, ſed eiuſdem inſtituti cum Rechabitis ſodalitatem extitiſſe. Hierem. Vualdenſ. Boulduc.

Nec quis inficiari poteſt, iſtorum à principio congregationem fuiſſe religioſam, cum Scribæ dicantur, *Canentes, atque reſonantes, & in tabernaculis commorantes*, in ſolitudinibus, & eremis, diuinis laudibus mancipati; vt & legis tempore perficiebant, ſicut ex citato cap. 35. Hieremiæ conſtat. *Ionadab præcepit nobis, ne biberimus vinum vſquè in ſempiternum. Domum non ædificabitis; ſementem non ſeretis; vineas non plātabitis, &c.* Propter quod Ep. ad Paulinū eos inter Monachos Hieron. retulit. *De his* (inquit) *ſunt filij Rechab, qui vinum, & ſiceram non bibebant; qui morabantur in tentorijs; qui Dei per Hieremiam voce laudantur, & promittitur eis, quòd non deficiet vir de ſtirpe eorum, ſtans coram Domino.* Et Rabanus in citatum locū Hieremiæ cap. 35. *Myſticè* (ait) *Rechabitæ ſignant eos, qui deſiderio perfectionis tranſcendunt mandata legis: iuſti enim quibus non eſt lex poſita, ſic probantur non eſſe ſub lege, ſi iuſtitias legis ſcilicèt, non ſolùm implere, verùm etiam ſuperare contendant, vt debitis voluntaria addant. Hinc filij Ionadab propter obedientiā Patri exbibitam, à Domino laudantur; & futura eis bona promittuntur: qui* Hieron. Raban. Hierem.

offerre decimas poſſeſsionum non contenti, immò ipſas poſſeſſiones reſpuentes, ſuas animas Deo obtulerunt. Non magnum eſt abſtinere ab illicitis, ſed ſi à licitis propter reuerentiam eius, qui ea nobis propter infirmitatem noſtram permiſit. Non enim generaliter præcipiendum erat, quod ab omnibus capi non poterat. Qui enim magni ſunt, perfectionem virtutum poſſunt conari, &c. Hactenùs Raban. oſtendens religioſam iſtorum vitam. Etſi certum ſit eos omnes cuncta nō obſeruaſſe Euāgelica conſilia, ex proprio inſtituto Scribarum, cùm ipſorum mulieres, filij, & filiæ referātur in textu. Quia vt citatus aſſerit Vuald. Doctrinal. fid. lib. 3. art. 1. capit. 1. *Vota religioſa, quāuis ſint iam eſſentialiter requiſita in omni Religione perfecta, non ſic tamen antiquitùs cum Religio infans erat. Sed alij quedā, alij vnum, alij vniuerſa ſeruabāt magnis de cauſis.* Vualdenſ.

ARTICVLVS II.

De incremento Monaſticho tempore legis ſcriptæ.

1 *Qua fuerit Nazareorum conſecratio.*
2 *Nazarei noſtros Monachos referebant.*
3 *Temporarius Nazareus, propriè Religioſus non erat.*
4 *Samuel inter Hebræos Religioſus fuit Clauſtralis.*
5 *Per ſingulos annos Samuel viſitabat Religioſorum cœtus.*
6 *Vſquè ad tempora Achab multi Religioſi erant.*
7 *Nec ferro Iezabelis cuncti fuere extincti.*
8 *Antiqua Religioſorum Origine vſquè ad Samuelem comprobatur ſpecialis religioſus modus viuendi.*

IN Nazareis, legis ſæclis, Monaſtichum inſtitutum religioſorum vidiſſe auras, malunt per plures, quòd ſeſe illi Dei obſequijs dicarent, & voti nexu conſtricti nuncuparēt; à reliquis vulgi ſeiunctihominibus ſæcularibus, vt ipſo indicatur nomine, *Nazareus*, quod ex Hieronymo, *conſecratum* ad ſignificat, & *ſeparatū.* Hieron. Tali etenim ratione à vulgo ſecernebantur Nazarei, vt non ſolùm à vino, ſed etiam à ſicera, & quidquid potatum ebrietatem afferre poſſet, ſeuerißimè ſe continerent: ab vna recenti, & etiam paſſa; cuius nec acinum illis guſtare fas erat. Cæſariem ſemper intonſam nutriebant: nec ſuper mortuum ingredi, aut ſuper funus etiam patris contaminari licebat.

2 Ratione cuius ſanctificationis, & voti, per Nazareos, noſtros ſignificatos fuiſſe Monachos, D. Th. exiſtimat 2. 2. quæſt. 106. art. 6. ex quorum voto, vinculum comprobat voti requiſitū ad ſtatum perfectionis. Qua de cauſa Baſilium, reliquosq. profeſſores Monaſtices Nazianz. Orat. in Baſil. nuncupat *Nazareos.* Et Gregorius IX. in Bulla canonizationis, ſanctiſsimum virum Dominicum, in Nazareum retulit conſecratum. Etſi verum ſit Nazareos temporarios, propriè Religioſos non fuiſſe; qui ſub ſpeciali alicuius obediētia non degebant; in proprijs domibus, Nazareatus inſtitutum explentes, pro tempore

D. Thom. Nazianz. Greg. IX. 3.

pore voti, ad nutum emiſſi. Quo tranſacto, nuptias contrahere, iam licebat.

4 Samuelem inter Hebræos, primum Religioſū comperimus fuiſſe clauſtralem, ſic Petrus Comeſtor, & Lyra in cap. 10. primi libri Regum. *Nota, quòd Samuel primò instituit Conuentus Religioſorum, iugiter pſallentium in Domino.* Et habetur in Speculo Carmelitarum, fol. 54. artic. 1. informationis. Vndè cùm Samuel primò Saul vnxiſſet in Regem, *cùm ingreſſus*, illi ait, *fueris vrbem, obuium habebis gregem Prophetarum deſcendentium de excelſo, & antè eos pſalterium, & tympanum, & tibiam, & citharam, ipſosq. prophetantes.* Vbi citati notant Doctores; Conuentum eorum dici Cuneum, quaſi Conuentum: ipſosq. prophetare, ideſt iugiter Deum laudare. Quia ad hoc exequendum miniſterium, iuxtà Samuelis ſtatuta, vnum cōueniebant in Cuneum, in illo maximè colle excelſo, dicto in Scriptura, Collis Domini. Quia vt dicit Gloſſa: *Propheta iſti ibi manebant, quos congregauit Samuel ad laudandum Deum in Gabaa, vbi erat arca Domini, remiſſa à Philiſtais*, vt videre eſt apud Genebrardum lib. 1. Chronolog. in ſæculo Samuelis. Erantq. in Naioth, in Ramatha, in Galgala, in Bethel, & in Maſphat congregati; Religioni vacantes: vt conſtat ex illo primi libri Regum cap. 7. verſic. 16. *Samuel ibat per ſingulos annos circuiens Bethel, & Galgala, & Maſphat: reuertebaturque Ramatha.* Nam vt crediťam ſibi prouinciàm perluſtraret, hàc illàcq. diuertebat; & obita prouincia, in domum, in qua iudiciaria cathedra reſidebat, reuertebatur. Vt ſecundùm Irenæum diximus, ſolitum fuiſſe facere Henoch, qui Religioſorum viſitator erat, ſicut retulimus ex Boulduc, de Eccleſ. antè leg. lib. 1. cap. 12. & 14. Quæ Rabbinis accepta præſtantioribus, ſic literis commendauit Lyranus in cap. 2. lib. 4. Reg. *In Bethel, & Hiericho manebant filij, Prophetarum, & iſti erant viri Religioſi, & collegiati, vacantes orationi, & contemplationi: quorum aliqui habuerunt ſpiritum Propheticũ: & erant primò congregati ſub Samuele*, 1. *Reg. cap.* 10. *& poſteà ſub alijs Prophetis excellentibus: & dicuntur filij Prophetarum, ideſt Diſcipuli, ſecundùm Rabbi Salomon.* Quorũ ad Achab tempora, Prophetarum plurimos 6.
extitiſſe conſtat ex textu referēte, tot tunc illorũ fuiſſe internitioni traditos, vt exclamaret Elias: *ego remanſi Propheta Domini ſolus*, 3. Reg. cap. 18. verſ. 22. & c. 19. verſ. 10. *Prophetas tuos occiderunt gladio, derelictus ſum ego ſolus.* Sed poſt ingentem eiuſmodi Prophetarum cladem, centum Domini Prophetas in ſpeluncis ſuperſtites abſconſos nouimus per Abdiam 3. Reg. c. 18. v. 4. *Cùm interficeret Iezabel Prophetas Domini,* 7.
tulit ille centum Prophetas, & abſcondit eos quinquagenos, & quinquagenos in ſpeluncis, & pauit eos pane, & aqua.

8 Qua tantorum virorum Religione, ab exordio naſcentis Orbis, cum progreſſu ampliſsimo, ad tàm immenſa tempora, obſeruata, telum hæreticorum intortum depellitur in Monaſticem; quòd nempè religioſus hic ſtatus,

Petr. Com. Lyran. Spec. Carm. Gloſſ. Geneb. Reg. 1. Lyran. 3. Reg.

merum ſit hominum nouellum figmentum, propugnantes propterea: ſacras cærimonias diuini ſpecialis cultus, à vulgari diſtincti; cantus, & monaſticas functiones; rigidiores obſeruantias, ac vota, vti nouellas hominũ inuentiones eliminandas fore. Vt planè ſe ſanctarum Scripturarum monſtret ignarum, quicunque ſic errat, vt iurè Religioſos non dicat ab antiquo in prædictis fuiſſe fundatos. Et ſi adhuc extiterint, qui tanto pietatis fonti tenebras offundere tentarint, opponentes Samuelis, & vetuſtiorũ filios notos Parentum, ex ſacris literis præcitatis, contrà noſtros Monachos, perpetuam profitentes caſtitatem, cum obedientia, & paupertate: ſtet nobis contrà illos, præter iſta, reliqua recenſita, priores relatos Parentes obſeruaſſe. Nam de antiquitate Religionis in tribus Euangelicis conſilijs, & votis ſtabilitæ, in ſequentibus ago.

CAPVT II.

Vt ſub lege adoleuerit Inſtitutum Monaſtichum.

Adhuc habet Eccleſia quo creſcat, donec illud impleatur: dominabitur à mari vſquè ad mare. Auguſt. ſent. ſuper Matthæum. Nam vt ſcribit Apoſt. ad Epheſ. 2. Omnis in Chriſto ædificatio conſtructa creſcit in Templum Sanctum in Domino, in quo, & vos coædificamini in Tabernaculum Dei in Spiritu ſancto. Et ipſi tanquam lapides viui ſuperædificamini domus ſpirituales in Sacerdotium Sanctum offerentes ſpirituales hoſtias, acceptabiles Deo per Ieſum Chriſtum, ex Petr. Apoſt. Epiſt. 1. cap. 2.

ARTICVLVS I.

Elias inſpiratione diuina Monaſticham inchoat penè collapſam, & perficit diſciplinam.

1 *Odium fraternum oculos obſcurat.*
2 *Deus eſt ſtatus Religioſi Author; primus cultor Elias.*
3 *Quo tempore, qua mundi ætate, & ſub quibus Regibus Elias cæperit Religionem condere.*
4 *Ex quo diuino mandato abijt in Carith vitam Religioſam ſpecialem duxit.*
5 *Propriam Religioſorum vitã primus hominum Elias ducere cæpit.*
6 *Inſtitutio vitæ Religioſæ Eliæ non fuit humanum figmentum.*
7 *Diſcipuli Eliæ fuere ſuſtentati in Carith vel herbis, vel miniſtrato alimento diuinitùs.*
8 *Occaſione perſecutionis eſt à Deo inſpiratus Elias.*

NE religioſi ſtatus dignitas, & antquitatis eius hoc ſingulare ornamentum immortale ignoretur mortalibus, in omniũ, vel etiã rudium oculos obijciam, ſtirpis vetuſtiſſimę ipſius veritatẽ con-

conſpicuam, hæreticis impugna-
tam ignaribus. Contrà quos, ver-
Petr.Dam bis Petr. Damian. tom. 1. Epiſt. 19.
multum conquerimur, quòd quidā
ipſorum auſus fuit temerario ore
dicere in opprobrium noſtrum,
immò in condemnationem ſuam;
Inſtitutum Monaſticum, nouel-
lum hominum fuiſſe figmentum.
Scimus, quòd penè idiota eſt, &
multorum criminum reus; ideòq.
volumus ſtulto iuxtà ſtultitiam
ſuam reſpondere; nè ſapiens ſibi
eſſe videatur. Sed non mirùm
1. (proſequitur Damianus) *ſi odium*
fraternum hoc promeruit, cùm
Ioannes Apoſtolus intonet dicens;
qui odit fratrem ſuum in tenebris
eſt, & in tenebris ambulat, & ne-
ſcit quò vadat, quoniam tenebræ
obſcurauerunt oculos eius. Rei ta-
men ordo poſtulat, vt antequàm
ramos conuerſationis attingam,
ipſam radicis Origenem ſolerter
inquiram; & qui huius conuerſa-
tionis, quam modò in caſtitate,
obedientia, & paupertate profite-
mur authores fuerint, conſequen-
ter expediam. Dignum namquè
eſt fontem priùs aſpicere, vt ſe-
curiùs poſteà limpidiſsimos riuu-
los valeamus haurire: & ſcatu-
rientes latices, ex primo inexhau-
ſto fonte illo fluentes, & propina-
re, & bibere.

Cæterum quia aliud eſt, reli-
gioſum ſtatum inſtituere, & aliud
præſcriptum inſtitutum inchoare:
poterat enim inſtitui ſtatus, quin
vllus tunc Religioſus efficeretur;
ſi præſcriberetur viuendi norma,
ad quam aptatus, quis verus poſ-
ſet Religioſus conſtitui: vt quædā
antè vſum, à Chriſto ſacramenta
inſtituta fuere. Idcircò non tàm
de artifice Regulas Monaſtices
præſcribente, quàm de eo, qui
prima Religionis fundamenta ie-
cit, nobis agendum eſt. Et pro- 2.
bandum, Artificem fuiſſe Deum
Optimum Maximum Conditorē:
& Eliam, antè ortum Chriſti no-
ſtri Seruatoris nongentis, & plus
annis, primum extitiſſe talis inſti-
tuti cultorem, primæuumq. vſus
Regularum Monaſtices Autho-
rem. *Vt quidquid virtutis, &*
perfectionis in quouis ſit monaſti-
co Ordine, à beatiſsimo Propheta
& Patre Elia, tanquàm à primor-
diali Eremitarum, Monachorum,
vniuerſorumq. Religioſorum in-
ſtitutore, velut à fontanali princi-
pio promanarit: cum Religioſo-
rum Principes, qui poſt Eliam, ſe-
cundùm diuerſa ſtatuta diſcipulos
in obſeruantia vitæ Monaſticæ,
ſurrexere regulantes, quidam
ſint veluti riuuli, ab Elia primor-
diali, ac vniuerſali inexhauſto
fonte affluentiſsimè deriuati; vt
ſcribit Paleonidorus in ſuo 1. lib. Io. Paleon.
cap. 3. Et fons vberrimus ſcatens
aquis largiſsimis, in primo in-
choationis ſigno, Montis indica-
uit Carmeli.

3 Cùm Idolorum ergò cultus
ſpeciales veri Dei cultores ad
exitium fermè vocaret, & Pro-
phetas ſacros demoliri tentaret,
in Iſrael Regno, in diebus Achab
filij Amri; à quo vt Chronogra-
phi tradunt, ad Chriſti ortum
decades annorum circiter nona-
gintaquatuor fluxere: quando
Baalitæ Sacerdotes (ductrice Ie-
zabel filiâ Ethbaal Regis Sydo-
niorū idololatræ, & vxore Achab,
decem tribuum Regina) in Dei
miniſtros verè hoſtili animo de-
bacchati, Propheticam Religionē
comminuebāt: ætate quinta con-

ditionis Orbis, vt in eruditiſsimo ſuo manu ſcripto adnotauit
Hieron. Grac. noſter Gracianus; nongentis viginti, & plus annis antè Chriſti ortum; tempore Ioſaphat Regis Iuda; & Abbis Regis Hiſpaniæ; Siſoſtris Regis Ægypti; & Ageſilai Regis Corinth; dū adhuc inter viuos poëta degebat Homerus: anno mundi fermè 3153. iuxtà computum Saliani: Elias Theſbites, de habitatoribus Galaad, zelans multiplicare Religionem, Prophetarum, iam penè collapsā, & ad nihilum fermè redactam, ſolicitè huic rei operam dedit, magnis eam incrementis augens, vt ſacræ Religionis ſucceſsio ſemper extaret.

4 Cum diuini Spiritus afflatu ſeceſsit in torrentem Carith, vt in
3.Reg. 3.Reg.lib.refertur, cap.17.verſ.3. *Et factum eſt verbum Domini ad eum dicens: Recede hinc, & vade contrà Orientem: & abſcondere in torrente Carith, qui eſt contrà Iordanem, & ibi de torrente bibes coruisq. praecepi, vt paſcant te ibi.* Tunc etenim terrenis rebus omnibus vltimum vale dixit tranſitorijs, vt ſolus, id eſt *Monachus*, ſolitarius ſedens, leuaret ſe ſuprà ſe, vacās ſolummodò Conditori. *Abijt ergò, & fecit iuxtà verbum Domini; cumq. abijſſet, ſedit in torrente Carith, &c.* Quæ verba non ſolùm hiſtoricè, ſed miſticè exprimens Hieroſol. Antiſtes Ioan-
Io. Hieroſ. nes, ſic in ſuo lib. de Inſtitut. Monach. per nouem capita interpretatur. *Propheta Dei Eliàs obtentu contemplationis diuinæ, & deſiderio ſublimioris profectus, longè ab orbibus recedens, & ſeipsū cunctis terrenis, ac mundanis exuens religiosā, ac Propheticā vitā eremiticā primus hominū à propoſito ducere cœpit, quam Sancto dictante, ac mandante Spiritu inchoauit, & inſtituit. Quippè Deus ei apparens mandauit, vt communem hominū habitationem fugeret, & ſe à turbis in deſerto abſconderet, atque deinceps in eremo monaſticè, ſecūdùm formam ei indictam viueret. Quòd euidenter ſacra Scriptura teſtimonio cōprobatur: cū 3. Reg. legimus. Factum eſt verbum Domini ad Eliam dicens: Recede hinc, &c. ſcilicet à rebus caducis mundi, & tranſitorijs. Et vade contrà Orientē, ſcilicèt contrà originalem tua carnis cupidinem, & voluptatem. Et abſcondere in torrente Carith. Vt nomen loci Carith, quod diuiſio interpretatur, indicaret debere eſſe diuiſum à vita, & hominum conſortio ſæcularium. Cumq. abijſſet, ſedit in torrente, &c. Ex tunc Elias eum ſilentio æquanimiter ſquallorem eremi ſuſtinens, monachalem vitam eremiticam primus hominum à propoſito ſeruare ſtuduit. Monachus enim deinceps ipſe fuit.*

5 In quibus maximè adnotare licet. Eliam Religioſam vitam, primum hominum ducere cœpiſſe à propoſito; ex inſtituto nempè, & obligatione perpetua aſſumpta: hanc enim viuendi rationem ipſe ex diuina inſtituit inſpiratione: Cum multi antè ipſum, vt in ſuperioribus probatum eſt, religioſam vitam coluerint in eremis, & agris, ſed voluntariè, & liberè. Secundò nota. Inſtitutam ab Elia vitæ rationem, perpetuam induxiſſe diuiſionem à cunctis caducis mundi, & rebus tranſitorijs, vt indicant Ioannis verba. Et per conſequens; Eliam primum fuiſſe,

qui

qui Monaſticæ vitæ cũ obligatione perpetua fundaměta iecit religioſæ, in paupertate, obediētia, & *Vualdenſ.* caſtitate. Sic Vualdenſis, Doctrinalis fidei lib.3. art.1. c.4. *Quamuis ab antiquo* (inquit) *fuerint inſtituti, qui à vita, & conuerſatione populi ſegregati ad diuinas laudes & preces fundendas, diuino cultui extiterant mancipati; nũquàm tamen fuerunt vſque ad Eliam publicè, & regulariter congregati, qualiter ab Hieronymo Epiſt. 13. ad Paulinum, & Iſidoro lib.2. de Eccleſ. offic. cap.16. Elias Parens Monachorum celebratur. Et manſit hæc Religio Prophetarum continuò vſque ad aduentum Chriſti: & deinceps facti ſunt Principes Religioſæ vitæ Chriſtianæ. Vota enim Religioſa, quamuis ſint iam eſſentialiter requiſita in omni Religione perfecta, non ſic tamen antiquitùs, dum Religio infans erat: ſed alij quædam, alij vnum, alij vniuerſa ſeruabāt magnis, de cauſis.*

Ægid. Ca. Ægidius Camarthus, de Rebus Eliæ Prophetæ c.6. ſect.8. fol.277. *A tẽpore Samuelis alia erant* (ait) *Prophetarum collegia: quarè in hoc genere Elias excellit Samuelẽ? Dicendum. Qui vna cum Samuele degebant, non ſe aſtrinxiſſe legibus cœlibatus; plurimi enim illorũ vxorati erant, quin & ipſe Samuel, cuius filios legimus. Elias verò continentiæ ſtatum & ſibi, & ſuis indixit, qui tria eſſentialia Religionis vota primus ipſe opere adimpleuit. Nec ſolùm ipſe virginitatem excoluit, ſed & prætereà Author fuit, cur plurimi diſcipulorũ ei ſe penitùs addixerint. Collegia enim, quæ inſtituit, viris in cœlibatu degentibus referta erant. Quo fit, vt Hieron. Ioan. Hieroſolymit. Caſſian. & alij quotquot de Monaſticis rebus ſcripſerunt, aſſeruerint; Eliam omnium Monachorum Parentem fuiſſe, qui tria eſſentialia Religionis vota primus ipſe opere adimpleuit.* Hæc Camarthus.

Obſerua tertiò. Religionem 6.
Eliam ex tunc coluiſſe, quòd recluſus eſt in Carith, non anteà, vt ex verbis demonſtratur prædicti Ioannis. Quia hæc inſtitutio, non fuit merum humanum figmentum, vt hæretici autumarunt, ſed diuinum præſcriptum, vt iam probauimus: illud autem eſt indictum Eliæ, vt ex tunc Religionem præfixam inchoaret, non anteà; vt hæc verba citati exprimunt Ioannis. *Qui vt Pater primus Monachorũ fieret in ſuos diſcipulos elegit quoſdam viros, qui idcircò ad ipſum in ſolitudine torrentis Carith, tunc latentem confugiebant, nè per Regem Achab, & Reginam Iezabel cogerentur, ſicut, & cæteri populares, adorare Baal. Hos itaq. deuotos viros Elias, ſecundùm formam à Deo traditam, habuit ſuæ Monaſticæ vitæ primos Diſcipulos, & imitatores veros, &c.* & infra. *Hanc ergò Monaſticam vitæ rationem ad cultum Dei Iſrael inſtaurandum Elias nouiter inſtituit horum Prophetarum, Deo deuotè pſallentium: iuxtà verbum Domini.* Hactenus Ioannes. Quia Eliæ, ferè ex tunc diſcipulum ne-
gare nõ poſſumus, qui in Scriptu- 7.
ra puer compellatur ſuus, 3.Reg. 19. Cum quo alios etiam in Carith habuiſſe, retulit prædictus Ioannes. Et hos vel herbis, & oleribus, aut pane & carne, miniſtratis per coruos, ſuſtentatos diuinitus

uinitus ibi credo. Quia ſi primo Eremitæ Paulo Deus per coruum, in aduentu Antonij multiplicauit annonam, cur primo eremi cultori Eliæ, in ſociorum alimentum, per coruos etiam, non mitteret alimoniam? Ne in hiſtoria Prophetica lib. 1. cap. 13. §. 6. Pater Franciſcus de ſancta Maria dubitet, defectu cibi, de inſtitutione Monaſtica in Carith. Et Suarez tom. 4. de Religione lib. 2. cap. 10. ſinè fundamento credat ſibi probabiliter: quòd antè quàm iuberetur abſcondi in torrente Carith, hoc vitę genus ſequi cęperat Elias à primis annis diſcretionis. Cuius oppoſitum conſtat ex Scriptura, & Ioanne.

Franc. de S. Maria Suarez.

Dices, vt Achab & Iezabelis diram tyrannidem fugeret, iuſsit Eliam Deus latitare in Carith: nō ergò Religionem præcepit inſtituere. Reſpondetur: ex fuga illa
8. Deum ſumpſiſſe anſam, vt ex altiori prouidentia, ab hominum conſortio ſeparatus Elias, mirabilem vitæ rationem inter homines inchoaret. Sicut ſcribit Baſil. Orat. in Gord. Martyr. *Eliam ab omni humana cōuerſatione, vt Deū quæreret, ac videret, abdicauit.* Vt ex ſimilibus occaſionibus, illos Deus Optimus ad eremum vocauit, de quibus Paulus ad Hebræos cap. 11. *Circuierunt in melotis, in pellibus caprinis, egentes, anguſtiati, afflicti, in ſolitudinibus errantes, in montibus, & in ſpeluncis, & in cauernis terræ.* Quorum eadem ratione, primus Eremita Paulus, & Magnus Antonius veſtigia terebant: propter quòd, Monaſticum vitæ genus caſu, & neceſſitate quadā inchoatum, hæretici calumniantur: quaſi Prouidentiæ diuinæ Sapientia, cui nihil caſu accidit, in eadem hominū malitia, exordia ſumere ignoraret; aut potētia nequiret, ad ſua opera perficienda. Sicut ſcribitur in Caſsian. Collat. 18. c. 6. *Cuius profeſſionis principes Paulum, & Antonium nouimus extitiſſe: qui non vt quidā puſillanimitatis cauſa, vel impatientiæ morbo, ſed deſiderio ſublimioris profectus, contemplationiſq. diuinæ, ſolitudinis ſecreta ſectati ſunt: licet eorum prior neceſſitatis obtentu, dum tēpore perſecutionis, affinium ſuorū deuitans inſidias, eremū penetraſſe dicatur.* Ità Elias occaſione tyrannidis, hominibus abditus, Monaſticem primus hominū inchoauit, diuinitus inſpiratus.

Baſil. Mag.

Apoſtol. ad Hebræos

Caſsian.

Quod in commendationem Elię Siradices præſcinebat Eccleſiaſt. cap. 48. verſ. 8. *Prophetas facis ſucceſſores poſt te.* Non ſucceſſorem in ſingulari, ſed ſucceſſores cecinit in plurali. Nec dici poteſt,
9. vſurpatum ibi plurale pro ſingulari Eliſæo. Quia ſacram Scripturam, non ſic licet interpretari, vt numerus pluralis intelligatur ſingularis; niſi quandò eſt contradictio in verbis, & Scripturæ connexione: aliter firma nulla poſſet Scripturæ expoſitio haberi. Cum ergò nihil cogat, vt vnum in ſingulari Prophetam, & non plures poſt Eliam intelligamus in plurali; dicendum iudico, ex verbis Siracidis intelligendum, cum Eliſæo multos poſt ſe Eliam feciſſe Prophetas: & non Vates, ſed Cantores ex Monaſticho munere: vt intelligit Hieroſolym. iam citatus Ioannes. *Scimus in diuinis Scripturis, non ſolùm appellari Prophetas illos, qui futura prauident, & præ-*

Eccleſ.

prænunciant, ſed etiam illos, qui ad hoc officium ſunt inſtituti, vt ſcilicet cum inſtrumentis muſicis deuotè Deum laudent, & ei pſallant. Quapropter dum Sapiens ſancto Eliæ dicit: Prophetas facis ſucceſſores poſt te: Non ideò hoc dicit, vt Spiritum præuidendi, vel prænunciandi futura conferret: ſed ideò potiùs; quia Elias Monachos ſucceſſores poſt ſe inſtituit, non tantùm ad vitam Monaſticham obſeruandam, ſecundùm formam à Deo ſibi traditam, ſed etiam ad hoc ſeruitium, vt prophetarent: hoc eſt vt in Pſalmis, & Canticis deuotè Deo pſallerent. Et proptereà appellati ſunt Prophetæ, ideſt pſallentes, & eorum vita dicta eſt Prophetica: ideſt ad Pſalmos Domino canendos dedicata, &c. Sic item Vualdenſis, Doctrinalis fidei lib. 3. art. 1. cap. 4. *Eliſæum primò inſtituens, & pallio ſuo induens, & demùm alios poſt eum magno numero prouidens ab intento, vt ſanctæ Religionis ſucceſſio sẽper extaret. Secundùm quòd Sapiens Eliam alloquens dixit: Prophetas facis ſucceſſores poſt te, &c.*

Vualdenſ.

10\. Eum commendat, quòd Monachorum omnium extiterit Anteſignanus: nanquè eiuſmodi tales Prophetæ poſt ipſum fuere, quorum extitit primus author: qui rigori pœnitentiæ vitæ Monaſticæ cantica diuina iungebat, vt abſtinentiæ põdus, iugum auſteritatis cæleſti tẽperaret, & ſubleuaret ſymphonia. Nam vt meditatur Chryſol. Ser. 10. in Pſ. 28. *Omnes, qui arduas operum ſubleuãt, & ſolantur anguſtias, probãt ad ſolatiũ laboris datã nobis naturaliter cãtilenam. Hinc nautæ cantu ſuperant marina diſcrimina: hinc immenſa pondera abducunt leuamine canticorum: hinc viantes colles arduos facit tranſcẽdere vox Sonora: hinc præliatores ipſos præcedens cantus ſubire concitat amara bellorum. Ac nè multis, omne quod duri eſt operis, quod laboris, dulcis vincit, & efficit cantilena.* Prouocat ad cantus Prophetas Elias, qui dũ fiſtula pecus eorum mulcet, & oblectat in paſcuis, & ipſe Propheta cantu dura didicit ſuperare malorum: cantu valuit vocare Gentes, reducere Iudæos, ac Dei filios ad Superni Patris obſequium diffuſos per vrbes, conuocare ad Religionis eremum. Sicut cecinit Siracides. *Prophetas facis ſucceſſores poſt te. Beati ſunt, qui in amicitia tua decorati ſunt.* Quod adhùc rigidam vitã Monachi profitentes, ſuis contrà hæreticos obſeruant in Choris.

Chryſol.

ARTICVLVS II.

Scripruræ authoritate fulcitur aſſumptum de origine Monaſtica ab Elia deducta.

1 *Exponitur locus Canticorũ. Capilli tui ſicut greges caprarũ, etc.*
2 *Cur Monachi dicantur compediti, & interemptorum filÿ.*
3 *Nazareorum cura in nutriẽda cæſarie.*
4 *Diſcipuli Eliæ ſunt greges caprarum.*
5 *Expoſitio Gregorÿ Nyſſeni, & Ruperti.*
6 *Exponuntur verba Cant. Caput tuum vt Carmelus, & comæ capitis tui ſicut purpura Regis vincta canalibus.*
7 *Magnum accrementum diſcipulorum Eliæ.*

Vt

1 VT coniugis ſibi copulatę, cæleſtis comam laudibus efferret Sponſus, Cantic. cap. 4. v. 1. cum gregibus eã comparabat Galaad: *Capilli tui ſicut greges caprarum, quæ aſcenderunt de monte Galaad*. Vbi non ad caprarum pilos, ſed ad ipſos greges comam comparari, contrà Legionenſem, conijcio, ex ſequenti verſiculo: in quo Sponſæ dentes, *vt greges tonſarum*, non ad dentes ouium, ſed ad ipſos tonſos aptantur greges: nõ aliter eiuſdẽ crines gregibus comparantur Galaaditicis. Vt per ſimilitudinem iſtam, inſignis demonſtraretur ornatus, quo ipſi Sponſæ capilli prolixi, copioſi, ac nitidi ſunt ornamento. Ex prolixitate namq. copia, ac nitore, fœminarum laudantur crines, iuxtà illud Apoſtoli 1. Corinth. cap. 11. v. 15. *Mulier ſi comam nutriat, gloria eſt illi*. Sunt autem eiuſmodi capilli Sponſę, Religioſi Eccleſiæ, qui in eminenti ſtatu, veluti in capite reſident; & capillorum inſtar, mortui, & inſenſibiles, creſcunt in capite; cuius veri obedientes, in carne, ſinè carne nudi, admotum capitis, motum gerũt: & ab eo ſeiuncti, æquè vocantur apoſtatæ, quaſi auulſi. Religio etenim in omnimoda mortificatione, & ad caput adhæſione conſiſtit. Quæ duo ex capillorum natura egregiè deſignantur.

Cant.

Apoſt. 1. Corint.

2. Idcircò Monachi, compediti, & interemptorum dicuntur in Pſal. 101. v. 21. filij: quia mortui patres, mortuos ſibi ſimiles filios genuerunt, quandò monaſticis legibus profeſſores ſuos conſtrinxerunt. *Ligati vinculis* (inquit Gregor. in Pſalm. 4. Pœnitentiæ) *diſciplinæ Dei, nequaquàm ad ea, quæ exteriora ſunt vagãtur, & quaſi greſſum operis immobilis figunt*. Hæc Gregor. Et propterea Sponſæ dicuntur capilli, Cantic. cap. 7. v. 5. *ſicut purpura Regis vincta canalibus*: Quia non diffuſi, ſed religati vittis: religioſis nempè votis, legibus, & regulis: vndè Religioſi, ideſt religati, ſunt dicti. Quemadmodùm regiæ purpuræ religantur vittis; vt exponunt Genebrardus, & Chislerius, *Canales* vittas interpretantes.

Greg. Mag.

Cant.

Genebr. Chisler.

Hinc intelligitur cur Nazareis tanta cura cuſtodiretur cæſaries, quam oblongam geſtabant: quòd nẽpè capilli eſſent perfectiſsimus typus Religionis, & Religioſorũ hierogliphicum, qui per antiquos illos repręſentabantur Nazareos: vt nominis ſignificatione cõſtat: *ſegregatum* enim, ac *ſanctificatũ* adſignificat. Quia Nazareus inſtitutus, diſtinctum ſe à communi hominum cæterorum conſuetudine, & viuendi ratione efficiebat: atque hoc pacto ſegregatus ſeſe Deo, voto conſecrabat, oblongã geſtans cæſariem: adeò vt quaſi ſegregatio illa, ipſaq. ſãctificatio in capillis ineſſet, ſi quiſpiam eorum in immunditiam incidiſſet, illicò & cæſarie quoque deſtitueretur, & à Nazareorum Ordine excidens, virtutem pariter, & robur amitteret: vt Dalidæ teſtabatur Sampſon, Iudic. cap. 16. v. 17. *Ferrum nunquàm aſcendit ſuper caput meum, quia Nazareus, ideſt conſecratus Deo ſum de vtero matris meæ: ſi raſum fuerit caput meum, recedet à me fortitudo mea, & deficiam, eroq. ſicut cæteri homines*. Sinè capillis nempè; per quos à vulgo diſcreti dignoſcebãtur Nazarei, ſicut Religioſi per vota

Iudic.

vota trium conſiliorum expreſſa in capillis, inſenſibilibus, nudis, & ex motu capitis mobilibus, nõ ex ſe.

4 Sed cur ex capris aſcendẽtibus de monte Galaad, potiùs quàm de alio percelebri monte currentibus: aut cur de capris potiùs, quàm de ouibus, armentis, alijſuè pecoribus, quorum ingens copia per montem diſcurrebat: & nec ex capris, ſed ex earum gregibus, capillorum Eccleſiæ, nempè Religioſorum, ſimilitudo deſumatur, negociũ laceſſit in eunti, nõparũ. Quid Religioſis cũ capris? Quid cum earum gregibus in mõte reuelatis Galaad? Vt oblonga copioſa, ac nitida cęſaries cõmendetur Sponſæ? Quia ſanè capræ illæ, cum quibus conferũtur capilli, rationales illæ ſunt, quę ſecundùm Apoſtolum, ad Hebræos cap. 11. *in pellibus caprinis* errauerunt per montes. Hi nanque piloſi viri, Zonis pelliceis renibus accincti, capræ potiùs, quàm homines apparebant. Et greges: multi nanquè ſub vno paſtore eiſdem pellibus tecto, vt ſolent paſtores, regebantur, & in iuga perfectionis ſtatus Religioſi eiuſmodi ducebãtur. Quæ ideò in Galaad mõte reuelari dicũtur: quia ipſarũ Paſtor de habitatoribus Galaad Elias in ſacro Regum volumie primitùs celebratur. Cum igitur tales ſint Eccleſiæ Religioſi, vt ab Elia trahant originem tot familiæ, perfectionis ſplendore fulgentes: ecce tibi, qua ratione, ſpirituales Eccleſiæ capilli, nempè Religioſi, caprarum gregibus comparentur Galaaditicis, propter denſitatẽ, longitudinem, & nitorem; quæ tres ſunt pulchrorum capillorum commendationes.

Quem locum Gregorius Nyſſenus ſic dilucidat Homilia 7. in Cantica. *Elias aliquid nobis ad hanc caprarum conſiderationem refert. Quod de Galaad eiuſmodi greges reuelentur, id miraculum ipſum auget. Nequè enim à Sion monte ſancto eſt huiuſmodi vitæ initium: quia longo tempore verſatus in monte Galaad, inſignia vitæ continentis exempla præbuit: forma ſqualidus; capillis hirſutus; pro veſte molli, pelle capræ tectus. Itaquè omnes quotquot ad exemplum Vatis illius vitam ſuam inſtruunt, ornamentum Eccleſiæ fiunt gregatim, virtutem in conuerſatione mutua colentes.* Hæc Greg. & Rupert. lib. 3. in Cant. cap. 3. *Qui greges caprarum? vel quando greges caprarum apparuerunt de monte Galaad? Vtiquè greges rationales. Greges caprarum rationalium tunc apparuerunt, quandò cœperunt homines huiuſmodi eſſe, de quibus Apoſtolus dixit: circuierunt in melotis, in pellibus caprinis, &c. Quandò cæperunt eſſe homines huiuſmodi. Vel vndè apparuerunt huiuſmodi conuerſationis? Nimirum quandò Iezabel occidebat Prophetas Domini tunc apparuerunt de monte Galaad; id eſt de ciuitate eiuſdem nominis Galaad, ſita ad radices montis Galaad: ſic enim ſcriptum eſt. Dixit Elias Theſbites de habitatoribus Galaad ad Achab, &c. Hæc dixit, & hæc fecit ille primus Author, & Inſtitutor eorum, qui dicti ſunt filij Prophetarum: quos fuiſſe Monachos, conſentit authoritas Patrum venerabilium. Et rectè dicuntur apparuiſſe; quia iam dictus Inſtitutor illorũ Elias, ſic repentè illic introducitur, vt*

Greg. Nyſ.

Rupert.

anteà nuſquam Scriptura meminerit, quis vel vndè fuerit progenitus. Hactenus Rupert.

6 Et hunc locum illuſtrat id Cantic. cap. 7. verſ. 5. *Caput tuum vt Carmelus; & coma capitis tui ſicut purpura Regis vincta canalibus*. Quia ſi capilli ſunt Religioſi, & caput in Carmelo eſt; à fundatore Religionis Carmeli profluxere religati capilli, Religioſi videlicet, qui ſunt per Orbẽ expanſi; tanquàm ſi humeris inuolitarent comæ, per deſerta Galaad. Cuius idcircò Ieremias cap. 8. verſ. 21. à medicorum, & medicamentorum copia laudat ciuitatem Galaad. *Numquid reſina nõ eſt in Galaad; aut medicus non eſt ibi, &c.* Paraphraſis Chaldaica. *Deſiderabam doctrinam Eliæ Prophetæ, qui fuit de Galaad, cuius verba erant medicina*. Monaſtica nanquè diſciplina, medicina dicitur, & Religioſi, medici, vt eſt apud Philonem, nuncupantur. Quibus, Elianis diſciplinis iã imbuta Galaad, medicamine, & medicis redundabat tantis, quantis ſolet caput exornari capillis. Nam ſi tot, ac tãtis diſcipulis dites, celebres reliquit Prophetarum ſcholas Elias in Carmelo, Bethel, Iericho, Galgalis, &c. quantas credi poteſt erexiſſe in Galaad Regione, & Prouincia patrij ſoli? In qua ex mente citati Gregorij, longo tempore verſatus, inſignia vitæ continentis exempla præbuit,

Cuius caput Carmelus, ideſt ſcientia circuncisionis, inſtituti indicat caſtitatem: capræ abſquè vellere demonſtrant paupertatẽ: & greges pecuario ſubditi, eos in deſerta minanti, ſignificant obedientiam eorum, qui ſic gregatìm creuerunt, vt dicit Ægidius Camart. de reb. Eliæ c. 5. ſect. 10. *Collegia ab Elia inſtituta montes, deſerta, vicos omnes obtinuere à mari, cui adhæret Carmelus, ad flumen vſque Aethiopiæ, ad quod vſque mons Galaad protenditur, vbi Eliæ diſcipulos cõperimus vigentes. Et hoc eſt, quod myſticè additur in Canticis, capillos Sponſæ ſimiles capris, quæ aſcenderunt de Galaad*. Omnia ſunt Ægidij, quibuſdam verbis tranſpoſitis. Qui inſtituto Eliano applicat illud Pſal. 79. *Plantaſti radices eius, & impleuit terram, operuit montes vmbra eius, & arbuſta eius Cedros Dei: extendit palmites ſuos vſque ad mare, & vſque ad flumen propagines eius*. Non enim ſolùm vicinos montes peruaſit, ſed prçtereà ad Cedros vſquè Dei, qui in Libano ſunt, ſeſe extendit. Galaad enim caput eſt, & principium Libani, in quo à mari, cui adhæret Carmelus, vſque ad Æthiopiæ flumen, ad quod vſque protenditur mõs Galaad, prædicti vigebant Prophetarum greges.

Cantic. — Ierem. — Æg. Cam. 7.

ARTICVLVS III.

Authoritatibus Doctorum probatur Eliam inchoaſse inſtitutum Monaſtichum verum.

1 *Ex Scriptura probant Patres fuiſſe Eliã Monachorum Ducẽ.*
2 *Sententiã expendimus D. Thomæ de vera ratione inſtituti monaſtici Eliæ.*
3 *Quid ſibi voluit D. Hieronym. cum ait; Eliam fuiſſe pluſquàm Monachum.*
4 *Non fuit Elias ſolitarius ſicut Eremita Paulus.*

San-

Hieron. 1 Sanctus Hieronymus Epiſt. 13. ad Paulin. & Epiſt. 4. ad Isidor. Ruſticum, & S. Iſidorus lib. 2. de Offic. cap. 16. & 18. authoritate Scripturarum, Principes inſtituti Monaſtici eſſe Eliam, & diſcipulũ eius Eliſæũ; filiosq. Prophetarum duces inſtituti, quod profitebantur, probant ipſi Doctores. *Vt ad authoritatemScripturarum redeam; noſter Princeps eſt Elias, Præpoſitus noſter Eliſæus; noſtri* Caſsian. *Duces filij Prophetarum, &c.* Verba ſunt Hieron. Caſsian. lib. 1. de inſt. renunt. cap. 2. *In veteri teſtamento Profeſsionis huius fundauere primordia Elias, & Eliſæus: diuinarum Scripturarum authori-* Io. Hieroſ. *tate monſtratur.* Io. Hieroſol. lib. de inſtitut. Monach. à cap. 1. *De ſupremo huius Religionis fundatore, & primaria eius inſtitutione eloqui pauliſper inchoabimus, ſicut hæc omnia antiqui huius conuerſationis ſectatores antè nos intellexerunt: & nobis tàm in veteri, quàm in noua lege doctrinis, & exemplis philoſophati ſunt. Vt per hæc diſcas quanta Sãctorum præcipuorum authoritate hæc noſtra vita Religio confirmetur: & cum quanta mentis ſecuritate formam huius conuerſationis ſequentes, non per nouitates ſumptas, neque per inanes fabulas, &c. Propheta Dei Elias Monachorũ princeps primus extitit, à quo Sancta eorum primæua inſtitutio exordium ſumpſit. Ad cultum Dei Iſrael reſtaurandum Elias nouiter inſtituerat Religionem horum Prophetarum.* Hactenùs Ioannes citatus tomo mihi 8. Bibliothecæ veterum Patrum, aliis 9.

Machar. Macharius Abbas in Sermone ad Monach. *Duos viros magnificos exordium Monaſtici Ordinis prætuliſſe credimus: quorũ vnus igneis equis in cælos raptus legitur, Elias* Doroth. *Pater noſter. &c.* Dorothæus in Synopſi Prophetarum. *Elias primus ex hominibus eſt, qui hominibus curſum ad cælos ſubminiſtrauit: primus ex hominibus vnam Angelorum, & hominum viam oſtendit.* Petrus Damian. tom. 3. Petr. Dam. Opuſc. 15. ad Stephanum Monachum cap. 2. *Huius itàq. vitæ normam, vt anteriora præter eam, in veteri teſtamento Elias cœpit, Eliſæus verò, aucto diſcipulorum collegio, dilatauit.* Bern. Caſſinen. in expoſit. Regulæ S. Benedicti. Bernard. *Attende benè, quòd in veteri teſtamento Elias, & Eliſæus Monachorum inuentores exſtiterunt.*

In quibus Patrum authoritatibus noto; illos fuiſſe loquutos iuxtà Scripturæ, & maiorum ſententiam; ſenſiſſeq. Eliam, primum fuiſſe inſtituti Monaſtici Ducem; à quo Profeſsionis Religioſæ noui teſtamenti, ſunt in veteri iacta fundamenta primæua: verumque proindè fuiſſe Monachum, ſicut alij recentiores, de quibus loquebantur Patres in ſuperioribus.

2 Hoc apertiſſima D. Th. ſenten- D. Thom. tentia demõſtratur, qui 2. 2. q. 184. art. 8. rogat *Vtrùm Presbyteri, & curati perfectiores ſint Monachis.* Et reſoluens quæſtionem, quòd *Monachi ratione voti ſunt perfectiores.* Sibi obijcit dictum Chryſoſt. tom. 5. in ſuo Dialogo lib. 6. de Sacerdot. *Si talem mihi adducas Monachum, qualis, vt ſecundum exagerationem dicam Elias; non tamen illi comparandus eſt, qui traditus populis, & multorum peccata ferre compulſus immobilis perſeuerat, & fortis.* Hæc Chryſoſtomus.

ſtomus. Cui D. Th. reſpondet. *Non loquitur Chryſoſtomus de Sacerdote curato minoris Ordinis, ſed de Epiſcopo, qui dicitur Summus Sacerdos, hoc conuenit intentioni illius libri, in quo conſolatur ſe, & Baſilium, in hoc, quòd erant in Epiſcopos electi*. Hæc D. Thom. ſupponens, ſic eſſe Eliam Monachum, vt qui ei aſſimiletur, ſit ex mente Chryſoſtomi, Monachus per exagerationem dicendus: nec propterea perfectiorem Epiſcopo, ſed tantùm Sacerdote curato perfectiorem ratione voti iſtum, qui per exagerationem ſit Monachus, ſicut Elias. Quarè, ſi perfectio Monachi conſiſtit in voto, & qui vt Elias ſit Monachus, talis erit per exagerationem: neceſſariò dicendum eſt Eliam excellentiſſimũ fuiſſe Monachum ex voto.

D. Thom. Præterea idem ſanctus Doctor 2.2. q. 186. art. 6. quærit, *vtrùm liceat, Religioſos vilioribus vti veſtibus?* Et in argumento. *Sed contrà* ait. *Apoſtolus dicit ad Hebræos cap. 11. circuierunt in melotis, & in pellibus caprinis*. Gloſſa. *Vt Elias & alij*. Hæc D. Thom. Si Elias non fuit verus Monachus, qui ex paupertate tenebatur vilioribus veſtibus vti: vndè, rogo infert D. Thom. veſtibus vilioribus Monachos vti licere, quia eis vtebatur Elias? Adducitur ergò ille in exemplum, vti præſtantiſſimus Monachus: cui aſſimilari Parenti, alumnis reliquis Monachis iam licebat.

Sufficiant hæc Patrũ teſtimonia vt credamus, Eliam primum fuiſſe Monachorum Ductoré, Protoparentem, acInſtitutorem, vt Galienus aſſeuerat, de Origine Monaſterior. Caniſius lib. 1. de Corrupt. verb. Deic. 2. Heribertus Roſuueſdo, in Notis ad Vit. Patr. num. 4. & 5. Bellarm. de Monach. cap. 39. Serarius Trihær. lib. 2. cap. 9. & 10. Salianus, anno mundi 3124. nu. 9. & 10. Et anno 3139. num. 38. & 39. Gaſpar Sanchez in lib. 3. Reg. capit. 17. Fernandez Viſion. 9. Valencia, lib. de ſtatu & votis Religioſorum, cap. 2. & 2. 2. diſp. 20. q. 4. punct. 1. Io. Buſeus de Eremit. Cornelius àLapide, Geneſ. cap. 5. v. 24. Gualterus ſæcul. 3. tab. 6. Poſſeuinus in ſua Biblioth. lib. 5. capit. 1. Alcazar in 11. Apocal. ver. 3. Maldonatus in c. 8. Matth. Baſil. Ponc. de Matrim. lib. 7. cap. 1. Tirinus 3. Reg. capit. 17. verſ. 1. Et qui non? Omitto Scriptorũ Carmelitarum ingentem Bibliothecam.

Hier. Rom. Quos ſi legiſſet Hieron. Roman. Auguſtinianus, non diceret lib. 2. defenſorij, capit. 8. fol. 314. *Non eſt ſcriptum Eliam fuiſſe Monachum: & multò minùs, quòd vitam Monachalem inſtituit*. Hæc ille, quia in vita S. Pauli Eremitæ, Hieron. aſſerit: Eliam pluſquàm Monachum fuiſſe. Sed dicat, rogo Roman. quia Chriſtus dixit Baptiſtam eſſe pluſquàm Prophetam, negauit eſſe Prophetam, qui Propheta altiſsimi vocatur? Quia dicit Hieron. Elias plùs nobis videtur Propheta fuiſſe, quàm Monachus, negat idcircò extitiſſe Monachum? Ait quidem, Monachum eſſe, & vltrà Prophetam. Cùm enim de authore Hieronym. ageret ſolitudinis Monachorum.

Hieron. 3. *Inter multos ſæpè dubitatum eſt à quo potiſsimum Monachorum eremus habitari cœpta ſit. Quidam hoc altiùs repetentes à Beato Elia, & Ioanne ſumpſiſſe principium*. Subdit ipſe Doctor Sanct. *Quorũ,* &

& Elias plùs nobis videtur Propheta fuiſſe, quàm Monachus: & Ioannes antè prophetare cœpiſſe, quàm natus ſit. Hæc Hieron. non negans, quod de Eliæ, & Ioannis Monachatu dicebatur: & quod ipſe ex ſacra Scriptura confirmat aliàs: ſed affirmans, non tantùm eos vitam Eremiticam coluiſſe ſolitariam, ſed itidem Propheta-lem, dum cum ſocijs, & in turbis muneri Prophetico operam da-
4. bant. Cùm ipſe quæſtionem agitaret, de eo, qui primus ſolùm vixit anachoreticè, vti fuit Paulus Eremita: non ſic Elias, & Ioannes, qui Propheticam vitam ducentes, diſcipulos edocuerunt, cum quibus in eremis degerant; & Propheticum munus obeuntes, ex eremi latebris ad turbas exierunt, prophetare, & prædicare.

ARTICVLVS IV.

Rationibus ſtabilitur aſſertum.

1 *Sicut Io. Baptiſta, verus fuit Monachus Elias.*
2 *Cur Elias dicatur Parẽs Monachorum.*
3 *Elias eſt Monachorum exemplar.*
4 *Quia Elias eſt Monachorum menſura, eſt primus in genere Monaſtico.*
5 *Ea ratione fuit Elias in veteri lege Monachus, qua in noua Paulus Eremita.*
6 *Expendũtur verba. Abijt Elias, & fecit iuxtà verbum Domini.*
7 *Trium Scriptorum verba notanda de ſtatu religioſo Eliæ.*

1. Suarez. PRima ſit ratio, qua Suarez probat tom. 2. in 3. partem quæſt. 38. art. 1 diſp. 24. ſect. 6. Baptiſtam emiſiſſe tria Religioſa vota. *Quia Patres teſtantur Ioannem Monaſticham vitam egiſſe, atquè Monachorum Principem fuiſſe: dicunt, veræ Religionis eſſe profeſſorem, quæ in tribus conſiliorum votis conſiſtit.* Sed quod de Ioanne aſſeuerant, id de Eliæ Monachatu: Patres ſimul affirmãt: ergò ſi ex huiuſmodi dictis Patrum ſequitur vera Ioannis in tribus votis Religio, pariter ſequitur in Elia. Minor latiſſimè in Patribus comprobatur. Conſequentia conſpicua eſt: quia æqui-
paratorum eadem eſt ratio: nec 2.
alia aſsignari poteſt cauſa, ob quam potiùs Elias à Patribus celebretur Author Monaſtices, quàm anteriores Religioſi Henoch, Samuel, &c. niſi quia illi vxorati verum religioſum ſtatum pro feſſi nõ ſunt: Elias autem caſtam, cælibemq. vitam in paupertate, & obedientia gerens, verus extitit Monachorum Parens, & primus in exercitio Author ſubſtantiæ religioſi ſtatus; cùm anteriores accidentia inuenerint Religionis.

3 Secunda ratio. Elias proponitur Monachis legis gratiæ imi-
tandum exemplar. Greg. Nyſſen. Greg. Nyſ.
Homil. 7. in caput 4. Cant. *Omnes quotquot ad exemplũ Vatis illius vitam ſuam inſtituunt, ornamentum Eccleſiæ fiunt gregatim: qui philoſophandi mos hoc tempore in vſu eſſe cœpit, virtutem in conuerſatione mutua colentes, &c.* Et lib. de Virginit. cap. 6. *Vt ad illorum vitæ inſtitutum, vitam noſtram dirigamus, vt propoſito Sanctorum virorum exemplo, his rebus, quæ ad hanc vitam pertinent, animum*

Baſil Mag. *non adijciamus, &c.* Baſil. Magn. Homil.19. in Gord. Martyr. *Elia Propheta ſequutus exemplū, &c.* Athanaſ. Athanaſ. in vita Antonij. *Et ex inſtituto magni Eliæ exemplum capere: & ad illius exemplum, vitā ſuam propoſuit componere, &c.* Sed ex D. Thoma quæſt.8. de verit. D.Thom. artic.8. ad 1. *exemplar eſt: ad cuius imitationem fit aliquid.* Ergò in Elia, vita hæc Monaſticha imitabilis fulget. Nam vt ipſe D. Th. ait 3.part. quæſt.56. art.1. ad 3. & 3. contrà Gent. capit.19. *Exemplar debet eſſe perfectius, aut æqualis perfectionis cum exemplato.* At ex eodem D. Th. citat. de verit. *exemplar importat cauſalitatem.* Ergò Elias omnium Monachorum eſt Principium, & Author, modò ſuprà explicato.

4 Tertia ratio. Ex Ariſt. 10. Metaphyſ. textu 2. *Primū in vnoquoq. genere, eſt menſura cæterorum.* Per acceſſum enim, vel receſſum ab illo primo, cognoſcimus perfectionem aliorum in eodem genere. Secundùm axioma. *Propter quod vnumquodq. tale, & illud magis.* Nam cum menſura ſit id, vndè primò deriuatur rei cognitio menſuratæ: Si aliud eſt prius, nō poteſt eſſe mēſura. Sed in genere Monaſticho, verorum Religioſorum eſt Elias menſura: ſecundùm illud Lucæ cap.1. verſ.17. Luc. *Veniet in ſpiritu, & virtute Eliæ.* Hieron. Hieronymus, *Quia eandem Spiritus ſancti gratiam habuit, vel mēſurā.* Et Antonius Magnus, quòd non vt Paulus Eremita, referret Eliam, falsò nomen Monachi ferre, queritur. *Væ mihi peccatori, quia falsò Monachi nomen fero: vidi Eliam, &c.* Vt enim dicit Athanaſ. Athanaſius in eius vita. *Igitur ſanctus Antonius ſecum reputans, oportere Dei famulum, ex inſtituto magni Eliæ exemplum capere, & ad illud exemplum vitam ſuam debere componere, &c.* Quia ſuum ſpiritum Monachi, per Eliæ ſpiritum menſurabant: ergò quod primū eſt in genere Monaſticho, Elias primus eſt Monachorum Parens, & Author: vt intulimus in præiactis, continens in ſe perfectionem Monaſticham in conſilijs fundatam.

Quarta Ratio. Hieron. Epiſt. 4. 5. Hieron. ad Ruſtic. dicit. *In veteri teſtamento, Monachum eſſe Eliam; ſicut in nouo fuerunt Paulus, Antonius, Hilarion, & Macharius:* Et hic aſſerit; Machar. *Eliam veraciter conſtare Monachum fuiſſe.* Sed veri Monachi ſunt, qui à coniugio, & diuiſibilibus cunctis ſeparati, *ſoli* ſunt, Monachus enim, *ſolus* eſt; ergò Elias eſt verus Monachus, ſicut Paulus, Antonius, &c. Ita *ſolus* eſt, ſicut illi. At illi fuerunt *ſoli*, per profeſſionem renunciationis diuiſibilium: ergò & Elias. Sed ſecundùm Caſsian. libro 1. de inſtit. renunc. cap.2. Caſsian. *Elias Profeſſionis huius fundauit primordia:* Ergò fuit fundator, & inſtitutor iſtius vitæ Monaſticæ, fundatæ in profeſſione triū conſiliorū Euangelij. alioqui non iſtius initium eſſet ſua profeſſio, ſed diuerſa omninò: nequè iſtius fundaret primordia, ſed alterius. Nam qui rem moralem aliquam inſtituit, ea, quæ ſunt de illius eſsētia inſtituit: quia res ſinè ſua eſſentia, non conſiſtit. Si ergò Elias huius inſtituti Monaſtici fūdauit primordia, vtiquè Religionem in tribus inchoauit profeſſionis conſilijs.

6 Sic in textu Regum dicitur.

Abijt,

Abijt, & fecit iuxtà verbum Domini, & ſedit in torrente Carith. Renūciauit diuiſiblibus omnibus, *iuxtà verbum Domini*: Deus autem non puerilem ab eo viro perfecto renunciationem exegit reuocabilem, ſed perfectam, ac irreuocabilem, & firmam; quæ per ſolam profeſſionē poteſt pręſtari: nam vt eſt apud Iuriſconſultos, nemo poteſt ſibi legem imponere, à qua non ſibi recedere liceat. Vt ergò eſſet irreuocabilis renunciatio perfecta, pacto debebat, & promiſsione fieri in manu Dei, petentis à viro perfectionis auido renunciationem perfectam. Iuxtà quod Domini verbum, renunciauit omnibus irreuocabiliter; &
7. proindè profeſsione. *Et ſedit*. Seſſio enim permanentem indicat viuendi rationem, quam ex profeſſione præſtauit Elias, & diſcipu-
Io. Hieroſ. los docuit, vt citatus Hieroſolymitanus Antiſtes ſcribit Ioannes. *Congregauit Elias filios Prophetarum, & in voluntaria paupertate, obedientia, & caſtitate eos viuere inſtituit; & ſecundùm formam à Deo ei traditam, habuit ſuæ Monaſticæ vitæ primos diſcipulos, & imitatores veros*. Sic ille. Et
Alca. Alcaçar in cap. 11. Apocal. verſ. 3. *Non virginalis ſolùm pudicitiæ, ſed vitæ etiam religioſæ fuit Elias Parens, atquè Author cæleſtis il-*
Aegydius. Camart. *lius vitæ*. Ægidius Camartus de rebus Eliæ cap. 6. ſect. 8. fol. 277. *Elias non ſolùm virginitatem excoluit, ſed & prætereà Author fuit, cur plurimi diſcipulorum ei ſe penitùs addixerint. Collegia enim, quæ inſtituit, viris in cœlibatu degentibus referta erant*.

ARTICVLVS V.

Vota religioſa prædictorum vindicantur Monachorum.

1 *Nazareorum quædam vota perpetua fuere*.
2 *Nemo poteſt ſe totum Deo per votum mancipare, niſi per tria vota religioſa*.
3 *Eſſeni emittebant tria vota*.
4 *Exponitur locus Iſaiæ de Eunuchis*.
5 *Cæleſte præmium promittitur Euangelicis Eunuchis*.
6 *Mutilatio eſt contrà legem diuinam, & naturalem*.
7 *Propter Regnum cælorum caſtrantur, qui votum vouent caſtitatis*.
8 *Sapientiæ locus de ſpadonibus illuſtratur*.
9 *Fides ſignificat promiſſionem, & votum*.
10 *Rechabitæ, & Eſſeni fuerunt Eunuchi voluntarij, non naturales*.
11 *Rechabitæ non erat filius Rechab naturali generatione, ſed vitæ imitatione*.
12 *Ionadab Rechabitarum fuit inſtaurator, & Eliſæi diſcipulus*.
13 *Inter veteris teſtamenti Religioſos fuerunt quidam ſeuerioris, alij laxioris vitæ*.
14 *Elias, & Eliſæus Eunuchorum voluntariorum Duces*.
15 *Voluntaria paupertas Eliæ, & ſuorum diſcipulorum ex voto*.
16 *Obedientia Eliæ, & ſuorum diſcipulorum ex voto*.
17 *Vota antiquorum Religioſorū implicita*.
18 *Quid purpura Regis vincta canalibus, coma capitis vt Carmelus*.

1 CAtholici nonnulli viri, antè Chriſti ortum, verum religioſum ſtatum fuiſſe negarunt: quòd vota tunc perpetua emittere religioſa fidelibus nō licere, autumarūt. Verùmenimuerò Rechabitarum vota perpetua fuiſſe, in Cō- *Conc. Sen.* cilio traditur Senonenſi, decrt. 9. *Siquis votum aliquod huiuſmodi vouerit Domino, etiamſi perpetuū fuerit: Rechabitarum exemplo, omne, quod promiſerit, implebit.* Multorum item Nazareorum vota fuiſſe perpetua, ſentētia eſt Ly- *Lyran.* rani in cap. 6. Numeror. *Sciendum tamen, quòd votum Nazareorum in aliquibus erat perpetuum.* Et *Abulenſ.* Abulēſis ibidem. *Erant autem iſti Nazarei duplices, quia quidam* *Hugo Car.* *habebant votum perpetuum.* Hugo Card. inibi. *Nazareorum quidam toto tempore vitæ ſuæ obligabant ſe huic ſanctimoniæ, quidam ad tempus.* Et hos caſtitatem vouiſſe, ſcribit Chryſoſtomus tom. 2. ho- *Chryſoſt.* mili. 4. in cap. 2. Matth. *Nazarei enim ſecundùm legem, hi nūcupabantur, qui caſtitatem Deo inſigni voto nuncupabant, nutrientes comam capitis, &c.*

Franc. de Mendoç. 2 Et Franciſcus de Mendoça in lib. 1. Regum cap. 10. num. 11. Annotatione 10. circà literam ſect. 1. *ideò*, ait, *Nazareorum votum ingens dici, quia ſe totos in diuinum cultum mancipabant ratione voti.* Non poterant autem ſe totos Deo mancipare ratione voti, niſi profitendo tria Euangelica *D. Thom.* conſilia; quia vt ait D. Thom. 2. 2. quæſt. 186. art. 7. *Quia homo habet triplex bonum, ſecundùm Philoſophum in 1. Ethicorum, primò exteriorum rerum, ſecundò bonorum propriỹ corporis, quibus adde bonū propriæ libertatis. Sicut res exteras totaliter quiſq. Deo offert per votum paupertatis voluntariæ, & bonum corporis per votum continentiæ, ita bonum arbitriỹ per obedientiæ votum; vt ſe totum quiſq. in diuinum cultū valeat mancipare.*

Iam ergò illi perpetui Nazarei, 3.
tria perpetua religioſa vota emittebant. Sicut ſcribit Philo lib. de *Philo.* Probi hom. libert. de Eſſenis: *hi per vitam totam continuam, neque vnquam interruptam ſeruant caſtitatem, ex quo iureiurando cœperunt eam obſeruare.* Et Ioſephus *Ioſeph. He.* lib. 2. de bello Iudaic. c. 7. *Priuſquàm incipiant cōmunem habere vitam, magnis execrationibus adiurant, &c. Illis quidem ſacramentis, ac ritibus obligatus, nec capere ab aliỹs oblatum cibum poteſt.* Quorum obedientię votū probat Beauxamis noſter, tom. 1. Harmoniæ *Beaux.tom.* Euangel. folio mihi 83. *hi voto ſe alligant Deo, & Curatori.* Nam vt dicit citatus Ioſephus. *Magnis execrationibus adiurat, ſe primùm colere Deum, & ſenibus obedire.* Quod eſt Deo, & Prælato ſe obligarę. Quia ſicut illi Nazarei, ità iſti Eſſeni tria religioſa vota perpetua emittebant.

4 Lemma iſtud dilucidat Iſaiæ *Iſaias.* locus per illuſtris capit. 56. verſ. 4. *Hæc dicit Dominus Eunuchis, qui cuſtodierint ſabbata mea, & elegerint, quæ ego volui, dabo eis in domo mea, & in muris meis locum, & nomen melius à filiỹs, & filiabus.* Præmium promiſſum Religioſis antiquis à Deo per Prophetam his verbis, & ſpiritualibus, nō naturalibus ſpadonibus. S. Ba- *Baſil.* ſilius docet in hunc locum, & de vera Virg. Cyrillus, ſexto Stroma- *Cyrill.* tum Clemens Alexandrinus, & *Clem. Alex.* communiter ſancti Patres, & Inter-

ter-

terpretes huius loci. Quia vt notat Serarius in libr. 2. Machab. cap. 14. folio mihi 732. *Hebræis interdictum erat, Leuitici cap. 19. Eunuchos efficere naturales. Non incidetis carnes veſtras.* Nec in Scriptura ſemper naturales intelliguntur Eunuchi; cum Putiphar Eunuchus in domo Pharaonis, cuius filia Ioſeph eſt in matrimonium conceſſa; Daniel & ſocij, tales non extiterint naturales, ſed voluntarij; qui cùm naturaliter poſſent, liberè ex electione ſe impotentes moraliter ad voluptates venereas reddiderunt: quia vt notat Bellarm. lib. 2. de Monach. cap. 23. *Eunuchus non eſt, qui ſolùm continet ſe, ſed qui non ſe continere non poteſt.* Nec impotentia, quæ commendatur, naturalis Eunuchi eſt, ſed libera, & per electionem ſuſcepta; non ab alio, ſed à ſe acquiſita, ſuprà mandata, ex electione conſilij. *Qui cuſtodierint Sabbata mea, & elegerint quæ ego volui.* In quibus præcepta, & conſilia comprehendi, obſeruauit Foterius. Quia vt aduertit Auguſt. præmiũ, quod hic promittitur, actibus correſpondet voluntarijs, & liberis qui meritorij ſunt; non naturalibus, qui cùm ſint neceſſarij, meritorij non ſunt.

5 Cum quibus antiquis Religioſis loquens ex parte Dei Propheta, futuris Euangelij cæleſte præmiũ etiam promittebat. Nam vt notat Magnus Gregorius. *Propheta res præſentes tangebant, futura præuidentes.* Sic ad hoc reſpiciens vaticinium, obijcientibus Apoſtolis non expedit nubere? reſpondit Chriſtus, Matth. cap. 19. verſ. 12. *Non omnes capiunt verbum iſtud, ſed quibus datum eſt.* Ideſt, ijs non expedit nubere, quibus ex diuina gratia conceſſum eſt, vt cùm poſſint contrahere nuptias, ad illas liberè eligant impotentiam. Quod ſtatim ſic Chriſtus declarat. *Sunt Eunuchi, qui de matris vtero ſic nati ſunt, & qui facti ſunt ab hominibus, & qui ſeipſos caſtrauerunt propter Regnum Cælorum.* Qua crediderim vocula. *Qui ſeipſos caſtrauerunt,* Chriſtum Dominum fuiſſe vſum, vt intelligeremus; non de naturalibus, ſed de voluntarijs ſe Eunuchis loqui, de quibus Iſaias.

6 Quis enim vnquàm ſe ipſum phyſicè excidit, aut ſua membra contuſit? Sicut ergò anteà dixerat Chriſtus, *pedem aut manum præſcindenda, oculum eruendum:* non phyſicè: cùm contrà legem diuinam ſit, ac naturalem mutilatio; L. *liber homo, ff. ad legem Aquil.* ſed moraliter; ità nempè abſtinendum vſu horum membrorum, cum ad peccandum pruriunt, ac ſi verè quis claudus, manchus, defioculus foret: ſic intendit Seruator, Spadonem moraliter futurum: vt caſtratio ſit per votum, & firmum propoſitum voluntaria; quo quis moralem impotentiam ſibi inducit ad nuptias, ſuam redigens carnem in ſeruitutem. Idq. circò illa, vt vtilis ad inſignẽ in cælo aureolam promerendam, non naturalis à Chriſto proponitur amplectanda. *Qui poteſt capere capiat.* Vt contrà Hæreticos Valeſios. S. Auguſtinus de hæreſ. c. 37. & contrà Origenem S. Hieron. Epiphan. & Fulgent. ſtatuunt. Phyſica namquè caſtratio, nec pruritum carnis, nec appetentiam reſtinguit venereorum; ſed vale-

Serar. Bellarm. Foter. S. August. Greg. Mag. Matth. August. Hieron.

tudinem corporis notabiliter occidit, vt ſcribit Galenus.

7 Neque illi naturales Eunuchi animi virtute, ſed carnis neceſſitate vxores relinquũt: neque propter Cælorum Regnum, ſed propter ſæculum ſunt caſtrati. Caſtrati ergò à ſeipſis ſunt, & fieri Eunuchi elegerunt propter RegnumCælorum, qui per votum caſtitatis, cùm ſecundùm naturam eſſent potentes, impotẽtes ad nuptias effici ab antiquo maluerũt. In omnibus propterea generibus Eunuchorum, Chriſtus loquitur de præterito. Vt intelligeretur; verba ipſius ad tempus etiam fore referenda præteritum; in quo ſupponit, ex vaticinio Iſaiæ, tales extitiſſe Eunuchos, quos in lege ſua Euangelica perſiſtere ſuadebat: ſicut naturales etiam antiquitùs exiſtebant Eunuchi.

8 Illuſtrat itidem Iſaiæ locum alius Sapientię cap. 3. *Felix Spado, qui nõ operatus eſt per manus ſuas iniquitatem, dabitur enim illi fidei donum, & ſors in templo Dei acceptiſſima.* Vbi idem, quod per Iſaiam promittitur Spadoni præmium fidei datæ, quod per fidem illam promeruit. Sed cur potiùs fidei Spadonis præmium promittitur, quàm hominis alterius *potentis* fidei? Nonnè omnium vna fides, ſecundùm Apoſtolum: ſicut nobis Baptiſma eſt vnum. Vtique omnium vna fides eſt credendorũ: ſed fides iſta Spadonis, cui tale præmium promittitur, non credendorum ſolùm eſt fides, ſed fides eſt data de ſeruanda caſtitate, qua Spado impotẽs ſit ad nuptias

9. per elicitum votum. Promiſsionem enim, & votum *fides* adſignificat continentiæ in Scriptura 1. ad. Timoth. cap. 5. *Adoleſcentiores viduas deuita, cùm enim luxuriatæ fuerint in Chriſto, nubere volunt, habentes damnationẽ, quia primam fidem irritam fecerunt.* Votum, ſeù promiſsionem, explicuit Concilium Carthag. 4. & Tolet. 4. & Pontifex Clemens lib. 3. Conſt. capit. 1. & 2. Innoc. I. Epiſt. 2. cap. 13. Gelaſius I. Epiſt. 1. cap. 23. vt ex Tertull. etiam Baſil. Hieron. Epiph. Chryſoſt. Auguſt. Fulgent. & alijs probant recenſiores, Suarez tom. 3. de Relig. lib. 9. cap. 1. Bellarm. lib. 2. de Monach. cap. 24. ſic in Iure promiſſum adſignificat fides, l. 1. ff. de pactis, l. 1. C. de conſtituta pecunia. Quia ſinè promiſsione, & voto, ſimplex propoſitum, & voluntas, fides dici non poteſt. Propter quam Deus Optimus præmium Spadonibus pollicetur; moraliter impotentibus, etſi phyſicè viripotentibus, voluntarijs.

Apoſt. 1. ad Timoth. *Conc. Car.* *Tolet.* *Suarez.* *Bellarm.*

10 Quos eſſe antiquiſsimos Eſſenos, verba mihi indicant Solini cap. 36. *Nullus admittitur, niſi quem caſtitatis fides, & innocentiæ meritum proſequatur.* Hæc ille: & Philo de probi hominis libert. *Per vitam totam continuã, neque vnquàm interruptam ſeruant caſtitatem, ex quo iureiurando cœperunt eam obſeruare.* Et de vita contemplantium. *Non coacta caſtitas, ſed ſponte continentes præ amore ſapientiæ, cuius ſtudio, per totam vitam contempſerunt voluptates corporis.* Ioſephus lib. 2. de Bello Iudaico cap. 7. *Voluptates quidem, quaſi maleficia vitant; continentiam verò ſeruant, neque cupiditati ſuccumbunt, nuptias quidem faſtidiunt. Neque vxores habent, quòd tranquillati vitæ pa-*

Solin. *Philo.* *Ioſeph.*

parum commodum cenſeant. Et hoc ità ab antiquo Eſſenis obſer-*Plinius.* uabatur, vt diceret Plinius in hiſt. cap.17.& 36. *Per ſæculorum millia (incredibile dictu) gens æterna eſt, in qua nemo naſcitur*. Et Solinus. *Solin.* *Per immenſum ſpatium ſæculorũ, æterna gens eſt, ceſſantibus puerperijs*.

Conuincitq. promiſsio præmij, quæ illa eſt facta Rechabitis per Hieremiam capit.35.verſ.18. *Hierem.* *Non deficiet vir de ſtirpe Ionadab filij Rechab ſtans in conſpectu meo cunctis diebus*. Iſaias, *dabo eis in domo mea locum*. Sapiens, *dabitur ei ſors in templo Dei acceptiſsima*. Quę eadem prorsùs eſt promiſsio: in sẽſu literali de Eccleſiaſtico miniſterio in hoc ſæculo, & in futuro de gloria caſtratis propter Regnũ Cælorum promiſſa in ſenſu myſtico, exhibenda per Chriſtum. Ex vſu enim Scripturæ, phraſis *ſtandi in conſpectu Dei*, miniſterium ſignificat, & obſequium. Numerorum capitulo 4. de Leuitarum miniſterio, *ſtabunt*, dicitur, *in conſpectu Domini*: & ſæpè aliàs. Quod promittitur præmium Rechabitis diſcipulis Ionadab caſtis, obedientibus, & pauperibus: quibus vt caſtitatem colerent vini vſus erat interdictus: *Vinum non bibetis*: & temporalium bonorum erat præſcripta inſuper abdicatio: *Agrum non ſeretis, vineam non plantabitis, domum non ædificabitis*. Et eiſdem propter obedientiam promittitur præmium obedientibus. *Quia obediſtis præcepto Ionadab, &c.* Sicut per Iſaiam ijs præmiũ promittitur Eunuchis *qui cuſtodierint ſabbata Dei, & elegerint, quæ voluit*; non ſolùm præcepta Sabbati, ſed & conſilia voluntatis eius inſuper elegerint conſulentis. Cùm talis caſtitas, non præcipientis, ſed vt obedientia, & paupertas, Dei ſit voluntatis conſulentis.

Quod ſicut de Rechabitis ſcrĩbitur, obſeruarunt Eſſeni: vt refert Philo de vita contemplan- *Philo.* tium. *Vinum non præbetur, ſed aqua limpidiſsima: vinum habent pro veneno. Quaſi iam mortui facultates ſuas, cognationes, & patriam relinquunt. Reuerentia ergà Seniores, & cura talis eſt, qualis eſſe poteſt liberorum ergà parentes. Hi tanquàm germani, filij libẽter, & certatim miniſtrãt, haud ſecùs ac parentibus publicis: hanc coniunctionem arctiorem ducentes, quàm ſanguinis*. Sic citatus Philo; & de probi etiam hominis libertate. Iidem namque fuere Rechabitæ iſti, & Eſſeni, poſt Ionadab. Nam Rechabita ille, qui à S.Iacobo Minori fuit in nece, vt ex Ægeſip. lib.5. Euſebius *Euſebius.* refert lib.2. Hiſt.cap.22. *Cum lapidibus illum obterere pergerent, vnus è Sacerdotibus de filijs Rechab, filij Rechabim, qui ſunt teſtimonio Hieremiæ commendati, voce emiſſa, contentiùs dixit: quid agitis? Iuſtus pro vobis Deum precatur*, fuit Eſſenus; & propterea patronus Iacobo adfuit, quia in eadem vterque erat inſtructus diſciplina. *A Caſid* enim iuſtus appellatus Iacobus, idem ſignificat, atquè Eſſenus; iuſti & ſancti vulgò compellati, quòd ſuprà legem, ſupererogationis ſubdebãtur operibus voluntarijs Eſſeni: qui 1.Ma- *1.Machab.* chab. capit.2. verſ.43. *voluntarij* propterea dicuntur *in lege*. *Et Rechabita Eſſenus* poterat nuncupari, vt in Opuſc.lib.3. Trihæres

Serar. cap. 9. obſeruauit Serarius.

11 Nam Rechabita, non ſanguine dicebatur filius Rechab, ſed inſtituto religioſæ vitæ. Quia vt Philo. dicit Philo, de probi hominis libertate. *Eſt ipſis inſtitutum hoc, non ex genere, ſed ex intenſo virtutis amore*. Et itâ 1. Paralip. c. 2. Paralip. *De calore Cynæi dicuntur veniſſe domus patris Rechab;* nõ de calore patris Rechab; quia non ex ſanguine, ſed ex feruore deuotionis, ac zeli familiæ proceſſere Rechabitarij, vt explicuimus ex ſentẽtia Hieroſolym. Ioannis: cui acquieſcit Boulduch. de Eccleſ. ante leg. Boulduc. lib. 3. cap. 12. Rechabitæ ergò illi omnes, non ſanguinis origine, ſed inſtituta vitæ ratione erant: cum inter Eſſenos, & Rechabitas, iam ſub lege, diuerſitas non verſaretur ſectarum, vt in ſermone Aſcetico Nilus habet, & Cedrenus tradit in Caligula. Nilus. Cedrenus. Ab Elia namquè, & Eliſæo in religioſa inſtructi diſciplina, & à Ionadab Eliſæi diſcipulo exculti, perſtitere in Iericuntis, vt docet Genebrardus lib. 2. Chronolog. anno 3172. Genebr. *Eliſæus conſtruxit cellas Prophetis in Iericuntis ſolitudine; manauit Inſtitutum, & loci Religio ad poſteros; fuitq. deſertum hoc vſquè ad Engaddi, ab Eſſenis habitatum hominibus, continentiæ incredibilis*. Cùm ex Plinio habeamus, & Solino, eoſdem circà Iordanem ibidem commanſiſſe, & ex Euſebio Pamphilo Epiſcopo Cæſarienſi lib. 2. Hiſt. Eccleſ. cap. 16. *Prophetarum more, ſanctum, & ſeuerum viuendi modum imitari niſos fuiſſe*.

12 Quem à diſcipulo Eliſæi Ionadab Rechabita cum cremento perceperunt. Iſte etenim Ionadab puer ille, ideſt diſcipulus fuit Eliſæi, quem ad vngendum, cum olei lenticula, ille miſit Iehu, in Regem Iſrael, 4. Reg. cap. 9. Cui, poſt vnctionem, ait: *percuties domum Achab*. Quod Domini mandatum expleuiſſe Iehu, deindè refertur. *Percuſſit igitur Iehu omnes, qui reliqui erant de domo Achab in Iſrael*. Et poſt pauca refert iſta textus. *Inuenit Iehu Ionadab filium Rechab in occurſum ſibi, & ait ad eum: nunquid eſt cor tuum rectum, ſicut cor meum cum corde tuo? Et ait Ionadab: eſt. Et ait ad eum: veni mecum, & vide zelum meum pro Domino*. Quibus oſtenditur conſpicuè, hunc Ionadab Rechabitam, commorantem in agro, vocatum à Iehu in teſtem executionis mandati Dei, fuiſſe puerum, ideſt diſcipulum Eliſæi, miſſum ad vngendum Iehu, & ex parte Dei reuelandũ præceptum: vt aduertit noſter Didacus de Coria ſubtiliter lib. 1. Dilucidarij, Did. de Cor cap. 7. Nam propterea interrogauit eum: *numquid eſt cor tuum rectum, ſicut cor meum cum corde tuo?* Quaſi diceret: percepi, intellexi, quod indicaſti? Eſt nè hoc, quod exequor, id quod mihi ex parte Dei indicaſti? *Veni, & vide zelum meum pro Domino*. Vt ad finem vſquè, id me perducere videas, mecum veni.

13 Quorum Rechabitarum familias, & Eſſenorum mixtas legimus ex continentibus, & coniugatis, caſtitatem colentibus coniugalem: ex omnino pauperibus, & alijs ſeruantibus paupertatem, cum facultatibus, ſubditis ſuis Prælatis, vt in Philone legitur, & Ioſepho; traditq. Hieron. tom. 3. ad 1. lib. Paralipom. cap. 7. Hieron.

&

& Alphonſus Madrigal Epiſcopus Abulen. ſic ſcribit Abulenſis 4.Reg. c. 6. quæſt.1. *Erant filij Prophetarum coniuncti conuentualiter, viuentes per diuerſa collegia: & cum iſtis erant aliqui filij Prophetarum, non Religioſi, qui erudiebantur ab eis in doctrina legis, & in rectitudine morum; horum habebat curam Eliſæus*. Nam inter cœlibes, & omninò pauperes, illi coniugati, qui non ità in rigore Religioſi dicebantur, degebant; ſicut modò in Religionibus Militaribus, Fratres ſunt, Hiſpanè *Freiles*, & Equites, qui etſi Religioſi ſint, ad differentiam tamen aliorum, non illo eos nomine compellamus: quia caſti, & pauperes ex Religione, cõiugia ex diſpenſatione generali in aliquibus licitè cõtrahunt, & facultates diſpendunt. Sic inter Rechabitas, Hierem. Hieremiæ c. 35. mulieres referuntur, & nati. *Nõ bibemus vinũ: quia Ionadab filius, Rechab, pater noſter præcepit nobis dicens: nõ bibetis vinum vos, & filij veſtri vſquè in ſempiternum. Et domum non ædificabitis, & ſementem non ſeretis, & vineas non plantabitis, nequè habebitis: ſed in tabernaculis habitabitis cunctis diebus veſtris. Obediuimus ergò voci Ionadab filij Rechab, patris noſtri in omnibus, quæ præcepit nobis, ità vt non biberemus vinum cunctis diebus noſtris nos, & mulieres noſtræ, filij, & filiæ noſtræ: & non ædificaremus domos ad habitandum: & vineam, & agrum, & ſementem non habuimus: ſed habitauimus in tabernaculis, & obedientes fuimus iuxtà omnia, quæ præcepit nobis Ionadab pater noſter*.

Referuntur itidem viri bellatores 1.Machab. Aſsidæi Rechabitæ, Machab capit.2. congregatio Scribarum primorum dicta: ſicut Cynæorum cognationes Scribarum habitantium in Iabes, 1.Paralip.cap.2. qui venerunt de calore domus patris 1.Paralip. Rechab. Iidem etenim omnes iſti erant: congregatio nempè Aſsidæorum, & cognationes Cynæorum; omnes namquè Scribæ, ideſt in lege verſati, illi deſcenderunt de calore domus patris Rechab: erant enim Religioſi; vt textus exprimit manifeſtè. *Congregata eſt ad eos Synagoga Aſsidæorum fortis viribus ex Iſrael, omnis voluntarius in lege*. Ideſt congregatio religioſa diuino cultui mancipata: & idem eſt *Synagoga* coetũ, qui *voluntarij erant in lege*: quia ſupererogationis opera legi addebant. Qui cum Eſſeni forent, & Rechabitæ, compellati ſunt Machabæi, ipſi Aſſidæi; quia ſub vexillo Iudæ militabantur. Cuius militaris teſſera, illud erat. *Quis ſimilis tui in fortibus Domine?* Quarum dictionũ initiales literæ Hebraicæ iunctæ, faciunt per compendium. *Machabei*. Vndè Duci, & militibus nomen venit, *Machabæorum*: vt tradit ex Rabbi Iſaach Iulianus Archipresbyter Toletanus Sanctæ Iuſtæ in Aduerſarijs num.52. Iul.Petr.

Iſti igitur Religioſi primæui,
Eunuchi antiqui ſunt, & veteres 14.
Spadones, Rechabitæ, & Nazatei, Eſſeni, ac Aſſidæi, qui conſiliorum ex voto obſeruationem colebant; ex quo Elias, & Eliſæus caſti, obedientes, & pauperes ex inſtituto voti, diſciplinam monaſticham à Deo traditam induxerunt. Propter quod Monachorum ſub Euãgelio vigentium in paupertate, obedientia, & caſtitate, Authores,

Prin-

Principes, & Patroni à Patribus commendantur, non anteriores Religioſi, qui ſubſtantiam Religioſi ſtatus non colebant, ſicut Elias, & Eliſæus eam, ac ipſorum poſteri aſſeclæ retinebant: Eunuchi ea propter ab Iſaia, & ſapiente celebrati. Sicut Epiphan. Hæreſi 63. Anaſtaſius Niſſenus tom. 1. Bibliothecæ in quæſtionibus in Script. quæſt. 76. Aldelmus Saxonum Epiſcopus tom. 3. Bibliothecæ, de laudibus Virginitatis c. 20. Eunuchos eos Eliam, Eliſæum, Danielem, ac ſocios ſunt interpretati. Quia etſi non primi virgines iſti fuerint, ſed priores Abel, Melchiſedech, Ioſue; & caſti nonnulli primo perſtiterint Nazarei, vt ex ſancto Ignatio Martyre obſeruauit Auguſtinianus Mendoça in quodlibet. quæſt. 4. expoſitiua: fuerunt tamen ij primi Eunuchi, qui ex inſtituto, & voto, caſtitatem cum morali impotentia ad oppoſitum, coluerunt.

Epiphan. *Anaſt Nyſ.* *Aldelmus.* *Mendoza.* *Iſid.*

Ita S. Iſidorus Hiſpalenſis lib. 2. de offic. cap. 18 *Num autem, quæ ſit ſacræ virginitatis integritas, vel à quo tam ſancti Propoſiti ſtudium ſit exortum, breuiter intimabo*. Nota, non eſſe quæſtionem de primo virgine, qui omnibus habitus eſt Abel: nec de primo caſto, ſed de integritate virginitatis, ac de eo, qui primò habuit ſtudium virginitatis, ſeù caſtitatis ſeruandæ (pro eodem enim ſæpè in Scriptoribus, caſtitas ſumitur, & virginitas) quod erat inſtitutum Monachorum temporis Iſidori: in quo non tam corporis, quàm mentis, per propoſitum, integritas poſtulatur. Et ſubdit Iſidorus: *Quantùm enim ad vetus teſtamentum attinet, Elias, Ieremias, & Daniel caſtitatis, & continentiæ bono primi ſtuduiſſe noſcuntur*. Nota: non dixiſſe ſanctum Doctorem: illos primos virgines, & caſtos extitiſſe: nam alij fuerunt anteriores; neque de hoc erat controuerſia: ſed de eo, à quo ſtudium ſancti propoſiti ſeruandæ integritatis ſit exortum: & ita ait: Eliam & ſocios, huic ſtudio primos operā dediſſe, noſci. Quia ex inſtituto, per vorum primitùs caſtitatem ipſi coluerunt. Et per conſequens Elias eſt à quo tam ſancti propoſiti ſtudiū exortum eſt. Quod Caſſian. lib. 2. de inſtitur. Renunciat. cap. 1 item indicat. *Elias qui in veteri teſtamēto virginitatis iam flores, & caſtimonia continentiam præfigurabat exemplo*. Ecce tibi, qua ratione Elias figura erat Monaſticę cōtinentiæ legis gratiæ: exemplo: Exemplar autem perfectius, aut æquè perfectum cum exemplato eſt, vt tradidi ex D. Th. 3. contrà gentes cap. 19. & 3. part. quæſt. 56. art. 5. ad 3. Vt noſtram caſtimoniam voto firmatam, non præferas caſtitati Eliæ, etiam voto firmatæ; in qua, vt in exemplari, ad minùs æquè perfecto, noſtra continetur Monaſticha diſciplina. *Caſſian.* *D. Thom.*

Quod ſæpè citatus ſic elucubratus eſt Hieroſolymit. Ioannes. *Elias primus præputium impudicitiæ ſcuit à ſua carne, & mente prorſus circumcidere: dum primus inter homines ſtuduit virginitatem perpetuam ſpontè incboare. Et congregauit ex tunc in virginitate ſua, & Eliſæi filios Prophetarum, & inuoluntaria caſtitate eos viuere inſtituit.* Quod myſterium cū adnotaſſet in aſcenſu Eliæ cum puero ſuo in verticē Carmeli, ait: *Io. Hieroſ.*

Nemo

Nemo autẽ vnquàm ad hanc aſcẽdit circumciſionis ſcientiam priuſquàm Elias, & puer eius, ſcilicèt Cœtus filiorum Prophetarũ diſcipulorum eius, aſcendit: ipſi nanquè primi virorum ſeipſos Domino per virginitatem perpetuam ſponte dedicantes caſtrauerunt prorſus venereis voluptatibus ſuas mentes. Carmelus ſcientia circũciſionis interpretatur: quia hoc, quod circũciſio indicat, ſciuerũt adimplere, &c.

Clitoneus. Clitoneus in quadam concione. *Virginitatis perpetuæ ſeruãdæ votum, atquè propoſitum ab Elia primo inſtitutore ortum habet.* Onufr. Salt. Onuphrius Salt, in vita ſancti Onuphr. cap. 18. *Monachus fuit Elias, & primus, qui inter homines votum* Aeg. Cam. *caſtitatis emiſit.* Camarthus citatus, de rebus Eliæ cap. 6. ſect. 8. fol. 277. *Elias continentiæ ſtatum ſibi, & ſuis indixit, qui tria eſſentialia Religionis vota primus ipſe opere adimpleuit.* De Eliſæo in hymno feſti canit Eccleſia. *Eliſæus virgo plenè permanens. Beatis cœli coæquatur Angelis. Qui prauos carnis motus ſciuit premere. Et mentem puram Chriſto nouit gerere.* Preme verba, & votum eius virginitatis inuenies. *In plena Virginitate*, quæ corporis, & mentis complectitur puritatem, *quæ Angelis coæquatur, qui mentẽ puram Chriſto nouit gerere.*

15 Quod de paupertate Eliæ, & Eliſæi eodem citatus tradidit Iſidor. Iſidorus verborum pondere, quo de caſtitate docuerat. *Vndè ad Monachos ſtudium deſfluxit paupertatis, vel quis huius conuerſationis extitit author: quantùm attinet ad authoritatem veterum Scripturarum, huius propoſiti Princeps Elias, & diſcipulus eius Eliſæus, ſiuè filij Prophetarum fuerunt: qui habitabant in ſolitudine, vrbibusque relictis, faciebant ſibi caſulas propè fluenta Iordanis.* Hæc ille de authore *ſtudij paupertatis*, & conuerſationis Monaſticæ firmatæ voto: quem Eliam fuiſſe, aſſeuerat Doctor ſanctus ex Scripturæ authoritate. Hieronymus Hieron. Epiſt. 28. ad Lucinum. *Elias igneo curru raptus ad cœlum, melotem reliquit in terris. Eliſæus boues, & iuga prioris operis vertit in vota.* Hugo Cardinalis Lucæ cap. 9 Hugo Car. *Eliſæus in aratro coxit carnes, mactauit boues: ideſt Religionis votum fecit.* Nam vt ait Abulenſ. 3. Reg. cap. 19. quæſt. 24. Abulenſ. *Voluit vtrunquè conſumere; boues tradendo in conuiuio, & aratrum cremando, ita vt iam nihil ad ſe pertinens relinqueret in ſaeculo. Iſtud exemplum ſequitur Beatus Matthæus, qui à Chriſto vocatus, reliquit omnia: & in ipſa die vocationis ſuæ, inuitauit Chriſtum.* Sic Abulenſis, comparans paupertatem Apoſtolicam cum Prophetica.

Quia nullum argumentum probat Apoſtolorum paupertatem ex voto, quod iſtorum Prophetarum paupertatis non probet votum. Vt terrenorum omnium eſt abnegatio, egeſtasq. ipſorum continua, ex quo ad Apoſtolatũ vocati ſunt. Apoſtol. ad Hebræos Quod in his Prophetis obſeruatũ reperimus, ex Apoſtolo, ad Hebræos cap. 11. *Circuierunt in melotis, in pellibus caprinis egentes, &c.* Quod verbũ exponens D. Th. D. Thom. ait. *Intendit Apoſtolus ſtatum voluntariæ paupertatis aliquorum veterum Prophetarũ exprimere:* & præcipuè Apoſtolum loqui de Elia, docet ipſe D. Th. 2.2. q. 187. art. 6. in argumento. Sed contrà.

Quia

Chryſoſt. Quia vt dicit Chryſoſt. lib. 3. de Prouidentia. *Ita erat pauper, vt præter Melotem, nihil terrenum ei fuerit*. Et Homil. 46. in Matthæum. *Vndè mirabilis factus eſt Elias? Nonne à repudiatione poſ-* Theodor. *ſeſſionum?* Sic ille. Et Theodoretus 4. Reg. cap. 6. verſ. 5. *adeò erant pauperes, vt ſecurim poſſidere ne-* Suarez. *quirent*. Et adhùc Suarez tom. 3. de Relig. lib. 3. c. 1. n. 7. Eliſæi paupertatẽ vertit in dubium. Quia filios Prophetarũ inuitauit ad prãdium in Galgala, 4. Reg. c. 4. quaſi ex textu non conſtet, herbis agreſtibus coctis in olla, non pretioſis dapibus fuiſſe altos. Vt notauit Hieron. Epiſt. 22. ad Euſtochium. Hieron. *Eliſæus filios Prophetarum inuitat ad prandium, & herbis agreſtibus eos alens, conſonum prandentium audit clamorem: mors in olla homo Dei. Non iratus eſt cochis; lautioris enim menſa conſue-* Ephrem. *tudinem non habebat, &c.* S. Ephrẽ, Pareneſi 41. fol. mihi 415. *Vides chariſſime, quibus alebantur Prophetæ, modica nimirum aqua, & bucella panis, & quidem cum anguſtia?* Dicat Suarez, Chriſtum, non fuiſſe pauperem, quia quinque millia hominum inuitauit in deſerto Bethſaidæ, trans mare Galilææ, Ioannis cap. 6. Turbæ in deſerto à Chriſto opiparè exceptæ, & hordei dape mirabiliter ſaturatæ, non arguunt inuitantis facultates: nec agreſtium herbarum obſonium, indicat Eliſæi diuitis poteſtatem.

16 Eliæ obedientia commendatur in ſacra Scriptura, in qua toties repetitur eius ſingularis ſolertia in obſequendis diuinis mãdatis, quaſi hominis ex inſtituto obedientis, qui ex voto dominium ſui ſpecialiter in Deum tranſtulerat. Qui ſæpè propterea, *iuxtà verbum Domini*, feciſſe deſcribitur. Sic prædicta verba premens Hieroſolymitan. Ioannes citatus, Io. Hieroſ. exiſtimat; Eliam prorsùs ſe abnegaſſe, & voluntati propriæ renunciaſſe: quia ita ad diuinum nutum propriam aptauerat voluntatem, ex obligatione ſpeciali voti, vt ab ea diſcedere non valeret: ſic, vt ex eadem teneretur obedire homini, ſi loco Dei eius vices gerens, vt Superior à Deo deputaretur Eliæ. *Qui ſemetipſum* (inquit) *prorsùs abnegans, & volũtati propriæ abrenũcians, ſemper Superioris, ideſt Dei voluntatem prorsùs ſequutus fuit: quemadmodùm de eo ſcriptum eſt: abijt quocunq. eum ferebat voluntas Dei*. Sic ille. Et ſubdit. *Ipſe Eliſæum obedientiam docuit. Hic vocatus ab aratro, obedienter greſſus Eliæ inſequitur; domicilia parentum deſerens, affectum mundi abijciens; ac Deo inſpirante, pium ducem conſtanter imitatur*. Hactenùs Ioannes. Quod ex obligatione profeſſionis feciſſe, ſignum deſumitur expetita ab ipſo venia, & facultate conceſſa ad oſculandum parentes, & iterum reuertendi. Vt Abulenſis Abulenſ. notat 3. Reg. cap. 19. quæſt. 24. *Petiuit autem licentiam, quia putauit, quòd nõ poterat iam aliquid agere contrà præceptum Eliæ. Nã ſi id ſibi liberum putaret* (obſeruat Salianus anno mundi 3139. n. 17. Salian. & 3127. n. 25.) *non peteret ab Elia, quaſi à Magiſtro, & Domino ſuã veniam ſalutandi parentes: nec Elias ſic eam daret, vt ſimul reuerti iuberet, hoc ſalutationis efficio perfuncto*. Hactenus Salianus. Neque video, cur negandum ſit;

hos

Digitized by Google

hos ſanctiſſimos viros,& in eorum excultos diſciplina, vota Religioſa frequentaſſe, cum excellentiſſimas eos virtutes excoluiſſe concedamus. Cur non ex voto? Eſtnè difficiliùs caſtitatem, paupertatem, & perpetuam ex voto obedientiam, quàm ſinè illo obſeruare? Sed & ſi difficiliùs,& perfectiùs,cur pręſtantiſsimi illi viri cũ diuino auxilio,nõ præſtabãt? Cur non proprias voluntates diuinis aris litarent,qui vitas proprias in tyrannorũ manibus Domino nuncupabant? Cur caſtitatem ex voto non colebant, qui in eius obſeruantiam,vinum non bibere,ex voto promittebant? Cur terrena omnia funditùs non contemnebant, qui cæleſtia totis viribus, & mentibus ambiebant?

Suarez. Dicit Suarez tom. 3. de Relig. tractat. 7. lib. 3. c. 1. Quia in Scriptura non exprimitur, Eliſæum emiſiſſe votum: nequè conſtat ita omnia reliquiſſe, vt nihil habere vltrà ei liceret. Sed vbi, rogo, in Scriptura Apoſtolorum exprimuntur Religioſa vota, niſi in illis verbis: *ecce nos reliquimus omnia,& ſequuti ſumus te?* Quæ perfecta fuit renũciatio,cũ obligatione, retrò non reſpiciendi. Nonnè hoc exprimitur de Eliſæo? *Relictis bobus, cucurrit poſt Eliam*. Et adeò perfectè; vt ex iureiurando teneretur inſiſtere. *Viuit Dominus,quia non derelinquã te*, 4.Reg. c. 2. v. 2. Cur illa verba Apoſtolorum,non iſta Prophetarũ,religioſa explicant vota? Cum nec expreſsiùs ſancti Patres aſſerant, Apoſtolos fuiſſe Monachos, quàm dicũt; Eliætanos veteris teſtamẽti, veraciter Monachos extitiſſe.

Et diuitias Eliſæo poſſidere non licuiſſe, ſatis demõſtrat facer textus, cùm oblatas per Aman, retulit, contempſiſſe; ſimul atq. grauiter in Giezi animaduertiſſe, quòd eas admiſerit: vt ea de re Petrus Ananiã puniuit,& Saphirã. Et ſi argumentum ab authoritate negatiua, quòd ſcilicèt Scriptura non dicat expresſè, Eliſæum vota emiſiſſe, efficax eſt apud Suarez: cur non valet argumentum; quòd Scriptura non indicat quid, quàm ampliùs poſſidieſſe Eliſæum, ex quo incendit aratrum: ſed quoties de illo agit, eum retulit valdè pauperem; vt manſiones ligneę, paupercula oſtendunt tuguria, & obſonium herbarum agreſtium indicat egenorum? Etſi obſeruantia perpetua Apoſtolorum, ipſorum indicat religioſa vota: cur non Eliætarum eadem obſeruantia, perpetua demonſtrabit vota?

17 Non quidem expreſſa, aut ſolemnitate præſcripta, emiſa, ſed implicitè, & æquiualenter; quatenùs ea profeſsio ex propria intentione, & generali omnium ſenſu, & conſenſu, ita erat religioſo ſtatui connexa, vt ſimul intelligeretur, cum ſtatu ſuſcepta; vt veli impoſitio, profeſſio quandoquè fuit Sanctimonialium: & geſtatio habitus, profeſſio tacita earum in Iure vocatur. Sic Vualdenſis noſter, Doctrinal. fidei lib. 3. art. 1. capit. 17. *Talis profeſſor fuit Elias,talis Io. Baptiſta,qui quamuis non vouebant vocaliter aliquam Regulam charitatis,habebant tamen Dei inſtinctum immobilitantẽ eorum affectus conuerſos in Deum. Quod eſt aliquid æquiualẽs voto.* Etmodò tacita profeſsio, quæ exercitijs profeſſorũ, & habitus geſtatione, cum requiſitis Vualdenſ.

ſitis à Concilio Tridentino, perficitur, Religioſum conſtituit ſtatum. Vt habet Nauarrus tom.4. de Regul.

18 Quid obſecro Sponſæ caput, ni eminens Eccleſiæ religioſus ſtatus? vt iterùm, aliàs ſum elucubratus. Sed cur, cùm ſit caput, vt Carmelus; *coma capitis eius, ſicut purpura Regis vincta canalibus?* Profectò quia intuitus, & propoſitus ſibi finis Carmeli, charitas purpura Regis eſt, non ſoluta, ſed conſilijs Euangelicis conſtricta: per quæ, ſecundùm Rupertum in cap.5. Ioannis, perfectio venit charitatis in religioſum ſtatum.

ARTICVLVS VI.

Argumenta dirimuntur, & aduerſa reijciuntur obiecta.

1 *Error Hebræorum exiſtimare inhibitum fuiſſe cœlibatum.*
2 *In omni lege, poſt hominum multiplicationem, fuit licitus cœlibatus.*
3 *Regia Hebræorũ proles ſperabat ex ipſa Meſsiam naſciturũ.*
4 *Non iungebantur matrimonio Hebrææ fœminæ, vt Meſsiam gignerent Redemptorem, quæ nouerant ipſum ex Virgine naſciturum.*
5 *Non erat inhibita Hebrais paupertas.*
6 *Legi addere, aut ab illa demere, probibitum fuit Hebrais, nõ inhibitũ, Superioribus obedire.*

DIces: non licebat Hebræis votũ emittere caſtitatis perpetuæ: quia Deuteronomij cap.7. verſic.14. cœlibatus prohibetur: Deuter. *Non erit apud te ſterilis vtriuſque ſexus:* & Exodi capit.23. verſ.26. Exod. *Maledictus, qui non reliquit ſemen in Iſrael.* Vndè maledictioni, & ludibrio obnoxios ſe eſſe putabant Hebræi, ſi decederent ſinè liberis. Quarè Ezechias ſuam immaturam acerbè lamentabatur mortem. *Generatio mea ablata eſt.* Iſaiæ cap.38. verſ.12. Quia Iſai. propter Meſſiam futurum, Hebræi omnes nuptijs inhiabant, & generationis prolem vehementer optabant.

1 Reſpondetur: Rabbinicũ fuiſſe figmentum, Rabbi Salomonis, in cap.9. Geneſ. aſſerere: reum homicidij eſſe eum, qui operam liberis, non daret: & aliud Rabbi Dauid kimchi in cap.56. Iſaiæ: ex ſententia antiquorum Rabbinorum, quaſi excommunicatum haberi infœcundum. Aberrant enim toto cælo. Non enim vetabat lex ſterilitatem; aut ab vſu coniugali abſtinentiam inhibebat: ſed fœcunditatem, etiam gregibus promittebat. *Benedictus eris inter omnes populos: non erit apud te ſterilis vtriuſque ſexus, tàm in hominibus, quàm in gregibus tuis: auferet Dominus à te omnem languorem.* Nam ad felicitatem ſpectabat, ad generationem potentia: cùm ſterilitas monſtrum, & naturæ error videatur: non inhibetur ſterilitas, quæ in hominis poteſtate non eſt; nec gregibus præceptum impoſitum eſt.

Quod verò vulgò putabatur, indictam eſſe maledictionem omnibus, non relinquentibus carnale ſemen in Iſrael, exiſtimãdo præceptum eſſe de vacando liberis: eo quòd Deus pollicebatur ſterilitatem à coniugibus abſfuturã: error erat. Sic Damaſcenus lib.4. Damaſc. fidei

fidei cap. 25. *Virginitatem carnales homines inſectantur; & qui voluptati ſtudent, teſtimonij loco, illud proferũt. Maledictus omnis, qui non ſuſcitat ſemen in Iſrael.*

2. Nos verò dicimus, virginitatem antiquitùs nõ inhibitam, ſed conſitam in natura, propagato orbe. Ita D.Th.in 4.diſt.33.quæſt.3.art. 2.ad 2. *Non peccaret, qui in lege Moyſis, vel in ſtatu naturæ ſeruaret virginitatem, poſtquàm multiplicatum eſt genus humanum.* Et Hieron. Epiſtola 22. ad Euſtoch. *Vacuus erat orbis, & vt de typicis taceam, ſola erat benedictio liberorum. Paulatim verò increſcente ſegete, meſſor miſſus eſt virgo Elias, Eliſæus Virgo, Virgines multi filij Prophetarum. Ieremia dicitur; & tu nè accipias vxorem, &c.* Hæc Hieronym.

3. Regia proles, vt Ezechias, filium ſperabat Meſſiam, ſibi promiſſum ex lege, non aliæ tribus naſciturũ ex ipſis, vt propter eum habendum matrimonia eligerent: nec fœminæ, vt eum ſibi filium haberent, nuptias optarent, quæ crederent ex Virgine naſciturum. Nec tanti viri ſanctiſsimi cum Meſſia futuro, carnalem cognationem faciebant, vt

4. præmio eam ſpritualibus Eunuchis promiſſo, præponerent: *à filijs & filiabus nominis melioris.*

5 Dices Deuteronomij capit. 15. verſic. 4. Prohibetur paupertas. *Omninò indigens, & mendicus nõ erit inter vos:* ergò non licebat eam vouere. Reſpondetur: legem non inhibuiſſe pauperes eſſe: ſed diuitibus præcepiſſe, indigentibus ſubuenire. Hæc ſunt verba textus. *Et omninò indigens, & mendicus, non erit inter vos; vt benedicat tibi Dominus in terra, quam traditurus eſt tibi in poſſeſſionem, Si vnus de fratribus tuis, qui morantur intrà portas ciuitatis tuæ, ad paupertatem venerit, non obdurabis cor tuum, neque cõtrahes manum, ſed aperies eam pauperi, & dabis mutuum, quo eum indigere perſpexeris. Caue nè fortè auertas oculos tuos à paupere fratre tuo, nolĩs ei, quod poſtulat mutuum commodare: nè clamet contrà te ad Dominum, & fiat tibi in peccatum. Sed dabis ei: neque ages quippiam callidè in eius neceſſitatibus ſubleuandis, vt benedicat tibi Dominus, &c. Non deerunt pauperes in terra habitationis tuæ: idcircò ego præcipio tibi vt aperias manum fratri tuo egeno, & pauperi, qui tecum verſatur in terra.* Hactenùs in texu, in quo ſatis oſtenditur, non defuturos inter Hebræos pauperes, quibus manus adiutrices forent porrigendæ.

6 Dices contrà votum obedientiæ Hebræorum. Soli Deo illi parere poterant: quia Deuteron. cap. 4. verſ. 2. inhibitum erat, legi addere, aut de lege aliquid demere. *Non addetis ad verbum, quod vobis loquor, neque auferetis ex eo:* ergò votum de obediendo homini, indecens, non religioſum erat. Reſpondetur: votũ obedĩetiæ in Scriptura commendatum fuiſſe Leuitici c. 27. verſ. 2. *Homo, qui votum fecerit, & ſpoponderit Deo animam ſuam, &c. ſi fuerit maſculus, &c. ſi mulier, &c.* Vbi Caietanus ait: *Vouebant quandoquè propriam, vel filiorum vitam ſeparare, dandam in obſequium Dei, adminiſtrandum, vel* Sacerdotibus *in templo ſeruientibus, vel ad obediendũ eiſdem in varijs ſeruitijs, pro ijs, quæ diuini cultus erant.*

D.Thom. Hieron. Deuter. Deuter. Leuit. Caiet.

Emanuel. Sà. *erant*. Et ea obedientiæ vota, perpetua fuiſſe, ibidem tradit Emanuel Sà. Quæ Rechabitarum obedientia, Domino commendata, Ieremiæ c.35. ſæpè indicatur, iam relata: *Quia obediſtis præcepto Ionadab patris veſtri, &c.* Vbi illis promittit præmium propter obedientiam præcepti patris, non Dei. Quarè verba illa Deuteronomij. *Non addetis, &c.* intelliguntur de additamento contrario legi; aliter omnes etiam Prophetarum libri forent vetiti, in quibus multa adduntur Præſcriptis legis: nec obſeruare licuiſſet feſta Sortium, Victoriæ, Encæniarum, & alia feſtis addita legis: nec Sacerdotes, ac Iudices condere poſſent leges; vt conceditur Deuteronomij cap. decimoſeptimo, quibus erat parendum. *Sequeris ſententiam eorum, nec declinabis ad dexteram, vel ſiniſtram, &c.* Quia ergò Iudæi in idololatricos, & ſuperſtitioſos cultus, ritus, & Gentilium cærimonias procliues admodùm erant: id, etiam in cultum veri Dei ipſis exequi prohibetur: præcipiturq. ſolas oues, capras, boues, & quædam altilia, certis caſibus, & temporibus, diuinis aris litare: nulla eis facultate relicta, ad animãtia diuerſa, aut eadẽ, ſub nouo Numinis cultu, à Deo præſcriptis contrario, immolare.

Ierem. (margin)

ARTICVLVS VII.

Ex contemplatione, & actione vitam ſibi, & poſteris mixtã rigidam inchoauit Elias.

1 *Vitam mixtam ſibi, & poſteris Elias inchoauit.*

2 *Duplex Spiritus Eliæ contemplatiuus, & actiuus.*

3 *In Carmelo Conciones habebantur ad populum diebus Kalendarum, & Sabbatis.*

4 *Pythagoras philoſophatus eſt in Carmelo.*

5 *De eremo in ciuitates Religioſi veniebant, in quibus etiam monaſteria habebant.*

6 *Rigidiſſimis indumentis cooperiebantur Eliaitæ.*

7 *Prophetæ inter Hebræos cilicino veſtimento diſcernebantur à reliquo populo.*

8 *Indumentũ Eliæ, quod fuerit.*

9 *Romani milites vtebantur pellibus: vnde Peregrinorum folicula.*

10 *Eiſdẽ pellibus vſum fuiſſe Eliã, & eius alumnos oſtenditur.*

11 *Melota Eliæ diuerſa à pallio.*

12 *Pallia à ſuperpoſitis pellibus dicta.*

13 *Melotis, & pallijs ad imitationem Eliæ vſi ſunt antiqui Monachi: & ex melotis vſus Caputiorum.*

1 INſtitutam vitæ rationem Eliæ, contemplationem, & actionem fuiſſe, vitamq. proindè ipſius mixtam, ex contemplatione, & actione, ſibi & poſteris inſtituiſſe inſiſtendam, nullo negotio ex ſacris Literis, & grauiſſimis Authoribus comprobatur. In Charith etenim, & in Carmelo, anachoreticè, & eremiticè vitam traducendo, exempla contemplationis poſteris reliquiſſe, docuit Vualdenſis noſter tomo 1. de Sacramental. titulo 1. cap. 6. num. 7. Vualdenſ. *Lege libros Regum tertium, & quartum, ſi non noſter Patriarcha Elias, nõ dico per plures vices,*

ſed

ſed penè totam vitam in orando conſumpſit. Sacrum eum Doctorem, de Deo colendo doctrinam edocentem refert ſacer textus, cum 3.Reg. cap.18. oſtendit eum, populum Deũ edocentem. Cuius optima propoſitio populo commendatur. Acerrimus Regum Achab, & Ezechiæ ibidem apparet increpator. Et zelus in Sacerdotum Baal nece cõprobatur. Ergà proximos magna ipſius charitas declaratur, cum ex ſublimi contemplationis vertice, propter animarum commodum toties deſcendiſſe ad populos referatur.

2 Talis fuit Eliæ ſpiritus, per diſcipulos transfuſus ad poſteros, & diuinitùs condonatus, duplicatus Eliſæo, & Ioanni traditus, in ſpiritu, & virtute Eliæ, Lucæ c. 1. v.17. Contemplatiuus, & actiuus: ſpiritus, qui in Deum per contẽplationem dirigatur: & virtus, quæ per actionem in proximos feratur. *Parare Domino plebem perfectam*. Sic Abbas Ioachimus libro Introductorio in Apocalypſim cap.19. *Habere duplum Eliæ ſpiritum Eliſæus poſtulauit: quia vna eſt vita actiua, alia contemplatiua: quia duo ſunt præcepta charitatis, amor proximi, & amor Dei*. Et Ioannes Hieroſolym. de Inſtitut. Monach. *Tanto conatu mentes ſuas ad exemplũ Eliæ Principis eorum ſursùm in Dei contẽplationem eleuabant, vt in cæleſtibus choris putarentur tranſlati, & reuelata facie gloriam Dei ſpeculari; perfruentes colloquio Dei, cui puris mentibus inhærebant*.

Luc.

Abbas Ioachim

Io Hieroſ.

3 Sed in ſacris Concionibus habitis ad populos, itidem occupari, conſtat 4.Reg. cap.4. Vbi diebus Kalendarum, & Sabbatis innui videtur eos in Carmelo cõcionari. Idcircò ad Sunamitidem vir: *quam ob cauſam vadis ad eum hodie nõ ſunt Kalendæ, neque Sabbatum. Quia bis diebus* (inquit Gloſſa) *conſueuerant fideles illuc adire, vt verbum Dei à Prophetis audirent*. Sacras in Carmelo literas, & vtranque Philoſophiam edoceri, conſtat ex Iamblico Pythagorico: quo authore, docet Lippomanus in Pſal.4. Pythagorã in monte Carmelo in Iudæa philoſophatum fuiſſe. Ita namquè diuinarum Scripturarũ ſtudijs dediti Religioſi illi erant, vt proptereà *ſcribæ*, ideſt ſapiẽtes, dicerentur *cognationes ſcribarũ canẽtium, atque reſonantium, & in tabernaculis commorantium*. 1.Paralip. cap.2. verſ.55. De quibus, ex Diuo Hieron. D. Thom. 2.2. q. 188. art. 5. In lege Domini meditatur die, ac nocte vir Beatus, exponit, ſtudium ſacrarum Scripturarum. Vndè Philo, de Probi hominis libert. Doctiſsimos Eſſenos refert in ſacra Philoſophia myſtica, & morali: & de vita contẽplantium. *Verſantes* (inquit) *ſacra volumina dant operam Philoſophiæ*. Quos ideò *therapeutas*, ideſt cultores vocat; quia contemplationi, & animarum incumbebant ſaluti. Omitto labores manuum filiorum Prophetarũ in caſulis coſtruẽdis ad ripas Iordanis: & virorum bellatorum Synagogæ Aſsidæorum, nutrientium bella in Iſrael.

4. Reg.

Lippom.

4.

Hieron. D.Thom.

Philo.

5 Ea propter, quamuis Religioſi illi præcipuè manerẽt in eremis & agris; ex proprio adhuc inſtituto, ciuitates, & villas interdùm frequentabãt, propter populi vtilitatem: in eiusq. commodum mi-

racula quædam patrabant; futura alij prædicebant; hominumq. flagitia arguendo, eos ad viam ſalutis reuocabant: & multos ad religioſam philoſophiam eandem inſtaurabant. Vndè in ſuburbanis quarundam ciuitatum, & villarum terræ promiſsionis, Religioſorum habebant cuneos, apud quos diuertebant, dum ad ciuitates, & villas accedebant: & eos, quos ad ſuam Religionem inducebant, in eiſdem inſtruebant in diſciplina Monaſticha, ac in rudimentis vitæ religioſæ erudiebant. Quibus ſolitudo Paradiſus erat; ad quam nutu Prophetarum, qui eis præerat, cum videbatur expediens, ſecedebant. Sic de Inſtitut. Monach. Ieroſol. Ioannes.

6 Quibus in locis rigorem auſteræ, & rigidæ communis vitæ in collegijs traductæ, ipſorum hirſuta, & hiſpida indumenta monſtrabant; & à reliquis vulgi hominibus Religioſos illos viros ſeparabant. Ea propter ex tegumento, Ochoziæ, Samariæ Regi agnitus
4.Reg. eſt Elias, 4. Regum cap. 1. verſ. 8. Cùm enim rogaret. *Cuius figuræ, & habitus eſt vir, qui occurrit vobis?* Et audiret: *vir piloſus, & zona pellicea accinctus renibus*: ait: *Elias Thesbites eſt*. Eo namquè ſpeciali indumento, ſolus ſibi erat viſus Elias, cùm reliqui Prophetarum filij latitarent in antris, & abſconditi in collegijs manerent, ad exemplum veſtiti, Patris. Sic
7. vt in ſuam ſocietatem reciperet Eliſæum, *miſit pallium ſuum ſuper illum:* quia indumento religioſo, quo ipſe vtebatur, induit illum Elias, quo vſi etiam ſunt alij Prophetæ, eius alumni, veteres ſancti Patres: vt de ipſis loquutus Apoſtolus ad Hebræos cap. 11. teſtificatur. *Circuierunt in melotis, in pellibus caprinis*. De quibus Apoſt. ad Hebræos. 7.
Hilarius in Matthæum. *Pilis* (inquit) *camelorum veſtis adtexta, peregrinum Propheticæ prædicationis habitum deſignat*. Ideò Iſaiæ Hilar. Iſaias.
ſolue ſaccum dicitur *de lumbis tuis*, cap. 20. verſ. 2. Et Zachariæ Zachar.
capit. 13. verſ. 4. *Nec operientur Prophetæ pallio ſaccino, &c.* Quia Prophetarum indumentum commune cilicium erat, vt Adamus Sasbout, Forerius, Cornelius in Iſai. adnotarunt, & Sanchez. Adam Saſ. Forer. Corn. à Lap. Sanchez.
Neque huius farinæ homines, quos appellamus Vates, penès impiæ Religionis ſectatores, ſuis caruere inſignijs, quibus à reliquis ſecernerentur, atquè dignoſcerẽtur diſcreti vulgaribus, etſi forent falſi Vates, non veri, vt noſtri. Nam vt ait Alexander ab Alex. lib. 2. cap. 8. Indorum Vates coralium, quaſi rem ſacrã deferebant. Apud Græcos Augur, non trabea amictus, ſed toga candida velatus auguria ſuſcipiebat: quod etiam Macedones tenuerunt. Apud Romanos duplici toga augurali, quæ *lena* dicebatur, ex purpura, & cocco contexta indutus, litum manibus tenebant, & precibus effatis, auguria ſuſcipiebat, atquè obſeruabat; vt numiſmata plurima demonſtrarunt vetuſta. Quia vt ſcribit Auguſtinus lib. 18. de Ciuitat. Auguſt.
Dei, cap. 41. *Prophetæ pro Philoſophis Iſraelitis fuere, pro Theologis, pro Doctoribus, & Concionatoribus*. Atquè adeò, vt Ethnicis Philoſophi, Doctores, & Vates ſignis dignoſcebantur, ſeparati ab alijs: ità religioſis tegumentis Prophetæ Religioſi diſcreti habebantur, vti Elias, & alij.

alij. Quæ tegumenta ex Eliæ veſtimento cognoſcentur planè.

8 Super cilicinam tunicam, colobium, aut ſagum, pellicea cingebatur zona, pallioq. hirſuto veſtiebatur Elias: ſuper pallium, humeros, & brachia, pellis ad lumbos vſquè fluens tegebat, ad arcendas pluuiæ iniurias, vt per ſcapulas decidens dilaberetur aqua. Villoſam tunicamq. piloſā, ſicut pelliceā zonam retulit Scriptura, 4. Reg. cap. 1. verſ. 8. *Vir piloſus, & zona pellicea accinctus renibus. Pallio ſuum vultum cooperuit expanſo*, cùm in monte Horeb viſione mira Domini tranſitū perſpexiſſe iactatur: quo in Eliſæum iniecto, poſt ſe eum ſucceſſorem deſignauit: & Iordanis eodem vndas hinc, & indè partitus, per altos fluminis vortices ſiccum iter explanauit: quod duplicis ſpiritus, hæreditario dono Eliſæo reliquit indicium, cùm ignito curru ſublimis raperetur in aëra: vt tertio, & quarto Regum libris leges per varia capita. Pelle ſuper pallium per humeros, & ſcapulas hinc, & indè fuiſſe circundatum, ad brumalis temporis aquam depellendum, pluuiæq. iniurias arcendum, vſus in primis illarum pellium ſuadet, quibus ab antiquo homines vtebantur, qui hyemali tempore ſe domibus continere nequibant, cùm neceſsitas aliqua eos extrà vrbes ſub diù degere compellebat.

9 Non in vanitatis, aut elationis ornatum, ſed neceſsitatis gratia, aëris tempeſtatumq. repellendis dumtaxàt iniurijs, ad arcendas à corpore pluuias Romani milites vtebantur, accommodis pellibus, per humeros, & ſcapulas ad zonā vſquè fluentibus, vt ſcribit Thomas Dempſt, in Appēdice ad antiquitates Romanorum Roſine. Vndè ad peregrinos, qui Religionis ergò Romam peruenere, vſus permeauit pellium, contrà pluuiæ iniurias ad humeros, & ſcapulas protegendum foliculis: quas pelles, *Eſclauinas* Hiſpani vocamus. Quibus Eliam fuiſſe vſum, & alumnos in iſtud commodum, non in luxum, ſuperſtitionē, aut vanitatē, ſed neceſsitatis gratia, vt grandinis ac tempeſtatū pluuiæ iniurias arcerēt, Paulus ad Hebræos c. 11. verbis talibus affirmauit. *Circuierunt in melotis, in pellibus caprinis.* Cuius vſus ad rationem reddit *In ſolitudinibus errantes, in montibus, & in ſpeluncis, & in cauernis terræ.* Ad morē loquitur vſus pellium, eorum, qui extrà vrbes foliculis indigebant, ad pluuiam depellendum brumalem. His vtebantur Monachi adhuc temporibus Caſsiani, quia extrà vrbes degebant, lib. 1. de habitu Monach. capit. 8. *Vltimus eſt habitus eorum pellis caprina, &c.*

Tho. Dēpſt.

Apoſt. ad Hebræos. 10.

Caſsian.

11 Secundò ſuadet id, diuerſitas pallij à pellibus. Nam pallium hanc ſumpſit denominationem à pellibus appoſitis, vt ſcribit Iſidorus Hiſpalenſis lib. 19. Etymol. cap. 24. quòd pallijs prædictæ pelles ſuperponebantur. Pelles autem illæ Melotes dicebantur, ait ipſe Iſidorus. *Melotes pellis eſt caprina à collo pendens, præcincta vſquè ad lumbos.* Pallium, inquit Tertull. lib. de Pallio, Græcis eſt, quòd toga Latinis. *Veſtis oblonga, ſimplex, & expedita frugalis, quæ nullo tædio, ſed facili onere in humerū adhærens vno cirumiectu totum hominis corpus contegit.*

Iſid.

Tertull.

L 2 Pal-

Pallijs, eminentioris vitæ, ac diſciplinæ profeſſores, atque ſeuerioris vitæ vtebantur cultores: quo factum eſt, vt pallij vſus ad Chriſticoles venerit. Vndè Tertull. *Gaude pallium, & exulta, melior iam te philoſophia dignata eſt, ex quo Chriſtum veſtire cœpiſti*. Etſi paulatim pallium à communi fidelium vſu deſciuiſſe videatur, & monaſticam profitentibus vitam ceſsiſſe, vt ait Baron. in annal. anno 57. nu. 97. Scortea, Græcis nuncupatā melota, pellis in collo ligula ſtricta, & defluens ad vſquè lumbos, ſic appellata, quòd de pellibus priùs fiebat Melonum, vt ſcribit Iſidorus, & habet Zegerus in cap. 11. Epiſt. ad Hebræos. *Nonnulli melotas dici exiſtimant ab animali quodā hirſuto, & aſpero, quod Melius, ſeù Melis dicitur, eo quod ſit auidiſſimus melis, alio nomine Taxus appellatur*. Ioannes item Hieroſolym. de Inſtit. Monach. cap. 48. *Melota propriè à Mele animali, quod Taxus appellatur, de cuius pilis, vel pelle veſtis facta, quæ eſt valdè hiſpida; Melota eſt propriè vocata. Hæc propria erat veſtis ſuperpoſita pallijs, humeros tegens, & protegens ſcapulas contrà pluuiam brumalem*.

Baron. Iſid. Zegerus. Io. Hieroſ.

12. Quamquam ſicut pallia ſunt dicta à pellibus, togæ nuncupatæ latinis, ità à melotis prædictis cōpellentur, lata compellatione melotes. Vndè quælibet veſtis de pilis animaliū aſperrimis contexta, vel de pellibus confecta hiſpidis, ſenſu quodam metaphorico, atquè extenſa ſignificatione tranſlatitia dicebatur Melotes. Quo ſenſu, etſi omne Eliæ tegumentum à Patribus melotes compelletur, ſicut & rigida de pilis facta camelorū, aut pellibus Melis, Taxi aut alterius hirſuti animalis veſtis dicebatur melotes, vt in cap. 11. Epiſt. ad Hebræos indicat D. Th. Melote nihilominùs propriè dicta vtebatur Elias ſuper pallium ad pluuiam depellendum: ſicut vtebatur pallio in ſignum ſeuerioris vitæ, & eminentioris, quam profitebatur diſciplinæ Propheticæ: quod proptereà diſcipulo potiùs quàm aliud veſtimentum, teſſeram reliquit ſpiritus, quia ſpiritus Monaſtici, ſeù religioſi inſtituti erat inſigne, quem expoſcebat Eliſæus.

D. Thom.

Quod mihi perſuadeo, quia quæ in Scriptura ſacra Elias feciſſe dicitur pallio, propriè dicta melote explere nequibat: breuis enim pellis in collo conſtricta, mitti non potuit ſuper Eliſæum; nec cadere potuit ab humeris, ſi tenebatur ligula. Deindè, quia propria melotes humeros, & brachia vſquè ad lumbos operiebat, in collo conſtricta: Pallium autem Eliæ, vt conſtat ex Hieroſolym. Ioanne, *fuit veſtis rotunda à collo vſquè ad medias tibias totum corpus operiens: anteriùs aperta, ſed alibi vndique clauſa: ſuperiùs anguſta, inferiùs amplitudine expāſa*. Fuit ergò hoc palliū diſtinctum à melote propriè dicta.

Et hac itē propria melote fuiſſe vſum Eliam, comprobatur ex Ioāne prædicto, & Caſſiano atteſtantibus: in Monachis, ab albis pallijs diſtingui proprias melotes, quibus vtebantur contrà pluuiam brumalem. Sicut ergò inſtitutum viuendi, pallium, ſagum, & zonam ſumpſerunt ab Elia, ità & melotas acceperūt. Vndè vſus Monachis venit capuccij, quod pri- 13.

mæui

mæui Monachorum Parentes ſuper pallia vtebantur Melotis, quibus nobis correſpōdet pannus ille, qui à caputio capitis inuolucro, antè orbiculari forma, retrò deſinens in acumen ſummas ſcapulas hinc, & indè circuntegit, pendens à capitis tegmine. Nec propterea Septuaginta interpretes pro Pallio melotem expreſſerunt, aut ſancti Patres Melotem, Elianum Pallium nuncupauerunt, quòd in Elia idem fuerit genus tegumenti melotes, & Pallium, ſicut nec fuit in Elianis: ſed quia veſtis quæuis adtexta ſetis, hiſpida, & hirſuta, melotes, latiori ſignificatione, ob dictam rationē, compellabatur. Quibus ſatisfactum fuiſſe credo, fundamēto Patris Franciſci de Sancta Maria putantis immeritò, lib. 1. Hiſt. Prophet. cap. 7. num. 51. melotem Eliæ, non eſſe diſtinctam à Pallio.

ARTICVLVS VIII.

Ad Religionem inſtaurandam Elias à Deo obtinet poteſtatem.

1 *Facultate Dei recepit Elias ſocios ad Religionem in Carith.*
2 *Diuina ordinatione, omnes ſuas actiones dirigebat Elias.*
3 *Ad inſtaurandum Religionem Prophetarū, quam Iezabel penè extinxerat, Deus excitauit Eliā.*
4 *Vngere Eliſæum Eliam, fuit habitu induere religioſo.*
5 *Vt fuit deſignatus Eliſæus Propheta, cunctis terrenis omnibus vltimum vale dixit.*
6 *Cur Eccleſiaſticus non dixit: Prophetas vngis, ſed facis.*
7 *Ex Dei mandato viſitat Elias collegia Prophetarum.*
8 *Poſt Eliæ raptum, filij Prophetarum obediebant Eliſæo.*
9 *Spiritus Eliæ ad regendos alūnos remanſit in Eliſæo.*
10 *Eliæita tradebantur in religioſa cōgregatione in curā Patris.*
11 *Filij Prophetarum ſub cura tenebantur paterna,*
12 *Status religioſus ſecundùm ſe, non requirit in Prælato poteſtatem propriè ſpiritualem.*
13 *Poteſtas clauium eſt diſtincta ab ea, quæ eſt in Prælato ad Monaſterium regendum.*
14 *Non eſt vndè probari poſſit, non eſſe conceſſam poteſtatem requiſitam ad Religioſos gubernandum tempore legis veteris.*
15 *Ad religioſum ſtatum conſtituendum non requiritur ex natura rei in Prælato poteſtas ſuper naturalis gubernatiua.*
16 *Qua ratione dici poſſit Religio inſtituta ab Elia, de iure diuino.*
17 *Approbatio Religionis includit actum intellectus, & voluntatis.*
18 *Nihil deficit Religioni inſtitutæ ab Elia, vt propria Religio habeatur.*

1 AD eiuſmodi inſtitutam vitæ rationem, quam ex diuina inſpiratione Elias inchoauerat in Carith, ex diuina itidem facultate admiſit diſcipulos priores, in eadem diſciplina imbuendos, & regendos in ſocietate, vt adnotauit Ioannes citatus. *Qui vt Pater primus* (inquit) *Monachorum fieret, in ſuos diſcipulos elegit quoſdam viros, qui ad ipſum in ſolitudine torrentis Carith, tunc latentem confugiebant: hos Deo deuotos viros Elias ſecundùm formam à Deo ei traditam, habuit ſua*

Monaſtica vita primos diſcipulos. Nihil enim in Scriptura refertur feciſſe Eliam, quod ex diuina ordinatione, aut præſcripto, executioni non exprimatur fuiſſe mandatum. Abijt in Sareptam. *Surge, & vade in Sareptam, &c.* Petijt à vidua panem, cuius multiplicauit farinam. *Iuxtà verbum Domini, quod loquutus fuerat in manu Eliæ*. Surrexit de ſomno, comedit, &c. *Surge, & comede, grandis enim tibi reſtat via*. Reuertitur ad Achab. *Vade, oſtende te Achab*. Obtulit ſacrificium in Carmelo. *Iuxtà præceptum tuum feci omnia verba hæc*. Deſignauit Reges, & Prophetam. *Ait Dominus ad eum: vade, & reuertere in viam tuam per deſertum in Damaſcum: cumq. perueneris illuc, vnges Hazael Regem ſuper Syriam, & Iehu filium Namſi vnges Regem ſuper Iſrael: Eliſæum autem filium Saphat, qui eſt de Abelmeula, vnges Prophetam pro te*. Deſcendit cum quinquagenario tertio. *Locutus eſt autem Angelus Domini ad Eliam, dicens; deſcende cum eo*. Viſitat Bethel, Iericho, &c. *Dominus miſit me vſquè in Bethel, &c.* Nec enim veroſimile eſt, totam ſuæ vitæ rationem Eliam inſtituiſſe, ſociosq. ſibi ad eam deputaſſe ex proprio Marte, qui ex diuina inſtructione, ac in cunctis ſibi agendis dependebat mandatis.

3 Tùm, vel maximè, quia illis verbis, *recede hinc, &c.* Deus excitauit Eliam ad Propheticam Religionem reſarciendam, quam occidendo Prophetas, demolitus fuerat Achabus: ergò inſtruxit tunc eum, in illa vitæ Religioſæ ratione, vt ad ipſam Prophetas excitaret, qui extinctã fermè Religioné ampliarent. Quarè cum Domino renunciaſſet Elias. *Prophetas tuos occiderunt gladio, derelictus ſum ego ſolus, &c.* Ferrum enim in veros Dei cultores adhuc graſſabatur Iezabelis vltricis. Præcepit ei Dominus, *Eliſæum vngere Prophetam pro ſe*. Poteſtatem eidẽ Eliæ tribuens, vt in Prophetam deputaret Eliſæum, in defectum reſtaurandum Prophetarum occiſorum. Non ergò ad ſolum Eliſæum recipiendum facultatem obtinuit Elias, quia vnus multorum, nõ poterat ſupplere defectum, nec in illo ſolo, colapſa poterat reſtaurari Religio: ſed in multis alijs, quos primò admiſſo Eliſæo, fecit Prophetas poſt ſe: Iuxtà illud Eccleſiaſtici cap. 48. verſ. 8. *Prophetas facis ſucceſſores poſt te. Beati ſunt, qui te viderũt, & in amicitia tua decorati ſunt*. Nã ad mentẽ Ioannis, ideò hoc dicit. *Quia Elias Monachos ſucceſſores ſuos poſt ſe inſtituit ad vitã monaſticham obſeruãdam, ſecundùm formam à Deo ſibi traditam. Et quia ipſi obtemperabant prompto corde illi ſancto Prophetæ, meruerunt ob hoc benedici à Sapiente*. — *Eccleſiaſt.* — *Io. Hieroſ.*

4 Idem enim fuit ex diuino ordine, pro ſe Eliſæum Prophetam vngere, & poſt ſe alios, ac ad ſuam inſtitutam vitæ rationem Religioſos admittere in ſodales. Ea propter, adimplens Dei mandatum Elias, cum ſibi eſſet iniunctum, vngere Eliſæum Prophetam; *miſit pallium ſuum ſuper illum: & dixit: quod meum eſt feci*. Solùm igitur erat à Deo Eliæ mandatum, mittere ſuper Eliſæum pallium, recipiendo eum ad ſuę

Re-

Religionis habitum, & profeſsionem ſequendam. Ideò vt indutus fuit Eliſæus, cunctis terrenis omnibus vltimū vale dixit: nec propriam nouerat, licitè iam poſſe exequi voluntatem, abſquè Eliæ facultate, quem in vitæ inſtituta ratione ſequi in omnibus tenebatur, ex quo habitum Religionis admiſit, quo fuerat Propheta indigitatus ex diuino mandato. Vt notauit Abulenſis 3. Reg. cap. 19. quæſt. 24. *Petiuit autem licentiam, quia putauit, quòd nō poterat iam aliquid agere contrà præceptum Eliæ, eo quòd vocauerat eum ex parte Dei, & dixit; quòd dimitteret eum oſculari patrem, & matrē.*

5 Mactauit boues, conbuſſit aratrum, domū deſeruit paternam: vt pauper, & caſtus ſequeretur Eliā, cuius inſiſtere veſtigijs diues non poterat vxoratus. Sic Gaſpar Sanchez 3. Reg. capit. 19. numer. 66. *Gaſp. Sãc.* *Nec enim ſi Propheta eſſet, eo nomine cogebatur cum Elia vitam degere communem. Iniecto itàque pallio, in ſuam ſibi ſocietatem adſciuit, quaſi eiuſdem ſecum inſtituti participem. Et quidem ſi eo iam tempore Elias diſcipulos habuit, qui vt vitæ genus, ſic etiam inſtituti inſigne, & indumentum habuere commune, dum pallium induit, ad ſuum inſtitutum vocat, & cœtum. Quod non videtur ignoraſſe Eliſæus, quandoquidem orat, ſibi vt liceat oſculari parentes, vt illorum poſteà oblitus, deindè illū expeditior ſequatur. Pallium igitur fecit Eliſæum contubernalem, & Monachum.* Et meritò ſanè; quia Eliſæus, nuptus poterat Propheta eſſe, ſicut Samuel, & alij: vnctio ergò illius in Prophetam, iniectio fuit pallij, & receptio ad Religionis habitum. Vt indicauit Eccleſiaſticus, qui non dicit, *Prophetas vngis, ſed facis Prophetas poſt te*: quia vngere Prophetam, ſolùm fuit habitus impoſitione, ad ſuam Religionem vocare, cum facultate eoſdem ad ipſam acceptare. Qui enim aliquid fieri mandat, ad exequutionem, facultatem concedit, *l. 2. ff. de Iuriſdict. omn. Iudic.* ibi: *Cui iuriſdictio data eſt, ea quoquè concessa eſſe videntur, ſinè quibus iuriſdictio explicari non potuit,* & capit. *Præterea* de Offic. leg. &c. Habuit ergò Elias prædictam facultatem. 6.

7 Et facultatem item ad eos in vita religioſa moderandos, ac inſtruendos, diuinitùs Eliam obtinuiſſe, conſtat 4. Regum cap. 2. *Dominus miſit me vſquè in Bethel. Dominus miſit me in Iericho. Dominus miſit me vſquè ad Iordanem.* Ibi enim erant filij Prophetarum, vt patet in textu, in quorum regimen à Deo mittebatur Elias, vt explicat Abulenſis ibidem quæſt. 9. 12. & 13. *Abulen.* ***Dominus miſit Eliam in collegia Prophetarū Bethel, Iericho, & Iordanis ad viſitandum ea, volebat enim mandare ipſis aliqua, quæ facerent. Sicut etiam poſt raptum ſui Magiſtri, idem præſtitit Eliſæus ad inſtruendos Regligioſos illos in vita Monaſtieha,*** vt idem aſſeuerat Abulenſis quæſt. 31. ***Et ſic fuit tota vita ſua diſcurrendo per diuerſa loca, viſitando viros Religioſos, quorū ipſe Pater, & Princeps erat.*** Facultate ergò diuina Religioſos illos Collegiorum moderabatur Elias: ſicut Eliſæum ex eadem poteſtate regebat: & hic eoſdem in abſentia Magiſtri.

L 4 8 Poſt

8 Poſt cuius raptum filij Prophetarum Eliſæum *adorauerunt proni in terram*, quòd ſuper eum Eliæ ſpiritus requieuiſſet Prælati. *Dixerunt, requieuit ſpiritus Eliæ ſuper Eliſæum. Et venientes in occurſum eius adorauerunt eum proni in terram*. Ex cuius facultate, cunctâ deindè faciebāt, vt non ſint auſi mittere, ad quærendum Eliā; donec ipſe acquieſceret Eliſæus, & diceret, *mittite*, 4.Reg.capit.2. verſ.17. nec Iordanem petere, cellas conſtructuri, quoad ipſe iuberet, 4.Reg.cap.6. *Dixerunt autem filij Prophetarum ad Eliſæum: Ecce locus, in quo habitamus coràm te, anguſtus eſt nobis. Eamus vſquè ad Iordanem, & tollant ſinguli de ſilua materias ſingulas, vt ædificemus nobis ibi locum ad habitandū. Qui dixit, ite. Et ait vnus ex illis: veni ergò, & tu cum ſeruis tuis. Reſpondit, ego veniam*. Cuncta etenim ex eius moderamine, & gubernatione imperata faciebāt: ex quo poſt raptum, requieuit ſpiritus Eliæ ſuper Eliſæum, cui proptereà parebant.

4. Reg.

4. Reg.

9 Cùm igitur ſpiritus hic Eliæ ad moderandum, & Religionem inſtaurandum, diuinitus ſit conceſſus; ſequitur ex eadem poteſtate, Eliſæum duplicato ſpiritu, eoſdem moderatum fuiſſe diſcipulos; & quos ex eodem ſpiritu, ſicut Elias, ad Religionem vocarat. Vt indicat Vuald.Doctr. fid. lib.3.art.1. cap.4. *Poſt Eliam Eliſæus in Mōte Carmelo ſtatuit multos de filijs Prophetarum, qui ad tantum numerum deuenerunt, vt ſpatioſum illud deſertum, non poſſet eis ſufficere. Vndè venientes ad Eliſæum Præceptorē ſuum dixerunt: ecce locus in quo habitamus coràm te, anguſtus eſt nobis.* Quæ facultas conceſſa Eliæ recipiendi ſodales ad cœtum, Eliſæo committitur, vt Religionem augeat: vt citati Eccleſiaſtici verba mihi videntur indicare. *Beati ſunt, qui te viderunt, & in amicitia tua decorati ſunt. Nam nos vita viuimus tantùm, poſt mortem autem non erit tale nomen noſtrum. Elias quidem in turbine tectus eſt, & in Eliſæo completus eſt ſpiritus eius*. Quaſi dicat; familiam deficere naturalem, quia vis generatiua deficit in morte Parentis: non ſic ſodalitatis Eliæ, vim filios ſpiritualiter generandi deficere: quia Eliæ ſpiritus, quæ talis eſt virtus ad filios ſpirituales gignēdos, completus poſt raptum, extitit in Eliſæo iuxtà illud. *Requieuit ſpiritus Eliæ ſuper Eliſæum: & venientes filij Prophetarum in occurſum eius adorauerūt eum, &c.* Et ratio conuincit: quia ſi hęc poteſtas fuit Eliæ conceſſa, vt Religionem Prophetarum protrahat, & inſtauret: non fuit extincta in illo, ſed ad alios peruaſit: ſicut Eliæ duplex ſpiritus eſt completus in Eliſæo, & peruenit ad Ioannem; qui in ſpiritu, & virtute veniens Eliæ, ad vitam religioſam diſcipulos admiſit, & ſua in ſocietate regulariter gubernauit.

Vualdenſ.

10 Eoſdem in religioſam congregationem traditos, ac in Parentis curam fuiſſe relictos, abiectio terrenarum ipſorum cunctarum indicat facultatum. *Eliſæus* (inquit Ambroſius lib.1. de offic. cap.04:) *Boues ſuos occidit, vt nulla cura teneretur domeſtica; ſed relictis omnibus, in diſciplinam ſe Propheticam daret*. Sic etenim tradebantur Parenti, vt ad ipſum etiam

Abulēp.

etiam rerum cunctarum alumno-
rum cura conduceret temporaliũ.
Solicitudo id probat Eliæ, & Eli-
ſæi viſitandi Prophetarum colle-
gia: & iſtius ſolertia paterna ergà
ſubſidia fratrum. Ipſe amaras ſa-
nauit aquas: dulcauit ollam: vſui
omnibus futurum, multiplicauit
panem; & mutuatam reſtituendam
Domino proprio ſecurim ab vn-
dis extraxit, tãquàm ad ipsũ Præ-
ſulem ſpectaret, traditis ſibi alũ-
nis conſulere, & prouidere; non
tantùm de habitatione, victu, ſalu-
te, & neceſſarijs, ſed & de debitis
11. ſoluendis curare. Filij quapropter
Prophetarum dicebantur, quòd vt
fratres ſub cura Patris ſubditi te-
nebantur, œconomicaq. paterna,
& quaſi dominatiua poteſtate ab
eò Superiore regebantur: non
ſpiritualis iuriſdictionis propriè
dicta poteſtate, pertinente ad cla-
ues, quæ eſt propria legis gratiæ.
Etſi latè loquendo, dici illa pote-
ſtas poſsit iuriſdictionis: quate-
nùs omnis poteſtas gubernatiua,
ſeù adminiſtrationis, dici poteſt
poteſtas iuriſdictionis. Qua ra-
tione, poteſtas iuriſdictionis la-
tè acceptæ, veteribus etiam fuit
conceſſa Patribus, qui populum
in ſpiritualibus, ſeù ad Dei cultum
pertinentibus, & ſacris conducen-
tibus, gubernabant.

12 Nequè aliam requiri pote-
ſtatem, ad conſtituendum, quoad
ſubſtantiam religioſum ſtatum,
loquendo ex ſe, & ex natura rei,
alia præciſa lege poſitiua, indè
manifeſtatur: quòd cum tali pote-
ſtate, ſtatus perfectionis ſubſiſtet
acquirendæ in religioſa commu-
nitate vitæ ſocialis, cui Superior
præſit, cum ſufficienti poteſtate
præcipiendi, & ſibi ſubditos gu-
bernandi: qnalis extitit in Anto-
nij Magni, Pachomij, Stephani, &
aliorum Abbatum congregatio-
nibus, qui non erant Clerici, cnm
poteſtate clanium; ſed propriè
Præpoſiti religioſæ cõmunitatis:
quam gubernatiua prædicta iuriſ-
dictionis latè ſumptæ regebãt po-
teſtate. Quam dicimus diſtinctam 13.
à poteſtate clauiũ: quia eſt diſtin-
cta à poteſtate Ordinis, ſeù Cha-
racteris, quæ ad conficienda tri-
buitur Sacramenta, & à poteſtate
iuriſdictionis, quæ ſubditos re-
ſpicit: hęc enim eſt duplex, vna
ligandi, & ſoluendi in foro inter-
no pœnitentiali, in quo agitur
cauſa inter Deum, & hominem,
coràm confeſſario, omninò occul-
tè, data ad peccatores homines
reconciliandos cnm Deo: alia li-
gandi, & ſoluendi in foro iudiciali
exteriori, & publico, in quo agi-
tur cauſa hominis ad hominem;
& data eſt ad externam Eccleſiæ
gubernationem, reperiturq. in Iu-
dicibus Eccleſiaſticis, qui etſi li-
gare poſsint, & abſoluere; non
verò Religioſos queunt recipere,
& ex illa poteſtate gubernare; ſi-
cnt non Clerici poſſunt Prælati, &
ſi non poſsint abſoluere, nec liga-
re, niſi ſint ſaltem primæ Tonſuræ,
qui iuriſdictionis poteſtatem Ec-
cleſiaſticam habentes, poſſunt ab
excommunicatione abſoluere in
foro exteriori iudicialiter, ſinè
ſolemnitate, & cærimonijs relatis
in cap. *In alijs*, 11. quæſt. 3. & cap. *À
nobis* 2. de ſententia excommu-
nicationis. Etſi cum tali ſolem-
nitate poſſe abſoluere affirmet
Couarruuias càp. *Alma mater*,
part. 1. §. 12. n. 1. & 10. quod ne- Couarru.
gat Sayrns lib. 1. capit. 5. num. 6. Sayrus.
Sic Prælati Religioſorũ poteſtas,
diſtin-

Digitized by Google

diſtincta etiam eſt à poteſtate clauium ligandi, & ſoluendi in foro exteriori cum vna reperiatur ſinè alia: etſi in nouo teſtamento ad iſtam, reducatur & alia: à Chriſto commiſſa Petro,

14 Quibus ruit fundamentum Suarez negantis tom. 3. de Relig. lib. 3. c. 1. num. vltimo, ſubſtantiam Religioſi ſtatus antè Euangelium: quia eiuſmodi ſtatus præter tria vota conſiliorum, ſpecialem requirit poteſtatem, illa Dei nomine acceptandi vota; quæ ſupernaturalis poteſtas, & propria eſt legis nouæ; nec poteſt antiquioribus tribui magis, quàm poteſtas ligandi, & ſoluẽdi. Dicimus enim: quòd quamuis prædicta ſpecialis poteſtas requiratur in homine acceptante vota nomine Dei: quia modus vouendi, & quaſi contrahendi, ad ſtatum religioſum aſſumendum, non eſt merè humanus, ſed quodammodò diuinus, quatenùs non ſolùm cum homine, ſed etiam cum ipſo Deo pactũ, & promiſſio ſenſibiliter fit, & traditio: non tamen ſequitur, quòd in veteri teſtamento conceſſa non fuerit à Deo alicui immediatè, vel mediatè, explicitè, vel implicitè, vt patet ex fundamentis iactis. Cum poteſtas hæc queat in inferiori ordine reperiri; ac clauium in lege Euangelica poteſtas conceſſa eſt: quæ propria propterea cognoſcitur legis gratiæ, non tamen illa, quaſi œconomica, gubernatiua, & paterna, iuriſdictionis cuiuſdã latè ſuſceptæ, quæ Patribus veteribus quibuſdam item tributa eſt, ſinè poteſtate clauium.

Suarez.

15 Nec talis poteſtas, ex natura rei ad religioſum ſtatum cõſtituendum, ſupernaturalis expoſtulatur: poſſent etenim ex natura rei, Monaſtici contractus fieri per naturalem poteſtatem, & libertatem, quam homines habent ad paciſcendum inter ſe honeſtè, & ad eligendum modum viuendi ſecundùm rationem, vel Fidem, ad perfectionem: quia eo ipſo, quòd ſecundùm rectam rationem, & prudentem æſtimationem iudicaretur id eſſe honeſtum, & Deo gratum, intelligeretur Deum acceptare quod in ſuum obſequium aliquis electus, tanquàm miniſter eius acceptat: ablata tamen prohibitione. Et tunc verus eſſet ſtatus religioſus, quoad ſubſtantiam, via nempè perfectionis acquirendæ, diuiſibilium abnegatio, impedimentorum ablatio, cum ſufficienti ſtabilitate, etiam in vita ſociali ſub dominio Præpoſiti, cum poteſtate gubernãdi, & præcipiendi, orta ex libera voluntate vouentium, & ſubiectione ſe tradentium. Vt ſuprà explicui lib. 1. titul. 2. cap. 2. art. 3.

16 Et his itidem intelligitur, qua ratione, Religio ab Elia inchoata, grauiſſimis Scriptoribus dicatur confirmata iure diuino, non præcipiente, ſed conſulente, vt ſcribit Ioannes Bacconus lib. 3. quodl. q. 7. art. 2. Ioannes Leyden in ſpeculo Hiſtoriali lib. 3. cap. 7. Philippus Riboti de geſtis Carmel. lib. 10. cap. 5. Quia vt docet Ioannes Hieroſol. de inſtit. Monach. c. 2. *Sancto dictante, & mandante Spiritu, Elias Religionem ſuam incœpit*, & Salianus anno 3138. num. 22. *Elias diuino decreto, & iuſſu elegit Eliſæũ in Prophetã, & ſucceſſorem, Patrem, & Præpoſitum diſciplinæ religioſæ, cui ſecũdùm Deum obediret.* Hoc autem eſt,

Io. Baccon. Io. Leyd. Philip. Ri. Io. Hieroſ. Salian.

eſt, Religionem eſſe de iure diuino approbante, & conſulente: vt patet in Religione Nazareorum, quæ ideò dicitur de iure diuino, quia, vt conſtat Numerorum c.6. à Deo leges acceperunt. Sicut habet Frãciſcus deMẽdoça 1.Reg. cap.1. num.11. Annot.10. ſect.1. Cuius verba ſunt. *Alij hominum Ordines diuino cultuideputati, humano iure ſunt inſtituti: Nazarei tamen diuino: à Deo enim leges acceperunt, quas obſeruabant:* ergò Eliæ Religio, tunc ordinatione diuina introducta, non humano adinuenta iudicio, de iure diuino confirmata non immeritò habenda eſt.

Franc. de Mendoca.

17 Cuius mihi à priori ratio eſt. Quia approbatio Religionis, vt diximus lib. 1. titul. 2. cap. 4. art 1. eſt iudicium authenticè declarans viuendi modum eſſe ſanctum, finè vllo errore, vel ſuperſtitione, dignũ erigi in religioſum ſtatum: & efficax voluntas conferens, quod neceſſarium eſt ad erectionem illius. Iudicium autem Dei rectitudinem declarans modi viuendi Eliæ: & voluntas præbens ipſi poteſtatem illum erigendi viuendi modum, & ad eum alios ſibi ſocios, & ſodales admittendi, cõſtant ex dictis. *Beati ſunt, qui te viderũt, & in amicitia tua decorati ſunt, &c. Recede hinc, &c. Eliſæum vnges Prophetam pro te. Prophetas facis ſucceſſores poſt te.* Vt in ſuperioribus declarauimus. Eſt
18. ergò iure diuino; iudicio videlicet, & Dei approbante voluntate, Eliæ confirmata Religio; & ſtatus Monaſtichus non humana ſola inuentio, & hominum eſt ocioſorũ, vt Hæretici autumarunt, figmentum; cum nihil illi defecerit, eorũ, quæ ſubſtantialium reperiuntur in iſto: vt Petrus dixerit Damianus tom.3. Opuſc.15. cap.2. *In veteri teſtamento Elias cœpit, Eliſæus dilatauit: in nouo autem Paulus, & Antonius, non diſſimili ab his proportione creduntur, &c.* Quia ſubſtantia religioſi ſtatus, ac vitæ formula à Deo Eliæ tradita, obſeruabatur, cum accidentibus, quæ temporum viciſſitudines poſtulabant.

Petr. Dam.

ARTICVLVS IX.

Contrà ſtatum Monaſtichum veterẽ, dubijs ſatisfacimus.

1 *Qua ratione conſilia ſint Euãgelica, quæ illi Religioſi obſeruabant.*

2 *Circumciſio Sacramentum veteris legis obſeruata fuit ante legem.*

3 *In Chriſti ſequelam Monachi obſeruant Euangelica conſilia.*

4 *Chriſti exemplũ abſentes mouebat veteris legis, vti cauſa ſuperior.*

5 *Explicantur verba Apoſtoli. Nihil ad perfectũ adduxit lex.*

6 *Virtutes Sanctorum in veteri lege propriè, non fuere figuræ ex ſe, ſed ſecundùm aliquid eis ſuperadditum.*

7 *Status Monaſtichus in veteri lege, etſi non nomine, in re tamẽ dicitur Chriſtianorum.*

8 *Orto iuſtitiæ ſole vmbra euanuerunt, & figura.*

9 *Cur lex, & Sacerdotium, & nõ dicatur Monachiſmus veter.*

10 *Etſi in Chriſto, & Apoſtolis Monaſtichus ſtatus ſit fundatus, præceſſit tamen in Patribus veteranis.*

In

1 IN lege veteri, ſtatum non potuiſſe verum ſubſiſtere Monachalem, Euangelica conſilia demonſtrant, in quibus ipſe fundatur. Si enim illa conſilia ad Euangelium ſpectant: non ergò antè illud Monaſtichus in ipſis fũdabatur ſtatus. Sed reſpõſio ſatisfacit iſta facilis. Non ſunt ideò Euãgelica cõſilia, quia antè Euãgelium obſeruata non ſint; ſed quia non meritis legis, ſed Euangelij virtute, & tradita, & obſeruata ſint. Declarat id circunciſionis exemplum. Hæc propria legis ſcriptæ ab omnibus circunfertur: non quòd in lege naturæ circunciſionis ſanguis carnem nõ intinxerit Abrahami, & eius inciſionis ſoboli infigeretur cicatrix: ſed quòd in ordine ad Dei populum, ſub ſcripta lege, deſignandum, ſub naturali, ſit iniuncta Abrahamo tot ſæculis anteactis. Sic gratia Euãgelio aſcribitur, vt lex gratiæ ſola dicatur, quaſi illius tantummodò ſit ſolius: non quòd antè Euangelij tempora, nõ extiterit; ſed quia, quæ tunc vigebat, non vi, aut meritis legis donabatur, ſed Chriſti futuri virtute, & meritis conferebatur gratia. Vt contrà duas Epiſtol. Pelagianorum Auguſtin. explicuit lib. 3. cap. 4. Quarè gratia, quæ Euangeliũ præceſſit, legis dicitur Euangelicæ, quia ab illius exorta virtute, tendebat in illam, vt in finalem cauſam. Fides ad ſalutem neceſſaria, eſt fides Chriſti, in fidelibus etiam antè ipſum exiſtens: ſed eſt ipſius, quia & eum concernit item. Conſilia, ea ratione dicimus Euangelica, quòd à Chriſto conſulta, & Euangelio inſerta, eius virtute, & gratia, fuerint etiã

2 (margin)

Auguſt. (margin)

in prioribus ſæculis obſeruata, ac in illum, vt in finalem cauſam, & exẽplarem ordinata.

Sed huic obijce ſolutioni: quòd Monaſtichus ſtatus, non ijs ſubſiſtit conſilijs, ſinè ſequela Chriſti: propter quod vbicunq. ad eum inuitat, addit. *Et ſequere me:* ergò etſi antè Euangelium paupertas, caſtitas, & obedientia obſeruata ſint: non tamen ſunt conſilia Euãgelica, quæ ad imitationem Chriſti religioſum ſtatum conſtituunt Monaſtichum, exculta. Quod ſubtiliter adnotans Hieron. lib. 3. in Matth. ait. *Non dixit, qui reliquiſtis omnia: hoc enim & Crates fecit Philoſophus, & multi alij diuitias contempſerunt: Sed, qui ſecuti eſtis me: quod proprium Apoſtolorum eſt.* Nam illarum virtutũ obſeruatio, ſinè Chriſti ſequela, quæ antè ipſum eſſe non potuit; non ſunt eius conſilia conſtitutiua ſtatus: ſed quæ Apoſtoli ſecuti ſunt, veſtigia terentes Chriſti. Reſpondetur ex verbis ipſis Hieronymi. Sequi Chriſtum, propriũ eſſe Apoſtolorum, atquè etiam credentium: non infidelium, quorum obſeruatio virtutum naturalium, Chriſti non reſpiciebat ſequelam: ſicut credentium concernebat. Vt indicauit Apoſtolus ad Hebræos c. 11. *Fide Moyſes, &c. maiores diuitias æſtimans theſauro Aegyptiorum, improperium Chriſti: aſpiciebat enim in remunerationem. Fide reliquit Aegyptum, non veritus animoſitatem Regis: inuiſibilem enim, tanquàm videns ſuſtinuit.* Quia ſublime Saluatoris exemplum, non tàm præſentes, sed remotiſſimos etiam prouocabat abſentes.

4 Nam vt dicit D.Th. 1. part. quæſt.

3 (margin)

Hieron. *Hieron.* *Apoſt. ad Hebræos.* *D.Thom.* (margin)

Digitized by Google

4. D.Thom. quæſt. 65. art.3. *Quantò aliqua cauſa eſt ſuperior, tantò ad plura ſe extendit in cauſando.* Sic Chriſti ſanguis, remiſſionis peccatorum ſatisfactoria, & gratiæ meritoria cauſa noſtrorum, occiſi Agni ab origine mundi, efficax habebatur. Quia vt itidem 3. contrà Gentes cap. 24. concludit: *quantò aliquid inuenitur melius, tantò ad remotiora bonitatem ſuam diffundit.* Exemplum ergò Chriſti, fide à longe conſpecti, ad ſui imitationem mouebat abſentes. Sicut de Samuele aſſerebat Lyranus. Lyran. *Ipſum proprio labore, & impenſa per Vrbes circuiſſe, vt ſubditis eſſet vtilis: & antè Euangelium, Euangelicum præceptum ſequeretur: gratis accepiſtis, gratis date.* Leo. Et S. Leo Serm. 3. de Natiuit. *Hoc magna pietatis Sacramentum, quo totus iam mundus impletus eſt: tã potens etiam in ſuis ſignificationibus fuit, vt non minus adepti ſint, qui in illum credidere promiſſum, quàm, qui ſuſcepere donatum.* Vndè Naziang. Nazianzenus de Machabæorum Martyrio, Orat. 22. *Illi enim Chriſti ſanguinem ſequebantur.*

5 At inſtabis Monaſtichus religioſus ſtatus, perfectionis ſtatus eſt. Apoſtol. ad Hebraos Sed ex Apoſtolo ad Hebræos cap. 7. verſ. 19. *Nihil ad perfectum adduxit lex:* ergò ille ſtatus legis, hunc non admittebat Monaſtichũ. Reſpondetur: verba Apoſtoli, non ſignificare, ſic legem eſſe imperfectam, quia illius tempore, non extiterint Viri ſanctiſſimi, quorum fides etiam fuerit charitate perfecta, quique opera ſupererogationis exercuerint, Vt Nazarei, Eunuchi, Rechabitæ, Aſſidæi ſanctiſſimiq. Prophetæ: ſed ſignificãt ſolùm, promiſſionem nullam in lege eſſe impletam. Conſulatur textus. *Reprobatio quidem fit præcedentis mandati, propter infirmitatem eius, & inutilitatem: nihil enim ad perfectum adduxit lex: introductio verò melioris ſpei, per quam proximamur ad Deum.* Loquitur de adimpletione promiſſionis Sacerdotij in Euangelio: eo quòd nulla promiſſio adimpleta fuerit ſub lege Moſaica. Quæ itẽ imperfecta erat, quòd gratiam, & auxilia ad ſui adimpletionem non præbebat, vt explicat D. Th. D. Thom. 12. quæſt. 98. art. 1. ad 2. Non quod illius cultores fuerint incapaces perfectionis gratiæ, quam Chriſti poterant venturi comparare virtute: Theologicas exercendo virtutes fidei, ſpei, & charitatis perfectę; qua & nõnulli ſubiere martyrium, aliaque exemplaria poſteris reliquerunt, quæ ad Hebræos cap. 11. per totum Paulus expreſſit. Quod ſi illius tempore legis, multi ſunt perfectionis gratiæ conſecuti virtutem, cur erant incapaces ſtatus tendentis ad eã, per exercitium virtutum, quæ cõceduntur & ipſis? Quarè Beda Beda. tóm. 1. in id 3. Reg. cap. 6. 3. Reg. *Omnia cedrinis tabulis veſtiebantur,* ait. *Fuerunt in lege, & antè legem plurimi, qui legaliter Domino deſeruirent, non occidentes, &c. Fuerunt alij perfectiores, qui relictis mundi negocijs, aſſumpta Cruce, Dominum ſequebantur: ludibria, & verbera experti, inſuper, & vincula, & carceres, qui antè manifeſta tempora Euangelij, vitam duxerunt Euangelicam.*

6 Dices adhuc. Quomodò inſtituti Monaſtici legis gratiæ vmbra Religioſus ſtatus eſt Eliætanus, & cum Euangelio nõ diſparuit? quomodo

modo in veteri nouus delineatur ſi vnus eſt perfectus ſicut alter in ſubſtantia? Reſpondetur ex D.Th. 12.quæſt.100.art.2. virtutes Sanctorum in veteri lege, propriè, & ex vi naturæ virtutum, non dici figuras, nec ſpectaſſe ad cærimonialia legis illius, ſed ad moralia: quamuis ſecundùm aliquid eis ſuperadditũ, potuerint eſſe figura, & cærimonia: vt ipſe D.Th.notat 12.quæſt.99.art.2.ad 3.Et ſic obedientia Iſaac figura fuit obedientiæ Chriſti,ex eodem D.Thoma,in Gen.c.22. Quarè,etſi virtutes ceſſarint, quoàd rationem figuræ, & cærimoniæ, permanſerunt tamen quoàd eſſentiam, & naturam propriam,ſecundùm quod ſpectãt ad præcepta moralia: vt explicuit ipſe D.Th.12. quæſt. 103. artic.3. nam obedientia Iſaac eiuſdem ſpeciei fuit cum noſtra. Status Monaſtichus fundatus in virtutibus, quoàd ſubſtantiam extitit, ſicut extitere virtutes. Non enim actus Religionis vouendi, caſtitatis virtus, &c. alterius ſpeciei, ac in illis reperiuntur in nobis.Quarè illorum virtutes, non vmbræ legis,ſed Euãgelij imagines ſunt: & quia virtute Chriſti donatæ; nõ Iudæorum, ſed Chriſtianorum veræ virtutes ſunt: Fide etenim Chriſti Hebræi illi, in re fuerunt veri Chriſtiani,non nomine: ſicut primi credentes, non erant primò compellati Chriſtiani.Sic Eliçtarum, non Iudæorum, ſed ſtatus erat Monaſtichus Chriſtianorum.

D.Th. — D. Thom. — 7. — Io.Paleon.

D. Ioannis Paleonidori verba lib. 5. Antiq. ordin. capitulo 2. *Vetuſtiſſima Monachorum Religio ab initio vſquè in præſens,ſtatum multiplicem comprehẽdit, ſub vna tamen, licèt diuerſis temporibus, & eadem fundamentali Religione immutata, & fide. Nam licèt diſpar conditio temporis,& circumſtantiarum differentiam aliqualem peperit, tamen teſte Philoſopho, ſubſtantiam rei, accidens non mutat: vt patet in exemplo fidei noſtræ, & veterum: in eodem homine ſene, & iuuene; & in eadem Dei Eccleſia, in qua abſit, vt aliquis opinari velit aliã Religionem fuiſſe in antiquis, ac in nobis ſit, aut aliam Monaſticam Religionem viguiſſe. Antiqui namquè, etſi non nomine; tamen rectã fide, ſicut nos fuerunt veri Chriſtiani, illi enim firmam fidem in Chriſto habuerunt, à quo animarum ſperauerunt ſalutem. Pro hac conſequenda mundum reliquerunt, corpora, & actiones ſuas Deo obtulerunt. De iſtis Apoſt.ait: circuierunt in melotis, &c.Et hi omnes teſtimonio fidei probati inuẽti ſunt.*

8 Orto igitur iuſtitiæ Sole, obſcuræ legis vmbræ euanuerunt: veræ imagines permanſerunt,virtutes Euangelicæ perſtiterunt.Sic Apoſtolus ad Hebræos capit.10. *Vmbram enim habens lex futurorum bonorum, non ipſam imaginẽ rerum: per ſingulos annos eiſdem ipſis hoſtijs, quas offerunt indeſinenter, nunquàm poteſt perfectos facere: alioquin ceſſaſſent offerri: ideò quòd nullam haberent vltrà conſcientiam peccati,cultores ſemel mundati, &c.* Infrà. *Quia oblationes,& holocauſtomata, nec placita ſunt tibi,quæ ſecundùm legem offeruntur. Tunc dixi ecce venio: aufert primum,vt ſequens ſtatuat.* Oſtendẽs Apoſt.id auferri à Chriſto, quod ſolam habens rationem vmbræ futurorum bonorum, non

Apoſt. ad Hebr.

ipſam imaginem,rerum perfectos facere nequibat. Virtutes autem, quæ vti ad Euangelium pertinentes, habent rationem imaginis, & queunt perfectos facere, non abſtuliſſe Chriſtum ſecūdùm ſubſtantiam,vt ſequentes ſtatuat, ſed ſecundùm rationem figuræ: quia ſic per ipſum ſunt omnia facta noua. Auguſt. Vt ſcribit Auguſt.contrà Fauſtum. *Eadem fide antiqui crediderunt Chriſtum venturum,qua Chriſtiani eum veniſſe credunt; licèt ſub alijs ſignis, & ſacramentis*. Apoſt. 1. ad Corinth. Quarè Apoſt. 1. ad Corinth. cap.10. cùm de operibus legis diceret: *Omnia in figuris contingebant illis:ſubdit: Si ego cū gratia, participo, quid blaſphemor, quòd gratias ago?* Manifeſtans perſpicuè; in Euangelio virtutum opera antiqua, non perijſſe: ſed legis
9. opera receſſiſſe. Ideò Sacerdotium, & illa lex,vetera dicuntur, & antiqua:quia quod antiquatur, propè interitum eſt;antiquata perierunt. In virtutibus fundatus veterum Monachiſmus, veter non dicitur,aut antiquus: quia nouus, non perijt.

10 Inſtabis. Monaſtichus ſtatus in Apoſtolis eſt fundatus: ergò nō ſubſtitit antè illos. Reſpondetur: Eccleſia Chriſti fundata eſt, ad Apoſt. ad Epheſ. Epheſios cap.2. *Super fundamentum Apoſtolorum: per quos Religionis ſumpſit exordium:*& ex ſententia Auguſtini, 15.de Ciuitat. Eccleſia extitit ab exordio naſcē- Suarez. tis orbis: quia vt probat Suarez diſp.9. de Fide,ſect.1.Fides Chriſti,quæ eſsētialiter conſtituit eius membra,& coagmētatEccleſiam, eadem perſtitit ab initio. Sic,quia virtutes conſtitutiuæ ſtatus Monaſtici extiterunt in Prophetis, ſub lege degētibus,ex tunc ſubſtitit iſte ſtatus, etſi eius fundamenta Apoſtoli Chriſti dicantur, iuxtà illud Auguſtini in Pſal.67. Auguſt. *Præuenerunt Principes, &c. Principes* (inquit) *ſunt Apoſtoli,ipſi enim præuenerunt, vt populi ſequerentur: præuenerunt annunciantes nouum teſtamentum, coniuncti pſallentibus: de quorum bonis operibus, etiam viſibilibus, tanquam organis laudis glorificaretur Deus. Iidem autem Principes in medio adoleſcentularum tympaniſtriarū, in miniſterio ſcilicèt honorabili, nam ità ſunt in medio, miniſtri, Præpoſiti Eccleſiarum nouarum. Hoc enim eſt adoleſcentularum carne edomita,Deum laudantium.* Apertiſsimè indicat, ità Apoſtolos fuiſſe priores, vt coniuncti fuerint pſallentibus, Prophetis, tempore prioribus, & adoleſcentulis additi virginibus; vt adiecit Paulus: *ſuper fundamentum Apoſt. & Prophet.coniuncti pſallentibus in medio iuuenculrum, tympaniſtriarum*.

Sic ſimilem ſolue obiectionem de Chriſto Domino, qui ſtatus Monaſtici dicitur Author, quia illum verbo docuit, & exemplo. Magiſter enim virtutum,& gratiæ Author, quæ ab exordio orbis extitere,verè fuit Chriſtus ſic & viæ tendentis ad perfectionem ipſam, extitit Author: quia priores illi Patres audierunt per fidem doctrinam, & viderunt exemplum Chriſti, qui virtutis omnis cauſa eſt exemplaris, meritoria, atquè finalis, ſicut eſt doctrinalis. Magiſter eſt, qui per ſeipſum poſterioribus temporibus docuit, quod prioribus per eius fidem didicerunt, qui illum tempore præceſſerunt.

Iſai. ferunt. Iuxtà illud Iſaiæ cap.30. verſ.21. *Erunt oculi tui videntes præceptorem tuum; & aures tuæ audient verbum poſt tergum monentis: hæc eſt via, ambulate in ea.* Videbunt fidei oculi, & aures audient fidei exemplum, & doctrinam Magiſtri monentis poſt tergum: quia verbo ſuo, & exemplo etiam præcedentes docuit perfectionis viam. *Hæc eſt via, &c.*

ARTICVLVS X.

Locus incolatus religioſi inſtituti deſignatur Eliæ.

1 *Patrium ſolum inchoatæ Religionis ab Elia eremus eſt, quam aluit torrens Carith.*
2 *Quibus in locis ſubſtitit Elias poſt necem Sacerdotum Baal.*
3 *In Monte Carmelo Elias Religionem coluit.*
4 *Quis ſit Carmelus incolatus Nabal.*
5 *Situs Carmeli Montis, in quo Elias demoratus eſt.*
6 *Diſtantia Carmeli à Nazareth, à Cæſarea, ab Hieroſolymis, & Ptholemaida.*
7 *Qua montis parte fons Eliæ, & ſpelunca.*
8 *Deſcriptio Montis Carmeli.*
9 *Geſta Eliæ in Carmelo.*
10 *Sedere dicitur in Carmelo Elias quia locum illum incolebat.*
11 *Sententia Patrum, & Doctorum, & omnium penè gentium traditio, Eliam in Carmelo Monte degiſſe.*
12 *Eliſæus domicilium habuit in Carmelo.*
13 *Diſcipulorum Eliæ varia collegia.*
14 *Carmeli colonia inter Prophetarum collegia.*
15 *Frequentior erat Eliæ, & Eliſæi reſidentia in Carmelo.*
16 *Frequentem Eliſæi in Carmelo reſidentiam probat Abulenſis.*
17 *Sunam fuiſſe in tribu Iſachar eſt ſententia Tirini.*
18 *Perſona pia diebus ſolemnibus Carmelum Religionis ergò adibant.*
19 *Propria erat Eliæ, & Eliſæi ſedes in Carmelo.*

1 Illuſtrium facinorum, inſignium operum, ſacris locus, & profanis Scriptoribus adnotatur, quòd à patre, patria, à qua ea originem traxere, nomen ſibi vendicauit, quæ proprio eadem inſignita nomine, venturis ſæclis clariſsima peremnauit. Qua ductus ratione, patrium Religionis ſolum conſignabo. Is eſt Orbis pars primaria, terræ meditulium, inter Europam, & Aphricam, Aſia compellata: quæ ſuo fouet complexu terram ſanctam, Canaam, Paleſtinam, Iudæam, Iſrael, & promiſſionis terram in Scriptura ſancta nuncupatam: in alijsq. Scriptoribus Syriam Palæſtinæ, Philiſtæam, ac Fœniciam vocatam. In hac, inculta eremus eſt, quam alluit torrens Carith, qui ex alto ſupercilio collis funditur in amnē Iordanis: quam ex diuino mandato, primitùs Elias cum ſocijs, vitam eremiticam ducens inhabitauit: quo exſiccato torrente, in Sareptam Sydoniorum; à Sydone ciuitate potentiſsima, nuncupatam, in maritimis mediterranei maris in tribu Aſſer, permeauit: & Religionem illinc, ob pe-tu-

nuriam aquæ eradicatam, hic per dies aliquot incredibilis famis, diuino dictante Numine, protrahere ſtatuit, vt 3.Reg. cap.17. refertur,& ſcribit 44. Antiſtes Hieroſolymitanus Ioannes.

2 Poſt Sacerdotum Baal necem, vt iram fugeret Iezabelis, Elias timens, abijt quocunq. eum ferebat voluntas: & in Berſabee Iuda, dimittens ſocium; vnius diei viam in deſertum perrexit; ſubtèr vnam Iuniperum ſedit; à qua, Angelico monito profectus, in ſpelunca latuiſſe fertur montis Horeb, ad terminum terræ Promiſſionis ad Auſtrum: donec,præcipiente diuino Numine, per deſertum in Damaſcum, ſibi ſocium aſſumpturus Eliſæum,reuerſus eſt: 3. Reg. cap.19. Nec aliam in Scriptura, quaſi certam Eliam ſedem fixiſſe ſibi comperiemus, præter domicilium mõtis Carmeli, quod incoluit,deſerens ſpeluncã Horeb.

3 Quamuis enim Carmeli domicilium Eliæ, in textu non exprimatur, ex his tamen, quæ de ipſo, in eo referuntur, comperitur planè, in Carmelo monte, tot nobilitato nominibus, & Religionem coluiſſe, & ſibi ſedem permanentem fixiſſe. At non in Car-

4. melo Iuda,qui mons eſt trans Iordanem,iuxtà deſertũ ſolitudinis, in regno Iudææ, & ad Auſtrum in tribu Iuda: in quo eſt demoratus Nabal, & ab eo cõpellatus Carmelus: ſed in Carmelo maris, in regno Iſrael, circà Mediterraneum mare, inter Syriam,& Iudæam, vt ſcribit Tacitus lib. 2. hiſt. vel

5. inter Fœniciam,& Palæſtinam, ex Hieronymo, in Iſaiam c.25. & 26. qui ceſſit in poſſeſſionem tribui Aſer, dum terra promiſſionis filijs Iſrael ſorte diuiſa eſt; vt libro legitur Ioſue cap.19. verſ.26. Quarè cum ſuper illa verba, q. 4. Abulenſis, Carmelum poneret in tribu Aſer.3.tamen Regum cap.22. quæſt. 5. pertinere eum dicit ad Aſer,vel Zabulon: & Adricomius ad Iſachar. Ioſephus autem lib.5. Antiquitatum c.1. poſt medium, inter Aſer ponit, & Zabulon. *Iſacharis* (ait) *in longum patentem à flumine, vſquè ad Carmelum mõtem;latitudinis verò mons Itabrius fuit terminus. Zabulonitæ vſquè ad Geneſaritem lacum, terram Carmelo, & mari contiguam, ſunt ſortiti. Quæ autem regio poſt Carmelum ſita eſt,Conuallis ex re nomen habens, tota Aſeritis ceſſit, quà ad Sydonem eſt obuerſa.*

Tacitus. Hieron. Ioſue. Abulenſ. Adricom. Ioſeph.

6 A Nazareth tribus miliaribus diſtare,quidam putarunt; ſed Adrichomius duodecim maluit, ex diuerſa ratione computandi,& montis parte; quatuor enim, aut quinque horis viatores viã illam peragrarunt, quæ nobis diſtantia eſt quatuor leucarum. A Cæſarea diſſitus eſt mons decem, vel octo miliaribus: ab Hieroſolymis centum trigintaocto: ab Accon,vel Ptholemaida, verſus Septentrionem, miliaribus octo: & ad eius radices, ad partem Aquilonarem, ciuitas Porphyria, nunc Cayphas compellatur.

7 Qua via, ad partem occidentalem ſpelunca eſt, & fons, qui dicitur Eliæ, vt oculatus teſtis ſcribit Ioann.Cotouicus lib.2. cap.20. etſi ex relatione aliorum, Adrichomius referat,in tribu Iſachar n. 19. eſſe ad partem Orientalem, in pede montis ſupereminentis Cayphæ. *Io. Cotou.*

8 Mons eſt excelſus cæteros

M ſubli-

ſublimior deſpiciẽs,& nemoroſus valdè;qui etſi ſaltus plurimum,& eremi ſolitudinis habeat, fertilis eſt in paſcuis ager planicie, terrenisq. & ſaxoſis collibus vberrimus, herbis odoriferis conſitus, fructiferis arboribus, pinguibus abundans arbuſtis, oliuetis ferax eſt, olei bonitate, nulli ſecundus,ac vineis nobiliſſimis varius, diſtinctus dumetis, campos planiſſimos reſpicit, meſſibus opimis ferendis aptiſsimos. A mari namquè Galilææ, vſquè ad Mediterraneum, ſpatium duodecim claudit leucarum, quæ tota terra compellatur Carmeli, vt ſcribit Medina in ſuo itinerario. Amœniſsima ergò hæc ſolitudo, in quã ſuprema nos deduxit Numinis Prouidentia, tot lenocinijs voluptatum abundat in noſtram felicitatem; vt ſola humaniſsimi cõſortij ſui ſuauitas, gaudiorum cumulo deſideretur. Scaturientes etenim ¡varijs ex fontibus aquæ ſaluberrimæ, huc, illucq. errati co curſu montem irrigantes,camporum alluunt planities, quæ mirabiliter ipſis fœcundantur. Nec montem incolentibus ad vota deſunt aptiſsima ad inhabitandum, naturæ Conditoris opere ſinè arte in petrarũ ſciſſuris elaborata, lapide concamerata antra. Multæ etenim ſpelũcæ,nec ſpecus paucæ, naturæ dono in rupibus cælatæ,in cellas commodæ ampliſsimi Monaſterij diruti circunſtantes,rudera, & ſaxa coronant. Quarum principem locum tenẽs Eliætana, Hebræis, & Machometicis Religionis ergò frequentatur. Vt à Frare Proſpero à Spiritu ſancto Vicario Carmeli accepi noſtro Excalceato.

9 In hoc Carmeli monte,cum Sacerdotibus Baal, Eliæ de Religione eſt habita cõcertatio; quia locus erat Dei Religioni conſecratus, quem illi demoliri tentarant,& deſtruxerant aram: quam erexiſſe Eliã textus refert 3.Reg. cap. 18. *Curauit altare Domini, quod deſtructum fuerat, &c.* Et in Carmeli verticẽ ſcribitur aſcẽdiſſe cum ſocio,oraturus pro pluuia petenda; quia nec ſolus degebat, in loco diuinis ſibi laudibus deputato. In quo habuiſſe domicilium, quando Ochoziæ milites venerunt ad ipſum, textus oſtendit clarè 4. Reg. cap. 1. *Aſcendit ad eum, ſedentiq. in vertice montis, &c.* Vbi omnes Expoſitores, mõtem intelligunt fuiſſe Carmelum, in quo ſcribitur ſediſſe. 3.Reg. 4.Reg.

10 Et hanc ſeſſionem, non ſimplicem,& caſu, ſed permanentem habitationem fuiſſe, verbum indicauit Hebraicum, quod habitationẽ itidem adſignificat. Deuteronom. cap. 1. verſ. 46. *Sediſtis ergò in Cadesbarne multo tẽpore.* Pſ.136.v.1.*Super flumina Babylonis illic ſedimus, & fleuimus, cum recordaremur tui Sion.* Iſai. c. 32. verſ.16. *Habitabit in ſolitudine iudicium, & iuſtitia in Carmelo ſedebit.* Quibus in locis, idem verbum Hebraicum eſt. Quarè ſicut in iſtis, ita & in illo loco, *ſeſſio* habitationem ſignificauit Eliæ. Aliter non illuc Quinquagenarij adirent, ſi certò non ſcirent, illic Eliam viuere. Quia vt ſcribit Hieroſoly. Ioann. de inſtit. Monach. *Elias adſui, & ſuorum diſcipulorum iugem manſionem, elegit præ aliјs eremis, Carmeli montem, tanquàm cõmodiorem ad Propheticam diſciplinam, & vitam Monaſti-* Deuter. Pſalm. Io.Hieroſ.

naſticam in eo edocendam, & exercendam. Nec modò elegit in monte hoc habitare, verùm etiam domum orationi conſecratam, appellatam Seunion in eo ædificauit. Et

Abulen. Abulenſis 4. Reg. cap. 1. quæſt. 16. *Manebat Elias in monte Carmelo, nam ex eo tempore, quo Deus fecit miraculum, mittendo ignem ſuper ſacrificium ſuum in monte illo, habuit Elias deuotionem manendi in eo, & ſemper manſit vſque ad tempus, quo raptus eſt in curru igneo. Vndè quandò ibant ad eũ quinquagenarij Regis Ochoziæ, dicitur, quòd manebat in monte Carmelo: & ſedebat, quia ibi religioſam vitam colebat.*

II. Baſil. Hæc de Eliæ habitatione in Carmelo, ſententia eſt S. Baſilij in Epiſt. ad Chilonem. *Hic mons celebris Carmelus, in quo Elias demoratus, perplacuit Deo.* Nazian. Nazianzeni Orat. in Max. *Elias in Carmelo libẽter cæleſti philoſophiæ operam dabat.* Nyſſen. Nyſſeni Orat. de S. Baptiſm. *Elias quidem Carmelum incolebat, clarus autem mons propter virtutem inhabitantis, & fama celebris, &c.* Tritem. Tritemij de laudibus Carm. cap. 2. *Elias in monte Carmelo primus inhabitare legitur. Non loquor vana, ſed teſtimonijs Scripturæ cõprobata profero, cum Eliam Prophetam eum locum habitaſſe dico.* Balbin. Balbini in Epiſt. ad Anton. Imper. *Mons eſt nomine Carmelus, in quo vetus Religio, & Sanctitas antiqua eſt. Elias illic ſacrificia offerebat, &c.* Ardmac. Ardmacani Primatis Hyberniæ in Conc. *Elias, & Eliſæus ſæpius morabantur in Carmelo.* Iacob. de Vitr. Iacobi de Vitriaco in hiſt. Orient. cap. 52. *Carmelus, in quo commoratus eſt Elias, ſitus eſt in montanis, &c.* Guillel. Tyrij lib. 5. de bello Sacro c. 3. *Carmelus mons in Syria, mora tàm aliorum Prophetarum, quàm Eliæ, & Eliſæi nobilis.* Guill. Tyr. Polidori de Inuent. rerum lib. 7. cap. 3. *Eſt in Syria mons Carmelus Eliæ memoria nobilis, quòd in eo ille habitaſſet.* Polid. Sabellici lib. 5. Enei. 9. *Eſt Carmelus Eliæ, & Eliſæi incolatu nobilis.* Sabel. Iuſti Orgelitani apud Martinum del Rio in cap. 7. Cant. verſ. 5. Sect. 4. *In Carmelo monte ſancti Elias, & Eliſæus ſæpè receptaculum habuerunt.* Iuſt. Orgel.

12 Conſtat enim ex Scriptura, Eliſæi domicilium eſſe in Carmelo, quò properauit Sunamitis ad virum Dei, poſt mortem infantis. Nam vt 4. Reg. cap. 4. v. 22. quæſt. 30. & 29. dicit Abulenſis: Abulenſ. *fœmina ſciebat vbi erat Eliſæus, cum ait ad virum ſuum: mitte mecum obſecro, vnum de pueris, & excurram vſquè ad virum Dei in montẽ Carmeli, aliàs vagaretur in incertum diſcurrens.* Illuc enim diebus Sabbatis, & Kalendarum adire ſolebat ad conueniendum Prophetam. Ideò rogat eam vir. *Quam ob cauſam vadis ad eũ hodiè, non ſunt Kalendæ, neque Sabbatum?* Omitto Volaterani in Antropol. Buchinguerij, in hiſt. Eccleſiaſt. ad annum 191. Galieni de Orig. Relig. Enriquez lib. 12. cap. 50. Sanchez in cap. 17. lib. 3. Reg. à num. 9. vſquè ad 12. Fernandez Viſione 9. veter. teſtam. in Præfat. nu. 8. Saligniac. in deſcriptione terræ Sãctæ Adrichomij in tribu Iſachar num. 19. Brocardi 1. part. Itiner. cap. 8. §. 2. Breindebach in ſuo Itinerario, Tirini tom. 1. ins. Script. 3. Reg. c. 17 v. 1. & aliorum huius ſententiæ referre

verba: quia omnium eſt penè gẽtium conſtans, & perpetua traditio, omni memoria ſuperior, & cõmunis, conſpiranſq. nullo interrupta tẽpore conſenſio: quę adhùc hodie inter incolas terræ ſanctæ perſenerat, oculato teſte Fr. Proſpero à Spiritu ſancto in Monaſterio S. Brocardi in Carmelo Excal. Carmel. pro Priore Generali, Vicario, & eius ſocio Feliciano à ſanctiſſimo Sacramento.

13 Præter Carmeli incolatũ, multa diſcipulorum Eliæ, Scriptura ſacra refert collegia; propè Ierichuntem; vbi quo commodior eſſet habitatio, ſunt ab Eliſæo aquæ ſanatæ, nè poſtmodùm manerent inſalubres: in Galgalis, vndè cum Eliſęo eſt egreſſus Elias, cum prodigioſá inſtabat, ex hominum conuictu translatio: in Bethel, & Iericho, vndè Prophetarum filij obuiam tunc ipſis prodiere: in monte Ephraim, vndè Prophetarum filios ad Eliſæum veniſſe, mentitus eſt Giezi: in Samaria, quo ſæpè manſit Eliſæus: in Naioth, Cariathiarim, Ramatha, Sylo, & Maſphat, de quibus Ægid. Cam. in ſuo Elia c. 5. ſect. 10. *Aegidius. Camart.* *Tot collegia noſtro Elia inſtituta montes, deſerta, vicos omnes obtinuerunt, à mari, cui adhæret Carmelus, ad flumen vſquè Aethyopiæ ad quod vſquè mons Galaad protenditur, vbi Eliæ diſcipulos vigentes comperimus, &c.*

14 Inter quas Prophetarum domos, principem locum obtinuiſſe coloniam Carmeli, indicat Eliæ, & Eliſæi in eo inhabitatio frequentior: nã quamuis ſæpè diuerſa peterent Prophetarum, quę viſitarent, vt Præpoſiti, collegia, diutiùs tamen in Carmelo degebant, quo principem locum inter reliquas domus illa tenebat, vt obſeruauit Sanchez 3. Reg. cap. 7. n. 12. & Tirinus tom. 1. in Script. 3. Reg. cap. 17. verſ. 1. *Sanch. 3.Reg. Tirin.* *Elias poſtquàm adoleuit, diſcipulos, qui filij Prophetarum dicti ſunt, collegit non vno loco, & illis Monaſticæ vitæ nouam formam, ferè adinſtar Rechabitarum indixit, qui diuinis ex profeſſo laudibus cantandis toti vocarẽt. Non ergò vna erat, & certa ſedes Eliæ, ſed pro varia diſcipulorum ſuorum neceſſitate, vel ſolatio, nunc in Galgalis, nunc in Bethel, nunc in Iericho, nunc alijs locis degebat, vt colligitur ex 4. Reg. cap. 2. v. 1. 3. & 5.* *4.Reg.* *Sed omnium frequẽtiſſimè in monte Carmelo, vbi & Eliſæus primarius diſcipulus cõmorari ſolebat: & vterquè montem illum pluribus miraculis celeberrimum reddidit. Eundem montem Eliſæus frequentiſſimè adibat, nempè vt creditam iſtic ſibi gregem diſcipulorum foueret, inſtrueret, roboraret. Et videtur hæc in Carmelo Prophetarum colonia, ob frequentiorem iſtic Eliæ, & Eliſæi præſentiam, & præluſtriora ibi patrata miracula, inter reliqua eorundem cœnobia, principem locum tenuiſſe.*

16 Quam doctrinam tradidit Abulenſis 4. Reg. cap. 2. quæſt. 13. *Abulenſ.* quærens, cur antè raptum cum Eliſæo Elias adierit de Galgalis in Iericho, & Bethel? Reſpondet: *quia ibi erant quædam certa Prophetarum, qualia nunc ſunt Religioſorum, quorum ille Pater, & Princeps erat, quæ viſitaret collegia.* Et rogans 4. Reg. cap. 4. v. 9. quæſt. 15. *4.Reg.* cur Eliſæus frequenter tranſiret per Sunam, vt Sunamitis propterea ei præpararet cœna-

na-

Digitized by Google

naculum ait. *Ad hoc autem, quòd Eliſæus iret ad montem Carmeli, ad quem frequenter ibat, oportebat, quòd tranſiret per vrbem, Sunam, quæ erat in ſorte Iſachar, & in illa etiã erat Carmelus, & ideò eũ ſæpè viſitaret illa loca, oportebat, quòd ſæpe trãſiret per vrbẽ Sunã, & declinabat ſemper ad domũ illam, quia ibi libenter ſuſcipiebatur.* Et quæſt. 31. de Eliſæo inquit. *Eliſæus, poſt raptũ Eliæ, fuit Princeps Prophetarum, & habitabat in iſtis locis, diſcurrendo per collegia iſta Prophetarum, ſicut Elias: & frequenter mutabat locum ad viſitandum filios Prophetarum. Sic fuit tota vita ſua diſcurrendo per diuerſa loca, viſitãdo viros Religioſos, quorũ Pater, & Princeps erat.*

17 Sed in Carmelo præcipuam reſidentiam habuiſſe, collegijs viſitatis, citatus de Sunamitide lo-
4. Reg. cus cõprobabit. Nam vt ſcribit Tirinus 4.Reg.cap.4. verſ.8. *Sunam oppidum erat in tribu Iſachar ad radices Montis Carmeli. Colligitur ex verſu 23. vbi inſinuatur vſitatum fuiſſe perſonis pijs, & ſalua Religione licuiſſe Sabbato, & Kalendis ex Sunã proficiſci ad Cœnobium Eliſæi in Carmelo, vtiquè vt diuinis iſtic laudibus, & ſãctis exhortationibus intereſſent. Ergò interuallum non erat, niſi Sabbati iter, bis mille cubitorum.*
Si ergò frequenter perſonæ piæ 18.
Carmelum adibant: vt in Eliſæi Cœnobio ſanctis exhortationibus intereſſent, iſtic Eliſæus Prælati munus, ſicut Elias anteà obibat. Sic in Pontificum diplomatibus Sixti IV. Gregorij XIII. & aliorũ,
hos Prophetas Carmelum inhabi- 19.
taſſe legimus. Quia luſtratis Cœnobijs tanquàm in propriam ſedẽ reuertebantur in Carmelum; non vt deſidioſi feriarentur, ſed vt ad ipſos omnes certum inuenirent acceſſum; & ſic Religionis cultum ſartum, tectumq. in ſua conſeruarent ſodalitate, & familia: ſicut de Samuele ſcribitur 1.Reg. c.7. verſ.16. *Samuel ibat per ſingulos annos circuiens Bethel, & Galgala, & Maſphat, & iudicabat Iſraëlem in ſupradictis locis. Reuertebaturq. in Ramatha: ibi enim erat domus eius, & ibi iudicabat Iſraëlem: ædificauit enim ibi altare Domino.* Quia ſolicitus Princeps per ſingulos annos prouinciam ſuorum luſtrabat; & ea obita, in ſua certa curia reſidebat, nè in incerto vagarentur, qui iudicia eius exquirebant. Hæc omnia
ignorabat Hieronymus Romañ. Hier. Rom.
cum lib.2.Rerumpubl. cap.9. plùs vno die negauit Eliam fuiſſe in Carmelo.

CAPVT III.

Qua ratione in lege veteri Inſtitutum Monaſtichum perſtiterit Eliadüm.

Omnis ergò, qui audit verba mea hæc, & facit ea, aſsimilabitur viro ſapienti, qui ædificauit domum ſuam ſuper petram, & deſcendit pluuia, & venerunt flumina, & flauerunt venti, & irruerunt in domum illam, & non cecidit. Fundata enim erat ſuper petram. Matth. cap. 7. Matth. *Omnis, qui venit ad me, & audit ſermones meos, & facit eos, oſtendam vobis cui ſimilis ſit. Similis eſt homini ædificanti domum, qui fodit in altum, & poſuit fundamentum ſuper petram. Inundatione autem facta, illiſum eſt flumen domui illi, & non potuit eam mouere: fundata enim erat ſuper petram. Lucæ cap. 6.* Luc.

ARTICVLVS I.

Habueritnè Elias diſcipulos plurimos antè raptum?

1 *Multitudo diſcipulorum Eliæ.*
2 *Ad Religionem Eliæ ſpectabāt Prophetæ Domini, quos Iezabel ferrum obtruncauit.*
3 *Ad familiam Eliæ conducebant Prophetæ ſuſtentati per Abdiam.*
4 *Quomodò Elias remanſit Propheta Domini ſolus.*
5 *Sub tempus tranſlationis multos habuit diſcipulos Elias.*
6 *Primus Eliæ diſcipulus fuit Ionas Propheta.*
7 *Eliſæi Parens, & Patria.*
8 *Suſcipitur in diſcipulum Eliæ.*
9 *Prophetas oleo inungi ſolitos, quorundam fundamentum.*
10 *Eliſæus non eſt vnctus oleo, ſed pallio Eliæ deſignatus Propheta.*
11 *Hazael, nec Iehu fuere oleo delibuti, ſed indigitati Reges à Prophetis.*
12 *Poſt raptum Eliæ eſt in eius locum Præpoſitus collegiorum ſuffectus Eliſæus.*
13 *Quo anno, & die obierit mortem Eliſæus, & quo ſit in loco ſepultus.*
14 *Caput Eliſæi aſſeruatur Rauennæ; cineres exuſti cadaueris Genuæ.*
15 *Abdias diſpēſator Regis Achab, diſcipulus Eliæ, & ſepultus in ſepulchro Eliſæi.*
16 *Michæas diſcipulus Eliæ non eſt Propheta Michæas Moraſtites.*

1 PRophetarum plurimos, ſub Eliæ diſciplina diſcipulos viguiſſe, ac ipſorum numeroſam gregem per deſerta vagari Syriæ, eo etiam tempore, quo in Scriptura ſacra ſeſe nobis magnus Elias primò oſtendit, 3. Reg. c. 17. 3. Reg. ſterilitatem prædicentem Achab: indè conuincitur; quòd ſub hoc tempus, in triēnali fame, magnam edidit Prophetarum cædem Regia tyrānis: quæ vt patrijs Dijs honores impēdebat diuinos, ſic eos, qui contrà facerent, ad exitium vocabat: & in eos hoſtili animo deba-

Digitized by Google

debacchata,qui Religionem pro-
fiterentur exteriùs, ipſis necem
intentabat. Quos fuiſſe ſodales
Eliæ, & profeſsionis aſſeclas; ver-
bis illis, quibus *ſolus* manſiſſe
Abulenſis. oſtenditur, probatur Abulenſi 3.
Reg.cap.18.quæſt.4. *Quia nomi-*
2. *natur*(inquit) *vnus de illis:egò re-*
manſi Propheta Domini ſolus.
Electorum videlicèt, in quòs fer-
uens tyrannidis furor efferue∫at.
Cùm enim poſt comminationem,
continuò ex diuina inſtitutione,
religioſam vitam coleret in Ca-
Io.Hieroſ. rith; ex tunc, vt ex Ioanne Hiero-
ſolym.probauimus diſcipulos ha-
buit. *Qui vt Pater primus Mo-*
nachorum fieret, in ſuos diſcipulos
elegit quoſdam viros, qui idcircò
ad ipſum in ſolitudine torrentis
Carith, tunc latentem confu-
giebant, nè per Regem Achab, &
Reginam Iezabel cogerentur, ſicut
& cæteri populares, adorare Baal.
Hos itaque deuotos viros, Elias ſe-
cundùm formam à Deo ei traditã,
habuit ſuæ Monaſticæ vitæ pri-
mos diſcipulos, & imitatores veros,
&c. Quorum plurimos fuiſſe Dei
3.Reg. cultores, conſtat 3.Reg. capit.19.
verſic.18. *Dereliqui mihi in Iſ-*
rael ſeptem millia virorum, quorũ
genua non ſunt incuruata antè
Baal, & omne os, quod non adora-
uit eum oſculans manus.

3 Horum item centum Pro-
phetas in iſta perſecutione quin-
quagenos, & quinquagenos Ab-
dias in ſpelũcis pauit. Ac eos eſſe
Abulenſis. Religioſos,citatus Abulenſis tra-
dit. *Nicolaus* (ait) *quòd erant*
viri Religioſi inter Hebræos, qui
volentes ſpecialiter colere Deum,
non ſolùm complebant ea, quæ lex
mandabat, ſed & ſequeſtrabant
ſe à terrenis curis, & conueniebant
multi ſimul in vnam domum, &
ibi vacabant orationi: & quia iſti
continui erant in laudibus Dei, di-
cebantur eſſe Prophetæ. Ac Eliæ
alumnos eſſe iſtos conuincitur ex
contextu. Quia ſi ad Eliam iſti
Prophetæ non pertinerent, non
propter ipſorum paſtum, Abdias
præmium peteret ab Elia. *Num-*
quid non indicatum eſt tibi Do-
mino meo, quid fecerim, cùm in-
terficeret Iezabel Prophetas Domi-
ni, quòd abſconderim de Prophe-
tis Domini centum viros, quinqua-
genos, & quinquagenos in ſpelun-
cis, & pauerim eos pane, & aqua?
Et nunc tu dicis: vade, & dic do-
mino tuo adeſt Elias: vt interfi-
ciat me? 3.Reg.capit.18.verſ.13. 3 Reg.
Veniam poſcit in præmiũ alum-
norum abſconſionis, & ſuſtenta-
tionis.

4 Rogabis. Si Elias nouit ab Ab-
dia, centum ſupereſſe Prophetas,
cur paulò poſt coram populo te-
ſtificatur in Carmelo. *Ego reman-* 3. Reg.
ſi Propheta Domini ſolus. 3.Reg.
cap.18.verſ.22.& in Horeb reſpõ-
dit Domino. *Derelictus ſum ego*
ſolus, 3.Reg.cap.19. verſ.10. Re-
ſpondet Io.Hieroſol. *Quia manſit* Io.Hieroſ.
ſolus ex Prophetis, qui futura
prænunciabant; non ex his, qui ex
munere pſallendi Deo vacabant:
quorum centum erant Prophetæ
ſuperſtites. Et ſic non fuit menti-
tus Elias: quia ſolus erat ille Va-
tes, etſi Religioſi alij ſupereſſent
Prophetæ. Sed mihi ad literam,
non aptatur reſponſio: quia Elias
loquitur de Prophetis, Dè cul-
toribus interemptis; quorum ſe
ſolùm remanſiſſe putabat: & ideò
eum Dominus certiorem facit,
de ſeptẽ millibus viris fidelibus,
qui non adorauerunt Baal. Quarè

reſpondeo : hyperbolicè fuiſſe loquutum ; quia tot erant veri Dei interempti cultores, vt reſpectu eorum, reſidui putarentur nulli. Cui propterea Dominus ait : *ſeptem millia ſupereſſe*. Quaſi diceret : non ſunt adeò, vt puras, pauci : cum non ſolùm centum, ſed & ſeptem millia ſuperſint, quorum genua non ſunt incuruata antè Baal, &c. Scio aliter reſponderi poſſe, ſed hæc ſatisfacit mihi adducta reſponſio.

5 Sub tempus tranſlationis Eliæ, multos Prophetarū filios in Galgala, in Bethel, in Iericho Eliæ diſcipulos retulit ſacer textus, cum 4.Reg. cap. 2. filios indè Prophetarum dicitur ad Eliſæum exiiſſe : & cum quot fuerint, non aſſeratur, eſt argumento, plurimos extitiſſe : quia de ſodalitio ſolo Iericho quinquaginta viri de filijs Prophetarum eos ſequuti ſunt. Ità Ioann. Hieroſol. de inſtit. Monach. *Elias priuſquàm ab hoc mūdo trāsferretur, fuit ei cura Monachos diſcipulos ſuos, filios Prophetarum ſigillatim viſitare, & de patre idoneo eis prouidere. Propter quòd deſcendentes ipſe, & Eliſæus de monte Carmelo, venerunt ambo in Galgala, & deindè in Bethel, & deindè in Iericho : nam ſicut prædiximus, in his locis habitabant viri Religioſi filij Prophetarum Eliæ diſcipuli*. Lyra in Gloſſa prædicti capitis. *In Bethel, & Iericho manebant filij Prophetarum, & iſti erant viri Religioſi: & collegiati, & erant primò congregati ſub Samuele, & poſteà ſub alijs Prophetis excellētibus, & dicuntur filij, id eſt diſcipuli Prophetarum, ſecūdùm Rabbi Salom. Hæc autem loca Elias antè trāſlationem ſuam voluit viſitare, propter diſcipulorum ſuorum congregationem*. Abulenſis in eadem verba, quæſt. 13. *Ante ſuum diſceſſum Elias multa loca luſtrauit, quia ibi erant filiorum Prophetarum collegia, quorum ille Pater erat, & Princeps*. Ægidius Camart. in ſuo Elia cap. 5. ſect. 10. *Tot collegia à noſtro Elia inſtituta ſunt, vt montes, deſerta, vicos omnes obtinuerint à mari, cui adhæret Carmelus, ad flumen vſquè Aethyopiæ, ad quod vſquè mons Galaad protenditur*.

4.Reg. Io. Hieroſ. Lyra. Abulen. Aegid.

6 Ex his, primum Eliæ diſcipulum noſcimus eſſe Ionam Prophetam, filium Amathi hebrei, de ciuitate Iſraelitica Geth, quæ eſt in Ophir, diſtincta ab alia Philiſtæa, vt ex Hieronym. habemus in Cōment. Contrà legem, ex matre gentili : fuit enim Ionas filius Sareptanæ, quem à mortuis ſuſcitauit Elias, vt ex traditionibus hebraicis accepit Epiphanius, Iſidorus, Theodoretus, Chronicon Alexandrinum, & Lyranus ; qui addit in Gloſſa 3. Reg. 19. puerum eſſe illum Eliæ, quem dimiſit in Berſabeē Iuda, cùm perrexit in deſertum, multò antè aſſumptionem Eliſæi : proindèq. illum fuiſſe diſcipulum Eliæ priorem : etſi poſt raptum, ſub diſciplina, vt reliqui extiterit Eliſæi, vt obſeruauit Lyran. 4.Reg. c. 9. habeturq. in Speculo Carmelit. lib. 2. cap. 4. Sepulchrum Ionæ in Geth, celebre ſua ætate agnouit Hieronymus. Et eius memoriam cum Græcis coluerunt Latini 21. die Septembris. Relinquo Commentatoribus reliqua diſcutienda.

Epiphan. Iſid. Theodor. Chron. Alex. Lyran. Hieron.

7 Eliſæus notiſsimus Eliæ diſcipulus, natus in Galgalis eſt, in

vrbe

Digitized by Google

vrbe Abelmeula, in regione Zelma, in tribu Ruben, ex patre Saphat: ad Eliæ ſodalitium aſſumptus, anno 3124. ætatis ſuæ 30. ex Tornielio; & in ſuam ſocietatem aſcitus ſuperiniectione pallij, & habitu ex diuino ritu in Prophetã initiatus, iuxtà illud 3. Reg. c. 19. verſ. 16. & 19. *Eliſæum vnges Prophetam pro te. Miſit pallium ſuum ſuper illum. Qui ſtatim relictis bobus, cucurrit poſt Eliam, & miniſtrabat ei.* Sed an ad Propheticum munus obeundũ aliqua in ſacris literis adhibeatur ſacra Vnctio, cuius ſacri Chriſmatis perfuſione Chariſmata Spiritus ſancti ad prædicendnm futura, in illo, qui Propheta vnctus fuiſſet conferrerentur, reuocatur in dubiũ. Vt indè deducamus, fueritnè Eliſęus in diuinũ Vatẽ, vt alij conſecratus: an verò in Monachũ illius tempeſtatis, religioſo habitu deſignatus, vt putauit Lyranus.

Torniel.

3. Reg.

9 Prophetas oleo inungi, ac initiari ſolitos, doctiſſimi viri ſunt arbitrati. Quia Iſaias cap. 61. de Chriſto, quaſi de ſeipſo loquitur: *Spiritus Domini ſuper me, eoquòd vnxerit me, ad annunciandum gentibus miſit me.* Quaſi ad munus annũciandi oportuerit inungi, quia id moris eſſe videbatur. Sic de ſeipſo Chriſtus eã explicans prophetiam, Lucæ capit. 4. ait: *Quia hodie impleta eſt hæc Scriptura in auribus veſtris.* Conſuetudinem inungendi Prophetas aperiens illis verbis: *eoquòd vnxerit me:* Senſus enim eſt. Quia Dominus me in Prophetam vnxit, propterea ſuper me Spiritus ſanctus deſcendit. Quamobrem, niſi verè Propheta aliquo olei genere, Prophetiæ de cauſa initiatus fuiſſet, mendacio reijci poſſet, & in illum inſurgi, dicendo: Propheta, quiſnam te vnxit? Quando? Vbi? Quo ritu? Quo oleo vnctus fuiſti? Immò quia ea ratione Propheta ſe Spiritum ſanctum accepiſſe iactabat, quòd vnctus fuiſſet, ni verè vnctus extitiſſet, tanquàm non Prophetæ, ſed ſomniatoris, pythonis, arioli, ſiuè magi illius dicta reijcerentur. Vt igitur incommoda hęc omnia declinentur: vtq. verè Propheta Iſaias Spiritũ ſanctum ſe accepiſſe profiteatur, verbaquè prędicta veritatem cõtineant: neceſſariò ſtabiliendum videtur, peranti quam fuiſſe conſuetudinem Prophetas inungẽdi, quoties in cœtu Prophetarum aliqui forent aſcribendi: ſicut inungebantur Reges. Quarè ſicut eſt Eliæ præceptum, vngere Iehu, & Hazael in Reges, ſic in Prophetam Eliſæum 3. Reg. cap. 19. *Vnges Prophetam pro te.*

Iſaias

Lucæ

10 Sed non adeò ſunt hæc fundamenta firma, vt ire in contrariam ſententiam non poſſimus; negantes ad Prophetiæ munus obeũdum, aliquo genere olei Prophetas inunctos. Nam Pſal. 104. Vncti diſtinguuntur à Prophetis. *Nolite tangere Chriſtos meos, & in Prophetis meis nolite malignari.* Quod ſi oleo Prophetæ forent initiati, nè vtiquàm vncti diſtinguerentur à Prophetis, ſed ſub vocabulo complecterentur Vnctorum Vates. Quarè Eliæ non eſt præceptum, oleo inungere Eliſæum in Prophetam, immò nec Hazael, & Iehu in Reges; ſed eligere, & deſignare, conſtituere, & deſtinare: totum enim hoc, verbum hebraicum adſignificat *maſciaeh.* Cum nec illi in Reges legantur vncti, *Pſalm.*

nec

nec in Prophetam iſte, ſed tantùm deſtinati. Vt Eliæ acta in inſtitutione Eliſæi ad munus Propheticum obeundum comprobant. *Cumq. veniſſet Elias ad eum, miſit pallium ſuum ſuper illum, &c. Dixitq. ei Elias; vade & reuertere, quod enim meum erat feci tibi*. Quaſi diceret: nihil mihi amplius faciendum reſtat. Quia pallio iniecto ſuper eum, inſtituerat iam Prophetam: quod erat eum inungere, id eſt deſignare in Prophetam: ſicut Iehu, & Hazael inungere, erat in Reges deſtinare.

11 Nullibi namquè Hazael vnctum oleo ſuper Syriam, ſed tantùm per Eliſæum in Regem legimus prænunciatũ: & ſuper Iſrael Iehu, per diſcipulum præſignatũ. Quod Eccleſiaſtici cap. 48. verſ. 8. mihi verba comprobant. *Qui vngis Reges ad pœnitentiam, & Prophetas facis ſucceſſores poſt te*. Cum enim Reges eſſet conſuetudo oleo inaugurari; idcircò Elias Reges vnxiſſe dicitur, quia Dei nomine eos prænunciauit: ſed quia Prophetæ non vngebantur, ideò non dicitur, Eliſæum vnxiſſe, ſed feciſſe, id eſt Prophetam inſtituiſſe, quia ſuo eum albo pallio deputauit. Vndè apud Græcos, Augur toga candida velatus auguria ſuſcipiebat: quia ab Hebræis Græci mores, cultus, & ritus accipiebãt. Nec aliud in Iſaiæ loco vox *maſciaeb* hebraica, quàm inſtitutionem ſignificat. Conſulantur Interpretes; quia hæc nobis libaſſe ſufficiunt, vt credamus Eliſæum ab Elia iniectione pallij albi, in propheticam diſciplinam aſſumptum, fuiſſe Prophetam initiatũ.

12 Hæredem inſtitutum filiũ à Patre ſpiritus ſui, & pallij, textus indicauit Siracidis. *Elias in turbine tectus eſt, & in Eliſæo cõpletus eſt Spiritus eius*. Et 4. Reg. cap. 2. verſ. 13. *leuauit pallium Eliæ, quod ceciderat ei*. Poſt raptũ Eliæ, Præpoſitum Prophetarum filiorum fuiſſe, verba eiuſdẽ textus demonſtrant. *Videntes filij Prophetarum, qui erant in Iericho è contrà, dixerunt: requieuit Spiritus Eliæ ſuper Eliſæum. Et venientes in occurſum eius, adorauerunt eum proni in terram*. In quæ verba Abulenſis q. 2. *Iam enim dignus erat bonore, cum ſucceſſiſſet in dignitate Eliæ*. Et quæſt. 13. *Poſt raptũ Eliæ fuit Princeps Prophetarum; & habitabat in illis locis diſcurrendo per collegia iſta Prophetarum, ſicut Elias: & frequenter mutabat loca ad viſitandum filios Prophetarum, quorum Pater, & Princeps erat*.

13 A ſæculo migraſſe anno mundi 3198. ætatis ſuæ anno 102. tradit Tornielius. Die 14. Iunij obijſſe, habemus ex Monologijs, & Martyrologijs. Qua die, in Ordine Carmelitarum, ſolemni ritu, glorioſus eius tranſitus celebratur. Sepultum Samariæ, in Paleſtina, quæ ciuitas græcè poſteà Sebaſte eſt dicta, latinè Auguſta, habemus ex Hieronymo in Epitaphio Paulæ. Sed cum anno Chriſti 365. à Iuliano Apoſtata corpus eius, Baptiſtæ, & Abdiæ fuerint flammis abſumpta; cineres ſunt poſteà Genuam delatæ à Guillelmo Embriaco Duce Genuenſi, & in templo maximo aſſeruatæ, vt ſcribit Odoardus Ganducius. Caput tamen integrum Rauennæ veneramur. 14.

15 Abdias de terra Sichem, ortus in Bethacharon, primò diſpen-

Eccleſ. 4. Reg. Abulenſ. Eccleſ. Torniel. Odoar. Gand.

ſpenſator Regis Achab; qui centum Domini Prophetas in ſpeluncis pauit; de duce exercitius Regis, ſecundùm Hieronymum, Dux Eccleſiæ conſtitutus eſt. Nam vt ſcribit Epiphanius. *Hic eſt Vates, qui tertiò ſemicenturionē egit, cuiquè pepercit Elias Thebites. Poſt hæc, regiæ ordinationis deſertor, adhæſit diuinatori Eliæ, & factus eſt diſcipulus eius.* Sic Dorotheus. *Iſte Abdias erat de terra Sichem: fuit diſcipulus Eliæ: tertius fuerat ex quinquagenarijs, cui Elias pepercerat, deſcenderatq. ad Ochoziā.* Religionem ingreſſus, vxorem reliquiſſe; in ſuo libro de Inſtitut. Monach. tradidit Hieroſol. Ioannes. Sed ipſius vxorē nō fuiſſe Sareptanam, conſtat; quia tunc Abdias in humanis nō agebat. Nequè fœminā illā aliā, cuius oleum multiplicatum eſt; probatur: quia poſt Eliſæum eſt vita functus Abdias, poſt annum 3209. poſtquàm vaticinatus eſt Idumæorum ſtragem. Sebaſtæ in Samaria, in Sepulchro Eliſæi tumulatum fuiſſe, Hieronym. ſcribit Epiſt. 23. Iſidorus Hiſpalenſis de Ort. & Obit. Patriarch. cap. 44. Petrus Comeſtor in Hiſt. Scholaſt. Die 19. Nouembris inter Græcos, & Latinos eius memoria celebratur.

Epiphan. *Doroth.* *Io. Hieroſ.* *Hieron.* *Iſid.* *Petr. Com.*

16 Michæam de patre Iembla, in diebus Achab, & Ioram Regū Iſrael floruiſſe, Eliæ diſcipulum: & Ioram præcepto, quòd de Idolorum cultura eum argueret, præcipitio coliſum, Martyrem occubuiſſe, fertur. Sepultus eſt in Moraſthi, iuxtà ſepulturā Senachim, vt habet Clemens Alexandrinus, lib. 1. Stromatum, & Ribera, præludio 2. Prophet. num. 11. Vndè nō eſt iſte Michęas Moraſthithes, vnus de numero duodecim Prophetarū, qui temporibus Ioatham, & Ezechiæ Regum Iuda, vaticinatus eſt. Perpendat hæc ſcripta, qui legerit in defenſorio lib. 2. cap. 9. doctrinam Hieron. Roman. Quòd nullibi cognoſcitur cœtus diſcipulorum Eliæ; nec alius diſcipulus, præter Eliſæum.

Clem. Alex. *Ribera.*

ARTICVLVS II.

An poſt raptum Eliæ, eius ſubſtiterit inſtitutio Monaſticha temporibus etiam captiuitatis.

1 *Duodecim leucarū Mons Carmelus non capiebat multitudinem diſcipulorum Eliæ poſt eius raptum.*

2 *Multa collegia in Iordanis deſerto ædificarunt Prophetæ.*

3 *Poſteriores Prophetæ inſtitutam Eliæ vitæ rationem ſunt imitati.*

4 *Prophetarum tegumentum cilicium erat commune omnibus, & pellis,*

5 *Sicut Apoſtoli in fronte epiſtolarum Apoſtolicam profeſſionem ſignant; ſic Prophetæ quidam in ſuis operibus Propheticam indicant.*

6 *Ex exemplis, quibus vtuntur Prophetæ, ſumitur argumētum ad profeſſionem ipſorum dignoſcendam.*

7 *Expenduntur verba Eccleſiaſtici. Prophetas facis ſucceſſores poſt te.*

8 *Ab Eliſæo vſquè ad Ioannem in intermedijs Prophetis Spiritus extitit Eliæ.*

9 *Series, & tempora inſignium referuntur Prophetarum, qui*

vſquè

vſquè ad Eſdram memorantur.

10 *Pater Iſaiæ Amos, non fuit paſtor Tecue.*

11 *Hieremias ſanctificatus in vtero matris, virgo permanſit: ex cuius traditione Ægyptij cū filio virginem in Præſepio adorabant.*

12 *Ezechiel Religioſorum Præpoſitus.*

13 *Daniel eum ſocijs virgines fuere ſpirituales Eunuchi.*

14 *Apparitio Danielis in habitu Carmelitano.*

1 AMpliſsimū ſodalitij Elietani erectio Cęnobiorum eremi Iordanis, poſt Eliæ raptum, commendat incrementum. Cùm enim tot tantiq. homines in Montem Carmelum ad Eliſæum accurrerent, vt Eliæ inſtitutione imbuti familiæ aſſociarentur ipſius, nec duodecim leucarum mons iam caperet Eliætanos; ad littora Iordanis ampliſsimum incóluerunt deſertum, & facultate Eliſæi Cœnobia ſibi erexerunt, 4. Reg. cap. 6. verſ. 1. *Ecce locus, in quo habitamus coràm te anguſtus eſt nobis. Eamus vſquè ad Iordanem, & tollant ſinguli de ſilua materias ſingulas, vt ædificemus nobis ibi locum ad habitandum.* 4. Reg.

2 Quibus oſtenditur multitudo eorum, qui cùm in agris, & ſolitudinibus habitarent, vbi nullis terminis poterant coanguſtari; tot tamen indiès multiplicabantur ſodales, vt multis deſertis, tabernaculisq. plurimis, ac collegijs indigerent ad habitandum in Iordane, vt Epiſt. 13. ad Paulinum adnotauit Hieron. *Filij Prophetarum habitabant in agris, & ſolitudinibus; & faciebant ſibi tabernacula propè fluenta Iordanis.* Ampliſsimas incolebant eremos: & adhùc latiſsima Iordanis adimplebant deſerta; nec vno poterant, ſed pluribus contineri Cœnobijs. Quod citatis Scripturę verbis perpendendū in particula *Ecce* datur intelligi. *Ecce* quot quantique multiplicati ſimus; vt in ſe locus ampliſsimus, nobis tamen adeò multiplicatis, ſit anguſtus: etſi deſertum peramplum, nobis ſit opus Iordanis eremo: in qua ſinguli tabernacula curent erigere, cùm tātis, non ſufficiat vnū, ſed requirantur multa, *vt ædificemus nobis*, tot ac tantis, *locum ad habitandum*. Hieron.

Quod perpendens Vualdenſis, Doctrinalis fidei lib. 3. art. 1. capit. 4. ait *Poſt Eliam Eliſæus in Monte Carmelo ſtatuit multos de filijs Prophetarum, qui ad tantum numerum deuenerunt, vt ſpatioſum illud deſertum, non poſſet eis ſufficere. Vndè venientes ad Eliſæum Præceptorem ſuum, dixerunt. Ecce locus, in quo habitamus coram te anguſtus eſt nobis, &c. Et ſic tandem multi manſerūt ibidem iuxtà littus Iordanis, quidam autem māſerunt in Carmelo, quidam in monte Ephraim, multi etiam in ſuburbijs ciuitatum regulares tractabāt obſeruantias: maximè autem in Galgala quem locum frequentabat Samuel, in Bethel quoquè multi manſerunt, in Hieruſalem, in Sarepta, in Samaria, & Hiericho, ſeù Hierichunte ciuitatibus, vt proceſsiuè patet, tertio, & quarto libris Regum.* Vualdenſ.

3 Huius inſtituti Eliætani, celebriores poſteriores Prophetas fuiſſe ſectatores, mihi perſuadeo. Quia ex mente Aug. lib. 18. de Ciuit. Dei c. 41. *Prophetæ ij erant Iſraelitis,* Augu.

pro

pro Philoſophis: iſti autem homines, vita erant ſeueriòris, abſtracti à vulgo: vndè Monaſticha diſciplina, *Philoſophia*, & eius profeſſores, *Philoſophi* dicebantur, vt ex Chryſoſtomo, Nilo, & alijs lib. 1. titul. 1. cap. 2. art. 4. probaui. Præterea, Religioſum inſtitutum ipſorum, commune omnium cilicium indicat indumentũ melotarum, & pellium. De quibus Apoſt. ad Hebræos cap. 11. *Circuierunt in melotis, in pellibus caprinis, &c.* Sic Iſaiæ cap. 20. verſ. 2. *Solue ſaccum de lumbis tuis* dicitur. Et Zachariæ cap. 13. v. 4.
Adm. ſeſſ. *Nec operietur Propheta pallio ſaccino, vt mentiantur.* Quia vt notat Sasbout, & Forerius,
Forer. Prophetarum erat cilicinũ indumentum: iuxtà illud Hilarij in Mat-
Hilar. thæum. *Pilis camelorum veſtis adtexta, peregrinum Propheticæ prædicationis habitum deſignat.* Hieremiæ cap. 13. verſ. 1. *Poſſide tibi lumbare lineum, & pones illud ſuper lumbos tuos, & in aquã non inferes illud.* Hoc aſperrimũ fuiſſe lineum indumentum Hiere-
Clem. Alex. miæ, tradit Clemens Alexandri-
Philo. lib. 1. Strom. Quia vt ſcribit Philo de Theorethicis, hoc erat Eſſenorum veſtimentum: à quibus illud ſumpſit ſchola Pachomij.

5 Deindè, Prophetarum iſtud Religioſum inſtitutum, ipſorum comprobat atteſtatio, qui vt Apoſtoli in Epiſtolarum initijs, ſic iſti Habacuc, Aggæus, & Zacharias in fronte operum profeſſionem deſignant ſuorum, dicendo eſſe Prophetas; quam alij factis, & operibus declararunt. Nec ex Prophetarum verbis, inefficax deſumitur argumentum, ad probandum inſtitutum ipſorum in Carmelo ſolemniter inchoatum. Nã ſi ex exemplis, quibus Prophetæ vtũtur, colligit Hieronymus, fuiſſe virum aulicum Iſaiam, ex phraſi dicendi, Amos paſtorem, & Ezechiel hominem plebeium extitiſſe vulgarem: ex deſumptis de Carmelo exemplis in prophetijs omnibus exprimendis, arguimus efficaciter, propugnando Religionem ipſorum. Sic Iſaias cap. 16. verſ. 10. *Auferetur lætitia de Carmelo.* cap. 33. verſ. 9. *Concuſſa eſt Baſan, & Carmelus.* c. 37. verſ. 24. *Saltum Carmeli eius.* Hieremias cap. 2. verſ. 7. *Introduxi vos in terrã Carmeli,* c. 4. verſ. 26. *Aſpexi & ecce Carmelus deſertus,* c. 48. verſ. 33. *Ablata eſt lætitia de Carmelo,* c. 50. verſ. 19. *Paſcetur Carmelus.* Amos cap. 1. verſ. 1. *Exiccatus eſt vertex Carmeli.* Michæas cap. 7. verſ. 14. *In medio Carmeli paſcetur Baſan.* Nahum cap. 1. verſ. 4. *Infirmatus eſt Carmelus; &c.*

7 Quod exprimunt verba Eccle- Eccleſ.
ſiaſtici c. 48. verſ. 8. *Prophetas facis ſucceſſores poſt te.* Cur Prophetas dicit, facis ſucceſſores poſt te, & non, Prophetam pro te, referẽs Domini verba. *Eliſæũ vnges Prophetam pro te?* Quia ſic Eliſæum loco ſui reliquit Elias ſucceſſorẽ, vt poſt ipsũ alios obtinuerit alũnos, qui Religioſam ſobolem protraherent, & familiam continuarent ampliſſimam. Iuxtà illud eiuſdem Vatis. *Beati ſunt, qui te viderunt, & in amicitia tua decorati ſunt. Nam nos vita viuimus tantùm, poſt mortem autem non erit tale nomen noſtrum.* Elias *quidem in turbine tectus eſt, & in Eliſæo completus eſt ſpiritus eius.* Non vt in carnali familia euenit, ſic

Digitized by Google

ſic in Eliætana ſuccedit.In illa,car
nalis vis generatiua defecit in
morte cum vita carnali : in hac ,
nec vitá , nec vis ſpiritualis ſpi-
ritualem nutriendi prolem de-
fecit Eliæ : qui ſpiritum,quem ha-
buit ad inſtituẽdum pro ſe Eliſæũ
Prophetam , vt familiam protra-
heret,eidem in tranſitu tradidit;
vt ſicut ipſe filiorum multorum
illo ſpiritu, fœcundus extitit Pa-
ter , ſic etiam maneret,& ille. Et
ideò dicitur Elias, *Prophetas fa-
cere ſucceſſores poſt ſe*;quia fœcũ-
dum inſtituendi Prophetas ſuum
ſpiritum Eliſæo reliquit, quo Pro-
phetas faceret ſucceſſores poſt ſe.
8. Et hunc perſtitiſſe in Prophetis
poſterioribus , argumentum eſt ,
quòd in primo poſt Eliã Prophe-
ta, & in vltimo veteris teſtamen-
ti , ac primo noui , Baptiſta, com-
periatur , Chriſti Prænuncio , *qui
venit in ſpiritu , & virtute Eliæ ,
parare Domino plebem perfectam*.
Vt credamus , talem ſpiritum,de
primo ad vltimum, in Prophetis
extitiſſe præclaris , qui intrà ſpa-
tium 270. annorum , antè & poſt
captiuitatem floruerunt.

9 Horum celebris noſcitur Io-
nadab, Eliſæi diſcipulus ; miſſus
ab ipſo ad deſignandum in Regem
Iehu; Rechabitarum inſtaurator ,
& propterea pater habitus ipſis.
Et eiuſdem inſtituti deſignatur
Oſee filius Beeri , qui vaticina-
tus contrà Iſraël eſt ſub initia
Oziæ, vel Azariæ Regis Iudá. Se-
pultus in Belomoth, ipſius patria
quarto nonas Iulij. Etſi ex diui-
na diſpenſatione, propter myſte-
rium, ſibi vxorem ſumpſerit forni-
cariám . Regni Oziæ 23.anno,ſe-
cundũ Hebræos,in Seder Olã c.19.
vaticinium ſuum cõtrà Iſraël edi-
dit Amos , de paſtoribus Thecue
eductus à Deo in Prophetam ſuũ,
quia nec Propheta, nec filius Pro-
phetæ prophetauit. Ad Ordinem
Prophetarũ vocatus de paſtore,
ſicut Eliſæus ex aratore . Vecte
per tempora transfixo , crudeli
morte necatur per Oziam pridie
kalẽdas Aprilis. Iſaias filius Amos,
non qui paſtor eſt Thecue , qui
Hebraicè ſcribitur Hamos , & ille
Amoths, prophetare cœpit anno
25. Oziæ. Per Manaſſem Regem
Iuda, lignea ſerra diſſectus fertur. 10.
Temporibus Ioatham , & Eze-
chię prophetauit Michęas,& Ioel
filius Phanuel , de tribu Ruben ,
natus in Bethoron ; & Nahum ex
patria Elceſſæa in Prouincia Gali-
lææ , ſepultus eſt in Begabar ka-
lend is Decembris.

Habacuc temporibus Manaſ-
ſes Regis Iuda prophetauit. Sitnè
hic, qui adductus eſt in lacum leo-
num , incertum eſt . Sophonias,
nobili proſapia ortus , tempore
Ioſiæ eſt in Sarabatha. Anno 13.
Regis Ioſsiæ vaticinatus eſt Hie-
remias , filius Helciæ de Sacerdo- 11.
tibus Anathot,in tribu Beniamin. *D. Th.*
Sanctificatum in vtero materno,
tenet cum S. Thoma , communis
Theologorum ſententia . Fuiſſe
virginem ſcribit Ignatius in Epiſt. *Ign. Mart.*
ad Philadelph. Athanaſ. Orat.4. *Athanaſ.*
contrà Arrianos , Hieron. in c.23. *Hieron.*
Hierem. & Iſid. de Vitis Prophet. *Iſid.*
cap.38. Cum Godolia , & multis
pauperibus fuit relictus in terra Iu
dá per Nabuzardã Ducẽ exercitus
Nabuchodonoſor: ſed Anno 3448.
à ſuis in Ægyptum pulſus, ab eiſdẽ
apud Taphnas poſteà eſt lapidibus
obrutus kalendis Maij . Ex tra-
ditione ab Hieremia accepta ,
Ægyptij Sacerdotes venerabãtur
ima-

Chron. Alex. imaginem Virginis cum filio in Præſepio, vt ſcribit Chron. Alexan. Et ab eo Monaſterium Eſſenorũ ad lacum Mariæ creditur conſecratum, de quo Philo in lib. de Theoreticis.

Nobiliſsimus fuit ab eius ſecretis Propheta Baruch. Ezechiel Sacerdos, filius Sacerdotis Buzi, Serare, vel Sarida ortus, ductus captiuus cum Iechonia in Babyloniam, vaticinari cœpit, illius captiuitatis 5. anno. Martyrio coronatus obijſſe creditur, anno 3462. 4. Idus Aprilis, ſepultus in agro Maurim, in ſepulcro Sem, & Arphaxat.

12. Et quia, vt *Eliſæus ſedebat in domo ſua, & ſenes ſedebant cum eo*, 4. Reg. capit. 6. verſ. 32. ità Ezechiel. *Ego ſedebam in domo mea, & ſenes Iudà ſedebant coràm me*. Ezech. c. 8. v. 1. Creditur Religioſorum fuiſſe Præpoſitum. Quia ſenes illi erant Religioſi, qui in vno Monaſterio ſub eius diſciplina viuebant. Hoc enim ſignificat verbum *ſedere*, vt probaui.

Nobilis ſanguine Daniel, de tribu Iuda, ex patre Sabaa, natus anno 3426. fuit ductus in Babyloniam captiuus, ætatis ſuæ anno 12. & circà annum 3448. cum Anania, Azaria, & Miſaele. Poſt annum 97. ſuæ ætatis, diem clauſit extremum in Babylonia, 12. kalendas Auguſti. Fuere quatuor iſti

13. Eunuchi, non naturales, ſed ſpirituales, voto, & profeſsione Caſtrati, vt cum Epiphanio Doctores tenent alij; ideòq. cum Elia, Eliſæo, & Baptiſta, Religioſi recenAuguſt. Ambroſ. ſentur ab Auguſtino in Pſal. 132. & Ambroſio Epiſt. 82. ad Vercel. *In quibus nulla fuit macula, de ſemine regio, decori forma, & eruditi omni ſapientia, cauti ſcientia, & docti diſciplina*. Qui nè *pollurentur de menſa Regis*, cibum, nec potum acceperunt: quia ſpiritualibus Rechabitis, oleribus, & aqua ſolùm vti in alimentum licebat. Nicolaus Beltran. in geſtis Toloſanorum refert, cum Suſanna apparuiſſe Ioanni Boſcobo Presbytero Toloſano Danielem in habitu Eliætano, & affirmaſſe, ſe in captiuitate Religioſum fuiſſe. Nic. Beltr.

14 Poſt libertatem Iuda, anno mundi 3533. Aggæus, & Zacharias filius Barachię vaticinati ſunt; & ab ipſis Aſsidæi, & Eſſæi propagati, vt ex Rabbinis, & viris doctis obſeruauit Serarius lib. 5. Minerual cap. 10. & lib. 3. Trihæres. c. 7. & 9. Serar. Eſdras cognomento Malachias, filius Sarayæ Sacerdotis ſũmi, de tribu Aaron, natus in Perſia anno 3556. Supremam ſuper Hebræos ab Artaxerxes obtinuit poteſtatem. Sacerdos fuit, & Scriba doctiſsimus: Author inſtituti Scribarum, ſecundùm Rabbinos, vt ſcribit Genebrardus in 6. ætat. Genebr. Veterum Prophetarum in religioſa vita ſucceſſor, vt ex eiſdem Rabbinis citatus obſeruauit Serarius. Ab Eſdra, vſquè ad Chriſtum natum, non referuntur in libris ſacris, ad Reges, & populos publici Prophetæ à Deo miſsi, vt notat S. Auguſt. in lib. de Ciuit. Dei c. 45. Auguſt.

ARTICVLVS III.

Religioſorum perſiſtentia à libertate populi, vſquè ad Baptiſtam probatur.

1 *Series Ducum, & Sacerdotũ, qui populo præfuerunt Dei.*
2 *Mathathiæ, & filiorum eius Religio.*

1 Aſſi-

Alexandri ſecundus minor, Pontificatu Hyrcanum ſpoliatum viuere coegit priuatim. Sed à Pompeio captiuus, Romam eſt miſſus cum liberis ſuis Antigono, & Alexandro; templo à M. Craſſo expilato, & Syria facta vectigali Romanis. Quarè à Pompeio, & Gabinio Hyrcanus iterùm Sacerdotio præficitur. At cum Antigono

6. Roma profugus Ariſtobulus, Parthorum auxilio, Iudææ Regnum inuadit, & Pontificia potitur dignitate.

E viuis autem ſublato Pompeio, Cayus Iulius Cæſar Hyrcanum ad Pontificiam euexit dignitatẽ: & Antipatro Idumæo, Prouinciæ Iudææ tutelam, tamquã procuratori credidit. Herodes verò, & Phaſellus, filij Antipatri à, M. Antonio creantur poſteà Tetrarchę. Sed Parthorum ope Ariſtobulus iterùm Iudææ Regnum, & Pontificatum poſſidet: occidit Phaſellũ; & ſuum patruum Pontificem Hyrcanum auribus mutilat; quem deindè Herodes occidit: & Aſmonæorum vltimum Antigonum ſecuri percuſit M. Antonius. Atquè

7. ita Regnum Herodi ceſsit: Pontificatus Anelo primo, deindè Ariſtobulo, poſteà Anelo ſecundo, & Ieſu Phabetis contigit vltimò. Cũ Simon Boethi, ſocer Herodis, vſquè ad extremos ferè huius vitæ præfuiſſet menſes: in cuius anno penultimo, ſui Regni decimonono, Ieſus Chriſtus in lucem ſuſce-

8. ptus eſt. Et mortuo Herode, cùm filij ipſius Archelaus, & Antipas de Regni ſucceſsione diſceptarẽt; in quatuor eſt diuiſum Regnum Tetrarchias, quarum Iudæa ceſſit Archelao, Herodi Antipæ Galilæa, & vtriuſque fratri Philippo, regio Trachonitidis, & Gaulanthidis; atquè Lyſanio Abilinæ.

9 Ecce quomodò 526. annis, qui vſquè ad tempora Saluatoris, à libertate populi Iudaici de Babylonica captiuitate interfuere, cũ lege Religio in viris præſtantibus percrebuerit. Cùm inter nefarios etiam perditiſsimis temporibus, Eliani zeli lampades ignis, atquè flammarum orbem illuſtrarint, tot indies reformatis collegijs inſtituta quorum Iudæi, ſectas compellabant: inter quas Eſſena coruſcauit. Cuius Iudas, & Mamenius Religioſi viri Eſſeni Cœnobia reſtaurabant, vt Paleonidorus ſcribit lib. 1. cap. 5. *Io. Paleon.*

10 Cum his poſteris ſæclis, ſacer Eliadum cœtus plurimum in Carmelo vigeret, vt citatus Paleonidorus refert ex Cyrillo in libro de Ortu Marię, quem poſt habitum Concilium Epheſinum, Cæleſtino I. Pontifici Summo miſit. In quo refert: Emerentiam Annæ, matrem, & Deiparæ auiam, Stollano matrimonio datam, Carmelitarum conſilio, quos ſæpè, vt pijs mulieribus moris erat, in Carmelo viſitabat. Quod item ſcribitur lib. de vita Chriſti in fine apud Ludolphum de Saxonia in vita S. Annæ, in compendium redacta ex Hiſtoria Petri Dorlandi Chartuſienſis. Cuius verba ſunt. *Petr. Dorl.* *Septuaginta ſeptem (vt D. Cyrillus Carmelita ait) antè diuini Verbi incarnationem annis, floruit in Iudæa virgo quædam generoſiſſima ex Dauid ſtirpe nata, Emerentia nomine, diues admodùm, mirèq. formoſa, &c. Quæ cum parentum venia, filios Prophetarum in Carmelo viſitare ſolita, ab eiſdem moribus, & prudẽtia, ac ſanctitate* plu-

plurimũ illuſtrabatur, donec iam matura, viro à parentibus addiceretur. Quibus tamen virgo caſtis colloquijs imbuta, virginaliq. vitæ aſſueta, animoq. deſtinata, primùm refragata, rem ad Carmelitas detulit. Qui in ieiunio, & oratione Deum conſuluerunt: donec eorum tres in ſpiritu rapti, radicem videre pulcherrimam; per quam, voce declarata eſt Emerentia, magnæ propagini deſtinata. Qua re intellecta, virgo Deo, & parentibus obediens, Stolano viro iuſto, & Deum timenti nupſit; ex quo habuit Eliſabeth, & Annam, &c.

11 Et quid adhùc dicam? refero Apoſtoli verba ad Hebræos, cap. 11. verſ. 32. *deficiet enim me tempus enarrantem de Prophetis: qui per fidem vicerunt regna, operati ſunt iuſtitiam, adepti ſunt repromiſsiones, obturauerunt ora leonum*, vt Daniel: *extinxerunt impetum ignis*, vt pueri in fornace Babyloniæ: *effugerunt aciem gladij*, vt Elias: *Conualuerunt de infirmitate, fortes facti ſunt in bello, caſtra verterunt exterorum*, vt Machabæi; *acceperunt mulieres de reſurrectione mortuos ſuos*, vt vidua Sareptana, & Sunamitis filios ſuos ad vitam reuocatos per Eliam, & Eliſæum: *alij autem diſtenti ſunt, non ſuſcipientes redẽptionem, vt meliorem inuenirent reſurrectionem*, vt Amos vecte per tempora transfixus: *alij verò ludibria, & verbera experti, inſuper, & vincula, & carceres*, vt Hieremias. *Percuſſit Phaſur Hieremiam, & miſit eum in neruum, &c.* Ezechiel: *ecce data ſunt ſuper te vincula, & ligabunt te in eis: lapidati ſunt*, vt Daniel: *ſecti ſunt*: vt Iſaias lignea ſerra: *tentati ſunt, in occiſione gladij mortui ſunt*, vt Zacharias: *circuierunt in melotis, in pellibus caprinis, egentes, anguſtiati, afflicti: quibus dignus non erat mundus: in ſolitudinibus errantes, in montibus, & ſpeluncis, & in cauernis terræ*, vt Elias,

Apoſt. ad Hebræos.

Eliſæus, & filij Prophetarum. 12.

Eutrand.

Nam vt ſcribit Eutrandus, ſeù Luitprandus Ticinenſis Diaconus, & Toletanus Subdiaconus, Epiſcopus Cremonenſis, & Berengario II. Italiæ Regi à ſecretis, in ſuis fragmentis. *Magna pars eorum, qui ex Iudæa traiecerant in Hiſpaniam tempore Nabuchodonoſoris, erat ex diſcipulis Sanctorũ Eliæ, & Eliſæi, & ſucceſſores illorum*. Hæc ex eius authenticis manuſcriptis, nunc primò prælo mandatis. *Et hi omnes teſtimonio fidei probati, non acceperunt repromiſsionem, Deo pro nobis melius aliquid prouidente, vt non ſinè nobis conſummarentur.*

13 Iuxtà promiſsionem à Deo factam Rechabitis per Hieremiã cap. 35. verſ. 18. *Pro eo quod obediſtis præcepto Ionadab patris veſtri, non deficiet vir de ſtirpe Ionadab filij Rechab ſtans in conſpectu meo cunctis diebus.* Et Eunuchis per Iſaiam capit. 56. verſ. 4. *Et non dicat Eunuchus: ecce egò lignum aridum. Quia hæc dicit Dominus Eunuchis, &c. Nomen ſempiternum dabo eis, quod non peribit, &c.* Quibus Religioſis viris, profeſsionis perſiſtentia promittitur in familijs, vt in hoc 2. lib. tit. 1. cap. 2. art. 4. probatur. Nam vt dicit Hieron. in Pſal. 133. *Monachi ſunt, qui ad faciem miniſtrãt Domino.* Cùm ipſorum munus eidem ſit adeſſe: iuxtà illud Eliæ 3. Reg. capit. 17. verſ. 1. *Viuit Do-*

Hierem.

Iſaias.

Hieron.

reſpondeo : hyperbolicè fuiſſe loquutum ; quia tot erant veri Dei interempti cultores, vt reſpectu eorum, reſidui putarentur nulli. Cui propterea Dominus ait : *ſeptem millia ſupereſſe*. Quaſi diceret : non ſunt adeò, vt puras, pauci : cum non ſolùm centum, ſed & ſeptem millia ſuperſint, quorum genua non ſunt incuruata antè Baal, &c. Scio aliter reſponderi poſſe, ſed hæc ſatisfacit mihi adducta reſponſio.

5 Sub tempus tranſlationis Eliç, multos Prophetarũ filios in Galgala, in Bethel, in Iericho Eliæ diſcipulos retulit ſacer textus, cum 4.Reg. cap. 2. filios indè Prophetarum dicitur ad Eliſæum exijſſe : & cum quot fuerint, non aſſeratur, eſt argumento, plurimos extitiſſe : quia de ſodalitio ſolo Iericho quinquaginta viri de filijs Prophetarum eos ſequuti ſunt.

4.Reg.

Itá Ioann. Hieroſol. de inſtit. Monach. *Elias priuſquàm ab hoc mũdo trãſferreretur, fuit ei cura Monachos diſcipulos ſuos, filios Prophetarum ſigillatim viſitare, & de patre idoneo eis prouidere. Propter quòd deſcendentes ipſe, & Eliſæus de monte Carmelo, venerunt ambo in Galgala, & deindè in Bethel, & deindè in Iericho : nam ſicut prædiximus, in his locis habitabant viri Religioſi filij Prophetarum Eliæ diſcipuli*. Lyra in Gloſſa prædicti capitis. *In Bethel, & Iericho manebant filij Prophetarum, & iſti erant viri Religioſi : & collegiati, & erant primò congregati ſub Samuele, & poſteà ſub alijs Prophetis excellẽtibus, & dicuntur filij, ideſt diſcipuli Prophetarum, ſecũdùm Rabbi Salom. Hæc autem loca Elias antè trãſlationem ſuam voluit viſitare, propter diſcipulorum ſuorum congregationem*. Abulenſis in eadem verba, quæſt. 13. *Ante ſuum diſceſſum Elias multa loca luſtrauit, quia ibi erant filiorum Prophetarum collegia, quorum ille Pater erat, & Princeps*. Ægidius Camart. in ſuo Elia cap. 5. ſect. 10. *Tot collegia à noſtro Elia inſtituta ſunt, vt montes, deſerta, vicos omnes obtinuerint à mari, cui adhæret Carmelus, ad flumen vſquè Aethyopiæ, ad quod vſquè mons Galaad protenditur*.

Io. Hieroſ. *Lyra.* *Abulen.* *Ægid.*

6 Ex his, primum Eliæ diſcipulum noſcimus eſſe Ionam Prophetam, filium Amathi hebrei, de ciuitate Iſraelitica Geth, quæ eſt in Ophir, diſtincta ab alia Philiſtæa, vt ex Hieronym. habemus in Cõment. Contrà legem, ex matre gentili : fuit enim Ionas filius Sareptanæ, quem à mortuis ſuſcitauit Elias, vt ex traditionibus hebraicis accepit Epiphanius, Iſidorus, Theodoretus, Chronicon Alexandrinum, & Lyranus ; qui addit in Gloſſa 3. Reg. 19. puerum eſſe illum Eliæ, quem dimiſit in Berſabeë Iuda, cùm perrexit in deſertum, multò antè aſſumptionem Eliſæi : proindèq. illum fuiſſe diſcipulum Eliæ priorem : etſi poſt raptum, ſub diſciplina, vt reliqui extiterit Eliſæi, vt obſeruauit Lyran. 4.Reg. c. 9. habeturq. in Speculo Carmelit. lib. 2. cap. 4. Sepulchrum Ionæ in Geth, celebre ſua ætate agnouit Hieronymus. Et eius memoriam cum Græcis coluerunt Latini 21. die Septembris. Relinquo Commentatoribus reliqua diſcutienda.

Epiphan. *Iſid.* *Theodor.* *Chron. Alex.* *Lyran.* *Hieron.*

7 Eliſæus notiſsimus Eliæ diſcipulus, natus in Galgalis eſt, in

vrbe

vrbe Abelmeula, in regione Zelma, in tribu Ruben, ex patre Saphat: ad Eliæ ſodalitium aſſumptus, anno 3124. ætatis ſuæ 30. ex Tornielio; & in ſuam ſocietatem aſcitus ſuperiniectione pallij, & habitu ex diuino ritu in Prophetã initiatus, iuxtà illud 3. Reg. c. 19. verſ. 16. & 19. *Eliſæum vnges Prophetam pro te. Miſit pallium ſuum ſuper illum. Qui ſtatim relictis bobus, cucurrit poſt Eliam, & miniſtrabat ei.* Sed an ad Propheticum munus obeundũ aliqua in ſacris literis adhiberetur ſacra Vnctio, cuius ſacri Chriſmatis perfuſione Chariſmata Spiritus ſancti ad prædicendnm futura, in illo, qui Propheta vnctus fuiſſet conferrerentur, reuocatur in dubiũ. Vt indè deducamus, fueritnè Eliſęus in diuinũ Vatẽ, vt alij conſecratus: an verò in Monachũ illius tempeſtatis, religioſo habitu deſignatus, vt putauit Lyranus.

Torniel. *3. Reg.*

9 Prophetas oleo inungi, ac initiari ſolitos, doctiſſimi viri ſunt arbitrati. Quia Iſaias cap. 61. de Chriſto, quaſi de ſeipſo loquitur: *Spiritus Domini ſuper me, eoquòd vnxerit me, ad annunciandum gentibus miſit me.* Quaſi ad munus annũciandi oportuerit inungi, quia id moris eſſe videbatur. Sic de ſeipſo Chriſtus eã explicans prophetiam, Lucæ capit. 4. ait: *Quia hodie impleta eſt hæc Scriptura in auribus veſtris.* Conſuetudinem inungendi Prophetas aperiens illis verbis: *eoquòd vnxerit me:* Senſus enim eſt. Quia Dominus me in Prophetam vnxit, proptereà ſuper me Spiritus ſanctus deſcendit. Quamobrem, niſi verè Propheta aliquo olei genere, Prophetię de cauſa initiatus fuiſſet, mendacio reijci poſſet, & in illum inſurgi, dicendo: Propheta, quiſnam te vnxit? Quando? Vbi? Quo ritu? Quo oleo vnctus fuiſti? Immò quia ea ratione Propheta ſe Spiritum ſanctum accepiſſe iactabat, quòd vnctus fuiſſet, ni verè vnctus extitiſſet, tanquàm non Prophetæ, ſed ſomniatoris, pythonis, arioli, ſiuè magi illius dicta reijcerentur. Vt igitur incommoda hęc omnia declinentur: vtq. verè Propheta Iſaias Spiritũ ſanctum ſe accepiſſe profiteatur, verbaquè prędicta veritatem cõtineant: neceſſariò ſtabiliendum videtur, perantiquam fuiſſe conſuetudinem Prophetas inungẽdi, quoties in cœtu Prophetarum aliqui forent aſcribendi: ſicut inungebantur Reges. Quarè ſicut eſt Eliæ præceptum, vngere Iehu, & Hazael in Reges, ſic in Prophetam Eliſæum 3. Reg. cap. 19. *Vnges Prophetam pro te.*

Iſaias *Luca*

10 Sed non adeò ſunt hæc fundamenta firma, vt ire in contrariam ſententiam non poſſimus; negantes ad Prophetiæ munus obeũdum, aliquo genere olei Prophetas inunctos. Nam Pſal. 104. Vncti diſtinguuntur à Prophetis. *Nolite tangere Chriſtos meos, & in Prophetis meis nolite malignari.* Quod ſi oleo Prophetæ forent initiati, nè vtiquàm vncti diſtinguerentur à Prophetis, ſed ſub vocabulo complecterentur Vnctorum Vates. Quarè Eliæ non eſt præceptum, oleo inungere Eliſæum in Prophetam, immò nec Hazael, & Iehu in Reges; ſed eligere, & deſignare, conſtituere, & deſtinare: totum enim hoc, verbum hebraicum adſignificat *maſciach.* Cum nec illi in Reges legantur vncti, *Pſalm.*

nec in Prophetam iſte, ſed tantùm deſtinati. Vt Eliæ acta in inſtitutione Eliſæi ad munus Propheticum obeundum, comprobant. *Cumq. veniſſet Elias ad eum, miſit pallium ſuum ſuper illum, &c. Dixitq. ei Elias; vade & reuertere, quod enim meum erat feci tibi*. Quaſi diceret: nihil mihi amplius faciendum reſtat. Quia pallio iniecto ſuper eum, inſtituerat iam Prophetam: quod erat eum inungere, id eſt deſignare in Prophetam: ſicut Iehu, & Hazael inungere, erat in Reges deſtinare.

11 Nulli bi namquè Hazael vnctum oleo ſuper Syriam, ſed tantùm per Eliſæum in Regem legimus prænunciatũ: & ſuper Iſrael Iehu, per diſcipulum præſignatũ. Eccleſ. Quod Eccleſiaſtici cap. 48. verſ. 8. mihi verba comprobant. *Qui vngis Reges ad pœnitentiam, & Prophetas facis ſucceſſores poſt te*. Cum enim Reges eſſet conſuetudo oleo inaugurari; idcircò Elias Reges vnxiſſe dicitur, quia Dei nomine eos prænunciauit. ſed quia Prophetæ non vngebantur, ideò non dicitur, Eliſæum vnxiſſe, ſed feciſſe, id eſt Prophetam inſtituiſſe: quia ſuo eum albo pallio deputauit. Vndè apud Græcos, Augur toga candida velatus auguria ſuſcipiebat: quia ab Hebræis Græci mores, cultus, & ritus accipiebãt. Nec aliud in Iſaiæ loco vox *maſciaeh* hebraica, quàm inſtitutionem ſignificat. Conſulantur Interpretes; quia hæc nobis libaſſe ſufficiunt, vt credamus Eliſæum ab Elia iniectione pallij albi, in propheticam diſciplinam aſſumptum, fuiſſe Prophetam initiatũ.

12 Hæredem inſtitutum filiũ à Patre ſpiritus ſui, & pallij, textus indicauit Siracidis. *Elias in turbine tectus eſt, & in Eliſæo cõpletus eſt Spiritus eius*. Et 4. Reg. cap. 2. verſ. 13. *leuauit pallium Eliæ, quod ceciderat ei*. Poſt raptũ Eliæ, Præpoſitum Prophetarum filiorum fuiſſe, verba eiuſdẽ textus demonſtrant. *Videntes filij Prophetarum, qui erant in Iericho è contrà, dixerunt: requieuit Spiritus Eliæ ſuper Eliſæum. Et venientes in occurſum eius, adorauerunt eum proni in terram*. In quæ verba Abulenſis q. 2. *Iam enim dignus erat honore, cum ſucceſſiſſet in dignitate Eliæ*. Et quæſt. 13. *Poſt raptũ Eliæ fuit Princeps Prophetarum; & habitabat in illis locis diſcurrendo per collegia iſta Prophetarum, ſicut Elias: & frequenter mutabat loca ad viſitandum filios Prophetarum, quorum Pater, & Princeps erat*. Eccleſ. 4. Reg. Abulenſ.

13 A ſæculo migraſſe anno mundi 3198. ætatis ſuæ anno 102. tradit Tornielius. Die 14. Iunij obijſſe, habemus ex Monologijs, & Martyrologijs. Qua die, in Ordine Carmelitarum, ſolemni ritu, glorioſus eius tranſitus celebratur. Sepultum Samariæ, in Paleſtina, quæ ciuitas græcè poſteà Sebaſte eſt dicta, latinè Auguſta, habemus ex Hieronymo in Epitaphio Paulæ. Sed cum anno Chriſti 365. à Iuliano Apoſtata corpus eius, Baptiſtæ, & Abdiæ fuerint flammis abſumpta; cineres ſunt poſteà Genuam delatæ à Guillelmo Embriaco Duce Genuenſi, & in templo maximo aſſeruatæ, vt ſcribit Odoardus Ganducius. Caput tamen integrum Rauennæ veneramur. Torniel. 14. Odoar. Gand.

15 Abdias de terra Sichem, ortus in Bethacharon, primò diſpen-

ſpenſator Regis Achab; qui centum Domini Prophetas in ſpeluncis pauit; de duce exercitius Regis, ſecundùm Hieronymum, Dux Eccleſiæ conſtitutus eſt. Nam vt ſcribit Epiphanius. *Hic eſt Vates, qui tertiò ſemicenturionē egit, cuiquè pepereit Elias Thebites. Poſt hæc, regiæ ordinationis deſertor, adhæſit diuinatori Eliæ, & factus eſt diſcipulus eius.* Sic Dorotheus. *Iſte Abdias erat de terra Sichem: fuit diſcipulus Eliæ: tertius fuerat ex quinquagenarijs, cui Elias pepercerat, deſcenderatq. ad Ochoziā.* Religionem ingreſſus, vxorem reliquiſſe; in ſuo libro de Inſtitut. Monach. tradidit Hieroſol. Ioannes. Sed ipſius vxorē nō fuiſſe Sareptanam, conſtat; quia tunc Abdias in humanis nō agebat. Nequè fęminā illā aliā, cuius oleum multiplicatum eſt; probatur: quia poſt Eliſæum eſt vita functus Abdias, poſt annum 3209. poſtquàm vaticinatus eſt Idumæorum ſtragem. Sebaſtæ in Samaria, in Sepulchro Eliſæi tumulatum fuiſſe, Hieronym. ſcribit Epiſt. 23. Iſidorus Hiſpalenſis de Ort. & Obit. Patriarch. cap. 44. Petrus Comeſtor in Hiſt. Scholaſt. Die 19. Nouembris inter Græcos, & Latinos eius memoria celebratur.

Epiphan. *Doroth.* *Io. Hieroſ.* *Hieron.* *Iſid.* *Petr. Com.*

16 Michæam de patre Iembla, in diebus Achab, & Ioram Regū Iſrael floruiſſe, Eliæ diſcipulum: & Ioram præcepto, quòd de Idolorum cultura eum argueret, pręcipitio coliſum, Martyrem occubuiſſe, fertur. Sepultus eſt in Moraſthi, iuxtà ſepulturā Senachim, vt habet Clemens Alexandrinus, lib. 1. Stromatum, & Ribera, præludio 2. Prophet. num. 11. Vndè nō eſt iſte Michęas Moraſthites, vnus de numero duodecim Prophetarū, qui temporibus Ioatham, & Ezechiæ Regum Iuda, vaticinatus eſt. Perpendat hæc ſcripta, qui legerit in defenſorio lib. 2. cap. 9. doctrinam Hieron. Roman. Quòd nullibi cognoſcitur cœtus diſcipulorum Eliæ; nec alius diſcipulus, præter Eliſæum.

Clem. Alex. *Ribera.*

ARTICVLVS II.

An poſt raptum Eliæ, eius ſubſtiterit inſtitutio Monaſticha temporibus etiam captiuitatis.

1 *Duodecim leucarū Mons Carmelus non capiebat multitudinem diſcipulorum Eliæ poſt eius raptum.*

2 *Multa collegia in Iordanis deſerto ædificarunt Prophetæ.*

3 *Poſteriores Prophetæ inſtitutam Eliæ vitæ rationem ſunt imitati.*

4 *Prophetarum tegumentum cilicium erat commune omnibus, & pellis,*

5 *Sicut Apoſtoli in fronte epiſtolarum Apoſtolicam profeſſionem ſignant; ſic Prophetæ quidam in ſuis operibus Propheticam indicant.*

6 *Ex exemplis, quibus vtuntur Prophetæ, ſumitur argumētum ad profeſſionem ipſorum dignoſcendam.*

7 *Expenduntur verba Eccleſiaſtici. Prophetas facis ſucceſſores poſt te.*

8 *Ab Eliſæo vſquè ad Ioannem in intermedijs Prophetis Spiritus extitit Eliæ.*

9 Series, *& tempora inſignium referuntur Prophetarum, quæ vſquè*

Digitized by Google

uſquè ad Eſdram memorantur.
10 *Pater Iſaiæ Amos, non fuit paſtor Tecue.*
11 *Hieremias ſanctificatus in vtero matris, virgo permanſit: ex cuius traditione Ægyptij cũ filio virginem in Præſepio adorabant.*
12 *Ezechiel Religioſorum Præpoſitus.*
13 *Daniel cum ſocijs virgines fuere ſpirituales Eunuchi.*
14 *Apparitio Danielis in habitu Carmelitano.*

1 AMpliſsimũ ſodalitij Eliętani erectio Cęnobiorum eremi Iordanis, poſt Eliæ raptum, commendat incrementum. Cùm enim tot tantiq. homines in Montem Carmelum ad Eliſæum accurrerent, vt Eliæ inſtitutione imbuti familiæ aſſociarentur ipſius, nec duodecim leucarum mons iam caperet Eliætanos; ad littora Iordanis ampliſsimum incoluerunt deſertum, & facultate Eliſæi Cœnobia ſibi erexerunt, 4. Reg. cap. 6. verſ. 1. *Ecce locus, in quo habitamus corãm te anguſtus eſt nobis. Eamus uſquè ad Iordanem, & tollant ſinguli de ſilua materias ſingulas, vt ædificemus nobis ibi locum ad habitandum.* 4. Reg.

2 Quibus oſtenditur multitudo eorum, qui cùm in agris, & ſolitudinibus habitarent, vbi nullis terminis poterant coanguſtari; tot tamen indiès multiplicabantur ſodales, vt multis deſertis, tabernaculisq. plurimis, ac collegijs indigerent ad habitandum in Iordane, vt Epiſt. 13. ad Paulinum adnotauit Hieron. *Filij Prophetarum habitabant in agris, & ſolitudinibus; & faciebant ſibi tabernacula propè fluenta Iordanis.* Hieron.

Ampliſsimas incolebant eremos: & adhùc latiſsima Iordanis adimplebant deſerta; nec vno poterant, ſed pluribus contineri Cœnobijs. Quod citatis Scripturę verbis perpendendũ in particula *Ecce* datur intelligi. *Ecce* quot quantique multiplicati ſimus; vt in ſe locus ampliſsimus, nobis tamen adeò multiplicatis, ſit anguſtus: etſi deſertum peramplum, nobis ſit opus Iordanis eremo: in qua ſinguli tabernacula curent erigere, cùm tãtis, non ſufficiat vnũ, ſed requirantur multa, *vt ædificemus nobis*, tot ac tantis, *locum ad habitandum*. Quod perpendens Vualdenſis, Doctrinalis fidei lib. 3. art. 1. capit. 4. ait *Poſt Eliam Eliſæus in Monte Carmelo ſtatuit multos de filijs Prophetarum, qui ad tantum numerum deuenerunt, vt ſpatioſum illud deſertum, non poſſet eis ſufficere. Vndè venientes ad Eliſæum Præceptorem ſuum, dixerunt. Ecce locus, in quo habitamus coram te anguſtus eſt nobis, &c. Et ſic tandem multi manſerũt ibidem iuxtà littus Iordanis, quidam autem mãſerunt in Carmelo, quidam in monte Ephraim, multi etiam in ſuburbijs ciuitatum regulares tractabãt obſeruantias: maximè autem in Galgala quem locum frequentabat Samuel, in Bethel quoquè multi manſerunt, in Hieruſalem, in Sarepta, in Samaria, & Hiericho, ſeù Hierichunte ciuitatibus, vt proceſsiuè patet, tertio, & quarto libris Regum.* Vualdenſ.

3 Huius inſtituti Eliætani, celebriores poſteriores Prophetas fuiſſe ſectatores, mihi perſuadeo. Quia ex mente Aug. lib. 18. de Ciuit. Dei c. 41. *Prophetæ ij erant Iſraelitis,* August.

pro

pro Philoſophis: iſti autem homines, vita erant ſeuerioris, abſtracti à vulgo: vndè Monaſticha diſciplina, *Philoſophia,* & eius profeſſores, *Philoſophi* dicebantur, vt ex Chryſoſtomo, Nilo, & alijs lib. 1. titul. 1. cap. 2. art. 4. probaui. Prætereà, Religioſum inſtitutum ipſorum, commune omnium cilicium indicat indumentū melotarum, & pellium. De quibus Apoſt. ad Hebræos cap. 11. *Circuierunt in melotis, in pellibus caprinis, &c.* Sic Iſaiæ cap. 20. verſ. 2. *Solue ſaccum de lumbis tuis* dicitur. Et Zachariæ cap. 13. v. 4. *Adm. ſaſſ.* *Nec operiētur Propheta pallio ſaccino, vt mentiantur.* Quia vt notat Sasbout, & Forerius, *Forer.* Prophetarum erat cilicinū indumentum: iuxtà illud Hilarij in Matthæum. *Hilar.* *Pilis camelorum veſtis adtexta, peregrinum Propheticæ prædicationis habitum deſignat.* Hieremiæ cap. 13. verſ. 1. *Poſſide tibi lumbare lineum, & pones illud ſuper lumbos tuos, & in aquā non inferes illud.* Hoc aſperrimū fuiſſe lineum indumentum Hieremiæ, tradit Clemens Alexandri- *Clem. Alex* *Philo.* lib. 1. Strom. Quia vt ſcribit Philo de Theorethicis, hoc erat Eſſenorum veſtimentum: à quibus illud ſumpſit ſchola Pachomij.

5 Deindè, Prophetarum iſtud Religioſum inſtitutum, ipſorum comprobat atteſtatio, qui vt Apoſtoli in Epiſtolarum initijs, ſic iſti Habacuc, Aggæus, & Zacharias in fronte operum profeſſionem deſignant ſuorum, dicendo eſſe Prophetas; quam alij factis, & operibus declararunt. Nec ex Prophetarum verbis, inefficax deſumitur argumentum, ad probandum inſtitutum ipſorum in Carmelo ſolemniter inchoatum. Nā ſi ex exemplis, quibus Prophetæ vtūtur, colligit Hieronymus, fuiſſe virum aulicum Iſaiam, ex phraſi dicendi, Amos paſtorem, & Ezechiel hominem plebeium extitiſſe vulgarem: ex deſumptis de Carmelo exemplis in prophetijs omnibus exprimendis, arguimus efficaciter, propugnando Religionem ipſorum. Sic Iſaias cap. 16. verſ. 10. *Auferetur lætitia de Carmelo.* cap. 33. verſ. 9. *Concuſſa eſt Baſan, & Carmelus.* c. 37. verſ. 24. *Saltum Carmeli eius.* Hieremias cap. 2. verſ. 7. *Introduxi vos in terrā Carmeli,* c. 4. verſ. 26. *Aſpexi & ecce Carmelus deſertus,* c. 48. verſ. 33. *Ablata eſt lætitia de Carmelo,* c. 50. verſ. 19. *Paſcetur Carmelus.* Amos cap. 1. verſ. 1. *Exiccatus eſt vertex Carmeli.* Michæas cap. 7. verſ. 14. *In medio Carmeli paſcetur Baſan.* Nahum cap. 1. verſ. 4. *Infirmatus eſt Carmelus; &c.*

7 Quod exprimunt verba Eccle- *Eccleſ.* ſiaſtici c. 48. verſ. 8. *Prophetas facis ſucceſſores poſt te.* Cur Prophetas dicit, facis ſucceſſores poſt te, & non, Prophetam pro te, referēs Domini verba. *Eliſæū vnges Prophetam pro te?* Quia ſic Eliſæum loco ſui reliquit Elias ſucceſſorē, vt poſt ipsū alios obtinuerit alūnos, qui Religioſam ſobolem protraherent, & familiam continuarent ampliſſimam. Iuxtà illud eiuſdem Vatis. *Beati ſunt, qui te viderunt, & in amicitia tua decorati ſunt. Nam nos vita viuimus tantùm, poſt mortem autem non erit tale nomen noſtrum. Elias quidem in turbine tectus eſt, & in Eliſæo completus eſt ſpiritus eius.* Non vt in carnali familia euenit,

ſic

ſic in Eliſæana ſuccedit. In illa, carnalis vis generatiua defecit in morte cum vita carnali: in hac, nec vitâ, nec vis ſpiritualis ſpiritualem nutriendi prolem defecit Eliæ: qui ſpiritum, quem habuit ad inſtituẽdum pro ſe Eliſæũ Prophetam, vt familiam protraheret, eidem in tranſitu tradidit; vt ſicut ipſe filiorum multorum illo ſpiritu, fœcundus extitit Pater, ſic etiam maneret, & ille. Et ideò dicitur Elias, *Prophetas facere ſucceſſores poſt ſe*; quia fœcũdum inſtituendi Prophetas ſuum ſpiritum Eliſæo reliquit, quo Prophetas faceret ſucceſſores poſt ſe.

8. Et hunc perſtitiſſe in Prophetis poſterioribus, argumentum eſt, quòd in primo poſt Eliã Propheta, & in vltimo veteris teſtamenti, ac primo noui, Baptiſta, comperiatur, Chriſti Prænuncio, *qui venit in ſpiritu, & virtute Eliæ, parare Domino plebem perfectam.* Vt credamus, talem ſpiritum, de primo ad vltimum, in Prophetis extitiſſe præclaris, qui intrà ſpatium 270. annorum, antè & poſt captiuitatem floruerunt.

9 Horum celebris noſcitur Ionadab, Eliſæi diſcipulus; miſſus ab ipſo ad deſignandum in Regem Iehu; Rechabitarum inſtaurator, & propterea pater habitus ipſis. Et eiuſdem inſtituti deſignatur Oſee filius Beeri, qui vaticinatus contrà Iſraël eſt ſub initia Oziæ, vel Azariæ Regis Iudá. Sepultus in Belomoth, ipſius patria quarto nonas Iulij. Etſi ex diuina diſpenſatione, propter myſterium, ſibi vxorem ſumpſerit fornicariam. Regni Oziæ 23. anno, ſecundũ Hebræos, in Seder Olã c. 19. vaticinium ſuum cõtrà Iſraël edidit Amos, de paſtoribus Thecue eductus à Deo in Prophetam ſuũ, quia nec Propheta, nec filius Prophetæ prophetauit. Ad Ordinem Prophetarũ vocatus de paſtore, ſicut Eliſæus ex aratore. Vecte per tempora transfixo, crudeli morte necatur per Oziam pridie kalẽdas Aprilis. Iſaias filius Amos, non qui paſtor eſt Thecue, qui Hebraicè ſcribitur Hamos, & ille Amoths, prophetare cœpit anno 25. Oziæ. Per Manaſſem Regem Iuda, lignea ſerra diſſectus fertur. 10.
Temporibus Ioatham, & Ezechiæ prophetauit Michæas, & Ioel filius Phanuel, de tribu Ruben, natus in Bethoron: & Nahum ex patria Elceſſæa in Prouincia Galilææ, ſepultus eſt in Begabar kalendis Decembris.

Habacuc temporibus Manaſſes Regis Iuda prophetauit. Sitnè hic, qui adductus eſt in lacum leonum, incertum eſt. Sophonias, nobili proſapia ortus, tempore Ioſiæ eſt in Sarabatha. Anno 13. Regis Ioſiæ vaticinatus eſt Hieremias, filius Helciæ de Sacerdotibus Anathot, in tribu Beniamin. 11. *D. Th.*
Sanctificatum in vtero materno, tenet cum S. Thoma, communis Theologorum ſententia. Fuiſſe virginem ſcribit Ignatius in Epiſt. ad Philadelph. Athanaſ. Orat. 4. contrà Arrianos, Hieron. in c. 23. Hierem. & Iſid. de Vitis Prophet. cap. 38. *Ign. Mart. Athanaſ. Hieron. Iſid.* Cum Godolia, & multis pauperibus fuit relictus in terra Iudã per Nabuzardã Ducẽ exercitus Nabuchodonoſor: ſed Anno 3448. à ſuis in Ægyptum pulſus, ab eiſdẽ apud Taphnas poſteà eſt lapidibus obrutus kalendis Maij. Ex traditione ab Hieremia accepta, Ægyptij Sacerdotes venerabãtur ima-

Chron. Alex. imaginem Virginis cum filio in Præſepio, vt ſcribit Chron. Alexan. Et ab eo Monaſterium Eſſenorũ ad lacum Mariæ creditur conſecratum, de quo Philo in lib. de Theoreticis.

Nobiliſsimus fuit ab eius ſecretis Propheta Baruch. Ezechiel Sacerdos, filius Sacerdotis Buzi, Serare, vel Sarida ortus; ductus captiuus cum Iechonia in Babyloniam, vaticinari cœpit, illius captiuitatis 5. anno. Martyrio coronatus obijſſe creditur, anno 3462. 4. Idus Aprilis, ſepultus in agro Maurim, in ſepulcro Sem, & Ar-
12. phaxat. Et quia, vt *Eliſæus ſedebat in domo ſua, & ſenes ſedebant cum eo*, 4. Reg. capit. 6. verſ. 32. ità Ezechiel. *Ego ſedebam in domo mea, & ſenes Iudà ſedebant coràm me.* Ezech. c. 8. v. 1. Creditur Religioſorum fuiſſe Præpoſitum. Quia ſenes illi erant Religioſi, qui in vno Monaſterio ſub eius diſciplina viuebant. Hoc enim ſignificat verbum *ſedere*, vt probaui.

Nobilis ſanguine Daniel, de tribu Iuda, ex patre Sabaa, natus anno 3426. fuit ductus in Babyloniam captiuus, ætatis ſuæ anno 12. & circà annum 3448. cum Anania, Azaria, & Miſaele. Poſt annum 97. ſuæ ætatis, diem clauſit extremum in Babylonia, 12. kalendas Auguſti. Fuere quatuor iſti
13. Eunuchi, non naturales, ſed ſpirituales, voto, & profeſsione Caſtrati, vt cum Epiphanio Doctores tenent alij; ideòq. cum Elia, Eliſæo, & Baptiſta, Religioſi recenſentur ab Auguſtino in Pſal. 132. (Auguſt.) & Ambroſio Epiſt. 82. ad Vercel. (Ambroſ.) *In quibus nulla fuit macula, de ſemine regio, decori forma, & eruditi omni ſapientia, cauti ſcientia, & docti diſciplina.* Qui nè *polluerentur de menſa Regis*, cibum, nec potum acceperunt: quia ſpiritualibus Rechabitis, oleribus, & aqua ſolùm vti in alimentum licebat. Nic. Beltr. Nicolaus Beltran. in geſtis Toloſanorum refert, cum Suſanna apparuiſſe Ioanni Boſcobo Presbytero Toloſano Danielem in habitu Eliæano, & affirmaſſe, ſe in captiuitate Religioſum fuiſſe.

14 Poſt libertatem Iuda, anno mundi 3533. Aggæus, & Zacharias filius Barachię vaticinati ſunt; & ab ipſis Aſsidæi, & Eſſæi propagati, vt ex Rabbinis, & viris doctis obſeruauit Serarius lib. 5. Minerual cap. 10. & lib. 3. Trihæres. c. 7. Serar. & 9. Eſdras cognomento Malachias, filius Sarayæ Sacerdotis ſũmi, de tribu Aaron, natus in Perſia anno 3556. Supremam ſuper Hebræos ab Artaxerxes obtinuit poteſtatem. Sacerdos fuit, & Scriba doctiſsimus: Author inſtituti Scribarum, ſecundùm Rabbinos, vt ſcribit Genebrardus in 6. ætat. Genebr. Veterum Prophetarum in religioſa vita ſucceſſor, vt ex eiſdem Rabbinis citatus obſeruauit Serarius. Ab Eſdra, vſquè ad Chriſtum natum, non referuntur in libris ſacris, ad Reges, & populos publici Prophetæ à Deo miſsi, vt notat S. Auguſt. in lib. de Ciuit. Dei c. 45. Auguſt.

ARTICVLVS III.

Religioſorum perſiſtentia à libertate populi, vſquè ad Baptiſtam probatur.

1 *Series Ducum, & Sacerdotū, qui populo præfuerunt Dei.*
2 *Mathathiæ, & filiorum eius Religio.*

3 *Aſi-*

3 *Aſsidaeorum Religioſa Synagoga; quorum multi martyrio fuere trucidati.*
4 *Iudas Machabaeus Decanus Religioſorum fuit.*
5 *Ariſtobulus, dictus etiam Iudas regium nomen, & diadema primus obtinuit.*
6 *M. Craſſus templum expilauit; Syriamq. vectigalem fecit Romanis.*
7 *Antigonus vltimus Aſmonaeorum obtruncatur à M. Antonio.*
8 *In penultimo Regni Herodis anno Ieſus Chriſtus in lucem ſuſceptus eſt.*
9 *Quingenti vigintiquinque anni, à libertate populi vſquè ad Chriſtum interfuere, in quibus Deo dediti viri non defuere.*
10 *Emerentia S. Anna mater diſciplinis fuit imbuta Religioſorum Carmeli.*
11 *Ingens Prophetarum refertur ſoboles.*
12 *Magna pars eorum, qui tempore Nabuchodonoſor ex Iudaea in Hiſpaniã peruenerunt erant ſucceſſores Eliae, & Eliſaei.*
13 *Rechabitis, & Eunuchis ſpiritualibus promittitur à Deo perſiſtentia inſtituti Religioſi, in ſuis familijs.*
14 *Cum carnalis pereat poſteritas, perſiſtit ſpiritualis.*

1 IN terra ſancta, Religioſorũ ſobolem, ex his multiplicatam, qui de captiuitate, cum Eſdra in Palaeſtinam redierunt, & in Moſayca lege ad Baptiſtam perſtiterunt, ſeries Dei populi comprobabit, in quo, Ductores viguerunt, qui Dei cultum fouentes, eius Religionem, & cultores ad Saluatoris tempora defenderunt. A libertate namquè populi Zorobabel; Eſdras, & Neemias Iudaeorum regimen ſuſtinuerunt. Cùm Summi Pontifices exiſterent Ioſue, ſeù Ieſus filius Ioſedech, qui cum Zorobabel templum inſtaurauit: Ioacim filius Ioſue: Eliaſib filius Ioacim: Ioiada, aliàs Iudas, vel Ioachaz, filius Ioacim: Ioathan, aliàs Ioannes, vel Ioathan, ſeù Ioſeph, filius Ioiade, ſeù Iudae: Ieddoa, vel Iaddus, filius Ioathan: cuius Ieddoa frater Manaſſes primus fuit Pontifex templi Samaritanorum in monte Garizim. Onias 1. Ioiade filius, quibuſdam Priſcus vocatus: Simon Oniae filius, etiam Priſcus nũcupatus, & Iuſtus, quòd piè prae caeteris Deum coleret. Eleazarus Simonis frater, quòd eius filius Onias puerulus remanſiſſet: qui Septuaginta Interpretes ad Ptolemaeum Philadelphum, ſecundum Regem Ægypti, poſt Alexandrum Magnum, miſit Manaſſes, patruus Eleazari, filius Ieddoae, frater Oniae 1. in cuius gratiam conſtruxit Sanaballat ſocer eius templum in mõte Samariae Garizim. Onias 2. Simonis Iuſti filius, dictus Auarus: Simon 2. Oniae ſecundi filius: Onias 3. cognomento Sanctus, filius Simonis 2. qui cum filio ſuo conſtruxit in Ægypto templum Onion. Iaſon frater Oniae 3. Ieſus antè dictus, ſed factus gentilis, Iaſonis nomen aſſumpſit, & pecunia Pontificatũ ſibi emit ab Antiocho Epiphane, Syriae Rege, extruſo fratre ſuo Onia ſanctiſſimo viro. Menelaus, Onias Simonis Beniaminitae frater, cum pecunijs ad Antiochum Epiphanem ex Ægypto reducem à Iaſone miſſus, eodem ſcelere ipſum e throno deturbauit, quo ille

fratrem

fratrem ſuum Oniam expulerat. Sed cùm promiſſam Regi pecuniã Menelaus non perſolueret, Lyſimacho fratri ſuo iuſſus eſt Pontificatum tradere. Verùm mox lapidato Lyſimacho, Menelaus nouis largitionibus Pontificatum recuperat, donec ab Antiocho Eupatore, ſuaſione Lyſiæ, occiſus eſt: & Alcimus æquè impius, ei ſuffectus.

2 Verùm Antiochi Epiphanes tempeſtate, quando Dei populus ingẽs interitus ſubibat diſcrimen; tunc Mathathias Sacerdos ſũmus, ab Hieruſalem cum ſuis quinque filijs, & fratribus fugit in montes, cunctis relictis ſupellectilibus in vrbe. Quorum Religioſam obſeruationem ità exprimit ſacer textus 1. Machab. cap. 2. *Mathathias zelatus eſt legẽ, ſicut fecit Phinees Zamri filio Salomi: Et exclamauit Mathathias voce magna in ciuitate dicens: omnis qui zelum habet legis, ſtatuens teſtamentũ, exeat poſt me. Et fugijt ipſe, & filij eius in montes, & reliquerunt quæcunque habebant in ciuitate. Tunc deſcenderunt multi quærentes iudicium, & iuſtitiam in deſertum: & ſederunt ibi ipſi, & filij eorum, & mulieres eorum, & pecora eorũ, quoniam inundauerunt ſuper eos mala.*

3 *Ad quos congregata eſt Synagoga Aſſidæorum, fortis viribus ex Iſrael, omnis voluntarius in lege; & omnes, qui fugiebant à malis, additi ſunt ad eos, & facti ſunt illis ad firmamentũ* anno mundi 3887. Ex his doloſè, ſexaginta Aſsidæi martyrio dediti, per annum 3893. auxilio Bacchidis Ducis Demetrij, per Alcimum referuntur in textu. De quibus ſcriptum eſt, *Carnes Sanctorum tuorum, & ſanguinem ipſorum effuderunt in circuitu Hieruſalem, & non erat, qui ſepeliret.*

4 Quorum poſt Mathathiam, Iudas Machabæus, tertius eius filius, Dux fuit, & Prælatus ipſorum indigitatus: vt ſcribit Serarius in Comment. 1. Machab. c. 7. Serar. Quia ex textu conſtat, illum fuiſſe eorum Decanum conſtitutum: Ioſephus autẽ affirmat; Eſſenorũ familias ſolùm regi conſueuiſſe per Decanias. Vndè ſequitur, hanc Aſſidæorum cõgregationem, fuiſſe Eſſenorum, quorum erat Iudas Præpoſitus Machabæus, Dux ſimul, & Pontifex, qui Rempublicam, & Religionem Iudaicam vi, & armis tutandam, inſtaurandamq. ſuſcepit. Sed eo occiſo in prælio contrà Bacchidem, Ionatas fratri ſuo ſubſtituitur. Et hoc à Tryphone occiſo: fratri, Simon ſufficitur. Cuius filius Ioannes, qui & Hircanus, ſucceſsit in Pontificatu: ſub quo tres Iudæorum ſectæ dicuntur exortæ ab hiſtoricis peritioribus.

5 Iſtius filius Ariſtobulus, Iudas etiam dictus, regium nomen, & diadema primus aſſumpſit. Fratrem ſuum Antigonum ex inſidijs occidit, & matrem ex throno deturbauit. Eius frater minor Alexander, Iannæus dictus, ſequitur in regimine: cuius duo filij relicti Hircanus, & Ariſtobulus, ad Herodis vſquè tempora de Regno diſceptarunt. Quòd ſibi Alexandra vidua vſurpans, & Rempublicam Phariſæis adminiſtrandam committens, Hyrcanum maiorem natu, ex illis duobus, filium Sacerdotio præfecit. Sed ea, vita functa, Ariſtobulus, filius

N Ale-

Alexandri ſecundus minor, Pon-
tificatu Hyrcanum ſpoliatum vi-
uere coegit priuatim. Sed à Pom-
peio captiuus, Romam eſt miſſus
cum liberis ſuis Antigono,& Ale-
xandro; templo à M.Craſſo expi-
lato, & Syria facta vectigali Ro-
manis. Quarè à Pompeio,& Ga-
6. binio Hyrcanus iterùm Sacerdo-
tio præficitur. At cum Antigono
Roma profugus Ariſtobulus,Par-
thorum auxilio, Iudææ Regnum
inuadit, & Pontificia potitur di-
gnitate.

E viuis autem ſublato Pompe-
io,Cayus Iulius Cæſar Hyrcanum
ad Pontificiam euexit dignitatē:
& Antipatro Idumæo, Prouinciæ
Iudææ tutelam, tamquā procura-
tori credidit. Herodes verò, &
Phaſellus,filij Antipatri à,M.An-
tonio creantur poſteà Tetrarchę.
Sed Parthorum ope Ariſtobulus
iterùm Iudææ Regnum, & Ponti-
ficatum poſſidet:occidit Phaſellū;
& ſuum patruum Pontificem Hyr-
canum auribus mutilat; quem
deindè Herodes occidit: & Aſmo-
næorum vltimum Antigonum ſe-
7. curi percuſſit M.Antonius. Atquè
ita Regnum Herodi ceſsit: Pon-
tificatus Anelo primo,deindè Ari-
ſtobulo, poſteà Anelo ſecundo,&
Ieſu Phabetis contigit vltimò.Cū
Simon Boethi, ſocer Herodis,vſ-
què ad extremos ferè huius vitæ
præfuiſſet menſes: in cuius anno
penultimo, ſui Regni decimono-
no, Ieſus Chriſtus in lucem ſuſce-
8. ptus eſt. Et mortuo Herode,cùm
filij ipſius Archelaus, & Antipas
deRegni ſucceſsione diſceptarēt;
in quatuor eſt diuiſum Regnum
Tetrarchias, quarum Iudæa ceſſit
Archelao, Herodi Antipæ Gali-
læa, & vtriuſque fratri Philippo,
regio Trachonitidis,& Gaulanthi-
dis; atquè Lyſanio Abilinæ.

9 Ecce quomodò 526.annis,qui
vſquè ad tempora Saluatoris, à
libertate populi Iudaici de Baby-
lonica captiuitate interfuere, cū
lege Religio in viris præſtantibus
percrebuerit. Cùm inter nefa-
rios etiam perditiſsimis tempo-
ribus,Eliani zeli lampades ignis,
atquè flammarum orbem illuſtra-
rint, tot indies reformatis colle-
gijs inſtituta quorum Iudæi, ſe-
ctas compellabant: inter quas
Eſſena coruſcauit. Cuius Iudas,
& Mamenius Religioſi viri Eſſeni
Cœnobia reſtaurabant, vt Paleo- *Io Paleon.*
nidorus ſcribit lib.1.cap.5.

10 Cum his poſteris ſæclis, ſa-
cer Eliadum cœtus plurimum in
Carmelo vigeret, vt citatus Pa-
leonidorus refert ex Cyrillo in li-
bro de Ortu Marię,quem poſt ha-
bitum Concilium Epheſinum,Cæ-
leſtino I. Pontifici Summo miſit.
In quo refert:Emerentiam Annæ,
matrem, & Deiparæ auiam, Stol-
lano matrimonio datam, Carme-
litarum conſilio, quos ſæpè, vt
pijs mulieribus moris erat,inCar-
melo viſitabat. Quod item ſcri-
bitur lib. de vita Chriſti in fine
apud Ludolphum de Saxonia in
vita S. Annæ, in compendium re-
dacta ex Hiſtoria Petri Dorlandi *Petr.Dorl.*
Chartuſienſis. Cuius verba ſunt.
Septuaginta ſeptem (vt D.Cyril-
lusCarmelita ait)antè diuini Ver-
bi incarnationem annis, floruit in
Iudæa virgo quædam generoſiſſi-
ma ex Dauid ſtirpe nata, Emeren-
tia nomine, diues admodùm, mi-
rèq.formoſa,&c. Quæ cum paren-
tum venia, filios Prophetarum in
Carmelo viſitare ſolita, ab eiſdem
moribus, & prudētia,ac ſanctitate
plu-

Digitized by Google

plurimũ illuſtrabatur, donec iam matura, viro à parentibus addiceretur. Quibus tamen virgo caſtis colloquijs imbuta, virginaliq. vitæ aſſueta, animoq. deſtinata primùm refragata, rem ad Carmelitas detulit. Qui in ieiunio, & oratione Deum conſuluerunt: donec eorum tres in ſpiritu rapti, radicem videre pulcherrimam; per quam, voce declarata eſt Emerentia, magnæ propagini deſtinata. Qua re intellecta, virgo Deo, & parentibus obediens, Stolano viro iuſto, & Deum timenti nupſit; ex quo habuit Eliſabeth, & Annam, &c.

Apoſt. ad Hebræos. 11 Et quid adhùc dicam? refero Apoſtoli verba ad Hebræos, cap. 11. verſ. 32. *deficiet enim me tempus enarrantem de Prophetis: qui per fidem vicerunt regna, operati ſunt iuſtitiam, adepti ſunt repromiſsiones, obturauerunt ora leonum*, vt Daniel: *extinxerunt impetum ignis*, vt pueri in fornace Babyloniæ: *effugerunt aciem gladij*, vt Elias: *Conualuerunt de infirmitate, fortes facti ſunt in bello, caſtra verterunt exterorum*, vt Machabæi; *acceperunt mulieres de reſurrectione mortuos ſuos*, vt vidua Sareptana, & Sunamitis filios ſuos ad vitam reuocatos per Eliam, & Eliſæum: *alij autem diſtenti ſunt, non ſuſcipientes redẽptionem, vt meliorem inuenirent reſurrectionem*, vt Amos vecte per tempora transfixus: *alij verò ludibria, & verbera experti, inſuper, & vincula, & carceres*, vt Hieremias. *Percuſſit Phaſur Hieremiam, & miſit eum in neruum, &c.* Ezechiel: *ecce data ſunt ſuper te vincula, & ligabunt te in eis: lapidati ſunt*, vt Daniel: *ſecti ſunt*: vt Iſaias lignea ſerra: *tentati ſunt, in occiſione gladij mortui ſunt*, vt Zacharias: *circuierunt in melotis, in pellibus caprinis, egentes, anguſtiati, afflicti: quibus dignus non erat mundus: in ſolitudinibus errantes, in montibus, & ſpeluncis, & in cauernis terræ*, vt Elias, Eliſæus, & filij Prophetarum.

12. *Eutrand.* Nam vt ſcribit Eutrandus, ſeù Luitprandus Ticinenſis Diaconus, & Toletanus Subdiaconus, Epiſcopus Cremonenſis, & Berengario II. Italiæ Regi à ſecretis, in ſuis fragmentis. *Magna pars eorum, qui ex Iudæa traiecerant in Hiſpaniam tempore Nabuchodonoſoris, erat ex diſcipulis Sanctorũ Eliæ, & Eliſæi, & ſucceſſores illorum.* Hæc ex eius authenticis manuſcriptis, nunc primò prælo mandatis. *Et hi omnes teſtimonio fidei probati, non acceperunt repromiſsionem, Deo pro nobis melius aliquid prouidente, vt non ſinè nobis conſummarentur.*

13 Iuxtà promiſsionem à Deo factam Rechabitis per Hieremiã *Hierem.* cap. 35. verſ. 18. *Pro eo quod obediſtis præcepto Ionadab patris veſtri, non deficiet vir de ſtirpe Ionadab filij Rechab ſtans in conſpectu meo cunctis diebus.* Et Eunuchis per Iſaiam capit. 56. verſ. 4. *Iſaias.* *Et non dicat Eunuchus: ecce egò lignum aridum. Quia hæc dicit Dominus Eunuchis, &c. Nomen ſempiternum dabo eis, quod non peribit, &c.* Quibus Religioſis viris, profeſsionis perſiſtentia promittitur in familijs, vt in hoc 2. lib. tit. 1. cap. 2. art. 4. probatur. Nam vt dicit Hieron. in Pſal. 133. *Hieron.* *Monachi ſunt, qui ad faciem miniſtrãt Domino.* Cùm ipſorum munus eidem ſit adeſſe: iuxtà illud Eliæ 3. Reg. capit. 17. verſ. 1. *Viuit Do-*

minus exercituum antè cuius conſpectũ ſto. Id eſt: cui, ex miniſterio Prophetico religioſo, aſsiſto, in ipſius diuinis laudibus occupatus.

Hanc religioſi miniſterij pollicitus Deus eſt ad Euangelij tempora perſiſtentiam filijs ſpiritualibus, id eſt, diſcipulis Ionadab, ex ſpirituali familia Rechab: & ſpiritualibus Eunuchis; quia etſi carnales filios non edant, ſpirituales innumeros liberos generabũt. *Non dicat Eunuchus: Ecce ego lignum aridum*, id eſt, ſterilis. Sic Geneſis cap. 11. verſ. 30. Sara, in originali, *lignum aridum*, ſterilis nempè nuncupatur. *Dabo enim eis nomen melius à filijs, & filiabus*: id eſt, prolem, ac ſobolem. Id namquè ibi, *nomen*, ſignificat: vt 2. Reg. cap. 14. *Quærunt extinguere ſcintillam meam*, id eſt, filiũ, *vt non ſuperſit viro meo nomen*; nempè poſteritas. Nec qualis, carnalis eſt poſteritas, ſed *nomen melius à filijs, & filiabus, nomen ſempiternum, quod non peribit*.

Baſil. 14 *Filij quidẽ* ait Baſilius, *& familiæ omnes ex conditione mortali, proceſſu tẽporis deficiunt omninò, ſinè nomine paterno genus relinquentes*: quod filijs, & familiæ ſpirituali, ex conditione gratiæ Eunuchorum non accidit: *quibus cedit*, aſſerit Iſidorus lib. 2. de

Iſidorus. Officijs, cap. 18. *Omnis fœcunditas carnis, omnis pudicitia coniugalis*. Quarè de Eſſenis ipſis Plinius, & Solinus, *Aeterna gens eſt, in qua nemo naſcitur. Aeterna gens eſt, ceſſantibus puerperijs: Fœcunda enim illis aliorum pœnitentia eſt. Quia ex aliorum pœnitentia fœcundantur; dum ſeſe ſponte ſocietati ipſorum dabant ij, quos aliqua anteacta vita pœnitentia, vel varia fortuna agitatio, & æternorum deſiderium, ipſos in illorum aſylũ impellebat.* Sic cum Philo, & Ioſephus rerum hebraicarum diligentiſsimi forent Hiſtoriographi, luculentaq. de Eſſenis ediderint commentaria, ipſorum nunquam exitium tetigerunt. Quod argumento eſt; illorum ſeriem inconciſſam ad ea tempora perſtitiſſe.

ARTICVLVS IV.

Scripturæ authoritatibus, quibus impugnatur, potiùs comprobatur aſſertio.

1 *Cur filij Ionadab dicãtur primi captiui, cùm non fuerint ducti in captiuitatem.*

2 *Exponitur Iſaiæ locus, qui videtur innuere Carmeli depopulationem cum Ciuitatis direptione.*

3 *Demonſtratur ex contextu loci Iſaiæ, Carmelum non fore extirpandum.*

4 *Si populus ſedens in multitudine pacis, quomodò ſolitudo in Carmelo?*

5 *Quid iuſtitia, pax, ſilentium, & ſecuritas Carmeli ſit.*

6 *Michææ Prophetia de perſiſtentia Religioſorum in Carmelo captiuitatis tempore, dilucidatur.*

PRæſcriptam Eliætarũ in Carmelo infringit perſiſtentiam, Pſalmi 70. titulus, *Filiorum Ionadab, & priorum captiuorũm.* Siuè vt alij legunt. *Filiorum Ionadab, priorum captiuorum*. Qui primò in captiuitatem ducti ſunt. Iam ergò tunc extincta fuit conſiſtentia 1.

tia Carmeli. Reſpondetur ex Hieronym. Epiſt. 13. ad Paulinum. Filios Ionadab dici primos captiuos; quia propter irruptionem Chaldaici exercitus, Hieroſolymam intrare compulſi, poſt ſolitudinis libertatẽ, vrbe, quaſi carcere ſunt recluſi: non quia fuerint in Chaldaicam adducti captiuitatem: alioqui non dicerentur *primi captiui*, ſi ſimul cum alijs, in Babyloniã fuiſſent ducti captiui. Dicti autem ſunt *primi captiui*, quia antequàm ciuitas depopularetur, illi de eremo venientes, ſunt in ciuitate recluſi. Vndè ſic titulus eſt legendus: *Filiorum Ionadab, qui non ſunt in captiuitatẽ vocati, & eorum, qui ſunt ducti in captiuitatẽ*. Sic Hieroſ. Io. *Carmeli incolas Nabuzardã Princeps exercitus Nabuchodonoſor illæſos cum Hieremia abire conceſsit cum totà Iudæorum gens in exiliũ vocaretur Chaldaicum*. Et Ægidius Camartus, in ſuo Elia cap. 5. ſect. 10. *Quanquàm Galaaditæ in captiuitatem abierint, Eliæ tamen diſcipuli in ijs locis minimè defecerunt*.

Ægid. Ca.

Io. Hieroſ.

Hieron.

2 Contrà eſt locus Iſaiæ cap. 32. in quo ijs, qui poſt primum Aſſyriorum aduentum reliqui fuerant è decem tribubus, viris nempè delicatis, & mollibus, & ſuarum vrbiũ præſidijs maximè confidentibus, ſæuam ruinam prædicit Vates, ac miſeram ſeruitutem, ſimul cum Carmeli clade deploranda: ex qua aliam perſuadet: nam ſi durè vexati filij, quid mirum quòd durè vexentur alieni? *Super humum populi mei ſpinæ, & vepres aſcendent: quantò magis ſuper omnes domos ciuitatis exultantis. Domus enim dimiſſa eſt, multitudo vrbis relicta eſt, tenebræ & palpatio facta ſunt ſuper ſpeluncas, vſquè in æternum. Gaudium onagrorum paſcua gregum*. Quid mirũ ſi tam in vos infenſus inuehar, qui delicijs vacatis, otio torpentes ad delenda peccata: cùm habitationem ſeruorum meorum: vbi cultus religioſus eſt, & victimæ iuges, itá ſilueſcere permittã vt vepres in ea naſcantur, & ſpinæ ſicut in ſaltu? Dimittam enim domum mihi quondam ſolitudinis ſacram, ſicut vrbis frequentiam; & ſuper ſpeluncas, quas mei inhabitant, tenebras inducam, & trepidationem ſempiternam. Vbi gregum caprarum, quæ aſcenderunt de Galaad, ſecuri paſcuntur Conuentus, onagri vagabuntur, & armenta diſcurrent. *Et erit deſertum in Carmel, & Carmel in ſaltum reputabitur, &c.* Ecce Domini dimiſſa ſolitudinis domus, cum vrbis multitudine, eremitarũ Carmeli ſpeluncæ, & Conuentus gregum. In hac ergò captiuitate incolatus defecit Carmeli, & Religio occubuit in clade deuaſtata.

3 Reſpondetur: ex contextu colligi; non agere Prophetam de vaſtitate cœtus Religioſorum Carmeli. Nam ſi deſertum, ſaltus, & ſolitudo Carmelus: quomodo *iudicium, & iuſtitia, opus iuſtitiæ, cultus, populus ſedens in pulchritudine pacis, in tabernaculis fiduciæ, in requie opulenta*, in ipſo erit, ſi ipſius incolæ in nihilum redacti periere? *Et erit deſertum in Carmel, & Carmel in ſaltum reputabitur. Et habitabit in ſolitudine iudicium, & iuſtitia in Carmel ſedebit, & erit opus iuſtitiæ pax, & cultus iuſtitiæ ſilentium, & ſecuritas vſquè in ſempiternum. Et ſedebit populus meus*

in pulchritudine pacis, & in tabernaculis fiducia, & in requie opulenta. Agit ergò Vates de hoſtili vrbis vaſtitate, ſimul & villarum, in quibus delicioſiſsimæ erigebantur domus. Aſſerens; vrbes frequentiſsimas, & elegantiſsimas eſſe vaſtandas, in prata, & paſcua pecorum, & armentorũ redigendas: homines in antris, & tenebroſis ſpecubus palpaturos: hortorum amœnitatem, pomaria cultiſsima, & feraciſsima ad maximam ſterilitatem redigenda, in ſaltum, & ſyluam, vbi dumtaxat ſunt ligna cædua: loca irrigua ſpinis, vepribus, & carduis horrentia videnda; vrbanas domos ſolo æquandas vaſtitate hoſtili: quantò magis ſuburbanas villas deliciarum, extrà munitionem ædificatas, hoſtilibus excurſionibus delendas.

Sed quamuis Carmelus non in munitionẽ, aut caſtrum, in quo tumultuariè extruuntur munitiones, non arx, vel ædificium ſit muratum, oppidũ mœnibus protectum vt propugnaculis, ſed vt deſertum, & eremus pateret ſæuæ hoſtium expoſitus feritati, non erat proptereà, vt loca alia ſuburbana, immani hoſtili clade depopulandus, verùm incolumis reſeruãdus Prouidentia diuina protectus. Sic ſubditur in textu: *Grando autem in deſcenſione ſaltus, & humilitate humiliabitur ciuitas*. Dura imminet, & horribilis in ſuperbos tempeſtas, ob ingentia ſcelera: non in Dei populum, Religioſorum cœtum, qui ob ſua merita potiùs eſt reſeruandus, quàm extirpandus. *Sic in ſolitudine remanebit populus ſedens in pulchritudine pacis*. Cœtus videlicèt Monachorum: quia *monos*, ſolus Monachus compellatur. Et cum tali populo *ſolitudo* in Carmel, & iuſtitia: quæ hic non vna intelligitur virtus, quæ ſuum vnicuique tribuit, ſed generalis omnium virtutum eſt 4.
concentus, atque morum integritas, quæ ſanctitas, ſeù probitas 5.
appellatur. Cuius opus *pax eſt*: non ſola tranquillitas, & quies externa, ſed omnis humana proſperitas, & animarum felicitas. *Cultus ſilentium*, non externæ loquutionis ceſſatio, ſed quies, & pacificatio affectionum, & imperturbata quædam rerum diuinarum contẽplatio, quæ tumultuantium cupiditatum ſtrepitus ablegat ab interna republica animarum. *Et ſecuritas*: quæ eſt imperturbatæ mentis ſtatus, vt commentatur Aluarez, cum citato Ægidio, & Ioanne. *Aluarez. Aegid. Io. Hieroſ.*

6 Iuxtà illud Michææ c. 7. v. 13. *Terra erit in deſolationem propter habitatores ſuos, & propter fructum cogitationum eorum*. Vbi ob ingẽtia ſua ſcelera Iudæos extirpandos prænunciãs Vates, ſubdit. *Paſce populum tuum in virga tua, gregem hæreditatis tuæ, habitantes ſolos in ſaltu, in medio Carmeli paſcetur Baſan, & Galaad iuxtà dies antiquos*. Populum autem Dei, gregem dominicæ hæreditatis, ex his ſolis, ſiuè Monachis coactum hominibus, qui in montibus ad interiora, diuina gubernatione minabâtur deſerti, ſolerti paſtoritia cura, ab hoſtium vnguibus vindicãdos vaticinatur. *Paſce*, pro paſces *Populum tuum*, qui non te ad iracundiam ſuis exceſsibus concitauit. Hic eſt, *grex, hæreditatæ* tibi contingens; non pecorum, aut armentorum, ſed

corum

eorum hominum, qui *ſoli* dicuntur degere per deſerta Carmeli, aliasq. montiũ eremos terræ promiſsionis vaſtiſsimas. *Habitantes* dicuntur *ſoli*, quia à *monos* ſoli ſunt compellati. *Grex*, propter melotarum indumenta, vt iam diximus ſæpè alias. *In medio Carmeli paſcetur Baſan, & Galaad. Greges caprarum, quæ aſcẽderunt de mõte Galaad*, Religioſi Eliæani, vt Gregorius Nyſſenus Homli. 7. & Rupertus commentãtur in Cãtica lib. 3. cap. 3. *Paſcentur*, ad metaphoram gregis obſeruandam. *Iuxtà dies antiquos*. Ideſt vt priùs antequàm terra vaſtitati daretur hoſtili. *Greg. Nyſ.* *Rupert.*

TITVLVS II.

De Religioſis, qui tempore Euangelij floruere.

Erunt oculi tui videntes Præceptorem tuum, & aures tuæ audient verbum poſt tergum monentis: Hæc eſt via, ambulate in ea; & non declinabitis ad dexteram, neque ad ſiniſtram. Iſai. c. 30.
Et addent mites in Domino lætitiam; & pauperes homines in ſancto Iſrael exultabunt, c. 2. verſ. 9.

CAPVT I.

De ſtatu Religioſo Baptiſtæ, & diſcipulorum eius.

Sicut in corona, cùm ſit rotunda, nihil inuenis, quod videatur initium, aut finis; ſic inter ſanctos, quantùm ad tempus, in illo ſæculo, nemo nouiſsimus dicitur, nemo primus. Chryſoſt. in c. 20. Matth. Homil. 34. Quæ non abs re in præſentiarum poteſt aptari ſententia: vt ex ſubijciendis, quiſque philoſophabitur. Cum Ioannes venerit in ſpiritu Eliæ, parare Domino plebem perfectam.

ARTICVLVS I.

Primordia Religioſi ſtatus referuntur Ioannis.

1 *A primis annis Ioãnes Baptiſta in eremo vitam duxit religioſam.*
2 *Religioſis viris eſt traditus inſtruendus ad vitam religioſam, Ioannes in deſerto Iordanis.*
3 *In multis deſertis deguit Ioannes.*
4 *Abſtinentia, & veſtimentum rigidum Baptiſtæ.*
5 *Caſtitas, obedientia, & paupertas ſub votis.*
6 *Ioannes Eſſenorum amplexatus eſt inſtitutum religioſum.*
7 *Religioſi cum quibus in deſerto deguit Ioannes, fuerunt Eliæ, & Eliſæi ſequaces.*
8 *Angeli ſunt Monachi nuncupati propter vitæ puritatem, & munus canendi diuinas laudes.*
9. *Ioannes eſt dictus Elias, quia*

eandem vitæ rationem æmulatus eſt, eiuſq. proindè inſtituti habendus eſt.

10 Eſſenorum Religioſorum vnus habetur Ioannes, ideòq. inter Eliſæi, & Abdiæ cadauera ſepultus.

MAnans Eliçtanus fons largiſſimis ſcaturientibus aquis, latiſsimèq. fluentibus in Iordanē Eliſænum, tractu cucurrit rapido per eius ripas, cùm in ipſis demoratus Ioannes, in ſpiritu, & virtute Eliæ, vitam eremiticam inter Eſſenos degebat: iuxtà illud Lucæ cap.1.verſ.80. *Puer autem creſcebat, & confortabatur ſpiritu: & erat in deſertis, vſquè in diem oſtēſionis ſuæ ad Iſrael.* Vbi à primis vnguculis, oſtenditur eum à ſæculi conuerſatione abſtractū, ſolitudinem coluiſſe:& à puero in deſerto deguiſſe. Nè interpretentur hæretici verba prædicta, de domo Ioannis paterna in montanis ſita: vt ſolùm intendat Euangeliſta: Ioannem in domo parentum ædificata in mōtanis, in colle Hebron vixiſſe. Nam domùs Zachariæ, non erat in deſerto, ſed in ciuitate in montanis Iudææ, iuxtà illud: *Exurgens Maria, abijt in montana cum feſtinatione in ciuitatem Iuda, & intrauit in domum Zachariæ, &c. Eliſabeth peperit filium, & audierunt vicini, & cognati eius, &c.* Cùm ergò Euangeliſta dicat: Ioannem à puero in deſertis creuiſſe, & ſpiritu confortatū fuiſſe, quem ſcimus fuiſſe Eliçtanum, cū *Venerit in ſpiritu Eliæ*, citrà controuerſiam eſt; non in montanis, in parentum domo inter vicinos, & cognatos, ſed in deſertis, & ſolitudine vſque in diem oſtenſionis ſuæ ad Iſrael, deguiſſe. Aliter non tunc oſtenderetur, cum *factum eſt verbum Domini ſuper eum, &c.* Si in domo paterna, notus conciuibus anteà erat, non in deſertis abditus, oculis vulgarium. Vt notauit Origenes Homil.11. in Lucam. *Origen.*

1. *Luc.*

2 Fuit ergo à primis infantiæ annis Ioannes in deſertis, diuino Eliç ſpiritu religioſo confortatus: quia vt ex Nicephoro lib. 1.Hiſt. cap.14. habemus, & alijs; annum cum dimidio agentem, Eliſabeth ſancta, ac nobilis fœmina eum, in deſertum deducens, Prophetarum filijs, Religioſis viris commiſit, diſciplinis religioſis excolendum, vt moris erat Hebræis. Sic Lyranus 3.Reg. cap.19.verſ.3. in illa verba. *Dimiſit puerum ſuum, &c.* refert, Ionam à morte reuocatum ad vitam, per matrem traditum religioſis Eliæ inſtituendū diſciplinis: & Ioſephus lib. 2. de bello Iudaico, c.7. de Eſſenis ait. *Alienos filios, dùm adhùc molles ſunt, eruditioni traditos, ſuis moribus inſtituunt.* Ex quibus infantibus, eorum familiam nutriri, atque augeri, & nō ex nuptijs, aut ex puerperijs, ex hiſtorijs Philonis, Plinij, & Solini accepimus. *Nicephor.* *Lyran.* *Ioſeph.*

Vndè ab Hebræis Gentes morē acceperunt: Optimatum filios in diſciplinam tradendi Augurum collegijs, vt augurandi artem ediſcerent: quorum Feſulis erat celeberrimum, teſte Alexan. ab Alex. lib.5.Gent. Dier.c.19. Iuxtà quam Hebræorum conſuetudinem, Ioannes eſt per matrem ſuam infans traditus Eſſenis inſtruendus. Sic Iacobus Zeiglerus, in diſcriptione Palæſtinæ, in monte Addumim, fol.38. *In huius ſolitudinis* *Alex. ab Alex.* *Iacob.Zeig*

par-

parte ſedit Eliabu Propheta, & Eliaſab conſtruxit cellas Prophetis. Manauit inſtitutio, & loci Religio ad poſteros. Fuitq. deſertum hoc vſque ad Engbedi babitatum ab Eſſenis hominibus, incredibilis continentia, ſub quorum inſtitutis educatus fuit Ioãnes Zacharia, & babitus in Eſſenis vnus prædicatæ ſanctitatis.

Nec enim ratio alia veroſimilior cõperietur, cur in tam tenera ætate, mater eũ in eremum duxerit, præter prædictã conſuetudinẽ.
Chryſoſt. Niſi finè vrgẽte neceſſitate ad miraculum confugiamus. Cũ Chryſoſt. Hom. 10. in Matth. aſſerat: *Ab ipſis incunabulis in eremo ſemper inhabitauit, & angelicam quãdam vitã mortali in carne præ*
Origen. *ſe tulit.* Origenes Homil. 11. in Lucam. *Non expectauit, vt apertè nutriretur, ſed receſſit, & abÿt in deſerta, vt vacaret orationibus; & cum Angelis conuerſaretur.*
Hieron. Hieron. Epiſt. 4. ad Ruſt. *Poſt materni ventris hoſpitium, eremi deſerta ſectatus, &c.* Nec eſt incredibile, cum Religioſis illis manſiſſe Eliſabeth: nam vt ex Philone habemus lib. de Vita contempl. *Cum Eſſenis fæminæ anus pleræque adhibebantur.* Forſan in infantium curã ſpecialem. Quia ſi-
Cedren. cut Cedrenus aſſerit, cum Ioanne in ſpelunca delituit mater, & ea decedente, Angelus pueri curam ſuſcepit. Nempè Religioſus quidam, vt infrà probabo.

3 Nec in vna ſola parte deſerti, ſed in multis, Ioannem vitam traduxiſſe ſanctiſſimam, indicant verba Lucæ, cum non in deſerto, ſed *in deſertis* aſſerat commãſiſſe,
Aranda. vt obſeruauit Aranda, in deſcriptione Terræ ſanctæ c. 37. In valle nempè, nõ longè ab vrbe vno milliario, in deſerto octo leucis diſito ab Hieruſalem. In deſertis Iordanis ait Philippus Abbas Hieropo- Philip.
litanus in cap. 1. Ioann. *habitabat Ioannes propè fluenta Iordanis in deſerto.* Iacobus de Vitriac. lib. 1. Iac. de Vit.
hiſt. Orient. cap. 53. *In ſolitudi-* Orient.
nibus Iordanis B. Ioan. Baptiſt. fugiens hominum turbas, vt liberius vacaret Deo ab annis puerilibus delituit. Petrus Opmerus in Petr. Opm.
opere Coſmogr. *Verſabatur circà Iordanem, vbi torrens Carith in flumen decurrit.* Adricomius in Adricom.
deſcript. Beniamin. nu. 97. *Quarentana deſertum inter Hieruſalem, & Iericho incipit, iuxtà Anathot, & extenditur ſuprà Galgala, vſquè ad deſertum Thecue, & Engadi, iuxtà mare mortuum. Hic commoratus eſt Ioan. Baptiſta; inibiquè in eius memoriam extructa fuit Eccleſia, & Monaſterium, quod Græci Monachi inhabitabãt.*

4 Et Ioannis viuendi normam fuiſſe religioſam, varÿs in locis oſtenditur Euangelÿ, in quibus de eius vita ſolitaria, auſtera, ac pœnitenti, in caſtitate, paupertate, & obedientia agitur. Nam
Matth. cap. 11. verſ. 18. De eius Matth.
abſtinentia Chriſtus dixit: *Venit Ioannes, neque manducans, neque bibens.* Non quia nihil manducaret, (cum Matth. cap. 3. v. 4. aſſerat. *Eſca autem eius erant locuſtæ*, ideſt herba, & mel ſilueſtre, nempè amarum. Ideòq. cibus auſterus, vilis, inſuauis, & amarus, vt cum Auguſtin. Serm. 63. Auguſtin.
de tempore, Euthym. & Theophyl. Euthym.
cõmentantur interpretes) ſed quia Theoph.
vix humano cibo, & qui ad hominem alendum ſufficeret, vteretur, & aqua: vt Baſilius Serm. 1. de Baſilius
S. Ioan.

Ambroſ. S. Ioann. Ambroſ. lib. de Elia, & Ieiunio intellexerunt. De veſtitu autem eius de pilis camelorum, & zona pellicea circà lumbos ſuos, eiſdem in locis Euãgelij fit ſermo, in quæ verba Anſelmus. *Gerebat habitum pænitentiæ, dum cilicio camelino indutus eſſet*. Tale enim erat indumentum Eſſenorum, qui in illis locis degebant, vt tradit Philo. *Alexandrini Eſſeni craſſa tunica vtebantur pro pellibus, quibus induebantur Palæſtini.*

Anſelm.

5 De caſtitate eius, obedientia, & paupertate, nolo multus eſſe, quia multi ſunt ſancti Patres, qui ideò exiſtimant, Ioannem in ſacro Codice, Angelum compellatum, quòd Angelorum inſtar, caſtiſsimus, diuitiarum aſpernator, atque obſequentiſsimus Dei miniſter eorum cenſeatur, qui faciunt voluntatẽ eius. Quarè Hieron. Epiſt. 4. ad Ruſtic. *Ioan. Bapt.* (ait) *Sanctam matrem habuit, Pontificisq. filius erat, & tamen neque matris affectu, neque patris opibus vincebatur, vt in domo parentum, cum periculo viueret caſtitatis.* Ambroſ. de Elia, & Ieiunio. *Quia vitæ humanæ poſſibilitatem continentiæ ſupergreſſus fuerat, non homo, ſed Angelus appellatus eſt.* Bernard. Serm. de Priuileg. Ioan. *Relinquit Ioannes mũdum, homines fugit, patriam neſcit, parentes aſpernatur, & in ſolius diuinitatis apicẽ defixit obtutus.* Origen. Homil. 25. in Lucam. *Erat Ioannes vitæ mirabilis, & multum ab aliorum hominum conuerſatione diuerſus: non habebat ſacculum, non famulum, non ſaltem vile tuguriũ: & aqua ſimplici irrigabatur, vt & in potu eſſet diuerſus à cæteris.* Quæ omnia verã Ioannis vitã indicant religioſam, quã ſæclis prioribus ſibi æmulandã Monachi proponebant.

Hieron. Ruſtic. — Ambr. — Bernard. — Origen.

Ac ſub votis, prædictam religioſam vitam traducturum Ioannem, Zachariæ parenti illius Angelus indicauit, Luc. c. 1. Cum ait. *Vinũ, & ſiceram, non bibet: veniet in ſpiritu, & virtute Eliæ.* Affirmans, vitam rigidam Ioannis, & auſteram, ad Eliæ vitæ normam, ſub votis futurã fore perfectam. Quia hominis conſecrati per votum, ab ijs erat abſtinere. Numerorum c. 6. verſ. 2. *Vir, ſiuè mulier cùm fecerint votum, vt ſanctificentur, & ſe voluerint Domino conſecrare; à vino, & omni quod inebriare poteſt abſtineant.* Quarè dicere Angelum; quòd in ſpiritu, & virtute Eliæ Ioãnes veniens, vinũ, ac ſiceram non erat bibiturus: fuit affirmare: illam inſtituti viuendi Eliæ rationem fore culturum Ioannem, ſub votis. Quia illi vinum, & ſiceram non bibebant, qui votis Domino conſecrabantur, vt probauimus. Sic Beda. *Vndè Ioannes cum ſemper Domino eſſet conſecratus, ab ijs abſtinere ſatagebat.* Quæ item vota Ioannis Patribus aſſertio probat recepta; quòd teſtamenti noui ille Monaſtici inſtituti, quod in tribus votis conſiſtit, extiterit inchoator, vt Caſsian. aſſerit lib. inſtit. Cœnob. cap. 2. habeturq. in Serm. ad Fratr. in oper. Bernar. *Nouo gratiæ ſole exorto in Ioan. Baptiſt. vita Monaſtica inſtaurata, & innouata eſt.* Tum, quia Eſſenorum inſtitutum Ioannes ſequutus eſt, vt retulimus ex Zeiglero, habetque Thomas Beauxamis To. 1. Harmoniæ Euangeliſtæ fol. 101. & Sotus in 4. diſt. 30.

Luc. — Numer. — Beda. — Caſsian. Auct. Ser. ad Fratr. Bernard. — Beaux. — Sotus.

quæ

quæſtione 11.art.11. Eſſeni autem, ſub votis Religioſam vitam colebant, vt ex Philone, & Ioſepho accepimus. Tandē, quia ſi abſquē voto, Ioannis foret terrenorum abdicatio, perfectior eſſet cuiuſcumque Religioſi renūciatio facta voto, quàm illa Ioannis; eò quòd qui ſic terrena relinquit, non ſolam poſſeſsionem, ſed voluntatem amittit reſumendi: perfectiùsq; perindè, & Deo acceptiùs ea dimittit: nam vt dicit Aluarus Pelagius lib. 2. de Planctu Eccleſiæ cap. 56. *Votum eſt conſilium conſiliorum, & forma, & perfectio eorum, quod eſſentialiter perficit eum ſuper quod cadit.* Sic noſtrorum Religioſorum, caſtitatis paupertatis, & obedientiæ religioſa perfectio eſſet obſeruatio, & abdicatio, quam Baptiſtæ, ſinè voto: quod non dicam de eo, qui Dominico ore commendatus; omnibus maior eſt hominibus natis. Aluar. Pel.

7 Eliæ, & Eliſæi diſcipulos, ac ſucceſſores eſſe eos Religioſos, in quorum ſocietate Ioannes degebat in eremis Iordanis, tradit Hieron. Epiſt. 13. ad Paulinum, *Quantum attinet ad authoritatem veterum Scripturarum, huius propoſiti Princeps Elias, & diſcipulus eius Eliſæus fuerunt, ſiuè filij Prophetarum, qui habitabant in ſolitudine, vrbibusq. relictis faciebāt ſibi caſulas propè fluenta Iordanis. Huius etiam propoſiti in Euangelio Baptiſta Author extitit, qui eremum ſolus incoluit.* Sed quomodò ſolus eremum incoluit illam Ioannes, ſi inſtitutū ſequutus eſt eorum, qui in caſulis viuebant ſimul propè fluēta Iordanis? Quia ſolus Latinè, Græcè Monachus ſonat. Manſit ergò Ioannes ſolus in illa eremo, iuxtà inſtitutum illorum Religioſorū, quia Monachus cum illis manſit in deſertis Iordanis, ſegregatus à vulgaribus. Vndè Plinius *gentem ſolam*, ideſt Monachos, Eſſenos vocat, eos, qui, vt accepimus ex ipſo lib. 5. Hiſt. c. 17. & Solino cap. 38. in deſertis Iordanis viuebant. Hieron. Plinius.

8 A temporibus quidem Eliſæi vt ſcribit Vualdenſis doctrinal. fid. lib. 3. art. 1. cap. 4. *Poſt Eliam, Eliſæus in monte Carmelo ſtatuit multos de filijs Prophetarum, qui ad tantum numerum deuenerunt, vt ſpatioſum illud deſertum, non poſſet eis ſufficere. Vndè venientes ad Eliſæum Præceptorem ſuum, dixerunt: Ecce locus in quo habitamus coram te anguſtus eſt nobis, eamus vſquè in Iordanem, & tollamus ſinguli de ſylua materias ſingulas, vt ædificemus nobis ibi locum ad habitandum: & ſic tandem multi manſerunt ibidem iuxtà littus Iordanis; & manſit hæc Religio Prophetarum vſquè ad aduentum Chriſti.* Citatus Zeiglerus in deſcriptione Palæſtinæ in monte Adumim fol. 38. *In huius ſolitudinis parte ſedit Eliahu Propheta, & Eliaſab conſtruxit cellas Prophetis. Manauit inſtitutio, & loci Religio ad poſteros. Fuitq. deſertum hoc vſquè ad Engbedi habitatum ab Eſſenis hominibus, incredibilis continentiæ. Sub quorum inſtitutis educatus fuit Ioannes Zachariæ, & habitus in Eſſenis vnus prædicatæ ſanctitatis, &c.* Ioānes de Carthagena To. 4. Hom. lib. 17. Hom. 2. obiect. 10. *Sinè dubio Ioannes vitam egit in deſertis illis locis inter filios Prophetarum, qui Monaſticham Eliæ diſciplinam profitebantur.* Vualdenſ. Zeigler. Carthag.

Di-

Origen. Dices: Origenes Homil. 11. in Lucam, multiq. alij Patres aſſerunt: Cum Angelis elegiſſe conuerſari Angelum. Non ergò cum hominibus degebat: Reſpondetur: Religioſos appellari Angelos, tum ob vitæ puritatem. *An neſcitis, quoniam qui non nubunt, nequè nubentur, erunt ſicut Angeli Dei in cælo?* *Marci cap.* 12. Vt ait Chryſoſt. in Imperfect. hom. 27. in Matth. *Quia in humana natura, quod non habent per naturam, obtinent per gratiam.* Auguſt. de Sanct. Virg. cap. 23. *Angelica portio eſt. Differunt quidem*, ait Bernardus Epiſt. 52. *homo pudicus, & Angelus, ſed felicitate, non virtute.* Et Iſidorus lib. 2. de Off. c. 18. *Agmina virorum, & puellarum pullularunt ſanctarum. Cæleſtem, atquè Angelicam vitam in terrena mortalitate meditantes; atquè in carne corruptibili incorruptionem perpetuam retinentes, &c.* Tùm ob exercitium diuinarum laudum. Sic Ambroſ. Epiſt. 25. ad Vercellen. *Hæc nempè Angelorum militia eſt; ſemper eſſe in Dei laudibus, orationibus conciliare crebris, &c.* Vndè Chryſoſt. Hom. 38. in Matth. ait. *Vbi Ioannes creſcit, non vult cum hominibus conuerſari: in eremo cum Angelis philoſophatur. Quia ſemper in hymnis, ſemper in orationibus Ioannes fuit. Non cum hominibus conuerſari:* nempè ſæcularibus. *Quique terrigenæ, & filij hominum, ſimul in vnum diues, & pauper. Sed cum Angelis philoſophatur.* Scilicèt Religioſis, ſummis Philoſophis, qui non ceſſant clamare quotidiè, vna voce dicentes, &c. Quod Euangeliſta Lucas non reliquit intactum, cum de diſcipulis Ioannis cap. 5. verſ. 33. ait. *Frequenter obſecrationes faciunt.* Tale enim erat illorum munus Religioſorum, qui Prophetæ dicebãtur, quia ex inſtituto diuinas laudes cantabant. Ideò hyperbolicè citatus Chryſoſtom. loquutus ait. *Deo ſoli ſemper offerebat colloquia: neminem vidit vnquam conſeruorum.* Quia etſi cum quibus degebat, conſeruos haberet, ſic erat in diuinis laudibus occupatus, vt ſolis illis videretur attendere, qui per excellentiam *Puer Propheta altiſsimi vocabatur*, iuxtà vaticinium patris. *Vox Domini ſuper aquas, quam Deus Maieſtatis intonuit in virtute, & in magnificentia. Vox clamantis in deſerto.*

Marc. Chryſoſt. Iſidor. Ambroſ. Chryſoſt. Luc.

9 Religioſum inſtitutum, quod æmulatus eſt Ioannes, eiuſdem fuiſſe rationis cum Eliætano, verba Chriſti probant, eum Eliam compellantis. Non quia Ioannes Elias in perſona erat, cùm vnus ſit Zachariæ, alius Sobachi filius: nequè quia Eliæ anima in corpus ſit reuerſa Ioannis, iuxtà Phariſæorum execrandum errorem, reuerſionem introducentium animarum mortuorum: nam Elias nõ eſt mortuus. Eſt ergò Ioannes dictus in ſpiritu Elias, quoad illa virtutum decora, quæ in excellentiſsimo Vate mirabiliter elucebant Elia; & in vno Ioanne illuſtrata, paribus exprimebantur coloribus: ſic vt in Ioanne Elias viuere, & ſpirare videretur. Quia vt ait Hieron. *eandem Spiritus ſãcti vel gratiam habuerit, vel menſurã: ſed & vitæ auſteritate, rigoreq. vitæ Elias, & Ioannes pares ſunt.* Et Theophylactus in cap. 1. Lucæ. *In ſpiritu, & virtute Eliæ venit Ioannes, eo quòd eremita fuit*

Hieron. Theoph.

Io. Hieroſ. *fuit, & frugalis vita.* Io. Hieroſ. lib. de Inſtitutione Monach. *Ideò Chriſtus ſciens Ioannē expreſſam Monaſtica vita imaginem gerere, dixit de eo turbis: ſi vultis accipere, ipſe eſt Elias.*

Et Angelus Zachariæ præmonſtrauit, cum filium magnum coram Domino, vinum, & ſiceram non bibiturum affirmans, ſubijcit, *Veniet in ſpiritu, & virtute Eliæ.* Quaſi diceret; illam abſtinentiam, auſteritatem, rigoremq. vitæ, ac virtutis magnitudinem Ioannis, Inſtituti futurā fore Eliætani: cui in tali magnitudine ſpiritualis virtutis, ad talem vitæ rigorem ſufferendum, valdè erat futurus æqualis. Sic Aug. lib. quæſt. noui, & veteri teſtam. q. 26. *Dictū eſt à Spiritu ſancto ad Zachariam, cuius meriti futurus eſſet Ioannes. Veniet, inquit, in ſpiritu, & virtute Eliæ. Parem ergò Ioannem Eliæ oſtendit. Et Dominus dicit: nemo maior inter natos mulierum Ioanne Baptiſta. Non dicit omniū maior: hoc eſt æqualem habet, maiorem non habet. Elias ergò par illi eſt, non vtiquè minor.* Auguſt.

Fateor Eliam Baptiſtæ eripuiſſe, nè in magno virtutum genere, & monaſtica viuendi ratione primus eſſet: ſed contendo, Ioannem Eliæ eripuiſſe, nè in his omnibus eſſet ſolus: omnia namquè virtutum ornamenta, haud inæquali Ioanni cum Elia trutina partiuntur: Vt tradit Beda in prædicta Angeli verba. *Quia conuerſatione ſimillima, ambo deſerta ſequuti, victu frugi, veſtitu inculti, cinctu ſunt deſpecti, &c.* Etenim in indumento, in loco habitationis, in virtute, ac ſpiritu, & conuerſatione fuerunt æquales. Sic Ambroſ. Epiſt. 25. *Hinc proceſſerunt viri Elias, Eliſæus, Ioannes, qui pelliceis tunicis, & caprinis exuuijs induti, inopes, atquè egentes, anguſtijs, & doloribus afflicti, in ſolitudinibus errabant; inter alta, & condenſa montium, in via rupium, ſpeluncarum horrida, fouearum vadoſa; quorum conuerſatione Orbis terrarū dignus non erat.* Beda. Ambroſ.

Adeò erat Ioannes Eliæ ferè in omnibus ſimilis, tanta morum ſimilitudo inter Eliā, & Ioannem effloreſcebat, vt oculato indice opus eſſet ad diſcernendum, vter altero expeditior præcurreret ad propoſitā metam: ambo namquè hiſpidis, ac hirſutis indumentis cincti, victu frugi, conuerſatione ſolitarij, deſerta ſequuti, vt à Sacerdotibus, & Leuitis Ioannes putaretur Elias. 4.

Eliæ Inſtituto profeſſum adſcribendum Ioannem, eius ſpiritus, & indumentum comprobabunt. Si enim Eliſæus Eliæ ideò diſcipulus eſt, quòd veſtimentum, & ſpiritum induerit Eliæ: quia mittens palliū ſuum ſuper illum, duplicis ſui ſpiritus hęredem inſtituit, vt loquuntur Patres: Ioannes veniens in ſpiritu, & virtute Eliæ, zona pellicea cinctus Eliæ, eiuſdem Inſtituti profeſſus comprobatur. Vt indicauit Abulenſis in caput 3. Matth. quæſt. 29. dum ait. *Cùm Eliæ vitā Ioānes tenere vellet, voluit quoque in habitu imitari. Elias autem tenuit iſtum habitum, ſcilicèt pilos camelorum, & Ioannes pelliceam circà lumbos.* Quia nihil aliūd expoſcitur, vt quis vnius Inſtituti habeatur ſectator, quàm vt vitæ rationem æmuletur, & veſtem induat eandem. Nam vt Baſilius aſſerit, Regula 22. *Vniuſcuiuſque* Abulenſis Baſil.

congregationis, & inſtituti homines, ex ipſo habitu ſtatim cognoſcuntur. Vndè ex habitu, Chriſtus Iudæis, Ioannem non virum aulicum, ſed deſerti probauit eſſe cultorem, Ioannis capit. 11. *Quid exiſtis in deſertum videre? hominẽ mollibus veſtitum? Ecce qui mollibus veſtiuntur in domibus Regum ſunt.* Ex habitu pelliceo probat, & deſerti cultorem, & pluſquam Prophetam extitiſſe ſanctiorem. Tales etenim priores Prophetæ *circuierunt in melotis, in pellibus caprinis, in ſolitudinibus errantes*, vt dicebat Apoſtolus ad Hebræos cap. 11. Quia Propheticam vitam, ab Elia inchoatam, pelliceum indumentum eius indicabat.

Ioannes. *Apoſt. ad Hebræos.*

10 Quorum farinæ, Eſſenos deſerti Iordanis extitiſſe cultores, in quibus vnus eſt habitus prædicatæ ſanctitatis Zachariæ Ioannes, in hoc articulo latè probaui. Idcircò Ioannis cadaueri, eius diſcipuli in ſepulchro Eliſæi, & Abdiæ alumnorum Eliæ in Samaria, vti eiuſdem inſtituti, terræ mandarunt. Vt cecinit Mantuanus.

Mantu.

Tunc caput ablatum, tunc aduenere nepotes
Eliæ viuentis adhuc, raptumq. cadauer.
Adiunxere ſuis Patribus, tumuloq; dedere;
Atquè duos inter Vates poſuiſſe feruntur.

Ad quod ſepulchrum, vt ſcribit Adricomius, in Tribu Ephraim num. 81. *In Samaria fuit Eccleſia in honorem B. Ioannis cum ſepulchro marmoreo, facto ad inſtar ſepulchri Dominici. Et in ſupercilio montis fuit Eccleſia Cathedralis ſuffraganea, quam Græci Monachi habitabant, à quibus fuit in ſua peregrinatione perbenignè Broceardus exceptus.* Quarè quicumque Religioſi imitatores dicuntur Eliæ, Baptiſtæ Ioannis referuntur aſſeclæ: quia eiuſdem inſtituti vterque Author reputatur.

Adric.

Etſi Suarez Tom. 3. de Religione lib. 3. cap. 3. num. 1. Veriſimile non eſſe dicat, Io. Baptiſtam profeſſum eſſe inſtitutum Monaſtichum Eliætanum, niſi ſolùm imitatione, quatenùs in ſpiritu Eliæ ſolitariam, & aſperrimam vitam profeſſus eſt. Sed rogo: quid eſt in Monaſterio imitari inſtitutoré, niſi ipſius ſequi inſtitutum, & profeſſionem? Ioannes Monachorum Princeps, in Monaſterijs Iordanis, in ſpiritu, & virtute Eliæ, eum imitari profeſſus eſt, in vita ſolitaria, & aſperrima, vt concedit Suarez: & adhùc veriſimile non eſt, Baptiſtam profeſſum eſſe inſtitutum Eliætanum? Non quòd Ioanni fuit ſuadendum, vt Parentem Eliam indueret, ſed potiùs quòd induerit, gratulandum: diuina enim inſpiratione actus, ad eius virtutes, ſua ſponte, imitandas peruolauit.

Suarez.

ARTICVLVS II.

Religioſa viuẽdi norma perſtitit in diſcipulis Ioannis.

1 *Multos habuit diſcipulos Ioãnes cum Andrea, & Apoſtolo Ioanne.*
2 *In diſciplina religioſa ſuos diſcipulos Ioannes inſtruebat diſtincta à ſæcularium vitæ ratione.*
3 *Præpoſitus Religioſorum Ioãnis fuit.*

4 *Auent ſpirituales Parentes diſcipulos relinquere ſui ſucceſſores, ſicut fecit Chriſtus, & Ioannes.*

5 *Explicãtur verba, lex, & Propheta vſquè ad Ioannem; quod munus Ioannis non fuit veterẽ legem abrogare, nec nouam inchoare, ſed diſponere populũ ad Chriſti teſtimonium ſuſcipiendum.*

1 DIſcipulos habuiſſe Ioannem, Euangeliſtæ teſtantur.
Ioan. Ioannis cap. 1. verſ. 37. *Reſpiciens Ieſum ambulantem, dixit: Ecce Agnus Dei. Et audierunt eum duo diſcipuli loquentem, & ſequuti*
Chryſoſt. *ſunt Ieſum.* In quę verba Chryſoſt. Hom. 18. *Non ceù Magiſtrum contemnentes, ſed vt ab eo maximè ſuaſi.* Quorum vnum fuiſſe Andream fratrem Simonis Petri, refert textus; alterum ex illis fuiſſe Euangeliſtam Ioannem, Gloſſa habet. Et præter duos ha-
Matth. buiſſe alios, Matthæus indicauit, cum cap. 11. verſ. 2. *Duos de diſcipulis miſiſſe ad Chriſtum* ait, non duos diſcipulos, quia de multis
Marc. duo fuere miſſi. Et ità Marcus capit. 6. verſ. 29. Ioannis referens necem, diſcipulos cadauer, non duos, Magiſtri aſſerit ſepeliiſſe. *Accedẽtes diſcipuli eius venerũt, & tulerunt corpus eius, & poſuerunt illud in monumento.* Quia præter duos, alij diſcipuli erant.

2 Quos in Religioſa diſciplina
Luc. inſtruxiſſe, illis verbis oſtẽdit Lucas cap. 3. verſ. 11. *Qui habet duas tunicas, det non habenti; & qui habet eſcas, ſimiliter faciat.* Cùm enim ad turbas, Hebræorum nempè populos, diceret *Genimina viperarum, quis oſtendit vobis fugere à ventura ira? Facite ergò fructus dignos pœnitentiæ: & nè cœperitis dicere: Patrem habemus Abraham.* Et ad milites, *neminem concutiatis, neque calumniam faciatis, & contenti eſtote ſtipendiis veſtris.* Et ad publicanos *nihil ampliùs quàm, quod conſtitutum eſt vobis, faciatis.* Ad alias ait turbas. *Qui habet duas tunicas, det non habenti, &c.* Ad illas videlicèt, quæ de regione deſerti, quæ eſt circà Iordanem, exibant, vt Matthæus teſtatur capit. 3. verſ. 5. *Matth.*
Tunc exibat ad eum Hieroſolyma, & omnis Iudæa, & omnis regio circà Iordanem. Hi videlicèt, qui in deſerto Iordanis à temporibus Eliſæi, in caſulis ſibi conſtructis degebant. Quos fuiſſe diuerſos à turbis Iudæorum popularium, docet Ioannes cap. 3. verſ. 25. cum *Ioannes.*
ait: *Facta eſt quæſtio ex diſcipulis Ioannis cum Iudæis de purificatione.* Si diſcipuli Ioannis Iudæi erãt, quomodò eſt facta contentio inter diſcipulos Ioannis, & Iudæos, niſi quia diſcipuli Ioannis diſtincti à ſæcularibus erant? Quos hàc perfectionis doctrinam edocebat paupertatis, & abſtinentiæ ſingularis. Quia vt notauit Ambroſius. *Ambroſ.*
Singulis generibus hominum conueniens tribuit S. Ioannes Baptiſta reſponſum. Sic cùm alia hominum genera inſtruxiſſet, aptam perfectionis tradidit Religioſis doctrinam Ioannes; quàm ſuos diſcipulos Chriſtus Dominus edocuit. Lucæ cap. 9. verſ. 3. *Nequè duas tunicas habeatis, &c.* Tradidit, & ſpecialem proprium Religioſorum Ioannes orandi modum, vt conſtat Lucæ capit. 11. verſ. 1. *Luca.*
Vnus ex diſcipulis eius dixit ad Chriſtum: Domine doce nos orare,

ſi-

ſicut docuit, & Ioannes diſcipulos ſuos. Et Matth. cap. 9. v. 14. *Quarè diſcipuli Ioannis ieiunant frequenter, & obſecrationes faciunt?* Nónne Apoſtoli Chriſti, & fideles Hebræi alij orabant, & ieiunabant? Cur hæc cõtrouerſia de diſcipulis agitatur Ioãnis? niſi quia frequẽtia hæc ieiunia, & repetitæ orationes, Religioſorum Eſſenorum propria, cum prædicta abſtinentia, & paupertate, diſcipulis tradebantur à Ioanne?

Matth.

3 Ac ipſum Præpoſitum eorũ extitiſſe, quorum Magiſter, Dux, & Princeps Monachorum à Patribus cõmendatur, verba mihi Angeli oſtendunt, Lucæ cap. 1. v. 17. parenti præmonſtrantis; *in ſpiritu, & virtute venturũ Eliæ* Ioannem. Græcè, in *potentia*. Euthym. in *efficacia*. Nam de potentia gubernandi diſcipulos, vt Superior, interpretandum arbitror etiã locum, cum meritis, viuendi ratione, & gratia ſanctificante, ac gratijs gratis datis: quæ in ſpiritu, & virtute includuntur Eliæ. Quia duplicato ſpiritu imbutus Eliſæus, poſt Magiſtri raptũ, ab Eliætanis ideò cognitus poſt Eliã Superior, adoratur: *Filij Prophetarum, qui erant in Iericho, dixerũt: Requieuit ſpiritus Eliæ ſuper Eliſæum; & venientes in occurſum eius adorauerunt eum proni in terram*. 4. Reg. c. 2. vt in illa verba adnotauit Lyranus, Abulenſis, q. 31. & Vualdenſis ſæpè de ſacrament.

Luc.

Euthym.

4 Reg.

Lyran. Abulenſis. Vualdenſ.

4 Et eo inſignitus Ioãnes, iuxtà prænuntium Angeli, Eſſenorum Rector extitit, & Moderator, ac Parens. Et vt talis Præpoſitus, ſicut Elias cum pallio in raptu, & in morte Eliſæus cum corpore, Ioãnes in ſuo deceſſu, ex hoc mũdo ſpiritũ iſtũ in diſcipulis relinquere auet: vt iuxtà vaticiniũ Siracidis, *Elias faciat ſucceſſores poſt ſe*, religioſi ſpiritus communicatione, qua vt Parẽs, ſpirituales filios alit. Alioqui non diceretur verè à Patribus Ioannes, ſicut Elias, vitæ Monaſticæ Dux, Parens, & Author, ſi ea viuendi ratio in diſcipulis ceſſaret: quã vt alij Patres, relinquere in diſcipulis inhiauit, vt tamquàm Pater, filios ſpirituales, eo ſpiritu generaret. Quemadmodum Philoſophi, Patres, & Magiſtri, doctrinæ diſciplinam relinquere in poſteris optarunt. Nam ſicut naturæ eſt appetitus, ſibi ſimiles filios generare: multò magis, & altiori modo, hæc diuinæ gratiæ eſt inclinatio, filios ſpirituales ſimiles procreare. Vndè Paulus 1. Corinthior. capit. 7. v. 7. *Volo autem omnes eſſe ſicut meipſum*. Et Chriſtus, *inclinato capite tradidit ſpiritũ*. Ioa. c. 19. v. 30. Cur antè ſpiritus emiſſionẽ, inclinat caput? *Inclinauit priùs caput ad oſculũ*, obſeruauit Bernardus, *cum nos priùs ſpiritum emittamus, quàm inclinemus caput*. Vt in illo oſculo dato Sponſæ ſuæ Eccleſiæ, (verſus quam, inclinauit caput,) cum pallij depoſitione ſui corporis, in reditu ad Paradiſum; (quò ſe petere Latroni teſtabatur; *hodie mecum eris in paradiſo*) ſpiritum traderet, ex diſcipulis coactæ. Quod eſt, diſcipulis ſpiritum in oſculo tradere, vt inſufflando, ſpirituales generaret filios ſuo ſpiritu, cum ait; *Accipite Spiritum ſanctum, &c.* Et in id caput inclinat, oſtendens gratiæ inclinationẽ propenſam, filios gignendi ſpirituales, eſſe Capitis ſpiritualis. Sic

Paulus ad Corinth.

Ioan.

Bernar.

Digitized by Google

Sic inclinatione capitis, Monachorum Caput, & Parens, filios ſpirituales, quos genuit Ioannes nutriuit, & aluit. Qui decollatum cadauer, terræ mandarunt, Matth. cap. 14. v. 12. Marci cap. 6. v. 29. Et diſcipuli alij à Ioanne Baptizati, per Paulum fuerunt baptiſmate Chriſti poſteà conſignati. Act. cap. 19. v. 1. *Factum eſt autem, vt Paulus veniret Epheſum, & inueniret quoſdam diſcipulos. Ille verò ait: in quo ergò baptizati eſtis? qui dixerunt, in Ioannis baptiſmate. Et baptizati ſunt in nomine Domini Ieſu. Et loquebantur linguis, & prophetabant.* Vt videas, poſt Magiſtrũ, diſcipulos remanſiſſe prophetantes Ioannis: quia in Chriſti diſciplina inſtituti diſcipuli Ioannis, nō dicuntur reliquiſſe religioſam viuēdi normā, quam fuerant anteà profeſſi, ſicut retia, & telonium reiecerunt alij.

Matth.

Act. Apoſt.

5 Sed obijcies verba Chriſti, Lucę cap. 16. v. 16. *Lex, & Prophetæ vſquè ad Ioannem.* Quia tàm lex antiqua, quàm Propheticus Monachatus, ad Ioannem vſquè ſolummodò perſtiterunt, & ab ipſo, in nihilum abierunt, nouaq. inceperunt. Reſpondetur: Præcurſoris munus fuiſſe, de Chriſto vero Meſſia teſtimonium perhibere, ipſum eſſe in lege promiſſum: & diſponere populum, ad hoc teſtimonium ſuſcipiendum, per pœnitentiam; nè peccatis obnubilati, ad lucem cæcutirent mortales. *Fuit homo miſſus à Deo, cui nomen erat Ioannes, hic venit in teſtimonium, vt teſtimonium perhiberet de lumine, & omnes crederent per illum,* Ioan. c. 1. v. 7. Non verò fuit munus eius nouum cōdere teſtamentum. Nam lex noua, vel eſt idem, quod nouum teſtamentum, vel continetur in illo: Ioannes autem, nō eſt teſtator noui teſtamenti, ſed Chriſtus, qui morte ſua illud confirmauit, iuxtà illud ad Hebr. c. 9. v. 16. *Chriſtus noui teſtamenti mediator eſt. Vbi enim teſtamentum eſt, neceſſe eſt, mors intercedat teſtatoris. Teſtamentum enim in mortuis confirmatum eſt: alioquin non valet dum viuit, qui teſtatus eſt.* Nequè item fuit munus Præcurſoris, legem veterem abrogare: cum ſolùm Chriſto, ſicut condendi nouam, tribuatur in Scriptura authoritas veterem abrogandi. Iuxtà illud ad Galatas c. 3. v. 25. *Lex poſita eſt, donec veniret ſemen: at vbi venit fides, iam non ſumus ſub pedagogo.* Quarè, *lex, & Prophetæ, vſquè ad Ioannem,* non propterea dicitur, quòd per eum lex ſit abrogata, & ad ipſum ea extiterit, & Prophetæ, tantùm. Sed quia lex, & Prophetæ, *vſquè ad Ioannem prophetauerūt,* vt dicit Chriſtus. Eſt enim lex, quædam Chriſti Prophetia, & ideò illa, & Prophetæ dicuntur, vſquè ad Ioannē *prophetaſſe:* quia ad illud tempus, prophetabant de Chriſto vēturo, non indè, cum iam veniſſet. Et ſi poſt mortem Baptiſtæ lex, & Prophetæ perſtiterint, Ioannis diſcipuli, qui Chriſti tincti baptiſmate, prophetabant, vt vidimus; Simeon nempè, & Manahen, de quibus in Apoſtolicis Actibus. Quia ea ratione, qua *noui, & veteris teſtamenti, velut quidam ſacratiſſimus limes, initiumq. Ioānes eſt,* vt Caſſianus loquitur lib. 1. Inſtitut. Cœnob. cap. 2. ſic diſciplinæ Monaſticæ veteris, & nouæ, limes ſacratiſſimus, initiumq. eſt.

Luc.

Ioannes.

Apoſt. ad Hebr.

Ad Gal.

Caſſian.

Suarez. Dicit Suarez Tom. 3. de Relig. lib. 3. c. 3. §. 1. *Non eſt veriſimile Ioannem reliquiſſe poſt ſe ſucceſſorem in ſuo vitæ inſtituto, niſi ſolùm, quatenus exemplo ſuo, alios potuit ad ſimilem viuendi modum excitare*. Cuius fundamentum poteſt eſſe: quia ſacra Scriptura docet, Ioannem poſt mortem ſuã reliquiſſe diſcipulos, in ſua inſtructos diſciplina: & Patres tradunt, Ioannem Monachorum extitiſſe Authorem, ſicut Elias ab eiſdem Author celebratur. Ideò non eſt veriſimile reliquiſſe poſt ſe ſucceſſorem Ioannem in ſuo vitæ Inſtituto, niſi ſolùm, quatenùs exẽplo ſuo, alios potuit ad ſimilem viuendi modum alios excitare, quia in ſuo viuendi modo inſtructos reliquit diſcipulos poſt ſe ſucceſſores: & Pater, ac Magiſter Monachorũ celebratur. Quaſi Religionis Inſtitutor is dicatur, qui alios ad ſuum viuendi modum poteſt excitare; atque ea ratione diſcipulos relinquere: & non, qui in proprio vitæ Inſtituto diſcipulos relinquit inſtructos, per quos viuendi modus ad poſteros protrahatur: vt quiuis religiosè viuens, poſſit rectè dici Monachorum Author, & poſt ſe diſcipulos relinquere: quia exẽplo ſuo, alios poteſt ad ſimilem viuendi modum excitare. Cuius diſcurſui metaphyſico aſſentiantur alij. Ei enim refragor ex præſidijs iactis.

CAPVT II.

Quæ fuerint primordia Inſtitutionis Monaſticæ in prioribus Euangelij natalibus?

Si quis vult poſt me venire, abneget ſemetipſum, & tollat Crucem ſuam, & ſequatur me. Matth cap. 6. Qui non renunciat omnibus, quæ poſſidet, & non odit patrem ſuum, &c. Adhùc autem, & animam ſuam, non poteſt meus eſſe diſcipulus. Lucæ cap. 14. Sintagma ſunt iſta verba huius præſentis capitis.

ARTICVLVS I.

Religioſam viuendi normam Chriſtus ſuo exemplo, & doctrina probauit.

1 *Chriſtus Dominus verbo ſuo & exemplo Inſtitutum religioſum approbauit.*

2 *Inſtitutum Monaſticum antiquum, eſt à Chriſto Domino renouatum.*

3 *Factũ Eliſæi comprobat Chriſtus in Conſilio, quod Iuueni probauit in Euangelio. Verbo item, & exemplo ſuo, Veterum religioſum ſuadet inſtitutum.*

4 *Inter Eſſenos Chriſtus deguit diebus quadraginta Ieiunij in deſerto.*

5 *Chriſtus non vouit, nec habuit fidem, aut ſpem, ſed quid illis excellentius æquiualens: etiamſi veram excellentiſſimam rationem Religionis coluerit in caſtitate, paupertate, & obediẽtia in gradu heroico.*

6 *Reliquit in Eccleſia Chriſtus po-*

poteſtatem recipiendi Religioſos ad ſtatum religioſum.

1 A Suis natalibus recenſita viuendi religioſa norma ſub principe Elia, eiusq. ſectatore Eliſæo, ac filijs Prophetarum cœpta, quos ille primùm, decreta ijs Carmeli ſede, Monaſticha imbuit diſciplina, quæque in Euãgelij tẽpora producta proles, per Baptiſtam Ioannem eſt ad Chriſtum traducta ſecũdum ſtatum ad perfectiorem fidem, & digniorem videndi rationẽ, hæc eſt, quàm ſuo exemplo, & doctrina, tàm quoad ea, quæ ſtatui ſunt neceſſaria, quàm quoad circumſtãtias quaſdã vniuerſaliores, in Monaſticho ſtatu obſeruatas ſpecialis modi viuendi diſtincti à ſæculari, cõprobauit generis humani Seruator. Vualdenſ. Sic Vualdenſis Doctr. fid. lib. 3. c. 6. *Sed quia legi Chriſti perfectæ nihil deeſſe potuit, quoniã perfectionem contulit in quocumquè ſtatu, ſtatum etiã Monachorum, & Religionem perfectorum approbare decreuit in principio naſcentis Eccleſiæ*, Antoniñ. & D. Antonin. tit. 16. §. 4. loquens de Cœnobitis ſub Eliſæo vigentibus, ait: *Fuerunt renouati à Chriſto qui diſcipulos habuit pariter habitantes, & in communi viuentes.* Quia id innouatur, quod cum eſſet anteà, in priſtinum ſtatum, aut præſtantiorẽ reuocatur: quod verò anteà non erat, de nouo fit, non innouatur. Vndè lex, teſtamentum, ſacrificia, ſacerdotium, non dicuntur renouata Hebræorum, quia ſeneſcentia, & antiquata in interitum abierunt: & nouum eſt à Chriſto ſacerdotium, ſecundùm ordinem Melchiſedech ſacrificium, & teſtamentum conditum: ſed inſtitutum Monaſtichũ antiquorum, quod non eſt vetus; quia non perijt, renouatur, ſic Chriſtus renouat Eunuchorum Inſtitutum, cum in Euangelio cõmendat eos, qui ſeipſos caſtrauerunt propter Regnum cælorum. Cumq. Iuueni perfectionis auido, & æternæ vitæ adiſpicendæ rationem inquirenti, conſulit, vendere omnia propria, & pauperibus erogare. Quia vt dicit Auguſtin. Epiſt. 89. q. 4. *In illo reſponſo illuſtre admodum religioſæ vocationis exemplar reliquit.* Auguſt. Comprobans Eliſæi Inſtitutum vocati ad ipſum ab Elia. Nam cum dicit: *vende omnia, da pauperibus, & ſequere me*. Nihil ſibi vult reſeruare, ſed omninò cunctis irreuocabiliter nudari, cum obedientia in ſua ſequela, abiectione patris, & matris: ſicut fecerat Eliſæus, in cibos pauperũ cõſumptione boum, deſertione parentum, in ſequelam Eliæ. Et cum monet Apoſtolos: *nolite portare ſacculum, neque peram, neque pecuniam, neque duas tunicas habeatis, neque calceamẽta in pedibus: & oportet ſemper orare.* Regulas præſcribens vitæ Monaſticæ; comprobat Inſtitutum Prophetarum, *qui circuierunt in melotis, in pellibus caprinis, egentes, &c.* Sicut Eliſæus terens veſtigia Patris, iniectione pallij, quẽ vt in Inſtituto, referebat in habitu: & Parenti ſimilis, pro modulo, perfectionis eius imitabatur apicem.

Neque ſolùm verbo, ſed ſuo etiã exemplo antiquum Prophetarũ perfectionis Chriſtus Dominus comprobauit Inſtitutum, & in Euangelio amplioribus decoratum ornamentis inſtituit, in ſui

imitationem diſcipulos deducendo. Vndè cum duo Ioannis diſcipuli, Dominum ſequerentur, rogantibus, *vbi maneret*? Reſpondit: Ioan.cap.1. *Venite, & videte.* Præeundo, eos ad terminum perduxit optatum. *Venerunt, & viderunt vbi maneret, & apud illũ manſerunt*. Nec ſolùm eis oſtendit domum, ſed eos introduxit in illam, vt aduertit Cyrillus Alex. lib.2.in Ioan.c.9. Vt quaſi ſub vno tecto, & in cœnobio ſub ſuo Præpoſito degerent, qui ſub religioſis Ioannis diſciplinis inſtructi iam primitùs erant. Nec normam religioſam viuendi, ſed tectum, & Præpoſitum mutant.

Ioan.

Cyr. Alex.

Ioannes Præpoſitus ſuos diſcipulos ad Chriſti dirigit diſciplinam. Obediunt illi. Sed cur ab eis Chriſtus ſciſcitatur quid quærerent, ni vt indicaret eis; iã doctrina Monaſtica imbutos Ioãnis, ſuam propriam religioſam perdidiciſſe doctrinam? Qui, quam Ioannes Eſſenorum eſt æmulatus viuendi rationem, ipſe ſuis moribus, ad perfectiorem normã traducens, eſt dignatus conſecrare exẽplo, & doctrina. Dictus propterea Nazareus, ſicut Ioannes; quia quoad externum cultum, talis etiam in habitu videbatur: vt Anſelmus, & Nicephorus tradunt. Credit enim Iacob. Boulduc lib. 1. de Eccleſia ante legem, cap. 11. Chriſtum ipſum, & Ioannem eius Præcurſorem, Eſſenorum duxiſſe vitam. Et inter eos quadraginta ieiunij diebus deguiſſe in deſerto, ſcribit Vualfangus in deſcriptione Terræ ſanctæ, & Iacobus Zieglerus in deſcriptione Palæſtinæ, in mõte Addumim, fol.39. ſic probat. *Quin & Chriſtum, in huius ſolitudinis parte, feciſſe ieiunium dierum quadraginta, hac etiã ætate memorant. Nos, & illud addimus, eum vſque in Collegium conceſſiſſe Eſſenorũ, quid enim id erat: bactenùs intrà limen veniſſe, nequè congreſſum fuiſſe genti? Quod ſi ab omni humano conuictu ſegregatus ſolus conſcius ſibi & ieiunij, & tentationis vixit, quis rem geſtam euulgauit? Chriſtus? Quà narrandi occaſione oblata? nã hoc nimis humanum eſt, & nimis populare, quempiam ſuas pugnas, & fortiter res geſtas narrare. Quo etiam alio ipſius ſimili exemplo? Chriſtus à tempore oſtenſionis ſuæ ad plebem Iſrael, nihil vſquàm geſſit extrà arbitros, quodq. ignoratum fuiſſet, niſi ipſe vulgaſſet. Ergò ſub conſcientia Eſſenorum vixit, quibus, ætate illa, nihil innocentiùs omnium opinione habebatur: nequè alij teſtes æquè incorrupti pariter ad plebem, & legis interpretes, & templi præſides, vt vulgarẽt, fuiſſe hominem apud ſe, qui Moſech, & Eliah exemplũ ieiunij, inſemet præſtitiſſet, habebat hæc prædicatio præcipuum fructum, quod iam inter initia dictorum, & factorum, Chriſti, plebs exempli admonita excitaretur, implereturq. ſpe, præcipuum aliquid circà Religionem, expectare debere ex Chriſto, quia ſummus Prophetarum: qui pietatem erga Deum, & erexiſſent, & aſſeruiſſent: ieiunium præſtitiſſe. Adeòq. in ſententia manemus, Chriſtum Eſſenis, & congreſſum eſſe, atque ab his hiſtoriam vulgatam, &c.* Cæleſtis etenim noſter paruulorũ Doctor, non ſolùm nuncupari, ſed & voluit eſſe Miſtagogus, & generalis Anteſignanus.

Iac. Bould.

Vualfang.

Zeigler.

5 Sed

Digitized by Google

5 Sed vt notauit Vuald. doctrin: fid. lib. 3. c. 17. *Chriſtus nunquàm vouit, ſicut nequè habuit fidem, nequè ſpem, propter imperfectionẽ incluſam in eis: habuit autem aliquid æquiualens, ſcilicèt diuinum inſtinctum immobilitãtem affectũ tendentem in Deum, ex ſpeciali illapſu Deitatis, vnitæ loco voti, cuius tota ratio eſt, in non mobilitante affectum: ſicut, & claram viſionem loco fidei, & immediatam intuitionem loco ſpei. Quarè Religio Chriſti hypoſtatica, quã ſeruauit in Perſona, nulli alteri eſt communicabilis puræ creaturæ. Reliqui autẽ Religioſi, ſunt de Religione Chriſti poſſeſſiuè, id eſt de Religione quam Chriſtus authorizauit, & inſtituit, ſed non de Religione Perſonali, quã Chriſtus ipſe ſibimet appropriauit, in qua nullum habet participem: benè tamen in religioſo ſtatu, quem per ſermones ipſe dixit, & per opera oſtendit, & per diſcipulos edocuit, vt docet Chryſoſt. tom. 4. Hom. 19. in Epiſt. ad Hebræos.*

Quod indè conſtat: quia Chriſtus in ſuam ſequelam Apoſtolos vocauit ad verum, ac proprium Religionis ſtatum aſſumendum, non ad vulgarem, cũ terrenis omnibus renunciare ſuos diſcipulos perſuadeat: ſed hoc ab ipſis præſtari nequibat, niſi vſu ipſo, & exercitio, ſtatum hunc cũ ſuis diſcipulis in aliqua religioſa ſodalitate Chriſtus exercuiſſet, vt eũ imitarentur, tamquàm Superiorẽ Religionis, cui obedientiam præſtabant, in illo viuendi Eſſenorum religioſo Inſtituto prolis Eliæ tanç, quem ad perfectiorem fidem, & præſtãtiorem vitæ rationẽ traductũ primus ipſe Chriſtus in Euangelio conſecrabat, vt philoſophatur Vualdenſis, de ſacramentalib. titulo 9. cap. 83. *Hanc vitam ſanctam, quis primus hominũ fecit, niſi Chriſtus homo; qui corpus ſuum macerando, perfectionem vitæ in voluntaria paupertate conſtituit, & cæterarum perfectione virtutũ Sed non vt carnem ſuam domaret, & ſpiritui ſeruire compelleret, ſed vt ſe in exemplum præbens in medio populi Chriſtiani ſtatum Religionis ſanctæ, quem ipſe de Crucis Religione, & auctoritate probaſſet, tãtum appareret eminere Religioni Prophetarum in medio Iudæorum, quantum populus eius, ipſorũ populo vitæ merito præfulgeret. Neque eſſet aliqua virtus, vel præcedentium in Prophetica, aut in Religione poſtmodũ qualibet Chriſtiana, quæ hic non eſſet, aut ab hac authoritatis formula ſequeretur. In ſe ergò ipſo Chriſtus Dominus, omnimodam præcedentium Monachorum perfectionem, atque virtutem inuenit, non ab alio didicit: & huic, quæ in qualibet poſtmodum Chriſtiana refulſit, eam adauxit, ſuaq. authoritate probauit. Ipſe in ſe perfectiones Regu-ligioſorum inuenit, ipſe eleemoſynas, prædicationes verbi, orationes prolixas, hymnorum cantus, hoſpitalitatem, ſilentium, vitæ rigorem, extenſas vigilias noctis, opera ipſe pietatis inuenit, & omnes futurorum Religioſorum perfectiones: vt extrà eum nullus facere quidquam poſſit, ſed totum ab ipſo accipiat, quod pro modulo vitæ ſuæ iudicat profuturũ. Ioanne tunc Religioſo eremita aſſerẽte: de plenitudine eius, nos omnes accepimus.* Vualdenſ.

Quæ poterit cum Chriſti Vir-

Digitized by Google

ginali integritate puritas cōmendari: qui Virginum Spōſus, Agnus candidiſsimus, ſinè macula prædicatur? Quę Monachorum obediētia, cum illa comparabitur, eius, qui ingrediens in mundum dixit: *Ecce venio: in capite libri ſcriptū eſt de me, vt facerem voluntatem tuam*. *Factus obediens vſquè ad mortem*, vt in ſuis Epiſtolis teſtificatur Paulus? Adeò pauperem Chriſtum fuiſſe, vt ad mendicandum deuenerit indicat D.Th. opuſculo 19. cap. 7. Et probat Vuald. doćtr. fid. lib. 4. capit. 3. & 4. latè. Secunda namquè Corinth. cap. 8. verſ. 9. *Egenus* commēdatur: quòd nec hoſpitiolū habuerit, nec proprio tecto vtebatur, *qui non habuit vbi caput ſuum reclinaret*. Nam vt dicit Baſil. in Conſt. Monaſt. cap. 19. *Coacto diſcipulorum choro, communia cūcta, ſeq. ipſum Apoſtolis prabuit*. *Quia modum in communi viuendi elegit, quem retinent, qui modò vita ſua praſcripta rectè conſtruant, Antiſtiti ſuo obtemperantes, genus viuendi Apoſtolorum, ac Domini imitantes*. Ipſe ergò Chriſtus *aſcendit in montem* perfectionis, & in eo *ſedens*, ſtatum elegit ſublimiorem: atquè *aperiens os ſuum docebat diſcipulos: qui non renunciat omnibus qua poſſidet, & venit poſt me, non poteſt meus eſſe diſcipulus*. Quam *anguſta porta*, os Chriſti aperitur, ducens ad vitā! Ad quid rogo tàm anguſta porta aperitur? Vt ſit *arcta via ducens ad vitam*. Nonnè prima eſt via, & poſterior porta? Cur ergò priùs anguſta porta, & poſtmodum arcta via? Quia *aperiens os ſuum*, quod eſt oſtium; primò verbo, ſuo itidem exemplo faciens, quod docuit, patefecit arctam montis ſemitam, quæ ducit ad vitam. *Qui vult venire poſt me abneget ſemetipſum, &c.*

D.Thom. Vualdenſ. Baſil.

6 Et acceptandi vota Dei nomine, & ad Religionem ſuſcipiendi ſodales poſt ſe, Petro vniuerſalem reliquit poteſtatem, cum poteſtate paſcendi oues: quia ad paſtoralem dignitatem pertinet, & ad eum, qui Chriſti Vicarius eſt, & ipſius bonorum diſpenſator, cum clauibus ligandi, & ſoluendi, gerere in omnibus vices Dei, vt adnotat Petrus Damian. tom. 1. Epiſt. 19. ad Clericos, & Canonicos. Sic coacta in cœnaculo religioſa congregatione. *Exurgens Petrus in medio fratrum dixit: Oportet ex his viris, qui nobiſcum ſunt congregati, teſtem Reſurrectionis eius nobiſcum fieri vnum ex iſtis, &c.* Actorum c. 1. verſ. 15. Ad illum etenim, vt ad congregationis Caput, poſt Chriſtum, Religioſorum virorum ſpectabat receptio, à quo item dignitatum confirmabatur electio.

Pet. Dam. Act.

ARTICVLVS II.

Monaſticham Apoſtoli, & diſcipuli Domini, coluerunt diſciplinam.

1 *Re ipſa Apoſtoli cum voto rebus cunctis ſacularibus renunciarunt.*
2 *Ab Apoſtolis Euangelicus religioſus ſtatus ſumpſit exordiū.*
3 *Quod Iuueni praſcripſit Chriſtus ad perfectionem obtinendam, in exercitio, & opere Apoſtoli praſtiterunt.*
4 *Primi credentes veram ex voto religioſam vitam duxerunt.*

1 Hanc

1 HAnc perfectionẽ vitæ religioſæ à Saluatore probatam, Apoſtolorũ ſuſcepit Schola: vt omnium nomine condiſcipulorum, Primas indicauit Petrus, quandò Iuueni Saluator perfectionem conſuluit ſtatus: *vade vende omnia, quæ habes, & da pauperibus, & tunc veniens ſequere me, & habebis theſaurum in cœlis, tunc ait: Ecce nos reliquimus omnia, & ſequuti ſumus te, quid ergò erit nobis?* Non in affectu ſolùm, ſed in effectu, re ipſa omnibus renũciauimus. Nec puerili renunciatione temporaria, ſed firma, atquè perfecta, quæ vt reuocari nõ poſsit, promiſsionem exigit in manibus alterius, ſecundùm Ius: nec diuitias tantùm, ſed vxorem item dimiſimus, & ſequuti ſumus te. *Quorsùm enim* (arguit Hieronymus) *Chriſtus de præmio propter vxores relictas, ſermonem intuliſſet, niſi in illo, omnia, etiam vxores intellexiſſet? In illo ergò, omnia, vide diſcipulorum, & paupertatem, & caſtitatem: & in illo ſequuti ſumus te, perfectam diſcipulorũ obedientiam agnoſce.* Quorum votum Auguſtinus exprimit lib. 17. de ciuitat. Dei cap. 4. dicens: *Hoc votum potentiſsimi vouerunt.* Et D. Thom. 2. 2. quæſt. 88. art. 4. ad 3. & q. 188. art. 7. *Non eſt ambigendum, quin Apoſtoli vouerint omnia, quæ ad perfectionis ſtatũ pertinent, quando Chriſtum, omnibus relictis, ſequuti ſunt.*

Hieron. · Auguſtin. · D. Thom.

2 Cui ſententiæ Epiphan. Hæreſi 18. aſtipulatur, & quotquot ab Apoſtolis, Euangelij cunabulis, aſſerunt Monachorum cœpiſſe primordia. Chryſoſt. Hom. 17. in Matth. *Vis Monache, eſſe diſcipulus meus? fac hoc quod fecit Petrus, quod fecit Ioannes, &c.* Bern. libro de Amore Dei, *laus huius diſciplinæ, ab Apoſtolis ſumpſit exordium, &c.* Petrus Damiani tom. 1. Epiſt. 19. ad Clericos. *Apoſtolos certè, & ſucceſſores eorũ, ſi irreuerberatis oculis paginas noui teſtamenti percipitis, Monachico, non Canonico more viuere inuenietis.* Abbas Ioachimus, libro introductorio in Apocal. c. 20. *Ordo Religioſorum inſtitutus eſt ab Apoſtolis in Eccleſia primitiua.* Concil. Melden. cap. 9. *Sacrum Monaſtichum Ordinẽ ab ipſis Apoſtolis fundatum, &c.* Etſi in Conc. Colon. dicatur; non multò poſt Apoſtolorum tempore incœpiſſe: non exordium, ſed incrementum, vt intelligit Baſilius Pontius lib. 7. de impedim. matrim. cap. 2. n. 16.

Epiphan. · Chryſoſt. · Bernard. · Pet. Dam. · Abb. Ioac. · Conc. Mel. · Conc. Col. · Baſil. Pon.

3 Et conuincunt rationes, Apoſtolos vitam Monaſticham traduxiſſe. Etenim hic eſt perfectionis ſtatus, in omnimoda mundalium rerum abrenunciatione conſiſtẽs: idcircò eam perfectionẽ ambienti Dominus Iuueni conſuluit, non ſolùm vendere propria, ſed pretium funditùs erogare; quia in tali ſtatu ius nõ remanet ad relicta: quod omnium nomine Petrus ſe præſtitiſſe fatetur, cum ait: *Ecce nos reliquimus omnia.* Id eſt, id præſtitimus, quod Iuueni præſcripſiſti, quantùm ad effectum vẽditionis, & largitionis, qui conſiſtit in rerum amiſsione, & dominij, quamuis nec omnia vendiderimus, eaq. pauperibus largiti non ſimus, hoc enim nõ eſt de ratione ſtatus perfectionis, ſed ſola talis rerũ temporalium abiectio, vt ius ad ea reſumenda non extet: *Ecce nos ſic reliquimus omnia.* Nec ſola reli-

quimus temporalia, ſed affectus, & voluntates ad illa;non enim reliquit omnia, qui cum eis, voluntati, non vltimum vale dicit, qua enim ratione volũtati renunciat, qui reſumere eam poteſt, cum libet? niſi ius ad eam,per votum, aut promiſsionem amittat? Sicut Petrus reliquiſſe fatetur, qui cum ſodalibus ſtatum perfectionis admiſit: perfectiúsq. nobis,terrenis omnibus vltimum vale dixit. Et decebat,vt & tãta hæc res illorum dignitate,& ſanctitate ornaretur, & illi qui Magiſtri omnium,& Doctores erant Orbis futuri, hac quoquè laude non carerent; vt ab ipſis, Chriſto Authore,vitæ inſtituendæ perfectionem haberemus cum fide, tempore legis gratiæ.
Iſaias. Quarè in id Iſaiæ capit.40. verſ.9. *Super montem excelſum aſcende*
Hieron. *tu, qui euangelizas Sion,* Hieron. ait: *Præcipitur Apoſtolis, vt ad prædicationẽ,excelſa conſcendant: de magniſq. dicturi, in ſublimibus commorentur.* Aſcendit Chriſtus in montem, eos edocturus,ſed de monte deſcendit, turbas inſtructurus.

Primos credentes, cum Apoſtolis hanc inſtitutam vitæ rationem religioſam in Hieroſolymis
Hieron. coluiſſe, ſcribit Hieron.de Script. Eccleſ.in Philone. *Talis primò credentium fuit Eccleſia, quales nunc Monachi eſſe nituntur,& cupiũt, vt nihil vſquam proprium ſit,nullus inter eos diues,nullus pauper: patrimonia egẽtibus diuidebãtur. Quales, & Lucas refert, primùm Hieroſolymis fuiſſe credentes.* Au-
Auguſtin. guſtin. in Pſal.132. *Centum,ac viginti, qui ſimul erant in vno loco, qui, quæ habuerunt vendiderunt, & pretia ad pedes Apoſtolorum po-*
ſuerunt, Monachos eſſe, nouit. Caſ- *Caſsian.*
ſian. lib.2. de Inſtitut. renunt. c.5. *In primordijs fidei pauci quidem, ſed probatiſsimi, Monachorũ nomine cenſebantur* Iſidorus lib.2. de *Iſid.*
Offic.cap.15. *Monachorum genus eſt Cœnobitarum, more ſanctorum illorum, qui temporibus Apoſtolorum in Hieroſolymis, vendita, ac diſtributa omni ſua ſubſtantia indigentibus, habitabant in ſancta communione vitæ;non dicentes aliquid proprium,ſed erant illis omnia communia, & anima, & cor vnum in Deum.*

4 Ea tamen reliquiſſe ex voto, verba Petri probant ad Ananiam,
& Saphiram, Act.c.5. verſ.4. *Non-* *Act.*
nè manens tibi manebat, aut venundatum in tua erat poteſtate? Cur tentauit Satanas cor tuum mentiri te Spiritui ſancto,& fraudare de pretio agri? non es mentitus hominibus,ſed Deo. Indicans, liberum fuiſſe,retinere ſubſtãtias, antequàm eas per votum Domino nuncuparent. Nam ſi eam liberalitatem ex deuotione tantùm, & alacritate liberæ voluntatis, nulla interpoſita obligatione facerent, non mentiti dicerentur Deo,vt adeò grauiter punirentur.
Ananias ergò, & Saphira, ait Hie- *Hieron.*
ron.to.1.Epiſt.8.ad Demetriadem, *ideò condemnati ſunt,quia poſt votum, obtulerunt quaſi ſua, & non eius, cui ſemel ea vouerunt: partemq. ſibi aliena ſubſtantiæ eam reſeruarunt.* Sic Baſilius de Inſtit. Monaſt.pag.380. col.2. Chryſoſt. Homil.12.in Acta, Auguſtin.Sermon.27.& alij. Vndè ſequitur reliquorum fidelium votum,qui nõ minori feruore,quàm iſti proditores ſe, ſuaq. Domino nuncuparũt, in tanto numero, vt adhùc Apoſtolo-

ſtolorum temporibus multa fuerint Chriſtianorum excitata Monaſteria, vt ſcribit Dionyſ. Carth. in Opuſc. inſigniorībus, lib. 2. c. 6. *Porrò dum fidelibus vndiq. multiplicatis, vita illorum communis ab vniuerſitate credentium, nō poſſet ſeruari, cœperunt nonnulli, viuētibus adhùc glorioſis, & ſanctis Apoſtolis, vitam illam communem inter ſe, ſeorsùm reſumere, renouare, & eum multis additionibus, iuxtà Euangelica Chriſti conſilia, continuare, viuentes in omnimoda caſtitate, paupertate, obedientia, cum dira, ac ardua corporis afflictione, magnis vigilijs, ieiunijs, abſtinentijs, & diſciplinis. Porrò taliter conuerſantes, ab ipſis Apoſtolis, & Apoſtolicis viris nominati sūt Monachi, quaſi cuſtodes vnius, & vni ſummo bono iugiter intēti. Ab alijs autē dicti ſunt famuli Dei, propter aſſiduum, & eminēter deuotum, purumq. famulatum Deo, diù noctùq. exhibitum.*

ARTICVLVS III.

Prophetica veterum ſeges perſtitit cum Apoſtolis ſub Chriſti diſciplina.

1 *Vaticinium exponitur Iſaiæ de conuerſione diſcipulorum Eliæ ad Chriſti fidem.*

2 *Aliud Iſaiæ vaticiniū de fundatione Eccleſiæ Chriſti, in veris Religioſis declaratur.*

3 *Carmeli cultores fuiſſe ad Chriſti fidem conuerſos probat Eccleſiæ authoritas, & multorum hiſtoricorum teſtificatio.*

4 *Eſſeni antiquiſſimi ſunt, & ad fidem Chriſti conuerſi Palaſtini, & Alexandrini.*

5 *Adhuc fideles obſeruabant legis nonnullos mores, & ritus, in prioribus ſæculis Euangelij.*

6 *Eſſeni fuerunt veri Religioſi, & diſcipuli Eliæ, cuius Inſtitutum omnes Religioſi priores in Eccleſia Chriſti primordijs, amplexati ſunt: fueruntq. Apoſtolorum coadiutores.*

7 *Eandem viuendi regulam per Maiores traditione receptam priores Monachi Euangelij obſeruarunt, ac religioſi ſub lege, quoad ſtatum religioſum conducentem. Vnde ab Elia deductum dicitur inſtitutum Monachorum.*

1 NVmeroſam filiorum Prophetarum gregē caprarum, quæ aſcenderunt de monte Galaad, omnes gemellis fœtibus, in quibus ſterilis non eſt, de lauacro aſcendiſſe Salim Iordanis gurgitis, ablutionis Ioannis ad ſaliētes aquas in vitam æternam baptiſmatis Saluatoris, vaticinatur Iſai. c. 35. v. 2. *Lætabitur deſerta, & inuia, & exultabit ſolitudo, & florebit quaſi lilium, germinans germinabit, & exultabit lætabunda, & laudans.* Septuaginta legunt: *florebunt, & ſalient deſerta Iordanis.* Tēpore baptiſmi Chriſti, cuius in vitam æternam ſunt ſalientes aquæ. Tunc gloria Libani data eſt ei, decor Carmeli, & Saaron. Vbi per amœnitatem, & fertilitatem feraciſſimorum montium, ſpiritualem eorumdem ditem ſanctitatis fructibus fœcunditatem, ac vernantem virtutum floribus vbertatem, & frondentiū perfectione arborum eminentium amœnitatem degentium ibidem Religioſorum, ad Eccleſiam Chriſti *Iſaias.*

ſic in Eliſæana ſuccedit.In ill
nalis vis generatiua defeci
morte cum vita carnali : in
nec vitá , nec vis ſpirituali
ritualem nutriendi prole
fecit Eliæ: qui ſpiritum,que
buit ad inſtituēdum pro ſe
Prophetam , vt familiam p
heret,eidem in tranſitu tr
vt ſicut ipſe filiorum mult
illo ſpiritu, fœcundus ex
ter , ſic etiam maneret,&
ideò dicitur Elias , *Proph*
cere ſucceſſores poſt ſe;qui
dum inſtituendi Propheta
ſpiritum Eliſæo reliquit, c
phetas faceret ſucceſſores
1. Et hunc perſtitiſſe in P
poſterioribus , argument
quòd in primo poſt Eliā
ta, & in vltimo veteris t
ti , ac primo noui , Bapt
periatur , Chriſti Præn
venit in ſpiritu , & vir
parare Domino plebem
Vt credamus , talem
primo ad vltimum,
extitiſſe præclaris , c
tium 270. annorum
captiuitatem floru
9 Horum celebri
nadab, Eliſæi di
ab ipſo ad deſign
Iehu; Rechabita
& propterea p
Et eiuſdem
Oſee filius
tus contr
Oziæ, vel
pultus i
quart
na di
riu

[illegible]

Ducere ſucceſſores [illegible] *Sal* [illegible] *myſtica pecora*.

2 *Et cū Apoſtolis in Eccleſiæ Chriſti natalibus, Prophetarum Eliæ Seruatoris comites, & ſodales, eiuſdē Reipublicæ fundaſſe primordia, Prophetarum Princeps* [illegible] *plane coloribus idem* [illegible] *Iſaias, cum cap. 54.* [illegible] *De Eccleſia Chriſti fundata* [illegible]

[illegible] inſtituit, & à fundamē[illegible] exprimit erectionem. *Procella tempeſtate conuulſa, abſque ulla cōſolatione*. Quid paupera Chriſti Eccleſia extitit in [illegible]? cum ad Apoſtolorū [illegible], prius Chriſticolæ proſternebantur. *Ecce ego ſternam per ordinem lapides tuos, fundabo te in ſapphiris, ponam laſpidem propugnacula tua & portas tuas in lapides ſculptos, & omnes terminos tuos in lapides deſiderabiles. Vniuerſos filios tuos doctos à Domino*. Quos lapides Apoſtolos, & Diſcipulos ipſius Seruatoris, Patrum, & Interpretum gloſſæ perhibuerūt; Cum primæua idem fuerint fundamenta, turres, & portæ, Aulæ, & Regiæ ſummi Imperatoris. Iuxta illud Apocalyp. c. 21. v. 10. *Vidi ſanctam ciuitatem Ieruſalem, habentem portas duodecim, & fundamenta duodecim, omni lapide pretioſo ornata, & in ipſis duodecim nomina duodecim Apoſtolorū Agni*. Ne ipſos eſſe lapides fundamentales, & portas Regiæ Chriſtiferæ, quas Vates exprimit Iſaias, quiuis in dubium reuocaret. Vndè August. in Pſalm. 86. *Fundamenta eius in montibus ſanctis: diligit Dominus portas Sion ſuper omnia tabernacula Iacob. Quare fundamenta Apoſtoli, & lapides? Quia eorum authoritas portat infirmitatem noſtram. Quare ſunt portæ? Quia per ipſos intramus ad Regnū Dei*. Et quidem lapides propter conſtantiam, & ſtabilitatē ſtatus; & ornati propter humilitatem; & ordinati propter charitatem. Quæ [illegible] redegit lapi[illegible]

aſarotum regiæ, viros candido variatos colore, ſternam pauimēti primarium ordinem ex his lapidibus, & in vnum congerā ſo-. Ex quibus vna coaleſcet io in fundamētum Eccledo videlicet vnus Religio-virorum, quorū erant ommunia. Statuam firmum, votis religioſis cōſolida-irorum, qui vti lapides in-les, ex firmitudine votorū ant Eccleſiæ fundamenta aria. Nam vt ſcribit Sulp. Dial. 1. *Eccleſia auro non itur: ſed potiùs deſtruitur.* abo te in Saphyris: non in temalibus, ſed in cæleſtibus diui-, vt ceruleus cæli indicat Sayri color. *Et portas tuas in lades ſculptos:* totius proprietatis ſcißis omnibus tēporalibus, ſuer nudos omninò lapides. *Iaſpiis*, donorum ſpiritus, & virtutum varietate fulgentes. In Allegorijs Gotfridi Tilmani iſta vibrāt verba Hugonis Charenſis ſubtiliter meditata. *Eſt autem myſticum pauimentum, humilis concordia fratrum, qui ſpirituali fraternitate ſub Monaſterij regula, humiliter ſeipſos proſternunt calcandos etiam perſequentibus, concordi ſocietate: ne in diſpoſitione pauimēti, quid inter fratres inæqualitatis offendiculum ponat. Sed ordinatis fratribus beneuolæ ſubiectionis, ſcilicèt per charitatem, &c.*

Apoſt. ad Epheſ. Et hi, Apoſtoli ſunt, Chriſti Eccleſiæ fundamenta prim[illegible] Epheſios [illegible] ſus ſ[illegible] *peræd*[illegible] *Apoſto*[illegible] iunct[illegible] prim[illegible]

cij primarij; vt indumenti ipſorū poſteriorum natiui coloris lanarum indicat differentia. Ex quibus lapidibus huius coloris, non elaborati arte, vel fucati; viris nempè eo indumento aliquādo variatis, Ordinem conſtituendum in Eccleſiæ cunabulis prædixit Vates. *Ecce ego ſternam per ordinem lapides tuos.* Ex Apoſtolis, & Prophetis Ordinem vnum conſtituā, Eccleſiæ fundamentum primariū. Cùm vt teſtatur Ioſephus Antiochenus de perfecta Millt. primit. Eccleſ. c. 12. & 72. *Prophetici Inſtituti ſectatores de monte Carmelo deſcendentes, Apoſtolorum coadiutores, per Galilæam, & Samariam fidem Chriſti conſtantiſſimè ſparſerunt.* Et indicauit Hugo in illud Iob cap. 24. v. 8. *Quos imbres montium rigant, & non habentes velamen amplexantur lapides. Id eſt, Maiorum doctrina rigat.* Hugo. Ab altis namq. Propheticis Carmeli, & Galaad montibus, veluti decidentes imbres, hæc fluxere Inſtituta Monaſticha, quę ſūt profeſſi, *qui non habentes malitiæ velamen, ſunt lapides*, nempè Apoſtolos *amplexati*, ſub ſigno Chriſti, nomina militiæ dantes Chriſtianæ. Cui expoſitioni ſuffragatur Forerius. *Illa fuit verè aurea ætas, quandò nulla deerat Eccleſia Chriſti, in qua non eſſent Prophetæ, &c.* nec ſoli Videntes, ſed diuinas laudes ex monaſticho munere præcinentes. Quando Eccleſiæ vniuerſi filij docti à Domino, Prophetæ, & Apoſtoli inter ſe cōcordes, ab eodem Chriſto Magiſtro, edocti, eandem ſunt in Eccleſia ornamentum profeſſi diſciplinā. Vndè Hieron. Epiſt. ad Heliod. de laudibus eremi. *O ſolitudo*, inquit, Forer. Hieron.

in

in qua illi naſcuntur lapides, de quibus in Apocalypſi, ciuitas magni Regis extruitur! Loquitur de eremicolis, quos ſolitudinis lapides, ad propoſitum compellauit.

3 Et quidem Carmeli cultores, Eliæ aſſeclas ad Christi fidem fuiſſe conuerſos, Eccleſiæ probat authoritas in officio diuino, quod recitatur in toto Ordine Carmelitarũ die 16. Iulij, in lect. 4. Commemorationis ſolemnis B. Mariæ. *Viri plurimi, qui veſtigijs ſanctorum Prophetarum Eliæ, & Eliſæi inſtiterant, & Ioannis Baptiſtæ præconio, ad Chriſti aduentũ comparati fuerant, rerum veritate perſpecta, atquè probata, Euangelicam fidem confeſtim amplexati ſunt.* Et in vetuſtiſsima Chronic. Romana. *Fuit tempore prædicationis Chriſti, quòd fratres de monte Carmeli in Hieruſalem acceſſerunt. Et quidem illorum anno 7. à Paſsione Domini, regnante Romano Imperio, vſquè ad tempus Titi, & Veſpaſiani Imperatorum, apud Hieruſalem in porta aurea religioſè conſederunt, & tempore B. Petri Antiochiæ Cathedrati, ipſi in circumquaque regione adiacente, diuerſis locis catholicæ fidei inſiſtebant.* Io. Hieroſ. lib. de Inſtit. Monach. *Filij Prophetarum manſionem in Hieruſalem habebant vt in feſtiuitatibus, iuxtà legis præceptum, conuenirent ad eam. Propè quorum manſionem cœnaculum erat in monte Syon, in parte illius montis, quæ dicitur Mello, vbi olim erat palatium, quod Rex Dauid ſibi conſtruxerat, in quo habitabant Apoſtoli Chriſti Domini. Ideircò in die Pentecoſtes, prædicti Religioſi audientes inſolitum reſonare ſonitum in Apoſtolorum cœnaculo, obſtupuerunt: maximè cum illuc properantes audierunt, proprijs linguis eos loquentes magnalia Dei, cũ alij Iudæi eos vti ebrios irridebant. Apoſtolis exhortantibus ad fidem Chriſti, Religioſi adhæſerunt, & ab eis baptizati in Chriſtum crediderunt. Hi erant viri Religioſi, ex omni natione quæ ſub cælo eſt, qui de diſperſione, tẽpore Tiberij Hieroſolymã remeantes, deuotione terræ promiſsionis religioſè degebant cum alijs. Propter quod cum eis loquens Petrus, proprio nomine, filios Prophetarũ compellat.* Actorum c. 3. verſ. 25. Sic Paleonidorus lib. 2. ſuæ Hiſt. cap. 1. *Cùm ergò ex diuerſis collegijs ad diem feſtum in Hieruſalem conueniſſent, ab Apoſtolis baptizati ſunt, & Spiritu ſancto repleti. De quibus dicitur Actuum cap. 2. Erant in Hieruſalem habitantes Iudæi viri Religioſi, &c.* Tritemius lib. de Laudibus Carmel. c. 1. *A tempore Eliæ, & Eliſæi Prophetarum Domini, vſquè ad Chriſti Natiuitatem, plures montem Carmelum, amore ſolitudinis incoluerunt, ſicut ex veterũ hiſtorijs apertè demonſtratur: nam poſt Paſsionem Domini, prædicantibus fidem Apoſtolis, inter multos, qui tunc conuertebantur, etiam Carmeli montis Eremitæ conuerſi ſunt.* Sigisbertus Gemblacenſis in hiſtoria Hieroſol. *Cùm in ſancta pœnitentia Carmelitæ perſeueraſſent à tempore Eliæ, & Eliſæi Prophetarum, tandem Chriſtum prædicantem audierunt, & proceſſu temporis, per Apoſtolos baptizati ſunt.* Ioannes de Cimineto in Speculo Carmel. *Acceperunt ſermones Petri, & baptizati ſunt ipſo die in Hieruſalem in Chriſto Ieſu, & re-*

Chr. Rom. Hieroſol. Act. Io. Paleon. Io Trit. Sigib. Gē. Io. de Cim.

cipientes Spiritum ſanctum loquebantur diuerſa genera linguarum. Eutrandus, ſeu Luitprandus in fragmentis. *Elpidius, quem Sanctus Iacobus præfecit Toletanis Pontificem, Carmelita Monachus fuit; & in prima Petri concione conuerſus ad fidem, cum ſocijs multis venit in Hiſpaniam.* *Eutran.*

4 Doctrina hæc, cum doctiſsimorum Hiſtoriographorum de Eſſenis coit diſciplina, iſtorum referentium inſtitutionis primordia, in Euangelicæ legis tempora producta, qua per Ioannem, Apoſtolosq. ad perfectiorem fidem, & præſtantiorem vitæ rationem traducta eſt proles Eliæ. Horũ nâmquè Eſſenorum incõciſſam ſeriem, comprobant antiquiſsimam, Plinij verba, lib.5.cap.17. *Ab occidentali Aſphalitæ littore Eſſeni, quos fugiant vſquequaquè nocentes, gens ſola, & in toto orbe præter cæteras mira, ſinè vlla fœmina, omni Venere abdicata, ſinè pecunia, ſocia palmarum, per ſæculorum millia (incredibile dictu) gens æterna eſt, in qua nemo naſcitur.* *Plinius.* Cui acquieſcens Solin. *itaq.* (ait) *per immẽſum ſpatium ſæculorum, (incredibile dictu) æterna gens eſt.* *Solinus.* Quæ verba nunc vrgeo contrà Baronium, tom.1. Annal. anno Chriſti 64. num.6. putantem, *Eſſenos poſt Chriſtum, aut paulò antè, temporibus Herodis maioris cœpiſſe, quia in Ioſepho, maioris antiquitatis memoria non eſt.* Sed iam indè à ſuo tempore, multis retrò ſæculis, & ducentis annis antè Chriſti ortum, tempore Antiochi, & Pontificis Ionathæ eos retulit floruiſſe, lib.13. Antiquit. capit.9. & lib.18. cap.2. & quamuis in illo, ea antiquitas non exprimeretur, in Plinio nobis objicitur, & Solino: ſed cum filijs Prophetarum, & Rechabitis Eſſenorum idẽtitas, probata Iacobo Boulduc lib.3. de Eccleſia antè legem cap.12. eorumdem indicat vetuſtatem. *Bould.*

Et hos, de quibus ampliſsimè tractat Philo lib. de probi hominis libertate, & de vita contemplantium, & Ioſephus citatus, & 2. de bello Iudaico cap.7. à Iudæis ad Chriſtum progreſſos, Chriſtum induiſſe, probat cum Abulenſe de Palæſtinis Baronius; quòd cum omnes Paleſtinæ ſectæ, Phariſaica, Saducæa, Herodiana, & Samaritana, Euangelicæ diſciplinæ fuerint aduerſæ, non ſit ei reluctata Eſſenorum diſciplina. *Abulenſ. Baron.* Quod argumento eſt, eos Iudæos Eſſenos, Chriſticolas effectos, Euangelij iugo colla ſubieciſſe. Sicut illi, quos Alexandriæ nemora incolentes, Chriſtianè D. Marcus inſtituit, vt Hieron. ſcribit de viris Illuſtribus, agens de Euangeliſta Marco. *Hieron.* *Aſſumpto itaq. Euangelio, quod ipſe confecerat, perrexit in Aegyptum: & primùm in Alexandria Chriſtum annuncians, conſtituit Eccleſiam tanta deuotione, & vitæ continentia, vt omnes ſectatores Chriſti, ad exemplum ſui cogeret.* Et eoſdem fuiſſe Eſſenos Alexandrinos, de quibus Philo agit, tradit idem Hieron. Epiſt.22. ad Euſtochium, agens de Ægyptijs Monachis ſuæ ætatis. *Tales Philo, Platonici ſermonis imitator, tales Ioſephus Græcus Lybius in ſecunda Iudaicæ captiuitatis hiſtoria Eſſenos, refert.* Omnes etenim Eſſeni iſti, primò Iudæi, Chriſtiani poſtmodùm fuerunt effecti, quia nullum eſt fundamentum in Philone ad aſſerendum, Theoreticos

Serar. eſſe Chriſtianos, & Practicos, Iudæos, vt putauit Serarius lib. 3. Trihæreſ.cap.17. num.3. Cùm diſtinctio nulla queat aſsignari inter ea, quæ Philo tradit de Palæſtinis, & Alexandrinis, quorum omnium eandem ſinè diſtinctione viuendi memorat diſciplinam.

5 Sed quia cum fide Chriſti eãdem Monaſticham viuendi rationem obſeruabant ac priùs, cæremoniasq. nonnullas legales, maximè purificationes retinebant, & moralia, pſallendi Deumq colendi ritus à Prioribus mutuabantur, ideò Philo Hebræus in laudẽ gentis ſuæ de Eſſenis loquitur more Iudaico, ipſorum feſtiuitates Sabbata nuncupando, aliaq. referendo iure Moſayco. Vndè arripuit
Suarez. anſam Suarez to.3. de Relig.lib.3. cap.1. num.13. credendi, Eſſenos non habuiſſe veram, & ſanam fidem. Sed quod ego ſciam veterum hiſtoricorum nullus eſt, qui turpiſsimã eis omnibus hæreſeos notam inurat, ni Samaritis: quin à multis commendantur, quòd à Chriſto Domino, vel ab Apoſtolis reprehenſi non ſint. Et vellem, quòd aperiret Suarez vndè colligit, veram in ipſis omnibus nõ fuiſſe fidem.
Philo. De Palæſtinis ait Philo. *Eſſeni à ſanctitate dicti, quia ſumma Religone Deo ſeruiunt, non mactando victimas, ſed ſuaſmet ipſorum mentes componẽdo ad ſanctitatem.* De Alexandrinis. *Non debet huiuſmodi virorum virtus eximia, cauſam præbere ſilentij. Didicerunt à ſacris legibus colere illud ens, & bono melius, & vno ſincerius, & vnitate in generando antiquius, atquè vt ità dicam, principalius. Horum pietati quos meritò comparabimus? Hoc genus, vt abſolutæ probitatis receptum à Græcis, atquè Barbaris, maximè tamen in Aegypto circùm Alexandriam. Solitarij ſancta vita, dant operam miniſterijs. Legem tamen, & Prophetarum oracula diuinitùs prodita, alia pietati, ſcientiæq promouendi vtilia apud ſe habent, perpetuamq. Dei memoriam, vt ne in ſomnis quidẽ aliud eis obſeruetur, quàm imagines diuinarum pulchritudinum. Verſantes ſacra volumina, dãt operam Philoſophiæ per manus acceptæ à Maioribus. Curandæ animæ per totam vitam dediti, Cæli & mundi ciuibus, Patri, Conditoriq. rerum, propter ſuã virtutem commendatiſsimi. Qua conciliante, cæleſtis Numinis amicitiam, præmium conuenientiſsimum, fortuna virtuti poſthabita, euaſerunt ad ſupremum felicitatis faſtigium.*

Dices eos fuiſſe hæreticos, quia Iudaicis adhùc inſtitutionibus, & legis obſeruationibus inhęſerunt. Contrà eſt, quòd præſtantiſſimi Chriſtiani, tunc Hebræorum mores retinebãt. Sic Apoſtolus Paulus Nazareorum voti cauſa intonſam geſtabat cæſariem: cui Sãctus Iacobus Minor, & Chriſtia- Act Apoſt.
norum Eſſenorum magnus, Act. cap.21. verſ.20. ait: *Vides frater quot millia ſunt in Iudæis, qui crediderũt, & omnes æmulatores ſunt legis? Hoc ergo fac, quod tibi dicimus. Sunt nobis viri quatuor, votum habentes ſuper ſe, his aſſumptis, ſanctificate cum illis, & impende in illis, vt radant capita. Paulus aſſumptis viris, poſtridiè purificatus cum illis intrauit in templum, annuncians expletionem dierum purificationis; donec offerretur pro vno quoque eorũ oblatio.*

Dum

Digitized by Google

Dum autem ſeptem dies conſummarentur, &c. Erat enim iſta lex purificationis, ex conſtitutis Moſaycæ legis, quoties quis immundus, ſacrificiorum cauſa, templũ adire vellet ſolemnibus diebus; præſertim ſi celebrandum fuiſſet Paſcha. Quas legales purificationes, oblationes, aliaſque Hebræorũ cærimonias, etiam poſt Chriſti Aſcenſum in cælũ, vt chriſtiani alij, tunc licitè conſectabatur Paulus: Sic ſe defendens corã

Actor. Felice Præſide, Act. cap. 29. ait: *In hoc & ipſe ſtudeo, ſinè offendiculo conſcientiam habere ad Deũ, & ad homines ſemper. Poſt annos autẽ plures eleemoſynas facturus, in gentem meam veni, & oblationes, & vota, in quibus inuenerunt me purificatum in templo.* Et has etiam veri fideles obſeruabãt Eſſei Chriſtiani, non legis cærimonialia cuncta, ſed tradita à Maioribus potiùs retinebant moralia.

Caniſ. vt oſtendit Caniſ. lib. 1. de corrupt. Verb. Dei cap. 3.

Euſebius. Ità Euſebius Pamphilus lib. 2. Hiſt. c. 16. & 17. *Philo abſtinentium vitas eorum dumtaxat, qui nunc in Eccleſiis, vel Monaſterijs degunt, deſcribit ad liquidum: diuinis laudibus extulit ſui temporis Apoſtolicos viros, ex Hebræorum (quantum intelligi datur) præcipuè genere credentes: quoniam quidem conſtat, quòd hi, qui ſub Apoſtolis ex Iſraelitis credebãt, Iudaicis adhuc inſtitutionibus, & legis obſeruationibus inhærebant. Hic igitur deſcribens hæc in libello, quem de vita theoreticha Supplicum adtitulauit: primò omniũ viros ipſos Cultores, & fœminas cũ ipſis, ait Cultrices appellari: quo nomine ità appellabãtur, qui ſecũdùm Euangelium viuebant, antequàm Chriſtianorum appellatio per omnem locum diffunderetur. Dicit primò, quòd renuncient cunctis facultatibus ſuis, qui ſe ad huiuſmodi Philoſophiam dederint, & bonis ſuis, quibus interſt, cedant. Tum deinde, quòd omnes vitæ ſollicitudines procul abÿciant, & extrà vrbem egreſſi in hortulis, vel exiguis agellulis degant, refugientes imparis propoſiti conſortia, & vitæ diſſimilis contubernia, ſcientes impedimento eſſe hæc, arduum volentibus iter virtutis incedere. Tali quippè ordine calore fidei incitati hi, qui primitùs credebant, vitam duxiſſe memorantur. Quia ergò, & hic ſimilia ſcribit geri ab his, qui apud Alexandriam credebant, ſicut illi qui in Hieroſolymis ante crediderant, certum eſt, quòd idem actus, eademque inſtitutio, eãdem ſinè dubio, & Religionis fidem deſignet.* Hæc Euſebius, qui poſtquàm relatam à Philone iſtorum vitam expreſſit, ſubdit. *Quod ſi cui videtur adhùc ambiguum, adhibebimus etiam alia eius dicta, quæ nulli omninò, niſi noſtris tantummodò, etiã infideliſſimus quiſque fatebitur. In quibus ſupradictus vir, Eccleſiaſticæ inſtitutionis initia, & originem Apoſtolicæ, atque etiam Euangelicæ traditionis intexuit.*

Sozomenus in Hiſt. Tripartita c. 11. *Philo Pythagoricus ſuis temporibus refert, vndique egregios Hebræorum inquodã prædio circà ſtagnum Mariæ, in colle poſitum philoſophatos: habitaculum verò eorum, & cibos, & conuerſationem talem introducit, qualem & nos nunc apud Aegyptiorum Monachos eſſe conſpicimus. Et Philo* Sozom.

qui-

quidem hoc modò referens, videtur aperire, quia ij, qui ex Hebræis, ſecundùm eum, Chriſtiani ſunt facti, adhùc Iudaicè viuerent, eorumque conſtitutiones ſeruarent. Apud alios enim non inuenitur huiuſmodi vitæ conuerſatio. Vndè cõijcio ex illo, apud Aegyptios hanc Philoſophiam, habuiſſe principia. Boulduc. Iacob. Boulduc. lib. 1. de Eccleſ. antè legem, ex Abulenſi credit, prędictos Eſſenos Chriſtianos fuiſſe. Zeigler. Iacobus Zeiglerus in deſcript. Palęſt. in mõte Addumim fol. 38. *In huius ſolitudinis parte ſedit Eliabu Propheta, & Eliaſab conſtruxit cellas Prophetis. Manauit inſtitutio, & loci Religio ad poſteros. Fuitq. deſertum hoc, vſque ad Engbedi habitatum ab Eſſenis, hominibus incredibilis continẽtiæ. Quibus ætate illa, nihil innocẽtius omnium opinione habebatur, neque alij teſtes æquè incorrupti pariter ad plebem, & legis interpretes, & templi præſides. Sub quorum inſtitutum, educatus fuit Ioannes Zachariæ, & habitus in Eſſenis vnus prædicatæ ſanctitatis: in quorum collegium Chriſtus Dominus conceſſit, vbi fecit ieiuniũ quadraginta dierum.* Sic, & alij, qui ſanctiſſimos viros huius Inſtituti aſſeclas fuiſſe autumarunt.

6 Sed nec Eſſenos veram paupertatem, obedientiam, & caſtitatem coluiſſe, aut perpetua vota emiſiſſe credit Suarez citatus, negans illos veros Religioſos extitiſſe. Philo. At de eis Philo. *Per vitam totam continuam, neque vnquàm interruptam, ſeruant caſtitatem, & paupertatem. Non coacta caſtitas, ſed ſpontè continentes præ amore ſapientiæ, cuius ſtudio, per totam vitam contempſerunt voluptates corporis. Nemò ferre poteſt, vt omninò quidquam proprium ſit. Qui ſe huic vitæ inſtituto addicũt, præ immortalitatis, beatæq. vitæ cupidine, quaſi hac iam mortali defuncti, facultates ſuas relinquunt liberis, aut cognatis, vltrò eis poſſeſſiones cedendo: cognatos, patriamq. relinquunt. Relictis facultatibus, & auocamentis omnibus, fugiunt ſinè reſpectu fratrũ, liberorum, parentum, vxorũ, &c.* Hæc de eis Philo lib. 18. Antiq. Iudaic. cap. 2. Sed Ioſephus lib. 1. Ioſeph. de bello cap. 1. *Magnis execrationibus iurabãt obedire ſenibus, &c.* Citatus Solinus, *Venere ſe penitùs abdicarũt, nulla ibi fœmina, nemò* Solin. *ibi noſcitur, &c.* Hieron. Et citatus Hieron. Epiſt. 22. ad Euſtoch. agens de Monachis ſuæ tempeſtatis, *tales eſſe* dicit, *quales fuere ij, de quibus Philo ſcribebat, & Ioſephus Græcus.* Bartholomæus Caſſan. in Bart. Caſ. Cathalogo gloriæ mundi 4. p. 53. conſideratione: ait. *Antiquitas Religionis eſt maxima, cum reperiatur, Monachos, & Religioſos etiam fuiſſe in veteri teſtamento: quoniam vt habetur in volumine Scholaſticæ hiſtoriæ, ſub Rubrica de feſtis Iudæorum. Eſſeni in omnibus ferè vitam Monaſticham ducebant, omnia habentes communia.* Quorum adeò infinita propemodùm ſuccreuit religioſa cõgeries, vt Palæſtina tota fermè, Galilęa, Samaria, Ægyptus immo, & Alexandria eos non caperet. Hæc enim fuerunt aliorum, quotquot noſcuntur Inſtitutorum religioſorum limina, & ſeminaria; quippè à Palæſtinis Eſſenis integra Syria, & Palæſtina conſperſa eſt, & ab Alexandrinis, totius Ægypti Eremitarum, Cœnobita-

rumq.

rumq. ſeges exorta. De quibus Philo. *In his quidem nominantur Eſſei circiter quatuor millia in Paleſtina, & Syria. Hoc genus reperitur in multis orbis Regionibus, meritò vt abſolutæ probitatis receptum à Græcis, atquè Barbaris: maximè tamen in Aegypto frequentatur per præfecturas, & præſertim circùm Alexandriam.*

Quarè eandem viuẽdi normam ab Elia, eiusq. ſectatore Eliſæo inductam, omnes amplexati ſunt; qui Chriſti veſtigijs inſiſtentes, vitam tunc Monaſticham traducebant. Cùm Chriſtus, & Ioannes Eſſenorum duxerint vitam, vt probauimus ex Zeiglero, Boulduc, & alijs; quam Apoſtoli, ac Diſcipuli Domini æmulati ſunt; & qui priores in Chriſtianis celebrantur Eſſei, vt Scarioth Abbas, de quo *Caſſan.* Caſſan. in Cathalogo gloriæ mundi, 4. part. 53. conſid. ait. *In volumine Eccleſiaſt. Hiſt. in Rubrica de ſignis in morte Domini, habetur de S. Scarioth, qui Abbas Monaſterij fuiſſe dicitur: quo mortuo eius Monachi, & ſub eius obedientia degentes, inconſolabiliter doluerunt.* *Lodulph.* De Agabo, Ludolphus de Saxonia lib. de Vita Chriſti, in vita S. Annæ, ab Aſcenſio in compẽdium redacta, ex conſcripta Hiſtoria à Petro Dorlando, ſcribit. *Agabus caſto virginis amore captus, nihil ſcire potuit, præterquàm magnum in virgine latere Sacramentum: quo circà repulſam paſſus, ad Carmelitas ſe contulit, vbi ſanctã vitam vixit, vſquè ad Apoſtolorũ prædicationem: qua illis, vt eorum atteſtantur actus, coniunctus eſt.*

De Henoch de Amathi, Paleo- *Paleonid.* nidorus lib. 2. cap. 2. ſcribit. *Puer, velut alter Samuel à parentibus in montem Carmeli ductus, virgo permanens, Carmeli Fratrum Rector, & Præpoſitus fuit inſtitutus, deinceps Io. Baptiſtæ ductu, Chriſto iunctus eſt: ab ipſo ſeptimus in numerum Diſcipulorũ ſeptuaginta duorum ordinatus, B. Marco adhæſit. Hic aſſumpto Henoch Eremita montis Carmeli cum Euangelio, quod ipſe confecerat, perrexit in Aegyptum, vbi conſtructis Monaſterijs, & fratribus religiosè inſtitutis, Henoch ad terram ſanctã. poſt martyrium S. Marci reuerſus in montem Carmeli, depoſito Nicopolitano Epiſcopatu, contemplationi, & orationibus vacans, die 7. menſis Iulij, diem clauſit extremum anno Domini 64.* Sic in Hiſt. Hieroſol. Ioannes Bonifacius, de *Io. Bonif.* B. Virg. lib. 2. cap. 2. *Attamen quidam nomine Henoch, Carmelitis in Chriſto colendo, atquè ſequendo feliciter anteuertit. Qui D. Marci comes fuiſſe affirmatur: & fortaſsè conſors in illis Euangelicis cœnobitis, quos Alexandria omnium prima vidit, ordinandis.* Hunc cum Elia, & Eliſæo, Pontifices Sũmi referunt in Bullis Carmelitis conceſſis: quia vt illi in veteri, ità in noua iſte Religioſorum lege in Carmelo primas detulit, qui ſub prioratẽpora, præfuit antè omnes Carmelo. Quarè Iulius II. Gregorius XIII. Sixtus IV. Clemens VIII. hæc eadem verba trãſcripta afferunt. *Sanctorum Prophetarum Eliæ, & Eliſæi, & Henoch, necnon, & aliorum Sanctorum Patrum, qui montem ſanctum Carmeli inhabitarunt, ſucceſsionem hæreditariam habentes.*

Qui enim tunc Carmelum religiosè incolebant, & indè deducti, præcones Chriſti cum Apoſtolis

ſemina Euangelij mittebant, Eſſeni à ſanctitate dicti, originem ab Elia trahebāt, vt citatus refert Ioſephus Antiochenus de Perf. milit. prim. Eccleſ. capit. 12. & 72. *Perfectorum militum Chriſti coadiutores ſurrexerunt ſtrenuiſſimi viri ſolitarij contemplationi deditis, Eliæ, & Eliſæi ſequaces, qui de monte Carmelo deſcendentes, per Galileam, Samariam, & Palæſtinam fidem Chriſti conſtantiſſimè ſparſerunt.* Eutrandus, ſeu Luitprandus in fragmentis. *Magna pars eorum, qui diſperſi in perſequutione S. Stephani, ad varias partes traiecerant, & ad Hiſpaniā plurimi venerant, erat ex Monachis montis Carmeli, prædicationibus Chriſti, & Apoſtolorum ad fidem conuerſi; in quibus Elpidius, & ſocij Pontifices à S. Iacobo creati, & poſt Martyres facti.*

Iоſ. Ant. · Luitpran.

Vndè filij Prophetarum, Rechabitæ, Eſſeni, quaſi Eliæitæ, vel Eliſæitæ, Eliætanæ ſodalitatis alūni omnes, ex mente Boulduc de Eccleſ. antè legem lib. 3. capit. 12. ſunt dicti. Vt enim adnotauit Ægidius Camartus, de rebus Eliæ c. 3. ſect. 15. *Cùm ignis proprietas ſit, vt cum lumen ex lumine ſit, ignis natura non deficiat, huic proprietati participauit Elias, ſurgēs quaſi ignis, vt oſtenderet ſpiritum eius, ità in diſcipulos transfundendum, vt in nullo tamen deficeret; ſiuè cum Eliſæo duplicem ſpiritum poſtulāti conceſſit; ſiuè dum Prophetas fecit ſibi ſucceſſores poſt ſe; ſiuè dum varijs diſcipulis cæleſtia charismata procurauit. Nec ſinè cauſa de illo dicere poſſumus, quod de Chriſto, Iſaias cap. 59. Spiritus meus, qui eſt in te, & verba mea, quæ poſui in ore tuo, non recedent de ore tuo, & de ore ſeminis tui, dicit Dominus: à modò, vſquè in ſempiternum.*

Boulduc. · Camart.

7 Et eandem omninò viuendi normam, cunctorum eadem indicat diſciplina, vt patebit ſi Prophetarum Regulam, & Inſtitutum, cum Chriſtianorum prioris ſæculi conferamus doctrina. Nam, etſi à priſcis Monachis Regulam non habeamus ſcriptam, traditione tamen recepta, & ipſorum ea commēdata factis, inueteratuit diſciplina: ſicut Dei Eccleſiæ, tempore legis naturæ, Regula obduxit callos. Qua virtutis directione tradita, adeò pauperes Prophetæ erant, vt nec in communi, hortum vndè olera colligerent, poſsiderent, qui agreſtibus veſcebantur herbis, quòd ex Inſtituto egerent. Ea propter, ex mente Nili in Aſcetico, Eliſæus non detulit boues, & aratra, vt Prophetarum communitati ſeruirent, quia nec in communi, proprium poſsidere valebant; quibus propriam habere ſecurim non licebat, vt Theodoretus notat. Et Rechabitarum demōſtrat repetita confeſsio. *Ionadab pater noſter præcepit nobis dicens: agrum non ſeretis, domum non ædificabitis, vineam non plantabitis.* Hierem. cap. 35. Idq. comprobat Eſſenorum relata paupertas; & eorum, qui ex Apoſtolo, *circuierūt in melotis egētes.* Quam priorum Chriſtianorum paupertatem, D. Lucas multis, Actorum cap. 2. referebat. *Omnes etiam, qui credebant, erant pariter, & habebant omnia communia. Poſſeſſiones, & ſubſtantias vendebant, & diuidebant illa omnibus, prout cuiq. opus erat.* Adeò caſtitatem colebāt, vt propterea ſit ipſorum vi-

Nil. · Theodor. · Hierem. · Apoſt. ad Hebr. · Act. Apoſt.

vita, Theodoreto in Synopſi Prophetarum, Angelica nuncupata; Et vt eam obſeruarent, à vino abſtinebant, quibus vſus aquæ ſolùm licitus erat. Vndè Eliſæus, *ſanauit aquas in Ierichò inſalubres, qui fundebat aquas ſuper manus Eliæ*; Rechabitisq. præceperat Ionadab. *vinum non bibetis*. Quod obſeruabant Eſſeni, *quibus vinum erat pro veneno; quia per totam vitam, nequè vnquàm interruptam ſeruabant caſtitatem*, vt ex Philone tradidimus.

Sic priores Religioſi viri Credentes, Chriſti conſilio, cum parentibus, fratribus, & bonis temporalibus, relinquebant vxores, *qui ſe caſtrauerunt propter Regnū Cælorum*. Non enim Chriſti poterat eſſe diſcipulus, qui cum reliquis ſæculi obtentis, non dimitteret vxores. Lucæ cap. 14. *Qui nō odit patrem ſuum, & matrem, & vxorem, &c. Non poteſt meus eſſe diſcipulus*. Prophetarum obediētiam, Eliſæi, & ſuorum diſcipulorum probant ſæpè repetita facta, vt latè ſuprà probaui, *expetita Eliſæi facultate ab Elia; & ex ſubiectione filiorum Prophetarum ad Eliſæum*. Obedientiam Rechabitarum commendat Deus, & præmijs afficit per Hieremiam. Eſſeni *magnis execrationibus obediētiam adiurabant*, vt ex Ioſepho retulimus. Quam priores illi Chriſticolæ obſeruabant, quibus *erat cor vnum, & anima vna in Domino*; ſemetipſos etenim abnegauerāt, oderantq. propriam animam, qui Chriſti volebant eſſe Diſcipuli. Diuinarum laudum cantus, nomē ipſis dederat Prophetarum: cùm cantores ſint in ſacris litteris Prophetæ nuncupati. Eſſenorum frequentes cantus, & orationes extant ſæpiſsimè in Philone, & alijs Scriptoribus iam relatæ. Sicut in Luca primorū Credentiū in Orationibus perſeuerantia. Vigilias mediæ noctis in veteri teſtamēto, à Prophetis excultas nouit Concilium Aquiſgrenſe: quas eius aſſeclæ ad imitationem Chriſti, obſeruabant, *qui erat pernoctans in oratione Dei*. Communē Prophetarum vitam, Eliſæi ſuadet cura victum eorum quærendi communem; quam Eſſenorum deſcribit Philo; & Chriſti diſcipulorum in Actibus exprimit Lucas. *Omnes etiam, qui credebant, erant pariter, & habebant omnia communia. Quotidie quoque perdurantes vnanimiter in templo, & frangentes circà domos panem, ſumebant cibum cum exultatione, & ſimplicitate cordis, collaudantes Deum*. De ſtudijs ſacrarum Scripturarū, (in quibus ſe excolebant beati illi viri, qui in Eliæ amicitia fuerant decorati: quorum 1. Reg. cap. 1. Collegium dicitur *Ramata Sophim*, id eſt, Sapientum in lege, & ipſe *Scriba*, id eſt Sapientes.) D. Thom. 2. 2. quæſt. 188. art. 5. ex Sancto Hieronymo exponit illud Pſalm. 1. *Beatus vir, qui in lege Domini meditabitur die, ac nocte*. Quæ exercitia Eſſenorum, in ſacris Codicibus euoluendis, Philo commendat: *verſantes ſacra volumina, &c.* & Lucas Credentes extulit perſeuerantes in Apoſtolorum doctrina. Oeconomos in Monaſterijs, à tempore legimus Eliſæi 4. Reg. cap. 4. & ciborum præpoſitos. *Filij Prophetarum habitabant coram eo. Dixitq. vni de pueris ſuis: pone ollam grandē, & coque pulmentum filijs Prophetarum.*

Luc. | Concil. Aquiſgrēſ. | 1. Reg. | 4. Reg.

tarum. Et egreſſus eſt vnus in agrum; vt colligeret herbas agreſtes, &c. Quod obſeruatum Eſſenis, Ioſephus teſtatur lib. 2. de Bell. cap. 7. *Quaſtores creant, viros probos ex Sacerdotum numero, qui cibos eis conficiant.* Et de Apoſtolis Actor. cap. 6. verſ. 2. retulit Lucas: *Conuocantes duodecim multitudinem Diſcipulorum, dixerũt: non eſt æquum nos derelinquere verbum Dei, & miniſtrare menſis: conſiderate ergò fratres viros ex vobis boni teſtimonij ſeptem, plenos Spiritu ſancto, & ſapientia, quos conſtituamus ſuper hoc opus.*

Verùm nè vulgaria tranſcribã, Eſſenorum Inſtitutum, Propheticum Scriptores iudicarunt, Nicephorus lib. 2. Hiſt. cap. 15. *Vitam Propheticam flagranti, atque feruenti fide meditari, atque æmulari niſi ſunt.* Euſebius Pamphilus libro 2. Eccleſiaſt. Hiſt. c. 16. *Prophetarum more ſanctum, & ſeuerum viuendi modum ſedulò imitari nitebantur.* Genebrardus lib. 2. Chronolog. anno mundi 3272. *Eliſæus cõſtruxit cellas Prophetis in Ierichuntis ſolitudine, manauit Inſtitutum, & loci Religio ad poſteros, fuitq. deſertum hoc vſque ad Engaddi, ab Eſſenis habitatum hominibus, cõtinentia incredibilis.* Citatus Luitprandus. *Mihi valdè probabile eſt, & legitur in Orientis Hiſtoria, Elpidium, & reliquos Epiſcopos, quos traxerat S. Iacobus in Hiſpaniam, & ab ipſo Sancto Apoſtolo baptizatos, fuiſſe de numero Carmelitarum, qui in Hiſpania, & per alias Regiones, Monachatũ introduxerunt. Iſtos vocat Euſebius lib. 2. cap. 3. Prophetici Ordinis.*

Nic. eph. Euſeb. Genebrar. Luitpran.

Vndè Religioſorum antiquam ab Apoſtolis in nouo teſtamento per poſteriores acceptam viuendi normam, graues Doctores in veteri referunt ad Eliam: quòd huius per Apoſtolos, eadem ſit ad poſteriores traducta diſciplina. Sic Caſſianus Collat. 18. cap. 5. *In veteri teſtamẽto, profeſſionis huius fundauere primordia Elias, & Eliſæus, diuinarum Scripturarum authoritate monſtratur: ac deinceps, Principes Authoreſquè teſtamenti noui Ioannes, Petrus, & Paulus, cæteriq. eiuſdem Ordinis viri.* Hæc ibi, & in Præfatione ad Caſtorem, & lib. 1. de Inſt. c. 2. & lib. 2. de Pſalmor. numer. c. 5. Antiochus Monachus Homil. 89. *Qui ſe exuit poſſeſſione facultatũ, Eliæ comperitur eſſe imitator, Ioãnis item, & eorum, qui dixerunt: ecce nos reliquimus omnia, & ſequuti ſumus te.* Iſidorus Hiſpalenſ. lib. 2. de Offic. cap. 16. & 18. *A quo tam ſancti inſtituti ſtudiũ ſit exortum, breuiter intimabo. Quantum enim ad vetus teſtamentum attinet, Elias, Hieremias, & Daniel, caſtitatis, & continentiæ bono, primi ſtuduiſſe noſcuntur: quantum verò ad nouum teſtamẽtum, virorum virginum, caput eſt Chriſtus, & fœminarum virginũ, caput eſt Maria: indè agmina virorum, & puellarum ſanctarum, indè ſectatores, & ſectatrices perpetuæ continentiæ pullularunt.* Ex quibus, alijſq. Patribus habemus, in primitiuis fidelibus Monachis, modum viuendi Religioſorum, non fuiſſe diuersũ ab Eliætano: quia ſi inſtitutum diuerſum fuiſſet, non idẽ diceretur ab Apoſtolis acceptum, quod ab Elia eſt deriuatum, ſed diuerſum, vt patet. Quarè Antoninus Tit. 16. §. 4.

Caſſian. Antioch. Iſid.

§.4.loquens de Cœnobitis ſub Eliſæo degentibus ait: à Chriſto fuiſſe renouatos: quia per ipſum ad perfectiorem fidem, & præſtantiorem viuendi rationem, traducta eſt proles Eliæ: quod non dicitur de lege, & Sacerdotio veteri; quia illa vetera, funditùs interierunt, nec renouata fuerunt. Citatus Luitprandus. *Ordinem Carmelitanum, Monachi Carmelitani ad fidem Chriſti conuerſi, in Hiſpaniam intulerunt. Ex quibus fuit Elpidius Toletanus Præſul, à S. Iacobo conſtitutus. Qui Toleti fundauit Monaſterium Virginum, & Monachorum.* *Luitpran.*

Dices: ex Chryſoſtomo, Hom. 1. in Matth *Sicut Sacerdotum Principes ſunt Apoſtoli, ſic Monachorum Princeps eſt Ioannes Baptiſta:* Ergo Apoſtoli non ſunt profeſsi Monaſticam diſciplinam. Reſpōdetur: etſi ab antiquo Monachi, Sacerdotes regulariter non fuerint, quia eorum munera ſunt diuerſa: Semper tamen fuere Monachorum Cœnobia, Sacerdotum ſeminaria, vndè præſtātiſſimi Monachorum, Eccleſiæ Chriſti præfecti ſunt. Quorum in Euangelica tempeſtate, Chriſti Apoſtoli fuere Anteſignani; Sed Monachorum ſimpliciter, Ioannes extitit Dux, & Author. Hāc certè ſpirat Chryſoſtomi mens Ambroſiā; & exprimūt veritatem grauiſsima verba.

ARTICVLVS IV.

Eadem eſt Apoſtolorum, ac Prophetarum Religio Eliætana.

1 *Eadem eſt Religio, quā vnica ſerie deriuatur ab vno Capite ſucceſſione continua perſonarū, aliquo ſubſtantiali vinculo inter ſe vnitarum.*

2 *Eadem eſt religio cenſenda quā ſunt profeſſi diſcipuli Eliæ, & Chriſti Apoſtoli, quoad obſeruantiam Monaſtici ſtatus.*

3 *Mutatio, quæ paulatim fit in corpore myſtico, aut phyſico, nō tollit vnitatem moralem eius.*

1 CVm in myſticis corporibus ad ipſorum moralem vnitatem, ſucceſsio potiſsimum cōtinua perſonarum attendatur ab vno Capite, aliquo ſubſtātiali vinculo, pro ratione talis ſtatus, inter ſe vnitarū, in ordine maximè ad vnum moralem finem; eadem erit cenſenda Religio, quæ ab vno primo conditore, ſucceſſu temporum perſtitit, non interrupta ſerie, ſi eumdem præcipuè finem reſpiciat, quantumuis mutationes in ea ſint factæ pro varietate temporum, extiteritq. ſub diuerſis Capitibus, ac varijs, multiplicibusq. veſtimentis diſtinguatur: nàm, vt dicit Auguſtin. in Epiſt. ad Marcell. *Secundùm diuerſitatem temporum, leges mutandæ ſunt. Sicut alia in iuuentute, alia in ſenectute facieda ſunt.* Sic vnus Benedictinorum dicitur Ordo, vnicaq. Religio, in cuius Regula, de groſsitudine, aut colore habitus Monachi non cauſantur: etcuius Cœnobia à principio, ſub vno Præpoſito non extiterunt, ſed ſub ſingulis Abbatibus, independēter ab inuicem Monaſteria ſingula regebantur. *Auguſt.*

Ea propter eadem Apoſtolis, & prioribus Chriſticolis cenſetur profeſſa Religio, ac Eliætana: cuius Author, vt exemplaris cauſa

Chriſtus eſt, meritoria, & finalis: Elias, vt executione, & tempore hanc vitæ rationem imitatus eſt prior. Quemadmodùm Saluator eſt Chriſtus populi Hebraici, qui de Ægyptiaca Hebræos liberauit tyrannide: iuxtà illud Apoſtoli Iudæ. *Quoniam Ieſus populum de terra Aegypti ſaluãs: Secundò eos, qui non crediderunt perdidit.* Cũ tamen Moyſes huius populi Vindex in opere extiterit, & executione Saluator, Quia ſecundùm diuerſas rationes, duo eiuſdem operis, non opponuntur adæquati Authores. Sic Chriſtus primus in intẽtione, Author prior eſt virtute, exemplo, doctrina, & meritis Religionis; cũ alius ſit operis in executione prior Author, & imitatione; à quo ad poſteriora ſæcula, in conciſa ſerie, vnio eſt Religioſorum, ab vna origine per obſeruantiam trium votorum, ſecundùm tales communes leges, in ordine ad finem proximum acquirendæ perfectionis; vnicaq. propterea Monaſtica Religio: etſi primò ſub lege, poſtmodùm ſub Euangelio varias, mutationes ſit paſſa; ſunt enim accidentales, quæ tollere nequeunt ſubſtantialem ipſius vnitatem. Sicut eadem eſt Dei Eccleſia, ſub diuerſis legibus, & regulis, varijsq. mutationibus traducta ad poſteros ab Abel.

Vuald. Ità Vualdẽſis, doctrinalis fidei, lib. 3. art. 1. cap. 10. *Auguſtinus, & Euſebius probant Religionem Eccleſiæ Chriſti incœpiſſe ab Abel, & ſic deſcendiſſe per Patres: & tunc alijs ritibus vtebantur Patres veteres, & alijs vtimur nos. Sicut ergo variatis ritibus Religionis Chriſti cõmunis, per varias mundi ætates, eadem non minùs manet in ſubſtantia. Sic variatis ritibus Religionis peculiaris, Religio eadem manet in ſubſtantia, laudata à Deo, exercita à ſanctiſſimis Patribus, profeſſa à Prophetis, continuata ab Apoſtolis, inſtituta ſub Euangeliſtis: ex cuius fonte, demũ riui Religionis eiuſdem inundabãt, alluuione ſinceriſſima per tres Orbis partes, Aſiam, Europam, & Africam, ſanctiſſimis atteſtantibus, ſinè omni Chronographo, Doctoribus varijs. Quamuis enim Religioſi primaui, in multis videãtur eſſe diſſimiles poſterioribus: in omni tamen ſubſtantiali profeſſione, ſunt conformes.* Ioannes Hieroſolymitanus in lib. de Inſtit. Monach. *Intuentes quidam viri, Monachos montis Carmeli nunc inhabitantes, eſſe Chriſtianos, putauerunt eos non eſſe eiuſdem Religionis cum illis Monachis, qui olim per ſanctum Dei Eliam Prophetã, fuerunt in eodem monte inſtituti, pro eo quòd illi non fuerunt Chriſtiani, ſed Iudæi. Quam autem erronea iſtorum virorum opinio à veritate deuiet, ex ſequentibus manifeſtum fiet. Antiqui namquè huius montis Monachi, etſi non nomine, tamen recta fide fuerunt veri Chriſtiani, ſicut ſunt Monachi moderni: quoniam illi firmam fidem in Chriſtum habuerunt à quo, & animarum ſalutem ſperauerũt: pro qua conſequenda mundum reliquerunt, & corpora, ac animas ſuas Deo obtulerunt. De quibus ait Apoſtolus: Circuierunt in melotis, in pellibus caprinis: & hi omnes teſtimonio fidei probati, &c. Non ergò perfidi, quales ſunt moderni Iudæi, ſed veri fuerunt Orthodoxi. De quibus Saluator noſter. Multi Prophetæ, & iuſti cupierũt* *Io Hieroſ.*

vi-

videre, quæ videtis, & non viderunt, & audire quæ auditis, & non audierunt. Sed quamuis Sacramenta gratiæ, quæ nos his diebus, videmus in remiſsionem peccatorũ à Chriſto inſtituta, illi non viderint, hæc tamen omnia ſuis ſucceſſoribus vaticinati fuerunt. Quemadmodùm ait Petrus Apoſtolus: omnes Prophetæ à Samuele, & deinceps, qui loquuti ſunt, annunciauerunt dies iſtos ijs, qui iuxtà Petrum Apoſtolum, de animarum ſalute exquiſierunt, atquè ſcrutati ſunt Prophetæ, qui de futura in vobis gratia prophetauerunt, ſcrutantes quod, vel quale tempus ſignificaret eis Spiritus Chriſti: prænuncians eas, quæ in Chriſto ſunt paſſiones, & poſteriores glorias. Quibus reuelatum eſt: quia non ſibimetipſis, nobis autem miniſtrabant ea, quæ nunc nunciata ſunt nobis. Quamuis etiam in diuerſis mundi partibus poſt Eliam, ſurrexerint in lege noua diuerſi Monachorum Principes, ſecundùm diuerſa inſtituta, ſiuè ſtatuta ſpecialia, ſuos diſcipulos in obſeruantia vitæ Monaſticæ regulantes: ad nullum tamen alium finem, nequè per alios gradus, intenderunt ſuos diſcipulos principaliter perducere: ſed ad illum finem, & per illos gradus, per quos Elias ad finem, & perfectionem vitæ Monaſticæ, ſecundùm formam, per Deum ei traditam, ſuos diſcipulos perduxit. Propter quod prædicti Monachorum Principes, in ſana doctrina vitæ Monaſticæ, fuerunt veluti quidã particulares riuuli ab Elia, tanquam à primordiali, & vniuerſali omnium riuulorum fonte, deriuati.

3 Addo, quòd quamuis mutatio fiat in fine, & in omnibus medijs; quando tamen mutatio ſenſim, ac paulatim fit, mutatio talis, non cenſetur tollere vnitatem corporis moralẽ; maximè ſi quodd ſubſtantiale vinculum, permaneat inuariatum. Sic in rebus moralibus, quæ per ſucceſsionem ſolùm habent vnitatẽ, earum ſaluatur vnitas cum mutatione quauis, paulatim facta, ſi non ſit interrupta ſeries, aut ſucceſsio amputata, vt in Regnis contigit, & ciuitatibus, in quibus diuerſitas non dignoſcitur, cum mutationibus varijs. Idem enim Hiſpaniarum Regnum ab exordio eſt, quod per varios caſus ad nos perſtitit, eademq. vrbs feliciſsima Roma. Immò corpus phyſicum in vita hominis idem cenſetur, etſi multipliciter per ætates, ſecundùm etiam complexionem mutetur, de flauo in album, & de calido in frigidum: & ab vno fonte fluuius idem ſcaturiẽs, eadem fluens præpeti per annorum millia, iam placido murmure, curſu iam rapido, infinuoſo, aut recto præterfluens, & currens via, à ſcaturigine fugitiuus. Ità Religionis eiuſdem, per ſucceſsionem vnius ad alios, ab eadem manans origine, vnitas cenſetur eadem, non interrupta, pro diuerſitate temporum, cum mutationibus varijs. Sicut contigit in Eliætana, in qua mutatio per additionem ad perfectionem facta, extenſio, vel perfectionis eiuſdem potiùs reputatur intenſio, quæ rei identitatem non adimit, ſed adauget: vt conſtat in Phyſicis, & moralibus: eadem quantitas extenditur, & calor idẽ intenditur: atquè ijdem intendiũtur, & morales actus extenduntur.

P 4 Eiuſ-

Eiuſdem igitur Religionis eſt cenſenda vnitas Eliætanorũ, & Apoſtolorum, per ſucceſsionem, & interruptam ſeriem vnius ad alios, vt contigit in vnica Dei Eccleſia, etſi priùs extiterit hominum congregatio Hebræorum, & poſtmodum Chriſtianorum; primò ex vi inſtitutionis Religio non Clericorum, & poſteà præcipua Religionis pars aſſumatur ad Ordines, vt notauit Suarez tom. 4. de Relig. lib. 2. cap. 9. Florenti enim ſemper æuo viuere, Diuinitatis character eſt: cætera quæcumque viſuntur extrà Deum, variari, quis neſcit, niſi & ſui ignarus, & rerum omnium imperitus? Suarez.

ARTICVLVS V.

Vt Propheticum Religioſum Inſtitutum prioribus ſæculis ſubſtiterit in Chriſtianis; probatur ex libro, qui vindicatur Hieroſolym. Ioannis.

1 *In honorem Deiparæ, templum Eliæ, Carmeli cultores Chriſtiani effecti, conſecrarunt.*

2 *In hoc templo Baſilides obtulit Miſſæ ſacrificiũ, pro cognoſcẽdo euentu belli contrà perfidos Iudæos, tempore Veſpaſiani.*

3 *Non exularũt Carmeli cultores, in Aelij Adriani depopulatione Iudææ, ſed ad 400. annũ perſtiterunt Chriſti.*

4 *Liber de Inſtitutione Monachorum ad Capraſium, Ioannis Hieroſolymitani vindicatur.*

1 HÆc quæ tunc in Carmelo florebat proles Eliætana, cuius, vt ex citato Antiocheno Ioſepho accepimus, alumni, Chriſti Præcones euaſere, Apoſtolorũ indiuidui comites, & coadiutores clari; aliorum quotquot noſcuntur Inſtitutorum, lumina fuerunt, limina, & ſeminaria. Quippè Euãgelica fide exornato Carmelo, cãdidati filij tanti Patris, quò tandem loco, dicatũ anteà meritiſsimo Duci peruetuſtum ſacellum prominuit, recens Deiparæ conſecrarunt, quæ illos viuens non ſemel, præſentiæ gratia viſitauit. Vt qui in paterno domicilio progeniti, à Patre vitam ſpiritualem acceperant Propheticam Eliætanam, hac in poſterùm enutriti Parente, mirùm in modùm adolerẽt in eadem illuſtrata. Nec nobis opus eſt pluribus ad prædictæ reſolutionis conſtantiam, ſiquidem ſcriptum eſt, Malachiæ c. 2. verſ. 7. *labia Sacerdotis cuſtodiũt ſcientiã*. Malach. Pontificum decreta pro ſufficientiſsimo nobis teſtimonio ſint, quæ Brev. Car. in lect. 4 Offic. Cõmem. Sol. B. Virginis id probarunt. *Cùm ſacra Pentecoſtes die, Apoſtoli cælitus afflati, varijs linguis loquerentur: & inuocato Ieſu nomine mira multa patrarent: viri plurimi, qui veſtigijs Sanctorum Prophetarum Eliæ, & Eliſæi inſtiterant, & Ioannis Baptiſtæ præconio, ad Chriſti aduentum comparati fuerant, rerum veritate perſpecta, atquè probata, Euangelicam fidem confeſtim amplexati ſunt: ac peculiari quodam affectu, Beatiſſimam Virginem (cuius colloquijs, ac familiaritate feliciter frui potuere) adeò venerari cœperunt, vt primi omnium, in eo montis Carmeli loco, vbi Elias olim aſcendentem nebulam, Virginis typo inſignem conſpexerat, eidem puriſsimæ Virgini,* Sa-

Sacellum conſtruxerint. Ad nouum ergo ſacellum, ſæpè quotidiè conuenientes, ritibus pijs, precationibus, ac laudibus, Beatiſſimam Virginem, velut ſingularem Ordinis tutelam colebant.

Ioſ.Anth. Citatus Ioſephus. *Sanctorum Eliæ, & Eliſæi ſequaces, in Virginis Mariæ honorem, in Carmeli montis decliuio fabricantes Oratorium, Saluatoris Matri ſpecialiſſimè ſeruierunt.* Ioan.Hier. Ioannes Hieroſol. in ſuo lib. de Inſtit. Monach. cap. 36. *Deſtruentes eorum Seunion antiquum, ædificauerunt cappellam in ſitu illo in quo Elias orans viderat nebulam.* In Hiſt. Roman. apud Paleonido lib. 1. c. 6. Paleon. *A tempore Eliæ, & Eliſæi Prophetarum, Religioſi de numero eorum, qui morabantur in monte Carmeli, iuxtà ciuitatem Dominæ noſtræ Nazareth, ſecretiùs ſolebant inhabitare, vſque ad tempora Saluatoris. Qui tandem prædicantibus Apoſtolis, in fide confirmati, in vno latere ipſius montis, primò Eccleſiam in honorē Virg. Mariæ cōſtruxerūt.* Rich. Ard. Ardinachanus Primas Hiberniæ in Serm. apud Vualdenſem de Sacramental. tit. 9. cap. 89. Vualdenſ. *Vt dicunt fide digna hiſtoriæ, à tempore Eliæ, & Eliſæi, qui ſæpiùs morabantur in mōte Carmelo, iuxtà ciuitatem Dominæ noſtræ ad tria milliaria, ſolebant homines deuoti ſecretiùs habitare, vſquè ad tempora Saluatoris. Et tunc illi Eremitæ, prædicantibus Apoſtolis, inter cæteros ſunt conuerſi, & in vno latere montis ipſius, primi Eccleſiam in honorem B. Virg. conſtruxerunt.* Ioan.Trit. Ioannes Tritem. lib. de Laudibus Carmel. cap. 7. *Non diù poſt Domini Paſsionem, fratres montis Carmeli capellam in eiuſdem montis latere, in Dei Genitricis honorem conſtruxerunt.* Quibus acquieſcūt Nauarrus de Horis Canon. cap. 21. num. 77. Nauarrus. Rodriguez Tom. 1. quæſt. Regular. q. 1. Rodrig. Tapia in Auth. *Ingreſ.* c. 17. nu. 3. Car.Tap. Morigia de Orig. Relig. cap. 30. Paul.Mor. Salazar. in defenſor. Concep. c. 38. Salaz. cit. 11. Et eiuſdem templi gloriā ſic cecinit Mantuanus in Partenic. Mantuan. lib. 3. fol. 88.

Propterea montana viri Spelæa colentes:
Audito illius fato, ſublime Sacellum
A primis poſuere iugis, primi: atq. quotannis
Sacra inſtaurātes, hymnos, & thura ferebant.

Et agens de Agabo.

Incola Carmeli vixit, tandemq. voluto
Tempore, cum magno fidei myſteria Paulo,
Edidit. Mariæ primus cū Patribus Aedem,
Vertice Carmeli poſuit. Sociosq. vocatos
Ad Iordanis aquas, luſtralibus abluit vndis.

2 In hoc templo Baſilides Carmeli incola, vero Deo ſacrificiū litauit, Imperio Veſpaſiani, anno 72. pro euentu belli cognoſcēdo. Cum enim accepiſſet Imperator, inſignium virorum in Carmelo clarum adeſſe cœtum, fama perilluſtrem, veterū Prophetarum propaginis; in quo filij erant, qui Parentum ſpiritu, futura prænoſcebant, & in ſacrificij ara Oracula ſuſcipiebant: illud pro hac re imperauit offerri. Tanta enim apud antiquos Vatū dignitas erat, vt ſi bellum inire cogitarent Reges, id inconſulto Vate pertentare temerarium piaculū cenſeretur. Quamobrē adhùc inter Hebræos, non niſi ad Prophetarum nutum, ex præcepto legis, caſtra vertenda erant, vt lib. 3. Regum, & alibi, videre fas eſt. Quod ſcribit gentilitio more, Cornelius Tacitus Corn.Tac. in Veſpaſian. *Eſt Iudæam inter, Syriamq. Carmelus, ità vocant montem, Deumq. nec ſimulacrum Deo,*

aut

aut templum (more gentium) ſic tradidere Maiores, ara tantùm, & reuerentia, illic ſacrificanti Veſpaſiano: cùm ſpes occulta verſaret animo, Baſilides Sacerdos inſpectis extis identidem: quidquid eſt (inquit) Veſpaſiane, quod paras, ſeù domum extruere, ſeù prolatare agros, ſiuè ampliare ſeruitia, datur tibi magna ſedes, ingentes termini, multum hominum. Suetonius Tranq. in Veſpaſ. *Apud Iudæam Carmeli Dei Oraculum conſulentem, ità confirmauere ſortes, vt quidquid cogitaret, volueretq. animo, quantumlibet magnum, id eſſe prouenturum polliceretur.* Qui cum more ſint loquuti Gentilico, negant ibi Fanum Idolo dicatum. Quarè omnia eorum dicta, de Orationibus, & Sacrificio, à Baſilide Carmeli montis cultore ad Deum, & Dei param fuſis, pro fortunato belli euentu, explicanda ſunt. Pro felici enim victoria eſt deprecatus Sacerdos, vt ad votum nûcio Imperator allectus, pateretur ibidem monachos cõmanere.

Suet. Tran.

Vt ad annum 135. ex hiſtorijs eos nouimus perſtitiſſe in Carmelo, cùm Ælius Adrianus Iudæos cunctos in exitium vocauit, & Chriſticolas gladio dedit inexorabili, ſed Carmeli Cœnobium depopulari non eſt auſus, quòd felix Veſpaſiani omen, inde originem nouit trahere. Vndè reliquis Eremitis fugam arripientibus, & in montium cauernis latitantibus, Cœnobijsq. eorum languentibus per annos triginta nouem, vſquè ad Commodi imperium, cum anno Chriſti 182. noſtris eſt datum reſpitare Chriſtianis, pacatis cũctis rebus eorum, vt noſtri poſſent Monaſteria reficere Eliætani: Carmeli cultores, patrium ſolum, propriumq. Cœnobium inhabitarunt: nec deſeruerunt ad quatercenteſimum annum, cum librum de Inſtitutione Monachorum Ioãnes 44. Hieroſolymorum Antiſtes, Carmeli incola, & Regulam inſcripſit ad Capraſium: cuius argumentum eſt, de Monachis, qui in veteri lege exordium ſumpſerunt, & in noua perſtiterunt, ad ea tempora Syricij Papæ, Imperatorum Honorij, & Archadij: Quibus per parentum exempla, Regulam obſeruandam preſcribit idiomate Græco, diuiſam 41. capit.

Etſi eius eſſe negent librum Baronius, Tom. 6. Annal. an. 444. num. 18. & Bellarminius de Scriptoribus Eccleſiaſt. qui vſquè ad illos, ſub tanti Authoris auſpicijs, Græco idiomate vidit primò lucem, & volitauit per auras poſtmodùm in latinum traductus multis annis, Scriptore nullo renuente, aut nec etiam Hæretico Authore contradicente: cum ex illo in Hæreticos inſurgat Vualdenſis, eumq. admittat infidiſsimus Ioãnes Balleus in Cathalogo Scriptorum Britanniæ, Centuria 1. in Appendice ad faſtidium priſcum. Quarè in expurgatiſſima veterum Patrum Bibliotheca, Tom. 8. Ioãnis hic liber inſcribitur 44. Hieroſolymitani Antiſtitis, quidquid ex Baronio, libro ſuperſcripſerit Margarinus,

Hunc etenim Ioannis librum, receperunt ante Baronium, Cyrillus Doctor Græcus in Epiſt. ad Euſebium, ante annum 1200. Philippus Riboti per annũ 1300. In Speculo Carm. vbi, Ioannes Venetus per annũ 1348. Ricardus Ardina-

cha-

chanus, Primas Hiberniȩ in Conc. Auinion. per annum 1350. Ioannes Groſſ. in Virid. Carm. 2. Claſ. per annum 1380. Vualdenſis, de Sacramental. Tit. 9. cap. 89. Thomas Serop. Dromenſis Epiſcopus, qui hunc librum de Græco in idioma Anglicanum traduxit vulgare (vt ſcribit Ioannes Pitſeus, de Script. Angliæ). Paleonidorus, de Antiquit. Carm. Mantuanus in Apologia, Ioan. Tritemius de Laudibus Carmel. Molanus in Bibliot. Theologica, cum alijs antè Baronium. Eius contemporanei, prioribus acquieuerunt, Caniſius de B. Virg. lib. 2. cap. 3. circà medium §. *Non receptam* Gregor. de Valencia in Controuerſ. Tractat. de Votis Religioſ. Thom. à Ieſu, in expoſit. Reg. Car. Petrus Lucius in Cõp. Hiſtoriali, & in Apolog. pro Tritemio, Paulus Morigia de Orig. Relig. c. 30. Carolus Tapia, in Authent. Ingreſ. cap. 17. C. de ſacroſ. Eccleſ. Io. Bap. Cõfectius, in Collect. Bull. cap. 7. Hieronymus Plati, de bono Statu Relig. lib. 2. c. 22. Poſt Baronium, librum Ioannis admittũt Carthagena Franciſc. Tom. 4. Homil. 17. Poſſeuinus in Apparatu ſacro, Tomo ſuo 1. Salianus, To. 4. Annal. anno mundi 3123. §. *inquit*, Sanchez 3. Reg. c. 17. n. 13. Pitſeus, de Script. Angl. Leander de Granada, Diſcurſ. 4. §. 2. in Vita S. Getrudis, Ioan. à Ieſu Maria in Comp. vitæ S. Thereſ. lib. 1. c. 2. Boulduc, de Eccleſ. ant. leg. lib. 13. cap. 12. Suarez Tom. 4. de Relig. lib. 2. cap. 10. Laurentius à Ponte lib. Sapient. Paz, Tom. 1. Expoſit. Simboli, lib. 5. p. 22. Ildeph. à Ieſu Maria lib. de Doctr. Relig. 3. par. c. 3. Valderrama in Teatr. Relig. Serm. de Sancto Elia, Hojedade Concep. cap. 1. Mexia dela Cerda, Ægydius à Præſent. lib. 3 quæſt. 4. art. 1. §. 1. n. 8. Lezana, c. 18. & hi de Concep. Corn. à Lap. in Epiſt. ad Hebr. c. 11. v. 38. n. 376. Baeça, in Euang. lib. 1. c. 8. §. 9. & 13. Salazar, de Concep. ſæc. 4. arg. 12. *Abſit* (ait) *vt ego gloriam iſtam Carmelitis Patribus inuideam. Vidi certè, atquè euolui non pauca antiquitatis monumenta, vt in hac controuerſia aliquid certò definirem: nihil tamen comperi, quod non ſuaderet, dictum de Inſtitut. Monach. librum ab ipſo Ioanne conſcriptum fuiſſe*. Sic eum à calumnijs liberat Vuaſtelius in Apolog. pro Ioan. Pinto, in Hierarch. Carm. Tract. 1. cap. 2. & 3. Franc. de S. Mar. in Hiſt. Proph. lib. 2. c. 19.

Atquè libri antiquitas ſic probatur. Author libri ſcribit; Carmeli incolas ſua ætate, clamyde vſos alba: ergò vel Author ſcripſit antè annum 636. cum tempore Homar Regis Arabiæ, alba pallia Religioſi amiſerunt, & variata ſumpſerũt: vel poſt Honoriũ IV. cuius iuſſu clamydem variegatã reliquerunt, & albam cappam reſumpſerunt? Non poſt Honorium ſcriptus eſt liber. Nam per annum 1141. Cyrillus Grçcus refert, hunc librum fuiſſe tranſlatum de Græco in Latinum ab Aymerico: ergò fuit ſcriptus antè annũ 636. cum albis pallijs vtebantur Carmeli Eremitæ. Accedit, quòd capite vltimo ſcribit Author, Eremicolas Carmeli tunc geſtare baculum in morem Eliſæi: cuius rei nullum in Epiſtola Cyrilli, aut poſterioribus ſcriptis veſtigium reperitur: ergò Author huius libri antiquior eſt Cyrillo Græco. Inſupèr

Digitized by Google

ſuper. In eo libro nulla fit mentio alicuius Pontificis, qui Ordinem confirmauit, & Indulgentias ei conceſsit à tempore Leonis IV. ſæculo 9. vt in Bullis habemus Sixti IV. & Gregorij XIII. Ergò Author libri eſt antiquior Leone IV. qui Indulgẽtias primò conceſsit Carmelitis, in ſæculo 9. & antiquior alijs Pontificibus, qui Ordinem confirmarunt. Tandem, veſtigium Aymerici, qui Carmeli Eremicolas inſtaurauit, aut Alberti, qui eiſdem vitæ formulam, & quam nunc obſeruant Regulam conceſsit, nullum in libro prædicto reperitur: ergò libri Author, his omnibus eſt antiquior.

Præterea, Baronius, anno 1181. fol. 747. exiſtimat, quòd Ordo Carmelitarum incœpit ſub Alexandro III. & Author huius libri eſt aliquis Carmelita recenſior: ergò liber eſt poſterior Alexandro III. Sed ex eodem Baronio, antè Alexandrum III. ſub Cæleſtino Pontifice, anno 1143. Aymericus Patriarcha Antiochenus floruit, qui hunc librum de Græco traduxit in Latinum, vt ex citato habemus Cyrillo, & Molano in Bibliotheca Theolog. Saliano, anno mundi 3123. §. *inquit, &c.* Balleo in Cathalogo Script. Brit. Ergò iam antè Alexandrum III. erat liber forâs emiſſus, ſub auſpicijs Hieroſolymitani Ioannis, Antiſtitis 44. & vt talis indubitata tunc fide in lucem ſuſceptus. Aliter non tanti haberetur liber à Patriarcha Aymerico, vt eum latinitati donaret, ſi certus nõ eſſet de Authore, ac de libri veritate, referentis Carmelicolas tot, ac tantis antè ſæclis, per annum nempè Chriſti 400. vigentes in Carmelo.

Fundamentum Baronij librum negantis fuiſſe Ioannis 44. eſt; quia liber agit de Carmelitis, qui poſt multa ſæcula incœperunt oriri. Reſpondetur: Ordinem Carmelitarum, per modum vnius corporis religioſi ſub vno Capite, in ſe cõplectẽtis profeſſores omnes Eliætanos, eſt verum incœpiſſe ſic colligi, & multis annis poſt prædictum Ioannem nominari; non verò Eremitas in Carmelo tunc dicimus inchoari, quos, vt citatus ſcribit Cyrillus, ipſe gubernauit Ioan. *Fuit autem tẽporibus Arcbadij, & Honorij Imperatorum, in monte Carmelo, quidam dictorum Religioſorum Pater, miræ virtutis, & perfectionis Ioannes nomine, qui cæteros conſortes ſuos eiuſdem montis Monachos, exemplo ſuo, & magiſterio, ſolicitè inducebat ad perfectionem acquirendam, ſecundùm Propheticam diſciplinam vitæ Monaſticæ per Eliam Prophetam inſtitutam. Quam Ioannes eis exponebat ex diuerſis literis tàm veteris, quàm nouæ legis, & ex nonnullis tractationibus editis à prædeceſſoribus ſuis. Qui tandem propter eius ſanctitatẽ in Pontificem Hieroſolymitanæ Eccleſiæ ſublimatus, Apoſtolo Iacobo in Epiſcopatu eiuſdem Eccleſiæ 44. ſucceſsit.* Quarè Gregorius Nazianzenus Oratione de pauperum amore. *Præclara eſt* (inquit) *ſolitudo, & vita ab hominum commercio remota, idquè nunc docet mons Carmelus, & Ioannis deſertum, &c.* Et infrà. *Vt ab omni negotio tranquillè philoſopharer, mecumq. ipſum colloquutum haberem, Eliæ Carmelum cogitabam, Ioannisq. deſertum, ac cæleſtem eorum, qui hoc Philoſophiæ genus* Cyr. Græc. Nazian.

pro

Baſil. *prophitentur vitam*. Baſilius in Epiſt. ad Chilonem. *Hic mons Carmelus, in quo Elias demoratus perplacuit Deo, &c.* Iſti igitur Eremitæ in Carmelo, antè Ioannem degebant; & à ſuo Carmelo dicebantur Carmelitæ, ſicut ab alio, Nabal eſt cognominatus Carmelus, & ipſius vxor Abigail Carmelitida. Non ſiç alia Eremitarum Cœnobia compellabantur, etſi idẽ profiterentur Inſtitutũ Eliæ, quia iſtud nomen *Carmelita*, non ſignificabat tunc Inſtitutum viuendi, ſed Carmelum incolentem, ſicut Thabeſionita, non Religionis Inſtitutum, ſed habitatorem importabat Thebaidæ. Sic idem

Io. Hieroſ. Ioannes dicit in ipſo libro. *Quia dicti Monachi ad exemplum Eliæ, coluerunt iugiter in Carmelo iuſtitiam vitæ Monaſticæ, propterea appellati ſunt Eremitæ Carmeli. Cæteri huius Religionis Monachi habitantes alibi, cupiunt idcircò Carmelitæ appellari, quia eorum Religio, & ſancta conuerſatio eſt ab illis deriuata, & ſumpta, qui prædicto modo ſatagerunt in Carmelo continuò Religioſam vitam Prophetæ Eliæ, & vſquè nunc ſatagunt imitari*. De quibus agens Hieron. Epiſt. 13. *Noſter*

Hieron. *Princeps eſt Elias, noſter Eliſæus, &c.* Ea propter Carmelitas non vocat; quia non egit de cultoribus Carmeli, ſicut nec de multis alijs egit Eremicolis illius ætatis, quorum hiſtorias, in Vitis Patrum ab alijs Hiſtoriographis legimus exaratas.

Roman. Hieron. Roman Auguſtin. in ſuo Defenſ. cap. 8. fol. 312. col. 3. negat hunc librum iſtius fuiſſe Ioannis, quia non eſt 44. Præſul Hieroſolymorum, qui ſucceſsit Cyrillo, ſed 47. poſt Iacobum. Reſpõdetur: tres Præſules per Achaziũ Arrianũ introductos, expulſo Cyrillo, non fuiſſe veros Antiſtites, ſed falſos Arrianos, quibus relegatis, Cyrillus eſt in ſuam ſedem reuocatus, Gratiani tempeſtate, in ſecunda Synodo, vt Nicephorus habet in Chronologia. Et ità tribus illis nõ recenſitis, eſt Cyrillus 43. Antiſtes, & eius ſucceſſor Ioãnes, verus Hieroſolymorum Pontifex 44.

Margarinus Bibliothecæ Patrum Scholiaſtes, huius libri Authorem, Græcum in dubium reuocauit, eo quòd in illo videatur ſtylus relucere latinus. Reſpondetur ex Hieronymo Epiſt. 62. ad Theophylum contrà Ioannem. *Arbitror eum aſſidua confabulatione, & quotidiano Latinorum conſortio Romanorum, non ignorare ſermonem latinum*. Vndè ſicut ſermonem, ſtylum poterat comparare latinum. Nè Græco propter ſtylum, librum negaremus latinum. Sed à Vuaſtelio Græciſmi in libro obſeruati, Græcum Authorem redolent, non latinum. Qui encomiorum Eliæ, & Eliſæi, ac filiorum Prophetarum deditus deſcriptioni, dum Græcorum traditionibus immoratur, à Philone, Ioſepho, & Hegeſippo Græcis Authoribus, multa mutuatus, nec verbum Latinorum Patrum vſurpauit. Et allegoriarum materies ſingularis, ingenij acumen potiùs Græcum indicat, quàm Latinum. Et quis non videat in multis Græcorum voluminibus, cum idiomate, Græcum ſtylum traductum in Latinum? Quia vt dicit Hieronymus in Epiſt. ad Pammachiũ. *Peritus interpres, non debet affe-*

Hieron. (margin, beside "detur ex Hieronymo Epiſt. 62.")

Hieron. (margin, beside "in Latinum? Quia vt dicit Hieronymus")

ctare

ctare ſermonem, & phraſes libri transferẽdi, ſed eius lingua, in qua conatur eum trãſferre, vt maneat cuiq; lingua, ſua proprietas, nè ſi verbum è verbo transferat, nimia obſcuritate tadium lectori pariat. Hac ratione ſinè Græco flore, & originario ſplendore; forſan liber iſte traductus eſt, & Interpres allegat Scripturas, nõ iuxtà Græcam, ſed iuxtà vulgatam editionem latinã, ſicut Origenis, Chryſoſtomi, Theophylacti, & aliorum Græcorum Interpretes fecerunt.

Solùm ex Vuaſtelio in Apologia pro Ioanne, eſt aduertendum, in volumine iſto de Inſtitutione Monachorum, nonnulla reperiri, quæ ad verbum tranſcripta ſunt, ex latinorum Patrum Commentarijs: quia impreſſores tàm indignè Speculum Carmelitarum Philippi Riboti prælo ſuo oppreſſerunt, vt interdùm vix ſenſum, conſtructionemvè poſsimus colligere. Hic Scripturas, ibi Authores prætermiſerunt: alibi aliud tranſpoſuerunt, ſubſtitueruntq. Quarè in editione Pariſienſi, quæ facta eſt ex mendoſo illo Exemplari, verba iſta: *Reor hoc, & ſeptuageſimi Pſalmi titulum, &c.* quæ ſunt initium capitis 27. cum ſint Hieronymi in Epiſt. ad Paulinum de Inſtit. Monach. ponuntur, quaſi ſint verba Ioannis: quia incuria quadam, ex annotationibus, ſeù concordantia libri Ioannis, cum antiquis Patrum Commentarijs, Collectore citato Philippo Riboti, in contextu irrepſere. Occaſione indè erroris accepta, quia ipſe Philippus Riboti à verbis iſtis caput 8. inchoauit libri 4. Concordiæ ſuæ. Quamquàm proſpectè in Præfactione operis præmonuerat, non omnia capitum ſuorum initia, eſſe ſcripta Ioannis, ſed eorum Authorum, quorum nomina rubro calamo haberentur expreſſa. Rursùs, capite 29. eiuſdem editionis Pariſienſis, hæc verba habentur: *Hinc illi proceſſerunt viri Elias, & Eliſæus, &c.* quæ Ambroſij ſunt verba in Epiſt. ad Vercel. Et lib. 5. cap. 1. Collectaneorum Riboti, verbis Ioannis nomen Ambroſij, ſcriptis verò Ambroſij nomen Ioannis appinxerunt dicti Typographi. Et quia verba Hieronymi deſumpta ex Cõmentario in Matthæum, Ioanni Hieroſolymitano tribuerũt Typographi, ideò caput 30. inchoãdũ eſt ab his verbis: *Hic Ioannes venit in teſtimoniũ, &c.* Omiſsis verbis Hieronymi ex Commentario relato. Quibus prænotatis, nullum eſt fundamentum, vt librum prædictum à Ioanne iſto cõſcriptum, inficiemur; ex cuius authoritate, perſtitiſſe in ſacro mõte Carmelo ab Elia, ad 400. Chriſti annum, Religionem Monaſticham continuò iudicemus.

ARTICVLVS VI.

Eccleſiæ cunabulis, per Orbem diffunditur Inſtitutio Carmeli Monaſtica.

1 *Simul cum fide Chriſti, propagatur in Orbe Monaſtica norma Carmeli.*

2 *Hiſpania terrarum finis, ſortita eſt Apoſtolorum tempore Monaſticum ſtatum.*

3 *Toleti floruit Inſtitutio Monaſtica tempore Apoſtolorum*

ab

ab Elpidio I. Epiſcopo Toletaño.
4 *Templum Toleti, Virgini Mariæ dedicatum ab Elpidio.*

QVi infirmorum hominum cordibus ingentia iecerat Religionis ſemina, Eccleſiæ militantis agri ſator Chriſtus agricola, centuplum cupiẽs fructum colligere tanti graminis, noluit ſub vna mundi gleba, Carmeli feraciſsima ſanctam Religionis occultare propaginem: quatuor grana ideò in partibus ſeminauit telluris, vt terrarum Orbis opimam ſegerum quantitatem nõ caperet, meſsis multæ, cuius tunc adhùc operarij videbantur pauci. Carmeli ea propter culrores, terrarum Orbis primò cum Apoſtolis conduxit operarios, prædicationis comites indiuiduos, vt cum Chriſtiana fide, Monaſticam diſciplinam, in omnem terram, & in fines Orbis terræ ſeminarẽt. Quocumquè ergò ibant animalia, ambulabãt pariter, & rotæ: Chriſtiana Religio, & in medio eius Monaſticha, iuxtà Ezechielis Vaticinium, rota in medio rotæ rotabat. Et ex Eliæ fonte Paradiſi Carmeli, placido murmure fluenta dilapſa, latiſsimè fluebant; vt fluminis imperus, in quatuor diuiſi capita, Religionis Monaſticæ, Dei lætificans ciuitatem, terram totam, ſpecioſè depingeret floribus honeſtatis. Sic in omnem terram, in quam exiuit ſonus eorum, & in fines Orbis terræ, in quos deuenit verbum ipſorum, chariſsima Agni Sponſa eum imitata perrexit, currẽs in eius odorem vnguentorum. Quia ad quaſcumque mundi partes, Euangelij vocibus Chriſti leges perſonabãt, illic, & Religio perfectorum, abſquè omni diuortio ſedes captabant. Nuſquàm enim per vniuerſum Orbem inuenies terræ plagã, Chriſti fide refertam, in qua ſacræ Religionis opima non eruperit ſegetis propago Monaſtica.

2 In Hiſpania etenim, Græcis Heſperia, quòd in Occidentẽ verſùs, ipſis ſita fuerit: & quia vniuerſa terminos habet ab Ortu, ac Meridie Internum mare, Fretum Gaditanum, & Oceanum Atlanticum: ab Occaſu eundem Oceanũ; à Septentrionibus Oceanum Cantabricum, & Pyrinæa Iuga, quibus à Gallia ſubmouetur: Longitudinem à Sacro Promontorio, vulgò, *Cabo de San Vicente*, adùſque Salſulæ fontem, vulgò, *Salſas*, in finibus Galliæ ad mare Internũ. Latitudinẽ à Celtico Promontorio, vulgò, *Cabo finis terræ*, aduſquè Promontorium Saturni, vulgò, *Cabo de Palos*. Oceani, Interniq. maris circunſuſione penè inſula effecta: Pyrenæis Iugis tranſitum maris arcentibus. Vndè ad Gaditanum portum Hercules appulſus, columnas fixit, quibus hoc adſcripſit Lemma: *Non plus vltra*. Ideò finis Orbis terrarũ cõpellata. A primis ibi ſæclis prædicationis Euangelicæ, viuẽdi Monaſticha viguit norma. Poſt necem etenim ſancti Stephani, quinquaginta fideles in Hiſpaniam nouimus perueniſſe, & intraſſe Carthaginẽ. Poſt quos, cum ſuis diſcipulis Iacobus Maior, Domini Diſcipulus, Hiſpanos primus conuertit ad fidem: nam qui primi venerunt, nullum ad Chriſti fidem reduxerunt: &ità Iacobus, primus eſt Hiſpaniæ Patronus, & fidei Anteſignanus. De

qua

Digitized by Google

qua Iacobi ad Hiſpanos profectione, præter in numeros ſpectatæ fidei teſtes, ac irrefragabilem, à primis illis, ad hæc noſtra tempora, Eccleſiarum Hiſpaniæ præ-

Flau. Dex.

ſertim, traditionem, Flauius Dexter in Omnimoda Hiſtoria, anno 370. Hieron. ab ipſo dicata, ſcribit. *Iacobus Sanctus Apoſtol. Zebedai filius, peragratis vrbibus Hiſpaniæ multiſq. erectis Eccleſijs, & Epiſcopis creatis, &c. mira celeritate prædicauit: Iacobus cum lacrymis Hiſpanorum, Hieroſoly-*

Iulianus.

mam reuertitur. Iulianus Archipresbyter ſanctæ Iuſtæ Toletanus, in Chron. an. 36. nu. 5. 6. & 7. *Vt traditio conſtans eſt, Apoſtolorum hucuſquè deducta tẽporibus, multorum etiam veterum Torquati, Theſiphontis, Honorati, Melantis, Dextri, M. Maximi, Iſidori, Bedæ, aliorumq. teſtimonijs, anno Domini 36. Sanctus Apoſtolus Zebedai filius, Hiſpanias adijt, vrbes omnes eius luſtrat, Toleti primam ſedem collocat, metropoles diſtinguit, &c.*

Cum quorum prædicatione floruiſſe Toleti Monachorũ Carmeli, & fœminarum Inſtitutum, aſſe-

Eutran.

uerat in ſuis fragmentis Eutrandus. *Sunt, qui putent, quod ego credo, ſanctam Leocadiam, Monacham fuiſſe Ordinis Carmelitarum. Quem Ordinem, Monachi Carmelitani, ad fidem conuerſi, in Hiſpaniam intulerunt. Ex quibus fuit S. Elpidius primus Toletanus Præſul, à S. Iacobo conſtitutus anno 37. poſt Chriſtum. Carmelitanus Monachus fuit, & in prima Petri Concione conuerſus ad fidem: qui cum ſocijs multis venit in Hiſpaniam, & Toleti fundauit Monaſterium Virginum, & Monachorum*. Quod ſi S. Eugenius communiter primus Toletanus Epiſcopus habetur, ideò eſt, quia maior de illo notitia habebatur, quòd feliciori ætate, & diutiùs eidem præfuit Eccleſiæ: cum tamen fuerit primus Elpidius, vt ex citato cõſtat Iuliano, Luitprando, & Cathalogo Epiſcoporum Eccleſiæ Toletanæ, Gothico ſcripto Idiomate, Fuldenſis Bibliothecæ.

4 Et quia in Carmelo, Cœnobij Sacellum, Beatæ Virgini Eremicolæ conſecrarunt, idcircò Elpidius, ex illis Eremitis vnus, cum ſuis, Monaſterio ſibi erecto, Eccleſiam ſanctiſsimæ Deiparæ dedicauit: ità in Chron. Eutran. *anno Dom. 302. Conſtantio Claro,* Eutran.

& Galerio Max. Cæſar. Conſulatu 4. die 3. Aprilis, &c. diruta eſt Eccleſia Toletana, Beata Mariæ Virg. Aſſumptioni à Sancto Elpidio erecta. Solo æquata eſt à Duumuiris, iuſſu Diocletiani, edictoq. P. Daciani, Hiſpaniæ Præſidis qui demolitioni præfuiſſe dicitur. Anno 318. lege Conſtantini, cum alijs ædificatis Eccleſijs, Toleti reſtituta eſt Eccleſia Aſſumptioni S. D. Genit. dicata. In ſuis Aduerſarijs Iulianus, num. 274. *Baſilica* Iulian.

B. V. M. quæ viuenti primùm ædificata eſt à S. Pontifice Elpidio: tempore Diocletiani anno 303. edicto publico Diocletiani, præſente P. Daciano Præſide, vigeſima Martij, æquata ſolo: reparata poſteà per S. Natalium, ac reddita Religioni per Leonardum Abbat. Nunc in pretio magno eſt; ad quã Imperator vexilla ducit. Et numer. 387. *Conſtantinus Magnus deſtructam Toleti, priùs ab Elpidio, Eugenio, alijsq. B. Virginis Aſſum-*

Aſſumptioni conſecrari. Et de Eremiteriis, num. 151. *Bremiterium Toleti in ſuburbio S. Mariæ de Als.....à temporibus antiquiſsimis, Templa Toletanorum, quò venerunt olim Monachi Carmelitæ, & tempore captiuitatis fuit Eccleſia Regis Adefonſi VI. vbi ferè ſemper ſedebat Archipresbyter S. Eccleſiæ Toletanæ: ſub patronatu Toletanorum, Piculnorum, Portocarrerorum.* Salazar in Chron. Card. Petri, & Portocarrero in vita S. Ildephonſi cap. 8. fol. 21. *Monaſterium Agalienſe, quod à Maximo S. Iuliani Martyris nomine eſt appellatum, fuit huius S. Epiſcopi Iuliani Elpidij Martyris, primò appellatum in ſua prima fundatione, poſteà eſt S. Coſma, & Damiani nomine inſignitum, & alterius Religionis, cùm primò fuerit fratrum Carmelitarum.* Concilium Illiberritanum, cui interfuere Oſſius Cordubenſis, Melantius Toletanus, Synagius Bracharenſis, Sabinus Hiſpalenſis, celebratum, ſecundùm Dextrum anno 300. meminit Inſtituti Monaſtici Hiſpaniæ.

Salaz. Portocar.

ARTICVLVS VII.

Cultores Carmeli Eſſeni, cum Apoſtolis, Diuini Spiritus Chariſmatibus afflati, in vniuerſo Orbe, religioſæ diſciplinæ ſemina, fideliũ mentibus indiderunt.

1 *Spiritus ſancti dona, cum Apoſtolis baptizati Eſſeni, receperunt.*

2 *Magna Religioſorum ſeges ab Eccleſia cunabulis.*

3 *Cur non loquantur Hiſtorici de Religione Carmeli prioris ſæculi?*

4 *In ſæclis prioribus omnes Religioſi intendebant imitari viuendi normam Eliæ.*

5 *Monachi Clericis, in Euangelij tempore, fuere priores.*

1 ET quis erit amabò, qui negarit, ſupremum naturæ Opificem, & Conditorem gratiæ, prioribus Religioſis Eſſenis, vti ſuis ſodalibus Chariſmata Spiritus, ad id muneris indidiſſe. Hoc etenim teſtimonium, vaticinio reliquit poſteritati commendatum Ioel, cap. 2. verſ. 28. *Effundam Spiritum meũ ſuper omnem carnem, & prophetabunt filij veſtri, & filiæ veſtræ; ſenes veſtri ſomnia ſomniabunt; & iuuenes veſtri viſiones videbunt. Sed & ſuper ſeruos meos, & ancillas, in diebus illis effundam Spiritum meum.* In ſomnis ſomniaſſe, viſionesq. vidiſſe Eſſenos, cùm in extaſim nempè rapti, diuina dignoſcebant myſteria, Philo, hæc referens indicauit de Alexandrinis. *Perpetuam habent Dei memoriam; vt nè in ſomnis quidem aliud eis obuerſetur, quàm imagines diuinarum pulchritudinum. Et ſunt in his, qui ſomniando produnt præclaras ſacræ Philoſophiæ ſententias.* Senes, ſcribit Philo, de probi hominis libertate, Præpoſitos Monachorum appellari. *Reuerentia ergà ſeniores, & cura talis eſt, qualis eſſe poteſt filiorũ ergà parẽtes.* Quibus obedire eos ex profeſſione, tradit Ioſeph. *Adiurant Senibus obedire: & cùm eſſent aliorũ Superiores, non abuti viribus poteſtatis,* lib. 18. Antiquit. cap. 2. Et

Ioel. Philo.

Q inter

inter mares, fœminas Eſſenorum verſari, ex Philone tradidimus, agente de Theoreticis. Speciali titulo eos fuiſſe Dei ſeruos,& ancillas ratione voti, Patres addiderunt. Et omnem eos Religioſos fuiſſe carnem, ex Luca nouimus iam in Actibus. *Erant viri Religioſi ex omni natione, quæ ſub cælo eſt.* Quarè cum Chriſti Apoſtolis, ſanctisq. mulieribus Religioſos illos,DiuiniSpiritus affluẽtiam adepturos fore, Propheta prædicebat. Et in ipſis adimpletum vaticinium baptizatis,ac ſuperni Spiritus Chariſmatibus donatis, in ſua concione Apoſtolus Petrus cõprobauit. Lege Vualdenſem de Sacramentalibus titul.9. cap.84.

Vuald.

2 Oportebat enim diuitijs ſpiritus eos omnes ditari, vt tantæ meſſis operarij,colligatos Monachorum manipulos colligerent, cuius ſemen per Orbem primitùs effudiſſent. Cùm ex ipſis Areopagita Dionyſius, & Apoſtoli diſcipulus epiſtolam ad Demophilum Monachum ſcripſerit, in qua normam recipiendi ad Religionẽ tyrones,& probatos ad profeſſionem præfinit. Iuſtinus Martyr in lib.Queſt.& Reſp.quæſt.21.&110. Monachorum, & Anachoretarum meminit. In Liturgia Apoſtoli Iacobi, ſeparata extat precatio pro his, qui in Monaſterijs degunt. Tertullianus in ſuo libro de Velandis Virginibus, diſtinguit Virgines Dei, nempè Sanctimoniales, à Virginibus mundi, nempè ſæcularibus. De Religioſarum Virginum habitu, ſanctiſsimus librum Cyprianus ſcripſit. Hieron. Chryſoſt. Athanaſ. & qui non ex veteribus Patribus,tractatus de Monachis ediderunt clariſsimos? Scribit in fragmentis Eutrandus *S. Amator coniux Veronicæ, cui Dominus faciem ſuam dedit, famulus S. Virgnis Mariæ, & Ioſeph, & Domini baiulus, ac nutritius, poſt diſceſsionem eius ad cælos, eius hortatu, S.Martialem cum coniuge ſequutus eſt ad Gallias: vbi ſicut viderat propè Nazareth, Eremitas montis Carmeli eam vitam in editiſsimo monte ſequutus eſt. Creditur deceſſiſſe anno 75.&c.* Et Teleſphorus Græcus ex Anachoretis, Pontifex eſt Eccleſiæ creatus. Fronto Monachus, Petragoricenſis Epiſcopus, à D. Petro ſacratus. Serapion Epheſinus, profeſsione Monachus, alius à Serapione diſcipulo Theonæ in Ægypto, qui ſub Commodo floruit Imperatore, circà annum 390. Et in regione Arſenoite celebris decem millium Monachorum Pater habetur Serapion. Eugenia in habitu virili Monaſticho in Cœnobio Alexandriæ Eſſenorum delituit, donec Romam profecta, Monialiũ conſtruxit Monaſteriũ. Helenus Monachorum Pater, & Spiridion TrimithenſisEpiſcopus, vnus ex Patribus Concilij Niceni per annũ 328. Maginus, vel Maximus Eremita Tarraconenſis, Martyr anno 302. ſub Datiano, cum innumeris, ex quibus immenſa Eremitarum, & Cœnobitarum ſeges ſuccreuit.

3 Verùm, quia non eſt tunc Monaſtica propagata Religio, ad inſtar Monarchiæ vnius, ſub vno Capite, per modum vnius corporis moralis; cum ſingulis Cœnobijs, independentes præeſſent Abbates; ideò Hiſtorici vetuſtiores, non vt de vna tantùm Religione, de

de Inſtitutione ſunt loquuti Eliætana; ſed de Inſtitutis diuerſorum Cœnobiorum, quamuis, vt à prima ſcaturigine fontis Eliæ, cuncta in Regula imitationis vitæ Prophetæ conuenirent, tractatus de Monachis ediderunt. Cum neque in Concilijs generalibus, aut nationalibus, neque in Pontificum decretis, neque in Hiſtorijs Eccleſiaſticis, aut prophanis, neque in Chronologijs, vel Martyrologijs, neque in Regulis Monachorum, neque in Vitis Sanctorum, aut inexhortationibus Monaſticis reperiatur, prioribus ſæculis diſtinctio Religionum, aut diuerſitas Monachorum, ſed vniformitas Regulæ, imitationis vitæ Eliæ, vnitas habitus diſtincti à ſæculari melotarum, & pellium, nominum communium identitas, cum eodẽ ariſtocratico regimine, aut democratico moderamine. Quarè, qui Monachorum tũc ſunt Patres, & Magiſtri celebrati, non inſtitutores, ſed inſtauratores, aut in diuerſis Prouincijs propagatores, & Monaſteriorũ fundatores ſunt habiti; quia omnes ad exemplum Eliæ ſuos componebant mores, quem vt primum Monaſtici Inſtituti ſuſpiciebant Authorem.

4 Sic in 1. ſæculo anno 92. Clemens Apoſtolorum ſynchronos in Epiſt. ad Corinth. habitum Monaſticum ab Elia Monachos ſuſcepiſſe fatetur. Ioſephus Antiochenus in 2. ſæculo anno 130. ſecundùm Poſſeuinum, de Monte Carmelo Sanctorum Eliæ, & Eliſæi ſequaces, aſſerit deſcendiſſe. Dorotheus anno 280. Inſtituti Monaſtici ſolùm Eliam commendat Conditorem. Euſebius Cæſarienſis per annum 326. Primitiuos ſcribit, lib. 2. capit. 16. *Monachos, Prophetarum more ſanctum, & ſincerum viuendi modum, ſedulò imitari nixos fuiſſe.* In 1. Nicecena Synodo anno 328. *Spiridion Monachus* refertur *Cypri Epiſcopus Trimitenſis ex Ordine Prophetarum.* Caſsianus lib. 1. Inſtit. Cœnobialium, cap. 2. & 3. *Idircò hæc, quæ nec à veteribus ſanctis, qui huius profeſsionis fundamenta iecerunt, neque à Patribus noſtri temporis, qui eorum per ſucceſſiones Inſtituta, nunc vſque cuſtodiũt tradita videmus exempla.* Quibus oſtẽditur, ab Elia Propheta, vſquè ad Chriſti ſæculum 4. idem Inſtitutum Monaſticum, per Orbem diffuſum emanaſſe: etſi conſtitutionibus varijs, & accidentibus, quæ ſubſtãtiam non variant, Monaſteria ſecernerentur, quæ in Regula conueniebant Eſſea, à Prophetis per traditionem habita.

Hieron. Cuius Hieronymi teſtimonium in Epiſt. 22. legimus ad Euſtochiũ. *Veniamus ad eos, quos vocari Cœnobitas diximus. Prima apud eos cõfœderatio eſt obedire maioribus, & quidquid iuſſerint, facere: diuiſi ſunt per decurias &c. Manent ſeparati, ſed iunctis cellulis. Vſquè ad horam nonam, vt inſtitutum eſt, nemo pergit ad alium, exceptis his Decanis, &c. Poſt horam nonã, in commune concurritur: Pſalmi reſonant, Scripturæ recitantur ex more; & completis orationibus, cunctiſq. reſidentibus, medius, quem Patrem vocãt, incipit diſputare, &c. Poſt hæc concilium ſoluitur, & vnaquaquè decuria cum ſuo Parente pergit ad menſas, quibus per ſingulas hebdomodas, vicisſim miniſtrant. Nullus in cibo ſtrepitus eſt, nemo comedens loquitur:*

quitur: viuitur pane, leguminibus, & oleribus, quæ ſale ſolo condiuntur: vinū tantū ſenes accipiūt, &c. De hinc conſurgunt pariter, & hymno dicto, &c. Et quia nocte extrà orationes publicas in ſuo cubili vnuſquiſque vigilat, circumeūt cellulas ſingulorū, & aure appoſita, quid faciant, diligenter explorant. Opus diei ſtatutum eſt: quod Decano redditum, fertur ad Oeconomum, &c. nemo quid poſtulet, nemo nō habeat, &c. Dominicis diebus, orationibus tantùm, & lectionibus vacant; quod quidem, & omni tempore, completis opuſculis faciunt. Quotidiè aliquid de Scripturis dicitur. Ieiunium totius anni æquale eſt, excepta Quadrageſima, in qua ſola conceditur diſtrictius viuere. Tales Philo, Platonici ſermonis imitator, tales Ioſephus Græcus Liuius in ſecunda captiuitatis Iudaica Hiſtoria, Eſſenos refert.

Lemma iſtud Ioannes confirmat in ſuo lib. c. 16. *In Eliæ imitatione decreuit Deus conſiſtere huius Religionis Propheticam profeſſionem, propterea Elias ipſe, magna Propheticæ diſciplinæ exemplaria, ſcilicet geſta ſua, & merita demonſtrauit cordibus profeſſorum huius Religionis.* Cyrillus Doct. Græc. in Epiſt. ad Euſeb. *Sacræ huius Religionis profeſſores inſtitutionem ſuam dudùm in diuina Scriptura, tamquam in amœno Paradiſo ſpeculabantur, vbi & fundatorum dictæ Religionis virtuoſa exemplaria, ab eis imitanda intuebantur, à Prophetis commendata, & multis ſacrorum Voluminum teſtimonijs approbata; ex quibus dicti profeſſores diuerſos profundæ Sapientiæ tractatus deducebant, quibus, tanquàm copioſis dapibus reficiebantur.* Tritem. de Laud. Carm. c. 3. *Sancti Patres, qui in monte Carmeli iuxtà fontem Eliæ, antè Chriſti Natiuitatem habitabant, Regulam cōſcriptam habuiſſe, non legitur, ſed ipſi Regula, & forma ſibi fuerant, qui exemplo Eliæ concorditer viuebant: deindè poſt Paſſionem Domini, multiplicata per Iudæam fide Chriſtiana, hi qui in monte Carmelo vitam in imitatione Eliæ ducebant Eremiticā, ad Euangelium Chriſti viuere cœperunt, ſicut in Actibus Apoſtolicis ſcriptum eſt. Erant vnanimiter in orationibus perſeuerantes, & erat illis cor vnum, & anima vna: nequè quiſquā inter eos aliquid habebat proprium, ſed erant omnia communia. Hæc eſt vita Apoſtolica, quam fratres Carmelitæ, in primitiua Eccleſia ſtudioſiſſimè obſeruabant: Regulam ſuper his Euangelicam, in cordibus ſuis habentes conſcriptam.*

Quia tàm Carmeli, quàm cuiuſuis alterius Eremi, ac ſolitudinis tunc Religioſi cultores, ſe his moribus informabant. An non veteres illi, & prioribus ſæculis toties decantati, diſciplinæ vtriuſquè candidati, Religionis veteranæ mores, cum Euangelicis præceptionibus, velut ex Inſtituti, & Profeſſionis ſtudio colligarunt? An non à primæua Chriſtianæ Reipublicæ inſtitutione, viri illi Apoſtolici, quorum pedibus plebs omnis Chriſtiana, diuitiarū cumulos aduoluebat, & quotquot Monaſticæ diſciplinæ gloria illuſtres, ea ſæcla fouebant, Monachū tunc fore beatum, verbo pariter, & exemplo aſſeruerunt, cum iam

viue-

viueret in ſpolio carnis, nudâq. rerum omniũ abdicatione, abiectione mentis, & vitæ rigore, ad inſtar prædeceſſoris Eliæ, & ſucceſſoris Ioannis? Infinitus eſſem in dicẽdo, ſi tractatus materiam, ſtylum meum, reiq. vellem metiri dignitatem. Sed ne ſcribentem me potiùs deficiant temporis anguſtiæ, quàm propoſiti ſubiecti copia, ac fœcunditas, vnum quæſo ex relatis, Carmeli montem contemplemini, adeòq. in ipſius ſupremo vertice, triplici noſtræ profeſsionis voto, quàm glorioſè Imaginem expreſſam Eliç Propheticam, & indè extractam, totius Orbis exemplaribus exaratam, in quibus viuere, & ſpirare ipſe beatiſsimus videbatur Vates, cum perennis illa, & conſtans, ſibiq. ſemper ſimilis virtutum cultura, ſinceræ Maiorum pietatis, necnõ Chriſtianæ olim Philoſophiæ, vultus repræſentabat, vt faciem probè quiſque aſſequeretur Eliæ, diuiniſsimi Vatis.

5 Ex quibus facili negotio, ac certiſsima conſenſione, quiſque inferre poteſt, quàm à veritatis tramite recedant, neſcio, qui ſubtiliſsimæ mentis homines, qui an Monachi, ſint Clericis tempore præferendi, indubium audent reuocare. Cum ex Petro Dam. habeamus, Tom.1.Epiſt.19.ad Cler. & Can. *à Monachis, non à Canonicis vniuerſalem Eccleſiam fundatam, & gubernatam, & à diuerſo errore cribratam; ipſiſq. Monachis, poteſtatem ligandi, & ſoluendi, conceſſam à Domino reperiamus.* B. Vincent. Ferrer. Serm. de S. Dominico, puncto 1. *Clericos extitiſſe, antequàm Monachi eſſent, Clerici aſſerunt. Quod non eſt. Nàm non fuerunt Clerici vſquè in diem cœnæ, & tamen priùs fuerunt Religioſi Monachi: vt de Religioſis viris, de quibus in Act. Apoſt. de Eſſenis, &c.* Et Caſſan. in Cath.glor.mun.4.p. Conſid.53. *Antiquitas Religionis eſt etiam multum attendenda, quoniam eſt maxima, cùm reperiatur Monachos, & Religioſos fuiſſe, etiam in veteri teſtamento. Poſtmodùm à Sanctis Apoſtolis, Ordo Monachalis initium habuit: quoniam eorum vitam ſectantes, omnia in communi ponebant; propriorumq. bonorum diſpenſationem Apoſtolis ipſis, vtpotè Patribus, & Superioribus relinquentes Diſcipuli, vt apud Caſsianum lib. Collat. ſuarii Collat.18. cap.5. apertiſsimè legitur.* Quis amabò, à veritate adeò alienus, Sanctum Præcurſorem Ioannem, verũ Monachum Chriſtianum negabit, priùs vita functum, quàm in die cœnæ, Apoſtolos Chriſtus ſacris initiaret? Aut hos priùs Apoſtolos, Clericos conſecratos non fuiſſe, quàm Monachos deſignatos, ex quo nuncium ſæculo remiſerunt, quis contrà Vualdenſem inficiabitur?

Petr. Dam.

CAPVT III.

In prædictis ſæculis fœminarum Religioſitas Monaſtica vindicatur.

Totus in eo eſt Hieronym. Epiſt. ad Nepot. vt nunquam de mulierum formis diſputatio habeatur. Cum de earum virtutibus, in noſtrum documentum, Eccleſ. cap. 26. miram admodùm ſententiam ferat. Fundamenta æterna ſuper petram ſolidam, & mandata Dei in corde mulieris ſanctæ. Gratia ſuper gratiam mulier ſancta, & pudorata. Columnæ aureæ ſuper baſes argenteas, & pedes firmi, ſuper pedes ſtabilis mulieris. Ædificatio ciuitatis confirmabit nomen, & ſuper hanc, mulier immaculata computabitur.

ARTICVLVS I.

Antè Euangelium, ſacrarum Religioſarum extitit cœtus Eliætanus.

1 *Tempore legis, Religioſa fœmina Domino conſecrata Prophetiſſa.*

2 *Cœnobia Religioſarum temporis legis, & earum vota.*

3 *Votum Iephthe, fuit impletũ in Monachatu ſuæ filiæ.*

4 *Per votum continentiæ, nuncupabantur fœminæ tempore legis: & Gentiles adhùc aliquæ fœminæ, votũ caſtitatis ſuo modo faciebant.*

5 *Inſtitutũ fidelium Religioſarũ ſub lege, fuit Propheticũ Eliæ.*

VErti in controuerſiam iurè nequit, deuotum fœmineum ſexum, Deo, & pietati deditiſſimum, viros in religioſo cultu imitari intendiſſe. Euoluant, quibus erit otium, ſanctiora vtriuſquè paginæ monumenta, prædictorum ſæculorum hiſtorias perlegant, & religioſam Domino nuncupatã Caſtarum fœminarum paſſim ſobolem, reperient in omnibus cõmendatam. Exod. c. 38. Mulieres refert Moyſes, *excubaſſe ad oſtiũ tabernaculi;* quòd Deo conſecratæ, ibidem domicilium haberent, vt lib. 1. contrà Iouin. Hieronym. intellexit. Indicatq. verbum, *Excubo*, quod militare vocabulũ, ipſarum adſignificat multitudinẽ. Et diuinis obſequijs mancipatas, iudicat Abenezra. *Spreta mundi vanitate, & relicta ſæculi pompa, ſeipſas cum ſuis rebus, Domino obtulerunt.* De quibus Pſalm. 67. *Deus, qui inhabitare facit, vnius moris in domo. Dominus dabit verbum euangelizantibus virtute multa. Præuenerunt Principes coniuncti pſallentibus, in medio iuuencularum tympaniſtriarum.* Quia cum Prophetis, qui ex proprio miniſterio, diuinis laudibus erant nuncupati, Euangelizatrices iuuenculæ, idem profitentes inſtitutum, in domo Domini extiterant conſecratæ. Vt Boulduc ſcripſit de Eccleſia antè legem, lib. 2. cap. 4. Quæ idcircò in Scriptura etiam Prophetiſſæ nuncupãtur,

Exod.
Hieronym.
Abenez.
Pſalm.
Boulduc.

tur, quarum cœtui Propheriſſa Maria præerat. Cum quibus filij Heli dormiebant, *quæ obſeruabãt ad oſtium tabernaculi*, 1. Regum cap.2.verſ.22. & propterea, vt ſacrilegi grauiter plexi ſunt.

2 Ex his ſacratæ Virgines Domino, illæ concluſæ erant, quæ ad Oniam Sacerdotem procurrebãt, 2.Machabæorum.capit.3.verſ.19. Cum Heliodorus ſacra aurea vaſa templi ſubripiebat; in quo Deo nuncupatę *Virgines concluſæ erãt*. Vt theſaurus etenim abſconditus in agro, virginitas in clauſtro erat: *quem, qui inuenit homo, dedit omnia ſua, & comparauit eum*. Omnia hominis bona ſunt, *vtile, delectabile, & honeſtum*; quæ omnia dat, *vtile* bonorum temporalium, per votum paupertatis; *delectabile* carnis delectationum, per votum caſtitatis; *honeſtum* propriæ voluntatis, per votum obedientiæ, qui caſtitatis theſaurum inuentum occluſum ſibi, abſcondere vult in Clauſtro. Sicut concluſæ hæ Virgines aurum dederant, & argentum in vaſa Sanctuarij, quæ furari Heliodorus auebat. Et cum eis in clauſtro viduas, religioſis inſtructas diſciplinis delituiſſe, Caniſius aſſeuerat, lib.1.de B.Virgine cap.21. *Minùs mirabitur*, (ait) *qui ex veterum ſcriptis didicerit, ſolemnem Hebræis fuiſſe morem, vt fœminæ quædam Deo conſecrarentur, eiusq. cultui peculiariter in templo vacarent, ab alijs mundi curis, negotijsq. ſoluta*. Quod probat Hiſtoria quæ 4.Reg. cap.11.refertur de Ioſaba, Regis Ioram filia, & Ochoziæ ſorore, quam Ioas filius Ochoziæ, de medio filiorum Regis, qui gladio tradebantur, furatam à facie Athaliæ 6. annis in domo Domini concluſam cuſtodiuit; quod non eo in loco præſtitiſſet, ſi aliæ ibi fœminæ, deputato ſibi loco non manſiſſent. In quo Anna Prophetiſſa, filia Phanuel degebat, quæ vt refert Lucas cap.2. *Non diſcedebat de Templo ieiunijs, & obſecrationibus, ſeruiens nocte, ac die.* Locus enim ibi talis Inſtituti, Religioſis mulieribus deputatus erat. Vt teſtatur Ambroſ.lib.1. de Virg. *Nam etiam in Templo Hieroſolymis, fuiſſe legimus virgines deputatas.*

Quarum Inſtitutum religioſum fuiſſe, docet Cyrillus Catheche ſi 10. Annam nuncupans Religioſiſsimam, & Monialem. Ibi enim perpetuò, etſi aliæ ad tempus, Domino virgines litarentur, vt Sanchez lib.1.Reg. c.22.nu.70. illuſtrat in Comment. Cum Philo referat: *inter Theoreticos, fœminas, Eſſenorum vitam fuiſſe profeſſas.* Et Numerorum cap.6. Nazareorum cultum, eas obſeruaſſe dicatur. *Vir ſiuè mulier cùm fecerint votum Domino, & ſe conſecrare voluerint. Iuxtà quod mente deuouerat, ità faciat ad perfectionem ſanctificationis ſuæ.* Id eſt, pro tẽpore voti, illud exſoluent. Perpetuos namquè, ſicut temporarios nouimus Nazareos. Nec inficiabitur, qui 4.Reg.cap.22. Holdam Propheridem legerit *in Secunda* Hebraicè *Millo*, Latinè in collegio ſapientiæ, & ſanctitatis, cui, viro relicto, præfuit Abbatiſſa.

3 In eo fœminarũ Clauſtro, ſuam filiam Domino nũcupaſſe Iehpthe Lyranus autumat, & Vatablus Iudicum capite 11. verſiculo. 39. Quem locum illuſtrat ſic Benedictus Arias Montanus, *Quicumque*

Machab. Caniſ. 4.Reg. Luc. Ambroſ. Cyrillus. Sanchez. Philo. Numeror.

fuerit primus egreſſus de foribus Domus meæ, mihiq. occurrerit reuertenti cum pace à filijs Ammon, eum holocauſtum offeram Domino. Pater eorum, quæ voueri, atquè quocumquè modo ſacrari per leges licuit, Domino nuncupauit; vt pecudum, armētorumq. genus omne, cui nullum tamen ineſſet vitium, ſacrificijs, & victimis aptum, aerarium earum quoduis, quod quamuis ad ſacrificium non admitteretur, vel quod impuræ res eſſent, vt equi, muli, aſelli, armentaq. & pecora vitioſa, vendi tamen poterant, & pretio ſui vſum præbere ſacris: & gnatam, quæ cum nondum nupſiſſet, in Patris tenebatur poteſtate, ac iure, vt eam poſſet Deo litare, ac per legem licebat. Liberorum tamen capita, nec ſacrificari, nequè vendi ſinebat lex, ſed perpetuo ſeruitio deſtinari, ſi vſui eſſent, vt viri, quibus nulla maculæ vitioſitas ineſſet; ſin verò fœmina, omninò ſecerni, atquè ab hominū, vulgiq. conſuetudine ſemoueri debebāt. Quæ omnia, quæ quocūque modo ſacrificari per leges licuit, ſummam omnē duabus voti partibus Iephthe amplexatus eſt. *Et erit Domino: vel aſcendere fecero illud holocauſtū.* Quidquid ad hoſtiam ineptum fuerit, erit Domino, nempè conſecratum. Quidquid aptum fuerit, ignibus conflagrari: *Aſcendere fecero illud in holocauſtum.* Non fuit igitur Virgo illa, à patre, aræ, ſanctisq. ignibus deſtinata. Nequè patri, nuncupando voto, ea fuit mens: ſed illa tantum, in hanc partem pronunciata verba. *Et erit Domino.* Curante Patre eam ab omni hominum conſpectu, & conſuetudine ſequeſtratam viuere vni Deo cogitando, & precibus, atquè obſecrationibus, totiusq. vitæ exercitatione ſibi conciliando, atquè quod ad humanarum rerum curam attineret, ſeſe tamquam vita iam defunctam, perpetua mortis meditatione ſepeliendo, ità vt nequè vllius mortalis, nequè fœminarum conſuetudine, vel alloquutione vteretur. Dolenti Patri, quòd Hebræis ſobolem propagare felicisſimum ducebatur, reſpondit illa. *Pater mi, ſi aperuiſti os tuum ad Dominum, fac mihi, quodcumquè pollicitus es, conceſſa tibi victoria, atquè vltione de hoſtibus tuis. Hoc ſolùm mihi præſta deprecor, dimitte me, vt duobus menſibus circum eam montes, & plangam virginitatem meam, cum ſodalibus meis.* Commodorum cogitationē omnem vni Dei voluntati, & gloriæ poſt habendam, cenſuit virginis pietas, & patrem ipſum viriliter conſolata, exhortataq. eſt, vt tantæ victoriæ beneficium, Deo Authori, eo munere gratularetur, quod ipſi conſtabat chariſſimū, quodq. Numini probatum, euentus ille palàm declaraſſet. Sed vt ſobolis propagandæ ſpem amiſſam, ſibi deplorandi copiam fieri poſtulat, idq. duorū menſium ſpatio, certisq. locis, & montibus peragendis, & luſtrandis, vt vel huius longi fletus memoria, vixiſſe illam teſtari poſſet, & rei hiſtoriam ad poſteritatem tranſmittere, pietatisq. narrare ſtudium tum parentis, tum gnatæ etiam, & Iſraelitarum gentem, tanti ergà Rempublicam officij, ac beneficij perpetuam recordationem conſeruare; vtquè interim animus coæuarum puellarū, ac virginum, quibus perpetuò vale dicendum erat, colloquio ſatiaretur; & montiū peragratione finita, ipſa quandò intrà

Digitized by Google

intrà clauſtri cuiuſpiam parietes incluſa, vitam ſolitariam peractura erat, locum ſibi ex his, quæ perrexaſſet probatum optaret. Verùm enim verò, vt huius admirabilis facinoris, ex publicæ ſalutis ſtudio profecti, fama cum ſignificatione grati animi ad poſteritatis memoriam perpetuò manaret; celebris monumenti nomine, quatriduales lamentationum feriæ quotannis peragēda, Iſraelitis puellis imperata ſunt. Et conſuetudo ſeruata eſt, vt per anni circulum conueniant in vnum filiæ Iſrael, & plangāt filiā Iephthe Galaadita, diebus quatuor. Has autem lamētationes cōpoſitis elegijs, & lugubri carmine, non modò ipſi viuēti virgini ad conſolationem, ſed etiam poſt defuncta ad laudis monumentum, ſtatis anni diebus fieri ſolitas intelligimus. Quis autem credet, virum ab Apoſtolo in Sanctorum numero relatum ignorare, dedecere ex lege, humanam victimam Domino nuncupare? Obtulit ergo filiam Domino, quia inter ſacras Deo fœminas conſecrauit. Sic in Textu. *Et fecit ei ſicut vouerat, quæ ignorabat virum.* Hebraicè *ignorauit virum.* Quomodo autē id præſtiterit Iephthe exprimūt Septuaginta. *Et fecit in illam orationem ſuam, quā orauerat.* Id eſt, filiæ virginitatem Domino conſecrauit, occludendo Virginem in clauſtro, vt quaſi theſaurus in agro abſconditus, in cæleſtes occluderetur diuitias.

Ex quo conſtat, Clauſtro incluſas, Domino cōſecratas fœminas, proprio aut parētis id voto caſtitatis aſtrictas teneri, ſicut Iephthe filia, fuit obnoxia voto parentis, tunc enim ex parentum voto, filij Religioni adigebantur, vt conſtat de Samuele, & alijs: haberturquè in concilio Toletano 4. c. 8. *Fœminas à parentibus habitum religioſum, vel per ſe mutare.* Solùm enim per votū caſtitatis, aut virginitatis, poterant illæ virgines Domino dici conſecratæ: Nam eo ſolo principio deducimus, caſtitatis votum fœminarum, in Eccleſiæ Chriſti natalibus, etſi, nulla tūc voti ratio habeatur expreſſa in Annalibus ſacris, quòd nouerimus fœminas Domino conſecrari: cum voto virgines conſecrentur, vt obſeruat Vualdenſis Doctrinal. fidei, lib. 3, art. 1. c. 7. Legionenſis lib. 7. de impediment. Voti.

Con. Tolet.

Vualdenſ.

Legionenſ.

Nec inauditum ſub lege videatur, per votū continentiæ, fœminas Domino conſecrari. Num. cap. 30. *Mulier ſi quidpiam vouerit, & ſe conſtrinxerit iuramento, quæ eſt in domo patris ſui, & in ætate adhuc puellari: ſi cognouerit pater votum, quod pollicita eſt, & iuramentum, quo obligauit animam ſuam, & tacuerit; voti rea erit: quidquid pollicita eſt, & iurauit opere complebit. Sin autem, ſtatim, vt audierit, contradixerit pater: & vota, & iuramentum irrita erunt, nec obnoxia tenebitur ſpōſioni, eo quòd contradixerit pater.* In quæ verba Rupertus. *Si continentiam vouerit, &c.* Abulen. q. 3. *Quidquam vouerit, ſcilicèt ad ieiunium, vel actionem, aut aliquos labores, aut ad contrahendum, vel non contrahendum.* Sic ille, exiſtimans, licere, fœminas continētiam vouere: vt docet q. 22. quærens: *an puella in veteri teſtamēto poſſet vouere, & ſeruare virginitatem?* Reſpondet. *Non eſſe du-*

Numer.

Rupert.

Abulenſ.

dubium, quin poſſet vouere. Et infrà. *Cum puella emitterent votum virginitatis*. Quia ex ſententia D. Tho. in 4. diſt. 33. q. 3. art. 2. ad 2. *Non peccaret, qui in lege Moyſis, vel Statu naturæ, ſeruaret virginitatem, poſtquàm multiplicatum eſt genus humanum*. Etſi vt dicit 3. p. q. 28. art. 4. ad 1. *Videbatur lege prohibiti, quia id mores illius temporis exigebant*. Sic Soto in 4. diſt. 30. q. 2. ad 2. & Medina 3. p. q. 28. art. 4.

D Thom.

Nam ſi præceptum de nuptijs eſſet, illas Chriſtus contraheret, *qui non venit ſoluere legem, ſed adimplere*. *Cum legi, in omnibus obtemperauerit, ſolùm coniugium renuit*, adnotauit Baſilius de vera Virginit. Quia lex de nuptijs lata non fuit. Alioqui Virgo Chriſtus, argueretur falſitatis: cum diceret: *non veni ſoluere legem, ſed adimplere*. Sed quid demirandum, quòd in Iſraelitarum gente, quæ ſanctiori Numini erat dedicata, ſic caſtitas, & eius vota vigerent, quando inter Gentes adeò floruerint, vt Sybillarum virginitas, Gentilitati dederit veritatis Oracula, & voto Veſtales Numini nuncupatæ, gloriam Romanis contulerint, atquè famam? Quarum votum Auguſtinus adnotat, lib. 20. contra Fauſtum; ex Liuio, & alijs, Abulenſis ad cap. 30. Numer. q. 12. Sed Veterum caſtitatis, illorum ſæculorum votum, ſuprà, hoc 2. lib. cap. 2. art. 4. elucubratus ſum.

Auguſtin. Abulenſ.

Cuius inter fœminas Hebræas, tantæ virginitatis cauſam mecum tacitus meditatus, comperi, deſiderium fuiſſe obtinendi dignitatem Meſsiæ Matris. Cum enim ex illo, Iſaiæ c. 7. *Ecce Virgo concipiet, &c.* Et ex Sybillarum Oraculis, vt habet Auguſtin. lib. 10. de Ciuit Dei, cap. 27. Conſtaret; Meſsiæ Matrem Virginem parituram: multæ propterea regales fœminę colebāt caſtitatem, quòd Geneſis c. 49. & 2. Reg. c. 7. Conſtaret Regia eum ſtirpe proditurum. Ad quarum inſtar ex alijs Tribubus fœminæ caſtitatem obſeruabant, vti virtutem Regiam, & Ingenuis mulieribus dignā; etſi nuptiarum alijs glorioſa fertilitas fuerit, & fœcunditas Regalis, vndè ab Hebræis, Gentes hunc, vt alios ritus, & mores fuerunt mutuati. Ne iam leui fundamento, virginitatem, ac eius votum, antè Euang. negent alij; quòd dignitate Meſsiæ Matris allectæ cūctæ fœminæ, nuptias exoptarint. Dum ſola ex Regia Tribu, Virgo ad eiuſmodi fœtum poſſet aſpirare, iuxtà Oraculum Vatum: nec ex coniugio, ſed virgines eam ambirent dignitatem.

Iſai. Auguſtin.

5 Sed cū nec in Scriptura ſacra, aut Voluminibus hiſtoricis vetuſtioribus reperiatur prædictarum Monialium vlla prima Fundatrix, quæ prima ipſarum dignoſcatur ſcaturigo, aut Mater, ſicut Monachorum Parés primus celebratur Elias; idcircò Inſtitutum Monaſticum ipſarū, referimus ad Eliam, qui totius Inſtituti Monaſtici illius tēpeſtatis extitit Dux, & Author. Quarè ſicut Monachi Prophetæ, ſic, & Moniales Prophetiſſæ compellantur, vt ex dictis patet, de Holda Prophetide collegij Sapientiæ, & ſanctitatis Abbatiſſa, & alijs. Quarum munus erat, ex Inſtituto, diuinis laudibus cum Monachis ſeparatim vacare. Simul enim vixiſſe in Inſti-

Philo. Inſtituto Eſſenorum, Philo libro de Theoreticis tradit. *Cum viris ſunt, & fœminæ, in quibus plurima iam grãdæuæ ſunt virgines. Seorſum quidem viri, ſeorſum etiam in iiſdem locis fœminæ congregantur.* Ex eadem etenim diſciplina, pariter Dei laudes decantabant.

ARTICVLVS II.

Deipara Virgo religioſam coluit dictam vitam Monaſticham.

1 *Beata Virgo Inſtitutum ſacrauit Monaſticum Eccleſiæ præſtantiſsimum, à primis annis in Templi clauſa Cœnobio Religioſarum fœminarum.*
2 *Vouit virginitatẽ ſub Dei beneplacito adimplendam.*
3 *Quomodò dicatur prima in vouẽda puritate Maria ſãctiſſima.*
4 *Inſtitutum Eliæ dignata eſt Deipara perficere ſuo exemplo, & illuſtrare.*

Illa cuius magna, excellensq. admirabilitas in immenſum excreſcit, vſque adeò, vt cætera omnia, quibus hominum, & Angelorum gloria nomen facit, & æſtimationem, quaſi infrà ſe poſita multis poſt ſe relinquat paraſangis. Sicut in reliquis, ſic in ſtatus præſtantia eminet Monachali. Quis ſanæ mentis, religioſæ dignitatis diffitetur præſtantiam, quam eximijs laudibus efferens Dionyſius, euexit ad æthera, ad ſydera ſublimauit? Teſtes appello Nazianzeni, Nyſſeni, Baſilij, Hieronymi, Auguſtini, Bernardi, celeberrima nomina, quæ refulſerunt in ornamenta ſuarum ætatũ, ad quorum iubar, improbitas excæcata vaneſcit. Teſtes nomino ſanctiſsimos pietate viros, Antonios, Hilariones, Pachomios, inclytos mundi deſpectores, qui remiſſo vaniſsimis rebus nuncio, in ſpolio carnis viuentes, ea in profeſsione ſupremam cognouerunt mortalis vitæ Beatitudinem, ex noſtri Doctoris ſententia, *Beati pauperes ſpiritu, &c. Si vis perfectus eſſe, da omnia pauperibus, &c.* Res illas mundi reijce, quas vt ſtultiſsimas, riſit Democritus, vt miſerrimas, fleuit Heraclitus, vt euanidas, ſpreuit Diogenes, vt onerofas, Crates abiecit, vt peſtiferas, omnes quotquot extitere ſanctitate conſpicui, corpore vt plurimum, mente ſemper, & animo reſpuerunt; vt prætereuntia prætereuntes, inſiſterent ſtabilibus, & labẽtia, ac fugacia ab æternis, æterno æui volumine duratura, à fluxis ſapienti prorsùs iudicio ſecernerent, & caducis.

(Dionyſ. Areop.)

O Deus, & Cælites, quàm ſublimis Mariæ ſtatus, *cuius ſtatura aſſimilata eſt palmæ*! *qua vt Cedrus exaltata in Libano, vt Cypreſſus in monte Sion, quaſi Palma eſt exaltata in Cades, & quaſi Platanus exaltata eſt iuxtà aquas*, fortè de fonte Eliæ currentes de Carmel. Sed quis alius præeminens in Eccleſia Status, quã Religioſus Monaſtichus, ei conueniẽter aptatur, quæ perfectiſsimos quoſque, etiã ſuperat perfectionis in Statu? Nã & à prima pueritia, quo tempore alij inter mollioris ætatulæ blanditias, pueriliter laſciuiunt, ac nugantur; iam tota mente pietatem, vota, Religionem, cogitabat, templi cellas, & ſacrarum

rum virginum ſolitudines meditata, excurrit, vel potiùs illuc euolat ad ſodales; vt feueriorem cum ipſis vitam traducens, mirabiles proceſſus, & profectus in virtute faciat. Reſpuit triennalis, lenocinia cupiditatum, ſtercus reputat ea omnia, quæ huius ſæculi ſectatores fucati ſplēdoris ſpecie deluſi, magno ſemper in pretio habuere; & ſacrata Virgo, diuinis litatur aris. Id me Hieron. in libel. de Natiuit. Deiparæ, Germanus in laudibus eiuſdem edocuerunt. Quod ſubſumptum luculēter elucidauit Mendoza in Quodlibetis quæſt. 2. expoſitiua fol. 179.

Hieron. *German.* *Mendoza.*

Licebat iu paterna domo, vt aliæ virgines, pietatem excolere Eſſenam: non enim ex ratione Status, certo adſtringebātur loco degere feueriori: ſed ab alijs Religione vinci, ſuperari deuotione, non patitur, quæ ſublimiora conſilia ſectata, potiora in Dei obſequia propendebat, diuini amoris ſtimulis ſuauiſsimè acta. Verùm, vt eſt omnis amor morarum impatiens, eam vrget, vt à teneris annis iu obſequium ſe conſecret Sanctuarij. Vbi cæleſtibus irrigata fluentis, ad maiora animus indiès paratior reddebatur. *Ex quo templum ingreſſa eſt, finè cilicio vixit nunquàm: illius veſtes ex viliſsima lana, nullo infecta colore. Nullo vnquàm tempore non ieiunauit. Somnus ipſius ſemper humo nuda, vel duris tabulis adhærebat.* Verba ſunt Gregorij Turonenſis iu manuſcripto, vt refert Franciſcus Ximenez Patriarcha Hieroſolymitanus lib. 2. de Vita Chriſti, capit. 47. Et cum ex communi ſententia Anſelmi, Epiphanij, &c. Veſtes virginis, natiui,

Greg. Tur. *Frāc. Xim.* *Anſelm.* *Epiphan.*

fuerint coloris, & hic color albus ſit, & griſeus: interior veſtis griſea, exterior alba erat. Vt in Reuelat. Brigitæ habemus lib. 3. c. 17. & lib. 7. capit. 21. Cuius eſt placiti Salmer. de Partu Virginis.

Salmer.

2 Nec ſolùm caſtitatem Domino propriam, Maria nuncupauit, ſed voto virginitatem ſacrauit, ſicut exprimit Aug. lib. de S. Virginit. cap. 4. *Virginitatem Deo dicauit, vt in terreno, mortaliq. corpore, cæleſtis vita imitatio, voto fieret.* Qui colligit ex ipſius verbis ad Angelum, eiuſmodi votum, antè Verbi incarnationē emiſſum *Profectò non diceret: quomodò fiet iſtud, quoniam virum non cognoſco, niſi Deo virginitatem vouiſſet.* Et Hugo Victor. *Quid eſt virum non cognoſco? Nihil aliud, quàm propoſitum habeo, viri non cognoſcendi.* Iſtud autem votum implicitum fuiſſe, priuſquàm Chriſtum Dominum ſuo aluo concluderet, in Decreto habetur, cap. 27. q. 2. cap. Matrim. *Beata Maria propoſuit ſe obſeruaturam, votum virginitatis in corde, ſed ipſum non expreſsit ore: poſteà verò filium genuit, quem corde conceperat; virginitatiſq. votum ſimul cum viro labijs expreſſit, & vterquè in virginitate permanſit. Sed ſubiecit ſe diuinæ diſpoſitioni, dùm propoſuit, ſe perſeueraturam virginem, niſi Deus aliter reuelaret.* Quod quidem ſanctæ Brigitæ ipſa Deipara reuelauit, vt lib. 1. Reuelat. c. 10. habetur. *Voui in corde meo (ſi eſſet Deo acceptabile) obſeruare virginitatem, & nihil vnquàm poſſidere in mundo.*

Auguſtin. *Decret.*

Quarè lubēs, matrimonio præbuit aſſenſum, noſcens diuinitùs in eo illibatam perſtituram. Vt

indi-

indicant ad Angelum iacta Mariæ verba. Cum enim ab eo acciperet, ſe liberum parituram: illi obijcit. *Quomodò fiet iſtud, quoniam virum non cognoſco?* Quaſi diceret. Si cælitùs inditum eſt, me illibatam, in hoc coniugio futuram, nec Deo virginitatem ſacratam amiſuram, quo iure gignendam mihi polliceris prolem? Cui Nuncius. *Spirtus ſanctus ſuperueniet in te, & virtus Altiſsimi obumbrabit tibi.* Qui te certiorem fecit de virginitatis flore, fructum ipſe demonſtrabit in flore. *Egredietur enim virga de radice Ieſſe, & flos de radice eius aſcendet, & requieſcet ſuper eum Spiritus Domini. Ecce Virgo concipiet, & pariet filiū. Vēter, vt aceruus erit tritici, vallatus lilijs.* In illa enim ſola fructus reperitur in flore, cuius ſunt *flores fructus honoris, & honeſtatis*, maternitatis videlicèt, & virginitatis: cùm ſit *Mater pulchra dilectionis.* Vndè Auguſtinus tom. 6. de Bono Virgin. *Virginitatem vouerat: ſed quia hoc Iſraelitarum mores adhuc recuſabant, deſponſata eſt viro iuſto; non violenter ablaturo, ſed potiùs contrà violentias cuſtodituro, quòd ipſa iam vouerat.*

Auguſtin.

3 Ex quibus in Deiparę laudem, quidam intelligūt: ipſam, primam tempore, votū emiſiſſe puritatis. Sed Suarez tom. 2. in 3. part. diſp. 6. ſect. 3. ait. *Rem hanc eſſe incertam, & non admodùm ad Deiparæ laudes pertinere. Quòd enim ipſa perfectum votum virginitatis emiſerit, ad perfectionem eius pertinet: quòd verò antè ipſam, nullus hoc fecerit, ad eius commendationem, non admodùm refert.* Cæterum antè Virginem intemeratam, votum caſtitatis emiſſum ab alijs, non ibit inficias, qui fundamentis nitatur iactis: ac perpenderit, in virginitatis Chriſti, & Deiparæ id cedere dignitatem. Nam vt dicit D. Th. 1. par. quæſt. 65. art. 3. *Quantò aliqua cauſa eſt ſuperior, tantò ad pluraſe extendit in cauſando*, & 3. contrà Gentes, cap. 24. *Quantò aliquid inuenitur meliùs, tantò ad remotiora bonitatem ſuā diffundit.* Et paulò poſt. *In quantùm vnumquodque bonitatem diffundit in alia, fit altior cauſa.* Quod item docet Quodlibeto 3. quæſt. 3. art. 6. & quæſt. 3. de Potēt. art. 3. Sed quæ Superior, maiorvè virginitatis, & caſtimoniæ exemplaris cauſa, quàm Chriſtus, & Deipara, poterit inueniri? Si nulla; ad eiuſmodi ergo cauſæ pertinet excellentiam; nō ad poſteriores ſolùm Virgines, ſed ad anteriores ſuā bonitatem diffundere. Nā vt idē edocet D. Th. in 3. d. 18. art. 3. ad 3. & 3. par. qu. 62. art. 6. *Non eſt neceſſe, vt cauſa cauſatū præcedat tempore, nihil probibet, id quod eſt poſteriùs tempore, antequàm ſit mouere, &c.* Quarè, vt omnibus ſuperior fit exemplaris cauſa, non ad poſteriores ſolùm, ſed ad anteriores debet ſuam bonitatem diffundere. Ea propter *Agnum ſinè macula, amicti ſtolis albis, in ſignum puritatis, ſinè macula antè thronum Dei, & cū mulieribus nō coinquinati Virgines, ſequuntur quocumquè ierit. Quæ innumerabilis erat multitudo ex omnibus gentibus, & tribubus, & populis, & linguis:* quorum etſi multi tempore priores, Agnum ſequebantur omnes ſinè macula, vt cauſam exemplarem, quam referebant, *ſinè macula exiſtentes*

Suarez.

D. Thom.

antè thronum Dei. Vt retulit in Apocalypſ. Ioan. Spectat etenim ad excellentiā adeò ſublimis exēplaris, ad remotiora bonitatem ſuam diffundere.

Et perconſequens in laudem Mariæ emergit, non poſteriores tantùm, ſed & anteriores virgines ad eius normam voto,puritatem intendiſſe. Ideò enim nubecula, quæ aſcendebat de mari in typum Deiparæ, quaſi veſtigium hominis cernebatur; cui extùnc Carmelicolæ, id eſt, ſcientes circumciſionem inſiſterent,vt in ſuo lib. Hieron. ſcribit Ioannes. Et in mira illā oſtenſa Sobacho, Eliæ parenti viſione, albicantes viri Puſionem ſalutabant, quem Præpoſitum agnoſcebant: ſimulquè tunc Virginem candidiſsimam adorabant: quia in hunc ſe Eliæ finem ſubdebant, vt candorem Puerperæ traherent puritatis; cuius amore flagrabant. Quod ſignificat ignis, ex vberibus euulſus Matris,quo alebantur ſodales.

Bernard. Ea propter Bernard. Homil. ſu. per miſſus eſt, ait: *Mariam ſinè exemplo virginitatem vouiſſe*. Quia priorem nullū, ipſa eſt imitata, quam prædeceſſores etiam, vt exemplar referebant, ſicut in virginitate, itā in voto. Nam ea ratione Patres dicunt, virginitatem ſuam Domino primam nūcupaſſe Mariam, qua primam dicunt virginum extitiſſe, non tempore, ſed cauſalitate, vt Ambroſius exprimit de Inſtit. Virg. c.6. Ambroſ. Eam nuncupans virginitatis magiſtram. Ea igitur ratione eſt prima, quæ ſuam Domino virginitatem voto conſecrauit. Et eſt prima prioritate, ſuo modo dignitatis: vt Chriſtus dicitur primitias virorum tuliſſe caſtitatis, ſic Orig. Matth. c.13. *Arbitrorq. rationi conſentaneum eſſe, virilis quidem puritatis in caſtitate primitias fuiſſe Ieſum*. Origen. Itā fœminarum virginum prima commendatur Maria, ex ſent. Iſidori lib. 2. Iſidor. de Officijs cap. 17. *Virorum Virginum Caput eſt Chriſtus, fœminarum Virginum Caput eſt Maria*. Sicut enim ſecundùm humanitatem, primogenitus Chriſtus commendatur, vt habetur in Cōcilio Sardicenſi, Conc. Sard. in Epiſt. ad omnes Fideles, quia prioritate dignitatis primus extitit, inxtà expoſitionem Hieronym. Hieron. in c. 1. Epiſt. ad Coloſſ. *Primogenitum, non tempore, ſed honore*: & Anſelm. Anſelm. inibi. *Primatum habens in collegio Sanctorum*: itā primogenita ante omnē Deipara effertur creaturam, itèm prioritate dignitatis. Nam quemadmodum Chriſtus, Dux noſter eſt primus prædeſtinatus, per naturam, ob ſupremam ſuam dignitatem Rex, Parens, & Author: ſic eſt ſuo modo Maria, propter ſuam dignitatem, omnium virginum Regina, & caſtimoniæ, ac puritatis exemplar, reliquis prima prædeſtinata per gratiam.

Fuitq. prima imitabilis nota fœmina in obſeruantia puritatis ex voto, cum vſquè ad illam, ſolus prior dignoſceretur in tempore, referēdus Elias. Vt Hiſpalē. citatus retulit Iſidorus. *Quæ ſit ſacra virginitatis integritas, vel à quo tàm ſancti propoſiti ſtudiū ſit exortum? Quantùm ad vetus teſtamentum attinet Elias, Hieremias, & Daniel caſtimonia bono primi ſtuduiſſe noſcuntur. Quantùm verò ad nouum, fœminarum*

vir-

virginum Caput eſt Maria, ipſa earum autrix; indè agmina virorum, & puellarum ſanctarum; indè ſectatores, & ſectatrices perpetua continentia pullularunt.

Hæc ergo cauſalitatis, & dignitatis prioritas in virginitatis voto Deiparæ, in eius cedit laudem, non prioritas temporis, quæ perfectionem non ponit in obſeruantia virginitatis ex voto. Quid adimit de perfectione voto, virginitati, fidei, charitati, ſpei, religioni Mariæ, quòd antè ipsā fideles extiterint Religioſi, & ex voto caſti, atque virgines? Et quā non arguit excellentiam in voto virginitatis Mariæ, quòd adeò efficax eius fuerit exemplum, vt prioribus calcares admouerit, vt concito gradu pergerent in eius ſequelam? Et quid quòd Iſraelitarum deprauati mores, votum tunc non ferrent caſtitatis, ſic, vt propterea Virgo ſit, ex mente Auguſtini, matrimonio data; vt ſeueriores viri, & fœminæ lenocinia reſpuerent cupiditatum? & inter huius ſæculi ſectatores, fucati ſplendoris ſpecie deluſi, ſanctitate conſpicui viri, fugaces, & fallaces vitæ præſentis delitias contemptim repudiarent? Et ad hanc doctrinam, S. Apoſt. Bartholomæi dictum exponatur de prioritate voti virginitatis Deiparæ, relatum per Abdiam Babyl. etſi liber de Vitis Apoſt. apocbriphus à Paulo IV. Pontifice habeatur.

4 Et cum eiuſmodi Inſtitutam vitæ rationem primò ſit Deipara in templi penetralibus inter, ſacratas virgines profeſſa, vt habetur lib. de Floribus Sanctorum, cap. 8. ſequitur, earum ipſam Inſtitutum Eſſenum Eliætanum conſecraſſe. Quòd præclariſsimis gratiæ fulgoribus, Religioſos, dùm inter mortales degeret, perſonaliter in Carmelo viſitans, ſuo exemplo illuſtrauit, & auxit. Vt citatus in ſuo libro, ſcripſit Ioannes. *Nubecula Maria eſt, quæ quaſi veſtigium hominis aſcēdebat in Carmelum; ad quem Elias, & puer ſuus priùs aſcendit, &c. Capilli tui ſicut greges caprarum,* ſic locus in Speculo exponitur Carmelitarum, lib. 6. *Capilli, id eſt conatus, cogitationes, cogitatus Mariæ omni carnali ſēſu carentes, ſicut capilli, ſimiles ſunt gregibus rationabilibus virorū, de quibus, ait Apoſtolus: Circuierunt in melotis, in pellibus caprinis. Hi qui apparuerunt de monte Galaad.* Et Ioannes de Cimineto in Speculo Hiſtoriali. *Ipſa Virgo perſonaliter in ipſo ſancto monte Carmelo, cum ſanctis Virginibus, & Religioſis eiuſdem loci, frequenter dicitur habitaſſe.* In lectione 4. officij Cōmem. eius Solemnis. *Qui veſtigijs ſanctorū Prophetarum Eliæ, ac Eliſæi inſtiterant, euangelicam fidem amplexati ſunt, ac peculiari quodam affectu beatiſsimā Virginem, cuius colloquio, & familiaritate feliciter frui potuere, adeò venerari cœperunt, vt primi omnium in eo montis Carmeli loco, eidem puriſſimæ Virgini ſacellum conſtruxerint.*

Quarè Inſtituti huius, feliciſsimus fuit fœminarum cœtus, cui poſt ſui filij in cælum Aſcenſum, ex ſentētia Dionyſij Carth. 1. ſent. diſt. 16. q. 2. §. *Verum,* cōcluſ. *Hæc.* præfuit. *Quotidiè quoque, ſeu tempore opportuno edocebat feliciſſimū illud collegiū centum viginti Virginum, eius obſequio, atquè regimini*

Io. Hieroſ.

Io. de Cim.

Dion. Carth.

Vuald. *mini deputati*. Vuald. de ſacram. tit. 9. cap. 84. *In hac regula ſanctimoniæ profeſſionis, prima præfulſit Beata Virgo Dei Genitrix, concordi Apoſtolorum cœtui, vſquè ad eorum diſperſionem, cohabitans primò in cœnaculo, vbi iuxtà Actuū literam, commanſerūt.* Quod fuiſſe Monaſtichum Inſtitutum præcitatū, Hieronym. indicat Serm. de Aſſumpt. ad Paulam, & Euſtochium. *Vitam Virginis vos, ò filiæ imitamini, quæ in ſchola Chriſti permanere vouiſtis.* Ea namq. ſeminaria fuere, vndè immenſa Monialium ſuccreuit ſeges Euāgelicæ legis, vt relatus Iſidorus ſcriptum poſteritati reliquit. *Virginum Caput eſt Maria, quātùm ad nouum teſtamentū attinet, ipſa earū autrix: indè agmina puellarum ſanctarum; indè ſectatrices perpetuæ continentiæ pullularūt.*

Hieron. Iſidor.

Statim enim, vt Eccleſiæ fertiliſsimus ager, ſanctum virginitatis, & continentiæ ſemen excepit, ampliſsimo fœnore, multiplicata germina reddidit; ſanctarumquè Virginum, ac Viduarum collegia, quæ nos Monaſteria dicimus, fœcundo germine pullularunt, etiā Apoſtolorum tempeſtate. Ephigenia enim Regis filia, ab Apoſtolo Matthæo in Aethiopia è ſacro ſuſcepta fonte, & velamine conſecrata, Monaſterium erexit, vt ex Abdia lib. 7. Hiſtor. Apoſt. accepimus. Sicut Bartholomæus Trophimam ſacrauit virginem: alij Petronillam, & Teclam. Poſt promulgatum Maſsiliæ Euangelium, Martham in Monialium ſibi conſtructo cœnobio, cæleſtem duxiſſe vitam, tradiderunt Hiſtorici: Mariam verò eius ſororem, in eremo territorij Aquēſis, annis 30. ſolitariam duxiſſe vitam, ſcribit Paleonidorus lib. 2. c. 2. Apoſtoli Iacobi diſcipulum Elpidium, Monialium Toleti erexiſſe cœnobiū, in quo Monialis poſteà deguit Leocadia, refert in fragmētis Eutrandus. *Carmelitanus Monachus fuit Elpidius, qui Toleti fundauit Monaſterium Virginum, & Monachorum, vbi poſteà fuit Agalienſe. Quod fuerat B. Virgini curæ, Monialium harum Matri.* Ignatius, qui temporibus, quibus Paulus Corinthios imbuebat, eccleſiaſtica diſciplina Eccleſiam Antiochenam, cum Euodio regebat, in fine Epiſt. ad Philippenſes, *Salutat collegium virginum, & viduarum*. Et ad Smirnenſes ſcribens. *Salutat eas, quæ in perpetua degunt virginitate*. Et ad Antiochenos. *Virgines agnoſcant, cui ſeipſas conſecrarunt.* Ad Tharſenſes. *Eas, quæ in virginitate degunt, in pretio habete, velut Chriſti ſacerdotes; viduas in pudicitia permanentes, vt altare Dei.*

Ignat.

ARTICVLVS III.

Priorum ſæclorum Euangelij, ſacratæ Virgines Monaſticam vitam duxerunt.

1 *In principio Euangelij, & poſteà fœminæ, per tria Religionis vota, Domino conſecrabātur ſolemni cærimonia, tegumento diſtincta à ſæcularibus.*

2 *Munus, quod fuerit Monialiū priorum.*

3 *Promiſcua fuere Monachorum Cœnobia.*

4 *Multis ab hinc annis ſunt Monachorum ſeparata Cœnobia, à domicilijs fœminarum.*

1 ILlæ, quæ à primæua Chriſtianæ Reipublicæ Inſtitutione, eximio diuinæ bonitatis beneficio, ad illud religioſum vocationis genus fuerunt deſtinatæ, vt Mariæ ad inſtar, in trina profeſsione vexillum Crucis exaltarent, diuitias inſtar ſtercoris, paupertatem in ſpeciem theſauri exiſtimarunt: obedientes loquebantur victorias: cùm de nuptijs virginitas, caſtitas de matrimonio, ſterilitas voluntaria, triumpharet de prolis fœcunditate; marceſcente namquè terrena prolificatione, Monachis, & Monialibus ſunt repleta clauſtra, deſerta anachoretis, Cælicolis ſuperna Palatia. Tūc paternæ domus, quas velatas virgines Cœnobia nō capiebant, proprijs abditas penetralibus continebant,

Conc. Illib.

vt conſtat ex Conc. Illiber. ſub Syluestro Can. 27. in quo permittitur Epiſcopo, & Presbytero, Deo filiam dicatam virginem apud ſe habere. Quod item conſtat ex Tolet. 4. cap. 8. & Carth. 3. c. 33. & ex decr. Eug. apud Buncherium lib. 7. cap. 54. & in capite *ex parte*, 2. de Conuerſ. coniug. ſupponitur, & habetur in c. *Inſinuante*, qui *Cler. vel, &c.* docetq. Auguſt. de Com. vita Cleric. Ser. 1. *Virgo, etſi nunquàm fuerit in Monaſterio, ſi virgo ſacrata eſt, illi nubere non licet, quamuis eſſe in Monaſterio non compellatur.*

Conc. Tol. Conc. Cart. Buncher. Auguſt.

Quas ex tunc ſolemni cærimonia velari, ac in Dei Sponſas conſecrari, tradunt Iuſt. Martyr. in Apol. 2. Ignat. in Ep. quadā. Clem. Alex. lib. 2. Strom. Tertul. de Veland. Virg. dum ait: *O ſacrilegæ manus, quæ dicatum Deo habitum detrahere potuerunt! Nupſiſti Chriſto? illi tradidiſti carnem tuam, &c.* Et Orig. Hom. 17. & 19. in Lucam. Pius I. anno 158. edidit decretum de ſeruando ritu in virginum conſecratione, cap. *Virgines*, 20. quæſt. 1. quod eſt confirmatū in Conc. Carthag. 3. Can. 4. & Zozimi Papæ decretis, Can. 26. & in Can. 8. Conc. Cæſaraug. In Concilio Pariſ. ſub Greg. IV. c. 42. Fuit inhibitū velari virgines à Preſbyteris, quòd Epiſcopi munus ſit.

Iuſt. Ignat. Clem. Alex. Tertul. Orig.

Earum religioſum indumētum diuerſū à ſæculari, præſcribit Apoſtol. 1. ad Timoth. c. 2. verſ. 9. *Volo orare, mulieres in habitu ornato, cum verecundia, & ſobrietate ornantes ſe, & non intortis crinibus, aut auro, aut margaritis, vel veſte pretioſa: ſed quod decet mulieres promittentes pietatem per opera bona.* Et Petrus Epiſt. 1. cap. 3. *Mulierum non ſit extrinſecus capillatura, aut circundatio auri, aut indumenti veſtimētorum cultus. Sic enim aliquando, & ſanctæ mulieres ſperantes in Deo, ornabant ſe, &c.* Legatur Cyprian. de Habitu Virgin. Ea propter ab exordio naſcentis Chriſti Eccleſiæ conſuetudo inueterauit, toto radi capite, ſæculo renunciantes. Sic docet Germanus To. 6. Bibliot. veter. Patr. *Radi toto capite, ad imitationem fieri Sancti Apoſtoli Iacobi fratris Domini, Pauli Apoſtoli, & aliorum.* Dionyſ. Areop. de Eccleſiaſt. Hierarch. cap. 6. *Sacerdos tondet, exutumq. veſte omni, aliam induit.* Hieron. Epiſt. 48. ad Sabinianum. *Moris eſt in Aegypti, & Syriæ Monaſterijs, vt tam virgo, quàm vidua, quæ ſe Deo vouerint, & ſæculo renunciantes omnes diuitias ſæculi cōculcarint: crinem, Monaſteriorum matribus offerant deſecandum.*

Apoſt. Paul. Petr. Apoſt. German. Dionyſ. Areop. Hieron.

R offe-

Qui mos percrebuerat Romæ, *Athanaſ.* Athanaſij tempeſtate Epiſt. 16. ad Princip. Et obduxit callos inter Thabennenſ. vt in Lauſiaca Hiſt. *Pallad.* ſcribit Palladius. Quem in ſua Regula præſcripſit Baſilius. Ideò Apoſt. 1. Corinth. capit. 11. Non velatas fœminas, vt orent, aut prophetent, admonet tonderi. *Si non velatur, tondeatur*. Vt ſcilicèt oret, aut prophetet. Quia hoc miniſterium, ad ſolas virgines ſpectabat ſacratas. Quæ vt ſacro inſignirentur velamine, tondebantur, & in ornato habitu (*vt decet mulieres, promittentes pietatem per opera bona*) orabant, ac prophetabant, miniſteriumq. fœminarum ſacrarum obibant. Ità *Hieron.* Hieron. Epiſt. 15. de Aſella retulit: *Tunicam fuſciorem indutã, ſe repentè Domino conſecraſſe*. Vt enim Tom. 4. in Regulis Monach. cap. 3. edocet, *fuſca tunica* religioſus erat habitus, & album pallium. *Pannus itaquè veſter, etſi albus, & candidus, tamen groſſus, & vilis ſit, vt & color candorem caſtitatis intrinſecum, & vilitas contemptum terrenorum exhibeat*.

2 Harum munus in Eccleſiæ Chriſti natalibus, diuinas erat laudes concinere, Scripturas reſerare, & ad fidem conuerſas fœminas, in myſterijs fidei inſtruere; quod Eccleſiaſtica lege, mulieribus erat inhibitum ſæcularibus. Vt conſtat ex verbis Apoſtoli 1. *1. ad Cor.* Corinth. cap. 14. verſ. 34. *Mulieres in Eccleſia taceant, non enim permittitur eis loqui, ſed ſubditas eſſe, ſicut & lex dicit. Si quid autem volunt diſcere, domi viros ſuos interrogent; turpe eſt enim mulieri, loqui in Eccleſia*. *1. ad Tim.* Et 1. ad Timoth. cap. 2. verſ. 12. *Docere autem mulieri non permitto, neque dominari in virum*. Sæcularibus id erat prohibitum fœminis, quæ viros habere poterant cõſodales, non ſacratis: idcircò 1. ad Corinth. *1. ad Cor.* cap. 11. verſ. 5. Apoſtolus ait. *Mulier orans, aut prophetans non velato capite, deturpat caput ſuum. Quod ſi non velatur, tondeatur*. Non dicit eſſe turpe *orare, & prophetare* velatam fœminam, ſed nõ velatam. Et ea propter exhortatur, non velatam tonderi, ſcilicèt conſecrari, vt diuinas queat in Eccleſia laudes concinere; ac fideles conuerſas inſtruere: quod ſæcularibus fœminis inhibebatur. Ideò Paulus ad Philip. cap. 4. v. 2. *Ad Phil.* *Euodiam rogat, & Synthichen deprecatur, idipſum ſapere in Domino: & Germanum etiam rogat, eas adiuuare*: cuius reddens rationem ait: *quæ mecum laborauerunt in Euangelio cum Clemente, & cæteris adiutoribus meis*. In quæ verba Adamus Sasbouth. *Adã. Saſ.* *Has obſecrat Paulus, vt concordes, eademq. dogmata fidei doceant: hortaturq. diſcipulum, qui in negotio Euangelij peculiariter ſibi cooperatus fuerat, vt eas adiuuet, quæ in eodem ſunt opere, nec dubitarunt propter id ſubire periculum mortis, exilij, &c. Laborauerunt enim mecum in tuenda, & propaganda Religione Chriſti*. Et in eadem verba Baſilius Epiſ. Seleuciæ, Oratione 2. *Baſil. Ep. Seleuc.* *Vides fœmineum genus, tangi Paulini curſus æmulatione? Vides Apoſtolicos ſudores in medio ſtadio imitatione exprimere? Faciamus ei adiutorium ſimile ſibi*. Sic Vualdenſ. doct. fid. art. 1. cap. 7. *Vualden.* *Tradunt Doctores B. Paulum multas fœminas conſecraſſe, de quibus meminit 1. Corinth. capit. 11.*

cum

eum dicit. Mulier orans, aut prophetans. Gloſſa, *Scripturas reſerãs: non velato capite, deturpat caput ſuum: vel prophetans, id eſt, legens prophetias in Eccleſia. Quorũ neutrum, potuit vulgaris fœmina facere, dicente Apoſtolo, 1. ad Timoth. 2. Docere autem, Mulieri, non permitto.* Gloſſa. *Hoc Apoſtolus dicit, vt docendi officium, ſolis Viris adueniat. Capiunt ergò famoſi Doctores; Mulieres prophetantes, id eſt legentes prophetias, fuiſſe Religioſas, & à beato Paulo inſtitutas in Eccleſia; qualiter fuerat ſancta Tecla.* De quarum numero, quatuor creditur fuiſſe Philippi Diaconi filias, quas Lucas Act. cap. 21. v. 9. *Virgines* retulit *prophetantes*. Cum ad ſacras ſolas Deo fœminas, iſtud miniſteriũ ſpectaret, propter quod Propheciſſæ, ſicut Religioſi Viri, Prophetæ, ex Cantorum munere, dicebantur. *Luc.* Quo nomine S. Lucas Euangelij ſui c. 2. v. 36. Religioſam Annam cõpellauit. *Prophetiſſam, quæ proceſſerat in diebus multis, & vixerat cum viro ſuo annis ſeptem à virginitate ſua. Et hæc vidua, vſque ad annos octogintaquatuor: quæ non diſcedebat de Templo ieiunijs, & obſecrationibus ſeruiens nocte, ac die. Et hæc ipſa hora ſuperueniens, confitebatur Domino, & loquebatur de illo omnibus, qui expectabant redemptionem Iſrael.* Ex inſtituto enim Eſſenorum fœminæ, *Prophetiſſæ*, ſicut Viri *Prophetæ*, ex Cantorum munere nuncupabantur.

3 Et promiſcua illorum ſæculorum Cœnobia, mihi comprobant Religionem eandem. Beatiſsimã enim Virginem cum Apoſtolis, Sanctiſq. mulieribus in cœnaculo, & propè illud, Carmeli Eremitas in hoſpitio, vſquè ad eorũ diſperſionem cohabitaſſe, ſcribit Vualden. de Sacramental. Tit. 9. *Vualdenſ.* cap. 84. Et cum Eſſenis, fœminas Religioſas degere, tradidimus ex Philone. Refertq. Euſeb. lib. 2. *Euſeb.* Hiſt. cap. 7. Cum maribus in locis diſsitis eiuſdem Monaſterij, fœminas monaſticè vixiſſe. Vndè Hieronymus ad Heliod. *Hieron.* *Quid facit Monachus in cellis fœminarum? Quid ſibi volunt priuata, & ſola colloquia, & arbitros fugiẽtes oculi?* Veronicam, cui Dominus faciem ſuam expreſſam dedit, cum ſancto Amatore coniuge ſuo, in alto Galliarum monte, multis annis vitam, magis cæleſtem, quàm terrenam eremiticam, ſicut viderat propè Nazareth, Eremitas montis Carmeli, egiſſe, retulit Luitprandus in fragmentis. Cœnobium ſanctimonialium, ad Monaſterium Pachomij, per eius moderatum ſororem, retulerunt Hiſtoriæ. Quod ſupponens Auguſt. *Auguſt.* lib. 1. de Moribus Eccleſiæ c. 31. ait. *Lanificio corpus exercent, atque ſuſtentãt, veſteſq. ipſas fratribus tradunt: ab his inuicem, quod victui opus eſt reſumentes.* Et in Conc. Hiſpal. 2. cap. 11. Sta- *Côc. Hiſp.* tuitur, quòd *Monaſteria virginum, Monachorum adminiſtratione, ac præſidio gubernentur.* Et habetur in cap. *In decima* 18. q. 2. S. Eulogius in Memor. Sanct. antiqua Cordubæ refert promiſcua Monaſteria: quorum cultores ſub Sarracenis, martyrij palmas ſuſcepere. Sed iſte promiſcuus viuendi modus, in Prouinciali Conc. Aga- *Côc. Agat.* tenſ. Can. 19. per Sixtũ III. an. 434. & per 6. Synod. Conſtantinop. ſub *Conc. Côſt.* Leone II. anno 680. inhibitus eſt.

CAPVT IV.

Vt creuerit à quarto ſæculo Eliætanum Inſtitutum Monaſticum.

Sicut in Phyſicis generationem fieri, ſimulq. augmentationem per ætatum incrementa, & homines à cunis, ad virilem togam creſcere videmus: procedunt ſuperædificati, ſuper fundamentum Apoſtolorum, & Prophetarum, ipſo ſummo angulari lapide Chriſto Ieſu: in quo omnis ædificatio conſtructa, creſcit in Templum ſanctum in Domino, in quo & vos coædificamini in Tabernaculum Dei in Spiritu ſancto. Epheſ. cap. 2.

ARTICVLVS I.

Multiplex refertur in Oriente Monaſticum incrementum.

1 *Eſſeni antè Antonium Mag. religioſè in Aegypto degebant.*
2 *Antonius profeſſus eſt Inſtitutum Eliæ.*
3 *Incrementum Diſcipulorum Antonij.*
4 *Inſtitutum, quod percrebuit poſt Antonium, fuit profeſſionis Eliæ.*

1 NOſtri Monaſtici Inſtituti exordiũ, Antonio tribuũt Hæretici, poſt annum 300. Cum vt Hieronym. in Vita S. Pauli Eremitæ ſcribat, *Non tàm Antonius antè omnes Monachos fuerit, quàm ab eo omnium incitata ſtudia fuerint.* In Ægypto enim vſquè ad Antoniũ, Eſſenos ab Euangeliſta Marco in fide inſtructos tradit Caſſian. in Præf. ad Caſtorem. *Secundùm eam (ait) quam vidimus Monaſteriorum, Regulam, per Aegyptum, & Palaſtinam antiquiquitùs fundatorum, in quibus ab exordio prædicationis Apoſtolicæ, à Sanctis, ac ſpirituahbus Patribus fundata Monaſteria, ad nos, vſquè perdurãt.* Quæ in eius vita retulit Athanaſius. *Necdum autem, tàm crebra erant in Aegypto Monaſteria: nequè omninò quiſquam auiã ſolitudinem nouerat; Sed quicumque in Chriſti ſeruitute ſibimetipſi prodeſſe cupiebat, non longè à ſua villula ſeparatus inſtituebatur. Erat igitur in agello vicino ſenex quidam, vitam ſolitariam à prima ſectatus ætate, hunc Antonius cum vidiſſet, æmulatus eſt ad bonum. Et primò quidem incipiens etiam ipſe, in locis paululum à villa remotioribus manebat: exindè autem, ſi quem vigilantem in hoc ſtudio compererat, procedens quærebat, vt apis prudentiſſima: nequè ad habitaculum ſuum antè remeabat, niſi eius, quem cupiebat, frueretur aſpectibus: & ſic tamquàm munere mellis accepto, abibat ad ſua. Tali ibi Inſtitutus exordio, cum per dies ſingulos ità animum roboraret, vt nec opum paternarum, nec ſuorum meminiſſet. Sic ſuam vitam inſtituens, ab vniuerſis fratribus puro diligebatur*

Caſsian. Athanaſ.

affe-

affectu. Monachi ad quos ſæpè veniebat, Antonium videntes, Deicolam nuncupabant: quidam vt filium, alij vt fratrem diligebant. Ea enim erat tunc temporis Monaſteriorum forma, & inhabitatio cellularum, in quibus propè vrbes degentes, Monachi inſtruebãtur in religioſa diſciplina: iuxtà quam ſeiuncti, poſtmodùm vitam ſolitariam traducebant, vt de Antonio itidem Athanaſius ſcribit. *Ad ſepulchra non longè à villa cõſtituta ſeceſſit, vni de cognatis mãdans, vt ſtatutis diebus ſibi alimenta deferret, & ſolus ibidem morabatur. Sic Antonius annis viginti ſolitariè tranſactis, atquè ab hominum ſegregatus conſpectibus, perdurauit.*

Athanaſ.

Qua ergo ratione, Antonius origo eſt Monaſtices, qui Veterũ eſt profeſſus Inſtitutum Eliætanũ? Teſtem te voco Athanaſi venerande, qui in eius elucubrandis geſtis ſolerter inſudaſti. *Igitur Sanctus Antonius ſecum reputãs, oportere Dei famulũ, ex Inſtituto magni Eliæ exemplum capere, & ad illud exemplum vitam ſuam debere componere; ad ſepulchra non longè à villa conſtituta ſeceſsit.* Illæ erant manſiones multæ in terra, Coelicolarũ domus æterni Patris, illæ Eremitarum cellulæ, vndè Eliætanos Antonius ad ſuũ elaborandum fauum, flores legebat. Lege Dionyſij Omoleni in in Vita Pachomij ſatis præclara verba. *Erat per id tempus, vita Beati Antonij cunctis admiranda, qui magni Eliæ, & Eliſæi æmulator exiſtens, ſtudio imitatus eſt ſingulari. Erat enim* (inquit Baronius, Tom. 3. anno 340. nu. 7.) *In Oriente, ſummum illud viuendi genus inſtar Eliæ, ac Ioannis Baptiſtæ, cunctis venerandum.* Quos cum in Paulo viuere, & ſpirare, Antonius aſpiceret, querulus proclamabat. *Væ mihi peccatori, quia falsò, Monachi nomen fero. Vidi Eliam, vidi Ioannem in deſerto.* Sic in vita Pauli Hieronym. Quòd cum ſanctioris illius, & auguſtioris diſciplinæ imaginẽ conſectaretur, eius tamen faciem, vt Paulus, non probè aſſequeretur: quã genuinis virtutum lineamẽtis, ad illa ſæcula Eremicolæ exprimere inhiabant. Teſtes vos appello magnos vtriuſq. æui Heroas ſanctitatis, religioſæ diſciplinæ Atlantes honeſtatis, quibus vtraque ex æquo virtutis, & candoris gloria, coronas nectit. Teſtes præſtãti ſanctitate viros, mulieresq. innocentiſsimas, quæ per virtutum gradus ad altum ſanctitatis faſtigium meruerunt peruenire. Quorum nomina recenſere omitto, qui perſpicua, vel lippiẽtibus oculis haud obijcio; vt cum Athanaſio cap. 23. cilicinum intrinſecum, & pelliceum deſuper album, Eſſenorum inſtar, Antonij exprimam tegumentum. *Lauit Empeditem, & candente præcinctus veſte, &c.* Pallium intellige, Hieron. interprete: ab eoq. profluens, incredibile diſcipulorum referam incrementum.

Athanaſ. *Dion. Om.* *Baron.* *Athanaſ.*

Sed rursùs in priſtinis laboribus perſeuerãs (proſequitur Athanaſius) *Antonius, multos magiſterio ſuo fratres confirmauit, itàvt breui tẽpore, plurima fierent Monaſteria. Nouos, antiquosq. Monachos, pro ætate, vel tempore, paterno moderabatur affectu.* Et Nicephorus lib. 8. Hiſtor. cap. 40. *Habuit diſcipulos multos probatos*

Athanaſ. *Niceph.*

admodùm, & qui magiſtrum vita inſtitutione, ſapientia, ſtudio, & virtute, reliqua ſatis feliciter retulerunt: qui partim in Aegypto, & Lycia, partim in Palaſtina, Syria, & Arabia ſunt philoſophati. Religionis enim vineæ ſic in Ægypto *plantauit radices, vt impleret terrã. Operuit montes vmbra eius, & arbuſta eius Cedros Dei. Extendit palmites ſuos vſquè ad mare, & vſquè ad flumen propagines eius*. Nec Ægyptum, Alexandriam, Ægypto ad meridiem Africam conterminam, Palæſtinam, Syriam, Phœniciam, Meſopotamiam, minorem Aſiam, Cappadociam, & Pontum ſolùm, ſed & regiones Auſtrales, ſeù Boreales, magno fœcundauit incremento, Dacos, Beſſos, & Latrones ornauit. Sicut in reditu S. Niceti Paulinus cecinit.

O vices rerum, benè verſa fama!
Inuij montes priùs, & cruenti,
Nunc tegunt verſos Monachi la-
Pacis alumnos. (trones,
Mons vbi quondã fuerat ferarum:
Nunc ibi ritus viget Angelorum:
Et latet iuſtus, quibus ipſe latro,
Vixit in antro.

Hieron. Hieron. Epiſt. 7. ad Lætam: *De India, Perſide, Aethiopia Monachorũ turbã, quotidiè ſuſcipimus*. Epiſt. 3. ad Heliodorum. *Perſa, Indus, Gothus, Aegyptius, philoſophantur. Beſſorum feritas, & Pelliторum turba populorũ, qui mortuorum quondam inferis homines immolabant ſtridorem ſuum, in*

Chryſoſt. *dulce Crucis fregerũt melos*. Chryſoſt. Homil. 8. in c. 2. Matth. *Non ità eſt fulgidum cælum vario ſtellarum choro, vt eremus Aegypti, tabernacula vndiquè nobis Mona-*

Auguſt. *chorum demonſtrans*. Auguſtin. de moribus Eccleſiæ lib. 1. capit. 31. contrà Manich. *Quis neſcit ſummè continentium hominum Chriſtianorum multitudinẽ, per totum Orbem indies magis, magisq. diffundi? Et in Oriente maximè, atquè in Aegypto, quod vos nullo modo poteſt latere*. Citatus Athanaſius. Athanaſ. *Erant in monte Monaſteria, tamquàm tabernacula, plena diuinis Choris pſallentium, legentium, orantium, qui infinitam regionem quandam, & Oppidum à mundana conuerſatione ſeiunctum, plenũ pietatis, & iuſtitiæ videbãtur incolere*. Sed quid mirum, ſi vt ad Euſtoch. ſcribit Hieron. in vna Hieron. Ægypti eremo, pluſquã quinque millia degebant Monachorum? Et Plinius Traiano ſcribens Epiſt. Plinius. 97. *Multi enim omnis ætatis, omnis Ordinis, vtriuſque ſexus, etiam vocantur in periculum, & vocabuntur. Nequè enim ciuitates tantùm, ſed vicos etiam, & agros, ſuperſtitionis iſtius contagio peruagata eſt*. De qua Epiſtola: Tertull. Apolog. cap. 2. *Plinius II. cùm Prouinciam regeret, damnatis quibuſdam Chriſtianis, quibuſdam gradu pulſis, ipſa tamen multitudine perturbatus, quid de cætero ageret conſuluit, tunc Trai. Imper.* Quorum omnium vnicum viuendi fuiſſe inſtitutum, idem aſſe- 4.
uerat Hieron. Epiſt. 17. *Eorum vox* Hieron. *quidem diſſona, ſed vna Religio, in veſte nulla diſcretio, nulla admiratio: ieiunia quoque neminem ſubleuabant*.

Cæterum eandem viuendi normam ab Elia, eiusq. ſectatore Eliſæo, & Ioanne inductam, eos omnes fuiſſe amplexatos, traditur in Vita Pachomij ſcripta anno 340. *Erat per id tempus B. Antonij Vita cun-*

cunctis ad imitandum præclarè propoſita, qui magni Eliæ, Eliſæi, & Ioannis Baptiſtæ æmulator exiſtens, ſecreta interioris eremi, &c. Hinc Patres Monachorum, viri mirabiles in vniuerſis propemodū regionibus extiterunt. Et apud Roſueyd. Heribertum Roſueydum legitur in Vita S. Onuphrij, Monaſterij Hermopolitani profeſſoris in Thebaida, poſt ſeptuaginta annos vitæ anachoreticæ tranſactæ, retuliſſe hæc Paphuntio. *Profectò vitam B. Patris noſtri Eliæ, venerabiles fratres meos audiui frequēter laudare: qui ſe in eremo in tanta abſtinentia, & oratione ſtuduit affligere, vt maximam virtutem meruiſſet accipere, & igneo curru tranſuectus, Spiritus ſancti dona, quæ habuerat, Diſcipulo impartiri, ac adeò longæuus ſenio mortis pœnam non videre. Inſuper ad exemplum, B. Baptiſtam Ioannem protulerunt, qui in noui teſtamenti ſerie, clariſſimus effulſit, perq. pluriima annorum ſpatia diuino mancipatus officio, corpus ſuum macerauit. Tali deniquè ratione, ego pauper Onuphrius, à ſanctiſſimis Patribus in meo Monaſterio ſubtiliter inſtructus. Vbi ſimul penè centum Monachi degebant, more, & actione, æquanimiter omnes viuentes.* Macharius in ſerm. ad Monachos: *Eliam, & Eliſæum, ac filios Prophetarum, quos conſtat veraciter veteris teſtamenti Monachos fuiſſe, imitari curate. Quorum exempla, fratres chariſſimi in ordine Monaſticho, quia ſectari cœpiſtis, debetis ſolicitè curare, vt ab eorum recto tramite, ideſt Monaſticha vita, nullatenùs recedatis. Hos ſequuti ſunt Paulus, & Antonius, & multi huius propoſiti ſectatores, qui idcircò laudibus extollūtur, quia à cœpto Ordine nullatenùs leguntur deuiaſſe.* Ex vita ſcripta à S. Athanaſio, S. Sincletis, ait in ſuis fragmētis Luitprandus, Luitp. *virginē fuiſſe, & Abbatiſsā Aegyptiā; mulierū Virginū, profeſsionis Propheticæ, & Carmeliticæ Parentem.* Ac de Monachis ſæculi in quo floruit, lib. 1. Hiſt. cap. 12. hæc retulit Sozomenus. Sozom. *Hanc præclaram viuendi rationem, primus, vt quidam commemorant, inſtituit Propheta Elias, ac Ioannes Baptiſta.* Quid plura? cunctorum Monachorum illorum, indumentum dignoſcitur Eliætanum melotarū, & pellium, vt per plura capita, lib. 1. inſtit. Cœnob. leges in Caſſiano, Hieronymo in Vitis Patrum, Hieron. Seuero Sulpitio, & alijs.

ARTICVLVS II.

Præcipuorum incrementi huius nomina, recenſentur Authorum.

1 *Hilarion perfecit Inſtitutum Monaſtichum, in Palæſtina.*
2 *Baſilius Mag. non Inſtitutor, ſed Monaſteriorū Inſtaurator, ſub diſciplina norma viuendi Eliæ.*
3 *Ioannes Chryſoſtomus Monachorum Dux.*
4 *Hieronymus Eremita fuit, & Clauſtralis Monachorū Parēs.*

QVa tēpeſtate in Ægypto Antonius præfulgebat, in Palæſtina Aonas Eſſenus, Gaddanas, & Eremita Achatius coruſcabant: etſi per quinquaginta ſuprà centum annos, Palæſtina, & tota Syria infidelium Imperio, & tyran-

nide Gentilium occupata, vetera
Eſſeni perdidiſſēt Cœnobia, ad ſu-
perna trāſuecti Religioſi cæleſtia
palatia. Quæ Hilarion Collegia, in
Monaſtica diſciplina inſtructus
per Antonium, cū alijs eius diſci-
pulis refecit, inſtaurauit, & au-
xit, vt in eius vita ſcribit Hie-
Hieron. ronymus. *Quemadmodùm Domi-
nus Ieſus, in Aegypto ſenem Anto-
nium, ità in Palæſtina iuuenem
Hilarionem, plurimorum Eremi-
tarum, Monachorum eruditorem,
& Magiſtrum habebat.* Quo Du-
ce, ità in amplum numerus Mona-
chorum ſuccreuit, vt nulla eſſet
in Palæſtina Syriæ ciuitas, vicus
nullus, quibus reſtituti non forent
eremicolę, ex degētibus in antris,
& incerta ſede per deſerta vagan-
tibus. Ex inſcriptione marmoris,
paucis hæc eius accipe geſta.

Aeternitati.
Marmoræ ternabilis.
E Græcornm monumentis.

Per D. Aubertum Mireum Canon. Co-
lonien. & Bibliothecar. latinitati donatū.

Hilarion Thabathenſis Palæſtinus, natu Gen.
Alexandria Chriſtum cognoſcit. (tilis.
Bimeſtris Antonij Diſcipulus. Eremi cultor.
Eſſenorum diſperſorum in Carmelo Palæſtina,
Reparator magnificus. (mirè propagat.
Quos item Gaza, Bethelia, Peluſis, Lychni
Epiſcopos exulatos, viſitat. (git.
Sub Auguſt. Imper. Conſt. & Conſt. Iulian fu-
Siciliam, Dalmatiam, & Cyprum peragratus.
Ieiunijs maceratus, ſenio moritur ſanctè.
A. CCC. LXX. II.

1 Cum octogenarius, Cypri ſpi-
ritum vltimum exhalaret; cada-
uer poſt decem menſes, eius in-
diuiduus comes Eſychius, non
Oparienſis Epiſcopus, de quo He-
ribertus in Votis ad Vitas Patrū,
Sozom. ſed ille, de quo Sozomenus lib. 3.
cap. 3. & Nicephorus lib. 11. c. 39.
Maiomam detulit, quæ eſt Em- Niceph.
porium, & Gazæ portus, olim
Conſtantia nuncupata, & ibi ter-
ræ mandauit. Cuius ſolemne ce-
lebratur officium, in Ordine Car-
melitarum die 21. Octobris, quòd
Eliætarū præcipuus extiterit In-
ſtaurator. Diuerſus quidē à Hila-
rione Martyre, Prouinciale Car-
melitarū Terræ ſanctæ, cuius cor-
pus in regno Cypri, in quodam Ca-
ſtro, ſeu Oppido, quod à S. Hila-
rione, nomine gaudebat, antè Tur-
carum ſæuiſsimam depopulatio-
nem, in tumba ſolemni quieſce-
bat, ſub Regis Cypri cuſtodia,
vt ſcribit Ioannes Groſsi Carme- Io. Groſſ.
litarum Generalis, in Viridario.

2 Ferè quadraginta annis poſt
Antonium, Baſilius Magnus ſuc-
ceſsit, qui obijt anno 378. Mona-
chorum celeberrimus Pater, ſed
non Author, vt in Epiſt. 63. ipſe
teſtatur. *Accuſamur verò, & hu-
ius, quòd homines habeamus Mo-
nachos. Ego verò omnem vitam
meam impenderem, vt mihi poſſent
impingi iſta deliria. Horum gra-
tia ſi nos fugitis, ſimul, & Aegy-
ptios fugietis, fugietis Lybiam
vtramque, Thebaos, Palæſtinos,
Arabes, Phœnicios, Syrios, & qui
ad Euphratem habitant; & vt ſe-
mel dicam, omnes, apud quos vigi-
lia, preces, communesq. pſalmodiæ
in pretio ſunt. Sed magis propter
conuerſationis admirabilem, &
inſuetā rationem, zelotypia quadā
erga illos tenebar.* Qui cum ſum-
mis Philoſophis ſolitudinem am-
plectitur, vt Nazianzenus aſſeue- Nazian.
rat, Oratio 30. in eius Laudibus:
*Conducibilius id ſibi eſſe exiſtimās,
quàm in præſenti negotio, cogita-
tionem quandam, philoſophia ſuā
indi.*

indignam ſuſciperet, ac conſilij, & prudentiæ clauum, quem in tranquillitate tenuerat, in tempeſtate perdere. Baſilius enim, ait
Baron. Baronius, Tom.3. anno 318. n.19. *Imitator potiùs, quàm inuentus ſit Author, huiuſcemodi vitæ inſtituti.*

Eliæ autem viuendi normam æmulatum fuiſſe Baſilium, cita-
Nazian. tus tradit Nazianz. *Nobiſcū hinc profugus ſecedit in Pontum, atquè cum Elia, & Ioanne, ſummis Philoſophis, ſolitudinem amplectitur. Scrutabar autem pronior, quanàm via eſſet. Subibat Elias menti meæ, Carmelus eius, & nouum victus genus. Solitudo, pro domi, dulces opes, ac vita ſimplex filiorum Io-*
Greg. Nyſſ. *nadab.* Gregor. Nyſſen. *Quid igitur idm Doctor noster, cum Propheta Elia ſimilitudinis habet? Ardor fidei, inimicitia cum impijs, amor ergà Deum, veri boni deſiderium, ad terrena numquàm declinans vita, in omnibus explorata, aſpera viuendi ratio, aſpectus vitæ inſtituto conueniens. Hæc atquè alia, eiuſdem generis ſunt; quibus Doctoris vita, res Eliæ mi-*
Theodor. *rabiles expreſſit.* Theodoretus in Vita Marciani, quam ex Inſtituto reputauit Eliæ, eum cum Elia coniungens, & Ioanne, ac ſimilibus, qui circuierunt in melotis, ait. *Poſt Euſebium, & Agapetum, huius philoſophiæ fructum quoquè percepit, admirandus ille Baſilius, qui multis poſteà temporibus apud Seleucabelum, quæ eſt vrbs Syriæ, Monaſticum extruxit habitaculum, & clarus quidem fuit in multis generibus virtutū.* Huius enim Inſtituti Monaſteria reſtaurauit in Ponto; proportionatamq. Religioni formam reuocauit; *& anachoreticam, ac cœnobiticam, certo quodam admirabili modo vitam copulauit.* Vt Na- *Nazian.*
zianzenus aiebat. *Nobiſcum hinc in Pontū profugus, ac pietatis gymnaſiā, quæ in illis locis erāt moderatur. Cum igitur ſolitaria vita, & ea, quæ ſocietate gaudet, vt plurimum inter ſe diſſiderent, ac pugnarent; præclarè eas inter ſe reconciliauit, ac permiſcuit, pietatis nimirum Gymnaſia, & Monaſteria extrūens: non tamen longo interuallo ab ijs, qui in ſodalitio viuunt, remota, nec velut muro quopiā interiecto ea diſtinguēs, atquè à ſe inuicem ſeparans; verùm propè coniungēs.* Qua ratione, Baſilius dicitur Monaſteria primò excogitaſſe, quia ſub tali diſpoſitione, & forma ea erexit, quę temporibus perſecutionis in eremis erant in latebris, & ſpeluncis, ſub rudiori forma, ac rigidiori lacerata diſciplina: quamuis ſecūdùm Regulam acceptā à Marciano, per diſcipulos eius Euſebium, & Agapetum, moderatus ſit Monaſteria, vt ex Regulis diffuſis, Interrogatione 22. conſtabit de ha- *Baſil.*
bitu. *Monachus imitari debet Ioānem Baptiſtā in habitu, cuius veſtimentum erat ex ſetis Camelorū. Quin & veteres illi ſancti, circuibant in melotis, & pellibus caprinis. Zona vſum neceſſarium eſſe, & qui ætate nobis ſuperiores fuerunt, ſancti viri declarant. Ioannes quidem, qui zona pellicea, ſolitus erat præcingere lumbos ſuos, & antè ipſum etiā Elias?* Hæc Baſilius: oſtendēs, Monachos rigorē Prophetarum, & Inſtitutum, quod habitum comitatur, obſeruare teneri; vt ſibi tradidit per diſcipulos Marcianus, *qui cum Elia, & Ioan-*

Ioanne, & ſimilibus, qui circuierunt in melotis,ſolitudinis occupabat vmbilicum, aſſiduè incluſus in cella, vel in parua abſconſus domuncula,vt Theodoretus aiebat. Quarè in Epiſtola ad Amphilochium, in tranſlatione Gothphredi,non negat Baſil. ſe profeſſionem Monaſticham nouiſſe, ſed ait, Canone 19. *Virorum profeſſiones non nouimus*, quia Canone 14. de Virginibus Deo ſacris, ſermonē inſtituerat. Vndè ſenſus eſt. *Defœminarum,non virorum egimus profeſſione*. Vt ibidem intelligit Balſamon.Monaſticha Inſtituta, quæ Hieronymus de Scriptoribus Eccleſiaſticis in Baſilio vocauit Aſcetica, legimus apud ipſum; Regulas,& conſtitutiones in Operibus Baſilij,ſub titulo Regularum fuſiùs, ac breuiùs diſputatarum. Vndè Cardinalis Beſſarion Regulam cōcinnauit,ſub qua Occidentales Monachi degūt Baſiliani.

Theodor.

Balſam.

3 Ad hæc tempora memoratur Ioannes,cognomento Chryſoſtomus, Dux Monachorum, vt in Matth. indicauit Homilia 17. *Vis ò Monache, eſſe diſcipulus meus, immò vis diſcipulorum meorum, eſſe diſcipulus? fac hoc, quod fecit Petrus,Iacobus,& Ioannes*. Quod fuiſſe Monaſtichum Inſtitutum Eliadum, Sanctus Georgius Alexandrinus Patriarcha in eius ſcripta Vita ad anno 620. exprimit ità fatus.*Adhortatus eos eſt,vt sāctorum conuerſationem,pia æmulatione imitarentur,præcipuè quidem Eliæ,& Eliſæi Prophetarum*. Ea propter, talis Inſtituti Principem compellauit Ioannem, ipſe Chryſoſtomus Hom. de S. Baptiſta. *Conſiderate Monachi dignitatem veſtram, Ioannes Princeps veſtra eſt dignitatis; ipſe Monachus,ſtatim vt natus*: & Hom. 1. in Marcum. *Monachorum Princeps,Ioannes Baptiſta eſt*.Et Homilia 8. in Matth. demonſtrat illam viuendi rationem Monaſticham, ab Apoſtolis fuiſſe deductam per Antonium. *Si quis in regione hac, fuit in Tabernaculis illis, intelligat, eum, qui vſquè in ore omniū eſt, quem poſt Apoſtolos in Aegypto attulit magnus Antonius: & reputet, quia talem demonſtrauit vitam, qualem Chriſti leges exquirunt*. Ideò Eliætarum,ſuorum veſtes aſſeuerat Monachorū Homilia 65.ad Populum Antiochen. *Ità illis præparatæ ſunt veſtes,vt beatiſsimis illis Angelis,Eliæ dico, & Ioanni*. Et Hom.69. in cap.2. Matth.*Caprarum,& Camelorum pilis veſtes, confectæ ſunt: multis coria ſatisfaciunt, &c*. Ab eremo ad Clerum vocatus, Antiochenus Presbyter eſt ordinatus anno 11. Valentiniani Iunioris, & 8. Theodoſij Senioris. Epiſcopus autem Conſtantinopolitanus,eſt creatus Archadij,& Honorij anno 4.Obijt circà annum Domini 407.Epiſcopatus ſui anno 9. ſecūdùm Bellar. de Scriptoribus Eccleſiaſticis.

Geor.Pat.

4 Stridone Dalmatiæ Oppido, ortus Hieronymus,Malchi exemplo, & Theodori conſilio perſuaſus,Monaſticæ vitæ arduum ardēti animo arripuit Inſtitutum, vt Epiſt.22. ſcribit ad Euſtochium. *Ego ipſe in eremo conſtitutus, & in illa vaſta ſolitudine, quæ exuſta Solis ardoribus,horridum Monachis præſtat habitaculum, ſedebam ſolus, quia amaritudine repletus eram. Horrebāt ſacco membra deformia, & ſqualida cutis ſitum*

Hieron.

tum Aethiopica carnis obduxerat: quotidiè lacrymæ, quotidiè gemitus: etſi quando repugnantem, ſomnus imminens oppreſſiſſet, nuda humo vix oſſa hærentia collidebam. De cibis verò & potu taceo, cùm etiã languentes Monachi, aqua frigida vtantur, & coctum aliquid accepiſſe, luxuria ſit: pallebant ora ieiunijs. Memini me clamantem, diem crebro iunxiſſe cum nocte, nec priùs à pectoris ceſſaſſe verberibus, quàm concederet, Domino increpante tranquillitas: & mibimet iratus, & rigidus, ſolus deſerta penetrabam, ſicubi concaua vallium, aſpera montium, rupium prærupta cernebam, ibi meæ orationis locum, ibi illud miſerrimæ carnis ergaſtulum. Propè Bethlehem Monaſteriũ conſtruxiſſe, Epiſt. 26. retulit ad Pammachium. *Nos in iſta Prouincia exædificato Monaſterio, tantis de toto Orbe confluentibus, obruimur multitudine Monachorum, vt nec cœptum opus deſerere, nequè ſuper vires ferre valeamus.* Epiſt. 27. agit de Monaſterio virorum, quod ſub ſua cura ſubſtentabatur, præter tria Monaſteria virginum. Et Epiſt. 61. ſuam deſcribit cellã Bethlehem, in qua cum fratribus habitauit, qualiter Hilarionem, Paulum, Antonium, & cæteros Cœnobiorum Patres, vixiſſe conſpexit. Quorum propterea ſuis Monachis deputat tegumentum. *Fuſca tunica veſtiaris. Tanta erit deformitas in melotis, tanta groſſities in cucullis, capuccia tàm rudi artificio præparata, &c. Pannus itàq. veſter, etſi albus, & candidus, tamen groſſus, & vilis.* Tom. 4. capit. 16. & 31. Et eos viros ſanctiſsimos, ſui Inſtituti Principes Epiſt. 13. ad Paulinum compellauit. *Habet vnumquodquè propoſitũ, Principes ſuos: nos habemus propoſiti noſtri Principes, Paulos, Antonios, Hilariones: & vt ad authoritatẽ Scripturarum redeam, noſter Princeps eſt Elias, Prapoſitus noſter Eliſæus, &c.* Quia vt Epiſt. 17. aſſeuerat, cunctorum tunc Monachorum, eadem erat inſtituta viuendi ratio. *Vox quidem diſſona, ſed vna Religio, in veſte nulla diſcretio, &c.*

Vide ex his, quàm ſolẽne Vuitclephi mendacium per ſæcula reboans, vt aures impleat ſurdiores, aſſerentis in Dialogo Verit. & Mendac. cap. 15. *Noluiſſe Hieronymum clauſtraliter viuere.* O impudens ſtellio! quid tot annos fecit in Bethlehem, conuerſans cũ fratribus in Cœnobio? vſquè ad vitæ ſuę exitum anno Domini 420. Quid ſibi volunt eiuſdem verba ad Auguſtinum? *ſancti fratres, qui cum noſtra ſunt paruitate, præcipuè ſancta, & venerabiles filia tua, ſuppliciter ſalutant fratres tuos.* Quid verba Epiphanij Cypri? *Cùm vidiſſem, quòd multitudo ſanctorum Patrum in Monaſterijs conſiſteret, & ſancti Preſbyteri Hieronymus, & Vincentius propter verecundiam, & humilitatem, nollent nomini ſuo debita exercere ſacrificia, &c.*

ARTICVLVS III.

Accrementi Monaſtici Occidentis monumentum.

1 *Athanaſius in Occidente, Ambroſius, & Auguſtinus in Africa, traditam ab Antonio religioſam vitæ normam coluere.*

2 *An.*

2 *Antonÿ viuendi norma, diſſeminatur per Orbem.*

3 *Antè Antonium in Occidente, Inſtitutum viguit Monaſticum.*

4 *Occidentales Monachi, primis ſaclis, Inſtitutum ſunt æmulati religioſum Orientalium.*

5 *Benedictus percrebuit in diſciplina Monaſtica eadem.*

1 CVm ab Antonio totius Ægypti immēſa ſuccreſcebat Eremitarū ſeges, & ab Hilarione integra eiſdem Syria conſpergebatur, & Palæſtina frugibus vbertatis, perenni laude in Occiduo Orbe, idem Inſtitutū de Diabolo triumphabat Antonij. Athanaſio namquè teſte, *hominem alio penè Orbe celatum, inter tantas poſitum ſolitudines, Africæ, Hiſpaniæ, Galliæ, Italiæ, Illyrico, ipſi etiam, quæ vrbium Caput eſt Romæ, Chriſtus demonſtrauit.* Quo ductore, vt Hieron. ſcribit Epiſt. 16. ad Princ. *Romæ eiuſmodi Monaſticum incrementum coaluit. Hac Marcella, ab Alexandrinis priùs Sacerdotibus, Papaq. Athanaſio, & poſteà Petro, qui per ſequutionē Arrianæ Hæreſeos declinantes, quaſi ad tutiſſimum communionis ſuæ Portum, Romam confugerant; vitam Beati Antonÿ adhùc tunc viuentis, Monaſteriorumq. in Thebaide Pachomÿ, & Virginū, ac Viduarum didicit diſciplinam.* Prima ergò nobilium fœminarum illa fuit Marcella, quæ Romæ inductam, ab Antonio amplexata eſt diſciplinam, tradita ab Athanaſio, & perilluſtribus viris relatis alijs. Quam Euſebius ab Alexandria reuerſus, Vercellēſes edocuit, vt ſermone 15. de

Athanaſ.

Hieron.

Laud. Euſebij, & lib. 10. Epiſt. 82. affirmauit Ambroſius. *In hac ſancta Eccleſia eadem, Monachos inſtituit eſſe, quos Clericos, atquè ÿſdem penetralibus Sacerdotalia officia contineri, quibus, & ſingularis caſtimonia conſeruatur; vt eſſet in ipſis viris contēptus rerū, & accuratio Leuitarum. Vt ſi videres Monaſterÿ lectulos, inſtar Orientalis propoſiti iudicares: ſi deuotiones Cleri perſpiceres, Angelici Ordinis obſeruatione gauderes.* Et lib. 5. cap. 25. *In Vercellenſi Eccleſia, duo pariter videntur exigi ab Epiſcopo, ad ordinandum Sacerdotem: Monaſterÿ continentia, & diſciplina Eccleſiæ. Hæc enim primus in Occidentis partibus, diuerſa inter ſe Euſebius ſanctæ memoriæ coniunxit: vt & in ciuitate poſitus, Inſtituta Monachorū teneret, & Eccleſiam regeret ieiunÿ ſobrietate.* Profectus Euſebius in Ægyptum, Concilium Alexandriæ, contrà Arrianos habuit; & Monachorum Inſtitutum diligentiùs perquirēs, Clericali vitæ, cōiunxit in ſua Eccleſia Vercellenſi documenta Monaſticha.

Ambroſ.

Auguſtinus lib. 8. Confeſſ. c. 6. & lib. 1. de Moribus Eccleſiæ c. 3. Mediolani, & Romæ virorum, & fœminarum retulit Monaſteria. *Vidi diuerſorium Sanctorum Mediolani, non paucorum hominum, quibus vnus Presbyter præerat vir optimus, & doctiſſimus. Plura etiam Romæ cognoui, in quibus ſinguli grauitate, atquè prudentia, & diuina ſciētia præpollentes, cæteris ſecum habitātibus præſunt, Chriſtiana charitate, ſanctitate, & libertate viuentibus. Nec hoc tamen in viris tantùm, ſed in fœminis etiam, quibus etiam multis*

Auguſt.

vi-

viduis, & virginibus ſimul habitantibus, præſunt ſingula grauiſſima, atquè probatiſſima. Sulpitius Dialog. 1. capit. 4. Mediolanenſis Monaſterij meminit S. Martini: & cap. 5. Monaſterij eiuſdem Pictauienſis: & cap. 7. Turonenſis. *Ipſe ex lignis cõtextam cellulam habebat, multiq. ex fratribus in eundẽ modum: plerique ſaxo ſuperiecti montis cauato, receptacula ſibi fecerant. Diſcipuli verò octoginta erant, qui ad exemplum B. Magiſtri inſtituebantur. Non emere, aut vendere (vt pleriſquè Monachis moris eſt) cuiquam licebat. Ars ibi (exceptis Scriptoribus) nulla habebatur: cui tamen operi minor ætas deputabatur; maiores orationi vacabant.* Hactenùs Sulpitius de Monachis, ſub Martino degẽtibus, qui Camelorum ſetis veſtiebantur, ſicut S. Martinus, vt in eius Vita ſcribit Paulinus. Eutrandus in fragmentis. *Duplex ſedes Dumienſis, altera in Aſturijs, quæ Britonienſis, altera in Gallecijs: & hæc fuit Monaſterium, quod S. Martinus inſtituit.* Paulinus ab Ambroſio, & Aug. Barcinoniã miſſus, eorũ Monaſticham viuẽdi rationẽ deduxit, vt Girald. teſtatur, & Buſæus. Donatum, ex Africa, cũ ſeptuaginta Monachis ſe in Hiſpaniam contuliſſe, poſt annum 400. Ildephõſus refert, de Viris Illuſtribus. Monaſteriorum S. Victorini in Regno Aragoniæ, fundatum anno 506 ſub Geſelaico Rege Gottho, affirmauit Zurita in Annalibus Aragoniæ.

Sulpit. · Eutran. · Girald. · Buſæus. · Zurita.

A principio ſuæ conuerſionis, cũ Ambroſio in Cœnobio Mediolanenſi vitam Monaſticham Auguſtinum traduxiſſe, eius confeſsione conſtat lib. 8. Nam à S. Simpliciano fuit in ea excultus, quam profitebantur Eremitæ montis Piſani, & qui propè Romam in Centum cellis degebant, cum quibus, aliquibus diebus moram traxit, vt Antoninus habet 3. p. Hiſt. tit. 24. cap. 14. §. 2. Quam viuendi rationem, poſtmodùm cum ſocijs obſeruauit antè Epiſcopatũ in Oſtijs Tiberinis, & Africa, vt Sermon. 1. de communi vita Clericorum indicat. *Iuuenis veni ad iſtam ciuitatem, vt multi veſtri nouerunt. Quærebam vbi inſtituerem Monaſterium, & viuerem cum fratribus meis: Spem quippè omnem ſæculi reliqueram. Veni ad iſtam ciuitatem propter videndum amicum, quem putabã me lucrari poſſe Deo, vt nobiſcum eſſet in Monaſterio.* Quod etiam vitæ inſtitutum retinuit in propria domo, cum Clericis Epiſcopus factus, vt idem habet in citato ſermone. *Volui habere in iſta domo Epiſcopi, Monaſterium Clericorum.* Et ità exiſtimat Antoninus 3. p. tit. 24. cap. 14. §. 2. citatis: iam Epiſcopum Auguſtinum, Canonicis cõmunem Regulam tradidiſſe, quam cum Eremitis fuerat ab exordio ſuæ inſtitutionis profeſſus. Sic Poſsidonius ſcribit in eius Vita. *Factus Preſbyter, Monaſterium intrà Eccleſiã mox inſtituit, & cum Dei ſeruis viuere cœpit ſecundùm modum, & Regulam ſubſanctis Apoſtolis conſtitutam. Quod iam ipſe prior fecerat dum de tranſmarinis ad ſua remeaſſet.*

Antonin. · Poſsidon.

Quarè hãc viuendi rationem, ſe non inſtituiſſe, contrà Petilianum lib. 3 cap. 40. ſcribit. *Deindè perrexit ore maledico, in vituperationem Monaſteriorum, & Monachorum; arguens etiam me, quod*

quod hoc genus vita à me fuerit inſtitutum. Quod genus vita, omninò quale ſit neſcit; vel potiùs toto Orbe notiſſimum neſcire, ſe fingit. Similes enim erant illi Monachi quoad ſtatum, profeſsionem, & modum regiminis ijs, qui tunc erant in Oriente, & per Italiam; qui ordinariè, & ratione ſtatus, non erant Clerici, neque eorum Superior, Presbyter regulariter erat, vt notat Suar. Tom. 4. de Relig. lib. 2. c. 8. §. 19. Et Aug. ipſe docet Ser. 1. ad Fratres. *Pax vobis fratres, quoniàm electi eſtis antè mundi conſtitutionem, vt in hac vaſta ſolitudine ſitis cū Elia, Paulo, Hilarione, Antonio, & Ioanne. Hac eſt illa Religio immaculata, cuius ſanctitas per totum Orbem diuulgatur, quorum conuerſatio à cunctis miratur.* Cū prædicta omnia noſceret ex Potitiano.

Suarez. August.

Quibus oſtenditur, non fuiſſe huius Inſtituti, Auguſtinum primū Conditorem, cuius Eliam reueretur Authorem: quē in vitæ norma, profeſsione, & habitu, Monachis exemplar propterea indidit imitandum. *Mox ad nemus, cum Elia redire feſtinent.* Et ipſe eū in habitu imitabatur. Geſtabat enim tunicam fuſcam, nullo colore fucatam, vt obſeruat Nicolaus Croſenius cap. 17. *quem animalia Africana nigrum prabebant, non accidentaliter coloratū;* ac pelliceā zonam, vt ſcribit Baronius Tom. 6. ad annū. 504. Vndè Epiſt. 199. ad Ediciam indicat fuſcam veſtem fuiſſe tunc inſigne continentium. Simon Vuerlinus Canonicus Regularis, ſuper Regulam S. Auguſtini, eam à S. Doctore negat fuiſſe concinnatam, quia eſt Epiſt. 19. S. Doctoris ad Moniales Africæ, inter ſe pro electione Præpoſitæ diſſidentes. Sed quidquid ſit de hoc, quia communi ille plauſui refragatur: de Inſtitutione Religionis iſtius, quæ modò eſt S. Auguſtini, in Scriptoribus lis indefinita, ſub Iudice eſt.

Nic. Croſ.

Baron.

Sim. Vuer.

2 Et ità cūctam fermè Occidentalem plagam breuiſsimo, necdùm centum annorum curriculo, Antonio excultum Monaſtichum repleuit Inſtitutum, vt ad remotiſsimas inculeas inſulas, & Caprariam apulerit, antè Theodoſij Imperatoris ætatem, Vt Oroſius cap. 36. lib. 8. ſcribit, & Gentilis Poëta cecinit Rutilius Numantius lib. 1. Itinerarij. *Oroſ.*

Rut. Num.

Proceſſu pelagi, iàm ſe Capraria tollit,
Squalet Lucifugis, inſula plena viris.
Ipſi ſe Monachos, Graio cognomine dicunt.
Munera fortuna metuūt. Dum dāna verētur,
Quiſque ſponte miſer, ne miſer eſſe queat.

Quod de Gorgoniæ Regionis Monachis affirmauit idem Poëta, & de Etruriæ eremicolis, in Epiſtola ad Oceanum Hieronymus ſcribebat. Ac de Cordubenſibus Cœnobitis, ſcribit Eulogius Martyr in Memoriali Sanctorū lib. 2. affirmans, ſanctum Georgium Monachum Monaſterij S. Sabæ Syriæ, ad Cœnobium veniſſe Tabennenſe, in montibus extructum Marianis: quod ſic creditur compellatum, quia ex diſciplina Tabennenſium Monachorū Ægypti coaluit Orientis à Tabenna, ſiuè Tabennenſi inſula, in qua eremiticā vitam exercuit Pachomius, diſcipulus Antonij, atque enutriuit alumnos. Cuius Monaſterij Paſtor celebratur Ammonius.

Et propterea Occidentis Monachi Orientalibus ſtipendium repen-

pendebant; ad quod exigendum, miſſus fuerat Georg. vt ex eius Epiſtola cõſpicitur ad ſuos miſſa. *In nomine Dei Patris, & Filij, & Spiritus ſancti. Vniuerſæ Eccleſiæ Catholicæ à me indigno, & peccatore Georgio Monacho, necnon & Diacono fratre, & Collega ſeruorum Dei, filiorum ſancti Sabbæ, quingentorum virorum perfectam in Domino Ieſu Chriſto ſalutem. Cognoſcite ò fratres chariſſimi, introitum meum in Hiſpaniam nihil aliud fuiſſe, niſi gratia ſtipendij veſtri requirendi, qui ſub arctiſſima Regula, & Regimine ſancti Patris Dauid, degitis Hieroſolymis: à quibus Africam miſſus, deindè in Hiſpanias commigraui, &c.* Quorum album lineum, adinſtar Tabennenſium, Pachomij alumnorum fuiſſe tegumentum, lineum ſanctæ Columbæ Monialis, indicat veſtimentum. *Quam ſinè mora iugulatam, vt erat lineis induta, ſporta immiſſã, alueo proijci, Principes mandauerunt*, vt in eius vita Eulogius ſcripſit. De ſancta Eugenia Martyre municipij Veicenſis, quod in Conuentu Cordubenſi vocarunt *Marmolejos*, in fragmentis agit citatus Eutrandus: vbi de Patruino, Paterno, vel Paterniano ſcribit. *Hunc Toletanum Epiſcopum, Monachũ, in Palæſtina Monachorum Patrẽ, maiorem mortuum centenario.*

3 Verùm antè ſæculum Antonij Monaſticum Inſtitutum in Occidente viguiſſe, habemus ex Baronio Tom. 3. circà annum Domini 340. Concilium enim Illiberritanum, ad annum 300. Canon. 13. & 14. illius meminit in Hiſpania. *At factum feliciter eſt*, aſſerit citatus Baronius, *vt Athanaſio propallante inferretur, ac pariter coleretur in Vrbe ſublime illud viuendi genus, cuius in montibus, atquè in deſertis locis, tantùm cernebantur impreſſa veſtigia: adeò vt licèt Monachi nomen viſum ſit Vrbi nouum, res tamen ipſa vetus eſſet. Sed in tanta Eccleſiæ pace legibus quibuſdam exculta, fæcundiori germine propagata Religio, viguerit in Aſia maximè, & Africa; non tamen ità in Europa.* Vt notauit Ambroſius lib. 2. de Viduis ad medium. *Pauciores hic prodiere homines, quàm Alexandriæ, vel Africæ virgines conſecratæ. Nec mirùm, ſic enim prouidit propitius Deus, vt inter populos iniquiores, multitudo ſanctorum excreſcat, qua terreantur à ſolitis vitijs, & ad virtutes prouocentur inſolitas.*

Et Occidentales eandem vitæ normam fuiſſe æmulatos, quam Monachi profitebantur Orientales, ex eo conuincitur, quòd ab illis immenſa prædicta ſuccreuerit eremitarum, cœnobitarumq. ſeges, Europæ totius. Vt de Euſebio agens, retulit Theodoretus. *Nam cum ad Orientem ab initio fuiſſet, illius exercitationis Monaſticæ tugurium; licet videre eius philoſophiæ fætus ad Occidentem, & Meridiem, veluti quaſdam ſtellas circà lunam, choros ducentes; & alios quidem Græca, alios verò eius, in qua habitant Regni voce laudantes Creatorem.* Et Ambroſ. Epiſt. ad Vercel. *Hinc illi proceſſerunt viri Elias, Eliſæus, Ioannes, qui pelliceis tunicis, & caprinis exuuijs induti, &c.* Cumq. Magiſtri Eliæ vitam in exemplum Monachis retuliſſet. Subdit. *Sed ſatis de Magiſtro dictum puto, nunc diſcipulorum vitam proſequamur;*

quia in illam ſe laudem induxerunt, hymnis dies, ac noctes perſonant, &c. Sanctus Paulinus, ſuæ ætatis Monachorum Eliam diuinum Vatem commendat Authorem, Auguſtinus vt vidimus, Eulogius, & alij.

5 Benedictus à Romano, Theodati Monaſterij Monacho, ad Religionis habitum ſuſceptus, & in Monaſtica diſciplina, quæ in Italia vigebat excultus, diſcipulos in ea ſibi inſtituendos admiſit, ſæculo quinto, & in Caſsinate Mõte, principale Monaſterium conſtituit, vt vetuſtiorem Monaſticam Italiæ Religionem reſarciret, & ad inſtar veterum Monachorum, ſuos alumnos erudiret. Propterea in fine Regulæ adhortatur Monachos, vt Patrum Antiquorum monimenta, & Regulas memoriæ mandent, maximè, quam Baſilius in Oriente edocebat: quem propterea *Patrem noſtrum* appellat, quia ex eius Inſtitutione, documenta eruebat. Quantùm enim ad finem, & ſubſtantiam Religionis, Monaſticæq. vitæ formam conducit, & genus regiminis, non eſt Benedicti inſtitutum ab antiquo diuerſum. Cum finis, propria ſit perfectio, ad Dei contemplationẽ, & laudem, per media vitæ Monaſticæ ordinata, per Pſalmodiam, & labores manuum comparanda, in moderamine indepẽdenti ſingularum Abbatiarũ, abſquè ſpeciali habitu, vt cap 55. Regulæ demonſtratur. *Veſtimenta fratribus, ſecundùm locorum qualitatem vbi habitant, vel aërum temperiem dentur, quæ conſideratio penès Abbatem ſit: deq. rerum omnium colore, aut groſſitudine, non cauſentur Monachi, ſed quales inueniri poſſunt in Prouincia, qua habitant, aut quod vilius comparari poteſt.* Quam eſſe etiam vetuſtiorum Monachorum Regulam, qui tum lineis, tum melotis, rigidioribuſuè tunicis, tegebantur, pro regionum varietate, iam probauimus. Ideò Benedictus pellibus caprinis, ſeu ouinis induebatur, & melote.

Antonius de Iepes in Hiſt. Benedictina Cent. 1. c. 3. negat alicuius fuiſſe Religionis Benedictũ; *quia antequàm ſuum Ordinem inſtituiſſet, non extitit Religioſus; à Romano enim fuit in ſpelunca incluſus, & clam ſuſtentatus ibi, quin religioſam vitæ normam poſſet perdiſcere.* Sed quà fieri potuit, vt Benedictus à Romano, conuerſationẽ, & habitũ religioſũ ſuſciperet, & Religioſus non fieret? Suſcepit ergo diſciplinam, & habitum Benedictus à Romano, vt Monachus inſtitueretur ab ipſo. Et quà fieri potuit, vt Monachus ſanctiſsimus Romanus, abſquè ſui Præpoſiti obtenta facultate, furtim Religioſam conuerſationem, & habitum Benedicto concederet? Habebat igitur Romanus facultatem, vt tyrones ad Religionem admitteret; vel quia ipſe erat Abbas Monaſterij erecti à Theodato, vel quia Superior erat aliquarum cellularum illius Abbatiæ, in quarum vna, Benedictum alebat, & proprio obſonio corporali, & ſpirituali Regularis vitæ, ſuſtentabat; & ſæpè ſe ab aliorum conuictu ſubripiebat, vt cum ſanctiſsimo viro confabularetur, quem in ſpiritualibus delicijs habebat. Iepes.

Neque, credibile eſt, fuiſſe tribus annis Benedictum incluſum, ante-

antequam in vita Monaſtica inſtrueretur. Cum conſtet Anachoretam quemquam ex Cœnobio, Superioris facultate, ſolitarium egiſſe, *vt tamē vinculo quoque obedientiæ adſtringeretur*, ſicut dicit Baron. Tom. 3. an. 328. & ſtatuit Benedictus in Regula cap. 1. *Anachoretæ ſunt, qui non conuerſationis feruore nouitio, ſed Monaſterij probatione diuturna, didicerunt contrà diabolum iam docti pugnare*. Si igitur tribus annis Benedictus anachoreticam vitam duxit, Romano ſubiectus, planè in Monaſtica diſciplina iam erat exculcus. Quod ſibi perſuadet, qui perpenderit; poſt tres annos incluſionis, ex illa cella eductum Benedictum, fuiſſe in Monaſterij ſuffectum Abbatem. Quâ enim fieri potuit, vt Abbas inſtitueretur ſæcularis, nec Monaſticis imbutus rudimentis, qui Monachus potius illius Inſtituti non fuiſſet profeſſus, & exculcus documentis? Quomodò reformare Monaſterium poterat, protinùs, qui Monaſtica documenta neſciebat, & poſtmodùm duodecim Pater effici Monaſteriorum? Nam etſi ab Spiritu ſancto fuerit edoctus, vt Monaſticam diſciplinam excoleret: vt tamen inſtitueretur Monaſterij Abbas, futurus erat Monachus illius Inſtituti profeſſus. Fuit ergo exculcus Benedictus in Vita Monaſtica, tradita, per Romanum diſcipulum Theodati, illius Monaſterij conditoris, qui ſicut alij Abbates, Monaſticam Italiæ vigentem ab Antonio deductam diſciplinam inſtaurauit, & vehementer feliciſſimè, magiſterio Spiritus sācti auxit: Regulamq. eſt ipſorum profeſſus, ab Eſſenis ſuſceptam, vt eam conſideranti patebit: atquè melotarum veſtium vſum imitatur, vt conſtat ex Vita ſancti Placidi à Gordiano ſcripta, eius diſcipulo; qui ait: *Ego cū ex aqua traherer, ſuper caput meum Abbatis melotem videbam: ipſumq. me ex aqua educere, conſiderabam*. Cuius intrà paucos annos, Angelicam diſciplinam, omnia fermè Occidentis Monaſteria recepere: Sicut doctrinam Baſilij, Occidentis Cœnobia æmulabantur.

Seueriano Duce, inter Hiſpanos Nobiliſsimo, Carthaginisq. Spartariæ Domino, & Turtura, aliàs Theodora, Illuſtris generis fœmina, orti ſunt Leander maior natu, Hiſpalitanus Præſul, Fulgentius, Aſtigitanus, deindè Carthaginenſis Antiſtes, Iſidorus Hiſpalenſis Epiſcopus, & Florentina Abbatiſſa Monaſteriorū 40. Aſtigijs ad orā maximè amnis Singilis, vulgò *Xenil*. Primum, fuiſſe in Hiſpalenſi Cœnobio, Monaſticis inſtructum diſciplinis, tradit M. Maximus. *Aera DXCVII. Reccaredus Hiſpali naſcitur; Leander fit Monachus*. Cuius conſuetudine, ac exēplo reliquos fratres vitam profeſſos fuiſſe Monaſticam, certiùs eſt, quàm quòd probatione indigeat, quod Hiſtoricis omnibus in confeſſo eſt. Leandrum iij. Kalendas Martias, Aera DCXLI. Iſidorum ij. Nonas Aprilis, Aera DCLXXIV. Florentinam, xij. Kal. Iulij, Aera DCLXXI. Animas efflaſſe, citrà controuerſiam eſt. Quorum Epitaphium in Cruce exaratum, opere Ildephonſi Toletani, conſtat ex vetuſtiſsimo manuſcripto Cod. literis Gotthicis, Pariſijs aſſeruato apud Nic. Fabr.

S Crux

Crux hæc alma gerit, ſāctorū corpora fratrū.
Leandri, Iſidoriq. priorum ex Ordine Vatum.
Tertia Florentina Deo vota perennis,
Et poſita conſors, ſic digna quieſcit, &c.

In quo oſtēditur, Monaſticam ab ipſis vitam profeſſam, fuiſſe priorum Vatum, quam videlicèt Vates, ſeù Prophetæ prioribus ſæculis inſtitutionis eius, æmulati ſunt. Sic anno Domini 328. Spiridion ſcribitur Cyprus Abbas ex Ordine Prophetarū, in 1. Conc. Nicęn.
Iſidor. Quod teſtimonio ipſius Iſidori, manifeſtè cōprobatur 2. de offic. cap. 18. *Huius Inſtituti fundauere primordia, quantùm ad vetus teſtamentum attinet Elias, &c.* Quis euulgatam Iſidori Regulam perlegens, atquè ab ea, quam de Eſſenis ſcripſimus hauſtam deprehendens, de illius Monachatu ambigere amplius poterit? Enim verò eædem vtriuſque inſtitutiones, eædem ſententiæ, documenta eadem traduntur; ac melotarum præſcribuntur religioſa indumenta, cum Præpoſiti, ac Decanorum cura in omnibus adhibenda. Quæ omnia, vſquè adeò in ordinem ad leges Monaſticas Religioſorum Eſſenorum, ſuis Monachis Iſidorus tradidiſſe manifeſtum eſt, vt neceſſariò inferre liceat, non cum quidem alio propoſito, quam vt Hiſpanis Monachis, Orientalium Regulam à ſe dumtaxat enarratā
Braulius proponeret obſeruandā. Sic Braulius Cæſarauguſtanus Epiſc. de Iſidoro: *Monaſtica Regulæ librum vnum, quem pro patria vſu, & inualidorū animis decentiſſimè temperauit.* Vndè Iſidorus ad Calcem Inſtitutionum. *Plura ſunt præcepta, vel Inſtituta Maiorum, quæ à ſanctis Patribus ſparſim prolata reperiuntur; quæque etiam nonnulli altiùs, vel obſcuriùs poſteritati compoſita tradiderunt. Quis ergò veſtrum, illam vniuerſā veterum diſciplinam contendit appetere, peragat, inquantùm placet, & arduum illum limitem; atquè anguſtum, leuigato curſu incedat. Qui verò, tanta iuſſa Priorum explere nequiuerit, in huius liminis diſciplina greſſum ponat: nè vel vltrà declinando ſtudeat, nè dum delicatus appetit inferiora, tàm vitam, quàm nomen Monachi perdat. Quapropter ſicut illa præcepta Priorum, perfectum reddunt, ac ſummum, ità faciunt iſta vltimum: illa cuſtodiunt perfecti, iſta ſequuntur poſt peccatum conuerſi. Hæc igitur, O ſerui Dei, milites Chriſti, contemptores mundi, ità à vobis volumus cuſtodiri, vt maiora præcepta Patrum, per omnia conſeruetis. Plenitudo autē ſanctæ conuerſationis, & ſpiritualis vitæ perfecta doctrina, in eorū SS. Patrū Regulis nobis quotidiè recitatur: quorū, & probata vita diuino docendi munere attributa eſt.* Ecce quomodò Iſidori Monachis vita religioſa, ſolùm fit profeſſa priſcorū. Vt enim ſcribit Doctor Thom.
Thomas Tamayo de Vargas in Tam.
notis ad Luitprandi Chronicon, fol. 47. tunc exigua Benedicti memoria habebatur in Hiſpania: ideò nec verbum de illo Iſidorus, aut Scriptores, rerum Hiſpanicarum, per illa tempora prænotarunt.

Etſi quidam Scriptores Benedictino Ordini ſāctos prædictos fratres adſcribant, ſicut plures alios qui antè ortum Benedicti, vitam exceſſerant, vt Baronius adnotat. Reperta alba, & nigra indumenta religioſa, inter rudera diruti Monaſterij Florentinæ, non indicant

In-

Inſtitutum monialium illarum fuiſſe Benedictinum, vt putauit Martinus de Roa in Annalibus Aſtigitanis: quia in Regula Benedicti, præſcriptus color indumenti non eſt, illo autem vtebantur moniales adhùc in Hieronymi Monaſterijs, vt ſæpè dilucidaui. Ioannes, Braulij frater, Cæſarauguſtanæ Eccleſiæ Præſul, *primò Pater Monachorum* refertur

Ildeph. à S. Ildephonſo de viris Illuſtribus cap. 6. Qui & in Iſidori excultus ſanctiſsima diſciplina, Hiſpali, & Toleti, poſteà eam profeſſus eſt.

Luitpran. Vt Luitprandus ſcribit in Chron. Aera 658. anno 620. & Aera 662. anno 624. *Reuerſus Hiſpali vitã agit in Monaſterio Agalienſi.* Iulianus Archiep. Tolet. *Sub rudimentis adhùc infantia degens, diuino tactus Spiritu, vita delectatus Monachorum, contemptus parentum, rerumq. affectibus, Agalienſe Monaſterium petyt Monachumq. ſe in eo multis ferè annis decenter exhibuit.*

Cixila. Cixila eiuſdem ſedis Antiſtes. *Adhùc Diaconi officium peragẽs in Eccleſia SS. Coſmæ, & Damiani, quæ ſita eſt in ſuburbio Toletano, Abbas præficitur.*

Ildeph. Ipſe Ildephonſus de Viris Illuſtribus in Helladio. *Agalienſe dico, cuius me ſuſceptio Monachũ tenuit. Me ad Monaſterium rediens memoratum, vltimo vitæ ſuæ Leuitam fecit.* Monaſterium autẽ Agalienſe, quod à Maximo S. Iuliani Mártyris nomine eſt appellatum, fuit S. Epiſcopi Iuliani, Elpidij Martyris, primò appellati, in ſua prima fundatione: poſteà SS. Coſmæ, & Damiani nomine inſignitum, & alterius Religionis: cùm primò fuerit fratrum Carmelitarum, vt Salazar de Mendoza, & Portocarrero ſcribunt in Vita S. Ildephonſi. Qua ratione, in aſsignando Religioni Agalienſe Monaſterium, Hiſtorici variant, & in conſignando inſtitutum religioſum Ildephonſo: cùm eiuſdem ſanè fuerit profeſsionis, ac Iſidorus, & Leander, Florentina, & Fulgentius: qui ex eiuſdem Ildephõſi atteſtatione fuerunt *ex Ordine Vatũ*: quo nomine, illa adhùc ætate religioſus compellabatur ſtatus, non Benedictinus, neque alius, vt hiſtorias veteres perlegenti conſtabit: & ex nobis dictis, vnuſquiſque ſibi ſuadebit.

ARTICVLVS IV.

Qualis his ſæclis Eliætanus incolatus fuerit Carmelitarum.

1 *Dionyſius ex Monacho Pontifex.*

2 *Ioãnes Hieroſolymitanus Antiſtes 44. Carmeli incola, verus fidelis, immò ſanctus in Hiſtorijs comprobatur.*

3 *Ex Epiſt. Hieronym. & Epiphanij, non ſequitur Ioannem fuiſſe Hæreticum.*

4 *Non aſſignabitur tempus erroris Ioannis.*

5 *Cyrillus Alexandrinus, Palladius, & Capraſius, diſcipuli fuerunt in Carmelo Ioannis Hieroſolymitani.*

6 *Quis fuerit Capraſius ad quem Ioannes ſcripſit Regulam.*

7 *Cur dicantur Carmelitæ, profiteri Baſilij Regulam.*

SI in præſentiarum Eliæ Carmelum, ceù cæleſtis hortulani manu conſitum, ſolertiùſq.

excultum, montem, in quo bene placitum eſt Deo habitare; vt in eo habitaret, appellauero in finē; nemo eſt, vt opinor, qui ex grauiſſimorum Patrum ſententia, locutum me nō arbitretur. Si enim fons in eo pellucidus erumpens, ſtatim à capite in quatuor amnes, ità largiter excucurrit, vt eorum fluentis quadripartibus terrarum Orbis, quà Oriens, quà Occidens patet, mirificè fœcundaretur; ſpectabilem ſanè potius licèt contemplari mōtis Carmeli ipſius pulchritudinem. Quod ſi fortè nō vacat, ſingula quęque eius ornamenta luſtrare, iuuabit ſaltē, Virorū huius æui multiplices per areolas, velut variegatas floribus, aliquautulum ſpatiari.

Et primò quidem prægrandē, ſuprà quàm dici poteſt opportunè, arborem datur intueri, quæ patulis diffuſa ramis, frondibus, floribusq. venuſtiſſimè luxurians, plantata ſecùs decurſus aquarum. in ſpecioſos, vberesq. fructus, protuberat in tempore ſuo. Dionyſius nempè primus, qui ex Monacho, factus Romanus Pontifex
Nic Harlē. eſt. Vt enim ſcribit Nicolaus Harlemenſis in Chron. *Tempore, quo Antonius, ſe in ſolitudine Carmeli cōtulit:* In quo Propheticam Religioſorum vitam duxiſſe, probat Eccleſia Lect. 4. in eius Officio, quod die 19. Ianuarij recitatur in Ordine Carmel. Vir ille eſt alius inſignis, qui non abijt in conſilio impiorum, & in via peccatorum non ſtetit, & in cathedra peſtilentiæ non ſedit, Ioannes natione Græcus, profeſsione Monachus, Inſtituto Eliætanus, tamquàm lignum plantatū ſecùs decurſus aquarum, fontis in Carmelo Eliætani; qui ætatis ſuæ fermè anno 30. fuit electus Hieroſolymorum Antiſtes, anno Domini 386. vſquè ad 416. poſt Cyrillum, Theodoſij Imperatoris anno 8. ſub Syricio Pontifice, vt Baron. ſcribit in prædictis annis; alius quidem à Ioanne, diſcipulo Sabbæ, qui Eutychij, & Neſtorij labe refertur infectus, & Hieroſolymitanus Epiſcopus 52. poſt noſtrum Ioannem annis 100. Sic conſtans propugnat Carmelitarū ſodalicij traditio; qua Salianus cō- Salian.
uictus in ſuis Annalibus anno mundi 3123. ait: *Ioannes eum librum de Inſtitutione Monachorum conſcripſit, cum poſt diuturnam vitæ religioſæ, cum fratribus mōtis Carmeli profeſsionem, Hieroſolymis poſt S. Cyrillum factus Pontifex, ad alias euocatus curas, non potuit eos vltrà domeſticis exemplis, verbisq. inſtituere. Rogatus enim à fratribus, maximè à Capraſio, quē ille Præpoſitum Religioſorum ſuo loco relinquebat, ad eorum conſolationem, certioremq. inſtitutionem, edidit librum, in quem non pauca partim ex Scripturis mandauit literis, partim ex traditione ſeniorum, quibuſcùm à puero vixerat, qui, & ipſi à Maioribus eadem per manus acceperant, quæ ad S. Eliam Prophetam, & vitæ ab eo inſtitutæ rationem pertinent.* Sed Ioannis huius Monachatus, grauiori Hieronymi ad Theophylum fulcro roboratur traditio. *Monachus, proh dolor! Monachos & minatur, & imperat exilium, & hæc Monachus Apoſtolicam cathedram habere ſe iactans, &c.*

2 Hunc tamen virum integræ vitæ eſſe, & ſanctitate clarum, vſquè ad Baronium nō eſt in con-

troverſiam vocatum, cùm adhùc vita pollentem, hoc titulo inſignitum reperiamus, vt ex Epiſt. Auguſtini conſtat ad Ioannem, cuius titulus eſt. *Domino beatiſsimo, ac meritò venerabili fratri, & coepiſcopo Ioanni, Auguſtinus in Domino ſalutem. Quòd tua ſanctitatis ſcripta non merui, &c.* Illud verò eſt monumentum ære perennius, quòd Gamaliel ſæpiùs *Sanctum* Epiſcopũ compellarit, cum Luciano apparuit, vt ad Ioannem noſtrum adiret, & S. Stephani, & ſociorum abſconſas Reliquias erueret commendaret. Vt refert Baronius anno 415. fol. 317. Tunc enim Ioannes noſter adhùc Epiſcopus ſuperuixerat. Nec mirùm tunc ſanctum exiſtimari virum, cui Theodoſiũ ſub abſconſa purpura latitantem in peregrini habitu, Deus Optimus reuelauit, vt ex Zedreno aſſeuerat Baronius anno 393. fol. 633.

Auguſt.

Baron.

Inſuper, eo ſanctitatis titulo eundem vita functum Auguſt. decorauit lib. de geſtis Pelagij c. 14. 17. & 30. quem poſt eius obitum litteris commendauit. Nam anno 416. Carthaginenſe, & Mileuitanum Concilium ſunt celebrata; quorũ acta cùm recepiſſet Auguſt. nondùm Concilij Palæſtini receperat Statuta, vt teſtatur ipſe Epiſt. 106. ad Paulinum. *Miſſa sũt itàq. de hac re ex duobus Concil. Carth. & Mileuit. relationes ad Apoſtolicam ſedem, antequàm geſta Eccleſiaſtica, quibus apud Epiſcopos Prouinciæ Palæſtinæ Pelagius perhibetur eſſe purgatus, vel ad manus noſtras, vel in Africam peruenißent.* Vndè cùm Concilium Palæſt. fuerit coactum anno 415. & Ioãnes obierit anno 416. die 12. Ianuarii, ſecundùm Martyr. Molani, eſt planum, hunc librum fuiſſe ab Auguſtino editum poſt deceſſum Ioannis, in quo eum ſæpiùs tunc Sanctum compellauit.

Molan.

Idacius Epiſcopus Bracarenſis, qui ſuam ſcripſit Hiſtoriam quando Iuuenalis Hieroſolymorum erat Antiſtes, tredecim annos poſt obitum Ioannis, vt ſcribit Baron. anno 429. fol. 541. ille Olimpiada 298. num 21. dicit S. Stephani fuiſſe Reliquias reuelatas Hieroſolymis. *Ioanne Epiſcopo Præſidente ſancto.* Et Olimp. 303. ait. *Quo tempore S. Ioannes, & aliqui, quos ſuprà diximus obierint, vel quis Ioanni antè Iuuenalem ſucceſsit, ſermo breuis Scriptoris non reddit.* Vbi notandum, quòd cùm Ioannes, & Iuuenalis referantur Hieroſolymorum Antiſtites, ille ſancti nomine inſignitur, non iſte. Theodoretus lib. 5. c. 37. *Hieroſolym. poſt Ioannem illum admirabilem mortuum, Præſul vir, qui nomini ſuo pulchrè reſpõdebat, illius Eccleſiæ rectionem capeſcit.*

Idacius.

Theodor.

Verum eſt, quod ex compellatione prædicta, à perſona priuata, efficax argumentum non ſumatur ad ſanctitatem hominis alicuius efficaciter comprobandam: Sumitur tamen, ſi in Oratione publica, & nomine Eccleſiæ effuſa, quis ſanctus compellatur. Quia idem eſt, ſic eum nũcupare, ac nomine Eccleſiæ venerari: talis enim titulus ſpecies eſt beatificationis, quò ab Eccleſia ei cultus exhibetur. Quarè inhibitum iurè eſt, in publica Oratione, non canonizatum hominẽ, ſancti titulo inſignire aliquem, vt adnotat Bellarm. lib. 1. de Sanctis, cap. 10. Vndè qui in publica Eccleſiæ Oratione, ſanctus

Bellarm.

eſt Eccleſiæ nomine compellatus, iurè vir ſanctus reputatur. Nec ſanæ mentis quiuis inficiabitur, Officium diuinum, quod à Sacerdotibus recitatur, nomine Eccleſiæ perſolui, cùm ſit iſte cultus publicus, publicaquè eius Oratio, vt definiunt Doctores ſuper c.2. de Reliquijs, & Venerat. Sanct. Et ità, qui ſancti titulo in Officio diuino gaudet, proculdubiò in publica Oratione Eccleſiæ nomine perſoluta, vt ſanctus ab ea colitur, & veneratur: meritòq. ſic ſanctus nuncupatus, vt vir ſanctus æſtimatur. Cùm ergò à tempore immemoriali antè Baroniũ. Ioannes noſter in Officio diuino, ſancti compellatione inſigniatur, efficaciter indè eius ſanctitas comprobatur; vt iurè ab omnibus ſancti cõpellatione colatur, & ſanctis debitus cultus ipſi tribuatur.

In Breuiario antiquo Eccleſiæ Segobienſis, cuius vna ſubſcriptio eſt anno 1493. alia anno 1527. in feſto Inuẽtionis S.Stephani, die 3. Auguſti. Antiphona ad Benedictus, hæc eſt. *Egreſſus Lucianus Presbyter à ſancto Ioanne Epiſcopo, iuſsit, vt conſurgerent omnes diluculò, & foderent in aceruo illo, vbi putabant eſſe corpora Sanctorum.* Et ad ſecundas Veſperas ad Magnificat, Antiphona. *Hodiè ſanctus Ioannes Pontifex, cum maximo Cleri, plebisq. tripudio, pretioſas Protbomartyris Stephani Reliquias, in ſanctam tranſtulit Eccleſiam Sion, vbi quondam Archidiaconatus functus eſt officio.* Quibus Antiphonis, Breuiarium vtebatur Eccleſiæ Cordubenſis excuſſum Venetijs anno 1489. In quo ſancti nomine, ſæpè in eadem ſolemnitate, Ioannes noſter gaudet. In veteri Breuiario Ordinis Prædicatorum anno 1584. eſt Antiphona ad ij. Veſperas prædicti Breuiarij Eccleſiæ Segobienſis. In Breuiario Bibliothecæ manuſcriptæ, Conuẽtus S.Laurẽtij in Eſcurial, antiquo valdè, prima Antiphona ad laudes in eadem ſolemnitate hæc eſt. *Regreſſus Lucianus Presbyter à ſancto Ioanne Epiſcopo, &c.* Et reſponſorium poſt tertiam lectionem. *Sanctus Ioannes Epiſcopus lacrymatus eſt præ gaudio, &c.* In Breuiario Toletano immemorabilis antiquitatis, quod in propria Eccleſia aſſeruatur, in lectione 5. prædictæ feſtiuitatis, ſunt hæc verba. *Re veraciter, vt erat per omnia comperta, beatus Epiſcopus, ſub omni celebritate ad Fratres, & Coepiſcopos vicinarum Vrbium miſit, &c.* Et in 6. lectione. *Aderant tunc temporis teſtes miraculorum cum B. Ioanne, Euſtomius, Sebaſtianus, &c.* Quæ verba ſunt in lectione 5. & 6. in Breuiario Romano, excuſſo anno 1561. in Biblioth. Tranſpon. Romæ: & in alio ſinè titulo aſſeruato in prædicta Bibliotheca Conuentus de Eſcurial. Et in lectione 6. alterius Breuiarij eiuſdẽ Bibliothecæ, *Sanctus etiam Ioannes*, noſter compellatur. In Breuiario Carthuſienſi eiuſdem Bibliothecæ, dicitur. *Vade in ciuitatem, quæ dicitur Helia, quæ eſt Hieruſalem, & dic ſancto Ioanni, qui eſt in ea Epiſcopus, &c.* Quæ verba ſunt in relato Breuiario Eccleſiæ Cordubenſis. In Breuiario Eccleſiæ Gienenſis, Hiſpali excuſſo anno 1528. in lectione dictæ ſolemnitatis, dicitur. *Aderant cum beato Ioanne teſtes miraculorum, Pontifices quatuor, &c.* Et in an-

tiquo

tiquo Breuiario Ordinis S.Hieronymi, exprimitur, quod in Toletano, in 5. & 6. lectione. Clitoueus in Serm. pro Inuentione S.Stephani, bis ſanctum hunc Reliquiarum inuentorem cōpellauit. Nec ambigere fas eſt, hunc Ioannem in Officio Inuẽtionis S. Stephani relatum, fuiſſe Hieroſolymorum Epiſcopum quadrageſimumquartum. Iſte enim Epiſcopus tunc Hieroſolymitanæ præerat Eccleſiæ, ab anno Domini 386. vſque ad annū 416. in quo vita functus eſt, quando Gamaliel, Presbytero Luciano apparuit, vt ſanctum Ioannem Epiſcopum adiret Hieroſolymitanū, eiq. perſuaderet, quòd prædictas Reliquias extraheret.

In antiquo Breuiario Carmelitano, iuxtà ritum Hieroſolymitanum, die 12. Ianuarij fit Officium S. Ioannis Hieroſolymitan. 44. vt videre eſt in Ordinali diuinorum Officiorum, decreto Capituli generalis celebr. Paduæ anno 1532. & in Capitulo generali Vicenæ, anno 1539. quod aſſeruatur in Bibliotheca Tranſpontinæ Romæ. De quo Molanus die 12. Ianuarij, quo die Ioãnes hic vita functus eſt. *Sancti Ioannis Epiſcopi Hieroſolymitanæ Eccleſiæ, Ordinis Carmelitarum*. Epiſcopus Equilinus de Natalibus Sanctorum lib. 11. c. 8. inter ſanctos Hieroſolymitanos Epiſcopos, retulit Ioannē Epiſcopum 44. Paleonidorus lib. 2. de antiquit. Carm. cap. 6. *Ioannes 44. plenus ſanctitate, poſt paralyticorum curationem, cæcorum illuminationem, ſoluens debitum, viam tranſiuit vniuerſæ carnis, pridie Idus Ianuarij*. Ioannes Leyden in Speculo, lib 5. c. 67. *Sanctiſſimus Ioannes, poſt curationem duorum paralyticorum, & illuminationem vnius cæci, plenus dierum, & ſanctitate, naturæ debitum ſoluens, viam vniuerſæ carnis, orans ingreſſus eſt. Corpus autem eius in Eccleſ. Hieroſolym. bonore congruo ſepelitur: multis clarens miraculis, nam in morte ſua, claudis multis greſſum reſtituit*. Quod etiam Ioannes Groſsi in Virida. 3. claſ. teſtatur. Tritemius de Laud. Carm. *Ioannes viuus, & mortuus, multis claruit miraculis*. Petrus Lucius in Comp. Hiſt. c. 10. *Cùm eſſet ſublimatus in Patriarcham Hieroſolym. Ioannes, Prior montis Carmeli, Doctor Græcus homo ſanctus, & clarus miraculis viuus, & mortuus, &c.* Baptiſta Venetus in fine Speculi Carmel. Inter Carmelitanos, ſanctum hunc recẽſet Ioannem. Beauxamis de Cul. tu, & Venerat. Sāct. claſſe 4. fol. 89. & Michael à fonte in Cathal. Sanctorum, Leander de Granada in Vita S. Getrudis, diſcurſu 4. §. 2. Thomas à Ieſu lib. 1. de Antiqu. cap. 11. Plati de Bono ſtatu Relig. lib. 2. capit 22. Rodriguez tom. 2. quæſtion. Regul. q. 2. art. 5. Mille, & ducentis annis titulo ſancti, Ioannes perfruitus eſt, renuente nullo, vſquè ad Baronium. Falſinè ſunt Auguſtinus, Idacius, Theodoretus, Eccleſiæ, Religiones, Præſules, & Pontifices diuina Officia approbantes, in quibus Ioannes iſte publica Oratione, Eccleſię perſoluta nomine, ſanctus ab illis omnibus veneratur? Nullus affirmabit. Licebit ergò eum tantorum præſidio, vt ſanctum ſuſcipere, & compellare.

Sed arridens præiactis, videbitur triumphare Baronius: cum olim ſanctitatis titulus commu-

Clit. Molan. Epiſ. Equ. Io. Paleon. Io. Leyd. Io. Groſſ. Tritem. Luc. Bapt. Ven. Beaux. Mic à Fõ. Lean. de Granad. Th. à Ieſu. Plati. Rodrig.

nior eſſe videretur, vt non ſolùm ſicut hodie, illis tribueretur chriſtianis, qui vita functi in cælo regnant cum Chriſto, ſed, & quibuſcumque laudabilioris vitæ fidelibus, vt in annotationibus ad Martyrologium Romanum, ſupponit ipſe cap. 7. Cui annuens, de hic, in carne viuentibus loquenti, refragor, de vita functis ſanctis compellatis. Sanctum compellatum iam alia vita fruentem Ioannem demonſtrauimus. Quis amabò, tot ſæclis, nullo renuente, ſancti nomine in vetuſtis monumētis gaudet, qui recenti æuo, infami hæreſis nota infectus, vnius teſtimonio, ſanctitatis honore expoliatur? Aut quis rogo, vt ſanctus ab Eccleſia publicè cultus multis ſęculis, vno recentiori, hæreticus reputatur? Verum eſt, *ſanctitatis titulum olim fuiſſe communiorem, quàm modò, vt quibuſcumque laudabilioris vitæ tribueretur fidelibus; datum tamen homini hæretico, nemo dicere iurè poterit.* Verba ſunt eiuſdem Baronij citati. Quo ergo iure, Ioannes noſter à Patribus, imm ò à Gamaliele cælite, adhùc inter viuos degens, & vita functus, Eccleſiæ publica Oratione ſanctus compellatus, laudabilioris ſaltem vitæ, fidelis vir non celebrabitur?

3 Obijcit Baronius, quòd Ioannes fuit Hieronymo, Epiſt. 61. ad Pammachium, & Epiphanio Epiſtola 60. ad Ioannem, de hæreſi ſuſpectus. Reſpondetur primò. Vix reperiri ex ſāctis Patribus vllum illius tempeſtatis, in qua hæreſum peſtis graſſabatur, qui cum aliquo his erroribus infecto, communicationem non habuerit, ſicut Gregorius Nazianz. cum Vitale, & Apollinare, vt teſtatur, Epiſt. 2. ad Cledon. aduerſus Apollinarem. Vndè Iuſtinianus Imperator in edicto fidei ad Ioannem Papam ait. *Inuenimus, quòd multi ſanctorum Patrum, quoſdam Hæreticos collaudauerunt, ſicut & ſanctus Damaſus, & Athanaſius, & Baſilius Apollinarium, & ſanctus Leo Eutychen; & non propter hoc Hæretici facti ſunt; ſed cognita eorū impietate anathemate condemnarunt.* Ob quam communicationem, multi ex illis ſuſpecti ſunt habiti de hæreſi: vt Baſilius propterea de Apollinaria fuit hæreſi adeò ſuſpectus, quòd ab eius ſe communicatione, Catholicorum plurimi ſubtraxerint. Vt Epiſt. 82. ipſe aſſeuerault Baſilius. Et Athanaſius Ancyranus Epiſcopus, vir fidei ſpectatæ, & vitę integerrimæ, fuit propter hanc ſuſpicionem, in ipſum vehementer commotus, vt Baſilius Epiſtol. 54. & 79. habet. Quam infamiā fuiſſe per tres annos paſſum, conſtat ex eius Epiſtol. 73. De quibus Baronius anno 371. à fol. 286. Eandem hæreſis infamiam Gregorius Nazianzen. ſuſtinuit, quam alij, vt refert ipſe, Epiſtola 16. de qua Baronius anno 371. fol. 291. Sanctiſſimi viri Meletius, & Paulinus, apud Baronium ann. 363. fol. 163. & an. 372. fol. 328. fuerunt ſic de hæreſi notati, vt Epiſt. 57. ad Damaſum eos ſic Hieronym. abnegarit. *Non noui Vitalem, Meletium reſpuo, ignoro Paulinum: quicumque tecum non colligit, ſpargit, hoc eſt, qui Chriſti nō eſt, Antichriſti eſt.* De quibus Epiſt. 78. *Meletius, Vitalis, Paulinus tibi inhærere ſe dicunt. Poſſem credere, ſi nūc aut duo mentiuntur, aut omnes.* Sic de eis Hie-

Iuſt. Imp.

Hieronym. Nec Chryſoſtomo illa temporum pepercit tempeſtas; quem,ob ſuſpicionem Origeniſtarum hæreſis, Epiphanius vitauit, vt Sozomenus lib. 8. c. 14. Baron. Tom. 5. anno 402. fol. 148. ſcripſere; quam de eo Epiſcopi cōceperant Orientales, & Occidentales, vt Baronius refert anno 403. fol. 169. Hieron. Epiſt. 77. ad Marcum Presbyterum Celedenſem ſcribit. *Hæreticus ſum, quid ad te? Quieſce, iam dictum eſt, planè times, nè eloquentiſſimus homo in Syro ſermone, vel in Græco, Eccleſias circumeam, populos ſeducā, Chriſma conficiam, &c.* Cuius etiam ſuſpicio conſtat Epiſt. eius 61. & 62. & 75. De quo Baron. anno 378. fol. 402. & 403. Nec ab hæreſis nota immunis fuit Epiphanius, quem de hæreſi Antropomorphiſtarum habuit Theophylus Alexandrinus ſuſpectū, vt ſcribit Baronius To. 5. anno 402. fol. 147. & Sozomenus lib. 8. cap. 14.

Sozom. Baron. Hieron.

Quam notam non ex fundamēto, quod præbuerint, incurrebant, ſed quia diſcordias æmuli diſſeminabant, publicantes falſos rumores, tam leuibus fundamentis, vt ex eo ſolùm, quòd Sanctus laudaretur ab aliquo ſuſpecto de hæreſi, ſuſpectus ipſe Sanctus haberetur, vt affirmat Hieron. Epiſt. 65. in Apolog. 1. contrà Rufinum. *Tam fortiter me, prolixèq. laudaueras, vt ſi tuis laudibus acquieuiſſem, omnes hæreticum me putarent.* Qua ratione ſancti Patres leuibus rationibus ducti, ſe ad inuicem cōmunicatione priuabant, credentes delatoribus lupis, ouina pelle contectis; nè & ipſi eandem notam incurrerent. Nec propter hanc ſuſpicionem, vllam sūç viri Sancti infamiam paſſi, quippè veritate comperta, ſic toto Orbi ſatisfecerunt, ſuam innocentiam propalātes, vt glorioſum ſint potiùs nomen conſequuti. Quod de noſtro Ioanne aſſerentes, primò ſatisfactū Baronij argumento putamus.

Reſpondetur 2. Epiſtolam Epiphanij nō ad Ioannem Hieroſolymitanum, ſed quondam ad Conſtantinopolitanū inſcriptam fuiſſe. Quarè Vualdenſis de Sacramē. tal. tit. 4. c. 37. ait. *Vndè pro Ioāne Conſtantinopòlitano Epiſcopo, Epiphanius ſolebat ibi orare, vt ipſe ſcribit in Epiſt. ad eundem, inter Epiſtolas Diui Hieronymi.* Tritemius in Chronic. Monaſterij Hirſaugenſis. *Adeò enim Epiphanius, & Ioannes Chryſoſtomus inter ſe diffidebant, vt propter ſuſpicionē hæreſis Origenis, ab Ioannis Chryſoſtomi ſe Epiphanius cōmunione ſepararet.* Vt ſcribit Baronius Tomo 5. anno 402. fol. 146. Nec Epiſtolam Galienus libro Catecheſis, Alanus Copus Dialogo 5. c. 21. concedunt eſſe Epiphanij. Quia inter eius Epiſtolas Græcas, hæc non extat. Nec poſſe eius eſſe videtur; Cum in ipſa inueniatur error Iconoclaſtarum, negantium adorationem Imaginum; Cuius erroris immunis, apertè oſtēditur ſuis teſtimonijs, in ſecunda Nicęna Synodo, Actione 6. Quarè non temerè credi poteſt, hanc ab Hæreticis inſertam Epiſtolam inter opera huius Doctoris: ſicut illis facere moris erat, ad proprias hæreſes confirmandas, ſanctiſſimosq. viros infirmandos, & infamandos, vt dicit Damaſcenus Oratione de Imaginibus, num. 19. & Oratione 2. in fine.

Vuald. Tritem. Baron. Damaſc.

Nec

Nec Epiſt.61. Conſtat eſſe Hieronymi contrà Ioannem Hieroſolymitanum, cum ſit defenſio Epiſtolæ Epiphanij, quæ quibuſdam creditur, ad Ioannem fuiſſe ſcriptã Conſtantinopolitanum. Nec omnia verba illius Epiſtolæ, videntur eſſe Hieronymi, ſed à Ioãnis æmulis inſerta. Nam cum verba contumelioſa valdè contrà Ioannem, in iſta Epiſtola reperiantur: Hieronymus ſcribens ad Theophylum Epiſt.62. ait. *Ioannem lædere, non lædentem*. Et infrà. *Nequè ab accuſatione ſui ipſe etiam liberet, ego nec interfui, nequè audiui, vnus è populo ſum, immo ne vnus quidem, quia multis clamantibus, tacui*. Et infrà. *Quid mihi accuſanti facturus eſt, qui vt ipſe teſtatur, laudant; detrahit tota eius Epiſtola, non tàm expoſitione, quàm noſtris plena eſt cõtumelijs*. Si Hieronym. conqueritur, quòd ſinè accuſatione Ioannes illum lædat, vituperetq. laudatorem: Ergo verba contumelioſa cõtrà Ioannem, reperta in prædicta Epiſt.61. nõ ſunt Hieron. ſed inſerta ab ęmulis Ioannis. Præterea in cap 1. eiuſdem Epiſtolæ hæc verba leguntur. *De vita autem, & fide nihil amplius dicam, ne te lædere videar*. Et poſteà in integris vndecim Capitulis, & ſuſpectum de hæreſi, falſum, ambitioſum, periurum Ioannem infamat. Quarè credi non poſſunt hæc contumelioſa verba, fuiſſe in Ioannem à Hieronym. iacta. Maximè quia Epiſt.77. oſtendit, Monachum dedecere aliorum acta ſcrutari, cum Epiſcoporum ſit, hęreſes condemnare. *Pudet dicere* (ait) *de cauernis cellularum, damnamus Orbem in ſacco, & cinere voluti, de Epiſcopis ſententiam ferimus. Quid facit ſub tunica pœnitentis, Regius animus? Catenæ ſordes, & comæ non ſunt diadematis ſigna, ſed fletus, permittant me quæſo nihil loqui: cur eum lacerant, qui non meretur inuidiam? Hæreticus ſum, quid ad te?* Quomodò cum his, rogo, compatitur, Monachum Hieronymum, adeò acriter in ſuũ Epiſcopum inuehi Ioãnem, vt tot conuicijs, & opprobrijs obiurgarit, quem nec leuiter lædere videri cupiebat? Hæc & alia multa, incertitudinem oſtendunt huius Epiſtolæ, ne firmum ex illa ſumatur argumentum, ad condemnandum Ioannem de hæreſi, & vt hæreticum, ab Eccleſiæ cœtu ablegandum.

Sed nec ex eiſdem Epiſtolis admiſſis aliud colligitur, quàm quòd de hæreſi fuerit ſuſpectus Ioannes, ſicut ſanctiſſimi alij Patres in eodem ludo verſabantur, iniuſtè lacerati. Nam in Epiſt.61. cap 1. legitur. *Certè ſi hæreſeos nulla ſuſpicio eſt, vt cupio, & credo, &c.* Et infrà. *Etiamſi benè credit, & circunſpectè, & timidè loquitur, ſuſpicionem mihi facit nimia diligentia*: Et infrà. *Nolo in ſuſpicione hæreſeos, quemquam eſſe patientem, nè apud eos, qui ignorant innocentiam eius, diſſimulatio conſcientia iudicetur, ſi taceat*. Quarè in illis Epiſtolis, non vt hæreticus tractatur, ſed vt ſuſpectus de hæreſi admonetur, quòd ſuſpectos caueat; ſibiq. obiectis ſatisfaciat. Nec in eam potuerunt peruenire ſuſpicionem Hieron. & Epiphan. quòd à Ioanne aliquid audierint, experimentouè cõpererint quidquam abſonum ab eo factitatum; Sed quia ab inimicis Ioannis falſa

de-

deferentibus ſub Religionis fuco; perceperunt. Vt ex Epiſtola, quæ dicitur Epiphanij, cap.2. demonſtratur. *Illud quoque audiens admiratus ſum, quòd quidam, qui ſolent vltrò, citròq. portare rumuſculos,& his quæ audierunt ſēper addere, vt triſtitias, & rixas inter fratres concitent, te quoque turbauerunt.* In Epiſtol. 61. quæ Hieronym. citatur. Suſpicio de Ioanne concipitur, quod ille cōmunicauerit cum Arrianis *eo tēpore, quo totum Orientem, excepto Papa Athanaſio, atquè Paulino, Arrianorum, & Eunomianorum hæreſis poſſidebat, quando tu Occidentalibus, & in medio exilio, confeſſoribus non communicabas: ille vel Presbyter Monaſterij, ſcilicèt Epiphanius, ab Eutichio audiebatur, vel poſteà Epiſcopus Cypri, à Valente non tangebatur.* Epiphan.

Mortuus Athanaſius eſt an.372. & Epiphanius creatus Epiſc. Cypri anno 367. & Hieronym. venit Hieroſolymam an.380. poſtquàm ſcripſit annis octo, quòd Ioannes communicauit cū Arrianis. Quarè hanc communicationem non poterat Hieronym. ſcire, niſi ex relatione, ex qua deuenit in eiuſmodi ſuſpicionem. Suſpicionem ſimiliter ex falſa relatione conceperunt de eius hæreſi Origeniſtarum. Vt in Epiſt. ſua Hieronym. fatetur. *Ego nec interfui, nec audiui, vnus de populo ſum, multis clamantibus, tacui.* Sic videtur Hieronymus communicaſſe cum Ioanne vſquè ad tempus, quo ab Epiphanio ſcripta venerunt, *vt abſquè ſatisfactione fidei, nullus ei temerè communicaret*, quā Epiſtolam ſcripſiſſe conſtat Epiphanium, anno 392. ex Baronio, eodem annō fol. 664. ætatis Epiphanij anno 104. In qua ætate valdè ſenex fidem facere poterat, auditis contrà Ioannem delationibus in Cypro Epiphanius: & ea facilitate ſcribere, hominis timorati.

Et quidem hanc, quam de Ioanne ſuſpicionem habere Patres illi potuerunt, leuiſſimam tantùm fuiſſe, & non violentam conſtat ex hoc, quòd ſua non fuerit priuatus ſede, eſſet tamen, ſi talis foret ſuſpicio, vt affirmat Hieron. Epiſt. 61. cap. 2. *Noueras te, ſi hoc feciſſes, ſtatim locum mouendum. Niſi hoc diceres, Eccleſiam non teneres.* Nam à ſummo Pontifice Erycio, facto certiore huius ſuſpicionis, ſanè deponeretur, ſi leuiſſima ſuſpicio non foret. De qua fuit admonitus Pontifex, per Epiſtolam Epiphanij, vt conſtat ex fine prædictæ Epiſtolæ Hieronymi. Cum Chryſoſtomus ob leuem ſuſpicionē fuerit à Teophylo de ſede deturbatus; & ſi ab Innocentio Pontifice meritò reſtitutus. Et Meletius de Antiochena Cathedra eiectus à Damaſo. Sed nec habitam de Ioanne potuiſſe ſuſpicionem eſſe vehemētem, indè deducitur, quòd de ea Pontifex, Patriarcha Cæſarienſis, & Epiſcopi alij, per Epiſtolā admoniti Epiphanij, inquiſitionem de eius fide non fecerunt, vt tenebantur veritatem perquirere cum ſuſpicione vehementi: quam habere nequibant de Ioanne: quia vt dicit Suarez lib. 1. de Gratia, Prologom.6.cap.3. *Erat vir magnæ authoritatis.* Quarè leuis potuit ſolùm eſſe ſuſpicio, fundata in delationibus inimicorū Ioannis. Vel quia opera legebat Origenis; vt ea de cauſa incuſabatur Hieron. Suarez.

ſicut

ſicut ipſe teſtatur Epiſt.75. *Me itàq. Origenem legiſſe, vel legere, vt Apollinarium, vel cæteros tractatores, quorum in quibuſdam, libros non recepit Eccleſia; non quòd omnia dicam eſſe damnanda, quæ in illorum voluminibus continentur, ſed quòd quædam reprehendenda confitear. Verùm, quia operis mei eſt, & ſtudij, multos legere, & ex pluribus multos flores carpere, &c.* Vel quia communicabat Ioannes cum ſuſpectis de hæreſi: quemadmodũ ea de cauſa præſtãtiſsimi alij viri in ſuſpicione erant. Vel quia non reſpondit verbis Epiſtolarum Epiphanij, & Hieronymi: ſicut neque Paulinus reſpondit Meletio, & Vitali; neque Hieronymus Monachis, eius ſcrutantibus fidem. Quia Superioribus ſatisfaciendum erat. Quo modo Paulinus Athanaſio Epiſcopo Alexandrino, per Epiſtolã, rationem reddidit ſuæ fidei, non Vitali, aut Meletio: & Ioannes noſter, ſummo Pontifici Cyricio, & Theophylo Alexandrino, aduerſario Hæreticorũ acerrimo, non Hieronymo, & Epiphanio, qui eius non erant Præpoſiti.

4 Nec tempus poterit aſſignari, in quo probetur, fuiſſe Ioannem hæreſis aliqua infectum labe. Nã antè Epiſcopatum, quando dicitur, cũ Hæreticis communicaſſe, nondùm vndecimum annum attigiſſe comprobatur. Etenim tunc id contigiſſe Hieronymus aſſeuerat. *Eo tempore, quo totum Orientem, excepto Papa Athanaſio, atquè Paulino, Arrianorum, & Eunomianorum hæreſis poſſidebat, quãdo tu Occidentalibus, & in medio exilio Confeſſoribus non communicabas, ille verò, vel Presbyter Monaſterij, ab Eutychio audiebatur, vel poſteà Epiſcopus Cypri à Valete, nõ tangebatur.* Sed Epiphanius eſt Epiſcopus Cypri creatus anno 367. & vita functus Athanaſius anno 372. Ioannes autem eſt Epiſcopus aſſumptus anno 386. ætatis ſuæ an. 30. Quarè vt an. 386. ſuæ creationis triginta adimpleſſet annos, opus erat, quòd an. 367. nondùm attigiſſet vndecimum ſuæ ætatis annum. In qua ætate nec communicare poterat cum Occidentalibus, nec vitare communicationẽ Orientalium, eo tempore, quo totum Orientem, excepto Papa Athanaſio, atquè Paulino, Arrianorum, & Eunomianorum hæreſis poſsidebat. Vndè ex hoc, quòd in illa ætate Hæreticis couteretur, ſumi non poteſt argumentum hæreſis contrà Ioannem. Maximè quia à Catholicis eſt electus contrà Arrianos Ioannes, Cyrilli ſucceſſor. Non igitur eſt aſſumptus de hæreſi ſuſpectus, ſed probatæ fidei Catholiciſsimus, *vir inſignis*, vt eũ prædicat Theodoretus lib.5. cap.35. Hiſtor. Eccleſiaſticæ. *Theodor.* *Diuinus*, vt à Nicephoro commendatur, lib.14. c.30. *Niceph.* *Apoſtolicarum reparator ſedium*, vt cõmẽdatur à Rufino lib.2. c.21. *Rufinus.* *Inſignis, & ſanctus*, vt ab Idacio Bracarenſi effertur in Chron. *Idacius.* Olimpiad.296. nu.12. & 13. à Cyrillo Græco in Epiſt. ad Euſebium, *Cyr. Græc.* Vuald. de Sacramental. titul.9. capit.87. *Vuald.* Ioanne Vineta in Speculo Carmelit. §.7. *Vinet.* Philippo Riboti in eodem Speculo lib.8. cap.1. *Riboti.* Saliano in Annalibus anno 3123. *Salian.* qui clarum eundem ſuſtulit virum. Maneat ergò, antè Epiſcopatum, hæreſis non fuiſſe notam inuſtam Ioanni.

Sed

Sed nec Epiſcopatus tempore; vlla Arrianæ peſtis, Macedonij, aut Sabelij infectione laboraſſe Ioannem, verba probant Hieronymi Epiſt.61.cap.3. *Concedimus, vt in expoſitione primi capituli aduerſus te, nulla ſuſpicio ſit*. Et infrà. *Num Papa Epiphanius accuſauit te, quòd Arrianus eſſes? Num Eunomij impingit hæreſim?* Et cap.5. *Sed te quis hoc tempore inſimulat Arrianum? Dicis, animas hominum, non partem Dei eſſe natura; quaſi Manichæus ab Epiphanio nunc ſis vocatus*. Et infrà. *Contrà Marcionem, Apollinarem, Eunomium, Arrium, Manichaū, cæterorumq. hæreticorum ineptias debacc haris*. Qui capit.15. ait: Vſquè ad annum 392. cum recepit Epiſtolam Epiphanij, cum Ioanne communicaſſe, per ſex annos antecedentes, quibus in Epiſcopatu deguerat. *Communicauimus, nihil de hæreſi ſuſpicantes*. Quæ ſunt verba Hieron. teſtificantis, ſex illis annis prioribus Epiſcopatus, ſuſpicionis vllius hæreſis, fuiſſe immunem Ioannem. Sed cum ex tunc, propter Epiſtolam Epiphanij Hieronymus, & Monachi ſe à Ioannis communicatione abſtraherent, vſqueqùò ſatisfaceret. Ideò librum edidit contrà errores Origenis, probans ſe non fidem, ſed illius ſtylum imitari & ingenium. Cuius libri meminit Genadius de Eccleſiaſticis Scriptoribus, in Operibus Hieronymi. Quo ſatisfactus Hieronymus, cum eo deindè communicauit. Ideò Epiſt.70. ad Theophylū, ſcripta anno 399. ſecundùm Baronium, fol.185. de ſuſceptione eum excuſat Origeniſtarum. *Super ſuſceptione cuiuſdam, non debes contrà huius Vrbis dolere Pontificem, quia nihil tuis litteris præcepiſti, & temerarium fuit, de eo quod neſciebas, ferre ſententiam; tamen reor illum nec audere, nec velle te in aliquo lædere*. Qui aſſenerat Epiſt.27. anno 404. cum reliquis Epiſcopis adfuiſſe funeri Paulæ Ioannē. Iam igitur ex Hieronymi ſcriptis habemus, duodecim annis antè ſuum obitum, extitiſſe fidelem.

Hieron.

Hieron.

Anno 393. Teophylus acerrimus Origeniſtarum aduerſarius, conatus eſt cum Hieronymo Ioannē conciliare, per miſſum ad Hieronymum legatum Iſidorum, qui adeò vehemens propugnator partes ſuſcepit defendendas Ioannis, vt in ſuſpicionē venerit de hæreſi Origenis inimicis ipſius Ioannis. Tunc Ioannes Syricio ſuæ fidei reddidit rationem, vt ſcribit Marianus Vict. in Expoſitione Epiſtolæ num.34. *Propterea* (inquit) *ad Syricium Papam, dogmatum ſuorum Ioannes Epiſcopus Hieroſolymitanus confeſſionē miſit, quòd ad Romanam ſedem, vti ad omniū ſupremam, ex Apoſtolica authoritate pertineat, quæſtiones fidei decidere*. Cuius Epiſtolæ non inuenitur reſponſio, quia Pōtifex ſatisfactus de eius fide, leuem ſuſpicionem depoſuit, in quam litterę Epiphanij eum deduxerant, vt conſtat ex fine Epiſtolæ Hieron.61. Sed cùm controuerſia eſſet inter Hieronymum, & Rufinum circà fidem, & rumores ſpargerentur de vtriuſque ſuſpicione, ſcripſit Ioannes ad Anaſtaſium Papam, vt de eius conſilio imperata faceret, nè cum ſuſpectis communicaret. Vt Epiſt.62. exprimit Hieron. *Propterea quod ſcribit, nos pergere*

Marian.

te-

tecum Romam, & Eccleſiæ communicare ei, à qua videmur communione ſeparari, non neceſſe eſt ire tàm longè; & hic in Palæſtina eodem modo ei iungimur. Cui reſpondit Pontifex. *Probatæ quidem affectionis eſt hoc, vt laudabiliter de Sacerdote, Sacerdos loquaris. Pro tanto igitur præconio, quod in merita mea effuſiſſimè contuliſti, vt amori tuo gratias ago, ità ſplendorem tuæ ſanctitatis, & eas quas in Domino habes virtutes ſubindè quodam modò paruitatis noſtræ fauorabilis ſermo proſequitur. Tam eminenter, vir omnium præſtantiſſimè, laudum tuarum fulges nitore conſpicuus, vt par eſſe meritis ſermo non poſſit. Porrò autem tanto titulorum tuorum rapior incitamento, vt etiam quod impetrare nequeo, audere non deſino. Iam hoc de laudibus eſt tuis, quòd me tantùm de cæleſtis animi iſtius ſerenitate laudaſti. Tuus enim Epiſcopatus ordo perſpicuus per vniuerſum Orbem, velut radians, etiam ad nos ſplendoris tui detulit claritatem. In me quippè totum amicitiæ tribuis, examini nihil relinquis, aut ſi iurè me laudas, tu quoquè ſimiliter relaudandus non es? Obſecro igitur ob vtrumque, vt memetipſum laudare iam deſinas. Duplex enim cauſa me hoc poſcere conſtringit, nè cõſacerdotis tui ſenſibus, aut dolorem falſa laus ingerat, aut pudorem vera ſuccendat.* Et infrà. *Quod verò ſit animi mei ſtudium, cum tua pauliſper hoc confer ſanctitate.* Sic Pontifex apud Baronium anno 402. fol. 153. Quibus indubitata Ioannis fides, per hæc tempora comprobatur.

Paulin. Cum Paulino Nolæ Epiſcopo, anno 397. Ioannes communicabat, vt ſcribit Baronius fol. 27. & conſtat Paulini Epiſt. 11. tom. 3. Biblioth. Patrum. *Partem particulæ de ligno diuinæ Crucis, quod nobis bonum. benedicta Melania ab Hieruſalem munere ſancti indè Epiſcopi Ioannis attulit, &c.* Anno 398. ſecundùm Baroniũ fol. 52. Auguſtinus ſecundum librũ ſcripſit contrà Petilianum Donatiſtã, in cuius libri cap. 51. ſcribit. *Verùmtamen ſi omnes per totum Orbem tales eſſent, quales vaniſſimè criminaris, Cathedra quid tibi fecit Eccleſia Romana, in qua Petrus ſedit, & in qua hodiè Anaſtaſius ſedet; vel Eccleſiæ Hieroſolymitanæ, in qua Iacobus ſedit, & in qua hodiè Ioannes ſedet, quibus nos in Catholica vnitate connectimur, & à quibus vos nefario furore ſeparaſtis.* Conſtabat enim Auguſtino de fide Ioannis, per Epiſcopum Alipium, quem anno 393. Hieroſolymam miſerat ad Hieronymum, qui in Epiſt. 96. ad Auguſtinum, ſic eum ſalutat. *Sanctos, qui tecum Chriſti leue trahunt iugum, præcipuè ſanctum, & ſuſpiciendum Papam Alipium, vt meo obſequio ſalutes precor.*

Anno 405. vel 406. Exul Chryſoſtomus Cucuſi, Epiſtolã octuageſimam octauam ad Ioannem ſcripſit. *Cucuſum relegati ſumus, nec tamen à tua charitate ſemoti: illud etenim in aliorum poteſtate ſitum erat, hoc autem in noſtra. Quamobrem hic degentes, ac tanto à te interuallo diſſiti ad te ſcribimus, teq. hortamur, vt fortitudinem eam, quam ab initio præſtitiſti, ab eorum nimirum cœtu, qui Eccleſias tot tumultibus impleuerunt, te remouens, nunc quoquè retinens,* Chryſoſt.

tinens, paremq. præludijs, immò etiam longè ſplendidiorem finem imponas. Neque enim parua hinc vobis merces conſtituta erit, ſi eos, qui tantam tempeſtatem inuexerunt, vniuerſumq. penè terrarum Orbem tot ſcandalis impleuerunt, vt par eſt, auerſeris, nec quidquam cum illis commune habeas. Hoc Eccleſiarum præſidium eſt, hoc munus, hoc corona veſtra, atque præmia. Hæc igitur cùm tibi perſpecta ſint, Domine mi chariſſime, ac religioſiſſime, da operam, vt Eccleſias hoc modo communias, ampliſſimam hinc mercedem expectans: noſtriq. qui pietatem tuam valdè amamus, atquè ex tua beneuolentia pendemus, fac perpetuò memineris. Nec enim vobis obſcurum eſt, quantam ergà nos charitatem pratuleris. Nam hoc res ipſæ nos docuerunt, &c.

Sic tunc ſancti, & eruditi viri ad fidem propugnãdam ſe cohortabantur. Theophylus Hieronymũ Epiſt.72. *Quamobrem cauete, & fugite huiuſmodi homines, iuxtà quod ſcriptum eſt: ſi quis non affert ad vos Eccleſiaſticam fidem, huic nec aue dixeritis. Quamquã ex ſuperfluo faciam, hæc tibi ſcribere, qui errantes potes ab errore reuocare; tamen nihil nocet, & prudentes, & eruditos viros pro ſolicitudine fidei cõmoneri.* Quod etiam fecit Hieron. ſcribens ad Auguſtinum contrà errores Origenis fugiendos, vt ſcribit Baronius anno 394. fol. 707. Theodoretus lib. 10. cap. 25. anno 307. *Hieroſolymorum Eccleſiæ præſidebat Ioannes vir mirabilis, ſucceſſorq. Cyrilli.* Antè annum 412. Cyrillus ad Ioannem Epiſcop. Hieroſolym. vt Chriſtianæ vitæ perfectio-

Teophyl.

Theod.

ne imbueretur, ſe contulit. Vt habetur in Officio Cyrilli die 28. Ianuarij. Anno 415. ex Baronio fol. 317. Gamaliel apparens Luciano pro eruendis ſanctorũ quorundam Reliquijs, *ſanctum* noſtrũ Ioannem ſæpè compellauit. Qui tunc præſidebat Concilio Palæſtino, cum Eccleſiaq. communicabat in ſacris. Et ſanctorum adorans Reliquias, verus fidelis demonſtratur. Ad quem Auguſtin. anno 416. ſcripſit Epiſt. Cuius titulus eſt. *Domino Beatiſſimo, ac meritò venerabili fratri, & coepiſcopo Ioanni Auguſtin. in Domino ſalutem. Cum auditis, Pelagium confiteri gratiam Dei, & adiutorium Dei, putaſtis hoc eum dicere, quod & vos, qui Catholica Regula ſapitis; quia quid in libro ſuo ſcripſerit ignoratis. Proindè oſtende illi docendo, & hortando, & pro eius ſalute, quæ in Chriſto eſſe debet orando, vt eam Dei gratiam confiteatur. Peto etiam, nobis trãſmittere, quibus perhibetur eſſe purgatus Eccleſiaſtica geſta digneris; quod ex multorum Epiſcoporum deſiderio peto, quos mecum de hac re fama incerta perturbat, &c.* Quibus oſtenditur, vltimo vitæ ſuæ anno, verus fidelis Ioãnes. Legatur Auguſtin. lib. de Geſtis Pelagij cap. 14.

Auguſtin.

Sed huius Epiſtolæ obijcit verba Baronius, anno 416. fol. 398. quibus ſuſpectus Ioannes habetur de Pelagij hæreſi. *Pelagium verò fratrem noſtrum filium tuum, quẽ audio, quòd multum diligis, hanc illi ſuggero exhibeas dilectionem, vt homines, qui eum nouerunt, & diligenter audierunt, non ab eo tuam ſanctitatem exiſtimẽt falli.* Hæc Aug. vocans Pelagium filium Ioan.

Baron.

Auguſtin.

Ioannis, ſed item ſuum fratrem: dilectum à Ioanne, quē Epiſt. 106. ſuum, & Paulini amicum habet. *Quòd vt ſeruum Dei dilexeris nouimus; nunc autem quemadmodũ diligas ignoramus, nam & nos nõ ſolùm dileximus, ſed etiam diligimus eum, &c.* Non ergo prædicta Auguſtini verba ſuſpicionem inducunt de hæreſi Pelagiana Ioannis: quem de eius monet fictione, nè ab illo decipiatur, qui ouina pelle lupinos mores tegebat. Nã ſinè tali ſuſpicione Auguſtin. Pelagium, vt fratrem, & amicum diligebat; ſicut Ioannes, bona fide, deceptorem amabat, quippè qui ſimiarum inſtar à Deo, & à veritate alieniſsimus, ſub perſonato virtutis, & Religionis vultu errorum fallacia, ac vitiorum mendacia celabat. Cum ſæpè contingat ſapientiſsimos quoſque falli. *Quis enim adeò ingenio perſpicax, induſtria ſolers, atquè rerum vſus experimento probatus, qui falſis ſubreptionibus, illorum maximè, qui omnem extrinſecùs ſanctitatis ſpeciem præſeferunt, non decipi interdùm contingat?* Hæc Baronius anno 400. fol. 118.

Baron.

Qui contrà Ioannem inſuper, negligentiam obijcit in punitione Pelagianorum, qui in Monaſterio ſanctarum Sanctimonialium Bethlehem, ſuæ Diœceſis, flagitia perpetrarunt. Sed illa omiſsio ſuſpicionem non inducit: Cum omiſerit ſuppliciũ, eoquod emētito pœnitentiæ colore, mendaciſſimis illi præſtigijs fucos omnium oculis impoſuere. Quemadmodũ Chryſoſtomus Origeniſtas, adnersùs Theophylum Alexandrinũ fouebat inuectos; quòd fictos ſe catholicos oſtentabant. Vndè Innocentius Papa, certior factus de omiſsione hac, per Hieronymi Epiſtolam, ſolam Ioannis incuſat negligentiam. *Oportuit tamen cuſtodire germanitatem tuam, & gregi illius ſolicitus prouidere, nè quid huiuſmodi oriretur, quod cum aliorum periculo tua laceſſit negligentia admittere. Spiritu boni Paſtoris peruigila.* Sic Pontifex. Qui reſpondens Hieronymo, ſcripſit. *Tamen Epiſcopo fratri meo Ioanni ſcripſi, vt circunſpectiùs agat, nè quid circà Eccleſiam ſibi creditã adhùc tale aliquid fiat.* Quæ ſanè omnia, non ſuſpectum de hæreſi indicant, ſed verum potiùs fidelem demonſtrant Ioannem.

In. Pap.

Sed adhùc inſtat Baron. quòd in Concilio Dioſpolitano, & aliàs Ioannes defendit Pelagium. Reſpondetur ex Auguſtin. lib. de Geſtis Pelagianorum c. 19. & 20. Meritò Patres Concilij abſoluiſſe Pelagium, quòd ſibi obiectos errores negarit, receperitq. etſi fictè, dogmata fidei. Finita namq. eius confeſsione, hæc verba pronunciauit Concilium. *Nunc quoniã ſatisfactum eſt nobis, perſecutionibus præſentis Pelagij Monachi, qui quidem pijs doctrinis conſentit; contraria verò fidei Eccleſiæ reprobat, & anathematizat; communionis Eccleſiæ eum eſſe catholicæ, confitemur.* In qua re eſt videndus Suarez Tom. 1. de Gratia, Prologom. 6. c. 7. Et tandiù ementito perfectionis colore, genuina virtutis lineamēta diſſamauit Pelagius, vt & poſt obitum Ioannis, tectam ouē ad caulam Paſtor Sozimus admiſerit; etſi quæ ſcripſiſſet, corde loqueretur, an labijs, ſæpe numero explorauerit; cum de occul-

Auguſt.

Cõ. Dioſp.

occultis animorũ ſolius Dei noſtri poſſit eſſe iudicium, cui non tantum cogitata, ſed cogitanda iam præſtò ſunt. Vt in Epiſt. ad Africanos ipſe Papa Sozimus ſcribit. Sic ſub perſonato virtutis,& veræ fidei vultu, errorum fallacia celabat: vt nec Auguſt. Epiſt. 106. ad Paulinum, eum hæreticum fuiſſe crediderit. *Nam cum hoc de illo fama iactaret, non vtiquè facilè credendum fuit, ſolet quippè fama mentiri.* Sic Auguſtinus de Pelagio, cuius hypocriſis vmbra poſt deceſſum Ioannis euanuit. Et ſic ex familiaritatecum illo, ſuſpicio nulla indicatur. Quia Ioannes cum reliquis Epiſcopis Concilij, errores eius damnarunt. Vt ſcribit Auguſtin. de Geſtis Pelagij cap. 11. *Vidimus igitur, & tenemus, non ſolùm à Pelagio, verùm etiam à ſanctis Epiſcopis, qui illi iudicio præſidebant, mala perniciosiſſima huius hæreſis eſſe damnata. Hæc certè omnia iudicio illo Eccleſiaſtico, anathematizante Pelagio, & Epiſcopis interloquentibus, conſtat eſſe damnata. Quatuordecim Antiſtites Orietales Eccleſiæ, Pelagium non abſoluerent, niſi ea tamquam fidei Catholicæ aduerſa, clamaret.* Sic Auguſtinus,& cap. 21. 22. & 35.

Auguſtin.

Qui cap. 14. affirmat: acerrimè erroribus Pelagij obſtitiſſe Ioannem. *Meritò (quod geſta indicant) etiam hoc vſus eſt teſtimonio Pauli, 1. ad Corinth. cap. 15. ſanctus Ioannes Hieroſolymitanæ Antiſtes Eccleſiæ, ſicùt interrogatus, quæ apud illum antè iudicium geſta fuerint, Coëpiſcopis noſtris, qui ſimul in illo iudicio præſidebãt eſſe narrauit.* Et cap. 15. *Hæc narrauit Ioãnes audiente Pelagio, qui poſſet honorificè dicere; fallitur ſanctitas tua; non benè meminiſti, &c.* Et cap. 16. *Epiſcopus Ioãnes planè iſtam ſententiam Apoſtoli cognouit, eamq. ideò commemorauit, nè Palagius ſinè Dei gratia, non peccare, quemquam putaret. Et dixit, reſpondiſſe Pelagium: & ego ſic credo. Anathema ſit, qui dicit, abſquè adiutorio Dei hominem ad profectum omnium poſſe venire virtutum.* Et Epiſtol. 106. ad Paulinum. *Poſtremò illa teſtimonia, quæ Hieroſolymitanæ Antiſtes Eccleſiæ (ſicut in eiſdem geſtis legitur) ipſi Pelagio ſe dixiſſe commemorat, cum ad eũ perlatum eſſet, quòd ſinè gratia Dei diceret, abſquè peccato hominẽ eſſe poſſe. Hæc ſunt enim ab illo dicta tria teſtimonia valdè magna, contrà huiuſmodi impiã præſumptionem, quod Apoſtolus ait, 1. Corinth. 15. Plus omnibus laboraui, non ego autem, ſed gratia Dei mecum: & ad Roman. 9. Non volentis, neque currentis, ſed miſerentis eſt Dei: & Pſalm. 126. Niſi Dominus ædificauerit domum, in vanum laborauerũt, qui ædificant eã.* Hæc Auguſt. aſſeuerans, Ioannem, errores impugnaſſe Pelagij, quãuis perſonam amplecteretur: quia rectæ fidei videbatur, vt ſcribit Auguſt. ipſe Epiſt. 106. & vita eius à multis prædicabatur, ideòq. Pelagij nomen, non ſinè laude aliqua poſuit Auguſt. idem, vt teſtatur lib. 2. Retractat. cap. 33.

5 *Cyrillus Alexãdrinus ad Ioannem Epiſcopum Hieroſolymitanũ, vt Chriſtiana profeſſione imbueretur ſe contulit. Cuius conſuetudine confirmatus, in Carmelum montem ſecedens, ibi cum aliquot pijs hominibus illic degentibus, cæ-*

leſtem vitam in terris aliquandiù egit. Sic in Officio diuino, quod recitatur ſub ſolemnitate duplici die 28. Ianuarij in toto Ordine Carmelitarum quotannis. In Hiſtoria Latina, quæ apud Regem habebatur in Gallia. Hæc ſunt literis exarata verba. *In Concilio Epheſino, quod fuit celebratum per ducentos Epiſcopos anno 431. præſidebat loco Papæ Cæleſtini I. B. Cyrillus Doctor Græcus, & Patriarcha Alexandrinus, Monachus Montis Carmeli.* Quod idem refertur in Hiſtorijs Hieroſolymitana, Alexandrina, & Tripartita. Arnoldus de Villanoua in Epiſt. ad Regem Aragoniæ. *Cyrillus Alexandrinus audiens S. Ioãnis bonam famam, cum ipſius præſentia aliquandiù fruitus fuiſſet, iunctus fratribus Carmeli in Religione Speculum dedit illis fulgẽtiſsimæ ſanctitatis.* Et Guillelmus Pepin Doctor Pariſienſis Serm. 2. de S. Anna. *Reperi, quòd B. Cyrillus dudùm inhabitator montis Carmeli, qui regnauit circà annũ Domini 428. ſcripſit de ortu Beatæ Annæ.* Mantuanus, de ſacris diebus die 28. Ianuarij.

Hiſt. Lat. — *Hieroſ. Alexand. Tripart. Arnol. de Villanou.* — *Guil. Pep.* — *Mant.*

Producente diem Phæbo, gelidamq. fugante
Ex agris hyemem, fert annua feſta Cyrillus,
Vrbis Alexandri Paſtor, defluxit ab alto
Vertice Carmeli; ſanctæ primordia vitæ,
Eliæ de fonte tulit; creſcentibus annis,
Religio creuit, rerum prudentia creuit,
Quia diuinæ legis ſapientia, & ore
Suauiloquo viſus cunctos præ ſcelere Patres.
Ad decoris tanti, ſacros peruenit honores.

Socrates, & Theodoretus Cyrillo aduerſi, laudes eius ſubticuerunt. Euagrius, & Nicephorus Cyrillum Præſulem introducunt; nec eorum, quæ antè dignitatem geſsit Antiſtitis meminere: ideòq. nec verbum de eius Monachatu vllum fecerunt. De quo Iſidorus Peluſiota Epiſt. 25. *Quid tibi vtilitatis affert Ioannis in locum deſertum ſeceſsio, quam olim ſtudioſè imitatus es, cum eum nunc minimè imiteris: verùm ad priuatas curas te referas, atquè in ſolitudine tumultueris, & ab hominum cœtu remotus perturberis? Etenim externo habitu, ac ſpecie quieſcere, &c.* Hæc ille in fauorem Chryſoſtomi ad Cyrillum ſcribẽs. Tot præſidijs, Carmeli Monachatus fulcitur Cyrilli Alexandrini, ſanctorum Carmelitarum faſtis adſcripti; nè à Tritemio leuiter conceſſam, confictam dicat Baronius fuiſſe fabellam, tom. 6. Annalium anno 444. Quia in Officio diuino, nunquàm Eccleſia approbauit fabellas: nec confictum leuiter creditur, quòd grauium Hiſtoricorum, authoritatibus comprobatur. *Conuitiorum amariſsimam labem, verborũ veracium flumine diluere* potiùs conſilio Minutij Felicis in Octauio, *quàm aliorum conuitiorum atramento delere*, æqui boniq. facio. *Iſid. Peluſ.*

5 Diſcipulus item Ioannis commendatur Græcus Palladius, dum adhùc eremi cultor ſolitaria Syriæ loca, potiſsimum Carmelum incoluerat, vt ex Nicolao Harlemio, damnatus ſcribit Baleus in Cath. Script. Brit. Cent. 14. De quo itẽ Proſper Aquit. & Tritem. Cuius item diſciplinæ traditus celebratur Capraſius, cui de Inſtitutione Monachorum librum inſcripſit Ioannes, vt in Epiſt. ad Euſebium retulit Cyrillus; ſcripſereq. relati Authores ſuprà in hoc 2. lib. titulo 2. capit. 2. art. 5. Hic eſt Capraſius, qui tempore per-

Bal. dãn. — *Proſp.* — *Cyril. Græ.*

perſequutionis Euthychianorũ diſcipulos ſuos miſit Liberatum, & Felicem ad Africam, Simplicianum ad Italiam, Romanum Conſtantinopolim, & Timotheum in Monaſterium montis Neroy, vt in vera fide Religioſos inſtruerent, & in diſciplina Monaſtica ſolidarent, ficut ex Paleonidoro accepimus lib. 2. capit. 6. Adeò enim Parentis inſtar Eliæ, Religionis zelo Capraſius flagrabat, vt nè tunc Hæreticorum peſte graſſante, ſui inficerentur Carmelicolæ, obtinuerit adhùc à Ioanne Inſtitutionem in ſcriptis ſanctam. Nam cùm præter ſacram Scripturam, & Patrũ traditiones, præſcriptam Regulam Monachi non haberent: vt tradidimus anteà, & quia non cuncti Monachi eodẽ modo Scripturam ſacram intelligebant, nec geſta priſcorum Patrum retinebant: nec ipſorum facta, vbiquè quiuerant æquanimiter Monaſteria æmulari: ideò in ſuis cœtibus, quos Collationes vocabant, fierẽt geſtorum Parentum Commentaria: ſicut ſcribit Philo de Theoreticis. *Expoſitiones ſacrarum litterarum conſtat ex Allegorijs. Verſantes ſacra volumina, dant operam Philoſophiæ per manus acceptæ à Maioribus, ſeruando eas Allegorias, quoniam ſub apertis verbis, latere ſecreta naturæ coniecturis explicanda probabilibus, habent etiam priſcorum commentarios, qui huius ſectæ Authores, multa reliquerunt monumenta de Allegorijs eiuſmodi, ad quorum imitationem ſe accõmodant.* Et lib. de probi hominis libertate ait. *Septimo die, ex his, qui peritiſsimi ſunt, ea quæ obſcura ſunt, explicãt, & docent. Plurima enim ex antiqui moris amore, ac imitatione per ſymbola philoſophantur*. Et de Eremitis Carmeli, Cyrillus tradit in præcitata Epiſt. ad Euſebium. *Sacra huius Religionis profeſſores, inſtitutionem ſuam in diuina Scriptura, tanquàm in amœno Paradiſo ſpeculabantur: vbi & fundatorum dictæ Religionis virtuoſa exemplaria, ab eis imitanda intuebantur, à Prophetis commendata, & multis ſacrorum voluminum teſtimonijs approbata. Ex quibus dicti profeſſores, diuerſos profundæ ſapiẽtiæ tractatus deducebant, quibus tanquàm copioſis dapibus reficiebantur*.

Paleonid. *Philo.* *Cyril. Gra.*

Ne Carmeli incolæ, qui Patrum multa volumina obtinere nequibant, Hæreticorum extortis imbuerentur Allegorijs, ad eorum mentem Scripturam intelligẽtes, vndè Regulam ad mores ſuos cõponendos deducebant; idcircò Capraſius petijt à Ioanne, vt ad Priſcorum Patrum mentem, & ſapiẽtum Monachorum intelligentiã commentaria de Vita, & Geſtis Eliæ, & profeſsionis eius Poſteris, litteris commendaret: ad eamq. vitæ normam præſcripta, & ſtatuta, ſecundùm eam temporum differentiam Eremitis illis dignaretur largiri; vti qui in eadem diſciplina à teneris annis excultus apprimè erat. Nè labẽtibus temporibus, illa prima Eliætana Inſtitutio obliuioni data periret, quã in Scripturis ſacris contentam, & ab Apoſtolis ad ipſos per atauos traductam, & traditione acceptam retinebant. Quod exequutioni Ioannes mandauit in libro, quem ea propter, *de Inſtitutione primorum Monachorum* prætitulauit: ad efflagitantem Ca-

praſium : quæ mixta hiſtoriæ eſt Inſtitutio, ſubtiliſsimis allegorijs, ex ſacra Scriptura fideliter intellecta, ad mentem præcipuè Baſilij, & Paulini deductis, concinnata.

Hinc anſam ſumpſere Scriptores aſſerendi; ſucceſſores Eliætarũ Carmelitas. Regulam profiteri Baſilij, & Paulini, quia Ioannes, ad iſtorum Patrum mentem ſcripturam expurgatam, commentis illuſtrauit, & Regulam ſuis Eremicolis aptatam cõcinnauit: quemadmodùm cunctorum Monaſteriorũ Abbates, aliorum Volumina, Commentaria, & Statuta conſulebant, vt iuxtà proprias traditiones, priorem vitæ rationem inſtaurarent. Sic Pachomius admonet in ſua Regula: *Stent in menſura veritatis, & traditionibus Apoſtolorum, & Prophetarum.* De Regula Monaſterij ſancti Eugendi diſcipuli ſancti Lupiciani rerert Surius die prima Ianuarij. *Sic namq. quòd non omninò illa, quæ quõdam ſanctus, ac præcipuus Baſilius Cappadociæ vrbis Antiſtes, vel ea, quæ quondam ſanctorum Lirinenſium Patres (ſcilicèt Honoratus, & Capraſius) ſanctus quoque Padronius Syrorũ priſcus Abbas, ſiuè illa, quæ recentior venerabilis reddidit Caſſianus, faſtidioſa præſumptione calcemus. Sed ea quotidiè lectitantes, iſta, pro qualitate loci, & inſtantia laboris inuicta potiùs, quàm Orientalium perficere affectamus. Quia procul dubio efficaciùs hæc, faciliuſq. natura, vel infirmitas exequitur Gallicana.* Et die 20. Auguſti de ſancto Filiberto. *Legebat ſtudioſè Baſilij præclaras conſtitutiones, Macharij Regulam, Benedicti decreta, Columbani Inſtituta ſanctiſſima, atquè ità onuſtus virtutum aromatibus, ſectatoribus ſuis egregiè de ſe exempla præbebat.* Gregor. lib. 10. Hiſtor. Franc. cap. 29. *Sanctus Aredius Cœnobium fundauit, in quo non modo Caſſiani, verùm etiam Baſilij, & reliquorum Abbatum, qui monaſterialem vitã inſtituerunt celebrantur Regulæ.* Caſſiodorus de diuinis Inſtitutionib. c. 23. *Quapropter omnes, quos Monaſterij ſepta concludunt, tàm Patrum Regulas, quàm Præceptoris proprij iuſſa ſeruate.* Cum igitur Monachi illi priores in id cũctos induſtriæ neruos intenderent, vt Regulam illam Propheticam, vitæ priſcorum Eliætarum referrent, idcircò Monaſteriorum Abbates, etſi docti, aliorum ſanctiones, & ſtatuta quærebant, vt ex magis commodis ſeligerent aptiora. Et ità Ioannes noſter ex ſtatutis Baſilij, vti ſuæ eremo aptioribus, atquè ex alijs reliquorũ Monaſteriorum, & proprijs traditionibus, primam eremi Carmeli traditam in ſcriptis Regulã coagmentauit: nec Baſilij ſola inſtituta eis obſeruanda tradidit: vt ex Regula ipſa cõſtabit. Sic Græcus Cyrillus in Epiſt. ad Euſeb. *Fuit autem tempore Arcbadij, & Honorij Imperatorũ in monte Carmeli Pater dictorum Religioſorum quidã vir miræ virtutis, & perfectionis Ioannes nomine, qui cæteros cõſortes ſuos eiuſdem montis Monachos, exemplo ſuo, & magiſterio ſolicitè inducebat ad perfectionem inquirendam, ſecundùm Propheticam diſciplinam vitæ Monaſticæ per Eliam Prophetam inſtitutæ. Quã Ioannes eis exponebat ex diuerſis dictis tàm veteris, quàm nouæ legis, & ex nonnullis tractatibus*

edi-

Digitized by Google

editis à profeſſoribus, & prædeceſſoribus ſuis. Qui tandem propter eius ſanctitatem, in Pontificem Hieroſolymitanæ Eccleſiæ ſublimatus, Apoſtolo Iacobo in Epiſcopatu eiuſdem Eccleſiæ 44. ſucceſſit. Quem cariſſimus eius diſcipulus, nomine Caprafius, eiuſdem montis, & Religionis Monachus, ſuppliciter flagitauit, vt quæ de Inſtitutione huius Religionis, & primis eius fundatoribus, & de perfectione ad exemplum eorum acquirenda, frequenter diſſeruerat; dignaretur ſibi, & ſuis conſortibus, breuiter redigere in vnum volumen, in quo omnia per ordinem intuerentur; nè oporteret eos, librorum numeroſitatem euoluere. Ioannes ergò cernens, quòd propter occupationẽ ſuſcepti officij, non poſſet vlterius iugem in Monte Carmeli reſidentiam trahere; quod Caprafius ab eo flagitauerat, opere compleuit. Scripſit enim eidem Caprafio librum de Inſtitutione noſtræ Religionis, Græco eloquio, & literis Græcis, quibus tunc terra ſancta Eccleſia maximè vtebatur. In quo libro primariam noſtræ Religionis Inſtitutionem, & Fundatorum eiuſdem dignitatem, atquè priſcorum profeſſorum geſta ſancta, & glorioſas virtutes, exterioremq. habitus ornatum, prædictus Ioannes propterea breui, & lucido eloquio ordinatè deſcripſit: vt ſucceſſores dictorum Patrum in illo libro, tamquã in nitido ſpeculo Inſtitutionem ſuam intuentes, eam obſeruare propenſiùs conarentur. Quem librum ipſe Ioannes ſodalibus ſuis Religioſis Eremitis montis Carmeli legendum, & obſeruandum tradidit tempore Honorij Imperatoris per annum 412. Et ex tunc Profeſſores noſtræ Religionis ſatagerunt ad perfectionem, & finem vitæ ſolitariæ tendere, ſecundùm formam Inſtitutionis Prophetæ Eliæ, per dictum Ioannem in præfato libro deſcriptæ. In cuius diſciplina, vſq. ad tempora Heraclij Imperatoris, per annos circiter ducentos quinque, ad exemplum Fundatorum priſcorum Patrum dictæ Religionis, pacificè in terra ſancta conuerſati fuerunt.

ARTICVLVS V.

Apoſtrophe ad Vuitclephum, per Epilogum Poſteritatis Monaſticæ.

1 *Eliæ Inſtitutio protracta eſt per priora ſæcula.*
2 *Apoſtolorum dicitur Religioſorum Regula, & Chriſti Religio.*
3 *Diuerſitas Religionum quando, & quomodò à Chriſto ſit.*
4 *Reſarcire fuit opus Patribus, incrementum Monaſticum.*
5 *Carmeli religioſa propago, deducta ad quatercenteſimum annum.*

Sic à ſuis natalibus religioſus Monachorum Ordo cœpit, ſub Principe Elia, & Eliſæo Primate, ac Prophetarum alijs filijs, quos, eiſdem decreta primùm in Carmelo ſede, eremitica ipſe imbuit diſciplina; quæ in Euangelica tempora producta, per Ioannem Præcurſorem, & Chriſti ſodales, ad perfectiorem fidei expreſsioris, & præſtantiorem vitæ rationem, traduxit prolem Eliæ. Cuius generoſa ſoboles Eſſena, è ſacro baptiſmatis fonte per Diuum Marcum

ſuſcepta, Alexandriæ, & Ægypti multi incoluere nemora, multi alij ex alijs Samariæ, Galilææ, & Palæſtinæ repleuere deſerta. Quæ fuere aliorum, quotquot noſcuntur Inſtitutorum Religionis, limina; quippè à Palæſtinis, integra Syria conſperſa; ab Alexandrinis, ſunt Ægypti adimpleta deſerta: & indè ſemina deducta in vniuerſam terram; quæ ad Europęam vſquè fœcundauit glebam. Cum eandem ab Elia in Carmelo inductam, à Chriſto Domino poſtmodùm conſecratam, cuncti ad prædicta hæc tempora Monachi, ſint complexi diſciplinam: vt non immeritò eorum omniũ priorum ſæclorũ, progeniem agnoſcamus Eliæ. Quoad, hæc in immenſum ſuccreſcẽs Monachorum ſeges, in varias, ac multipliceseſt partita Religionũ familias. Quare ardentiſsimis votis totus effuſus in Carmelitarũ Laudibus Trit. c. 12. *Quã vberes fructus, quàm ſuaues in Eccleſia Dei odores, ager iſte Carmelitici Ordinis protulerit, neminem ignorare credimus, qui veterum Hiſtorias legerit. Nam vt de eis interim ſileamus, qui in monte Carmeli ſub lege claruerunt, tot ſancti fratres ſub gratia, in iſto Ordine fuerunt, vt penitùs numerari nequeant. Nunc ergò pauci exiſtimãdi ſunt, quoniã non multi Kalendario ſcribũtur? Non conſueuerunt vetuſti Ordines, de multitudine Sanctorum ſuorũ inaniter gloriari: dùm vnuſquiſque magis in ſe ſanctitatem ſtuduit amare, quàm ſe in alio, ad oſtentationem ſuæ Religionis attollere.*

Trit.

Teſtes contrà te infidiſsime, appello ſanctiſsimos pietate viros Antonios, Hilariones, Pachomios, Paulos, Arſenios, Baſilios, Gregorios, Hieronymos, & quotquot iſtorum veſtigijs inſiſtentes, remiſſo vaniſsimis rebus nuncio, in ſpolio carnis viuentes, incliti mũdi fuere huiusdeſpectores. Quo ductore, rogo, ad ſeueriorem ſunt inducti diſciplinam? Nonnè totas mentes Religionis Eliæ cogitatio eorum adimplebat? & nutabundos animos, Carmeli ſpeluncæ, Antra, Cœnobia, Cellulæ, Monaſteria, ſolitudines ſolidabant? Quamquam quidem quid attinet, iſta altiori ſerie repetita in medium producere? Quid, amabò, ſacratiſsimas virgines impulit, innaturali quaſi deformitate quadam viriles curas prouocare, vt in illo fluxu ætatis, quo ſæpè voluptates, ac deliciæ ſubitò ſeſe profundunt, & eijciunt vniuerſæ, reſpuentes lenocinia cupiditatũ, & ſtercus reputantes ea omnia, quæ huius ſæculi ſectatores in pretio ſemper habuerunt, fugam ſæculi explorarent, paternaq. ſe domo proripientes, pluſquàm fœminæo greſſu, ſed virili auſu ad Cœnobia pergerent? Teſtem te voco mulierem adinuentam fortem, viraginem Eugeniam ſanctiſsimam, quæ piè ſexum mentita, inter Eliæ conſecraneos, mirè peruixiſti: ijsq. tandem erumpens, Alexandriæ primò, deindè Romæ, multarum es facta generoſa Parens Monialium. Teſtem te accerſo Paulam mirificam, quæ ad Antoniorum, Paulorumq. eremũ ardentiſsimè pergere geſtiens, per innumera longiſsimæ nauigationis diſcrimina, in Palęſtinam contendiſti: maternæ pietatis oblita, vt te Chriſti probares ancillam. Ab illo enim inexahuſto pellucido

cido

cido Carmeli fonte, clauſarum intrà ſacras ædes virginũ, & viduarum effluxerunt riui, ſalutarium cœnobiorum aquarum, quæ rapto refluunt ductu in æternitatem. Illæ etenim ab Eliæ diſcipulis inſtitutæ, eremiticam eorumdem ſunt æmulatæ diſciplinam: Et arrepto veteri Carmelitarum Inſtituto, in Chriſti ſe ſeruitium mãciparunt.

En iam vel lippientibus oculis obtulit perſpicua, & Sapientum calculis comprobata limaui tibi, vt quàm improbè ſis mentitus aſſerens: plus trecentis annis poſt Chriſtum Religionem Monaſticham ſumpſiſſe principium; & Religioſiarchas noſtros, ad Chriſtum in conſtituendo ſuos Ordines nõ poſſe attingere, patenter, vel inuitùs videas. An non Paulus in puellarum profeſsione Magiſtrũ attigit Chriſtum, Matthæus, & Marcus, cum reliquis eum attigerunt? qui Euangelicæ ſuæ Eccleſiæ lapides extitere primarij, in templo Hieroſolymis quotidiè perdurãtes vnanimiter cordevno, & anima vna, cum perſeuerantia Clauſtri, qua decebat obſeruãtia, continentia, vigilia, hymnis, & prædicationibus, próvt à Chriſto acceperant comprobatum, vt Regulam iſtã, poſterioribus ab ipſo traderent deriuatam, ſicut explicui anteà.

Quapropter Apoſtolica ea dicitur Regula, & nõ quia eam ipſi primò concinnarint, quã Poſteris tradiderunt. Cur ergò in ſanctos Dei homines, titulos ſuorum Ordinũ factitios ſuperponens, tàm acriter debaccharis, quaſi contrà Dominum ſuperbirent, & dicerent: *Manus noſtra excelſa, & non Dominus fecit hæc omnia?* Non eſt alia Religio Auguſtini, alia Chriſti, ſicut tu profligate fingis; ſed vtraque Chriſti, & ex Inſtitutione in ſuo Euangelio Chriſti, ſic citatis locis ſanctiſſimus ipſe Doctor tradidit Auguſtinus. Sicut quinque millia hominum, qui diſcubuerunt per centenos, & quinquagenos, omnes in vna Chriſti menſa refectionem acceperant, nec aliquis ſic reficiendo, menſam refecerat ſibi, aut multiplicauerat ſibi panem. Sic Conuentus Religioſorum ſub vno Magiſtro Chriſto, diſcubitus eligunt ſub Regula remiſsiori, per quinquagenos, aut ſub arctiori, per centenos. Sed ſiuè hi, ſiuè illi, omnes ſub vna Regula Chriſti. Quilibet in cõſeſſu Eccleſiæ, de manu Chriſti accipit ſuam Regulam, nullus ſibi conſtituit, vt diuidat Chriſtum. Omnes diuinitùs fuerunt in Euangelio à Chriſto Religiones fundatæ, dicente: *Relinque omnia quæ habes, & veniens ſequere me.* *Auguſtin.*

In qua Religionis Eſſentia, varia, ac multiplicia contenta fuerunt inſtituta accidentia, pro temporum, locorum, & perſonarum varietate erumpentia multarum. Quod nuptiarum exemplo comprobatur, quæ diuerſas in Paradiſo, in lege naturæ, veteri, & noua habuere obſeruantias, diuinitùs inſtitutæ, ſicut aſſeuerat Auguſtinus contrà duas Epiſtolas Pelagianorum capit. 3. *Reſpondeo nuptias à Deo eſſe inſtitutas, quando dictum eſt; Propter eam relinquet homo patrem, & matrem, & adhærebit vxori ſuæ. Nequè enim aliud fit etiam nunc, quàm illud, vt adhæreat homo vxori*

ſua. Pari modo, per omnes Religiones, quantumcumque varias, nihil aliud ſit, quàm quòd cunctis ſæculi relictis bonis, Chriſtum ipſarum profeſſores, Ducem ſequantur animarum. Sibi vnoquoquè ſua cruce ſublata. *Tollat crucem ſuam, & ſequatur me*. Tribus vnuſquiſque clauis, ſuffixus propriæ cruci, ſequi Chriſtum valet. Quia, etſi ad hanc ſequelam, omnibus crux, vt tribus ei clauis figatur, præſignetur, non ſingulis eadem, ſed ſua deputatur. Cùm Chriſtus non dixerit, tollat crucē meam, ſed ſuam. Vt non contra legem Chriſti, cernas Religionis profeſſores, multiplices ſibi cruces efformare,

3 Cùm enim primitùs, Religionum multiplicitas non extaret, ſed ſola Monaſteriorum diuerſitas imitantium geſta priſcorum, ſub diuerſorum moderamine vigeret Eliætanorum, abſquè vnius dependentia ab altero, vel plurimorum Monaſteriorum ab vno Duce: effectum poſtmodùm eſt, auctis in immenſum Monaſterijs Occidentis, vt multorum coactio vni ſubmiſſa Patri, ſub regimine vno, cenſeretur vna Religio, à congregatione altera ſeparata, ſic ſub ſuo Præpoſito independenter funditùs ordinata. Vndè Ordinum diuerſitas, ex familiarum coactionibus Religioſorum, orta feliciter eſt. Qui omnes tribus, velut Religioſis votorū clauis trinæ Profeſſionis ſuffixi, proprijs ſibi efformatis crucibus, normæ viuendi veſtigijs inſiſtunt humani generis Præceptoris, & exemplaris noſtri; qui nobiliſsimo crucis patibulo confixus, ad Patriam ibat perbeatam; ad quam felix Dimas, ſuæ affixus cruci propriæ, eum comitabatur per crucis anguſtam viam, quæ ducit ad vitam. *Hodiè mecum eris in Paradiſo*.

A Chriſto igitur Summo Capite, qua ſuprà ratione explicui, omnis Religionis perfectio effluxit, quæ variatur in pluribus; nec à Baſilio, Auguſtino, aut alijs, vt à puro homine fuit factitata, ſicut tu impuriſſime fingis, etſi per eos ad nos peruenerit, ſicut per Apoſtolos ad primos credentes deſcendit: ſicuti cecinit Pſaltes. Pſ. 132. Monaſtica diſciplina. *Ecce quàm bonum, & quàm iucundum habitare fratres in vnum*. *Pſalm.* Sed ſi fratres multi, quomodò habitare queunt in vnum? Reſpondet Auguſtinus in Pſalmum iſtum. *Monos enim vnus dicitur, & non vnus quomodocumquè, nam, & in turba vnus eſt ſed vnus cum multis, vnus poteſt dici, monos non poteſt, niſi vnus ſolus: monos enim vnus ſolus eſt. Qui ergò ſic viuunt in vnū, vt vnum hominem faciāt, vt ſit illis verè, quod ſcriptum eſt: vna anima, & vnum cor, multa corpora, ſed non multa anima, multa corpora, ſed non multa corda, rectè dicitur monos, id eſt vnus ſolus*. *Auguſt.* De qua viuendi norma Monachorum, Pſalmographus ità fatur. *Sicut vnguentum in capite, quod deſcēdit in barbam, barbam, Aaron: quod deſcendit in oram veſtimenti eius, &c.* A Chriſto Capite, vnguentum iſtud vitæ Monaſticæ Perfectionis, deſcendit in Apoſtolos, tanquàm in barbam; quæ cum ſit fortis viri indicium, eſt proximior pars capitis, ac propinquior: deindè in multos diſcipulos, populorum miniſtros, tanquàm in iteratam barbam: deindè in gen-

in gentiũ omnium nationes, tanquàm in veſtimenti oram. Sicut idem exponit Auguſtinus lib.2. contrà Petilianum, cap.4. *Vnitatis vnguentum, rerum terrenarum dimiſſione, Perfectionis, tanquàm in oram veſtimenti à Capite deſcendit. Nam exceptis Apoſtolis, & qui cum eis erant, Præpoſitis, atquè Doctoribus, quos eminentiores, & fortiores in barba intelligimus, lege in Actibus Apoſt. & vide, qui rerum venditarum pretia, ad pedes Apoſtolorum ponebant, & nemo dicebat aliquid proprium, ſed erant illis omnia communia, & erat illis anima vna, & cor vnum in Deum. Agnoſcis ergò bonum, & iucundum, fratres habitare in vnum. Agnoſce barbam Aaron. Agnoſce oram veſtimenti ſpiritualis. Interroga ipſam Scripturam vbi cœperint iſta fieri? inuenies in Hieruſalem. De hac, ora veſtis per omnes gentes vnitas tota contexitur; hac intrauit Caput in veſtem, vt indueretur Chriſtus varietate Orbis terrarum: quia in hac ora veſtimenti, apparuit varietas ipſa linguarum.*

Aug. ſt.

Ecce iſta varietas ſpiritualis perfectionis omnium Religionum, in Eccleſia Orbis terrarũ, à Chriſto Capite ſucceſsiuè deſcendit per Patres. Hac ora intrauit Caput in veſtem, vt Chriſtus varietate indueretur Orbis terrarum, deaurata veſte circundata varietate. Quæ varietas inter perfectiones attenditur, & perfectos, vt ſit Chriſtus Summus perfectus in Capite, à quo hoc ſpiritualis perfectionis, in Apoſtolos, & diſcipulos deſcendit vnguentum, & demùm in veſtimẽti orã; quamuis in inferiores, tamen eiuſdem ſpiritualis ſanctificationis vnguento delibutos.

4 Qui virtutes, & Religionis diſciplinas, in primarijs fontibus limpidas, puras, incorruptas: velut contagioſo inter homines, & ætates decurſu maculatas, depurarunt. Res enim omnes eo minùs exquiſitæ, quò magis ab origine recedunt. Scilicèt fluuiorum exemplo, qui præpeti curſu à ſcaturigine fugitiui, multum luti, vliginis plurimũ ſecum euoluunt. Prauus ſanè hominum vſus, optima quæque à primario inſtituto, detorſit Præcipientium imperitia, (qui ſemel à recta methodo, & velut publica naturæ via exerrãtes, proceſſu perfectionis ipſo, longiùs vt fit à veritate, & abducuntur ipſi, & alios exerrando deducũt) præclara deturpauit. Sed nec in caduci ſæculi pœnitenda ſterilitate, defuerunt viri benè multi, & in virtute veri, & in ſapientia magni, qui declinantia Religionis ſtudia, priſtino ſplendori reſtituere ſunt connisi. Vt in Ponto Euxino Baſilius, Auguſtinus in Africa, & alij aliàs, vt tibi liquidò demonſtraui.

5 Et in Carmelo per Hieroſolymitanũ Ioannem oſtendi, Eliadum inſtitutionẽ priſtinum, ſplendorem recuperaſſe; qui Maiorum reuocans Inſtituta Parentum, ſingulari ſua ſapientia, ac diuina virtute roboratus, ſi quæ iacentia, erexit omnia, continuit labentia, ac in priſtinum ſtatum perfectiſſimè reſtituens, doctrina, & pietate iam Carmeli iuga fecit efflorescere. Vndè huius Religionis, vbicumque Chriſti nomen, ac fides peruenerunt, nouæ propagatæ coloniæ, nomen Carmelitici

Or-

Ordinis poſtmodùm meruerunt: ſicut inſtaurata reliqua Cœnobia, à locis: Inſtitutis, temporisvè iniuria collapſam Religionis diſciplinam, ad priſtinam integritatem Reuocantibus, nomẽclatura inſignita, ordines multiplices diuiſerunt.

Quibus prælibatis obiter, quippè impudenti mendacio, noſtros à prioribus Monachis diſcretos cauillaris; conſiſto demùm in antiquiſſima, & nominatiſſima Carmelitana Familia, in quã hoc loco, calumnię ſtylũ acriùs ſtringis, rauco, & liuido ſtomacho vociferaris, fictionem Carmelitarum clamitans, ab Elia fuiſſe fundatos. Age ergò, & hanc quæſtionem diſcutiamus: ea ſiquidẽ nihil, meo iudicio, vtiliùs poteſt excogitari, nihil præſtabilius adduci, vt arrectas in nos criſtas tuas ſubigamus.

Si enim eius originem ſpectes, ipſummet Deum Authorem comprobatum habebis, Eliam diuiniſſimum Vatem primum cultorẽ, qui vnguento illo effluente à Capite, Eliſæum inunxit, diuino præcepto, Prophetam pro ſe, in celſiſſimum Vatem, Reſtauratorem verò, & primum ſcriptæ Regulæ Moderatorem (nec enim vnquã funditùs periit) Ioannem, non illaudati nominis Pontificem Hieroſolymorum 44. A quo continuã ſeriem ad noſtrates probabo. Cũ ab Elia ad hunc Ioannem, inconciſſam deduxerim ſobolem Eliætanam, per ſuos diſcipulos, per Prophetas nominatiſsimos, per Rechabitas, per Eunuchos, per Aſsideos, per Eſſenos, per Baptiſtam, per Apoſtolos, per Diſcipulos, per Antonios, per Hilariones, per Baſilios, & per alios deriuatam.

Cum enim Dominus per Iſaiam cap. 53. verſ. 4. Eunuchis *nomen ſempiternum, quod non peribit*, promiſerit: & per Hierem. cap. 35. verſ. 8. Filijs Ionadab, *non defuturam ſpiritualem illam familiam cunctis diebus:* Nec conſtet, in nobis permutatam fuiſſe ſententiã: ſed ad Saluatoris ſæcla, Rechabitas perſtitiſſe, vt Egeſyppus refert; & Eſſenos, vt ex Philone accepimus: & hos in Apoſtolorum Chriſti ſodales, de Carmelo deſcẽdiſſe; aliosq. eorum, exædificato Deiparæ ſacello, in eadem eremo perſtitiſſe, ex Antiocheni Hiſtoria Ioſep. de Perfecta Milit. Primit. Eccleſ. c. 12. Et ad 400. Chriſti annũ in Carmelo perſtitiſſe, vt habemus ex lib. Ioannis Hieroſol. Epiſtola Cyrilli ad Euſebium, & Vualdenſi: neque quanto tempore præceſſerit Carmelitarum exordium, hunc Hieroſolymitanum Ioannem, ex Hiſtorijs conſtet, aut traditione: cogimur aſſerere, eam tunc in Carmelo vigentem familiam, ab Elia originem traxiſſe. Cuius inſtitutum, quòd inter tot mundi turbines, Orbis ruinas, regionum euerſiones, gentium captiuitates, hominum neces, morum, rerumq. omnium humanarum, non ſolùm volubilitatem, ſed etiam continuam mutationem, ſic tutum perennauerit; eſt argumento, diuinum aliquid in ſe continere verum, fato ſuperius, ſupernumq. fuiſſe Oraculum.

Iſaias. *Hierem.* *Egeſyp.* *Philo.* *Ioſ. Ant.* *Ioann.* *Cyril.* *Vuald.*

TI-

TITVLVS III.

Vt Inſtitutum Eliætanum, in Ordine ſubſiſtat Carmelitano.

Vetuſtas nimia claritatem rebus eripit, & parit obliuionem. Quot fuerunt nobiles familiæ, quarum hodie memoria nulla eſt? Quot tu ipſe florentiſſimas vidiſti, quæ paucis annis, fermè ad nihilum rediere? Omnia tempus imminuit, conſumitq. ſeneſcunt non modò familiæ, ſed vrbes: mundus ipſe (ni fallimur) ad extremum vergit. Omne, quod in tempore oritur, cum tempore occidit. Confuſa ſunt omnia; & perplexa ſucceſſionum ſeries: Sententia eſt Franc. Petrarca Dialog.16. Nihil fixum, nec permanens, feſtinato quaſi ſenio, omnia mutantur. Serie quippè perpenſa ætatum, ipſa rerum vices voluntantur: & oculos noſtros, & memoriam fugiunt: Præcipiti curſu, res humanas viciſſitudo agitat, & verſat.

CAPVT I.

Quis Ordo ſit, qui inter Latinos Carmelitanus eſt.

Vt ſunt flumina quædam, quæ cum eadem ſint, diuerſis locis, diuerſa ſortiuntur nomina, quorum varietate, originis eorum ſcaturigo ignoratur: ſic, quæ eodem vbiq. nomine gaudent, fontem ipſo manifeſtè pandunt. Nomen enim, quaſi Notimen, inquit Feſtus, à noſco, quòd notitiam facit: nam per id quo quid nominatur, per illud cognoſcitur, vt per Carmeliticā cōpellationē, fons Eliatani amnis deſignatur.

ARTICVLVS I.

Cur Carmelitici Ordinis origo, quibuſdam ſub Iudice in lite ſit.

1 *Adhuc primis ſæculis, ob nimiā vetuſtatem, exordium ſub dubio erat, Inſtituti monaſtici.*
2 *Plura ſacra volumina deſiderantur; Et Carmelitarum geſtorum deperdita monumenta.*
3 *Hiſtoria Carmelitarum celebres, noſtris ſæculis oblitterātur.*
4 *Authores exteri, & domeſtici, qui de Origine Carmelitarum ſcripſerunt, citandi.*
5 *Domeſticis teſtibus fides, eſt adhibenda.*
6 *Varij Religionis Carmelitarū ſtatus notandi.*

OBlongum, & immenſum tempus, Inſtitutionis Carmelitici Ordinis, manifeſtum cūctis olim eius exordium in monte Deificæ ſanctificationis, & Parentem abſcondit, vt ad quatercenteſimum in lucem Chriſti ſuſcepti annum, ſub tenebris latitarēt, ſicut ad Capraſium Hieroſolymitanus

Io.Hieroſ. tanus ſcribit Ioannes. *Intuentes quidam viri, Monachos montis Carmeli nunc inhabitantes, eſſe Chriſtianos, putauerunt, vt aſſeris, dilecte Capraſi, eos nõ eſſe eiuſdem Religionis cum illis Monachis, qui olim per ſanctum Dei Eliam Prophetam, fuerunt in eodem monte inſtituti.* Nec enim cuncta nobiliſsima, ſunt antiquitatis litteris commendata poſteritati. Machab. Machabæorum lib. 1. cap. 9 *Cætera verba bellorum Iudæ, & virtutum, quas fecit, & magnitudinis eius, non ſunt deſcripta; multa enim erant valdè.* Et Ioannis Euang. c. vltimo. Apoſt Io. *Sunt autem, & alia multa quæ fecit Ieſus, quæ ſi ſcribantur per ſingula, nec ipſum arbitror mundum poſſe capere eos, qui ſcribendi ſunt libros.* Sed & conſignata cartis, quæ inuiderunt fata, dies magna conſumpſit, aut feralis impietas exterminauit; vt bellorum nunc turbinibus diſſueta monumenta, infidelium perſequutionibus abſoleta, iniurijs temporum expugnata, vel abſumpta tyrannide, ſcitu multa digniſsima, quaſi nunquàm eueniſſent, in alta obliuionis caligine demerſa, in obſcuro conſepulta iacuerunt.

2 Bone Deus, quot ſacrorum librorum volumina, offuſa tenebrarum caligine obſcurantur. Quot abolita, expuncta, deleta, aut impietate diſcerpta ferali? Vbi rogo libri Gad, & Nathã Prophetarum, citati 1. Paralip. cap. vltimo, libri Abiæ, & Addo, de quibus 2. Paralip. cap. 9. lib. Semehiæ Prophetæ, de quo 2. Paralip. c. 12. Scripta Iehu filij Hanoni, de quibus 2. Paralip. cap. 20. Prophetia Henoc, de qua in Epiſtola Apoſtoli Iudæ, & alia id genus multa ſacra volumina, vbi demerſa deliteſcunt? Quanta noſtri Proaui de ſua Religione, fidentes Deo, traditioni omiſerunt, non neglexerunt? Vt Canon. 5. Hilarius fatur in Matth. Hilar. *Incuria induſtria relaxata, non negligentia, ſed fidei eſt.* Et quis tantæ diligentiæ, vtor Paleonidori verbis, lib. 3. capit. 15. Paleon. quis tanti laboris, qui vniuerſorum Carmelitarum Doctorum Scripta, Volumina, Tractatus, Orationes, Apologias, Collationes huius Inſtituti, perlegere queat? Ex quibus Hieroſolymitanus citatus Ioannes, exordium Eliæ inſtitutionis eſt aucupatus, vt in primo libri capite ipſe teſtatur. *Sicut hæc omnia antiqui huius noſtræ conuerſationis ſectatores, antè nos intellexerunt; & nobis tàm in veteri, quàm in noua lege doctrinis, & exemplis philoſophati ſunt.*

Quæ ab Eremitis Protoparentibus noſtris, terram ſanctam inhabitantibus, in pretio habita aureo æuo, iam ferreo tempore in nihilum cõtentionibus abierũt, aut longa conſumpta die, vel locorum diffuſa, ſumma diſtantia, aut tyrannorum euerſionibus dilacerata, delituerunt. Quæ obruta deliteſcebant abſcondita, minimè potuerunt humana opera veſtigari, nè dum reperiri. Ioannis Hieroſolymitani Hiſtoria vndis concuſſa, & quaſſata, naufragium fecit. Emerſerunt ex ea reliquiæ adeò deformatæ, vt non ab omnibus probarentur. A viris doctis magni æſtimatæ, veluti fugaces, nec communes, ſed manuſcriptæ. Typis vulgatæ à Philippo Riboti, Philippi Riboti. Operarum incuria, & characteris deformitate minimè pulchræ, aut con-

conſpicuæ ordine. Pulcherrimæ tamen, ac venuſtiſsimæ fuerũt deſiderantibus, qui ex ipſis nouerũt multa ſcitu digniſsima, prorsùs ipſis ignota.

3 Quot, ob aduerſariorum inuidiam, quæ bonorum ſemper fuit inexorabilis dira tyrannis, mutilata, diſcerpta, carie confecta, abraſis factis, deletis notis, expunctis Patribus, & Maiorum dictis corroſis, ac ſi non contigiſſent, euanuerunt? Liber de Laudibus Carmelitarum à Ioanne Tritemio Benedictino editus, qui manuſcriptus in Bibliotheca aſſeruatur Conuentus de Monſerrate Cathaloniæ, & in Operibus eius Antuerpiæ excuſis anno 1576. fuit exaratus, in nouellis editionibus, non excuditur. Elogium Sancti Cyrilli Alexandrini ab eodem Tritemio elaboratum, & eiuſdem Sancti Doctoris Operibus inſertum Pariſijs anno 1573. & 1528. abraſum eſt ab eiuſdem Operibus excuſis anno 1607. Sicut Vita Cyrilli: quia Author aſſeuerat: Carmeli fuiſſe cultorem. Verba Molani in Martyrologio Vſuardi Louanij anno 1573. de Ioanne Hieroſolymitano Ordinis Carmelitarum, abolita ſunt. Vitæ Sanctorum, qui dicuntur Ord. Carmelit. Dionyſij Papæ, & Martyris, Cyrilli Patriarchæ Alexãdrini, Eliſæi Ducis Carmelitarum, Eufraſiæ virginis, Simonis Martyris paſsi ſub Traiano Imperatore, expreſſæ in Operibus Iacobi de Voragine, in Vitis Sanctorum excuſis anno 1581. ademptæ in poſterioribus editionibus ſunt. Quæ de Carmelitis ſcribit Ludolphus de Saxonia ex Petro Dorlando Carthuſ. in vita S. Annæ, in ſuo Opere de Vita Chriſti, excuſo Pariſijs, & Venetijs, iam adempta ſunt. Sicùt alia, quæ Genebrardus in Chronic. Pariſijs excuſ. an. 1585. de Antiquitate Ordinis Carmel. ſcripſit. Hæc & alia vetuſtiora, ſæuiens inſolẽs libido detriuit: vt nulli certæ anchoræ alligati, omni leuioris doctrinæ, & fortuitæ opinionis vento, in Carmeliticæ Hiſtoriæ vorticibus fluctuantes, temerè iactaremur. Nec verò defuerunt in omni æuo plerique ſapientum, diſertiſsimi, qui adſpectabilis originis Carmeli ortus cauſas attentiori mentis indagine veſtigarunt. Exteri, & domeſtici, omnes quidẽ citandi, quia teſtibus in factis, quæ in propriæ Vniuerſitatis commodum cædunt, fides eſt adhibenda, Farinac. de teſt. q. 60. à num. 1. Bald. in cap. Inſuper n. 3. & ibi Felin. de Teſtibus Maſcard. de probat. concl. 1364. num. 60. Rota Rom. apud Ludouiſium deciſ. 340. nu. 5. & ibi Beltran. n. 14. Nec diminutæ fidei habendi ſunt ob præſumptum affectum ſodalitatis, cum tot, tantiq. ſint. Quia numerus adauget fidem teſtium, & illam ſupplet, Ant. Gabr. de Teſtib. concl. 6. Rot. Rom. apud Ludouiſium dicta deciſ. 104. num. 6. Maximè cum inter proprios teſtes exteros allegamus. Quia non eſt credendum tot in vnum mendacium grauiſsimos cõueniſſe Scriptores. Ea propter Benedictinorum Chronicis proprijs fidem adhibemus, quia propria proprio iure ſcribunt, vt domeſtici teſtes, & multorum oculati.

6 Sed cum Petro Sarraceno in vita Cyrilli aduerto: cæcutiat ſanè neceſſe eſt, qui bis mille annorum ſæclis, Eliætanæ Religionis va-

varios ſtatus, caſus multiplices, ac cæcos fortunarum euentus, non benè callet. Et qui varias eius mutationes, formas multiplices, montium, vallium, ſolitudines, ſpeluncas: infidelium oppreſsiones, ignes, carceres, machinationes, vincula, inuaſiones, & lanienas pro Deo paſſas noſtrorum, non altè tenet. Et qui tot eiuſdem Religionis, & Religioſorum martyria, certamina, diſcrimina, bella, principia, ordimenta, ſtatuta, decreta, & id genus multa, non confert. Et qui Græcorum, ac Latinorum Hiſtoricorum diuerſum ſcribendi ſtylum, & computandi, Orientaliumq. Gentium, Nationum, Regionum, Regnorum, Vrbium, Populorum mores, Leges, Religiones, non probè, ac ſtudioſè percipit. Is enim aut defatigatione laſſatus, aſſumptum deſeret, aut abditarum rerum noſtrarum veritate ignorata, præceps in errorum foueam decidet: negans concedenda, & neganda concedens.

Paleonid. Quapropter cum Paleonidoro, lib. 1. c. 2. triplicem Eliætanum ſodalicij ſtatum expendere licèt; ſub eadem tamen Religione immutata fundamentali, & fide.

Auguſtin. Nàm vt dicit Auguſt. contrà Fauſtum. *Eadem fide Antiqui crediderunt Chriſtum venturum, qua Chriſtiani eum veniſſe credunt; licèt ſub alijs ſignis, & Sacramentis.* Primus ſtatus eſt pro tempore legis, ſub Prophetis. Secundus Euangelij ſæclis, ſub Eliætanis, qui diuerſis nominibus compellati, diuerſis in eremis, Eliæ ſunt amplexati Religioſam diſciplinam, vel qui hæreditaria ſucceſsione in Carmelo, ſub Virginis patronatu, & Carmelitarum titulo protraxerunt prolē Eliæ. Tertius eſt ſtatus ſub Latinorum Præſulum moderamine; ex quo illa Patrū Carmeli vetus viuendi norma, Græco Idiomate à Ioanne Hieroſolymitano tradita, ab Aymerico in ſermonem Latinum eſt tranſlata. Cum propter multiplicitatem Ordinum, Latinorum inſtar, quotquot eam æmulabantur viuendi normam vbiquè gentium, eidem Priori ſubdebantur Monaſterij Carmeli. Et ſic Carmeli Ordo creuit, tàm in Tituli, quàm Regulæ, antiquitatisq. confirmatione; ſub maiori tutela, munimine, gratijs, & priuilegijs Pontificum, quàm anteà. Quia dùm Carmelitæ Hebræi, & Græci in Oriētali, & Aſiana maximè Eccleſia vigebant, humili ſimplicitate, probata viuendi conuerſatione contenti, procedebant. Nec Apoſtolicę prouiſionis neceſsitas, eos in Orientali Eccleſia, ſicut poſteà in Occidentali cogebat: propter Religionem multis incognitam, nouellamquè ipſius in ijs partibus plantationem, more latino.

Quæ, ſub eadem viuendi norma, & Regula, in formulæ methodū poſtmodùm per Albertum Hieroſolymitanū Patriarchā redacta, Religio eſt, quæ ſub Virginis Mariæ de Monte Carmelo auſpicijs, & nomenclatura, diuino præmonente oraculo, de Oriente in Occidentem tranſlata mirùm in modum adoleuit. Vt ex inconciſſa eius à Hieroſolymitano Ioāne ad nos vſquè producta ſerie, authoritatibus, & rationibus comprobabo. Sed à ſanctorū noſtrorum geſtis referendis, calamum co-

cohibeo, cum Heroum iſtorū immortalium pręclara acta admirationis quidem ſtudio inquiro, quæ ſtyli ſudoribus pro dignitate ſatis explicare nequibo.

ARTICVLVS II.

Proles Eliæ in ſobole intexta probatur Carmelitica.

1 *Carmelitæ à Carmelo omnium opinione, quorū Inſtitutio præceſſit Baſilium Magnum.*

2 *A tempore Ioannis* 44. *vſque ad* 7. *ſaculū Religioſi inueniuntur Carmelitani.*

3 *Anaſtaſii Perſæ Martyrium.*

4 *Sarracenorū irruptio in Orbē.*

5 *Ad Caroli Magni tēpora, Carmelitarum perſiſtentia.*

6 *Aymericus primum inſtituit Bertoldum Priorem Carmelitarum, more Latino.*

7 *Albertus Patriarcha Hieroſolymitanus, formulā Regulæ Carmelitis compoſuit, anno Domini* 1206. *& vt Legatus Apoſtolicus confirmauit, deditq. ſecundo generali Brocardo.*

8 *Profectus Carmelitarum ſub Regula Alberti, ſub Cyrillo tertio generali Latino, & quarto Bertoldo Lombardo.*

9 *Alanus quintus generalis Latinus, primus Præſul, qui venit in Occidentem, ſub quo creſcere hic cœpit Religio.*

10 *Primus generalis electus in Occidente, eſt Simon Eſtochus ſextus in ordine.*

11 *Honorius III. Pontifex Ordinem confirmauit.*

12 *Septimus Prior generalis Nicolaus Gallicus; octauus Rodulphus; nonus Petrus Aemilianus, & tunc Concilium Lugdunēſe.*

13 *Reaſſumptio Cappæ Albæ in Interpontificio Honorij IV.*

14 *Irruptio Sarracenorum in Monaſterium Carmeli.*

15 *Sancti celebriores Carmelitæ Occidentis.*

16 *Raymundus de Inſulis* 10. *generalis;* 11. *Gerardus de Bononia;* 12. *Guido;* 13. *Ioannes de Alerio;* 14. *Petrus de Caſa;* 15. *Petrus Raynaudus;* 16. *Ioānes Balliſtarius;* 17. *Bernardus Olenſis.*

17 *Generales tēporis Eccleſiæ ſchiſmatis;* 18. *Michael Ayguanus;* 19. *Ioānes Rayde;* 20. *Matthæus de Bononia;* 21. *Ioannes Groſſi;* 22. *Bartholomæus Rocqualius, quo tēpore Eugen. IV. Regulam mitigauit;* 23. *Ioannes Facy.*

18 *Ioannes Soreth* 24. *Prior generalis;* 25. *Chriſtophorus Martignonus;* 26. *Pontius Raynaudi;* 27. *Petrus Terraſſe;* 28. *Baptiſta Mantuanus;* 29. *Bernardinus Landuccius;* 30. *Nicolaus Audet, tum Angliæ Prouinciæ, & Cypri deſtructæ.*

19 *Ioannes Baptiſta Rubeus* 31. *generalis; & erectio Congregationis Excalceatorum Patrum noſtrorum Carmeli gloria;* 32. *generalis Caſſardus: mors Sāctæ Tereſiæ, & Canonizatio eius;* 33. *generalis Ioannes Stephanus Chizzola. Henricus Siluius* 34. *Sebaſtianus Fantonus* 35. *Gregorius Canalius* 36. *Theodorus Stratius* 37. *Regi Catholico addictiſſimus, & Hiſpanis.*

20 *Poſſidetur Mons Carmelus à Carmelitis.*

QVi antiquitatem euoluēdo, 1.
diurna, nocturnaq. manu Hi-

Status Ordinis Carmel à Ioanne 44. ad Bertol. 1.

Hiſtoricos verſarit Authores, planè cōperiet; hactenùs in cōtrouerſiam nō fuiſſe vocatū, Carmelitas, vndè ſibi nomen vendicarunt, à Carmelo monte exorſos, ex illius antris, in Orientales auras erupiſſe. Quonam principio, in quorundam hæſit coniecturis; quippè terræ ſanctæ Præſules, hominum ſuperare memoriam, ſummo ſcriptis literis Pontifici ſubſcripſerūt. Quòd eius æuo ſenior antiquitas, à diſquiſitione huiuſmodi originis, humana computa diſpenſauit. Sub Innocentio III. & Honorio III. prodijſſe in Oriēte Carmeliticum Ordinem, Didacus autumauit Miranda, tom. 1. Manualis Prælarorū, quæſt. 3. art. 7. Sed non legit Concilium Lugdunenſe cap. vnico, de Religioſis domibus in 6. §. *Sanè*. In quo teſtificatum eſt, præceſſiſſe Carmelitarum Ordinem Concilium Lateranenſe, ſub Innocentio celebratum. Ac proindè antè Innocētium, exorſum fuiſſe. Quod Regula ipſa Alberti antè Innoc. confirmat, *Brocardo* præſtita, *& cæteris eremitis, qui ſub eius obedientia iuxtà fontē Eliæ in monte Carmeli morantur*. Et Regulæ tranſlatio, facta de Græco in Latinum ab Aymerico Apoſtolico Legato, multis annis antè Innocentium: cum Carmeli Eremitas inſtaurauit. Quibus ab anno fermè 400. Chriſti, Hieroſolym. Ioannes Regulam in ſcriptis obſeruandā tradidit. Quarè Hieron. Roman. Auguſtin. in 2. edit. Rerumpub. lib. 6. cap. 10. exiſtimat. *Carmelitas, qui tempore S. Baſilij Syriæ, & Palæſtinæ eremos incolebant, deuotione Eliæ, & aliorū Prophetarū, qui primi loca illa inhabitarunt, initium dediſſe Ordini Fratrum B. Mariæ de monte Carmelo; Carmelitæ dicti, quòd in monte Carmelo, ipſi ſui inſtituti exordiū fuerint auſpicati*. Quandò autem incœperit, *ſibi non conſtare fatetur: ſed ſolùm ſe ſcire teſtatur, tēpore Leonis IV. Pontificis per annum fermè 847. Ordini iſto conceſſa priuilegia inueniri*.

Didac. de Mirand.

Hieron. Rom.

At per Baſiliū Magnum nō fuiſſe Inſtitutum Monaſticum inchoatum, Baronius ſcribit Tom. 3. ad annum 328. num. 19. Conſtatq. ex ipſius S. Doctoris Epiſt. contrà Sabellianos. Quis porrò eius, quæ extat Carmeliticæ ſobolis Author extiterit, quid ni dicam cum Veſuuino Poëta. *Scriptores certāt, & adhùc ſub Iudice lis eſt*. Et quidem velut Græcorum, Hebræorumq. progeniem, ex vtriuſque viuendi normæ mixtura, ab Elia proceſsiſſe, tàm certum nobis habetur in Hiſtorijs, quàm quod certiſsimum. Cum deſignari alius non valeat Author, vſquè ad Hieroſol. Ioannem Carmeliticæ ſobolis, niſi Elias, vt probaui, & à Ioanne iſto ad noſtrates, Hiſtoriam inſtaurabo. *Baron.*

2 Carmeli Antegregarij Ioannis Hieroſolymitani, inſtructi Carmeli Incolæ diſciplina; ſinè Paganorum inſultu, vſquè ad Heraclij tempora perſtitere, vt ad Euſebiū Cyrillus ſcribit. *Ex tūnc, profeſſores noſtræ Religionis ſatagerūt ad perfectionem, & finem vitæ ſolitariæ tendere, ſecundùm formam inſtitutionis vitæ Prophetæ Eliæ, per dictum Ioannem in dicto libro deſcriptæ. Et perſtiterunt per annos circiter ducētos quinque*. Circà ann. autem Domini 617. Proſequitur Cyrillus. *Sacrilegus Coſrhoes Rex Perſarum Hieroſolymam* *Cyrill.*

mam aduenient, totam terram ſanctam deuaſtauit. In qua, ex quo mala ſumpſere exordium, per annos plurimos multiplicata fuerunt.

Coſroa enim Syriam occupante, deſæuientes eò Perſas adegit tyrannis, vt euerſa Monaſteria deuaſtarent, & in ſolitudinem redigerent, ac lacrymabili deſolatione ſacerrimum montem exterminare tentarint. Oratorijs igitur, & cellulis depopulatis, fuſis Monaſterijs, ſoloq. æquatis, & eremicolis ferro traditis, Eliæ fons aqua ſimul manauit, & ſanguine. Sed ad terram deijciebantur Monaſteria, vt pulchriora, & celſiora in cælo erigerentur Monachorum palatia.

3. Cum de Carmeli ſolitudine ad martyrium in Perſidem, cum alijs multis Anaſtaſius duceretur, vt in eius Officio, quod in Ordine Carmelitarum die 22. Ianuarij recitatur, legitur. De
Baron. quo Baron. tom. 8. Annal. Vincent.
Vinc. Velb. lib. 24. Hiſt. c. 14. Paleon. lib. 2. c. 9.
Paleon. Sed cum Coſroem prædictum Heraclius Imperator ſuperaſſet, & repetita Cruce ex Perſide, Sanctam Vrbem Hieroſolymitanam triumphans intraſſet anno 627. pace Eccleſiam protegente, eam illuſtrauit, & fideles fouit: cuius pietate non mediocri, & expenſis Ioannis Eleemoſynarij Monaſteria erecta floruere, & Eliætanus Cœtus Monachorum in priſtinum ſtatum reſtitutus, vehementer creuit.

4 Diriorem ſubindè Sarracenorum turbinem, vltima penè internecione Monaſteria excepere, quorum iacta truculētiæ ſemina, progenuere tot martyrum glorioſa roſeta, ſicut citatus Cyrill.
Cyrill. ad Euſebium ſcribit. *Cùm Chriſtianiſsimus Imperator Heraclius de propbano Coſroa victoriam obtinuiſſet, & poſt recuperationem terræ ſanctæ ad propria remeaſſet; mox Rex Arabiæ quidam nomine Homar, diſcipulus perfidi Machumeti, atquè Regni eius ſucceſſor tertius, cum ingenti Sarracenorum multitudine, totam terram ſanctā anno Domini 636. ſuo dominio ſubiugauit. Illo itaquè in tempore pauci, veruntamen probatiſsimi noſtræ Religionis Monachi dimiſſis manſionibus quas habebant in Vrbibus, & Villis, hunc tamen Montem non deſerentes, in eo, & quibuſdam alys eremis terræ ſanctæ permanſerunt, Qui ſicut cæteri Chriſtiani huius patriæ, duro infidelium iugo dediti, multis tribulationibus, & injuryś fuerunt à Paganis per annos circiter quadringentos ſexaginta afflicti.* De quibus Lyran. *In his etiam Prouinciys* Lyra.
multi erant Religioſi Chriſtiani in magnis Monaſteryś ducentorum, trecentorum Monachorum, vel amplius, in caſtitate viuentes, quorum centum quadraginta millia æſtimantur fuiſſe virgines qui per gladium Sarracenorum martyrio dediti, ad cælorum Regna tranſierunt.

Igitur poſt geminatam ſæuitiam, coactæ noſtrorum rariores reliquiæ, quibus ferrum indulſerat, prædura immaniſsimorum Arabum ſubiere tributa: qui illis inhibito albo pallio, quòd inter eos honorifica eſſet Satraparum nota, varium iniecere. Sic citatus Cyrillus *Sarraceni autem moleſtè ferentes habitū noſtri Ordinis albi coloris, cum ſoli eorum Satrapæ albis veſtirētur, coegerūt,*

Fratres habitum ipſum deponere, vndè pallia Barrata aſſumpſerũt, &c. Hactenùs ille cum Hiſtoricorum veneranda corona. O Deus, & Cœlites, quantam in afflictiſsimo, & perturbatiſsimo rerum omnium ſtatu vera Religio, pietas, & Orbis eruditio iacturam fecit! Luxit, & elanguit terra, confuſus eſt Libanus, & obſurduit, concuſſa eſt Baſan, & Carmelus, cum magno impetu irruperunt in Europam, & Syriam gentes barbaræ, ac parte maxima impiæ, quæ multis tunc annis vexauerunt Eccleſiam. Quæ contrà opprimentium opinionem, & ſpem, quò magis inſipienter delebatur, eò in pinguiores excreſcebat fruges, ac copioſiores frumentationes. *Haud ſecùs, quàm ſi quis vitem putatione prouocet ad vbertatem.* Aſſerit Iuſtinus Martyr Triphoni.

5 Sed nec ſubſequentibus immaniſsimis Orientis perſecutionibus, Monachos interijſſe Eliætanos ad Caroli Magni tempora, id probat, quòd Zacharias Presbyter, quem Carolus Magnus cum ampliſsimis eleemoſynis Hieroſolymam miſerat, duos ſecum Romam Monachos detulit, Nuncios, & Oratores Ioannis tunc Antiſtitis Hieroſolymitani, vt in Annalibus Francorũ legitur in vita Caroli Magni. Firmatq. id authoritas Iuliani Archipresbyteri Toletani S. Iuſtæ, in Aduerſariis n. 267. *Ferunt: paulò poſt annum 779. Carolum Magnum ad terram ſanctam à Barbaris oppreſſam aſſerẽdam, cum exercitu traieciſſe: & eum ſequutum fuiſſe Geneſium Abbatem Corborenſem, qui nimis fauit Hieroſolymis Fratribus Carmelitis, miſerabiliter oppreſſis. Et eius cauſa multi viri militares relicto militiæ cingulo, vitam illam ſequuti ſunt.* Qui n. 15. & nu. 274. addit, *Toleti per annum fermè ſeptingenteſimũ, Carmelitarum Monaſterium viguiſſe.* Cui acquieſcens Petrus Sanctius, Portion. Eccleſ. Cathedr. Tolet. in ſua Hiſtoria ait. *Inter Eccleſias deſignatas à Chriſtianis, in quibus tẽpore captiuitatis diuinum Officiũ erant celebraturi, ab anno 797. in quo Sarracenis traditi ſunt, erat eremiterium Carmelitarum, cum alijs ſex Parochijs.* In Hiſtorijs Senarũ Pyrri Landucci, & Orlandi Malauoltis, ac in manuſcripto antiquiſsimo, in idiomate Etruſco, & Senenſi antiquo, cuiuſdam viri nobilis Domus Biringucciæ, ſeu Vãnoccię legitur. *In detto anno 797. tornaro tutti li Frati di S. Maria di mõte Carmelo alla Chieſa di S. Nicolò la prima volta, & per vn tẽpo vi ſtero li Romiti, e poi vi tornaro li predetti Frati; di poi è diuolgato de Mãtellini, per i Mãtellini de i fanciulli botati alla V. Maria, ch'era dipĩta nella faccia di fuora, doue pendeuano i Mãtellini de i voti ſopradetti.* In cuius rei cõprobationem, qua itur ad Monaſterium Platea hodie dicitur *Matellina*; & pro foribus Eccleſiæ ſanctæ Virginis effigies cernitur ſic depicta. Et in peruetuſto Cœnobij Genuenſis dormitorio, Monachi Carmelitæ, in eremitica forma cum cappis albis, & longiſſimis, in modum Capuccianorum cucullis videbantur depicti. Et ſuam proſequutus Hiſtoriam aſſerit Author manuſcripti. *Anno 802. In queſto tempo vẽne à Siena vn mandato da Roma de' Nobili di Carlo Magno a loro conſorti, e già*

Annal. Franc.

Iulian.

Petr. San.

e già Cittadini di Siena à ſignificar come Carlo Magno era incoronato Imperatore, e Carlo ſuo figliuolo Rè di Francia. Per la qual coſa tutti i nobili, e cittadini de origine Franciosi ferno vn conſiglio nella chieſa di S. Nicolò, hora del Carmine, &c.

Sed cum Carolus Magnus anno 814. vitam cum morte commutaſſet; paucis elapſis annis, terra ſancta deuaſtata; etſi non penitùs deleti, Monachi fuere vehementer vexati. Quorum perſecutionem dolens Leo Papa IV. anno 848. Indulgentias tunc conceſſit, Carmelitis in tāta neceſsitate ſubueniētibus, Chriſtianis. Quas poſtmodùm confirmarunt Adrianus II. an. 873. Stephanus V. anno 892. Sergius III. an. 914. Ioannes XX anno 920. & alij teſte Sixto IV. in Bulla, *Dum attenta medit. anno* 1477. & Gregor. XIII. in Bulla, *Vt laudes, an.* 1577. *&c.* Benedicti IX. ætate, Gerardus, qui ſecundùm Baron. Tom. 11. ab ineunte ætate monaſticum Inſtitutum amplexatus eſt, & ſecundùm Petrum Præmonſtratenſem in ſua Chronica, Ordinis Carmelitarum fuit, Patria Venetus, Epiſcopus Chadonienſis, Hungariæ, ſeù Pannoniæ ſuper bigā ligatus, & de alto iactus præcipitio, inter decerptos poſt annum iam milleſimum, Carmeli vernantis flores, lectus ſuauiſsimus fuit, Martyrij ſanguine laureatus. De quo in Ordine Carmelitarum Officium fit die 24. Septembris; cum ſacra eius pignora Venetijs clareant. Quibus ſæclis anno 1099. Burdegalenſe Carmelitarum Cœnobiū per Dominum de la Landa fuiſſe fundatum, fidem facit marmoris monumentum extās propè maius altare poſterioris Cœnobij; cum antiquum Monialibus inhabitatū iam adhùc carmen vulgò cōpelletur *Vetus*. De quo videndus Fronto du Duc Ieſuita in Apologia ad Dominum dell'Vrbe, & Michael la Forcada Carmel. in Defenſorio iſtius fundationis. Et per ea Gerardi tempora, Venetiarum Monaſterium Carmelitarum extructum, traditio fert: inuenitur enim inſtrumentum publicum, anno 1206. conuentionis Fratrum cum Plebano, & Clericis S. Margaritæ, circà recognitionem Parochialium, per Bonifacium de Inuiciaco: & aliud confirmationis eiuſdem anno 1208. per Andream Mudacium: ratificatum tandem anno 1321. ad controuerſias ſepulturæ ſedandas.

Fronto du Duc.

Michael la Forc.

Cyril.

Beatiſsimus citatus Cyrillus ad Euſebium aſſeuerat, hoc an. 1099. cum terra ſancta vindicaretur à Saracenis, recuperatis Deo annuente Hieroſolymis, cultum Religionis in mōte Carmeli ampliari cœptum. *Quamplures enim deuoti peregrini, qui ab Occidente ſuperuenerant, odore huius ſancti loci tracti, & deuotione Religioſorum eremitarum montem hunc inhabitantium permoti, mundo renunciabant, & pro contemplatione caleſtiū, ſe eorum contubernio iungebant.* Cui addit Guillelmus de Sannico Eremita Carmeli in Chronic. de multiplicat. Carmeli. in Specul. Carm. lib. 9. cap. 1. *Qui cum ità multiplicati fuiſſent, vt in Monte Carmeli omnes commodè recipi non poſſent, repleuerunt deſertas terræ ſanctæ ſolitudines, in quibus prædeceſſores eorum antiquitùs habitabāt. Qui omnes quā-*

Guillel. de de San.

Digitized by Google

uis eſſent locis ſeiuncti, eandem tamen vitam ſolitariam ſeruare ſatagebant, quam ſeruabant Eremitæ montis Carmeli.

Trit. Tritemius de Laudibus Carmel. *Floruit in pace Religio, quæ paulò antè turbata, perfidorum incurſibus deficere putabatur. Venerũt ex omni Europa fratres peregrini, & colla monaſticis diſciplinis in Monte Carmelo humiliter ſubmiſerunt.* Iacob. de Vitriaco. Iacobus de Vitriaco in Hiſtor. Hieroſolym. cap. 52. *Alij ad imitationem ſancti viri, & ſolitarij Eliæ Prophetæ in Monte Carmelo, & maximè in parte illa, quæ ſupereminet ciuitati Porphyriæ, quæ Cayphas appellatur, tamquam apes Domini, dulcedinem ſpiritualẽ mellificantes, &c.* Fratrem Iordanem in reditu de terra ſãcta ſecum attuliſſe Godefridi de Bollione primi Hieroſolymorum Regis, decretum ſuper quadam pietate, quam ſingulis diebus Sabbati Carmelitis habitantibus Mõtana Iudææ, fieri præceperat, teſtificatur Generalis Baptiſta Mantuanus in Apologia pro Carmel. Status Ordinis Carmel à Bertoldo I. ad Brocard. Et illud decretum, cum quatuor Bullis Pontificum in Carmelitarũ fauorem miſsis ad Hieroſolym. Patriarchas apud ſe habere.

Puelli quidem tenelli, & puriſsimi, formaq. ſpecioſi cum parentibus, & nutricibus, ac propinquis ſeſe tanquam agnos mitiſsimos vltronei, tonſarum gregibus offerebant tondendos. *Non minuitur Eccleſia perſecutionibus, ſed augetur. Et ſemper Dominicus ager ſegete ditiore veſtitur, dũ grana, quæ ſingula cadunt, multiplicata naſcuntur.* Sententia Leo. Leonis Magni, Serm. de Petr. & Paul. Clem. Alexan. lib. 6. Strom. *Græca quidem Philoſophia; ſi quis Magiſtratui prohibuerit, ea ſtatim perit. Noſtra autem doctrina à prima vſquè prædicatione prohibentibus Regibus, & Tyrãnis, magis floret.*

Et cum Cyrillus proſequeretur Carmelit. Hiſtoriam, ait. *Erat autem in diebus illis Patriarcha Antiochenus, & in terra ſancta Apoſtolicæ ſedis legatus, vir quidam amabilis Deo, & hominibus, nomine Aymericus Malefaida, Lemouicẽſis, de villa appellata Salamiacum, qui prædictorum anteceſſorũ noſtrorum eremitarum fratrum B. Mariæ de monte Carmelo laudabilem conuerſationem attendens, eos multum ſpecialiter ſuo tempore in Domino enutriuit. Intelligẽs autẽ quoſdam eorũ, qui ex Occidente ſuperuenerant, ſpretis ſeniorum monitis non rectè ambulare ad veritatem religioſæ vitæ eremiticæ in prædicto Ioannis libro deſcripta, & perpendens hoc ideò maximè contingere, quia Græcas litteras ignorãtes neſciebant codicem illum legere, fecit librum illum de Græco in Latinum transferri. Et vt illorum improborum coerceretur audacia, tutaq. inter eos eſſet ſeniorum eremitarum huius Montis innocentia, ipſos omnes per obedientiæ vinculũ colligauit. Statuit enim, quòd ex ipſis vnus, qui diceretur Prior deinceps eis ita præeſſet, vt quilibet aliorum obedientiam ei deuoueret; ſub cura cuius, & regimine omnes viuerẽt. Quibus anteà licèt ſemper vnus ex eis præeſſet, quem Abbà lingua Syra, & Patrem Latina appellabãt, non tamen ſe alicui voto ſpeciali priùs obligauerant, donec prædictus Patriarcha Aymericus omnes pri-*

mò

mò ad hoc adſtrinxit.

Anno igitur 1141. Antiochenus Patriarcha inclinatum Carmelum, peramicè ſuffulſit, & vt Apoſtolicus Legatus confirmauit: noſtri Ordinis viros tot ſçuis perſecutionibus territos, imminutosq. beneficijs plurimis proſequutus; metu diſſitos perſecutionum, anachoretarum more ſeorſim agentes in ſpeluncis, & quamquam vna pſallere, non vna conuiuere aſſuetos, communi clauſit domicilio, & ad vitam tranſtulit ſuauiorem. Eremitas latinos, non rectè ambulantes ad veritatem religioſæ vitæ eremiticæ in libro Ioannis deſcriptæ, quia Græcas literas ignorãtes, neſciebant codicem illum legere, eo traducto in Latinum, coegit viuere ad modum Eremitarum Carmeli, quorum laudabilem conuerſationem attenderat: & vt Latino more vni ſubderentur Carmeli Priori, per ipſos electo, ſubobediẽtiæ vinculo colligauit: vt habetur in Io. Regula, quam Carmeli incolæ obſeruabãt ad vnguem, cum ignorantes alij Regulæ obligationem, votum non emiſiſſent. Quorum omnium ſic electus, primus fuit Prior Bertoldus à Malefaida Gallus, Aymerici conſanguineus, ex voto Monachus factus in Carmelo, in recuperatione terræ ſanctæ anno 1098. qui cum Ordinem aurigaſſet religioſiſsimè, poſt annum 1187. in quo Aymericus eſt vita functus, & poſt eum Bertoldus, vt Cyrillus aſſeuerat, plenus bonis operibus feliciter obdormiuit in Domino: de quo die 29. Martij Officium celebratur in Ordine Carm. Cuius ſanctitatem teſtatam reliquerunt Faſcicul. tempor. Vuernerus Rolemuinc pro *Vuern. Rolem.* anno 1174. in Hiſtoria, Onuphrius *Onuphr.* Panuinus, Nicolaus Manerbius *Pan.* in Kalend. Sanct. Silueſter Marulus *Manerb.* Citterciensis in Mari Oceano Relig. *Marul.* Claudius Robertus Lingonẽſis *Clau. Rob.* in Gallia Chriſt. lib. de Abbat. & General. Codex anonimus manuſcriptus Romanæ Biblioth. Altempſis. Et eius coæuus Cyrillus ad Euſebium; aut qui non ex Carmelitis vetuſtioribus, & recentioribus, aut ex Martyrologijs, & Cathalogis Sanctorum?

Quibus impudentiſſimi Ioannis Ballei in Cathalogo Script. Brit. Cent. 2. in Append. ad Florent. procaciſsima arguitur peruicacia aſſerentis: *Anno Domini* 1121. *ex quibuſdam ſuperſtitioſis eremi cultoribus, poſt ſolutum de ſuo carcere Satan, Monaſterialis Ordo Carmelitarum creatus primò fuit, hoc modo. Ioannes Hieroſolym. Antiſtes, Diuo Hieronymo Sinchronus in opere ſuo de Inſtitutione primorũ Monachorum ad Capraſ. & Ioſephus Antiochenus in Speculo Militia primitiua Eccleſiæ c.12. Solitarios quoſdam viros Carmelũ Syriæ montem ob loci amœnitatẽ, & famam incoluiſſe commemorãt. Primus vſq. ab Elia Thesbite Prophetamagno affert eorum initium; alter ab Apoſtolorum prædicatione per Galilæam, Samariam, & Palaſtinam. Ab eo enim tempore quodcumque id fuerit, ſuo ſemper arbitratu viuebant liberè, nullis aſtricti cærimonijs, aut votis, vt ad Euſebium Cyrillus Preſbiter ſcribit. Circà annum Domini* 1090. *Epiſcopo in Patriarcham electo, cœperunt peregrinationes Hieroſolymam fieri, ſacra frequentari loca, & demùm ſuperſtitionibus pollui. Ad quos poſteà*

ſolitarios infrà ſexēnium venit famigeratus ille Petrus Eremita, qui precullas illis, earũ primus inuentor dedit, & Maria Pſalterium docuit. Cum verò eum hoc eſſent ex aduentitijs donarijs aliquando pinguiores effecti, ac Eliæ ſanctitatem cum Deipara patronatu, ex quibuſdam fictis viſionibus fortiter iactitaſſent, anno Domini, vt prædictum eſt, 1121. *illuc acceſſit Almericus Patriar. Antioch. Rom. Sedis in illis partibus Legatus, qui vndiquè per illum montem diſperſos collegit, in ordinemq. diſpoſuit, Cœnobium ingens condidit, Ordinationes fecit, præfati Ioannis librum, quem Græcè ſcriptum illuc vſquè ſeruauerant, in Latinum ſermonem tranſtulit, vt deinceps eſſent ex Hebræis, Latinis, & Græcis vna Religio. Generalem Præſulem primum Bertoldum Aquitanum, ſuum nepotē eis dedit, & eos ſub eius obedientia colligauit. Super candelabrum Romana Eccleſia (inquit Paleonidorus eorum Chronographus) eos hic poſuit, vt per vniuerſam Europam lucerent, Scriptura benè applicata. Mox curritur ab ſpeluncis ad cellas, & à cauernis petrarum ad clauſtra phalerata.* Deſinunt in iſtud tuum facinus verba, veriùs dicam cruces, infamis apoſtata; qui non vna pernicie funera populorum, funeri tuo inuoluiſti. O quanta, veritatis perfuga, erroribus innumeris referta ſpuco ore profūdis, de tuo cœno coaxâſ!

Anno 1137. Antiochena fuit infula inſignitus Aymericus, quomodò ſub iſto Patriarcha anno 1121. Monaſterialis Ordo Carmelitarum creatus Primùm fuit? Ab Elia, & Apoſtolis in norma viuendi inſtructos, rotundo ore ſuperſtitioſos eremicolas calũniaris. Tuum Cyrillo mendacium inſolenter impingis. Cum ille aſſerat: *In eremis terra ſancta permanſerunt ſub diſciplina Monaſtica vita per Eliam Prophetam inſtituta, & in prædicto Ioannis libro deſcripta.* Quo fronte, hominum contaminatiſsime, Eliæ, & Eliſæi temporibus negas Monaſteria? quo Hieronymi, & Ioannis Hieroſolym. ſæclis Cœnobia reijcis? Aymericus ad Carmeli cellulas ſeparatas, ſub vnius Præſulis gubernaculo cunctos illos Eremitas coegit, ſub Regula viuere, vt à Ioanne primitùs litteris erat exarata; quàm variegata clamide inſigniti, hactenùs in Carmeli cuſtodiebant antris. Sic in anonimo cod. Bibl. Alt ēps. *Ipſos ſeparatim in cellulis per totum Carmeli montem habitantes, ſub cura vnius adunauit, & perfectionis vinculis colligauit, &c.* Non fuit ergò Monaſterialis Ordo Carmelitarum, primum ſub Aymerico creatus; cuius origo altiùs repetenda eſt, nempè à Prophetis Elia, & Eliſæo, vt philoſophatur Genebrardus lib. 4. Chronol. anno 1182. Nec quòd primò Bertoldus Prior compelletur more latino, arguit, Ioannem, & Capraſium, & qui anteà Abba lingua Syra nũcupabantur, Præſules non extitiſſe Monachorum. Nam Matthæus Gallus Ordinis Prædicatorum, anno 1217. in Monaſterio Prullianenſi à S. Dominico eſt Abbas inſtitutus, vt ſcribit Ferdinandus del Caſtillo lib. 1. Hiſt. cap. 25. & 27. etſi ſubſequentes Generales Priores Ordinis nuncupentur Prædicatorum.

Sed

7 Sed cum aliquot poſt annos ſuborta dubia fuiſſent circà Regulam implexam Ioannis,ob modum viuendi Latini ab Aymerico eremicolis Carmeli commendatum, *Patriarchæ Alberto propoſuerunt* (aſſeuerat citatus Cyrillus) *quòd à tempore,quo Aymericus eos omnes ſub cura vnius Prioris per obedientiæ vinculum colligauerat, ipſi deſiderabant viuere incluſi in Monaſterio ſub obſeruantia Religioſæ vitæ ſolitariæ per Eliam Prophetam inſtitutæ. Ideò obnixè inquirebant, vt iuxtà propoſitum eorum, traderet eis de quibuſdam articulis per eos tunc ſibi oblatis conuerſationi Monaſteriali neceſſarijs, breuem vitæ formulam tenendam. Lecta primò inſtitutione eorum antiqua in prædicto Ioannis libro deſcripta, de prædictis decem articulis certam vitæ formulam continentem ſtatuta decem, ſecundùm quam viuere deberent, latino eloquio eis ſcripſit. Et ſic in Monaſterio ſub obſeruantia Religioſæ vitæ ſolitariæ, per Eliam Prophetam inſtitutæ eos incluſit, vt ibidem conuerſarentur, ſecundùm Regulam eis per ipſum nouiter ſcriptam.* Quibus conſtat, hanc Regulam in ſubſtantia à præcedenti nõ differre, ſed ſolam illius eſſe formulam, declarationemq. dubiorum, de quibus requiſitus Patriarcha fuerat. Ideò habitum in Regula non præſcribit, quia cum in Ioannis Regula eſſet deſignatus, de eo non fuit interrogatus. Nec de loco refectionis verbum facit, de eo nõ requiſitus, ſed relinquit ad vſum Monachorũ, qui monaſterialiter, modo eremitico in ſeparatis cellulis degebant, & in communi triclinio reficiebantur; in quod ad veſcendum ſe recipiebant ex cellulis, ſicut in Oratorio conſtructo in medio cellularum, ad audienda Miſſarum ſolemnia conuenire debebant. Quarè cum Albertus dicit: *Ità tamen, vt ſicut præmiſſum eſt, in deputatis cellulis ſinguli maneant: & ex his quæ ſibi diſtributa fuerint, ſingulariter viuant.* Nõ refertur ad tempus comeſtionis, ſed ad iugem in cellis manſionem, de qua præmiſſum erat; ad quam ſe refert, & non ad tempus refectionis: cum ab antiquo ſemper Monachi in communi refici, fuerint ſoliti. Cum Eliſæo filij Prophetarum communiter oleribus veſcebantur. Cum Apoſtolis primi credentes fuerant commenſales. De Eſſenis contemplantibus Philo. *Vbi conuenere candidati, & læti cum ſumma grauitate ad ſignum datum à quopiam Ephemereuta, priuſquam diſcumbant precantur. Abſolutis precibus ſeniores diſcumbunt, &c.* In Regula Pachomij, comedere Monachos in communi præſcribitur: ac in Regula Baſilij in 2. Reg. capit. 25. traditq. Chryſoſtomus in 1. ad Timoth. *Alijs in cœna ridentibus, & ludẽtibus, hi ſanctis hymnis attendunt: numquam menſæ tempus laxantes in huiuſmodi riſus.* Hieron. Epiſt. 22. ad Euſtochium de Cœnobitis ſui temporis *Vnaquæquè Decuria cum ſuo parente pergit ad menſas, quibus per ſingulas hebdomodas viciſſim miniſtrant. Nullus in cibo ſtrepitus eſt, nemo comedens loquitur, &c.*

Quæ ſi legiſſet Hieron Roman, non dixiſſet in 2. part. ſui Defenſ. cap. 5. § 2. Primò inſtituiſſe Auguſtinum, Monachos in refectorio

veſci. Nec alij hæc lectitantes putarent, hanc Alberti primam Carmelitarum ſolummodò fuiſſe Regulam, cum ſolùm compendiū, formulaq. breuis ſit in præceptorum methodum, & ſeriem, pro temporis circumſtantijs, Ioannis Regulæ redactæ. Nulla enim, aut pauca Albertus inſerit, quæ iam non eſſent per Ioannem in libro Inſtitutionis fratribus huius Religionis, vel verbis ſuaſa, vel exemplis ſanctorum præcedentium miniſtrata, vt in Speculo Ordinis Carmel. ſcribitur lib. 8. c. 4. *Brocardo enim Hiroſolymitano, & cæteris Eremitis, qui ſub eius obedientia iuxtà fontē in monte Carmeli morantur, præſcribitur*. Secundus etenim hic Prior Ordinis fuit poſt mortē Brocardi, electus anno 1198. in circa, vſquè ad annum 1221. in quo coruſcus miraculis ad Superos euolauit, ſecundùm Vuernerum in Faſcic. temp. & Paleonid. lib. 3. cap. 2. De quo iv. nonas Septembris Officium Carmelitis fit ſolenne.

Spec. Car.

Quarè tempus datæ Regulæ ab Alberto, annus eſſe non potuit 1171. Quia vt conſtat ex citato Cyrillo, Brocardus non fuit inſtitutus Prior Carmeli, niſi poſt lapſum temporis à morte Aymerici, & Bertoldi, ſed Aymericus ſuperuixerat anno 1187. ſecundùm Baronium, & Onuphrium Panuinum. Sic poſt annum iſtum, electo Brocardo formula Regulæ fuit conceſſa, etiam poſt annum 1200. Cyrillus enim aſſeuerat, datam fuiſſe Regulam ab Alberto, qui morte præuentus, Lateranenſi nequiuit adeſſe Concilio, ſub Innocentio III. anno 1215. Hic autem Albertus inſtitutus eſt Hieroſolym. Antiſtes anno 1205. vt conſtat ex Bulla creationis eius, quæ extat in Vaticani regiſtro anno 7. Pontif. Innocentij III. pagina 175. Bulla 222. *Vercellenſi Epiſc. &c.* Ideò eſt aſſerendum, datam Regulam fuiſſe poſt annum 1200. & antè annum 1215. cùm hoc anno celebratum fuerit Concilium, cui morte præuentus adeſſe nequiuit Albertus, vt conſtat ex Cyrillo. Quo autem anno ex his, qui inter annum 1205. cum eſt inſtitutus Patriarcha, & annum 1215. cum vita functus fuerat Albertus, Regula hæc Carmeli Eremicolis ſit conceſſa, incertum in Authoribus eſt. Nam turbulētiſsimis illis temporibus, & ſubſecuta anno 1291. depopulatione Carmeli, Originalis Regula perijt. Quo effectum eſt, vt cū circà illa tempora duplex Lateranenſe Concilium celebratum ſit, vnū ſub Antipapa Calixto III. an. 1180. aliud ſub Innocentio III. anno 1215. duplexquè Albertus floruerit tunc in terra ſancta, alter Bethlehemiticus, alter Vercellenſis Epiſcopus, poſteà Hieroſolymitanus Patriarcha: cōfuſi Scriptores circà illa duo Concilia, & duos Albertos, varij ſunt in aſsignando tempore datæ Regulæ, Albertos confundentes, & Concilia: ſinè fundamento tamen, cum ſolus Albertus Vercellenſis, Patriarcha dignoſcatur Hieroſolymitanus, & non ille alius Bethlehemitanus, vt conſtat ex Marino Sanuto in tabula Geographica Patriarcharum Hieroſolym. Poſt ſanctam, namq. Ciuitatem per Godephridum de Bolione vindicatam, primus ex Latinis, eius fuit Patriarcha Daimbertus, ſecundus

dus Gibellinus, tertius Arnolfus, vel Ernoldus, quartus Gormundus, quintus Stephanus, ſextus Guillelmus, ſeptimus Pulcherus, octauus Almaricus, nonus ſub Cœleſtino III. Infelix Heraclius, cuius tempore ſancta Ciuitas in manus deuenit hoſtiles, decimus Albertus ex Vercellenſi Cathedra aſſumptus tempore Innocentij III. ad Patriarchalem ſedem. Quin anterior alius dignoſcatur Albertus, vt primus vnus, & ſecundus alter habeatur. Sed poſt Heracliũ Patriarcha fuerit electus S. Cardinalis ſanctæ Praxedis, Apoſtolicus Legatus, qui quòd dignitatem acceptare nollet inter tot turbines Patriarchalem, in cauſa fuit, vt tot annis Sedes vacaret, vſquè ad annum 1205. quo fuit 13. Kal. Mar. Albertus Patriarcha creatus: vt ex citata Vaticani Bulla comprobatur.

Vndè Onuphrius Panuinus, cũ in codice manuſcripto mutilo de vitis Pontificum, qui eſt in Vaticano, & Aguizintinum auctarium, & Ciacconius inter Heraclium, & Vercellenſem Albertum poſuiſſent Albertum Bethlehemitanum, etiam Patriarcham ſub Cœleſtino III. Panuinus in Chronologia ſe correxit, & Thomas Demps in Notis ab Benedictum Acoſta de Bello ſacro lib. 1. falſam iſtam opinionem redarguit. Nam anno 1204. non Patriarcha, ſed tantùm Bethlehemiticus Epiſcopus ille Albertus erat, ab anno 1179. Sic enim ab Hiſtoricis inter quindecim Electores Balduini, Bethlehemitanus Epiſcopus, & non Patriarcha Albertus nominatur Elector ann. 1204. Ità Mireus de Increm. Carm. *Albertus Petri Eremita, qui Vrbano II. Põtifici Belli ſacri Author extitit pronepos, Epiſcopus Bethlehemitanus, & Aſcalonitanus, vnus ex quindecim Viris, qui Balduinum Flandriæ Comitem, ſuis ſuffragijs Imperatorem conſtituerunt*. Ex Tabulis Verc. *Albertus de Caſtro Gualterij, Parm. Diœceſis, litteris, & virtutibus clariſſimus, Prior Mortarienſis Regulariũ Canonicorũ, Epiſcopus Bobienſ. deindè Vercel. annis viginti, ac tandem Patriarcha Hieroſolym. extitit. Legatus Apoſtolicus in terra ſancta eſt Inſtitutus Patriarcha anno 1205. 16. Kalendas Iulij an. 8. Innocentij III. per Bullam, quæ extat ſub nu. 32. in Codice anni 8. & 9. Pontificatus eiuſdem in Vaticano*. Et per Bullam, quæ incipit. *Pium, & ſãctum propoſitum, &c.* anno. 16. eiuſdem Pontif. pag. 144. Bul. 34. vocatus eſt ab Innocentio ad Generale Concilium, cui morte præuentus non adfuit.

Sic, quam condiderat Regulã ante Conc. Later. Legati authoritate confirmauit Apoſtolica, iuxtà Regulam Iuris. *Omnia noſtra facimus, quibus authoritatẽ impartimur. L. 2. C. de Vet. Iur. Enuc.* Et qui Sãctus vel Beatus ab omnibus Scriptoribus de eo agentibus cõpellatur, in Ordine Carmelitarũ octaua die Aprilis ſub Officio duplici celebratur ab antiquo. Vt ex Miſſalibus, & Breuiarijs vetuſtiſſimis Ordinis, ſeruatis in Bibliotheca Tranſpontinæ Romæ, comprobatur. Quia huius Regulæ Cõpilator, inimicorum fugiens inſidias, in Carm. propè Acon, cum Carmelitis viuere inſtituiſſe iactatur

tur; vt ſub Epiſcopali indumento Thomas Cantuarienſis, Vdaericus Auguſtanus, & alij alibi monaſticè deguerunt, ab hoſtibus exagitati.

Status Ordin à Brocardo ad Simonem Stochum.

8 Sub qua Alberti Regula, talibusq. irrigata fluentis, quantos fecerit Religio iſta profectus, qua celeritate excurrerit, vel potiùs euolarit ad proceſſus, quantum ſeipſa mirabilior facta ſit, vos ipſi poteſtis exiſtimare: cum nec duntaxat ipſe Mons, verùm nec Palæſtina ſuppeteret noſtrorum Collegijs Monachorum. Cum virgo Angela Raymundi Bohemorum filia inTyro Palæſtinæ vitam duxit Anachoriticam: de qua Martinus del Rio in ſua Magia. *Reuelationes S. Angelæ virginis, filiæ Regis Bohemiæ, Ordinis Carmelit. &c.*

Mart. del Rio.

Ioannes Hieroſolymitanus Antiſtes, & eius frater Angelus floruere. Hic ad Leocatũ in Sicilia vulneratus, Martyr occubuit, 3. Non. Maij anno 1220. fitq. ideò de eo ſolenne Officium in Ordine. Hieronymus Prior Conuẽtus S. Annæ in Hieroſolymis, à quo ſancti prædicti fratres ad Ordinem ſunt recepti. Ioannes Cæſarienſis, & alij, de quibus Henoc in Vita S Angeli, quam in manuſcripto codice reperit Thomas Belloroſus Panormitanus, Protonotarius Apoſtolicus, eamq. donauit Nicolao Audet Generali Carmel. habeturq. Tuſco Idiomate, traducta ex Latino, typis excuſſa Panormi an. 1597. Sed Latino, in manuſcripto Vaticano ſub n. 1813. quam à Benedicto Gonon ſucceſſores Scriptores acceperũt.

Beatus Cyrillus tertius Carmelitarum Generalis, poſt mortem Brocardi electus anno 1221. vſquè ad 1224. quo ad Superos euolauit, miraculis clarus, & Prophetiæ ſpiritu illuſtratus. De quo in Theatro vitæ humanæ, volum. 5. lib. 4. verb. *viſ. d:u.* fol. 1347. ann. 1192. Laurent. Beyerlinch Tom. 6. lib. 14. *verb. Profeta*, Petrus Vnaſtelius aſſerit, ab Eugenio IV. Cathalogo ſanctorum aſcriptum, & in litanijs relatum ſub titulo Doctoris. De eo fit Officium in ſuo Ordine ab an. 1394. ex decreto Cap. Generalis celebrati in Conuentu Siluarum Prouinciæ Tuſciæ, vt cõſtat ex lib. Ordinis fol. 23. quod etiam fuit ordinatum in Cap. Gener. Bonon. anno 1411. ex eodem lib. fol. 28. Epiſtol. Cyrilli ad Ioachimum, continens Oraculũ Angelicum, eſt inter opera Ioachimi in manuſcripto Bibliot. Vaticanæ, in quo extat etiam Epiſt. Ioachimi ad Cyrillum, exemplar Oraculi, & expoſitionis ipſius. Quæ conſultò omitto. Eaſtus Græcus Eremita Montis Carmeli, Cyrilli Oraculum Latinum reddidit, vt Poſſeuinus in Apparatu ſacro, Tom. 1. lib. 9. aſſeuerat. Teleſphorus Græcus Eremita Carmeli Preſbyter, Epiſtolam Cyrilli detulit ad Ioachimum, vt ex iſtius Epiſtola reſponſiua conſtat.

9 Verùm cum ab auguſtiſsima Virgine Cyrillus reſciuiſſet, ad terras Europæas, Palæſtinæ Monachorum tranſmittendam coronã, & ibi augẽdos numero productiore. Iterùm Sarracenorum per ea loca debacchante rabie, extincto poſt Cyrillum, IV. Generali Latino, II. Bertoldo Lombardo, anno 1231. & tunc inſtituto in Carmelo Alano Brito Generali V. de imminentibus Ordini vniuerſo extremis caſibus actum eſt, & Europam

pam tentari decretum, vt totum
Ordinem tranſportarent. Cum
ergò ſub Gregorio IX. Pontifice,
& Federico Imperatore, terra ſan-
cta plùs ſolito Paganorũ inſecta-
tionibus, Chriſtianorum diſsidijs,
& Imperatoris in Eccleſia tumul-
tibus excitatis, vecordia præme-
retur; aliquot ex Eremicolis tũc
Carmeli in Europam traiecere,
& Cypri in Famaguſta, & Eremo
Frontana, & Siculi Meſſanæ, Pa-
normi, Leontini, luo, & Rodul-
phus Angli, in Anglia Monaſteria
erexere: vt de his refert Nico-
laus Arsfeldius Archidiaconus Cã-
tuarienſis in Hiſt. Anglic. Eadmũ-
di Campiani, ſæculo 13. capit. 28.
fol. 486. *Carmelitarum diſciplina
in hoc primo ſæculo Diæceſi Du-
meldenſi & Cantuarienſi. initiũ,
Authore Radulpho Fresburnio cæ-
pit. In ſacram ille cum Riccardo
Rege expeditionem profectus, poſt
illius reditionem tranquillæ, &
ſedata vitæ appetens requiem, cõ-
mutata militiæ ratione, ad Car-
melum Syriæ perrexit, eiuſque
eremi cultoribus ſe coniunxit. Il-
luſtres verò viri Ioannes Veſcius,
& Riccardus Graius ſacram po-
ſteà militiam profeſſi, cum ex
Syria redirent, Rodulphum ſe-
cum reducunt, vt Carmelitas apud
nos locarent. quod ille in Holnen-
ſi apud Nortumbriam ſolitudinẽ,
& in Sylua Hayleisfordenſi apud
Canthios primum præſtitit.* Mo-
naſteria, & miraculum huius ad-
Paleonid. uentus refert Paleonidorus lib. 3.
cap. 5. & Galliarum Cœnobia;
poſtquàm Ludouicus IX. Rex ſan-
ctiſsimus, ſex Carmeli Eremitas
ſecum duxit in Gallias; quibus
Monaſteriũ Pariſijs erexit ad por-
tam Barratam; ſic compellata à
pallijs Monachorũ Barratis, eiuſ-
dem libri retulit 6. c. lege Nico- Nic. Man.
laum Manerbium in Vita S. Ludo-
uici, Antonium de Mocares de Anton. de
Sacrificio Miſſæ cap. 16. Petrum Mocares.
Cauilon. in Typographia, verbo Petr. Cau.
Carmel. Renatum Copin. lib. 1.
Monaſt. & manuſcriptũ vitæ S. Lu- Ren. Cop.
douici in Biblioth. Vatican. ſub
num. 3813.

10 Cumque generalis Alanus Status Or-
ad ſuos in Europam deſcendiſſet, dinis à Si-
qui nec dum ſuo tempore, ſed il mone ad
lùc quidam primitùs commigra- Bernardũ
rant; Coloniæ Agrippin. in inferio- Olenſem.
ri Alemania egit animam, anno
1245. electusq. eſt VI. Generalis
Prior Simon in Comitijs coactis
Halisfordiæ in Anglia, in qua
anno 1212. habitum iam, & Inſti-
tutum Carmel. à quibuſdam ere-
mitis Carmeli ſuſceperat, vt ex
Thõ. Serop. refert Io. Balleus dã- Ioan. Ball.
natus, in Cathalogo Scriptorum dánatus.
Brit. Cent. 3. in Appendice ad Ro-
ger Chroland. *Simon Cantius ab
illis informatus, & ex caua quer-
cu, à qua Stochi cœpit cognomen
egreſſus, vita infeliciter acta pæni-
tentiã hominibus prædicabat, &c.*
Sub cuius generalis auſpicijs ere-
ctum Bruxellenſe Cœnobium eſt,
ab anno Domini 1249. tempore
Innocentij IV. Papæ, & Henrici III.
Ducis Brabantiæ, vt lapideum
in Clauſtro Cœnobij exaratum
indicat monumentum. Et Herbi-
polẽſe, anno 1252. conſtat erectũ.
Quaſi amęniſsimi enim horti cul-
tores languentes herbas, immiſſo
velut rore Carmelicolæ robora-
bant, deficientium plantarum
orbitatem germinibus nouis hæ-
redibus ſupplebant: vel parturiẽ-
tium ſemina florum excipientes
areolis, vt excreſcerẽt, mandabãt,
vbe-

vberiori fœcunditate fructificare faciebant, Gnaui peritiſsimi velut agricolæ agrum Eccleſiæ ad vſum delicias omni induſtria, labore, & ſudore prolatare, & colere omni ſtudio,& curaſatagebãt, quibus pro votis feliciter cuncta cedebant. Cumquè 20. annis Ordinem Carmel.ſanctiſsimè moderatus fuiſſet, clarus miraculis euolauit ad Superos Simon, anno Domini 1265. Burdegali in Vaſconia, pridiè Idus Maij: quę dies Carmelitis eſt ſacra, in qua de eo recitant Officium, & ſacerrimum reuerentur Patrem; per quem à Deipara ſignum ſuæ confraternitatis ſacrum meruere recipere ſcapulare, vt in 5. lectione Officij Commemorationis ſolemnis Virginis recitatur in Ordine. *Virgo inſigne ſacri ſcapularis, quod Beato Simoni Anglico prabuit, vt caleſti hac veſte Ordo ille ſacer dignoſceretur.* Sub quo ſalutari ſigno, quãplures magnorum ſtatuũ mares, & fœminæ, Imperatores, Reges, ac Duces ſua nomina ſacræ Carmeliticæ militiæ dare decreuerũt. Qui eius geſtatione, à diuerſis sũt mirabiliter languoribus curati, & Virginis ſubſidio ab ingruentibus periculis liberati. Sicut hac in poſterùm Ordo, vt primò enutritus Parẽte, mirum in modũm adoleuerat ab exordio protectus.

11 Nam cum propter Concilij Lateranenſis decretum prohibẽs; *nè quis de catero nouam Religionẽ inueniat*, capit. *Nemia*, de Relig. domib. in 6. Prælati Carmelitas anteà vehemẽter infeſtarent (cum anterioribus annis veniſſent ex Oriente quidam eremicolæ Carmeli) quaſi nouam Religionem erigerent; & ab Honorio III. antiquæ tunc Religionis ipſi peterẽt fulcimentum; quod propter eorũ æmulos Pontifex differebat concedere: Virgo Deipara, & pia Parens gremio amplexata ſuos clientes, amantiſsimè fouit: dubitanti Pontifici, an datis de confirmatione libellis annueret, per viſũ aſtitit: quod à ſuis filijs Carmelitis poſtulabatur, vt concederet commonefaciens, & nonnullos, qui petentibus aduerſabãtur, e mortuos in pœnam criminis, eſt teſtata. Qua re cõperta, ſub Pontificio diplomate, tenente Ordinis clauum Bertoldo II. Alberti Regulam Pontifex confirmauit Reatæ anno 1226. ſui Pontificatus anno 10. iij. kalendas Februarij. Cuius exemplar eſt in Conu. Toloſ. teſte Ioanne Groſsi; aliud in Lugdunenſi, teſte Ioanne Bacone, aliud fuit in Londonenſi, teſte Ioanne Borubi. Quam item Gregorius IX. confirmauit anno Domini 1230. ſui Pontificatus 3. Innocentius IV. declaratam eandem, correctam, & mitigatam confirmauit, anno Domini 1247. ſui Pontif. anno 5. Lugduni kalendis Septembris, vt habetur in regiſtro Archiuij Vatic. Innoc. IV. anno 5. fol. 465. Bulla 239. Quæ ſic mitigata dicitur Primitiua, reſpectu eiuſdem ab Eugenio IV. poſteà mitigatæ.

12 Septimus Generalis Prior Nicolaus Gallicus ſucceſsit Symoni anno Domini 1265. Toloſæ. Cuius tempore, anno 1268. vltima die Iunij Florentiæ Carmelitarum Eccleſia erecta eſt. Et huic Generali Rodulphus additur Alemanus Generalis VIII. Pariſijs anno Domini 1270. Et iſti Petrus Æmilianus adiungitur IX. Prior Generalis,

ralis Burdegali anno Dom. 1273. Gregorius X. anno Domini 1274. in Concilio Lugdunenſi confirmauit Ordinem, quia præceſsit Concilium Lateranenſe. *Eremitarum S. Auguſtin. & Carmel. Ordines, quorum Inſtitutio dictum Generale Conciliũ præceſsit, inſolido ſtatu volumus permanere, donec de ipſis aliter fuerit ordinatum. Intendimus enim tàm de ipſis, quàm de alijs non mendicantibus prouidere, prout animarum ſaluti, & eorum ſtatui videbitur expedire.* Sic Concilium, confirmans illos Ordines Mendicantes, & non Mẽdicantes quoad vſquè reformẽtur, cunctos enim Pontifex reformare decreuerat. Anno 1274. Rodulphus Fresburnus Nortumbrienſis, Angliæ Priuincialis obijt in Cœnobio Holdenſi miraculis coruſcus, vt ſcribit Pitſe s de Script. Angl. Auguſtanum Monaſterium in Germania anno 1275. obtentũ, monumenta tradunt. Et tria tunc in Anglia erecta Cœnobia, fidem facit Speculum Ordinis fol. 60. Anno Domini 1282. ſcripſere Pręſules terræ ſanctæ ad Summum Pontificem duas Epiſtolas, in quibus teſtificantur à tempore, quo memoria non extat, Carmelitas in terra ſancta extitiſſe inſtitutos. De quibus Vualdenſis, & Speculũ Ordinis. Alfonſus de la Cerda nepos Regis Alfonſi Sapientis, cum ſua coniuge Madalfa, nepte S. Ludouici Regis, anno 1290. in Caſtella, & Bæthica, multa Carmelitis Monaſteria donauit. Et in illo quod in Oppido de Gibraleon redditibus locuplex eis extruxit, tumulatur. Quo anno Cœnobium Cęſaraug. erectum, ſcribit Martinus Carrillo in Hiſtoria S. Valerij.

13. In Interpontificio Honorij IV. anno Domini 1287. in Capitulo Generali celebrato in Monte Peſſulano, ſub Petro de Æmeliano, in die S. Mariæ Magdalenæ, viuæ vocis oraculo conceſſa ab Honorio alba pallia, quæ à Tempore Homar reliquerant Carmelitæ, reſumpſerunt, & Barrata dimiſerũt. Quæ Nicolaus IV. anno Domini 1288. ſub Bulla plumbea confirmauit, & Bonifacius VIII. anno ſuo 1. contrà Canonic. Præmoſtrat. Quia à tempore Eliæ vſquè ad Homar, albis vtebantur pallijs Eliætani regulariter: vt conſtat ex Ioãne Hieroſolymitano; de Eſſenis docet Philo; de Antonio Athanaſius; de diſcipulis Pachomij Dionyſius Omoſenus; de ſuis diſcipulis Hieronymus. *Pannus itàq. veſter; etſi albus, & candidus, tamen groſſus, & vilis, &c.* In Regul. Monaſt. cap. 31.

14 Anno itàq. Domini 1290. in noſtros irruentes Sarraceni inexorabili gladio eos peremerunt, Monaſteria depopulata funditus incenderunt. Nec vlla maior tantę immanitatis occaſio, quàm varij pallij, quod ipſi noſtris obtruſerant, in album facta regreſsio, vt excuſſæ toto Carmelo, & Palæſtina monaſticæ ſedes ab impijſsimis Sarracenis fuerint. Tunc ſi quos gladius impiorum præterijt, ad Europæ non pauca iam erecta Cœnobia commigrauere: qualis fuit Guillelmus de Sãnico Eremita Carmeli, qui Hiſtoriam, vt oculatus teſtis retulit in Speculo Ordinis lib. 9. cap. 8. Vbi multa duratione perſtitit illa Ordinis, quæ in Oriente annis ſubſtiterat 2221. florida ætas, & iuuẽtus perfecta, vt Erardus

Rolenx dus Rolenuich ſcribit in Faſciculo temporum circa annum 1194. *Nobiliſſima ciuitas Acconenſis à Sarracenis deſtruitur: ac demùm Deifera Maria in Carmelo Monaſterium ad quatuor milliaria Ciuitati vicinum, ab eis igne crematur, Fratribus in eo degētibus perfidorum gladijs trucidatis. Et tūc, proh dolor!* Ordo *Carmelitarum mellificum locum ex toto perdidit, in quo à tempore Eliæ, & Eliſæi Prophetarum, duobus millibus ducentis viginti, & vno annis perſtiterant.* Etſi diuino fauente Numine, Virginis extiterit inconcuſſum Sacellū Carmeli; in quo Frater Antonius Suarez Monachum Græcum cum ſocio degere certè conſpexit. Brocardus ann. 1383. in ſuo Itinerario cap. 8. §. 1. &c. ait. *Illic eſt fons, vbi Prophetarum filij habitabant: nunc autem inhabitāt Fratres Ordinis Carmelitarum: ſuiq. cum eis ibidem.* Sic ille de Carmelo. Guillelmus Harlemēſis teſtatur, Carmeli Sacellū S.V.M. amplum valdè opere Moſayco elaboratum vidiſſe. Fr. Proſper. à Spiritu S. mihi retulit, rudera nūc extare ędificij magnifici, erectaſq. columnas pulcherrimè elaboratas.

5 Hoc anno 1290. Beatus Francus Grotti, virtutibus, & ſignis magnoperè decoratus, 11. die Decēbris ad cæleſtia excurrit Palatia; cuius ſacra oſſa Senis ſuprà Altare in eleganti teca coluntur. Et diuerſis Orbis partibus magni habetur florida Sanctorum corona, quæ his ſæculis Ordinis cinxit tempora. Albertus Drepranēſis Siculus, clariſsimus ſanctitate, qui Meſſanæ per annum 1297. vij. nonas Auguſti è corporis Ergaſtulo ſolutus ad Superos euolauit. Cuius ſanctitatem Angelicis vocibus in die funeris decantatam, Calixtus III. viuæ vocis Oraculo teſtificatam anno 1452. poſteritati reliquit. Quam ſuo diplomate Sixtus IV. anno 1476. pridiè kalendas Iunij, ſui Pontificatus anno 5. Eum inter Diuos referendo, declarauit. De eoq. propterea in Ordine ſolemne fit Officium cū Octaua. Petrus de Ganio D. Pariſienſis Prouincialis Lōbardiæ Genuæ colitur tumulatus venerabilis ab anno 1338. Petrus Thomas illuſtris vir ſanctitate, & miraculorum gloria cōſpicuus, Aquitanus, Epiſcopus Pactenſis, Archiepiſcopus Cretēſis, Patriarcha Conſtantinopolitanus, & Innocentij VI. & Vrbani V. Apoſtolicus Legatus, vt conſtat ex Bullis videndis in Archiuio Vaticano, poſt annum 1360. efflauit animam Cypri in Famaguſta. Cuius dies feſtus iv. Kalendas Februarij in Ordine celebratur. Andreas Corſinus Florentinus, ad habitum Carm. ſuſceptus per Hieronym. Melioratum Prouincialem Tuſciæ, Epiſcopus Feſulanus vir vndequaquè mirabilis, in cæleſtem eſt tranſlatus Paradiſum an. 1373. poſtridiè nonas Ianuarij; ab Vrbano VIII. anno 1629. x kal. Maij ſolemni canonizationis ritu in Sāct. numer. eſt relatus; de quo ſolēne habetur Officiū in Ordine Carm. iij. Kalendas Februarij. Theodoricus Alemanus coruſcus miraculis, Venetijs iacet, ex quo pergit ad supernā Patriam poſt an. 1371. quo claruit. Auertanus Gallus Lemouicenſis miraculorum gloria notus, cum Romeo ſocio, in Sacriſtia Cathedralis Lucenſis in vene-

veneratione habentur. Obijt ille anno 1380. & colitur in Ordine Carmel. 6. Kalendas Martij. Angela filia Regis Bohemiæ illuſtrat Pragam. Ioanna, & Anna Toloſam ſacrant. Blaſius Epiſcopus Senarū ſuam Vrbem condecorat. Et Senenſis Martyr Franciſcus ſuis oſſibus Cremonam ditat.

16 Hi cum præclariſsimis alijs viris, quos ſub ſilentio veneror, ne opus excreſcat in immenſum, Carmeli ſobolem exornarunt, cū poſt Petrum Æmilianum, Ordinē eſt moderatus Raymundus de Inſulis Toloſanus. 10. P. Gen. Burdegali ann. Domini 1294. Gerardus de Bononia Italus 11. P. Gen. Brugis anno Domini 1297. vſquè ad 1317. quo efflauit animā Auenione; Guido de Perpiniano, 12. P. Gen. Burdegali Anno Dñi 1318. Epiſc. Maioricarum, poſteà Elnenſis. Ioannes de Alerio Toloſanus, 13. P. Gen. in Monte Peſulano anno Domini 1321. Petrus de Caſa Lemouicis in Gallia, 14. P. Gen. Valencenis anno D. 1330. vir miraculoſus, Epiſcopus Vaſionenſis, Pontificis Confeſſarius, dictæ Eccleſiæ adminiſtrator; ac Patriarcha Hieroſolym. Petrus Rainaudus de Graſſa, Tarſacius, 15. P. Gen. Lugduni an. D. 1342. Ioannes Balliſtarius Maioricenſis, 16. P. Gen. Burdegali anno D. 1358. vſq. ad 1374. cum ſequenti anno Bernardus Olenſis Hiſpanus, 17. P. G. inſtituitur. Per quæ ſæcla à Ioanne XXII. an. ſuo 6. Auenione Bullā dictam vulgò Sabbatinam conceſſam Carm. fert traditio. Et tunc Iacobus Fornerius, ſiuè Furnius è Carmelitico Ordine, aſſumptus Abbas Ciſtercienſis, indè Cardinalis tituli S. Priſcæ, Pontifex eſt creatus, Benedictus XII. nuncupatus anno Domini 1335. Tunc Ioānes de Baccone in Anglia Theologorum ſuæ ætatis facilè Princeps. Petrus de Bereto à Confeſsionibus Clementis VI. Epiſc. Vaſionēſis. Simon Ketus de Craimond, Epiſc. Pictauienſis, & Patriarcha Antiochenus floruere.

17 Secutus eſt tempore Eccleſiæ ſchiſmatis, Bernardum Olenſem, Michael Ayguanis Bononienſis, 18. P. Gen. anno Domini 1381. Et huic Ioannes Raude ſubrogatus Mediolanenſis, 19. P. Gen. in Cap. Brixienſi anno Domini 1387. Cui Matthæus de Bononia, 20. P. Gen. anno Domini 1405. ſucceſsit, qui partem veri ſequebantur Pontificis. Alterius partialitatis, Præpoſiti Raymundus Vacquerij, Auenione anno Domini 1384. & Ioannes Groſsi ex Occitania Gallus, anno 1389. Perpiniani renunciati ſunt. Sed anno 1411. Bononiæ, Prior Generalis hic Ioannes electus totius Ord. fuit, 21. Generalis, renunciāte Matthæo cū ipſo. Cui Bartholomæus Rocqualius, 22. P. Gen. Nanneti in Britannia anno Domini 1430. additus eſt. Cuius tempore fuit celebris Thomas Vualdenſis, Anglus à Confeſſion. Henric. V. Reg. Angl. obijt Rothomagi, anno 1430. Beatuſquè à pluribus compellatur. Nonius itē Aluarez Pereira Spatharius Regis, & Comes Stabilis Luſitaniæ, cuius Epitaphium eſt.

Status Ordinis à Bernardo ad Bartholomæū Rocqualis.

Qui Luſitaniæ ſupremo munere gentis,
Militiæ functus, officioq. Ducis,
Et Bargāciaci generis Stēm. Auth. Regibus, & multis fōs, & origo ſuit
Exhauſtis poſtquam bellis, ſceptriſq. relictis,

Vnus

Digitized by Google

Vnus Carmeli de grege factus erã.

Obijt cum opinione ſanctitatis, profeſſus in Ordine, an. 1431. & in latere ſummi Altaris Cœnobij ſui tumulatus eſt. Aſſumpto Rocqualio in Epiſcopũ Maſſilien. Ioannes Facy Auenionenſis, 23. P. Gen. primò à Pontifice cõſtitutus, deindè ab Ordine Rauenſpurgi in Alſatia, ann. Domini 1414. poſteà Epiſcopus Regenſis, Gallicè Riez. Poſt cuius aſſumptionem, Vicarius Generalis Paulus de Viſconte Ordinem gubernauit an. D. 1447.

Bartholomæi Rocqualij tempore, Eugenius IV. Regulam mitigauit Alberti, priùs mitigatam ab Innocentio IV. quia vt in Epiſt. ad Euſtochium Hieronymus atteſtatur: *Nulla tàm ſancta, tàm iuſta, & diù prouiſa eſt Inſtitutio, quæ in futurum plurimos non patiatur defectus, quin aliquãdò correctione indigeat.* Cauſas mitigationis huius, & motiuum ſic Põtifex expreſſit in Bulla. *Hieron.*

Vt Religiones ipſa præſertim à Sede Apoſtolica approbata, in ſuo vigore perdurent, prout temporis penſata qualitate, in Domino proſpicit expedire, libenter impendis ſua ſolicitudinis partes. Sanè cum ſit nobis pro parte dilectorum filiorum Ioannis Facy Magiſt. Pr. General. ac Prouincialium, & Claustralium Priorum, & vniuerſorum Fratrum B. M. de Mon. Carm. nuper expoſitum, quòd in certis Capitulis Regulæ, Fratribus dicti Ordinis per bonæ memoriæ Albertum Patri. Hieroſ. tradita, inter cætera habetur expreſsè quod Fratres prædicti Ordinis ab eſu carnium abſtineant, niſi pro infirmitate, vel debilitatis remedio ſumantur. Eiſdem etiam, quòd ſingulis diebus, Dominicis dumtaxat exceptis à feſto Exaltationis S. Crucis vſquè ad feſtiuitatem Reſurrectionis D. N. Ieſu Chriſti ieiunare teneantur. Quòdq. ſinguli eorum manere debeant in cellulis ſuis diè, ac nocte in lege Domini meditantes, ac in Orationibus vigilantes præcipitur. Et propterea nonnulli ipſius Ordinis profeſſores propter arctitudinem, & rigoroſitatem Regula huiuſmodi, tàm ex fragilitate humana, quàm ex debilitate corporea, nequentes eandem Regulam obſeruare, diſpendium ſuæ ſalutis incurrant. Quodq. plures etiam aſperitatem huiuſmodi pertimeſcentes, ab ingreſſu eiuſdem Ordinis retrahantur. Nos verò, qui plantare Religionem ſacram, & plantatam modis omnibus fouere, intenſis deſiderijs affectamus, ſuper hoc quantum nobis eſt poſſibile prouidere ſalubriter cupientes, & rigorem huiuſmodi quadam temperie mitigantes, ac Regulam ipſam moderantes. Apoſtol. Author. tenore præſentium ſtatuimus, ordinamus, & concedimus: quòd dicti Ordinis profeſſores qui nũc ſunt, & pro tempore erunt, tribus dũtaxat diebus ſingularũ ſeptimanarum, etiam quibus, vt præfertur ieiunare iuxtà eandem Regulam ſunt adſtricti, præterquam in Aduentu, & in Quadrageſima, & alijs generalibus prohibitis diebus, carnibus veſci: ac horis congruis in eorum Eccleſijs, & earum clauſtris, ac per illorum ambitus manere, & deambulare liberè, & licitè valeant, &c. D. R. apud S. P. anno Incarnat. Domini 1431. xv. Kalendas Martij. Pontif. noſt. an. 1.

Tunc Ioannem Facy, non Generalem, ſed Procuratorem Generalem Ordinis fuiſſe conſtat ex quodam inſtrumento publico, in quo hæc verba leguntur. *Ad venerabilis viri M. Ioannis Spaſerÿ dicti ſacri Baſilienſis Concilÿ Fiſcalis, ac R. P. M. Ioannis Facy in ſacra Pagina Mag. & Generalis Ordinis B. Mariæ de Mõte Carmelo Syndici, & Procuratoris inſtantiam, &c.* Temporis penſata qualitas exigit diſpenſationem in Regulæ quibuſdam Capitibus. Cauſa, eſt *paupertas Religionis in ſtatu Mendicantis*, in quo tenetur Religioſus ſtudere, prędicare, confeſsiones excipere, &c. Nam cum propter egeſtatem, tunc non poſſet vnicuique apta cellula deputari, in qua ſolus maneret, nec ex piſcibus cibus parari: & propte-

red

rea nonnulli Regulæ Profeſſores propter arctitudinem; & rigoroſitatem Regulæ, tàm ex fragilitate humana, quàm ex debilitate corporea cùm nequirêt eandem Regulam obſeruare, diſpendium ſuæ ſalutis incurrebant: & eiuſmodi aſperitatem pertimeſcentes, ab eiuſdem Ordinis ingreſſu retrahebantur alij; idcircò conceſſum eſt, vt è cellulis horis competentibus egredi poſſent Monachi, & per ambitus ſpaciari Conuentus, ac tribus diebus in Hebdomoda veſci carnibus. Hæc fuit in Regula diſpenſatio, non correctio, vt fuit alia Innocentij: Ideò prout fuit ab Alberto condita, non eſt amplius in Religione obſeruata, quia ex præcepto Pontificis eſt correcta: tamen ſtante mitigatione Eugenij, eſt ſemper Regula Alberti obſeruata in Religione, prout correcta ab Innocẽtio: quia diſpenſationem Regulæ recipere, liberum fuit Prouincijs, non autem correctionem. Ea propter, quamuis Prouinciæ Occidentales reciperent diſpenſationem Eugenij in Regula facta, ob prædictas rationes, tamen Prouincia Terræ ſanctæ in Cypro, Regulam ſemper obſeruauit Alberti abſquè eiuſmodi mitigatione, vt fide digni teſtes ex noſtris Græci Siciliam aduentantes, in aggreſsione Turcarum, teſtati ſunt, traditq. Gratiam in diſciplina regul. c. 5. §. 5. & antè Regni illius depopulationem, in Conuentu montis Olíueti in Lyguria propè Genuam fundato, à noſtris Regula ſinè tali mitigatione obſeruatur à tẽpore Leonis X. anno Domini 1514. vſquè modò: & in Congregatione Diſcalceatorum ab anno 1562. in fœminis, & ab anno 1568. in viris eſt ſtrictiùs Regula correcta, declarata, & mitigata ab Innocentio, ſinè diſpenſatione mitigationis Eugenij retenta, quam nunc etiam ex noſtris obſeruãtibus profitentur Religioſi Congregationis Mõtis ſancti, in Sicilia erectæ ab anno Domini 1621.

Ne credas in hoc mitigationis ſtatu, feruorem extinctum exarſi ſpiritus defeciſſe Eliætani: Vndè in Bullis, poſt mitigationem Religioni conceſſis, de ipſorum ſpiritu hæc Pontifices ſunt teſtati. Eugenius IV. *Vniuerſi Fratres Ordinis glorioſiſſimæ ſemper Virginis Mariæ de monte Carmelo mundanis abiectis illecebris deuotum Deo, & ſedulum exhibent Altiſſimo famulatum, &c.* Sixtus IV. *Attendentes vberes fructus, quos dictus Ordo multa refulgens gloria meritorum, & gratia redolens ſanctitatis in agro militantis Eccleſiæ, in propagatione Religionis, & fidei Orthodoxæ, hactenùs produxit virtliter, & producit, ac in futurum producturum ſpe firma tenemus. Pro fidei Orthodoxæ dilatatione continuè indefeſſèq. laborant: fructuſq. afferunt in Eccleſia Dei ſalutares, &c.* Iulius II. *Percipiẽtes, quòd ipſe Ordo in horto militantis Eccleſiæ fundatus, adiuuante Dei Genitrice, quamplures, ſalubreſq. fructus ad ipſius Eccleſiæ fundamentum & animarum ſalutem indies producere non ceſſat, &c.* Et magna ſpiritualiũ virorum agmina probant præclara: reformatiſsimæ familiæ, & exortæ diuerſis his temporibus Congregationes indicant: vigilantiſsimi Eccleſiæ Præſules: miraculis præfulgentes promiſcui ſexus

Eug. IV.

Sixtus IV.

Iulius II

oſtendunt athletæ: vtriuſque ſapiētiæ gloria viri eruditiſsimi decorati, ac Doctoratus infula inſigniti: Theologiæ, & Philoſophiæ in florentiſsimis Vniuerſitatibus profeſſores, & concionatores eximij arguunt, de quibus Hiſtorici in ſuis Annalibus. Talis eſt Staniſlaus Poſnanienſis Polonus, martyrio deditus anno 1420. Iacobinus de Creuacorio Pedemontanus, miraculis clarus, Vercellis cultus ab anno 1470. Franciſca de Ambaſia Duciſſa Britanniæ vidua Nanneti monialis Carmelitana, virtutibus ſingularis anno 1485. Antonius de Ianua Italus in Regno Garnatæ, per hæc tempora à Sarracenis exagitatus. Bartholomæus Fanti, Prophetiæ dono inſignitus, adhuc corpore integro ab an. 1490. miraculis coruſcus Mātuæ claret. Vbi monialis Carmel. Arcangela de Tridino venerabilis eſt. Ioānes Banegas Complutenſis, ignibus pro Chriſti fide viuus à Turcis Argellio traditus. Ludouicus Rabata Siculus, ſagitta confoſſus, miraculis inſignis demonſtratur, ab anno 1503. Bartholomæus Grau, cum ſocio Paulo, Argellio igne conſumptus an. 1566. Antonius de Alcamo Siculus illuſtris virtutibus, Gibellinæ anno 1544. cum opinione ſanctitatis, inſignis abiuit in pace. Antonius Rape Flander miraculis enitens exceſsit e vita anno 1508. Petrus Lupus ab Hæreticis trucidatus anno 1578. Ioannes Conſobrinus Luſitanus Epiſc. Exitanēſis, veneno ab Hęreticis abſumptus, Stephanus à Purificatione Luſitanus, miraculis celebris an. 1617. enituit. Sebaſtianus Caltabellota an. 1606. Siculus exceſsit e vita Beatus reputatus.

Nam exceſſus rigoris, & auſteritatis, Status nō probat maiorem perfectionem, vt ex S. Auguſtino, & D. Thoma deducit Suarez to. 2. in 3. partem quæſt. 40. art. 3. diſput. 28. ſect. 3. §. *Ex quo præterea*. Quanquàm enim auſteritas vitæ multum ad perfectionē conferat, & quodammodò ſit neceſſaria, non tamen ab illa eſt ſumēda primariò Regula perfectionis; ità vt Inſtitutum vitæ Religioſæ eo perfectius cenſeatur abſolutè, quò maiorem vitæ auſteritatem profitetur: cùm auſteritas non ſit neceſſaria ad perfectionem propter ſe, ſed vt medium ad charitatem Dei, & proximi comparandam, vt tradit D. Th. 2. 2. quæſt. 184. art. 3. & docuit Abbas Moyſes in Caſſiano Collat. 1. cap. 7. *Ieiunia, vigilia, meditatio Scripturarum, nuditas, ac priuatio omnium facultatum, non perfectio, ſed perfectionis inſtrumenta ſunt*. Quarè ſi de his medijs aliquid remittatur, quia charitas Dei, vel proximi neceſsitas id poſtulat; & adhibeantur alia media, quæ iudicantur magis neceſſaria, & opportuna in aliquo euentu, inſpectis circumſtantijs finis, & actionum, quæ non poſſunt cum illa ſumma ſeueritate coniungi, ſpectata tunc humana fragilitate, hæc auſteritatis remiſsio nihil adimit per ſe de Status præſtantia: ſed ea non obſtante, tantò poterit eſſe maior perfectio, quātò media magis proportionata, inſpectis temporum circunſtantijs. Sic ex mitigatione abſtinentiæ, & clauſuræ Regulæ Alberti, ſtatus mitigationis Ordinis Carmelitarum, non arguitur imperfectio, reſpectu alterius ſtatus; cum media aptiſsima adminuenta

Suarez.

Abbas Moyses

uenta ſint ad finem proximum Religionis conſequendum, inſpectis circunſtantijs temporum, nationum, ſubiectorum, &c. cnm eadem ſubſtantialiter inuariata Regula, vt probat Hieron. Gratian. noſter Hiſpanus doctiſsimus & religioſiſsimus vir, in diſciplina regul. 1. parte c.5.§.5. qui Bruxellis obijt cum opin. ſingul. virt. anno 1619. Etſi calceatus, vti Protoparentes noſtri calceati incedebãt, vt cõſtat ex Epiſtola Baſilij 17. *Sufficiebat mibi ad certitudinem craſſa veſtis, & cingulum, & de corio impolita calceamenta.*

Status Ordin à Bartholomæo ad Theodorum Stratium.

18 Ioannes Soreth XXIV. P. Generalis Cadomẽſis Normanus, Auenione anno Domini 1451 clanum obtinuit moderaminis Ordinis, & Andegauis eſt deſideratus, anno Domini 1471. præſtantiſsimus Eccleſiæ Dei Sacerdos virtutibus clarns. Cuius tempore Pius II. facultatem Generali conceſsit diſpenſandi in ieiunio dierum, quibus fuit indultum ab Eugenio comedere carnes, Mantuæ anno Domini 1459. ſui Pontif. 2. Chriſtophorns Martignonus Brixienſis, Aſtæ XXV. P. Generalis anno 1472. Legatns Sixti IV. ad Federicum Imperatorem ſecutus eſt: obijt Romæ anno 1481. cuius tempore anno 1475. Ioannes Hex Brabant. Epiſc. Hieropolitanus, Carmelita præclarus, e vinis ſublatus eſt. In Generalis locũ renũciatus Pontins Raynaudi XXVI. P. Generalis anno Domini 1482. Auenione, & ibi ſublatus an. 1503. Poſt quem Petrus Terraſſe Hiſpanus XXVII. P. Generalis Placentiæ anno Domini 150, creatus anno 1512. deſideratur. Cui ſucceſſit Baptiſta Hiſpaniolus Mantuanus XXVIII. P. Generalis Romæ anno Domini 1513. Cuius integrum repertum cadauer adhùc pia colitur veneratione. Sed poſt tres annos ſui regiminis Bernardinus Landuccius Senenſis XXIX. P. Generalis Senis anno Domini 1517. ſublimatus Romæ an. 1523. nobis ampntatur. Et inauguratus eſt Nicolaus Audet Cyprus XXX. P. Generalis Venetijs anno Dom. 1524. e viuis ſublatus Romæ anno 1562. Tunc anno Domini 1540. ſex Angliæ clariſsimæ Carmelitarum Prouinciæ in fidei iactura, perierunt, ſupellectilia, Bibliothecæ, & Archiuia ditiſsima, in hoc afflictiſsimo, & perturbatiſsimo rerum omnium ſtatn, cùm vera Religio, pietas, & eruditio in Anglicana Eccleſia iacturam fecerunt. Arſerunt paſsim inſtructiſſimæ Bibliothecæ, diſcerpti ſunt optimi Authores, perierunt, ac diſsipatæ ſunt benè conſtitutæ ſcholæ, conturbatæ diſciplinæ, & ingenuæ illius infeliciſsimi Regni artes defluxernnt. Nec multò poſt antiquiſsima Prouincia Terrę ſanctæ nuncupata, in Cypro, fidei hoſtium irruptione, iacturam fecit. Bone Deus, quis ſæcli huius religioſiſsimos, & eruditiſsimos enarrabit viros Eccleſiæ, & Ordinis luminaria clariſsima? Sed quis Hiſtoricorum ipſis ſua monimenta non ditat?

19 Propero ad ſeriem Ordinis intexẽdam, nè illam interrũpere, dum contendo nectere, videar. Ioannes Baptiſta Rubeus, nobilis Rauẽnas XXXI. P. Generalis Romæ anno Dom. 1564. Ordinem regendũ obtinuit, Pontificis Orator ad Duciſſam Vrbini, emigrauit ad ſupernam patriam an. 1578. Quẽ

excepit Ioannes Baptiſta Caphardus Senenſis XXXII. P. Generalis Romæ anno Domini 1580. obijt Senis anno 1592. Sub his temporibus Ioanna Stapella Regij in Italia Monialis, clara miraculis obijt anno 1591. cuius cadauer poſteà integrum repertum honoratur ſublimi loco. Tunc in Conuentu Annunciationis Carmelitarum Obſeruātiæ, ſub mitigatione, Abulæ in Hiſpania florebat Thereſia de Ahumada, viginti ſeptem annis in illo Cœnobio inſtituta, in quo diuinis fulgoribus illuſtrata, & in benedictionibus præuenta dulcedinis, in eodem Inſtituto manens, & Regula, reformationem Religionis inuenit: cuius primum fœminarum erexit Cœnobium Abulæ die 24. Auguſti anno Domini 1561. cum viginti duabus ſororibus Obſeruantiæ: & ſeptem poſt annos, ad ipſius inſtantiam Magiſter Antonius de Heredia Prior Conuentus Carmel. Metinæ del Campo, & Frater Ioannes de la Cruz Diaconus, Obſeruantes Carmelicolæ primum virorum Excalceatorum Monaſterium inſtituerunt, anno Domini 1568. die 28. Nouembris in Oppido Duruelo, Diœceſis Abulenſis. Secundus Prior fuit Paſtranæ, Mag. Baltaſar Nieto, cum quo Excalceati ſunt ex Obſeruantibus mitigatis, Mag. Ferdinandus de Medina, Lucas de Cælis, Eſpinel Catalanus Petrus Tribiño, Petrus Muriel cum alijs, ex quibus de Obſeruantibus mitigatis ædificiū Thereſiæ ſanctiſsimæ creuit ampliſſimum vſquè in Prouinciam, annis duodecim, quibus ſub Prouīcialis Obſeruantiæ obedientia degebāt.

Et ſub obedientia Caphardi Thereſia, nuncupata iam de Ieſu, miraculis illuſtriſsima euolauit ad cæleſtem Patriam, anno Domini 1582. Aluæ Torreſy. Fr. Ioannes de la Cruz Vbetæ Diœceſis Giennenſis, anno Domini 1591. die 14. Decembris, Fr. Antonius de Heredia, iam de Ieſu, Menouæ, vulgò Velezmalaga in pace requieuere. Et Beata iam ab anno 1615. Thereſia, ſolemni canonizationis ritu à Gregorio X V. in Sanct. numer. eſt relata, anno 1622. vij. Idus Maij, ſitq. de ea ſolemne Officium die 15. Octobris cum octaua. Succeſſit Caphardo Ioannes Stephanus Chizzola Cremonēſis XXXIII. P. Generalis anno Domini 1593. Cremonæ. Et huic Enricus Silnius Aſtenſis XXXIV. P. Generalis Romæ ſubrogatus an. Dñi. 1609. Epiſcopus poſteà Aeporediæ, & Orator Romæ Ducis Sabaudiæ Caroli Emanuelis ad Summum Pontificem: egit animam an. 1612. Et huic Sebaſtianus Fantonus Prçneſtinus XXXV. P. Generalis Romæ anno Domini 1613. ſubſtitutus, & anno 1623. moritur in ſuo nidulo in requie exoptanda. Gregorius Canalius Venetus XXXVI. P. Generalis Romæ anno Domini 1625. inauguratus eſt, abiuit in pace anno Domini 1631. Romæ. Et Theodorus Stratius Cremonēſis, ab Vrbano VIII. inſtitutus P. Generalis XXXVII. Romæ anno Domini 1632. die 23. Decembris, Ordine poſtulante. Qui vt de noſtra Hiſpania eſt benemeritus: quòd Ordinis Prouincias eius Viſitator Generalis feliciter inſtaurauit: & quòd ſub protectione ſint Regis Catholici, cui ſe addictiſſimū gloriatur: Obtinuit ideò ab Vrbano VIII. Pōt. Max. Romæ

an.

an. 12. ſui Pontif.& Domini 1634. die 26. Auguſti, facultatem, vt Generalis Ordinis Prior admittere valeat Hiſpaniæ, & Luſitaniæ Magiſtros ad Lauream Doctoratus ſumendam in Collegio Salmãticenſi Carmelitico, D. Andreæ ſacro. Pro Conuentibusq.antiquæ obſeruantiæ reformatis Conſtitutiones ab eodem Pont. confirmatas an. Domini 1636. per Ordinem euulgauit. Conſecro ſilentio tanti Præſulis reliqua geſta mira,nè viuẽtibus aſſentari dicar.

His ſæculis anno 1566. Princeps HugonotorumCœnobium totum Lunelli Franciæ deleuit, Monachosq.in odiũ fidei interemit. Petrus Angelus Cernouichius, ex domo Angelica Paleologa, ſtirpis Imperatoris Conſtantini Magni, filius Eliæ Ducis Salonæ,& Elenæ, Caſtriotæ in Brundiſino Cœnobio Prouinciæ Apuliæ in vita ſpirituali probè inſtitutus, Prior Conuentus Baroli, à Principe Macedoniæ ſuo fratre miſſus in Hiſpaniam ad Philippum II. Regem Catholicũ, in oppido de Torrente propè Valentiam efflauit animam an.1581. poſtridiè Nonas Octobris, & Valentiæ apud Obſeruãtes Carmelitas ſepultus, multis coruſcat miraculis, vt ſcribit Petrus Caluus Dominicanus, & Doctor Iaime Conchillos Rector oppidi de Torrente. Vitam eius ſcripſit Chriſtophorus Syluestranus. In prædicto Capitulo Cremon. an.1593. Excalceatorum Patrum ampliſſima Familia,proprium Generalem Præpoſitum obtinuit, Clementis VIII. facultate. Qui ex illis Patribus quoſdam miſit ad Scyliabam Regem Perſarum, cum Epiſt. quæ habetur in 4.par. Pontifical. Doctoris Babiæ in fine vitæ Leonis II. Et illis euntibus in viſu apparuiſſe ſæpiùs in Eccleſia, in precibus Veſpertinis Chriſticolis occupatis, in populo Soriano Prophetam noſtrumEliam in proprio habitu Carmelitico; & tali viſione confortatos, ac ſpiritu roboratos, multos ex Perſis adChriſti fidem deduxiſſe, qui fuerunt poſtmodùm martyrio laureati, teſtificatus eſt mihi Romæ Frater Proſperus à Spiritu ſancto, Prior Conuẽtus Haſpan Perſianæ curiæ, nunc Vicarius Conuentus Montis Carmeli. De quibus Grauina, Grauina. de Florenti Statu Sac. Relig. *Carmelitæ Diſcalceati illuſtris portio gregis Chriſti, Angeli veloces in miniſteriũ miſſi propter eos,qui hæreditatem capiunt ſalutis, tanquàm naues cæleſtia poma portantes, non contenti inter domeſticos parietes ſibi ſolis incumbere, ſed proximorum ſaluti intendere, ad portus voluntatis eorum applicuerunt, Gentium ſcilicèt, & infidelių conuerſioni incumbendo. Egregiam ea in re nauarunt operã. Didacus de SS. Sacramento, Franciſcus à Ieſu in Regno Congi prædicatione, & exemplo ad Chriſtũ innumeros populos adducentes. Hos imitati Paulus Symon à Ieſu Maria, Thadæus de S.Eliſeo, Vincentius de S.Franc. à Clemente VIII. in Perſidem miſſi, locupletes manipulos in agrum Dominicum importarunt. Mirum certè præſagium, vt ex hac miſſione per lapidẽ prædicationis Apoſtolicæ, qui omnia Regna confregit, iterùm Perſici Regni reliquias horum, & aliorũ miniſtrorum prædicatione, in pulnerem redigendos. O lapides precioſos, quos in fundamento cæleſtis*

ſtis ædificij pariter poſuit diuinus Architectus, dum ſuper ipſorum prædicationis, renaſcentis Eccleſiæ ſtructura locatur. O ciues Sanctorum, & domeſtici Dei ſuperædificatos ſuper fundamentum Apoſtolorum, & Prophetarum! cum Inſtituti veſtri nedùm de Elia, & Eliſæo, ſed, & de Andrea Apoſtolo, de Ioanne Euangeliſta, Marco, & alijs meritò glorientur!

20 Peruenerunt igitur iam Carmelitæ Apameā, & Acconē, Montē necnon ipſum incoluere Carmeli, vt Prophetia adimpleretur Hildegardis Virginis Ordinis S. Benedicti in libro Poſtremę perſecutionis Chriſtianæ, cap. *Filia Sion*. Cuius ſcripta Eugenius III. in Cōcilio Treuerenſi probauit. *Venient equi varij coloris, quorum egreſſio ab Oriente in Occidentem: Sed mutato vellere paulatim incedent. Horum progreſſio ab Occidente in Orientem. Hi primi, & nouiſſimi.* Venerunt Carmelitæ ab Oriēte variatis pallijs, quæ tēpore Honorij IV. mutauerūt in alba; & iam mutato vellere, paulatim incedentes ab Occidente redeunt in Orientem. Hi ſunt primi, & erunt nouiſſimi. Nam ſecundùm Philoſoph. Primum viuens eſt vltimum moriens. Et cum Eliætana Familia prima monaſticè vixerit, in myſtico Eccleſiæ corpore, vltimum erit moriens cum ſuo Inſtitutore in fine ſæclorum. Henricus IV. Rex Gallorum, Ordinē Militarem inſtituit B. V. M. de Monte Carmelo, approbatum à Paulo V. anno 1608. ſui Pontificatus anno 3. Bulla habetur Tom. 3. Bullarum Pontif. Laertij Cherubini. Paulus V. decretum de publicanda edidit Bulla Sabbatina, quod incipit. *Patribus Carmelitis, &c.* datum Romæ anno 1613. 3. Idus Februarij; in generali Inquiſitione publicatum: & eodem ann. ix. kalendas Maias euulgatū Oliſſypone? In cuius Carmelitarū Archiuio aſſeruatur. Maria Magdalena de Pazzi in Cœnobio Angelorum Carmelitico profeſſa, de corporis eſt Ergaſtulo ſoluta Florentiæ anno Domini 1607. viij. kalendas Iunij, ſignis, & prodigijs admirabilis, ab Vrbano VIII. anno Domini 1627. beatorum florum calatho colligata, propoſita eſt veneranda; de qua fit Officium in Ordine, vj. Nonas Maij. Reformatæ noſtræ Familiæ Excalceatæ primus Præpoſitus Generalis totius Congregationis fuit Elias à S. Martino anno Domini 1594. cū ab anno 1583. fuiſſet Vicarius Generalis, ſub obedientia tamē Prioris Generalis totius Ordinis, ſuper quinque Prouincias reformatæ Congregationis Nicolaus Doria Genuenſis, compellatus à Ieſu Maria: Et eiuſdem Congregationis Nudipedum noſtrorum Patrum fuit primus Epiſcopus Perſianus Aſpanenſis creatus Frater Ioannes de S. Thadæo, Patria Calagurritanus, de Conuentu de Vergara, Generalis Vicarius Patriarchalis S. Ciuitatis Hieruſalem. Qui cum ad Philippum IV. Hiſpaniarū Regē Legatus à Rege Perſarum, Leridam, vrbem Cathaloniæ perueniſſet, in Cōuentu Carmelitarum Obſeruantiæ ſuam obſeruantiſſimam animam Deo reddidit, iij. Nonas Septembris, anno Dñi. 1633. ætatis ſuæ 60. vbi ſepultus eſt ad Altare maximum, ad cornu Epiſtolæ. Cui in dignitate ſucceſſit M. Timothæus Perez de Var-

Hildegar.

Vargas ex Carmelitis Obſeruantibus Siculus ſapientiſſimus. Anno 1552. efflauit animam Didacus Matthiæ AbulenſisCarmelitaObſeruantiæ,quã S.Tereſia in Cælum deferri vidit. Ioannes Sãctius Valentinus inſignis virtutibus habetur anno 1608. Ignatius Luſitanus 1617. Michael de la Fuente anno 1625. Toletanus, cum ſanctis viris multis alijs Hiſpanis, Italis, & Gallis. Religionis hylum texui, & ſeriem depinxi, quantum in me ingenijeſt celeritati conſulendo; vt infidus, ceù oculis patenter inſpiciat, haud noſtrates Prioribus abſimiles fuiſſe Monachos poſteriores: quia ſi vox aures ſolummodò titillat reddit tamen mentis ſcriptura oculos, acutiores. Et ſi adhùc extiterint, qui tantò veritatis fonti tenebras offundere tentarint, videant iam, vel lippiẽtibusoculis certaAſſerti, Oraculorum ſubiecta ipſis oculis propugnacula.

ARTICVLVS III.

Varijs Oraculis Carmelitanus Ordo probatur Eliætanus.

1 *ReuelatioVirginis PetroThomæ.*
2 *PrænunciumIoachimiAbbatis.*
3 *ApparitioVirginis facta Ioãni XXII. vt ſit ſuſtinenda.*

CVm ad annum 1350. vt ſcribit Genebrardus, & Tritemius in Hiſtoria Hirſaugẽſi, adeò ſæua graſſaretur Epidemiæ depopulatio, & immanis diræ peſtis infectio ſerperet, vt multis in locis vix decimæ hominum pepercerit multitudini. Cernens Beatiſsimus Petrus Thomas ſui Ordinis deplorandum excidium, & pro ipſius perſiſtentia deprecatus Virginem,meruit ab ipſa Deipara hæc verba audire. *Petre non timeas, quia durabit in finem ſæculi Religio veſtra; nam & pro ea ſupplicauit Filio meo primus Ordinis Patronus Elias inTransfiguratione, & impetrauit: & ego ero ei ſimiliter patrocinium fidele.* Hæc Virgo. Vt in Speculo Car. cap.4. teſtatur S. Petri Comes indiuiduus Ioãnes Hildehems Saxonius Patria, Carmelitanus Scriptor per annum 1370. vt ſcribunt Tritemius, & Poſſeuinus. Quis ſanctiſsimi huius viri Oraculo inficias ibit? vt atteſtari audeat, noſtros Carmelicolas prolem non extare ſobolis Eliætanæ? Quis vel HildegardisSanctimonialis Benedictinæ, præcitatum ſuprà, abnegabit pronunciatum de equis varijs, quos fuiſſe primos, & futuros aſſeuerat ſic nouiſsimos?

2 Lege iam IoachimiAbbatisFlorenſis Benedictini in c.14.Apocalypſis huius prænunciũ ſingulare. *Surget Ordo, qui videtur nouus, & non eſt. Induti nigris veſtibus, & deſuper accincti zona pellicea. Hi creſcent, & fama eorum diuulgabitur: & prædicabunt fidem, quam & defendent vſquè ad mundi conſummationem in ſpiritu, & virtute Eliæ. Qui erit Ordo Eremitarum æmulantium vit am Angelorum. Quorum vita erit quaſi ignis ardens in amore, & zelo Dei ad comburendum ſpinas, & tribulos; hoc eſt ad conſumendum, & extinguendum perniciosſam vitam prauorum;nè mali amplius abutãtur Dei patientia.* Hæc Ioachimus in ſpiritu loquitur de Ordine Ere-

X 4 mita-

mitarum, qui in numero Ordinũ quartus eſt, quia quarto tempore Eccleſiæ claruit, ideſt tempore *Eliæ, Eliſæi, & filiorum Prophetarum*, vt ipſe Abbas explicat in principio quartæ partis libri. Et c. 2. indicans apertionem ſigilli quarti, ait: *In tempore, quo Elias, & Eliſæus claruerunt in Iſrael, & filij Prophetarum in Hierico, & Bethel, &c.* Quo item tempore apertionis, ſubdit. *Inuentæ ſunt reliquiæ in populo Græcorum, & viri probatiſſimi habitatores eremi, quorum alij, qui in imitatione Eliæ antè præceſſerant, omninò iam areſcere incipiebant. Alij verò, qui ſucceſſerant in imitatione Eliſæi, cœperunt fieri Patres Monachorum, & Virginum, quorum imitatio vſquè ad Latinos peruenit.* Sic ille, qui illum vocat *Ordinem Virginalẽ*, quoniam à Virgine Deipara inchoatus eſt. Cuius verba ſunt. *Eccleſia contemplantium deſignata in Matre Domini Maria, ab ipſa glorioſa Virgine inchoata eſt. Vndè & nonnulli Monachorum in omnibus Cœnobijs ſuis, eius ſacrum vocabulum generaliter aſſumpſiſſe noſcuntur, vt ſe ad illam Eccleſiam pertinere demonſtrent, quam ipſa Mater Dei ſacra Virgo deſignat.* Hic eſt Ordo eorum, qui in ſpiritu, & virtute Eliæ induuntur nigris tunicis, non fucati, & ementiti coloris, ſed natiui lanæ nigrorum pecorum, qui griſeus appellatur color, vt videre eſt in Typo, ſeù Pictura veſtis Religioſæ Fr. Leonis à S. Ioanne, ſect. 5. Nam probatiſsimi illi Eremitæ non veſtes arte fucabant, ſicut nec ad zonas corium, Fulonis artificio elaborabant, ad Eliæ normam accincti pellicea zona. *Hic eſt Ordo, qui videtur nouus, ſed non eſt nouus*, inquit Ioachimus in cap. 1. Hieremiæ, *licèt enim nouus Ordo prædicantium Eccleſiæ ordiatur: tamẽ Ordo ipſe initiatus eſt à Prophetis, Apoſtolis, & Doctoribus tertij temporis: charus, & cognitus, & acceptus à Deo. Hi creſcent, & fama eorum diuulgabitur, & prædicabunt fidem, quam, & defendent vſquè ad mundi conſummationem, in ſpiritu, & virtute Eliæ.* Qui an ſit Ordo ipſe Carmeliticus, teſtes vos ipſos aduerſarios appello.

Quis alius reperitur Ordo, ità Deiparæ nuncupatus, vt cuncta ſua Cœnobia Mariano nomini conſecrarit? Cuius alumni nigro indumento veſtiti, ex proprijs legibus, & albo veſtis operimento, pellicea zona cingantur? Reliquiæ in populo Græcorum, viri probatiſsimi habitatores Eremi, qui in imitatione Eliæ antè præceſſerant, cum omninò iam areſcere incipiebant, in depopulatione terræ ſanctæ à Sarracenis inuaſæ, cœperũt fieri Patres Monachorum, & Virginum, quorum imitatio vſquè ad Latinos peruenit in Occidentem? Qui ea propter Ordo videtur nouus, ſed non eſt; quia initiatus eſt à Prophetis, quarto Eccleſiæ tempore, quo Elias, & Eliſæus claruerunt in Iſrael, & filij Prophetarum in Hierico, & Bethel? Videtur nouus, quòd poſt tres alios mendicantes, qui exordium ab Elia eſt auſpicatus, & Virginis Matris nomenclatura inſignitus, ſub his feliciſsimis auſpicijs in Europa claruit, creſcẽs vſq. ad mundi conſũmationem; vt Eliæ Parẽti in Thabor Saluator, & Pe-

tro Thomę Deipara pollicebatur.

3 In Bulla Ioannis XXII. data Auenione iij. die Martij, Pont. ſui anno 6. Domini 1322. quam refert Alexander V. in ſua Bulla data 7. die Decembris, Pontificatus ſui anno 1. & alij Pontifices: quæ etſi Originaliter non reperiatur, quia in ſubuerſione Monaſteriorũ Angliæ perijt, ibi enim erat, vt ſcripſerat anteà Paleonidorus lib. 3. Antiq. cap. 11. & cum alijs eiuſdem Pontificis hæc deſideratur in Archiuio Vaticano, varijs permutationibus Auenionenſis ad Romanum, extat tamen in autẽticis multiplicibus Exemplaribus, quorum indubitatæ fidei vnum apud me habeo exemplatum anno Domini 1443. die 5. Auguſti autenticum, & in nulla parte viriatum: extatq. in traditione inuariata. In ea igitur Pontifex teſtificatur: à Virgine Deipara in viſu percepiſſe. *Deuoto Carmelitarum Ordini confirmationem debeas concedere, per Eliam, & Eliſæum in Monte Carmeli inchoato. quòd vnuſquiſque profeſſionem faciens, Regulã à meo ſeruo Alberto Patriarcha ordinatam obſeruabit, &c.* De hac apparitione Virginis à Pontifice in ſua Bulla relata, dubitare æquũ non eſt. Nam viſiones deuotarũ perſonarum, recitationes, & opiniones piorum Doctorum ſuſcipit Eccleſia, vt aduertit Gerſon in tractatu de Declaratione veritatum; quia dubitare in eiuſmodi, impium eſt. Maximè cum vt verum id in ſua Bulla Ioannes Pontifex proponat, totq. ac tanti, illi aſſentiendo Pontifices ſubſcribãt. Quamuis enim in quęſtionibus de facto, attingentibus cauſas particulares, reſpectu particularium perſonarum Pontifex errare poſſit, *v. g. An ſit beneficium benè collatum? An quis ſit innocens? &c.* Non tamen in quæſtionibus de facto attingentibus res Eccleſiæ vniuerſalis, & præcipuè, quæ vniuerſali Eccleſiæ, & fidelibus ad cultum, & venerationem exponũtur. Aliter non daretur in eo neceſſaria prouidentia ad Eccleſiæ bonum regimen exercendũ; ſi in rebus grauiſsimis, in quibus non poteſt dari variatio, ſinè magno populi Chriſtiani ſcandalo, defectus notabilis erroris, & fallaciæ, ei poſsibilis cenſeretur. Si Pontifices, qui hactenùs hoc miraculũ approbarunt, errauerunt, quid firmum, aut ſtabile in miraculis approbãdis iam cenſebitur? Quam graue, bone Deus! in Eccleſia ſcandalum oriretur, ſi authoritate Pontificis Greg. XIV. effigiatum hoc miraculum in vniuerſali Eccleſia propoſitum in Altaribus, aboleretur? Cum ergo in hac Bulla (quam recepta cunctarum penè gentium in Eccleſia tutatur traditio, defenditq. eruditè Magiſter Ioãnes à Diuo Thoma Luſitanus in manuſcripto, quod in Archiuio Tranſpontinæ aſſeruatur Romano) dubitandum non ſit, eius ſanè Oraculum, nullus dicet, quòd recipiendum non ſit: In quo Carmeliticus Ordo Eliæ dicitur eſſe propago.

Gerſon.

ARTICVLVS IV.

Pontificum aſſertione conſtat, Carmelitarum Religionem eſſe prolem Eliæ.

1 In Bullis Pontificum aſſeritur Carmelitas ſucceſſionem hæreditariam ab Elia tenere.

2 Pon-

2 *Pontificum traditione in memorialis receptum eſt ab Elia Carmelitas originem trahere.*

3 *Ex argumentis ab authoritate negatiua deſumptis, nihil concluditur.*

SVmmorum Pontificum teſtificatione fulcitur pronunciatũ, Sixtus IV. enim Ioannes XXII. Iulius III. Clemens VII. Greg. XIII. Sixtus V. Clemens VIII. aſſeuerãt. *Carmelitas ſanctorum Prophetarum Eliæ, & Eliſæi, & Honoch, necnon, & aliorum ſanctorum Patrum, qui Montem ſanctum Carmeli inhabitarunt, ſucceſſionem hæreditariam tenere.* Quo iure amabò, paterna ſuccedit hæreditas, niſi filiationis? Aut quæ obſecro nobis hæreditate contingit ſuppellex, ni ab Elia inſtituti viuendi ſuſcepta ratio? Quapropter in Breuiario confirmato à Gregorio XIII. remotis incertis, & apocryphis ſcripturis, feſtum eſt *ſancti Eliæ Ducis, & Patris noſtri.* In cuius Officio legitur. *Ordinis noſtri, columen, tuaq. gloria gentis. Hic ſacri eſt Ductor, columen, decusq. Ordinis noſtri, Superisq. gratus. O Pater ſalue, placidos tuosq. excipe alumnos* Nõ ergo incertum, aut apocryphum eſt, Carmelitas extitiſſe ſobolem Eliætanam. Nec quis temerè dicat, falſa, & apocrypha in Officio diuino, Cardinalium conſilio, & exacto examine, apocryphis, & incertis reiectis, ab Eccleſia recipi regula veritatis.

Qua grauiſsima coactus probatione (Gaſp. Sãc.) Gaſpar Sanchez in c. 17. lib. 3. Regum, §. 12. ait. *Accedit ad credendum Carmelitas noſtri ætus; ab Elia ortum habuiſſe, à Pontificum iudicio grauiſſimum pondus, qui ſacrum hunc Ordinem ab Eliæ diſciplina, atquè Inſtituto exordium habuiſſe teſtantur. Ità ſanè apertè in ſuis Bullis Sixtus IV. & alij, qui dicunt: Carmelitanæ Familiæ viros, ab Elia, atquè Eliſæo hæreditariam ſucceſsionẽ tenere.* Et Suarez (Frãciſcus Suarez.) cum Tomo 3. de Relig. lib. 3. cap. 3. num. 1. noſtrum aſſertum, tanquam incertum nõ probaret, ſed nec improbaret, quia falſum eſſe demonſtrare non poterat; poſteà Tom. 4. de Relig. lib. 2. c. 10. ait. *Quam traditionem, videlicèt, quod Carmelitæ ab Eliæ Inſtitutione ſuam ducunt originem, & quaſi hæreditariã ſucceſſionem, vt veram ſuſcipimus: præcipuè quia ſeptem Summi Pontifices in Bullis huic Ordini conceſsis de profeſſoribus huius ſacri Inſtituti ità loquuntur. Tanquàm Religionis ſpeculum, & exemplar, Sanctorum Eliæ, & Eliſæi ſucceſsionem hæreditariam tenentes. Vndè Sixtus V. huic Religioni conceſſit, vt Eliam, & Eliſæum, tanquàm ſuæ inſtitutionis Patronos colerent: dies feſtos in eorum honore celebrando, propriaq. Officia in eorum memoriam recitando. Quòd ipſa Religio ſtudiosè ſeruat: & in ipſo Officio ſolemnitatem Patroni Eliæ tribuũt.*

2 Et hanc Pontificiam eſſe traditionem immemorialem, receptam à Maioribus, Clemens VIII. (Clẽ. VIII.) teſtificatur in Epiſtola ad Regem Perſarum, de qua ſuprà, cuius verba ſunt. *Habuerunt olim huius Religionis Profeſſores, ſicut à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris memoriæ proditum eſt, ſui Inſtituti Authores Sanctos Prophetas Eliam, & Eliſæum, omnibus nationibus, & gentibus notos.* Hæc

Pon-

Pontifex ex recepta memoriæ traditione ab alijs ad alios Pontifices tradita. Ex qua irrefragabile ſumit Pōtifex argumentum ad cōuincendum infidelem, vt credat noſtrum Aſſertum. Adeò enim ex traditione deſumptum firmum eſt argumentum, vt quamuis non perpetua, ſed multorum annorum ſit inueterata traditio, conuincat intellectum, vt etſi multa ei aduerſentur, non negetur, ſed ei oppoſita corrigantur. Sic Baronius in Apparatu ad tom.1. *Nobilia ergò ingenia magis laborent quomodò, quod per mille, ac ſexcentos fermè annos oſtenditur in Eccleſia eſſe receptum, conſiſtere poſſit, & vt firmum perſiſtat: quæque aduerſantia receptæ iam conſuetudini, licitè corrigant, & emendent.* Nam ex mente Chryſoſtomi homil.4. in cap.2. Epiſt. ad Theſſalon. *Vbi traditio eſt, nihil aliud quærendum eſt.*

Baron.

Chryſoſt.

Sed nè de traditione vniuerſali id dixeris aſſerendum; conſtans hoc tenet, perpetua immemorialis cunctarum fermè gentium traditio, quæ ab alijs ad alios, nullo interrupta æuo ad noſtra ſæcula peremnauit, vt citatus Sanchez eſt teſtatus. *Hinc ortum habuerunt antiquum, qui noſtro æuo Carmelitæ dicuntur. Quod vt credam, facit, non ſolum illius Ordinis, ſed & omnium penè gentium perpetua traditio. Et quidem ſi ab hac mea cogitatione nihil ſtaret præter traditionem omni memoria ſuperiorem, ſatis putaretur habere præſidij: quia communis, conſpiransq. conſenſio, nullo interrupta tempore, eam habet authoritatem, quam nulla niſi magna fides conuellere, aut infirmare poſſit.*

Gaſ. Sāch.

3 Quæ cùm ità ſint, non poſſum non mirari, quomodò Baronius Aſſertū noſtrum abnegarit. Cùm ſecundùm ſuam doctrinam, ſi quæ repugnātia Aſſerto reperiret, corrigere potiùs ea deberet, quàm noſtrum Pronuntiatum infirmare. Sed mirum valdè eſt, abſquè contradictione vlla, contrà tàm conſtantem traditionem, effatum iſtud negare: propterea quòd crediderit per Hieronymū, Palladiū, Theodoretum, Cyrillum, nō fuiſſe traditum, aut Euagrium. Cum vt Bellarminus notauit, lib.2. de Rom. Pontif. cap.8. *Nihil concludatur ex argumentis ab authoritate negatiua deſumptis. Non enim ſequitur: Lucas, Paulus, & Seneca non dicunt, Petrum fuiſſe Romæ, igitur Petrus non fuit Romæ. Non enim iſti tres omnia dicere debuerunt. Et plus creditur tribus teſtibus affirmantibus, quā mille nihil dicentibus.* Baronius pro defenſione Epiſtolæ ad Hebræos. *Nullum affert præiudicium veritati, ſi dicti Authores contrà Gentiles agentes Arnobius, Morācius, Felix, Lactantius non citauerunt Epiſtolam ad Hebræos.* Quid ergò quòd agentes Authores de Eremitis Orientis cum Latinis, aut Græcis, non Carmelitas, ſed communibus nationum compellationibus Monachos nuncupent, aut eremicolas? De quorum Inſtitutore agens Hieronymus, affirmat, communem, ac per vulgarem ſententiam, & traditionem eſſe, *Eliam Prophetam fuiſſe*. Si igitur Hieronymi ætate Syriacos, & Palæſtinos Eremitas ab Elia deductos, peruulgare erat, in quam opinionem omnes communi conſenſu propendebant, Hieronymi

Bellarm.

atte-

atteſtatione; tunc planè traditio illa vigebat, quæ ſerpens permeauit ad noſtra ſæcula. Propterquàm prædicto aſſerto tenemur præbere aſſenſum.

ARTICVLVS V.

Carmelitas ſcaturiginem eſſe Eliæ, Doctorum teſtimonia confirmant.

1 *In Vniuerſitate Cantabrigiæ Doctores decernunt, Carmelitas ſcaturiginem eſſe Eliæ.*
2 *Notanda verba Tritemij.*
3 *Authoritas Ioannis de Cartagena magni habenda.*

1 INtrà humanæ fidei cancellos, maior certitudo ex ſola humana authoritate deſumpta concludi nequit, quàm quæ ex teſtimonio petitur Vniuerſitatis ampliſsimæ Doctorum, qui viſis, lectis, & approbatis inſtrumentis, & allegationibus huius controuerſiæ, in eius diſquiſitione, velut æquiſsimi Iudices deſudantes ſententiam ſic tulerunt.

VNiuerſis S. Matr. Eccleſiæ filijs præſentes litteras inſpecturis, Ioãnes de Dornelwico Cancellarius Vniuerſitatis Cantabrigiæ ſalutẽ in Domino ſempiternã. Cùm nuper à nõnullis Vniuerſitatis prædictæ ſtudentibus Inſtitutio, Intitulatio, & Confirmatio Ordinis Fratrum B. Mariæ de Monte Carmeli, nimis præſumptuosè reuocaretur in dubium; vndè diſcordiæ ac rixæ quamplurimæ inter ſcholares dictæ Vniuerſitatis fuerunt ſuſcitatæ, nec non magna perturbatio inualeſcebat in eadem. Ea propter Religioſus vir Fr. Ioannes de Horneuy ſacræ Paginæ profeſſor, dicti Ordinis B. Mariæ de Monte Carmeli Confrater, in ipſa Vniuerſitate Regens, nobis in plena Congregatione Regentium, & non regentium humiliter, & deuotè pro remedio opportuno per nos ordinando nobis in præmiſsis inſtanter ſupplicauit. Nos verò Ioannes Cancellarius antè dictus, cupiens materias diſſenſionum, ac iurgium amputare, & veritatem præmiſſorum indagare, ac prout ad nos attinet, quietem ipſius Vniuerſitatis ſcholaribus reparare, præfiximus certum diem dicto Religioſo viro Fratri Ioanni de Horneuy, ad comparendum coram nobis, ac alijs venerabilibus per Vniuerſitatem Regentium, & non regentium, vnanimi aſſenſu eorumdem nominatis electis, & ad aſsiſtendum nobis deputatis: & omnibus, quorum intereſt in hac parte, legitimè præmonitas exhibituræ ac propoſituræ euidentias, & munimenta quæcumque dicta inſtitutionem, intitulationem, & confirmationem ipſorum Fratrum B. Mariæ de Monte Carmeli concernentia. Quo quidem die, idem Frater Ioannes comparuit, & quædam Priuilegia Sedis Apoſtolicæ, ac Regulam eorum per eandem Sedem approbatam, ac etiam alia munimenta, & antiquas ſcripturas coram nobis Cancellario, & deputatis antedictis exhibuit, conſenſu, & aſſenſu dicti Ordinis Confratrum præhabitis. Et cum inſtantia nos requiſiuit, ac rogauit nomine ſuo, ac Ordinis ſui, & Confratrum ſuorum prædictorum, vt auditis rationibus, & allegationibus, viſisq. Priuilegijs eorum Regula, & alijs huiuſmodi munimentis, & antiquis Scripturis, ac diligenter rimatis, & diſcuſsis, ſuper præmiſsis decideremus, & declararemus. Nos verò Cancellarius memoratus, attendentes prædicta eſſe conſona Iuri, & rationi, auditis rationibus, & allegationibus, viſisq. Priuilegijs, lectis, & examinatis vna cum multis alijs munimentis, & Scripturis antiquis, de conſilio, & conſenſu diſcretorum, & Iuriſperitorum dictæ Vniuerſitatis, nobis aſsiſtentibus in ea parte, & per eandem deputatorum: dictum Ordinem Fratrum B. Mariæ de Monte Carmeli in Iure communi, ac ſpeciali confirmatum, & titulo B. Mariæ Dei Genitricis fore ſpecialiter inſignitum: ac Fratres dicti Ordinis, prout ſufficienter apparuit per præmiſſa exhibita, producta, & allegata, Eliæ, & Eliſei, ſanctorumq. Prophetarum fore imitatores & ſucceſſores, cauſa cognitione, & Iuris ordine in ea parte de Iure requiſitis ad plenum obſeruatis, reputamus, decidimus, & decidendo declaramus in his ſcriptis, &c. Dat. Cantab. 23. die Febr. Anno Dom 1374. Indict. 13. Gregorij XI. Anno ſuo 5. Deputati ab Vniuerſitate in hac cauſa, fuit Ioannes Dornelwice Canonicus Londonenſis, &c.

Qui-

2 Quibus conſtat, antiquas ſcripturas, priuilegia Ordinis, & reliquia munimenta, quæ modò deſiderantur, in Angliæ excidio deperdita. Infinitus eſſem in ſcribēdo, ſi ſuffragantium Hiſtoricorum vellem ſententias exprimere ſigillatim. Sed nè ſcribentem me potiùs vitæ temporis deficiant anguſtiæ, quàm propoſiti ſubiecti copia, ac fœcunditas Scriptorum:
Ioan. Trit. ex innumeris lege Tritemium, de Laud. Carm. *Non loquor vana, ſed teſtimonijs Scripturarum comprobata profero, cum Eliam dico Carmelitis ſuis nomen, & exor-*
Philippum Hieropol. *dium dediſſe*. Philippum Abbatē Hieropolytanum in cap. 1. Ioann. *O Carmelitarum Religio, quàm magna facta es in domo Domini! Numquid non olim à modico fonte Eliæ, Dei Prophetæ principium habuiſti, & ecce nunc in magnum fluuium creuiſti? Tu olim plantata in eremo, nunc facta es ciuitas plena populo, Tu Fundatorem habes adhuc in Paradiſo viuentem, & glorioſam Virginem Mariam in Patronam ſingularem. Sicut enim de te olim proceſſerunt Patriarchæ, & Prophetæ, ſic nunc de te procedunt Sacerdotes, & Leuitæ, Doctores, & Euangeliſtæ, qui Patres, Patroni omnium Re-*
Buern. *ligioſorum facti ſunt*. Buernerum Rol. Cartuſ. in Faſc. temp. ad annos 1294. *Ordo Carmelit. mellifluū locum ex toto perditum, in quo ab Elia, & Eliſæi Prophetarum tempore 2221. annis perſtiterant*. Et ad ann. 3400. mundi. *Elias Propheta, Auriga Iſrael, & Origo Religionis Carmelitanæ*. Et ad annū Chriſti 450. *Eliſæi Prophetæ Carmelitanæ Religionis primi poſt Eliā*
Sig. Gēbl. *Patris*. Sigisbertum Gemblacenſem in Hiſt. Hieroſol. *Cum Carmelitæ in ſancta pœnitentia perſeuerаſſent à tempore Eliæ, & Eliſæi Prophetarum: tandem Chriſtum prædicantem audierunt*. Rich. Rich.
Prim. Hib. in Serm. de Concept. *Dicunt fide digna Hiſtoria, à tēpore Eliæ, & Eliſæi Prophetarū, qui ſæpiùs morabantur in Carmelo, iuxtà ciuitatem Dominæ noſtræ Nazaret ad tria milliaria, ſolebant homines inhabitare deuoti, vſquè ad tempora Saluatoris; & tunc Eremitæ, ſcilicèt Carmelitæ, prædicantibus Apoſtolis in fide ſolidati, &c. Igitur gaudet præ cæteris Ordinibus antiquitatis honore, &c.* Genebrardum in Chron. Genebr.
ſæcul. Alexan. III. lib. 4. circà an. Chriſti 1171. *Carmelitarum Ordinis Origo repetenda eſt à Propheta Elia, & Eliſæo, qui Carmelum Montem terræ ſanctæ primi conſecrarunt, & diſcipulos illic reliquerunt, quos Scriptura filios Prophetarum appellat. In Europam cum poſteà adduxit Albertus Patriarcha Hieroſolym. Primi ſunt Mendicantium*. Clitoueum in Cliton.
Conc. Carm. *Memoriæ proditum eſt, vt Scholaſtica refert Hiſtoria Eliam Thesbitem de Tribu Aaron progenitum, primum huius Religionis fuiſſe Authorem*. Molanum in Martyrol. die 20. Iulij. *In Arabia raptus S. Eliæ Prophetæ Domini, & Carmelitanæ Religionis Patriarchæ*. Adricomium in Theatr. Adric.
terræ ſanctæ in Tribu Iſachar n. 19. *In hoc monte, in pede montis Orientalis, ait Auth. Itinerarij Ghiſtellæ, ſpelunca eſt, & fons, vbi habitauit Elias, & filij Prophetarum: poſteà habitauerunt ibi Fratres Carmelitæ: vndè, & originem, & nomen habent*. Brochardum 1. par. Brocard.

Iti-

Itiner. cap.8.§.2. *Ex Caipha per aſcenſum Montis Carmeli fons eſt, vbi Prophetarum filij habitabant: nunc autem inhabitant Fratres Ordinis Carmelitarum: ſuiq. cum*

Thõ. Dẽp. *illis*, Thomam Dempſterum in Apparatu ad Hiſt. Scolaſt. de Monaſt. Scotici Regni cap.15. *Carmelitanus Ordo, ſeù Fratres B. M. ſemper Virginis de Monte Carmelo; iã Prophetarum temporibus orti, ab Eliſæo principia ſua ducunt. Porrò ſub annum reparatæ ſalutis* 100. *Mons ille Carmelus, vndè illi cognominationem ſortiuntur, celebri Religionis gloria frequentabatur, vſqueadeò, vt Gentiles eum in ſumma veneratione haberent, vt Oraculum indè peterent, vt ex Strabone, Tacito, alijsq. eſt clarum. Illi, ſanctiſſima vita diù tollerata, tandem à Saladino, Chriſtiani nominis hoſte, terræ ſanctæ finibus exacti, in Europam deſcẽ-*

Iác.Vitr. *derunt*. Iacobũ de Vitriaco Cardinalem in Memor. c.22. *Quidam viri ſæculo renunciantes, & ad imitationem ſancti viri, ac ſolitarij Eliæ Prophetæ in Monte Carmeli, maximè in illa parte, quæ ſupereminet ciuitati Porphiriæ, iuxtà fontem, qui fons Eliæ dicitur, non longè à Monaſterio beatæ Margaritæ virginis, vitam ſolitariam agebant, in aluearibus modicarum cellularum, tanquàm apes Domini dulcedinem mellificantes.*

Io.deCart. 3 Cartagena, Tom.2. p.2. lib.17. *Quamuis autem prædictorum Põtificum teſtimonia non ea tradant, tanquàm rem fide diuina credendam, infrà limites tamen humani teſtimonij nullum maius, aùt firmiùs proferri poteſt, quàm tot ſũmorum Pontificum teſtificatio. Accedit, quòd extat Apoſtolicæ ſedis decretum, cum Cardinalium conſilio à Sixto V. editum, in quo cautum eſt, vt Carmelitarum Religio Eliam, & Eliſæum ſui Inſtituti Patronos colat, & in eorum memoriã dies feſtos faciat, & propria eorum Officia recitet. Inter alia autem, quæ in Eliæ Officio, & feſtiuitate per ſedem Apoſtolicam approbata decantantur, ille inſonat Hymnus. Hic ſacri eſt Ductor, columen, decuſq. Ordinis noſtri, ſuperiſq. gratus. O Pater ſalue, placidos tuoſq. excipe alumnos. Fit etiam de eodem Elia commemoratio, quæ ſoli Patrono, ac Ordinis Authori debetur de ipſo præatereà Miſſæ ſacrificium, tanquàm de Patrono celebratur. Quis autem niſi temerè, dicat, Pontificem errare in approbando pro Patrono, & Fundatore alicuius Religionis eum, qui reuera, nec Fundator, nec Patronus vnquàm extitit? Certè vniuerſa noſtra Hiſpania, non alio grauiori innixa fundamento, profitetur: Apoſtolum Iacobum terram eius calcaſſe, quàm quòd Romani Pontifices ſpeciali Officio, in quo Aduentus eius in Hiſpaniam mentio fit, illum colendi facultatem Hiſpanis præbet. Atquè hinc eſt, quòd Molanus in ſuo Martyrologio die 20. Iulij, quod ex varijs alijs Martyrologijs concinnauit, hæc verba ſcripſit. In Arabia raptus S. Elia Prophetæ Domini, & Carmel. Religionis Patriarchæ, &c. Nec quidquam refert dicere, nonnulla ex his non in alia authoritate fundari, quàm in teſtimonio ipſorum Carmelitarum: nam certè 14.q.2.c. ſuper prudẽtia, habetur. Monachos poſſe teſtificari in cauſa ſui Monaſterij.*

ſterij. Cuius rationem reddens Textus ait: quia illi potiſsimum in teſtes ſunt aſſumendi, qui eadē negotia tractauerunt. Maximè quòd cum de hac antiquitate ſit immemorialis in tota Carmelitarum Religione traditio, prudenter ſtādum eſt tali traditioni, vt ratio ipſa præſcribit. Nam ſi cum quis poſsidet rem aliquam, bona duntaxat fide per triennium, perpetuò gaudet præſidio. vt habetur 16. q. 6. c. Præſcript. multo rationabilius, Religio habens traditionē à prædeceſſoribus ſuis multos annos de antiquitate fūdationis illius, præſidio talis antiquitatis debet gaudere.

Aliorum vulgaria non tranſcribo, mihi ſcribenti, tibiq. legenti ſufficiunt e multis pauci prefixi. Si plures Scriptores optas percurrere, peruolue noſtrates, perlege Morig. de Orig. Relig. lib. 1. c. 30. Tap. in Authent. ingreſ. Plati de Stat. Relig. lib. 2. c. 22. Caſſan. de Gloria mundi part. 4. conſid. 70. Confect. in ſum. Priuil. Mendic. Badi in Part. Mantu. Almonaci in cap. 7. Cant. Suſato, & Caſtillo in Hiſt. Prædicat. Caluo in def. Relig. cap. 13. Fernandez Viſione 9. veter. teſt. Serarium lib. 3. Trihæres c. 10. Torniellium ad an. 3139. Salianum tom. 4. ad annum 3127. numer. 26. Tirinum tom. 1. in ſacr. Script. in cap. 17. lib. 3. Reg. verſ. 1. vt omittam alios.

ARTICVLVS VI.

Rationes vrgent, Carmelitas noſtros originem trahere ab Elia.

1 *Carmelitæ Eliæ veſtigijs inſiſtentes ſunt prolei Prophet.*

2 *Quia Carmelitæ nūncupantur, ſequitur ab Elia fuiſſe deriuatos.*

3 *In Concilijs antiquis ſubſcripſerunt Carmelitæ.*

4 *Quo iure Carmelitis contingat præeminentia in loco.*

5 *Suſtinendi non ſunt, qui negant, Carmelitas ab Elia originem auſpicari.*

1 NEc ſi attentiori mentis indagine vrgentes veſtigemus rationes, vt in aſſumptum lemma protrahamur, deficient. Sit prima. Hieron. ait: Epiſt. 13. *Hieron.* ad Paulinum. *Habet vnumquodque propoſitum Principes ſuos. Romani Duces imitantur Camillos, Fabricios, Regulos, Scipiones. Philoſophi proponunt ſibi Pitagoram, Socratem, Platonem, Ariſtotelem. Poëtæ imitantur Homerum, Virgilium, Menandrum, Terentium. Hiſtorici Saluſtium, Hærodotū, Liuium. Oratores Lyſiam, Gracos, Demoſthenem, Tullium. Et vt ad noſtra veniamus. Epiſcopi, & Presbyteri habent ad exemplū Apoſtolos, & apoſtolicos viros, quorum honorem poſsidentes habere nituntur, & meritum. Nos autem habemus Propoſiti noſtri Principes, ſi ad authoritatem Scripturarum redeam, Princeps noſter eſt Elias Præpoſitus noſter Eliſæus, noſtri Duces filij Prophetarum. Huius etiam Propoſiti in Euāgelio Baptiſta Ioannes Author extitit. Iam deindè progeniti ſunt huius conuerſationis nobiliſsimi Principes Paulus, Antonius, Hilarion, Macharius, cæteriq. Patres, quorum exemplis per vniuerſum mūdum adoleuit ſancta Inſtitutio Monachorum.* Sed ideò illius Inſtituti

Elias

Elias erat Parens, quia Monachi, vt illius primum reuerebãtur Authorem, cuius veſtigijs inſiſtentes, Regulæ vitæ æmulabantur rationem, & protrahebant prolem. Ergo Ordo Carmeliticus hæreditaria ſucceſsione id adhuc contẽdens, Eliam ſui Inſtituti Ducem, & Principem habet. Minor latè probata eſt. Et conſequentia eſt plana: quæ confirmatur doctrina Baronij Anno 494. nu. 17. Vbi non alia ratione conuictus iudicat, Caſsiodorum non fuiſſe Inſtituti Benedictini, niſi quia Benedicti propoſitum ſibi nõ propoſuit obſeruandum. *Quid Caſsiodorum pro animi arbitrio ſub eiuſdem S. Benedicti Regulis Monachum referunt: cum agens ipſe de Monachis à ſe collectis, in Commentario de diuinis Institutionibus, nec vllam quidem, cum in eo argumento verſatur, S. Benedicti, vel Regularum ipſius habuerit mentionem, quæ certè antè omnia ipſis ſuis Monachis ob oculos ponendæ erant. Caſsiani volumen euoluere Monachis ſuis, Monaſterij Viuarienſis proponit. Caſsianum Preſbyterum, qui conſcripſit de Inſtitutione fidelium Monachorum, ſedulò legite, & libẽter audite, &c.* Ergo Carmelitæ veſtigijs inſiſtentes Eliæ, iurè tanti Patris reputatur proles. Aut detur ratio, cur Ciſtercienſis Benedicto aſcribatur familia, & non Eliæ ſit Carmelitica adiudicanda? Et dicant, amabò, cum Carmelitarum Religio, Parẽtes poſſet alios ſibi antiquiores vendicare clariſſimos, cur ſolum Eliam ſuſpicit Conditorem, aut iactat Authorem?

Baron.

2. Ratio ſecũda. Antiqui Ordines à locis inſtitutionis, nomina recepere, vt Ciſterc. Claraual. Cluniac. Carthuſ. Ergo Carmelitæ à Carmelo, loco inſtitutionis compellationẽ ſumpſere. Vt citati concedunt Hiſtorici. Sed omnes Religiones, quæ nomen retinent loci primæ inſtitutionis, eiuſdem cenſentur Inſtituti vbicumq. degant, eiuſdemq. familiæ talis inſtitutoris, vt in præſignatis Ordinibus contemplari licet. Ergo Carmelitana Religio, à Carmelo com. pellata; & inſtitutionem obtinet, & ſobolem protrihit Eliætanam. Conſequentia infertur. Quia ſi à Carmelo nomenclationem Carmelitæ meruere, quòd ibidem inſtitutionis exordiũ agnouere, nec Inſtitutor Religioſæ vitæ normæ in Carmelo Authoribus dignoſcitur, niſi Elias Propheta, vt iam demonſtratum eſt: ergò Eliætani Inſtituti, & prolis, Religio habenda eſt Carmelitana.

3 Dices, cum in quinta Conſtantinopolitana Synodo multi Monachi fuerint, Carmelitani Ordinis memoria non eſt. Ergo tunc non erat talis Religio. Reſpondetur: alumnorum Baſilij tunc multa erant Monaſteria, & nullius eſt in tali Concilio expreſſa memoria: quia cum tunc Religio, vnum non eſſet corpus myſticũ, ſed Monaſteria diuerſis regerentur Abbatibus, non vno, ſed pluribus nominibus compellabantur. Sic legitur ſubſcriptio. Sillæ Presbyteri, & Abb. Monaſt. Eliæ: Zenonis Presbyt. & Pr. Monaſt. S. Dei Genetr. & alia, Theotiſti Presb. & Abbatis Monaſterij ſanctæ, & Glor. Dei Genitr. ſemperq. Virg. Mariæ, propè S. Iob. Quæ eſſe Monaſteria Eliætarum, concedere non dubitabit, qui norit, illos

MonachosCœnobia ſua ſolereDeiparæ nuncupare. Rufinus lib.10. cap.50. Spiridionem Monachum ex Ordine refert Prophetarum inter Patres Concilij Niceni per an. 328. cū Eliætana, Prophetarū dicebatur Religio. Quarè nil cōcluditur contrà Carmelit. Ordinis antiquitatem ex hoc, quòd in Concilijs, talis nominis non extiterit memoria, propter prædicta: aut quia varijs de cauſis Monachi illius Cœnobij Eremitæ, eiſdem non adfuerint Concilijs.

4 Dices, ſi Carmeliticus Ordo reliquis Mendicantibus foret antiquior, ſupremum ille locum poſſideret. Reſpondetur: Car. Ord. antiquiorem eſſe tradi in Concilio Lugdunenſi, in quo aſſeritur, Prædicatores, & Minores poſt Cōcilium inſtitutos Lateranenſe, Auguſtinianos, & Carmelitas illud præceſſiſſe. Sic cum ſit prior tēpore, prior eſt in iure. Regul. *Qui prior* de Regul. Iuris lib.6. c. *Antiqua*, de Priuil. c. *Renouat.* 22. d. l. *Qui prior*, ff. de Iud.5. *Singulorum*, Inſtit. *De rerum diuiſ.* Quæ Regula habet locum in honoribus, & ſeſsionibus. Text. in l. *Honores*, ff. *de decurio*. Et in l. finali, & ibi, Bart. C. de Tyr. lib. 12. vbi dicit Bart. textum illum eſſe contrà iuuenes Doctores, qui volunt locum celſiorem habere. Vndè Felinus in Rubric. de Maior. & Obed. in 3. colum. dicit, quod inſpicitur anterior origo per Gloſſ. in cap. *Quorundam*, de Elect. in 6. Et ità nullus dubitauit, Carmelitis deberi præcipuum locum iure inſtitutionis. Sic Genebrard. in Chron. circà annum 1178. *Carmelitæ primi ſunt Mendicantium; quia eorum origo repetenda eſt ab Elia, & Eliſæo*. Ricard. Hiber. citatus. *Gaudet Carmelitarum Ordo præ cæteris Ordinibus antiquitatis honore*. Caſſanæus de Glor. mund. 4. par. Conſ. 70. *Carmelitæ præferendi ſunt Fratribus, Prædicatoribus, &c.* Quia vt definit Anton. Gama, deciſ. 1. nu. 52. *Ordo Monachorum ratione antiquioris inſtitutionis cæteros præcedit*. Neque huic iuri Prioris inſtitutionis, officit poſterioritas confirmationis ſolemnis; Nam qui primò impetrauit beneficiū, etſi poſteriùs alio literas obtineat, prior eſt. Vt explicuit Dinus c. *Si pro te*, &c. *Tibi gratiam*, de reſcrip. in 6. Confirmatio nāq. Pontificia non firmat, quod validum eſt à die confirmationis, ſed à tempore validæ inſtitutionis, vt notat Decius, & Baldus. Confirmatio enim rei de ſe validæ, tēpus reſpicit confirmati propter effectum principij. Et cum approbatio Pontif. non faceret Religionem, ſed ad ornamentum, & integritatem illius ſolùm conduceret, vt cum Diuo Thom. 2.2. quæſt. 188. art. 1. ad 4. Caietan. Michael de Medina lib.4. de Continent. Contr.7. cap. 385. *Sed iam.* Bellarm. lib.2. de Monach. cap.4. Sanchez lib.7. de Impedim. matr. diſp.15. nu.10. Azor. lib.11. c.23. quæſt.5. Leſſius lib.2. c.41. dub.1. num.11. concludunt. Sequitur, validum eſſe Carm. Odinem à tēpore inſtitutionis, & non à die ſolemnis Confirmationis.

Geneb. Ricard. Caſſan. Ant. Gam.

5 Vt videat candidus lector, quàm ſtolidè Vuitcleph. loquatur in lib. de Eccleſ. & membr. eius cap.6. *Fingunt Carmelitæ Elias fundauit eos in monte Carmelo, tāquàm filios Prophetarum.* Linguas

Y homi-

hominum filo fuere non valemus, quo ergò modo loqui velit, loquatur: nemo id tollere poteſt, quin ab Elia originem trahamus. Quarè verba ſcandaloſa, aculeata mordacitate ferientia Didaci de Miranda tom.1.Manualis Prælatorum quæſt.3. art.2. *Error, & ſtultitia eſt quàm maxima vulgi prorſùs ignari, hos Religioſos, quos Carmelitas vocant, ab Elia ortum, & originem immediatè duxiſſe*. Expungenda iudico. Vti viro Catholico indignum pronunciatum, contrà receptũ, & Pontificia traditione euulgatum effatum. Quam vt fidelem veritatem, & traditionem conſtãtem in diuino Officio, & Bullis Apoſtolicis Eccleſia cõprobauit, & perpendens tot Pontificum iudicium penſicauit, ſtultitiæ, & inſani erroris vulgi prorſùs ignorantis nomine, vir fidelis dedecorat falſitatis. Quid mirùm, quòd Hæreticus Carmelitarum reputet figmentum, quod Catholicus, vt ſtultitiam, & errorem quàm maximum vulgarem ſugillauit? Quam fidem præbebit infidelis, Epiſtolæ Clementis VIII. cùm legat, illius Pontificis atteſtationem, & Pontificiam traditionem, ſecundùm ſententiam Minoritæ, ſtultitiam eſſe, quàm maximam, erroremq. ineptiſsimũ peruulgarem?

CAPVT II.

Eliæ Religio Carmelitana B. Mariæ Virginis Titulo eſt compellata.

Cæca malignitate Hæretici in noſtratium Carmelitarum deſpectum, & deteſtationem plurima figmenta obÿciebant. Et cum in ipſos nihil reſtabat, magnæ Matris ſinu crudeliter abnuebant. Verùm pia Parens gremio amplexata ſuo alumnos amantiſſimè fouit, quæ ſe diligentes diligit, proprioq. eſt dignata nomine conſignare.

ARTICVLVS I.

Sanctiſsimæ Deiparæ Carmelitarum nomenclatio vindicatur.

1 *Titulo B.V.Mariæ Carmelitæ gaudent.*

2 *Non compellantur à Maria Aegyptiaca peccatrice.*

3 *Carmeliticus Ordo, ex Regula, proprius Mariæ Deiparæ eſt.*

1 SAcram Eliæ Religionem, Ordinem Carmeliticum, Vatum, à primis accepto Patribus Beatæ Dei Genitricis Mariæ Titulo inſignitum, monimenta referũt Hiſtoricorum paſsim, & eſt tàm noſtris, quàm exteris notatum Annalibus, atquè Apoſtolicis Diplomatibus comprobatum, vt in Bulla legitur Sixti IV. *Dum attenta medit. &c.* Rom. an. 1477. *Virgo Dei Genitrix produxit ſacrum Ordinem B. Mariæ de monte Carmelo, quem Apoſtolica Sedes eiuſdẽ Virginis Dei Genitricis, ſemperq. Virginis Mariæ Titulo voluit inſigniri.* Et Greg. XIII. in Bulla, Vt lau- *Sixtus IV.* *Greg. xiij.*

laudes, &c. Anno 1577. *Sacrum Ordinem ſub inuocatione B. Mariæ de Monte Carmeli, quem eadem Virgo venuſtiſsima, & omnium virtutum floribus inſignita edidit, proprijq. nominis Titulo inſigniuit, &c.* Et alij Pontifices, qui fidelibus compellantibus tali Titulo Carmelit. Ordinem Indulgentias conceſſere.

Doct. Cant. Ex quibus, vt indubitatæ fidei, Doctores Cantabrigiæ Vniuerſitatis in ſupra citato decreto, id Clitou. deduxerunt. Clitoueus in Conc. *Qui quidem Titulus non nouitius eſt, neque arbitrarius, recentioru͂ inſtitutione Carmelitis deſignatus, ſed Apoſtolorum tempore illis adſcriptus, vt Authbor eſt Ioannes Hieroſol. in lib. de Inſtit. Monach. Sic inquiens. Iam tempore Apoſtolorum ſeipſos Fratres B. Mariæ Dei Genetricis cognominabant.* Hæc tantorum Sacerdotum, Pontificumq. decreta pro ſufficientiſſimo nobis teſtimonio ſint. Nec nobis opus eſt pluribus ad prædictæ reſolutionis conſtantiã. Nam Tritem. vt dicit Tritemius: *Non eſt maius teſtimonium Eccleſiæ Dei; quoniam quidquid approbauerit illa, alterius teſtimonio non indigebit.* Vndè hoc teſtimonio conuinctus ait. *Non friuola loquor, non falſa, cùm ſummi Pontifices Romani, Petri ſucceſſores, Carmelitas nõ aliter appellare conſueuerint, quã Fratres Dei Genitricis de Monte Carmeli. Reuolue generalium Conciliorum acta, & Bullas Apoſtolicas, & nunquam præter honorem Mariani Tituli Carmelitas appellatos inuenies.* Sed ſi maius teſtimonium mauis, Chriſti ad Thereſiam, ſuæ Matris Religionẽ audi dictum compellantis, vt ſcribit Iepes in Vita Thereſ. lib. 3. cap. 17. fol. 657.

2 Vuitcleph. lib. de Eccleſ. & membr. eius cap. 6. iſtud reputauit Carmelitarum figmentum: *Cùm dicant, antè Incarnationẽ Domini in Monte Carmeli fuiſſe fundatos. Quia fieri non poteſt vt antè Mariam incœperint, & ab ea appellentur Fratres S. Mariæ de Monte Carmeli, ſed ab Aegyptiaca Maria Peccatrice, conuerſa.* O atrox ingenium! Quomodò fieri poteſt vt antè Mariam Peccatricem Ordo Carmeliticus inſtitutus, denominetur ab ipſa: & antè Deiparam fundatus, cognominari nequeat ab illa? Abrahami Genealogia, & poſteritas Iſaac, ſuſcepto in lucem Iacob, ab ipſo tribus Iacob, & populus eſt compellatus Iſrael. Cur non ab Abraham, aut Iſaac Patribus, vel ab Eſau maiori nato, ſibi nomen populus aucupauit? Quia benedictionem de rore cæli, & de pinguedine terræ Iacob promeritus, proprio inſigniuit nomine poſteritatem, quæ ſibi erat ſeruitura, cum ipſius Dominus tunc foret conſtitutus. *Eſto dominus fratrum tuorum.* Geneſ. cap. 27. verſ. 29. Inter omnes creaturas benedicta Deifica terra, Geneſ. fructu benedicto ventris, Deo de rore cæli, & de pinguedine terræ homine, iuxtà illud Iſaiæ cap. 45. Iſaias. verſ. 8. *Rorate cæli deſuper, & nubes pluant iuſtum: aperiatur terra, & germinet Saluatorem.* Suæ iure Eliætanæ appellationem præbet poſteritati: quæ non à Patribus Elia, & Eliſæo, aut Henoch de Amathi maiori nato, ſed à Domina, cui debet ſeruire, eapropter compellatur, quæ ab exordio inſtituta in eius extitit famulatum.

Io. Hieroſ. Sic Ioannes Hieroſol. de Inſtit. Monach. *Cùm Elias huius Inſtituti Monarcha in Carmeli Monte orationi incumbens, dum ſeptima vice de mari nubecula conſcenderet, ſeptima ætate Virginem naſcituram, & filium parituram præcognouit. Ex tunc in virginitate perpetua ad honorem eiuſdem Virginis, in Carmelo Religionem fundauit.* Hieron. Gratian. in manuſcripto Pampilonæ mihi viſo, ſcribit. *In honorem pulcherrimæ fœminæ Deiparentis, Sobaach praoſtenſa, Eliam Ordinem condidiſſe.*

Gratian.

3 Quarè ſicut à Iacob ſibi ſubdita familia propriam compellationem promeruit; ità à Maria, Carmelitana Religio, in eius cultum nuncupata, nomenclatnram obtinuit. Quia ei contigit hæreditario iure, ſicut obuenit benedictio: vti Iacob cum benedictione, generis ſucceſſit hæreditas. Qnod præuidens Iſaias capit. 35. verſ. 2. ait. *Datus eſt ei decor Carmeli.* Ideſt Carmelitarum illi obtigit Religio. Sic Bernardus Claraual. *Igitur vt decor conchæ eſt pulchritudo margaritæ, ità nedùm Carmeli, ſed & cuiuſuis loci decor, cœtus eſt inſignium perſonarum talem locum inhabitantium. Nequè enim propter locum gentem, ſed propter gẽtem locũ, Deus elegit.* Ideò verba illa Canticorũ c. 7. v. 5. *Caput tuum, vt Carmelus*, Paraphraſis Caldaica ſic exprimit. *Rex qui conſtitutus eſt ſuper te in Principem, iuſtus eſt, ſicut Elias Propheta.* Quia non cum loco, ſed cum incola collatio fit. Decor ergò Carmeli, eius nempè Religio, Mariæ fit; quia Eliætana hæreditas Aaronicæ ſobolis, ex eadẽ ſtirpe obtigit Mariæ progenitæ, cui benedictio fit. Idq. circò inter Religiones omnes, ſolus Carmeliticus Ordo, ex Regula Mariæ fit. Quia aliorum Regula, non Virginis Mariæ, ſed ſub aliorum nomine Patrum traditur, vt notat Thomas à Ieſu, de Regul. Carmel. part. 1. dub. 2. eo quòd Regula ſit fundata in imitatione vitæ Sanctiſsimæ Deiparæ, in eius deuotũ obſequium ſingulare, & ſedulum famulatum, vt exponit Hieronymus Gratian in diſciplina Regulari cap. 2 §. 1. in fine.

Iſaias. Ber. clar. Thomas à Ieſu. Gratian.

ARTICVLVS II.

Mariani Tituli rationes deſignantur Carmelitarum.

1 *Quomodò Virgo Maria ſit fundatrix Ordinis Carmelitarum, & propterea eius nomine decoratus.*

2 *A templo Mariæ dedicato in Carmelo, Carmelit. Fratres Virginis Mariæ nominantur.*

3 *Cur ab exordio non fuerit hoc Mariæ titulo totus Carmeliticus Ordo inſignitus.*

1 Quod ſi à fũdatore, ſicut Inſtituta vitę ratio, ità nomen Ordini comparatur; & Sixtus IV. in citata Bulla aſſerit, hunc Ordinem à Virgine fuiſſe productum; & Gregor. XIII. illum eam ediddiſſe: vt à fundatrice ab illa nomen meritò cõparauit. Quæ ſimul cum Elia iſtam Religionem fundauit; ille vt efficiens, ea vt cauſa exemplaris cum vtriuſque cauſæ, vt accepi ex Philoſophia, eadẽ cauſalitas ſit realis. Vt formalitates, & cõnotata diuerſa Metaphy-

taphyſicis relinquam diſcutienda. Etſi ab Eccleſiæ titulo, cuius miniſterio ſunt Monachi mancipati, Religio eorum, & Ordo compellatur: à Sacello in Carmelo Virgini nũcupato, Carmelitarũ Ordo iurè Marianus vocatur. Vt in Officio Commemorationis ſolemnis. die 16. Iulij, in lect. 4. ſic probatur. *Beatiſſimam Virginem adeò venerari cœperunt, vt primi omnium in eo Mõtis Carmeli loco, vbi Elias olim aſcendentem nubeculam Virginis typo inſignem conſpexerat, eidem puriſſimæ Virgini Sacellum conſtruxerint. Quamobrem Fratres B. Mariæ de Monte Carmelo paſſim ab omnibus appellari cœperunt.* Tritemius. *Capellam in eiuſdem Montis latere in Dei Genitricis honorem conſtruxerunt: & Fratres eius, deinceps à Capella, quam ædificarũt, vſquè in hodiernum diem, Fratres Dei Genitricis Mariæ appellantur.* Primas Hiberniæ. *In vno latere Mõtis Carm. primò Eccleſiam, ſiuè Oratorium in honorem B. Virg. conſtruxerunt, & ob hoc nimirùm inter omnes Religioſos Dominæ noſtræ, primitùs ſunt adſcripti, vt vocarentur Fratres B. Mariæ de Monte Carmel.* Flauius Cherub. *Sacellũ Deiparæ conſecrarunt; effectumq. eſt, vt qui quondam Eliæ, iam B. Mariæ de Mõte Carm. dicerẽtur.*

Brev. Car.

Tritem.

Ardinach.

Flau. cher.

3 Sed diſquires. Cur ab exordio Inſtitutionis, Ordo non eſt inſignitus Deiparæ compellatione, in eius erectus honorẽ; aut primo tẽpore Saluatoris: cum primò eam Virginem Ordo cognouit? Reſpõdetur. Quia vt titulus honoris Doctoratus nõ imponitur, quouſque ſit probatus quis ſtrenuus Baccalaureus, quia eſt nomen honoris, peritiam indicans literarum, in Clement. de Magiſtris c. 2. vt ſub titulo talis honoris, cum authoritate maiori valeat, quam nouit veritatem propugnare: ſic poſtquàm experti sũt ſtrenui Baccalaurei Carmelitæ in propugnãda dignitate Mariana; ceù Doctoratus gradus ſummi honoris, in Mariæ Vniuerſitate Carmeli laureati, nomen obtinuere. Quod ſimile in Apoſtolo Paulo contigiſſe comperio. Cui nomen *Paulus* non eſt inditum in Conuerſione, cum Saulus à Chriſto compellatus eſt: *Saule, Saule, cur me perſequeris?* Nec in Electione: *quære in domo Iudæ Saulum, nomine Tarſenſem.* Nec in Baptiſmo, aut Confirmatione: cum ei Ananias imponens manus, ait: *Saule Frater, Dominus Ieſus, qui apparuit tibi in via, miſit me ad te, vt impléaris Spiritu ſancto.* In electione Simoni nomen imponitur. Cũ venit ad Ieſum dixit: *tu vocaberis Cephas*, Ioannis cap. 1. & in Baptiſmo, ac Confirmatione alijs. Non ſic Saulo: cur ità? Elegans Gloſſa. *Nomen Doctoratus non imponitur, nec in confirmatione, aut baptiſmo, vel conuerſione, aut electione, ſed poſtquàm probatus, quis fuerit ſtrenuus Baccalaureus, imponitur ſibi nomen Doctoratus; vt cum maiori authoritate veritatem, quam nouit, opportuniùs communicet. Secundùm Ioannem Andream in Clementina de Magiſtris, cap. 2. & per conſequens falſitatem confundat cum firma aſſertione. Sic Saulus poſtquàm bonus Baccalaureus, primitùs ingreſſus in Synagogas prædicabat Ieſum, quoniam hic eſt filius Dei: vt cum maiori authoritate*

Gloſſa.

doceret, & falſos Iudæos confunderet, cum atteſtatione vehemẽti; à Spiritu ſancto impoſitum fuit nomen Pauli, quod interpretatur, oſculo electus, tanquàm nomen Doctoratus: Vndè ſequitur Actorum cap. 9. Stupebant omnes, qui eum audiebant. Paulus autem magis inualeſcebat, & confundebat Iudæos, affirmans quoniam hic eſt Chriſtus. Quod Carmelitis contigiſſe, honorem Marianũ propugnantibus, & prædicantibus, *quoniam hæc eſt Mater Dei,* ſatis licuet ex præiactis, & Cyrillo Carmelicola eius dignitatem vindicante in Concilio Epheſino, de quo Hiſtorici in Cyrilli actis memoratis.

ARTICVLVS III.

Feſtiua gaudia nomenclationis Deiparæ prædicantur.

1 *Cauſa celebrandi feſtum Commemorationis ſolemnis Mariæ Deiparæ.*
2 *Duplex exponitur Maternitas Dei Matris.*
3 *Deum ſpecialiter Maria concepit in mente.*
4 *In Dei corporalem Matrem eſt electa Maria, quia Deum ſpecialiter concepit in mente.*
5 *Cum corde mentis, multos liberos Maria ſpiritualiter genuit, votũ virginitatis emittẽs.*
6 *Filij ſpirituales Deiparæ Religioſi ſũt ſpecialiter Carmelicolæ.*
7 *Duo Hĩnuli gemelli ad Virginis Deiparæ vbera, Religioſi veteris, & noui Teſtamenti ſunt.*
8 *Nominis ſimilitudo, mutuam gignit affectionem.*

1 ET hoc proculdubiò nomẽ eſt *ſempiternum, quod nõ peribit, melius à filijs, & filiabus* per Iſaiam promiſſum Dei nomine, ſuæ Matris, ſpiritualibus Eunuchis, Euangelij tempeſtatibus comparandum. Non filiorum, aut filiarum, ſed Dei nomine Matris, Ordinem conſignandum, qui ideò tãtò melior pluribus eſt effectus, quantò differentiùs præ illis nomen hæreditauit. *Vidi ſuprà montem Sion Agnum ſtantem, & cum eo centum quadraginta quatuor millia habentes nomen eius, & nomen Patris eius, ſcriptum in frontibus ſuis. Hi ſunt, qui cum mulieribus non ſunt coinquinati. Virgines enim ſunt, & ſequuntur Agnũ quocunque ierit,* Apocal. cap. 14. teſtificatur Ioannes. Speciali ergo honoris titulo, Patris Agni nomine deſignantur, qui immaculati Agni veſtigia vbiquè terunt, cum mulieribus non coinquinati, in Montis vertice collocati. Sed in Montis Sion cacumine, per quod Gloriæ ſublimitas indicatur: vbi Agnus Patrẽ Virginem habet, & non Matrem; Patris Agni nomine Virgines eiuſmodi compellantur: at in Montis Carmeli vertice, vbi Virginem habet Agnus Matrem, & non Patrem, Parentis eius nomine decorantur Eunuchi, nomine meliori à filijs, & filiabus. *Eunuchi ſunt* (ait Gregor. 3. Paſtoral. cap. 29.) *qui compreſſis motibus carnis, affectum in ſe praui operis abſciderunt. Qui cum mulieribus non coinquinati, Virgines ſequuntur Agnum quocumque ierit,* Carmelitæ, qui ſcientia Circumciſionis *præputium impudicitiæ à ſua carne ſciuerit abſcindere.* Vt Hieroſoly-

Apocal.

Gregor.

ſolymitanus Antiſtes 44. interpretatur Ioãnes. *Amicti ſtolis albis*, & pallijs cãdidis in ſignũ puritatis. Qua nomẽclatione inſigniti Carmelicolæ, grati filij, toti ſunt die 16. Iulij perpetuò in laudibus clariſſimæ Matris, ritu recolentes æterno nomenclaturæ beneficium Breu. Car. Marianæ. Vt in Officio perhibetur eiuſdem Solemnitatis. *Solemnem Beatiſſimæ Virginis Commemorationem ritu perpetuò, ad eiuſdem Virginis gloriam quotannis celebrandam inſtituit*. Sempiterno etenim huic Matris nomini, perpetuæ celebritatis, & Commemorationis memoriæ ritus, iurè præſcribitur quotannis interminabilis. Et repetitur tunc illa, apud Luc. Lucam cap. 11. mulieris de turba ſucclamantis vox. *Beatus venter, qui te portauit, & vbera, quæ ſuxiſti*. Cui Chriſtus occurrit. *Quin imò Beati, qui audiunt verbum Dei, & cuſtodiunt illud*. Non Matris refellens elogium à muliere euulgatum, ſed euehẽs commendatum. Quia vt in Sermone de Natiuitate Cyprianus Cypr. aiebat. *Vndè, & Matri plenitudo gratiæ debebatur, & Virgini abundantior gloria, quæ carnis, & mentis integritate inſignis, ſpirituali, & corporali intùs, & extrà, Chriſti præſentia fruebatur*. Vt his Euangelicis verbis iteratis, internam ſimùl, & externam noſtræ Matris ſæpiùs laudem efferamus dignitatis: hæc duo complectentes, quæ ſanctiſsimam Virginem integerrimè beant, & eius extollunt felicitatem. Ad quæ duo interioris, & exterioris Chriſti geſtationis, referũtur omnia, quæ de ipſius excellentiſsima poſſunt efferri dignitate, vtramque eius complectentem Maternitatem mentis, & ventris. Quam filiorum ſuorum Carmelitica Religio geſtiens, & religiosè tripudians, feſtiua dictorum filiorum Mater, tota gaudens compta, & exornata proceſsit celebrare. Induit ſe tunicam iucunditatis ſuæ, & ſicut ſponſa impoſuit ſibi mitram, ac vario ſe compoſuit, & decorauit ornatu: vt cælum ſtellis fulget luminibus ſuis, & terra vernat floribus ſuis, & vt hortus producit germinà ſua, ità producit lætitiam in conſpectu omnium filiorum ſuorum chara nutrix pro digna Matre, quæ Maternitate gemina fœtus plurimos fert gemellos.

2 Clariſsimæ Reginæ ſummi Regis coniugis, regius Cytharedus gloriam ſuæ fidibus Citharæ ſic cecinerat. Pſalm. 44. *Aſtitit Regina à dextris tuis in veſtitu deaurato, circundata varietate. Concupiſcet Rex decorem tuum, quoniam ipſe eſt Dominus Deus tuus*. Pſalm. Nec ſolũ ventris, ſed mentis etiã concupiuit decorem; qui & mẽtis, & ventris ſpeciali iuris titulo Hærus erat. *Omnis gloria eius filiæ Regis ab intus, in fimbriis aureis circundata varietate*. Illa omnis aurea varietas, & interior eſt geſtantis illum in mente, & exterior eſt portantis ipſum in ventre. Ab intus in aureas ſe dans fimbrias externæ pulchritudinis, Omnis Reginæ noſtræ emicat differentia. Vt Serm. 2. de Anunt. præmit Thaumaturgus. *Quoniam* Greg. Thaum. *tu Sancta, omni humana natura glorioſior, ac purior, ſanctiorquè effecta es, ac niue candidiorem habes mentem, quouis autem auro, quamtumuis probato, purificatum*

magis corpus, ventremq. Ab animo ad corpus excellentiæ ipſius trahitur varietas: & omnis in eiſdē intexitur, velut in tela fila aurea. Ad geſtationē, & partū externū, corporis nēpè, illa ſpectāt verba Marcellæ. *Beatus venter, qui te portauit, & vbera, quæ ſuxiſti.* Ad internum, Chriſti alia referūtur. *Quin immo beati, qui audiūt verbum Dei, & cuſtodiunt illud.* Quæ duo omnimodam Deiparæ ambiunt pulchritudinem. Sed cur præcipuè iſta Maternitas mentis effertur, cum glorioſiſsima illa commendatur ventris? Reſpondet Ildephonſus Ser. 1. de Natiuit. *Quia Maria fidei ſemine grauida priùs mente Chriſtum, quàm ventre concepit.* Sed cur mente priùs, & ventre poſterius? Præbet rationem Martyr Ignatius. *Et quia non quamlibet fœminā elegit Deus, quæ Chriſti Mater fieret, ſed omnium fœminarū virtutibus excellentiſſimam: proptereà Chriſtus volebat ob hanc virtutem prædicari Matrem ſuam, per quam virtutem illa id aſſecuta fuiſſet, vt Virgo Mater fieret.* Proptereà, Mariam electā fuiſſe dicit in Matrem, quia Virgo mente Deum portauerat Patrem. Sic in Decret. cap. 27. quæſt. 2. c. Matrim. *Filium genuit, quem corde conceperat.* Atquè adeò hoc anteriùs fuit, illud poſteriùs. Vt Euangelicus dicat Iſaias: *Antequā parturiret, peperit:* & Pſaltes, *Omnis gloria eius ab intus in fimbris aureis.* Quia externam ventris, propter internam Maternitatem obtinuit mentis. Quam Seruator alteri prætulit. *Quinimmo beati, qui audiunt verbum Dei, & cuſtodiunt illud.* Hæc eſt prior, & potior iactanda felicitas. Quia vt Auguſtin. docet lib. de S. Virg. *Materna propinquitas nihil Mariæ profuiſſet, niſi feliciùs Chriſtū corde, quàm carne geſtaſſet. Fuit enim Maria Beatior percipiendo fidem Chriſti, quàm concipiendo carnem Chriſti.*

Ildephōſ. *Ign. Mart.* *Decret.* *Iſaias.* *Auguſtin.*

3 At rogabis, quæ hæc præcipua Mariæ laus, Chriſtum mente, & corde concipere, quod reliquis iuſtis quid videtur æquale? Reſpondebis; in hoc ſpiritualis Maternitatis genere, reliquis iuſtis eſſe Prælatam. Sed hæc præeminentia veſtigatur, cū Chriſtus aſſerat. *Quicunque fecerit voluntatem Patris mei, ipſe Mater mea eſt. Quinimmo beati, qui audiūt verbum Dei, & cuſtodiunt illud.* Nec ſola, quæ eum in ventre geſtauit, ſed quæuis Iuſti anima Deū mente concipiens, & pariens, vt Sanctiſsima Domini commendatur Mater. Sanè memoratus Auguſtinus excellentiam ſpiritualis Mariæ Maternitatis ſuprà fideliū aliorum, in eo commēdauit, quod vltrà generalem rationem, quæ illi cum reliquis eſt communis, hoc peculiare fuit, quòd Chriſtum etiam ſecundùm corpus ſuū myſticum concepit ſpiritu. *Planè Mater ſpiritu membrorum eius, quod nos ſumus.* Et proptereà Nutrix commendanda, quòd multorum liberorum extiterit ſpiritualis Mater, quos & mente cum Chriſto conceperat, ac nutrierat. Nam ſi qui fecerit voluntatem Patris, Chriſti eſt frater; filius proindè debet eſſe ſuæ venerabilis Matris. Vt enim notat Auguſtinus. *Qui natus eſt vnicus, noluit manere vnus. Sed qui Vnigenitus erat in ſinu Patris, enixus eſt Primoge-*

Ambroſ. *mogenitus ex vtero Matris*, vt Matthæus retulit. Vndè Ambroſius Sermone de Purificatione. *Quando non ipſa Mater electorū, quæ fratrem genuit eorum?* Si inquàm Chriſtus credentium frater, cur non ipſa, quæ Chriſtum genuit, ſit credentium Mater? Propterquàm Maternitatem, occurrit Chriſtus Marcellæ, ſuam Matrem maximè commendandum. *Quin immo, &c.*

4 Sed quæ tanta hæc mētis Maternitatis dignitas Mariana, vt ob eam foret inter cunctas fœminas ſeligenda in Dei corporalem Matrem, quæ ipſum, & alios liberos mente concepit, & aluit? Verùm ſi vtramque mētis, & ventris Maternitatem conferamus, hæc tanta Maternitatis ſpiritualis dignitas enitet; vt ob eam afferamus meritò electam in corporalē *Ciprian.* Dei Matrem. Recole Cypriani relata verba. *Vndè & Matri plenitudo gratiæ debebatur, & Virgini abundantior gloria, quæ carnis, & mentis integritate inſignis, ſpirituali, & corporali, intus, & extrà Chriſti præſentia fruebatur.* Vtramque S. Doctor, ſpiritualem nempè, & corporalem in vnum coegit Maternitatē: Et vt ad corporalem, corporis integritatem, ità ad ſpiritualem, mentis expoſcit puritatē. Quorsùm hæc? Certè vt pari corporis, & animi integritate prædita, vtrumque ſpiritualem, & corporalem partum, pari quoque decentia perficeret. Vt ſcilicèt Virgo eſſet animus, ſicut corpus: vtrumque ſinè libidinis corruptione, cum mira fœcunditatis generatione. Atque ità factum, vt non minùs integer eſſet animus puritate, quàm corpus flore illibato integritatis. Vndè Ambroſ. lib. 2. De Virgin. *Virgo erat non ſolùm corpore, ſed etiā mente.* *Ambroſ.*

5 At quomodò liberos cum candore mentis ſpirituales ſit enixa; negotium faceſsit non parū. Profectò quia votū emittens virginitatis, natos ſimiles procreauit. Ob quam mentis puritatem cum præclara Maternitate, euecta eſt ad corporalem Chriſti Matris dignitatem. Sic expreſſere verba Auguſtini. *Maria faciens voluntatem Dei, corporaliter Chriſti tantummodò Mater eſt: ſpiritualiter autem, & Soror, & Mater. Ac per hoc, vna illa fœmina non ſolùm corpore, verùm etiam Spiritu, & Mater, & Virgo. Sed planè Mater ſpiritu membrorum eius, quod nos ſumus.* Præmite lectores tanti Doctoris verba. *Maria faciens voluntatem Dei, corporaliter Chriſti tantummodò Mater eſt: ſpiritualiter autem, & Mater, & Virgo, &c.* Cur voluntatem faciens; & non adimplens præcepta? Quia non tantùm præcipientem, ſed voluntatem diuinam elegit conſulentem. Propterquod per Iſaiam numeroſior ſoboles quauis carnali promittitur. *Hæc dicit Dominus Eunuchis, qui cuſtodierint Sabbata mea, & elegerint, quæ ego volui, dabo eis nomen melius à filijs, & filiabus, &c.* Numeroſiſsimam poſteritatem Euangelicis Eunuchis per caſtitatis votum caſtratis, intelligit cum alijs Baſilius. Et quia diuinam voluntatem elegit Maria conſulentem, *Corporaliter Chriſti tantummodò Mater eſt.* Quia hæc Maternitas tali corporis integritati coniuncta, ſpiritus

Auguſtin. *Iſaias.*

Mater-

Maternitatem cum ſpirituali illibata expoſcebat caſtitate. Ac per hoc vna illa fœmina, non ſolùm corpore, verùm etiam ſpiritu, & Mater, & Virgo. *Sed planè Mater ſpiritu membrorum eius, quod nos ſumus.* Sic Auguſtinus concludens. *Sola ergo Maria, & ſpiritu, & corpore, & Mater, & Virgo.* Quia quemadmodùm ſola integro corpore eſt Mater, ità ſola integra mente filios enutriuit, & aluit. Nã etſi aliæ mente Virgines fuerint cum voto integritatis: cum hoc flore virginitatis hæc ſola ſpiritualis Virgo eſt etiam Mater: ſicut in corpore Virgo ſola, & Mater.

Ad Mariam Virginem cæleſtis mittitur Aliger nuncius Chriſtiferæ Maternitatis. Cur non ad aliam Virginem, ſed ad deſponſatam? *Quoniam virum non cognoſco. Cognoſcere non poſſum, propter votum Virginitatis*, exponit Auguſtinus. *Ecce concipies filium Dei.* Nonnè iam Dominus cum illa? quomodò eundem concipiet Dominum, quem iam habet? *Dominus tecum.* Quia Mater ſpiritualis & Virgo, erit Mater in carne corporalis, & Virgo. Tali namq. Matris ſpiritualis dignitati cum eiuſdem mentis integritate, optimè cohæret hæc corporalis Dei Maternitas cum flore Virginitatis. Non enim ſolùm diuina adimpleuit præcepta, vt per gratiam Deum mente conciperet; ſed conſilia elegit virginitatis, vt ſpiritu liberos etiã alios conciperet, & nutriret. Commendatur à Marcella Mariæ Maternitas: & occurrit Chriſtus. *Quin immo beati, qui audiunt verbum Dei, & cuſtodiunt illud.* Verbum inquam, non ſolum præcipiens, ſed etiam conſulens impleuit. Et propterea eius eſt extollenda Maternitas, quòd fructum cum flore tulerit puritatis.

6 Qui ſunt rogo, iſti ſpirituales Mariæ liberi ab eadẽ procreati in mente, priuſquàm Chriſtum nutriret in vẽtre? *Qui audiũt verbũ Dei, & cuſtodiunt illud.* Iſti mei Fratres, & proindè filij meæ Matris: quæ mecum mente illos liberos procreauit. Hi ſpecialiter sũt ſpirituales Eunuchi, qui ad imitationem eius præcognitæ, Sabbata cuſtodiebant, & voluntatem conſulentem diuinam eligebant. Quibus propterea nomẽ eſt melius promiſsũ à filijs, & filiabus, tantæ videlicèt Matris, cuius ità meruerunt fieri Nati. Sic in Epitalamio exprimit Vates. *Pro Patribus tuis nati ſunt tibi filij.* Qui prius extitere Patres, vterini tui meruere fieri Nati. Adeſte igitur animis, & rem mecum lectores expendite. Purpuratus ille Hieronymus ſanctiſsimus Eccleſiæ Doctor in c. 2. Amos oſtendit, ſæpè in Scriptura ſacra, populum dici ſolere Hebræorum, Patrem. Quid igitur vaticinatur Pſaltes, cũ ait: Patres Reginæ futuros fore Natos? Quòd Hebræi, videlicèt Eſſei, Mariæ ſpecialiter futuri erant ſpirituales Nati. Quos vt ſcribit Paleonidorus lib. 2. c. 8. *Ipſa Virgo Maria tanquàm magiſtra Religionis, ſchola virtutũ, ac legiſlatrix viſitando Fratres in Monte Carmelo, in myſterijs fidei, & perfecta Religionis continuatione ipſos inſtruxit, & inſtituit. Annales enim, & Patrum noſtrorum Hiſtoria plena ſunt, quòd ab initio, & per incremẽta temporũ Carme-*

Hieron.

Paleon.

melicolas viſitādo, vnicè ſacerrima Virgo Maria ſemper adoptauit.

Et ad imitationem Sanctiſsimæ huius Puerperæ præuiſæ in aſcenſu nubeculæ paruæ de mari, adinſtar humani veſtigij, caſtitatem Eremitas Carmeli coluiſſe, noſter retulit Hieroſolymitanus toties memoratus Ioannes. Hi ergò, qui Patres inter Hebræos compellabantur, vt de Elia, & Eliſæo comprobatur, videlicèt Eliætani, in Reginæ Chriſtiferæ fuere filios immutati. Sic titulus indicat Cantici, *Pro his, qui commutabuntur, pro lilijs, pro filijs Core*. Argumentum Cantici continens materiam eius, titulus eſt. Et qui commutabuntur Patres in Reginæ Natos, lilia canit Pſaltes futuros filios Core. De cantoribus filijs Core, titulum Pſalmi intellexit Apollinarius; qui lilia nuncupantur, quòd floridi Nazarei, lilia candidiſsima, quibus ex munere diuinas obtigebat laudes occinere, Patres in Reginæ liberos erant immutandi. In Hebræo, *pro filijs Core* eſt, *pro filijs Caluariæ*, ſeù *Calui*. Et cùm in Scriptura ſacra Eliſæus ſolus *Caluus* memoretur, iſtius profectò filij, ex munere Prophetico cantores, & ex Inſtituto Carmelitæ ſcientes circumciſionem, viri caſtiſsimi, Reginæ ſunt Patres in filios immutati. Vt cūcta eorū nomina aptata coeant filiorum Core: qui Calui filij Eliſæi, Nazarei, floridi, & ex iniuncto miniſterio Prophetæ cātores, meritò ſunt vocati. Apollin.

7 Hinc Mariæ vbera, vti duo hinnuli capræ efferuntur gemelli in Canticis, cùm ad eius vbera, *caprarum greges, quæ aſcenderunt de monte Galaad*, ſint Religioſi lactati, veteris, & noui teſtamenti gemelli. *Prudentia ſenes, grauitate Patres, charitate filij, virtute iuuenes, dulcedine ſoboles, innocentia infantes, malitia paruuli, quæ mundi ſunt neſcientes, & totam Regni Dei præſentiam poſsidentes. Tales generat perpetuæ virginitatis copula, tales generat cæleſtis vita coniunctio, ſexus neſcia, conceptus conſcia, gnara partus, corruptionis ignara, integritate clauſa, caſta pignoribus, fœcunditate diffuſa.* Chryſologi ſunt verba Serm. Chriſol. 130. exponentis, *vt Patres filij habeantur, & nati*. Non enim carnales, ſed adoptione liberi ſunt ſpirituales. A quibus propterea Parentum nomenclatio in nomen mutatur Dei Matris, eos adoptantis in Natos. Ab his enim, qui adoptantur, nomina variantur, vt eſt apud Dionem l. 40. & 46 Sicut ijs, qui in altiorem vocabantur familiam noua illius nomina obtigebant, vt ſcripſit Nicephorus de vxore Theodoſij Niceph. lib. 14. cap. 24. quia glorioſiori nomine illuſtrioris familiæ quiſque inſignitus, ignobilioris appellationis memoriam abolebat. Sic Regina ipſa in diuinam ſortem vocata, non à carnalibus parentibus, ſed à Deo Maria, quod nomen ex mente Ambroſij, *Deus ex genere meo* ſignificat, compellatur, vti à Deo adoptata, & in eius familiam Regiam vocata, à dextris eius Regina aſsiſtens obliuiſcatur populum ſuum, & domum patris ſui. Itā in Marianam Familiam Carmelitæ, in Principes, veluti Reginæ adoptiui liberi aduocati, obliti populum ſuum, & domum Patris, non Eliæitæ, aut Eliſæni, ſed Dei Matris nomē

aucu-

aucupati, meliùs à filijs, & filiabus quod non peribit, compararunt. Nec immeritò Reginæ liberis terræ totius impartitur principatus, vt cum duodecim vniuerſi Orbis præcipuis Principibus, Orbi vniuerſo præficiantur. Qui propterea Apoſtolorum coadiutores de Carmelo deſcendentes, cum ipſis terram vniuerſam peragrarunt, & vniuerſos fines terræ penetrarunt: Præſulesq. ſunt Eccleſiatũ ſpirituales Principes augurati Orbis terrarum. Sicut retulit Ioſephus Antiochenus de Perfecta militia primitiuæ Eccleſiæ cap.12. & ex Dextro, Iuliano, Eutrando, & alijs memorauimus.

8 Res hæc eò magis expendenda eſt, quo ſimplex nominis ſimilitudo in alijs mutuam quandam gignit affectionem, & amoris nexus conciliat reciprocã dilectionem. Id quod liquidè conſtat ex l.*cum filius, §. Pater. Sẽpronio nepoti meo plus tribuas, in honorem mei nominis*, ff. de l.2. Et Lycon Aſtyanax Philoſophus Peripateticus in teſtamento ſuo adſcripſit. *Quæ in Vrbe, & Aegina habeo Lyconi fratri præcipua do, quoniam is nomen fert noſtrum*. Vniuerſi Regina, nomine ſuo liberis inſignitis, cæli, & terræ eximia largitur dona: quoniam ij nomen ſuum ferunt Marianum. Principes ſpirituales terrarum conſtituit liberos: & ſua interceſsione cęlicolas efficit Paradiſi: cùm à purgatorijs flammis eorum obtinet ereptionem, quos propriæ ſuæ veſtis hæredes inſtituit. Etſi enim ſcapulari, antiqui noſtri Patres induerentur, quod Græcè colobiũ, lebitonarium, analabo, dicebatur ac ſuperhumerale, veſtis ſinè manicis per latera aperta, illud tamen Deipara B.Simoni Stocho in ſignum ſuæ Religionis, & ſingularis protectionis conceſsit. *Accipe hoc tui Ordinis ſcapulare, &c.* Ideſt, quod tui eſt Ordinis veſtimentum, *in ſignum meæ confraternitatis, &c.* Nempè, accipe, &c. Qui mutuam quãdam affectionem & amicitiam, ob eandem nominis ſimilitudinem eius comparantes, ſedulò eidem, ab exordio famulatu ſeruierunt: & nomen iſtud inclytũ, tàm eximiæ gloriæ Titulum efferentes, æternæ memoriæ conſecrarunt. Sicut cecinit Pſaltes. *Memores erunt nominis tui in omni generatione, & generationem.* Aquila, Theodocion, & Symmachus reddunt. *Hymnis efferent nomen tuum*. Vt huius eximij beneficij ex præcordiali ſtudio profecti, fama cum ſignificatione grati animi ad poſteritatis memoriã perpetuò manaret, celebris monumenti nomine feriæ celebres quotannis Carmelitis peragendæ ſunt imperatæ. In quibus Mariæ encomiaſtæ, & perpetuæ ipſius gloriæ laudatores in populis noſcerentur, vt ab initio perſtiterũt; Sicut ex Annalibus noſtris Ricardus exrraxit Hibernus, qui in hoc argumento fœliciſsimè ſuas operas nauauit: & Tritemius Benedictinus Abbas, qui tàm multa hac de re contulit, vt cunctam penè antiquitatis memoriam mihi expilaſſe videatur: eius namquè copiæ reliquos Scriptores depauperarunt.

Quibus adeò Carmelicolæ ditantur, vt eiuſmodi Marianum nomen vſquè hodiè mille hymnis extulerint, paſſimq. feſtum colentes canent Prophetici Inſtituti

can-

cantores, Sanctorum choros circumferentes, vt eadem ſæpè cantent. Laſſis nè aſſidemus, & superſedebimus à ſatis repetito cantu? Sed neque vnquàm deficiunt, nec laſſantur cantores, dum eius efferunt ſanctitatem. Cum nulla neque cantantibus, neque pſallentibus laſſitudo oriatur, dum noſtrũ ſuos ſinus Sodalicium aperit, extendit amplexus, emittit vocem, diuinis cantat in canticis, vt omnes aduocet, omnes capiat, omnes ad congaudendum ſibi gremio charitatis includat. *Propterea populi confitebuntur tibi in æternum, & in ſæculum ſæculi. Sed nè attendas filiorum iniurias,* vtor Ambroſij verba in Sermone de Purif. *à quibus non vt dignum eſt honoraris, amantiſsima Mater: tolerat enim pia Mater irreuerentiam filiorum, quia amore vincitur generationis. Foue ergò, etſi tanti meriti indignos pijs orationibus, quos in vno genuiſti: deprecare vnicum Filium pro exceſsibus multorum filiorum.*

Ambroſ.

Quod ſi alijs iam adire Virginem Matrem ſanctiſsimã fas eſt, huius implorare opem, huius patrocinium depoſcere, huic ſe, ſuaq. omnia fidentiùs commendare: verba ſunt cuiuſdã ex noſtris: quo nos tandem animo eſſe oportet, qua fiducia ad noſtram, vel ſolicitudine Matrem, vel, liceat ità fari, amore ſororem accedere? Quibus gaudijs, lætitijsq. exultantes de Matre tanta gloriari: & ferias Deiparæ incredibili ſanctitati digniſsimas, omni alacritate, ac ſtudio ſuccidua ſæculorum ſucceſſione proſequi? Habes igitur in hoc Carmelitico cœtu, dilectiſsima Mater, deuotam tibi Familiam, obſequentes Filios, tuarum virtutum ſtrenuiſsimos obſeruatores. Omnes populi honori tuo velificantur: tellus patet, cælum arridet, vniuerſæ nationes colunt, ac venerantur: tibi thura ſanctiſsimis in aris incenduntur, tibi vota ſonant, tibi piorum cultus famulantur. Te ſemnæa, & domicilia pietatis, vbi caſti greges hominum, virginumq. aſſeruantur, Parentem, geniũ, tutelarem agnoſcunt, tuo nomine conſignati.

SECVNDI LIBRI FINIS.

LI-

LIBER TERTIVS.

IN QVO

HENOCH, ET ELIAE PROTOPARENTVM

Monaſtices illuſtrantur mira.

Laudemus viros glorioſos, & Parentes noſtros in generatione ſua. Multam gloriam fecit Dominus magnificentia ſua à ſæculo. Dominãtes in poteſtatibus ſuis, homines magni virtute, & prudentia ſua præditi, nunciantes in Prophetis dignitatem Prophetarum, & imperantes in præſenti populo, & virtute prudentiæ populis ſanctiſsima verba. In peritia ſua requirentes modos muſicos. & narrantes carmina ſcripturarum. Homines diuites in virtute, pulchritudinis ſtudium habentes. Eccleſiaſt. cap. 44.. Sed ad quid, amabò attauorum iactemus ſchemmata? Quia qui genitoris opera non facit, auos negat: iſte verò fidem generis probat, qui paterni operis aſſertor eſt, & imitator. Eleganter Rauennas Antiſtes Chryſologus Ser. 123. intulit, expendens verba ſummæ Veritatis. Si Abrahæ filij eſtis, opera Abrahæ facite, Ioannis 8. Qui etenim virtutis Maiorum ſuorum hæredes non ſunt, nec ſanè nobilitatis, de qua proindè blandiri, eamq. ſibi arrogare velle, valdè inutile eſt; quamobrem imitentur ſummos viros neceſſe eſt, qui ſummorum virorum ſtirpe prognatos ſe gloriantur. Gloria hominis ex honore patris ſui Eccleſiaſticus cap. 30. verè extulit. Vatablus. Paternus honos gloriam hominis conciliat. Nam ex Euripide. Nec præmium vllum eſt liberis honeſtius: quàm ſi probo naſcantur, & honeſto patre; dignisq. parentum afficiantur honoribus. Vt qui non humorum; nec morum diſsimilitudine, & diſparitate vitæ, auitæ generationis, non degener glorietur de genere. Quapropter in eum ſcopum proauorum commendationis poſterorum collimat concertatio, vt in eorum imitationem aſſurgant in poſterum, qui de nobilium Maiorum ſuorum ſtemmatibus feliciter gloriantur. Nam vt notat Chryſoſtomus Hom. 9. in Matth. Quid filios Samuelis neceſſitudo iuuit parentis, cuius non fuerunt virtutis hæredes? Quid Moyſis liberis paterna profuit cura iuſtitiæ, cum eis non ſucceſsit imitatio. Itàq. nequè ad eos paternum imperium, quaſi ex ſucceſſione defertur, qui illum vocabulo tantùm ſignificabant parentem, ſed ad eum Reip. adminiſtratio migrat, qui erat filius virtute nõ genere. Quid Noe filius de patris virtute lucratus eſt, qui ex ingenuo factus eſt ſeruus? Laudemus ergò Viros glorioſos, & parẽtes noſtros in generatione ſua, vt ingenuis gloriã iuſti conſequamur, qui de illis ſpiritualiter nati ſumus.

TI-

T I T V L V S I.

Antè Tranſlationem Protoparentũ elucidatio geſtorum.

Iſti in generationibus gentis ſuæ gloriam adepti ſunt, & in diebus ſuis habentur in laudibus. Eccleſiaſt.cap.44.

C A P V T I.

Elucubratio de Henoch.

Placens Deo factus eſt dilectus, & viuens inter peccatores tranſlatus eſt. Raptus eſt,nè malitia mutaret intellectum eius, aut nè fictio deciperet animam illius. Placita enim erat Deo anima illius: propter hoc properauit educere illum de medio iniquitatum. Sapientiæ cap.4.

ARTICVLVS I.

Sanctitas commendatur Henoch.

1 *Laus Patrum, filiorum redundat ad gloriam: quia parentum mores ſæpè relucent in filijs.*

2 *Henoch ad Angelos legatione functus.*

3 *Magna ſanctitas Henoch, qui ambulauit cũ Deo antè, & poſt generationẽ filij ſui Mathuſalæ.*

4 *Tranſlatus eſt ob eximiam ſuam ſanctitatem.*

5 *Magna pericula peccandi in mundo, quæ vtcumquè fugit, qui illum fugit.*

6 *Dum in mundo viatores ſumus, virtutum greſſibus pergere debemus ad Patriam.*

7 *In Paradiſo Eccleſiæ poteſt homo omni tempore mereri, ſicut arbor creſcere.*

8 *Placere hominibus facile, difficilè Deo.*

1 O*Ratores magni, & excellentes ingenio*, vt Chryſologus aduertit Serm.89. *quotiès illuſtrium virorum parant narrare virtutes; auos, attauosq commemorant, vt ad honorem præſẽtium accedat dignitas antiquorum, & laus patrum filiorum redundet ad gloriam. Maior eſt innata gloria, quàm quæſita; præcedit quod venit ab origine, quod ſequitur ex labore; gloriam beatiùs eſt habere, quàm quærere. Hinc eſt, quòd Euãgeliſta, vt extolleret Ioannis gloriam, Zachariæ patris, Eliſabeth matris genus dicit, auos memorat, ſcribit merita, loquitur titulos, gradus digerit, vitam pandit, dilatat inſignia, prædicat ſanctitatem. Vt Sacerdotis immaculata ſucceſſio ad gloriã germinis ſeruaretur.* Nam vt cecinit Mantuanus.

Qui viret in folijs, venit à radicibus humor.
Et patrũ in gnatos veniunt à ſanguine mores.

Monitum eſt ab Angelo matrem parituram Sampſon vinum non bibere, ſiceram, vel quid immundum comedere. Iudicum cap.13. verſ.4. Iudic.lib.

Chryſol.

verſ.4. cuius rationem reddit. *Quia concipies, & paries filium, cuius non tanget caput nouacula: erit enim Nazareus Dei ab infantia ſua.* Sed quid cæleſtis Ales, abſtinentia matris ad prolis Nazareatum? Quia *patrum in gnatos veniunt à ſanguine mores*. Religioſiſsimi Cynæi. 1.Paralip. c.2. verſ.55. *Cognationes Scribarum canentes, atquè reſonantes, & in tabernaculis* efferuntur. *commorantes*. Et additur. *Qui venerunt de calore patris domus Rechab.* Ex ardẽtiſsimo namquè zelo patris, exponit Hieroſolymitanus Ioannes, eiuſmodi religioſos mores contrahebant. Quia *Patrum in gnatos veniũt à ſanguine mores.* Inſtauratorem præcipuum illius partis Religionis, quæ in diuinis occupatur laudibus fundendis, Henochum nouimus iam Primatem: & Eliam alterius, quæ ad diuinum cultum apprimè perſoluẽdum, hominem diſponit, ab omnibus mundanis, per religioſa conſilia ſecernendo: quorum propterea egregias Protoparentum Inſtituti Monaſtici virtutes referre contendimus, vt phalanges hoſtiles funditùs euertamus, & hæreticas aduerſas vires penitùs eneruemus, atquè blaſphemum Vuitclephum, apud Vualdenſem, falſiſsimum, & mendacem condẽnemus aſſerentem; *damnatos Auguſtinum, Benedictum, ac Bernardum abſquè pœnitentia peracta, quia fuere Monachorũ Patres.* Cum Protoparentes Monachiſmi Primates, Eccleſiæ cãdidatos immortalitatis, in tantorum filiorũ gloriam ex ipſorum virtutibus comprobemus ſanctitatis Atlantes. Contendentes his lucubrationibus, ſanctiſsimorum Parentum virtutes, & merita, velut antiquum exemplar poſteritati mãdare, & exponere ſingulis tum ad celebrandum, potiùs vel ad imitandum: & oſtendendum; hos eſſe *viros miſericordiæ, quorum pietates non defuerunt, cum ſemine eorum permanent bona, hæreditas ſancta nepotes eorum, & in teſtamentis ſtetit ſemen eorum, & filij eorum propter illos vſquè in æternum manent: ſemen eorum, & gloria eorum non derelinquetur. Sapientiam ipſorum narrẽt populi, & laudes eorum nunciet Eccleſia.* Eccleſiaſt.cap.44. Quòd Patrum in ſpirituales gnatos, ab ſpirituali veniunt ipſorum ſanguine mores.

1.Paral. Eccleſiaſt.

2 Fuit Henoch filius Iared, atanus Noe, de poſteris Seth. De quo Geneſ.cap.5.verſ.18. *Vixitq. Iared 162. annis, & genuit Henoch*, qui natus eſt anno mundi 623. talisq. extitit ſanctitate, vt à quibuſdã incarnatus Angelus putaretur, legatione functus ad Angelos, filios appellatos Dei, nempè liberos Seth. Cuius inſtituti viuendi eximiam rationem exprimit facer textus, aſſeuerans: *ambulaſſe cum Deo*. Quo adagio in Scriptura, vita perfecta, ac inculpata, diuinæ placita voluntati, Dei perfectionis imitatrix, rara, & ſingularis vitæ ratio ſignificatur. Geneſ.cap.17.verſ.1. *Ambula coram me, & eſto perfectus*, 3. Regum cap.9.verſ.4. *Si ambulaueris coram me, ſicut ambulauit pater tuus in ſimplicitate cordis, & in æquitate, &c.* Pagninus vertit, *in perfectione cordis, & rectitudine*. Septuaginta, *in ſanctitate cordis, & rectitudine, faciendo iuxtà omnia, quæ mandaui.*

3 Quibus comprobatur, mirificum in ſanctitate fuiſſe Henoch. Vt enim notat Caietanus; præpoſitio *cum Deo*, quandam ſanctitatem, & amicitiæ amorem ſpecialem indicat habuiſſe cum Deo. Nam de alijs ſcribitur: *ambulaſſe coram Domino*: ſed de Henoch, *cum Deo*, vt ſingularis eius virtus demonſtraretur, & gratia. Qui valdè propterea apud Hebræos vetuſtiores, à iuſtitia, & ſapientia meritò commendatur. Quarè quod Eugubinus interpretatur. *Ambulauit cum Deo, id eſt ad locũ diuinitatis aſſumptus eſt: profectus eſt in beatorum terras*. Minimè Patribus comprobatur interpretibus. Quia Henoch in cælum aſſumptus non eſt, ſed in Paradiſum (ſiuè ille germanus, is & manu Dei conſitus, ſiuè alius amœnus, & ſalubris hortus ſit) vt tenet perpetua Eccleſiæ traditio, & perſuaſio omnium ferè fideliũ, mentibus ſic infixa, vt de ea nefas ſit dubitare, vt adnotat Auguſtin. lib. 2. de Gratia Chriſti contra Pelagium, & Aretas in cap. 11. Apocalypſis: tenetq. vnanimis Patrum conſenſio, quos ſigillatim refert Martinus del Rio in cap. 5. Geneſ. num. 2. Præterea quia in ſanctorum quorumcumque virorum laude eam ſententiam Scriptura vſurparet, nec quidquam de Henocho tunc in illa diceret ſpeciale. Tandem quia ineptam ſententiam euulgaret ſacer Scriptor in prædictis verbis. *Tulit eũ Deus, ambulauit cum Deo*. Eſſet enim dicere. *Aſſumptus eſt ad locum diuinitatis, quia aſſumptus eſt*.

Mart. del Rio.

Per adagium ergò illud ſingularis huius viri ſanctitas commẽdatur, vt exiſtimat Martinus del Rio Tomo 1. Adagiorum adagio 11. & Boulduc lib. 1. de Eccleſia antè legem c. 14. *Ambulauit cum Deo, quia adbibitis quibuſdam cæremonijs, totum ſe diuino ſolemniter ſeruitio, ac perpetuo cõſecrauit*. Sic ille. Quia in Dei conſortio nihil lubricum, cum cœnoſa cuncta accidant ab illo ſeiuncto. In patris ſocietate parcus quidam filius perſiſtebat, & caſtus, quem patris abſentia duxerat in ruinam. *Aſpectus patris fugat crimina, expellit noxam, cunctam nequitiam, & tentamenta propellit. Sinè patre cẽſus nudauit filiũ, nõ ditauit, cẽſus filiũ tulit e gremio patris, eiecit de domo, exemit patria, expoliauit fama, exuit caſtitate. Quod vita, quod morũ, quod pietatis, quod libertatis, quod eſt gloria nihil reliquit. Ciuem denique in peregrinum, filium in mercenarium, in egenum locupletem, liberum mutauit in ſeruum: iunxit porcis, à patre pijſſimo quem ſeiunxit; vt ſeruiret cœnoſo pecori, qui pietati ſancta parere contempſit. Sic inuenit, qui ſe negat patri, qui ſe committit extraneo: vt ſentiat ſeuerum Iudicem, qui fugit indulgentiſſimum Prouiſorem. Affectionis deſertor, pietatis refuga deputatur porcis, porcis addicitur, porcorum traditur ſeruituti, porcorũ paſcua lutulenta percurrit, inquieti gregis teritur, & maculatur excurſu: vt ſentiat quàm miſerum ſit, amarum quàm ſit, quietis paternæ beatitudinem perdidiſſe prodigum, qui in patris ſocietate fruitur obſequens, qui cum patre ambulans non diſcedit*. Vt meditatur Chryſologus, Serm. 1. de Prodigo.

Mart. del Rio.

Chryſol.

Fa-

Facti ſunt omnes dies Henoch trecenti ſexaginta quinque anni, ambulauitq. cum Deo, & non apparuit, quia tulit eũ Deus. Cur iteratur, quod iam primitùs dictum erat? *Henoch vixit ſexaginta quinque annis, & genuit Mathuſalam. Et ambulauit Henoch cum Deo, &c. Vt credas,* adnotauit Chryſoſtomus, *non tantùm antè, ſed poſt generationem filiorum ambulaſſe cum Deo,* ſexaginta nempè quinque annis, quibus antè genitum deguit Mathuſalã, & trecentis, quibus inter nos in hoc ſæculo ſuperuixit, quoad raperetur à Deo in præmium non violatæ diſciplinæ, ob vitæ ſanctitatem, & iuſtitiæ zelum; & non propter deprauatæ eius naturæ timorem ereptum. Vt fingunt obcæcati Hebræi, putantes; rectam illum egiſſe vitam ab ortu filij ſui Mathuſalam, ex quo placuit Deo, cum per pœnitentiam conuerſus ad meliorem vitæ frugem ſe recepit; qui libidinoſus vt anteà, & ad vitia procliuis, ſicut primitùs adhùc erat. Cum non aduertant, numeratis ſexaginta quĩque annis, quibus vixit antè generationem Mathuſalam, poſtmodùm addidiſſe Scripturam, *ambulaſſe cum Deo*, illis annis enumeratis; & poſteà recenſitis trecentis ſexaginta quinque, quibus clauditur totius vitæ curſus antè raptum, iterato, *ambulaſſe cum Deo:* vt indicet, anteactæ ſanctiſsimæ vitæ in præmium adDeum fuiſſe ſublatum. Ità Septuaginta legunt. *Henoch placuit Deo: & non inueniebatur, quia tranſtulit eum Deus.* Quaſi reddant rationẽ talis ablationis, placitam Deo ipſius fuiſſe voluntatem.

Chryſoſt.

Sic in Eccleſiaſt. cap. 44. verſ. 16. *Henoch placuit Deo, & translatus eſt in Paradiſum.* Cur tranſlatus, niſi quia ſic Deo placuit, vt in nullo diſpliceret diuinæ volũtati? Sapientiæ cap. 4. verſ. 10. *Placens Deo factus eſt dilectus; & viuens inter peccatores tranſlatus eſt, raptus eſt, nè malitia mutuaret intellectum eius, aut nè fictio deciperet animam illius.* Antequàm leuiſſimam contrà Deum cogitationem effingeret, è medio ſublatus eſt. Quod planè Pauli expriment clara verba. *Antè tranſlationem enim teſtimonium habuit, placuiſſe Deo.* Ac ſi diceret, *tranſtulit eum*, quia illi vnicè charus erat. Ità ibi Chryſoſt. *Quomodò fide tranſlatus fuit Henoch? Quoniam tranſlationis cauſa fuit, quòd Deo placuerit.* Ex Hebr. & Chald. tranſlat. Geneſis verba. *Ambulauit Henoch cum Deo,* ſic habentur. *Seruiuit in veritate coram Deo Iudice: & ambulauit Deum Iudicem.* Hoc eſt, *contendit Deum Iudicem gratum ſibi habere.* Vndè non immeritò dixeris. Henoch ſuo quodammodo iure, & meritis à Deo Iudice obtinuiſſe, vt hinc eum transferret?

Eccleſiaſt.

Sapient.

Ad Hebr.

Chryſoſt.

5 Sed qua rogo ratione integerrimus Iudex virum ſibi vnicè dilectum, non ſolùm beneuolentia, ſed iuris, & iuſtitiæ ratione ductus, hominum conſpectu priuauit? *Placens Deo factus eſt dilectus, & viuens inter peccatores tranſlatus eſt, raptus eſt, nè malitia mutaret intellectũ eius, aut nè fictio deciperet animam illius, &c. Placita enim erat Deo anima illius propter hoc properauit educere illum de medio iniquitatũ.* Hoc eſt de ſtatu iniquitatibus valdè

obnoxio, quem peccata circundant, & obſident, nè quis indè facilè poſſit euadere, quin iniquitates eum vel tangant, vel perdãt. Nihil enim adeò tutò, & ſecurè cuſtodiri hic poteſt, quin prædæ, ac caſui ſit expoſitum: cum Draconem videat Ioannes Apoc. c. 12. verſ. 4. *Cælo bellum inferentem, & cauda tertiam partem ſtellarũ cæli trahentem.* Viros ſcilicèt pietate inſignes, & ſanctitate illuſtres à cęleſti Regni faſtigio, quod iam videbantur tenere, in corruptiſsimos mores prouolutos à Dei caſtris ad immaniſsimi Draconis partes tranſijſſe.

Apocal.

Qua de re audire pręſtat, Tom. 9. in lib. Soliloq. c. 29. Auguſtinum ſic fantem. *Vidimus multos, Domine, ex patribus noſtris, quod vtique ſinè magno tremore non recolo, ſinè multo timore non confiteor, aſcendiſſe primitùs quodammodò vſquè ad cælos, & inter ſydera nidum ſuum collocaſſe, poſtmodùm autem cecidiſſe vſquè ad abyſſos, & animos eorum in malis obſtupuiſſe. Vidimus ſtellas de cælo cecidiſſe ab impetu ferientis caudæ Draconis. Quis ergo tot periculis occurrere, tot ſuperare diſcrimina poterit?* Cyprianus lib. de ſingularitate Clericorum. *Quanti, & quales poſt confeſſionum, victoriarumq. calcata certamina, poſt magnalia, & ſigna, vel mirabilia vſquequaque monſtrata, noſcũtur cum his omnibus naufragaſſe, cum volunt in naui fragili nauigare liberiùs anima expedita obuiat impugnanti, vbi compedes impedimentorum defuerint, & aſpectus irritamenta non nouerint. Securiorq. eſt congreſſus, vbi ſingula non vellicant dimicantem, nec inebriant animum lenocinia voluptatum.* Sic ille Serm. de Ieiunio, & Tent. Chriſti. Et Tertull. lib. de Idololat. c. 24. *Inter hos ſcopulos, & ſinus, inter hæc vada, & freta velificata Spiritu Dei fides nauigat. Tuta ſi cauta, ſecura ſi attonita.* Tot, tantaq. turbulentiſsimi huius maris ſunt pericula, vt non aliter incolumes omninò valeamus euadere, niſi cautiſsima circunſpectione fugã adornemus; atquè ea præcauere, & declinare, ſeiuncti à ſæculo ſtudeamus. Aliter non poterimus, ſic immerſi periculis, adeò eſſe ſecuri. Raptus propterea Henoch eſt, atquè hinc tranſlatus; nè viuens inter peccatores, malitia mutaret intellectum eius, aut nugacitatis fictio animam illius deciperet. Nè vorticibus ſæculi fluctuaret, rate fragili vectus, nauta pręuenit alluuionem, & tenet portum antè tẽpeſtatem ſecuriùs.

Auguſtin.

Cyprian.

Tertull.

6 *Ambulauitq. cum Deo.* Quibus quæſo greſsibus indefeſsus pergebat cum Deo, quoad ab eo ſuſceptus Paradiſi colonus fuerit effectus? Non corporis, ſed animi inceſſu diuina veſtigia terimus. Chryſol. Serm. 89. *Incedit, qui non ſtat in triuijs peccatorum, qui peregrinum ſe hoc ſentit in ſæculo, qui aſperas virtutum intrat intrepidus manſiones, qui montes iuſtificationum, mandatorum colles indefeſſus viator aſcendit, vt præſentia Parentis Dei, cæleſti beatitudine perfruatur.* In hoc ſæculo peregrinus, indefeſſus homo debet eſſe viator, quoad in Paradiſum, ſuã perueniat ad Patriã; cuiusquia via occluſa, Deo Duce indiget, & Ductore. Vix formatum hominẽ tulit Dominus, & in Paradiſo po-

Chryſol.

ſuit

Geneſ. fuit Geneſis cap. 2. verſ. 15. Satis eſſet dicere, *poſuit*, cur additur, Ambroſ. *tulit*? Ambroſ. lib. de Parad. cap. 4. *Apprehendit eum virtus Dei inſpirans proceſſus, & incrementa virtutum. In opere enim quidam virtutis proceſſus eſt, in cuſtodia quadā conſummatio operis deprehēditur, eo quòd quaſi cōſummata cuſtodiat: hæc duo ab homine requiruntur, vt & operibus noua quærat, & parta cuſtodiat.* Sic Ambroſ. indicans aduſquè Paradiſum gradiendum homini cum diuina gratia, qui vult reportare præmium, & coronam; aliter deficiens in via, amittet ductorem, qui ducit ad Paradiſi vitam. Apprehendit igitur hominem veſtigiò diuina virtus, & poſuit in Paradiſo, vt indè ſignificetur, vix hominem fuiſſe creatum, cum ad virtutis profectum, & bonorum operum exercitium, quo in primę dignitatis gratia ſubſiſteret, fuerit à Deo euocatus, vt cū eo pergens, viam Paradiſi perageret, non errando.

Neque aliò it Pauli monitum Ad Hebr. *ad Hebræos cap. 12. verſ. 13. Greſſus rectos facite pedibus veſtris, vt non claudicans quis erret: magis autem ſanetur. Contemplantes, nè quis deſit gratiæ Dei.* Græcè, *nè quis deſeratur à gratia Dei.* Eraſmus, *Ne quis ſit, qui deficiat à gratia Dei.* Alluſio ad eos fit, qui iter ſimul agunt, quorum alter diligens, ac ſtrenuus, alter ignauus, imbecillis, & claudus; qui dum æquis paſſibus ſtrenuum viatorem non ſequitur, in via remaneat, atquè deficiat, tām ab alio deſtitutus, quām ipſe ab illo deficiens, neceſſe eſt. Vt ſic moneat Apoſtolus, adeò ſtrenuè ad currendum cum gratia, quotidianos virtutis profectus inſpirante, vt minimè conſiſtamus incurſu: ipſa ſiquidem ad tardum gradum ambulare non patietur, imò trāſiet, atquè præcedet. Sic Chryſoſt. Chryſoſt. *Attendite, nè quis veſtrum remaneat.* Et Bernardus in Alle- Bernard. gorijs Gotfridi Tilmani ad c. 12. Ioan. *Sequuntur, ſed non aſſequūtur, qui ſegniter, ac remiſſè agunt, vel vſquè in finem non perſeuerātes, de medio itinere auertuntur. Talibus dicit Apoſtolus, remiſſas manus, vel genua ſoluta erigite.*

Cum Deo ducente Henoch peruenit ad Paradiſum, & illum operans, & cuſtodiens meretur præmium promiſſum. Nihil enim infœcundum viget in Paradiſo, nec in viridario Eccleſiæ arbor plantata ſecùs decurſus aquarum, fructum non feret in tempore ſuo. Qui cęcutierat, Ioannis c. 9. illu- Ioan. minatus, fatetur vt arbores ambulantes videre ſe Chriſti veſtigia terentes. Cur vt arbores, nō columnas, aut ſtatuas? nec ſtantes, ſed ambulantes? Chryſol. Chryſol. Serm. 176. *Quia poſt curam Chriſti viderat, quòd homines velut arbores tranſirent in hoc ſæculo, non manerent: temporalem plantationem germinis humani eſſe in hac vita mox videt; quem curauit Chriſtus.* Sed cur non vt animantia iudicentur tranſire, ſed vt arbores ambulare, vellem exprimere ex Dauidico Pſal. 1. *Beatus vir, qui non abijt in conſilio impiorum, & in via peccatorum non ſtetit & in cathedra peſtilētia nō ſedit. Beatus vir, qui abijt;* Sed nō in conſilio impiorum; nam qui non ſtetit in via peccatorum, beatus; & vt nō ſtet, abire neceſſe eſt, ſed non

in conſilio impiorum. *Sed in lege Domini voluntas eius, & in lege eius meditabitur die, ac nocte.* Hanc *nouit Dominus viam iuſtorum*, qui cum ipſo ambulare non deſinunt. Et ij *tanquàm lignum, quod plantatum eſt ſecùs decurſus aquarum, quod fructum ſuum dabit in tempore ſuo: & folium eius non defluet, & omnia quæcumque faciet ſemper proſperabũtur.* Ad fructum promerendum, & in æternitate ſinè tempore ſuſtinendum, velut arbores homines, ambulantes, viatores in ſæculo, peregrini ad Patriam propriam Paradiſi procedunt.

8 *Placens Deo, factus eſt dilectus.* Placere iudicijs hominum; coram hominibus eſſe iuſtum, eſt virtutis humanæ: quæ corruptiſſimo hoc æuo fucos facit, & mendaciſsimis præſtigijs plerumque vulgi oculis imponit: atquè emẽtito perfectionis colore, genuina virtutis lineamenta diffamat. Diuinis iudicijs placere; coram Deo, qui ſcrutatur renes, & corda, cogitationes diſcutit, mentium hominum videt motus, iuſtum non ſub perſonato virtutis vultu eſſe; non humani laboris, ſed diuini
Chryſol. muneris pignus eſt. Chryſologi ſententia Serm.89. Et viuentem inter peccatores ei placere, *bonumq. inter malos eſſe, tanta virtutis eſt, quanta, & difficultatis: quale nempè eſt illud, tangere picem, & non inquinari ex ea, in igne ſinè læſione verſari, & in tenebris abſquè caligine eſſe,* vt ſcri-
Bernard. bit Bernardus Epiſtola 24. ad Hugonem, & Chryſologus memoratus. *Quis fumi neſcius cupiditatũ tranſit incendia? per vitiorũ gurgites, quis impollutus inceſſit? Carnis negotia, vitæ cauſas, actus mundi, quis peragit, & non erit in querela; cum naſci ipſum plenum ſit, & lacrymis, & querelis?* Henoch planè ait, Tertullia- Tertull.
nus lib.3. contrà Marcion. cap.2.

Qui à Deo digreſſos populos, facinuſq. ſequentes,
Dum furit in terris refugarum turba latronum.
Sacrilegum genus, vt fugeret crudele gigantum.
Conſilio reuocabat, in omnibus ipſe fidelis.

Sic Deo placens tranſlatus eſt, anno primæ ætatis 987. Cùm tot annis deguiſſet in terris, quot diebus Sol per anni circulum peragit in cælis. Qui nec obſcœnis ſceleratorum hominum flagitijs inquinatus, ſicut nec Sol luto, quod exſiccat conſpurcatur, illuminauit fideles, & nimium ſibi perfidentes reuocauit elatos. Atquè vt Sol flammanti curru ex mente Abulenſis, per aëra euectus, equis ſplendentibus, vt Phœbus vectabatur ephœbus à Deo vera reali tranſlatione, non imaginaria, aut intellectuali, vt docemur in ſacra Pagina. *Non apparuit, quia tulit eum Deus. Tranſlatus eſt, nè videret mortem: & non inueniebatur, quia tulit illum Deus.* Ad He- Apoſt. ad
bræos cap.11. verſ. 5. Quam ſpe- Hebr.
ctatoribus Patribus, Deus fieri voluit, cum ob alias cauſas, tum vt homines docerentur, non eſſe vanam ſpem immortalitatis. Ità Balleſter Onomothographiæ to.1. Balleſter.

ARTICVLVS II.

De Tranſlatione Henoch.

1 *Tranſlatio Henoch non fuit per mortem.*

2 *Ha-*

2 *Hæreticorum figmenta circà tranſlationem Henoch.*
3 *In Paradiſum Adæ fuit tranſlatus Henoch.*
4 *Liber Eccleſiaſtici eſt Canonicus.*
5 *Paradiſus Adæ extat poſt diluuium.*

1 ET in ea Trāſlatione e vita non eum migraſſe, docet Scriptura; non apparuiſſe aſſeuerans, nec mortuum aſſerens, vt teſtatur de alijs. Ideò Onkelus Chaldæus Paraph.legit. *Non ipſe, quia non mori fecit eum Dominus.* Alia Paraphraſis Chaldaica in Biblia Phanenſis. *Non comparuit, nequè etiam occidit eum Deus.* Sapient. In Sapientia cap.4. *Viuens inter peccatores translatus eſt.* Vt erat inter peccatores viuens tranſlatus Epiſt. ad Hebr. eſt. Ad Hebræos cap.11. verſ.5. *Fide Henoch tranſlatus eſt, nè videret mortem, & non inueniebatur, quia tulit eum Deus.* Sic eſt Philo. traditione receptum, à qua Philo lib. de Vita Sapientis. *Deus tranſtulit Henoch, nō per mortem, ſed per ſeparationem à conſortio, & frequentia improborum hominum ad virtutis ſeceſſum, vulgò ignotū, & vix paucis, eiſq. præſtantiſsimis* Ioſeph. *viris cognitum.* Ioſephus lib.1. Antiquit.cap.4. *Diſceſsit Henoch ad Deum, vndè finis eius non in-* Faſc.mir. *uenitur conſcriptus.* In Faſciculo myrrhæ. *Non memorauit Moyſes mortem Henoch, vt aliorum, quoniam adhuc ipſe viuit.* Clemens Clem.Rom Rom.lib.5. Conſt. Apoſt.c.8. *Henoch non permiſit Deus mortem* Iuſtinus Mart. *experiri.* Iuſtinus Martyr q.85. ad Orthodoxos. *Henoch nondùm obijt.* Quibus alij Patres ſuffragantur Græci, & Latini in Geneſim, Eccleſiaſt.Sap.&Epiſt.ad Hebr.aſſerentes eū aſſeruari ad finē ſæclorum, vt cū deceptos ad viā reuocet veritatis, ab Antichriſto propter Chriſtum trucidetur.

2 Quarè fabula eſt Caluini, Muſculi, & Marbachij aſſerentium, non mortuum eum ſeparatione animæ à corpore violenta, ſed placida quadam ex hoc mundo migratione, per ablationem ab huius ſæcli miſerijs, & corruptibili exuta natura in cæleſtem Patriam tranſlatum: vt foret hominum tranſitus in ſtatu innocentiæ. Sed non fuiſſe participem gloriæ vſquè ad Aſcenſionem Chriſti. Illis enim contradicit Auguſtinus Auguſt. lib.1.de peccat.mer.cap.3. *Nequè tamen credendum eſt, illos iam in illam ſpiritualem qualitatem corporis commutatos, qualis in reſurrectione promittitur, quæ in Domino prima præceſſit.* Nec eſt verum, ſtatum Tranſlationis Henoch fuiſſe mutandū à die Tranſlationis vſquè ad eius mortē, vt probabo.

Sed immanis, & exorbitās Martini Borrahij Luterani veſania, liuido vociferantis ſtomacho, Henoch e vita migraſſe, vt cæteros, de quibus dicitur, *& mortuus eſt.* Illius tamen animā fuiſſe translatam in cælum, vt dicit Apoſtolus, fide Henoch translatus eſt. Sic ille infamis tenebrio, furcifer, omnis veritatis perfuga. Cui opponitur Auguſt.lib.9.de Geneſ.ad lit.cap.6. *Non eſt arbitrandum ſic eſſe iam, ſicut erunt ſancti, quando peracto operis die, denarium pariter accepturi ſunt.* Abenezra, Aben. & Rabbi Schelomoch in capit.5. Rab.Sal. Geneſ.exiſtimant, Henoch in ætatis flore fuiſſe mortuum; quia textus Geneſis in Hebræo. *Venenu, non ipſe, & Lakach.tulit.* De mor-

tuis etiam dicitur. Sed *Venenu*. De mortuis, & viuis dici, conſtat ex Scriptura, in qua de Ioſeph, quem mortuũ pater putabat, dicitur nõ ipſe, quod etiam dicitur de Simeone, quem non eſſe mortuum Patri conſtabat. *Lakach*, nunquã ſignificat mortuum, niſi vox iungatur, quæ ad ablationẽ per mortem trahat eius ſignificationem.

3 In Paradiſum Henoch tranſlatum traditur, Eccleſiaſt. cap. 44. verſ. 16. *Henoch placuit Deo, & translatus eſt in Paradiſum, vt de gentibus pœnitentiam*. Vt ex illo loco in quem primò tranſlatus eſt, veniat, vt iſtud munus perſoluat. Nam ſicut in eodem ſtatu modò conſeruatur, in quo primitùs diſpoſitus eſt, ità in eodem loco reſeruatur, in quem primò aſportatus eſt; quem Paradiſum eſſe, aſſerit Scriptura in Latina Vulgata. Sed infirmum Pererius lib. 3. in Geneſ. quæſt. 5. hoc reputat argumentum, quia in Græco Codice non eſt vox *Paradiſus*. Verùm cum ille non viderit decem græcas tranſlationes, prout à ſuis Authoribus euaſerũt, illi non credo, eam non extare vocem in Græco aliquo vero Textu. Sed quid quòd non extet in eo, cum in Vulgato Latino legatur? Certiſsima etenim ratione conficitur, veram, & germanam Textus lectionem, quam Vulgatã latinam appellamus, integram planè, ac defœcatam, incolumẽq. debere retineri à Catholicis: & quidem ità religioſè, vt ab ea, vel latum vnguem diſcedere grãde ſit nefas, enorme piaculum. Nam quemadmodùm numeri omnes reuocantur, reducunturq. ad vnitatem, effectus ad primam omnium rerum cauſam, motus ad ſupremam cæli circulationem, ſpatia temporum ad Æternitatem, ad Intelligentiam Notiones, animi affectus ad amorem: nè multa: quidquid viſitur in iſta terrarum immẽſitate, abs certo aliquo principio, & definito pendere conſpicitur, illiq. inniti: ità nobis vni Scripturarũ latinæ verſioni æternum adhærere ſtatutum eſt. Hoc ratio, hoc Patres, hoc Concilia teſtatiſsimè pronuntiant. *Contrà rationem nemo ſobriùs, contrà Patres nemo Chriſtianus, contrà Eccleſiam nemo pacificus ſenſerit*. Verba ſunt Aurelij, & aurei illius Auguſtini, in quibus tanquàm in optimo portu amat conquieſcere noſtra hæc diſſertatiuncula, cum noſtro Leone de varijs Scripturæ Canonicæ Tranſlationibus, in Enciclopædia.

Eccleſiaſt. *Perer.* *Auguſtin.*

Mentitur Muſculus hunc librum non eſſe Canonicum, à ſummis Pontificibus, Patribus, & Concilijs Lateranenſi, & Tridentino in Cathalogo ſacrorum librorum reputatus. Etſi ab aliquibus liber dicatur apocryphus, non quia dubiæ authoritatis, ſed quia incerti Scriptoris, vt quidam alij ſunt libri. Quicumque ergo libri Scriptor ſit, ex illo fide indubitata credimus, Henoch in Paradiſum fuiſſe translatum. Etſi ex verbis Scripturæ non conſtet, in quam Paradiſum ſit tranſlatus: in ea enim non ſolùm Viridarium delitiarum Edem, ſed cælum, & quiuis locus terreſtris amœniſſimus, Paradiſus compellatur. Cum tamen communi conſenſione conſtet, Paradiſum deliciarum fuiſſe eius locum incolatus Henoch. Sic Dauid Pomarius in Tſemach Dauid. *Dauid Po.*

Dauid. *Non eſt dubium inter ſapientes, quin in Paradiſum deliciarũ primi hominis, profecti fuerint Henoch, & Elias*. Irenæus lib.5. contrà Hæreſes c. 5. *A tempore Apoſtolorum ſic eſt apud omnes receptum*. D.Thom. 3.p.q.44. art.5. ad 2. & ad Hebr.11. lect. 2. *Henoch raptum eſſe in Paradiſum terreſtrem, vbi cum Elia creditur viuere vſquè ad Aduentum Chriſti*. Abulenſis in cap.2. & 5. Geneſ. *Doctores Catholici omnes, & tota fidelium Eccleſia credit Henoch tranſlatum fuiſſe in Paradiſum terreſtrem, ſicut Eliam, & manere ibi vſquè ad Antichriſti tēpora*. Ratio eſt. Quia diuina prouidētia,apta hominũ ſtatibus loca deputauit; Beatis, cælum; damnatis, Barathrum; lymbum, ſeparatis animabus; miſeram hanc mortalibus terram; innocentiæ ſtatui,deliciarũ Paradiſum Edem; & eandem viatoribus his in ſimili ſtatu, in quo fortunæ noſtræ miſeræ ſunt immunes.

Iren. *D.Thom.* *Abul.*

5 Dices: generali aquarum aluuione eſt obruta Paradiſus, ac rapidiſſimis auulſa vorticibus, vt nec ſui veſtigium reliquerit poſt diluuium: cum Geneſ. c. 7. v. 20. tradatur, diluuiei aquas omnia repleuiſſe inſuperficie terræ: omnesq montes excelſos ſub vniuerſo cælo operuiſſe. *Quindecim cubitis altior fuit aqua ſuper mōtes, quos operuerat*. Non eſt ergo Henocho Paradiſus locus optatus. Reſpondetur: ſuperſtitem Paradiſum, Scripturæ, Patribus, & rationi eſſe veroſimilius. Etenim ſi deſtruenda poſtmodùm, non Cherubico poſt peccatum cuſtodiretur gladio, ſed vti emolumenti nullius, protinùs euertēda. Si non indemnis reſeruata, non omne mortaliũ genus, vſquè ad Eugubinum, illam iudicaret, extare. Nec rationi conſonum erat, mundiſsimam terram diluuiandam; ſed habitatam mortalibus, & ſpurcicijs ipſorum conſpurcatam. Vndè in Textu dicitur: *Quindecim cubitis altiorem fuiſſe aquam ſuper montes, quos operuerat*; in terra nempè inhabitata, quia Paradiſi terram non attigit, vt veroſimilior fert ſententia, quæ quondam nata, nunc à recenſioribus minimè expugnatur. Quod ſuæ ſoliditatis vigens eſt argumentum: nam *ſapientiam omnium antiquorũ exquiret Sapiens: narrationem virorum nominatorum conſeruabit*. Eccleſiaſt. cap.39.verſ.1. Aut dicas amabò, cur generali alluuione, cum terra vniuerſa Paradiſum credis depopulatam, qui Henoch diffiteris,cũ vniuerſis hominibus, præter octo ſeruatos in arca, deletum? Quia vita, & conuerſatio iſtius, non alijs erat æqualis. Sed nec terra Paradiſi peruia reliquis erat mortalibus: & propterea, vt inhabitata excipiēda. Sic in Textu Gen. c.6. verſ.13. *Diſperdam eos cum terra*. Videlicèt, quam inhabitant.

Eccleſ. *Geneſ.*

Obijcit Pererius. Quomodò ergo de loco Paradiſi nihil eſt cōpertum? Rogo, quomodo nec antè diluuium? Quia notitia viæ hominibus fuit erepta. Inſtat, quis eius vſus poſt diluuium? Rogo, quis ante diluuium poſt peccatũ? Teſtimonium ingratitudinis humanæ ex D.Thom. 1.p.quæſt.102. art.2. ad 3. Domicilium incolatus Patribus tranſlatis aptatum. Nam ſi non in Paradiſo diluuij tempore

D. Thom.

pore Henoch erat, vbi quæſo ? vis aliò tranſportandum ? Conpulſabo priùs. Vbi vel auditui traditio, vel oculis Scriptura ingeſsit, quidquam de altera Trāslatione ? Quod verbū ? Quis locus Bibliorum id vſpiam præmiſit ? Quorum id Patrum, vel Hiſtoricorum nititur fide? Nullibi comperietur, Henoch vllam à primo raptu domicilij migrationem ſubijſſe. Vrgeo, ſi è Paradiſo propter diluuiū translatus aliò: in aëre illum, vel in cæleſti Orbe, aut inter cælum, & terram ſuſpenſum locas ? Si in cæleſti Orbe, cur credis corpora penetrata ? Si in igne, quomodò non combuſtus? Si in aëre, cur nō aquis diluuij obrutus? Cur tandiù ſinè cibo, & potu iudicas ſuſtentatum? Et non in Paradiſo ſinè tot miraculis conſeruatum, vt fingas aquarū eluuione Paradiſum fuiſſe elutriatam: Cum ex Scriptura, aqua altior fuerit ſuper montes, quos operuerat, non ſuper omnes terræ, ſed ſuper eos, qui eminebant in ſuperficie terræ habitatæ mortalibus poſt peccatum?

ARTICVLVS III.

Quæ, quantaq. fuerit dignitas Henoch.

1 *Ex ipſius nomine, dignitas Sacerdotalis cōprobatur Henoch; magnaq. eius dignitas, & poteſtas oſtenditur.*

2 *Verè fuit Henoch Propheta.*

3 *Suam literis conſignatam Prophetiam poſteritati reliquit.*

SAcerdotem legis Naturæ Henoch fuiſſe, ex ipſius nomine, quòd ſecundùm Hieron. *dedicatum* ſonat, poterimus coniectari; eò etenim fuit inſignitus nomine, quòd inſigniter diuino cultui erat mancipatus. Nam vt notat Chryſologus Ser. 154. *Sicut Dominum prædiorum limitibus affixi tituli proloquuntur, ità nomina ipſa ſæpè Sanctorum merita indicant, teſtantur inſignia.* Antiquitùs enim Patriarchis nomina imponebantur, quæ futuras ipſorum virtutes indicarent. Vt Chryſoſt. teſtatur Homil. 21. in Gen. *A principio erudiebant pueros, qui ipſis naſcebantur, admonentes appellationibus, quas ipſis impoſuerant, vt virtutem exercerent.* Sic Iacob, qui in vtero cœpit antè luctari, quàm viuere, antè viribus ſuperare, quàm membris, etiam intrà viſcera materna ipſa, ſupplantatoris eſt vocabulum conſecutus, eo quòd antequàm naſceretur, noſcitur diuinitùs, reprobatum ſupplantaſſe germanum. Et quia longum eſt ire per ſingula, Henoch Domino dedicatus compellatur; qui proprij nominis imbutus diſciplina; ſic Deo erat nuncupatus, vt cum eo ambulans, funditùs ipſi placere contenderit; & per conſequens, quibus placatur, ſacrificia litare. Vndè *placens Deo*, eatenùs à Sapiente commendatur, quatenùs deditus totus erat ſacrificijs offerendis, & ſacris thuribus deputatus; in quibus ſibi complacet diuina Maieſtas, quæ eiuſmodi oblationibus cōmendatur. Et facit hic, quòd in libris Henoch doctrina de Sacerdotio, & ſacrificijs, ac diuino cultu reperiatur ſcripta, ſicut refert Eſcalante in Clypeo lib. 8. c. 21. Apud Æthiopes in Regno Reginæ Saba libri quidā Henoch Abyſsina līgua ſer-

Chryſol.

Chryſoſt.

ſeruantur, in quibus traduntur Dei mandata, leges, & cæremoniæ de Sacerdotio, & ſacrificijs: iuxtà quas Noe hoſtias obtulit, & Melchiſedech panem, & vinum litauit.

Et ſuprema poteſtate Henoch inter conciues pollere, Dei legatio, qua ex mente Irenæi fungebatur, probat, & indicat dignitatem. Quia ad filios Seth à Deo deputatus, vel conſenſu maiorum, vt putat Salianus, electus, vt improbos à flagitijs auocaret, ad ſtudium virtutis accenderet, Prodeus habebatur: cùm ergà illum eſſet Dei beneuolétia nota, & inſignis eius virtus, ac inter Dei filios eminens reputatus. Propterquod Genebrardus lib. 1. Chronologiæ ait. *Non apparuit, vtiquè tanquàm requiſitus ad ſupremum Officium.* Et Boulduc. lib. 4. de Eccleſ. antè leg. cap. 30. *Legatione ad Angelos fungebatur, quia ad reformandos deprauatos moribus priores Religioſos, tanquàm viſitator generalis miſſus eſt.*

Geneb.

Boulduc.

2 Verum fuiſſe Prophetam Henoch, catholica Iudæ teſtificatur Epiſt., in qua de iudicio prophetaſſe perhibetur his verbis, *Ecce veniet Dominus in ſanctis millibus ſuis facere iudicium contrà omnes*. Quibus verbis de futuro Dei Iudicio, Apocalypſis c. 1. v. 7. loquitur Ioannes. Sed eum non ſcripſiſſe Prophetiam putauit Michael de Medina, de rectà in Deum fide, quæſt. 24. §. *Sed quo magis*. Quia Iudas dicit *prophetaſſe*, non ſcripſiſſe: nec antè Moyſem fuit ſacer Scriptor: nec poſt diluuium liber poteſt ſupereſſe, ideò illius libri apocryphi reputantur. Sed librum ſcripſiſſe Henoch, ſententia eſt Auguſtini lib. 15. de Ciuit. Dei cap. 23. & multorum Patrum apud Mendoza tom. 1. in lib. Reg. annot. 2. ſect. 2. num. 57. Salianum anno mundi 987. num. 24. Tenam lib. 31. Iſagogæ ſect. 3. Feuardent. in Iudam, & citatum Eſcalante.

Epiſt. Iud.

Medin.

Auguſt.

Mendoza.

Salian.

Tena.

Feuard.

Eſcalan.

3 Equidem eſt veriſimile, non ſola voce ad præſentes, ſed ſcripto etiam ad abſentes rem tanti ponderis virum ſanctiſsimum reliquiſſe. Nec contradicit, quòd primus Moyſes habeatur ſacer Scriptor, quia primus eſt eorum, quorum Scripta Canonica extát: cùm Henoch litteris ſcripta monimẽta improborum malitia vitiata, fidelibus etiam Hebræis in dubium fuerint reuocata; vt citatus Auguſtinus putauit. Nec mirùm ſi poſt diluuium, Henoch librum repararit Noe, ſicut vetus teſtamentum combuſtum Eſdras inſtaurauit iuſſu Dei: aut quòd hęc Scripta obſeruarit in arca. Vel vt dicit Ioſephus & Beroſus apud citatum Medina, duplici in columna vna marmorea, altera lateritia prophetiam exararit, vt ſi lateritia diluuio aquæ periret, marmorea ſuper extaret; etſi hæc igne flagraret, illa non deficeret. Marmoream in Syria ſuo tempore ſupereſſe, Ioſephus teſtificatur lib. 1. Antiquit. c. 3. De Scriptis Henoch lege Sixtum Senenſem in voce Henoch. Ex quibus conſtat omnem eum Philoſophiam diuinam, & humanam perdidiciſſe, eamq. poſteris tradidiſſe.

Ioſeph.

Beroſus.

Ioſephus.

CA-

CAPVT II.

In quo geſta complectuntur Eliæ.

Quis poteſt ſimiliter ſic gloriari tibi, qui ſuſtuliſti mortuum ab inferis de ſorte mortis in verbo Domini Dei? Qui raptus es in turbine ignis, in curru equorum igneorum. Eccleſiaſt. 48.

ARTICVLVS I.

Facinora deſcribuntur, & cunabula dilucidantur Eliæ.

1 *In quibus Elias præcipuos antecellit Vates.*
2 *Eliæ geſtorum enarratio.*
3 *Nõ Angelus, nec Phinees Elias eſt.*
4 *Vt ignis priùs ſibi ardet Elias, qui repente lucet, & micat.*
5 *Carni, & ſanguini addictus, non audet concionator audacter Regibus vera dicere.*
6 *Nobilitas Eliæ.*
7 *Igne ſuſtentatur Elias ex vtero materno.*
8 *Deus, & Angeli ſignificantur in igne.*
9 *Non improbabile eſt fuiſſe Eliam in vtero materno ſanctificatum, & in gratia confirmatum.*
10 *Eliæ acrimonia contra ſceleſtos, crimen non eſt.*

1 Compendio relaturus mira geſta Thesbitis Eliæ, qui inter veteris teſtamenti præcipuos Vates, & celebriores Prophetas, atquè Heroes clariores vitæ ſanctimonia, inuicti animi fortitudine, virginalis pudicitiæ caſtimonia, laborum tolerantia, dicendi libertate, maceratione corporis, paupertatis amore, ſolitariæ vitæ inſtitutis, diſcipulorum multitudine, ac celebritate; indefeſſo orãdi ſtudio, atquè orationis efficacia, diuinæ gloriæ zelo, miraculorum ſplendore, rerum geſtarum copia, poſtremo exitu mirabili, longèq. mirabiliori regreſſu excelluit; non ſolùm, quæ de eo in ſacris Codicibus comperimus exprimere, ſed multa, quæ non ſunt ſacrarum litterarũ monimentis enucleata compulit nos curioſos inueſtigare, breuis illa ſcribendi formula, qua Spiritus ſanctus vſus eſt in tanti viri rebus exponendis; vti Epiphanium, Chryſoſtomum, Dorotheum, Iſidorum in id induxit, quòd his de rebus plurimas Iudæorum fabellas traditione adaucter inter eos introductas contrà ſacras Paginas, lectitarint. Etſi enim nimia curioſitas reprehenſione non careat, ſæpiùs tamen licet, & eſt vtiliſsima, vt à quibus ſit abſtinendum, quidque magis ad veritatem accedat ſpeculemur.

2 Sanctiſsimi Vatis huius ortũ, Parentes, & patriàm ſacræ litteræ reticuerunt. *Vti emolumenti nullius ad ſanctitatem.* Cùm primò introducatur, denuncians Regi Achab futuram ſiccitatem, & famem terræ. *Diuinitùs perſoluens imperata.* Mox Dei iuſſu versùs Orien-

Orientem fugiens, & in ſpecu iuxtà torrentem Carith, e regione Iordanis, latitans. *Religioſus ſegregatus à vulgo*. Pane, & carne per coruos mane, & veſperè ad tres fermè annos, ſuſtentatus diuinitùs *ab eo, qui dat eſcam coruis inuocantibus eum*. Sed ſiccato torrẽte. *Citò percurrunt terrena ſubſidia*. Et e cælo admonitus, Sydoniorum Sareptam petijt, ciuitatem paruam inter Tyrum, & Sydonem, vt ibidem, quod reliquum erat famis, tutò tranſigeret apud viduam, etſi inter ethnicos, religioſam, ex mente Caietani. *Propter iuſtos Deus tollerat ſceleratos*. Cuius mortuum filium primum ab Orbe condito, reuocauit ad vitam: farinam multiplicauit, & oleum miraculo continuato, ſterilitatis tempore toto. *Amplisſima ſuperni largitoris sũt gemina beneficia*. Indè à Deo in occurſum mittitur Achab: à quo petulanti interrogatione impetitus, digna reſponſione inſurrexit in illum. *Digna factis ſceleſtis infligẽda*. Mox in Carmelum pergẽs, cum populo, conuocatis Sacerdotibus Baal, & propoſito ſigno de igne cælitùs ſacrificium exurente, in veri Dei comprobationem: & illis cauſa cadentibus, Elias per ignem vincere viſus eſt. *Superna veritas ſemper vincit*. Sic populari tumultu Sacerdotibus abreptis, & internecioni datis in Montem Carmelum aſcendens, e mirabili nubecula aſcendente de mari pluuiam impetratus eſt. *Præmium preſtò eſt obſequentibus Deum*. Et cum propter Sacerdotum necem, Iezabel in eum exarderet, eiq. certiſsimam mortem intentaret, fugijt in deſertum Arabiæ viam vnius diei. *Cum vos perſequuti fuerint in vna ciuitate, fugite in aliam.* Ac præ laſſitudine, quaſi ſuam vitam pertæſus, ſub iuniperi in terra dormiẽs vmbra. *Non abeſt diuina conſolatio*. Excitatur ab Angelo, ac ſubcinericio pane, & aqua refectus. *Non vino, quod ſibi erat inhibitum*. In cibi fortitudine quadraginta diebus ad Horeb verticem permeauit: in cuius ſpelunca latens, ſuperna Dei viſione in ſybilo auræ tenuis roboratur: præcipiturq. ei, Syriæ, & Iſrael Reges creare, & Eliſæum pro ſe Prophetam deputare. *In ſolitudine loquitur ad cor Deus*. Quibus expletis, fixam ſibi in Carmelo conſtituit ſedem. *Ad Religionem ſtabiliendam*. Cumq. poſt aliquot annos, comite Eliſæo e Galgalis Iordanem verſùs iuiſſet, & pallio vndas fluminis diuiſiſſet, ac ſicco veſtigio amnem vterque tranſuadaret, conſtitutus in vlteriori ripa. *Viſitatis Collegijs Prophetarum*. Igneo curru, & flammãtibus equis eſt in æthera ſubleuatus, antè Chriſti ortum 932. annis. Vndè clamitanti diſcipulo pallium, Religionis theſſeram condonauit. *Omnia ſunt hic relinquenda*. Nec comparuit amplius perquiſitus. *Iuſti perquirendi*. Quoad in Chriſti Trãſfiguratione viſus eſt. *Ipſe verus Elias*. Tribus Apoſtolis de Dominica paſſione cum Chriſto, & Moyſe. *Anima Moyſis in aſſumpto corpore*. Sermocinari. Rediturus Prodromos ſecundi Aduentus Seruatoris, vt reſtituat omnia; proprioq. ſanguine Antichriſtum extinguat, morte pro veritate fortiter obita.

3 Hinc Iudæorum fabuloſum figmen.

figmentum, ab eodem fonte deriuatum, ex quo reliqua ipſorum deliria fluxere: Eliam Angelum in natura & origine; non naturalem hominem generatum; quòd in Scriptura ſilentio eius ortus conſecratur. Sed quis Angelum in natura mortem credidit oppetentem? Quis Angelum minas hominum vidit fugientem? Elias Iezabelem fugiens, mortem deprecatus eſt, corporisq. neceſsitatibus ſubditus, homo erat ſimilis nobis paſsibilis, qui cibo, & potu refectus eſt. Hinc alij finxere; Eleazari Pontificis filiũ fuiſſe Phineem: non attendentes hunc vxoratum, filios ſibi ſuperſtites reliquiſſe, Eliam in perpetuo cęlibatu vixiſſe, nec vinculis matrimonij vnquam fuiſſe conſtrictum: Phineem in templo Hieroſolym. ſacrificia obtuliſſe: Eliam non in Hieroſolymis, ſed Iſraelitici Regni, & Carmeli colonum extitiſſe, & in eo ſacrificium incendiſſe. Phineem in Ægypto, aut in deſerto paulò antè Populi exitum; Eliam in Thesbis viculo Galaaditidis ortũ Regionis fuiſſe. Phineem vita functum; Eliam in Paradiſum trãſlatum ſuperuiuere.

4 Cum generationem, natiuitatem, infantiam, pueritiam, iuuentutem, & adoleſcentiam Scriptura ſacra reticeat Eliæ, inducit illum quaſi repentino quodam ſuperuentu loquentem, & diuini iudicij ſeueritatem Achabo proponentem. Quia ſurgens quaſi ignis, ſe non venditauit, vt antè tempus præluceret alijs, donec abundantem ſibi ſubminiſtratam materiem compararet. Scribit enim Dionyſius de Cæleſ. Hierar. cap. 15. *Cum ignis lucidiſsimus ſit, ipſe tamen non admota materia, inquam ſuam vim, ſuumq. oſtendat officium, in ſeipſo occultus, atquè incognitus manet, nequè admittit habitum, nequè patet aſpectui.* Totus igneus Elias, hominibus ignotus, ſolius Dei conſpectui tanquàm veræ lucis filius patebat. At cum diuinitùs illi eſt imperatũ, vt populis præluceret, in ſibi nactam materiem, longè lateq. ignem vibrauit. Et qui apud Deum ſibi ſoli ſcintillas diuini ignis continuit, non in ligna, ſed opportuno tempore in homines ſcintilabat. Ità Methaphraſtes apud Suriũ Tom. 4. *Elias in domo Sacerdotũ habitabat, virtutem exercens ab adoleſcentia, & flammeam efficiens animam per ignem ſpirantẽ Spiritus ſancti gratiam.* Etſi à primis vnguiculis, igne paſtus, lucidiſsimus ignis foret Elias, in domo occultus, hominum non patebat aſpectui, donec ei fuit admota materia, in qua ſuam vim, ſuumq. oſtendit officium, *qui ſurrexit quaſi ignis, & verbum ipſius quaſi facula ardebat.* In quo ſpiritu ignito Eliæ. Ioannes veniens, in eremo à puero delituit, donec *factum eſt verbum Domini ſuper Ioannem; & exijt in omnem Regionem Iordanis;* patens omnibus, qui incognitus in ſeipſo antea manebat, *lucerna enim ardens, & lucens*, factus velut Elias erat. Sibi priùs profit, qui occaſione oblata, alijs prodeſſe poſſit.

5 In ſacra Scriptura parentum, & patriæ Eliæ nomina tenebris obuoluta obſeruauit Rabanus, cum clarè inuectus audacter introducatur in Achab. Quia clarè Reges obiurgare non audet, qui

Dionyſius. *Surius.* *Raban.*

qui claros parentes nouit, & claram patriam. Cum multis Rupertus, & Eucherius docent; Melchiſedech, & Eliã dici ſinè patre, ſinè matre, ſinè genealogia; quia nullos ſe parentes in terra habere crediderunt, quibus ab his peragendis, quæ Prophetarum ſunt propria tardarentur. Quibus propterea patres cogniti denegãtur, vt muneris Prophetici perſoluendi, carnis affectu carere eſſe credant. Onus coram Pharaone prophetãdi Dominus impoſuit Moyſi, quem in diuerſorio venientem velle videbatur occidere. Cur occurrit Angelus, & mortem intentat Moyſi, perſoluturo abeunti miniſterium ſuum? Exodi 4. ſubijcitur ratio. *Tulit Moyſes vxorem ſuam, & filios, & impoſuit eos ſuper aſinum, reuerſusq. eſt in Aegyptum*. Quia in ipſo Prophetici muneris procinctu, vxoris, ac filiorum impedimenta tenebat. Cum certè non rarò viros alioqui ſanctiſsimos caro, & ſanguis ab incepto curſu deterreant. Nec Regem audacter Moyſes obiurgaturus adiret carne, & ſanguine præpeditus.

Rupert. Eucher. Exod.

6 De patre Sobaac, Galaadita Thesbites, ex Aaronica Tribu Epiphanio, & Dorotheo commẽdatur Elias. Quia Aaronis nobilitabatur ſanguine, non gazis, paupere contentus penu, & penula, qui alimento, & indumento cum Apoſtolo erat contẽtus. Qui virginitatis flore candidiſsimum lilium, candida melota penulatus, non ferens, aut nens, maiori gloria, quàm eius auus Salomon in omni gloria ſua, à cæleſti Patre induebatur. *Hic vir ſacroſanctus, & diuinus*, inquit in eius vita Methaphraſtes, *cùm eſſet ex Tribu Aaron, & natus in Arabia; tempore ortus ſui viros candidis veſtibus indutos vidit eius parẽs, & eum in igne ligantes faſcijs, & dantes flammam ignis, qua veſceretur. Quod cum Sacerdotibus retuliſſet, reſpondere: Eum magnum futurum Dei puerum, & luce ſemper plenum: & iudicaturum Iſrael in romphaa, & igne*. Methaphr.

7 Aurum Arabiæ igne purgatum, Elias igne paſcitur inter lilia, ſeptus Choreis Virginum. Carnis vberibus amouetur, qui purificante carnẽ igne, ab vtero materno ſuſtentatur cælitùs. Obuoluitur flammis, & igne veſcitur, *qui ſurrexit quaſi ignis, & verbum ipſius quaſi facula ardebat*, ſuccenſa igne. Qui vt ignis ſuprà elementa, & lux cõſpicua nobiliſſima corporum, ſuprà Iſraeliticas ipſe Tribus Princeps ſurgens erectus eminens nobiliſſimus, & de Sacerdotali ſtirpe Sacerdos, flammanti efficaci verbo, & ignea poteſtate ſuprema populos incendebat; & vero Deo libanos adolebat. Linguæ officium, & fructus ſermo, luminis ſplendor. Qui lux non verbis, ſed fulgoribus ſermonis vice lucere cœperat, iuſtus fulget vt Sol, Elias compellatus. Quòd & Græcis eſt Sol mirabiliter nuncupatus.

8 Quas animæ, & corporis Eliæ perfectiones diuinus Spiritus demonſtrauit in igne, quo veſcitur Vates obuolutus flammis, ignis mirabilis quidem factus ex igne, vt Crematiſmus de obiecta Sobacho viſione ſciſcitanti Patri reſpondebat. Areopagita Theologus, Cæleſt. Hier. c. 13. ſub ignis figura indicari nobis cæleſtium intel-

Intelligentiarum maximam cum Deo ſimilitudinem autumauit. *Nam. & frequenter ſacri Theologi ſuperſubſtantialem, & ineffigiatam eſſentiam in ignis figura deſcribunt, tanquàm in igne reperiantur innumeræ, ſi ità loqui fas eſt, diuini Principatus proprietates, & viſibiles quædam rerum inuiſibilium imagines. Idcircò, qui diuina Sapientia pollent, plerumque ſub ignis imagine deſcribunt ſuperſubſtantiales illas, & cæleſtes ſubſtantias, hac nobis figura indicantes eam, quam cum Deo habent ſimilitudinem, veràq. diuinarum perfectionum imitationem.* Hactenus Dionyſ. Nec mirum, cum Moyſes dicat: *Deus noſter ignis conſumens eſt*: & de Angelis Pſaltes. *Qui facit Angelos ſuos ſpiritus; & miniſtros ſuos ignem vrentem. Quo etiam nomine* (ait Nazianzenus Orat. 40.) *ij inter nos appellantur, qui Deo ſimiliores ſunt, propiùsq. ad Deum accedunt. Ac quidem Deus ſummum, & inacceſſibile lumen eſt, quod nec mente percipi, nec verbis explicari poteſt, naturam omnem ratione præditam illuminans: hoc in intelligibilibus, quod Sol in ſenſibilibus: eò ſe magis contemplandum præbens, quò accuratiùs animos purgauerimus; Eò rurſus magis amandum, quò magis contemplati fuerimus, &c. Secundum lumen eſt Angelus, primi illius luminis, velut riuulus quidam, aut participatio per propenſionem ad illud, ac miniſterium illuminationem habens.* Nec alia magis re, quàm luculentiſsima luce, tenente principatum, ac in rerum conditu, & temporis ordine obtinēte primatum, peruadente vniuerſa, & ſinè ſui diminutione ſubeunte; diuinitatis notio quodāmodò ſeſe nobis potuit inſinuari. Pulchrè Nazianzenus. *Cum Deus ex viſibilibus, & inuiſibilibus rebus conſtantem mundum hunc inquam magnum, admirabilem Maieſtatis ſuæ præconem fingere, ac conſtruere voluiſſet, æternis quidem nullum aliud lumen, quàm ſeipſū præbuit. Quid enim ſecundo lumine opus ijs erat, qui maximum habebant? Inferioribus autem humanis primùm huius luminis vim protulit: conueniebat quippè magno lumini Opificium ſuum à lumine auſpicari: quo tenebras, vaſtamq. illam congeriem, & confuſionem omnia occupantem ſoluit, ac depulit.* Hactenus Nazianzenus pulchrè, Oratione 43. *Quia lux vera illuminans omnem hominem venientem in hunc mundum*, ſicut exprimit Charus logotheca verbi, Ioannes cap. 1. verſ. 5. Filius namq. Sapientia æterna. *Candor eſt lucis æternæ. Quid enim aliud eſt* (addit Auguſtinus de Trinit. cap. 20.) *quàm lux lucis æternæ?* Quæ proindè re nulla alia magis, quàm luculentiſſima luce gloriam ſuam voluit declarare. *Quo etiam nomine* (ſubdit Nanzianzenus) *ij inter nos appellantur, qui Deo ſimiliores ſunt, propiùsq. ad Deum accedunt.* Et qui amabò propiùs ad Deum accedunt, niſi, qui illum ſequuntur? Ipſe Dominus. *Ego ſum lux mūdi*, Ioannis 8. verſ. 12. *qui ſequitur me, non ambulat in tenebris, ſed habebit lumen vitæ.* Qui eius magis aſſeclæ, quàm, qui ſuffixi Cruci tribus Religionis clauis, nudi funditùs eum imitantur dicentem: *Qui vult venire poſt me, abne-*

Naziánz.

Naziánz.

abneget ſemetipſum, tollat crucem ſuam, & ſequatur me? Matthæi cap.6. Qualis fuit ſacerrimus ille Vates, qui primas detulit inter eos, de quibus Apoſtolus ad Hebræos cap.11. *Circuierunt in melotis, in pellibus caprinis; egentes, anguſtiati, afflicti, quibus dignus non erat mundus: in ſolitudinibus errantes, in montibus, & in ſpeluncis, & in cauernis terræ*. Sic Spiritus ſanctus expreſsit in igne quã maximam Eliæ cum Deo affinitatem: Cui propterea Dei nomen eſt impoſitum; quandoquidem *Elias Dominus Deus, vel fortis Deus* interpretatur, vt rei nomen quodammodò conueniret ſuæ. Si enim Tertullianus lib.3. contra Marcionem, c.15. probat, Deum noui teſtamenti Inſtitutorem, extraneum non eſſe à Deo veteris teſtamenti Authore, quòd commune ſit nomen largitoris: cur nos cum Deo non philoſophabimur communicationem Eliæ ex nomine?

Tertull.

9 Quid inter ſublunares creaturas igne puriùs; cuius eſt proprium vniuerſos ſordes abluere; non vt aqua, aut ſanguis, quæ dum abluunt corpus, ſordibus inquinantur; cum ignis purificans, nihil inquinamenti recipiens purior euadat? Etiam in vtero materno Elias, vt ignis latitãs puriſſimus indicatur, ſurgens, vt ignis, cum naſcitur à natiuitatis initijs, abſquè macula ignitus; defæcatus vt ignis. Quis negabit ignem, quo Angeli viſi ſunt Eliam paſcere, intelligi ſanctum Spiritum, qui iam tunc Eliam ſuis Chariſmatibus adimplebat: cum adeò frequens ſit, eum per ignem in Scriptura adumbrari; qui animã ſuis donis informãs, ſordes ablnit? Deuteronomij cap.32. Pſalm.38. Ieremiæ cap.20. Actor.cap.2. Iſaias c.4. *Si abluerit Dominus ſordes filiarum Sion in ſpiritu Iudicij, & in ſpiritu Ardoris*. Matth.c.3. *Ipſe baptizabit vos in Spiritu ſancto, & igne*. Quæ ab originalis maculæ purgationem referũt magni nominis Patres.

Itáq. Elias, necdùm natus ſpiritualem hunc ignem hauſit, quo originalis ſanguinis forſan macula mundaretur: ſic albicantibus Angelis in materno repagulo ſalutabatur. Sunt enim innocentiæ indicium albæ veſtes: & ſalutatio veræ amicitiæ, & germanitatis oſtenſio. Itáq. iam tunc Elias familiaris Angelorum erat; qui ex ipſo habitu innocentiam, & puritatem eius protendebant. Nè credas, puriſsimos Angelos Eliæ ſociari originalis peccati adhùc fæcibus impurato. Tàm amanter ergò Angeli cum Elia necdùm nato agebant, quia diuina gratia ab originali forſan maculata erat purgatus: & eius ſpiritus ignis factus ab eo, qui facit Angelos ſuos ſpiritus, & miniſtros ſuos ignem vrentem, vt velut flamma ignis verbum ipſorum ardeat: iam ſociatus Angelus cæleſtibus Angelicis ſpiritibus ſalutatur, qui miniſter Dei ſurgit vrens ignis in verum Vatem.

Et quid abſurdum id credere de Elia, quod de Henocho pluribus comprobatur; quòd *nemo dicatur natus in terra qualis Henoch*. De Hieremia cap.1. de Iacob, quia ad Romanos cap.9. dicitur. *Cum nondùm natus fuiſſet, Iacob dilexit*. De Ioſeph quia, Eccleſiaſt. c.49. *Ioſeph natus homo Princeps*

fratrum commendatur. De Benedicto, teſte Gerardo Belga antiquiſsimo Hiſtoriographo, & alijs? Eliæ ſpiritus eſt in quo venit Ioãnes, eo repletus *adhùc ex vtero matris ſuæ*: talis enim ſpiritus ſpiritum, & myſticum Angelum, miniſtrum conſtituit in vtero, vt exindè veniret in ſpiritu Eliętano, ſicut Angelus prænunciauit. *Spiritu ſancto replebitur adhùc ex vtero matris ſuæ. Et ipſe præcedet antè illum in ſpiritu, & virtute Eliæ.* Lucæ capit. 1. Sic Elias myſticus ſpiritus venit ex vtero materno ſanctificatus, Angelus propterea, miniſter, & velut ignis factus ab eo, qui facit Angelos ſuos ſpiritus, & miniſtros ſuos ignem vrentem. Legatur Camart. de Rebus Eliæ cap. 3. ſect. 16. *Luc.*

Nec eſt prætereundum, non in prunis, ſed in ignis flamma viſum Eliam, qui velut facula ardens, in altum flammas emiſit. Memoratus Dionyſius notat de Igne. *Superiora ſemper petit, & in acumen tendit, agilis, celer, ſublimis, nullaq. vi vt inferiora capeſcat adigi poteſt.* Et Chryſoſt. Homil. 9. ad Popul. *Ignis natura alta petit, & in ſublime ſalit, & à natura vt exiliat habet, & licèt infinita cogant, & vrgeant, ad inferiora deferri non patitur*. Surrexit flamma Eliętana. Totus fuit cæleſtis Elias, qui nulli rei terrenæ adhęſit, nulla corporearum rerum fuit contagione pollutus, ſed indeficienti mentis intẽtione, vt mortali licèt homini ſuã omninò conuerſationem in cælis agitabat: cũ sẽper in conſpectu Dei ſteterit, & veluti vnus e ſeptẽ Angelis, qui aſtãt antè Deum, illi vacarit, vt mens poteſt humana carnis vinculis colligata. *Dionyſ.* *Chryſoſt.*

Eſt enim veroſimile, cum ſanctificatione in vtero matris, confirmationem ſuſcepiſſe in gratia, ſicut Ioannem. Propterea Greg. Nyſſen. Orat. 6. de Beatit. Eliam cum Ioanne conferens concludit. *Quid paruum, aut magnum in vita illorum hiſtoria nouit delictum?* Cùm ex ipſa Eliæ Hiſtoria conſtet, omnes illius actiones à Spiritu ſancto fuiſſe diuinitùs ordinatas: immo, & corpus cælitùs gubernatum. Propterea ei Abdias timens dicebat. *Cùm receſſero à te, Spiritus Domini aſportabit te in locum, quem ego ignoro*. Et poſt raptum, putantes filij Prophetarum, quòd *Spiritus Domini tulerit eum in vnum montium, aut in vnam vallium*, cum quæſierunt. Et legitur alibi. *Facta eſt ſuper Eliam manus Domini, accinctiſq. lumbis currebat antè Achab, donec veniret in Iezrael*. Si ergò tanta eſt plenitudo ſpiritus Eliæ, vt non ſolùm anima, ſed corpus mirabiliter ageretur: quis abſonum exiſtimabit dicere, ſic eius actiones moderatas; vt in nullum graue peccatum inciderit, ſed inſemel accepta gratia perſtiterit, ignis in conſpectu Dei ſemper ardens, & flamma ſurgens vt ignis? Propterquòd Eccleſiaſticus capit. 48. *Amplificatum commẽdat Eliam in mirabilibus ſuis*. Qui totus mirabilis poſſit præ omnibus gloriari. *Quis poteſt ſimiliter ſic gloriari tibi?* Poſſet quidem Hieremias & Baptiſta, ſi non eſſet ità confirmatus in gratia Elias, vt non peccaret grauiter, ſicut illi, & forſan alij. Legatur citatus Camartus ſect. 17. *Greg. Nyſſ.* *Eccleſ.*

10 Nec contradicit Chryſoſtomus, quòd acerrimis verbis Eliam acer-

acerbitatis incuſat:cum illi impoſita, delicta minimè ſint. *Surgens enim vt ignis,& verbũ illius quaſi facula ardens, induxit in populos famem.* Vt ignis alia purificãs nihil in ſe inquinamenti contraxit. Nulli terrenæ rei adhæſit, nulla corporeorum affectuum contagione pollutus eſt, nullas perditorum hominum ad quos eſt miſſus, lues contraxit; qui ſe ab omnibus abſtinens, alimenta, aut quibus tegeretur, ex creatis rebus non habuit, quæ à Deo ſuſcipiebat. Nec alia ratione ad inferiora deſcendebat, qui ſemper velut ignis ſurgebat, niſi vt verbum ipſius quaſi facula arderet, & curuatos homines ad mentis rectitudinem reuocaret; tum lucem doctrinæ mittendo, tùm cum expediebat, tenebriones improbos conſumendo: ſicut flamma, quæ ſicut lucet, adurit. Vt non immeritò illud Iſaiæ c.30. queat ipſi applicari. *Lingua eius quaſi ignis deuorans, ſpiritus eius velut torrens inundãs vſquè ad medium colli ad perdendas gentes in nihilum,& frænum erroris, quod erat in maxillis populorum.* Vt enim Elias ingentẽ bonis omnibus conſolationem præſtabat, & veræ ſapiẽtiæ lucem exhibebat,ſic & ſceleratos calamitatibus afficiebat. Habet enim ignis duplicem vim: ad lucendum nempè, quòd dabitur iuſtis: & ad cremandum,quod præſtabitur peccatoribus ex mẽte Athanaſij quæſt. 112. ad Antioch. Vndè in Apocalypſi cap.11. *Dabo duobus teſtibus meis, & prophetabunt. Si quis voluerit eos nocere,ignis exiet de ore ipſorum, & deuorabit inimicos eorũ, & ſi quis voluerit eos lædere,ſic oportet eum occidi.* Vides linguã Prophetantiũ, veluti flammam lucẽtem,& ex eodẽ ore ignẽ improbos comburentem? Nè impietatis, aut crudelitatis arguatur ſanctiſsimus Vatès: qui nihil inquinamenti contraxit,cum ſordes delictorum excuſsit, iudicando Iſraelem in gladio, & igne, lucendò, & vrendo: docendo, & corripiendo: conſolando, & affligendo, vt Iudex integer: ſicut Parenti eius prædixerat Crematiſmus. Cuius ſanctitatem ſicut indicat veſtimentorũ candor ſalutãtium,ita ignis flamma miniſtrantium, perpetuam conſecrationem eius demonſtrat, qui in Dei conſpectu ſtans, velut ignis ſanctus ſemper ardebat. *Viuit Dominus in cuius conſpectu ſto.*

Iſaias. *Athan.*

ARTICVLVS II.

Eliæ nominis illuſtratio, & Sacerdotalis dignitatis eius commendatio.

1 *Tempus, locus,ortus Eliæ, & parentes.*
2 *Nominis Eliæ ſignificatio, per quod myſterium Trinitatis indicatur.*
3 *Cur Eliſæus non dicatur Elias ſicut Ioannes?*
4 *Elias Sacerdos fuit; ideòq. Theſbites compellatus.*
5 *Pineda, Mendoza, & Abulenſis impugnatur circà Sacerdotium Eliæ.*
6 *Etſi Sacerdos Elias, rectè compellatur Leuita.*
7 *Non defuerunt Sacerdotes Dei in Iſrael, veriq. cultores inter Idololatras.*
8 *Suprema poteſtate in populo*

 Iſrael

Iſrael obtenta à Deo extraordinaria pollebat Elias.

1 ANno ab Orbe cōdito 3123. ſecundum Torniellum, & Salianum, in ea Galaaditana regione, quæ ad Palæſtinam pertinet, vltrà Iordanem ad Orientē, in parte ſortis Gad, in ciuitate Thesbæ patrium obtinuit Elias ſolùm. Auguſtiſsimum claro parentum ſtemmate, atquè generoſa Heroum prole, gentilicium duxit, & Regali progenie matris, & Beniamini ſobole ortus patre, Elias nominatur. Eſt & in nudis nominibus magnum inuenire theſaurū, Chryſoſtomus putauit Doctor magnus Hom. 3. in Epiſt. ad Roman. in Hebræo *El.* Deum, & fortem ſonat. *Ia.* Dominum. *Hu.* Ipſe eſt. Sic *Eliabu. Dominus Deus*, ex Hieronymo in nominibus Hebraicis, vel *fortis Deus ipſe*, dicitur ex Raban. Africæ populi Atlātes nullis nominibus vtebantur: quia atheiſtæ Deum ignorantes, adeò inſipientes rebus aptare nomina non ſciebant. Trogloditæ pecudum, & armentorum nominibus ſuos infantes inſigniebant: gratitudinis ergò, quòd illorū carnibus alerentur, in vitæ nutrimētum. Sobaach Eliam vocat infantem, nempè Deum: vt & ſe Deum profiteri, & ipſi gratum, accepto fœnore filium oſtendat nūcupare, & diuinis ſeruitijs mancipare. Sed cur *Eliabu* nomen, tribus diuinis nominibus conflatū, potiùs quam vnum Dei nomen imponatur infanti rogabis. Quia quem confitetur Deus, trinus, & vnus eſt, vnico ſignificatus nomine, quod ex tribus eſt *El. Ia. Hu.* Significantibus per Notiones, Patrē fortem, Filium Dominum, & Spiritum ſanctum ipſum Deum, quæ tres Perſonæ Deus ipſe vnicus ſolus eſt.

Torniel. *Salian.* *Chryſoſt.* *Hieron.* *Raban.*

3 Sed cur ſoli illi Vati ſingulare iſtud nomen aptatur in veteribus Patribus? Quia in ſolo illo, maximè ſanctiſsimum Trinitatis myſterium Dei vnius, & trini noſcimus adumbratum. Patris nāmq. Eliæ ſpiritus in filio Eliſæo ſecunda perſona, & vtriuſque ſpiritus in Ioanne tertia, qui venit in ſpiritu, & virtute Eliæ Ioannes, ideſt gratia compellato, Deum vnum in Eſſentia, & in Perſonis indicat trinum, Patrem, Filium, & Spiritum ſanctum. Sed cur Elias, Pater ille Vates compellatur, & eo nomine veluti precioſiſsimo diademate à Chriſto Ioannes tertia perſona, Elias etiam vocatur; non eſt tamen perſona ſecunda Elias, ſed Eliſæus nuncupatus? vt obſeruauit Origenes Homil. 3. in Matth. *Tale nomen non fuiſſe impoſitum Eliſæo, etiamſi ſpiritum Eliæ duplicē fuerit aſſecutus: Ioānem verò, qui & ſpiritum, & virtutem habuit, Eliæ nomine dignatum.* Cuius reddit rationem. *Quia ſpiritus Eliæ in Eliſæo requieuit.* Filius Eliæ Eliſæus nuncupatur, additis literis nomini Eliæ: quia ſi nomine Eliæ Deus ſignificatur: Filius Dei, Deus & homo eſt, humanitate addita diuinitati. Duplex Dei ſpiritus, nempè natura diuina, & humana per ſpiritum ab alijs ſeparata cū ſit rationalis, in vna conſtans Perſona Filij, cum Deum, & hominem conſtituit Dei Filium, à Patre generante ab æterno eū Deum Filium, & in tempore humanam naturam eius creante. Non igi-

Origen.

tur

Digitized by Google

tur Eliæ filius, Patris ſolo nomine gaudeat, ſed nomine compelletur, quo præter diuinum eſſe Dei Filij nominatur, ſignificetur humanum, litteris additis nomini Eliæ: ſicut diuinitati in Filio Dei, humanitas eſt addita Perſonę Verbi Ieſu Chriſti. Et Ioannes, qui tertiam refert Perſonam Trinitatis, appelletur Elias, ſicut ipſe Pater: prima etenim, & tertia Perſona, non homo, ſed Deus tãtummodò eſt. Vt hoc, etſi diſſimili, & adumbrato exemplari, ſacroſanctũ Trinitatis exprimatur Myſterium, in Elia Patre ſpiritum Eliſæo filio ſuum communicante, in quo itidem venit Ioãnes, tertiam Perſonam indicans Trinitatis, vt loquitur Chryſologus Serm. 127. *medium* eum nuncupans *Trinitatis*. Quòd indiſſolubilē Filij nexum referat, & amoris Patris. Cum amicus ideò Spõſi Ioannes per excellentiam dicatur, quòd diuinus per ipſum amor exprimatur.

Chryſol.

4 Proprio vocabulo opus non eſt, niſi cum diſcrimine indiget multitudo, ex ſententia Lactantij lib. 1. diuinarum Inſtit. cap. 6. Eliæ nomen adeò eſt ſingulare, vt nulli alteri tribuatur in veteri teſtamento: etſi quidam conforme, ſed non idem habuerint commune vocabulum. Cum ergo *Theſbites* cognomento vocatur (cum ſingularia aliorum nomina Noe, Abraham, Iſaac, &c. cognominibus non inſigniantur) non diſtinctionis cauſa, ſed honoris, dignitatis, ac excellentiæ ſignificatione *Theſbites* compellatur. Sicut per excellentiam, *Abulenſis* appellatur inſignis illius ciuitatis doctus Antiſtes: ità oppidanorum Theſbæ, Aaronicæ Familiæ inſignis Sacerdos *Theſbites* nuncupatur, ex mente Iſidori, qui *Theſbitem*, magnum Sacerdotem, atquè Prophetam compellauit. Vt enim Tertullianus admonet in Scorpiaco cap. 7. *Verba non ſolo ſono ſapiunt, ſed & ſenſui: nec auribus tantummodò audienda ſunt, ſed & mentibus*. *Theſbites* igitur, eximius Sacerdos Elias, compellatur, quia vt dicit Epiphanius: *exiſtebat ex Theſbis è continente Arabum, de Tribu Aaron Leuita, morabatur autem in Galaad, quoniam Theſbis erant ædes ſacerdotibus conſecratæ*; Dorotheus. *Hic ex Arabia erat Theſbites de Tribu Aaronis habitans in Galaad, nam Theſbis domus erat Sacerdotum*. Cyrillus Hieroſolym. Cathecheſi 3. de Baptiſ. *Prius abluitur ſummus Sacerdos factus: quomodò enim ſuſciperetur pro alijs oraturus, qui nondum per aquam purificatus eſſet?* Cui ſententiæ acquieſcens Tirinus Tom. 1. in ſacr. Scripturam lib. 3. Reg. cap. 17. verſ. 1. pro ea adducit Hieroſolymitanũ Ioannem, & Methaphraſtem.

Lactant. *Tertull.* *Epiph.* *Dorothe.* *Cyrill.* *Tirinus.*

5 Pineda, de rebus Salomonis lib. 2. cap. 12. §. 4. exiſtimat: Eliam verè non fuiſſe Sacerdotem: *ſed qua ratione, quicumque res diuinas peculiari aliqua ratione tractat, Sacerdos vocatur*. Verùm ſi illa communi ratione Sacerdos ſolùm foret Elias: ad quid ſancti Doctores, pro ratione Sacerdotij afferrent: in Theſbis, in ſacerdotalibus domibus, ex Aaronica Tribu vixiſſe: cum quouis in loco, communi illa ratione poſſet habitare, ex quauis alia Familia Sacerdos? Quis eorum, qui generalitate illa Sacerdos nuncupatur,

Ioan. Pin.

ex Sacerdotali ortus ſtirpe examinatur à Patribus? Aut qua ratione in ſacerdotalibus domibus habitaret, cui ex genere, & munere non contingeret domicilium?

Mend. Mendoza, in cap. 2. lib. 5. Regum cap. 27. ait. *Non ratione muneris, ſed ſanctitatis, Sacerdos appellatur. Quia non dicitur Sacerdos ad munus ſacrificãdi, ſed orãdi.* Verùm, cum ſacrificium obtulerit in Carmelo, quod munus

Leuit. eſt Sacerdotum, iuxtà illud Leuitici cap. 5. verſ. 10. *Offeret Sacerdos, & orabit.* Sequitur, quòd Elias fuerit verè Sacerdos, cuius munus fuit orare, & ſacrificare. Tunc vltrà. Ex mẽte ipſius Mendoza, *in ſacra Scriptura, vir alicuius rei, dicitur ſtudioſus illius rei: vir agri in Hebræo ſumitur pro agricola: vir pecoris pro paſtore: vir belli pro bellatore: vir amicorum pro amico. Quarè vir Dei*, ſeù *homo Dei dicitur ille, qui totus in diuinum obſequium conſecratur: vt Moyſes, & Elias.* Ergò ſi Moyſes, quia Dei Sacerdos fuit, dicitur *vir Dei*; itá Elias *homo Dei* nuncupatur: quia verus

Philo. Sacerdos fuit. Ità Philo lib. de Gigantibus, tria hominum genera diſtinguit, *alios terræ, alios cæli, & alios Dei: & hos homines Dei*, dicit *eſſe Sacerdotes, quorum maior eſt dignitas, quàm vt ſe miſceant humanæ Reipublicæ, & mũdi ciues ſint.* Elias igitur dictus *homo Dei*, Sacerdos eſt. Qua authoritate fungens, ait: *Si homo Dei ſum, deſcendat ignis de cælo, &c.* Et Paulus 1. ad Timoth.

Ad Tim. cap. 6. verſ. 11. eum *Dei hominem* nuncupauit, vti Sacerdotem, cuius maior eſt dignitas, quàm, vt ſe miſceat humanæ Reip. & mundi ciuis ſit. *Tu autem homo Dei hæc fuge, &c.*

Abul. Abulenſis in Leuiticum dicit: *Eliam laicum fuiſſe*, quod probat 3. Regum cap. 17. quæſt. 1. *Quia dicitur quòd erat de habitatoribus Galaad: ſed per iſtud nomen importantur laici: quia ſi eſſet Leuita, vel Sacerdos, nominaretur aliquo nomine ſpeciali à progenie ſua, vel aliquo per quod ſignificaretur, quòd erat Sacerdos, vel Leuita. De Elia dicitur de habitatoribus Galaad: per hoc autem nomen importatur communitas vulgi, eò non ſignet aliquam progeniem, vel dignitatem.* At quemadmodùm Abulenſes, laici, & Eccleſiaſtici illius incolæ ciuitatis nuncupantur: itá Galaáditæ, cuncti dicuntur de habitatoribus Galaad, laici, Sacerdotes, & Leuitæ. Sic ipſe Ildephonſus Madrigal dicitur Abulenſis, etiamſi laici conciues dicantur Abulenſes. Et Elias de habitatoribus cõpellatur Galaad, etſi laici itá dicantur. Nec indè ſequitur Eliam non eſſe Sacerdotem: ſicut non ſequitur eum Ildephonſum non fuiſſe Epiſcopum, quia Abulenſis compellatur. Nã ſicut Abulenſis per excellentiam iã ipſe intelligitur Toſtatus, Doctor inſignis Antiſtes: Itá per illudcommune vocabulũ, Thesbites iam intelligitur *homo Dei*, magnus Sacerdos Elias.

Sed rogabis, quomodò Eliam vocat Leuitã Epiphanius, ſi erat Sacerdos? Rogò, & quomodò in domibus Sacerdotum eum viuere dicit: niſi quia pro eodem ſumit Leuitam ipſe, & Sacerdotem: cum dicat ex Aaronica eum fuiſſe ſtirpe ſacerdotali, in ſacerdotalibusq. domibus commorari? Quia ſi Sacer-

ſerdos erat Elias ex familia Aaron, ex tribu erat Leui, ſacerdotio fungens leuitico; vt vocauit Apoſtolus ad Hebræos cap. 7. *Ex filijs Leui ſacerdotium accipientes, &c. Si ergò conſummatio per ſacerdotium Leuiticū erat, &c.* Rectè igitur Epiphanius Eliam Sacerdotē ex Aaronica ſtirpe, Leuitam vocat ex tribu Aaron: quia ex hac familia Sacerdos ex tribu Leui, optimè Leuita dicitur, leuitico ſacerdotio inſignitus ex familia Aaron. Dices: in Iſrael nō erant Sacerdotes: & ideò Sobaac pater Eliæ abijt in Hieruſalem ad Sacerdotem in ortu filij. Reſpondetur: Elias natus eſt octo annis antè mortem Salomonis, cum Regnum non erat diuiſum: ſic tunc non poſſunt negari Sacerdotes in Iſrael. Sed Sobaac abijt ad Crematiſmum in templū Hieruſalem, & non quia deficerēt Sacerdotes in Iſrael.

Apoſt. ad Hebr.

7 Dices: ſub tempus Eliæ nulli erant in toto Iſraelitico Regno diuiſo Sacerdotes, & Leuitæ, ſed omnes ad Regnum Iuda, relictis patrijs ſedibus profecti erant, vt diuino cultui poſſent Hieroſolymis vacare 2. Paralipom. capit. 16. *Sacerdotes, & Leuitæ, qui erant in vniuerſo Iſrael venerunt ad Roboan de cunctis ſedibus ſuis, & relinquentes ſuburbana, & poſſeſſiones ſuas, & tranſeuntes ad Iudam & Hieruſalem: eo quòd abiecijſſet eos Ieroboam, & poſteri eius, nè Sacerdotio Domini fungerentur. Sed & de cunctis tribubus Iſrael venerunt in Hieruſalem ad immolandum victimas ſuas coràm Domino, & quicumque dederant cor ſuum, vt quærerent Dominum Deum Iſrael.* Ergò Elias non erat Sacerdos in Iſrael. Reſpondetur: etiā inferri poſſet, Eliā non quæſiſſe Dominū: quia *quicumque dederant cor ſuum, vt quærerent Dominum Deum Iſrael, venerunt in Hieruſalem.* Sed cùm in textu non dicatur omnes veniſſe, ſed de cunctis tribubus Iſrael tranſijſſe in Hieruſalem, non ſequitur; in Iſrael veros Dei cultores, Sacerdotes, & Leuitas non remanſiſſe: ex quibus Prophetæ fuerunt, quos pauit Abdias: & illi de quibus 4. Reg. c. 17. qui in captiuitatē trāſlati per Salmanaſar ſunt: quorū eſt reductus vnus, vt Samaritas veri Dei cultū edoceret, qui à leonibus dilaniabātur. *Ducite illuc vnum de Sacerdotibus, quos indè captiuos adduxiſtis, & vadat & habitet cum eis: & doceat eos legitima Dei terræ. Igitur, cùm veniſſet vnus de Sacerdotibus his, qui captiui ducti fuerant de Samaria, habitauit in Bethel, & docebat eos, quomodò colerent Dominum.*

4. Reg.

8 Amore ergò populi, zeloq. diuini amoris Elias abreptus, in Iſraelis regionibus continebatur, vt Reges Iſrael, qui Samariæ ſedem fixerant, in officio contineret miraculis, cohortationibus, vitæq. innocentiſsimæ exemplis: atque Iſraeliticum populum, quo minus in idololatriæ fæcibus hæreret, crebris monitis ad veri Dei cultum reduceret. Etſi munus Sacerdotis non obiret in templo; quia Iudæam non adibat, nec in Iſraelitico Regno id præſtare licebat: quoàd extraordinaria poteſtate, diuinitùs potiretur conceſſa, & vtroque gladio in decem tribus polleret, cum alius in Iudā ordinarius Sacerdos independens exiſteret: quemadmodùm Moyſes, & Aaron in Sacerdotibus eius, iſte

ſummus erat ordinarius, & Moyſes extraordinarius diſpenſatione diuina, vt dicit Iuſtinianus in Paulum diſput. 1. de Apoſtolatu capit. 9. num. 8. & cap. 10. num. 3. Sic Nazianzenus Orat. 21. de Fuga, agens de his, qui à Deo populi gubernationem habuerunt, ait: *Populi Antiſtites creati ſunt, velut Moyſes, Aaron, Ioſue, Elias, Eliſæus, Iudices, &c.* Qua extraordinaria poteſtate, profanatum altare erexit in Carmelo, libaminaq. proprijs manibus obtulit vero Deo. Et ibidem concilium indicens, populum, & Baalitas colligi, Regi præcepit; dogma fidei propoſuit. *Dominus ipſe eſt Deus.* Hęreticos Baalitas internecioni, velut fidei Quæſitor dedit: Reges vnxit, & Prophetas inſtituit. Quia Dei legatus poteſtate ſuprema, imperata faciebat. 3. Regum cap. 18. verſ. 36. *Iuxtà præceptum tuum feci omnia verba hæc.*

Iuſtinian. *Nazian.*

Sic Chryſoſtomus Serm. de Elia. *Deniquè ſtabat Elias medius inter Deum, & populum, &c. Aduocationem cunctis populis præſtiturus, obiurgat populum; exorat Deum; iram Domini auertit; & errantem populum à Dei cultura ad Dei latriam reuocauit: coniungit Dominum populo, & populum Deo: fit per Eliã vna concordia inter Deũ, & hominem, inter populum, & Genitorem, &c.* Quia ex Apoſtolo ad Hebræos cap. 5. iſtud munus erat Pontificis. *Omnis Pontifex ex hominibus aſſumptus, pro hominibus conſtituitur, vt offerat Deo Sacrificium, &c.* Cùm Pontifex idem ſit, ac magnus Sacerdos, vt dicit Abulenſis Leuitici c. 21. quæſt. 18. Pontifex, *id eſt, quaſi pontem faciens, cùm ſit mediator inter Deũ, & hominem, qui immediatiùs ſe habet ad Deum, apud quem pro hominibus reliquis intercedit.* Propter quam extraordinariam dignitatem, Eliam memoratus Cyrillus non Sacerdotem tantùm, ſed *ſummum Sacerdotem*, & Iſidorus *magnum* compellarunt. Quia vt ſcribit Arias Monta. in capit. 4. Malach. *Fuit magna, & diuina planè authoritate præditus Elias.* De quo Chryſoſt. tom. 1. Homil. 2. de Aſc. Eliæ. *Oportebat, errantis populi rectorem, gubernatorem ſacrorum, moderatorem diſcrepãtium voluntatum, Iſraelis aurigam: qui ad Iugum timoris Dei laſciuos, & vagos animos reuocauit, frænis lorisq. attraxit, & ad iter diſciplinæ recto tenore currendum, concordi quadam copulatione compoſuit, ad Regna cæleſtia curru, atquè equis tranſuolare euectum.* Et Ambroſius lib. de Nabutæ cap. 15. *Qui populum Domini bono ductu regebas, conſtantia merito hos accepiſti currus, hos equos ad diuina currentes: quia moderatorem te animarum humanarum Dominus comprobauit: ideò tanquàm boni auriga certaminis, victor æterno coronaris præmio. Non dixit Eliſæus, aſcenſor ſolùm, ſed agitator Iſrael, & eques eius. Agitator enim cum diſciplina, & arte pro arbitrio ſuo equos agitat, vel currentes incitat, vel reflectit indomitos, vel reuocat fatigatos, vel manſuetos pro ſua voluntate conuertit.* Quibus Eliæ extraordinariam, ac ſingularem ſupremi Moderatoris, & Antiſtitis Iſraelis, Patres iſti indicant poteſtatem.

Chryſoſt. *Apoſt. ad Hebr.* *Abulen.* *Abul.* *Mont.* *Chryſoſt.* *Ambroſ.*

AR-

ARTICVLVS III.

Geſta dilucidantur Eliæ.

1 *Contrà deprauatos Iſraelitarùm mores Deus ſanctiſsimum deputauit Eliam.*
2 *Qui Deum timet, non hominē pertimeſcit.*
3 *Dum viuimus, in via ſalutis eſt nobis progrediendum.*
4 *Baptiſmus Chriſti, aqua ſapiētiæ eſt ſalutaris.*
5 *In Eccleſiam nullus intrare poteſt niſi per aquam baptiſmi vt cæleſti ſuſtentetur pane.*
6 *Cùm redeat ad nos Elias baptizabitur, paneq. cæleſti ſuſtentabitur.*
7 *Cura Chriſti de ſua Eccleſia.*
8 *Qui cæleſti alitur pane mori debet myſticè in Cruce Chriſti vt cum eo reſurgat.*
9 *Vidua Eccleſia ſuſtentatur cæleſti alimonia quam per ſui Spōſi mortem obtinuit.*
10 *Periculum mortis ſpiritualis, non tēporalis Dei, ſeruus fugit, occaſione oblata.*
11 *Expeditus Dei ſeruus currit in via Dei, non ſic bonorum ſæculi onere præpeditus.*
12 *Arma fortiſsima animæ ieiunium eſt, & oratio.*

1 AD Achab intemperantiam coercendam, ad effrænatum populum cohibendum, ad perditiſsimos Iſraelitarum mores componendos, ad diuinum cultū erigendum, ad Religionem inſtituendam, diuinis legibus obtemperantem ſanctiſsimum, ac religioſiſsimum Deus deputauit Eliā, & perditiſsimis temporibus, rectam per eum ad cæleſtem Patriā hominibus demonſtrauit viam. Quemadmodùm ad reprimendam Chaldæorum aſtrologiam, Abraham aſtrologiæ prouidit peritiſſimum: & ad perſtrigiatrices artes Ægyptiorum abolendas Moyſem, omni doctrina inſtructiſsimū Ægyptiaca delegit. Ità Gregorius Nyſſenus in Vita Baſilij. *Cùm Achab ille muliebre mancipium à patria Religione defeciſſet, fœminæ delictis inſeruiens, & in eius gratiam idolorum cultum introducens, in eundem errorem populum Iſraeliticū attraxiſſet: Deus Eliam oſtendit virum, qui morbi magnitudini parem haberet curandi facultatem.* Tantum enim malum tàm eximium medicum expoſcebat. De quo Chryſoſt. Hom. de Petro, & Elia. *Age, in medium proferamus Prophetam illum Eliam terreſtrem Angelum, & cæleſtem hominem, qui humi quidem ambulabat, & ea quæ in cælis ſunt mente, animoq. iactabat. Erat triū cubitorum ſtatura homo, & per ſublimem aëris regionem perambulabat; & vſquè ad ipſa cæli faſtigia protendebatur. Ille inquàm aquarum cuſtos; cuius lingua aquarū fuit theſaurus, & clauis calorum. Ille idiota, & Philoſophus, pauper, & diues.* Hactenùs Chryſoſtomus de eximia ſanctitate Eliæ, quam diuina Prouidentia tanto malo prouidit. Greg. Nyſſ. Chryſoſt.

2 Nec Regem adire, nequè eius indignationem Elias timet. *Facilè deuiat à ſtudio, qui in cauſis non Deum, ſed hominem pertimeſcit*, ſententia Chryſologi Serm. 127. Stat in conſpectu Dei Elias, nec deuiat à ſtudio, qui Deum, non hominem pertimeſcit: Dei timet abſentiā, cuius ſolam auet tenere præ- Chryſol.

præſentiam, nec vllam pertimeſcit, vt verè iuſtus iram. *Nè declines in ira à ſeruo tuo*. Pſal. 26. Dominum deprecatur Dauid. Quid times nè declinet in ira? rogat Auguſtinus. *Si à te declinauerit in ira, non in te vindicabit: ſi incurras in illum iratum. vindicabit in te; opta ergo potiùs, vt declinet à te in ira, non accedat. Quid nouit enim? Quid deſiderat? Ira eius non eſt niſi auerſio eius. E quidem dùm adeſt Deus, non debet eſſe timoris etiam diuina ira. Vnum ſolum timendum eſt deplorandum malum, nè Deus abſit, nec ab eius præſentia excidamus*.

Pſalm.

Auguſt.

3 Ambulauit Elias vſquè ad Montem Dei Horeb, & in illo ſtetit. Quia cum in Monte Deum in ſibilo auræ tenuis videret, vltrà nouerat non eſſe progrediendum, qui ad illius conſpectum ſciuerat contendendum. *Ambulauit Henoch cum Deo, & ſtetit Elias in conſpectu Dei*. Quia à Dei conſpectu abeundum non eſt: & ad illum, cum diuino auxilio ſemper progrediendum. *Per fidem enim ambulamus, & non per ſpeciem*, ex ſent. Apoſt. 2. Corinth. cap. 5. verſ. 7. Vſquè ad ſpeciem ambulamus, ſiſtimus in ſpecie. Dilecta Sponſi iuuencula, auida peroptabat meridiem, cum Sponſum rogitat de triclinio: vt nec pedem moueat iterùm, quieſcens iam de requie ſecura. *Indica mihi vbi paſcas, vbi cubes in meridie, nè vagari incipiam*. Quæ veſtigia terere dilecti pergebat. *Poſt te curremus*. Sed qua ratione ſic quieſcere peroptabat, quę concito gradu currere properabat? Auebat currere poſt dilectum, quem quia de facie non cognouerat, comprehendere contendebat: nec à curſu deſiſtere nititur, donec quem retrò nouerat, iam capeſcat in meridie, cum clara luce eius faciem inſpiciat: à cuius cōſpectu diſcedere non licebat.

Apoſt. 2. ad Corinth.

4 At cur antè, de Berſabee ad torrentem Carith miſſus, per coruos pane, & carne mane, & veſpere Elias ſuſtentatur cælitùs? *Intellige quæ legis, quia Carith intellectus eſt*, aduertit Ambroſius Epiſtol. 82. *Primum Elias in Berſabee eſt: conceſſit ad ſancta legis myſteria, diuiniq. Iuris Sacramenta*. Poſt legem, per Berſabee ſignificatam. *Berſabee puteus Septimi, aut iuramenti latina interpretatio eſt*. Mittitur ad torrentem Carith, aquam intellectus: ad illum fluminis impetum, qui lætificat ciuitatem Dei, aquæ ſalientis in vitam æternam, Baptiſmi gurgitis ſacri, legis gratiæ, aquæ ſapientiæ ſalutaris. Mittuntur Apoſtoli baptizare ſimul, & docere. *Baptizate, docentes*. Quia baptiſmus eſt torrens Carith, aquæ ſapientiæ ſalutaris Euangelicæ cognitionis gratiæ. Qua quia Nicodemus ablutus non erat, adhùc Doctor in lege, ignorans erat. *Magiſter in Iſrael hæc ignoras*,

5 In huius torrentis ſpelunca, quæ eſt Eccleſia, quam nullus intrare poteſt niſi per huius torrentis aquam; ſuſtentatur Elias per coruos mane, & veſpere, pane, & carne. *Quo enim cibo niſi myſtico aleretur Propheta*, idem aduertit Ambroſius. Illo videlicet cibo, qui panis apparet mane luci oculorum, ſed veſpere in obſcuræ fidei tenebris, caro noſcitur Saluatoris. Sic Ambroſius. *Eſca fortior ad veſperam mundi huius* *Ambr.*

deſe-

deferebatur; mane panis. Et ideò quia Dominus banc miniſtrari mãdauit alimoniam, benè illud Propheticum diei ei hoc loco conuenit. Exitu matutino, & veſpere delectabis. Paraſti cibum illorum; quia ità eſt præparatio eius. Mane nauſeabat anima ſuper cibo illo leuiſſimo, qui colligebatur mane, ſed veſpere agnum typicum comedebat. Mane Legis, Angelorum pane Populus veſcebatur, & veſpere Euangelij, veri Agni Chriſti carne ſuſtentatur. Et veſper erat cum Chriſtus in tenebris peccatorum iacentem hominem redimere veniebat, qui mane in Paradiſo errauerat, vbi dies lucebat. Ità Ambroſ. in Pſalm. 39. *Veſper eſt factus, quoniam omnia peccata tenebroſa ſunt: ideòq. audierunt vocem Domini Dei deambulantis ad veſperam in Paradiſo. Simul cognoſce myſterium, mane errasti, ad veſperam liberaberis.* Et Chryſol. Serm. 84. *Serò mulier currit ad veniam, quæ maturè currit ad culpam: veſpere quærit Chriſtum, quæ in matutinis Adã ſe nouerat perdidiſſe.*

Ambr.

Chryſol.

6 Ad hæc duo Sacramenta Baptiſmi, & Euchariſtiæ ſignata conceſsit, vt Deum viſurus Elias pergeret ad Horeb. Quia *niſi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu ſancto, non poteſt introire Regnum Dei.* Quarè rediens baptizandus eſt, vt Ioachimus Abbas in Apoc. ſupponit ad illa verba. *Dabo duobus teſtibus meis. Et niſi manducaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius ſanguinem, non habebitis vitam in vobis. Qui manducat hũc panem viuet in æternũ.* In cuius fortitudine figurati cibi ambulauit Elias vſquè ad montẽ Dei Horeb. Mane errasti, cum veſcereris leuiſsimo cibo, quo mortuus es: ad veſperam liberaberis eſca Agni, qui occiſus ab origine mundi typicè eſt. Ad veſperam Paſchæ edebat populus carnes, & azymos panes; quia vitæ ipſius in illa eſca Euchariſtiæ præfigurabatur remedium: quod lento greſſu quærit, qui mane cõcito properat ad ruinam. *Non ſicut manducauerunt patres veſtri manna, & mortui ſunt; qui manducat hunc panẽ viuet in æternũ.* In delicti pœnam fames, bellum, aut mors proponitur Dauid ſeligenda: qui cladem mortis oppetit crudeliorem, 2. Reg. cap. 22. Cur non alia duo eligit, ſed mortem acerbiorem, cui nullum vnquàm potuit prodeſſe remedium, ſicut primis duobus, quibus nunquàm defuit? Cauſa exhibetur in Textu. *Elegit ſibi Dauid mortem: erant autem dies meſſis tritici: & dedit Dominus mortem in Iſrael à mane vſquè ad horam prandij.* Morti medicamen non profuit vſquè ad dies meſsis Eccleſiæ: tunc mortẽ Dauid oppetit, cui ad manus adeſt remedium: & præbet menſa, quod natura denegat incrementum. In quam mentem Cyrillus perueniẽs Alexandrinus lib. 3. de Iuſtificat. ait. *A mane hoc eſt à primis huius ſæculi temporibus mors depaſta eſt eos, qui in terra erant, vſquè ad horam Prandij: hoc eſt vſquè ad menſæ tempus, vbi enim aduenit nobis ſanctæ menſæ tempus, nimirùm illius in Chriſto, ac myſticæ, in qua pane veſcimur illo cælitus dato; quæ priùs terribilis erat mors ceſſauit.* Quia hoc vnicum noſtræ vitæ noſcitur eſſe remediũ. Serò cœna paratur ad vitam, cum ien-

Ioach. Ab.

2. Reg.

Cyrill.

ientaculum mane mortiferũ præpararetur nobis primitùs in ruinam.

7 Ad Religioſam viduam Religioſus demandatur Elias. *Angelus ad Virginem, Propheta ad Viduam*, adnotauit Ambroſius lib. de Viduis. *Ambr.* *Adde quòd Gabriel ille, hic Elias: vt ex Angelorum, & Prophetarum numero præſtantiſſimi Principes videantur electi. Quid verò illud, quòd in omni terra eſſet fames maxima, viduæ tamen Deo cura non defuit, atque ad alẽdum eam Propheta directus eſt? In quo cum me admoneat Dominus, quod in veritate dicturus ſim, ad myſterium videtur ſolicitare aures. Quid enim verius Chriſti, & Eccleſiæ poteſt eſſe myſterio? Non igitur otioſè inter multas viduas vna præfertur. Quæ enim talis ad quam tantus Propheta, qui ad cælum raptus eſt, dirigatur, eo præſertim tempore, quo clauſum eſt cælum annis tribus, & menſibus ſex, cum facta eſſet fames magna in omni terra? Vbiq. fames erat, & adhùc hæc vidua non egebat.* Hæc Ambroſius, indicans per viduam Eccleſiam, per Eliam Chriſtum ſignificari. Sed quo cibo tandiù ſuſtentatur Eccleſia? *Non habeo panem, niſi quantum pugillus capere poteſt farinæ in hydria. Hydria farinæ non deficiet.* In pugillo Chriſti valdè multiplicatur farina, vt nulli panis vltrà deficiat. *Accepit panem in manus ſuas, deditq. diſcipulis ſuis dicens: accipite omnes.* Quia in manu Chriſti buccella, panis integer perſeuerat, *qui de cælo deſcendit.*

8 At eo pane mulier ſuſtentabatur ad mortem, *vt comedamus, & moriamur*: ſed pane de cælo Eccleſia nutritur ad vitam: vitam Reſurrectionis inquàm, quæ mortem ſupponens, ad mortem exigit comeſtionem. Sed mortem crucis. *En colligo duo ligna, vt comedamus, & moriamur.* Quia hic panis vitam tribuit Reſurrectionis æternæ, quæ mortem ſupponit Chriſti Seruatoris in Cruce. Sic Theophanes Ceram. Oratione de Cruce. *Theoph. Ceram.* *Cæterum farina, carnis Dominicæ, qua nutrimur typum geſſit. Duo ligna indicant illa duo ligna ex quibus Crux, &c.* Ad quam mortem Crucis ſuſtinendam, panem hunc ſumimus, vt illius virtute in vitam reſurgamus æternam, idcircò in Chriſti mortis exhibetur memoriam; per quam nobis vita Reſurrectionis comparatur ad gloriam. Eo pane veſcebatur Aſſertor moriturus in Cruce, qui Reſurrectionis ad vitam erat reuerſurus poſt Crucem. *Et ego reſuſcitabo eum in nouiſſimo die. Iudas ad vitam veterem pertinens: vbi ſacrum cibũ mens perfida tetigit, & ſceleratum os panis ſanctificatus intrauit præceps cucurrit ad deſperationem, & laqueum.* Verba ſunt Cypriani *Cyprian.* Serm. in cœna Domini. Deſperatus vitę Reſurrectionis æternę cõſequendæ eſt, qui poſt buccellam, non ad mortem Crucis myſticam cum Chriſto properat ſuſtinendã, ſed ad ſuſpendium, & laqueum à Chriſto profugit, & periturus deficit ad patibulum. Paulo Chriſto crucifixo cruci, mori eſt lucrũ, cui viuere Chriſtus eſt.

9 Sed quomodò vidua Eccleſia, quæ alitur per Prophetam? Nonnè nupta Sponſo Chriſto Sponſa, paſcitur in meridie? Ambroſius. *Et* *Ambr.*

for-

fortaſſis ideò vidua, quæ amiſit quidem virum ſecundùm corporis paſſionem. Cum vir eius tranſiret ex hoc mundo ad Patrem, mortem ſubiturus in cruce, ex duobus lignis conſtructa, Prophetico audit vaticinio. *Hæc dicit Dominus; hydria farinæ non deficiet vſquè in diem, quo dabit Dominus pluuiam ſuper terram. Ego ero vobiſcum vſquè ad conſummationem ſæculi. Nequè enim humanæ facultatis eſt dicere: hydria farinæ non deficiet. Nam licèt mos ſit ità præfari Prophetis, tamen hic vera Dei vox eſt. Ideò præmiſſum eſt. Quia hæc dicit Dominus. Hydria farinæ non deficiet. Domini enim eſt perpetuitatem Sacramentorum ſpondere.* Nec vox Sacerdotis, ſed Chriſti eſt. *Hoc eſt corpus meum*. Huic viduæ hydria farinæ non deficiet tribus annis incredibilis famis: quia Chriſti Eccleſiæ non deerit annona tribus etiam annis perſecutionis. Antichriſti, cum mittetur Elias, nè huic viduæ hydria farinæ deficiat Euchariſtiæ, aut lecytus olei diuinæ gratiæ extinguatur. Nec ſuo viuenti filio deficiet, ex peccati morte ſuſcitato per confeſſarium ad vitam gratiæ.
Pſalm. Iuxtà illud Pſalm. 131. verſ. 15. *Viduam eius benedicens benedicam: & pauperes eius ſaturabo panibus.* Quia frumenti, & vini eſt benedictio. Et illud Pſalm. 127. verſ. 3. *Filij tui ſicut nouellæ oliuarum in circuitu menſæ tuæ*. Pleni oleo diuinæ gratiæ.

10 Qui irato Regi Achabo in occurſum prodiens, in facie obſtitit; qui animæ ſuæ vt moreretur petiuit, Iezabelem fœminam fugit adeò debilem. *Sanctorum geſta caſibus non ſunt deputanda, ſed ſignis: & quæ vitia putantur illorum myſterijs ſunt applicanda, non naturæ*. Mens eſt Chryſologi Serm. 37. *Hoc malum, quod homines ducit ad mortem hoc malum fugit Elias Propheta, cuius lingua clauis facta eſt cæli tanquã reus fugit à facie mulieris*. Nota eſt eiuſdem Chryſologi Serm. 127. *Martyr comprehenſus debet tenere conſtantiam, non comprehenſus debet fugere perſequentem: vt & perſecutori indulgeat reſipiſcendi tempus, & ſibi tempus non auferat ſupplicandi, dicente Domino, Si vos perſecuti fuerint in hac ciuitate fugite in aliam. Perſecutorem, qui prouocat, facit: corrigit, qui declinat. Fugere debemus ergo, prouocare non debemus, ſi ſaluari perſecutores noſtros volumus, pro quibus præceptũ eſt nobis orare: Orandum eſt, fugiendum eſt: vt & ille qui per ignorantiam furit, ſanetur; & ille qui patietur, de patientia palmam habeat, non ſubeat de temeritate diſcrimen. Fratres ſi Paulum Martyres non fugiſſent, Paulum non feciſſent.* Doctrina eſt memorati Chryſologi Serm. 151. Si vltricem Iezabelem Elias ſanctiſsimus non fugiſſet, vltores reges ad pœnitentiam vtiquè non vnxiſſet.

11 Curſũ Achabi præuenit Elias, qui viam carpẽs ante ipſum adeò celeri greſſu pergebat, vt ei anteiret in via. *Accinctiſq. lumbis currebat ante Achab, donec veniret in Ieſrabel.* Rex celeri vectabatur quadriga, nè grandi præpeditus imbre demorari cogeretur in via. *Iunge currum tuum, & abi, nè occupet te pluuia*, Grandioribus veſtigijs gradus ſuperabat

bat Elias. Rex carnalis, terrenis bonis, & facultatibus Dominus abundabat: qua preſſus ſarcina, communi paſſu, & equorum vectatione, lento greſſu ambulare, non expeditè currere ſic valebat. *Accinctis lumbis in formam ſerui*, abiectis terrenis, Dei ſeruus Elias concito gradu velociſsimè ſic currere, vt comprehenderet contendebat. *Donec veniret in Iezrael.* Scitè id, atquè de more eleganter expendente Chryſologo Serm. 24.

Chryſol. *Nihil de veſtitu, nihil de calceamentis, nihil de ipſius occurſus apparatu ſerui vigiles admonentur; ſed tota in præcingendis lumbis mandatur cura, tota in conſtringendis lumbis ſtatuitur vis præcepti. Cingulum quidem eſt propriè indicium ſeruitutis: quod, & diſcurſus expeditos reddat, & faciat obſequentes. Sed dixiſſe ſufficeret, eſtote præcincti: cur lumbos potiſſimùm nominat? Cur tanta iubētis reuerētia lumborum facit magnopere mentionem? Quæris, quarè? Quia in lumbis eſt tota corporis cauſa, ex lumbis tota carnis negocia ſuſcitantur, in lumbis tota eſt humani lapſus, humana fragilitatis occaſio. Indè venit quod virtutis ignaros reddit, efficit ſegniores. Hinc eſt ergò, quòd principaliter Dominus lumbos noſtros aſtringi iubet baltheo caſtitatis: & totum carnis noſtræ pendulum, fluidum, reſolutum, conſtringi mandat continua zona virtutis. Vt carne ſuccincta, ad Domini occurſum liber, velox, expeditus noſtræ mentis reddatur inceſſus. Hæc tamen audiens, homo ſcire debes, quia non retardat ab occurſu Dei caro: quia ipſius occurſus officij ipſius eſt inſeparabilis comes, ſi tu eius componas ſarcinas: ſi releues onera eius, ſi pendula, & ſinuoſa inuolucra eius tu prouidus viator aſtringas, &c.* Zona pellicea accinctus renibus accinctisq. lumbis currebat antè Achab. Expeditus ſeruus, onuſtis Regibus præcurrebat. Donec veniret in Iezrael caſtiſsimus Vates.

12 Quinquagenarium Principē, & quinquaginta, qui erant ſub eo miſit Samariæ Rex contrà Eliam virum piloſum, & zona pellicea accinctum renibus, 4. Reg. cap. 3. Cur militum armat cohortem, contrà virum vnicum ſic inermē? Quia ieiunus ad orandum præcinctus phalanx videbatur Elias impetere Regis aulam, & quaſi in illam mittere ſpicula. Qui ſolo verbo, abſquè tormentario puluere globulis incenſis, velut tormētis bellicis emiſſis in Regis cohortes, eius milites igne abſumebat. *Deſcendat ignis de cælo, & deuoret te, & quinquaginta tuos.* Vt iam cum Bern. Serm. 39. in Cant. mirari deſinas. Cur toties armatis phalangibus Sponſa comparetur in Canticis. *Equitatui meo in curribus Pharaonis aſſimilaui te.* Cant. 1. *Quid videbis in Sunamitide, niſi choros caſtrorum. Terribilis, vt caſtrorum acies ordinata.* Cantic. 6. *Nè miraberis* (ait Bernar.) *Vnam animam equitatus multitudini ſimilatam. Eſt enim ſicut turris Dauid collum Sponſæ, quæ ædificata eſt cum propugnaculis, mille clypei pendent ex ea, omnis armatura fortium.* Cant. 4. Ex collo Ieiunium pendet ſi per illud cibus non tranſmittatur: & ex collo oratio pendet, ſi per illud emittatur. Hæc ſunt propugnacula, mille clypei, qui pendent Bernard.

dent ex ea, omnis armatura fortium. Arma offenſiua, & defenſiua, quibus protegamur ab hoſtibus. *Magna arma ſunt preces.* Chryſoſtomus clamat chori caſtrorum. Quid cum acie chorus. Theodoretus adnotat? In choro oratio, ſed in caſtris eſt debellatio. Imò acies chorus, quia arma bellica ſunt oratio. Qua anima armata terribilis eſt, vt caſtrorum acies ordinata. Oratio enim cum ordine in cibo ſumendo, genus terribile armorum eſt, quia orationi vires confert, à corpore adimit quas ieiunium. *Humiliabam in ieiunio animam meã, & oratio mea in ſinu meo conuertetur.* Pſal. 34. In quæ verba Auguſtinus. *Admonemur his verbis in omni tribulatione noſtra Deum inuocare.* Sed humiliata anima in ieiunio, vt oratio conuertatur in ſinu. A carnis debilitate ex ciborum parſimonia oratio ſpiritus reſumens vires. In quæſtionibus veteris, & noui teſtamenti Auguſtinus percunctatur. Cur Chriſtus ieiunabat, cùm ieiunio non indigeret? Reſpondet. *Nam & Saluator, cui opus non erat ieiunauit: vt accepta ſit oratio, conſortium vult ſecum habere ieiunij. Magna virtus ieiunij, & tàm ſpecioſa eius militia eſt, vt ieiunare delectaret & Chriſtum: tàm valida, vt humanis magis, quàm diuinis vtar exemplis, vt Eliæ ieiuno ore vox emiſſa cælum clauſerit ſacrilego populo Iudæorum: ieiunus ignes de cælo eduxerit quinquagenarijs.* Meditatio eſt Ambroſij de Elia, & Ieiunio, c. 2. Quid plura cùm ieiunet Chriſtus in deſerto orans, vt fortis armatus Satanæ phalãgibus bellum inferat.

Auguſtin.

Ambroſ.

ARTICVLVS IV.

Quæ, quàlisquè Eliæ fuerit Tranſlatio.

1 *Verè fuit Elias viuus tranſlatus.*

2 *Triumphus Eliæ, vndè Græci Solem in curru depingunt.*

3 *Aſcenſus Chriſti præfiguratur in Tranſlatione Eliæ, quia vt iſte ſpiritum cum pallio albo, ſic Chriſtus carnem ſuam in ſpeciebus reliquit Sacramentalibus.*

4 *Non eſt in cælum Empyreum tranſlatus Elias.*

1 Eliam verè fuiſſe tranſlatũ, Eliſæus verus fuit teſtis oculatus. *Aſcendit Elias per turbinem, Eliſæus autem videbat, & clamabat, &c. Et leuauit pallium Eliæ, quod ceciderat ei.* 4. Regum cap. 2. verſ. 12. Fuerunt etiam teſtes filij Prophetarum, qui erant in Iericho. Et miſerunt quinquaginta viros, qui cùm eum quæſiſſent tribus diebus, non inuenerũt. Sed non eſſe mortuum, immemorialis tenet traditio à Presbyteris Apoſtolorum accepta diſcipulis. Doctores Irenæus lib. 5. capit. 3. Tertull. de Reſur. car. c. 35. Chryſoſt. Orat. 22. in cap. 11. ad Hebr. Iuſtinus in Dial. cum Trip. Theodoretus in Pſalm. 117. Epiphanius lib. 2. contrà hæreſ. Ambroſ. lib. 1. de Abel, cap. 2. Auguſtinus lib. 20 de Ciuitate Dei cap. 29. Moyſes Barcepha l. de Parad. 1. part. c. 18. Cæſarius, tom. 3. Bibliot. Dialog. 3. Nec eſt fidelis, qui abnuat. Hebræi nonnulli, authore Kinchio, in ſphæra ignis laxatum corpore, & in ſua ſolutum finxerunt elementa.

4 Reg. *Irenæus.* *Tertull.* *Chryſoſt.* *Ambroſ.* *Auguſt.* *Moyſ. Bar.* *Cæſar.*

menta. Ioſephus lib. 9. Antiq. cap. 1. *Mortuum eſſe, nemini vnquam fuit cognitum*: cum nō mortuus, ſed aſcendiſſe ſcribatur in textu. Dices Apoſt. ad Hebræos cap. 11. verſ. 37. ait. *Iuxtà fidem defuncti ſunt omnes iſti*. Inter quos Elias memoratur, & Henoch. Reſpōdetur: cum dicimus *Omnes*, exceptum ſignificamus excipiendum. Sic in Geneſi cum dicitur, cuncta progenies cum Iacob venit in Ægyptum intelligitur, præter Ioſeph. Ità omnes ſunt mortui, præter Henoch, & Elias, qui tranſlati ſunt.

2 Gloriam tranſlationis huius 4. Reg. deſcribit textus 4. Reg. c. 2. v. 11. *Ecce currus igneus, & equi ignei diuiſerunt vtrumque, & aſcendit* Chryſoſt. *Elias per turbinem*. Et Chryſoſt. in propria Homil. *Poſt bellorum fatigationes, poſt illuſtres victorias, optima de mundo referentem ſpolia, triumphali gloria præfulgentem, curru igneo, equis flammantibus Eliam ſuum Deus cæleſtibus intulit. Cumquè apud Græcos Sol vocetur Elias, & ipſi ab Hebræis audijſſent, Eliam in cælum raptum igneo curru, & equis flammantibus, intellexere de Sole per cælum currente fuiſſe dictum: & indè ſumpſerunt depingere ſimulachrum Solis in curru*. Et Sedulius. Sedulius.

Quàm benè fulminei prælucens ſemita cæli
Conuenit Eliæ: meritò qui, & nomine fulgens
Hac ope dignus erat: nam ſi ſermonis Achiui
Vna per accentum mutetur litera. Sol eſt.

Hic eſt flammarum Titan Rex radiantium ſuper quadrigam equorum, qui per rupium ſcopulos equitatur; & illuminans accendit frigida corda, vt Cornelius meditatur in Malachiam. Cornel.

3 Aſcendens Elias ſpiritum duplicem cum pallio diſcipulo dereliquit. *Vt eſſet ſursùm Elias, & deorsùm Elias*, Chryſoſtomus adnotauit. *Elias quippe melotem diſcipulo reliquit: Filius autem Dei aſcendens ſuam nobis carnem dimiſit: ſed Elias quidem exutus: Chriſtus autem, & nobis reliquit, & ipſam habens aſcendit*. Quo facto ſanctiſsimum oſtenditur Euchariſtiæ Sacramentum. Medias inter flammas ignis conflagrantis incolumis, Elias clamitanti diſcipulo duplicem ſpiritum albo pallio, quaſi obuolutum dimiſit, quo Iordanem tranſuaderet. Et Chriſtus flammis charitatis accenſus, *ſciens quia venit hora eius vt trāſeat ex hoc mūdo, & quia ad Deum vadit cùm dilexiſſet ſuos, qui erant in mundo, in finem dilexit eos*: albo ſpecierum ſacramentalium pallio ſpiritum ſuum duplicem, humanam nempè ſuam naturam, & diuinam, quaſi inuolutam diſcipulis dereliquit, quo excuſsis ſæcli freti vndis amnem tranarent, Tunicam cum pallio reliquiſſe, non refertur. Sed eam ſeruare in Paradiſo docet Abulenſis 4. Regum 2. quæſt. 25. Chryſoſt.

4 Et quamuis Scriptura ſacra locum ad quē, non referat Tranſlationis, non eſt ſuperuacaneum, quis fuerit eiuſmodi locus quærere. Vt ſciamus, quomodò Scriptura afferat; *Eliam aſcendiſſe per turbinem in cælum*; ſi nullùs homo cælū introiuit, quoad vſquè Chriſtus eius pateſaceret viam, & æternales portas eleuaret, ipſeq. Rex glo-

Mich. gloriæ primus intraret? Iuxtà illud Micheæ cap.2.verſ.13. *Aſcendit pandens iter antè eos*. Et probat D. Thomas 3.part. quæſt.49. art.5.Corp. *Per paſſionem Chriſti aperta eſt nobis ianua Regni cæleſtis*. Et hoc eſt quod Apoſtolus dicit Hebr.cap.9. *Quod Chriſtus aſſiſtens Pontifex futurorum bonorum, per proprium ſanguinem introiuit ſemel in ſancta, æterna redemptione inuenta: quomodò figuratur. Numerorum* 35. *vbi dicitur. Quòd homicida manebit ibi ſcilicèt in ciuitate refugij, donec Sacerdos magnus, qui oleo ſancto vnctus erat, moriatur, quo mortuo poterit in domum ſuam redire*. Vndè ad 3. ait *Henoch, & Eliam, non aſcendiſſe in cælum Empyreũ, qui eſt locus ſanctorum*. Et ſi Caluinus contradicat, & Muſculus. Sic Septuaginta 1.Machab. cap.2. verſ.58. non ſublatum in cælum Eliam, ſed *tanquàm in cælum*, vertunt Ambroſ. *quaſi ad cælum*; aſſeuerat latum, non in illud illatum. Quod Gregorius Magnus ſic exprimit in Euangelio. *In veteri teſtamento cognouimus, quòd Elias ſit raptus in cælũ. Sed aliud eſt cælum aereum, aliud æthereum. cælum quippè aereum terræ eſt proximum, vndè & aues cæli dicimus, quia eas volitare in aere videmus. In cælum itaq. aereum Elias eleuatus eſt, vt in ſecretam quandam terræ regionem repentè duceretur.* Quod probat Eccleſia in Oratione Officij S. Eliæ. *Eliam Prophetam tuum antè communem mortem curru igneo aereum eleuaſti ad cælum.* Quia vt in ſecretam terræ partem duceretur, neceſſe fuit, illum in aera ſubleuari. Hiſpanè *Que ſelo lleuaſſe por eſſos aires arriba*. Pars autem ſecreta terræ, Paradiſus terreſtris deliciarum, in quem locum cum Henoch trãſlatus Elias eſt. Iuxtà ſupradicta de loco ad quem fuit tranſlatus Henoch. Sic Abulenſis, Matth.c.7. quæſt.52. cùm enim in cælo nihil ſit mortale Patres morituri in cælo non ſunt.

D. Thom. *Apoſt. ad Hebr.* *Num.* *Septuag.* *Ambr.* *Greg.Mag.*

TITVLVS II.

De ſtatu Tranſlationis Eliæ, & Henoch.

Sanctorum meritis inclita gaudia pangamus ſocij, geſtaq. fortia: nam gliſcit animus promere cantibus, victorum genus optimum.

CAPVT I.

Quibus perfectionibus gaudeant Beatorum.

Iuſtorum animæ in manu Dei ſunt, & non tanget illos tormentum mortis: viſi ſunt oculis inſipientium mori, & æſtimata eſt afflictio exitus illorum: illi autem ſunt in pace. Iuſti autem in perpetuum viuent, & apud Dominum eſt merces eorum, & cogitatio illorum apud Altiſſimum. Ideò accipient Regnum decoris, & diadema ſpeciei de manu Domini: quoniam dextera ſua reget eos, & brachio ſancto ſuo defendet illos, Sap.5.

ARTICVLVS I.

Vt cum non ſint beati, ſinè fomite ſint impeccabiles.

1 *In ſtatu trãſlationis non fruũtur Dei viſione Henoch, & Elias.*
2 *Statui viatorum non debetur ex lege ordinaria viſio Dei clara.*
3 *Candor veſtis ſignum eſt gloria.*
4 *Gloria dotibus non ſunt ipſorum corpora inſignita.*
5 *Quodammodò ſunt ex domo Dei in ſtatu tranſlationis immortales.*
6 *Fomes peccati in ſtatu tranſlationis illis non eſt, ſed ſubiectio portionis inferioris ad rationem.*
7 *Non peccant in hoc ſtatu, in quo ſunt quodammodò impeccabiles.*
8 *Non peccare hos Patres in iſto ſtatu veriſimile eſt.*
9 *Comedant nè, & dormiant incertum eſt.*

1 Clarè per eſſentiam in ſe ipſo Deum iſtos Patres in ſtatu tranſlationis videre, exiſtimat Procopius in cap. 2. Geneſ. Eugubinus alibi, & Catharinus. Sed vt nouum, & Paradoxum refellit Cornelius in cap. 5. Geneſ. Cornel. Quarè illos in ſe nõ vidiſſe Deum, cenſeo cum Auguſtin. lib. 9. de Auguſtin. Geneſ. ad literam c. 6. *Nec enim arbitrandum eſt, Eliam vel ſic eſſe iam, ſicut erunt Sancti, quando peracto operis die denarium accepturi ſunt.* Cui placito aſtipulantur quotquot credunt: Ante noſtrum Seruatorem, nullum hominum Deum in ſe vidiſſe: neque ante mortem ità videre Deum, ſecundùm legem communem, hominem potuiſſe. Exodi cap. 33. Exod. verſ. 20. *Non videbit me homo, & viuet.* Id eſt, dum viuit. Vt exponit Tertull. lib. contrà Praxed. Tertull. cap. 14. Iunill. in Geneſ. Interr. 18. Iunill. Gregor. 18. Moral. cap. 38. *Quem nullus hominum vidit, ſed nec videre poteſt.* Greg. Mag ad Timoth. c. 6. v. 16. Apoſt. ad Timoth. *Deum nemo vidit vnquàm* Ioannis cap. 4. verſ. 12. Ioann. Præter Chriſtũ Dominum, cui ſingulare eſt, ante mortem clarè vidiſſe Deum, ab inſtanti ſuæ conceptionis.

Non eſt autem fundamentum, vt ab hac generali lege illos Patres excipiamus in carne viuẽtes. Cum Tranſlationis ſtatui debitũ non ſit, ſicut nec ſtatui innocentiæ, nec viæ Angelorũ, qui Deum in ſe tunc non viderunt, vt probat Suarez de Angelis lib. 5. cap. 2. Suarez. Ideò forſan pallium in tranſlatione Elias, non veſtem aliam dimiſit, nè ad gloriam euolare crederetur, quia inſigne eſt gloriæ candor indumenti, quale eius erat pallium. Sic Danieli cap. 7. Daniel. verſ. 9. in candido veſtimento ſe Deus ſpectabilem præbuit in gloria: & in Transfiguratione Chriſti, Matth. cap. 17. verſ. 2. eius veſtimenta facta ſunt alba ſicut nix: Matth. & victoribus promittuntur veſtimenta alba, Apocalypſis cap. 3. Apocal. verſ. 5. & interfectis propter verbum Dei dantur ſtolæ albæ cap. 6. verſ. 11. in albis Angelum apparuiſſe dicit Gregor. Hom. 21. & 49. Greg. Mag in Euang. ad ſignificandam gloriã Reſurrectionis. In Aſcenſione, non in Natiuitate Chriſti, Angeli candidati viſi fuere, vt non iam humilitatem, ſed gloriæ eius ſignificent

ficent maieſtatem. *Aſtiterunt iuxtà illos duo viri in veſtibus albis, qui & dixerunt, &c.*

Ambroſ. Nec opponitur Ambroſius, quòd lib. de Nabutæ c. 15. dicat. *Eliam victorẽ æterno præmio coronari*. Loquitur enim de præmio non in poſſeſsione, ſed in certa cognita ſpe, qualis erat Patrum in Lymbo. Aut de inadæquato præmio, non de eſſentiali diuinæ viſionis. Nam antè Chriſtum, nullus hominũ vidit Deum: poſt illum, ſtatum non mutarunt Tranſlationis iſti Patres, in illo reſeruati vſquè ad reditum. Sicut ergo antè Chriſtum, Deum non videbant, ità neque poſt. Nec etiã

Hieron. contradicit Hieronym. Epiſt. 61. ad Pammach. aſſerens, *Satiantur omni verbo Dei, eundem habent*

Bernard. *Dominum, quem & ipsum*. Bernardus Serm. 6. de Aſcenſ. *Soli iam Deo viuunt, ſoli vacant intelligẽdo, diligendo, fruendo*. Quia non loquuntur de clara viſione, ſed de ſublimi contemplatione, & actu perfectiſſimo fidei, vt ex-

D. Thom. ponit D. Thom. 22. quæſt. 5. art. 1. ſimilem Adæ cognitionem in ſtatu innocentiæ. Et ſimilia verba D. Gregorij lib. 4. Dialog. cap. 1. explicat Suarez de Opere ſex dierum lib. 3. cap. 18 §. 17. & Tom. 2. in 3 part. quæſt. 59. art. 6. diſp. 55. ſect. 1. verba Hieronymi. *Angelorum Choris intereſſe*, intelligit de frequentibus Angelorum apparitionibus D. Thom. 1. par. q. 94. art. 2.

4 Quarè ipſorum corpora, gloriæ dotibus inſignita non ſunt; nã illa pertinent ad ſtatum termini, ſuntq. viſionis beatæ inamiſsibiles paſsiones, phyſicè, vel moraliter ab ipſa fluentes: quæ propterea in ſtatu innocentiæ homini conceſſæ non ſunt, nec iſtis Patribus, vt docet Auguſtin. lib. 9. de Geneſ. ad lit. cap. 6. *Iam itàq. Elias aliquid melius habet, quàm ex hac vita poſſet, quamuis non habeat, quod ex hac vita rectè geſta in fine habiturus ſit*. Et lib. 1. de Peccatorum meritis cap. 3. *Neque tamen credo, iam in illam ſpiritualem qualitatem corporis commutatos, qualis in reſurrectione promittitur, quæ in Domino prima præceſſit*.

5 Nec ipſorum corpora naturaliter eſſe immortalia, qualia ſunt cælorum, indè conſtat, quod eadem ſunt, ac antè tranſlationem, vt docet Irenæus lib. 5. cont. hæ- Irenæus.
reſes cap. 5. *Henoch in quo placuit corpore tranſlatus eſt: & Elias ſicut erat in plaſmatis ſubſtantia aſſumptus eſt*. Et Hieronym. Epi- Hieron.
ſtola 61. *Henoch tranſlatus eſt in carne, Elias carneus raptus eſt: habent quoque membra cum quibus rapti ſunt, necdùm mortui*. Sunt autem iſti Patres pro hoc ſtatu immortales, quatenùs ex beneficio Dei, potentia ipſorum moriendi, non eſt in actum reuocanda pro hoc ſtatu, quamuis redeũtes morituri ſint. Sicut Adam ſuo modo erat immortalis in ſtatu innocentiæ; quia manens in eo, non erat moriturus ex domo Dei, etiamſi poſt peccatum foret moriturus. Sic Auguſt. *Corpus Adam mortale erat, & immortale. Mortalis ergo erat Adam conditione corporis animalis, quia mori poterat: immortalis autem beneficio Cõditoris, quia poterat nõ mori*. Quod de his Patribus docet Tertull. de Reſurr. carn. cap. 43. *Quod hodie nondum reſurrectione diſpuncti*,

quia nec defuncti, quà tamen de orbe tranſlati, & hoc ipſo iam æternitatis candidati ab omni vitio, & ab omni damno, & ab omni iniuria, & contumelia immunitatem carnis edicant: cuinam fidei teſtimonium ſignant, niſi qua credi oportet, hoc futura integritatis eſſe documentum? Et Chryſologus Serm. 166. *Eliam leuauit ad cælũ, & purificato ſic corpori ignei currus addixit obſequium: vt oſtenderet, gehennam, qua exurit reos, innocuis deſeruire.* Sed hoc Dei donum, non eſſe per intrinſecam qualitatem, aut corporum diſpoſitionem internam, ſed per diuinam Prouidentiam, humanam prudentiam, & alimentum ligni vitæ, qualis eſſet in ſtatu innocentiæ immortalitas, & impaſſibilitas, vt docet Abulenſis, 4. Reg. cap. 2. quæſt. 24. inutilitas talis interni doni probat, & qualitatis auferendæ, ſinè neceſsitate conceſſio. Vndè Abulen. Matth. c. 17. quæſt. 53. quærens quomodò Elias venit ad locum Trãsfigurationis? Reſpondet, quod miniſterio Angelico: quod non diceret ſi dote eſſet inſignitùs agilitatis, & alijs dotibus gloriæ. Abulen.

6 Fomes peccati, & inordinatio potentiarũ inferiorum contrà rationem illis Patribus in hoc ſtatu adempta eſt: quia in magna iam carnis, & ſpiritus quiete viuunt. Aliter eſſent in ſtatu felicisſimò infelices propter fomitem; ſecundum Apoſtolum ad Romanos c. 7. verſ. 23. *Sentio aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meæ, & captiuantem me in legem peccati. Infelix homo, quis me liberabit de corpore mortis huius.* Ratione ergo ſtatus felicisſimi, quo fruuntur, illo fomite carent, Nempè in ordinatione appetitus inferioris contrà rationem. Sic Bernard. Serm. 6. de Aſcenſ. *Felices planè, qui ſoli iam Deo viuunt; ſoli vacant intelligẽdo, diligendo, fruendo. Nequè enim corpora, quæ corrumpuntur illas aggrauat animas: aut terrena inhabitatio ſenſus eorum, tanquàm multa cogitantes deprimit. Ablatum eſt impedimentum omne de medio: occaſio vniuerſa ſublata: materies nulla relicta eſt, quæ eorum affectum aggrauet, vel deprimat intellectum.* Bernard.

Iſta potentiarum concordia, & ſubordinatio, aut ſubiectio appetitus inferioris ad rationem, vt ſinè illius imperio non moueatur, aut nec reluctetur illi, ex dono Dei fit, partim per intrinſecos habitus in potentijs, & per actus: partim per extrinſecam Dei prouidentiam, manutenentiam, & protectionem, nè præmoueatur: Sed vt intellectus conſideret, iudicet, & imperet conuenienter; voluntas rectam rationẽ ſequatur delectabiliter, ac fortiter appetitũ moueat inferiorem: appetitusq. ſenſitiuus obediat promptè, & ſinè difficultate ſuperiori. Sicut de ſtatu innocentiæ Suarez probat, de Oper. ſex dierum lib. 3. cap. 12. §. 18. Quarè omnes actus, qui imperfectionem inuoluunt repugnãtem ſtatui Tranſlationis, vt triſtitia, dolor de malo præſenti, aut de futuro malo pro præſenti ſtatu timor, in illis non ſunt: benè tamen actus appetitus ſenſitiui, amoris, odij, ſpei, & reliqui ordinati, non præuenientes rationem; qui paſſiones, vel pro paſſiones dicuntur; quia fiunt cum motio- Suarez.

motione,& alteratione corporis: quia iſte eſt modus operandi horum affectuum, nec in viatore indicant indecentiam: ideòq. conceduntur in Chriſto, & Deipara.

7 Peccatum nullum ab ſtatu Trāſlationis hos Patres commiſiſſe, certum eſt; cum ſint tranſlati, *nè malitia mutaret intellectus eorū, aut fictio animas ipſorum deciperet*, in ſtatum tàm perfectum, vt potiùs cælites, quàm humani viri ſint, vt loquitur Abulen. 4.Reg. c. 2. quæſt. 24. Et quamuis ex natura voluntatis peccare poſſint; ex protectione Dei, ſpectante ad felicitatem ſtatus, reſpuentem miſerias, maximè peccatorum, peccare non poſſunt. Cum magnam de Deo habeant æſtimationem, & ardentiſsimū ipſius amorem, quibus actibus tollitur intentionaliter obiectum peccati. Sed quia iſti actus non ſunt neceſſarij, quia non ſunt à viſione beata, ſed à fide; indè eſt, quòd hæc impotentia, pro hac parte non ſit impotentia ſimpliciter, ſed ex ſuppoſitione. Vt quandiù durat ſumma æſtimatio, ſit impotentia phyſica, & moralis abſolute, quatenùs impoſsibile videtur, cum tàm frequenti, & ferè continua contemplatione Dei, & ardenti amore dari peccatum in illis, qui ſoli iam Deo viuunt, & illi vacāt intelligendo, diligendo, fruendo: protecti efficacibus poſitiuis, & negatiuis requiſitis auxilijs. *Abulen.*

8 Nec venialiter eos peccare poſſe ex ſubreptione ſenſualitatis, id eſt ex imperfecta deliberatione, per motum aliquem illam præuenientem: nec ex ſubito aliquo, & indeliberato rationis motu: conſtat ex hoc, quòd non tantùm ſenſualitas ſic eſt ſubiecta rationi, vt nec præueniat eius imperium, & moderationem, nec detrectet: ſed quia ſic eſt ratio affecta, & diuino munere ſic firmata, vt nullum in actū exeat abſquè conſilio, deliberatione, & electione perfecta. Et quamuis aliud genus peccati venialis, quod ex ſuo genere eſt veniale, ob imperfectionem actus, & lenitatem materiæ, etſi cum perfecta deliberatione, non arguat inordinationem aliam præter eam, quæ in ipſo actu implicatur: tamen hæc talis eſt, vt in ſapientiſsimos, prudentiſsimos, & ſanctiſsimos hos viros non cadat, qui facillimo negotio hæc venialia peccata tot, ac tātis ſpecialibus præſidijs gratiæ muniti poſſunt declinare. Qua enim ratione credi poteſt, vt ardentiſsimo Dei amore flagrantes eum, vel leuiter offendant; cum facillimè qualemcumque delicti queant diſplicentiam vitare? Aut quomodò amor ille ardētiſsimus, cum conſcientiæ accuſatione, dolorem aliquem, & triſtitiam de offenſa etiam leni, Deo ingrata non excitet? qui ſunt actus dedecentes ſtatui.

9 An comedant de ligno vitæ? probabilior affirmans ſententia: quia ſic vitantur plura miracula ad vitam ſuſtentanda. Sed an naturalem ſomnum capiant. Incertum eſt. Semper, & ad omnia vigilias eſſe ſalutares, nullus ignorat: quia vt notauit Chryſologus Serm. 24. *Re vera plus vigilare, plus viuere eſt. Nam quid tàm morti ſimile, quā dormientis aſpectus? Quid tàm vita plenum, quàm forma vigilantis? indulgendum ſomno eſt, vt corpus reparet,* *Chryſol.*

Bb 3 *non*

non reſoluat: & vires reuocet, non eneruet. Ad quid ergò ſopor, vita viuentibus feliciſsima? Somnus, quas reuocat vires, quas incorruptibilis vigilans, non amiſit? Si in ſtatu innocentiæ naturaliter homo dormiret, dormiunt hi Patres in iſto ſimili. Nam ſomnus Adami, naturalem non arguit, quem extaſim Patres crediderunt non pauci.

ARTICVLVS II.

Qui ſit finis Tranſlationis eorum.

1 *Tranſlati ſunt Henoch, & Elias, vt ſecũdi Aduentus Chriſti redeant Præcurſores.*

2 *Malachias reditum prædixit Eliæ in propria perſona.*

3 *Sacer Scriptor ſola ſcribit reuelata, non opinata.*

4 *Ita eſt certum veniſſe Ioannẽ, ac venturũ Eliam Chriſti Præcurſorem.*

5 *Quomodò conuertens Elias corda Patris ad Filium.*

6 *Venit iam Elias myſticus in perſona Ioannis, veniet in propria perſona, Chriſti Præcurſor.*

7 *In vnitate doctrinæ veritas, falſitas in diuiſione.*

8 *Cur ex alia vita Concionatorem Deus non concedat mortuum, ſed viuus reſeruet ad finem ſæculorum.*

9 *Euangelicum Prædicatorem modulatio deducet ſcænica.*

1 HOs Patres eſſe ſuperſtites, vt ſub Antichriſti tempora redeant, ac in campum certaminis prodeant Antelignani militiæ Chriſti, Eccleſiam propugnaturi, & ſecundi ſeruatoris Aduẽtus Præcurſores eximij, traditur in Scriptura. Eccleſiaſt. cap. 44. Eccleſiaſt. verſ. 16. *Henoch, placuit Deo, & tranſlatus eſt in Paradiſum, vt det gentibus pœnitentiam.* Vt in fine ſæclorum flagitioſiſsimis hominibus præcepta tradat, quomodò ſcelera per pœnitentiam abluant, Henoch eſſe ſuperſtitem, hic doceri omnes credunt, præter Alcazar, qui in cap. 11. Apocalyp. Notat. 6. dicit. *Textus Græcus non cogit nos, vt explicemus de aduentu Henoch prædicta verba. Sic enim ibi legitur. Henoch placuit Domino, & tranſlatus eſt, documentum pœnitentiæ generationibus. Quæ verba ad mentem Ianſenij, ſic explicantur. Deus abſtulit Henoch, vt miræ illius rei recordatio admoneat peccatores in ætatibus venturis, à Deo aſſumi ſanctos viros, & ſceleratorum conuictu ſecernere, quia non meretur mundus illos apud ſe habere: quo facto ad pœnitentiam prouocentur. Vel ità poterunt interpretari. Henoch tranſlatus eſt in pœnitentiam, & dolorem parentum ſuorum, quos Dominus ſubli filij Tranſlatione puniebat. Sicut ob hanc cauſam voluit Abel mori, vt Adam filio ſuperuiuens, maiorem ſui peccati deteſtandi, ac lugendi occaſionem inueniret. Sicut dicit Chryſoſt. Homil. 11. ad populum. Vt ex ablatione filij magnam Philoſophiæ diſciplinam compararet.* Sed certè non obſtat lectio Græca intellectioni noſtræ vulgatę, in quam interpretes omnes cõſpirant, ex illis verbis probantes, Henoch futurum Aduentus Chriſti præcurſorem. Neque ad id,

quod

quod intẽdit Alcazar erat Henoch viuus transferẽdus. Eſt ergò translatus, vt det gentibus pœnitentiam, quam eſt perſuaſurus in fine ſæculorum.

2 Ad quod venturum Eliam, *Malach.* Malachias cap. 4. verſ. 5. vaticinatur. *Ecce ego mittam vobis Eliam Prophetam, antequàm veniat dies Domini magnus, & horribilis: & conuertet cor patrum ad filios, & cor filiorum ad patres eorum: nè fortè veniam, & percutiam terram anathemate.* Sed citatus Alcazar, de Spirituali Eliæ Aduentu in perſona Baptiſtæ, Dominici, & Franciſci, locum hunc interpretatur. At deberet attẽdere, hic fieri ſermonem de die ſuccenſa quaſi caminus. *Ecce dies veniet ſuccenſa quaſi caminus: & erunt omnes ſuperbi, & omnes facientes impietatem ſtipula, & inflammabit eos dies veniens.* *Iſaias.* De qua Iſaias c. 66. verſ. 15. *Ecce Dominus in igne veniet.* Et antè hanc diem, ſeu propè illam, dicitur Propheta Elias venturus ad hominum conuerſionem. Et Septuaginta addiderunt. *Thesbitem*, vt intelligamus Malachiam loqui de illo magno Propheta. Sic legerunt Hieron. Cyrillus, Theodor. Auguſt. Euthymius, Aretas, & Chryſoſt. Quarè non refert, quod in Biblia Regia, & Sixti V. non ſit verbum *Thesbites:* quia vt certum, forſan omiſſum eſt. Quando autem Ioannes, Dominicus, & Franciſcus dicti sũt Elias Thesbites, qui venerunt antè talem diem horribilem, ſuccenſam, *terribilem* in Chaldæo, *Illuſtrem* apud Septuaginta, quæ eſt *Auguſt. de Quir.* dies iudicij? Quarè Auguſtinus de Quiros indubitata fide tenendum credit, in ſenſu litterali, vaticinium iſtud ad Eliam Thesbitem pertinere. Quia vt legitur in Vaticana, Septuaginta addiderunt *Thesbites*, vt de hoc Vate in perſona propria mittendo vaticinium fore intelligendum demonſtrarent. Solent enim Septuaginta ad pleniorem ſacræ Scripturæ intelligentiam, expreſsioremquè myſterij ſignificationem, nonnulla addere, diuino impulſu, vt cenſuit Genebrardus Pſalm. 4. & 95. *Geneb.* Ribera, Habacuh cap. 31. Sacro- *Ribera.* boſco part. 3. cap. 7. indefenſ. vulg. *Sacroboſ.* editi. Sic in hoc vaticinio *Thesb.* addiderunt, vt Eliæ perſonã quaſi digito demonſtrarent.

Præterea: quia de Baptiſta iam prædixerat Malachias loquutus de primo Chriſti Aduentu cap. 3. *Ecce ego mitto Angelum meum, qui præparabit viam antè faciem meam.* Sic agens de ſecundo Chriſti Aduentu, agit de ſecundo Præcurſore Elia, ſicut egerat de primo Ioanne. Quarè cum Quiros exiſtimo grauiorem notam inurendam eſſe opinioni exiſtimantium verba hæc Malachiæ ad primum Chriſti Aduentum pertinere, eſſeq. in ſenſu litterali intelligenda de perſona Ioannis. Cum de perſona Eliæ ab omnibus intelligatur. Sic Ianſenius ſenior *Ianſ.* ſactus in Concord. Euang. Suarez *Suarez.* tom. 2. in 3. part diſp. 55. ſect. 2. Maluenda lib. 9. de Antich. cap. 6. *Maluenda.* Viegas in c. 11. Apocalyp. com. 5. *Viegas.* ſect. 6. Acoſta lib. 3. de nouiſsimis tempor. cap. 6. Mendoza in quod- *Mendoza.* lib. quæſt. 5. Scholaſt. Pereira lib. 5. *Pereir.* in Daniel. Pamel in Tertull. lib. de *Pamel.* Anima, Eſcalante lib. 1. clypei, c. 8. *Eſcalante.* Qua ſignificatione ſuppoſita, Hier. intelligit hunc locum de vniuerſo Prophetarũ choro in sẽſu myſtico.

3 Eliæ ſupremam dignitatem, claritatem, & efficaciam doctrinæ exprimens Eccleſiaſt. cap. 48. verſ. 1 ait. *Raptus es in turbine ignis, in curru equorum igneorum. Qui ſcriptus es in iudicijs temporum lenire iracundiam Domini: conciliare cor Patris ad Filium, & reſtituere tribus Iacob, &c.* Quibus repetitis verbis vaticinium Malachiæ enucleatur. Sed Ianſenius putauit, Eccleſiaſticum, non ex propria ſententia, ſed ſecundũ opinionem Iudæorum exiſtimantium in propria perſona Eliam venturum, fuiſſe loquutum. Quæ ſanè intollerabilis eſt aſſertio: quòd ſacer Scriptor opinionem vulgi falſam, miſceat mirabilibus Eliæ traditis in ſacris litteris. Quis Catholicus ſuſtinebit; ſacros Scriptores tradidiſſe opiniones, non vera fide tenendas? Nam ſi id ſemel admittatur, pauca ex ſacra Scriptura fide tenenda habemus: liceret enim plura, vt Scriptori probabilia, & non vt reuelata, & vera intelligere. Sic magna ex parte authoritas rueret Scripturæ. Præterea, quia apertiſsimè oſtendit Eccleſiaſticus, nõ ex opinione, ſed ex libris ſacris traditum eſſe Eliæ aduentum ad hominum conuerſionem. *Qui Scriptus es in iudicijs temporum lenire iracundiam Domini, &c.* Ad quod viuus in Tranſlatione tectus es, non vt nos mortui ſumus, cum ex hac vita transferimur. *Nos vita viuimus tantùm, poſt mortem non erit tale nomen noſtrum, Elias qui in turbine tectus eſt, &c.* Propter quod correxit ſuum errorem Ianſenius in Concor. credens Malachiam, & Eccleſiaſticum, verè venturum ſecundi Aduẽtus Chriſti Eliam Præcurſorem prædixiſſe.

Eccleſiaſt.

Ianſ.

Alcazar cenſet, Eccleſiaſticum de perſona Eliæ loqui: ſed reſpiciendo ſpiritualẽ eius aduentum in perſona Ioannis, illi dixiſſe. *Tu ſcriptus es à Malachia mittendus à Deo Præcurſor Meſsiæ.* Spectat namquè ad Eliæ laudem, quòd in eius ſpiritu, & virtute venerit Ioannes, ideòq. verbis Malachiæ, quibus vtitur Eccleſiaſticus, de Ioanne Angelus ait: *Ipſe præcedet antè illum in ſpiritu, & virtute Eliæ, vt conuertat corda patrum in filios, &c.* Verùm cùm omnia relata ab Eccleſiaſtico, in ſenſu litterali de perſona Eliæ intelligantur non eſt cur aduentus ad Ioannem referatur: cùm non magis ſit credendum Ioannem, quàm Eliam Chriſti Præcurſorem. Nequè clarioribus verbis perſona Eliæ poſſet deſignari, nec expreſsiùs iudicij tempus notari. Nec eſt verum, Angelum expoſuiſſe verba vaticinij de Ioanne. Sed verbis, quibus vaticinatum erat venturum Eliam Præcurſorem ſecundi Aduentus, vtitur ad ſignificandum, in eius ſpiritu, & virtute Ioannem venturum Præcurſorẽ primi Aduentus ad munus idem, reducendi homines ad fidem Chriſti.

5 Senſus igitur verborum Syracidis eſt. *In iudicijs temporum*, id eſt in libris Hiſtoricis temporũ relatum eſt, te ſuperſtitem vitæ florentem in Aduentum Domini venturum Præcurſorem, reſeruari. *Lenire iracundiam Domini, conciliare corda Patris ad Filium; & reſtituere tribus Iacob.* Sic Auguſtin. de Ciuit. Dei cap. 29. *Per hanc Eliam magnum, mirabilemq. Prophetam, expoſita ſibi lege vltimo tempore antè iudicium, Iudæos* Auguſt.

in

in Chriſtum verum eſſe credituros, celeberrimum eſt in ſermonibus, cordibuſq. fidelium. Curru namquè igneo raptus eſt de rebus humanis: quod euidentiſſimè ſacra Scriptura teſtatur. Cum venerit ergò, exponendo legem ſpiritualiter, quam nunc Iudæi carnaliter ſapiunt, conuertet cor patrum ad filios. Et eſt ſenſus: vt etiam filij ſic intelligant legem, ideſt Iudæi, quemadmodùm patres intellexere, ideſt Prophetæ, in quibus erat & ipſe Moyſes. Sic enim cor Patrum conuertetur ad filios: cum intelligentia Patrum perducetur ad filiorum intelligentiam: & cor filiorum ad Patres eorum; dũ id quod ſenſerunt illi, conſentiant & iſti. Poteſtq. ſenſus alius, idemq. electior inueniri. Vt intelligatur Elias, cor Dei Patris conuerſurus ad Filium: non vtiquè agendo, vt Pater diligat Filium, ſed docendo, quod Pater diligat Filium. Vt Iudæi, quem priùs oderant, diligant eundem, qui noſter eſt Chriſtus. Iudæis enim nunc auerſum eſt cor à Chriſto noſtro: quia non putant eum Deum eſſe, nequè Dei Filiũ. Eis ergo tunc cor conuertetur ad Filium, cum ipſi conuerſo corde, didicerint dilectionem Patris in Filium.

6 In Sederolam cap. 17. refertur venturum cum Meſſia Eliam, & poſteà apariturum cum prodeat Gog, & Mogog, ideſt, Antichriſtus, ſic ab Hebræis dictus, vt probat Maluenda lib. 5. de Antich. cap. 16. Bellarmin. l. 3. de Roman. Pont. cap. 17. Ribera in capit. 20. Apocal. Sed non diſtinguẽtes Hebræi duos Meſsiæ Aduentus, vnũ Præcurſorem credebant Eliam. Ideò Chriſtum rogauerunt Apoſtoli. *Quid ergò Scribæ dicunt, quòd Eliam oportet primùm venire?* at ille reſpondens, ait eis. *Elias quidẽ venturus eſt primùm, & reſtituet omnia. Elias iam venit.* Sic edocuit diſcipulos veritatem ſui ſecundi Aduentus: cuius Præcurſor eſt futurus Elias. Et confutauit errorem exiſtimantium: Eliam in propria perſona futurum Præcurſorem primi Aduentus, nullum alium Chriſti Aduentum credentes. Ideò dicit. *Elias iam venit* Præcurſor primi Aduentus, cum venit Ioannes in ſpiritu, & virtute Eliæ. *Si vultis accipere, ipſe eſt Elias.* Qui ſcilicèt venturus erat Præcurſor primi Aduentus, quem ſperabatis: *& Elias quidem venturus eſt* in perſona propria ſecundi Aduentus Præcurſor. Sicut venit Elias myſticus, Ioãnes primi. Sic Chriſti verba communiter intelligunt Patres.

Maluen. Bellarm. Riber.

7 Quarè neſcio quo fronte Caluiniſtæ, vt ſibi videntur ſapientiores, Chriſto non credunt aſſerenti, venturum Eliam: quod quia credimus, ſimplices nos iudicant, & idiotas. Quaſi dignum non ſit credere: Chriſtum Prophetam ſui poſtremi extitiſſe Præcurſoris de illo prædicendo, qui concionator extitit laudum prioris. O ſuperba hæreticorum iactantia! Falſam putatis ſentẽtiam, in quam orthodoxi cuncti Græci, & Latini conſpirarunt? Veritas vna eſt, mendacium multiplex. Vbi doctrinæ vnitas, ibi veritas, in doctrinarum multitudine falſitas. Mendacij pater Satan *in ſeipſum diuiſus eſt:* veritatis Author Deus vnus eſt. Qui cum duos conderet protoplaſtes, in vnum coegit, Vt

ſimul

Digitized by Google

ſimul eſſet in vna carne: at ſic eos coactos in vnum, ſeparauit Satan. *Dixit ad mulierem, &c.* Cur non ſimul ad Adam? Conatur eis tradere de arbore ſciētiæ boni, & mali fructus edere: & Diaboli ſcientia, vti mendacium, diuiſa eſt. Docens veritatem Deus cogit ſeparatos in vnū: quia veritas vna, & indiuiſa eſt. Paracletum ſpiritum omnem veritatem edocturū Apoſtolos, Chriſtus enunciauit. *Cum venerit ſpiritus veritatis, docebit vos omnem veritatem. Et cū complerentur dies Pentecoſtes, erāt omnes pariter. Seditq; ſuprà ſingulos eorum Spiritus ſanctus.* Cur non omnes veritates, ſed veritatem omnem, ſanctus docebit Spiritus? Quia ſpiritus veritatis doctrina, cum ſit veritas, non multiplex, ſed vna eſt. Et hæc in ſingulis ſedet coactis in vnum. Veritas ergo eſt à ſpiritu veritatis tradita, quam diſpartitis linguis non tàm multi, quàm omnes coacti in vnum enunciarunt diſcipuli. Coegit in vnum Græcos, & Latinos, veritatis doctor ſpiritus, vt ab ipſo edocti, aſſertionis veritatem edicerent. Vt credas veram, vnam omninò doctrinam: quia in falſum vnicum, omninò cuncti non conſpirant.

8 Quemadmodū igitur primus Præcurſor Ioannes ex deſerto à conuictu hominum ſeparatus, in rigido cilicio pellium, & melotarum ad præparādas vnigeniti Dei vias fuit ſuperna prouidentia vocandus: ſic duo iſti Præcurſores amicti ſaccis, ſolitariè degentes, ſunt ad nos reuocandi, vita fruentes, nec ex mortuis ſuſcitandi. Cum ad vitam ex mortuis non expediat concionatorem vocare. Idcircò diuiti mortuū expoſcenti concionatorem denegat Abrahamus. *Quia qui de cælo loquenti per legem, de cælo venienti Chriſto credere noluit, iam non merebitur credere ab inferis reſurgenti*, ſententia Chryſologi Ser. 123. Chryſol. *Habent Moyſem, & Prophetas, audiant illos.* Dedit per Moyſem legem, Prophetiam largitus eſt per Eliam: audiant ergo illos, nè vt tuos ſentiant in baratrum deſcendant flammarum ſubituri cruciatus.

9 Non eloquens Moyſes legem prædicat: Elias verbo prædicauit flammanti. *Verbum ipſius quaſi facula ardebat. Populis populariter eſt loquendum. Communio cōpellanda eſt ſermone cōmuni: omnibus neceſſaria dicenda ſunt more omnium: naturalis lingua cara ſimplicibus, doctis dulcis: docens loquatur omnibus profutura.* Doctrina eſt Chryſologi Serm. 43. Chryſol. Concionator, lingua intelligibili naturali Regionis, non peregrina loquatur alterius: linguis hominum, non Angelorum: viuorum, non mortuorū: *nos in Chriſti Eccleſia audimus vnuſquiſque linguam noſtram in qua nati ſumus.* Veniant concionatores antiqui reſeruati, qui vetuſtiori lingua propria loquantur perceptibili: Idiomate etenim recentiores vtuntur inintelligibili. Prò huius æui infelicem calamitatem, quæ extrà loquēdi vſum infelices cultorum induxiſti ſectas, ineptam voluptatis ſcholam ad feſtū ſubornatum fidentis ſupercilij ridiculum Inſtitutum. Non nego eloquentiam hanc eſſe virtutem, ſed Oratori Euangelico eam virtuti non tribuo. Quid enim minus

ſacro

ſacro conuenit Oratori, quàm modulatio ſcænica? qui nõ in perſuaſibilibus humanæ Sapiẽtię verbis, ſed in oſtenſione ſpiritus, & virtutis animos Chriſto allicit, & ſpiritus ducit. Poſthabita virtutis cultura, in tornandis ornatè periodis, verborumq. floſculis aptè concinnandis locutulei artifices toti ſunt, qui de Iuda ſunt. Cum ſint ideò mittendi concionatores, qui antiqua lingua intelligibili hominum concionentur vulgari; & intelligibilem reſtituant, quam cultè dicentes perdiderunt ſpecialem. *Elias quidẽ venturus eſt, & reſtituet omnia.*

CAPVT II.

De ratione meriti ipſorum.

Spes illorum immortalitate plena eſt: in multis benè diſponentur: quoniam Deus tentauit eos, & inuenit illos dignos ſe. Quaſi holocauſti hoſtiam accepit illos, & in tempore erit reſpectus illorum. Sap. cap. 3.

ARTICVLVS I.

Verè ſunt in ſtatu viæ, & meriti.

1 *In ſtatu eſt via, qui in ſtatu meriti eſt.*

2 *Dum anima eſt in corpore mortali, homo eſt in via, & in ſtatu meriti.*

3 *Inſtanter benè operãdum eſt dum vita viuimus, qui poſt mortem præmium habere volumus.*

4 *Salutis locus aptiſſimus, damnationis importunus valdè.*

5 *Sicut poſt mortem nullus meretur, ità antè mortem nullus eſt, qui ſi velit mereri non poſſit.*

6 *Quomodò in Purgatorio animæ peregrinæ non dicantur.*

7 *De iuſtitia debetur corona iuſtis, propter bona opera fidei operantis per charitatem.*

8 *Sicut Patres trãſlati poſt mortem non erunt in ſtatu merendi, ità vſquè ad mortẽ ſunt in ſtatu merendi.*

9 *Illuſtratur meritum Tranſlatorum Vaticinio Iſaiæ, & verbis Apoſtoli.*

10 *Verba Auguſtini meritum oſtendunt Eliæ.*

11 *Inter viæ, & termini medius ſtatus non eſt.*

12 *Contrà attributa Dei negatur meritum Patribus tranſlatis.*

13 *Confirmatio in gratia non tollit ſtatum meriti.*

14 *Gratia non cõſummata augeri poteſt, ideòq. dat valorem operibus iuſtorum.*

15 *Animæ ſeparatæ non habent ſtatum viæ, aut meriti.*

16 *Tranſlatio non eſt Patribus tranſlatis, quod aliis mors, quantùm ad rationem viæ, & meriti.*

17 *Quòd in numero meritorum excedant Patres tranſlati numerum meritorum Virginis, & Sanctorum aliorum, non ſequitur*

tur maiora ipſorū fuiſſe merita.

18 *Nihil eorum, quæ exiguntur ſacra Scriptura ad rationem via deficit Patribus translatis in ſuo ſtatu, vt ſint in illa.*

19 *Eccleſia Dei vnica eſt militans, & Triumphans ſecundùm duplicem eius ſtatum.*

20 *Præceptorum obligatio eadem inuariata in illis manet pro hoc ſtatu*

1 CVm ex D. Thoma 3. par. quæſt.15. art.10. Aliquis dicatur viator ex eo quod in Beatitudinē tendet. Ille in via eſt, qui viam poteſt carpere, bonorum operum greſsibus ad Patriam cælicam capeſcēdam: ſiuè ab ea poſſit diſcedere Per demerita, vt iuſti, qui à gratia excidunt; ſiuè non, vt confirmatus in gratia, qui in ea poteſt creſcere, nō decreſcere. Ità Pſal.83. *Aſcenſiones in corde ſuo diſpoſuit, in valle lacrymarum in loco quem poſuit*. Quibus greſſibus? *Ibunt de virtute in virtutem*. Quo? *Videbitur Deus Deorum in Sion*. Omnia complectitur Chryſologus ſerm.3. de Prodigo. *Surrexit iſte mentis, & corporis de ruina: ſurrexit de profundo inferni, cæli alta contingens. Non greſſu pedum, ſed mentis inceſſu*. Quarè eſſe in via, & eſſe in ſtatu merendi idem prorsùs eſſe docet noſter Ioannes Maria Verratus in diſp. contrà Luteran. diſput.1. concl.4. Quia eſſe in via eſt poſſe in cæleſtem tendere Patriā, greſſus autem vt diximus, noſtra ſunt merita. Idem ergò eſt in via eſſe, & in ſtatu, in quo Beatitudinem mereri poſſimus de cōdigno. Nam Patres Limbi, de congruo mereri poterāt, extrà ſtatum viæ,

Pſalm. *Chryſol.* *Io.Verrat.*

ex Suarez to.2. in 3. part. diſp.42. ſect.1. dub.2. & 3. Non eſt autem idem, non eſſe in Patria, ac eſſe in via, & in ſtatu merendi: nam Patres Limbi, & animæ in Purgatorio, extrà ſtatum viæ, & meriti, Dei viſione carebant, & Patria. *Suarez.*

2 Sicut nequit homo paſſibus incedere corporis, niſi dum illi anima eſt vnita, ità in ſpirituali via progredi nequit, niſi dum eidem anima ſit deuincta. Cum enim anima corpori vinciatur, vt per illud felicitatem ſuam vltimam conſequatur æternam, ſapiēti Dei prouidentia definitum eſt, vt ſpatium illud ei ſit præfixum ad ſupernaturalia dona promerenda. Habens diuina lex fundamentum, in naturæ hominis conditione: cuius animæ veluti connaturale eſt poſſe proficere, quandiù eſt in ſtatu vitæ per ſe mortalis. Etſi hæc nō ſufficiat ſola conditio naturæ, niſi diuinum ſtatutum decerneret. Cùm poſſet Deus ſtatum meriti ſolutæ animæ deſtinare, ſicut tempus illi ſatis patiendi in Purgatorio præfixit. Sed placuit ſibi generali lege ſtatuere, vt homines quandiù in hac vita viuunt antè ſeparationem animæ mereri poſſint; tempusq. merendi, cum ipſa vita corporali hominis finiatur. Quia illud conceſſum eis eſt, vt lucrari poſſint, & quaſi in ſtadio, aut in agone contendere, vt poſtmodùm comprehendant, & brauium retributionis accipiant, coronamq. immortalitatis incorruptam: cùm ad id anima corpori copuletur, vt per ipsū ſuam comparet felicitatem æternam. Sic ille ſupremus gratiæ Arbiter ſtatuit; ſic promiſit; ſic rerum natura poſcebat, vt aliquandò

quandò tandem merito ſuccederet præmium:nè in infinitum procederetur: ſic etiam humani ſtatus, & viæ, atquè viatoris natura exigebat, vt deficiente via, & ſtadio, currendi, & laborandi, ſcilicèt tempus deficeret promerendi.
Conc.Trid. Quarè Tridentinum ſeſſ.6.cap.10. Illud intelligit Eccleſiaſtici c.18. verſ.19. *Antè iudicium para iuſtitiam tibi. Nè verearis vſquè ad mortem iuſtificari*. Mortis enim tempus,merēdi terminus eſt præfixus, in quo homo ſubeat iudiciū & ſecundùm iuſtitiam ſuam iudicetur, quam toto vitæ decurſu comparare poteſt.Iuxtà illud Eccleſiaſt.cap.11. verſ.28. *Facile eſt* *Eccleſ.* *coràm Deo in die obitus retribuere vnicuiquè iuxtà vias ſuas:& in fine horum denudatio operum illius*.

3 Ad excitandam,ſtimulādamq. mortalium inertiſsimam ſocordiam, qui vitæ ſpatio abutentes, & ignauiſsimo hebeſcentes otio, tempus conterunt in nihil agēdo, quod ad ſalutem animæ conferat: pœnitentiam,& meliora vitæ conſilia deludentes, ſemper procraſtinantes in malum; eorum aures *Eccleſiaſt.* vellicat, & mordet Eccleſiaſtes cap.9. verſ.11. *Nemo eſt qui ſemper viuat, & qui huius rei habeat fiduciam: viuentes enim ſciunt ſe eſſe morituros; mortui verò nihil nouerunt amplius,nequè habebunt vltrà mercedem. Quodcumque poteſt facere manus tua, inſtanter operare:quia nequè opus,nequè ratio, nequè ſapientia, nequè ſcientia erunt apud inferos, quo tu properas*. Dum viuunt homines, fieri iuſti poſſunt, poſt mortem verò nullam boni operis occaſionem habebunt. Qui ergò ſciunt ſe infallibiliter morituros; & ſolùm dum fruuntur vita, mereri poſſe, cum poſt mortem retributionem ſint accepturi operibus debitam, quomodò deſidia torpent, & delicijs diſſoluuntur vagi? Sic Greg.4. *Greg.Naz.* Dialog.cap.39.vox originalis *Sacar* mercedem ſignificat operarij, & mercenarij conducti.Vrget homines benè antè mortem operari, quia poſt mortem nequibunt, ſed dum vita viuunt,vt merces magna meritò correſpondeat. Dum viuis,potes ſanè re tua vti,ſcientia, qua polles, ratione, conſilio,quibus efficies, vt opera tua multum tibi conferant ad promerendum apud Deum: poſteà verò nullum conſilium, nulla ſcientia, nullum opus confert ad ſortem; & conditionem, quam ſemel acceperis commutandam in melius. Quia nulla ratio. Hebraicè *Hheſebam* æſtimatio, computatio. Vt poſſit numerus addi computis. Poſt ſubductos ex hac vita calculos. *Cùm reddideris rationem villicationis tuæ, iam non poteris villicare*.

4 Eccleſiaſtes capit.11.verſ.3. *Eccleſiaſt.* *Si ceciderit lignum ad Auſtrum, aut ad Aquilonem, in quo loco ceciderit, ibi erit*. Lignum homo eſt ex mente Patrum, qui dum ſtat in *Pſal.* terra, germinare, & creſcere poteſt, *tanquàm lignum, quod plantatum eſt ſecùs decurſū aquarum, quod fructum ſuum dabit in tempore ſuo,& folium eius nō defluet, & omnia quæcumque faciet ſemper proſperabuntur. Quoniam nouit Dominus viam iuſtorum*. Tempus etenim, quo vti lignum in terra, anima in corpore eſt, via eſt. *Si ceciderit, vbicumquè ſit,ibi manebit*. Damnatus, vel Beatus. Arcana enim ſignificatione, contra-

rij illi morientium ſtatus, & ſalutis alter per Auſtrum, alter damnationis per Aquilonem opportunè denotatur. Etenim plerumque Auſter pro loco illuſtri, ac lucido Olympiodoro ſumitur: feruenti, ſeu calido aduersùs frigoris inclementiam Auguſt. Epiſt.120. & Gregorio 9. Moral.cap.9. Aquilo ſeu Boreas e contrario, pro caliginoſo, tenebroſo, frigidiſsimo, & ad inhabitandum importuno. Vndè Hieronymus: *Lignum, quod in hac vita corruerit, & conciſione mortalitatis fuerit inciſum: aut peccauit antè, dum extaret, & in Borea parte poſteà ponetur: aut ſi dignos Auſtri fructus attulit, in plaga iacebit Auſtrali: neque enim eſt aliquod lignum, quod ad Aquilonem non ſit, aut ad Auſtrum.*

Olympiod. Auguſtin. Greg.Mag. Hieronym.

5 Quarè cùm in omnibus Scripturæ locis, in quibus traditur; terminum vitæ huius, eſſe etiam viæ, & meriti terminum; ſimul tradatur; in toto huius vitæ decurſu, vſquè ad inſtãs mortis tempus eſſe merendi, & in ſtatu viæ hominem ſubſiſtere, vt ad Patriam pergat. Ideò ſicut hæc propoſitio eſt vniuerſaliter vera. *Poſt mortem nullum eſt tempus merendi*: ità hæc eſt vniuerſaliter vera. *In hac vita, vſquè ad inſtans mortis, non eſt terminus, in quo homo non poſſit mereri*. Et quemadmodùm prima propoſitio, ita eſt vniuerſaliter vera, vt nec Chriſtus Dominus ſit in illa excipiẽdus, ex doctrina Suarez, quia eſt contrà generalem canonem Scripturæ, ſinè vlla Eccleſiæ, vel Patrum authoritate: ità ſecunda propoſitio, eſt vniuerſaliter vera, vt nec Chriſtus ſit excipiendus, quia eſt contrà generalem canonẽ Scripturæ, ſinè Eccleſiæ, vel Patrum authoritate: Et ità ſicut quòd Chriſtus ſit Perſona diuina, & in ſtatu beatitudinis animæ, non eſt titulus, vel fundamentum ſufficiens, vt illum ab vniuerſitate illarum propoſitionum excipiamus; ità fundamentum nullum ſufficiens eſt ad aliquem excipiẽdum à prædicta vniuerſalitate, ſinè Eccleſiæ, aut Patrum authoritate. Quantumuis alicuius vita diutinè protrahatur, vt Mathuſalæ: vel in vitæ tranquillitate degat, vt in ſtatu innocentiæ Adam.

6 Sic Apoſtolus 2.Corinth.cap.5. verſ.6. *Scientes, quia dum ſumus in corpore peregrinamur à Domino: per fidem enim ambulamus, & non per ſpeciem. Et ideò contẽdimus ſiuè abſentes, ſiuè præſentes placere illi*. Nonnè animæ in Purgatorio in fide exiſtẽtes à Domino peregrinantur? minimè gentium. Quia per fidem non ambulant; etſi ad ſpeciem non peruenerint: quia peregrini pergere eſt, & per viam ambulare: illæ autem mereri nequeunt, vt per viam vadant ad Patriam. Dum autem *ſumus in corpore, peregrinamur; per fidem enim ambulamus: & ideò contendimus placere illi*: Hæc namq. fidei opera per dilectionem operantis, merita ſunt, quibus ambulamus peregrini, dũ ſumus in corpore. *Omnes nos manifeſtari oportet antè tribunal Chriſti, vt referat vnuſquiſque propria corporis prout geſſit, ſiuè bonum, ſiuè malum*. Siſtendi ſumus omnes ſubituri Chriſti iudicium: vt de operibus, quæ in corpore geſſimus, ſententiam audiamus. Quia dum ante ſeparationem anima corpori ineſt, in ſtatu

2.Corinth.

ſtatu viæ, & meriti eſt qui in mortis terminatur inſtanti.

Ad Timot. 7 Vndè 2. ad Timotheum cap. 4. verſ. 7. Apoſtolus item ait. *Tempus reſolutionis meæ inſtat. Bonũ certamen certaui, curſum conſummaui, fidem ſeruaui: In reliquo repoſita eſt mihi corona Iuſtitiæ, quam reddet mihi Dominus in illa die iuſtus Iudex: non ſolùm autẽ mihi, ſed & his, qui diligunt aduentum eius.* Non ſunt hæc verba Pauli ſe iactantis, ſed exhortantis, & conſolantis Timotheum, ad ſe in hoc curſu ſequendum. me præeuntẽ aſſectare Timothee: tibi lampada trado. Ego à carceribus ad metam decurri. Victor ex ſtadio ab eo ad coronam, cum vitam decurri vitæ, in eo iam vt è corporis Ergaſtulo ſoluar. Coronam de cætero, ſpero debitam de iuſtitia à iuſto Iudice. *Illi enim, qui operatur merces non imputatur ſecundùm gratiam, ſed ſecundum debitum.* Romanorum cap. 4. verſ. 4. Non ſolùm mihi, ſed & omnibus, qui vſquè ad mortem in vita decurrũt, & pergunt in via vſquè ad Dei Aduentum. Quòd ſi aliquis in vitæ tempore, ad brauium non currere, quis præſumat, ob curſum vitæ diuturnioris: efficax exhortatio non foret Apoſtoli ad prouocandum Timotheum: cum vera eius doctrina vniuerſaliter ſic non foret. Vt diligentes Dei Aduentũ, & in hac vita ſpectantes, fidemq. ſeruantes, coronam propter id acciperent à iuſto Iudice. Vt ergo efficax ſit Apoſtoli admonitio, vniuerſaliter ſic eſt verum: *toto vitæ decurſu, quantumuis oblongo, homines in via antè mortem eſſe in ſtatu merendi, poſſeq. ad cæleſtem Patriam properare per propria merita*, ex quo conſolatur diſcipulum, quod etſi ſuperſtes perduret, opera proderunt ad coronam.

Ad Rom.

8 Ex quibus iudico propugnandum, *in ſtatu Translationis Henoch, & Eliam, in ſtatu merendi eſſe, & in via.* Quam aſſertionẽ, etſi antiquorũ nullus propugnet; impugnat nullus; quia quæſtionẽ in terminis non diſcuſſerunt: efferentes autem omnes ipſorum Patrum felicitatem, nec ad Beatorum ſtatum euehentes, in viatorum ſtatu reliquerunt. Quam ex recenſioribus tutatur Abulenſis, 4. Reg. c. 2. quæſt. 24. Et Matthæi cap. 25. quæſt. 566. Enriquez in Sum. tom. 2. lib. vltimo cap. 23. §. 9. Maluenda lib. 9. de Antich. cap. 5. §. primum Henoch, fol. 462. Thena, ad Hebræos c. 11. ſect. 3. §. 26. fol. 849. Monteſinos tom. 2. in 12. diſp. 35. quæſt. 5. n. 83. & 84. Viegas in cap. 11. Apocal. Com. 5. ſect. 4. num. 4. Franciſcus de Sancta Maria in Hiſt. Prophet. lib. 1. cap. 3. §. 8. Et probabilem iudicat Suarez tom. 2. in 3. par. diſput. 55. ſect. 1. & Pererius in Geneſ. lib. 7. de Henoch quæſt. 5. Probaturquè omnibus Scripturæ locis, in quibus generaliter dicitur, iuſtos in vita mortali exiſtentes antè mortem, in via eſſe, ac in ſtatu merẽdi, quia peregrini ſunt, & vt tales per fidem ambulant. Ità enim eſt hæc propoſitio tradita, ſicut illa, quòd poſt mortem nullus eſt ſtatus meriti. Quarè ſicut Chriſtus diuina perſona, & in anima beatus, ab illarum generalitate non excipitur, propter generalem canonem Scripturæ, ſinè authoritate Scripturæ, aut Patrum: ità

Abulen. *Enriquez.* *Maluen.* *Thena.* *Mont.* *Viegas.* *Franc. de S. Maria.* *Suar.* *Perer.*

exci-

excipiendi non ſunt Patres trãſlati, ſinè authoritate Scripturæ, aut Eccleſiæ Patrum, propter ſtatum Tranſlationis. Quia nõ magis eſt, ipſos eſſe in delicijs Paradiſi, quã Chriſtum eſſe in anima Beatum, & Perſonam diuinam. Sed hoc non obſtante, non excipitur Chriſtus à generalitate propoſitionum illarum. Ergo non obſtante ſtatu Tranſlationis illi ſunt in ſtatu viæ, & merendi, comprehenſi in generalitate propoſitionis. *Quòd omnis homo antè mortem eſt in ſtatu viæ, & meriti*, ſi alia aderint requiſita.

Iſaias. 9 Verba Iſaiæ cap. 65. videntur pronunciatum comprobare. *Secundùm dies ligni, erunt dies populi mei, opera eorum inueterablũt, electi mei non laborablũt fruſtrà, neque generabunt in conturbatione, quia ſemen benedictorum Domini eſt. Et nepotes eorum cum eis.* In Biblia Regis, & in Paraphraſi Caldaica additur *vitæ*. Quarè Cyrillus Alexandrinus Tom. I. in illa verba, ſic ea commento illuſtrat. *Erit vita eorum, vt dies ligni vitæ. Talis qualis erat antè tranſgreſſionem in primis Parentibus, cum ligni vitæ fructu veſci licebat.* Loquitur ergo Vates de ijs, quorum vita talis eſt, qualis Protoparentum foret, ſi non peccarent. Quapropter non eſt illi Sermo de vita Patriæ: cum de eaiam egiſſet felicitate: ſed de viatorum vita iucundiſsima eorum, qui viuũt, vt homo degeret antè peccatum. De his inquàm, qui vita diutina, opera producunt in dies, non in vanum, vt eſt in Biblia Regia, aut fruſtrà, iuxtà vulgatam. Quæ de Beatis intelligere nequit Dionyſius Carthuſianus, ſed de viatoribus Eccleſiæ militantis: in qua electi non laborant fruſtrà: quia ex Apoſtolo, *labor noſter, non eſt inanis in Domino*. Sed nec de cunctis fidelibus Vatem fari, eſt planum; cum ea vita iuſti non fruantur poſt peccatum.

Cyr. Alex.

Dion. Car.

Eſt igitur ſermo, de quibuſdam contentis in Dei populo, quibus conceſſa eſt via ligni, vt longiſsima vita, priori ſimili perfruantur in Paradiſo deliciarum. Nam cum Iſraëlitas Idololatras, & Gentes, qui putantes temporalis vitæ, & felicitatis Deam, vltima anni die, varijs epulis, plenam menſam Fortunæ, ac poculis parabant refertam, vt de futuri anni fertilitate augurij præſagium diuinarent: Vates eos obiurgaret. *Numerabo vos in gladio: & omnes in cæde curretis.* Teſtificatus mortis cauſam fuiſſe peccatum. Quo ſtante, nec vitæ diuturnitas, nec bonorũ affluentia eſt veſtiganda. *Pro eo quod faciebatis malum in oculis meis, &c.* Cum ſanctitati longitudo dierum, ac felicitas debeatur. *Ecce ſerui mei comedent, & vos eſurietis, &c.* Vt conteſtetur, non per Deum, ſed per peccatum mortẽ introductam: & per pœnitentiam, vitam feliciſsimam obtinendam; ſubdit verba de his, *qui ſecundùm dies ligni vitæ*, viuunt. Quaſi dicat. Attendite, vt in meo populo quidam reperiantur, *qui ſecundùm dies ligni vitæ viuunt*: vt ex ipſorum vita comperiatis, non per me mortem introductam: quia ità homines viuerent, ſi non deliquiſſent. Quapropter, ſi ad meliorem vitæ frugem reducamini; vitam feliciſsimam perditam, meritis obtinebitis, Hebræi, ſiuè Gentiles. Non enim

enim tantùm ex Naturæ lege, ſed etiam exScripta, in eiuſmodi exẽplum, duo ſunt benedictorum ſemen alimonia ligni vitæ alendi, immortalitatis candidati, in Paradiſum deliciarũproptereà tranſlati. Quos ad rem, in exemplum exoptatæ vitæ adducit Vates. Qui in vita adeò diutinè protracta, non veluti ſopiti torpentes, merita cumularunt. *Opera eorum inueterabunt; non laborabunt fruſtrà:* quamuis opera non generent *in conturbatione*, partis nempè inferioris contrà rationem, ſed ex magna tranquillitate mentali, vt aſſerit Carthuſianus: in vita longiſsima, quæ cum nepotibus perdurabit. *Et nepotes eorum cum eis.*

Carth.

2.Cor.

Verba item Apoſtoli 2.Corint. cap.5.verſ.6. *Dum ſumus in corpore peregrinamur à Domino; per fidem enim ambulamus, & non per ſpeciem*, probant aſſertum. Vbi ratio peregrinationis, & viæ hominis exiſtentis in corpore, in progreſſu conſiſtit fidei: cuius opera ſunt ſubitura iudicium, *vt referat vnuſquiſque propria corporis, prout geſſit.* Iſti autem Patres in corpore ſunt antè mortem, non beati, ſed fide fruẽtes; & per conſequens, per propria corporis in via ad Patriam tendentes. Item alia citata verba Apoſtoli 2. ad Timoth.c.4. verſ.7. indicant pronunciatum. *Tempus reſolutionis meæ inſtat, &c.* Timothæi animum erigit Apoſtolus, vt proprium adimpleat munus fidelis concionatoris, proponens illi præmium de iuſtitia obtinendum, omnibus, qui antè mortem Chriſti præſtolantur Aduentum, iudicium nempè in morte ſuſtinendum, vt præmium reportet, propter curſum fidelem promiſſum. In Græco eſt. *Sed & omnibus, qui expectant eum debetur corona iuſtitiæ, propter curſum anteacta vitæ.* Inter quos annumerantur, qui præ cæteris Aduentum expectant Saluatoris: qui muneris Pręcurſorum curſum currentes, beatã expectant ſpem, & Aduentum gloriæ magni Dei: illa fruituri poſt corporis ſolutionem, quando ab Antichriſto interempti vitam cum morte commutent.

10 Auguſtini ſententia lib.9. de Genſ.ad lit.cap.6. firmat concluſionem. *Non enim arbitrandum eſt, Eliam ſic eſſe iam, ſicut erunt ſancti, quando peracto operis die, denarium pariter accepturi ſunt. Quamuis non habeat, quod ex hac vita rectè geſta in fine habiturus eſt.* Exiſtimat igitur S. Doctor; Eliam non accepiſſe denarium diurnum, & proindè eſſe operarium. Quia conducti operarij in Chriſti parabola ſemper meruerũt laborantes in prædio, vſquequò denarium conuentionis non receperunt. Cumquè Elias denarium conuentionis nõ receperit, ſequitur, in Domini prædio mereri. Et proptereà forſan in Paradiſo conſtitutus in Domini villa operarius eſt, laborare conductus. Quemadmodùm Adam ibidem, vt operaretur, & cuſtodiret eam. Videlicèt animam excoleret, in viaq. ſpirituali proficeret, vt exponunt interpretes. Ideò ſubiungit Auguſt. *Quamuis non habeat, quod ex hac vita rectè geſta in fine habiturus eſt.* Quia in fine huius vitæ rectè geſtæ præmium per illam promeritum, habiturus eſt. Cùm vt idem teſtificatur Auguſt. *Ex*

Auguſt.

Digitized by Google

quo tranſlati ſunt ità viuunt, vt ſimilem habeant ſocietatem illis quadraginta diebus, quibus Elias ex calice aquæ, & ex collíride panis ſinè cibo vixit. Aut ità fortaſsè in Paradiſo paſcuntur, ſicut Adam priuſquàm propter peccatum indè exire mereretur. Qui ſanè ſtatus fuere merendi, quem illis quadraginta diebus habuit Elias; & quē antè peccatū habuit Adam. Et perindè, quem nunc Elias obtinet cum Henoch.

11 Rationes vrgent 1. Omnes, qui à Domino peregrinantur, & fide viuunt in corpore antè mortem naturalem, ſunt in via, & in ſtatu merendi, vt probatum eſt: Sed ad nouum, & extraordinarium aſſerendum contrà canonem Scripturæ, Concilia, & Patres, magna debet premere authoritas, agere momenta rationum, impellere neceſsitas: ergò ſinè his cogentibus, excipi nequeunt iſti duo Patres placentes Deo, tranſlati in carne per ſe mortali, à generalitate ſtatus merendi, & viæ. Nam fingere in homine viuente fideli, cum alijs requiſitis ad meritum, ſtatum non merendi, ſinè fundamento eſt. Quarè Suarez de Opere ſex dierum lib. 3. capit. 18. §. 3. Indè colligit gratiam Adæ in ſtatu innocentiæ eſſe viatoris: quia inter viam, & terminum, non eſt medium. Cum autem iſti Patres, verè morituri, non ſint in termino, ſequitur, quòd ſint in via: ſi inter viam, & terminum non eſt medium.

Suarez.

12 Secunda. Negare his Patribus meritum, eſt contrà bonitatē Dei detinētis illos in hac mortali vita vſquè ad finem mundi, tunc verè morituri: priuantisq. per tàm longum tempus Viſione beata, qua ſecundùm legem ordinariam, ab Aſcenſione Chriſti potirentur; idq. nullo ipſorum lucro, ſed maximo detrimento, ablata merendi facultate: quæ conceſſa eſt omnibus exiſtentibus in corpore antè mortem, liberè operantibus per fidem viuam formatam charitate. Et indignum eſt diuina magnificentia: quippè quæ ſoleat dona ſua nobis cumulare beneficijs, iacturamq. ſuo nomine factam, multò amplioribus lucris compenſare. Sed & indignum diuina fidelitate, qua ipſe tenetur ſtare promiſsis. Indignum gratitudine Dei, qua recepta in ſuum obſequium ſeruitia rependere æquum eſt. Et iuſtitia Diuina indignum, qua poſito pacto, viuentibus in carne antè mortem, præmia debet reddere ex iuſtitia: *Vt ſit iniuſtus Deus ſi obliuiſcatur operis noſtri*; vt dicebat Apoſtolus. Nec eſt dicendum: per gratiam Tranſlationis euertendam eſſe iuſtitiam, ſed potiùs perficiendam: gratia enim non deſtruit, ſed rerum potiùs naturas perficit.

13 Tertia. Ex Patribus, & Theologis ſcimus iſtos duos ſanctos viros confirmatos eſſe in gratia, vt non peccent: ergò ſi non eſſent confirmati in gratia, poſſent peccare: ergò habent ſtatum, in quo poterant demereri, ſi non eſſent confirmati in gratia. Sed ſtatus, in quo homines poſſunt demereri, eſt ſtatus, in quo poſſunt mereri, vt ex fide conſtat: ergò ſtatus, quē modò habent eſt ſtatus merendi: quia confirmatio in gratia non extrahit hominem ab ſtatu merēdi, ſed peccata impedit; vt in Beata Virgine patet, & in Apoſtolis,

ergo

ergo ſi in iſto ſtatu poſſent peccare non confirmati in gratia, & proindè cum gratia mereri; & confirmatio in illa non tollit ſtatum merendi, ſequitur eos eſſe in ſtatu merendi; etſi non poſsint peccare propter confirmationem in gratia, in ſenſu compoſito, vt Theologi clamant.

14 Quarta. Gratia non conſummata, quæ videlicet coniuncta non eſt cum actu beatitudinis, aut quæ non habet totam intenſionẽ, quam in ſubiecto habitura eſt, dat condignum valorem operibus iuſtorum ad meritum condignũ, vt ſuppono ex Theologia. Sed gratia iſtorum Patrum non eſt conſummata, cum non ſit coniuncta cum actu viſionis Dei, neque habeat totam intenſionem, quam habitura eſt, cũ per martyrium ſit augenda: ergo opera eorũ à gratia non conſummata habent valorem meriti cõdigni. Conſequẽtia probatur. Ideò grátia conſũmata non dat valorem operibus, quia augeri non poteſt: ergo gratia non conſummata, quia poteſt augeri à ſe tanquàm à principio merendi per opera ab ipſa procedentia, dat valorem condignum operibus: iuxtà illud Apoſtoli. *Non quòd iam perfectus ſim.* Cuius reddit rationem. *Sequor autẽ ſi quomodò comprehendam.* Sed poſito opere cum valore meriti condigni: *Non eſt iniuſtus Deus, vt obliuiſcatur operis noſtri.* Ergo in ſtatu degunt merendi Patres Tranſlati.

Vaſquez. 15 Dicit Vaſquez tom 2. in 12. diſp. 216. cap. 4. nu. 36. *Sicut Beati non merentur, neque digni ſunt acceſſione vitæ æternæ, eadem ratione Henoch, & Elias non merentur: quia cenſendi ſunt eſſe extrà ſtatum viæ.* Sed Cur eadem ratione ac Beati, non merentur, ſi Deum non vident, vt ipſe fatetur n. vltimo? *Quia Patres Limbi, & animæ in Purgatorio Deum non videntes fuere extrà ſtatum viæ.* Sed quid Patribus in carne viuentibus antè mortem, cum illis animis ſeparatis poſt mortem, in gratia conſtitutis conſummata? *Quia Tranſlatorum ſtatus non eſt agonis, peregrinationis, & profectus, ideò neque meriti.* Sed cur non eſt ſtatus agonis, cum num. 39. ipſe fateatur Vaſquez ad agonem, & meritum non requiri carnis rebellionem, ſinè qua dabatur in Deipara, & in ſtatu Innocentiæ? *Quia ex Dei ordinatione extrà communem modum viuendi reſeruantur, vt nihil mereantur: quia eorum opera condigna non ſunt tanta mercede.* Sed cur primi Parentes in ſtatu Innocentiæ, erant in ſtatu merendi, & non iſti Patres in ſimili ſtatu? Cur iſtorum opera condigna non ſunt tanta mercede? Quia ſic Deus ſtatuit. Sed quid facit pactum ad valorem meriti, ſi in ſententia Vaſquez non complet illum: ſolùm ſeruiens, vt certò detur præmium? Et vndè conſtat pactum rogo, & decretum Dei, vt ſtatus iſtorum non ſit merendi?

16 Dicit Pererius in 5. Gen. lib. 7. de Henoch. quæſt. 5. *Deum voluiſſe, vt Henoch tranſlatio eſſet, quod alijs hominibus eſt mors: terminus ſcilicèt benè, aut malè operandi. Ideò Henoch annos fuiſſe 365. quibus deguit in ternos, recenſet Moyſes, & alios reticet, velut hominis mortui, non ſolum quantum ad notitiam hominum,* Pererius.

Digitized by Google

quibus habitatio eius, conuerſatio, & viuendi ratio incognitæ ſunt, ſed etiam quantùm ad viam, quia extrà ſtatum merendi eſt conſtitutus. Sed ſi tranſlatio eſſet Henoch, quod alijs eſt mors, terminus nẽpè viæ, & ſtatus merendi: ſicut poſt mortem nullum eſt tempus merendi mortuis deſignandum, etiam poſt Reſurrectionem in fine ſæclorum: ità poſt Tranſlationem nullum erit aſsignandum tempus illi, in quo mereatur: cum tamen Pererius cõcedat maximum eius meritum, quando in nouiſsimo tempore redibit aduerſus Antichriſtum fidem defenſurus. Et quidem hallucinari eſt, aſſerere Moyſem intẽdiſſe deſignare tempus meriti Henoch eſſe 365. quia falſum eſt tot annis mereri potuiſſe: cum ſint excipiendi illi in quibus vſu rationis carebat, quãdo ſtatũ merendi nõ habebat. Solum ergo Moyſis mẽns fuit, referre annos natiuitatis eius vſquè ad tranſlationem, ſicut aliorum, vſquè ad mortem: quia ſicut alij per mortem, ità ille per translationem e noſtro fuit ablatus conſpectu: ideòq. ſubdit, *& non apparuit*, ideſt ampliùs viſus non eſt à nobis.

Dicit Suarez tom. 2. in 3. par. diſput. 55. ſect. 1. Ratio propria cur non ſunt iſti duo in ſtatu merendi, petenda eſt ex diuina ordinatione, ex qua pendet, vt tempus meritis, vel demeriti ſit hominibus definitum pro ſtatu vitæ mortalis. Quãquàm verò hi duo mortui non ſint, tamen Translatio diuinitùs facta, quoad hunc effectum, tanquàm mors illis reputanda eſt: qua ad aliud vita genus valdè diuerſũ à ratione viuendi in hac vita traducti ſunt. Sed ſi ex diuina ordinatione pendet tempus meriti, & viæ, eſſe ſtatũ vitæ mortalis: Cur his Patribus Translatio, quoad hunc effectum, tanquàm mors reputata eſt: ſi quantùm ad requiſita ad rationem viæ, & meriti, nullo modo à ratione viuendi in hac vita, vitæ genus illorum diuerſum eſt. Genus enim vitæ ad meritum hominibus ex ſacris Scripturis petitum, eſt animæ exiſtentis in corpore antè mortem, potentis cum gratia liberè operari: qua ratione Adam antè peccatum fuit in ſtatu viæ, & meriti, vt colligit Suarez ex principijs fidei. Quia toto illo tempore fuit viator, & liber. Sed iſti Patres in corporibus per ſe mortalibus antè mortem exiſtunt, cum diuina gratia liberè potentes operari. Ergo quantùm ad rationem meriti, non habent modum viuendi diuerſum. Iuxtà illud Apoſtoli. *Dum ſumus in corpore, peregrinamur à Domino, &c.*

17 Dicit Suarez: In tàm longo tempore poſſent B. Virginem, & Apoſtolos cumulo meritorum ſuperare. Sed hæc conſequentia non eſt legitima. *Iſte homo habet plura merita numero, quàm ille: Ergo plus meretur.* Quia cætera poſſunt non eſſe paria; & aliundè vnus actus remiſsior iſtius ſuperare multa alterius merita: ità ex frequentia, ac numero meritorum Patrum iſtorum, non ſequitur accrementum ſupra ſanctitatem, & perfectionem Deiparæ. *Nam ſi mente concipiamus*, inquit Suarez idem ipſe citatus, *ex multitudine gratiarum Sanctorum omnium vnam intenſiſsimam gratiam conſurgere, non adæquaret in-* *Suarez.*

intenſionem gratiæ Virginis. Prætereà: In excellentia meritorum, & præmij ſanctiſsima Virgo ſuperauit ſanctos Angelos, & homines ab exordio vſquè in finem futuros, etiamſi merita Sanctorum omnium plura numero ſint, quàm merita Virginis: ergo ex pluralitate, & frequentia meritorum Patrum iſtorum, non ſequitur exceſſus ſanctitatis ipſorum. Deindè ex ſententia eiuſdem Suarez tom.2. in 3.par. diſp.4. ſect.1. *Gratia Virginis in prima ſanctificatione intenſior fuit, quàm ſuprema gratia in qua conſummantur Angeli, & homines:* ergo ex frequentia meritorum, & pluralitate, accrementum non ſequitur ſupra Virginem: Cuius ſanctitas, & merita ex dignitate perſonæ coniunctiſsimæ Deo, ex munere, & ex gratiæ ingenti accremento, & non ex ſolo numero meritorum penſanda ſunt.

Eſt igitur Regina cælorum, ſicut in dignitate, ſic in excellentia meritorum, & in ſanctitate Sanctis omnibus ſuperior. Cuius in cacuminibus eminentium Sanctorum iacta fuere fundamenta primæua. Quia ſupremum infimi, non attingit infimum ſupremi. Quid Reginæ cum ſeruis? Quid Dominæ cum ancillis? Ad quod facit parabola de operarijs conductis ad veſperam, qui minori labore meruerunt, ſicut conducti manè pluribus: & pares in præmio, & meritò, qui diſpares in continuatione operis fuerunt. Creſcat Sanctorum dulia veneratio, quò velis, attingetnè hyperduliam debitam excellentiæ Mariæ? minimè gentium. Creſcant Sanctorum merita in numero, nō pertingent apicem meritorū excellentium Mariæ. Ratio quarè ex multitudine meritorum non ſequatur accrementum, quod intendit Suarez, aſſignatur à D.Th. in c.8. Epiſt. ad Rom. lect.5. *Quia magnitudo meriti ſumitur principaliter reſpectu eſſentialis præmij, ſecundùm charitatem. Et ità maiora tormenta, & maiores auſteritates, non inferunt maius meritum, ſi à minori prodeant charitate: quæ datur à Deo proportionata ei ad quod quis eligitur:* nam vt dicit 3.par. quæſt.27. art.4. Corp. *Illos quos Deus ad aliquid elegit, ità præparat, & diſponit, vt ad id ad quod deliguntur inueniãtur idonei:* ſecundùm illud 2. ad Corinth. cap.3. *Idoneos nos fecit miniſtros noui teſtamenti*. Sed B.Virgo electa eſt ad dignitatem Matris Dei; cui dignitates omnes nequeunt coæquari, cùm omnes ſint ſeruorum, hæc Matris Dei, quæ ordinem ingreditur quodammodò hypoſtaticæ vnionis: & per cōſequens charitas, & gratia proportionata tantæ dignitati incōparabiliter excedit aliorum dona, & merita. Quod ſuo modo de Apoſtolis poſſet reſponderi. Et ſic non ſequitur ex multitudine meritorum horum Patrum, exceſſus illatus à Suarez, & alijs. D.Thom.

18 Dices. Graue fundamentum eſt, vt his Patribus ſtatus denegetur merendi. Quia morte, quadam ciuili ſunt defuncti, & poſiti veluti in medio ſtatu inter viatores, & comprehenſores; quia inter homines eſſe deſierunt: & conuictu, commercioquè humanarum rerum abſtracti ſunt: & ità eis Tranſlatio eſt, quod alijs mors. Reſpondetur: huic ſtatui nihil de-

Gloſſ. ficit ad rationem viæ.nam exGloſſa Ordinaria in capit.44. Sapienr. Sola eſt ſpecialis gubernatio.Quęrēs enim, *quarè quaſi contrà naturam, extrà humani æui metas Henoch vita tàm longo admodùm tēpore diſtenditur? Attamen non noua natura vni homini gignitur, ſed priſtina generalis omnium hominum gubernatur*. Vbi generali viuentium naturæ, solùm additur ſpecialis pro his Patribus diuina ſpecialis gubernatio. Specialis autem protectio, non tollit rationē viæ, & meriti: Elias enim 40. diebus impranſus, ſpecialiter eſt protectus:& populus Hebræorum annis 40. per deſertum ſuſtētatus cælitus: & Deipara in ſomno operās independenter à phantaſmatibus, non erant extrà ſtatum viæ, & meriti. Nec vt mortui ſunt à conuictu hominum ſepoſiti: ſed duo illi veluti in vita ſolitaria degunt. Eſt enim per accidens, quòd alij homines cum illis non diuerſentur:eo quod poſt peccatum occluſa ſit via ligni. Nec hominum conſortium petitur in Scriptura ad rationem viæ; ſed solùm, quòd anima corpori coniuncta ante mortem peregrinetur per fidem.Et humanis rebus vt viuentes vti, quibus primi Parentes credimus: & ſic in ſtatu ſunt viæ ſicut illi.

19 P. Franciſcus de S.Maria in Hiſt.Proph.lib.1.c.30. num.9. Impugnat ſententiam negantiū meritum Eliætanum pro ſtatu Tranſlationis. *Quia ex illa concedenda eſſet alia Eccleſia diſtincta à Triumphante, & Militante, ad quam pertinerent: cùm non ſpectent ad primam, quia non ſunt in ſtatu Beatitudinis Patriæ; nequè ad ſecundam; quia in ſtatu viæ nō ſunt. Eſt ergò danda alia Eccleſia ad quam pertineant:quod eſt inauditum.* At cùm ſola ſit vna Eccleſia, cuius Chriſtus Caput eſt. *Ipſe eſt Caput corporis Eccleſiæ*. Sed in duplici ſtatu, Sponſæ videlicèt per fidem in via, *deſponſabo te mihi in fide*. Et coniugis, conſummato indiſſolubili matrimonio, per gratiam conſummatam in Patria:Militiæ videlicèr,& Coronæ;quaproptet dicitur Eccleſia *Militans, & Triumphans*: non quia ſit duplex Eccleſia, ſed vna in duplici ſtatu, cum vno Capite Chriſto, cuius in terra Pontifex vices gerit.Illa impugnatio mihi admodùm non eſt efficax.Cùm etiam Patres in Limbo,& animæ non Beatæ in Purgatorio, diuerſas non conſtituerent Eccleſias, quòd nec Beatitudine perfruerentur, nec viatores forēt. Ità Patres Tranſlati, nec beati, nec viatores, aliam conſtiruent Eccleſiam: ſed cùm ſint membra Eccleſiæ ad alterutrum ſpectabunr ſtatum, ſicut Patres Limbi, & animæ in Purgatorio diuerſis rationibus.

20 Dices: ſi eſſent in ſtatu meriti, & viæ, Euangelica eos obligarent præcepta. Reſpondet Thena in cap. 11. Epiſt. ad Hebræos, difficul.4.ſect.3.fol.849. *Ad ea nō obligari, quia eis intimata nō ſunt. Sed ad ſupernaturalia, & naturalia, neceſſaria in omni ſtatu*. Thena. Verùm cum præſtanti ſcientia rerum Euangelij Chriſti polleant, quem ad faciem videre meruerunt, ſaltem Elias in Thabor, non defectu intimationis dicerem, ab obligatione præceptorum Euangelij, pro hoc ſtatu exemptos: ſed quia ſtatus in quem primò tranſlati ſunt, datus eis fuit, vſquequò redeant ad

ad nos: & ſic perſiſtente ſtatu, ex tunc perſtitit obligatio, quæ ſtatu inuariato, manet inuariata illorũ Præceptorum, quæ illo in loco poterunt obſeruari in illo feliciſsimo ſtatu, perſimili ſtatui Innocentiæ.

ARTICVLVS II.

Quibus in actibus meritorijs vitam feliciſsimam ducant?

1 *Infelicitas dedecens Translationis ſtatum ocioſitas eſt.*
2 *In virtutibus excolendis exercentur beati Patres Translati.*
3 *Per omnes ſuos actus mereri continuè ſaltem moraliter, probabiliùs eſt.*

1 NEmo ſanæ mentis eſt, qui aſſerat, Eliam iam vltrà bis mille, & quinquaginta annos, & multo plures Henoch, ocio torpeſcere: eſſet enim incredibilis imperfectio in viris ſapientiſsimis, Deoq. chariſsimis: immò & culpa quandòq. manere ocioſos, ratione expedita vtentes; & infelicitas. Quis enimadeò vecors, qui hos viros eſſe dicet, quaſi in cõtinuo ſopitos ſomno, abſquè operationibus in ſtatu feliciſsimo ſterileſcere; nè in infinitũ, præmium tanti meriti protrahatur? Sed cur infinitum præmium, quod finitis meritis, à finita gratia, finito tempore concluſis compenſatur? Quis in rerum vniuerſitate ſtatum nouit ocioſitatis? Vt enim nihil dicam modò de virtute illa incomparabili, quæ reperitur in Deo infinita, quæ in Filij æterni generatione, & diuini Spiritus productione, in æternitate occupatur: nec de illa multiplici, quæ ſpiritualis fulget in Angelis, adminiſtratorijs Spiritibus, cęlicolis coripheis, arcanæ influentiæ in cælorum Orbe, temperata in homine, ſtupenda in imaginatione, naturalis in ſenſu, vegetans, ſucceſceſq. in plantis, ſimplex in elementis, quatuor mundi radicibus: ſatis ſit ſeparatas animas Limbi, & Purgatorij, in diuinis laudibus diſtentas contemplari. Quod ſi non vacat ſingula vniuerſi quæquè ornamenta luſtrare attentiùs; nihil vel cõceptis votis ad voluptatem amœniùs poteſt exoptari, quàm per hortum abſolutiſsimum diuina manu ad Orientem conſitum ſpaciari, & hortulanum ibi Adamum eius cuſtodem, in feliciſsimo Innocentiæ ſtatu poſitum admirari. *Vt operaretur, & cuſtodiret illum.* Vt in Hebræo eſt. *Operatione*, Inquit D.Th. 1. par. q. 102. art. 3. *non laborioſa, aut pœnali, ſed facili, & ad corporalem aliquam, & iucundam exercitationem, ad experiendas terræ vires, ſeminum, ac plantarum, non coactè, ſed omninò liberè, & voluntariè.* D.Thom.

2 Quarè dicendum eſt, vitam ipſos innocentiſsimam in actibus virtutum Theologalium, ac Moralium, quarum cum gratia habent infuſos habitus, traducere: in precibus, orationibus, meditationibus, ac Dei laudibus: pro Eccleſiæ ſtatu, pro regulari Monaſticha, ac Religioſa obſeruantia preces fundentes: quia ex charitate nos diligunt vehementer, & noſcunt ea pericula in quibus verſamur, & quantùm diuinis indigeamus auxilijs. Vt fidem faciũt, litteræ (ſi huius Eliæ ſunt, quod eſt incertum) allatæ ad Ioram Regem

Hieruſalem ab Elia (forſan miniſterio Angelorum) eum corripiente, vt conſtat ex Scriptura, 2. Paralipom. c. 21. verſ. 12. Frequenter colloquijs Angelorum frui: diuinis fieri participes reuelationibus: Sermones de Deo inter ſe miſcere dulciſsimos: de rebus Eccleſiæ, vitæq. monaſticæ confabulari: de venturo Antichriſto multa diſſerere, ac inter ſeſe conferre: ſtudijs ſacrarum Scripturarum, quas memoria feliciſsima retinent, atquè diuinæ gratiæ validiſſimis præſidijs, per tot annorum Chiliades, ſeſe egregiè communire ad vim Antichriſti proſternendam: ad edoçendos fideles, & ad grauiſsima, ac acerbiſsima pro Chriſto perferenda tormenta: atquè ſeipſos exercere in illis actibus ſpiritualibus, in quibus Adam in ſtatu Innocẽtiæ occuparetur, vita ipſorũ feliciſsima oſtẽdit: docetq. Ber. Ser. 6. de Aſcenſ. *Felices, qui ſoli iam Deo viuunt; ſoli vacant intelligendo, diligendo, fruendo. Nequè corpora, quæ corrumpuntur, illas aggrauãt animas, aut terrena inhabitatio ſenſus eorum multa cogitantes deprimit, qui cum Deo ambulaſſe noſcuntur. Ablatum eſt impedimẽtum omne de medio, occaſio vniuerſa ſublata; materies nulla relicta eſt, quæ eorum affectum aggrauet, vel deprimat intellectum.* Quominùs expediti, vel ſemper, vel ferè sẽper in huiuſmodi actibus exerceantur, qui maximè decent, ſuntq. aptiſsimi, vt innocentiſsimam, ac feliciſsimam vitam traducãt viri ſanctiſsimi cõtemplatiuam, cum aliqua actione permixtam colloquiorum ſpiritualium, & operum aliorum Innocentiæ ſtatus.

2. Paral.

Bernard.

3 Et per omnes hos actus eos mereri augumentum gratiæ, & gloriæ continuè, ſaltem moraliter, non difficilè, intellectu eſt. Quia nullos habent actus indeliberatos: cum careant inordinatione partis inferioris, nequè inter deliberatos aliquem operentur malum, Dei amore feruentes, ſintq. eadem ratione omnes ſupernaturales, ſaltem imperatiuè à gratia profluentes: nulluſq. indifferens, in viris operantibus ex imperio rationis, cum perfectiſſima deliberatione. Et cum humano modo ab omni actu ceſſare ſinè culpa, hominem vtentem ratione, & potentem aduertere, ſit impoſsibile: quales ſunt homines, qui perfectum dominium habent ſuorum actuum: ſequitur hos Patres continuè mereri, in aliquibus actibus ſingulis temporibus occupatos. Cumq. in eis nihil ſit, quod impediat, aut retardet, quominus diuinæ gratiæ cooperentur, quantùm poſſunt: quia nullam habent potentiarum deordinationem: ſequitur eos operari ex tota efficacia charitatis: ſicut ſancti Angeli propter hanc cauſam, omninò cooperati ſunt diuinæ gratiæ, vt dicũt Theologi 1. par. quæſt. 62. art. 6. Et ità ad ampliores gratiæ prouentus in dies aptantur. Quia ſi Deus non denegat ſuam gratiam facienti quod in ſe eſt ex priore gratia: quomodò negabit gratiæ accrementum facientibus quantùm poſsunt ex diuina gratia, vt illam mereantur? Certè qui plus requirit, impoſſibilem augmenti gratiæ conſequutionem in hac vita, reddit, contrà diuinæ iuſtitiæ in-

remu-

remunerandis meritis æquitatẽ. Fateor tantum meritum, & gratiæ accrementum metas intelligentiæ noſtræ rationis tranſilire, ſed non propterea negabimus, quod iuxtà principia fidei de tantis Patribus licèt probabiliter philoſophari.

ARTICVLVS III.

In ſtatu Translationis ſunt à nobis colendi.

1 *Quibus Sanctis cultus venerationis religioſus debeatur.*

2 *Ex his, quæ de Elia in Scriptura traduntur, magna ipſius arguitur excellentia, & ſanctitas.*

3 *A ſuo tranſitu eſt Elias in veneratione habitus.*

4 *Eliæ diuerſa Templa.*

5 *In Eccleſia Agrienſi feſtum Eliæ antiquiſſimum: hymnus in monologio Græco, & officium in Ordine Carmelitarum ab antiquo.*

6 *Pallij Eliæ pars inter reliquias Sanctorum in arca Ouetana habetur in Hiſpania.*

7 *Quòd viuant Patres tranſlati, non obſtat quominùs poſſint coli.*

8 *Ratione inamiſsibilis gratiæ præcipuis Sanctis antiquis cultus perhibebatur, etiamſi diuina viſione tunc non fruerentur.*

9 *Multi Sancti veteris teſtamenti à fidelibus venerantur.*

Chryſol. 1 AVrei Chryſologi irradiamur clariſſima admonitione, Serm. 85. *Diuina feſtiuitas non pro noſtris eſt voluntatibus conſecranda, ſed pro ſuis eſt percolenda virtutibus.* Sacras enim ferias in ipſorum hominum cultum recolere, tantùm fas eſt, vt apud Deum eos interceſſores interpellemus, qui dum inter nos degerent, illuſtriſsimis virtutibus, & geſtis diuinæ gratiæ mirabilibus ſplendiderunt; quibus nobis per Eccleſiam eximia ſanctitas innoteſcit eorum, recolenda veneratione duliæ. Quæ cum ità ſint, quis cultum eiuſmodi denegabit Henocho, *qui cum Deo ambulauit*, quoad *placens Deo factus dilectus*, legatione functus ad Angelos, *tranſlatus eſt*, *raptus eſt*, *nè malitia mutaret intellectum eius, aut ne fictio deciperet animã illius*, nè leui ſaltem maculare vitam famine poſſet? Quis Eliæ, cui ex mente Siracidis, ſimiliter nullus ſic poterit gloriari? cum Prophetis omnibus præferatur, qui primas ſanctitatis in Dei populo prætulerunt. Vt Matth. c. 11. reſoluit D. Thom. quærens *Cur Elias adfuerit Chriſti Transfigurationi?* Reſpondet. *Quia Elias omnibus Prophetis ſanctior fuit.* D Thom. Vndè Theodoretus 3. Reg. cap. 17. *Eum ſummum Prophetarum appellat.* Theodor.

2 Quamuis enim internam animorum ſanctitatis præſtantiam nemo rimari, aut expendere valeat, præter Deum, cui ſoli reſeruata eſt eius perfecta cognitio, & quis alium exæquet, & in quo ab alio ſuperetur, noſſe; qui ſpirituũ eſt ponderator; & cui nuda, ac aperta ſunt abſcõdita noſtri cordis: tamen cum per effectus nobis diſcernere concedatur: ex his quidem quæ de Elia, & alijs Prophetis tradit Scriptura, eius excellentiam philoſophamur. *Surrexiſſe Elias Propheta* dicitur *quaſi-*

ſignis, &c. Sufficeret exprimere nomen Eliæ, quin adderetur *Propheta*, ſi nullus alius Elias refertur in Scriptura: ſed non ſinè myſterio additur *Propheta*, non vt ab alio Elia dignoſcatur diſcretus, ſed vt in Prophetia ſurrexiſſe, quaſi ignis credatur. Quia etſi Deuteronomij cap. 34. *Non ſurrexerit vltrà Propheta in Iſrael ſicut Moyſes quem noſceret Dominus facie ad faciem in omnibus ſignis, atque portentis: ſurrexit* poſtmodùm *Elias Propheta, quaſi ignis; & in eius ſpiritu, & virtute Ioannes: quo nullus ſurrexit maior inter natos mulierum, cum puer Propheta Altiſſimi vocatus, pluſquàm Propheta, quòd in ſpiritu, & virtute Eliæ venerit*, conceditur. Et debet concedi: ab Elia Moyſem ſuperatum in magnanimitate, qua intrepidus adfuit, & ſtetit omni ſibi factæ reuelationi impauidus: cum *exterritus, & tremebūdus Moyſes*, mōtis adfuerit, ad Hebræos c. 11. Viſioni non admodùm inæquali. Nā Elias dum in monte Horeb eſſet, ſublimi quadam viſione perfuſus eſt, ei ſimili, quæ Moyſi conceſſa eſt: quam poſt quadrageſimalis tempus ieiunij mirabilium Dei operum vterque conſecutus eſt; tectis oculis corporis, dum mentis pateret obtutus. *Sed Elias Propheta ſurgens quaſi ignis, verbum ipſius quaſi facula ardebat:* cum impeditioris linguæ Moyſes, eloquio tardus verba proferre nequiret. Nè, qui Deus Pharaonis fuerat deputatus, potens in opere, Deus verus putaretur, item in verbo potēs. Nam vt notauit Fulgentius. *Cum Deus dixit, diuinā oſtendit Omnipotentiam: quia ipſe dixit & facta ſunt.* Non ſic ergo Moyſes potens in ſermone, qui Deus ſubſtitutus Pharaonis, oſtenditur in opere potens. Elias, Deus interpretatus, ſurgens vt ignis actiuus, in opere potens; potens etiam oſtenditur in Sermone, *verbum ipſius vt facula ardebat: cuius ſermo clauis cæli fit, iubet enim, & clauditur cælum, &c.* vt notauit Chryſoſtomus. Vt adeò ſimilis Chriſto Domino habeatur, quòd à Iudæis Ioānes putaretur Meſsias, eoquod *in ſpiritu venerit, & virtute Eliæ.* Quid de zelo Eliæ ab vberibus matris, & virginitatis flore, cum mentis puritate? Quid de laborū Eliæ proferam tolerantia? Sed nè in immenſum procedam, ea ſilentio conſecro, & multa alia, cum hæc pauca ſufficiant inter multa, & magna, vt Sanctorum cultus tātis Patribus concedatur: in albo egregiè Sanctorum ab Eccleſiaſtico, & D. Paulo enumeratis.

Fulgent. Chryſoſt.

Et ſi vt Chryſologus proſequitur memoratus: *Chriſtianus animus, qua ſunt traditione Patrum, & ipſis roborata temporibus, neſcit in deſpectionem deducere; ſed venerari ea toto deſiderat deuotionis eloquio;* quis non colendum prædicet Eliam beatiſsimum Vatem, ab eius felici Trāſitu fidelibus in veneratione habitum? Sic Eliſæus & Patrem, & ipſius pallium in cultu habens, eumdē apud Deum interceſſorem interpellans, & pallio amnen Iordanis quatiens, ſicco veſtigio pertranſijt: dicens: *vbi eſt Deus, & Elias?* vt Septuaginta habent. Et quia in vſu erat, Eliam inuocare in Synagoga Hebræis: idcircò, quando Deum Chriſtus inuocauit de Cruce, nonnulli puta-

Chryſol.

putarunt, Eliam interceſſorem à Chriſto apud Deum deprecari. *Eliam vocat iſte.*

4 Statim poſt Raptum, in Carmelo Sacellum Eliæ erectum ſcri-
Io. Hieroſ. bit Ioannes de Inſtit. Monach. ca-
Genebr. pit. 19. & 21. Genebrardus lib. 1.
Chronolog. anno mundi 3282. fol.
Niceph. 155. Quod Regina reædificauit
Helena, teſte Nicephoro l. 8. c. 30.
Cedren. Et Baſilius Imperator reſtituit,
authore Cedreno in compend.
Hiſtoriæ, meminitq. alterius ere-
Adric. cti in monte Thabor Adricomius
in tribu Zabulon n. 5. Et vt omittam alia: in Apulia noſtris ſæculis, in Regno Neapolitano Italiæ, in Archiepiſcopatu Tranenſi, templum maximum ſanctiſsimo Eliæ Vati eſt nuncupatum. In quo Prophetæ ſancti, ritu, moreq. ſolemni, & antiquo, magno apparatu, & populi concurſu feſtum celebratur. In Regno Calabriæ in Principatu Maydæ, Diœceſis Nicaſtri, in ardua conſita rupe ſaltus, & eremi à tẽpore immemoriali ędes D. Eliæ Prophetæ ſacra eſt. Cuius auſpicijs territoriũ illuſtre, atquè ſub eius tutela, & gremio Principatus celebris eſt. Ad quam ex vniuerſis illius populis innumeri confluunt mortales, pro eius precibus à Deo obtinenda pluuia tẽpore ſiccitatis. Et Prophetæ feſtum in menſe Iulio ſolemni pompa, & frequenti populi concurſu, ac ſupplicatione quotannis proſequuntur incolæ religioſa. In Regno Siciliæ, in Ciuitate Meſſanæ Monaſterium Monialium perantiquum, inter reliqua, Prophetæ Eliæ dicatum, religione, & pietate eſt clarum. Eccleſia Græca Eliam ſemper venerata eſt, & in memoriã ſui Raptus ſacras indictas ferias dedicauit, diemq. ſolemnem deſignauit in quo ab operibus ſeruilibus ſe fideles abſtraherent, vt legi poteſt in Monologijs, & in Conſtitutione Emanuelis Comneni Imperatoris a-
pud Theodorum Balſam. in mó- Theod. Bal
nocanone Phocij tit. 7. cap. 11. Et
refert Luitprandus in libro ſuæ Luitprand
Legationis, inuitatum ab Imperatore Nicephoro ſe ſolemniſsimæ celebritati Eliæ Prophetæ Cõſtantinopolis incredibili pompa, ſpectaculis, & iubilo interfuiſſe demonſtratæ.

5 In Eccleſia Agrienſi Hungariæ, Eliæ feſtum celebratur. Vt in Breuiario legi impreſſo anno 1514. Antiph. ad Bened. *Cæleſtis lætitiæ fac nos quæſumus participes tuis ſanctis precibus, Iordanis, qui flumina ſicco pede trãſmeaſti, & in curru igneo per turbinẽ cælũ aſcẽdere meruiſti.* Antiph. ad Magnif. *Vatum ſumme in hoc mundo, qui fuiſti vir piloſus, zona pellicea cinctus renibus, nos ad ſumma trahe poſt te ſuperna gratia.* Oratio. *Deus, qui Beatum Eliam Prophetam tuum varijs virtutibus decoratum igneo curru ad cælum ſubleuaſti, tribue fidelibus tuis, ipſius meritis adiuuari, & patrocinijs communiri, &c.* In Græcorum Monologio ſub die 20. Iulij legitur Hymnus Eliæ.

Propheta Chriſti præco.
Tu nunquàm à ſede Maieſtatis abiungeris,
Et ſingulis ægrotãtibus præſẽs ades.
In Eccleſijs fundens pro omnibus preces,
Orbi terrarum beneficia tribuis,
Et laudibus vbiquè celebraris.

In Ordine toto Carmelitarũ proprium Officium ſolemne die 20.
Iu-

Digitized by Google

Iulij cum Octaua de eo recitatur, & Miſſa celebratur, ac in Litanijs cum alijs Sanctis inuocatur. Eius effigies in altari erecta colitur: ac in ſolemni pompa in tetraphoro effertur ſuper alumnorum ſuorum humeros ſuſpicienda fidelibus. Cuius etiam Pallij quædam pars, inter reliquias ſacras, quæ in Sanctorum cultum in arca Ouetana, adducta in Hiſpaniã per Sãctum Fulgentium reconduntur, teſte Sebaſtiano Epiſcopo Salmaticenſi in ſua antiquiſsima Hiſtoria. In Martyrologio Romano, die 20. Iulij inter alios colendus Diuos celebratur. Quo iure perſtitit, traditione in Eccleſia Eliæ feſtiuitas, vti per ſedem Apoſtolicam ſancta habita veneratio, & Catholica Religio 24. quæſt. 1. vbi ſic Euſebius Papa. *In Sede Apoſtolica extrà maculam ſemper eſt Catholica ſeruata Religio.* (Sebaſt. Epiſcop. Salm.)

7 Dices, adhùc viuit, non eſt igitur colendus. Reſpondetur: Tranſlatio, quoad hoc illis eſt, quod alijs mors. Quia ex Tertulliano de Reſurrect. carn. cap. 8. Etſi vita viuat Elias, *ſuprà viuos excellentiori, quodammodò candidatus in gratia flecti non poteſt.* Ità Suarez 3. part. diſp. 55. ſect. 1. Debetur igitur illi cultus propter Excellentem ſanctitatem, quam ſummis virtutibus dùm inter nos eſſet comparauit. Nam vt dicit D. Th. 1. 2. art. 2. ad 4. *Quamuis lex vetus ſola non ſufficeret ad ſalutẽ conſequendam, aliud aderat auxilium à Deo hominibus ſimul cum lege, per quod ſaluari poterãt: ſcilicèt Mediatoris fides, per quam iuſtificati ſunt antiqui Patres, ſicut nos etiam iuſtificamur. Et ſic Deus non deficiebat hominibus, quandò daret eis ſalutis auxilium.* Neque Tranſlationis beneficium, vt vita adhùc in hoc ſtatu viuat, aufert illi ius ad cultum, quod ſi vita fuiſſet in illo excellentiſsimo ſanctitatis gradu functus, haberet. Quia inter nos adhùc viuenti Deiparæ Templum eſt Cæſarauguſtæ in Hiſpania à Iacobo Apoſtolo Zebedæo erectum: & in Gallijs à Sabiniano Apoſtolorum Principi viuẽti Petro, & ab Euangeliſta Marco Alexandriæ aliud eidem. Sicut Epheſi Ioanni, vt Caniſius ſcribit de B. Virg. lib. 2. c. 23. Metaphraſtes, & alij. (Tertull.) (Suarez.) (D. Thom.) (Caniſ.) (Metaph.)

8 Dices, non perfruitur Elias diuina viſione in Patria, non eſt ergò colendus. Reſpondetur: ratione gratiæ inamiſsibilis excellentis, ſanctis præſtantibus cultũ exhibendum. Quia cum gratia ſit participatio diuinæ naturæ, ſicut debetur Deo excellens latriæ cultus, propter eius ſummam excellẽtiam; ſic participationi eiuſdem diuinæ excellentiæ, participatus hiperduliæ, vel duliæ adorationis cultus eſt debitus. Quod declaratur in Canonizatione Sanctorum; quod publicum Eccleſiæ teſtimonium eſt, de vera ſanctitate hominis exiſtentis in ſtatu confirmatæ gratiæ, à qua recedere nunquàm poteſt: etſi ad Beatitudinem non peruenerit: vt de Sanctis antè Euangelium conſtat, qui nondùm Beatitudine perfruẽtes, in Eccleſia Dei iurè à fidelibus colebantur, & interceſſores apud Deum adhibebãtur, vt 2. Machab. cap. 15. verſ. 12. Hiſtoria de Onia, & Hieremia comprobatur. Qui exiſtentes in Limbo, ſubſidio fuerunt inuocati Iudæ Machabæo in conflictu Nicanoris: contrà quem, (2. Machab.)

Dei

Dei gladium contulerunt ei, quo hoſtes profligaret Iſrael. Habebat enim Eccleſia publicum teſtimonium de vera ipſorum ſanctitate traditione, aut Scriptura ſacra recepta: qua poſita, exſtabant ſancti digni honore ſanctorũ, vt in ipſorum Cathalogo repoſiti inuocarentur: laudum, & precum ſacrificia Deo in eorum honorem offerrentur: dies feſti deſtinarentur: & eorumdem imagines adorare, ac reliquias aſſeruare liceret, lege aliter non diſponente. Quibus per Dei reuelationem, aut miniſteriũ Angelorum, ſeù per ſpecialẽ ſciẽtiam, aut ſpecies inditas, noſtræ preces, & conflictus conſtabant: ſicut per hæc media poſſunt Tranſlatis Patribus innoteſcere.

9 Dices: veteres Hebræi non ſunt in ſanctorum noui teſtamẽti album reponendi, aut cum ipſis colendi. Reſpondetur: falſum id eſſe aſſertum. Nam Machabæi coluntur in Romana Eccleſia; quibus Eudoxia Imperatoris vxor Templum dicauit anno 438. Romæ in Eccleſia Lateranenſi, Zachariæ Prophetæ feſtum celebratur; Rauennæ feſtum Eliſæi, vbi caput aſſeruatur: in terra ſancta Latini Officia recitant de Patriarchis, & Prophetis antiquis, vt conſtat ex Codice proprio Romæ excuſſo ſacræ Rituum Congregationis facultate: & de ijs præcipuè feſta recolit Eccleſia ſanctis Hebræis, qui ſpecialiter ad nouum teſtamentum ſpectant: vt de Elia Præcurſore ſecundi Aduentus Seruatoris, Patreq. præcipuo, qui cum Eliſæo Monachis omnibus iura dedit, & normam Monachatus: atquè in honorem Virginis Religionem inchoauit: Martyrq. iam eſt certò futurus, noui teſtamenti deputatus, qui proprio effuſo ſanguine Euangelium conſignabit: reddetq. de Chriſto teſtimonium, cuius gloriæ in Transfiguratione fuit teſtis oculatus: ſic eius ſpiritus, & virtus ſpecialiter ad nouum teſtamentum ſpectant, vti in quibus, noui teſtamenti primus Præcurſor venit Ioannes. Quæ adeò in Hiſtorijs trita, & tot ſæclis experimento cõperta ignorans Cornelius à Lapide, in c.5. Geneſ. ait: Eliam à nemine coli, aut inuocari: & Raphael de la Torre 22. q.83. art.4. diſp.5. & art.11. concl.2. inuocationis incapacem eſſe exiſtimat pro hoc ſtatu, quia nõ poteſt exaudire noſtras preces. Falſiſſimum fundamentum contrà praxim Eccleſiæ, ſatisfactione indignum: cùm tot poſſint eſſe media, quibus ei innoteſcant noſtræ preces.

TITVLVS III.

De ſtatu quem poſt reditum obtinebunt.

Quæ vox, quæ poterit lingua retexere, quæ Iuſtus bis Iudex munera præparat, meritis talibus, quibus vt laureis ditantur benè fulgidis?

CAPVT I.

De dignitatibus, titulisq. honorarijs eorum poſt reditum.

Fulgebunt iuſti, & tanquàm ſcintillæ in arundineto diſcurrent. Iudicabunt nationes, & dominabuntur populis. Sap. cap. 3.

ARTICVLVS I.

Qualis ſit eorum dignitas Apoſtolica, ac Pontificia.

1 *Non ea generalitate, qua alij, Tranſlati Patres Apoſtoli celebrantur.*

2 *Chriſti Apoſtolis, Tranſlati Patres aſſociantur.*

3 *Quæ qualisq. ſit Apoſtolorum Chriſti dignitas.*

4 *Apoſtolorum dignitas ſpiritualis eſt Sacerdotalis, & Epiſcopalis: quorum munus eſt Chriſti teſtificatio, quam vt oculati teſtes præbuerunt.*

5 *Chriſti nomine mittentis prædicabant Apoſtoli tanquàm teſtes oculati, vt euidenter credibilem doctrinam euulgarent.*

6 *Ad intelligenda diuina myſteria opus eſt diuino lumine.*

7 *Magna cū authoritate à Chriſto mittuntur Apoſtoli, vt Eccleſiarum Rectores in commodum animarum.*

8 *Non eſt Dei abbreuiata manus in ſuis Apoſtolis deſignandis, quin vndecim addiderit alios.*

9 *Apoſtolica poteſtas cum dignitate reſidebit in Patribus Tranſlatis cùm redibunt.*

10 *Miracula patrandi obtinebūt poteſtatem: & Eccleſiam gubernandi.*

11 *Elias ſicut Petrus, Henoch ſicut Paulus habebunt in Eccleſia poteſtatem.*

12 *Ex Apoſtolica ipſorum dignitate ſequitur poſſe eos res ſpectātes ad fidem, ſi ſit opus definire.*

1 CHriſti ſecundi Aduentus Præcurſores, Translatos Patres futuros, & in eiuſmodi munus perſoluendum venturos, probatum eſt. At Apoſtolica dignitate fruituros, Malach. capit. 4. *Malach*
verſ. 5. tradit de Elia. *Ecce ego mittam vobis Eliam Prophetam, antequàm veniat dies Domini magnus, &c.* Et de vtroque Ioannes *Ioannes.*
Apocalyp. cap. 11. *Dabo duobus teſtibus meis, &c.* Quæ duo Apoſtolorum ſunt munera. *Ecce ego mitto vos, &c. Et eritis mihi teſtes, &c.* Quarè Ambroſius in id 1. ad Co- *Ambroſ.*
rinth. c. 4. verſ. 9. *Puto quòd Deus nos Apoſtolos nouiſſimos oſtēdit, &c.*

ait.

ait. *Henoch, & Elias, qui vltimo tempore futuri ſunt Apoſtoli: mitti enim habēt antè Chriſtū, &c.* [Anſel.] Anſelmus item ibidem. *Nulli ſuccedent Apoſtoli tàm perfecti, tàm neceſſarij ſaluti hominum, quales apparebunt in nouiſſimo tēpore Elias, & Henoch*. [Maluen.] Maluenda lib. 9. de Antich. cap. 5. *Apoſtolico munere reuera fungentur, & ſubſidijs eximiæ, & Apoſtolicæ gratiæ debent ornari. Erunt primarij Antiſtites Ortodoxi, præcipua Chriſtianæ fidei robora, ac planè Apoſtoli*. Verùm cum ex mente [Iſid.] Iſidori lib. 7. Orig. nom. capit. 9. Apoſtolus *miſſus* interpretetur, à ſuperiori quidem dignitate ad negotia grauiſſima, cū auctoritate in Reipublicæ commodum peragenda: verbum enim Græcum propriè, non ſimpliciter *mittere*, ſed cum mandatis grauibus in vtilitatem cōmunem à Principe, Republica, ſeù Magiſtratu cum authoritate, aut poteſtate vicaria, negotia peragendi, nomine mittentis, cuius nomine prouinciam obijt, ſignificat *mittere*; non hac generalitate miſsionis Miſsi Patres iſti dicuntur, & Apoſtoli, cum Dei, & Chriſti Miſsi, & Apoſtoli cenſeantur: nec ea generalitate, qua in animarum comodū alij multi à Deo Miſsi, Apoſtoli compellantur, Gregorius, Thomas Anglus, & alij.

2 Quia Tranſlati Patres cum duodecim Chriſti Apoſtolis ab Apoſtolo copulantur. *Puto quòd Deus nos Apoſtolos nouiſſimos oſtēdit, &c.* [Gloſſ.] Gloſſa inſignis in cap. 4. Epiſt. ad Rom. in manuſcripto vetuſtiſsimo Senarum. *Similes nouiſsimis ſanctis Henoch, & Elia in tribulationibus; quia ſicut illi deſtinati ſunt ad mortem, & ad deriſionem, & ad ſpectaculū populi, ſic & Deus nos oſtendit tanquàm morti deſtinatos. Sed miniſtri, & diſpenſatores, qui ſunt ſimiles nouiſsimis Sanctis vtriuſque legis Henoch, & Elia in vita, ſunt fideles Dei miniſtri, & diſpenſatores. Paulus cum alijs duodecim fuerunt Apoſtoli primi, cur ergo nouiſſimos nuncupauit? Quia ipſorum Apoſtolatus complendus erat in illis duobus Apoſtolis Henoch, & Elia, qui munus Apoſtolicum complebunt nouiſſimi Priorum, qui tales fuerunt, quales erunt nouiſsimi. Ea prorsùs ratione, qua Baptiſta dicitur Elias veniſſe, qui venturus eſt; quia vtriuſque eſt munus par Præcurſoris, ſpiritus eiuſdem, & virtutis: ità duodecim primi, & duo nouiſsimi Apoſtoli; ideò primi dicuntur Apoſtoli nouiſsimi, id eſt pares in Apoſtolica dignitate.*

3 Quarè omiſsis varijs Apoſtolorum generibus, de quibus Sanctus Hieronym. in Com. Epiſt. ad Galat. & Iſidorus lib. 2. de Officijs Eccleſ. cap. 5. quæ, quanta, qualiſq. Chriſti Apoſtolorum dignitas ſit, neceſſum perpendere eſt; vt ex ijs, quæ Scriptura ſacra de his Patribus tradit, ipſorum Apoſtolicam dignitatem philoſophari poſsimus: qua ratione inter duodecim, alij duo, eiuſdem dignitatis cenſeantur. Cum ex tot, tantiſq. Diſcipulis, duodecim ſolos Chriſtus elegerit, quos & Apoſtolos nominauit. Lucæ c. 3. Quæ verba parenteſi complexa, maximam Apoſtolatus, inter præclariſsimos Chriſti Diſcipulos indicant dignitatem eorum, quos religionis ergo & maieſtatis, pro- [Hieron.] [Iſid.] [Luc.]

Digitized by Google

prijs nominibus Euangeliſta compellauit. Quia ex 1. ad Corinth. cap. 12. Primò in Eccleſia Apoſtolos, quòd primum locum obtineant, collocauit duodecim. Qui ſicut duodecim Patriarchæ totum Iudaicum populum carnaliter genuerunt: ità Chriſti Eccleſiam ſpiritualiter gignerent: iuxtà illud Apoſtoli 1. Corinth. capit. 15. *Per Euangelium ego vos genui*. Quod eſt ciuitatem ſanctam Hieruſalem fuiſſe ſuper duodecim lapides, nominibus duodecim Apoſtolorum inſignitos fundatam. Quia ab ipſis duodecim ſpiritualibus Patriarchis ortus eſt totus populus Chriſtianorum.

1. Corinth.

4 Quorum propterea dignitas non carnalis, ſed ſpiritualis eſt; nec Sacerdotalis ſolùm ad Euchariſtiæ, & Pœnitentiæ Sacramenta exercẽda; Sed Epiſcopalis etiã ad Confirmationis, & Ordinis Sacramenta conferenda: munusq. Apoſtolicum perficiendum: quod eſt teſtificari Chriſti myſteria, iuxtà illud Ioannis cap. 15. *Vos teſtimonium perhibebitis, qui ab initio mecum eſtis*: & Actorum cap. 1. *Et eritis mihi teſtes in Hieruſalẽ, & in omni Iudæa, & Samaria, & ad vſquè ad vltimum terræ*: & cap. 10. *dummodò conſummem miniſterium verbi, quod accepi à Domino Ieſu teſtificari Euangelium* gratiæ Dei. Tanquàm teſtes oculati. Ideò Paulus 1. Corinth. cap. 9. *Nonnè Ieſum Chriſtum Dominum vidi?* Quia Apoſtoli erant futuri teſtes oculati. Sic loco Iudæ, *vnus eligitur ex his viris, qui cum reliquis fuerant congregati in omni tempore, quo intrauit inter nos Dominus Ieſus, incipiẽs à baptiſmate Ioannis, vſq. in diem, quo aſſumptus eſt à nobis, teſtis Reſurrectionis eius*. Non quòd eſſent prædicaturi in nomine proprio, vt propter ipſorum authoritatem eſſent fideles credituri: ſed quia oportebat, Apoſtolos, Chriſti ſocios prædicare, vt euidenter credibilia Chriſti myſteria credenda proponerent, quibus aderant: & ſic ea euulgabant nomine Chriſti mittentis, ob cuius authoritatem fides ipſorum dictis adhibebatur: ſed vt multorum eorum teſtes oculati. Actorum cap. 4. *Si iuſtum eſt in conſpectu Dei vos potiùs audire, quàm Deũ iudicare: non enim poſſumus, quæ audiuimus, & vidimus, non loqui*. 5.

Hinc eſt, vt ad prædicandum eos miſſurus Chriſtus, Scripturis, quæ viderant confirmarit: & vt perciperent, intellectum illuſtrarit. Lucæ cap. 4. *Hæc ſunt verba, quæ locutus ſum ad vos, cũ adhùc eſſem vobiſcum: quoniam neceſſe eſt impleri omnia, quæ ſcripta ſunt in lege Moyſi, & Prophetis, & Pſalmis de me. Tunc aperuit illis ſenſum, vt intelligerent Scripturas: & dixit eis: quoniàm ſic ſcriptum eſt, & ſic oportebat Chriſtũ pati, & reſurgere à mortuis tertia die, & prædicari in nomine eius pœnitentiam, & remiſſionem peccatorum in omnes gentes*. Euulganda ex parte Dei, viſa iam, & in Scriptura edocta tradidit Chriſtus, *prædicari in nomine eius, &c. Quia fides ex auditu, auditus autem per verbum Chriſti. Et quidem in omnem terrã exiuit ſonus eorum, &c.* Roman. cap. 10. Si fides ex auditu verbi Chriſti: Sonus ergò, & verba eorum in fines Orbis terræ ſunt verbi Chriſti, cuius

cuius miſsi nomine perſonabant vocibus. Verùm quia ſacra Oracula, diuina ſunt, nec ſufficit ad illorum intelligentiam ſtudium, & collatio euentus cum prędictione Prophetarum, ſed opus etiam eſt diuina illuſtratione: *Prabuit ſe videndum oculis*, inquit Beda, *prabuit manibus contrectandum: parum eſt, lege. Commemorat Scripturas: & hoc parū eſt. Aperuit ſenſum, vt quod legis intelligas.*

Beda.

7 Sed quia prætereà ad munus Apoſtolicum requiritur, vt cum authoritate magna procedat miniſter, gerens perſonam mittentis: mittens Apoſtolos, ait, Matth. cap. 28. *Data eſt mihi omnis poteſtas in cælo, & in terra. Euntes ergo, docete omnes, &c. In nomine Patris, &c. quacumque mandaui vobis.* Mittuntur cum poteſtate ſumma in bonum demādatum ad commodum animarum cunctarum, vndecim tantū. *Recumbentibus vndecim Diſcipulis, apparuit illis Ieſus, &c. & dixit eis: Euntes in mundum vniuerſū pradicate Euangelium omni creatura.* Sic Marcus. Sed Lucas. *Vndecim Diſcipuli abierūt in Galilæam in montem, vbi conſtituerat illis Ieſus, & accedens locutus eſt eis dicens: Data eſt mihi, &c.* Quam his vndecim plenam poteſtatem conceſsit, vt myſteriorum fidei teſtes eſſent, concionatores mundi ſuo nomine, cum authoritate regendi Eccleſiam, condendi leges, Sacramenta miniſtrandi, ac miracula patrandi. Sic per ſingulas Eccleſias Rectores conſtituerunt, Actorum cap. 14. & Epiſcopos ad Philipp. c. 1. Et mittens illos Chriſtus Ioannis cap. 20. *Sicut miſit me viuens Pater, & ego mitto vos: Inſufflauit, & dixit eis: Accipite Spiritum ſanctū, quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis.* Et Marci vltimo. *Euntes in mundum vniuerſum prædicate Euangelium omni creaturæ, baptizantes eos in nomine Patris, &c. In nomine meo dæmonia eijcient, &c. ſuper ægros manus imponēt, & benè habebūt, &c.* Quia mittentis nomine, Apoſtolica ſuprema dignitate, ac poteſtate gaudebant. Actorum cap. 3. *Quod habeo, hoc tibi do. In nomine Ieſu Nazareni ſurge, & ambula. Nos quid intuemini, quaſi noſtra virtute, aut poteſtate fecerimus hunc ambulare?*

Matth. Marc. Lucas. Ioan. Marc. Act.

8 Sed nè iudicaremus, manum Dei in noſtrū commodum ad duodecim abreuiatā, quòd plures tūc, ſi expediret non deputaret Apoſtolos; deficiente ex illis Iuda, inſtituitur Matthias, & iſtis ſuperadditur Paulus: & cum eadem poteſtate, ac dignitate, nouiſsimi deſignantur duo alij, ex citata mente Patrum Anſelmi, Ambroſij, & Gloſſæ venuſtæ memoratæ. *Quia priorum Apoſtolatus complendus erat in illis duobus Apoſtolis Henoch, & Elia, qui munus Apoſtolicū complebunt nouiſsimi priorum, qui tales erunt, quales fuerunt primi. Ea prorsùs ratione, qua Baptiſta dicitur Elias veniſſe, qui venturus eſt, quia vtriuſque eſt munus Præcurſoris, ſpiritus eiuſdem, & virtutis.* Ad diuinæ etenim prouidentiæ partes pertinet, pro temporum neceſsitate, Eccleſiæ ſuæ viros idoneos prouidere. Quarè ſi cùm primùm fuit Euangelium per totum Orbem euulgandum; aduersùs magnam

Gloſſa.

potentiam opponendum fuit inui-ctum Apoſtolicum pectus, cuius fuere primitiæ ſpiritus,&c. & pro Eccleſiæ neceſsitate in primordijs, Apoſtolicus Chorus deputandus: ità pro extrema temporum acerbitate: cum maior erit Eccleſiæ indigentia: quia Matthæi cap.24. *Matth.* *Erit enim tunc tribulatio magna, qualis non fuit ab initio mundi vſquè modo, nequè fiet.* Ipſius Apoſtolicæ gloriæ propemodum æmuli, viri excellentiſsimi ſunt Apoſtolica dignitate deſtinandi.

9 Quorum proprijſsimam Apoſtolicam poteſtatem, ac futuram dignitatem, quæ ex dictis, in authoritate immediatè diuinitùs tradita gubernandi fidelem populum, facultate docendi, & miracula faciendi conſiſtit, etiam ex *D.Thom. Apocal.* D.Thom. in 1. ad Corinth.12. & in Cat.cap.6.Verba Apocal.c.11. *Dabo duobus teſtibus meis, &c.* oſtendunt ex mente Patrum, Sunt enim Reſurrectionis Chriſti, futuri teſtes, *Ambr.* vt habet Ambroſius tractatu de Symbolis cap.23. *Reſurrectionis teſtes ſunt Elias, & Henoch, qui per tot annorum curricula, & vſquè ad ſecundum Domini Aduentum Chriſti, in carne manebunt.* Idcircò ipſorum prædicatio,in eodem loco Apoc. *teſtimonium* vocatur. *Cum finierint teſtimonium ſuum.* Tanquàm teſtes oculati, qui exiſtentes in carne,Chriſtum videre potuerũt. Quorum plenaria poteſtas,in illis verbis. *Dabo duobus teſtibus meis,* *D.Th.* ex mente D. Thom. comprobatur. *Nam in hoc, quòd donum non exprimitur, intelligitur magnitudo doni. Non enim dicitur, quid eis dabit, quia non eſt facilè narrabile.* Quam eſſe poteſtatem claudendi, & aperiendi cælum ſpiritualem Clauium intelligit D. Thom. Lyra, Carthuſianus,& Rupertus, ac Panonius, cuius verba *Pan.* ſunt in Collect. in Apocal. *Habebunt poteſtatem ſuper Eccleſiam omnem, qualem modo habet Pontifex Romanus, in cuius manu eſt claudere cælum, Eccleſiæ contumacibus, nè pluat virtus gratiæ ſuper eos.* Gaſpar Melo ibidem. *Melo.* *Sicut Petrus, & Paulus habuerunt poteſtatem claudendi, & aperiendi cælum, quæ eſt poteſtas ſpiritualis clauiũ: ità Elias, & Henoch tempore Antichriſti habebũt poteſtatem ad aperiendum bonis, & claudendum malis.* Ità explicantur alia verba. *Deuorabit inimicos eorum.* Eos feriendo ſentẽtia excommunicationis. Et illa, *Percutere terram omni plaga.* Spirituali ſententia excommunicationis,aggrauando. Et illa. *Ignis exiet de ore eorum.* Iudicium dãnationis eorum, vt anathematizẽt eos.

10 Ambroſius, de poteſtate *Ambr.* miracula patrandi prædictam intelligit, itidem poteſtatem. *Legimus Eliam oratione clauſiſſe cælum, & iterùm aperuiſſe. Non ergo putandum eſt Eliam minorẽ virtutem habere, cum ad exoluendum ſuæ prædicationis officium venerit, quàm habuit eo tempore, quo inter homines conuerſatus eſt, ſed potiorem.* Et Maluenda lib. 9. *Maluen.* de Antich.cap.5. *Deus Henoch, & Eliam verorum ſignorum, atquè miraculorum virtute armabit, quo veritatis oſtenſione mendacium, lucisq. patefactione, tenebras redarguent, &c.* Gubernantium ipſorum poteſtatem Ambroſius *Ambr.* in 1. Corinth. cap. 5. apertiſsimè

indi,

indicauit. *Poteſtatem habebunt ad mouendas omnes Eccleſias, ad reſiſtendum Antichriſto, &c.* vt Senatus enim Fidei Cẽſores, & ſupremi Inquiſitores, vniuerſa luſtrabunt opera, & cum ſanguine etiam Hæreticos condemꝑabunt. Iuxtà illud. *Si quis voluerit eos lædere, ſic oportet eum occidi.* Nam vt aſſerit Rupertus ibidem. *Poteſtatem habẽt ſuper doctrinas nequam condemnandi; & anathematis dare ſententiam, vt quicumque receperit eas ſimilẽ ſortiatur damnationem.*

11 Et vt namq. memóratus ſcribit in collectaneis in Apocal. Cælius Panonius. Pan. *Habebunt authoritatem hi tãquàm ab ipſo Deo immediatè conſtituti, qui Eccleſiam Dei tunc moderabuntur, iuxtà vaticinium huius Scripturæ; ſicut olim Petrus; & cum eo Paulus. Petrus in authoritate Sedis, Paulus in authoritate Sermonis, &c. Arbitror enim (ſaluo meliori iudicio) eandem illos tunc nacturos à Deo poteſtatem ſuper Eccleſiam omnem, qualem modò habet Pontifex Romanus, in cuius manu eſt claudere cælum Eccleſiæ contumacibus, nè pluat virtus gratiæ ſuper illos.* Melo citatus. *Nec mihi abſurda videtur ea ſententia, quæ habetur in Collectaneis: quòd ſicut Petrus, & Paulus Neroni miſſi ſunt, à quo ſunt interfecti, & habuerunt poteſtatem claudendi, & aperiendi cælũ, ità Elias, & Henoch tempore Antichriſti habebunt poteſtatem ad aperiendum bonis, & claudendum malis.* Rupert. Rupertus lib. 2. in Deut. cap. 13. *Profectò in Eccleſia Chriſti, cuius Sacerdotium ſempiternum, honore Sacerdotis Elias non carebit.*

De poteſtate baptizãdi Eliæ cõſtat c. 3. Matth. Cũ Senatus Iudæorum legati, Baptiſtam rogitarunt. *Quid ergò baptizas ſi tu nõ es Chriſtus, nequè Elias?* Nouerant enim ad Aduentum Meſsiæ, baptiſmum eſſe reſeruatum, in remiſsionem peccatorum, exercendũ per Meſsiam, ac eius Præcurſorem: quem ſolum cognoſcebant Eliam: non attendentes hunc fore ſecũdi Aduentus Chriſti Præcurſorem, & Ioannem prioris: ideòq. hunc baptizaſſe in aqua, diſponendo ad remiſsionem peccatorum concedendam per Chriſtum ſuo ſacro baptiſmate, quo baptizauit in Spiritu ſancto, ſicut eius miniſter ſecundi Aduentus Præcurſor baptizabit Elias. Et hanc Eliæ vniuerſalem poteſtatẽ in omnes gentes futurã, probant verba Matth. capit. 17. *Qui venturus eſt, Elias reſtituet omnia.* Id eſt ex omnibus mundi partibus nationes, & gentes, vt ex Auguſtino in prædictum locum, docet D. Thom. & ex ipſis Maluenda lib. 9. de Antich. c. 13. Maluen. Veniẽt enim, *vt dent gentibus pœnitentiam: & conuertant corda patrum in filios, & reſtituant tribus Iacob*, Apoſtolica dignitate fungentes, & per conſequens poteſtate eadem, ac Pontificia maieſtate: vt dicebat Panonius. *An ipſi vices Pontificis gerent? ità cenſeo.* Sic ille.

Nec indè ſequitur, tunc in Eccleſia futura pluralitas Capitum, ſicut cum Apoſtolorum non eſt ſequuta multiplicitate. Nam ſola Petri poteſtas fuit ordinaria, & independens ab alijs, qui eam habuerunt, quaſi delegatam, ſed à Chriſto immediatè. Iuxtà illud Apoſtoli, 2. ad Corinth. c. 5. *Lega-*

Digitized by Google

tione pro Chriſto fungimur. Et ad Epheſ. cap. vltimo. *Legatione fungor in catena iſta*. Et proptereà ab Eccleſia Vicarij compellantur. *Operis tui Vicarios eidem contuliſti*. Et quemadmodùm cum Aaron Moyſes ſummi Sacerdotis obtinuit dignitatem, iuxtà illud Pſalm.98. *Moyſes, & Aaron in Sacerdotibus eius*, vt probat Iuſtinianus diſput. 1. de Apoſtol. cap.9. num.8. & cap. 10. num. 3. pluribus ſanctorum Patrum authoritatibus, & non erant duo in Eccleſia Capita: quia vnius poteſtas erat ordinaria, & ab alia independens: altera veluti delegata, & quodammodò ſubordinata; vt ſaltem poſſet ab executione operis impediri, ſi iudicaretur in circumſtantijs expediens. Sic in fine Orbis continget in poteſtate duorum, qui Apoſtolica poteſtate fungentur, ſubordinata vni poteſtati Capitis, quæ reſidebit in altero: quia horum Apoſtolica dignitas, à Deo immediatè recepta, nullam aliam tunc ſupponet, extincto ſummo Pontifice, vel naturali forſan morte, aut truculẽta clade. Manebit ergo poteſtas ſumma in Elia ſicut in Petro: in Henoch verò ſicut in Paulo. Quia ſicut ſe habuit Chriſtus cum Petro, & Paulo, ità cum Henoch, & Elia ſe Deum habiturum, ex ſacris litteris comprobatur. Vt enim illos duos Apoſtolos, contrà Neronis potentiam, ad mundi conuerſionem deſtinauit; ità vt quamuis vterque poſſet in toto Orbe Euangelium euulgare. *Docete omnes gentes. Prædicate Euangelium omni creaturæ*. Iudæorum tamen conuerſionis Petro eſſet demandata cura, & Gentium Paulo. Ad Galatas cap. 2. *Qui operatus eſt Petro in Apoſtolatum Circunciſionis, operatus eſt mihi inter Gentes, &c.* Sic Elias, & Henoch ad reſiſtendum Antichriſto deputati, vt ad hominum conuerſionem Euangelium prædicent in Orbe terrarum: Henocho cõmittetur cura Gentium, vti ex lege naturæ reſeruato. Iuxtà illud Eccleſiaſt. cap.44. *Henoch translatus eſt, vt det Gentibus pœnitentiam*: *Eccleſ.* Eliæ, ex Patribus legis aſſumpto, cura Iudæorum demandatur. Eccleſiaſt. c.48. *Reſtituere tribus Iacob*. Vt notauit Acoſta, de nouiſsimis temporibus lib.3. cap.10. *Acoſta.* Quia, vt Petrus, ſupremam ordinariam independentem, Elias obtinebit Pontificis ſummi Eccleſiæ gubernatiuam poteſtatem: Henoch, veluti Paulus, quodammodò delegatam, & veluti ſubordinatam: vt modò ſuo natura ſubditur legi. Solius etenim ſummi Paſtoris proprium munus eſt, oues reducere, quæ perierunt domus Iſrael, Matth.c.15. *Non ſum miſſus niſi ad oues, quæ perierunt domus Iſrael*. Ea propter ſupremo Petro Paſtori, & ea ratione Eliæ, harum ouium reductio commiſſa eſt.

12 Cum ergo duo iſti poſtremi Apoſtoli, veri ſint futuri Apoſtoli, ſicut priores, veriq. Chriſti teſtes, qui doctrinam veris miraculis cõfirmabunt; eandemq. perindè poteſtatem ſint habituri; ſequitur; ad eoſdem etiam ſpectare, poſſe res fidei definire. Nam ſingulos Apoſtolos in primitiua Chriſti Eccleſia poteſtatem definiendi doctrinam fidei habuiſſe, tradit Caiet. *Caiet.* tom.1. Opuſculorum, tract.1. de Rom. Pontif.c.4. *Erant enim*

pares

pares in poteſtate executiua regiminis Eccleſiæ, pro quanto Ioannes poterat ex Apoſtolatu exequi quidquid poterat Papa. Ideò ſubdit: quòd prænaluiſſet ſententia Ioannis ſententiæ Clementis Papæ in doctrina Fidei, & morum, ſicut modò præualet Euangelium Ioannis ſententiæ cuiuſcumque Papæ, & totius Eccleſiæ. Cuius reddit rationem. *Ipſe Ioannes, & ſimiliter quilibet Apoſtolus, Eccleſia erat, Ieſu Chriſti authoritate: teſte hoc ipſo Ioanne, qui de ſeipſo loquẽs cap. vltimo dicit in perſona Eccleſiæ, quã authoritate Chriſti gerebat: Et ſcimus, quia verum eſt teſtimonium eius. Ex quo namquè conſtat Apoſtolorum aliquẽ ſcripſiſſe ad doctrinam Eccleſiæ, Eccleſia autem habet, &c.*

Stapleton. Stapletonius in principijs fidei, Controu.4. lib.8.cap.15. *Quoad primum attinet, ſinguli Apoſtoli de omnibus pleniſſimè à Deo inſtructi erant, itàvt eorum quilibet de quocũque dogmate ad fidem ſiuè neceſſariò, ſiuè non neceſſariò pertinente pronuntiare potuiſſet, idq. tanta certitudine, vt non ſolùm Paſtores eſſent fideliſſimi, ſed & Magiſtri peritiſſimi, omniaq. etiam ſubtiliſſima circà fidei myſteria penetrarent, nihil eos in materia fidei lateret. Quod cum receptum ſit à Theologis, nec ab aduerſarijs negatur, hoc loco probare opus non eſt: pertinet enim hoc ad extraordinariam Apoſtolicæ Sedis plenitudinem, vt vbique terrarum cum plena iuriſdictione, ſinguli, quacumque data occaſione, & ex tempore docerent.*

Dominic. Grauina. Dominicus Grauina in Apologet. pro ſacro depoſito fidei Catholicæ cap.5. *Ad cuius Apoſtolicæ quoque plenitudinem poteſtatis pertinet, quacumque illis oblata occaſione, & ex tempore, prout Spiritu ſancto mouebãtur, de quocumque dogmate loqui potuiſſe, quamcunque controuerſiam de rebus fidei decidendo, &c.*

Bañez. Bañez.22. quæſt.10.art.11.dub.4. *Poteſtas definiendi infallibiliter in materia fidei ſpectat ad donum Apoſtolatus.*

Iuſtin. Iuſtinianus in Paulum Diſp. 1.de Apoſtol.c.10. *Apoſtolis licere libros Canonicos ſcribere; noua dogmata Eccleſiæ proponere; à quibus nefas ſit vlla ratione diſſentire; & hoc poſſe, etiamſi non accedat Conciliorum, aut Romani Pontificis authoritas,* ſcribit.

Bellarm. Cuius reddit rationem Bellarm. lib.1.de Rom.Pont. cap.11. *Quia veritates fidei æqualiter reuelatæ ſunt alijs Apoſtolis, ſicut & Petro.* Et quia confirmati in gratia, ſicut ab omni crimine, ſic, & ab errore omni fuerint immunes, poſt acceptum Spiritum ſanctum, qui docens eos omnem veritatẽ, omnia genera, vt vera loquerentur, impartitus eſt linguarum.

Tertull. Quarè Tertull. de Præſcript. Hæretic. circà medium. *Ideò primis illis Magiſtris ſolis conceſſum à Deo eſt, Articulos fidei de nouo cõdere, & Eccleſia tradere; Sacramenta promulgare; Scripturã Canonicam ſcribere, &c.* Tum, quia teſtis miſſus à Deo, mentiri non valet, nè in mittentem, mendacium refundatur. Et quia eiuſmodi teſtes, veris miraculis doctrinã confirmantes, eadem ratione mẽtiri nõ valent, ex D.Th.2.ad.Theſal. lect.2. in fine, & quodlibet.2. art.6. ad 4.

Quibus authoritatibus, hos duos veros Apoſtolos, eadem poſſe præſtare, comprobatur. Ea

namquè ratione crediderim, ipſorum prædicationem, in Apocal. Prophetiã compellari. *Dabo duobus teſtibus meis, & prophetabunt,* Quia, vt Prophetæ, non ex proprio Marte, ſed ex diuini Spiritus motione loquebantur vera neceſſariò, & ex fide credenda, itá & iſti Patres quando munus præſtabunt. Hinc receptum Hebræorum proloquium. *Thesbis ſoluet omnia.* Credunt enim, omnes perplexitates, & Scripturæ ambiguitates, dubia, & difficultates, Eliam pleniſsimè elucidaturum, vt notat Cellanus, & Quincarboreus in Abbreuiat. Hebræorum. Et cùm iſti duo poſteriores Apoſtoli, in turbulentiſſimis temporibus munus ſint perſoluturi, quod in prioribus, ingenti gratiæ accremento tot Apoſtoli adimpleuere; coniectari poſſumus, gratiæ maximum ipſorum incrementum. Si vt dicit Hippolytus Orat. de Conſum. mat. mundi: *Martyres poſteriores prioribus illuſtriores, & ſublimiores declarandi ſunt: propterea quod ſuperiores Martyres Diaboli ſatellites ſuperabunt: hi verò ipſum filium perditionis.*

Cellanus. Quincarb.

Hipol.

ARTICVLVS II.

De dignitate Præcurſoris.

1 *Magna dignitas, & excellentia commendatur Ioannis ex munere Præcurſoris.*

2 *Non inferior eſt futurus Elias in dignitate, & meritis Ioanne.*

3 *Sentẽtia Auguſtini, & D. Thomæ vterque ſaltẽ habetur æqualis.*

4 *Excellentia dignitatis Præcurſoris.*

5 *Secundùm Scripturam ſacram, Elias in quibuſdam antefertur Ioanni.*

1 MAxima Chriſti Præcurſoris dignitas, excellentia, ac præſtantia, verbis Seruatoris ipſius exprimitur commendanda. Cùm tantæ magnitudinis laudator, tantus ſolùm Prædicator poſſet extare: cui fidei adhiberetur aſſerenti talia: *Inter natos mulierum non ſurrexit maior Ioanne Baptiſta.* Quæ tàm incredibilis ſanè videtur commendatio, vt iureiurando proponatur. *Amen dico vobis*: Iis namquè verbis non tàm Prophetici muneris excellentiã indicauit, vt Nouatores exponunt Bulingerus in cap. 11. Matth. Bucerus in cap. 3. Matth. Caluinus in Harm. Euãgel. Sarcerius in Scolijs ſuper cap. 7. Lucæ. Loſius, Dominica 3. Aduent. Lutherus annot. breuiſs. in cap. 11. Matth. Sed eximiam ſanctitatem, merita, ac dignitatem commendauit Ioannis. Si enim antecedentia, & ſubſequẽtia textus ſedulò perpẽdãtur verba, quoddam epiphonema, vel epilogus eſt, ſuperiora concludẽs, quibus Ioannis commendabatur excellẽtia. Laudauerat eum Chriſtus ob confeſsionis veræ fidei cõſtantiam: vitæ auſteritatem: ac dicendi, prædicandiq. munus, & præſtantiam: vt hinc eum Prophetam, & pluſquàm Prophetam, immo & Angelum à Malachia prædictum affirmarit. Et ſtatim indè ad hæc verba deſcendit. *Amen dico vobis, non ſurrexit inter natos mulierum maior Ioanne Baptiſta.* Videlicèt in his omnibus, in quibus eum commendaui. Vt illum, quem in multis tot modis celebrauerat,

veluc

velut in faſtigio virtutis, perfectionis, ſanctitatis, & muneris collocaret. *Nam quidquid ſuprà Ioãnem eſt, non tãtùm homo, ſed Deus eſt. Praecellit enim cunctis, ſupereminet vniuerſis, antecellit Prophetas, ſupergreditur Patriarchas, & quiſquis de muliere natus eſt, inferior eſt Ioanne.* Sententia Ambroſij Serm. 64. Sed Chryſologus Serm. 127. *Ioannes virtutum eſt ſchola, magiſterium vitæ, ſanctitatis forma, norma iuſtitiæ, virginitatis ſpeculum, pudicitiæ titulus, caſtitatis exemplũ, pœnitentiæ via, peccatorum venia, fidei diſciplina: maior homine, par Angelis, legis ſumma, Euangelij ſanctio, Apoſtolorum vox, ſilẽtium Prophetarum, lucerna mundi, præco Iudicis, Præcurſor Chriſti, metator Domini, Dei teſtis, totius medius Trinitatis.* Ambroſ. Chryſol.

2 Et nè longiùs abeam. Homo erat, non inferior meritis Apoſtolis, aut dignitate, ex D. Thoma in cap. 3. Matth. Vndè, rogo, tanta excellẽtia Ioannis? Exprimit Seruator. *Hic eſt enim de quo ſcriptum eſt: Ecce ego mitto Angelum meum antè faciem tuam, qui præparabit viam tuam antè te.* Vt ex inhauſto fonte, ex dignitate tot merita profluunt Præcurſoris. D. Thom.

Quod, magnitudinẽ eiuſmodi prænuncians parenti Angelus indicauit. *Erit enim magnus coram Domino, &c.* Quæ ſublimior nequit magnitudo excogitari: cùm magnus ſit coram Domino: quando rerum vniuerſitas, tanquàm nihilum coram illo eſt. Quæ rogo tantæ magnitudinis ſcaturigo? *Ipſe præcedet antè illum in ſpiritu, & virtute Eliæ, vt conuertat corda patrum ad filios: & incredulos ad prudentiam iuſtorum, parare Domino plebem perfectam.* Lucæ c. 1. v. 17. Dignitas proculdubiò Præcurſoris eſt. Nè interim quæſo, vana cura à me ſciſciteris, quonã principio fluant tàm ingentes effectus. Quod quidem noſtrum diſpenſat calamum, à longiori diſquiſitione in huiuſmodi magnitudinis originem: Cum Seruator ſubdat. *Si vultis accipere eum, ipſe eſt Elias, qui venturus eſt.* Et Angelus dicat. *Ipſe præcedet antè illum in ſpiritu, & virtute Eliæ.* Vt indicarent: eis natis anteferendum Ioannem, qui Præcurſoris munere non funguntur; non Eliæ, qui Præcurſor eſt futurus, ſicut, & Ioannes: cui ex Præcurſoris munere tanta dignitas ſuboritur. Luc.

3 Quapropter Ioannes non dicitur omnibus maior: ſed eo nullum ſurrexiſſe maiorem affirmatur: quia Elias, vt ipſe Præcurſor, ſurrexit in magnitudine Præcurſoris, & in excellentia ſaltem, æqualis. Sic Auguſtinus in quæſt. veter. & noui teſtam. quæſt. 26. *Dictum eſt à Spiritu ſancto ad Zachariam quanti meriti futurus eſſet Ioannes. Veniet, inquit, in ſpiritu, & virtute Eliæ: parem ergo Ioannem Eliæ oſtendit. Et Dominus dicit: Nemo maior inter natos mulierum Propheta Ioanne Baptiſta. Non dixit, maior omnibus eſt, ſed nemo illo maior: hoc eſt, æqualem habet, maiorem, non habet. Elias ergò par illi eſt, non vtiquè minor.* Et D. Th. in Cat. cap. 22. ex Hieronymo: *Venit in ſpiritu, & virtute Eliæ, quia eandẽ Spiritus ſancti gratiam habuerit, vel menſuram.* Petrus Damian. Serm. 18. *Quis maior Elia, qui vnam virtutem, & vnum cum Ioanne ſpiritum* Auguſt. D. Thom. Petr. Dam.

Sixti Sen. *habuit?* Sixtus Senenſis lib.7. Biblioth.hæreſ.3. *Ioannes ideò Elias per ſimilitudinem dictus, quia in virtute, & ſpiritu venit Eliæ: hoc eſt parem habens ſancti Spiritus menſuram, vel gratiam, vel meritum.* Vndè Ioannes, & Elias cunctis præferuntur natis. *Non ſurrexit maior Ioanne. Surrexit Elias Propheta quaſi ignis.* Etſi non ſurrexerint alij: iſte tamen ſurrexit æqualis. *Homo ſimilis nobis paſſibilis* in Catholica Iudæ cap.5. Elias commendatur. *Quia homo erat, quamuis nulli hominum virtute ſecundus,* adnotauit Interlin. Gloſſa. Gloſſ.Int.

4 Ea namquè dignitas eſt miniſterij Præcurſoris, vt ad eſſe quodam excellens, ſuperiorisq. veluti deifici Ordinis euehat Præcurſores. Ioannes vnus Præcurſor nuncupatur, & Elias alius, vt omnibus notetur, ad diuinum quoddã tale eſſe fuiſſe ſubleuatos. Cum Elias, *Deus,* Ioannes *gratia,* quæ diuinæ naturæ eſt participatio, interpretentur. Elias Thesbites de habitatoribus Galaad: homo ſimilis nobis paſsibilis: & Ioannes homo miſſus refertur à Deo, filius Zachariæ, & Eliſabeth, in montanis natus Iudææ. Nè e cælitibus, deifica quodammodò dignitate fulgentes, ſed ex hominibus veros homines cognoſcamus. Notanter dictũ, *virum in terra Hus* appellatum. Iob adnotauit Chryſoſtomus Hom.2. in Iob. *Quoniam vitam narraturus erat noſtram vim ſuprà modum vincentem: ne quis agonis ſublimitatem reſpiciens putaret non humanam, ſed peregrinã eſſe naturam, deſcribit naturam, vt propoſitionem mireris, quòd homo exiſtens, ſuprà hominem viuendo* Chryſoſt. *conuerſatus ſit.* Nè igitur Dij putarentur Prodei homines, nomine inſigniti Dei; in terra ex hominibus referuntur nati Iudæi.

5 Verùm etſi in dignitate Præcurſoris eos iudicemus æquales, neſcio quid excellentiæ nobis offert Scriptura in Eliæ dignitate. Primò, quòd cum Ioannes fuerit Præcurſor Chriſti paſsibilis in humilitate, Elias futurus ſit Præcurſor glorioſi Chriſti in maieſtate. Secundò, quòd cum Elias in nullius hominis ſpiritu venerit, & virtute: in Eliæ ſpiritu, & virtute Precurſor venerit Ioãnes: quaſi ab illo habens excellentiæ dignitatis eſſe participatum. Tertiò, *cùm Ioannes, filiorum Iſrael multos ad Dominum conuerſurus* dicatur, Lucæ cap.1. quia ex Origene, & D.Th. in Catena, *Domini opus eſt, vt omnes ad Deum Patrem conuertat, Ioannis, multos.* De Elia Marci c.9. & Matth.cap.17. dicitur. *Venturus eſt, & reſtituet omnia.* In quæ verba Auguſtinus, & S. Thomas Matth.cap.4. *Quia veniente Antichriſto, omnes ſeducẽtur: ſed mortuo Antichriſto omnes reſtituentur per prædicationem Eliæ.* Theophylact. Marci capit.9. *Elias reſtituet omnia; & non erit vltrà incredulus.* Doroth. in Synop.Proph. *Elias cunctos mortales ex Antichriſti ſeductione ad Chriſtum conuertet.* Ianſenius cap.17. Concord. *Dicitur Elias omnia reſtituturus, quomodò Chriſtus dicitur à Paulo inſtauraſſe omnia, quæ in cælis, & quæ in terris: nimirùm, quia homines inter ſe, & cum Angelis diſſidentes; inter ſe, & cum Angelis, & Deo pacificauit: ſic Elias, &c.* Quartò, nam cum ex D.Thoma in c.3. Matth. & ab ipſo Anſelmo citato, Luc. Auguſt. D.Thom. Theophil. Doroth. Ianſ.

Ioan-

Ioannes officio miniſterij inferior fuerit Apoſtolis: quia non fuit dignus, qui ad Euangelium portandum per Orbem mitteretur. Non quia fuit inferior meritis Apoſtolis, ſed quia ex ſuo miniſterio Ioãnes non fuit dignus Chriſti corrigiam calceamẽti ſoluere: id eſt, explicitè Incarnationis Chriſti, ſub expreſſis Perſonis, Sacramenta euulgare: quia antè Chriſtum prædicabat: Apoſtoli verò poſt, illa indicabant, vt edocti à Chriſto, qui Perſonas iam expreſſerat Trinitatis: Elias Chriſti præfulgentis in maieſtate, myſteria hæc dilucidè Prænuntius oſtentabit. Nõ vt lucerna ſicut Ioannes ardens, & lucens: ſed vt facula ardebit, vt conuertat cor Patris ad filium, ſicut expoſuit Auguſtinus, *Dei filij, ad æternum Patrem*. Myſteria Trinitatis, & Incarnationis prædicando, in Baptiſmo ſub expreſſis Perſonis Trinitatis, ſicut Apoſtoli; quod in ſuo aquæ Baptiſmo, non fuit promeritus exprimere Ioannes.

C A P V T II.

De geſtis, & paſſionibus ipſorum.

Ieſu chriſti Domini noſtri glorioſiſsimam Eccleſiam nunquàm non impij impugnarunt, & impugnant. In eius exordio calamitates omnes, cunctaq. mala, quæ mortalium miſeram diuexant vitam, Chriſtianis hoſtes infenſiſsimi inferebant: quibus infenſiſſimè infeſtabantur. Imperuia omnis ad ipſos humanitatis via, aduersùs omnes crudelitatis patebat: immanis enim ſæua malitia inuſitatas necis indagauit, quas patefecit vias. Implacabile iniquiſſimi aduersùs Chriſtianum nomen magis, magiſq. in dies rabie ſtimulante odium concipiebant. Sed ſæua omnis illa feritas fuit exordium, immanis crudelitatis, quæ in exitu conſummabitur: cum feris ferociores omniũ exoſi conſortium, & commercium Chriſtianorum, poſt ipſam necem magnopere vitare contendant, & nomen delere. Quæ omnia illi fortiter, & animosè ſuſtinebunt, ipſa effecti crudelitate robuſtiores.

ARTICVLVS I.

Cap. 11. Apocal. de Henoch exponitur, & Elia.

1 *Patres omnes cap. 11. Apocalyp. de Elia, & Henoch intelligunt Oraculum.*

2 *Præcurſorum ſecundi Chriſti Aduẽtus poteſtas miraculis doctrinam confirmandi.*

3 *Libri Prophetici non ſeruant acbolutiam: nequè Scriptura ſacra explicari poteſt contrà mentem Patrum.*

4 *Per excellentiam ſunt Elias, & Henoch teſtes Chriſti reſeruati.*

5 *Perſona Henoch veniet cum Elia, in ſpiritu tamen Moyſis, aut Hieremiæ.*

6 *Suauis reſonat in aure concentus cum os docet, quod vita exprimit Prædicantis.*

7 *Magna Prænuntiorum Chriſti futura poteſtas.*

In

IN 11. capite Apocal. complectitur Ioannes, quidquid à reditu Patrum Tranſlatorum ad nos, vſquè ad ipſorum aſſumptionem in Beatorum Sedes, de geſtis, & egregijs actis per ipſos, percontari valet. Etſi Alcazar in verba huius Capitis, Annot. 5. §. *Quanquã* exiſtimet: *verè decipi Doctores, qui opinantur, locum iſtum Apocalyp. eſſe præcipuum fundamentum, vt Eccleſia pro certo habeat: Henoch, & Eliam eſſe venturos ad prædicandum tẽpore Antichriſti. Quia locus omninò pugnat cum vero, & reali Aduentu illorum: eo quòd Moyſes potiùs dicatur ibi cum Elia venturus, in illis verbis. Et poteſtatem habent ſuper aquas conuertendi eas in ſanguinem, & percutere terram omni plaga: ſicut in illis. Hi habent poteſtatem claudendi cælum, nè pluat diebus Prophetiæ ipſorum. Significatur Elias. Et quia ex Apocalypſi, quæ eſt Theologia ſymbolica, non poteſt ſumi argumentum.* Verùm omnes Patres, & Doctores, in eius ſententia, ſunt decepti, qui his verbis Apocalyp. probant aſſertum: nec aliud firmiùs fundamentum inducunt, præter prædictum locum.

2 Et in illis verbis, ſecundùm eius intelligentiam, non potiùs Moyſes, quàm Aaron ſignificatur, qui eandem habuit poteſtatem miracula patrandi. Quarè ſicut non ſignificatur Aaron, ità nec Moyſes. Sed affirmatur: *duas perſonas habituras eſſe poteſtatẽ vniuerſalem ad miracula in cælo, & in terra patranda, in confirmationem Euangelicæ prædicationis.* Quia nõ dicitur in ſingulari: *Habet poteſtatem*: Sed in plurali de vtraque perſona: *Hi habent poteſtatem ſuper aquas conuertendi eas in ſanguinem: & poteſtatem habent claudendi cælum, nè pluat diebus Prophetiæ ipſorum.* Cum ergo neuter, Moyſes videlicèt, vel Elias, vtramque huiuſmodi in hoc mundo poteſtatem habuerit: Non perſonarum ſingularum poteſtas indicatur, qua pollebant: Sed poteſtatẽ plenariã vtriuſque, qua vtentur in confirmationem doctrinæ veræ, Ioannes deſignauit. Et quidem Apocalypſim, Theologiam non ſymbolicam, ſed Propheticam eſſe, probant Patres, & Doctores, qui ex illa argumẽto deſumpto veritates fidei, & Theologica ſynthagmata comprobarunt.

3 Quarè mentem Alcazar non probabo, intelligentem in ſenſu literali, *duos hoſce teſtes eſſe, magnã ſapientiam, ac ſanctitatem miniſtrorum Euangelij, ac Prædicatorum, qui primitiuæ Eccleſiæ tempore, Iudaico populo fidem Chriſti tradiderunt.* Volẽs Apocalypſim habere acholutiam, & interruptam ſeriem, quaſi ſit narratio hiſtorica. Quod alienum ſanè eſt à mente Patrum, libri contextu, & vſu Prophetarum. Quorũ Prophetiæ reſpiciunt diuerſos euentus, abſquè connexione ſæpè inter ſe, vel dependentia. Quin potiùs de vna re agentes, varios tranſitus, & egreſſus faciunt ad alia, ac diuerſa myſteria, & euẽtus contrarios, vt probat Ribera ſæpè in ſuis Commentarijs Minorum Prophetarũ. Et in ſua Apocalyp. oſtendit Ioannes, iuxtà intelligentiam Patrum; qui vſquè ad Ludouicum Alcazar acholutiã eiuſmodi non excogitarunt. Nequè

Digitized by Google

què intelligo quomodò verba capitis, veris perſonis non debeant aptari, ad mentem Patrum: contrà quam non licèt metaphoricos introducere ſenſus in Scriptura ſacra. Aliàs nullum haberemus præſidium contrà Hæreticos: poſſet enim dicere Arrius: Filiū eſſe vnum cum Patre, non natura, ſed ſola amicitia, & voluntate: & Origenes: Paradiſum Adæ, non terreſtrem, ſed myſticum prædicare. Contrà quos eſt communis Patrum conſenſus, de vnitate naturæ: & terreſtri Paradiſo reali. Quo placito ipſorum mens penitùs eneruatur. Quoties enim præsūptione arrepti audaciſsimi Hæretici, doctrinam Sanctorum Patrum ad exitialia capitis ſui cōmenta traducere attentarunt: toties eorum conatus eliſi ſunt, illuſtriori reddita eorumdem doctrina Patrum. Nec opponitur Hieronymus, aſſerens: *Apocalypſim aut ſpiritualiter eſſe intelligendā, aut fabulis acquieſcendū.* Eſt enim Hieronymi verborū ſenſus. Hunc librū agere de myſterijs ſpiritualibus fidei: non de fabuloſis, & chymericis figmentis, ſicut libri Poëtarum fabuloſi erant.

4 Ea propter hos duos Teſtes veras perſonas Henoch, & Eliæ intelligo cum communi ſententia Patrum. Quia hi duo ſunt per Antonomaſiam, omnium ſæculorum Chriſti Teſtes oculati; de quo vt tales teſtimonium perhibebūt, ad id tandiù reſeruati, qui illud effuſo cruore, proprio ſanguine conſignabunt. Quod exprimit ſubdens Ioannes. *Hi ſunt duæ oliuæ, & duo candelabra, in cōſpectu Domini terræ ſtantes.* Oliuam ſymbolum vitæ oblōgæ eſſe, propter ipſius firmitatem, lib. 16. cap. 44. Plinius tradit, qui ad ducentos annos eam viuere teſtificatur: & probat oleæ ramus viuentibus folijs poſt Cathacliſmum ſeruatus. Hi Teſtes immortalitatis duo ſunt tandiù candidati, in conſpectu Domini terræ ſtantes ſuperſtites reſeruati. Henoch *ambulans cum Deo: & Elias in conſpectu Domini ſtans*. Duo candelabra, qui vt priùs quaſi facula ardebāt, & vt ignis ardentes, curru igneo rapti in conſpectu Domini terræ ſtant, non extincti, ſed accenſi: non extinctam etenim, ſed accenſam lucernam ponimus ſuper candelabrum. *Plinius.*

5 Hæc ergo duo cādelabra in cōſpectu Domini terræ ſtantes duo viri ſunt iſti, in Paradiſum terreſtrem translati. Neque aliud putant Patres, qui cum Elia venturum Moyſem dicunt, aut Hieremiam. Solùm enim exiſtimant; in perſona Henoch venturum in ſpiritu Moyſem, aut Hieremiam: quemadmodùm Chriſtus dixit, veniſſe Eliam, qui venturus eſt: quia in perſona Ioannis, venit in ſpiritu, & virtute Elias, qui in propria perſona venturus eſt. Veniet cum Elia Moyſes, aut Hieremias: quia in horū ſpiritu, & virtute veniet, & Henoch in perſona. Qui ideò cū Elia viuit, quia vterque venturus eſt: cum reliqui vitam cum morte commutarint, ex hac vita translati. Vndè exceſſit ſanè Maldonatus in c. 17. Matth. aſſerens: tām apertè hic ſignificari perſonam Moyſis cum Elia venturam, vt nemo non ſolùm ſinè temeritate, ſed nec ſinè impudētia negare poſſit. Pudeat virum Catholicum ſanctos Patres, & venerabi-

rabiles Doctores S. Thomã Theologiæ ſacræ luminare maius, Ambroſium Doctorem clariſsimum, Aretam, Haymũ cum multis alijs, temerarios, & impudentes compellare.

6 *Dabo duobus teſtibus meis.* Non dixit, *dabo duos teſtes*; quia reſeruati in hoc munus, iam ſunt dati. Et his datis, *Dabo*. Quid? *& prophetabunt.* Verba mea in ore ipſorum, vt tanquàm mei legati, in meo nomine myſteria tradant. *Diebus mille ducentis ſexaginta.* Tribus annis cum dimidio, dēptis viginti duobus ſolaribus, quibus Antichriſtus vigebit. *Amicti ſaccis.* Vt decet prædicatores pœnitentiæ: in omnium huius vitæ rerum nuditate? *Vt dent gentibus pœnitentiã.* Sic primus venit Præcurſor prædicans baptiſmum pœnitentiæ, in tegumento Cameli. Ex vita etenim, & cōcionatoris voce ſuauis melodiæ reſonat in aure concentus: cũ os docet, quod vita exprimit prædicantis. Ideò non ſe ſed Ieſum Chriſtum prædicans Paulus, *ſemper mortificationem Ieſu in corpore ſuo circumfert, vt & vita Ieſu manifeſtetur in carne*, nec ſolùm voce, ſed vita canatur. Greg. Mag. Greg. Mag. *Prædicationis vox, quæ alios ad benè viuendum ſuſcitat, & ad benè agendum, & opera prædicantis ligat: nè extrà ſermonem actio trãſeat, nè voci vita contradicat.* Iſte eſt ſuauis, qui reſonat in aure cōcentus. Prædicat baptiſmum pœnitētiæ, quem manus explet in exercitio Ioannes: prædicat pœnitentiam voce, quam complet in opere: quod verbo aſſerit, demonſtrat exemplo. *Hinc eſt quòd Ioannes veſtitu, loco, totus pœnitentia formatus incedit: quia per pœnitentiam reuocat peccatores*, ait Chryſ. Chryſol. ſol. Serm. 167. Hæc dulcis Dominicæ vocis harmonia ſuauiter reſonat in concentu. Et hæc eſt *vox Domini ſuper aquas, quam Dominus Maieſtatis intonuit: vox Domini ſuper aquas multas.* Ibi enim erat vox, quò homines venire ſuadebat.

7 *Hi ſunt duæ oliuæ, & duo candelabra in conſpectu Domini terræ ſtantes.* Qui adhùc in terra, diuina virtute ſubſiſtunt, vt oleæ conſitæ in Paradiſo terreſtri, diù viuētes: vt ignis inextinguibilis gladij verſatilis in Paradiſo flammantes. Oliuæ in hominum mentibus confortandis: & candelabra in eiſdem illuminandis. Vt in Doctrina ab eis tradita, ſicut in oleo lumen, vera fides accenſa foueatur. Ea enim propter oliua, cuius pinguedo alendis lucernis eſt idonea, viros eiuſmodi ſtudio ſignificat cōſecratos. Oliuæ etiam, quia ex Pierio olea ſignum eſt fortitudinis, quòd à tempeſtate ſit immunis, & rodentibus vermibus, ac ſenectute. *Quin, & caudicibus ſectis (incredibile dictu) traditur e ſicco radix oleagina ligno*, vt cecinit Virgil. Georg. 2. & affirmat Plinius libro 17. capite 25. combuſtam vixiſſe oleam. Quibus & fortitudo ipſorum, virtus, ac mirabilis vita, quaſi in ſymbolo deſignatur. *Et ſi quis voluerit eos lædere, ſic oportet eum occidi.* Verbis ardentibus Hæreticos abſument, & improbos peccatores cōminuent. *Hi habent poteſtatē claudendi cælum, nè pluat diebus Prophetiæ ipſorum: & poteſtatem habent ſuper aquas conuertendi eas in ſanguinem, & percutere terram*

omni

omni plaga, quotieſcumquè voluerint. In confirmationem doctrinæ vterque poteſtate pollebit ad omnia genera miraculorum patranda, qualis in ſolo vno homine adeò vniuerſalis reperta non eſt. Quarè per hæc verba nullus anteriorum deſignatur, ſed ampliſsima facultas iſtorum Prænunciorum Chriſti ad miracula pro libito, ſed prudentiſsimè efficienda deſignatur. Si enim primis temporibus tales effectus ſæpè conſpecti fuerunt in diuinæ potentiæ proteſtationem: tantumdem conſpicientur in poſterioribus, cum hominum malitia ad ſummum erit multiplicata, & flagellis magis indigebunt vt conuertantur, quàm illecebris, mendaci ſpiritu decepti, ac præſumptione arrepti viri impuriſsimi, ſeipſos amantes.

ARTICVLVS II.

De morte, & cruciatibus ipſorum.

1 *Ex communi mortis lege morientur Patres Tranſlati.*

2 *Acerbiſsimo mortis genere decedent; & iacebunt inhumati.*

3 *Eximius bonor mortuorum, ſepulchrum, dedecus ſauum, ſepultura priuare.*

1 IN æternitatis, & tēporis confinio, immortalitatis candidati poſiti Henoch, & Elias, mortalitati rediturí obnoxij, abſquè ſtupendo miraculo referuntur reducti, qui mirabili igneo curru, ab omni interitu immunes in terreſtrem Paradiſum fuere deducti. Sed cur abſquè miraculo mortem obibunt, qui cum ingenti, in Paradiſum terreſtrem traducti viuunt? Quia corruptibili in natura, à mortis legibus hominem credere vindicatum, ſinè miraculo comprobante, mens non valet: quæ quotidiana interitus experiētia, certam mortis in homine conditionem ſibi ſuadet. Cum enim per naturam homines mortales, nobili immortalitatis per originalem iuſtitiā priuilegio inſigniti potirentur: in ſupplicium reatus, mortalitati obnoxij, iuxtà naturæ conditionē, deſtituti priuilegio, certò interitus caſui expoſiti remanſerunt. Per Iſaiam, ſibi continuò moriendum nunciatum eſt Ezechiæ. Iſaiæ capit. 5. *Iſaias.* *Diſpone domui tuæ, quia morieris, & non viues. Fleuit Ezechias fletu magno.* Certum ſinè cunctatione mortis deploranit euentum: Indulgentur vitæ quindecim ipſi anni. *Ecce ego adijciam ſuper dies tuos quindecim annos. Quod cùm Rex audiuiſſet. Quod erit ſignum, rogat, quia Dominus me ſanabit?* Continuò credit Iſaiæ mortem ſimpliciter proponenti: & vt ſibi viuendum credat, miracula depoſcebat. Quia vt quiſque ſibi perſuadeat, illico hominē moriturū, probatione non eget: ſed vt credat diutinè perſtiturum: nam ſinè miraculo non continget. Nobili priuilegio inſigniti, à mortis legibus vindicati per miraculum diutinè ſuperfuerunt: ſed ad nos redacti, mortalitati obnoxij, lege indiſpenſabili, vitam cum morte commutabunt Patres tranſlati. Ità D. Th. in cap. 11. Apocal. lect. 2. *Et verum eſt, quòd nondum eſt mortuus Henoch; ſed tamen quandoquè morietur: quia ſententia quam Dominus primis parentibus inſli-*

inflixit. Quacumque die comederis ex eo morte morieris: in omnes qui quocumque modo naſcuntur ex Adam, permeabit quæ, etiam in Chriſto fuit. Quis eſt homo, qui viuet, & nō videbit mortē? Mors autem duorum dilata eſt, ſcilicèt Henoch, & Eliæ: ſed duo iſti morientur. Iuſta equidem Regni cæleſtis, ac terreni partitio, ea lege à Conditore eſt diſtributa, vt quæ in ſuperiori mundo ſunt, fertilitate quidem careant, ſed & caducitate: quæ verò ſublunaris fœcūditatis ſcaturigo eſt, eadem ſit & mortalitatis: Vbi nimirùm Geneſis, ibi Exodus; nec alia conditio deſinendi, quàm naſcendi. Quæcunque in hoc mortali imperio concipi, naſci, adoleſcere, perfici; mox deindè iiſdem gradibus, imò ſæpè caſu, labi, corrumpi, interire, quis neſcit, niſi & ſui ignarus, & rerum omnium imperitus? Quis enim ſenuit vnquàm, exacta virili ætate, qui e corporis ergaſtulo ſolutus, in terram non eſt reuerſus, de qua ſumptus eſt? Omne, quod in tempore oritur, cum tempore occidit. Nec ad hoc credendum, miraculo indigemus.

2 In orbis exitu fore iſtos præclariſsimos viros martyrio decorandos, tenet Eccleſiæ traditio, ſenſusq. & opinio fidelium, cui & Patrum, atquè Theologorum calculus ſuffragatur: traditq. Ioannes in verbis citati capitis. *Cùm finierint teſtimonium ſuum, beſtia, quæ aſcēdet de abyſſo, faciet aduerſus eos bellum, & vincet illos, & occidet eos.* Tempore prædicationis eorū expleto, cùm perſoluerint munus debitum Præcurſorum: catholicam doctrinam ſeminauerint: veritates fidei explanauerint: effrænatos cohibuerint, & nimium ſibi perfidentes elatos in gyrum rationis duxerint: vitia repreſſerint: & falſitatis tenebras veræ ſapientiæ luce fugauerint: fallacesq. iniqui artes detexerint: *Beſtia, quæ aſcendit de abyſſo.* Antichriſtus, beſtia fera, ſæua, crudelis, ac truculenta, ferro igne, atquè cum carnificū turba, quaſi magnum aliquod prælium initurus, eos aggredietur, & irruet in ipſos. Aduerſus Chriſti athletas nulla humanitatis via, imperuia omnis, Peruerſus ingenio, peruerſus iudicio, & ſæuitia in innoxios, ſolerter exquiret cruciatus, quibus illos torqueat: & ſolerti cura ingenioſa malitia inuſitatas necis indagabit vias; & patefaciet exquiſitiſsimas: vt ſit immanior, & ferocior feris, ac atrocior modo, & more. Et malitia contumax aduerſus pios, impios ipſos armabit inermes. Sed clariſsima illa probitatis, & doctrinæ duo luminaria, tanquàm māſueti agni mitiſsimi, vltronei ad victimam procedent per mortales cāpos, per iter mortis, vitalia vocati ad paſcua peruenturi: quos non ſimplici, & cita morte, ſed per omnia pœnarum, & ſuppliciorum genera traductos, & excarnificatos trucidabit acerbiſsma bellua. Ità Ambroſius in Pſalm. 45. *Beſtia illa Antichriſtus ex abyſſo aſcēdit, vt aduerſus Eliā & Henoch, qui propter teſtimoniū Domini Ieſu terris ſunt redditi, præliaretur, vt legimus in Ioannis Apocalypſi.* Et in 1. ad Corinth. 4. *Neceſsitates, & preſſuras paſſuri ſunt, qui vltimo tempore futuri ſunt Apoſtoli: mitti enim habent antè Chriſtum ad præparandum*

po-

populum Dei, & muniendas omnes Eccleſias ad reſiſtendum Antichriſto. Quos, & perſequutiones pati, & occidi lectio Apocalypſis teſtatur. Vincet illos, & occidet eos. Omni ſuppliciorum genere excarnificatos abſumet. *Et corpora eorum iacebunt in plateis.* Per crudelitatem, & ignominiam raptanda erunt per vias publicas, & plateas ludibrijs puerorum expoſita: eorum ineſcati, & exagitati cruore, ipſa naturæ iura impij violabũt; cum iuſtiſsimos, ac pijſſimos non vita tantùm, ſed etiam materni ſinus vſura priuare, non verebuntur; ludibrio, & infamiæ cadauera exponentes: ac inhumata alitibus lancinanda, & vorãda proijcientes. Acerbiſsimum ſanè ſupplicij genus, ipſaq. nece grauius, ſepultura arceri: à qua nec hoſtes inter barbaros arcebantur. *Ciuitatis magnæ, quæ vocatur ſpiritualiter Sodoma, & Aegyptus; vbi & Dominus eorum crucifixus eſt.* Hieruſalem vrbs magna ſpiritualiter Sodoma, & Ægyptus. Quia tunc Regia exiſtens Antichriſti erit ampliſsima, & opulentiſsima, mundi Caput, Orbiſq. Regina, ſedes vaſtiſsimæ monarchiæ Satanæ: in quam, tanquàm in oceanum ſcelerum, & arcem impietatum, malorumq. omnium aſylum confluent innumeræ Antichriſti, & ſociorum eius abominationes, deteſtanda flagitia, & execranda ſacrilegia, impuritates horrendæ, atquè cuiuſuis generis infinita peccata: vt peior multò ſit futura, quàm Sodoma, & Ægyptus fuerint: vigente in ea ſumma apoſtaſia, & contrà Deum infinitis blaſphemijs: & infecta homicidio Præcurſorum Chriſti, ſicut anteà fuerat truculentæ Chriſti mortis macula Iudæorum deturpata. Erit ergo Hieroſolymorum illa in vrbe duorum præcipuorum tunc Chriſtiani nominis Ducum tàm ſæua laniena ab Antichriſto peragẽda, eo quòd illic primariam Regiam, & imperij ſedẽ eſt habiturus nefarius: vbi ipſo præſente, & imperante atrociores de Chriſtianis ſunt exercẽdæ quæſtiones, & clariora Sanctorum perficiẽda martyria. Sicut olim Romæ, quæ Caput erat Imperij, trucidati ſunt præſtãtiſsimi Chriſtianæ Religionis vertices Petrus, & Paulus, & infinita Chriſtianorum millia perempta.

3 *Et videbunt de tribubus, & populis, & linguis, & gentibus corpora eorum per tres dies, & dimidium: & corpora eorum non ſinent poni in monumentis.* Vita functis eximius honor, & decus ſepulchrum. *Hic eſt honos mortuorum*, aiebat Horat. Illiad. 16. lib. 11. Et Virg. 11. Eneid. *Interea ſocios, inhumataq. corpora terræ. Mandemus; qui ſolus honos Acheronte ſub imo eſt.* Supplicium vtiquè reputatum ſæuiſsimum, miſerrimum ſanè, ac ignominia infame, & contumelia funeſtum, ſi inhumatum cadauer maneret. Vt ſi prædonibus, perduelibus, ſacrilegis, ac huiuſmodi ſceleribus horribilibus implicitis hoc ſupplicium irrogaretur, vt ſepulchri priuarentur honore; quo à ſimilibus hæc pœna cæteros deterreret: ſeueritatem funeſtã humanitate Auguſtus mitigarit: noſcens mortuis tumulum debitum, & homini humum reſtituendam parentem; vt in eius gremio foueatur, ex cuius viſceribus fuit com-

compactum ; Perhorruere ſanè viui, nè ſimile ſpectaculum tetrū, & acerbum extincti præberent. Pudor inhibuit, non ipſa mors, ipſa crudeliùs, & infamiùs ſupplicium, carere ſepulchro. Qualis, ac quanta erit Martyribus iſtis irrogāda iniuria, huius ſupplicij fęda enormitas manifeſtè declarat; & pœnæ genus acerbiſsimū, nece moleſtiùs indicat, ſepultura arceri. Ad Antichriſtum ex omni natione in Hieruſalē confluet infinita propèmodum hominū colluuies. Cui erit iſtorum patentiſsima mors, vt Reſurrectio ſit clarior, & gloria notior. Sicut tot teſtibus fuit notus Lazari deceſſus, vt celebrior eſſet cadaueris Reſurrectio. *Et inhabitantes in terra gaudebunt ſuper illos: & munera mittent inuicem, & iucundabuntur*. Polybius narrat, Carthaginenſes victo, captoq. Attilio Romano Conſule, nullum lætitiæ genus prætermiſiſſe, ſiuè in agendis dijs gratijs, victimiſq. patrio ritu immolandis, ſeù in faciendis ludis, dandiſq. & accipiendis muneribus. Id præſtabūt peruicaces, Antichriſti aſſeclæ in ſignificationem exultationis propter mortem, & Sanctorum interitum. Miſsitabunt inuicem vltrò, citròq. genia: & forſan grati dæmonibus ſacrificia litabūt. *Quoniàm hi duo Prophetæ cruciauerunt eos, qui habitabant ſuper terram*. Obiurgando, & corripiendo, eos torquebant. Et itá illis extinctis, putabunt, ſe vitam iucundiſsimam in omni deliciarum genere tracucturos. Riſus ploſione, & vbique acclamatione plaudebunt, magno obſtrepentium tumultu, & petulanti murmure, poſt necem contendentes vitare cadauera, inhumata ſepultura priuabunt.

ARTICVLVS III.
De Reſurrectione, & Gloria ipſorum.

1 *Glorioſiſſima Tranſlatorum Reſurrectio*.
2 *Magnus Sanctorum in morte honos, dedecus impiorum*.
3 *Quæ tuba ſit futura Iudicij*.

1 ET *poſt tres dies, & dimidium, ſpiritus vitæ à Deo intrauit in eos: & ſteterunt ſuper pedes ſuos*. Conſpicuum, compertumq. reuera miraculum Reſurrectionis eorum, poſt tres dies, & dimidium, quibus ipſorū mors ſatis, ſuperq. cunctis hoſtibus ſit explorata, reſurgent viui, integri, & incorrupti: & qui iacebant, ſtabunt proprijs pedibus conſiſtentes. *Breui ſomno dormientes, impetrabunt, quod magno labore acquiſierunt*, vt Epiſtol.60. de ſancto Acholio Ambroſius aiebat. *Ambr.* *Quis eſt iſte, qui intrà auidos rictus aſſumi poteſt, conſummi non poteſt? Cibus eſt, corruptio non eſt. Traditur perditionis profūdo, & ſeruatur ipſius mortis beneficio*. Serm. 1. de Reſurrect. Chriſti, in eius morte mirabatur Maximus: & nos in iſta. *Max.* *Et timor magnus cecidit ſuper eos, qui viderunt eos*: Quia iuſtiſsimam mortis ſceleris ſpectabunt vltionem, ab vltionum Domino ſuſtinendam. *Videntes turbabuntur timore horribili, & mirabuntur in ſubitatione inſperatæ ſalutis: dicentes intrà ſe, pœnitentiam agentes. Hi ſunt, quos habui-*

habuimus aliquando in deriſum, & in ſimilitudinẽ improperij. Nos inſenſati vitam illorum æſtimabamus inſaniam, & finem illorum ſinè honore. Ecce quomodò computati ſunt inter filios Dei, & inter ſanctos ſors illorum eſt. Sap. cap. 3.

Sapient.

3 *Et audierunt vocem magnam de cælo dicentem eis: aſcendite huc: & aſcenderunt in cælum in nube: & viderunt illos inimici eorum.* Vt abſentibus, & præſentibus, cæcis, & ſurdis ſit nota gloria, præmiumq. condignum ipſorum, altiſsima intonante voce, & viſẽdo ſpectaculo omnibus pateat. Ob apparẽs iudicium veritatis rerum illarum, quas ipſi prædicauerant: & ob maiorem demonſtrationem falſitatis execrabilis deceptoris: & propter oſtenſionem meritorum Sanctorum ipſorum, veluti in aurea lectica, & triumphali curru nubis lucidæ, aduerſarijs ſtupentibus euolabũt ad ſydera. O quanta Sanctorum eſt gloria poſt deceſſum! quantumque dedecus impiorum! Mortuus pauper iuſtus Lazarus ab Angelis in Abrahæ portatur ſinum: Diues ſepultus eſt in inferno. Nullo comitatu ille, in glorius miſer deſcendit ad ima: ille magna Dei ſeruorum ſtipatus caterua ſubleuatur ad ſydera. *Mors pauperis totam vitam diuitis vicit: & elatio ſola pauperis totam diuitis pompam tranſcendit, & gloriam*, vt notauit Chryſol. Ser. de Diuite. Summa gloria iuſti: iſte in nube euehitur ad ſydera: cum tyrannus Pſeudochriſtus ille perditus abijt in infima. Sap. cap. 3. *Accipient iuſti Regnum decoris, & diadema ſpeciei de manu Domini. Et accipiet armaturam zelus illius: & armabit creaturã ad vltionem inimicorum. Et pugnabit cum illo Orbis terrarum contrà inſenſatos. Et in illa hora factus eſt terræmotus magnus; & decima pars ciuitatis cecidit: & occiſa ſunt in terræmotu nomina hominum ſeptem millia; & reliqui in timorem ſunt miſſi: & dederunt gloriam Deo cæli.* Abſentia tantorum virorum mundus corruet, qui veluti innitebatur in ipſis. Homines ſuperſtites, extincto poſt viginti dies Antichriſto, timore perculſi in agnitionem veri Dei reducentur, & ipſius legibus ſubdentur: quoad extrema die cunctorum agãtur cauſæ meritorum: mortuis reuocatis ad vitam, ex clangore tubæ.

Chryſol.

Sapient.

3 Quàm bellè Chryſologus ag- greſſus prouinciam, qua modò defungor, Serm. 103. iſta deſcripſit. *Sed hoc Gentes mirentur, Iudæi ſtupeant, mundus paueſcat; nos autem, qui omnes à ſæculis mortuos ad vnam vocem Chriſti ſepulchris excitandos credimus, cur miramur? Exurgent, inquit Iſaias cap. 20. mortui, & reſurgent, qui in monumentis ſunt. Et Dominus Ioan cap. 5. Veniet hora, quando mortui audient vocem filij Dei: & qui audierint viuent. Ad hæc Apoſt. 1. Corinth. c. 15. In momento, in ictu oculi, in nouiſſima tuba: Canet enim tuba, & mortui reſurgent incorrupti. Quæ eſt iſta tuba, quæ inferis infert bellũ? Sepulchri reſoluit moles, intonat mortuis vitã, reſurgentibus in lucẽ perpetem dat triũphum? Quæ eſt? Illa quam ſuperiùs Dominus dixit: mortui audient vocem filij Dei. Tuba, non qua arctato ſpi-*

Chryſol.

ritu per coneauum cornu ligni, vel aëris triſtem bellantibus dat mugitum: ſed quæ de corde Patris, ore filijs vitalem ſimul & inferis, & ſuperis dat clamorem. Et in nouiſsima tuba. Tuba quæ in principio mundum vocauit ex nihilo ipſa in nouiſſimo mundum vocabit ex perdito: & quæ initio hominem ſuſcitauit ex limo, ipſa in fine hominem reſuſcitabit ex puluere. Homo ſi tibi omnia ſua ex morte reuiuiſcunt, cur tu Deo tua non reuiuiſcas ex morte? Aut te in ſolo Dei creatura deperit propter quam ſubſiſtit, agitur, mutatur, innouatur tota quotidiè creatura? Etſi hoc Dei vox, tuba Chriſti per dies, per menſes, per tempora, per annos vocat, reuocat, reducit, præcipit, eſſe facit, non eſſe, dat morti, vitæ reddit, quarè quod in omnibus ſemper facit, ſemel facere non poſsit in nobis? Aut in nobis ſolis virtus diuina laceſcit propter quos ſolos totum quod prædiximus Dei eſt operata Maieſtas.

Victa erit torquentium, & iubentium efferata feritas. Triumphabunt Sancti, quos lædi nefariũ erit flagitium, nè dum occidi. Viuent hi, quos perimere ardentiſſimè concupiſcent tyranni. Sceleſti tenebras, horrores, carceres, & ignes, & cruciatus patientur ſempiternos. Gaudium, lucemq. Domini ſui poſſidebunt illi, quos inſanos, & fatuos, & vitam ſinè honore aſſeuerabunt inſani: & quos quaſi rabie efferati hoſtes velut publicos perduelles, proditores, vtriuſque maieſtatis reos exhorreſcent: & quos verè inſontes ſontici inſenſati, innocentes, rabie, rabidoq. impetu infeſtabunt: ac auidis inhiabunt faucibus, eorum ſanguine exſaturari: inebriabuntur illi ab vbertate Domus Dei, quos torrente voluptatis ſuæ Dominus ipſe potabit; quoniam apud ipſum eſt fons vitæ, & in lumine eius videbũt lumẽ in illis celſiſſimis regionibus gaudio, & alacritate refertiſsimis, omnibus malis expertibus, nulla temporis iniuria, nec vetuſtate conſumendis.

TERTII LIBRI FINIS.

SYN-

SYNTAGMA

Librorum, Capitum, & Verſiculorum ſacræ Scripturæ.

VETVS TESTAMENTVM.

Geneſis.

1. 22. *CReſcite, & multiplicamini, Lib. 1. Tit. 2. Cap. 1. Art. 5.* pag. 46
2. 15. *Tulit ergo Dominus Deus hominem, & poſuit eum in Paradiſo, l. 3. t. 1. c. 1. a. 1.* 357
18. *Non eſt bonum hominem eſſe ſolum, l. 1. t. 2. c. 1. a. 5.* pag. 46
4. 26. *Iſte cœpit inuocare nomen Domini, l. 2. t. 1. c. 1. a. 1* 128
5. 18. *Vixitq. Iared centum ſexaginta duobus annis, & genuit Henoch, l. 3. t. 1. c. 1. a. 1.* 353
28. *Et facti ſunt omnes dies Henoch trecenti ſexaginta quinque anni. Ambulauitq. cum Deo, & non apparuit, quia tulit eũ Deus, l. 3. t. 1. c. 1. a. 1.* 355
6. 13. *Diſperdam eos cum terra, l. 3. t. 1 c. 1. a. 2.* 361
7. 20. *Quindecim cubitis altior fuit aqua ſuper montes, quos operuerat, l. 3. t. 1. c. 1. a. 2.* 361
17. 1. *Ambula coram me, & eſto perfectus, l. 3. t. 1. c. 1. a. 1.* 353

Exodi.

4. 20. *Tulit ergo Moyſes vxorem ſuam, & filios, & impoſuit ſuper aſinum, reuerſusq. eſt in Aegyptum, l. 3. t. 1. c. 2. a. 1.* 367
18. 12. *Obtulit ergo Iethro cognatus Moyſi holocauſta, & hoſtias Deo, l. 2. t. 1. c. 1. a. 1.* 130
23. 26. *Non erit infœcũda, nec ſterilis in terra tua, l. 2 t. 1. c. 2. a. 6.* 158
33. 20. *Non enim videbit me homo, & viuet, l. 3. t. 2. c. 1. a. 1.* 386
38. 8. *Mulierum, quæ excubabant in oſtio tabernaculi, l. 2. t. 2. c. 3. a. 1.* 246

Leuitici.

5. 10. *Adolebit in holocauſtum, vt fieri ſolet: rogabitq. pro eo Sacerdos, l. 3. t. 1. c. 2. a. 2.* 374
19. 28. *Non incidetis carnem veſtram, l. 2. t. 1. c. 2. a. 5.* 149
27. 2. *Homo, qui votum fecerit, & ſpoponderit Deo animam ſuã, &c. l. 2. t. 1. c. 2. a. 6.* 159

Numerorum.

6. 2. *Vir, ſiuè mulier cum fecerit votum, & ſe voluerint Domino conſecrare, à vino, & omni, quod inebriare poteſt, abſtinebunt, l. 2. t. 2. c. 1. a. 1.* 201
30. 4. *Mulier ſi quippiam vouerit, & ſe conſtrinxerit iuramento, quæ eſt in domo patris ſui, & in ætate adhùc puellari, &c. l. 2. t. 2. c. 3. a. 1.* 249

Deuteronomij.

4. 2. *Non addetis ad verbum, quod loquor, nequè auferetis ex eo, l. 2. t. 1. c. 2. a. 6.* 159
6. 5. *Diliges Dominum Deum tuum*

ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota fortitudine tua, l.1, t.2. c.1. a.4. pag. 39

7. 14. *Benedictus eris inter omnes populos. Non erit apud te ſterilis utriuſque ſexus, tàm in hominibus, quàm in gregibus tuis, l. 2. t. 1. c. 2. a. 6. pag.* 158

15. 4. *Et omninò indigens, & mendicus non erit inter vos. ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in terra, &c. l.2.t.1.c.2. a 6. pag.* 159

17. 9. *Veniesq. ad Sacerdotem Leuitici generis, & ad Iudicem, qui fuerit illo tēpore, quæresq. ab eis, qui iudicabunt tibi iudicij veritatem, l.1.t.2.c.1. a.5. pag.* 50

23.22. *Si nolueris polliceri, abſque peccato eris, l. 1. t. 2. c.2. a.2. pag.* 56

30.11. *Mandatum hoc, quod ego præcipio tibi hodie, non ſupra te eſt, &c. l. 1. t. 2. c. 1. a. 4. pag.* 44

34.10. *Et non ſurrexit vltrà Propheta in Iſrael, ſicut Moyſes, quem noſſet Dominus facie ad faciem, in omnibus ſignis, atquè portentis, &c. l.3. t.2. c.2.a.3. pag.* 410

Iudicum.

9. 14. *Dixeruntquè omnia ligna ad rhamnum, veni, & impera nobis. Quæ reſpondit eis: Si verè me Regem conſtituiſtis, venite, & ſub umbra mea requieſcite: Si non vultis, egrediatur ignis de rhamno, & deuoret cedros Libani, l.1. t.2.c.1.a.4.* 44

11.31. *Quicumque fuerit egreſſus de foribus domus meæ, mihiq. occurrerit reuertenti cum pace à filijs Ammon, eum holocauſtum offeram Domino, l.2.t.2. c.3.a.1.* 248

13. 4. *Caue ergo nè bibas vinum, ac ſiceram, nec immundum quidquam comedas: quia concipies, & paries filium, cuius non tanget caput nouacula: erit enim Nazaræus Dei ab infantia ſua, & ex matris utero, l.3.t.1.c.1 a.1.* 353

16.17. *Ferrum numquam aſcendit ſuper caput meum, quia Nazaræus, &c. l. 2.t. 1. c. 2. a.1. pag.* 140

1. Regum.

7. 16. *Samuel ibat per ſingulos annos circuiens Bethel, & Galgala, & Maſphath, & iudicabat Iſraelem in ſupradictis locis, &c. l.2.t.1.c.1.a.2.* 133

10. 5. *Obuium habebis gregem Prophetarum deſcendentium de excelſo, &c. l. 1.t.2.c.2. a. 1. pag.* 15

2. Regum.

14. 7. *Quærunt extinguere ſcintillam meam, quæ relicta eſt, vt non ſuperſit viro meo nomen, l. 2. t.1.c.3.a.3.* 196

3. Regum.

9. 4. *Si ambulaueris coram me, ſicut ambulauit pater tuus in ſimplicitate cordis, & in æquitate: & feceris omnia, quæ præcepi tibi, l. 3. t. 1. c. 1. a.1. pag.* 353

17. 1. *Viuit*

17. 1. *Viuit Dominus Deus Iſrael, in cuius conſpectu ſto, l.2.t.1.c.3. a.3.* 195

13. *Recede hinc, & vade contrà Orientem, & abſcondere in torrente Carith, &c. l.2.t.1.c.2. a.1.* 136

18. 4. *Nam cum interficeret Iezabel Prophetas Domini, tulit ille centum Prophetas, & abſcondit eos, &c. l. 2. t. 1. c. 1. a. 2. pag.* 133

13. *Nunquid non indicatum eſt tibi Domino meo quid fecerim cum interficeret Iezabel Prophetas Domini? &c. l.2.t.1.c.3. a.1.* 383

22. *Ego remanſi Propheta Domini ſolus, l. 2. t. 1. c. 3. a. 1. pag.* 183

19. 10. *Derelictus ſum ego ſolus, l.2.t.1.c.3.a.2.pag.133. & l.2.t.1. c.3. a. 1.* 183

4. Regum.

2. 11. *Ecce currus igneus, & equi ignei diuiſerunt vtrumque, & aſcendit Elias per turbinem in cælum, l.3.t.1. c.2. a.4. pag.* 383

15. *Videntes filij Prophetarum, qui erant in Iericho è contrà, dixerunt: requieuit ſpiritus Eliæ ſuper Eliſæum, &c. l. 2. t.2.c.1.a.2.* 208

23. *Aſcende calue. In Proœmio, pag.* 2

4. 38. *Filij Prophetarum habitabant coram eo. Dixitquè vni de pueris ſuis: pone ollam grandem, & coque pulmentum filijs Prophetarum. Et egreſſus eſt vnus in agrum, vt colligeret herbas agreſtes, &c. l.2. t.2.c.2.a.3.* 228

17.27. *Ducite illuc vnum de Sacerdotibus, quos inde captiuos adduxiſtis, & vadat, & habitet cum eis, &c. l.3.t.1.c.2.a.2. pag.* 375

1. Paralipomenon.

2. 55. *Cognationes quoque Scribarũ canentes, atque reſonantes, & in tabernaculis commorantes. Hi ſunt Cinai, qui venerunt de calore patris domus Rechab, l. 2. t. 1. c. 1. a. 1. pag. 130. & l. 3. t.1. c. 1. a. 1. pag.* 353

25. 1. *Dauid & magiſtratus exercitus ſegregauerunt in miniſterium filios Aſaph, &c. l.1.t.1. c.2.a.1.* 14

2. Paralipomenon.

11.13. *Sacerdotes, & Leuitæ, qui erant in vniuerſo Iſrael venerunt ad eum de cunctis ſedibus ſuis, relinquentes ſuburbana, & poſſeſſiones ſuas, &c. l.2.t.1.c.2.a.2.* 375

Pſalmi.

1.1.2.3.4. *Beatus vir, qui non abijt in conſilio impiorum, & in via peccatorum non ſtetit, & in cathedra peſtilentiæ non ſedit. Sed in lege Domini voluntas eius, & in lege eius meditabitur die, ac nocte. Et erit tamquàm lignũ, quod plantatum eſt ſecus decurſus aquarum, quod fructum ſuum dabit in tempore ſuo. Et folium eius non defluet, & omnia quæcumque faciet, proſperabũtur,*

tur, *l.3. t.1.c.1. a.1. pag.* 358. *& l.3.t.2.c.2.a.1.* 397
26. 9. *Ne declines in ira à ſeruo tuo, l.3.t.1.c.2.a.3.* 378
34.13. *Humiliabam in ieiunio animã meam, & oratio mea in ſinu meo conuertetur, l. 3. t.1. c. 2. a.4.* 383
44.t.p. *Proijs, qui commutabuntur, l.2.t.3.c.2.a.3.* 347
10. *Aſtitit Regina à dextris tuis in veſtitu deaurato, circundata varietate, l.1.t.3.c.2.a.1.* 116 *& l.2.t.3.c.2.a.3.* 343
67. 7. *Deus, qui inhabitare facit vnius moris in domo, l.1.t.1.c.1. a.1.* 8
70.t.p. *Filiorum Ionadab, & priorum captiuorum, l. 2. t. 1. c.3. a. 4. pag.* 196
79.10. *Plantaſti radices eius, & impleuit terram, &c. l.2.t.1.c.2. a.2.* 142
83. 6. *Aſcenſiones in corde ſuo diſpoſuit, &c. l.3.t.2.c.2.a.1.* 396
104.4. *Quærite Dominum, & confirmamini, quærite faciem eius ſemper, l.1.t.2.c.5.a.2.* 94
15. *Nolite tangere Chriſtos meos, & in Prophetis meis nolite malignari, l. 2. t. 1. c. 3. a. 1. pag.* 185
108.17. *Perſequutus eſt hominem inopem, & mendicum, l.1.t.3.c.1. a.3.* 109
110.8. *Fidelia omnia mandata eius, confirmata in ſæculum ſæculi, facta in veritate, & æquitate, l.1.t.2.c.4.a.2.* 77
118.30. *Viam veritatis elegi, l.1.t.3. c.2.a.2.* 121
126.4. *Filij excuſſorum, l.1. t.1. c. 2. a.3.* 19
127.3. *Filij tui ſicut nouella oliuarũ in circuitu menſæ tuæ, l.3. t.1. c.2.a.3.* 381
128.1. *Sæpe expugnauerunt me à iuuentute mea, in Prooemio.* 1
131.15. *Viduam eius benedicens benedicam, pauperes eius ſaturabo panibus, l.3.t.1.c.2.a.3.* 381
132.1. *Ecce quàm bonum, & quam iucundum habitare fratres in vnum, ſicut vnguentum in capite, quod deſcendit in barbam barbam Aaron, l.2.t. 2. c.4.a.5.* 296

Prouerbiorum.

20.25. *Ruina eſt homini vota retractare, l.1.t.2.c.2.a.2.* 59

Eccleſiaſtes.

9. 4. *Nemo eſt, qui ſemper viuat, & qui huius rei habeat fiduciã: viuentes enim ſciũt ſe eſſe morituros; mortui verò nihil nouerunt amplius, nec habebunt vltrà mercedem. Quodcumque poteſt facere manus tua inſtanter operare, &c. l.3.t.2.c.2.a.1. pag.* 397
11. 3. *Si ceciderit lignum ad Auſtrũ, aut ad Aquilonem, in quocumque loco ceciderit ibi erit, l. 3. t.2.c.2.a.1.* 397
4. *Qui obſeruat ventum non ſeminat, & qui conſiderat nubes, numquam metet, l.1.t.2. c.2.a.2.* 57

Canticorum.

1. 6. *Indica mihi vbi paſcas, vbi cubes in meridie, nè vagari incipiam, l.3.t.1.c.2.a.3.* 378
8. *Equitatui meo in curribus Pharaonis aſſimilaui te amica mea, l.3.t.1.c.2.a.3.* 382
4. 1. *Capilli tui ſicut greges caprarum,*

rum, quæ aſcenderunt de monte Galaad, l.1.t.1.c.2.a.3. 19. *& l.2.t.1.c.2.a.2.* 140
4. *Sicut turris Dauid collum tuum, quæ ædificata eſt cum Propugnaculis, &c. l.3.t.1.c.2.a.3.* 382
5. 15. *Quo abÿt dilectus tuus ò pulcherrima mulierũ? l.1.t.3.c.2.a.2.* 120
6. 9. *Terribilis vt caſtrorum acies ordinata, l.3 t.1.c.2.a.3.* 382
7. 5. *Caput tuum vt Carmelus, & coma capitis tui ſicut purpura Regis vincta canalibus, l.2.t.1.c.2.a.2.pag.*140. *& l.2.t.3.c.2.a.2.* 340

Sapientiæ.

3. 14. *Felix ſpado, qui non operatus eſt per manus ſuas iniquitatẽ, nec cogitauit aduerſus Deum nequiſſima: dabitur enim illi fidei donum electum, & ſors in Templo Dei acceptiſſima, l.2.t.1.c.2.a.5.* 150
4. 10. *Placens Deo factus eſt dilectus, & viuens inter peccatores trãſlatus eſt: raptus eſt, nè malitia mutaret intellectum eius, l.3.t.1.c.1.a.1.pag.*355. *& l.3.t.1.c.1.a.2.* 359

Eccleſiaſtici.

11.28. *Facilè eſt coram Deo in die obitus retribuere vnicuique iuxtà vias ſuas: & in fine horum denudatio operum illius, l.3.t.2.c.2.a.1.* 397
18.19. *Ante iudicium para iuſtitiam tibi: & nè verearis vſquè ad mortem iuſtificari: quoniam merces Dei manet in æternum, l.3.t.2.c.2.a.1.* 397
39. 1. *Sapientiam omnium antiquorum exquiret Sapiens: narrationem virorum nominatorum conſeruabit, l.3.t.1.c.1.a.2.* 362
44.16. *Henoch placuit Deo, & tranſlatus eſt in Paradiſum, vt det gentibus pœnitentiam, l.3.t.1.c.1.a.1. pag.*355. *& l.3.t.1.c.1.a.2. pag.*360. *& l.3.t.3.c.1.a.1. pag.* 420
48. 1. *Surrexit Elias Propheta quaſi ignis, &c. l.1.t.1.c.2.a.1.p.*14. *& l.1.t.2.c.4.a.2. pag.*77. *& l.2.t.1.c.2.a.1. pag.*138. *& l.2.t.1.c.2.a.8. pag.*166. *& l.2.t.1.c.2.a.8. pag.*168. *& l.2.t.1.c.3.a.2. pag.*189. *& l.3.t.1.c.2.a.1. pag.*370. *& l.3.t.2.c.1.a.2.* 392
49.17. *Ioſeph, qui natus eſt homo Princeps fratrum, l.3.t.1.c.2.a.1. pag.* 370

Iſaiæ.

4. 17. *Si abluerit Dominus ſordes filiarum Sion in ſpiritu ardoris, l.3.t.1.c.2.a.1.* 369
14.14. *Similis ero Altiſſimo, l.1.t.2.c.5.a.2.* 94
19.21. *Vota vouebunt Domino, & ſoluent, l.1.t.2.c.2.a.2.* 56
20. 2. *Solue ſaccum de lumbis tuis, l.2.t.1.c.3.a.2.* 189
30.21. *Erunt oculi tui videntes Præceptorem tuum, & aures tuæ audient verbum poſt tergum monentis: hæc eſt via, ambulate in ea, l.2.t.1.c.2.a.9.* 175
27. *Lingua eius quaſi ignis deuorans, ſpiritus eius velut torrens inundans, l.3.t.1.c.2.a.1. pag.* 371
32.13. *Super humum populi mei ſpinæ, & vepres aſcendent, &c. l.2.t.1.c.3.a.4.* 197
35. 2. *Lætabitur deſerta & inuia,*

& exultabit ſolitudo & laudãt:
gloria Libani data eſt ei, decor
Carmeli, & Sarõ, l.2.t.2.c.2.a.3.
p.117. & l.2.t.3.c.2.a.2. 340

40. 9. *Super montem excelſum aſcende tu, qui euangelizas Sion, l.2.t.2.c.2.a.2.* 216

54.11. *Paupercula tempeſtate conuulſa abſquè vlla conſolatione. Ecce ego ſternam per ordinem lapides tuos, &c. l.2. t.2. c.2. a.3.* 218

46. 4. *Hæc dicit Dominus Eunuchis, qui cuſtodierint Sabbata mea, & elegerint, quæ ego volui, dabo eis in domo mea, & in muris meis locum, & nomen melius à filijs, & filiabus, l.2.t.1.c.2. a.5.pag.148. & l.2,t.1.c.3.a.3. pag.195. & l.2.t.2.c.4.a.5.* 298

61. 1. *Spiritus Domini ſuper me, eo quòd vnxerit me, ad anunciandum manſuetis miſſit me, l.2. t.1.c.3.a.1.* 185

65.22. *Secundùm dies ligni erunt dies populi mei: opera manuum eorum inueterabũt electi mei, nõ laborabunt fruſtrà, nequè generabunt in conturbatione, quia ſemen benedictorum Domini eſt, l.3.t.2.c.2.a.4.* 400

66. 7. *Antequam parturiret, peperit, l.2.t.3.c.2.a.3.* 344

15. *Ecce Dominus in igne veniet, l.3.t.2,c.1.a.2.* 391

Ieremiæ.

5. 8. *Equi amatores, & emiſſarij facti ſunt, l.1.t.2.c.5.a.2.* 95

8. 22. *Nunquid reſina non eſt in Galaad? aut medicus non eſt ibi? l.2.t.1.c.2.a.2.* 142

13. 1. *Poſſide tibi lumbare lineum, l.2.t.1.c.3.a.2.* 189

35.18. *Pro eo quod obediſtis præcepto Ionadab patris veſtri, &c. l.2. t.1.c.1.a.1. p.131. & l.2.t.1.c.2. a.5.p.153. & l.2.t.1.c.3.a.3.* 195

Oſee.

9. 7. *Scitote Iſrael ſtultum Prophetam, inſanum virum ſpiritualem. In Proœmio* 2

Ioelis.

2. 28. *Effundam ſpiritum meum ſuper omnem carnem, & prophetabunt filij veſtri, & filiæ veſtræ, &c. l.2.t.2.c.2.a.7.* 241

Michææ.

2. 13. *Aſcendit pandens iter ante eos, l.3.t.1.c.2.a.4.* 385

7. 13. *Terra erit in deſolationem propter habitatores ſuos, l.2.t.1. c.3.a.4.* 198

Zachariæ.

13. 4. *Nec operientur Propheta pallio ſaccino, l.2.t.1.c.3.a.2.* 189

14 20. *Et erit quod ſuper frænum equi eſt ſanctum Domino, l. 1.t. 2. c.5.a.2.* 95

Malachiæ.

2. 7. *Labia Sacerdotis cuſtdient ſcientiam, & legem requirent ex ore eius, l.2.t.2.c.2.a.5.* 232

4. 5. *Ecce ego mittam vobis Eliam Prophetam antequã veniat dies Domini magnus, & horribilis, & conuertet cor patrum ad filios, &c. l.3.t.2.c.1.a.2.p.391. & l.3.t.3.c.1.a.1.* 416

1. Machabæorum.

2. 26. *Mathathias zelatus eſt legem*

ſicut

ſicut fecit Phinees Zamri filio Salomi, &c. l.3.t.1.c.3.a.3. 193
12.54. Non habent adiuuantem, nunc ergo expugnemus illos, & tollamus de hominibus memoriã eorum. In Proœmio. 1

2.Machabæorum.

3. 19. Virgines, quæ concluſæ erant, procurrebant ad Oniam, l.2. t.2.c.3.a.1. 247

NOVVM TESTAMENTVM.

Matthæi.

3. 4. Eſca eius erat locuſta, & mel ſilueſtre, l.2.t.2.c.1.a.1. 201.
5. Tũc exibat ad eũ Ieroſolyma, & omnis Iudæa, & omnis regio circà Iordanẽ, l.2.t.2.c.1.a.2. 207
11. Ipſe baptizabit vos in Spiritu ſãcto, & igne, l.3.t.1.c.2.a.1. 369
5. 48. Eſtote perfecti ſicut & pater veſter perfectus eſt, l.1.t.2.c.5. a.2. 93
6. 19. Nolite theſaurizare vobis theſauros in terra. Si oculus tuus fuerit nequã totum corpus tuũ tenebroſũ erit, l.1.t.2.c.1.a.3. 38
9. 14. Acceſſerunt ad eum diſcipuli Ioannis dicentes: Quare nos, & Phariſæi ieiunamus frequenter, diſcipuli autẽ tui non ieiunant? l.2.t.2.c.1.a.2. 208
10. 9. Nolite poſſidere aurũ, neque argentũ, &c. l.1.t.2.c.4.a.2. 78
11. 8. Ecce qui mollibus veſtiuntur, in domibus regum ſunt, l.2.t.2. c.1.a.1. 206
18. Venit Ioãnes neque manducãs neque bibẽs, l.2.t.2.c.1.a.1. 201
16.24. Qui vult poſt me venire, abneget ſemetipſum, & tollat crucem ſuam, & ſequatur me, l.3.t.1.c.2.a.1. 368
17.11. Elias venturus eſt, & reſtituet omnia, l.3.t.3.c.1.a.2. 424
18.18. Data eſt mihi omnis poteſtas in cælo, & in terra: euntes ergo docete omnes gentes, l.3.t.3.c.1. a.1. 417
19.12. Non omnes capiunt verbum iſtud, ſed quibus datum eſt, l.2.t.1.c.2.a.5. 149
12. Sunt Eunuchi, qui ſeipſos caſtrauerunt propter Regnum cælorum, l.1.t.2.c.2.a.2. p. 56 & l.1.t.2.c.4.a.2. 78
21. Si vis perfectus eſſe, vade, vende omnia, quæ habes, & da pauperibus, & habebis theſaurum in cælo, & veni ſequere me, l.3.t.2.c.1.a.3. p.31. & l.1.t.2. c.5.a.2. 91
23. 2. Super Cathedram Moyſi ſederunt Scribæ, & Phariſæi. Omnia, quæcumque dixerint vobis ſeruate, & facite: ſecundum opera verò eorum nolite facere: dicunt enim, & non faciunt, l.1.t.2.c.1.a.5. 50

Marci.

9. 11. Cum venerit Elias reſtituet omnia, l.3.t.3.c.1.a.2. 424
12.15. Qui non nubent, neque nubentur, erunt ſicut Angeli Dei in cælo, l.2.t.2.c.1.a.1. 204

Lucæ.

1.15. Vinum, & ſiceram non bibet, l.2.t.2.c.1.a.1. 202
15. Et Spiritu ſancto replebitur adhùc ex vtero matris ſuæ, l.3. t.1.c.2.a.1. 370
17. Præcedet in ſpiritu, & virtute Eliæ, l.2.t.1.c.2.a.4. pag.146. & l.2.t.2.c.1.a.1. 202

&

& l.3.t.1.c.2.a.1. 370

80. *Puer autem creſcebat, & confortabatur ſpiritu, & erat in deſertis vſquè ad diem oſtenſionis ſuæ ad Iſrael, l.2.t.2.c.1. a.1.* 200

2. 36. *Et erat Anna Propbetiſſa, quæ non diſcedebat de templo ieiunijs, & obſecrationibus ſeruiēs nocte, ac die, l.2.t.2.c.3.a.1. pag.* 247

3. 11. *Qui habet duas tunicas det non habenti, l.2.t.2.c.1.a.2.* 207

5. 33. *Quare Diſcipuli Ioannis ieiunant frequenter, & obſecrationes faciunt? l.2.t.2.c.1.a.1.* 204

6. 12. *Exijt Ieſus in montem orare, & erat pernoctans in oratione Dei, l.1.t.3.c.1.a.3.* 103

7. 41. *Maior inter natos mulierum Propheta Ioanne Baptiſta nemo eſt, l.3.t.3.c.1.a.2.* 422

9. 3. *Neque duas tunicas habeatis, l.2.t.2.c.1.a.2.* 207

23. *Si quis vult poſt me venire abneget ſemetipſum, & tollat crucem ſuam, &c. l.1.t.2.c.4. a.2.* 78

62. *Nemo manum ſuam mittens ad aratrum, & reſpiciens retrò aptus eſt Regno Dei, l.1. t.2.c.2.a.1.* 52

10.27. *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, &c. l.1.t.2. c.1.a.4.* 39

41. *Martha ſolicita es, & turbaris erga plurima, l.1.t.3.c.2. a.1.* 118

11. 1. *Domine doce nos orare, ſicut docuit & Ioannes diſcipulos ſuos, l.2.t.2.c.1.a.2.* 207

27. *Beatus venter, qui te portauit, & vbera, quæ ſuxiſti, &c. l.2.t.3.c.2.a.3.* 343

14.26. *Qui non odit patrem ſuum, & matrem, &c. non poteſt meus eſſe diſcipulus, l.2.t.2.c.2.a.3. pag.* 227

16.16. *Lex, & Propheta vſquè ad Ioannem, l.2.t.2.c.1.a.2.* 209

23. *Vidit Abraham à longè, & Lazarum in ſinu eius, l.1.t.2.c.1. a.3.* 38

17. 7. *Quis veſtrum habens ſeruum arantem, aut paſcentem, &c. l.1.t.2.c.1.a.4.* 42

24.44. *Hæc ſunt verba, quæ loquutus ſum ad vos cum adhùc eſſem vobiſcum, quoniam neceſſe eſt impleri omnia, quæ ſcripta sūt de filio hominis, l.3.t.3.c.1.a.1. pag.* 416

Ioannis.

1. 7. *Fuit homo miſſus à Deo, cui nomen erat Ioannes, l.2.t.2.c.1. a.2.* 209

18. *Deum nemo vidit vmquàm, l.3.t.2.c.1.a.1.* 386

37. *Et audierunt duo diſcipuli loquentem, & ſequuti ſunt Ieſum, l.1.t.2.c.1.a.2.* 207

38. *Venite, & videte: venerunt, & viderunt vbi maneret, & apud eum manſerunt, l.2.t.2. c.2.a.1.* 212

3. 25. *Facta eſt quæſtio ex diſcipulis Ioannis cum Iudæis de Purificatione, l.2.t.2.c.1.a.2. pag.* 207

8. 12. *Ego ſum lux mundi, qui ſequitur me nō ambulat in tenebris, ſed habebit lumen vitæ, l.3.t.1. c.2.a.1.* 368

34. *Qui facit peccatū ſeruus eſt peccati, l.1.t.2.c.2.a.2.* 57

15.27. *Vos teſtimonium perbibebitis, quia ab initio mecum eſtis, l.3. t.3.c.1.a.1.* 416

19.30. *Inclinato capite tradidit ſpiritum, l.2.t.2.c.1.a.2.* 208

Actuum Apoſtolorum.

1\. 8. *Eritis mihi teſtes in Ieruſalem, & in omni Iudæa, & Samaria, & vſquè ad vltimum terræ,* l.3.t.3.c.1.a.1. 416

15\. *Exurgens Petrus in medio fratrum dixit: Oportet ex his viris, qui nobiſcum ſunt congregati in omni tempore, &c.* l.2.t.2.c.2.a.2. 214

2\. 44. *Omnes etiam, qui credebant, erãt pariter, & habebãt omnia communia, &c.* l.2.t.2.c.2.a.3. pag. 26

3\. 6. *Quod habeo hoc tibi do. In nomine Ieſu Nazareni ſurge, & ambula,* l.3.t.3.c.1.a.1. 417

4\. 19. *Si iuſtum eſt in conſpectu Dei, vos potiùs audire, quã Deum, iudicate. Non enim poſſumus, quæ vidimus, & audiuimus non loqui,* l.3.t.3.c.1.a.1. 416

5\. 4. *Nonnè manens tibi manebat, & venundatum in tua erat poteſtate?* l.2.t.2.c.2.a.2. 216

6\. 4. *Nos verò orationi, & miniſterio verbi inſtantes erimus,* l.1.t.3.c.1.a.3. 103

11\.27. *In his autem diebus ſuperuenerunt ab Ieroſolymis Prophetæ Antiochiam, &c.* l.1.t.1.c.2.a.2. pag. 16

19\. 1. *Factum eſt autem vt Paulus veniret Epheſum, & inueniret quoſdam diſcipulos, &c.* l.2.t.2.c.1.a.2. 209

20\.24. *Dummodò conſummem curſũ meum, & miniſterium verbi, quod accepi à Domino Ieſu teſtificari Euangeliũ gratiæ Dei,* l.3.t.3.c.1.a.1. 416

21\.20. *Vides frater, quot millia ſunt in Iudæis, qui crediderunt, & omnes æmulatores ſũt legis, &c.* l.2.t.2.c.2.a.3. 223

24\.16. *In hoc & ipſe ſtudeo ſinè offendiculo conſcientiam habere ad Deum, & homines ſemper. Poſt annos autem plures eleemoſynas facturus in gentem meam veni, & oblationes, & vota,* l.2.t.2.c.2.a.3. 223

Romanorum.

4\. 4. *Ei autem, qui operatur, merces non imputatur ſecundùm gratiam, ſed ſecundùm debitum,* l.3.t.2.c.2.a.1. 399

6\. 9. *Chriſtus reſurgens ex mortuis iam non moritur, mors illi vltra non dominabitur, &c.* l.1.t.2.c.5.a.2. 92

16\. *Cui exhibetis vos ſeruos ad obediendum, ſerui eſtis cui obeditis,* l.1.t.2.c.2.a.2. 57

28\. *Liberati à peccato, ſerui facti eſtis iuſtitiæ,* l.1.t.2.c.2.a.2. pag. 58

7\. 23. *Sentio aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meæ. Infelix homo, &c.* l.1.t.2.c.5.a.2. p.92. & l.3.t.2.c.1.a.1. 388

8\. 9. *Si quis ſpiritum Chriſti non habet, hic non eſt eius,* l.1.t.2.c.2.a.2. 58

9\. 13. *Cum nondum natus fuiſſet, Iacob dilexi,* l.3.t.1.c.2.a.1. 369

10\.17. *Fides ex auditu, auditus autẽ per verbum Chriſti. Et quidem in omnem terram exiuit ſonus eorũ,* l.3.t.3.c.1.a.1. 416

1. Corinthiorum.

3\. 8. *Vnuſquiſque propriam mercedem accipiet ſecundùm ſuum laborem,* l.1.t.2.c.1.a.4. 42

4\. 15. *Per Euangeliũ ego vos genui,* l.3.t.3.c.1.a.1. 416

Bonum

7. 1. *Bonum eſt homini mulierem non tangere*, l.1.t.2.c.1.a.5. pag. 46
7. *Volo vos omnes eſſe ſicut meipſum*, l.2.t.2.c.1.a.2. 208
25. *De virginibus praeceptum Domini non habeo, conſilium autem do*, l.1.t.2.c.1.a.3. 30
32. *Qui ſine vxore eſt ſolicitus eſt, quomodò placeat Deo*, l.1.t.2.c.1.a.3. 34
35. *Ad vtilitatem veſtram dico, & ad id quod honeſtum eſt ſinè impedimento Dominum obſecrandi*, l.1.t.2.c.1.a.4. 35
9. 1. *Nonnè Chriſtum Ieſum Dominum noſtrum vidi?* l.3.t.3.c.1.a.1. 416
16. *Si euangelizauero, non eſt mihi gloria; neceſſitas enim mihi incumbit*, l.1.t.3.c.1.a.3. pag. 103
10.30. *Si ego cū gratia participo, quid blaſphemor pro eo quòd gratias ago?* l.2.t.1.c.2.a.9. 175
11. 6. *Si non velatur, tondeatur*, l.1.t.3.c.1.a.3. pag.107. & l.2.t.2.c.3.a.2. 258
15. *Mulier ſi comam nutriat gloria eſt illi*, l.2.t.1.c.2.a.2. 140
12.10. *Alij prophetia. Hæc autem omnia operatur vnus, atquè idem ſpiritus*, l.1.t.1.c.2.a.1. pag. 14
14. 1. *Sectamini Charitatem, æmulamini ſpiritualia*, &c. l.1.t.1.c.2.a.2. 16
12. *Ad ædificationem Eccleſiæ, quærite vt abundetis*, l.1.t.3.c.2.a.2. 121
34. *Mulieres in Eccleſia taceant, non enim permittitur eis loqui.* &c. l.2.t.2.c.3.a.2. 258
15.47. *Seminatur in corruptione, ſurgit in incorruptione*, &c. l.1.t.2.c.5.a.2. 92

2.Corinthiorum.

4. 17. *Momentaneum, & leue tribulationis noſtræ ſupra modum in ſublimitate æternum gloriæ pondus operatur in nobis*, l.1.t.2.c.1.a.2. 29
5. 6. *Dum ſumus in corpore, peregrinamur à Domino, per fidem enim ambulamus, & non per ſpeciem*, l.3.t.1.c.2.a.3. p. 378 & l.3.t.2.c.2.a.1.p.398. & 401
20. *Legatione pro Chriſto fungimur*, l.3.t.3.c.1.a.1. 420

Ad Galatas.

2. 8. *Qui operatus eſt Petro in Apoſtolatum circunciſionis, operatus eſt mihi inter Gentes*, l.3.t.3.c.1.a.1. 420
3. 25. *Vbi venit fides, iam non ſumus ſub pædagogo*, l.2.t.2.c.1.a.2. 209
6. 14. *Mihi mundus crucifixus eſt, & ego mundo*, l.1.t.2.c.5.a.2. pag. 92
16. *Quicumque hanc regulā ſecuti fuerint, pax ſuper illos*, l.1.t.3.c.2.a.2. 121

Ad Epheſios.

2. 20. *Superædificati ſuper fundamentum Apoſtolorum, & Prophetarum*, l.2.t.1.c.2.a.9. 175 & l.2.t.2.c.2.a.3. 219
6. 20. *Legatione fungor in catena*, l.3.t.3.c.1.a.1. 420

Ad Philippenſes.

3. 12. *Non quòd iam acceperim, aut iam perfectus ſim, ſequor autē, ſi quomodò comprehendam*, l.3.t.2.c.2.a.1. 403

Si

15. *Si quid aliter ſapitis, & hoc vobis Deus reuelabit, &c.* l.1.t.3.c.2.a.2. 121
4. 2. *Euodiam rogo, & Synthichem deprecor id ipſum ſapere in Domino*, l.2.t.2 c 3 a.2. 258
13. *Omnia poſſum in eo, qui me confortat*, l.1.t.2.c.3.a.3. 73

Ad Coloſſenſes.

1. 13. *Qui eripuit nos de poteſtate tenebrarum*, l.1.t.2.c.2 a.2. 52
2. 23. *Ne tetigeritis, neque contrectaueritis. quæ ſunt omnia in interitum ipſo vſu, &c.* l.1.t 2.c.2.a.2. 56
3. 3. *Mortui enim eſtis, & vita veſtra eſt abſcondita cum Chriſto in Deo*, l.1.t.2.c.5.a.2. 92

Ad Theſſalonicenſes.

3. 10. *Si quis non vult operari, non manducet*, l.1.t.3.c.1.a.3. 109

1. ad Timotheum.

2. 9. *Volo orare mulieres in habitu ornato, cum verecundia, & ſobrietate, & non in tortis crinibus*, l.2.t.2.c 3.a.2. 257
12. *Docere autem mulieri non permitto*, l.2.t.2.c.3.a.2. 258
5. 11. *Adoleſcentiores viduas deuita: cum enim luxuriatæ fuerint in Chriſto nubere volunt habentes damnationem, quia primam fidem irritam fecerunt*, l.1.t.2.c.2.a.2.pag. 56. & l.2.t.1.c.2.a.5. 150
6. 3. Si quis aliter docet, & non acquieſcit ſanis ſermonibus Domini noſtri Ieſu Chriſti, & ei, quæ ſecundùm pietatem eſt doctrina, &c. l.1.t.1.c.1.a.1. 10
10. *Radix omnium malorum eſt cupiditas, &c.* l.1.t.2.c.1.a.3. pag. 33
11. *Tu autem ò homo Dei hæc fuge, &c.* l.3.t.1.c.2.a.2. 374
16. *Quem nullus hominum vidit, ſed nec videre poteſt*, l.3.t.2.c.1.a.1. 386
20. *Deuitans prophanas vocum nouitates, &c.* l.1.t.1.c.1.a.1. pag. 9

2. ad Timotheum.

4. 6. *Tempus reſolutionis meæ inſtat*, l.3.t.2.c.2.a.1.pag.399.& pag. 401

Ad Hebræos.

5. 1. *Omnis Pontifex ex hominibus aſſumptus, pro hominibus conſtituitur in his, quæ sũt ad Deũ, vt offerat dona, & ſacrificia pro peccatis*, l.3.t.1.c.2.a.2. 376
7. 5. *De filijs Leui Sacerdotium accipientes*, l.3.t.1.c.2.a.2. 375
19. *Nihil ad perfectũ adduxit lex*, l.2.t.1.c.2.a.9. 173
9. 11. *Chriſtus aſſiſtens Pontifex futurorum bonorum, &c.* l.3.t.1.c.2.a.4. 385
16. *Chriſtus noui teſtamenti mediator eſt. Vbi enim teſtamentum eſt, neceſſe eſt mors intercedat teſtatoris*, l.2.t.2.c.1.a.2. 109
10. 1. *Vmbram enim habens lex futurorum bonorum, non ipſam imaginem rerum, &c.* l.2.t.1.c.2.a.9. 174
11. 5. *Fide Henoch tranſlatus eſt nè videret mortem, & non inueniebatur, quia tranſtulit illũ Deus: ante Tranſlationem enim teſtimonium habuit placuiſſe*

euiſſe Deo, l. 3. t. 1. c. 1. a. 1. pag. 355. & pag. 358. & 359

24. *Fide Moyſes grandis factus negauit ſe eſſe filium Pharaonis, magis eligens affligi cũ populo Dei. Maiores diuitias æſtimans theſauro Aegyptiorum improperium Chriſti: aſpiciebat enim in remunerationem. Fide reliquit Aegyptum*, &c. l.2.t.1.c.2.a.9. 192

32. *Deficiet me tempus enarrantem de Prophetis, qui per fidem vicerunt regna*, &c. l. 2. t. 1. c.3.a.3. 195

37. *Circuierunt in melotis, in pellibus caprinis*, &c. l.2.t.1. c.2. a. 2.p.141.& l.3.t.1.c.2.a.1.369

12. 13. *Greſſus rectos facite pedibus veſtris, vt non claudicans quis erret, magis autem ſanetur*, l.3.t.1.c.1.a.1. 357

1. Petri.

3. 3. *Mulierum non ſit extrinſecus capillatura, aut circundatio auri*, &c.l.2.t.2.c.3.a 2. 257

2. Petri.

1. 21. *Non voluntate humana allata eſt aliquando prophetia; ſed Spiritu ſancto inſpirati loquuti ſunt ſancti Dei homines*, l. 1 t.1.c.2.a.1. 14

Iudæ Epiſt.

5. *Ieſus populum de terra Aegypti ſaluans: ſecundò eos, qui non crediderunt perdidit*, l.2. t.2. c.2.a.4. 230

14. *Ecce veniet Dominus in Sanctis millibus ſuis facere iudiciũ contrà omnes*, l.3. t.1. c. 1. a.3. pag. 363

Apocalypſis.

11. *Exponitur à pag. 426. vſquè ad finem.*

14. 1. *Vidi ſuprà montem Sion agnũ ſtantem, & cum eo centum quadraginta quatuor millia habentes nomen eius, & nomen patris eius ſcriptum in frontibus ſuis*, l. 2. t. 3. c. 2. a. 3. 312

21. 14. *Fundamenta duodecim, & in ipſis duodecim nomina duodecim Apoſtolorum agni*, l. 2. t. 2. c. 2. a. 3. 218

SYL-

SYLLABVS DISCVRSVVM
PRO CONCIONATORIBVS,
præcipuarum rerum,& notabilium Verborum.

Primus numerus Librum, ſecundus Titulum, tertius Caput, quartus Articulum, quintus deſignat Paginam.

A

ABBAS antiquitùs Religioſorum vocabatur Prælatus, id eſt, Pater. Lib. 1. Tit. 1. Cap.2. Art.4. pag. 20. & Lib. 1. Tit.3. Cap.1. Art.2. pag. 102

Abdias diſpenſator Achab, tertius, qui ſemi Centurionem egit, diſcipulus poſteà Eliæ, vxorem reliquit, Samariæ in ſepulchro Eliſæi tumulatus eſt. l.2. t.1. c.3. a.1. 187

Abdicationem temporalium irreuocabilem indicant illa verba: Vende omnia, quæ habes, &c. l.1. t.2. c.4. a.2. 78

Abſoletis dare nitoré res ardua eſt. In Pro.4.

Abſtinentia à quibuſdam cibis, tanquam natura ſua immũdis, ſuperſtitio fuit Hebræorum. l. 1. t. 2. c. 2. a. 2. pag 56. Et à licitis abſtinentia, magnum. l. 2. t. 1. c. 1. a. 1. pag. 132

Accidens non mutat rei ſubſtantiam. l.2. t.1. c.2. a.9. 174

Accidentia ſtatus religioſi implicitè cum eſsẽtia ſunt à Chriſto inſtituta. l.2. t.2. c.4. a.4. pag. 295

Actibus virtutum veluti greſſibus ambulamus ad cæleſtem Patriam. l.3. t.1. c.1. a.1. 355

Actus Chriſti multiformes refulgent. l.1. t.2. c.4. a.2. 79

Adoleſcentulæ tympaniſtriæ, quæ ſint. l.2. t.1. c.2. a.9. 175

Ælius Adrianus nõ expulit eremitas de Carmelo. l.2. t.2. c.2. a.5. 234

Æquiparatorum eadem eſt ratio. l.2. t.1. c.2. a.4. 145

Agabus eremiticam duxit vitam in Carmelo. l.1. t.1. c.2. a.2. pag.16. & l.2. t.2. c.2. a.3. pag. 225

Agrum ex quo redditus Deus colligit, Religioſus eſt. l.1. t.2. c.5. a.1. 88

Albertus Drepanenſis confeſſor, ſanctitate admirandus, Sanctorum Carmelitarum numero eſt adſcriptus. l.2. t.3. c.1. a.2. 318

Albertus Prior Mortarienſis, Canonicus Regularis, Epiſc. Vercellenſis, Patriarcha Hieroſolymitanus, fugiens hoſtium inſidias deguit in Carmelo, cuius Eremitis Regulæ formulam dedit, & vt Apoſt. Legatus confirmauit anno 1206. Ideóq. inter diuos colitur Carmelitas multis ab hinc annis. l.2. t.3. c.1. a.2. 313

Alexandra Phariſæis Remp. adminiſtrandam tradidit. l.2. t.1. c.3. a.3. 193

Alimentum diſcipulorum Eliæ in Carith. l. 2. t.1. c.2. a.1. 138

Alloqui pari corde Catholicum, & Hæreticũ nequimus. In Pro. 5

Alphonſus dela Cerda Monaſteria donauit Carmelitis. l.2. t.3. c.1. a.2. 317

Amathi vxorem contrà legem duxit gentilẽ. l.2. t.1. c.3. a.1. 184

Amator, Virginis famulus, Chriſti baiulus, Coniux Veronicæ, in Gallijs cum coniuge vixit eremiticè ad inſtar Eremitarum Carmeli. l.2. t.2. c.2. a.7. 242

Ambroſius, & Athanaſius in Occidente, Auguſtinus in Africa Antonij religioſam normam coluerunt. l.2. t.2. c.4. a.3. 368

Ambulare cum Deo eſt familiariter conuerſari cum eo. l.2. t.1. c.1. a.1. pag 130. Perfectam ſignificat etiam ducere vitam. l. 3. t.1. c.1. a.1. 353

Ambulare debemus dum vita fruimur, vſquè ad viſionem Dei, in qua ſolùm ſiſtendum eſt. Sic Chriſtus deambulat in porticu Salomonis, ante ingreſſum, non in templo, quia in Dei eſt ſiſtendũ præſentia, & vſquè ad illam bonorum operũ greſſibus pergendum. l.3. t.1. c.2. a.2. pag. 378. & l.3. t.2. c.2. a.1. 396

Amœnitas montis Carmeli eximia. l.2. t.1. c.2. a.10. 178

Amor adimpletionem facilitat præceptorũ. l.1. t.2. c.3. a.3. 73

Amos de paſtoribus Thecuæ Religioſus, & Martyr. l.2. t.1. c.3. a.2. 190

Anachoretæ, eremitæ, & cœnobitæ ſuperædificant aurum, & argentum: ſerui ſunt, qui-

quibus Dominus diuerſa talenta impertitus eſt. l. 1. t. 3. c. 1. 97

Anachoretæ poſt vitam cœnobialem, abſquè alterius conſortio in ſolitudine degebant. Sed eadem Inſtituta ſeruabant. l. 1. t. 3. c. 1. a. 1 pag 98. & pag. 101

Anachoreta id eſt, Seceſſor, quia ab hominũ ſe conſpectibus ſecernebat. l 1. t. 3. c 1. a. 2. pag. 101

Ananias, & Saphira votum elicuerunt. l. 2. t. 2. c. 2. a. 2. 266

Anaſtaſij Perſæ martyrium. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. pag. 305

Andreas Epiſcopus Feſulanus, Carmelitanus, Canonizatus ſolemniter ab Vrbano VIII. Pont. Max l 2. t. 3. c. 1. a. 2. 318

Angela filia Regis Bohemiæ Anachoreta in Palæſtina, &

Angelus Martyr ad Leocatum in Sicilia, cuius extat vita in Vaticano. l. 2. t 3. c. 1. a. 2. pag. 314

Angeli albicantes in ortu Eliam ſalutantes, infantis indicant ſanctitatem. l. 3. t. 1. c. 2. a. 1. pag. 369

Angelus ad Virginem, Propheta ad Viduam, ſed Gabriel ille, iſte Elias, vt ex Angelorum, & Prophetarum numero præſtantiſſimi Principes videantur electi. l. 3. t. 1. c. 2. a. 3. 380

Anima ſeparata non eſt in ſtatu meriti. l. 3. t. 2. c. 2. a. 1. 398

Animam incorruptam ſeruat caſtitas, ſobrietas, operatio, aſperitas, cultus, inhibitio ſenſuum, raritas ſermonis, honeſtas, euitatio occaſionum. l. 1. t. 2. c. 1. a. 3. 36

Anni quingenti viginti ſex interfuere à libertate populi Hebræorum, vſque ad ortum Saluatoris noſtri Chriſti. l. 2. t. 1. c. 3. a. 3. pag. 194

Antigonus vltimus Aſmonæorum occiditur à M. Antonio. l. 2. t. 1. c. 3. a 3. 194

Antiquorum dignitas ad præſentium accedit honorem. l. 3. t 1. c. 1. a. 1. 352

Antiquis moribus, idiomati, & vſibus antiquis maior habetur æſtimatio: ideò Chriſtus ſuam probat antiquitatem Iudæis: antequam Abraham fieret, ego ſum, quia eis dicens veritatem, non creditur. l. 1. t. 3. c. 1. a. 4. pag. 112

Antiquitas generis magni ſemper habita. l. 2. in Pro. 127

Antiquitas Religionum ex inſtitutione ſumẽda. l. 1. t. 2. c. 4. a. 3. 85

Antiſtes perſonam Chriſti gerit, & ſequeſter eſt inter Deum, & hominem. l. 1. t. 2. c. 1. a. 3. 34

Antonij viuendi norma diſſeminatur per Orbem. l 2. t. 2. c. 4. a. 1 p. 262. & a. 3. 270

Antonius Magnus ſequutus eſt exemplum Eliæ. l. 2. t. 1. c. 2. a. 4. 146

Antonius Magnus queritur quòd ſic Eliam in vita nõ exprimat, ſicut eremita Paulus. l. 2. t. 1. c. 2. a. 4. pag. 146. & l. 2. t. 2. c. 4. a. 1. pag. 261

Antonius Magnus, & eius diſcipuli profeſſi ſunt Inſtitutum Eliæ. l. 2. t. 2. c. 4. a. 1. p. 260 & pag. 261. & pag. 263

Antonius de Eredia, & Ioannes dela Cruz Excalceatorum Carmelitæ primarij. l. 2. t 3. c. 1. a. 2. 324

Apoſtoli cum Prophetis fundamentum ſunt Chriſti Eccleſiæ. l. 2. t. 1. c. 2. a. 1. 175

Apoſtoli in principio Epiſtolarum indicant ſuam profeſſionem. l. 2. t. 1. c. 3. a. 2. 189

Apoſtoli reipſà in effectu cum voto cunctis rebus ſæcularibus renunciarunt. l. 2. t. 2. c. 2. a. 2. 214

Apoſtoli non ſolùm poſſeſſiones, ſed vxorum vſum reliquerunt ex voto. l. 2. t. 2. c. 2. a. 2. 215

Apoſtoli lapides conſtantes, fundamenta, & duodecim ſunt Eccleſiæ portæ. l. 2. t. 2. c. 2. a 3. 218

Apoſtolorum tempore religioſus Euangelicus ſtatus inſtitutus. l. 2. t. 2. c. 2. a. 2. 214

Apoſtolorum Chriſti, quæ, qualis, quantaq. dignitas Spiritualis, Sacerdotalis, & Epiſcopalis. l. 3. t. 3. c. 1. a. 1. 415

Apoſtolorũ munus, teſtificatio eſt de Chriſto, quam vt oculati teſtes, mittentis nomine cum magna authoritate præbuerunt. l 3. t. 3. c. 1. a 1. 416

Apoſtolica dignitas, & poteſtas reſidebit in Patribus translatis cum redibunt in Elia ſicut in Petro, in Henoch ſicut in Paulo: ex qua poterunt res ad fidem ſpectantes, ſi expediat, definire. l. 3. t. 3. c. 1. a. 1. p. 417 & pag. 418. & pag. 419

Approbatio religioſi ſtatus inuoluit actum intellectus iudicantem rectitudinem eius, & actum voluntatis ſtatum exigentis. l. 1. t. 2. c. 4. a. 1. 75

Approbatus eſt religioſus ſtatus ante Euangelium. l. 1. t. 2. c. 4. a. 2. 76

Approbatum à Deo eſt Inſtitutum Eliæ, & alumnorum eius. l. 1. t. 2. c. 4. a. 2. 77

Approbatio iuris requiritur ad vitandum periculum deceptionis in religioſo ſtatu. l. 1. t. 2. c. 4. a. 2. 81

Approbatio Eccleſiæ requiritur nunc ad religioſum ſtatum aſſumendum, quæ ſpectat ad Pontif. ſummum. l. 1. t. 2. c. 4. a. 3. p 81. & 82

Appro-

Digitized by Google

Approbatio Religionis primitùs erat implicita . l. 1. t. 2. c. 4. a. 3. 82
Approbatę ſunt aliquæ Religiones antè Innocentium III. l. 1. t 2. c. 4. a. 3. 83
Approbatio Monaſteriorum ſpectabat primitùs ad Epiſcopos in proprijs Diœceſibus. l. 1. t. 2. c. 4. a. 3. pag 83. & 84.
Approbationes multas poteſt vna Religio varijs de cauſis habere. l. 1. t. 2. c. 4. a. 3. 85
Ariſtoteles Philoſophiæ magiſter. l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 96
Ariſtobulus diadema, & regium nomen primus obtinuit fratre ſuo Antigono occiſo, & expulſa matre. l. 2. t. 1. c. 3. a. 3. 193.
Ariſtobulus cum filijs ſuis Antigono, & Alexandro à Pompeio captiui. l. 2. t. 1. c. 3. a. 3. 194
Armatura omnis fortium pendet ex collo Eccleſiæ, quod eſt ſicut turris Dauid, ex qua pendet omnis armatura fortium, quia ieiunium, & oratio ex collo pendent. l. 3. t. 1. c. 2. a. 3. 382
Arx eſt muniti ſſima Religio. l. 1. t. 2. c. 5. a. 1. 88
Aſſidæi ijdem cum Rechabitis, Cynæis, & Scribis l. 2. t. 1 c. 2. a 5. 153
Aſpis à vipera venenum mutuatur. l. 1. t. 1. c. 1. a. 1. 8
Aſſidæi martyrio dediti per Alcimum auxilio Bachidis Ducis Demetrij: congregatio fuit Eſſenorum, & voluntarij in lege. l. 2. t. 1. c. 3. a. 3. 193
Auarus in terra propè, Lazarum non videbat ad ianuam, quem ex inferno vidit in ſinu Abrahæ à longè. l 1. t. 2. c. 1. a 3 38
Auertanus cum ſocio. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 318
Augur inter Græcos toga candida velatus auguria ſuſcipiebat. l. 2. t. 1. c. 2. a 7. 162
Augurum collegia, quorum celebre Feſulis erat. l. 1. t. 3. c. 1. a. 2. 101
Auguſtanum Cœnobium, & alia Angliæ. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 317
Auguſtini nigrum natiui coloris indumentũ, cum pellicea Zona: cuius Regula continetur in epiſtola ipſius ad Moniales Africæ. l. 2. t. 2. c. 4 a. 3. 270
Auis libera eſt ſibi grata, in camerata, Domino. l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 95
Auis implumis ſe portare nequit, auolat tamẽ pondere pennarum. l. 1. t 2. c. 3. a. 2. 73
Auorum virtutes narrantur, cum illuſtres viri commendantur. l. 3. t. 1. c. 1. a. 1. 352
Auri ſplendor obcęcat oculos cum ſit terra. l. 1. t. 2. c. 1. a. 3. 38
Auro Eccleſia non extruitur, ſed deſtruitur. l. 2. t. 2. c. 1. a 3. 219
Auſteritas vitæ amica virtutum iubat ad obſeruandam caſtitatem. l. 2. t. 2. c. 1. a. 3. 36
Author Religioſi ſtatus Deus, & primus cultor Elias. l. 2. t. 1. c. 2 a. 1. 135
Aymericus Maleſaida Antiochenus Patriarcha, Legatus Apoſtolicus in terra ſancta Carmelum inſtaurauit, librũ Ioannis Græcum de Inſtitutione Monachorum latinum reddidit: eremitas Carmeli viuere fecit more latino, quibus Bertoldum primum priorem latinum inſtituit. l. 2. t 3. c. 1. a. 2. pag. 308

B

Baculus leuis Eliſæi non ſuſcitauit mortuum, ſed graue ſenis corporis onus. l. 1. t. 2. c. 3. a. 2. 73
Baptiſmus ianua eſt Eccleſiæ, & neceſſarium medium cum Euchariſtia etiam neceſſitate medij l. 2. t. 1 c. 2. a 4. pag. 146. & l. 3. t. 1. c. 2. a. 3. pag. 378. & 379
Barrata porta Pariſijs nũcupata à palijs Barratis Carmelitarum, qui ad illam primò obtinuere monaſterium à S. Rege Ludouico. l 2. t 3. c. 1. a. 2. 315
Baruch nobilis Propheta, à ſecretis fuit Hieremiæ. l 2. t. 1. c. 3. a. 2. 191
Baſilides eremita Carmeli ſacrificium ibi obtulit ſub Veſpaſiano Imperatore. l. 2. t 2. c. 2. a. 5. 233
Baſilius Magnus non fuit inſtitutor, ſed Monaſteriorum inſtaurator in Ponto ſub diſciplina normæ viuendi Eliæ Prophetæ, edoctus per diſcipulos Marciani Abbatis: geſtauit habitum, & zonam adinſtar Eliæ. l. 2. t. 2. c. 4. a. 2. 265
Baſilianorum Occidentalium regulam concinnauit Cardinalis Beſarion ex Regulis Baſilij fuſis, & breuibus. l. 2. t. 2. c. 4. a 2 266
Beatitudo correſpondet perſeuerantiæ bonæ vitæ. l. 1. t 2. c. 2 a 1. 52
Bellum eſt ſpiritualis Martyrij religioſus ſtatus. l. 1. t. 2. c. 5. a. 1. 88
Benedictus à Romano Theodati Monaſterij Monacho ſuſceptus eſt ad habitum, & religioſam Antonij vitam excolendam, quã mirum in modũ in Italia auxit Abbas multorum Monaſteriorum inſtitutus, poſt vitã traductam anachoreticam; cuius tegumẽtum melota fuit more Eſſenorum, quorum Regulam amplexus, ſuis obſeruandam diſcipulis reliquit aptatam, nullum ipſis habitus colorẽ deputando. l. 2. t. 2. c 4. a. 3. 273
Benedictus XII. Pontifex Ordinis Carmelitarum. l. 2. t. 3 c 1. a. 2. 319
Beneficiũ Religionis peculiariter à Deo tribuitur ſuis dilectis. l 1. t. 2. c. 4 a. 2. 78

F f   B'a.

Blaſius Carmelitanus Epiſcopus Senarum. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 319

Bona cuncta hominis vel ſunt interna ad animam, ſiuè ad corpus conducentia, vel externa rerum familiarium. l. 1. t. 2. c. 1. a. 3. pag. 35

Bona temporalia plus diliguntur poſſeſſa, & difficilius relinquuntur, quam deſiderata. l. 1. t. 2. c. 1. a. 3. 37

Bona legis Chriſti obſeruatio, ſed cõſiliorum Euangelij ſimul, melior. l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. pag. 95

Boni, & melioris diuerſa ſunt præmia. l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 95

Bonorum temporalium incommoda relinquit, qui bona ipſa propter Deũ relinquit: quos nec neceſſaria bona relinquent. l. 1. t. 2. c. 1. a. 5. 47

Bonorum temporalium ſarcina onuſtus homo retardatur, nè in via Dei præcurrat expeditus. Ideò Samaritana reliquit hydriã ſuam. l. 3. t. 1. c. 2. a. 3. p. 381. & 382.

Bonum eſſe inter malos valde eſt difficile. l. 3. t. 1. c. 1. a. 1. 358

Bion genus ſignificat viuendi. l. 1. t. 3. c. 1. a. 2. 100

Breuis eſt totius vitæ noſtræ labor. l. 1. t. 2. c. 1. a. 2. 29

Broccardus Prior generalis ſecundus Carmelitarum more latino coruſcus miraculis. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 312

Bulla dicta Sabbatina à Ioanne XXII. Pontifice tradita Carmelitis. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 319

Burdegalenſe Carmelitarum Cœnobium per Dominũ de la Landa fundatũ anno 1099. & tũc à Godefrido de Bolione Terra ſancta vindicata, & monaſteria ibidem reparata. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 37

C

CÆlum ante Chriſtum nullus homo intrauit. l. 3. t. 1. c. 2. a. 3. 385

Cælum aëreum, non Empyreum eſt, ad quod Elias aſcẽdiſſe dicitur. l. 3. t. 1. c. 2. a. 3. 385

Cærimoniæ religioſę diſtinctos oſtendũt Religioſos a ſæcularibus, ideò Diſcipuli non lauant manus, vt à reliquis Iudæis diſcreti dignoſcantur. l. 1. t. 2. c. 3. a. 3. 74

Cærimoniæ non præferuntur diuinis mandatis. l. 1. t. 2. c. 3. a. 3. 73

Cærimoniæ inanes, & abſque cauſa introductæ reijciendæ, vt Phariſaicæ, non autem approbatæ, iam ab Eccleſia. l. 1. t. 2. c. 3. a. 2. 72

Cęrimonię religioſę antiquiſſimę sũt à Chriſto approbatæ. l. 1. t. 2. c. 3. a. 2. 70. & 71.

Cærimoniæ profeſſionis Religioſorũ orationes continent, & exhortationes. l. 1. t. 2. c. 3. a. 2. 71

Cærimoniæ, quæ conducunt ad exhortationem vitæ melioris ſunt laudandę. l. 1. t. 2. c. 3. a. 2. 71

Cærimoniæ erant præceptæ in lege veteri. l. 1. t. 2. c. 2. a. 2. 56

Cæſaraugustanum Monaſterium. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 317

Camelorum, aut Caprarum pilis Religioſorum erant veſtes confectæ, quales ſunt Ioannis non ſericæ, aut molles. l. 1. t. 3. c. 1. a. 3. 106

Candor veſtimentorum ſignum eſt gloriæ in Scriptura ſacra. l. 4. t. 2. c. 1. a. 1. 386

Canonizatio priorum Sanctorum æquiualens erat ſolemni, quæ modò fit. l. 1. t. 2. c. 4. a. 3. 83

Canonizatus Sanctus ſemel, non indiget alia canonizatione. l. 1. t. 2. c. 4. a. 3. 84

Cantabrigiæ vniuerſitatis iudicium de antiquitate, & titulo Carmelitarum. l. 2. t. 3. c. 1. a. 5. pag. 332. 333. & 334.

Cantare diuinas laudes, munus fuit ab antiquo Religioſorum. l. 1. t. 1. c. 2. a. 1. pag. 15. & l. 1. t. 1. c. 2. a. 2. 16

Cantare in Choro, non ſolum lingua, ſed recto in Deũ affectu Eccleſiaſticorũ exercitium proprium. l. 1. t. 1. c. 2. a. 2. 16

Cantu Religioſorum, ędificantur fideles. l. 1. t. 1. c. 2. a. 2. 16

Capilli Sampſonis eum à reliquis hominibus diſtinguebant. l. 1. t. 2. c. 3. a. 3. 74

Capilli ex nitore, longitudine, & multitudine commendantur ſponſæ. l. 2. t. 1. c. 2. a. 2. pag. 140

Cappæ albæ reaſſumptæ à Carmelitis. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 317

Capræ, quæ aſcenderunt de monte Galaad Religioſi Elię ſunt. l. 2. t. 1. c. 2. a. 2. 141

Captiui cur primi dicantur filij Ionadab, cum captiui non fuerint. l. 2. t. 1. c. 3. a. 4. 147

Capucium in vſu fuit Monachis a melota Eliæ à quo ſicut inſtitutum viuendi, reliqua veſtimentorum illi ſumpſere genera. l. 2. t. 1. c. 2. a. 7. 165

Caput inclinauit Chriſtus antequam emitteret ſpiritum, quia illum inſufflando tradere volebat ſponſæ ſuæ Eccleſiæ, vt tali ipſa viueret ſpiritu. l. 2. t. 2. c. 1. a. 2. 208

Carmeli mons incolatus Nabal in Regno eſt Iudææ ad Auſtrum in tribu Iuda. Eliæ Carmelus in Regno eſt Iſrael circà Mediterraneum mare, vnde Carmelus maris cõpella-

pellatur; qui ceſſit in poſſeſſionem tribui Aſer; inter Aſer, & Zabulon. Eius ſitus, poſitio, diſtãtia ab vrbibus nominatiſſimis, & deſcriptio. l. 2. t. 1. c. 2. a. 10. 177
Carmeli ſumma religio, ara deſtructa, & per Eliam inſtaurata. l. 2. t. 1. c. 2. a. 10. 178
Carmeli claritas propter virtutem inhabitantis, & fama eius celebris. l. 2. t. 1. c. 2. a. 10. 179
Carmeli montem Eliam inhabitaſſe, cunctarum penè gentium tenet traditio. l. 2. t. 1. c. 2. a. 10. 180
Carmeli Religioſi cultores ſacro Chriſti tincti baptiſmate, eius fidem ſuſceperunt. l. 2. t. 2. c. 2. a. 3. 220
Carmelitarum Religio ſub vno capite, & regimine vt vnum corpus incœpit ſub Aymerico, cum tamen ab Elia perſtiterint eremitæ Carmeli, & Eliætani à tempore Eliæ l. 2. t. 2. c. 2. a. 5. 236
Carmelitarum viuendi norma ſimul cum fide Chriſti diffuſa eſt per Orbem. l. 2. t. 1. c. 2. a. 6. 239
Carmelitarum Religio cur non ſit in hiſtorijs antiquioribus celebrata. l. 2. t. 2. c. 2. a. 4 242
Carmelitæ, cur dicantur Baſilij Magni Regulam profiteri. l. 2. t. 2. c. 4. a. 4. 292
Carmelitarum prima ſeries, in compendium redacta l. 2. t. 2. c. 4. a. 4 pag. 293. vſque ad pag. 298
Carmelitæ à Carmelo Monte, omnium opinione ſunt dicti. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. pag. 304
Carmelitarum inſtitutio præceſſit Baſilium Magnum. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 304
Carmelitæ reperiuntur in Carmelo à 4. ad 7. ſæculum. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. pag. 304. & pag. 305.
Carmelum deſeritur anno 1290. irruptione Sarracenorum inconcuſſo manente Virginis Sacello. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. p. 317. & 318
Carmelitas ſucceſſionem hæreditariam tenere, ab Elia Pontifices in ſuis Bullis teſtificãtur: conſtat Pontificia traditione immemoriali. l. 2. t. 3. c. 1. a. 4. pag. 330. & 331
Carmelitæ veſtigijs Eliæ inſiſtentes ſunt proles Prophetarum: Carmelitæ vocati ſunt Eliæ propago. l. 2. t. 3. c. 1. a. 6. p. 335. & 336
Carmelitarum ſubſcriptiones reperiuntur in Concilijs antiquioribus; quibus propterea antiquitatis titulo præeminentia debetur in loco. l. 2. t. 3. c. 1. a. 6. pag. 336. & 337
Carmelitæ gaudent titulo B. V. Mariæ, non Mariæ Ægyptiacę. l. 2. t. 3. c. 2. a. 1. p. 338. & pag. 339
Carmeliticus Ordo proprius eſt Mariæ Deiparæ ex Regula, & inſtitutione. l. 2. t. 3. c. 2. a. 1. 340
Carmelitæ Mariæ nomine Deiparæ inſigniti ſunt à templo in Carmelo primitus dedicato. l. 2. t. 3. c. 2. a. 2. 341
Carmelitæ feſtum Commemorationis ſolemnis B. V. M. celebrant, pro qua feſtiuitate habetur concio ſuper Euangelium. Loquẽte Ieſu, &c. l. 2. t. 3. c. 2. a. 3. 342
Carmelitę quomodo ſint filij ſpirituales ſpecialiter B. V. M. l. 2. t. 3. c. 2. a. 3. pag. 346. & pag. 347
Carmelitæ ſpirituales ſunt Principes conſtituti Orbis terrarum filij Eliſæi Calui, Nazaræi Floridi, & ex Prophetico munere Cantores. l. 2. t. 3. c. 2. a. 3. p. 347. & 348
Caro, & ſanguinis non raro viros alioqui inſignes ab incœpto virtutis curſu deterret. l. 3. t. 1. c. 2. a. 1. 367
Carnalem cum Meſſia cognationem non tanti viri ſancti faciebant, vt eam cęleſtis præmij acremento præponerent. l. 2. t. 1. c. 2. a. 6. 159
Caroli Magni tempore Carmelitę florebant. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 306
Caſtitatis commoda. l. 1. t. 2. c. 1. a. 3. 34
Caſtitas conſtituens hominem in ſtatu continentiæ, conſtituit illum in ſtatu poſtulante corpor earum delectationum mortificationem, corporis afflictionem, ac corporis temperantiam. l. 1. t. 2. c. 1. a. 3. 36
Caſtitatem ſeruare, multiplicato genere humano, non eſt contra ius naturæ. l. 2. t. 2. c. 1. a. 3. 46
Caſtitatem, etſi imperfectę ſeruarunt nonnulli Gentilium, naturæ ductu. l. 1. t. 2. c. 1. a. 5. pag. 46
Caſtitas cohibet cupidinis effrænatos motus. l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 39
Caſtitas propagato orbe, conſita eſt in natura. Sic illam ſeruans non peccaret. l. 2. t. 1. c. 2. a. 6. 158. & 159.
Caſtitas non inhibebatur in lege, quã adimplẽs Chriſtus obſeruauit l. 2. t. 2. c. 3. a. 1. 150
Caſtitas theſaurus eſt abſconditus in agro, quem, qui inuenit, dat omnia ſua, vt comparet eam, ac cum paupertate, & renuntiatione propriæ voluntatis abſconditam conſeruet in clauſtro. l. 2. t. 2. c. 3 a. 1. 247
Caſtrans ſe propter Regnum cælorum perfectam æmulatur vitam. l. 1. t. 3. c. 1. a. 3. 105
Caſtratio phyſica, vti inutilis non conſulitur, ſed ſpiritualis vtiliſſima ad ingens præmiũ promerendum. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. 149
Caſtratur propter Regnum calorum, qui votum elicit caſtitatis. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. 150

Digitized by Google

Cauſa ſuperior ad plura ſe extendit in cauſando . l. 2. t. 1 . c. 2. a. 9. 173

Cauſa finalis religioſi ſtatus, meritoria, & exemplaris eſt Chriſtus , etſi Elias prior fuerit in executione , & tempore . l. 2. t. 2. c. 2. a 4. 230

Charitatis perfectio abſque conſiliorum euãgelij obſeruantia poteſt obtineri, ſed ſtatus perfectionis ſine conſilijs ijs non poteſt haberi . l. 1. t 2. c. 1 . a 3. 33

Charitas Theologalium virtutum maior eſt . l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 91

Chriſtiani praui exoſi ſunt Religioſis . In Pro. 4

Chriſtus quomodò ex toto nos liberauit à ſeruitute diaboli . l 1 t. 2. c. 2. a. 2. 58

Chriſtus approbauit verbo & exemplo ſuo Inſtitutum religioſum. l 1. t. 2. c. 4. 2. 2. p. 78. & l 2. t. 2. c. 2 a. 1. 211

Chriſtus in habitu humilem , & abiectam præſeferebat perſonam . l. 1. t. 2. c. 4. a. 2. pag. 79

Chriſtus in viro Religioſo viuit . l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 92

Chriſtus tàm potens in ſuis ſignificationibus fuit , vt non minus adepti ſint, qui in illum credidere promiſſum , quàm , qui ſuſcepere donatum . l. 2. t. 1. c. 2. a. 9. 173

Chriſtus Inter Eſſenos In deſerto deguit diebus 40. quibus ieiunauit,ex mente Zeigleri . l 2. t. 2. c. 2. 2. 1. 212

Chriſtus non vouit : cum quo ſtat fuiſſe in ſtatu excellentiæ perfectiſſimum Religioſum per quid æquiualens voto excellẽtius : ſicut fuit ipſi quid æquiualens fidei,& ſpei, quibus propter taliũ actuam in perfectionem carebat . l. 2. t. 2. c. 2. a. 1. 213

Chriſtus diſcipulos vocauit ad verum , ac proprium religioſum ſtatum aſſumendum . l. 2. t. 2. c. 2. a. 1. 213

Chriſti obedientia , caſtitas , & paupertas commendantur . l. 2. t 2. c. 2. a. 1. 214

Chriſti cura de ſua Eccleſia . l. 3. t. 1. c. 2. a 3. pag. 380

Chriſtus in deſertum ducitur à S. Spiritu , vt tentaretur à diabolo : & cũ ieiunaſſet,&c. Diabolus eſt fortis armatus , contra quem Chriſtus ieiunio , & oratione , qui exibat in montẽ oratorea , rmatur: quia diaboli arma cibus eſt : Dic vt lapides iſti panes fiant : fortiſſima Eccleſiæ arma omnia, quæ ex ipſius collo pendent,ieiunium eſt , ſi cibus per collum non inferatur ; & oratio , ſi per collum verbum emittatur . l. 3. t. 1. c. 2. a 3. pag 382. & pag. 383.

Chriſtus fuit in anima beatus ab inſtanti ſuæ conceptionis . l. 3. t. 2. c. 1. a. 1. pag. 386

Chorus commendatur Religioſorum . l. 1. t. 3. c. 1. a. 3. 108

Cicero , & Demoſtenes eloquentiæ Duces . l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 96

Cilicina veſtis Religioſorum Prophetarum . l. 2. t. 1. c. 2. a. 7. 162

Cinere conſpergitur homo prima die Ieiunij,vt comedat cinerem tanquam panem, ſicut Dauid ; humilians in ieiunio animam ſuam : & Elias , qui ſubcinericio pane refectus eſt in ieiunio quadraginta dierum . Nè lautè , & opiparè fidelis in Quadrageſima ieiunatis ſaginetur . l. 3. t. 1. c. 2. a. 3. 382

Circuncifio data Abrahamo in ordine ad Dei populum ſub ſcripta lege deſignandum . l. 2. t 1. c. 2. a. 9. 172

Ciuitates quandoque filij Prophetarum incollebant , in quibus collegia habebant . l 2. t. 1. c 2. a. 7. 162

Ciuitatem ædificauit Cain . l. 2. t. 1. c. 1. a. 1. pag. 129

Clauis non prodeſt aurea , quæ aperire non poteſt , neque obeſt lignea , quæ aperire poteſt . Quibus damnatur cultè loquentium ſtylus, qui affectant verbis vti talibus, quibus non intelligantur . In Pro. 4

Clauſtrum vnde dictum . l. 1. t. 1. c. 2. a. 2. 21

Cœnobium cur dicatur . l. 1. t. 1. c. 2. a. 2. pag. 21

Cœnobitæ vnde dicti , ipſorum vitæ laudes , qui in communi in vrbibus, vel propè illas viuebant . l. 1. t. 3. c. 1. a. 1. pag. 98 & 100.

Collectæ per omnem Eccleſiam fiebant in alimentum fidelium indigentium . l. 1. t. 3. c. 1. a. 3. 109

Collegia diuerſa Prophetarum inter quæ Principem obtinuit locum Colonia Carmeli montis . l. 2. t. 1. c. 2. a. 10. 180

Collegia multa ædificata à filijs Prophetarũ in eremo Iordanis . l. 2. t. 1. c 3. a. 2. 188

Collegia multa diſcipulorum Eliæ . l. 2. t. 1. c. 2. a. 2. 142

Collegialis vita Prophetica . l. 1. t 3. c. 1. a 2. pag. 100

Comendant nè , & dormiant Henoch , & Elias in ſtatu Tranſlationis, exploratum non eſt . l. 3. t. 2. c. 1 a 1. 389

Comeſtionis communis Religioſorum vſus in refectorio antiquiſſimus . l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 311

Communis vitæ ſocietas laudatur in Actibus Apoſtolorum. l. 1. t. 2. c. 1. a. 2. 105

Com-

Communem vitam in vna domo Chriſtus cõprobauit verbo, & exemplo ſuo. l. 1. t. 2. c. 4. a. 2. 80
Concilium Illiberritanum per annum 300. & Cæſaraugustanum per annum 380. l. 1. t. 1. c. 1. a. 1. 9
Concionator ſibi prius proſit, vt occaſione oblata poſteà alijs prodeſſe poſſit ſicut Elias, & Ioannes, qui velut ignis non lucent niſi admoueatur materia, in qua ſuam vim exerceant. Factum eſt verbum Domini ſuper Ioannem in deſerto. Et exijt in omnem regionem Iordanis prædicans baptiſmum pœnitentiæ, &c. l. 3. t. 1. c. 2. a. 1. 366
Concionatorem mortuum Deus non concedit, quia Concionator Euangelicus propria regionis vniuſcuiuſque lingua loqui debet, intelligibili, non extraordinaria, & peregrina: ideò Apoſtolorum ſunt diſpertitæ linguæ, vt audientium vnuſquiſque audiſſet linguam propriã in qua natus eſt: dedecet enim extra ordinariæ linguæ cultorum modulatio ſcęnica prædicatorem Euangelicum, qui nõ in perſuaſibilibus humanæ ſapientiæ verbis, ſed in oſtenſione ſpiritus loqui debet. l. 3. t. 2. c. 1. a. 1. 387
Conciones in Carmelo habitæ à Prophetis. l. 2. t. 1. c. 2. a. 7. 161
Confirmatio Religionis iure diuino quomodo intelligenda ſit. l. 2. t. 1. c. 2 a. 8. 170
Confuſio non cauſatur in Eccleſia ex multitudine Religionum. l. 1. t. 3. c. 2. a. 2. 122
Congregatio credentium in nomine Chriſti concurrentium ſub proprio capite, Eccleſia eſt, ſiuè communis, & vniuerſalis, ſiuè ſpecialis: quomodo ſeptem ſunt Eccleſiæ, & vna Eccleſia. l. 1. t. 3. c. 2 a. 2. 120
Congregationem religioſam ſuorum diſcipulorum diſtinctam a ſæcularibus Chriſtus habuit. l. 1. t. 2. c 4 a. 2. 79
Coniugia antiquitus non erant ſub præcepto. l. 2. t. 1. c 2. a 6. 158
Coniunctio cum Deo extollit abiectum ad ſuperam excellentiam. l. 1. t. 2. c 5. a. 2. 92
Conſilia Euangelica vtiliſſima ſunt ad ſalutẽ: non ſunt ſub præcepto propria religioſi ſtatus. l. 1 t. 2. c. 1. a. 3. p 30. 31. & 32
Conſilijs Euãgelijs via redditur expedita ad perfectionem: ſic per ſe ſufficiunt ad religioſum ſtatum conſtituendum: ad remouenda impedimenta charitatis: ad auferendam inquietudinem ſæcularem: vtq. ſe & ſua homo offerat Deo. l. 1. t. 2. c. 1. a. 3. pag. 35
Conſilia Euangelica comprehenduntur ſub lege Euangelica, vt conſilia ad ſubſeruationem præceptorum vtiliſſima, ſed non vt præcepta. l. 1. t. 2. c. 1. a. 4. 41
Conſilium prudens eſſe debet dere meliori. l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 91
Conſiliorum obſeruatio digna eſt maiori præmio, quàm ſola præceptorum legis. l. 1. t. 2. c. 5 a 2. 95
Conſilia Euangelica obſeruata ante Euangelium: non meritis legis, ſed Chriſti, & Euangelij virtute obſeruata ſunt. l. 2. t. 1. c. 2. a. 9. 172
Conſiliorum Euangelij obſeruatio ad imitationem Chriſti exigitur in ſtatu religioſo, l. 2. t. 1. c. 2. a. 9. 172
Conſpicua non ſunt Inueſtganda, cum ſufficiunt probabilia. In Pro. 5
Conſtantini Copronimi feritas cõtra Monachos. In Pro. 3
Conſuetudinum Eccleſiaſticarũ contemptores coercendi ſunt. l. 1. t. 2. c. 3. a. 2. 70
Contemplatiui viri humano ſunt generi vtiliſſimi. l. 1. t. 3. c. 1. a 3. 104
Contentionum non habet Dei Eccleſia conſuetudinem. In Pro. 5
Contractus contra leges Eccleſiaſticas inualidantes illos, nulli ſunt. l. 1. t. 2. c. 3 a 2. 68
Controuerſia cum Catholicis amica, in ſpiritu lenitatis ſuſcipienda eſt. In Pro. 5
Conuentualiter filij Prophetarum viuebant. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. 153
Conuiuium ab Eliſæo factum filijs Prophetarum ex herbis agreſtibus, non arguit diuitias eius. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. 156
Corpus myſticum vnicum eſt Eccleſia pluribus cõſtans membris. l. 1. t. 3. c. 2 a. 2. 118
Coralium quaſi rem ſacram Indorum Vates deferebant. l. 2. t. 1. c. 2. a 7. 162
Corona gloriæ debetur de iuſtitia iuſtis propter bona opera gratiæ. l. 3 t. 2. c. 2. a. 1. 399
Corona Religioſorum antiquorum. l. 1. t 3. c. 1. a. 3. 108
Correlatiua ſunt poteſtas ſuperioris ad imperandum, & ſubiectio inferioris ad obediendum. l. 1. t. 2. c. 2. a. 3. 61
Coruorum feritas in cadauera. l 1. t. 2. c. 1. a. 5. 47
Coruorum exemplo ſeruus Dei erigitur ad diuinum ſperandum ſubſidium. l. 1. t. 2. c. 1. a. 5. 47
Coſroæ Irruptio in Syriam cum Monaſteriorum depopulatione. l. 2. t. 3. c. 1. a 2. 305
Credere ijs debemus, quos iudicio, ac ſapiẽtia præſtitiſſe nouimus. l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. pag. 95
Credentes multi priores religioſam vitam coluerunt. l. 2. t. 2. c. 2. a. 2. 216

Credentes omnes primi, non erant ex profeſſione Religioſi, & Eccleſiaſtici, ſed multi ſæculares. l.1. t.3. c.1. a.3. 106

Crucis honos ex contactu Chriſti in illa Patientis, cum eſſet antea lignum tanto abiectius, quanto abiectioribus criminibus parabatur. l.1. t.2. c 5. a 2. 93

Cultus exhibitus in Eccleſia Machabæis, & alijs Sanctis veteribus. l.3. t.2. c. 2. a. 3. p. g. 413

Cultus voluntarius non damnatur præciſe, quia non ſit preceptus: ſed ſi inanis ſit, vanus ac ſimulatus. l.1, t.2. c.2. a.2. 56

Cultus adorationis debetur Sanctis ratione excellentis gratiæ inamiſſibilis. l. 3. t. 2. c.2. a 3. 412

Cynæi inter Iſraelitas vixerunt in terra promiſſionis, qui ex loco amœno in eremum ſe receperunt. l. 2. t.1. c.1 a.1. pag. 130 & pag. 131

Cyrillus Græcus, III. Generalis latinus Carmelitarum, Prophetiæ ſpiritu illuſtris. l.2. t 3 c.1. a 2. 314

Cyrillus Alexandrinus, Palladius, & Capraſius Ioannis Hieroſolymitani 44. diſcipuli, Carmelitani ſunt. l.2. t. 2. c.4. a 4. 289

D

Daniel cum ſocijs virgines, ſpirituales Eunuchi fuere: eius apparitio in habitu Carmelitano. l.2. t.1. c.3. a.2. 191

Delictis lenocinantur dulcia. l. 1. t. 2. c. 1. a. 3. 36

Deſiderio perfectionis, quidam tranſcendunt legis mandata. l.2. t.1. c.1. a.1. 131

Deſiderio contemplationis, eremitæ ſolitudinem eligunt. l.2. t. 1. c.2. a. 1. 138

Deus non acceptat immediatè per ſeipſum traditionem Religioſorum, ſed per hominem loco ſui poſitum, poteſt tamen per ſe immediate acceptare vota. l. 1. t. 2. c. 2. a.3. 60

Deus intelligitur acceptare, quod loco ſui in diuinum obſequium, vt rectum, honeſtum, ac bonum quis acceptat. l. 1. t. 2. c.4. a.1. 76

Dei naturæ proprium eſt nullis aduerſis affectibus perturbari, ſumma ſemper tranquillitate fruens. l. 1. t. 2. c. 5 a 2. 93

Dei velle & eſſe, idem eſt. l.1. t.2. c.5. a. 2. pag. 94

Deus viciſſitudinis obumbratione, & mutatione omninò caret l.1. t.2. c 5. a 2. 95

Diabolus exigit ab hominibus impoſſibilia. l. 1. t. 2. c. 2. a. 2. 58

Diabolus amiſit poteſtatem contra nos, potentia Chriſti. l.1. t 2. c.2. a.2. 58

Diaboli poteſtas in peccatores, in quo conſiſtat. l.1. t.2. c.2 a.2. 58

Dictum feruidum ex ſuperbo animo non procedens, ſed ex fide, & charitate, non contumacia, ſed fiducia eſt. In Pro. 6

Diligere Deum ex toto corde non inducit obligationem præcepti omnium bonorum operum, ſed appretiatiuè illum tamquam vltimum finē omnibus rebus præferre, finè menſura diligendo. l.1. t.2 c.1. a.4. pag. 39. & 40.

Dionyſius ex Monacho Pontifex creatus l.2. t 2. c.4. a 4. 276

Diſcipulos habuit Elias in Carith, & multos ſub tempus Tranſlationis ſuæ, ac poſt eius raptum multitudinem magnam l 2. t. 1 c.3. a.1. pag. 183. & pag. 184. & l. 2. t. 1. c. 3. a.2. 188

Diſcipuli Ioannis poſt eius mortem manſerũt in religioſa diſciplina inſtructi, quam Chriſtiani electi exercuerunt in Schola Chriſti. l.2. t.2. c.1. a.2. 209

Diſcipuli Eliæ, iuxta vaticinium Iſaiæ fidem Chriſti ſuſceperunt. l.2. t.2. c.2. a.3. 218

Diſpenſatio in ieiunio fratrum Carmelitarum per Pium II. l.2. t.3. c.1. a 2. 323

Diſtinctio in indumentis, & ſignis conuenit pro diuerſitate ſtatuum. l.1. t 3. c.1. a.4. 111

Diuerſitas inter eremitas, & anachoretas. l.1. t.3. c.1. a.1. pag. 98. & 99.

Diuerſitas Religionum aptatur diuerſis hominum naturis. l.1. t 3. c 1. a.1. 114

Diuerſitas Religionum ſpectat ad Eccleſiæ ornamentum. l.1. t.3. c.2 a 1. 116

Diuerſos miniſtros ad diuerſa munera exigit corpus myſticũ, ſicut naturale diuerſas potentias ad operationes multiplices. l. 1. t.3. c.2. a. 1. 116

Diues, & vxoratus ſequi non poterat Eliſæus Eliam, idcircò reliquit omnia, vt pauper & caſtus virginem pauperem ſequeretur parentem. l.2. t. 1. c.2. a.8. 167

Diuitiæ Epulonem auarum deduxerunt ad tartara. l. 1. t.2. c.1. a.3. 34

Diuitiæ multorum malorum cauſa. l. 1. t. 2. c. 1. a. 3. 34

Diuitiæ oculos obcæcant. l.1. t.2. c 1. a. 3. 38

Diuitiæ in communi pro neceſſitatibus ſubleuandis Religioſis licent de licentia ſummi Eccleſiæ Capitis. l.1. t.3. c.1. a.3. 110

Diuitiæ oblatæ per Naamam reijciuntur ab Eliſæo, qui Giezi puniuit, quòd eas admiſerit. l. 2. t.1. c.2. a.5. 157

Doctoratus titulo honoris nullus inſignitur quo uſ-

quouſque ſit probatus baccalaureus. l. 1. t.3. c. 2. a.2. 341
Doctores fidelium Apoſtoli, in ſtatu perfectionis, & ſublimi montis vertice ante collocandi. l.2. t.2. c.2. a.2. 216
Doctorum Eccleſiæ authoritas magni habenda eſt, quòd adeò eos illuminatos credamus. l.1. t.2. c.5. a.2. 96
Dominium ſui ſpecialiter transfert per votum homo in Deum. l. 1. t. 2. c. 2. a. 3. pag. 60
Donatione facta, Religioſus tranſijt in Ius Religionis, ſicut mancipium in poteſtatem domini ratione emptionis,ſeù manucaptionis. l. 1. t.2. c.2. a.3. 62
Donatio facta poteſt acceptari ſub conditione, vt ſi aliquando velit acceptans relinquat donum l. 1. t 2. c.3.a.2. 69
Dotes gloriæ corporum Beatorum ſunt paſſiones viſionis Beatæ, ab ea fluentes ſaltem moraliter. l. 3.t. 2. c.1. a 1. 387
Dubijs dare fidem, res ardua. In Pro. 4

E

EAſtus Græcus Eremita Carmeli. l. 2. t.3 c.1. a.2. 314.
Eccleſia Dei à Monachis fundata, & gubernata, & à diuerſo errore cribrata, ex ſententia Petri Damiani. In Pro. 4
Eccleſia eſt congregatio hominum per fidem tendentium ad Beatitudinem: & myſticum corpus, per fidem, & eius confeſſionem, ac Sacramenta vnitum ſub vno Chriſto capite, & eius Vicario Romano Pontifice ſummo. l. 1. t.2. c.1. a.1. 22
Eccleſia ſuum habet ſtatum. l. 1. t.2. c. 1. a.1. pag. 22
Eccleſia Chriſti vna & ſeptem. l. 1. t.3. c.2. a.2. pag. 119. & 120.
Eccleſia Paradiſus eſt, in quo homines velut arbores ſemper poſſunt creſcere. l. 3. t. 1. c. 1. a. 1. 357
Eccleſia vidua, meritis mortis ſui ſponſi multiplicationem obtinere meruit farinæ. l. 3. t. 1. c.2. a.3. 381
Eccleſia Dei eſt vnica, Militans,& Triumphãs ſecundùm duplicem ſtatum. l. 3. t. 2. c. 2. a.2. 406
Eccleſiaſtici liber canonicus eſt: etſi illius Scriptor incertus ſit. l.3. t. 1. c. 1. a. 2. pag. 360
Eccleſia excreſcit In perſequutionibus.l.2.t.3. c. 1. a 2. 206
Effectus eiuſdẽ,plures adæquatę cauſę,diuerſę rationis non repugnant. l.2.t.2.c.2.a.4. 230
Elias à recluſione in Carith verè Monachus fuit. l.1. t.1.c.1. a.2. 11
Elias commendatur, quòd poſt ſe faciat Prophetas. l 1. t.1. c.2. a.1. 14
Elias à Deo viuendi modum obſeruauit præſcriptum: qui ad patientiam duratus procedit fortior, diuinam in omnibus ordinationem exercens. l. 1. t.2. c.4. a 1. pag.76 & 77. & l.2. t.1. c.2. a.8. 166
Elias primus religioſi ſtatus cultor, quo tempore, & ſub quibus Orbis Regibus incœperit in Carith. l.2. t.1. c.2. a.1. pag. 135. & pag.136. & 137.
Eliam Monachorum Ducem extitiſſe, Patres probant ex ſacra Scriptura. l. 2. t. 1. c. 2. a.3. 143
Elias eſt Monachus per exaggerationem ſecundùm Chryſoſtomum,& pluſquàm Monachus ſecundùm Hieronymum, ſicut Baptiſta pluſquàm Propheta. l.2. t. 1. c.2. a 3. pag. 144
Elias fuit Monachus in veteri teſtamento, ſicut in nouo Antonius,& alij veteres. l. 2. t.1. c.2. a.3. 146
Elias virginitatem perpetuam coluit, & in tribus votis Religionis, Collegia Prophetarum inſtituit.l.2.t.2.c.2.a.4 p.147.& 154
Elias populorum ſacer doctor, honoris Dei zelator,inimicorum eius increpator,& proximorum amator. l 2. t.1. c.2. a.7. 161
Elias inchoauit Religionem ſuam Dei inſtitutione ad reſtaurandos Prophetas occiſos. l 2. t.1. c.2. a.8. 166
Elias Sacerdos fuit, ideòq. Thesbites compellatus; Leuita dictus, quia ex Aaron familia, de tribu, erat Leui Sacerdotio Leuitico, extraordinaria poteſtate à Deo obtenta pollens in Iſrael. l. 3. t. 1. c. 2. a. 2. pag. 373. & pag. 374 p.375 & pag. 376
Elias contrà deprauatiſſimos Iſraelitas ſanctiſſimus a Deo deputatur, l. 3. t. 1. c. 2. a. 3. 377
Elias cum redeat baptizabitur,& Euchariſtico pane veſcetur. l.3. t 1. c.2.a.3. 379.
Elias viuus eſt verè tranſlatus in Paradiſum Adæ. l 3. t.1. c.2. a.4. pag. 383. & p.384. & 385.
Eliæ tranſlationis triumphus, vndè Græci Solem in curru depingunt, Chriſti eſt Aſcenſionis figura. l.3. t.1. c.2. a.4. 384
Eliæ ſanctitas, & excellentia ex his colligitur, quæ de ipſo in Scriptura traduntur. l.3. t 2. c.2. a 3. pag. 409. & 410.
Eliæ à ſua tranſlatione veneratio, templa feſtiuitates, cultus,& officia recitata. l 3. t.2. c.2.a.3 pag. 410. & 411.

Eliæ ſucceſſores coadiutores fuerunt Apoſtolorum, de Carmelo deſcendentes. l.1. t.1. c.2. a 2. 16

Eliæ Religio perſtitit in varijs congregationibus a libertate populi ad Chriſtum. l. 2. t.1. c.3. a.3. 194

Eliæ multi ſucceſſores traiecerant in Hiſpaniam ex Iudæa tempore Nabuchodonoſoris. l.2 t.1. c 3. a 3. 195

Eliæ inſtitutam vitæ rationem Religioſi antiqui æmulati ſunt. l. 2. t. 2. c 2 a. 3 p.225. & l. 2. t.2. c 2. a.7 p.242. & p 243. & 244

Elias in quibus præcipuos anteceilat Vates. l.3. t.1. c. 2. a.1. 364

Eliæ geſtorum enarratio: non eſt Angelus, nec Phinees: eius familia, parens, patria, nobilitas, ortus, & mirabilis viſio oſtenſa tunc eius parenti l.3. t.1. c.2. a.1. p.366. & pag 367. & 372

Eliæ acrimonia in ſceleſtos, zelus Dei honoris, non crimen eſt. l. 3. t.1 c.2. a.1. 371

Eliam fuiſſe ſanctificatum in vtero matris, & in gratia confirmatum, probabile ſatis eſt. l.3. t 1 c.2 a.1. pag 367. & 368.

Eliæ nomen cur Eliſæo non eſt impoſitum habenti ſpiritũ Eliæ, cum Ioannes nuncupetur Elias, quia in ſpiritu venit Eliæ l. 3. t.1. c.2. a.2. 372

Elias, & diſcipuli eius, Eunuchi compellati. l.2. t.1. c.2. a.5. 154

Eliſabeth Ioannis mater cum Eſſenis filium enutriuit in antro. l. 2. t.2. c. 1. a.1. 201

Eliſæus reliquit omnia ex quo ab Elia indutus eſt habitu religioſo, fuitq́ poſt magiſtrũ, collegiorum præpoſitus, quæ frequenter viſitabat. l. 1. t.2. c.4. a 2. 77

Eliſæus ex quo ad habitum Religionis ſuſceptus eſt, nihil abſque facultate ſui Magiſtri facere poterat, non ratione prophetiæ, ſed inſtituti prophetici. l. 2. t.1. c.2. a. 8. p.167 & l.2. t.1. c. 3. a. 1. 186

Eliſæi cura ſuorum diſcipulorum. l.2. t.1. c.2. a 8. 169

Eliſæi pater, patria, deputatio in ſocietatem Eliæ religioſo magiſtri ſui habitu, non vnctione: hæreditas palij ac ſpiritus Eliæ; obitus, & ſepulchrum; feſtiuitas, cinerum aſſeruatio Genuæ, & capitis eius Rauennæ. l. 2. t.1. c.3. a.1. 186

Eliſæitæ, ac Rechabitæ proles Eliæ. l. 2. t.2. c.2. a 3. 226

Emerentia Annæ mater, & Deiparæ auia, Eſtolano viro iuſto matrimonio traditur, facta reuelatione eremitis Carmeli, quorum doctrina vtebatur. l.2. t 1. c.3. a.3. 194

Epiſcopus rationem ſtatus tenetur exercere actus perfectionis, cuius nomen oneris eſt, nõ honoris, eſt enim perfector, & eius vita actiua, & cõtemplatiua. l. 1. t.2. c. 1. a. 2. 27

Epiſcopi ſunt perfectores & ordinarij Paſtores, quorum eſt de ſtatu ſubditorum dijudicare: ſic in ſua diœceſi poſſunt, quod Papa in tota Eccleſia, illo non prohibente. l. 1. t.2. c.4. a 3. 84

Epiſtola Præſulum terræ ſanctæ ad ſummum Pontificem circa immemorialem antiquitatem Carmelitarum. l.2 t.3 c.1. a 2. 317

Enos verba adinuenit ad Deum deprecandũ, & vniuerſitatẽ inſtituit ad veram Dei ſciẽtiam docendam. l.2 t 1 c.1. a.1. 129

Equus effrenis non facit rectum inceſſum. l. 1. t.2. c.5. a.2. 95

Eremitæ perfectio reſpectu Cœnobitæ non tranſcendit limites tendentis ad perfectionem. l. 1. t.2. c 1. a.2. 28

Eremitæ in ſolitudine degebant procul à ſæcularibus l 1. t.3. c.1. a. 1. 98

Eremitarũ vitæ ratio, qui primitus in Oriẽte, & Occidẽte degebant. l.1. t.3. c.1. a.2. 102

Eremiticam vitam, & propheticam Elias coluit, & Baptiſta. l 2. t.1 c 2. a. 3. 145

Eſca filiorum Prophetarum herbæ agreſtes, & aqua potus. l.2 t.1. c.2. a.5. 156

Eſdras cognomento Malachias filius Sarayæ ſummi Sacerdotis de tribu Aaron natus in Perſia, ſupremam in Hebræos obtinuit poteſtatem, reſtaurator Religioſorum, & priſcorum ſucceſſor. l.2. t.1. c.3 a.2 191

Eſſeni per totam vitam ſeruabãt caſtitatem, obedientiam, & paupertatem. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. pag. 148. & 150.

Eſſeni diſcipuli Eliſæi viuebãt in deſertis Iordanis à tempore ſui magiſtri vſque ad Baptiſtam. l.2. t.2. c 1. a.1. 203

Eſſenorum magna antiquitas Alexandrinorũ & Palæſtinorum, qui fidem Chriſti ſuſceperunt, l 2. t.2 c.2. a 3. p 221. vſque ad 225.

Eſſeni baptizati receperunt cum Apoſtolis dona Spiritus ſancti. l 2. t.1. c 2. a.7. 241

Eſſeni à ſanctitate dicti, Eliſęitę, vel Eliſęitę, & Rechabitę proles eſt Elię l.2. t.2 c.2. a.3. 226

Eſſentia rei id dicitur, à quo velut à radice profluit quidquid ad eam rem pertinet. l. 1. t.2. c 1. a 3. 36

Euangelizatrices, quæ ſint in Scriptura. l. 1. t. 1. c.2. a.1. 14

Euchariſtia altus mori myſticè debet, vt vita reſurrectionis fruatur. l.3. t.1. c.2 a. 3. 380

Eugenia in habitu virili in cęnobio Alexandriæ duxit Eſſenorum vitam, & Romæ poſtea Monialium eiuſdẽ inſtituti Mater extitit. l.2. t 2. c.2. a.7. 242

Eugenius IV. Regulam mitigauit Alberti iam ab Innocentio IV. mitigatam: hanc, non illam omnis ſuſcepit Carmelitarum Ordo. l. 2 t. 3. c. 1. a. 2. p. 320. & 321.
Eunuchus euangelicus legem ſibi continentiæ per votum indicit .l. 1.t.2.c.2.a.2. 56
Eunuchus facultate caret generatiua. l.1.t.2. c 4. a.2. pag 78. & l.2. t.1. c.2. a.5. 149
Eunuchus naturalis inhibebatur in lege ſcripta. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. 149
Eunuchi per Iſaiam commendati ſunt veteres Religioſi . l.2. t.1. c. 2. a.5. 153
Europam Carmelitæ quando inhabitarunt. l.2. t 3. c.1 a.2. 315
Euſebius ab Alexandria reuerſus Vercellenſes edocuit Antonij diſciplinam, quam cum vita clericali coniunxit ; quæ Romæ & Mediolani Auguſtini tempore florebat . l 2.t 2 c.4.2 3. 268
Eutrandus, ſeu Luitprandus Ticinenſis Diaconus, Subdiaconus Toletanus, Epiſcopus Cremonenſis, à ſecretis Berengario I I. Regi Italiæ l 2. t. 1. c.3.a 3. 195
Excalceatorum Carmelitarum priores Præpoſiti, ſeparatio familiarum . & proceſſus in mõtem Carmelum Congregationis eorum Italiæ . l.2. t.3.c 1.a 2. p. 225. & 226
Excõmunicationis abſolutionẽ in foro exteriori cum cæremonijs iuris poteſt dare ſuperior Religioſorum in minoribus conſtitutus. l.2. t.1 c.2 a.8. 169
Exemplũ dedit Chriſtus in omnibus actibus perfectionis .l. 1. t. 2 c. 4. a. 2. 80
Exemplũ religioſi ſtatus Elias proponebatur Patribus imitandum .l.2. t 1. c.2 a. 3. 145
Exemplar eſt ad cuius imitationẽ aliquid fit, importat cauſalitatẽ, eſtq.ad minus ęqualis perfectionis cũ exẽplato l 2.t.1.c.2.a 4 146
Exemplũ Chriſti mouebat ad ſui imitationem ab origine mundi. l.2.t.1 c.2. a.9. 172
Exemplar caſtitatis noui teſtamẽti referebat in veteri Elias . l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. 154
Expeditus Dei ſeruus currit in via Dei,non ſic bonorum ſæculi onere præpeditus. l.3. t. 1. c.2. a 3. pag.381. & 382.
Expoſitio verborum. Abijt Elias,& fecit iuxta verbum Domini. l.2. t. 1. c.2. a. 1. 136
Ezechiel Sacerdos in Babylonia Martyr, Religioſorum Præpoſitus.l 2. t.1. c.3.a.2. 191

F

Facilior fit mandatorum obſeruantia cõſiliorum obſeruatione.l. 1.t. 2.c.3.a.2. 72. & 73.
Facultatem obtinuit Elias recipiendi ſodales ad religionem. l. 1.t.2.c.4.a.2. p.77. & l. 2. t. 1. c. 2. a. 8. pag.166. & 167
Facultatem ab Eliſæo diſcipuli petebant, quẽ tanquam ſuperiorem ſuſpiciebant . l.2. t. 1. c.2. a.8. 168
Fœminarũ cõmẽdatio.l.2.t.2 c.3 In Pro.2 46
Fœminæ Propheteſſæ cum Eſſenis Domino conſecratæ tempore legis, earum monaſteria, & vota ; quarum nonnullæ, & gentiles quædam caſtitatem vouerunt. l.2. t.2. c.3. a.1 pag 246. & pag 247. & 249.
Fœminæ Religioſæ Hebrææ inſtitutum profitebantur Eliæ l.2. t 2. c.3. a.1. 250
Fœminę ſtirpis regiæ virginitatem multæ colebant, matres cupientes eſſe Meſſiæ . l.2. t.2. c 3. a.1. 250
Fœminæ anus cum Eſſenis degebant. l.2.t.2. c. 1. a. 1. 201
Fœminæ per tria religioſa vota ſolemni cęrimonia Domino in prioribus Euangelij ſæclis conſecrabantur;earum in Eccleſia munus. l 2.t 2.c.3.a.3 p.257. & 258 & 259
Familiæ Rechabitarum, & Eſſenorum erant mixtæ ex nuptis,& continentibus,ſuo modo Militares. l.2. t.1.c 2. a 5. 152
Familiæ omnes ex cõditione mortali proceſſu temporum deficiunt omninò . l. 2. t. 1. c.3. a.3. 196
Faſciculus dicitur fideliũ congregatio vnica Chriſti fide ligata . l. 1.t.1. c.2. a.3. 19
Faſtiditis dare gratiam res eſt ardua. In Pro.4.
Faſtigium ſupremum obtinet dignitatis, qui vti Apoſtoli Chriſti terrena abijciunt. l. 1. t.2. c. 5. a. 1. 87
Felicitas hominis in Dei viſione conſiſtit. l 1. t.2.c.5.a.2. 94
Felicia cuncta homini in Dei ſocietate contingunt, aduerſa tamen ab illo ſeiuncto. l. 3. t.1. c.1. a.1. 354
Fides non probatur ex perſonis, ſed perſonæ ex fide. l. 1. t.2. c. 1. a.4. 45
Fides datur Deo in baptiſmo de obſeruandis diuinis mandatis. l.1. t 2. c. 2. a.2. 56
Fides ſumitur quandoque pro promiſſione. l.2.t.1. c.1. a.2. 133
Fide eadem antiqui credebant Chriſtum venturum, qua nos veniſſe credimus, licèt ſub alijs ſignis,&Sacramẽtis.l 2. t.1.c 2.a.9.175
Fidem irritam facit, qui vota frangit. l.1. t 2. c.2. a.2. 56
Fide patres priores audierũt, quod poſtmodũ Chriſtus & Apoſtoli de vera Religione docuerunt. l.2. t. 1. c.2. a.9. 175
Filij Prophetarum fuerunt in veteri,& nouo teſtamento Monachi compellati. l.1. t. 1. c. 1.a.1. & l.1. t 1.c.2. a.1. pag.15 & 17
Filius Dei coęqualis eſt Patri ſimiliſq. Spiritus ſan-

ſanctus vtrique Perſonæ. l. 1. t.3.c.1.a. 3. pag. 109
Filij Dei nuncupati duxerunt vxores, & habuerunt filios. l.2.t.1.c.1. a.1. 130
Filijs adoptiuis parentum imponitur nomen. l.2.t.3. c.2. a.3. 347
Filij Prophetarum ad imitationem Eliæ ſic erant dediti contemplationi, vt in cæleſtibus choris putarentur tranſlati. l. 2 t 1. c 2. a 8. pag. 165. & 166.
Filios ſpiritvales gratia potius appetit generare, quam natura carnales. l.2.t.2.c.1.a.2. pag. 208
Filiæ quatuor Philippi Diaconi Religioſæ erant, ſicut Anna Propheti ſſa. l.2. t. 2. c.3.a.3. 259
Filij Seth ſunt nuncupati Angeli, & filij Dei in Scriptura ſacra. l.3. t. 1.c. 1. a.1. 353
Filius nouellus oliuarum eſt, qui oleo diuinæ gratiæ, de peccati morte denuò per confeſſarium reſuſcitatus ad vitam ſedet ad menſam Euchariſtiæ. Sicut filio Sareptanæ reuocato per Eliam ad vitam hydria non defecit farinæ, nec olei lecytus eſt imminutus. Non enim eſt dandus panis, oleũ gratiæ non habenti. l.3. t 1. c.2. a.3. 381
Finis proximus, & remotus Religionis perfectam ſtabilitatem poſtulant in ſtatu. l. 1. t.2. c.2. a.1. 52
Finis proximus Religioſorum, perfectus eſt gradus charitatis. l.1.t.2.c.1.a.2. 28
Florentinum Monaſteriũ Carmelitarum ſub Nicolao Gallico Generali. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 316
Flores grati, ſed gratior eſt panis: In Pro. pag. 4
Fœcundior eſt Chriſti Eccleſia, quam Hebræorum Synagoga. l.1. t.3. c.2. a.2. 123
Fœcunditas generationis erat benedictio legis. l.2.t.1. c.2. a.6. 158
Fomes peccati non eſt in Patribus Tranſlatis Henoch, & Elia. l.3.t.2.c.1.a.1. 388
Fragilitas contracta ex peccato ad reſiſtendum Dæmoni. l. 1. t.2. c.2. a.2. 58
Francus Grotti Senenſis mirabilis vita, & miraculis, colitur Senis; & Franciſcus Senenſis Martyr Cremonæ. l. 2. t. 3. c. 1. a.2. pag.318. & 319.
Fratres cur Religioſi compellantur. l. 1. t.1. c.2.a.4. 20
Frenum non tam ligat, quam decorat caballum. l.1. t.2. c.5.a.2. 95
Fundamentum Eccleſiæ Chriſtus, Apoſtoli, & Prophetæ. l.2.t.1.c.2.a.9. pag.175. & l. 2. t. 2. c.2. a.3. 218
Fuſcus color veſtium antiquorum Religioſorum. l. 1. t. 3. c. 1. a. 3. 107

G

GAlaaditici greges Religioſi ſunt, qui apparuerunt de monte Galaad, cum Elias apparuit de habitatoribus Galaad ad Achab. l.2. t.1. c.2.a.2. 141
Gamalielis, Stephani, & Abibonis Reliquiæ à Ioanne ſancto erutæ ſunt. l. 2. t. 2. c. 4. a. 4. pag.277. & pag. 278. & 279.
Generales Carmelitarum latini. l.2.t.3. c.1. a. 2. 304
Generatio eſt productio viuentis à viuente à principio coniuncto in ſimilitudinem naturæ. l.1. t.2. c. 5. a.2. 93
Generatiua virtus naturalis filios corporaliter generandi deficit in morte parentis, non ſic ſpiritualis ad filios ſpiritualiter in Religione generandos. l.2. t.1. c.2. a 8. 168
Geth vna in Ophir, alia Philiſthæa. l. 2. t. 1. c.3. a.1. 184
Gentiles Philoſophi obſeruantes naturales virtutes non ſequebantur veſtigia Chriſti. l.2.t.1. c.2. a.9. 173
Gentem non propter locum, ſed locum propter gentem Deus elegit. l 2. t.2. c. 2. a. 3. 218
Gerardus Martyr Carmelitanus iacet Venetijs, Italiæ Vrbe nobiliſſima, quæ ab illis ſæclis Carmelitarum fouet Cœnobium. l.2. t.3. c.1. a. 2. 307
Girobaltæ liberè viuebant. l.1. t.3. c.1. a. 1. pag. 98
Gloria Libani, decor Carmeli, & Saaron dabatur Eccleſiæ cum aquis irrigabantur montes, vel potius Religioſi illos incolentes, aquis baptiſmi Saluatoris. l.2.t. 2. c.2. a.3. 217
Gloriæ dotibus non ſunt inſigniti Elias & Henoch. l.3. t.2.c.1. a.2. 393
Gog, & Mogog Antichriſtus eſt. l.3.t.2. c.1. a. 2. 393
Gratia quid ſit non conſummata, quæ valorem tribuit operibus meritorijs. l. 3. t. 2. c.2. a 1. 403
Gratia naturam non deſtruit, ſed perficit. l.3. t.2. c.2. a.1. 402
Gratiæ vires facilia reddunt difficilia mandata. l.1. t.2. c.3. a.2. 73
Gratiæ magnum auxilium requiritur ad Religionis adimplenda munera. l.1. t.2. c.5. a. 2. 91
Gratiæ vires ſupplent naturales. l. 1. t.2. c.5. a. 2. 92
Greges caprarum ſunt Religioſi, quia multi ſub

ſub vno reguntur paſtore, pelle ſicut illæ tecti, cum eiuſdem ſit inſtituti. l. 2. t. 1. c. 2. a. 2. 141
Greges Caprarum deſcenderunt de monte Galaad cuius montis Caput eſt Carmelus, ideſt ſcientia Circuncisionis; hi enim pauperes ſinè vellere, greges ſub obedientia vnius paſtoris ſtuierunt carnem ſuam circuncidere per caſtitatem. l. 2. t. 1. c. 2. a. 8. 168
Gubernatiua poteſtas Prælati Religioſorum, quæ ſit. l. 1. t. 2. c. 2. a. 3. 63
Guillelmus Mariſconenſis, & Giraldus Pariſienſis Religionum Mendicantium hoſtes in Pro. 3

H

HAbacuc temporibus Manaſſes prophetauit. l. 2. t. 1. c. 3. a. 2. 190
Haber receſſit à Cynæis fratribus ſuis. l. 2. t. 1. c. 1. a. 1. 130
Habitum geſtare ſæcularium Religioſum, crimen eſt. l. 1. t. 3. c. 1. a. 3. 107
Habitus religioſus congruens profeſſioni, & aptus ad religioſa munera obeunda, non ſuperſtitioſus eſt. l. 1. t. 3. c. 1. a. 3. 107
Hæretici ſunt neruosè confutandi. In Pro. pag. 5
Hæretici ſermonis dulcedine, ſicut tigres muſica efferantur. In Pro. 5
Hebræi maledictioni, & ludibrio obnoxios putabant ſinè liberis decedentes. l. 2. t. 1. c. 2. a. 6. 158
Hebræis præſcribebantur animalia in ſacrificia, & ritus, quia propenſi erant in idololatriam. l. 2. t. 1. c. 2. a. 6. 160
Hebræi fideles fide Chriſti erant in re Chriſtiani, non nomine. l. 2. t. 1. c. 2. a. 9. 174
Hebræi Religioſi veteris teſtamenti; etſi nō nomine, fuerunt tamen fide Chriſti veri Chriſtiani. l. 2. t. 2. c. 2. a. 4. 230
Henoch mandauit filio ſuo Mathuſalæ, quod notitiam Religionis poſteris traderet. l. 2. t. 1. c. 1. a. 1. 230
Henoch parens noſcitur vnius partis Religionis, & alterius Elias, & ideò vtriuſque laudes contendimus enarrare. l. 3. t. 1. c. 1. a. 1. 353
Henoch ex eo valde commendatur, quod cum Deo ambulant. l. 3. t. 1. c. 1. a. 1. pag. 354
Henoch tranſlatus eſt, quia ſatis placitus Deo erat. l. 3. t. 1. c. 1. a. 1. 355
Henoch ſacerdotium, ac dignitas comprobatur ex nominis proprij ſignificatione. l. 3. t. 1. c. 1. a. 3. 362
Henoch Propheta fuit, ſuamq. litteris poſteritati reliquit commendatā prophetiam. l. 3. t. 1. c. 1. a. 3. 363
Henoch de Amathi eremita Carmeli. l. 2. t. 2. c. 2. a. 3. 225
Heraclius Imperator vincit Coſroam, Crucem Chriſti vindicat, erigit monaſteria, & in pace cōſtituit Eccleſiam. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 305
Herodes, & Phaſellus creantur à M. Antonio Tetrarchæ. l. 2. t. 1. c. 3. a. 3. 194
Herodis regni anno decimonono, & ſui Imperij penultimo Ieſus Chriſtus natus eſt. l. 2. t. 1. c. 3. a. 3. 194
Hieremias ſanctificatus in vtero matris, virgo permanſit, relictus in Iſrael, à ſuis inde pulius in Ægyptum, ibi lapidibus obrutus; cuius prædicatione creuit in Ægypto notitia Virginis filium parituræ; cui ad lacum Mariæ monaſterium Eſſenorum eſt dicatum. l. 2. t. 1. c. 3. a. 2. 190
Hieronymus Prior Conuentus S. Annæ in Hieroſolymis. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 314
Hieronymus Doctor Eccleſiæ, Monachorum parens. l. 2. t. 2. c. 4. a. 2. 266
Hilarion diſcipulus Antonij, inſtaurator monaſteriorum Palæſtinæ, eius epitaphium, & ſepulchrum Gazæ. l. 2. t. 2. c. 4. a. 2. 264
Hilarion alius Martyr, Carmelitarum Prouincialis Cypri. l. 2. t. 2. c. 4. a. 2. 264
Hildegardis prophetia de Carmelitis explicatur, l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 326
Hiſpania cur dicatur finis Orbis terrarum, quæ cum fide Chriſti ab Apoſtolo Iacobo monaſticum Chriſtianorum ſuſcepit inſtitutum. l. 2. t. 2. c. 2. a. 6. 239
Holocauſtum ſoli Deo debitum religioſa profeſſio eſt. l. 1. t. 2. c. 2. a. 1. 54
Hominis ſumma Religio, quòd ſe Deo ſimilis efficiat, remotis his, quæ ſimilitudinem Dei deformant. l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 94
Homo quò à mundanæ conuerſationis ſe reddit extraneum, eo in habitatione ſui conditoris dignior exiſtit. l. 2. t. 1. c. 1. a. 1. pag. 129
Homuſion ſignificatio. l. 1. t. 1. c. 1. a. 1. pag. 10
Honoris gloria maior eſt innata, quàm quæſita. l. 3. t. 1. c. 1. a. 1. 352
Honorius III. alijque Pontifices Alberti Regulam confirmarunt. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. pag. 316
Horeb mons ad terminum eſt terræ promiſſionis ad Auſtrum. l. 2. t. 1. c. 2. a. 10. 177
Humana inuentione addita religioſo ſtatui

queunt

queunt erronea, & ſuperſtitioſa eſſe. l. 1. t. 2. c. 4. a. 3. 81

I

Iabes legiſperitus à quo locus deſertus Cynæotum nominatus eſt: abnepos Ietro per Cus. l. 2. t. 1. c. 1. a. 1. 130
Iacobus minor Chriſti Apoſtolus fuit Eſſenus, & Rechabita iuſtus compellatus. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. 151
Iacob Iſrael nuncupatus nomẽ dat populo, quia cui benedictio contingit, poſſeſſio obuenit principatus. l. 2. t. 3. c. 2. a. 1. 340
Iedoa frater Manaſſes I. Pontifex templi Samaritanorum, in monte Garizin. l. 2. t. 1. c. 3. a. 3. 192
Ieiunium, & oratio arma fortiſſima ſunt. l. 3. t. 1. c. 2. a 3. pag. 382. & 383
Ieiunij commoda ingentia. l. 1. t. 2. c. 1. a. 3. pag. 36
Iephthe adimpleuit votum filiam ſuam Domino nuncupando. l. 2. t. 2. c. 3. a. 1. 247
Ieſus ante dictus, factus gentilis Iaſon compellatur, pecunia emit ab Antiocho Epiphane Pontificatum, extruſo fratre ſuo Onia viro iuſto, & à Menelao detrubatur. l. 2. t. 1. c. 3. a. 3. 192
Ietro nõ fuit Paganus, verus Dei cultor, ſocer Moyſis à quo Cynæi. l. 2. t. 1. c. 1. a. 1. 130
Iezabel non extinxit Domini Prophetas. l. 2. t. 1. c. 1. a. 2. 133
Igne Deus, & Angeli ſignificantur, quo nihil inter ſublunares creaturas puriùs, qui cum ſordes abluat, nihil inquinamenti cõtrahit. l. 3. t. 1. c. 2. a. 1. pag. 368. & 369
Ignis vis ad lucendum & cremandum eſſe debet in concionatore, ſicut in Elia cuius verbum vt facula lucendo ardebat, & iniquos cõmburendo. Deſcendat ignis de cælo, & deuoret te: Sic Ioannes ſic erat lucerna ardens, & lucens docendo, & reprehendendo. Ecce Agnus Dei, & c. Genimina viperarum, & c. l. 3. t. 1. c. 2. a. 1. 371
Ignorat ſacram Scripturam, qui Religioſos negat in illa viguiſſe prioribus ſæculis. l. 2. t. 1. c. 1. a. 2. 134
Ildephonſi Toletani Inſtitutum Monaſticum in Monaſterio Agalienſi, quod primò fuit S. Iuliani Elpidij, & Carmelitarum, poſteà S. Coſmæ, & Damiani, & alterius Religionis. l. 2. t. 2. c. 4. a. 3. 275
Immortales & impeccabiles nunc ſunt Henoch, & Elias quodammodo. l. 3. t. 2. c. 1. a. 1. pag. 387. & 389.
Immutabilitas ſtatus perfectionis perfectum hominem facit, & ſimilem Deo. l. 1. t. 2. c. 2. In Pro. 51
Impedimenta perfectionis vna religio magis aufert, quàm alia. l. 1. t. 2. c. 3. a. 2. 70
Impedimentorum perfectionis maior ablatio non pertinet ex natura rei ad ſtatum religiosum eſſentialiter conſtituendum. l. 1. t. 2. c. 3. a. 2. 70
Impoſſibilia non imponit nobis Deus obſeruanda, nec talia ſunt documenta monaſtica. l. 1. t. 2. c. 1. a. 4. 44
In medio duorum, vel trium Chriſtus eſt. l. 1. t. 3. c. 2. a. 2. 120
Indumentum Prophetarum cilicium erat, & rigidum tegumentum pellium. l. 2. t. 1. c. 3. a 2. 189
Infenſus in amicos Deus potius fit quàm in inimicos: vt Ioannes ſit in vinculis non Herodes. l. 2. t. 1. c. 3. a. 4. 197
Innocentius III. in Concilio Lateranenſi nouam Religionum inhibuit inſtitutionem abſque Pontificia approbatione. l. 1. t. 2. c. 4. a. 3. 83
Inſani putabantur Religioſi. In Pro. 2
Inſtituta vitæ ratio Eliæ eſt de iure diuino conſulente. l. 1. t. 2. c. 4. a. 2. 78
Inſtitutum Monaſticum putant hæretici nouellum hominum fuiſſe figmentum. l. 2. t. 1. c. 2. a. 1. 135
Inſtituens rem moralem, eius ſubſtantiam inſtituit. l. 2. t. 1. c. 2. a. 4. 146
Inſtituti Carmelitarum exordium ob ſummã vetuſtatem ignoratum. l. 2. t. 3. c. 1. a. 1. pag. 299
Inſtitutum monaſticum antiquum eſt à Chriſto Domino renouatum, & Eliſæi factum probatum. l. 2. t. 1. c. 2. a. 1. 211
Interpretatio vnius in aliud Idioma quomodò ſit facienda. l. 2. t. 2. c. 2. a. 5. 238
Inuectiuæ orationes à Catholicorum ſcriptis abeſſe debent. In Pro. 5
Inuentis noſtris credimus, quia ingenio noſtro confidimus. l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 96
Ioachimi Abbatis Florenſis exponitur prophetia de Ordine, qui videtur nouus, &c. l. 2. t. 3. c. 1. a. 3. 327
Ioanna Stapella miraculis clara. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 324
Ioannes Baptiſta commendatur, quod non erat mollibus indutus. l. 1. t. 2. c. 4. a. 7 79
Ioannes Monachorum Dux, qui cum Elia eandem habuit Spiritus ſancti gratiam. l. 2. t. 1. c. 2. a. 4. pag. 145 & 146
Ioannis ſpiritus in Deum dirigebatur, & virtus in proximos ferebatur, parare Domino plebem perfectam. l. 2. t. 1. c. 2. a. 7. 161

Ioannes à primis vnguiculis vitam eremiticam duxit in deſertis Iordanis, traditus à matre ſua Eſſenis religioſis moribus imbuendus: eius abſtinentia, & rigidum veſtimentum: caſtitas, obedientia, & paupertas ſub votis ad inſtar Eſſenorum, diſcipulorum Eliæ; ideòq. dictus Elias, quia eius amplexatus eſt inſtitutum: eiuſdem laudes, diſcipuli, doctrina, & religioſa Præfectura: ſepulchrum, & ibi Eccleſia. l. 2. t. 2. c. 1. a. 1. p. 200. vſque ad 208

Ioãnis laudaturus gloriã Euangeliſtæ, & merita, titulos & merita cõmendat parentũ, vt ſacerdotis immaculata ſucceſſio ad gloriã germinis ſeruaretur. l. 3. t. 1. c. 1. a. 1. 352

Ioannes Chryſoſtomus Monachorum Eliætarum Dux, & inſtaurator, ab eremo ad clerum vocatus, Epiſcopus Conſtantinopolitanus eſt creatus. l. 2. t. 1. c. 4. a. 2. pag. 266. Exulauit Cucuſi. 286

Ioannes Hieroſolymitanus 44. Antiſtes, eremita Carmeli, charus Chryſoſtomo, Pelagij aduerſarius, Carmeli inſtaurator, fidelis & ſanctus comprobatur, cuius in Ordine Carmelitarum recitabatur officium ex decreto Capituli generalis Paduæ, & Vicentiæ, & argumentis aduerſis fit ſatis, l. 2. t. 2. c. 4. a. 4. pag. 276. & deinceps.

Ioannes Hieroſolymitanus author fuit libri de inſtitutione Monachorũ ad Capraſium. l. 2. t. 2. c. 2. a. 5. 237

Ioannes alius Hieroſolymitanus frater S. Angeli Martyris. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 314

Ioan. Eleemoſynarius ſuis ſũptibus terræ ſãctæ reparauit monaſteria. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 305

Ioannes de Baccone inſignis Theologus. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 319

Ioannis XXII. Pontificis Bulla vindicatur, in qua mentio fit reuelationis Virginis Deiparæ pro Carmelitis. l. 2. t. 3. c. 1. a. 3. 329

Ioel pater, Phanuel de tribu Ruben. l. 2. t. 1. c. 3. a. 2. 190

Ionadab diſcipulus Eliſæi, miſſus ad vngendũ Iehu in Regẽ, inſtaurator Rechabitarum. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. p. 152. & l. 2. t. 1. c. 3. a. 2. 190

Ionadab filijs promittitur à Deo præmium. l. 2. t. 1. c. 1. a. 1. 132

Ionas ad vitam reuocatus eſt per Eliam. l. 2. t. 1. c. 3. a. 1. pag. 184 & l. 2. t. 2. c. 1. a. 1. 200

Ioſue ſeu Ieſus filius Ioſedech cum Zorobabel templũ inſtaurauit. l. 2. t. 1. c. 3. a. 3. 192

Iouinian. prætulit nuptos virginibus. In Pro. 3

Iſaias ſecta lignea medius diſectus. l. 2. t. 1. c. 3. a. 2. 190

Iſidori, Leandri, Fulgentij, & Florentiæ parentes, Monachatus ex Ordine Vatum, & obitus. l. 2. t. 2. c. 4. a. 3. 273

Iſidori Regula eſt eadem, ac Eſſenorum accõmodata Monachis Hiſpanis, cum tunc exigua S. Benedicti inſtitutionum in Hiſpania haberetur notitia. l. 2. t. 2. c. 4. a. 3. 272

Iudas poſt buccellam deſperatus vitæ mortuus extat irretitus in laqueo: ſed mortui in cruce deponuntur de illa: nè mortua in cruce remaneant corpora Sabbato. Nam poſt bucellam, qui cum Chriſto pergit ad crucem, tertia die reſurget: Et ego reſuſcitabo eum in nouiſſimo die, quæ requiei Sabbati eſt. Sic Paulo crucifixo cũ Chriſto mori eſt luctũ. l. 3. t. 1. c. 2. a. 2. 380

Iudas Machabæus Decanus Aſſidæorum. l. 2. t. 1. c. 3. a. 3. 193

Iudicij die acerbitas. l. 3. t. 2. c. 1. a. 2. 391

Iudæorum Regnum in quatuor diuiditur Tetrarchias. l. 2. t. 1. c. 3. a. 3. 194

Iugum Chriſti ſuprà onus non reddit difficilẽ viã Regni cælorum. l. 1. t. 2. c. 3. a. 3. 73

Iuliani Apoſtatæ ſæuitia in mortuos, & Monachos. In Pro. 2

Iurabant Prophetæ per nomen Domini. l. 1. t. 2. c. 2. a. 2. 57

Iure naturæ, ablata quauis lege poſitiua, poterat ſtatus religioſus approbari. l. 1. t. 2. c. 4. a. 1. 75

Iure diuino, approbante iudicio, & voluntate Chriſti inſtituẽte, Euãgelij tẽpore inſtitutũ religioſum introductũ. l. 1. t. 2. c. 4. a. 2. 81

Iure diuino conſulente, iudicio nempe Dei, & voluntate eſt Eliæ, & Nazaræorum approbata Religio. l. 2. t. 1. c. 2. a. 8. 170

Iuriſdict. poteſtas, quæ ſit l. 1. t. 2. c. 2. a. 3 62

Ius quaſi paternum, & dominatiuum, & iuriſdictio diſtincta à poteſtate puniendi, & diſtincta à poteſtate clauium reſidet in prælato Religionis. l. 1. t. 2. c. 2. a. 3. 62

Iuſti non ſunt propter iniquos paſſuri diſcrimen. l. 1. t. 2. c. 1. a. 4. 45

Iuſtitia in omnibus ſeruanda, maximè in his quæ diuinis obtutibus offeruntur. l. 1. t. 2. c. 3. a. 1. 64

Iuſſio, quid ſit non eſſe legem impoſitam? qui legis adimpletionem ſuperare contendit. l. 2. t. 1. c. 1. a. 1 131

L

Labor Religioſorum ad euitãdam ocioſitatem, non ad lucrum commendatus eſt. l. 2. t. 3. c. 1. a. 3. 108

Labores in caſulis conſtruendis, & virorum bellatorum in populis defendendis filiorũ Prophetarum. l. 2. t. 1. c. 2. a. 7. 161

Lacrymæ, peccati ſunt diluuiũ, mundi expiamentum. l. 1. t. 2. c. 5. a. 1. 87

Lamentatrices, quæ fœminæ fuerint? l. 1. t. 1. c. 2. a. 1. 25
Lauando Dominus pedes extremum repræſentauit obſequium. l. 1. t. 2. c. 1. a. 4. 42
Lautæ menſæ non erant Prophetis in vſu. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. 156
Legem ſibi nemo poteſt imponere, à qua ſibi non recedere liceat. l. 2. t. 1. c. 2. a. 4. 147
Legi nihil contrarium addendum eſt. l. 2. t. 1. c. 2. a. 6. 160
Legis veteris imperfectio, quæ ad ſui adimpletionem auxilia non præbebat, impletionem non obtinuit promiſſionis, etſi in illa fuerint ſancti perfecti, fide Chriſti, & charitate perfecta. l. 2. t. 1. c. 2. a. 9. 173
Leo Armenus malis omnibus Monachos, quam ſæuiſſime afflixit. In Pro. 3
Leo IV. per annum 840. indulgentias Carmelitis conceſſit. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 907
Lex generalis non ideò eſt iniqua, eo quòd quidam in particulari obſeruare non poſſint. l. 1. t. 2. c. 1. a. 4. 44
Lex gratiæ dicitur, etſi ante Euangelium omni tempore gratia fuerit in iuſtis: ſicut conſilia dicuntur euangelica, quæ ab aliquibus ante Euangelium obſeruabantur; quia virtute Chriſti, non meritis legis antiquæ fiebant. l. 2. t. 1. c. 2. a. 9. 172
Liber non eſt, qui ſeruire deſijt. l. 1. t. 2. c. 2. a. 1. 52
Liber non eſt baptizatus ab obligatione parendi mandatis Eccleſiæ. l. 1. t. 2. c. 2. a. 2. 57.
Libertatis perfectæ ſtatus eſt Chriſtianorum, liberi enim ſumus à lege Moyſis, à ſeruitute peccati, & diaboli, ſerui facti gratiæ. l. 1. t. 2. c. 2. a. 2. pag 57. & 58
Libertas peccatorũ peſſima. l. 1. t. 2. c. 2. a. 2. pag. 58
Libertatis propriæ quiſque Dominus eſt. l. 1. t. 2. c. 4. a. 1. 75
Libertas ligata Deo magis placet, quàm laxa. l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 95
Libertas noſtra eſt equus Dei gratiæ. l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 95
Liber de Inſtitutione Monachorum ad Capraſium eſt Ioannis Hieroſolymitani 44. quomodo mendoſus ſit corrigendus. l. 2. t. 2. c. 2. a. 5. pag. 234. vſque ad 238.
Ligatur ſua voce Religioſus. l. 1. t. 3. c. 1. a. 3. pag. 105
Lineum aſperrimum indumentum Eſſenorũ à quibus illud eſt mutuata ſchola Pachomij. l. 2. t. 2. c. 3. a. 2. 189
Lucifer damnatur, quòd ſimilis cuperet Deo, aſcendens ſuperbiæ animo perturbato l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 94
Lugdunenſe Concilium ſub Gregorio X. confirmat Ordinem Carmelitarum, & Auguſtinianorum. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 317
Lumine Dei eſt nobis opus ad diuina cognoſcenda myſteria, & ſacram Scripturam rectè intelligendam. l. 3. t. 3. c. 1. a. 1. pag. 416
Luxuriari in Chriſto quid ſit. l. 1. t. 2. c. 2. a. 2. 56

M

MAchabæi Chriſti ſanguinem ſequebantur. l. 2. t. 1. c. 2. a. 9. 173
Machabæi vnde dicti. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. 153
Maginus, vel Maximus eremita Tarraconenſis. l. 2. t. 2. c. 2. a. 7. 242
Magna ſunt dicenda grauiter. In Pro. 5
Malitiæ tranſgreſſionum voti ſimplicis, & ſolemnis conueniunt eſſentialiter. l. 1. t. 2. c. 3. a. 1. 65
Manaſſes patruus Eleazari, filius Ierdoæ. l. 2. t. 1. c. 3. a. 3. 191
Mandans aliquid fieri facultatẽ ad, executione concedit. l. 2. t. 1. c. 2. a. 8. 167
Mandata Dei ſunt diuino iure confirmata, facta in veritate, & æquitate. l. 1. t. 2. c. 4. a. 2. 77
Marcella nobilium fœminarum prima Romæ Antonij Abbatis excoluit monaſticam diſciplinam. l. 2. t. 2. c. 4. a. 3. 268
Maria ſanctiſſima Virgo inſtitutum ſacrauit Monaſticum, Eccleſiæ ſtatum præſtantiſſimum obtinens, in templi clauſtro clauſa a primis annis. l. 2. t. 2. c. 3. a. 2. 251
Maria vouit virginitatem ſub Dei beneplacito adimplenda, non prima in tempore, ſed prioritate cauſalitatis, & dignitatis. l. 2. t. 2. c. 3 a. 2. 253
Maria inſtitutum Eliæ dignata eſt ſuo exemplo, & præſentia illuſtrare. l. 2. t. 2. c. 3 a. 2. pag. 255
Maria ſeueriſſimam duxit vitam in ieiunijs, veſtitus albi & griſei aſperitate, ſomnus parſimonia in humo nuda, præbuitque matrimonio aſſenſum noſcens illibatam in illo Virginem perſtituram. l. 2. t. 2. c. 3. a. 2. pag. 252. & 253
Mariæ virginitatis magna eſt commendatio, quòd ad ſuum exemplum non ſolum poſteriores, ſed etiam anteriores prouocarit ſequendum, quæ dum inter mortales degebat eremitas viſitabat Carmeli, & poſt Chriſti Aſcenſionem Virginum Religioſarum præficiebat Collegio. l. 2. t. 2. c. 3. a. 2. pag. 253. 254. & 255

Maria quomodò dici poſſit fundatrix Carmelitarum. l.2. t.3. c.2. a.2. 341
Mariæ maternitas Dei in mente, & in ventre: ſpecialiter illa præ alijs Deum concepit in mente; & votum emittens virginitatis multos ſpiritualiter filios ſua imitatione concepit in mente, qui ſpecialiter ſunt Carmelitæ, duo hinnuli Capræ gemelli: non ſolum voluntatem Dei præcipientem, ſed etiam elegit conſulentem: eius pulchritudo ab intus ad extra ſe dedit, concipiens Deum ventre, quia eum concepit in mente, ſpiritu, & corpore mater, & virgo. l. 2. t.3. c.2. a.3. pag.343. & p 344. & p. 345. 346. & 347.
Maria idem eſt, ac Deus ex genere meo. l.2. t.3. c.2. a.3. 347
Mariæ dignitas Matris Dei excedit omnium creaturarum dignitates, & perconſequens eius charitas, & merita, omnium Sanctorum charitatem, gratiam, & merita excedunt. l.3. t.2. c.2. a.1. 405
Maria Magdalena de Pazzi Carmelitana Monialis inter beatos diuos eſt ab Vrbano VIII. declarata. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. pag. 326
Martini Monaſteria, Paulini, Donati, & Victorini. l.2. t.2. c.4. a.3. 169
Martyrij genus quoddam eſt Religioſorum vita. l.2. t 2. c.5. a.1. 88
Martyres Carmelitæ ſub dira Sarracenorum irruptione. l.2. t.3. c 1. a.2. 305
Martyr comprehenſus debet tenere conſtantiam, non comprehenſus debet fugere perſequentem: Si vos perſequuti fuerint in vna ciuitate fugite in aliam. Sic Chriſtus lapidibus impetitus ab hoſtibus, abſcondit ſe, & exiuit de templo: ſed in horto comprehenſus eiſdem obſtitit. l.3. t.1. c.2. a.3. 381
Mater, ſoror, & frater Chriſti eſt, qui facit voluntatem Dei. l.2. t.3. c 2. a.2. 344
Matrimonij curæ, impedimenta ſunt ad perfectionem obtinendam charitatis. l. 1. t. 2. c. 1. a.3. 34
Matrimonij obligatio ex conſenſu vtriuſque coniugis poteſt diſſolui. l. 1. t.2. c.2. a.1. pag. 53
Matrimonium nulla lege eſt prohibitum. l.1. t.2. c.2. a.2. 56
Matrimonia fuere ſemper inhibita Religioſis, ſed non ſemper inualida. l.1. t.2. c.3. a.2. pag. 68
Matrimonium conſiſtit in contractu maris, & fœminæ, quod deſ. ctu alicuius requiſiti ſtatuti ab Eccleſia poteſt eſſe inualidū, ſicut nunc matrimonia clandeſtina nulla ſunt. l.1. t.2. c.3. a 2. pag. 69. & 70.
Matrimonium contractum poſt votum peccatum eſt. l. t. t.3. c 1. a.3. 105
Matthæus Apoſtolus, & Euangeliſta conuiuio, conuerſionem celebrauit, ſicut Eliſæus, ſic fideles cum in Paſchate confitentes conuertuntur, Euchariſtiæ menſa. l.2. t. 1. c.2. a.5. 155
Medicina dicitur monaſtica diſciplina, & Religioſus medicus. l.2. t.1. c.2. a 2. 142
Melius ſuam bonitatem melius diffundit. l. 2. t. 1. c.2. a.9. 173
Melota Eliæ ſpeciale genus fuit tegumenti diuerſum à pallio, qua tegebantur, qui ſub dio degebant ad aquam depellendam: etſi lata ſignificatione qualibet hiſpida, & hirſuta veſtis melota diceretur. l.2. t. 1. c.2. a.7. pag. 163. & pag. 164.
Membra eiuſdem naturæ corporis ad diuerſa miniſteria deſtinata. l.1. t 3. c.2. a.2. 118
Mendicaſſe Chriſtum docemur. l.1. t.2. c.4. a.2. 80
Mendicare Religioſos Chriſtus docuit. l. 1. t.3. c.1. a.3. 109
Mendicitas Apoſtolorum, & priorum Monachorum, cuius mendicitatis opportunitas ſemper non eſt. l. 1. t.3. c.1. a.3. 110
Menelaus Pontificatum emit, occiditur ab Antiocho. l.2. t.1. c.3. a.3. 193
Menſura eſt id vnde primò deriuatur notitia rei menſuratæ. l.2. t.1. c.2. a.4. 146
Menſura non eſt in fine, ſed in his, quæ ſunt ad finem. l.1. t.2. c.1. a.4. 39
Mentitus quomodo non eſt Elias aſſerens: manſiſſe ſolum, ſciens alios Prophetas eſſe ſuperſtites. l.2. t.1. c.3. a. 1. 183
Mereri ante mortem quiuis poteſt, nullus poſt mortem. l.3. t.2. c.2. a.1. 398
Mereri Eliam, & Henoch per omnes ſuos actus in ſtatu Tranſlationis, ſaltem moraliter continuè, probabilius eſt. l. 3. t. 2. c.2. a.2. 408
Merito vniuſcuiuſque operis proprium correſpondet proportionatum præmium. l.1. t.2. c. 1. a.4. 42
Micheas diſcipulus Eliæ. l.2. t. 1. c.3. a.2. 190
Militares Religioſi ſunt veri in matrimonio, & cum facultatibus degentes, pauperes adhùc, caſti, & obedientes ex votis. l.2. t.1. c.2. a.5. 153
Miniſteria Eccleſiæ quæ ſint. l.1. t.2. c. 1.2.1. pag. 24
Miniſterijs totius Orbis fouetur, qui ſolum Deum habet in terris. l. 1. t. 3. c. 1. a. 3. pag. 110

Mira-

Miracula multa in ſtatu religioſo contemplanda. l.1.t.2.c.5.a.1. 89

Miraculum, quod pro confirmatione Regulæ fratrum Carmelitarum accidit ſub Honorio III. l.2.t.3.c.1.a.2. 316

Mitigatio Regulæ Carmelitarum non indicat mitigationem ſpiritus eorum: tunc enim multi fuere viri ſanctitate conſpicui. l.2.t.3.c.1.a.2. 321

Mittere pallium ſuper Eliſæum, quid ſit. l.2.t.1.c.2.a.8. 166

Momentum eſt tota noſtra vita. l.1.t.2.c.2.a.2. 29

Momentaneum eſt, quod tota noſtra vita perſiſtit. l.1.t.2.c.1.a.2. 28

Monachus idem, ac ſolus, ab indiuiduâ & ſingulari vita dicti, quod nomen ſignificat rem in Scriptura ſuam compellationem præcedentem. l.1.t.1.c.1.a.1. 8. & 9

Monachus ſolus non in frequentia debet eſſe. l.1.t.1.c.1.a.2. 11

Monachi veri fuerunt Eremitæ, & Anachoretæ priores. l.1.t.1.a.2. 12

Monachi ratione ſtatus non exigebant Clericatum. l.1.t.1.c.1.a.2. 13

Monachi compellabantur Prophetæ. l.1.t.1.c.2.a.1. 14

Monachus nudus totius mundi eſt dominus. l.1.t.2.c.5.a.1. 88

Monachi antiqui, & moderni eſſentialiter conueniunt. l.1.t.3.c.1.a.3. 104

Monachis quandoq. aliunde quàm ex mendicitate victum quærere licet. l.1.t.3.c.1.a.3. 110

Monachi compediti, & interemptorum filij. l.2.t.1.c.2.a.2. 140

Monachi ſunt, qui ad faciem miniſtrant Domino. l.2.t.1.c.3.a.3. 195

Monachi dicuntur propter caſtitatem, & munus cantandi Deo laudes. l.2.t.2.c.1.a.1. 204

Monachi ſunt Clericis antiquiores. l.2.t.2.c.2.a.7. 245

Monachi veri fuerunt Elias, & Baptiſta. l.2.t.1.c.2.a.4. 145

Monachalis habitus ad imitationem Baptiſtæ fuit. l.1.t.3.c.1.a.3. 106

Monaſterium quod ſit. l.1.t.1.c.2.a.2. 21

Monaſteriorum erectio priorum Abbatum fuit facta Epiſcoporum approbatione. l.1.t.2.c.4.a.3. 84

Monaſterij Carmeli, ædificij ampliſſimi nũc diruti pulchra cernuntur rudera ſpecubus multis circundata. l.2.t.1.c.2.a.10. 178

Monaſtica diſciplina philoſophia, & Monachi philoſophi compellati. l.2.t.1.c.3.a.2. 189

Monaſterium Agalienſe Toleti, primò fuit Sancti Iuliani Elpidij, & Ordinis Carmelitarum, poſteà SS. Coſmæ, & Damiani, & alterius Religionis. l.2.t.2.c.2.a.26. pag. 241

Monaſteria Religioſorum ante Antonium in Occidente vigebant. l.2.t.2.c.4.a.3. 271

Monaſtici ſtatus definitio declaratur. l.1.t.2.c.1.a.1. 24

Monaſteria multa Apoſtolorum tempore erecta. l.2.t.2.c.2.a.2. 217

Mons Thabor eſt Religio, vbi Chriſtus tràſfiguratur: quia præcepta per Moyſen, conſilia per Eliam, obedientia per Petrum, paupertas per Iacobum, caſtitas per Ioannem ſignificata obſcruantur. Bonum eſt nos hic eſſe l.1.t.2.c.5.a.1. 89

Mores filiorum à ſanguine parentum veniũt. l.3.t.1.c.1.a.1. 352

Mortis ſpiritualis Dei ſeruus fugit periculum. l.3.t.1.c.2.a.3. 380

Mortis hominis, Euchariſticus panis eſt paratum remedium. l.3.t.1.c.2.a.3. 379

Mortis communis lex, ſic morientur Patres tranſlati acerbiſſimo mortis genere, & iacebunt inhumati. l.3.t.3.c.2.a.2. 430 & 431

Mos inter Hebræos, & Gentes pueros tradere in diſciplinam virtutis Collegijs hominum ſeuerìorum. l.2.t.2.c.1.a.1. 200

Moyſes antepoſuit improperium Chriſti diuitijs. l.2.t.1.c.2.a.9. 172

Moyſes in diuerſorio obiurgatur, quia vxoris, & filiorũ impedimenta tenebat, Ægyptum petens ad diuina adimplenda miniſteria. l.3.t.1.c.2.a.1. 367

Mulier malum eſt, quod homines ducit ad mortem, ideò tamquam reus a facie mulieris fugit Elias. l.3.t.1.c.2.a.3. 381

Multiplicitas Religionum, Miniſtrorum Eccleſiæ adauget numerum ad varia exercenda munera. l.1.t.3.c.2.a.1. 114

Munus, & officium quod, qualeq. fuerit Religioſarum fœminarum in Eccleſiæ Chriſti natalibus. l.2.t.2.c.3.a.3. 258

Mutatio corporis myſtici, aut phyſici paulatim facta non tollit eiuſdem corporis vnitatem moralem. l.2.t.2.c.2.a.4. 230

N

Nabuzardam princeps exercitus Nabuchodonoſor Hieremiã, & habitatores Carmeli reliquit liberos. l.2.t.1.c.3.a.4. pag. 197

Na-

Nahũ ex patria Elceſſęa, in prouincia Galilęę, ſepultus eſt in Begabar. l.2.t.1.c.3.a.2. 190
Nazaræorũ Ordo à Deo eſt inſtitutus. l.1.t.2. c.4. a.2. 76
Nazaræorum conſecratio: temporarij expleto voto poterant nuptias contrahere. l. 2. t. 1.c.1. a.2. pag. 132. & 133.
Nazaræus id eſt, ſegregatus, & ſeparatus, ſumma cura nutriebat cæſariem. l. 2. t. 1. c. 1. a.2. 140
Neſciens portum nauta nequit ad nauigationis exitum promoueri. l.1. 7
Nomen Monachi vel nouum, nec in Scriptura relatum ſubridet hæreticus. l. 1.t.1. c.1. a.1. 8
Nominibus nouis licet vti ad maiorẽ myſteriorum explicationem. l.1. t.1. c.2. a.1. 8
Nominibus multis res excellentes compellãtur. l. 1. t. 1. c. 2. In Pro. 13
Nominis Eliæ ſignificatio. l.3.t.1.c.2.a 2. 372
Nomina antiquorũ Patrum ipſorum indicant virtutes. l.3.t.1. c.1. a.3. 362
Nomen idẽ, ac poſteritas. l.2.t.1.c.3.a.3. 196
Nominis ſimilitudo mutuam gignit affectionem. l.2.t.3.c.2 a.3. 348
Nomine Matris Dei inſigniti ſunt ſpirituales Eunuchi Carmelitæ, qui in cælo nomine Agni Patris ſunt Virgines decorati; vbi generatur Agnus ex Patre ſinè matre: ſed in terra, in qua Agnus generatur ex matre ſinè patre, ab illa ſunt nominati. l. 2. t.3.c.2. a.3. 342
Norma Monaſtica deducitur diuina dextera propter varietatem virtutum. l.1. t.2. c.1. a.1. 21
Norma religioſa viuendi cunctorum Religioſorum noui teſtamenti priorum fuit eadem cum ea, quam ſunt æmulati anteriores. l.2. t.2. c.2.a.3. pag.226. & 227.
Nunius Aluarez Pereira Comeſtabilis Luſitaniæ Carmelitanus, in Cœnobio Olyſiponenſi tumulatus eſt. l.2.t.3. c.1.a.2.p.319. & 320.
Nuptiæ illicitæ poſt votum caſtitatis. l.1. t.2. c.2.a.2. 56

O

OBedientia ex voto Eliæ, & Eliſæi probatur. l.2.t.1.c.2.a.5. 156
Obedientia Religioſorum principaliter Deo exhibetur; immediatè homini propter Deũ eius magna lucra. l.1.t.2.c.1.a.3. 34
Obedientia Religioſorum includit in præparatione animi omnia conſilia opportuna ſtatui. l.1.t.2.c.1.a.3. 37
Obedientia limites habet, quos in præcipiendo non debet tranſilire Prælatus ſinè voluntate ſubditorum. l.1. t.2. c.1.a.5. 49
Obedientia luciferinæ ſuperbiæ depreſſiua, valde meritoria eſt. l. 1.t.2.c.1 a.5. 48
Obedientiæ votum ſolemne inhabilitat Religioſum ad contractus irreuocabiles efficiendos. l. 1. t.2. c.3. a.1. 67
Obedientiæ vota perpetua inter Hebræos erant. l.2.t.1. c.2. a.6. pag.159. & 160.
Obedientia commendata Rechabitarum. l. 2.t.1. c.2. a.6. 160
Obedientia Iſaac, & virtutes aliorum Patrum antiquorum quoad ſubſtantiam eiuſdem fuerunt rationis cum virtutibus Chriſtianorum. l.2.t.1. c.2. a.9. 174
Obedire Superioribus debemus, etſi diſcolis, in his, quæ non ſunt contra legem. l.1. t.2.c.1. a.5. 49
Obedire homo tenetur quantumuis iuſtus Eccleſiæ mandatis. l. 1.t.2. c.2. a. 2. 57
Obligatio Religioſi primò, & per ſe cadit ſupra tria Euangelica conſilia. l.1. t.2.c.2. a.1. 52
Obligatione inferioris, qua obedire tenetur, inducitur poteſtas in ſuperiore pręceptiua. l.1.t.2.c.2.a.3. 61
Obligatio orta ex voto Religioſi ſufficit ex ſe ad conſtituendum religioſum ſtatum. l. 1. t.2. c.2. a.3. 61
Obligatio humana, præter obligationem, quæ oritur ex voto, eſt in Religioſo, qui traditur communitati. l. 1.t.2.c.2.a.3. 61
Obligationem Religioſorũ poteſt reuocare, & irritare Prælatus. l.1.t.2.c.3.a.1. 67
Obligatio hominis pertinet ad ſtatum, prout quis eſt ſui iuris, vel alieni. l.1.t.2.c.1.a.1. 24
Obligatio ſtatus Eccleſiaſtici, eſt externa fundata in actione externa, quæ viſibili Eccleſiæ conſtare poſſit. l.1. t.1.c 1. a.1. 25
Obſcuris dare lucem res ardua eſt. In Pro. 4
Occaſione perſequutionis eſt à Deo inſpiratus Elias. l 2. t 1. c.2. a.1. 138
Occaſiones & pericola peccandi in mundo multa ſunt, quæ fugit, qui illum fugit. l.3. t.1. c.1. a. 1. 355
Occidentalium Monachorum, prioribus ſæculis Inſtitutum religioſum idem erat, quod Orientalium. l.2. t.2. c.4.a.3. 271
Occupatus Monachus vno pulſatur dęmone,ocioſus innumeris ſpiritibus deuaſtatur. l.1.t.3.c.1.a.3. 109
Ocioſitatem vitandam docet verbo & exẽplo Apoſtolus. l.1.t.3.c.1.a.3. 109
Ocioſus Deus non eſt in æternitate, proceſſionibus Perſonarum diuinarũ ineffabiliter

occupatus. Adminiſtrare ſpiritibus cæleſtibus,& homini in Paradiſo operari iniūgit, nè ocientur. l.1. t.3. c.1. a.3. 109
Ocioſas eſſe creaturas, in nullo ſtatu Deus patitur. l.1. t.2. c.2. a.2. 407
Odium fraternum oculos obſcurat. l. 2. t. 1. c. 2 a. 1. 135
Onias tertius, Sanctus cognomento, erexit in Ægypto tēplum Onion. l.2. t.1. c.3. a.3. 192
Onus Chriſti leue ſuprà iugum ſuaue, propter vires gratiæ. l.1. t.2. c.3. a.2. 72
Opera omnia bona debemus Deo titulo gratitudinis, non titulo obedientiæ, quia non ſunt omnia præcepta. l.1. t.2. c.1. a.4. 41
Opera bona quędā ſūt, quę qui adimpleuerit, præmijs exornetur, non verò damnetur, ſi non exequatur. l.1. t.2. c.5. a.2. 96
Operandum bene inſtanter nobis eſt dum vita viuimus, ſi ingens gloriæ præmium habere volumus. l.3. t.2. c.2. a.1. 397
Opinionem omnium fides ſequitur fidē perſuaſio, perſuaſionē ratio. l.1. t.3. c.1. a 4. 112
Orando, penè totam vitam tranſegit Elias. l.2. t.1. c.2. a.7. 161
Oratio Religioſorum flammas extinguit. l.1. t.2. c.5. a.1. 87
Oratio multorum ſimul, Deo acceptiſſima. l.1. t.3. c.1. a.3. 108
Ordo, dicitur Inſtit. monaſt. l 1. t.1. c.2. a.2. 21
Ordo Prophetarum eſt dicta familia Eliætarum. l.1. t.1. c.2. a.2. 17
Ordo vnus inſtitutus ex Apoſtolis, & Prophetis in prioribus Eccleſiæ natalibus. l.2. t.2. c.2. a.3. 219
Ornamentū Eccleſiæ fiunt, qui ad exemplum Eliæ vitā ſuam inſtituunt l.2. t.1. c.2 a.4. 145
Oſee, Dei ordinatione, ob ſignificandum myſterium, ſibi ſumpſit vxorem fornicariam. l.2. t.1. c.3. a.2. 190
Oſſa, Religioſi dicuntur ob firmitatem, inſenſibilitatem, carnis nuditatem, albedinem. & pinguedinem. l. 1. t.2. c.5. a.1. 90
Oſius Epiſcop. Cordub. l.2. t.2. c 2. a.6. 241
Oues Iacob albæ, & nigræ exortæ ad aſpectum virgæ excorticatæ ad riuos aquarū, greges ſignificant tonſarum, quæ aſcenderunt de lauacro, Religioſos tonſos, & velere bonorum temporalium nudos, ad aſpectū crucis, de lauacro Baptiſmi aſcendētes ad perfectionem. l.2. t.2. c.2. a.3. 218

P

PAllū Græcis, toga Latinis, quo vtebātur cōuerſi ad fidē Chriſti. l.2. t.1. c.2. a.7. 164
Pallium dictum à ſuperpoſitis pellibus. l. 2. t.1. c.2. a.7. 163
Pallium eſt veſtis oblonga, ſimplex, expedita frugalis totum hominem ab humeris tegēs quo vtebantur eminentioris, & vitæ homines ſenerioris. l.2. t.1. c.2. a.7. 163
Pallium Eliæ fecit Eliſæum contubernalem, & Monachum. l.2. t.1. c. 2. a 8. 167
Pallium album, & non aliam veſtem cur in Trāſlatione reliquit Elias. l.3. t.2. c.1. a.1. 386
Pallij Eliæ pars in arca Reliquiarū aſſeruatur in Hiſpania. l.3. t.2. c.2. a 3. 412
Pallium album inhibitum à Sarracenis, Carmelitis. l.2. t.3. c.1. a.2. 305
Panis durus, qui per ſe deglutiri non poteſt adiunctione liquoris in gutture fit collabilis. l.1. t.2. c.3. a.2. 73
Paradiſus eſt Eccleſiæ typus propter varietatem. l.1. t.3. In Pro. 97
Paradiſum Adæ poſt diluuium eſſe ſuperſtitē, in quem fuerat Henoch tranſlatus, probatur. l.3. t.1. c. 1. a.1. pag. 360. & 361.
Parētū laus, filiorū redūdat ad gloriā, quòd ſæpè cōueniāt, in moribus. l.3. t.1. c.1. a.1. 352
Parua ſunt dicenda ſubtiliter. In Pro. 5
Patres quo iure dicantur Prælati. l.1. t.1. c.2. a.4. 20
Patria à patre compellata, & ab illa nomen opera inſignia aucupant, à quibus & patria illuſtris æſtimatur. l. 2. t.1. c 2. a.9. 176
Pater, & Monachorum dicitur Inſtitutor ille, q diſcipulos relinquit in inſtituto, per quos familia protrahatur. l.2. t.2. c.1. a.1. 210
Patriarcharum Hieroſolymitanorum ſeries à Daimberto, vſquè ad Albertum Regulæ Carmelitarum largitorem. l.2. t.3. c.1. a.2. pag. 312. & 313.
Patrium Carmelitarum ſolum, terra eſt Promiſſionis. l.2. t.1. c.2. a.10. 176
Pauimentum Eccleſiæ, eſt humilis concordia fratrum, inter quos nullum eſt inæqualitatis offendiculum. l.2. t.2. c.2. a.3. 219
Paulus nomen honoris eſt. l.2. t.3. c.2. a.2. 341
Paupertatis voti ſolemnitas inhabilitat vouētē ad dominiū facultatū. l.1. t.2. c.3. a.1. 66
Paupertas, gloria eſt noſtra, quę Lazarum perduxit ad cæleſtia. l. 1. t.2. c.1. a.3. p 33. & 34.
Paupertas obſeruatur diuerſimodè in diuerſis Religionibus. l.1. t.2. c.3. a.1. 66
Pauper, & diues eundem gloriæ locum habere poſſunt. l.1. t.2. c.1. a.4. 41
Pauperes de Lugduno dānati ſunt à Lucio III. Pontifice. l.3. t.2. c.4. a 3. 81
Paupertas Religioſorum præhabetur diuitijs Imperatorum. l.1. t.2. c.5. a 1. 87
Paupertas Eliæ, & Eliſæi, & filiorum Prophetarum. l.2. t.1. c.2. a.5. 155
Pauperes non inhibētur in lege, ſed illis ſubuenire

uenire

uenire præcipitur : manus aperire, non illis contrahere. l.2. t.1. c.2 a.6. 159
Pauperes ideò non deſunt in Deipopulo, vt eis ſubuenientes Dei benedictionem conſequamur. l.2.t.1.c.2.a 6. 159
Paupertas non eſt ſub præcepto. l.1. t.2. c.1. a.4. 41
Pax non eſt ſola tranquillitas, ſed omnis humana proſperitas, & animarum felicitas. l.2. t.1. c.3. a.4. 198
Peccator etſi ſub poteſtate ſit, & dominio Dei, per peccatum deſinit eſſe quodammodò illius, & tranſit in poteſtatem diaboli. l.1.t.2.c.2.a.2. 58
Pecunias in vſu pro neceſſitate habere, religioſæ non opponitur paupertati. l. 1.t.3. c.1.a.3. 110
Pelagius abſoluitur in Concilio Dioſpolitano, quia errores ſuos tunc negauit, etſi fictè veiã fidẽ acceptauerit. l.2.t.2.c.4.a 4 289
Pellis Caprina, vel Taxi, aut quæuis hirſuta à collo pendẽs vſq. ad lũbos, melota propriè dicebatur. l.2. t.1. c.1.a.7.p.163.& 164.
Pellibus veſtiebantur antiqui Monachi. l.1. t.3. c.1.a.3. 107
Pellibus vtebantur milites Romani ad iniurias temporis arcendũ. l 2. t.1. c.2 a 7.163
Perfectio ſtatus Monachorum, & Epiſcoporum. l.1. t.2 c.1.a.2. pag. 26. & 27.
Pericula ex accidenti oborta peccandi, vitare non tenemur. l. 1. t.2. c.2. a.2. 57
Periti ſacrarum litterarum antiqui fuere diſcipuli Eliæ. l. 2.t.1.c.2.a 7. 161
Perizoma tunica conſtricta zona. l. 1. t. 3. c.1. a.3. 106
Perſecutorem, qui prouocat, facit, corrigit, qui declinat. Fugere debemus, prouocare non debemus, ſi ſaluari perſecutores noſtros volumus, pro quibus præceptum eſt nobis orare: Tulerunt Iudæi lapides vt Ieſum lapidarent; ille ſe abſcondit, & exiuit de templo: & præteriens, homini cæco viſum reſtituit. l.3 t.1.c.2.a 3. 381
Petrus de Gauio, & Petrus Thomas viri inſignes Carmelitani. l.2. t.3. c.1. a.2. 318
Petrus Angelus Cernouichius. l.2. t.3. c.1. a.2. 325
Petro Thomæ facta à Virgine reuelatio de perſiſtentia Ordinis Carmelitarum. l.2. t.3. c.1. a.3. 327
Phantaſia non in capite, ſed in cerebro efformatur. l.1. t. 2. c 5. a. 2. 9
Pictura paſcit oculos. l.1.t.2.c.1. In Pro. 21
Philoſophi compellati ſunt Monachi. l.1. t.1. c.2. a.4. 21
Pithagoras philoſophatus eſt in Carmelo. l.2. t.1. c.2.a.7. 161
Placere hominem hominibus facilè eſt, difficilè Deo placere. l.3. t. 1. c. 1. a. 1. 358
Plurale pro ſingulari, aut è cõtra quãdo liceat intelligi in ſacra Script. l.2.t.1.c.2.a.1. 138
Pondus eſt gloriæ præmiũ laboris leuis; quia illud ęternũ, iſte tẽporalis. l.1.t.2.c.1.a.1. 29
Pontifex ſummus, Chriſti Vicarius ſupremam in Eccleſia habet iuriſdictionem paſcendi oues, quæ ſunt fideles; ſupremuſq. eſt Religioſorum Prælatus; habet poteſtatem diſpenſandi ea, quæ ad Deum pertinent; & acceptandi vota nomine Dei: in cuius fide totus latet theſaurus dogmatis fidei. l.1.t.2.c.4.a.3.82.& l.1.t.2.c.5.a.2.97
Pontifex ſummus errare non poteſt in quæſtionibus de facto attingentibus res Eccleſiæ vniuerſalis, maximè quæ ſpectant ad vniuerſalem cultum. l.2. t.3. c.1. a.3.329
Pontifex ſummus poteſt directè irritare vota Religioſorum, ſæcularium indirectè ex parte materiæ. l.1. t.2.c.2.a 3.p 62. & 63
Poteſtatem reliquit Chriſtus in Eccleſia recipiendi homines ad religioſam communem vitam. l.1.t.2 c.4.a.2. 80
Poteſtas gubernãdi collegia Prophetarũ erat in ſuperioribus quaſi ęconomica, paterna, veluti dominatiua, nõ ſpiritualis iuriſdictionis propriè dictę: quę eſt propria legis gratiæ, & poteſtas clauiũ. l.2.t.1.c.2.a 8. 169
Poteſtas prælati Religioſorũ ex natura rei nõ petit eſſe ordinis ſupernaturalis, aut Clauium, ad conſtituendum religioſum ſtatum ſecundùm ſe. l. 1. t.2. c.2.a.3. pag.62. & l.2. t.1. c.2. a.8. pag. 169. & 170.
Poteſtas Ordinis, ſeù Characteris datur ad conficiẽda Sacramẽta. l.2.t.1.c 2.a.8. 169
Poteſtas iuriſdictionis propriè ſpiritualis, quę eſt Clauium propria legis gratiæ, ligandi, & ſoluendi eſt in foro interno pœnitentiali, & in externo iudiciali. Hæc non eſt in Superioribus Religioſorum, ſi non ſint ſaltem primæ tonſuræ: ad quam externam poteſtatem clauium in nouo teſtamẽto reducitur poteſtas Prælati Religioſorum cõmiſſa à Chriſto Petro. l. 1. t. 2. c. 2. a. 3. pag. 62. & l.2. t.1.c.2.a.8. p 169. & 170.
Poteſtas Clauium, quæ ſit: poteſtas puniendi præciſè ſæcularis: & poteſtas dominatiua. l.1. t.2. c.2. a.3. 62
Præceptum affirmatiuum nõ obligat ſemper, & pro ſemper, ſed negatiuum. l. 1. t. 2. c.1. a.3. pag. 39. & a.4. 39.
Præceptum dilectionis Dei nõ includit actus omnium virtutũ formaliter, ſed virtualiter prout requiruntur ad illã. l.1. t.2.c 1.a.4.39

Prçcipiēdū generaliter nō erat, quod ab omnibus obſeruari nō valebat. l. 2. t. 1. c. 1. a. 1. 132

Præcurſoris munus non fuit veterem legem abrogare, aut nouam condere, ſed diſponere populū prędicatione ſua ad Chriſti teſtimoniū ſuſcipiendū. l. 2. t. 2. c. 1. a. 2. 209

Præcurſoris Chriſti excellētiſſima dignitas: in qua Ioānes, & Elias ſunt æquales, etſi in aliquibus iſte alteri, ex traditis in Scriptura. prçferatur. l. 3. t. 3. c. 1. a 2. p. 422. 423. & 424

Præcurſorum ſecundi Aduentus Chriſti Henoch, & Eliæ magna poteſtas ad multa. l. 3. t. 3. c. 2. a. 1. pag. 426. 427. & 428.

Prælati non domini, ſed patres ſunt ſubditorum. l. 1. t. 1. c. 2. a. 4. 20

Prælati poſſunt præter legem Dei, non contra eā, ſtabilire mandata. l. 1. t 2. c. 1. a. 5. 50

Prælatū audiens, Deū audit. l. 1. t. 2. c. 1. a. 5. 49

Prælatis improbis obediendum eſt in præceptis, non in malis exēplis. l. 1. t. 2. c. 1. a 5. 50

Prçſētia Religionū ſimpliciter ſumitur ex finibus vniuſcuiuſque ſpecialibus, & ſecundum quid ex medijs. l. 1. t. 3. c. 2. a. 1. p 117. & 118.

Precatio habetur in liturgia Iacobi pro his, qui in monaſterijs degūt. l. 2. t. 2 c. 3. a. 3. 259

Preces matutinæ media nocte fuſæ per Monachos antiquiores. l. 1. t. 3. c 1. a. 3. 108

Primum in vnoquoque genere eſt menſura cæterorum. l. 2. t. 1. c. 2. a. 4. 146

Priuatæ vitæ viuendi modus non opponitur vitæ monaſticæ. l. 1. t. 3. c. 1. a. 2. 101

Prohibitio non eſt in Iure ante Innocentium III. inſtituendi Religionem, abſquè expreſſa ſummi Pontificis approbatione. l. 1. t. 2. c. 4. a. 3. 82

Prodigus filius leuatur, cum patris onere grauatur l. 1. t. 2. c. 3. a. 2. 72

Profeſſio ſolum emiſſa in Religione approbata poteſt nunc verum Religioſum efficere, includens tria religioſa vota ſolemnia, exceptis votis ſcholarium, & coadiutorum Societatis Ieſu. l. 1. t. 2. c. 3. a. 2. 68

Profeſſio Religioſorum, quæ coram Deo, & eius Angelis fit antiquiſſima eſt. l. 1. t. 3. c. 1. a. 3. pag. 104. & 105.

Prolē gignere nō tenētur ſinguli homines determinatè; niſi ſint tota communitas, quæ ad id in confuſò tenetur. l. 1. t. 2 c. 1. a. 5. 46

Promiſcua religioſorum monaſteria antiqua. l. 2 t. 2. c. 3. a. 3. 259

Promiſsio Iure naturæ ſolùm obligat in futurum. l. 1. t. 2. c. 3. a 1. 66

Promiſſio facta homini ſine voto non ſufficit ad conſtituendum religioſum ſtatum. l. 1. t. 2. c. 1. a. 1. 53

Prophetę in Scriptura ſępè intelligūtur Cātores. l. 1. t. 1. c. 2. a. 1. pag. 14. & l. 2. t. 1. c. 1. a. 1. pag. 138. & 139.

Prophetæ res præſentes tangebāt futura prævidentes. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. 149

Prophetæ occiſi per Achab, & alij paſti per Abdiam. l. 2. t. 1. c. 3. a. 1. 183

Prophetæ, qui pro Philoſophis Iſraelitis erāt, Eliæ inſtitutā vitæ rationē multi ſunt æmulati, qui in principijs ſuorum operū profeſſione indicant. l. 2. t. 1. c. 3. a. 2. p. 188 & 189.

Prophetarū duodecim, & qui poſt Eliā vſque ad Eſdram memorantur, ſeries & tempora notantur, cum ab Eſdra ad Chriſtum Prophetæ non referantur vaticinātes in libris ſacris. l. 2. t. 1. c. 3. a 2. 191

Prophetę, qui erant Antiochiæ verè Religioſi erant, quorū erat munus diuinas laudes cātare, vndè Religioſi Prophetę ſunt dicti, & eorum vita prophetica. l. 1. t. 1. c. 2. a. 2. 16

Prophetiſſæ veteris legis Religioſæ fœminæ. l. 1. t 1. c. 2. a. 1. 15

Prophetia eſt Dei donū. l. 1. t. 1. c. 2 a. 1. 14

Propheticam viuendi normam priores Monachi amplexati ſunt. l. 2. t. 2. c 2. a. 3. 228

Prophetas quomodò faciat Elias. l. 1. t. 1. c 2. a. 1. 15

Propoſitū ſine voto nō ſufficit ad conſtituendum religioſum ſtatum. l. 1. t. 2. c. 1. a. 1. 52

Propter quod vnūquodque tale, & illud magis, nempè menſurans. l. 2. t. 1. c. 2. a. 4. 146

Prouiſio Dei non deficit relinquentibus propter ipſum temporalia. l. 1. t. 2. c. 1. a. 5. 47

Ptolemęus Philadelphus Secundus Rex Ægypti poſt Alexandrum Magnum, eſt ad quem Eleazarus Septuaginta miſit Interpretes Scripturæ. l. 2. t. 1. c. 3. a. 3. 192

Pugiles cur Religioſi dicātur. l. 1. t. 1 c. 2. a. 4. 20

Purpura Regis vincta canalibus charitas eſt, cuius perfectio vinculis votorum conſiliorum cōparatur cōſtricta. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. 158

Q

QVadriga, facilius redditur onus. l. 1. t. 2. c. 3. a. 2. 72

R

RAbinorum figmentum, homicidij reum eſſe, & veluti excommunicatū fuiſſe infœcundum, & qui nuptias non contrahebant. l. 2. t. 1. c. 2. a. 6. 158

Regulę Ioannis formula eſt ab Alberto Carmelitis data. l. 1 t. 3. c. 1 a 2. 312

Religio virtus, obtinet in Religioſo ſtatu prçcipuum gradum, eſtq. quaſi forma, & anima illius, quæ quodammodò Deum attingit. l. 1. t. 2. c. 5. a. 1. 86

Religio eſt domus Dei, & porta cæli, veluti muris locus votis munitus. l. 1. t. 2. c. 5. a. 1. 89

Religio Eliæ non eſt diſſimilis religioni Antonij, & aliorum Abbatum. l. 2. t. 1. c. 2. a. 8. 170

Religio eadem ſemper fuit in Dei Eccleſia. l. 2. t. 1. c. 2. a. 9. 174

Religio eradicata de Carith, exculta eſt ab Elia varijs in locis tempore perſecutionis, quoad cum diſcipulis fixam ſibi ſedem cõſtituit in monte Carmelo. l. 2. t. 1. c. 2. a. 10. pag. 177

Religio eadem eſt Apoſtolica, & Eliætana. l. 2. t. 2. c. 2. a. 4. 229

Religio ſæpe eſt impugnata, quia extingui non potuit. In Pro. 2

Religio perfectorum quomodò diuidatur; quæque ſit Religio Monachalis. l. 1. t. 2. c. 1. a. 1. 24

Religio dicitur multis modis. l. 1. t. 1. c. 2. a. 3. 18

Religio nulla eſſe poteſt Eccleſiaſtica, gaudereque priuilegio Canonis, & fori abſq. Pontificis facultate: nec alia de nouo erigi, aut Regula ſtatui poſt decretum Innocentij III. ſine eiuſdem licentia. l. 1. t. 2. c. 4. a. 3. pag. 82. & 83

Religionis virtutis interior, & exterior Dei cultus eſt. l. 1. t. 1. c. 2. a. 3. 19

Religiones antiquiores non inſtituebãtur primò pro vniuerſali Eccleſia ſub vno vniuerſali Præpoſito, ſed Monaſteriorum erat erectio ad imitationem aliorum; ſic Religiones non erant diuerſæ, ſed Monaſteria, & Abbates. l. 1. t. 2. c. 4. a. 3. 83

Religiones propter actus merè internos, nequeunt inſtitui. l. 1. t. 2. c. 1. a. 1. 25

Religioſus ſic debet eſſe perfectus, quatenus per ſuæ Regulæ profeſſionem tendit ad perfectionem. l. 1. t. 2. c. 1. a. 2. pag. 26. & pag 27

Religioſus à verbo relego, ſeù religo dicitur, multis enim modis homo Deo poteſt ligari, ſed multi ſpeciali vinculo religati, per antonomaſiam, Religioſi vocantur. l. 1. t. 1. c. 2. a. 3. pag. 18. & 19.

Religioſorum ſtatus non eſt reprehendẽdus, proptereàquòd in illo aliqui fuerint deprauati. l. 1. t. 2. c. 1. a. 4. 45

Religioſorum obligationem ex votis, Pontifex ſummus, & de eius licentia, Religionis Superior poteſt relaxare. l. 1. t. 2. c. 2. a. 1. 53

Religioſum dicitur, quod Deo dicatur, ideò qui ſe totaliter dicant diuino ſeruitio dicuntur per antonomaſiam Religioſi. l. 1. t. 2. c. 2. a. 1. 53

Religioſus verus eſt, qui ſe totum Deo dedit, & propietate, & Dei cultu cum dæmonibus bellum gerit. l. 1. t. 2. c. 2. a. 1. pag. 54

Religioſus ſit membrum communitatis, cui traditur. l. 1. t. 2. c. 2. a. 3. 61

Religioſi ſunt de Religione Chriſti poſſeſſiuè, non de perſonali. l. 1. t. 2. c. 4. 2. 2. 79

Religioſi, Angelorum ſunt Chori in corporibus, & Chriſti exercitus, ac regius grex. l. 1. t. 2. c. 5. a. 1. pag. 87. & 88

Religioſus moritur mundo in cruce, vt viuat Deo vita Reſurrectionis. l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. pag. 92

Religioſus coniungitur Deo medio vinculo perfectionis, vndè magnam conſequitur dignitatem. l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 92

Religioſus Deo ſimilis, nec in aduerſis erit timidus, nec in proſperis diſſolutus. l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 95

Religioſorum trimembris diuiſio in cœnobitas, eremitas, & anachoretas. l. 1. t. 3. c. 1. a. 1. 98

Religioſi multi vſque ad Achab tempora. l. 2. t. 1. c. 1. a. 2. 133

Religioſi velut capilli in carne creſcunt in capite inſenſibiles, quaſi mortui, ligati votorum vinculis, mouentur ad motum capitis, non ex ſe. l. 2. t. 1. c. 2. a. 2. pag. 140. & 141

Religioſi omnibus præſtantiores in ſtatu ſũt ratione votorum præter Epiſcopos. l. 2. t. 1. c. 2. a. 3. 144

Religioſi, lapides ſunt iacti in Eccleſiæ fundamentum, qui de monte Carmelo deſcendentes, Apoſtolorum Coadiutores in prædicatione extiterunt. l. 2. t. 2. c. 2. a. 3. pag. 219

Religio eadem eſt, quæ vnica ſerie deriuatur ab vno capite, ſucceſſione continua perſonarum aliquo ſubſtantiali vinculo inter ſe vnitarum. l. 2. t. 2. c. 2. a. 4. 229

Religioſorum regula dicitur Apoſtolorum, quia fuit ab ipſis exculta. l. 2. t. 2. c. 4. a. 4. pag. 295

Religioſi viri laudati à Deo coaluerunt in lege naturæ primò, & poſtmodum in lege ſcripta ſub Ionadab. l. 2. t. 1. c. 1. a. 1. 131

Religioſi ijdem fuerunt Rechabitæ, & Eſſeni. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. pag. 151. & 152

Religioſi veri in votis ab Eliæo inſtructi in Prophetica diſciplina habitarunt in Iericuntis. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. pag. 152. & pag. 153

Religioſi Rechabitæ, non ſanguine, ex ardēti zelo parentis rectos mores contraxerunt. l.3.t.1.c.1. a.1. 353

Relinquentibus temporalia, cum neceſſarijs huius ſæculi, adſunt poſtmodum in alio æterna. l.1.t.2.c.1.a.5. 47

Remedium ſerò quærit, qui mane properat ad ruinam. l. 3.t.1. c. 2. a. 3. 374

Remoboth, Religioſorum prauum genus. l.1. t. 3. c. 1. a. 1. 98

Renunciationem perfectam temporaliū, quæ fit per profeſſionem, Deus exigit ab Elia. l.2.t.1.c.2.a 4. 147

Rhamnus præcipit arbores in terra conſitas ambulare, & altiſſimas vult ſubigere, ne conſitæ creſcant. l.1.t.2.c.1. a.4. 45

Rigori pœnitentiæ vitæ monaſticæ adiungitur cantus Chori, vt ſuauis ſit. l.2. t.1. c. 2. a 1. 139

Rigoris exceſſus in Regula, Religionis non arguit perfectionem, ſed proportio mediorum ad finem ſpecialem. l 2. t.3. c.1. a.2. 322

Ritus profeſſionis Religioſæ antiquorū Monachorum. l.1. t.3 c.1. a.3. 105

Rodulphus Fresburnus miraculis notus. l.2. t.3.c.1. a.2. 317

S

SAcculos in vſus pauperum Dominus concedit parari, vt per illos, ſacculos non deficientes comparemus in æternitatē. l. 1. t. 2. c. 1. a.5. 48

Sacerdos quid ſit, eiusq. munus & quomodò. Elias Sacerdos ſit. l. 3. t. 1. c. 2. a. 2. pag. 376

Sacerdotum, & Ducum Hebræorum ſeries. l.2. t.1. c.3. a.3. 192

Sacramenta ſunt iure diuino approbata. l.1. t. 2. c.4. a. 3. 81

Sacrificijs commendatur Diuina Maieſtas. l.3.t.1.c. 1. a.3. 392

Sampſonis mater vinum non bibit, quia filiū erat paritura Nazaræū. l.3.t.1.c.1.a.1. 352

Samuelis varia Collegia Prophetarum, quæ viſitabat per ſingulos annos. l.2.t.1. c.1. a. 2. 133

Samuel adimplebat illud: Gratis accepiſtis, gratis datæ. l 2.t.1.c.2.a.9. 173

Samuel Religioſus clauſtralis. l.2.t.1.c. 1.a.2. pag. 133

Sanaballath templum conſtruxit in montē Garizim in Samaria. l.2. t.1.c.3.a.3. 192

Sanctificatio quorundam in vtero matris. l.3. t 1.c.2. a.1. pag.369. & 370

Sanctitatis titulus ab Eccleſia ſolis veris Sanctis exhibetur: etſi quandoque communior fuerit iſte titulus apud alios, ſed numquam hæreticis conceſſus. l. 2. t. 2. c. 4. a.4. 280

Sanctorum geſta non ſunt caſibus deputanda, ſed ſignis: & quæ illorum putantur vitia, myſterijs ſunt applicanda, non naturæ. l.3. t. 1. c.2. a.3. 381

Sanctorum in morte honos, dedecus impiorum. l.3. t. 3. c.2. a.3. 433

Sapientiores habendi ſunt, qui ſe à mundo ſegregarunt, & vitam ſuam Deo conſecrarunt. l 1. t.2. c.5. a.1. 87

Sarabaitæ erant impuri eremitæ. l. 1. t. 3. c.1. a 1. 98

Sarepta Sydoniorum à Sydone ciuitate in maritimis mediterranei in tribu Aſſer. l. 2. t.1. c.2. a.10. 176

Sarracenorum irruptio. l 2.t 3. c.1.a.2. 305

Saul quid prophetare fuit inter Prophetas. l.1. t.1.c.2.a.1. 15

Scala Iacob eſt religioſus ſtatus, gradus eius exercitia, cui Deus innitens, aſcendentibus eſt firmamentum, peruenientibus præmium. l.1. t.2.c.5. a.1. 89

Scarioth Abbas inconſolabiliter lamentatus eſt mortem Chriſti. l. 2. t. 2. c. 2. a. 3. pag. 225

Schola perfectionis eſt religioſus ſtatus. l. 1. t.2. c.1. a.2. 26

Scientiæ non reſpuunt authoritatem, ſed ſuos habent Doctores. l. 1. t.2 c.5. a 2. 96

Scribę diuinarum rerum periti habebantur. l.2.t.1.c.1.a.1. pag.130. & 153.

Scriptor ſacer non opinata ſcribit, ſed reuelata. l. 3.t.2. c.1. a.2. 392

Scriptura ſacra explicari nequit contrà mentem Patrum. l. 3. t.3. c.2. a.1. 426

Sectæ tres Iudæorum ſub Hircano. l. 2. t.1. c.3. a. 3. 193

Securitas, imperturbatæ mentis ſtatus eſt. l.2.t.1. c.3. a.4. 198

Sedere in S. Scriptura, eſt locum habitationis tenere. l.2.t.1. c 2. a.10. 178

Senarum Monaſterium Carmelitarum. l. 2. t.3. c.1. a.2. 305

Senecæ Cordubenſis ſententia, totum ſub exiguo eſt comprehendendum. In Pro. 5

Sepelire patrem Chriſtus diſcipulo nō inhibuit, ſed diuinam præponi iubet humanis affectibus ſeruitutem. l.1. t. 2. c. 1. a. 4. 44

Sepulchrum, eximius eſt mortuorum cultus, ſæuum dedecus ſepultura priuare. l.3. t.3. c. 2. a. 2. 431

Sequi

Sequi Chriſtum, eſt ad Ipſius volu viuere. l. 1. t. 2. c. 4. a. 2.
Serapiones duo. l. 2. t. 2. c. 2. a. 7.
Serui Dei ſunt vt mercenarij, non vt pia. l. 1. t. 2. c. 1. a. 4.
Seruus eſt inutilis ad vberius præmiu merendum, qui ſola præcepta adi ſed non eſt inutilis ad præmium pro dum. l. 1. t. 2. c. 1. a. 4.
Seruus non eſt, qui ſine vinculo eſt ſer l. 1. t. 2. c. 2. a. 1.
Seruus diaboli, qua ratione peccator ſi t. 2. c. 2. a. 2.
Seruitus peccatorum quomodo ſit per ſtum ablata. l. 1. t. 2. c. 2. a. 2.
Seruitus Dei vera eſt libertas. l. 1. t. 2. a. 2. pag. 58. & 59.
Seruitus poteſt à proprio dominio tolli. t. 2. c. 2. a. 1.
Seruitus mancipiorum, & Incapacitas, iu gentium eſt intraducta. l 1. t. 2. c. 3. a. 1.
Seſſio Eliæ in Carmelo, eius ibi indicat ha tationem. l. 2. t. 1. c. 2. a. 4. 1
Seth quomodò dicatur cœpiſſe inuocare nomen Domini. l. 2. t. 1. c. 1. a. 1. 128
Seth cum filijs ſuis ſeparati erant à vulgaribus hominibus. l. 2. t. 1. c. 1. a. 1. 129
Seth filij, affectu erant continentes, ſi per tempus liceret, degentes in ſolitudine, decantantes Deo, Angeli, & filij Dei propterea nuncupati. l. 2. t. 1. c. 1. a. 1. 129
Signa humana in honorem diuinum, ſunt cōmendanda, & Religioſorum ſigna ſunt virtutis, quæ illis debet ineſſe. l. 1. t. 2. c. 3. a. 2. 72
Silentium non eſt ſola ceſſatio locutionis, ſed affectionum pacificatio, quæ tumultuantium cupiditatum ſtrepitus ablegat ab interna republica animæ. l. 2. t. 1. c. 3. a. 4. pag. 198
Similis fit Deo Religioſus per immutabilitatē ſtatus. l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 96
Simon Stochus Generalis Carmelitarum, ſcapulare Religionis ſuſcipit à B. V. in ſignum ſuæ Confraternitatis, qua tecta teſſera multi Principes ſunt poſtmodum inſigniti. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. pag. 315. & 316.
Simonis tempore Monaſteria Carmelitarum Bruxellenſe, & Herbipolenſe ſunt erecta. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 315
Siſtendum ſolum eſt nobis in Dei viſione, & ad illam ſemper in mundo progrediendū. l. 3. t. 1. c. 1. a. 1. 357
Solemnitas voti ſolemnis, quæ fit ſtricte, & late caſtitatis, paupertatis, & obedientiæ. l. 1. t. 2. c. 3. a. 1. pag. 66. & 67
cuncta præter Deum, nemo ignorat; c. 2. a. 4. 232
Religionum multiplicitas vndè t. 2. c. 4. a. 4. 296
icos in veſtibus dignoſcereliquis vulgi homini- 162
ſimilem Deo eſſe; quod Deus vult, s eſt, cui velle 2. a. 94
onialiū. 157
t. 1. c. 3. a. 4. 198
Solus fit Monachus per profeſſionem renunciationis diuiſibilium. l. 2. t. 1. c. 2. a. 4. 146
Somnus Adami extaſis intelligitur à pluribus Patribus. l. 3. t. 2. c. 1. a. 1. 390
Sophonias nobilis, ortus eſt tempore Ioſiæ in Sarabatha. l. 2. t. 1. c. 3 a 2. 190
Spadonibus ſpiritualibus præmium promittitur. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. 148
Spe æternorum non franguntur cæleſtia appetentes. l. 1. t. 2. c. 5. a. 1. 88
Spei virtutem Chriſtus non habuit, qui ab inſtanti ſuæ conceptionis viſione beata perfruitus eſt. l. 1. t. 2. c. 4. a. 2. 79
Spelunca Eliæ montis Carmeli frequentatur adhuc ab Hebræis, & Sarracenis, multæq. aliæ ſpeluncæ viſuntur in Carmelo. l. 2. t. 1. c. 2. a. 10. 178
Spiridion Trimitenſis Epiſcopus ex Ordine Prophetarum, inter Patres Concilij Niceni celebratur. l. 2. t. 2. c. 2. a. 7. 242
Spiritus Eliæ, menſura ſpiritus Religioſorum eſt. l. 2. t. 1. c. 2. a 4. 146
Spiritus duplex Eliæ contemplatiuus fuit, & actiuus. l. 2. t. 1. c. 2. a. 7. 161
Spiritus duplex poteſtatē includit recipiendi ſodales ad vitam religioſam, & in ea illos gubernandi. l. 2. t. 1. c. 2. a. 8. pag. 168. & l. 2. t. 2. c. 1. a. 2. 208
Spiritus duplex Eliæ relictus cū pallio Eliſęo, figura eſt Euchariſtiæ. l. 3. t. 1. c. 2. a. 3. pag. 384

Spi-

Lamentatrices, quæ fœminæ fuerint? l. 1. t. 1. c. 2. a. 1. 15
Lauando Dominus pedes extremum repræſentauit obſequium. l. 1. t. 2. c. 1. a. 4. 42
Lautæ menſæ non erant Prophetis in vſu. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. 156
Legem ſibi nemo poteſt imponere, à qua ſibi non recedere liceat. l. 1. t. 1. c. 2. a. 4. 147
Legi nihil contrarium addendum eſt. l. 2. t. 1. c. 2. a. 6. 160
Legis veteris imperfectio, quæ ad ſui adimpletionem auxilia non præbebat, impletionem non obtinuit promiſſionis, etſi in illa fuerint ſancti perfecti, fide Chriſti, & charitate perfecta. l. 2. t. 1. c. 2. a. 9. 173
Leo Armenus malis omnibus Monachos, quam ſæuiſſime afflixit. In Pro. 3
Leo IV. per annum 840. indulgentias Carmelitis conceſſit. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 907
Lex generalis non ideò eſt iniqua, eo quòd quidam in particulari obſeruare non poſſint. l. 1. t. 2. c. 1. a. 4. 44
Lex gratiæ dicitur, etſi ante Euangelium omni tempore gratia fuerit in iuſtis: ſicut conſilia dicuntur euangelica, quæ ab aliquibus ante Euangelium obſeruabantur; quia virtute Chriſti, non meritis legis antiquæ fiebant. l. 2. t. 1. c. 2. a. 9. 172
Liber non eſt, qui ſeruire deſijt. l. 1. t. 2. c. 2. a. 1. 52
Liber non eſt baptizatus ab obligatione parendi mandatis Eccleſiæ. l. 1. t. 2. c. 2. a. 2. 57.
Libertatis perfectæ ſtatus eſt Chriſtianorum, liberi enim ſumus à lege Moyſis, à ſeruitute peccati, & diaboli, ſerui facti gratiæ. l. 1. t. 2. c. 2. a. 2. pag 57. & 58
Libertas peccatorũ peſſima. l. 1. t. 2. c. 2. a. 2. pag. 58
Libertatis propriæ quiſque Dominus eſt. l. 1. t. 2. c. 4. a. 1. 75
Libertas ligata Deo magis placet, quàm laxa. l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 95
Libertas noſtra eſt equus Dei gratiæ. l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 95
Liber de Inſtitutione Monachorum ad Capraſium eſt Ioannis Hieroſolymitani 44. quomodo mendoſus ſit corrigendus. l. 2. t. 2. c. 2. a. 5. pag. 234. vſque ad 238.
Ligatur ſua voce Religioſus. l. 1. t. 3. c. 1. a. 3. pag. 105
Lineum aſperrimum indumentum Eſſenorũ à quibus illud eſt mutuata ſchola Pachomij. l. 2. t. 1. c. 3. a. 2. 189
Lucifer damnatur, quòd ſimilis cuperet Deo, aſcendens ſuperbiæ animo perturbato l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 94
Lugdunenſe Concilium ſub Gregorio X. confirmat Ordinem Carmelitarum, & Auguſtinianorum. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 317
Lumine Dei eſt nobis opus ad diuina cognoſcenda myſteria, & ſacram Scripturam rectè intelligendam. l. 3. t. 3. c. 1. a. 1. pag. 416
Luxuriari in Chriſto quid ſit. l. 1. t. 2. c. 2. a. 2. 56

M

Machabæi Chriſti ſanguinem ſequebantur. l. 2. t. 1. c. 2. a. 9. 173
Machabæi vnde dicti. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. 153
Maginus, vel Maximus eremita Tarraconenſis. l. 2. t. 2. c. 2. a. 7. 242
Magna ſunt dicenda grauiter. In Pro. 5
Malitiæ tranſgreſſionum voti ſimplicis, & ſolemnis conueniunt eſſentialiter. l. 1. t. 2. c. 3. a. 1. 65
Manaſſes patruus Eleazari, filius Ierdoæ. l. 2. t. 1. c. 3. a. 3. 191
Mandans aliquid fieri facultatẽ ad, executione concedit. l. 2. t. 1. c. 2. a. 8. 167
Mandata Dei ſunt diuino iure confirmata, facta in veritate, & æquitate. l. 1. t. 2. c. 4. a. 2. 77
Marcella nobilium fœminarum prima Romæ Antonij Abbatis excoluit monaſticam diſciplinam l. 2. t. 2. c. 4. a. 3. 268
Maria ſanctiſſima Virgo inſtitutum ſacrauit Monaſticum, Eccleſiæ ſtatum præſtantiſſimum obtinens, in templi clauſtro clauſa a primis annis. l. 2. t. 2. c. 3. a. 2. 251
Maria vouit virginitatem ſub Dei beneplacito adimplenda, non prima in tempore, ſed prioritate cauſalitatis, & dignitatis. l. 2. t. 2. c. 3 a. 2. 253
Maria inſtitutum Eliæ dignata eſt ſuo exemplo, & præſentia illuſtrare. l. 2. t. 2. c. 3 a. 2. pag. 255
Maria ſeueriſſimam duxit vitam in ieiunijs, veſtitus albi & griſæi aſperitate, ſomnus parſimonia in humo nuda, præbuitque matrimonio aſſenſum noſcens illibatam in illo Virginem perſtituram. l. 2. t. 2. c. 3. a. 2. pag. 252. & 253
Mariæ virginitatis magna eſt commendatio, quòd ad ſuum exemplum non ſolum poſteriores, ſed etiam anteriores prouocarit ſequendum, quæ dum inter mortales degebat eremitas viſitabat Carmeli, & poſt Chriſti Aſcenſionem Virginutu Religioſarum præficiebat Collegio. l. 2. t. 2. c. 3. a. 2. pag. 253. 254. & 255

Maria quomodò dici poſſit fundatrix Carmelitarum. l.2. t.3. c.2. a.2. 341
Mariæ maternitas Dei in mente, & in ventre: ſpecialiter illa præ alijs Deum concepit in mente; & votum emittens virginitatis multos ſpiritualiter filios ſua imitatione concepit in mente, qui ſpecialiter ſunt Carmelitæ, duo hinnuli Capræ gemelli: non ſolum voluntatem Dei præcipientem, ſed etiam elegit conſulentem: eius pulchritudo ab intus ad extra ſe dedit, concipiens Deum ventre, quia eum concepit in mente, ſpiritu, & corpore mater, & virgo. l. 2. t.3. c.2. a.3. pag.343. & p 344. & p. 345. 346. & 347.
Maria idem eſt, ac Deus ex genere meo. l.2. t.3. c.2. a.3. 347
Mariæ dignitas Matris Dei excedit omnium creaturarum dignitates, & perconſequens eius charitas, & merita, omnium Sanctorum charitatem, gratiam, & merita excedunt. l 3. t.2. c.2. a.1. 405
Maria Magdalena de Pazzi Carmelitana Monialis inter beatos diuos eſt ab Vrbano VIII. declarata. l.2. t. 3. c. 1. a. 2. pag. 326
Martini Monaſteria, Paulini, Donati, & Victorini. l.2. t.2. c.4. a.3. 269
Martyrij genus quoddam eſt Religioſorum vita. l.2. t 2. c.5. a.1. 88
Martyres Carmelitæ ſub dira Sarracenorum irruptione. l.2. t.3. c 1. a.2. 305
Martyr comprehenſus debet tenere conſtantiam, non comprehenſus debet fugere perſequentem: Si vos perſequuti fuerint in vna ciuitate fugite in aliam. Sic Chriſtus lapidibus impetitus ab hoſtibus, abſcondit ſe, & exiuit de templo: ſed in horto comprehenſus eiſdem obſtitit. l.3. t.1. c.2. a.3. 381
Mater, ſoror, & frater Chriſti eſt, qui facit voluntatem Dei. l.2. t.3. c 2. a.2. 344
Matrimonij curæ, impedimenta ſunt ad perfectionem obtinendam charitatis. l. 1. t. 2. c.1. a.3. 34
Matrimonij obligatio ex conſenſu vtriuſque coniugis poteſt diſſolui. l. 1. t.2. c.2. a.1. pag. 53
Matrimonium nulla lege eſt prohibitum. l.1. t.2. c.2. a.2. 56
Matrimonia fuere ſemper inhibita Religioſis, ſed non ſemper inualida. l. 1. t.2. c.3. a.2. pag 68
Matrimonium conſiſtit in contractu maris, & fœminæ, quod defectu alicuius requiſiti ſtatuti ab Eccleſia poteſt eſſe inualidū, ſicut nunc matrimonia clandeſtina nulla ſunt. l. 1. t.2. c.3. a 2. pag. 69. & 70.
Matrimonium contractum poſt votum peccatum eſt. l. 1. t.3. c 1. a.3. 105
Matthæus Apoſtolus, & Euangeliſta conuiuio conuerſionem celebrauit, ſicut Eliſæus, ſic fideles cum in Paſchate confitentes conuertuntur, Euchariſtiæ menſa. l. 2. t. 1. c.2. a.5. 155
Medicina dicitur monaſtica diſciplina, & Religioſus medicus. l. 2. t. 1. c.2. a 2. 142
Melius ſuam bonitatem melius diffundit. l. 2. t. 1. c.2. a.9. 173
Melota Eliæ ſpeciale genus fuit tegumenti diuerſum à pallio, qua tegebantur, qui ſub dio degebant ad aquam depellendam: etſi lata ſignificatione quælibet hiſpida, & hirſuta veſtis melota diceretur. l.2. t. 1. c.2. a.7. pag. 163. & pag. 164.
Membra eiuſdem naturæ corporis ad diuerſa miniſteria deſtinata. l.1. t.3. c.2. a.2. 118
Mendicaſſe Chriſtum docemur. l.1. t.2. c.4. a.2. 80
Mendicare Religioſos Chriſtus docuit. l. 1. t.3. c.1. a.3. 109
Mendicitas Apoſtolorum, & priorum Monachorum, cuius mendicitatis opportunitas ſemper non eſt. l. 1. t.3. c.1. a.3. 110
Menelaus Pontificatum emit, occiditur ab Antiocho. l. 2. t.1. c.3. a.3. 193
Menſura eſt id vnde primò deriuatur notitia rei menſuratæ. l.2. t.1. c.2. a.4. 146
Menſura non eſt in fine, ſed in his, quæ ſunt ad finem. l. 1. t.2. c. 1. a.4. 39
Mentitus quomodo non eſt Elias aſſerens: manſiſſe ſolum, ſciens alios Prophetas eſſe ſuperſtites. l.2. t.1. c.3. a. t. 183
Mereri ante mortem quiuis poteſt, nullus poſt mortem. l.3. t.2. c.2. a.1. 398
Mereri Eliam, & Henoch per omnes ſuos actus in ſtatu Tranſlationis, ſaltem moraliter continuè, probabilius eſt. l. 3. t. 2. c.2. a.2. 408
Merito vniuſcuiuſque operis proprium correſpondet proportionatum præmium. l.1. t.2. c. 1. a.4. 42
Micheas diſcipulus Eliæ. l.2. t. 1. c.3. a.2. 190
Militares Religioſi ſunt veri in matrimonio, & cum facultatibus degentes, pauperes adhùc, caſti, & obedientes ex votis. l.2. t.1. c.2. a.5. 153
Miniſteria Eccleſiæ quæ ſint. l.1. t.2. c. 1. a.1. pag. 24
Miniſterijs totius Orbis fouetur, qui ſolum Deum habet in terris. l. 1. t. 3. c. 1. a. 3. pag. 110

Mira-

Miracula multa in ſtatu religioſo contemplanda . l.1.t.2. c.5.a.1. 89
Miraculum,quod pro confirmatione Regulæ fratrum Carmelitarum accidit ſub Honorio III. l.2.t.3.c.1.a.2. 316
Mitigatio Regulæ Carmelitarum non indicat mitigationem ſpiritus eorum: tunc enim multi fuere viri ſanctitate conſpicui . l.2. t.3.c.1.1.2. 321
Mittere pallium ſuper Eliſæum , quid ſit . l.2. t.1. c.2. a.8. 166
Momentum eſt tota noſtra vita. l.1.t.2.c.2. a.2. 29
Momentaneum eſt , quod tota noſtra vita perſiſtit. l.1.t.2.c.1. a.2. 28
Monachus idem , ac ſolus , ab indiuidua & ſingulari vita dicti , quod nomen ſignificat rem in Scriptura ſuam compellationem præcedentem . l.1.t.1. c 1. a.1. 8. & 9
Monachus ſolus non in frequentia debet eſſe. l.1. t.1 c.1.a 2. 11
Monachi veri fuerunt Eremitæ, & Anachoretæ priores . l. 1. t.1. a.2. 12
Monachi ratione ſtatus non exigebant Clericatum . l. 1. t. 1. c. 1. a. 2. 13
Monachi compellabantur Prophetæ . l.1.t.1. c.2. a.1. 14
Monachus nudus totius mundi eſt dominus. l.1.t.2.c.5.a.1. 88
Monachi antiqui , & moderni eſſentialiter conueniunt . l.1.t.3.c.1.a 3. 104
Monachis quandoq. aliunde quàm ex mendicitate victum quærere licet. l.1. t.3.c.1. a.3. 110
Monachi compediti , & interemptorum filij . l. 2..t 1. c.2. a 2. 140
Monachi ſunt , qui ad faciem miniſtrant Domino . l. 2.t.1. c.3. a.3. 195
Monachi dicuntur propter caſtitatem , & munus cantandi Deo laudes. l.2. t.2.c.1. a.1. 204
Monachi ſunt Clericis antiquiores. l. 2. t.2. c.2. a 7. 245
Monachi veri fuerunt Elias, & Baptiſta . l. 2. t.1. c.2. a.4. 145
Monachalis habitus ad imitationem Baptiſtæ fuit . l. 1. t.3. c.1. a.3. 106
Monaſterium quod ſit. l.1.t.1. c.2.a.2. 21
Monaſteriorum erectio priorum Abbatum fuit facta Epiſcoporum approbatione . l.1. t. 2 c. 4. a. 3. 84
Monaſterij Carmeli, ædificij ampliſſimi nūc diruti pulchra cernuntur rudera ſpecubus multis circundata . l.2 t.1.c.2.a. 10. 178
Monaſtica diſciplina philoſophia,& Monachi philoſophi compellati.l.2.t.1.c.3.a.2. 189
Monaſterium Agalienſe Toleti , primò fuit Sancti Iuliani Elpidij, & Ordinis Carmelitarum , poſteà SS. Coſmæ , & Damiani, & alterius Religionis . l. 2. t. 2. c. 2. a 6. pag. 241
Monaſteria Religioſorum ante Antonium in Occidente vigebant . l. 2. t. 2. c. 4. a. 3. pag. 271
Monaſtici ſtatus definitio declaratur . l.1.t.2. c. 1. a. 1. 24
Monaſteria multa Apoſtolorum tempore erecta . l. 2. t.2. c. 2. a. 2. 217
Mons Thabor eſt Religio, vbi Chriſtus tráſfiguratur: quia præcepta per Moyſen, conſilia per Eliam , obedientia per Petrum , paupertas per Iacobum, caſtitas per Ioannem ſignificata obſeruantur. Bonum eſt nos hic eſſe l.1.t.2. c.5. a. 1. 89
Mores filiorum à ſanguine parentum veniūt. l.3. t.1. c.1. a.1. 352
Mortis ſpiritualis Dei ſeruus fugit periculum. l.3. t. 1. c.2. a.3. 380
Mortis hominis, Euchariſticus panis eſt paratum remedium . l.3.t.1.c.2.a.3. 379
Mortis communis lex , ſic morientur Patres tranſlati acerbiſſimo mortis genere,& iacebunt inhumati . l.3. t. 3. c.2. a.2. 430 & 431
Mos inter Hebræos , & Gentes pueros tradere in diſciplinam virtutis Collegijs hominum ſeuerιorum . l.2.t.2. c.1. a.1. 200
Moyſes antepoſuit improperium Chriſti diuitijs. l 2. t. 1.c.2.a.9. 172
Moyſes in diuerſorio obiurgatur , quia vxoris , & filiorū impedimenta tenebat, Ægyptum petens ad diuina adimplenda miniſteria . l.3.t.1.c.2.a.1. 367
Mulier malum eſt , quod homines ducit ad mortem , ideò tamquam reus a facie mulieris fugit Elias . l.3. t.1 c 2.a.3. 381
Multiplicitas Religionum , Miniſtrorum Eccleſiæ adauget numerum ad varia exercenda munera . l.1. t.3. c.2. a.1. 114
Munus, & officium quod, qualeq. fuerit Religioſarum fœminarum in Eccleſiæ Chriſti natalibus . l.2.t.2.c.3.a.3. 258
Mutatio corporis myſtici , aut phyſici paulatim facta non tollit eiuſdem corporis vnitatem moralem . l.2.t 2.c.2.a 4. 230

N

NAbuzardam princeps exercitus Nabuchodonoſor Hieremiā , & habitatores Carmeli reliquit liberos . l. 2. t.1. c.3. a.4. pag. 197

Na-

Nahũ ex patria Elceſſça, in prouincia Galileę, ſepultus eſt in Begabar. l.2.t.1.c.3.a.2. 190
Nazaræorũ Ordo à Deo eſt inſtitutus. l.1.t.1. c.4. a.2. 76
Nazaræorum conſecratio: temporarij expleto voto poterant nuptias contrahere. l. 2. t.1.c.1. a.2. pag. 132. & 133.
Nazaræus id eſt, ſegregatus, & ſeparatus. ſumma cura nutriebat cæſariem. l. 2. t. 1. c. 1. a.2. 140
Neſciens portum nauta nequit ad nauigationis exitum promoueri. l.1. 7
Nomen Monachi vel nouum, nec in Scriptura relatum ſubridet hæreticus. l. 1.t.1. c.1.a.1. 8
Nominibus nouis licet vel ad maiorẽ myſteriorum explicationem. l.1. t.1. c.2. a.1. 8
Nominibus multis res excellentes compellãtur. l. 1.t. 1.c.2. In Pro. 13
Nominis Eliæ ſignificatio. l.3.t.1.c.2 a 2. 372
Nomina antiquorũ Patrum ipſorum indicant virtutes. l.3.t.1. c.1. a 3. 362
Nomen idẽ, ac poſteritas. l.2.t.1.c.3.a.3. 196
Nominis ſimilitudo mutuam gignit affectionem. l.2.t.3.c.2 a.3. 348
Nomine Matris Dei inſigniti ſunt ſpirituales Eunuchi Carmelitæ, qui in cælo nomine Agni Patris ſunt Virgines decorati; vbi generatur Agnus ex Patre ſinè matre: ſed in terra, in qua Agnus generatur ex matre ſinè patre, ab illa ſunt nominati. l. 2. t.3.c.2. a.3. 342
Norma Monaſtica deducitur diuina dextera propter varietatem virtutum. l.1. t.2. c.1. a.1. 21
Norma religioſa viuendi cunctorum Religioſorum noui teſtamenti priorum fuit eadem cum ea, quam ſunt æmulati anteriores. l.2. t.2. c.2.a.3. pag. 226. & 227.
Nunius Aluarez Pereira Comeſtabilis Luſitaniæ Carmelitanus, in Cœnobio Olyſiponenſi tumulatus eſt. l.2.t.3. c.1.a.2.p. 319. & 320.
Nuptiæ illicitæ poſt votum caſtitatis. l. 1. t.2. c.2.a.2. 56

O

OBedientia ex voto Eliæ, & Eliſæi probatur. l.2.t.1.c.2.a.5. 156
Obedientia Religioſorum principaliter Deo exhibetur; immediatè homini propter Deũ eius magna lucra. l.1.t.2.c.1.a.3. 34
Obedientia Religioſorum includit in præparatione animi omnia conſilia opportuna ſtatui. l.1.t.2.c.1.a.3. 37
Obedientia limites habet, quos in præcipiendo non debet tranſilire Prælatus ſinè voluntate ſubditorum. l.1. t.2. c.1.a.5. 49
Obedientia luciferinæ ſuperbiæ depreſſiua, valde meritoria eſt. l.1.t.2.c.1 a.5. 48
Obedientiæ votum ſolemne inhabilitat Religioſum ad contractus irreuocabiles efficiendos. l. 1. t.2. c.3. a.1. 67
Obedientiæ vota perpetua inter Hebræos erant. l.2.t.1. c.2. a.6. pag. 159. & 160.
Obedientia commendata Rechabitarum. l. 2. t.1. c.2. a.6. 166
Obedientia Iſaac, & virtutes aliorum Patrum antiquorum quoad ſubſtantiam eiuſdem fuerunt rationis cum virtutibus Chriſtianorum. l.2.t.1. c.3. a.9. 174
Obedire Superioribus debemus, etſi diſcolis, in his, quæ non ſunt contra legem. l.1. t.2.c.1. a.5. 49
Obedire homo tenetur quantumuis iniuſtis Eccleſiæ mandatis. l. 1.t.2. c.2. a. 2. 57
Obligatio Religioſi primò, & per ſe cadit ſupra tria Euangelica conſilia. l.1. t.2.c.2. a.1. 52
Obligatione inferioris, qua obedire tenetur, inducitur poteſtas in ſuperiore præceptiua. l.1.t.2.c.2.a.3. 61
Obligatio orta ex voto Religioſi ſufficit ex ſe ad conſtituendum religioſum ſtatum. l. 1. t.2. c.2. a.3. 61
Obligatio humana, præter obligationem, quæ oritur ex voto, eſt in Religioſo, qui traditur communitati. l. 1.t.2.c.2.a.3. 61
Obligationem Religioſorũ poteſt reuocare, & irritare Prælatus. l.1.t.2.c.3.a.1. 67
Obligatio hominis pertinet ad ſtatum, prout quis eſt ſui iuris, vel alieni. l.1.t.2.c.1.a.1. 24
Obligatio ſtatus Eccleſiaſtici, eſt externa fundata in actione externa, quæ viſibili Eccleſiæ conſtare poſſit. l. 1. t. 1. c 1. a.1. 25
Obſcuris dare lucem res ardua eſt. In Pro. 4
Occaſione perſequutionis eſt à Deo inſpiratus Elias. l 2. t 1. c.2. a.1. 138
Occaſiones & pericola peccandi in mundo multa ſunt, quæ fugit, qui illum fugit. l.3. t.1. c.1. a.1. 355
Occidentalium Monachorum, prioribus ſæculis Inſtitutum religioſum idem erat, quod Orientalium. l.2. t.2. c.4.a.3. 271
Occupatus Monachus vno pulſatur dęmone, ocioſus innumeris ſpiritibus deuaſtatur. l.1.t.3.c.1.a.3. 109
Ocioſitatem vitandam docet verbo & exẽplo Apoſtolus. l.1.t.3.c.1.a.3. 109
Ocioſus Deus non eſt in æternitate, proceſſionibus Perſonarum diuinarũ ineffabiliter

occupatus. Adminiſtrare ſpiritibus cæleſtibus, & homini in Paradiſo operari iniũgit, nè ocientur. l.1. t.3. c.1. a.3. 109
Ociosas eſſe creaturas, in nullo ſtatu Deus patitur. l.1. t.2. c.2. a.2. 407
Odium fraternum oculos obſcurat. l. 2. t. 1. c. 2 a. 1. 135
Onias tertius, Sanctus cognomento, erexit in Ægypto tẽplum Onion. l.2. t.1. c.3. a.3. 192
Onus Chriſti leue ſuprà iugum ſuaue, propter vires gratiæ. l.1. t.2. c.3. a.2. 72
Opera omnia bona debemus Deo titulo gratitudinis, non titulo obedientiæ, quia non ſunt omnia præcepta. l.1. t.2. c.1. a.4. 41
Opera bona quędã sũt, quę qui adimpleuerit, præmijs exornetur, non verò damnetur, ſi non exequatur. l.1. t.2. c.5. a.2. 96
Operandum bene inſtanter nobis eſt dum vita viuimus, ſi ingens gloriæ præmium habere volumus. l.3. t.2. c.2. a.1. 397
Opinionem omnium fides ſequitur fidẽ perſuaſio, perſuaſionẽ ratio. l.1. t.3. c.1. a.4. 112
Orando, penè totam vitam tranſegit Elias. l.2. t.1. c.2. a.7. 161
Oratio Religioſorum flammas extinguit. l.1. t.2. c.5. a.1. 87
Oratio multorum ſimul, Deo acceptiſſima. l.1. t.3. c.1. a.3. 108
Ordo, dicitur Inſtit. monaſt. l 1. t.1. c.2. a.2. 21
Ordo Prophetarum eſt dicta familia Eliætarum. l.1. t.1. c.2. a.2. 17
Ordo vnus Inſtitutus ex Apoſtolis, & Prophetis In prioribus Eccleſiæ natalibus. l.2. t.2. c.2. a.3. 219
Ornamentũ Eccleſiæ fiunt, qui ad exemplum Eliæ vitã ſuam Inſtituunt l.2. t.1. c.2 a.4. 145
Oſee, Dei ordinatione, ob ſignificandum myſterium, ſibi ſumpſit vxorem fornicariam. l.2. t.1. c.3. a.2. 190
Oſſa, Religioſi dicuntur ob firmitatem, inſenſibilitatem, carnis nuditatem, albedinem, & pinguedinem. l. 1. t.2. c.5. a.1. 90
Oſius Epiſcop. Cordub. l.2. t.2. c 2. a.6. 241
Oues Iacob albæ, & nigræ exortæ ad aſpectum virgæ excorticatæ ad riuos aquarũ, greges ſignificant tonſarum, quæ aſcenderunt de lauacro, Religioſos tonſos, & velere bonorum temporalium nudos, ad aſpectũ crucis, de lauacro Baptiſmi aſcendẽtes ad perfectionem. l.2. t.2. c.2. a.3. 218

P

PAlliũ Græcis, toga Latinis, quo vtebãtur cõuerſi ad fidẽ Chriſti. l.2. t.1 c.2. a.7. 164
Pallium dictum à ſuperpoſitis pellibus. l. 2. t.1. c.2. a.7. 163
Pallium eſt veſtis oblonga, ſimplex, expedita frugalis totum hominem ab humeris tegẽs quo vtebantur eminentioris, & vitæ homines ſeuerioris. l.2. t.1. c.2. a.7. 163
Pallium Eliæ fecit Eliſæum contubernalem, & Monachum. l.2. t.1. c. 2. a 8. 167
Pallium album, & non aliam veſtem cur in Trãſlatione reliquit Elias. l.3. t.2. c.1. a.1. 386
Pallij Eliæ pars in arca Reliquiarũ aſſeruatur in Hiſpania. l.3. t.2. c.2. a 3. 412
Pallium album inhibitum à Sarracenis, Carmelitis. l.2. t.3. c.1. a.2. 305
Panis durus, qui per ſe deglutiri non poteſt adiunctione liquoris in gutture fit collabilis. l.1. t.2. c.3. a.2. 73
Paradiſus eſt Eccleſiæ typus propter varietatem. l.1. t.3. In Pro. 97
Paradiſum Adæ poſt diluuium eſſe ſuperſtitẽ, in quem fuerat Henoch tranſlatus, probatur. l.3. t.1. c. 1. a.1. pag. 360. & 361.
Parẽtũ laus, filiorũ redũdat ad gloriã, quòd ſępè cõueniãt, in moribus. l.3. t.1. c.1. a.1. 352
Parua ſunt dicenda ſubtiliter. In Pro. 5
Patres quo iure dicantur Prælati. l.1. t.1. c.2. a. 4. 20
Patria à patre compellata, & ab illa nomen opera inſignia aucupant, à quibus & patria illuſtris æſtimatur. l. 2. t.1. c 2. a.9. 176
Pater, & Monachorum dicitur Inſtitutor ille, q diſcipulos relinquit in inſtituto, per quos familia protrahatur. l.2. t.2. c.1. a.2. 210
Patriarcharum Hieroſolymitanorum ſeries à Daimberto, vſquè ad Albertum Regulæ Carmelitarum largitorem. l.2. t.3. c.1. a.2. pag. 312. & 313.
Patrium Carmelitarum ſolum, terra eſt Promiſſionis. l.2. t.1. c.2. a.10. 176
Pauimentum Eccleſiæ, eſt humilis concordia fratrum, inter quos nullum eſt inæqualitatis offendiculum. l.2. t.2. c.2. a. 3. 219
Paulus nomen honoris eſt. l.2. t.3. c.2. a.2. 341
Paupertatis voti ſolemnitas inhabilitat vouẽtẽ ad dominiũ facultatũ. l.1. t.2. c.3. a.1. 66
Paupertas, gloria eſt noſtra, quę Lazarum perduxit ad cæleſtia. l.1. t.2. c.1. a.3. p.33 & 34.
Paupertas obſeruatur diuerſimodè in diuerſis Religionibus. l.1. t.2. c.3. a.1. 66
Pauper, & diues eundem gloriæ locum habere poſſunt. l.1. t.2. c.1. a.4. 41
Pauperes de Lugduno dãnati ſunt à Lucio III. Pontifice. l.3. t.2. c.4. a 3. 81
Paupertas Religioſorum præhabetur diuitijs Imperatorum. l.1. t.2. c.5. a.1. 87
Paupertas Eliæ, & Eliſæi, & filiorum Prophetarum. l.2. t.1. c.2. a.5. 155
Pauperes non inhibẽtur in lege, ſed illis ſubuenire

uenire

uenire præcipitur: manus aperire, non illis contrahere. l. 2. t. 1. c. 2 a. 6. 159
Pauperes ideò non deſunt in Deipopulo, vt eis ſubueniẽtes Dei benedictionem conſequamur. l. 2. t. 1. c. 2. a 6. 159
Paupertas non eſt ſub præcepto. l. 1. t. 2. c. 1. a. 4. 41
Pax non eſt ſola tranquillitas, ſed omnis humana proſperitas, & animarum felicitas. l. 2. t. 1. c. 3. a. 4. 198
Peccator etſi ſub poteſtate ſit, & dominio Dei, per peccatum deſinit eſſe quodammodò illius, & tranſit in poteſtatem diaboli. l. 1. t. 2. c. 2. a. 2. 58
Pecunias in vſu pro neceſſitate habere, religioſæ non opponitur paupertati. l. 1. t. 3. c. 1. a. 3. 110
Pelagius abſoluitur in Concilio Dioſpolitano, quia errores ſuos tunc negauit, etſi fictè verã fidẽ acceperit. l. 2. t. 2. c. 4. a 4 289
Pellis Caprina, vel Taxi, aut quæuis hirſuta à collo pẽdẽs vſq. ad lũbos, melota propriè dicebatur. l. 2. t. 1 c. 2. a. 7. p. 163. & 164.
Pellibus veſtiebantur antiqui Monachi. l. 1. t. 3. c. 1. a. 3. 107
Pellibus vtebantur milites Romani ad iniurias temporis arcendũ. l 2. t. 1. c. 2 a 7. 163
Perfectio ſtatus Monachorum, & Epiſcoporum. l. 1. t. 2 c. 1. a. 2. pag. 26. & 27.
Pericula ex accidenti oborta peccandi, vitare non tenemur. l. 1. t. 2. c. 2. a. 2. 57
Periti ſacrarum litterarum antiqui fuere diſcipuli Eliæ. l. 2. t. 1. c. 2. a 7. 161
Perizoma tunica conſtricta zona. l. 1. t. 3. c. 1. a. 3. 106
Perſecutorem, qui prouocat, facit, corrigit, qui declinat. Fugere debemus, prouocare non debemus, ſi ſaluari perſecutores noſtros volumus, pro quibus præceptum eſt nobis orare: Tulerunt Iudæi lapides vt Ieſum lapidarent; ille ſe abſcondit, & exiuit de templo: & præteriens, homini cæco viſum reſtituit. l. 3 t. 1. c. 2. a 3. 381
Petrus de Gauio, & Petrus Thomas viri inſignes Carmelitani. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 318
Petrus Angelus Cernouichius. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 325
Petro Thomæ facta à Virgine reuelatio de perſiſtentia Ordinis Carmelitarum. l. 2. t. 3. c. 1. a. 3. 327
Phantaſia non in capite, ſed in cerebro eſformatur. l. 1. t. 2. c 5. a. 2. 9
Pictura paſcit oculos. l. 1. t. 2. c. 1. In Pro. 21
Philoſophi compellati ſunt Monachi. l. 1. t. 1. c. 2. a. 4. 21
Pithagoras philoſophatus eſt in Carmelo. l. 2. t. 1. c. 2. a. 7. 161
Placere hominem hominibus facilè eſt, difficilè Deo placere. l. 3. t. 1. c. 1. a. 1. 358
Plurale pro ſingulari, aut è cõtra quãdo liceat intelligi in ſacra Scipt. l. 2. t. 1. c. 2. a. 2. 138
Pondus eſt gloriæ præmiũ laboris leuis; quia illud æternũ, iſte tẽporalis. l. 1. t. 2. c. 1. a. 2. 29
Pontifex ſummus, Chriſti Vicarius ſupremam in Eccleſia habet iuriſdictionem paſcendi oues, quæ ſunt fideles; ſupremusq. eſt Religioſorum Prælatus; habet poteſtatem diſpenſandi ea, quæ ad Deum pertinent; & acceptandi vota nomine Dei: in cuius fide totus latet theſaurus dogmatis fidei. l. 1. t. 2. c. 4. a. 3. & 2. & l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 97
Pontifex ſummus errare non poteſt in quæſtionibus de facto attingentibus res Eccleſiæ vniuerſalis, maximè quæ ſpectant ad vniuerſalem cultum. l. 2. t. 3. c. 1. a. 3. 329
Pontifex ſummus poteſt directè irritare vota Religioſorum, ſæcularium indirectè ex parte materiæ. l. 1. t. 2. c. 2. a 3. p. 62. & 63
Poteſtatem reliquit Chriſtus in Eccleſia recipiendi homines ad religioſam communem vitam. l. 1. t. 2 c. 4. a. 2. 80
Poteſtas gubernãdi collegia Prophetarũ erat in ſuperioribus quaſi œconomica, paterna, veluti dominatiua, nõ ſpiritualis iuriſdictionis propriè dictę: quę eſt propria legis gratiæ, & poteſtas clauiũ. l. 2. t. 1. c. 2. a 8. 169
Poteſtas prælati Religioſorũ ex natura rei nõ petit eſſe ordinis ſupernaturalis, aut Clauium, ad conſtituendum religioſum ſtatum ſecundùm le. l. 1. t. 2. c. 2. a. 3. pag. 62. & l. 2. t. 1. c. 2. a. 8. pag. 169. & 170.
Poteſtas Ordinis, ſeù Characteris datur ad conficiẽda Sacramẽta. l. 2. t. 1. c 2. a. 8. 169
Poteſtas iuriſdictionis propriè ſpiritualis, quę eſt Clauium propria legis gratiæ, ligandi, & ſoluendi eſt in foro interno pœnitentiali, & in externo iudiciali. Hæc non eſt in Superioribus Religioſorum, ſi non ſint ſaltem primæ tonſuræ: ad quam externam poteſtatem clauium in nouo teſtamẽto reducitur poteſtas Prælati Religioſorum cõmiſſa à Chriſto Petro. l. 1. t. 2. c. 2. a. 3. pag. 62. & l. 2. t. 1. c. 2. a. 8. p 169. & 170.
Poteſtas Clauium, quæ ſit: poteſtas puniendi præciſè ſæcularis; & poteſtas dominatiua. l. 1. t. 2. c. 2. a. 3. 62
Præceptum affirmatiuum nõ obligat ſemper, & pro ſemper, ſed negatiuum. l. 1. t. 2. c. 1. a. 3. pag. 39. & a. 4. 39.
Præceptum dilectionis Dei nõ includit actus omnium virtutũ formaliter, ſed virtualiter prout requiruntur ad illã. l. 1. t. 2. c 1. a. 4. 39

Prçcipiẽdũ generaliter nõ erat, quod ab omnibus obſeruari nõ valebat. l. 2. t. 1. c. 1. a. 1. 132
Præcurſoris munus non fuit veterem legem abrogare, aut nouam condere, ſed diſponere populũ prçdicatione ſua ad Chriſti teſtimoniũ ſuſcipiendũ. l. 2. t. 2. c. 1. a. 2. 209
Præcurſoris Chriſti excellẽtiſſima dignitas: In qua Ioãnes, & Elias ſunt æquales, etſi in aliquibus iſte alteri, ex traditis in Scriptura. prçferatur. l. 3. t. 3. c. 1. a. 2. p. 422. 423. & 424
Præcurſorum ſecundi Aduentus Chriſti Henoch, & Eliæ magna poteſtas ad multa. l. 3. t. 3. c. 2. a. 1. pag. 426. 427. & 428.
Prælati non domini, ſed patres ſunt ſubditorum. l. 1. t. 1. c. 2. a. 4. 20
Prælati poſſunt præter legem Dei, non contra eã, ſtabilire mandata. l. 1. t. 2. c. 1. a. 5. 50
Prælatũ audiens, Deũ audit. l. 1. t. 2. c. 1. a. 5. 49
Prælatis improbis obediendum eſt in præceptis, non in malis exẽplis. l. 1. t. 2. c. 1. a. 5. 50
Prçſẽtia Religionũ ſimpliciter ſumitur ex finibus vniuſcuiuſque ſpecialibus, & ſecundum quid ex medijs. l. 1. t. 3. c. 2. a. 1. p. 117. & 118.
Precatio habetur in liturgia Iacobi pro his, qui in monaſterijs degũt. l. 2. t. 2. c. 3. a. 3. 259
Preces matutinæ media nocte fuſæ per Monachos antiquiores. l. 1. t. 3. c. 1. a. 3. 108
Primum in vnoquoque genere eſt menſura cæterorum. l. 2. t. 1. c. 2. a. 4. 146
Priuatæ vitæ viuendi modus non opponitur vitæ monaſticæ. l. 1. t. 3. c. 1. a. 2. 101
Prohibitio non eſt in Iure ante Innocentium III. inſtituendi Religionem, abſquè expreſſa ſummi Pontificis approbatione. l. 1. t. 2. c. 4. a. 3. 82
Prodigus filius leuatur, cum patris onere grauatur. l. 1. t. 2. c. 3. a. 2. 72
Profeſſio ſolum emiſſa in Religione approbata poteſt nunc verum Religioſum efficere, includens tria religioſa vota ſolemnia, exceptis votis ſcholarium, & coadiutorum Societatis Ieſu. l. 1. t. 2. c. 3. a. 2. 68
Profeſſio Religioſorum, quæ coram Deo, & eius Angelis fit antiquiſſima eſt. l. 1. t. 3. c. 1. a. 3. pag. 104. & 105.
Prolẽ gignere nõ tenẽtur ſinguli homines determinatè; niſi ſint tota communitas, quæ ad id in confuſò tenetur. l. 1. t. 2. c. 1. a. 5. 46
Promiſcua religioſorum monaſteria antiqua. l. 2. t. 2. c. 3. a. 3. 259
Promiſsio Iure naturæ ſolùm obligat in futurum. l. 1. t. 2. c. 3. a. 1. 66
Promiſſio facta homini ſine voto non ſufficit ad conſtituendum religioſum ſtatum. l. 1. t. 2. c. 1. a. 1. 53
Prophetç in Scriptura ſçpè intelligũtur Cãtores. l. 1. t. 1. c. 2. a. 1. pag. 14. & l. 2. t. 1. c. 2. a. 1. pag. 138. & 139.
Prophetæ res præſentes tangebãt futura præuidentes. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. 149
Prophetæ occiſi per Achab, & alij paſti per Abdiam. l. 2. t. 1. c. 3. a. 1. 183
Prophetæ, qui pro Philoſophis Iſraelitis erãt, Eliæ inſtitutã vitæ rationẽ multi ſunt æmulati, qui in principijs ſuorum operũ profeſſione indicant. l. 2. t. 1. c. 3. a. 2. p. 188 & 189.
Prophetarũ duodecim, & qui poſt Eliã vſque ad Eſdram memorantur, ſeries & tempora notantur, cum ab Eſdra ad Chriſtum Prophetæ non referantur vaticinãtes in libris ſacris. l. 2. t. 1. c. 3. a. 2. 191
Prophetç, qui erant Antiochiæ verè Religioſi erant, quorũ erat munus diuinas laudes cãtare, vndè Religioſi Prophetç ſunt dicti, & eorum vita prophetica. l. 1. t. 1. c. 2. a. 2. 16
Propheteſſæ veteris legis Religioſæ fœminæ. l. 1. t. 1. c. 2. a. 1. 15
Prophetia eſt Dei donũ. l. 1. t. 1. c. 2. a. 1. 14
Propheticam viuendi normam priores Monachi amplexati ſunt. l. 2. t. 2. c. 2. a. 3. 228
Prophetas quomodò faciat Elias. l. 1. t. 1. c. 2. a. 1. 15
Propoſitũ ſine voto nõ ſufficit ad conſtituendum religioſum ſtatum. l. 1. t. 2. c. 1. a. 1. 52
Propter quod vnũquodque tale, & illud magis, nempè menſurans. l. 2. t. 1. c. 2. a. 4. 146
Prouiſio Dei non deficit relinquentibus propter ipſum temporalia. l. 1. t. 2. c. 1. a. 5. 47
Ptolemçus Philadelphus Secundus Rex Ægypti poſt Alexandrum Magnum, eſt ad quem Eleazarus Septuaginta miſit Interpretes Scripturæ. l. 2. t. 1. c. 3. a. 3. 192
Pugiles cur Religioſi dicãtur. l. 1. t. 1. c. 2. a. 4. 20
Purpura Regis vincta canalibus charitas eſt, cuius perfectio vinculis votorum conſiliorum cõparatur cõſtricta. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. 158

Q

QVadriga, facilius redditur onus. l. 1. t. 2. c. 3. a. 2. 72

R

RAbinorum figmentum, homicidij reum eſſe, & veluti excommunicatũ fuiſſe infœcundum, & qui nuptias non contrahebant. l. 2. t. 1. c. 2. a. 6. 158
Regulç Ioannis formula eſt ab Alberto Carmelitis data. l. 1. t. 3. c. 1. a. 2. 312
Religio virtus, obtinet in Religioſo ſtatu prçcipuum gradum, eſtq. quaſi forma, & anima illius, quæ quodammodò Deum attingit. l. 1. t. 2. c. 5. a. 1. 86

Religio eſt domus Dei, & porta cæli, veluti muris locus votis munitus. l. 1. t. 2. c. 5. a. 1. 89
Religio Eliæ non eſt diſſimilis religioni Antonij, & aliorum Abbatum. l. 2. t. 1. c. 2. a. 8. 170
Religio eadem ſemper fuit in Dei Eccleſia. l. 2. t. 1. c. 2. a. 9. 174
Religio eradicata de Carith, exculta eſt ab Elia varijs in locis tempore perſecutionis, quoad cum diſcipulis fixam ſibi ſedem cõſtituit in monte Carmelo. l. 2. t. 1. c. 2. a. 10. pag. 177
Religio eadem eſt Apoſtolica, & Eliætana. l. 2. t. 2. c. 2. a. 4. 229
Religio ſæpe eſt impugnata, quia extingui non potuit. In Pro. 2
Religio perfectorum quomodò diuidatur; quæque ſit Religio Monachalis. l. 1. t. 2. c. 1. a. 1. 24
Religio dicitur multis modis. l. 1. t. 1. c. 2. a. 3. 18
Religio nulla eſſe poteſt Eccleſiaſtica, gaudereque priuilegio Canonis, & fori abſq. Pontificis facultate: nec alia de nouo erigi, aut Regula ſtatui poſt decretum Innocentij III. ſine eiuſdem licentia. l. 1. t. 2. c. 4. a. 3. pag, 82. & 83
Religionis virtutis interior, & exterior Dei cultus eſt. l. 1. t. 1. c. 2. a. 3. 19
Religiones antiquiores non inſtituebãtur primò pro vniuerſali Eccleſia ſub vno vniuerſali Præpoſito, ſed Monaſteriorum erat erectio ad imitationem aliorum; ſic Religiones non erant diuerſæ, ſed Monaſteria, & Abbates. l. 1. t. 2. c. 4. a. 3. 83
Religiones propter actus merè internos, nequeunt inſtitui. l. 1. t. 2. c. 1. a. 1. 25
Religioſus ſic debet eſſe perfectus, quatenus per ſuæ Regulæ profeſſionem tendit ad perfectionem. l. 1. t. 2. c. 1. a. 2. pag. 26. & pag 27
Religioſus à verbo relego, ſeù religo dicitur, multis enim modis homo Deo poteſt ligari, ſed multi ſpeciali vinculo religati, per antonomaſiam, Religioſi vocantur. l. 1. t. 1. c. 2. a. 3. pag. 18. & 19.
Religioſorum ſtatus non eſt reprehendẽdus, propterea quòd in illo aliqui fuerint deprauati. l. 1. t. 2. c. 1. a. 4. 45
Religioſorum obligationem ex votis, Pontifex ſummus, & de eius licentia, Religionis Superior poteſt relaxare. l. 1. t. 2. c. 2. a. 1. 53
Religioſum dicitur, quod Deo dicatur, ideò qui ſe totaliter dicant diuino ſeruitio dicuntur per antonomaſiam Religioſi. l. 1. t. 2. c. 2. a. 1. 53
Religioſus verus eſt, qui ſe totum Deo dedit, & propietate, & Dei cultu cum dæmonibus bellum gerit. l. 1. t. 2. c. 2. a. 1. pag. 54
Religioſus fit membrum communitatis, cui traditur. l. 1. t. 2. c. 2. a. 3. 61
Religioſi ſunt de Religione Chriſti poſſeſſiuè, non de perſonali. l. 1. t. 2. c. 4. a. 2. 79
Religioſi, Angelorum ſunt Chori in corporibus, & Chriſti exercitus, ac regius grex. l. 1. t. 2. c. 5. a. 1. pag. 87. & 88
Religioſus moritur mundo in cruce, vt viuat Deo vita Reſurrectionis. l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. pag. 92
Religioſus coniungitur Deo medio vinculo perfectionis, vndè magnam conſequitur dignitatem. l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 92
Religioſus Deo ſimilis, nec in aduerſis erit timidus, nec in proſperis diſſolutus. l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 95
Religioſorum trimembris diuiſio in cœnobitas, eremitas, & anachoretas. l. 1. t. 3. c. 1. a. 1. 98
Religioſi multi vſque ad Achab tempora. l. 2. t. 1. c. 1. a. 2. 133
Religioſi velut capilli in carne creſcunt in capite inſenſibiles, quaſi mortui, ligati votorum vinculis, mouentur ad motum capitis, non ex ſe. l. 2. t. 1. c. 2. a. 2. pag. 140, & 141
Religioſi omnibus præſtantiores in ſtatu sũt ratione votorum præter Epiſcopos. l. 2. t. 1. c. 2. a. 3. 144
Religioſi, lapides ſunt iacti in Eccleſiæ fundamentum, qui de monte Carmelo deſcendentes, Apoſtolorum Coadiutores in prædicatione extiterunt. l. 2. t. 2. c. 2. a. 3. pag. 219
Religio eadem eſt, quæ vnica ſerie deriuatur ab vno capite, ſucceſſione continua perſonarum aliquo ſubſtantiali vinculo inter ſe vnitarum. l. 2. t. 2. c. 2. a. 4. 229
Religioſorum regula dicitur Apoſtolorum, quia fuit ab ipſis exculta. l. 2. t. 2. c. 4. a. 4. pag. 295
Religioſi viri laudati à Deo coaluerunt in lege naturæ primò, & poſtmodum in lege ſcripta ſub Ionadab. l. 2. t. 1. c. 1. a. 1. 131
Religioſi ijdem fuerunt Rechabitæ, & Eſſeni. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. pag. 151. & 152
Religioſi veri in votis ab Eliſæo inſtructi in Prophetica diſciplina habitarunt in Iericuntis. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. pag. 152. & pag. 153

Religioſi Rechabitæ, non ſanguine, ex ardēti zelo parentis tectos mores contraxerunt. l.3.r.1.c.1. a.1. 353

Relinquentibus temporalia, cum neceſſarijs huius ſæculi, adſunt poſtmodum in alio æterna. l.1.r.2.c.1.a.5. 47

Remedium ſerò quærir, qui mane properat ad ruinam. l.3.t.1. c.2.a.3. 374

Remoboth, Religioſorum prauum genus. l.1. t.3.c.1.a.1. 98

Renunciationem perfectam temporalium, quæ fit per profeſſionem, Deus exigit ab Elia. l.2.t.1.c.2.a.4. 147

Rhamnus præcipit arbores in terra conſitas ambulare, & altiſſimas vult ſubigere, ne conſitæ creſcant. l.1.t.2.c.1.a.4. 45

Rigori pœnitentiæ vitæ monaſticæ adiungitur cantus Chori, vt ſuauis ſit. l.2.t.r. c.2.a.r. 139

Rigoris exceſſus in Regula, Religionis non arguit perfectionem, ſed proportio mediorum ad finem ſpecialem. l.2.r.3.c.r. a.2. 322

Ritus profeſſionis Religioſæ antiquorum Monachorum. l.1.r.3.c.r.a.3. 105

Rodulphus Fresburnus miraculis notus. l.2. t.3.c.r.a.2. 317

S

SAcculos in vſus pauperum Dominus concedit parari, vt per illos, ſacculos non deficientes comparemus in æternitate. l.1. t.2.c.1.a.5. 48

Sacerdos quid ſit, eiusq. munus & quomodò. Elias Sacerdos ſit. l.3.t.1.c.2.a.2. pag. 376

Sacerdotum, & Ducum Hebræorum ſeries. l.2.t.r.c.3.a.3. 192

Sacramenta ſunt iure diuino approbata. l.1. t.2.c.4.a.3. 81

Sacrificijs commendatur Diuina Maieſtas. l.3.t.1.c.1.a.3. 392

Sampſonis mater vinum non bibit, quia filiũ erat paritura Nazaræũ. l.3.t.1.c.1.a.1. 352

Samuelis varia Collegia Prophetarum, quæ viſitabat per ſingulos annos. l.2.t.1.c.1. a.2. 133

Samuel adimplebat illud: Gratis accepiſtis, gratis datæ. l.2.t.1.c.2.a.9. 173

Samuel Religioſus clauſtralis. l.2.t.1.c.1.a.2. pag. 133

Sanaballath templum conſtruxit in monte Garizim in Samaria. l.2.r.1.c.3.a.3. 192

Sanctificatio quorundam in vtero matris. l.3. t.r.c.2.a.1. pag. 369. & 370

Sanctitatis titulus ab Eccleſia ſolis veris Sanctis exhibetur: etſi quandoque communior fuerit iſte titulus apud alios, ſed numquam hæreticis conceſſus. l.2.t.2.c.4. a.4. 280

Sanctorum geſta non ſunt caſibus deputanda, ſed ſignis: & quæ illorum putantur, viria, myſterijs ſunt applicanda, non naturæ. l.3.r.1.c.2.a.3. 381

Sanctorum in morte honos, dedecus impiorum. l.3.t.3.c.2.a.3. 433

Sapientiores habendi ſunt, qui ſe à mundo ſegregarunt, & vitam ſuam Deo conſecrarunt. l.1.t.2.c.5.a.1. 87

Sarabairæ erant impuri eremitæ. l.1.t.3. c.r.a.1. 98

Sarepta Sydoniorum à Sydone ciuitate in maritimis mediterranei in tribu Aſſer. l.2. t.1.c.2.a.10. 176

Sarracenorum irruptio. l.2.t.3.c.1.a.2. 305

Saul quid prophetare fuit inter Prophetas. l.1.t.1.c.2.a.1. 15

Scala Iacob eſt religioſus ſtatus, gradus eius exercitia, cui Deus innitens, aſcendentibus eſt firmamentum, peruenientibus præmium. l.1.t.2.c.5.a.1. 89

Scarioth Abbas inconſolabiliter lamentatus eſt mortem Chriſti. l.2.t.2.c.2.a.3. pag. 225

Schola perfectionis eſt religioſus ſtatus. l.1. t.2.c.r.a.2. 26

Scientiæ non reſpuunt authoritatem, ſed ſuos habent Doctores. l.1.t.2.c.5.a.2. 96

Scribę diuinarum rerum periti habebantur. l.2.t.r.c.1.a.r. pag. 130. & 153.

Scriptor ſacer non opinata ſcribit, ſed reuelata. l.3.t.2.c.1.a.2. 392

Scriptura ſacra explicari nequit contrà mentem Patrum. l.3.r.3.c.2.a.1. 426

Sectæ tres Iudæorum ſub Hircano. l.2.t.1. c.3.a.3. 193

Securitas, imperturbatæ mentis ſtatus eſt. l.2.t.1.c.3.a.4. 198

Sedere in S. Scriptura, eſt locum habitationis tenere. l.2.t.1.c.2.a.10. 178

Senarum Monaſterium Carmelitarum. l.2. t.3.c.1.a.2. 305

Senecæ Cordubenſis ſententia, totum ſub exiguo eſt comprehendendum. In Pro. 5

Sepelire patrem Chriſtus diſcipulo non inhibuit, ſed diuinam præponi iubet humanis affectibus ſeruitutem. l.1.t.2.c.r. a.4. 44

Sepulchrum, eximius eſt mortuorum cultus, ſæuum dedecus ſepultura priuare. l.3.r.3. c.2.a.2. 431

Sequi Chriſtum, eſt ad ipſius voluntatem viuere. l. 1. t. 2. c. 4. a. 2. 78
Serapiones duo. l. 2. t. 2. c. 2. a. 7. 242
Serui Dei ſunt vt mercenarij, non vt mancipia. l. 1. t. 2. c. 1. a. 4. 42
Seruus eſt inutilis ad vberius præmium promerendum, qui ſola præcepta adimplet, ſed non eſt inutilis ad præmium promerẽdum. l. 1. t. 2. c. 1. a. 4. 42
Seruus non eſt, qui ſine vinculo eſt ſeruitutis. l. 1. t. 2. c. 2. a. 1. 52
Seruus diaboli, qua ratione peccator fit. l. 1. t. 2. c. 2. a. 2. 58
Seruitus peccatorum quomodo ſit per Chriſtum ablata. l. 1. t. 2. c. 2. a. 2. 58
Seruitus Dei vera eſt libertas. l. 1. t. 2. c. 2. a. 2. pag. 58. & 59.
Seruitus poteſt à proprio dominio tolli. l. 1. t. 2. c. 2. a. 1. 52
Seruitus manciplorum, & incapacitas, iure gentium eſt intraducta. l. 1. t. 2. c. 3. a. 1. 66
Sellio Eliæ in Carmelo, eius ibi indicat habitationem. l. 2. t. 1. c. 2. a. 4. 147
Seth quomodò dicatur cœpiſſe Inuocare nomen Domini. l. 2. t. 1. c. 1. a. 1. 128
Seth cum filijs ſuis ſeparati erant à vulgaribus hominibus. l. 2. t. 1. c. 1. a. 1. 129
Seth filij, affectu erant continentes, ſi per tempus liceret, degentes in ſolitudine, decantantes Deo, Angeli, & filij Dei propterea nuncupati. l. 2. t. 1. c 1 a. 1. 129
Signa humana in honorem diuinum, ſunt cõmendanda, & Religioſorum ſigna ſunt virtutis, quæ illis debet ineſſe. l. 1. t. 2. c. 3. a. 1. 72
Silentium non eſt ſola ceſſatio locutionis, ſed affectionum pacificatio, quæ tumultuantium cupiditatum ſtrepitus ablegat ab interna republica animæ. l. 2. t. 1. c. 3. a. 4. pag. 198
Similis fit Deo Religioſus per immutabilitatẽ ſtatus. l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 96
Simon Stochus Generalis Carmelitarum, ſcapulare Religionis ſuſcipit à B. V. in ſignum ſuæ Confraternitatis, quo ſacra teſſera multi Principes ſunt poſtmodum inſigniti. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. pag. 315. & 316.
Simonis tempore Monaſteria Carmelitarum Bruxellenſe, & Herbipolenſe ſunt erecta. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 315
Siſtendum ſolum eſt nobis in Dei viſione, & ad illam ſemper in mundo progrediendũ. l. 3. t. 1. c. 1. a. 1. 357
Solemnitas voti ſolemnis, quæ ſit ſtricte, & late caſtitatis, paupertatis, & obedientiæ. l. 1. t. 2. c. 3. a. 1. pag. 66. & 67
Solemnitas ſtricta Votorum Religionis non viguit à tempore Apoſtolorum. l. 1. t. 2. c. 3. a. 2. 68
Solemnitate Votorum ablata, poſſet verus ſtatus religioſus ſubſiſtere, quæ poteſt ab Eccleſia tolli, ſicut ab illa eſt impoſita. l. 1. t. 2 c. 3. a. 1. pag. 69. & 70.
Solicitudo maior requiritur ad conſeruanda bona temporalia, quàm ad quærenda neceſſaria ad ſuſtentationem vitæ. l. 1. t. 2. c. 1. a. 5. 47
Solicitudo non eſt quærentibus Regnum Dei, & iuſtitiam eius. l. 1. t. 2. c. 1. a. 5. 47
Solitarios Monachos inſtruxit Baſilius. l. 1. t. 3. c. 1. a. 2. 101
Solitaria vita eligitur ex maiori Dei dilectione, nec abſolutè opponitur vitæ actiuæ. l 1 t. 3. c. 1 a 3. pag. 103. & 104.
Solitudo antiquis Religioſis paradiſus erat, ad quam inſtructi in vita religioſa, ex Superiorum licentia ſe recipiebant. l. 2. t. 1. c. 2. a. 7. 762
SolusMonachus dicitur à Monos grecè, quod latinè eſt ſolus. l. 2. t. 1. c. 3. a. 4. 198
Solus fit Monachus per profeſſionem renunciationis diuiſibilium. l. 2. t. 1. c. 2. a. 4. 146
Somnus Adami extaſis intelligitur à pluribus Patribus. l. 3. t. 2. c. 1. a. 1. 390
Sophonias nobilis, ortus eſt tempore Ioſiæ in Sarabatha. l. 2. t. 1. c. 3 a 2. 190
Spadonibus ſpiritualibus præmium promittitur. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. 148
Spe æternorum non franguntur cæleſtia appetentes. l. 1. t 2. c. 5. a. 1. 88
Spei virtutem Chriſtus non habuit, qui ab inſtanti ſuæ conceptionis viſione beata perfruitus eſt. l. 1. t. 2. c. 4. a. 2. 79
Spelunca Eliæ montis Carmeli frequentatur adhuc ab Hebræis, & Sarracenis, multæq. aliæ ſpeluncæ viſuntur in Carmelo. l. 2. t. 1. c. 2. a. 10. 178
Spiridion Trimitenſis Epiſcopus ex Ordine Prophetarum, inter Patres Concilij Niceni celebratur. l. 2. t. 2. c. 2. a. 7. 242
Spiritus Eliæ, menſura ſpiritus Religioſorum eſt. l. 2. t. 1. c. 2. a 4. 146
Spiritus duplex Eliæ contemplatiuus fuit, & actiuus. l. 2. t. 1. c. 2. a. 7. 161
Spiritus duplex poteſtatẽ includit recipiendi ſodales ad vitam religioſam, & in ea illos gubernandi. l. 2. t. 1. c. 2. a. 8. pag. 168. & l. 2. t. 2. c. 1. a. 2. 208
Spiritus duplex Eliæ relictus cũ pallio Eliſęo, figura eſt Euchariſtiæ. l. 3. t. 1. c. 2. a. 3. pag. 384

Spiritus ſanctus datur in Chriſti baptiſmate, qui baptizauit in Spiritu ſancto, vndè baptiſmatis aqua eſt ſapiétiæ ſaliens in vitam æternam: quia ille cum gratia, quam tribuit, docet omnia. Ideò mittuntur Apoſtoli docere, & baptizare ſimul. Euntes baptizate, docete, &c. l.3.t.1.c.2.a.3. 378

Spiritus Eliæ tempore legis in ſuis extitit diſcipulis ab Eliſæo vſque ad vltimum Ioannem. l.2.t.1.c.3.a.2. 190

Stabulario verba dicta Chriſti explicantur. l.1.t.3.c.2.a.2. 122

Stare in conſpectu Dei. diuinum ſignificat miniſterium, & illi aſſiſtere. l 2. t.1. c.2. a.5. pag.151. & l.2. t.1. c.3. a.3. 196

Stare dicitur, qui rectus quieſcit, non qui ſedet, iacet, aut ambulat. Vndè ſtatus eſt modus viuendi perſonæ firmus, & in ſuo ordine conſummatus. l.1.t.2.a.1. 22

Status Eccleſiæ quis ſit, & quomodò non opponatur viæ. l.1.t.2.c.1.a. 1. 23

Status vitæ Chriſtianæ communis, & vitæ Chriſtianæ perfectionis, quis ſit: & differentia ſtatus à miniſterijs, & gradibus. l.1.t.2.c.1.a.1. pag.23. & 24

Status religioſus includit omnia conſilia ad finem ſtatus conducentia, in præparatione animi. l.1.t.2.c.1.a 3. 36

Status quilibet ex ſe quandam poſtulat firmitatem, pertinetq. ad ſeruitutem, vel libertatem, ſic per propoſitum ſeruiendi nequit conſtitui. l.1.t.2.c.2.a.1 pag.51. & pag. 52

Status religioſus, ſeruitutis nobiliſſimæ eſt, diſtinctus à ſtatu ſubiectionis, quem fideles omnes obtinent ex vi Eccleſiaſticæ iuriſdictionis. l.1.t.2.c.2.a.3. pag 60. & 62.

Status religioſus antiquiſſimus, cælitusq. eſt dimiſſus. l.1.t.2.c.4.a.2. 76

Status religioſus, qui perfectorum eſt, Eccleſiæ eſt præſtantiſſimus, & à ſolio Epiſcopali ſuperatur, qui ſtatus perfectiuus eſt. l.1.t.2.c.5.a 1. 86

Status religioſus perfectionis, eſt religionis Chriſtianæ culmen, populi decus, mundi fundamentum, Paradiſus refertus. fons pulcher, ciuitas muris munita, diadema precioſum, nauis plena regalibus diuitijs, ſtatus Angelorũ, lapis precioſiſſimus, phiala ſancta, ſacra templi vaſa, & Pontificis indumenta. l.1.t.1.c.5.a.1. 88

Statum perfectionis docens os Chriſti porta eſt anguſta, ſed eius exemplum via eſt arcta, quæ ducit ad vitam. l. 2.t.2.c. 2. a. 1. 214

Status varij Religionis Carmelitarum notandi, ad ipſius originem inquirendam. l.2. t.3.c. 1.a.1. 301

Statum habet meriti, qui in ſtatũ eſt viæ, quem poſſidet homo dum anima in corpore eſt per ſe mortali, ante mortem. l.3. t.2.c.2.a.1. 396

Statum habent viæ, & meriti Henoch, & Elias tranſlati. l.3. t.2. c.2. a.1. pag.399. vſque ad pag 406.

Sterilitas non eſt inhibita in lege. l.2.t.1.c.2. a 6. 158

Subiectioni diuerſæ, correſpondet diuerſa dominatiua poteſtas. l.1.t.2.c.2.a.3. 62

Supererogationis opera negari non poſsũt. l.1.t.2. c.1.a4. 40

Sylas comes Apoſtoli, Religioſus fuit, l.1.t.1. c.2.a.2. 16

Synagoga erat congregatio religioſa. l.2.t.1. c.2.a.5. 153

Syria vectigalis fit Romanis à M. Craſſo. l.2.t.1.c.3.a.3. 194

T

TAxus Melius animal dicitur, quòd melis auidus ſit. l. 2.t.1.c.2 a.7. 164

Teleſphorus græcus ex anachoretis Eccleſiæ Pontifex, l. 2.t. 2. c. 2. a.7. 242. Alius l.2.t.3.c.1.a.2. 314

Templum expilatur à M. Craſſo. l. 2. t. 1. c.3.a. 3. 194

Templum Eliæ Carmeli, Eremitæ Chriſtiani effecti, Deiparæ nuncuparunt. l.2.t.2.c.2. a.5. 232

Terræ promiſſionis ſitus, & eius nomina in authoribus varijs. l.2. t.1. c. 2. a.10. 176

Terrena relinquentes exterius, altiora appetunt interius. l. 1. t.2. c.5. a.1. 88

Teſtibus domeſticis fides eſt adhibenda. l.2. t.3. c.1. a.1. 301

Teſtem profeſſionis ſuæ Deum Religioſus conſtituit. l.1 t.3.c. 1. a. 3. 105

Theodoricus Alemanus, Carmelitanus Venetijs colitur. l.2. t.3. c.1. a.2. 318

Therapeutæ ſunt Monachi compellati, ideſt cultores. l.1. t. 1.c.1.a.1. pag. 8. & l. 2. t.1. c.2. a.7. 161

Thereſia à Ieſu Carmelitana erigit Monaſteria fœminarum, & ſuo conſilio virorum ſub maiori obſeruantia Regulæ antiquæ, & vitæ rigore: moritur ſancta, canonizatur, & in Eccleſia colitur. l.2. t.3. c.1. a.2. 324

Theodorus Stratius obtinet ab Vrbano VIII. Conſtitutiones pro Conuentibus Carmelitarum reformatis. l. 2. t.3. c.1. a.2. 325

Digitized by Google

Timens Deum, non hominem pertimeſci. l.3.t.1.c.2.a.3. 377

Toga candida augurum. l.2.t.1.c.3.a.1. pag. 186

Toleti floruit inſtitutio Monaſtica tempore Apoſtolorum ab Elpidio primo Epiſcopo Toletano, diſcipulo Iacobi Apoſtoli, qui Deiparæ templum conſecrauit. l.2.t.2.c.2.a.6. 257

Tonſura Apoſtoli Petri in formam coronæ. l.1.t.3.c.1.a.3. 107

Tonſio capillorum ſolemnis fuit cærimoniam profeſſionis Religioſorũ. l.1.t.3.c.1.a.3.p.107. & l.2.t.2.c.3.a.3.p.107. & 257

Torrens Carith ex collis ſupercilio funditur in Iordanem. l.2.t.1.c.2.a.9. 176

Traditio religioſa requiritur ad religioſum ſtatum, quæ valorem non habet ſine acceptatione eius, cui fit. l.1.t.2.c.2.a.3. pag. 60

Tradebantur filij Prophetarum, in curam Superioris. l.2.t.1.c.2.a.8. 168

Transfigurationis Chriſti actus dilucidatur, prænotatis circumſtantis. l.1.t.3.c.2.a.2. pag. 123. & 134.

Translatus eſt Henoch viuus in curru igneo ad Paradiſum ſpectantibus Patribus ob multa. l.3.t.1.c.1.a.1. pag. 358. & l.3.t.1.c.1.a.2. pag. 359. & 360.

Tranſitus facit Dominus diuerſos cum iuſtis, & cum impijs. l.1.t.2.c.1.a.4. 43

Tranſubſtantiationis ſignificatio. l.1.t.1.c.1.a.1. 10

Trinitatis myſterium quomodò per Eliam & eius nomen vtcumque exprimatur. l.3.t.1.c.2.a.3. pag. 433. & 434.

Tuba quæ ſit futura iudicij. l.3.t.3.c.2.a.3. pag. 433. & 434

Tunica inconſutilis Chriſti, genus vile fuit veſtimenti, quo Galilæi pauperes vtebantur. l.1.t.2.c.4.a.2. 80

Tunicam mutat religioſus cum animo. l.1.t.3.c.1.a.3. 105

Tunicas duas geſtabat Chriſtus & pallium. l.1.t.2.c.4.a.2. 80

V

Vado, & quæretis me, & in peccato veſtro moriemini. In Dei abſentia cuncta miſera, mors, & ruina. l.3.t.1.c.1.a.1. 354

Valentis furor contra Monachos. In Pro. pag. 2

Varietatis Eccleſiæ pulchritudinem hæretici conantur auferre. l.1.t.3.c.2.a.2. 118

Variari cuncta præter Deum, nemo ignorat. l.2.t.1.c.2.a.4. 232

Varietas, ac Religionum multiplicitas vndè ſit orta. l.2.t.2.c.4.a.4. 296

Vates inter Ethnicos in veſtibus dignoſcebantur diſcreti à reliquis vulgi hominibus. l.2.t.1.c.2.a.7. 162

Velle quod Deus vult, eſt ſimilem Deo eſſe; non poſſe autẽ velle niſi quod Deus vult, hoc eſt iam eſſe quod Deus eſt, cui velle & eſſe idipſum eſt. l.1.t.2.c.5.a.2. 94

Veli impoſitio profeſſio fuit ſanctimonialiũ. l.2.t.1.c.2.a.5. 157

Velum ſignum fuit profeſſionis fœminarum. l.1.t.3.c.1.a.3. 105

Verba Chriſti ad iuuenem. Si vis perfectus eſſe, declarantur. l.1.t.2.c.5.a.2. 91

Veritas ſuauiſſimus cibus eſt, mẽtis ædulium. l.1.t.2.c.1. in Pro. 21

Veritas in vnitate doctrinæ reperitur, falſitas in diuiſione. l.3.t.2.c.1.a.2. 393

Veronica cui Dominus faciem ſuam expreſſam dedit fuit religioſa in Gallijs ad inſtar eremitarum Carmeli. l.2.t.2.c.3.a.3. 259

Veſper eſt tempus legis gratiæ, quo in peccatorum tenebris iacentem hominẽ Chriſtus redimere venit, cuius vox ad veſperã deambulantis auditur in Paradiſo. l.3.t.1.c.2.a.3. 379

Veſtales Virgines ſeruabant caſtitatem. l.1.t.2.c.1.a.5. 46

Veſtimenta Chriſti quæ, qualiaq. fuerint. l.1.t.2.c.4.a.2. 80

Veſtes religioſæ vſitatæ ab Apoſtolis. l.1.t.3.c.1.a.3. 106

Veſtibus diuerſis vtebantur Religioſi in æſtate, & in hyeme. l.1.t.3.c.1.a.3. 106

Veſtimentorum diuerſitas pro munerum, & officiorum varietate. l.1.t.3.c.1.a.3. pag. 107

Veſtimenta eorum, qui Numini deputabãtur ſemper fuerunt diuerſa à ſæcularibus. l.1.t.3.c.1.a.3. 107

Veſtis Religioſorum materia vilis, honeſta forma. l.1.t.3.c.1.a.3. 107

Veſtimenta congruere debent ſtatibus, quæ de dignitate perſonæ exhibent coniecturam. l.1.t.3.c.1.a.4. 112

Veſtibus vti vilibus, Religioſis licet. l.2.t.1.c.2.a.3. 144

Veſtis aſpera, & rigida antiquorum Religioſorum eos à vulgaribus ſecernebat: & rigida Propheticæ prædicationis habitum deſignat in Elia viro piloſo, Eſaia induto ſacco, Baptiſta non mollibus veſtito, & alijs qui circuierunt in melotis, in pellibus capri-

caprinis . l.2.t.1.c.2.a.7. 162
Veſtimenti genus Eliæ. l.2. t.1.c.2.a.7. 163
Veſtimentum Eſſenorum, craſſa tunica veſtis Baptiſtæ . l.2.t.2.c.1.a.1. 202
Veſtimentum Religioſorum ſemper fuit diuerſum à ſæculari, communi omnium. l. 2. t.2. c.3. a.3. 257
Viam perfectionis qui inije, retro non reſpiciat. l. 1, t. 2. c.2. a.1. 53
Via recta, expedita, periculis multis libera religioſus ſtatus eſt; Etſi aliæ ſint viæ, quibus itur ad Deum. l.1.t.2. c.5. a.1. 89
Via veritatis, quæ ducit ad vitam, & viæ multæ, vna mandatorum neceſſaria ad ſalutem, alia conſiliorum, ſimul volentibus perfectionẽ. l.1. t.3.c.2.a.2 p.120.& 122.
Viatores in mundo dum ſumus ſemper pergere debemus ad Patriam. l. 3. t. 1. c. 1. a.1. 356
Vigilantius antepoſuit diuiteseleemoſynarios, pauperibus voluntarijs. In Pro. 3
Vigilare plus, viuere plus eſt. l.3.t.2.c.1.a.1. pag. 389
Vinculum ortum ex contractu non eſt ex natura rei indiſſolubile ex vtraque parte eſsẽtialiter. l.1.t.2.c.3. a.2. 69
Vinum commendat antiquitas. l. 1. t.3. c. 1. a.4. 112
Vini vſus interdicebatur Rechabitis, vt colerent caſtitatem, ſaltem coniugalem: nec Eſſeni vinũ bibebant. l.2. t.1.c.2. a.5. 151
Vinum non bibere, filij Prophetarum promittebant, vt caſtitatem ſeruarent. l. 2. t.1. c.2. a.5. 157
Virginitas non eſt in præcepto, ſed in conſilio. l.1.t.2. c.1. a.3. 31
Virginitas commendatur Eliſæi. l.2. t.1. c.2. a.5. 155
Virginitas Eliæ, & Eliſæi, & filiorum Prophetarum. l.2. t.1.c.2. a.6. 159
Virginem futuram Meſſiæ Matrem expectabant Hebræi. l.2. t. 1. c.2. a.6. 159
Virginum Religioſarum Monaſterium Toleti erectũ ab Elpidio diſcipulo S. Iacobi Apoſtoli; aliud Maſſiliæ à S.Martha; in Æthiopia aliud ab Ephigenia. l.2.t.2.c.3.a.2. 256
Virginum Religioſarum, ab Apoſtolorum tẽpore magna germina. l 2.t 2 c.3. a.2. 256
Virgo primus Abel, ſed Elias ex voto, à quo caſtitatem vouere diſcipuli didicerunt. l.2. t.1. c.2. a.5. pag. 154. & 155.
Virtutes Theologicæ immediatè verſantur circa Deum l. 1. t. 2. c.5. a.1. 86
Virtutis exercitium moderationem exigit diſcretionis. l.1. t.3.c.1.a 3. 110
Virtutes antiquorũ ratione virtutis nõ erant figura, ſed ratione alicuius ſuperadditi, ſic non ceſſarunt quoad ſubſtantiam, ſed quoad figuram. l.2. t.1. c.2. a.9. 174
Virtutis veræ ſigna deſerenda non ſunt, eò quod hypocritæ illis vtantur. l. 1. t.3.c.1. a.4. 111
Virtutum omnium actus non cadunt expreſsè ſub pręcepto dilectionis Dei ſuper omnia. l.1. t.2. c.1. a.4. 39
Viſitabat Elias, & Eliſæus collegia Prophetarum, & redibant in Carmelum, ſicut Samuel poſt viſitationem, in Ramatha. l.2. t. 1. c. 2. a.10. 181
Viſitauit Elias ante ſuum raptum collegia Prophetarum, & de patre idoneo eis prouidit. l. 2. t.1. c.3. a.1. 184
Viſione Dei non fruantur in ſtatu Tranſlationis Henoch, & Elias: illa enim non debetur ſtatui viatorum. l.3.t.2.c.1.a.1. 386
Vitam arduam, & ſeparatam pauco tempore Chriſtus duxit, & mediocrem reliquo, cõmunemq. vitam in vna domo verbo, & exemplo probauit. l.1.t.2.c.4.a.2. 80
Vita mixta ex cõtẽplatione, & actione Eliæ, & ſuæ ſodalitatis fuit. l.2.t.1.c.2.a.7. 160
Vitamixtapręeminetalijs. l.1.t.3.c.2.a.1. 117
Vita fuit communis Apoſtolorum. l.1. t.3. c.1. a.3. 105
Vitam mixtam duxit Chriſtus, & eius Apoſtoli. l.1.t.3.c.1.a.3. 103
Vita Monachi videtur fuiſſe Chriſti glorioſi. l.1.t.2.c.5.a.2. 93
Vitæ Religioſorũ felicitas. l.1.t.2.c.5.a.1. 87
Vitijs ſeruiũ: blãdimẽti. l.1.t 2. c. 1. a.3. 36
Vitium cum fallit ſpecie virtutis, in populorum fit perniciem: detegitur operibus, quod perfectionis colore tegebatur. l. 1. t.3. c.1.a.4. 111
Vmbra omnis legis diſparuit, orto gratiæ Sole Chriſto. l.2. t.1. c.2.a.9. 174
Vnctos Prophetas oleo probabile eſt, ſed probabilius ſinè vnctione indigitatos. l.2. t.1. c.3. a.1. 105
Vnguentum religioſę normæ viuendi à Chriſto Capite ad barbam, barbã, nempè Apoſtolos, reliquosq. credentes deſcẽdit, vſquẽ ad poſteros, oram veſtimenti. l 2. t.2. c.4. a.4. 296
Vnitati Eccleſiæ nõ opponitur multiplicitas fidelium ſtatuum, quã exigit hoc corpus perfectum: ſic vnitas in Eccleſia eſt cum diuerſitate. l.1.t.3.c.2.a.2. p. 118.& 119.
Vnitas modi viuendi vnum ex multis hominem conſtituit. l. 1.t.1.c.1.a 1. 8
Volat veluti pennis, exercitijs religioſis ad ſydera homo. l.1.t.2.c.1.a.2. 29

Vola.

Volatui opponitur corporis grauitas, & tẽdentiæ in altũ animæ grauedo in ſui amorem curuatæ reluctatur. l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 92
Volumina multa ſacra deſiderantur. l. 2. t. 3. c. 1. a. 1. 300
Voluntatis propriæ damna. l. 1. t. 2. c. 1. a. 3. 35
Voluntate noſtra damnationis eligimus partem ſiniſtram de qua ad partem dexteram ſalutis Deus nos vocat. Dic vt ſedeant hi duo filij mei vnus ad dexteram, & alius ad ſiniſtram. Neſcitis quid petatis, propria voluntate petendo ſedere ad ſiniſtram. l. 1. t. 2. c. 1. a. 3. 35
Voluntatem Dei ſequitur, qui Superioris ſequitur voluntatem. l. 1. t. 2. c. 1. a. 3. 35
Voluntarij in lege ſunt, qui opera eligunt ſupererogationis. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. 151
Votum Chriſtianorum in Baptiſmo. l. 1. t. 2. c. 1. a. 1. 23
Votum emittens obedientiæ, conſequenter promittit non ambire dignitates, aut honores procurare. l. 1. t. 2. c. 1. a. 3. 36
Vota tria explicita vel implicita, aut quid illis æquiualens eſt de eſſentia ſtatus religioſi. l. 1. t. 2. c. 2. a. 1. 53
Votum eſt promiſſio Deo facta de re meliori in eius gloriam, & honorem. l. 1. t. 2. c. 2. a. 1. 54
Vota non erant præcepta in lege veteri, nec cęrimoniæ erant legis. l. 1. t. 2. c. 2. a. 2. 56
Vota futura tẽpore Euangelij prædixit Iſaias. l. 1. t. 2. c. 2. a. 2. 56
Vota Ananiæ, & Saphiræ emiſſa. l. 1. t. 2. c. 2. a. 2. 56
Votum nullam inducit rationem ſuperſtitionis, ſed quid religioſum, & æquum eſt. l. 1. t. 2. c. 2. a 2. pag. 57. & 59.
Voti diuiſio in ſimplex, & ſolemne eſt ſubiecti in accidentia. l. 1. t. 2. c. 3. a. 1. 64
Votis non elicuit Chriſtus. l. 1. t. 2. c. 4. a. 2. 79
Voto religatur homo Deo, & decoratur ſicut Equus fręno. l. 1. t. 2. c. 5. a. 2. 95
Vota Rechabitarum perpetua, & quorundam Nazaræorum, qui vouebant caſtitatem. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. 148
Votis tribus conſiliorum totum ſe homo Deo conſecrat. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. 148
Vota implicita fuerunt Prophetarum. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. 157
Votorum implicita profeſſio cum alijs requiſitis ſufficit ad religioſum ſtatum. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. 157
Votum eſt conſilium conſiliorum, forma, & perfectio eorum. l. 2. t. 2. c. 1. a. 1. 203
Vota fœminarum Religioſarum. l. 2. t. 2. c. 3. a. 1. 247
Votorum irritatio exigit poteſtatem dominatiuam in irritante. l. 1. t. 2. c. 2. a. 3. 63
Vox Chriſti ex qua Sacerdos conſecrat. l. 3. t. 1. c. 2. a. 3. 381
Vſus dicẽdi: Deo gratias. l. 1. t. 3. c. 1. a 3. 108
Vt cognouit, quòd Ieſus accubuiſſe; ecce mulier, &c. ſtatim ac cognoueris, accurre ad Deum cum eius gratia, ſinè qua ad eũ pergere non valebis. l. 3. t. 1. c. 1. a. 1. pag. 354
Vualdenſis Thomas à multis eſt beatus nuncupatus. l. 2. t. 3. c. 1. a. 2. 319
Vxores ſub hoc titulo non ſunt admiſſæ ad ſequelam Chriſti. l. 1. t. 2. c. 1. a. 3. 33
Vxores parum vtiles tranquilitati vitæ reputabant Eſſeni. l. 2. t. 1. c. 2. a. 5. 150

Z

Zacharias, & Agæus vaticinati ſunt poſt libertatem populi, à quibus Aſſidæi, & Eſſæi propagati ſunt. l. 2. t. 1. c. 3. a. 2. 193

F I N I S.

Errata corrigenda.

Pag.	col.	lin.	
17	2	10	& apud Conſt. Caiet. pro apud Coſt. Caet.
44	2	20	Expoſcitis, pro expoſitis
157	2	2	Naaman, pro Aman
203	1	21	perfectior, pro perfectio
206	1	6	Matth. pro Ioan.
215	2	26	mundialium, pro mundalium
249	1	43	ad id, pro id
273	2	13	Orientis, pro Occidentis.

REGESTVM.

† ABCDEFGHIKLMNOPQRSTVXYZ.

Ab Bb Cc Dd Ee Ff Gg.

Omnes ſunt duerniones, præter † quæ eſt ſolium; & Gg, ſolium cum dimidium.

ROMÆ, MDCXXXVI.

Ex Typographia Ludouici Grignani.

SVPERIORVM PERMISSV.

Digitized by Google

Digitized by Google